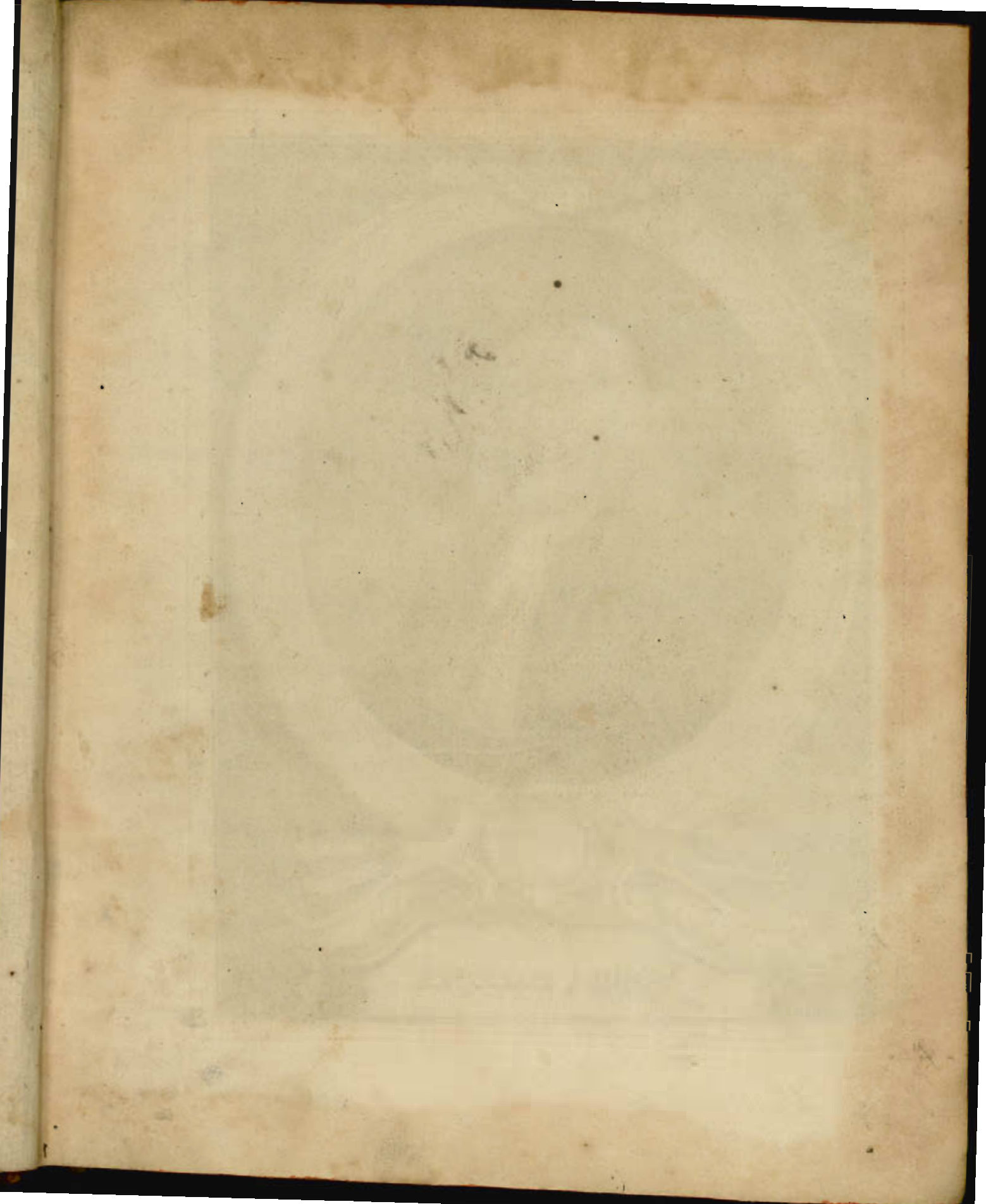

3182

Ætatis Sue 78

SAMUEL DALE M.L.

W. P. R. 1722

SAMUELIS DALEI, M. L.
PHARMACOLOGIA,

S E U

M A N U D U C T I O

A D

MATERIAM MEDICAM:

In qua

Medicamenta OFFICINALIA SIMPLICIA, hoc est
Mineralia, Vegetabilia, Animalia eorumque partes in
Medicinæ Officinis usitata, in Methodum naturalem
digesta succincte & accurate describuntur.

CUM NOTIS

Generum Characteristicis, Specierum Synonymis, Diffe-
rentiis & Viribus.

OPUS Medicis, Philosophis, Pharmacopœis, Chirurgis, &c. utilissimum,

Ad calcem adjiciuntur

INDICES NECESSARIIS.

QUINTA EDITIO,

Ex scriptis HERMANNI BOERHAAVE locupletata

Indice Gallico, Germanico, Belgico aucta.

Ὁ βίος βεγχὺς, ἢ δὲ τέχνη μακρὴ.

Hipp. Lib. 1. Aphor. 1.

LUGDUNI BATAVORUM,

Impensis GERARDI POTVLIET,

M D C C L L

PHARMACOLOGIA

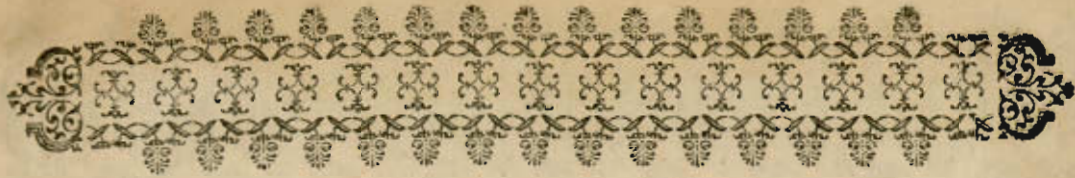
MATERIAM MEDICAM

Officina Pharmaceutica
M. & N. U. D. U. O. T. I. O.

Pharmacia
M. & N. U. D. U. O. T. I. O.

Pharmacia
M. & N. U. D. U. O. T. I. O.

CELEBERRIMO

COLLEGIO REGALI

Medicorum Londinensium;

HÆC

NATURÆ SPOLIA

ET

ARTIS ORGANATA

CONSECRAT

Devotissimus AUCTOR.

Hunc Librum (cui titulus est PHARMACOLOGIA
dignum censemus, ut typis mandetur,

Thomas Burwell, Propræfes.

Samuel Collins.

Edwardus Hulfe.

Richardus Morton.

Job. Bateman.

Datum 5to Septembris A. D. 1692. in Comitibus Censoriis
ex ædibus Collegii Nostri.

P R Æ F A T I O.

CIENTIA Materiæ Medicæ est Res maximi momenti, tam Medicis, quam Pharmacopœis & Chirurgis, sine quâ quanti errores, quantæ strages! Quis enim medicamenta ægrotantibus præscribere, propinare, & administrare valet, spe obtinendi beneficia iis adscripta ab Antiquis, si penitus rudis, & ignarus sit, vel in dubio hæreat, an sint ipsa, quæ nobis tradita sunt?

Non fingendum, aut excogitandum, sed inveniendum quid Natura faciat, aut ferat, monente Oraculo illo Verulamio nostro. Quod si à seculis Hippocratis, Theophrasti, Dioscoridis, Galeni, aliorumque Artis Medicæ Principum, per cuncta ad hæc nostra hoc observatum fuisset, Materia Medica nobis incorrupta & perspicua mansisset, omni Mercatorum fraude, & Negotiatorum officiiis purgata, & sine controversia facilis & luculenta: Sed, proh dolor! tantus stupor & ignavia Rempublicam Medicam hodie opprimit, ut quamplurimi mallent otiosè errare, & eruditè necare (periculosis imposturis avidorum Mercatorum, Pharmacopolarum sive Seplasiariorum, Anicularum, aliorumque ejusdem farine veneficorum, nimis fidendo, & indulgendo) quam elaborare, examinare, & distinctè addiscere ipsa simplicia Medicamenta quotidiani Usus. Disertè scribit Galenus, Lib. 1. de Antidoto, cap. 15. Medicus omnium (inquit) stirpium, Fossilium, & Animalium peritiam habeat, consulo; sin minus, plurimorum saltem, quibus frequenter utimur. Huic quoque his verbis suffragatur Oribasius, Simplicium medicamentorum, & facultatum quæ in eis insunt, cognitio ita necessaria est, ut sine ea nemo rite medicare queat. Huc quoque spectat Ætii sententia, Omnium simplicium Pharmacorum vires nosse oportet eum, qui aliquot compositum est facturus. Et Aristoteles haud ineleganter, Prima laus est humanæ sapientiæ, valde similia posse distinguere. Magnus ille Medicinæ parens sapientissimus Hippocrates ubique ferè inculcat, Medicum Rerum Naturalium peritum esse debere. Aspera sane censura quamplurimorum apud nos hodiè medicantium.

Hæc mihi stimulum & ansam dederunt investigandi, inspicendi, & cognoscendi

scendi Simplicia Medicamenta, Libros Botánicos, & Scriptores Naturales pervolvendo, Res ipsas colligendo, summæque, quâ potui, diligentiam examinando.

Postquam Typis mandaveram priorem meum Tractatum Anno 1693. animadverti plurimas res medicas, quæ jam tum cœperunt obtinere in usu medicinali à me omittas fuisse, plurimi quoque Libri eo spectantes tum temporis in manus inciderint, qui antea haud impressi fuerint, vel quorum saltem notitiam nondum habuerim. Verum cum mihi innotuit ab aliquamultis etiam ingeniosis Librum meum æqui bonique acceptum fuisse in Regionibus exteris, quin & plurimos peregrinantes se illum non tantum in *Gallia & Hollandia*, verum etiam in *Italia* & in ulterioribus *Germaniæ* oris, vidisse; subiit considerare *Supplementum* ferè necessarium, quo majori esset usui aliis regionibus; & cum iter jam fecisset usque ad viciniam *Græciæ*, antiqui istius Scientiarum fontis, quod non è re foret adjicere ex *Dioscoride* exterisque Pharmacopœis quodcunque non adhuc impressum penes me fuit, & non expectandum usque dum Liber aliam requireret impressionem, sed seorsim continuo edendum.

Postquam non contemnendum jam progressum in constituto subjecto fecerim, certior sum factus *Gallorum* Regem mandasse ingeniosum Botanicum *Tournefortium* in *Græciam* Insulasque adjacentes, ad investigandas *Dioscoridis* Plantas, id quod effecit; qua de causa ad tempus ab opere desisti, sperabam enim fore, quod cum insignis iste Vir redux fuerit, aliquid saltem in lucem ederetur ad dirimendam vexatissimam istam inter Botánicos quæstionem de veris antiquorum Græcorum plantis. Verum enimverò cur visum fuit præstantissimo Botanico invidere orbi literario alium laborum suorum Orientalium fructum præter Corollarium, pauculasque Observationes de Fossilibus quibusdam Plantisque Medicinalibus in Itinerario suo sparsim occurrentes, me sanè fugit: Si quid ulterius observaverit, nondum patet.

Operam dedi, ut ubique de Materia Medica *Dioscoridis* liquido constaret; atque adeò consului præcipuos Auctores, qui hoc argumentum tractarunt, & quam pressè potui textui adhæsi; ad suppetias etiam meas adhibere lubuit *Matthioli* Translationem, ut & *Commentarium*: In his libris concinnandis inivi viam à nemine tritam; qualis nulla (quod sciam) sit mentio in aliqua Lingua, ideoque tam vivos quam mortuos consului, plurimos scilicet doctos, eosque ingeniosos Viros, ut etiam Libros; quoniam verò necesse omnino fuit unicuique rei medicæ adjicere virtutes, cum tamen libri institutum brevitatem exigat, atque adeò ut in Epitomen redigeretur, hoc in causa fuit, quod eosdem excerpti ex Auctoribus, qui id mihi effectum dederunt. Verum ne *Jovis Corvi* instar furtivis me efferrem plumis, mihi que plus tribuerem quam par est, aut meritis sum, ad calcem uniuscujusque transcriptionis imposui Auctoris nomen, unde

mutuò

mutuò accepi, notas scilicet characteristicas, easque præsertim ex operibus nuperi mei vicini, & amici longè colendissimi, dignissimi, & solertissimi D. *Joannis Raii* A. M. Ἐμαρξείης, nec non à Pharmacopœia *Schroderi*; unde accidit, ut nonnulli perperam existimarent primum volumen nihil aliud esse, quam transcriptum ex istiusmodi Auctoribus; & non opus, ut reverà est, prorsus novum.

De divisione & methodo hujus Libelli alibi differui. Quoad finem, hoc mihi negotii credidi solum dari, Populo ut inservirent, quas fecissem Tabulas; nam proh Deùm atque Hominum fidem? Quanti Lusus de Corio Humano! Quanti lethales Ictus ab imperitis Blateronibus, & vaftris Circulatoribus, qui nugis & Stiophis suum captant quæstum, Materiam Medicam nunquam prælibantes! ignavum & sordidum Pecus!

Quadraginta quatuor circiter abhinc annis hanc nostram *Pharmacologiam* primum edidi; quantum verò eruditatis placuerit, variæ editiones domi forisque abunde testantur. Nunc demum frequenti amicorum doctorum sollicitatione adductus, cæteris dudum dividendis, & hanc postremam multò auctiorem & emendatiorem publici juris facio. Erat hujus operis propositum, Medicinæ Studiosis vera simplicia indicare, quibus in medicamentis conficiendis uti deberent, ne à fraudulentis mercatoribus delusi, venenum potius, quam Pharmacum salutare ægrotantibus propinarent: quod ut ægro calamitosum, ita Medico ignominiosum foret. Hunc autem Laboris mei fructum reportavi, quod & Tyronibus Materiam Medicam investigandi majorem alacritatem studiumque injecerim, & provecioriibus in hac scientia magistris ad aliquid, quod aliis adjumento foret, in lucem edendum auctor fuerim & adjutor. Hujusmodi Scriptorum tria tantum ad manus pervenerunt, *Catalogi* nempe *Plantarum Usualium*, quæ in *Hortis Amstelædamensi*, *Haerlemensi*, & *Chelsiano* enutriuntur. Horum primus à viro clarissimo *C. Gommelino*, alter ab erudito *Ægidio de Koker*, postremus autem à diligentissimo Herbarum cultore *Isaaco Rand*, ejusdem Horti Præfecto, fuit conscriptus. Hisce adminiculis freti genuina simplicia rite dignoscent *Pharmacopœi Juniores*, neque nimis credulitati se dedant, uti *Pharmacopœia Viennenses*, qui, teste *Clusio*, *Buphthalmi* radices loco *Ellebori nigri* emebant; nec iis similes, quibus uti narrat *Johnsonus*, *Oenanthes* venenosæ radices pro *Pœonia* perfidi venditabant *Rhizotomi*. Quod ad methodum horum Librorum attinet; primus miscellus est, neque alphabeti ordinem, neque methodum quamcunque insitutam sequitur; numeri singulis plantis præfixi, locum cujuslibet Herbæ in Horto (ut suspicor) notant; aliis vero, quoniam nullus accommodatur Index, quamlibet invenire plantam difficile erit & molestum. Alteri duo literarum ordine dispositi sunt, numeri autem annexi areolas, in quibus quæque nascuntur plantæ, indicant. His addi potest *Index Plantarum*, quæ in medicum usum recipi solent, à *Josepho Monti*, *Botan. Profess. & Horti qui est Bononiæ Præfecto*, Anno 1724. editus. In duas dispertitur partes; prior *Indicem* Plantarum medicinalium alphabeticum complectitur, quarum singulis adscribitur numerus *Classis Physicæ*, in qua illa reponi debent: altera pars *Elen-*
cius

ebus est, quo in varias suas *Classes* dividuntur *Plantarum Vires*. Hisce adiungitur *Exoticorum Simplicium Medicamentorum Distributio*; hæc in tres dividitur partes, *Animalia* nempe, *Vegetabilia*, ac *Mineralia*; quorum singulis *Classis* numerus præfigitur. Sequitur *Index Alphabeticus*, una cum *Elencho virium*, quibus singula pollent, in triginta sex *Classes* distributo. Huic præmittitur opus magis univèrsale, quod inscribitur, *Plantarum genera* à Botanicis instituta, juxta *Tournefortii methodum* ad proprias *Classes* relata, una cum *Indice Generum Alphabetico*. Totum opus in re Medica, & Herbaria magistris potius quam Tyronibus accommodari videtur; hisce etenim impedimento magis quam auxilio foret, nisi quibus hortos inuisendi plena indulgeatur facultas, vel Librorum Botanicorum satis ampla suppeditetur copia.

Præter illos jam memoratos, varii intra paucos annos fuerunt editi de *Materia Medica* Libri, quorum quidam Lingua vernacula sunt conscripti. Horum primus *Interpretatio Materiae Medicæ à Tournefortio* scriptæ dici solet; an vero Idiomate seu *Gallico* seu *Latino*, unquam fuerit editum hocce opus, an sint tantum notulæ quædam ex Professoris ore inter legendum ab alumno quodam Chartis mandatæ, nondum liquet. In duo capita generalia, *evacuantia* nempe, & *alterantia*, id partitur; hæc autem in alia iterum pro singulorum viribus dividuntur, & in singulis divisionibus continentur *Herbæ*, *Animalia*, & *Fossilia*; horum multis usus, principia Chemica, ut & descriptiunculæ annectuntur. Præterea subiit hic Liber Anno 1708. Post quatuordecim annos scilicet Anno 1722. *Josephus Miller*, Pharmacopœus & Botanicus Londinensis apprime gnarus, patrio sermone edidit *Botanicum Officinale* ordine Alphabetico secundum nomen Officinale Latinum, in quo distribuuntur plantæ velearum partes, quæ apud Anglos in usum veniunt; accedit quoque virium Epitome. Alterum *Materiae Medicæ Indicem* Anno 1724. edidit *Jacobus Douglas*, M. D. Opus est Miscellum è Mineralibus, Animalibus, & Vegetabilibus, ordine literarum, secundum Latinum nomen dispositum, cui annectuntur variis in columnis nomina Græca & Anglica, &c. sub finem duæ adduntur Tabulæ, in priori simplicia in Mineralogiam, Zoologiam, & Phytologiam reducuntur, quarum quæque in varias iterum *Classes* dividitur. In altera autem Tabula, secundum facultates quibus pollent, disperuntur simplicia; hæc autem secundum partes, quæ in usum recipi solent, iterum distribuuntur. Auctorum nomina, qui singulas res tractarunt, omittuntur; quæ de re *Peritis* in arte potius quàm *Tyronibus* adaptari videtur opus. Anno 1727. *Anglice* edidit *Edwardus Strother*, M. D. *Materiam Medicam Pauli Hermanni*, Botanicæ apud *Leydenses* quondam *Professoris*. In hoc Libro continentur *Hermanni* super *Materia Medica* Offinarum *Prælectiones*; & quum res ipsas, ut Discipulos melius institueret, præ manibus habuerat Professor, eas describere supervacaneum ducere potuit; quales autem in hoc opere sustinuerit Editor partes, ipse in *Præloquio* narrat; quod vero argumentum *Interpres anonymus* parum satis intellexerit, haud est dubitandi locus. Quod ad methodum

dum attinet, in Radices, Cortices, Herbas, Semina, &c. dividitur; prout res ipsæ in *Professoris capsis* erant reconditæ; unde idem nomen sæpius iteratur. Eodem Anno prodire *Boerbaevii* celeberrimi *Prælectiones* in horto *Leydensi* quotannis habitæ, opus, uti ex hallucinationibus multis patet, planè surreptitium, tametli *Editor anonymus* in Præfatione affirmat, *Incredibile est, quanto cum fervore ejus dogmata à discipulis sunt excepta, quæ scribendo collecta, inter se collocata, & in unam molem redacta sunt, unde natum est manuscriptum nostrum, cujus tanta apud Leidenses studiosos exstitit fama, ut variis originem dederit manuscriptis.* Complectitur notas characteristicas & derivationes nominum cujusque plantarum Classis in illo horto nascentium, secundum methodum à doctissimo Professore in *Indice suo altero* institutam; accedunt *Vires & Usus* Plantarum Medicinalium, item quænam plantæ aliarum loco substitui possunt. Prodiit Anno 1730. Anglico sermone Liber inscriptus, *Cursus Prælectionum de Materia Medica antiqua & moderna, in Schola Medica* (verius in Diversorio seu Taberna sub Tauri caput, i. e. *The Bull-head Inn, or Tavern*) apud *Cantabrigienses habitus, super Cimeliis Attenbrokii & Vigani, in Aula Catharina & Collegio Reginali depositis à R. Bradly S. R. S. & Botanices* (uti se vendicat) in eadem *Academia Professore.* Cimelium antea, quantum conjectare liceat, nunquam vidit. Opusculum trifariam, in Mineralia nempe, Vegetabilia, & Animalia, dividitur; Mineralibus Medicamenta composita, Chemicæ præparationes, Gummi aliaque immiscentur corpora; Vegetabilia veterum Radicum, Corticum, Lignorum, &c. sequuntur methodum; tertia pars Insecta, Pisces, Aves, quadrupedesque complectitur. Futile prorsus & ineptum opus, erroribusque scatens fœdissimis.

His tantummodo insuper adjiciam *Historiam Plantarum usualium compendiarium* à Chomelio *Gallice* conscriptam. *Methodum* in *Materia Medica* à *Tournefortio* institutam præcipuè sequitur Auctor, nisi quod Vegetabilia, quæ secundum vires disposuit, tantum tractaverit, ubi post nomen cujusque plantæ Gallicum & illa *J. B. C. B.* aliorumque, ut & *Officinarum*, quandoque adjiciuntur; hæc excipit partium, quæ in usum venire solent, compositorum quæ ingrediantur, ut & virium narratio. Utrum *Tournefortii* Liber huic præcesserit, an hic ex illo ortum duxerit, nescio; quater autem sub prælo sudavit opus.

Præter jam dicta adminicula, restat unum à *Pharmacopœis Societatis Londinensibus* institutum, memoratu apprime dignum; hi enim, ut Tyrones scientia stirpium *Officinalium* aptius imbuantur, certas arcas in horto suo Botanico iis colendis assignarunt, in quibus singulæ secundum Indicem supra laudatum disponuntur herbæ, super quibus quidem prælectionem quolibet ab *Aprili* per æstatem mense habet Præfectus eruditus. Præterea, ut stirpes in agris nascentes melius ediscant *Pharmacopœi Juniores*, sex per æstatem Plantas investigandi gratia instituit eadem Societas itinera (mense *Julii* excepto) quibus confectis, herbarum nomina inter Tyrones quisque indicat; & qui per æstivum tempus maxime om-

nium profecerit (Judicio *Præfetti*, &c.) *Raii Synopsis stirpium Britannicarum* Pergamena viridi compactam, Laborum accipit mercedem. At Grande Iter eadem causa Mense *Julii* susceptum, nequaquam est silendum; quod quidem institutum centum abhinc annos invaluisse videtur. Clarissimus enim *Thomas Johnsonus* in *Itinere plantarum suo investigationis ergo suscepti à decem sociis in agrum Cantianum*, Anno Domini 1629. hæc habet: *Paucis abhinc elapsis annis, consuetudo vere laudabilis inter rei herbariæ studiosos crevit, bis aut sæpius quotannis triduum aut quatrimum iter Plantarum investigationis ergo suscipere.* Quorum quatuor Itinera Annis 1629, 1632, 1634, & 1641. ipse edidit. Vetus hic Mos jam desit observari in modum supra dictum; sed nunc horti *Præfetus* mense *Julii*, cum quinque vel sex sociis rei Botanicæ peritis, in *Cantium* aut alium quemlibet locum per dies duos vel tres iter faciunt; & quas collegerint Plantas ad *Congressum* generalem Societatis supra dictum afferunt, ubi *Præfetus* in præsentia *Magistri, Gardianorum*, &c. eas demonstrat, ad cujus Prælectionem cuilibet curioso datur Accessus. Neque hæc solum fecit Societas ad promovendam Rei herbariæ scientiam, sed & *Hybernaculum magnificum*, itemque varia *Hypocausta*, in quibus ali possunt stirpes per Hyemem frigoris impatientes, extrui curavit; quorum priori conclave satis amplum, *Bibliothecæ Botanicæ* instruendæ destinatum superstruitur.

Jam vero tempus est, ut ad nostrum revertamur opus, & Lectori, quid in hac Editione præstitum sit, indicemus. Quicquid antea sub Supplementi forma prodiit, nunc suo loco aptius restituitur; & id, quod in partes duas dividebatur, opus, integrum magis & concinnum evadit, adeò ut Lectori totam simplicium singulorum Historiam uno intuitu contemplari posthac licuerit. Quicquid in *Materia Medica* novi, vel ab Amicis communicatum habuerim, vel inter legendum Auctores recentius editos invenerim, inserui, atque nihil, quod ad rem nostram fecit, omisi. Quandoquidem autem *Materiam Medicam* unius loci aut civitatis ab alterius multum discrepare observaverim, totum in hoc opere complecti sum conatus, neque simplex quoddam ab aliis, exteris licet, usurpatum, prætermisisti; adeò ut nunc multò latius pateat, quam prius nostrum tulerat institutum. Synonymis Auctorum paginam ubique attexui, ut Lector solers, quid de re qualibet fusius disputatum est, nullo negotio invenire possit. Auctorum *Casp. Bauhini* Pinace editorum, nostratum præcipuè, Synonyma itidem inserui, ut ad Herbarum studium eos magis alliciam, qui ad Medicinam faciendam quoquo modo animum appellunt. Omisi quidem *Catalogum Cantabrigiensem*, ut & *Catalogum Plantarum Angliæ*, à doctissimo celeberrimoque *Raio* conscriptos, quoniam in *Synopsi* illius *Stirpium Britannicarum*, quam ubique laudavi, uterque comprehendatur. *Threlkeldii Synopsis stirpium Hybernicarum* raro citavi; quoniam vero in isto Libro non numerantur paginae, plurimum tædii affert Lectori; sin autem vir quidam Reverendus in ista gente diutius commoratus esset, accuratius multò & emaculatius prodidisset istud opusculum.

Præter

Præter Objectiones contra hunc nostrum Laborem, quæ supra in hac Præfatione refelluntur, restant & aliæ quædam, quibus obviam ire hoc in loco necesse duxi. Objicitur primo, quod descriptiones nostræ nimium breves sint, ideoque minus usui accommodatæ. At nostri non erat instituti *Historiam Plantarum Officinalium* generalem scribere (huic enim majus destinaveram opus, cujus in Præfatione prioris editionis mentionem feci, cujusque pars major jam pridem est confecta, reliquam tamen prorsus absolvendi spem refecat ætas ingravescens) tantummodo autem viâ compendiariâ illas Plantarum partes, quæ in Officinis quotidiano teruntur usu, ut omnis fraudi & errori præripiatur ansa, depingere. Deinde, me stirpes ad *Raianam Methodum*, quæ à paucis intelligitur, disposuisse dicunt. Cum verò brevitati semper consului, fatius duxi methodum talem instituere, qua singulas ejusdem herbæ partes simul tractare possem, neque eadem sæpius repeterem, ut necesse esset, si veterem Radicum, Corticum, Herbarum, Seminum, &c. methodum, vel vires medicas secutus essem, uti ab aliis factum est. Hoc quidem caveri potuisset, si ordine Elementari omnia distribuisssem; tunc verò Vegetabilia, aliaque congenera separata fuissent, quæ legibus Physicis uniuntur; & Lectori Philosophico, tanquam memoriæ ancilla, aptius hæ accommodantur leges: Et ut verum fatear, inter varias recentes Plantarum methodos intra paucos annos editas, *Raianam*, ut naturæ magis consentaneam, cæteris semper anteposui.

De *Ortu & Progressu simplicium Medicamentorum* scribere, majoris molis est, quam Romanam condere gentem. Quædam Casu, quædam Instinctu, aliæ ab Experientia effluerunt: Multa ab Indis, multa à Brutis derivamus, Barbari enim, & Færæ commodissimas res invenerunt, quæ gentes sapientissimas latuerunt.

Restat solum, ut grates persolvam debitas amicis nostris, quorum opera & consiliis usi fuimus in concinnandâ hac *Materiæ Medicæ historiola*. Hi fuere viri clarissimi, meum supereminentes Præconium, exquisita Rei Naturalis notitia, D. *Hansius Sloane*, Bar. *Tancredus Robinson*, M. D. *Joannes Raius*, A. M. *Leonardus Plukenet*, M. D. *Martinus Lister*, M. D. *Gulielmus Sherard*, L. L. D. *David Krieg*, M. D. *Samuel Doody*, *Jacobus Petiver*, & *D. Finch*, Pharmacopœi Londinenses, & *Jacobus Newton*. Horum priores duo adhuc sunt superstites, cæteri sunt emortui. Sic orta est Fabrica nostra rudis indigestaque moles; sublimioribus Ingeniis incudenda, formanda, polienda, & perficienda. Tentamini & cœptis aspirate, Lectores Benevoli.

Nominum Abbreviatorum Dilucidatio.

- A** Litera, in prioribus Editionibus in margine posita fuit ad denotandum, quæ Mineralia, Plantæ, & Animalia indigenæ fuerint, vel in Angliâ nascantur; sed per errorem accidit, ut Typographus eam ubique ferè adhibuerit, ideoque ei fidendum non est. Ut Lectori etiam facilius sit invenire quodvis Minérale, &c. in hoc Libro memoratum, addidi quo Anno & Loco Opera cujusvis Scriptoris typis impressa sint.
- *Act. Med.* i. Thomæ Bartholini Acta Medica & Philosophica Hafniensia, Vol. 1. *Hafn.* 1673. 4to. *Act.* &c. ii. Eiusdem, Vol. ii. lb. 1675. 4to. *Act.* &c. iii, iv. lb. 1677. Eiusdem, Vol. v. 1680. 4to.
- Act. Philos. & Transact. Philos.* Act. Philosophica Regiæ Societatis Londinensis, *Lond.* & in 38 Voluminibus contenta sunt, 4to.
- *Agricol.* Agricola de Re Metallica, *Basil.* 1657.
- Aldrov. Dendr.* Aldrovandi Dendrologia, *Bonan.* 1668. *Aldrov. Exang.* Aldrovandus De Animalibus Exanguibus, Eiusd. 1642. *Aldrov. de Insect.* Aldrovandus De Insectis, Eiusd. 1638. *Aldrov. Mus. Metal.* Aldrovandi Musæum Metallicum, Eiusd. 1648. *Aldrov. Ornith.* i, ii, iii. Aldrovandi Ornithologia, Vol. i, ii, iii. Eiusd. 1640. *Aldrov. de Pisc.* Aldrovandus De Piscibus, Eiusd. 1638. *Aldrov. de Quad.* Aldrovandus de Quadrupedibus, Eiusd. 1639. *Aldrov. de Quad. Bisulc.* Aldrovandus de Quadrupedibus bisulcatis, Eiusd. 1642. *Aldrov. de Quad. digit.* Aldrovandus de Quadrupedibus digitatis, *Ibid.* 1645. *Aldrov. Hist. Serpent.* Aldrovandi Historia Serpentium, *Ibid.* 1640.
- Alpin. Egypt.* Prosperus Alpinus De Plantis Egypti Liber. 4to. *Patav.* 1640. *Alpin. de Bals.* Prosperus Alpinus De Balsamo, *Patav.* 4to, 1639. *Alpin. Exot.* Prosperus Alpinus De Plantis Exoticis, Libri duo, 4to. *Venet.* 1627.
- Albin. Ins.* Albin Eleazar, *A Natural History of English Insects*, *Lond.* 1720. 4to.
- Animan. Pauli.* Ammanni Brevis ad Materiam Medicam in usum Philiatrorum Manu ductio, ad finem Supellectilis Botanicae, *Lipsiæ* 1675. 8vo.
- Ang. & Anguil.* Aloysius Anguillara Opusculum, *Venet.* 1561. 8vo.
- *Bagliv. Dissert.* ii. Georgius Baglivus Dissertatio secunda, *Lugd. Bat.* 1700. 8vo. *Bagliv. de Fibra Motric.* Idem, De Fibra motrice & Morbo- sa Specimen, *Lond.* 1703. 8vo.
- *Barr. Icon.* Jacobus Barrelierus. Icones Plantarum per Galliam, Hispaniam, & Italiam observatarum, *Parif.* 1714. fol. *Barr. Spec. Insect.* Idem Specimen Insectorum quorundam marinorum mollium, &c. *Ib.* 1714. *Jus. Obs.* Antonius de Justieu. Plantæ per Galliam, &c. in lucem editum, & ad recentiorum normam digestum, *Par.* 1714. fol.
- Bellon. de Aquat.* Petrus Bellonius de Aquatilibus, Libri duo, *Parif.* 1553. 8vo. forma longa. *Bellon. des Oyse.* Eiusdem l' Histoire des Oyseaux, *Parif.* 1555. fol. *Bellon. Obs.* Eiusd. Observationes tribus libris expressæ, *Antw.* 1605. fol.
- Bocc. Plant. Rarior.* Paulus Bocconus. Icones & Descriptiones rariorum Plantarum Siciliae, &c. *Oxon.* 1674. 4to. *Bocc. Obs.* Eiusd. Observationi naturali, *Bolog.* 1684. 12mo. *Bocc. Mus. di Fis.* Eiusd. Museo di Fifica, *Venet.* 1697. 4to. *Bocc. Mus. di Piant.* Eiusd. Museo di Pianta Rare, *Venet.* 1697. 4to.
- Bod. à Stapel.* Joannes Bôdæus à Stapel in Theophrasti Historiam Plantarum, *Amstelod.* 1644. fol.
- Boerb. Ind. A.* Hermanni Boerhaave Index alter Plantarum, *Lugd. Bat.* 1720. 4to.
- Boet.* Anselmi Boetii de Boet Gemmarum & Lapidum Historia, *Lugd. Bat.* 1647. 8vo.
- Bonan.* Philippi Bonanni Recreatio Mentis & Oculi, &c. *Romæ* 1684. 4to.
- *Bont.* Jacobus Bontius in Historia Naturali Indiæ Orientalis à Gulielmo Pisone edit. *Amstelod.* 1658. fol.
- Breyn. Cent.* Jacobi Breynii Exoticarum aliarumque minus cognitarum Plantarum centuria prima, *Gedani* 1678. fol. *Breyn. Prod. i.* Eiusd. Prodromus fasciculi rariorum Plantarum, &c. *Gedan.* 1680. 4to. *Breyn. Prod. ii.* Eiusd. Prodromus fasciculi rariorum Plantarum secundus, *Gedani* 1689.
- Breyn. Hist. Cocc.* Joannis Philippi Breynii Historia Naturalis Cocco Radicum Tinctorii, *Gedani* 1731. *Breyn. Sched.* Eiusd. Schediasma de Echimis, *Gedani* 1732. *Breyn. Dissert. Bot.* Eiusd.
- Brom. Cblor. Gotb.* Olai Bromelii Chloris Gothica, seu Catalogus stirpium circa Gothoburgum nascentium, 1694. 8vo.
- Buxb.* Joannis Christiani Buxbaums Enumeratio Plantarum, *Alatæ Magdeb.* 1721. 8vo.
- Calc. Mus.* Franciscus Calceolarium. Musæum Calceolarium Veronense, *Veron.* 1622. fol.
- Cam.* Joachimus Camerarius de Plantis Epitome utilissima, *Francofurti ad Mœnum* 1586. 4to. *Cam.*

Nominum Abbreviatorum Dilucidatio.

- am. Hort. Ejusd. Hortus Medicus & Philosophicus, *Ibid.* 1588. 4to.
- Camel. Syllab.* Georgius Josephus Camellus. Stirpium Insulæ Luzonis, &c. Syllabus.
- *C. B. Pin.* Casparus Bauhinus. Pinax Theatri Botanici, *Basileæ* 1671. 4to. *C. B. Pbyt.* Ejusdem, Phytopinax, *Ibid.* 1596. 4to. *C. B. Prod.* Ejusdem, Prodromus Theatri Botanici, *lb.* 1671. 4to. *C. B. Cat. Basil.* Ejusdem, Catalogus Plantarum circa Basileam sponte nascentium, *Basil.* 1622. 8vo. *C. B. Theat.* Ejusdem, Theatrum Botanicum, *Basil.* 1658. fol. *C. B. Matth.* Ejusdem, In Matthiolo, *Ibid.* 1674. fol.
- Cat. Angl. & Cat. Plant. Angl.* Vid. *Rati C.C.* Idem. *C. Jamaic. & Cat. Jamaic. & Hist. Jamaic.* Vid. *Sloantii.*
- Cas. & Casalp.* Andræus Cæsalpinus. De Plantis, Libri xvi. *Florent.* 1583. 4to.
- Cbab.* Dominicus Chabræus, M.D. Stirpium Icones & Scenographia, *Genev.* 1677. fol.
- Charlt. Exer.* Gualterus Charltonus. Exercitationes de differentiis & nominibus Animalium, *Oxon.* 1677. fol. *Charlt. de Pisc.* Idem De Piscibus, *Ibid.* 1677. fol.
- Clus. & Clus. Hist.* Carolus Clusius. Rariorum Plantarum Historia, *Antw.* 1601. fol. *Clus. Exot.* Idem, Exoticorum, Libri decem, *Ibid.* 1605. *Clus. Hisp.* Idem. Rariorum aliquot stirpium per Hispanias observatarum Historia, *Ibid.* 1576. 8vo. *Clus. Pan.* Idem. Rariorum aliquot stirpium, per Pannoniam, Austriam, & vicinas quasdam Provincias observatarum Historia, *Ibid.* 1583. 8vo.
- Col. & Colum. Eeph.* Fabius Columna. Minus cognitarum rariorumque stirpium *Exopoz. i. 11.* *Roma* 1616. 4to. *Col. Aquat.* Idem. Aquatiliam & terrestriam aliquot Animalium, &c. Observationes, *Ibid.* *Col. Purp.* Idem. Purpura, *Roma* 1616. 4to. Idem. *Phytobasanos* sive Plantarum aliquot Historia, *Neapoli* 1592. 4to.
- Commel. Plant. Usu.* Casparus Commelinus. Horti Medici Amstelædamensis Plantarum Usualium Catalogus, *Amstel.* 1724. 8vo. *Commel. Præhud.* Idem. *Præhudia Botanica*, ad Publicas Plantarum Exoticarum demonstrationes, *Lugd. Bat.* 1715. 4to. *Commel. Flo. Mal.* Idem. Flora Malabarica, sive Horti Malabarici Catalogus, *Ibid.* 1696. 8vo. *Commel. Hort. Amst.* ii. Idem Horti Medici Amstelædamensis Rariorum Plantarum, &c. Pars altera, *Amstel.* 1701. fol. *Commel. Flor. Mal.* Idem. Flora Malabarica. sive Horti Malabarici Catalogus, *Lugd. Bat.* 1696. 8vo.
- Commel. in Not.* Joannes Commelinus. Notæ ad Hortum Malabaricum. *Commel. Hort.* Idem. Catalogus Plantarum Horti Medici Amstelodamensis, *Amstel.* 1689. 8vo. *Commel. Hort. Med.*
- Idem. Horti Medici Amstelodamensis Rariorum Plantarum Descriptio & Icones, *Amstel.* 1697. fol.
- Corn.* Jacobus Cornutus, M. D. Canadensium Plantarum, &c. Historia, *Parif.* 1635. 4to.
- Cup. Hort. Catb. & Hort. Catb. Supp.* Franciscus Cupanus Hortus Catholicus, &c. *Neapol.* 1696. 4to. *Supp. Horto Cath.* *Ibid.* *Cup. Supp. alt.* Idem. Supplementum alterum ad Hortum Catholicum, *Panor.* 1697. 4to.
- Dale, Tbomæ.* Dissertatio Medico-Botanica Inauguralis, *Lugd. Bat.* 1723. 4to.
- Dill. Cat. Giff.* Joannes Jacobus Dillenius. Catalogus Plantarum sponte circa Giffam nascentium, &c. *Franc. ad Aven.* 1719. 8vo.
- Diosc.* Pedacius Dioscorides Anazarbeus. De Materia Medicæ usu.
- Dod.* Rembertus Dodonæus stirpium Historiæ Pentades sex, sive Libri xxx. *Antwerp.* 1616. fol.
- Dodart.* Dodartius. Description de quelques Plantes nouvelles, *Parif.* 1676. 8vo.
- El. & Elem. Bot.* Vide Tournefortius.
- Ephem. Germ.* Ephemerides Medico-physicæ Germaniæ sive Miscellanea curiosa Medico-physica, *Lipsiæ* 4to.
- Flo. Lugd. Bat. Flor.* Vid. Hermannus.
- Gal. & Galen.* Claudius Galenus.
- Garid. Hist.* Petrus Garidel, M. D. Histoire des Plantes qui naissent en Provence & Principalement aux environs d'Aix, *A. Par.* 1719. fol.
- Garz.* Garzia ab Horto. Aromatum & Simplicium aliquot Medicamentorum apud Indos nascentium Historia, sive Caroli Clusii Exoticorum Liber septimus, *Antwerp.* 1605. fol.
- Ger.* Joannes Gerardus. *The Herbal, or General History of Plants*, *Lond.* 1597. fol.
- Ger. Emac. The Herbal, or General History of Plants, corrected and enlarged by Thomas Johnson.* *Lond.* 1636. fol.
- Gesn. de Aquat.* Conradus Gesnerus. Historia Animalium, Lib. iv. Qui est de Piscium, & Aquatiliam Animantium natura, *Francos.* 1620. fol.
- Gesn. de Avib.* Ejusdem, Historia Animalium, Lib. iii. Qui est de Avium natura, *Ibid.* 1617. fol. *Gesn. de Plant.* Ejusdem, Historia Plantarum & vires, *Basil.* 1541. *Gesn. Quadr.* Ejusdem, Historia Animalium, Liber primus. De Quadrupedibus viviparis, *Ibid.* 1603. fol. *Gesn. de Quadr. Ovip.* Ejusdem, 1586. fol. *Gesn. de Serp.* Ejusdem, Historia Animalium, Lib. v. Qui est de Serpentium natura. *Ibid.* 1621. *Gesn. de Lap.* Ejusdem. de rerum Fossilium

Nominum Abbreviatorum Dilucidatio.

- Lapidum, & Gemmarum, &c. Liber. *Tigur.* 1565. 8vo.
- Gæda Insect.* i. Joannes Gædartius, Metamorphosis & Historia Naturalis Insectorum, Pars i. *Medioburg.* 1662. *Gæda* ii. Ejusdem, Pars altera, *Ibid.* 1667. *Gæda* iii. Ejusdem, Pars tertia & ultima, *Ibid.* 1667, 8vo.
- Helw. Litbog.* i. M. Georgius Andreas Helwing, Lithographia Angerburgica, sive Lapidum, & Fossilium, in Districtu Angerburgensi, &c. *Regiom.* 1717. 4to. *Helw. Litbog.* ii. Ejusdem, Pars ii. *Lips.* 1720.
- Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* Paulus Hermannus, Horti Academici Lugduno-Batavi Catalogus, *Lugd. Bat.* 1687. 8vo. *Herm. Flor.* Ejusdem, Floræ Lugduno-Batavæ Flores, *Lugd. Bat.* 1690. 8vo. *Herm. Flor.* ii. Ejusdem, Principio Editionis ii. *Herm. Mus. Zeylan.* Ejusdem, Musæum Zeylanicum, sive Catalogus Plantarum in Zeylana sponte nascentium, *Lugd. Bat.* 1717. 8vo. *Herm. Parad. Bat. Prod.* Ejusdem, Paradisi Batavi Prodromus, sive Plantarum Exoticarum in Batavorum Hortis observatarum Index, *Amstel.* 1691. 12mo. *Herm. Parad. Bat.* Ejusdem, Paradisus Batavus continens plus centum Plantas affabre ære incisas, & descriptionibus illustratas, *Lugd. Bat.* 1698. 4to.
- Hern.* Franciscus Hernandez, Nova Plantarum, Animalium & Mineralium Mexicanorum Historia, &c. *Romæ* 1651. fol.
- Hoffman.* Casparus Hoffmannus, M. D. De Medicamentis Officinalibus tam simplicibus, quam compositis, Libri duo, *Parisi.* 1647. 4to.
- Hoffman. Flor. Alt.* Mauritius Hoffmannus, Floræ Altdorffinæ Deliciæ Hortensis, sive Catalogus Plantarum Horti Medici, *Altdorf.* 1660. 4to. *Ejusd.* Deliciæ Sylvestris, sive Catalogus Plantarum in Agro Altdorffino locisque vicinis sponte nascentium, &c. *Altdorf.* 1662. 4to.
- H. Beaum.* Herbertus à Beaumont, Horti Beaumontiani Exoticarum Plantarum Catalogus, *Hagæ-Comitis* 1690. 8vo.
- H. M. & H. Mal.* i. Henricus Adrianus Van Rhee-de, Vol. i. *Amstelæd.* 1678. fol. *Ejusd.* ii. *Ibid.* 1679. *Ejusd.* iii. *Ibid.* 1682. *Ejusd.* iv. *Ibid.* 1683. *Ejusd.* v. *Ibid.* 1684. *Ejusd.* vi. *Ibid.* 1686. *Ejusd.* vii. *Ibid.* 1687. *Ejusd.* viii. *Ibid.* 1688. *Ejusd.* ix. *Ibid.* 1689. *Ejusd.* x. *Ibid.* 1690. *Ejusd.* xi. *Ibid.* 1692. *Ejusd.* xii. *Ibid.* 1703.
- H. Oxon.* Vid. Morisonus.
- H. Reg. Par.* Antonius Vallot, Hortus Regius, *Parisi.* 1665. fol.
- Imperat.* Historia Naturale di Farrante Imperato, *Venet.* 1672. fol.
- Ind. Med. Index Medicamentorum, Par.* 1732. fol.
- J. B. i.* Historia Plantarum universalis, Auctoribus Johanne Bauhino, & Johanne Henrico Cheri-ero, Tom. i. *Ebrod.* 1650. fol. *J. B. ii.* Ejusdem, Tom. ii. *Ibid.* 1651. fol. *J. B. iii.* Ejusdem, Tom. iii. *Ibid.* 1651. fol.
- Jonsf. de Avib.* Johannes Jonstonus Historia Naturalis de Avibus, *Amstel.* 1657. fol. *Jonsf. de Pisc.* Ejusdem, Historia Naturalis de Piscibus & Cetis, *Ibid.* *Jonsf. Exang.* Ejusdem, Historia Naturalis de Exanguibus aquaticis, *Ibid.* *Jonsf. de Insect.* Ejusdem, De Insectis, *Ibid.* *Jonsf. de Quad.* Ejusdem, Historia Naturalis de Quadrupedibus, *Ibid.* *Jonsf. de Serpent.* Ejusdem, De Serpentibus, *Ibid.* *Jonsf. Dendr.* Ejusdem, Dendrographias, sive Historia Naturalis de Arboribus & Fruticibus, *Francos. ad Mæm.* 1652. fol.
- Jonsf. Iter.* Thomas Johnson, Iter Investigationis, ergo susceptum, &c. in agrum Cantianum, *Lond.* 1629. 4to. *Jonsf. Descript.* Ejusdem, Descriptio Itineris Plantarum Investigationis in agrum Cantianum, *Ibid.* 1632. Ericetum Hampstedianum, sive Plantarum ibi crescentium, *Ibid.* 1629. Idem, Enumeratio Plantarum in Ericeto Hampstediano locisque vicinis crescentium, *Ibid.* 1632. *Merc. Bot. i.* Mercurius Botanicus sive Plantarum gratia suscepti Itineris, Anno 1634. Descriptio, *Lond.* 1634. 8vo. *Merc. Bot. ii.* Mercurii Botanicus Pars altera, sive Plantarum Gratia suscepti itineris in Cambriam, sive Walliam, Descriptio, *Lond.* 1641. *Ger. Emac. Gerard's Herbal, or General History of Plantes enlarged,* *Lond.* 1636. fol.
- Kemp. Amœnit. Exot.* Engelbertus Kempferus Amœnitates Exoticæ, *Lemgov.* 1712.
- Kentm.* Johannes Kentinianus, M. D. Nomenclatura Rerum Fossilium, quæ in Misnia, &c. *Tigur.* 1565. 8vo.
- Klein Echin.* Jacobus Theodorus Klein, Naturalis dispositio Echinodermatum. *Gedani* 1734. 4to.
- Laet. & De Laet.* Joannis de Laet, De Gemmis & Lapidibus, *Lugd. Bat.* 1647. 8vo. *De Laet. Ind. Occid.* 8vo. Ejusdem, Novus Orbis seu Descriptiones Indiæ Occidentalis, *Ibid.* 1633. fol.
- Lang. Hist. Lap.* Carolus Nicolaus Langius Historia Lapidum Helvetiæ, &c. *Venet.* 1708. 4to.
- Lang. Meth. Test.* Ejusdem, Methodus nova & facilis Testacea marina, &c. *Lucern.* 1722.
- Lister & List. Hist. A. A.* Martinus Lister, M. D. Historia Animalium Angliæ, tres Tractatus, *Lond.* 1678. 4to. *List. Hist. Conch.* Ejusdem, Historia sive Methodus Conchyliorum, *Lond.* 1685. fol. *List. Exer. Anat. i.* Ejusdem, Exercitatio Anatomica, *Lond.* 1694. 8vo. *List. Exer. Anat. ii.* Ejusdem, Exercitatio Anatomica

Nominum Abreviatorum Dilucidatio.

- altera, *Ibid.* 1695. 8vo. *List. Exer. Anat.* iii. Ejusdem, Conchyliorum bivalvium utriusque aquæ, Exercitatio Anatomica tertia, *Ibid.* 1696. 4to.
- *Lob. Adv.* Matthias de Lobel, Dilucidæ simplicium Medicamentorum Explicationes, & Stirpium Adversaria, *Lond.* 1605. fol. *Lob. Obs.* Plantarum seu Stirpium Historia, *Antverp.* 1576. fol. *Lob. Icon.* Eiusdem, Plantarum seu Stirpium Icones, *Ibid.* 1581. 4to. forma longa. *Lob. Illust.* Eiusdem, Stirpium illustrationes, *Lond.* 1655.
- *Luid. Litto. Brit.* Edwardus Luidius Lithophylacii Britannici Ichnographia, *Lond.* 1697. 8vo.
- *Lugd. Historia Generalis Plantarum*, *Lugd.* 1587. fol.
- *Marcg.* Georgius Marcgravius, Historia Rerum Naturalium Brasiliæ, Libri octo, *Lugd. Bat.* 1648. fol.
- *Magnol.* Petrus Magnol, M. D. Botanicum Monspelienfe, five Plantarum circa Monspelium nascentium Index, *Monspel.* 1686. 8vo.
- *Matth.* Petrus Andreas Matthiolus, Commentarium in sex Libros Pedacii Dioscoridis Anazarbei de Medica Materia, *Venet.* 1565. fol. *Matth. Compend.* Eiusdem, Compendium, *Venet.* 1571. 4to.
- *Mer. Pin.* Christophorus Merret, Pinax rerum Naturalium Britannicarum continens Vegetabilia Animalia, & Fossilia, in hac Insula reperta, inchoatus, *Lond.* 1667, 8vo.
- *Merc. Bot. Vid. Jonstonus*
- *Mill. Bot.* Joseph Miller, Botanicum Officinale, or a Compendious Herbal, &c. *Lond.* 1722. 8vo.
- *Mill. Cat.* Philippus Miller, Catalogus Plantarum Officinalium, *Lond.* 1730. 8vo.
- *Mont. Ind.* Josephus Monti, Index Plantarum, quæ in Medicum Usus recipi solent, *Bonon.* 1724. 4to. *Mont. Exot.* Eiusdem, Exoticorum Simplicium Medicamentorum, *Ibid.* *Mont. Prod.* Eiusdem, Catalogi Stirpium agri Bononiensis Prodomus, *Bonon.* 1719. 4to.
- *Mor. Præhud.* Robertus Morisonus, Hortus Regius Blefensis Auctus, &c. Præhudiorum Botanicorum Pars prior, *Lond.* 1669. 8vo. *Mor. Umb.* Eiusdem, Plantarum Umbelliferarum distributio nova, &c. *Oxon.* 1672. fol. *Hist. Oxon.* ii. Eiusdem, Plantarum Historiæ universalis Oxoniensis, Pars secunda, *Oxon.* 1680. fol. *Hist. Oxon.* iii. Plantarum Historiæ Universalis Oxoniensis, Pars tertia, *Ibid.* 1699.
- *Morton.* John Morton, M. A. *The Natural History of Norhamptonsire*, *Lond.* 1712. fol.
- *Mouff. Insect.* Thomas Mouffetus, Insectorum five Minimorum Animalium Theatrum, *Lond.* 1634. fol.
- *Munt. Herb. Brit.* Abrahamus Muntingius. De vera Antiquorum Herba Britannica, &c. Dissertatio Historico-Medica, *Amstel.* 1681. 4to.
- *Munt. Aloid.* Eiusdem, Aloidarium five Aloes, &c. Historia, *Ibid.* 1680. 4vo.
- *Mus. Pet.* Jacobus Petiverius. Musei centuria decem, *Lond.* 1695, &c. 8vo. *Pet. Gazoph.* Eiusdem, Gazophylacii Naturæ & Artis, Decas 1, &c. *Lond.* 1702. fol.
- *Mus. Reg. Soc.* Musæum Regalis Societatis, per Nehemiah Grew, M. D. *Lond.* 1681. fol.
- *Offic. Nomina usitata in Officinis Londinensibus* denotat.
- *Ogilb. Chin.* i. John Ogilby, *History of China*, Part. I. *Lond.* 1671. Part. II. *Lond.* 1673. fol.
- *P. B. & Pbyt. Brit.* Phytologia Britannica, Natales exhibens indigenarum stirpium sponte emergentium, *Lond.* 1650. 8vo.
- *Parad. Bat. Prod.* Vid. Hermannus.
- *Park. Parad.* Johannes Parkinsonus. Paradisus terrestris, or a choice Garden, &c. of Flowers, *Lond.* 1656. fol. *Park. Theat.* Eiusdem, Theatrum Botanicum, &c. or an universal and compleat Herbal, *Lond.* 1640. fol.
- *Plin.* C. Plinius secundus in Historia Naturali.
- *Pluk. Almag.* Leonardus Plukenetius, M. D. Almagestum Botanicum, five Phytographiæ Pluknetianæ Onomasticon, *Lond.* 1696. fol.
- *Pluk. Amalt.* Eiusdem, Amaltheum Botanicum, &c. *Ibid.* 1705. fol. *Pluk. Mant.* Eiusdem, Almagesti Botanici Mantissa, *Ibid.* 1700. fol. *Pluk. Phytog.* Eiusdem, Phytographia five Stirpium illustriorum & minus cognitarum Icones, *Ibid.* 1691. fol.
- *Pif. & Pifon. Ed.* 1648. Gulielmus Pifonis, M. D. De Facultatibus Simplicium, *Amstel.* 1648. fol.
- *Pif. Ed.* 1658. Eiusdem, De Indiæ utriusque re Naturali & Medica, *Ibid.* 1658. fol. *Pif. Mant.* Eiusdem, Mantissa Aromatica, *Amstel.* 1658. fol.
- *Rand. Ind.* Isaacus Rand, Index Plantarum Officinalium, &c. *Lond.* 1730. 8vo.
- *Rauwolf.* Leonhartius Rauwolfius, Itinerarium in Orient. *Lond.* 1693. 8vo.
- *Raii Hist.* i. Joannes Raius, Historia Plantarum, Tom. 1. *Lond.* 1686. fol. *Raii Hist.* ii. Eiusdem, Tom. 2. *Lond.* 1688. fol. Eiusdem, Tom. 3. *Ibid.* 1704. *Raii Dend.* Eiusdem, Dendrologia, 1704. fol. *Raii Cat.* Eiusdem, Catalogus Plantarum Angliæ & Insularum adjacentium, *Lond.* 1677. 8vo. *Cat. Cant.* Eiusdem, Catalogus Plantarum circa Cantabrigiam nascentium, *Cantab.* 1660. 8vo. *Raii Meth.* Eiusdem, Methodus Plantarum nova, &c. *Lond.* 1682. 8vo. *Raii Meth. A.* Eiusdem, Methodus Plantarum emendata

Nominum Abbreviatorum Dilucidatio.

- data & aucta, *Ibid.* 1703. 8vo. *Raii Ornith.* Ejusdem, *The Ornithology of Francis Willoughby Esq. &c. Lond.* 1678. fol. *Raii Ichth.* Vid. Willoughby. *Raii Synop. A.* Ejusdem, *Synop. Methodica Animalium Quadrupedum & Serpentinae generis, Lond.* 1693. 8vo. *Raii Synop. Avi.* Ejusdem, *Synopsis Methodica Avium, &c. Lond.* 1713. 8vo. *Raii Synop. Pis.* Ejusdem, *Synopsis Methodica Piscium, Lond.* 1713. 8vo. *Raii Synop. iii.* Ejusdem, *Synopsis Methodica Stirpium Britannicarum, Lond.* 1724. 8vo. *Raii Hist. Insect.* Ejusdem, *Historia Insectorum Opus Posthumum, Lond.* 1710. 4to.
- Rivin.* *Introd.* Augustinus Quirinus Rivinus, *Introductio generalis in Rem. Herbariam, Lips.* 1690. fol. *Rivin. Irr. Mon.* Ejusdem, *Ordo Plantarum quæ sunt flore irregulari monopetalo, Lips.* 1690. fol. *Rivin. Irr. Tetr.* Ejusdem, *Ordo Plantarum quæ sunt flore irregulari tetrapetalo, Lips.* 1691. fol. *Rivin. Irr. Pent.* Ejusdem, *Ordo Plantarum quæ sunt flore irregulari pentapetalo, Lips.* 1699. fol.
- Rondel. de Pisc.* i. Gulielmus Rondeletius, M. D. *Libri de Piscibus marinis, Lugd.* 1554. fol. *Rondel. de Aquat.* ii. Ejusdem, *Universæ aquatiliæ Hist. pars altera, Lugd.* 1555. fol.
- Ruel.* Joannes Ruellius *De Natura Stirpium, Libri tres, Basil.* 1536. fol.
- Rupp. Flor. Jen.* Henricus Bernhardus Ruppilius, *Flora Jenensis, sive enumeratio Plantarum, &c. Franc. & Lips.* 1726. 8vo.
- Salv. de Aquat.* Hippolytus Salvianus, *Aquatilium Animalium Historiæ, Liber primus, Romæ* 1557. fol.
- Schrod.* iv. Johannes Schroderus, *Pharmacopœia, sive Thesaurus Pharmacologicus, Lib. iv. Ulmæ Sæv.* 1649. 4to. *Schrod. v.* Ejusdem, v. *Schonef. Ichth.* Stephanus Schoneveldæ *Ichthyologia, &c. Hamb.* 1624. 4to.
- Schw. A.* Casparus Schwenckfeld *Aviarius Silesiæ, Lign.* 1603. 4to. *Schw. Quad.* Ejusdem, *Quadrupedum, Ibid.* 4to. *Schw. Insect.* Ejusdem, *Insectorum, Ibid.* 4to.
- Sib. Pbal.* Robertus Sibbaldus, *Eques Auratus, Phalainologia nova, sive Observationes de Balænis, Edinb.* 1692. 4to.
- Sloan. Cat. Jam.* Sir Hans Sloan *Bar. Catalogus Plantarum quæ in Insula Jamaica sponte proveniunt, Lond.* 1696. 8vo. *Sloan. Hist. V. i.* Ejusdem, *A Voyage to Jamaica, with the Natural History, Vol. i. Lond.* 1707. fol. Ejusdem, *Vol. 2. Ibid.* 1725.
- Tourn. Elem. Bot.* Pitton Tournefort, *Elemens de Botanique ou Methode pour connoitre les Plantes, Par.* 1694. 8vo. *Tourn. Instit.* Ejusdem, *Institutiones Rei Herbariæ, Ibid.* 1700. 4to. *Tourn. Cor.* Ejusdem, *Corollarium Institutionum Rei Herbariæ, Par.* 1703. 4to. *Tourn. Hist.* Ejusdem, *Histoire des Plantes qui naissent aux environs de Paris, Ibid.* 1698. 8vo.
- Trag.* Hieronymus Tragus, *De Stirpium, maxime earum quæ in Germania nostra nascuntur, Argent.* 1552. 4to.
- Tab. Icones Plantarum seu stirpium, &c. Francof. ad Mœnum.* 1590. 4to. forma oblonga.
- Turn. William Turner, M. D. The first and seconde partes of the Herbal, with the third part lately gathered, Collen.* 1568. fol.
- Volk.* Johannes Georgius Volkamerus, M. D. *Flora Noribergensis, seu Catalogus Plantarum in agro Noribergensi, &c. Norib.* 1700. 4to.
- Ufu.* In usu sunt.
- Willugh. Ichth.* Franciscus Willughbeus, *Armig. De Historia Piscium, Libri quatuor, Oxon.* 1686. fol. *Willugh. Ornith.* Ejusdem, *Ornithologia, Lond.* fol.
- Worm. Mus.* Olaus Wormius, M. D. *Museum Wormianum, seu Historia rerum rariorum tam Naturalium, quam Artificialium, &c. Lugd. Bat.* 1655. fol.

PHARMACOLOGIÆ

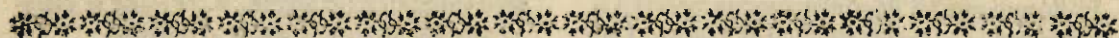
SEU

MANUDUCTIONIS

AD

MATERIAM. MEDICAM

PROLEGOMENA ISAGOGICA.

C A P. I.

Harmacologia est descriptio rerum medicamentarium ad bene medicandum; Objectum est res naturalis medicinalis quæcunque ad medicandum adaptabilis, sive figuram ea obtineat nativam, sive elaborationem aliquam officinalem sustinuerit; verum enim vero, quia nomina plurima occurrunt, quæ vel minus vulgaria, vel æquivoca sunt, operæ pretium duxi Pharmacopœiæ tyronibus synopsi brevi inservire, & nomina alphabeticâ serie exhibere.

stinuerit; verum enim vero, quia nomina plurima occurrunt, quæ vel minus vulgaria, vel æquivoca sunt, operæ pretium duxi Pharmacopœiæ tyronibus synopsi brevi inservire, & nomina alphabeticâ serie exhibere.

A.

A *Cetum* in genere liquorem quemcumque acidum notare potest: in *Officinis* liquorem solum acidum denotat, ex potentis succis

factum, e. g. ex vino seu uvis in aqua, & hoc recipiendum est, quoties *Aceti* simpliciter fit mentio.

Acinus non pro uvæ vinaceo apud idoneos auctores, sed pro uva ipsa seu fructu toto accipitur, qui ex succo, & ex ambiente cute seu folliculo constat. Angl. *A Grape*, not a *Grape-stone*. Gall. *Des Grains comme ceux de raisin*. Germ. *Körnlein Weßbericht*. Belg. *Korl*. Columel. lib. II. cap. 2. *Cum expressuris vinacea, quæ acinis celantur, eaque jam infusata, & propemodum nigra fuerint, &c.* Extenditur & hoc nomen latius ad fructus minores arborum fruticumve spissius crescentes & coactius, ut *Hedera*, &c. & sic à *bacca* distinguitur, quæ rarius crescit, ut in *Olea*, *Lauro*, &c. *Fun.* Medici recentiores pro *gigarto* seu vinaceo accipiunt, cum dicunt *uvæ exacinate*.

Acus, eris, purgamentum frumenti, palea. A. *The Chaff*. Gal. *Paille, Balle*. G. *Spreu / Kleu*. B. *Kaf*. Porro *Acus* Plinio dicitur, cum per

A

se

se spica pinfitur; Palea verò, ubi cum stipula teritur in area.

Adeps, A. *A Grease* or *Fat*. Gal. *Graisse*, *sein*. G. *Seiste* / *Fett* / *Schmeer* / *Schmalz* / B. *Smeer*, *Vet*, *Ongel*. pars est Sanguinis oleosa, per vasa peculiaria in vesiculas appropriatas fluit; generalitèrque denotat Pinguedinem mollem, e. g. Anseris, Anatis, Humani, &c. usitatius autem pro Axungia usurpatur.

Ala caulis est angulus, quem cum caule vel ramo, vel folium, vel pediculus folii constituit, qui semper ferè acutus est, vel rektus saltem, quia pediculi sursum nituntur. *Fung.* Non rarò etiam accipitur pro ramulo, ut cum dicimus *caule multis alis brachiato*, vel *in multas alas diviso*, quia rami veluti totidem alæ cauli adnascuntur.

Alabastra sunt folia illa viridia, herbacea, quæ flores sepiunt. *Funius* exponit *alabastrum* Rosæ globum nondum explicatum totum, sed conniventem.

Alabastrum in mineralogia lapis est, ut suo in loco ostendimus.

Alburnum Plinio dicitur exterior ligni pars mollior & teredini obnoxia, à colore albo.

Amylum dicebatur quòd *χωρὸς μύλου* sine mola pararetur: cujus conficiendi modum vide in capite *De Tritico*.

Antberæ Offic. sunt summitates seu cacuminula in florum medio staminibus incumbencia, q. *ἀνθερά ποδῶν*, i. e. flos rosæ. *The Chives*. Gal. *sommitex*, *sommits*, *Bourgeons*. G. *Zipffels*. B. *Noppen*.

Apices idem significant quod *Antberæ*.

Arbor [*ἄδρυς*] est planta lignosa, crassitudine & altitudine inter omnes maxima, cui caudex pro superficie est perennis & naturà simplex, qui in multos ramos majores, quos *ἀκροῦρας* & *ἕως* Græci vocant, & deinde in ramusculos complures, quos iidem *κλάδους*, Latini *furculos* appellant, dividitur. Anglicè *A Tree*. Gal. *un Arbre*. G. *Ein Baum*. B. *Een Boom*.

Arilli Offic. Vinacea, gigarta, q. aridula, quòd sicci sint, & nullum succum præbeant.

Arista Acus exilis ac longa è gluma extans. A. *The Beard* or *Awn*. G. *Arrête de l'Épy*, *barbe d'épy* (les petites pointes, qui sont à l'entour de l'épy, pour empêcher que les oiseaux ne mangent le grain.) G. *Die ganke Ahr*. B. *Het bair van een Korenaar*.

Aroma est odoramentum quodvis, ut Caryophylli, Cinamomum, &c.

Aparagus dicitur primum germen herbarum quod edendo est, vel oleris cujusque turio,

antequam in folia explicetur, à *σπείρα*. A. *The tender sprout or shoot of any herb from the ground*. G. *les premières tiges vertes au commencement*, *puis blanches*. G. *Was zu erst von der Wurzel hervor komt / ehe dan es laub gewinnet*. B. *d'eerste jonge spruyten van 't kruid*. Hinc per Antonomasiam dicitur herba quædam, quæ grandes profert & edules asparagos.

Axungia est pinguedo Sevo mollior, generalitèrque *Porci* denotat. A. *Lard*. Gal. *Graisse*, *sein doux*. G. *Schmeer* / *Schmalz*. B. *Reufel*, *Seutfel*.

B.

Baccæ dicuntur, qui sparsim arboribus fruticibusque adnascuntur fructus parvo - rotundi. A. *Bercies*. Gal. *Bayes*. G. *Beeren*. B. *Bezie* & sic ab *Acinis* distinguuntur; qui sunt racematim dependentes baccæ. Nos in hoc opere restrictiore acceptione voce *Baccæ* utimur pro fructu minore pericarpio seu pulpa carneve molli & humida semina includente, & membrana tenuiore tecto.

Balaustium, sylvestris mali *Punicæ* flos. A. *The flower of the wild Pomegranate tree*. Gal. *les Balaustes*, *ou fleurs de Grenadier sauvage*. G. *wild Granat-appfel blûthe*. B. *de bloem of bloeyfel van een wilden Granaat Appelboom*.

Balsamus vel *Balsamum* denotat genus quoddam odoramenti ex arboribus sponte exstillans; suntque vel liquidi, vel crassiusculi, vel solidi.

Bitumen est sebum aut resina *Macrocosmi*.

Bulbus est radix subrotunda, vel pluribus tunicis in orbem se amplexantibus, vel pluribus squamis imbricatim ferè dispositis coagmentata, fibras plurimas ex ima sede seu basi emittens. Interdum latius accipitur pro radice quavis uno tubere constante etiam solidâ & substantiâ continuâ, nec divisâ in squamas aut tunicarum involucria, fibras ex ima sede aut basi emittente. Sic *Croci* & *Colchici* radices bulbosæ censentur.

C.

Cacumina sunt idem quod summitates.

Cacuminula idem quod *Antheræ*.

Calyx, folliculus seu involucrium floris priusquam dehiscat, præcipuè *Rosæ*: interdum flos ipsè rosæ connivens & nondum expansus. At nunc frequentissimè accipitur pro fol-

- folliculo, quo flos primum, deinde semen herbarum & fructus arborum cooperitur. A. *The Cup enclosing or containing the flower.* Gal. *Calice d'une fleur.* G. *Worin die Blüthe / Saamen / oder Früchte verborgen.* B. *een bloemknop, een uytbottende bloem.*
- Capillamenta** sunt filamenta illa tenuia, in florum medietate surgentia, apicibus plerumque donata. Angl. *Threads.* Gal. *Filets.* G. *Die Fäselein mitten in der Blüthen.* B. *De Draadjes in de blom.*
- Capita** in Phytologia, rotunda sunt illa seminum receptacula, quæ capita referunt. In Zoologia quid sint notum est.
- Capitulum** est quod constat ex pluribus floribus & staminibus arcte in globosam aut circularem sive disci figuram congestis, ut in *Cyano*, *Scabiosa*, *Carduis*, &c.
- Capitatae plantæ** nobis in hoc opere dicuntur, quarum flores ex flosculis etiam marginalibus, fistulosus componuntur, quoniam calyx eorum squamosus in ventrem plerumque extumescit grandifolium & subrotundum: cujusmodi *Carduus*, *Centaurium majus*, *Barbana*, &c.
- Capreolus**, est pars quædam auxiliaris, filamenti aut funiculi æmulus, cincinni in modum contortus, quæ planta quævis vicinis stirpibus aliisque stipitibus se implicans, in altum enititur. A. *A clasper or tendrel.* Gal. *Pampre*, *Tendon.* G. *Die Siebel.* B. *Klawier* Hujusmodi cernuntur in Vite & Leguminibus.
- Caro** in Phytologia, substantiam illam molliorem fructuum succulentorum notat, quam aliàs pulpam vocamus, ut pulpa seu caro *Cassia*, caro *Prunorum*, &c. *Schrod.* In Zoologia est substantia muscularis, constans ex fibrillis; vel, ut quibusdam, ex fistulis seu valculis Sanguinem ex arteriis accipientibus, inque venas revertentibus. A. *Flesh.* Gal. *Chair.* G. *Fleisch.* B. *Vlees.*
- Catulus** apud recentiores Botanicos idem sonat quod *Julus* aut *nucamentum*, ut *catuli Salicis* aut *Juglandis*, id est *Juli*. A. *A palm or Cutkin.* Gal. *Emouchete*, *Cbaton de certains arbres ressemblant à une queue de Chat, comme de Noyer, Avellanier &c.* G. *Die blust an hazel-stauden.* B. *Bloesem van hazelnooten, Katentstaartjes niet ongelijk.*
- Caudex** idem est in arboribus & fruticibus, quod caulis in Herbis.
- Caulis** est quod supra terram simplex assurgit: unde folia frondesque seu ramulculi emicant, vel, desiniente Jungio, est pars herbæ su-
- perna, ita in altitudinem exporrecta, ut anteriora à posterioribus, vel dextra à sinistris non differant. In arboribus, & fruticibus *caudex*, in frumentis *culmus* appellatur. A. *The stalk of any Herb, or trunk or body of a Tree.* Gal. *Tige des Herbes.* G. *Der Stengel.* B. *Steel, struik.*
- Cicus & ciccum**, membrana tenuis acinos in malo Punico discriminans. Hinc proverbialis locutio *Ciccum non interdum*, id est, *Non curo*, perinde mihi est.
- Clavicula** idem quod *Capreolus*. A. *A clasper or tendrel.* Gal. *Tendron.* G. *Die Siebel.* B. *Klawier.*
- Comæ** sunt plantarum summitates vel arborum frondes.
- Conus** in Phytologia dicitur fructus ex compactili lignosarum squamarum struc compositus, conici figuram æmulans, hoc est, à lata & circulari basi in mucronem desinens, qualis est *Pini*, *Abietis*, &c. A. *A cone or clog.* Gal. *Fruit formé en cone, comme p. ex. la Pomme de Pin, de Sapin.* G. *Zirbel-Nuß.* B. *Vrucht, die aan de steel dik en rond is, en na boven spits word, gelyk als Pyn-appels. enz.*
- Cor** sive *corculum* seminis, est portiuncula seminis unde tum radix, tum germen nascitur; medullamque vegetabilium significat. In Zoologia pars est substantiæ carnosæ & fibrosæ duos ventriculos habens, sanguinique recipiendo & circumvehendo inserviens. A. *The Heart.* Gal. *Cæur.* G. *Das Herz.* B. *Het Herte.*
- Cornua** non nisi in Zoologia locum habent.
- Cortex**, exterior arboris quasi crusta, A. *The bark of a Tree or other Plant.* Gal. *Ecorce.* G. *die Rinde am baum.* B. *de Bast.* Interior tunica ipsi ligno adhærens *Liber* dicitur. *Cortex* autem à *corium* & *tego*, quia quasi corium tegit, ut *Isidorus* *ἰσιδωροῦς*.
- Corymbus** in genere significat quodvis summum. Nam prima notio *κέρυμβος* est in capite Veterum Atticorum tutulus seu meta suggestus capillorum, autore Scaligero. Verùm apud plantarum scriptores *Corymbi* propriè *Hederæ* racemi appellantur. *Plin.* lib. 16. cap. 34. in descriptione *Hederæ* ponit, *Racemis in orbem circumactis, qui vocantur Corymbi.* *Corymbi* nomen extendit *Jungius* ad significandam extremitatem caulis, ita subdivisam, & floribus aut fructibus onustam, ut sphaerica figura inde oriatur, ut in *Cepa*, *Porro*, &c. Alii *Umbellæ* synonymum faciunt. *Corymbus* etiam aliàs sumitur apud re-

centiores Botanicos pro flore composito discoide, qui in pappos non resolvitur: qualis in *Chrysanthemo*, *Bellide*, &c. cernitur: Nam huiusmodi flores in latum extensi umbellam seu corymbum quodammodo æmulantur.

Croci idem sunt quod apices. *Crocus* autem planta est bulbosa florem gerens, cuius stamina Officinarum *Crocus* est: Ut suo loco ostendimus.

Culmus, frumenti (aut etiam graminis) calamus est à radice ad spicam. A. *The Stalk of any Corn or Grass.* Gall. *Chalumeau*, (*le Tuyau, qui porte l'épy &c.*) G. *Der Halm*. B. *Stroo* (*balm, stoppel of stronk van 't Koren, die de air ondersteunt.*)

Cyma, *æ*, & *Cyma*, *atis*, q. *κίμα*, id est, parvus novellus, qui prima germinatione producitur; est ipsorum caulium delicatior teneriorque cauliculus, & dicitur præcipuè de Brassica: verum & in genere *Cymæ* sunt cauliculi teneriores delicatioresque scaporum, quos à prima sectione præstant: imò *Cymæ* apud Botanicos adhuc latius sumuntur pro summatibus quarumcunque herbarum.

Cytinus, flos est mali Punicæ sativæ. A. *The flower of the Pomegranate Tree.* Gal. *la Fleur de la Pomme du Grenadier domestique.* G. *Die Blüthe der Granaat-äpfel.* B. *Bloem der Granaat-appel.*

D.

Dactylus, Palmula, caryotis, Palmæ arboris fructus, à digiti similitudine sic dictus. A. *A Date.* Gal. *Dattes ou Daëtes.* G. *Datteln.* B. *Dadel, dayen, dalen.*

Digitatum folium nobis cum Jungio dicitur, in quo plures lacinia seu plura simplicia folia, quasi ad unum petioli punctum sive terminum aptata sunt, ut in *Pentaphyllo*, *Lupino*, *Cannabe*, *Vitice*, *Trifolii*, *Fragaria*, &c.

Discus est media pars floris compositi ex compressis & confertis flosculis, ita ut unam quasi apparentem superficiem constituent, ut in *Caliba*, *Flore Solis*, &c. à similitudine *disci*, cuius figura plana erat ac rotunda, ut ex Veteri statua apparet. Hinc Sol Græcis *Discus* appellatur. Erat autem *Discus* moles aliqua è plumbo aliòve metallo, quam iacentes athletæ inter se decertabant.

E.

Echinus, asperum & spinosum est Castanæ operculum, & in genere quicquid numerosa congerie aculeorum stipatur, sive tegmen, sive caput, sive cacumen fuerit, à similitudine Echini animalis. A. *A Bur or any prickly Fruit.* Gall. *fruit épineux.* G. *Stachlichte Frucht.* B. in 't *gemcen vrucht vol stekels.* In Zoologia Quadrupedem, & Insectum marinum crustaceum denotat.

F.

Fibræ sunt veluti stamina rebus nonnullis intertexta, v. g. *ligni foliis*, &c. sic fibras ligneas vocamus corpora seu filamenta in longum extensa, ex quibus maximam partem lignum componitur, vid. lib. 1. cap. 8. Item fibræ dicuntur minutissimæ & extremæ radiculae.

Flos est pars plantæ tenuior, colore vel figurâ vel utroque insignis, fructui prævia eique plurimum coherens, & tenellò tegendo fovendoque inserviens, quæ, postquam explicatur, brevi aut decidit aut inarescit. Flos simplex & compositus seu aggregatus, uniformis & difformis, discoides, radiatus, &c. quis sit, vide *Raji H. P. lib. 1. cap. 11. pag. 18, 19.*

Folia in Mineralogia, folia Auri & Argenti, dicuntur laminae tenuissimæ eorundem metallorum, seu Aurum & Argentum in tenuissimas laminas diductum. *Folium*, in Phytologia, desiniente Jungio, est quod à sede cui adhæret ita in longitudinem & latitudinem extenditur, ut tertiæ dimensionis terminus inter se differant, hoc est, superficies folii interna seu superior caulem respiciens ab externa seu inferiore. Folii differentia, quidque per folium digitatum, pennatum, triangulatum, &c. intelligimus, vide sis in *Historia Plantarum Cl. D. Raji l. 1. c. 9. p. 13.*

Folliculus, est theca tenuis, quæ granum, vel semen continet involutum. A. *A husk or cod.* Gal. *l'Etui, ou la bourse qui enferme la semence ou le grain.* G. *Das Samen-Haus.* B. *Het velletje, scbelletje, of kasse daar 't koren of 't graan ingroeit.*

Frit Varroni est, quod in summa spica matura minus est quam granum.

Frontatum petalum seu floris folium nobis dicitur, quod in extremum latius, & non raro

rectâ lineâ terminatum definit, ut in *Calendula* & similibus.

Fructus sunt grandiores illi ac succulenti plantarum fetus, seminum receptacula, ut *Poma*, *Pyra*, *Pruna*, &c. à fruendo; sed & latius extenditur nomen Fructus ad omnem agrorum proventum. Jungio fructus dicitur pars plantæ annua, flori coherens & succedens, qui, ubi maturuerit, id est, ad perfectionem suam pervenerit, sponte à planta abscedit, & terrâ aliâve commodâ nutrice excepta, novæ plantæ sit initium. A. *The Fruit*. Gal. *Fruits*. G. *Früchte*. B. *Vruchten*. Sunt ergo fructus, vel *Pericarpia* integra cum seminibus contentis, vel *Semina* sola in iis quibus *pericarpium* deest.

Fruges, quicquid de terræ proventu in alimonia cedit. Errant ergo qui discriminant legumina à frugibus.

Frumenta sive frumentacea, Botanicis dicuntur quæcunque geniculato eulmo & arundinaceis foliis constant, semênque pultibus aut panificio aptum in spicis aut jubis producant, ut *Triticum*, *Hordeum*, *Milium*, *Panicum*, &c. Frugum enim duo sunt summa genera, *Frumentacea* & *Legumina*. Cæterum & *Ficum* grana exigua *Frumenta* dicta sunt *Plinio*.

Frutex, desiniente *Bodæo* à *Stapel*, est stirps inter lignosas altitudine ac crassitudine mediocris, cui pro superficie stipes perennis, natura multiplex, quique faciliè in naturam arborum stolonum abscissione transcendit. A. *A shrub*. Gal. *Arbrisseau*. G. eine staude / *Gesräuch*. B. *Heester*.

Fundus plantæ [*ῥιζώδης*] Jungio est limes communis, in quo radix & pars superna coherant.

G.

Gemma in Mineralogia *Lapis pretiosus* est. A. *A Gemm or Precious Stone*. Gal. *Pierre pretieuse*. G. *Edelstein*. B. *Edelgesteente*. In Phytologia idem est quod *Oculus*. A. *A Bud*. Gal. *un Bourgeon*, *Bouton*. G. ein Auge / B. een Botte, een Gewas. Id quod in arboribus tumescit cum parere incipiunt. Gemmæ plenior descriptionem vide *Raji* l. 1. c. 8. p. 12.

Geniculum est nodus quidam herbarum in caule. A. *A joint or knot*. Gal. *Nœud qui se trouve aux tiges, ou aux racines des herbes, ou au tuyau de l'épy de bled*. G. ein Knötgen / *Kraut - stengel*. B. *Halmknop*.

Glans in Phytologia dicitur, quod cortice consistat tantum semen continente, cujus pars posterior, quæ arbori adhæret, calyce proximè cooperitur, parte superiore nuda. *Spigel. Ifag*. Rectius *Glans* dicitur ipse fructus calyce contentus. In Zoologia est penis suprema pars præputio in Homine tecta.

Gluma, *utriculus*, folliculus grani seu involucrum seminum in frumentis, à glubendo, quod eo folliculo deglubitur granum. A. *The husk or chaff of Corn or Grass*. Gal. *la Bale, ou la Bourse qui enferme le grain de l'épy*. G. *Der Walck*. B. *Het velletje, schelletje, of kasse daar 't koren, of het graan ingroeit*.

Granum propriè semen frugum dicitur, inde generalius quicquid minutum est, & similitudinem aliquam habet cum grano frumenti.

Gummi est succus plantæ concretus, qui in aqua faciliè dissolvitur, in igne non liquefit, nec flammam concipit, sed duntaxat crepitat, cujus generis sunt *Gummi Arabicum*, *Gummi Cerasi*, &c.

H.

Herba (desiniente *Bodæo* à *Stapel*, ex Antiquorum sententia) est stirps, cujus superficies est ex foliis tantum, vel etiam ex caule, sed illo annuo, carnosus, qui diutius durare nequit, lignosusque non est, nisi cum exaruerit. In praxi medica pro foliis solis, ut plurimum usurpatur.

I.

Internodium est intervallum inter bina genicula, quale in culmis & arundinibus cernitur. A. *A The space between two joints*. Gal. *l'espace entre deux nœuds dans les cannes, & dans les tuyaux de Bled &c*. G. *Der Raum zwischen den Gliedern am Rohr*. B. *De plaats tussen twee knopen, knoppen, of quaften*.

Juba in Phytologia est arundinacea coma laxè effusa, qualis in *Milio* est.

Julus, nucamentum, quod in *Corylo*, *Juglande*, &c. velut prælongus vermiculus dependet, & nihil aliud esse videtur, quàm florum stamineorum series. A. *A Catkin, and in Willows a Palm*. Gal. *Emouchete, Chaton de certains arbres, ressemblant à une queue de Chat, comme Noyer, Avellanier &c*. G. *Die Blüß an hasel-stauden*. B. *Bloeyfel van de haselnoten, Kattestaartjes niet ongelijk*. *Salicum* Julii à *Juglandis*, &c. diversi sunt; nam in fertilibus plantis numerosis vasculis feminalibus constant.

L.

Lachryma in Phytologia, est humor à plantis, tum sponte effluens (sive is concrefcatur v. g. in oleum, resinam, gummi, sive non) tum facta incisione emanans. *Schrod.* Spigelius Lachrymam in eo distinguit à succo, quòd liquor, qui ex contusa herba exprimitur aut elicitur, Succus vocetur; qui verò vel sponte, vel incisione manat, *lachryma*. In Zoologia sunt humiditates, quæ à glandulis oculi ad oculos humectandos fecernuntur, quæ si nimia fuerint, ita ut à puncto lachrymali non recipiantur, extra oculos decidunt, & lacrymarum nomine veniunt.

Lacinia est portio folii inter duas fissuras (fissura est profundior scissura) inclusa. A. *A Jag.* Gal. *crenchure, lanière.* G. *Krimmen / Kerben / B. een Kerf, een sneede.*

Lanugo in Phytologia est mollis foliorum aut fructuum lana, ut *Cydoniorum*, &c. *Fun.* vel (ut *Schroderus* definit) filamenta tenella cuticulæ extimæ instar pilorum aut lanæ adnascencia. A. *Down.* Gal. *Laineux, Cotonneux.* G. *Das wöllichte an fräuteren.* B. *Wolligkeit der bladeren.*

Lapides in Mineralogia sunt corpora terrea, dura, inductilia: in Phytologia cortices duriores, nucleum includentes, qui quandoque lapides referunt: in Zoologia calculos exhibent in animalibus repertos.

Legumen, legumentum, quicquid ex terræ satis in siliqua nascitur, ut *Faba, Pisum, Cicer, Lens*; à legendo, teste Varrone, quoniam id non secatur, sed legitur manu vellendo. A. *Pulse.* Gal. *Legume.* G. *Allerley gemüse.* B. *Peulvrugt.* Nos in hoc opere leguminibus accensemus herbas omnes, quæ florem producunt papilionaceum.

Liber, interior tunica arboris ipsi ligno adhærens: *Fun.* Unde Liber adhuc dicitur, in quo scribitur ex quacunque sit materia, quia ante repertum chartæ vel membranæ usum, de libris arborum volumina compaginabantur. A. *The innermost bark of a Tree.* Gal. *Ecorce molle couvrant le Bois.* G. *Die innerste Rinde am Baum.* B. *de binnenste bast of schorse van een Boom die naast de stronk is.*

Loculamentum est camera quædam seclusa & distincta in feminum vasculis, uti videre est in capitulis Papaverum. *Fun.* A. *A Cell.* Gal. *Niche de grains, comme on en voit dans la tête de Pavot.* G. *Eine Zelle.* B. *Zaadbolletje.* In-

terdum ipsa capsula & seminis involucrum.

Locustæ in Phytologia sunt Avenacæ glumæ singulares cum seminibus ex longis filis dependentes, ob quandam similitudinem cum locustis dictæ. Extenditur hoc nomen ad Graminum paniculatorum grana glumis involuta significanda. In Zoologia Insectum est.

M.

Malicorium, Mali Punici cortex.

Matrix arboris idem est quod ejus medulla sive Cor. In Zoologia Uterum significat.

Medulla in Mineralogia partem molliusculam denotat, quæ in saxis nonnunquam reperitur. In Phytologia mediam cujuslibet plantæ partem molliorem & spongiosam significat, quam & Cor matricemve appellant, cujus descriptionem pleniorē vide *Raii* lib. 1. cap. 4. p. 7. In Zoologia adipem significat in ossium medietate contentam: vel molliorem illam substantiam, quæ in spina dorsis ac cranio est.

Malleolus, definiente *Columella* lib. 3. cap. 5. novellus est palme innatus prioris anni flagello, cognominatusque à similitudine rei, quòd in ea parte, quæ deciditur ex vetere farmento, prominens utrinque Malleoli speciem præbet.

Merges, manipulus spicarum, quantum se. semel instrumentum messorum Mergus dictum inter metendum capiat.

Minera est terra sive materia, ex qua mineralia & maximè metallica fiunt. A. *The Ore.* Gal. *Min.* G. *Mineral.* B. *Mineraal.*

Mineralia sunt ea, quæ non sunt Vegetabilia, nec animalia, ut Metalla perfecta & imperfecta.

Mutica spica dicitur quæ aristis caret, quasi *mutila*.

N.

Nervus, in Phytologia, prælongum & continuum filamentum folia perreptans, ut in Plantagine, quæ inde quinquenervia & septinervia dicitur. In Zoologia est pars fibrosa, longa, rotunda, alba, instar Cannæ Indicæ porosa, Spirituum animalium diductio ni inserviens, ut hoc ritu partes corporis mobiles & sensibiles sint.

Nucamentum, idem quod *Fulus*, quædam scilicet quasi panicula dependens à ramis nucum aliarumve arborum. A. *A Catkin or Palm.* Gal. *Emouebete, chaton de certains arbres*

bres ressemblant à une queue de chat, comme Noyer &c. G. Die Nuß-Blüthe. B. Kattestaartjes.

Nucleus, Veteribus *Nuculeus*, id vesum quod sub putamine nucis latet, & generalius semen quodcumque nucibus vel fructibus inclusum & occultatum.

Nux, agriculturæ scriptoribus dicitur omne Pomum, quod foris duro tegitur cortice, intus verò continet quod est esui. *Macrob.* Hi nempe existimarunt Pomum cum Malo haud idem esse, sed Pomi nomen Nuces atque Mala continere. *Nux* fructum denotat cortice lapideo nucleum occludentem. A. *A Nut.* Gal. *Noix*, (fruit couvert d'une écorce dure.) G. Die Nuß. B. Een Noot.

O.

Oculus, in Phytologia tuberculum in arborum furculis unde germinant: A. *A Bud.* Gal. *Bourgeon*, *Bouton*. G. *Keb aug!* kriechendes auge. B. *Botten*. Hinc *inoculatio* inficionis species, cujus descriptionem vide *Raii H.* lib. 1. cap. 19. pag. 37. *Schroderus* oculos exponit florum prodromos, inque flores explicabiles, nimis restrictè, nam *Oculus* æquè late patet ac *Gemma*. In Zoologia est *Organum visus externum*. A. *The Eye.* Gal. *Oeil.* G. *Das Auge.* B. *Het Oog.*

Oleum, in Mineralogia Bitumen liquidum denotat, ut *Terra-Petre*. In Phytologia est pinguedo quædam fluida ex fructibus aut seminibus expressa, uti est *Olivæ*, *Palme*, *Amygdalarum*, *Raparum*, &c. A. *Oil.* Gal. *Huile.* G. *Del.* B. *Olye.*

Olus, quæcumque herba esculenta, ab olla nomen sortita, quod in cibum veniat. *Jun.* *Holus* Julio Scaligero ab ὄλος, claro indicio prisæ frugalitatis, quæ ad victum nihil obsonii sibi deesse existimaret, modo neri deesset olus. Hoc enim ὄλος est, sicut *Panis πᾶν*. *Jof. Scaliger* in notis ad *Varronem* olus dedit ab oleo cresco, quod olera in hortum translata ex agrestibus culta fiant. A. *Pot-herbs.* Gal. *Herbage*, *herbe à manger.* G. *Allerley Rûchenfraut.* B. *Moes.*

Ossa in Zoologia notissima sunt. A. *Bones.* Gal. *les Os.* G. *Beinen.* B. *Beenderen.*

Officulum, os, penetrabile fructuum carne connectum, in quo nucleus est, ut in cerasis prunisque. A. *The stone of a Plum*, *Cherry*, or the like fruit. Gal. *Noyau d'une Cerise*, ou d'une Prune &c. G. *Das harte!* damit der

tern beschloffen wird. B. *Kraakesteen.*

P.

Palmula, *Dactylus*, *caryotis*. A. *A Date.* Gal. *Datte.* G. *Datteln.* B. *Dadel.*

Panicula est lanosa coma unde semen dependet, ut in *Arundine*, *Milio*, *Gramine*, &c. seu (ut *Jungius* definit) *Spica* laxè diffusa, præsertim propendentibus petiolis, ut in *Milio*. Idem valet quod *Juba*, & opponitur *Spicæ*.

Pappus, lanugo è floribus veterascentibus decidua & volatica, qualis in *Carduis*, *Erigerone*, *Hieracio*, &c. cernitur. Hinc *Herbarum classis Papposa* seu *Pappiflora* dicta. A. *The Down growing to the seed*, or where in the seed lies. Gal. *Aigrette dont chaque semence en certaines plantes est garnie.* G. *Wolle der Kräuter die sich läßt abblasen.* B. *stuyfken*, *Monnikboosden.*

Pecten arboris, linearum tractus, qui in longum excurrit in materia seu ligno, cujusmodi in *pectine* conspiciuntur dentes. A. *The grain of the Wood.* Gal. *Trait*, ou *raye le long du bois.* G. *Die Jahre.* B. *Den draet van 't hout.*

Pennatum folium, est in quo bini lobi seu simavis folia partialia, è regione sibi ad idem quasi costæ punctum sive ad eandem costæ distinctionem opponuntur, ut in *Fraxino*, *Juglande*, &c. seu folium compositum ex foliis partialibus binis sibi invicem ad costam mediam oppositis.

Petala nobis *F. Columnam sequentis* dicuntur floris folia, seu laminæ illæ tenellæ colore insignes & fugaces. Hoc autem nomine partim ob breviteratem, partim ad *Homonymiam* evitandam pro floris folio utimur. Hinc *monopetalæ* herbæ nobis dicuntur, quarum flos unico folio seu laminâ constat, *tripetalæ*, *tetrapetalæ* *pentapetalæ*, &c. quarum flos tribus, quatuor, quinque, &c. foliis componitur.

Pediculus est, à quo folium, aut flos, aut fructus dependet. A. *The foot-stalk of a leaf*, *flower* or *fruit.* Gal. *la Queue d'une feuille*, *fleur*, ou *fruit.* G. *Die stiele an der Blüthe* oder *Frucht.* B. *De steel.* In Zoologia *Insectum* est.

Perianthium est quod florem tegit, & dicitur etiam calyx.

Pericarpium, nonnullis restringitur ad significandam pulpam mollem seu humidam seminam ambientem, ut, *Pyris*, *Pomis*, &c. *Alii* latius extendunt id nomen ad significandum

dum thecam aut involucrium seminis quocumque, sive membranacea, &c. fit, ut in vesicis Ulmi, Staphylodendri, &c. sive durum, ut in Castanea, sive carneum, ut in Pomis, &c.

Petiolus idem est quod pediculus. A. *A foot-stalk.* Gal. *la Queue.* G. *Der Stengel.* B. *de Steel.*

Pinguedo idem est quod adeps. A. *Fat.* Gal. *Graisse, sein.* G. *Seisse / Fett / schmeer / schmalz.* B. *Smeer, vet, ongel.*

Planta est vegetabile integrum.

Pomum generale nomen est, quo continetur omnis fructus arboris esui aptus, sive is molli corio tegatur, sive duro, ut scilicet Nucem & Malum sub se complectatur. Nos cum arbores quosdam *Pomiferas* dicimus, Pomi nomen strictius accipimus pro fructu, cuius caro esculenta nec duro putamine includitur, nec ossiculum in se continet. A. *An Apple or a Pear.* Gal. *Pomme ou Poire.* G. *Apfel oder Birn.* B. *Appel of Peer.* Alii Pomum à Nuce distinguunt, ut Pomum sit quicquid foris habet quod edendo est, & durum intus includit; Nux quicquid foris duriore corio tegitur, intus habet quod est esui.

Pulpa est caro seu substantia fructuum succulentorum inter corticem ac nucleum comprehensa, v. g. Pomorum, Cerasorum, & similibus. Primario significat partem carnosam in corpore animalis.

R

Racemus est integra uva è multis constans acinis. A. *A Cluster of Grapes.* Gal. *Grappe, (Troche de certains fruits attachés ensemble en forme de bouquet.)* G. *Der rap oder drap am Trauben.* B. *een Bos druuyve.* Ad alios etiam fructus extenditur, qui uvæ in modum ex pluribus acinis sunt conglobati.

Radix, desinente *Fungio*, est pars plantæ inferior, quæ intra corpus solidius, quod plantæ sedem præbet, abdita (sive illud terra fit, ut plerumque, sive saxum, sive calx, sive arena, sive lignum, sive quodcumque aliud) & alimento attrahendo destinata est. Nonnullæ ex plantis submarinis radices habent expositas, & minime intra corpus aliquod solidius abditas, sed duntaxat laxa in fundo jacentia amplectentes.

Ramus est in quem caulis dividitur, estque velut brachium plantæ. A. *A Bough or Branch.* Gal. *Un Rameau.* G. *Ast / oder Zweig.* B. *Een Tak.*

Resina est liquor pinguis & oleaginosus ex arbore seu sponte seu eâ vulneratâ distillans, quæ in aqua non dissolvitur, sed in oleo duntaxat, & flammam faciliè concipit.

S

Sagitta, dicitur superior pars furculi aut flagelli. Vid. Raii lib. 1. cap. 18. pag. 33.

Scapus est caulis rectus in columnæ modum. *Jun.* Est enim scapus ipsum corpus columnæ inter basin & epistylum. A. *The Shaft.* Gal. *La Tige droite.* G. *gerader Stengel.* B. *de balm van de kruiden.* Vel Scapus est pars caulis ramosi, qui à fundo ad cacumen unâ quasi lineâ extenditur, cui rami utrinque adhærent. *Fung.*

Scobs, quod ferrâ de ligno deteritur. A. *Saw dust.* Gal. *seieure, limure, limaille.* G. *seyistaub oder sägmehl / sägspäne.* B. *saegsel, saegmeel, vylsel.* Sic etiam dicitur limatura, seu illa velut farina, quæ limâ abraditur: à Scabendo.

Semen in Officinis minutiores plantarum fructus denotat, ex quibus simile nasci potest. *Schrod.*

Serum est pinguedo duriuscula. A. *Serwet.* Gal. *Suif.* G. *Unschlitt.* B. *Roet, Schmeer.*

Siliqua est folliculus oblongus, cui Leguminum & similibus grana includuntur. A. *A Cod or Husk.* Gal. *Gousse des legumes.* G. *Die hulsen.* B. *De Peul.*

Spadix, Ramus Palmæ unâ cum fructibus revulsus; inde color quidam Spadiceus denominatur. A. *A colour approaching to Bay or Chestnut, but with more red in it.* Gal. *Rameau de la Palme arraché avec les dattes.* G. *Ein abgerissener zweig von einem Dattelbaum.* B. *Een afgescheurde Tak van een Dadelboom.*

Spica est quod culmus extulit, continetque granum, glumam & aristam, A. *an Ear of Corn.* Gal. *Epy de Blé.* G. *Ahr / Kornähre.* B. *Koorn-ahre.* Verum hoc nomen latius extenditur: unde rectè à *Fungio* definitur, quod ex floribus vel seminibus spissè compositum est, ita ut conus erectus sed oblongus, sive admodum acutus indè evadat, ut in Plantagine, Bistorta, Secali, Hordeo, &c.

Stamina idem sunt quod Capillamenta, quæ sic describit *Spigelius*, *Iag.* lib. 1. cap. 6. Sunt autem stamina in floris medio, quod Umbilicus appellatur, partes oblongæ, tenues veluti capillamenta, interdum paulò crassiores, paululum prominentes in summitate apicibus frequenter præditæ, quæ stylum, par-

partem similiter oblongam, sed paulò crassiorē, atque è centro umbilici emergentem ambiunt.

Stercus est excrementum animalium per anum excretum.

Stirps, planta firmitate prædita *Jun.* in genere Plantæ Synonyma est.

Stolones sunt cauliculi inutiles à radicibus aut caudicis lateribus succrescentes. A. *Suckers from the root.* Gal. *Rejetton croissant au pied de l'arbre.*

G. Ein unnußer Zweig am Stamme oder Wurzel des Baums. B. *Opflag, ondergerwas, waterschoten.* Jo. *Bodæus a Stapelt*, Stolonem dici vult, quæ nascitur circa stipites, & avellitur cum radice & corporis parte; quo à Viviradice differt, quæ integra ex arboribus è longinquo extrahitur. Vid. Raii lib. 1. cap. 19.

P. 33.

Stylus in Phytologia est pars floris medium ejus occupans & rudimento fructûs aut seminis cohærens. Dicitur Stylus, quia in longitudinem plerumque extenditur, *Fung.* Vid. Raii *H. P.* lib. 1. cap. 19. p. 33.

Succi, in Officinis vocantur expressi liquores, ex radicibus, foliis, floribus, fructibus, &c.

Suffrutex est planta humilior, lignescens & perennis, à radice non foliata, & ab imò statim ramosa, vel Planta inter lignosas minimæ & altitudinis, & crassitudinis, superficie perenni, non gemmipara, ut *Salvia, Ruta, Lavendula.*

Summitates sunt cacuminula herbarum, dicunturque de herbis foliorum minorum.

Surculus est, quod in ramis simplex assurgit, tenerum & exile. Est etiam ramulus novellus, qui inspicatur ad serendum. A. *A small twig of a tree, also a Cyon or graft.* Gal. *Gresse.* G. Ein junger Schoß oder Keiß. B. Een jongen scheute, swacke Tack ofte Telgen, germen arboris anniculum.

T.

Testa vel ovorum cortex externus appellatur, vel concharum tegumenta.

Tbyrsus est, quod virgulæ in modum, aut in teli resilitudinem in planta consurgit: *Caulē autem medium fruticis, qui vulgo tbyrsus dicitur:* *Scrvius.* Vossius exponit, *quicquid sic consurgit, ut in gracilitatem attenuetur, ut arbores confere, vel conipiceæ.* Apud Botánicos cum Spica confunditur. Item *Hastula* frondibus vestita, quam solebant *Bacchantes ferre.*

Tomentum est lana brevis forcipibus defecta, aut in poliendo à fullone de pannis rudibus aut interpolatis deducta, quæ inferciuntur culcitæ qualescunque. *Jun.* A. *Flocks or Flox.* Gal. *Bourre, ou Duvet.* G. *Scheerwolle.* B. *Scheerwolle, bolster.* Hinc ad plantas transfertur, quæ molli & lanosâ comâ in capitulis eminente præditæ sunt, ut *Carduus tomentosus, Gramen tomentosum, &c.*

Truncus, caudex arboris ramis & frondibus destitutus.

Tuber, est fungus subterraneus, à tumco. Hinc dicitur de plantarum radicibus prætumidis, rotundis. Radices tuberosæ. A. *Knobby roots.* Gal. *Racines rondes, bulbes.* G. *knollichte Wurkeln / Tuberosen.* B. *Knollige wortels, Bollen.*

Turiones, tenella arborum, fruticum, aut herbarum cacumina, quasi teneriones; vel, ut Vossius vult, quia facillè teruntur. Teneritates summitatum ipsarum arborum quæ singulis annis crescunt. *Schrod.*

U.

Venæ in Phytologia sunt, quæ in plantarum foliis apparent, fibræ in ramulos divisæ: in Zoologia quid sint ignotum non est.

Verticillatæ plantæ dicuntur, quarum flosculi caulem articulatim velut verticilli amplectuntur foliolis interspersis, ut in *Pulegio & Marubio* cernitur. Sunt autem Verticilli instrumenta quædam rotunda, quæ fufis adhibentur, ut facilius vertantur: *Angl. Wberls.* G. *Pefon de Puseau.* G. *Spinwirt / spinwirtsle.* B. *Spillewerwel*, dicimus.

Villi idem quod fibræ, & pili.

Vimen, omne virgultum lentum ac flexile, ad ligandum aptum, à viendo. A. *A bending twig or wylbe.* Gal. *Attache pour palisser tous les arbres.* G. *Allerhand schwancke Reiser / so sich flechten lassen.* B. *Tien.*

Vinaceum, granum acini, *Uvasfer.* A. *A Grapestone.* Gal. *Grain, (Pepin dans le Raisin.)* G. *Traubenstein.* B. *Druivenkorlen.* Vide *Acinus*, Accipitur etiam nonnunquam pro totis uvæ expressæ reliquiis.

Umbella vocatur floris feminisve velut pedamentum in plures divisum longiores pediculos, qui simul ex eodem fastigio orti in latius continuò radiantur, singulique florem sustinent in orbem circumactum, ut in *Fœniculo, Anetho, Apio, &c.* vel, ut *Jun-*

gius definit, eſt extremitas caulis per multas ſubdiviſiones in conſi inverſi figuram ap-
tata; à ſimilitudine umbellæ qua mulieres faci-
ciem à Sole arcent. In Umbelliferis enim
ſummus caulis, ſummiſque ramuli in plures
ab eodem puncto ortos radios dividuntur,
ſinguli radii icidem in plures pediculos qui
flores ſuſtinent.

Umbilicus, in Phytologia duplex eſt, 1. quod
in Pomis vel prominēt, vel reconditur ab ad-
verſa pediculi parte: 2. media pars floris un-
de ſtylus & ſtamina emergunt. In Zoologia
eſt umbo, uti dicit *Blancardus*, in medio
abdominis ſitus, cui in fœtu inteſtinulum
umbilicale conjungebatur, quod poſt partum
tum abſcinditur. A. *The Navel*. Gal. *le Nom-
bril*. G. *Der Nabel*. B. *De Navel*.

Unguis pars ima folii Roſæ albida. Extenditur
etiam ad florum aliorum petala. In Zoologia
Ungues ſunt corneæ extremitates digito-
rum & pedum. A. *The Nails of the Fingers
or Toes*. Gal. *Ongle*. G. *Ein Nagel*. B. *de
Nagel*.

Ungulæ ſunt cornea tegumenta, quibus pedes
nonnullorum animalium conteguntur. A.
Hoofs. Gall. *Cornes de pied de betes*, G. *Ein
Huff*. B. *Klawwen*.

Uniformem florem dicimus, cujus anterior pars
poſteriori & dextra ſiniſtræ ſimilis eſt. Vide
Raji lib. 1. cap. 11. p. 18.

Urina, eſt excrementum ſeroſum à ſanguine in
renibus ſecretum, per ureteres ad veſicam
delatum, donec convenienti tempore & lo-
co excernatur. A. *Urine*. Gal. *Urine*, *Piſſat*.
G. *Urin*. B. *De Pis*.

Volva, Pomi medium, in quo ceu loculo la-
tent ſemina. *Scribon*.

Uruncus, quod in infima ſpica ad culmum ſtra-
menti eſt minus quàm granum.

Uſnea vide *Muſcus* in Phytologia.

Utriculi ſunt ſeminum in frugibus involu-
cra & operimenta, quæ trita & cribro excuſſa Glu-
mæ ſive *Acus* dicuntur.

*Hæc Terminorum explicatio maximâ ex parte à
Clariffimo Raio mutuata eſt.*

C A P. II.

De Instrumentis Pharmacopœticis.

Instrumenta medicamentorum præparationi
inſervientia varia ſunt, differuntque non

modò ratione officii, ſed & materiæ formæ
que inde dependentis diverſitate. Officii ra-
tione alia medicamentorum præparationi, alia
aſſervationi inſerviunt. Materiæ reſpectu, ſi-
unt alia ex lapidibus, alia ex terris, vitris,
metallis, lignis, corio, linteo, panno, &c.
Forma instrumentorum varia exiſtit, prout il-
lorum officium requirit, materiaque permittit.
Nos uſtatiora Synopſi damus.

Agitaculum. A. *A pulping Sieve*. Gall. *Un Cri-
ble*, *Tamis*, *Etamine*. G. *Ein Sieb*.
B. *Zift Teems*. Eſt Cribrum ex panno cilticino
factum ad trajectionem pulpæ utile.

Abenum. A. *A Braſs Kettle or Pan*. Gal. *une
Chaudiere*, *un coquemar*, *un chauderon*. G.
Ein Keſſel. B. *Ketel*. Eſt vas cupreum, me-
dicamentis coquendis deſtinatum.

Alembicus. A. *An Alembick*. Gal. *Alembic*. G.
Ein Helm. B. *een Helm*, *een Alembick*. Eſt in-
ſtrumentum chymicum quod cucurbitis & ve-
ſicis diſtillatoris ſuper-imponitur, habet for-
mam galeæ, intus concavum, extus conve-
xum, circa infimam partem roſtrum habet cu-
curbitale, per quod vapores deſcendunt:
Conſiciuntur ex ære, ſtanno, vel vitro.

Ampullæ. A. *Vials*. Gal. *Pbiole*, *Ampoull*. G.
Phiol-Gläſer. B. *Kinderglas*, *Katrol*, *Flöol-
glas*. Sunt vitra rotunda, quibus collum in
ſummitate eſt.

Arcula. A. *Boxes*. Gal. *Coffrets*. G. *Käſtlein*/*kiftlein*.
B. *Kasjes*, *kiftjes*. Diverſæ formæ ad reponen-
da ſimplicia.

Catillus vel **Catillum**. A. *A Porringer*. Gal. *un
petit plat*. G. *Pfänlein*/*Toppf*. B. *Een ſcho-
toltje*, *kopje*.

Catinus, vel **Cupella**. A. *A Cupel*. Gal. *Coupele*,
(*vase à affiner l'Or ou l'Argent*.) G. *Ein Kapel*.
B. *een Kapel*, *een kom*. Eſt ex cineribus of-
ſium aut aliis rebus conſtatum, in quibus
Aurum & Argentum à ſordibus ſuis depu-
rantur.

Circulatorium. A. *A Digefing-glaſs*. Gal. *Vaiſ-
ſeau Circulatoire*. G. *Circuitier-glaſ*. B. *Ou-
dryſglas*, *Circuliertglas*. Eſt vas vitreum, ubi
infuſus liquor, aſcendendo, & deſcenden-
do, quaſi in circulo rotatur. Varia ſunt hu-
jus generis vaſa, ut *Alembicus Cæcus*, *Pe-
lecanus*, *Gemina*, *Diota*, &c.

Cochleare. A. *A Ladle*. Gal. *Trivelle*. G. *Eine Keſſe*.
B. *Troffel*. Quod majus eſt, & ex ære confi-
citur, vel ex argento aut ſtanno; & minus,
quod Anglicè *A Spoon*. Gal. *Cuiller*, *Cuillerée*.
G. *Ein Löffel*. B. *Een Lepel*. dicitur.

Colatorium. A. *Strainer*. Gal. *Colatoire*. G. *Ein
Seich-*

Seich-Tuch / ein Durch-schlag. B. een Zygoeck, een Doorzygtuig. Est cribrum, pannus, linteum, aut aliud quid, per quod aliquid colatur.

Cribrum. A. A Sieve. Gal. Crible, Tamis, Etamine. G. Ein Sieb. B. Zifte, Teems. Est instrumentum vel ex ligno, vel serico, vel panno cilicino factum ad separandum pulverem à fordibus destinatum.

Crucibulum. A. A Crucible. Gal. un creuset. G. Ein Tiegel. B. een Smeltkroes. Est vas fusorium ex terra igni contumacissima factum, acutiore basi, & ferè in ampliorem capacitatem formâ triangulari vel rotundâ definens.

Cucurbita. A. A Cucurbite, or Gourd-like Vessel. Gal. Cucurbite. G. Eine Kolbe. B. Een kols, zypglas. Est vas Chymicum turbinatum ex terra vel vitro confectum, destillationibus per alembicum instituendis aptum.

Fistilia. A. Earthen Pots or Pans. Gal. Vaisselles de terre. G. Yrdene Gefäße. B. Allerhande Vaten van aarde, aardewerk. Variâ formâ.

Forceps. A. A pair of Tong. Gal. Pincette. G. Eine Zange. B. een Tang. Est instrumentum quo Carbores Tegulæ, aliaqueprehenduntur.

Infundibulum vel Tritorium. A. Funnel or Tunnel. Gal. un Entonnoir. G. Ein Trichter. B. een Tregter, Tremelle. Est vas transmittens in summitate latum, quod paulatim in fistulam cuspidatam definit; & ex metallo vel vitro fabricatur.

Lebes. A. A Basin. Gall. Marmite, Chauderon. G. Ein eherner Tiegel oder Pfanne. B. Een Ketel. Vas est vel fictile vel stanneum ad colatorandum vel reponendum liquorem.

Lima raspatoria. A. A rasping File. Gal. Lime, Rape. G. Ein arabe Feile. B. Een Vyl, Rasp.

Malleus. A. A Hammer. Gal. un Marteau. G. Ein Hammer. B. een Hamer.

Manica Hippocratis. A. Hippocrates's Sleeve. Gal. Chausse d'Hippocrate. G. Hippocratis-Stieb. B. een Hippocras-zak, Hippocrates-mouw. Est facculus laneus figurâ pyramidalis, quo vina aromatica & medicamentosa, aliique liquores percolantur.

Matracium. A. Matras. Gal. Cornue, Retorte Matras. G. Ein Retort / Storken-schnabel. B. een Retort, Krombals. Est vitrum circulatorium, habetque formam ferè rotundam,

cum collo fatis longo.

Mensuræ vel Lagunæ. A. Measures. Gal. Mesures. G. Allerhand Maas. B. Maaten. Variâ magnitudinis, pro mensurandis vel Spiritibus vinosis, vel Aquis tum Simplicibus tum Compositis, vel Vino, &c. In Medicina tamen usitatiores sunt *Cocbleare*, quod in syrups, continet Unciam dimidiam; in Aquis Stillatitiis, drachmas tres; *Cyatbus*, qui comprehendit Unciam unam cum semisse; & *Congius*, qui Libras octo continet. V. *Autores de Mensuris*, præsertim *Grævium*, *Bernardum*, & *Cumberlandum* nostros.

Mortaria. A. Mortars. Gal. des Mortiers. G. Mörser. B. Mortieren, Vyzels. Vasa sunt ex ære, marmore, ligno, aut vitro confecta, in quibus pistillo ferreo, aut ligneo vel vitreo, res quædam contunduntur.

Ollæ & Ollulæ. A. Gally-Pots. Gal. Pots. G. Töpfe. B. Potte, Potjes. Variâ formâ, & magnitudinis.

Pistilla. A. Pestles. Gal. Des Pilons. G. Die Stößel im Mörser. B. Stampers. Instrumenta sunt Pharmaceutica, ex ferro, ligno, aut vitro confecta, quibus res in mortariis tunduntur.

Pondera. A. Weights. Gal. Des Poids. G. Allerley Gewicht. B. Gewigte. In usu medicinali sunt Granum, Scrupulus, Drachma, Uncia, Libra.

Granum	} cujus signum,	{ Gr.
Scrupulus		{ ʒ
Drachma		{ ʒ
Uncia		{ ʒ
Libra		{ lb

Grana viginti	} constituunt	{ Scrupulum.		
Scrupuli tres			{ Drachmam.	
Drachmæ octo				{ Unciam.
Unciæ duodecim				

De his consulantur Autores varii de Ponderibus & Mensuris, in hisce enim maxima est confusio, & obscuritas, adeo ut Antiqui in multis rebus nobis haud intelligendi sunt.

Porphyrites. A. A levigating or smoothing Stone. Gal. Porphyre. G. Rohrt-Marmelstein / Preparierstein. B. een Vryfsteen, prepareer-steen.

Prelum, vel Prelum. A. A Press. Gal. un Pressoir. G. Eine Presse. B. een Pers.

Pyramis. A. A levigating Pebble. Gal. Pyramide. G. & B. Iden. A figura.

Pyxides. A. *Pill-Boxes*. Gal. *des Boetes pour les Onguens, ou pour les Medicamens*. G. *Blescherne Büchsen*. B. *Busen*. Capsulæ sunt, in quibus nempe Medicamenta asservantur.

Receptaculum vel *Excipulum*. A. *A Recipient, or Receiver*. Gal. *un Recipient, Balon*. G. *Ein Empfang-Glas / oder Vorlage*. B. *een Ontfanger*. Est vas amplum, in quo guttæ & vapores destillantes excipiuntur.

Retorta sive *Cornuta*. A. *A Retort*. Gal. *Cornue, Retorte, Matras*. G. *Die Retorte*. B. *Een retort, krombals*. Vas Chymicum est, ex vitro, terra, vel ferro confiatum, figura rotunda, ad cuius latus rostrum est, flexum, retortum, & cavum, per quod destillanda ingeruntur & egeruntur.

Radicula, *Spatula*, vel *Spatula*. A. *A Spatula*. Gal. *Spatule*. G. *Ein Spahen oder Nühr-Schaufflein*. B. *een spateltje*. Instrumentum est oblongum, ex argento, chalybe, cupro, ligno, aut ebore confectum, inferius latum, quo medicamenta varia absque manuum inquinacione commodè tractantur.

Rutabulum. A. *A Cole-Rake*. Gal. *Fourgon*. G. *Ein Nühr-hafen*. B. *een Roerslock*. Instrumentum quo Pharmacopœi utuntur in proluendo igne.

Sacculi. A. *Little-Bags*. Gal. *des Sachets*. G. *Kleine Beutel*. B. *Popjes*. Ex charta, &c. confecti.

Separatorium. A. *A Separating-Funnel*. Gal. *un Separatoire, (Vaisseau propre à separer.)* G. *Scheide-glas*. B. *Schei-glas, schei-tuig, scheitregter*. Vas est Chymicum vitreum oleis ab aqua separandis destinatum.

Tegula. A. *Tiles*. Gal. *Tuiles*. G. *Ziegel*. B. *Dakpannen*.

C A P. III.

De Collectione Simplicium.

TAmetsi in peregrinis simplicibus certum collectionis tempus sciri nequeat, eorum tamen color, odor, sapor, ac species iudicium nostrum subeunt, ex quibus omnibus ac singulis collectionis debito modo & tempore factæ notas desumere possumus. Ea porro, quæ nostris terris innascuntur, tum demum colligere, ac in usum medicum congerere oportet, cum maximè vigent, aut matura sunt, vel ad propriæ virtutis perfectionem plus minus accedunt.

Ex *Mineralibus*, optima Metalla censentur, quæ maturuerunt.

Ex *Vegetabilibus*, radices evellantur inclinante vere, aut æstatis initio, post primorum foliorum eruptionem, tunc enim succo probè concocto turgent: quo tempore eas summorum virium, & maximè medicamentosas esse Autores affirmant. *Herbæ* colligendæ sunt, quando folia magnitudine, colore, & odore vigent, præsertim quæ cacumini sunt propiora, idque cælo sicco, & sereno, atque tempore meridiano. *Flores* colligendi, quando expliciti pulchritudine suâ luxuriant, non dehiscentes aut decidui: Flores verò Rosarum, pro conficienda conserva avellendi sunt, priusquam aperiantur. *Fructus*, priusquam decerpantur, probè maturi sint oportet: nisi datâ operâ immaturi expetantur, ac deinde exsiccantur aëre, vel sole, & si opus sit, in clibano post panis extractionem. *Semina* colligenda sunt, cum ficcari cœperunt, & antequam excidant, & in loco sicco, non calido, ad usum reponuntur. *Cortices & Ligna* avelluntur, quando arbores in pleno vigore sunt.

Animalia, eorumque partes, sumi debent ex iis quæ ad ætatem consistentiæ pervenerunt.

C A P. IV.

De Asservatione & Duratione Simplicium.

Simplicia collecta asservari ad usum debent; sic tamen, ut asservatio non extendatur ultra terminum durationis, quia vires cum tempore languescunt.

Mineralia pleraque, quia durabilioris ac solidioris sunt substantiæ, diutius ideo integris viribus durare possunt.

Ex *Vegetabilibus*, Flores quamdiu odorem, colorem, & saporem retinent, asservari possunt; quod tamen spatium vix ad annum extenditur; mutandi igitur singulis annis. *Herbæ* diutius validæ durare possunt: tamen singulis annis, præsertim indigenas, mutare convenit. *Semina*, quo calidiora, acriora, & magis aromatica, eo durabiliora sunt, eoque per biennium aut triennium, servari possunt, minutiora tamen, ac frigida minora, singulis annis renovare expedit. *Fructus* quotannis mutandi sunt: exotici tamen duriori cortice, ac crustâ vestiti, per duos tresve annos & plures durant. *Radices* parvæ, tenues, raræ, anno quolibet mutandæ: magnæ, crassâ substantiâ præditæ, biennium vel triennium integræ manent. *Cortices*, in annum & ultra perdurant.

Ligna, biennium, triennium, vel quadriennium, & ultra perdurant, *Gummi & Resina* durabilioris sunt naturæ.

Animalia, eorúmque partes, vires suas vegetas obtinere creduntur, quamdiu incorrupta servantur, id quod rancido fœtore, sapore, situ, atque coloris mutatione dignosci potest: molliores tamen partes singulis annis mutare præstat.

C A P. V.

De modo adaptandi Simplicia ad Asservationem.

Modus adaptandi variat, prout res integra in partes dissecta, repurgata vel secus asservari postulat, vel prout diverso situ est collocanda, aliudve expetit, cujus auxilio à corruptione conservetur.

Flores asservantur ut plurimum à caulibus ac foliis suis herbaceis segregati. *Herbæ* seu *Folia*, si grandiora fuerint, caulibus crassioribus, seorsim à caulibus decerpta reponuntur: sin caulibus sint tenuioribus, unà cum iisdem asservantur, nec rarò unà cum floribus. *Radices*, aliæ servantur integræ, aliæ in taleolas dissectæ, similiter adimitur nonnullis lignosa matrix.

Carnosæ animalium partes lavantur primùm pro libitu, cum vino vel decocto convenienti, hinc exsiccantur in furno. *Res pingues & oleosæ* lavantur in aqua aliquoties, donec puræ evaserint: hinc lento igne liquantur, colantur, effundunturve super frigidam, ut fordes ad fundum subsidant, vel in spumam colligantur; post reponuntur in locum frigidum, quo servantur. *Membranosæ partes*, ut intestina, secundùm longitudinem secantur, abluantur vino vel decocto convenienti, in frustra dissecta exsiccantur in clibano, ac servantur. *Sanguis* repurgatur à sero, hinc exsiccatur in furno. *Fella* detrahuntur à jecore, præligatisque filo viis introitus & exitus, siccantur in camino suspensa. *Coagula* exsiccata fumo aut sole asservantur.

C A P. VI.

De loco Asservationis Simplicium.

Locus in genere eligendus est purus, asservandoque medicamento convenienti, si-

blimis, siccus, pervius, septentrionem meridiemque spectans. Vitandus è contra locus impurus, pulverulentus, subterraneus, uliginosus, insolatus, infumatus, &c. Custodiendæque sunt res nè à radiis solis urantur, neque squalore tecti vel murorum madefiant. Quinimo non abs re foret, in peculiari camera seu hypocausto, super scammis ac asseribus, herbas rarà stratificatione, blandi caloris beneficio siccare, postmodumque vasis mundis asservare.

E Mineralibus; *Terræ, Metalla, & Lapides*, Scatulis vel arculis ligneis asservari poterunt. *Salina* ligneis custodiuntur vel vitris, reponunturque loco sicco. *Aquea* vitris vel urceis vitreatis.

E Vegetabilibus: *Flores & Herbæ* siccantur in umbra, ponunturque sacculis chartaceis vel arculis ligneis, ut à pulvere tutæ sint. *Semina & Fructus* asservantur loco sicco vasculis ligneis, pyxidibus, chartisque, ut eo diutius & sine impuritate perdurent, involvuntur. *Radices* asservandæ sunt in aëre sicco, vasculis ligneis. *Cortices & ligna* arculis ligneis, locoque sicco asservantur. *Gummi*, ac *Resinæ* siccæ, sicco loco atque ligneis vasis includuntur; liquidiores in urceis.

Ex Animalibus. *Animalia* eorúmque partes sicciores in pyxidibus ligneis reponuntur. *Adipes & Medullas*, vasis, aut urceis, vel singulis vel vitreatis recondere convenit, locoque frigido ac sicco asservare.

De Collectione & asservatione simplicium vide plura apud *Laurenbergium Horticult.* & apud *Simonem Pauli in Quadripart. Botan.*

C A P. VII.

De Viribus, & Usibus Fossilium, Vegetabilium, & Animalium in genere.

HIC maximus differendi campus, universam ferè Creationis faciem complectens; sine his nec lautè, nec commodè, nec omnino vivitur, quæcumque ad ædificium, ad vestitum, ad victum, ad medicinam, ad navigium, oblectamenta sensuum, & delicias, quæcumque ad vitam humanam necessaria sunt, è vastissimo & locupletissimo hoc Naturæ Thesuro abundè suppeditantur. Verùm, his missis, de eorum tantum viribus seu usibus in medicina verba faciam; tam Antiqui, quam Neoterici, hæc vires & usus diversimodè investigarunt; alii, à temperamentis seu primis natura-

turalium qualitibus, calore, frigore, humiditate, siccitate. Alii à Saporibus, ut *Grevius*, & *Floyerus*. Alii à Signaturis, & Aspectu Planetarum. Aliqui ab elu & pastu Insectorum. Quidam à Loco & Tempore crescendi; sed hæc incerta omnia; optimus investigandi horum vires nobis modus esse videtur experimenta faciendo in corporibus Animalibus, quos effectus & Phænomena res ipsæ producant in machinis nostris, vel purgando, movendo Diaphoresin, Urinam, Vomitus, Narcosin; vel specificè & alterativè agendo in humores. Horum ferè omnium illustra experimenta dedit *Wepferus de Cicuta Aquatica*.

De Chymica materiæ medicæ Analyfi, vide *Wedelii & Etmulleri Opera*; item *Raji Histor. Plant.* pag. 55, 56. & *Dodarti Memor.* ad inseriendam Academiam Regiam in concinnanda Historia vegetabili, 8vo. *Parisiis*, 1679.

C A P. VIII.

De Divisione & Methodo hujus Operis in genere.

Materiam Medicam in quatuor partes dividimus, videlicet 1. *Mineralogiam*; 2. *Phytologiam* (sub qua *Botanologia* & *Dendrologia*) 3. *Zoologiam*. 4. *Anthropologiam*.

Prima pars Fossilia, Aquas Minerales, Terras, Sales, Sulphura & Bitumina, Mineras, Metalla, & Lapidés comprehendit, non vulgaribus methodis, sed novo ordine naturæ vestigiis insistente disposita Tabulis Synopticis, & notis Characteristicis distincta, aded ut Tyrones facili operâ res ipsas certò ediscant, easque memoriæ mandare possint. Hæc Mineralium dispositio maxima ex parte nostra est, licet egregios viros, *Kentmannum*, *Gesnerum*, *Faloppium*, *Casalpinum*, *Agricolam*, *Swenckfeldum*, &c. in hac palæstra sudasse fatemur.

Secunda de Vegetabilibus, Herbis, Fruticibus, Arboribus, eorúmque partibus in officinis usitatis, agit; in quorum dispositione, nec *Schroderum*, nec ullum materiæ medicæ scriptorem imitati fuimus, sed ipsos naturæ libros & fontes adivimus, optimosque Botánicos, *Andream Casalpinum*, *Fabium Columnam*, *Baubinos*, *Morisonum*, *Raium*, *Plukenetium*, *Horti Malabarici Autores*, *Hermannum*, &c. pervolvimus. A Flore, semine, & conceptaculis, Tabulas & Characteres nostros præcipuè formavimus; vulgares methodos Alphabeticas, & dispositiones à locis, florendi tempore, vel à qualitibus desumptas negleximus, ut incertas & frivolas.

Tertia de Animalibus, Insectis, Piscibus, Avibus, Serpentibus, Quadrupedibus, eorúmque partes usui Medico accommodatas tractat; in hisce digerendis, non *Gesnerum*, non *Androvandum*, nec *Jobnstonum*, sequuti fuimus; sed summum Philosophum *Jobannem Raium*, Britannicæ nostræ Lumen & Ornamentum, consultavimus. Qui non solum Plantas, sed Animalia, partim in operibus editis, partim in Codicibus Manuscriptis, accuratissimè & felicissimè disposuit.

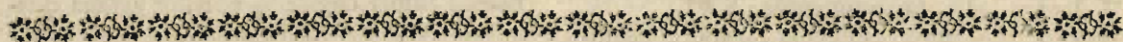
Quarta, de Homine, seu simplicia ex partibus humani corporis adhuc viventis desumpta, vel ex mortuis disserit.

A primo genere initium facere lubet, ut ità ab ignobilioribus ad nobiliora, ab imperfectioribus ad perfectiora, ab inferioribus seu subterraneis, ad superiora & altiora paulatim ascendamus.

Hæc de Divisione & Methodo nostra in genere; pro subdivisionibus subalternis & harum unicuique subordinatis ipsæ Tabulæ per totum librum sparsæ consuli possint. Ubique Methodum (Memoriæ Matrem) maximè naturalem facilèque observavimus, sine qua confusio, obscuritas, & difficultates insuperabiles oriri solent.

PHARMACOLOGIÆ
SEU
MANUDUCTIONIS
AD
MATERIAM MEDICAM
LIBER PRIMUS.

De Mineralogia.

Mineralogia est rerum Macrocosmicarum enodatio. Res Macrocosmicas voco, quæcumque extra familiam Vegetabilium & Animalium collocantur; sunt tum Primariæ, i. e. ad naturam Elementorum propriis accedentes, ut Aquæ & Terræ: tum Secundariæ, i. e. à perittonate Macrocosmi prognatæ, ut Sulphura, Salia, Metallica, & Lapides.

Fossile est corpus perfectè mixtum, peculiari formâ, & virtute seminariâ, à Deo in prima creatione dotatum, ut sibi simile procreare, suamque speciem propagare possit. Generatur modo germinationis, & quali vegetationis in terræ utero, & interdum in ipso aëre; de quo vide Jordanum nostrum de Thermis & Aquis Mineral. Websterum de Metall. Boyleum de Occult. Qualitat. Aëris & de Augmento Minerarum. Metallum perfectum interitus haud capax est; in varias formas transeat vi Ignis, vel Artis, vel Ævi; Metallum tamen manet, & prilli-

nam faciem promptè induere potest; nobis non licet esse tam felices.

Fossilia dicta, quòd major eorum pars fodiendo è terra eruatur. Ab aliis Mineralia vocantur, qui fodinas Minas volunt appellatas, & Venas Mineras. Metallica etiam à quibusdam, à potiore specie, Metallis nempè.

Horum propagatio non minùs admiratione digna est, quam Vegetabilium & Animalium; est enim multiplicativa, & regenerativa (datur verbis venia) ut cuique in rebus subterraneis seu fossilibus versato notum est; hæc etiam causâ fit, quòd quanquam formæ externæ fiat mutatio, ut in liquore, pulvere, vitris, &c. in metallicum nihilominùs, nullo negotio, redigi possint, ut in Mercurio, Auro, Antimonio, &c. videre licet; stupendæ sanè & incorruptibilis natura; Plantis & Animalibus non concessa; Homo ipso metallo vilior.

Fossilia multifariam dividuntur ab Autoribus. Dioscorides omnia subterranea Metallica vocat. Avicenna quatuor statuit, Lapidem, Metallum,

lum, Sulphur, Sales. *Albertus Magnus* tria, Lapidem, Metallum, & media Mineralia, quo nomine reliqua omnia accipit, quia mediam quandam naturam inter lapidem, & metallum habere videntur. Alii omnes divisiones reprobant præter Lapidem & Metallum. Quidam sunt pro sola Terra, & succo concreto. *Wormius* fossilia dividit in media Mineralia, Lapidem, & Metalla; Media Mineralia illa vocat, quæ mediam quasi naturam habent inter Lapidem & Metalla; hæc rursùm sunt vel Terræ, vel Sales, vel Sulphura, vel Bitumina. Divisionem fossilium uberiorem vide in *Tabula Swenckfeldi* præfixa *Lib. de Fossilibus Silesiæ*.

Fluida, pellucida, non ardentia: AQUA
Medicata.
Densa & solida.

Nobis Mineralia sunt vel corpora

- Non ardentia.
  - Friabilia.
    - Dura & ponderosa.
      - Ex particulis terreis consistentia: LAPIDES.
      - Metallis accedentia. MINERALIA.
    - Leviora & friabiliora.
      - Pellucida, in aqua solubilia, sapore pungente: SAL.
      - Non pellucida, sapore astringente. TERRA.
    - Non friabilia, ductilia, fusilia, splendentia: METALLA.
  - Ardentia, in aqua non solubilia: SULPHUR.

Cruda, succis, terris, lapidibus permista, nondum excocta, aut purgata, ut *Venæ*, & *Mineræ*.

Humida, ut *Succi Minerales*.

Residua ex metallis dum liquantur: *Scoriæ*, *Pompholyx*, &c.

Lapidum divisionem & Tabulam proprio in loco inveniet Lector, videlicet præfixam Sect. VI.

SECTIO PRIMA.

De Aquis Medicamentosis.

A Quæ nativæ, quæ usui Pharmaceutico inserviunt, tum simpliciores sunt, tum mineralles.

I. Aquæ Simpliciores.

I. **A** Quæ fontana *Offic.* A. *Spring-Water.* Gal. *Eau de Fontaine.* G. *Brunnen-Wasser.*

B. *Bronwater.* Est omnium purissima & usitatissima. N. 1. Ad omnia recipitur, ad quæ aqua sine peculiari mentione alterius, e. g. pluvix, &c. recipi jubetur. N. 2. Præfertur inter fontanas quæ fluit ab Oriente ad Occidentem, quæ decurrit à montanis locis altioribus, item quæ visu, gustu, & olfactu pura, clara, tenuis, levis, ac sincera deprehenditur, ut & quæ citò incalescit, & citò refrigeratur; quæ Hyeme calidior; æstate frigidior. Aquam hanc injecto pane tosto corrigere, ægrotisque, loco potûs, sat grati concedere nōstrates consueverunt. *Schrod.*

Lotiones in aqua fontana, seu Balnea frigida Veteribus in frequenti usu fuisse ad varios morbos sanandos legimus; nuperrimè etiam plurimùm commendantur à medicis nonnullis eruditis; inter quos eminet D. *J. Floyer, Eq. Aurat.* M. D. scripto non ità pridem libello de eorum usibus, titulo *Antiquæ & modernæ redi-vivæ*, &c. in quo p. 22. & 23. Catalogum exhibuit Morborum Aquis Balnearum *St. Chaddi* prope *Lichfeldiam* sanabilium.

Balnea autem frigida in quatuor genera dividit, videlicet primum est eorum quæ moderatum obtinent calorem, uno tantùm gradu corporis nostri humoribus minorem; cujusmodi sunt Balnea frigida *Buxtoni* in *Derbia*, & *Bristolix* in *Somerjetia*. 2. Aquæ fluviales æstivo sole calefactæ. 3. Aquæ fontium frigidissimorum, quales sunt *St. Winifridæ* in *Com. Flint*, & *Serbach* in *Lancastria*, *S. Chad* supradictæ, &c. 4. Fontes frigidæ minerali quodam imprægnati, ut 1. Sulphuris foetidi fontes, cujusmodi sunt *Godsballæ* in *Staffordia*, & D. *Nath. Cursoni, Equ. Aurat.* prope *Derbiam*. 2. Aquæ Vitriolicæ. 3. Aquæ vitrioli Cupri infectæ. 4. Fontes Salini & Aqua Marina. 5. Aquæ petrificantes, ut *Newnhamenses*, in *Warwicensi* Comitatu, &c. 6. Aquæ bituminosæ, ad *Willow-Bridge* in *Staffordia*, &c. 7. Aquæ Nitrosæ purgantes. 8. Aquæ plumbo imprægnatæ, ad *Holy-Well*, &c. 9. Aquæ Stannæ in *Devonia* & *Cornubia*. 10. Alabastrites, ut prope *Tutbury* in *Staffordia*. 11. Aquæ margâ tinctæ, ut quæ prope *Hinchley* in *Leicestria* habentur. 12. Aquæ calce inbutæ, ut quæ prope *Verulamium* in *Hartfordia*, & *Walsall* in *Staffordia* occurrunt. Qui plura velint, librum ipsum consulant: Quem in Latinum versum in *Hollandia*

landia impressum iri audio.

Præter morbos prædictos S. Cbaddi aquis sabiles, aliæ plurimæ medelæ insignes Balneis frigidis effectæ, per totum librum memorantur, quarum multæ ab eruditis medicis hodie viventibus observatæ sunt.

A. 2. Aqua Putealis Offic. A. Well-Water. Gal. Eau de Puit. G. Brunnen-Wasser. B. Put-water. Fontana vilior, & crudior ut plurimum habetur; eò quod ponderosior plerumque sit ac linguam magis feriens. Verùm si ex vivis scaturiat scaturiginibus, reliquisque bonitatis signis abundat; illius vices subire haud inepta est.

A. 3. Aqua fluviatilis Offic. A. River-Water. Gal. Eau de Rivière. G. Fluss-Wasser. B. Rivier-water. Quod radiis solaribus exposita fuit, magis habetur digesta quidem, quam putealis: Verumtamen in usurpatione ejus, non erit inutile, spectare, undè originem trahat, quoque perlabatur.

A. 4. Aqua Palustris Offic. A. Pond-Water. Gal. Eau de Marais. G. Sumpfsicht-Wasser. B. Moerassige water. Pessima omnium censetur, adeoque à Medicina eliminanda.

A. 5. Aqua Marina Offic. A. Sea-Water. B. Gal. Eau de Mer. G. See-Wasser. B. Zee-water. Præp. Sal marinus. Offic. Kentm. 9. Niger quibusdam. A. Bay-Salt. Gal. Sel noir. G. Schwarze-Salz. B. Swart-Zout. Hic sal ferè durior & nigrior est quam fossilis. Evaporatione Aquæ marinæ in calidis regionibus fit. Aquam marinam in receptacula. A. Salt-Marshes. Gal. Marais salans. G. Salz-Gruben / Salz-Pfannen. B. Zout-pannen. dicta infundunt, ubi Solis calore coagulatur. Pro modis conficiendi, vide Act. Philosoph. Lond. n. 51. p. 1025. Ex Hispania & Francia ad nos transportatur.

Alium Salis ex aqua marina conficiendi modum Lemingtoniæ, in Comitatu Hantonie usitatum, ab Insula cui inædificatur oppidum istud, nomine A. Port-Sea-Salt. Gal. Port-Sel-Marin. G. Port-See-Salz. B. Port-Zee-Zout. dicti meminit D. Joan. Collins, in Tractatu suo De Sale & Piscatura, p. 18. Aquam scilicet marinam in Vasa A. Brine-Pans. Gal. Marais salans. G. Salz-Pfannen. B. Zout-pannen. dicta infundunt, ubi primo Solis calore paulum evaporatur, postea ignis vi excoquitur, Sal purgatur, & coagulatur.

Quinetiam Salis genus ex aqua marina coquendo efficitur, cujus parandi modus apud Sbielids prope Novum Castrum usitatus (quod genus Sal Novocastrensis, i. e. A. Newcastle

Salt. Gal. Sel de Newcastle. G. Salz von Newcastle. B. Zout van Newcastle. indè dicitur) ut & in Comitatibus Dunelmensi & Northumbri-co à D. Collins libro prædicto, p. 10. quo lectorem refero.

Sal insuper in Lancastria ex arena marina elicitur; modum videbis apud clarissimum A. Joan. Raium, in Vocum Anglicarum localium Sylloge, Ed. 3. p. 209. Camdenum in Britannia, p. 753. his verbis descriptum: In ora hac maritima multis in locis sabuli cumulos videas, quibus aquam subindè infundunt, donec saluginem contraxerit, quam postea subditis glebis in candidum salem excoquant. Nec in Lancastria tantum, sed in Hantonia, ut à prædicto D. Collins, p. 15. certiores facti sumus.

Johannes Speed Salis cujusdam meminit à lateribus lapidum quorundam in fluvio Wre juxta Butterbeck prope Dunelmum jacentium exeuntem, qui Solis calore, æstivo tempore, ab aqua falsa rubent refluxus marini tempore in Salem candidum induratus. A Camdeno quoque memoratur in Britannia, p. 744. his verbis: Indè Vedra decurrit, crebrò eminentibus saxis interpolatus, quibus si aqua infundatur, parumque misceatur, salsum imbuit qualitatem.

Sal Catharticum Amarum A. Epsom-Salt. Gal. Sel d'Epsom. G. Salz von Epsom. B. Zout van Epsom. vulgò dictum. Sal fossile non est, sed ex recremento Salis Bitter dictum, factum est. Vires. Calefacit, exsiccat, abstergit, dissolvit, adstringit lenitèr, consumit superfluitates, penetrat, digerit, aperit, incidit; Venerem stimulat, putredini, venenisque resistit: Hinc convenit, internè, in cruditatibus ventriculi, appetitu prostrato, obstructionibus alvi & urinæ, colicis doloribus, &c. Externè, in ulceribus putridis ac serpentibus mundificandis, in tumoribus simplicibus ac pestilentialibus discutiendis, in Pruritu & Scabie exsiccanda, &c. Schrod.

A. 6. Aqua Pluvialis Offic. A. Rain-Water. Gal. Eau de Pluye. G. Regen-Wasser. B. Regen-water. Est aqua levis linguamque minus feriens, fontanæ vicaria, utimur eâ ut plurimum destillatâ. Sunt qui præferunt imbres à Meridie advolantes, vel ab Oriente, utpotè quas radiis solaribus magis imprægnatas & digestas arbitrantur.

A. 7. Aqua Nivea Offic. A. Snow-Water. Gal. Eau de Neige. G. Schneewasser. B. Sneeuw-water. Pluviali affinis est, magisque penetrans, adeoque & ad sudorem movendum non inefficax, quas vires naturæ salinæ acceptas refert, quæ præ reliquis abundat, vi frigoris

ris condensata. *Vires*. Odontalgiam pertinacissimam aquâ niveâ fuisse domitam, scribit *Zacut*.

A. 8. Ros *Offic.* A. *Dew.* Gal. *Rosæ.* G. *Thau.* B. *Dauw.* Reliquis omnibus subtilitate, adeoque & penetratione antecellit. Præfertur *Maialis*. *Vires*. Vim habet laxandi, resistit istibus animalium venenatorum, collectus ab herbis ophthalmicis oculorum affectibus conuenit. *Witkel in Scbrod.*

II. Aquæ Minerales.

SUB aquis Mineralibus comprehendimus Acidulas & Thermas, quæ nihil aliud sunt, quam aquæ mineralibus essentiis in Terræ abyssu imprægnatæ; estque substantia hæc mineralis varii generis, videlicet.

1. Metallinæ vel Diureticiæ, Acidulæ vulgò dictæ: celebriores sunt *Tunbrigienfes*, in agro *Cantiano*, *Astropiensfes* in *Northamptonia*, *Knarsburgensfes* & *Scarburgensfes* in agro *Eboracensi*, *Roadensfes* in agro *Wiloniensi*, *Ipswich* in *Suffolcia*, *Spudana* in *Episcopatu Leodiensi*, *Pyrmon-tenfes* in *Germania*.

Hæ à vicino nostro *D. Ben. Allen. M. B.* in *Historia sua Chalybeatarum & purgantium aquarum Angliæ* in duo genera dividuntur: Primum est earum quæ copiosum *Salem nitrosum* continent, quales sunt quæ ad *Lecz*, *Witbam*, & *Marksball* in *Essæxia Comitatu*, *Knarsborough* in *Eboracensi* *Provincia*, *Ilingtoni* in *Warwicensi* agro, & *Aylesham* in *Norfolcia* occurrunt. 2. Acidulæ seu Chalybeatæ leuiore, ut *Tunbrigienfes* in *Cantio*, *Wellingburgensfes* in *Northamptonia*, *Ilingtoniensfes* prope *Londinum*, *Felstediensfes* in *Essæxia*, & *Oultonensfes* in *Norfolcia*.

Prædictus Autor tertium adhuc Genus harum aquarum constituendum arbitratur, cui *Acido-chalybeatarum* nomen conuenire censet. Hujus generis characteristicam facit: Quod ponderosiores sint, coloris sui tenaces, quod mineræ minus, plus spiritus contineant, quodque cum gallicolore *Cerasi* instar rubentem reddant, ad modum Spirituum *Viriolinorum*. Hanc classem esse ad quam *Marksballensfes*, & *Knarsburgensfes* propriè & peculiaritèr pertinent. Hanc divisionem instituisse sibi in animo fuisse affirmat, verum ob nimiam festinationem memoria excidit membrum hoc tertium, & omissum est.

2. *Salinæ* vel *Catharticiæ*: celebriores sunt *Epfomenfis* in *Surreia*, *Barnetina* in *Middlesexia*, *Northballensis* in *Hartfordia*, *Strettamensis*, *Dul-lebenfis*, *Actoniensis*, &c.

Hæ etiam à prædicto Autore in tres species dividuntur: 1. *Selenicæ*, quæ *Epfbamiæ* in

Surreia, *Actoni*, & *Kensingtoniæ* in *Middlesexia*, & *Colcestria* in *Essæxia* scaturiunt. 2. Quæ in terra lutosa æquabili existunt, ut ad *Richmond*, *Lambeth*, & *Stretbam* in *Surreia*, *Dulwich* in *Cantio*, *Northball* & *Barnet* in *Hartfordia*, *Uppminster* & *Brentwood-Weal* in *Essæxia*. 3. Quæ chalybeatam admixtam habent, ut *Scarburgi* in *Eboracensi* *Comitatu*, & ad *Woodham-Ferrers* in *Essæxia*.

Quod ad vires & usus prædictarum mineralium aquarum attinet, eas in libro prædicto requirendas omitto.

3. *Sulphuræ* seu *Thermæ Bathonienses* in *Somersetto*, & *Buxtonienses* in agro *Derbiensi*, *Aquisgranensfes* juxta limites *Ducatus Fuliacensis* & *Limburgensis*, *Borbonensfes* apud *Gallos*, *Baiæ* apud *Italos*, *Badensfes* in *Germania*, *Bollensfes* in *Ducatu Wirtembergico*, *Budaensfes* in regno *Hungariæ*, *Hungariæ*, &c. *Vires*. Aquarum mineralium vires, pro diversitate commixtorum mineralium discernendæ, in quibus tamen, cum impossibile sit, in accuratam earum devenire mixtionem, experientiæ potiores partes dandæ sunt. *Scbrod.*

Qui particulares usus variarum Aquarum Medicinalium scire desiderat, adeat prolixas dissertationes Autorum de iis expressim scribentium, videlicet. *Gab. Falloppium*, *Gesnerum*, *Johannem Baubinum*, *Henricum ab Heers*, *Baccium*, *Jordanum*, *Autores Venetiis impressos*, *Blondelum*, *Wittium*, *Clofium*, *Listerum*, *Boyleum*, *Stareum*, *Act. Philosopb. Lond. No. 351. p. 564.*

SECTIO SECUNDA.

De Terris Medicamentosis.

EX mineralibus sunt, quæ terræ faciem ad huc quidem retinentia, à communi tamen terra quodammodo recedunt.

Terræ medicamentosæ sunt corpora friabilia, & arida, inductilia, opaca, si in aqua solutæ fuerint, per filtrum separabilia.

Hæ in quatuor classes dividi possunt, videlicet 1. *Boli*. 2. *Argillæ*. 3. *Margæ* vel *Lutræ*. 4. *Cretæ*. De quibus, suis locis.

Terræ variis modis ab authoribus dividuntur, ratione qualitatum, colorum, saporum, odorum, mixturarum, & locorum: vel ratione usûs; sic *Figuli* & *Plastæ* sibi seligunt *Argillas* & *Cretas*. *Fabri lignarii* *Rubricas*. *Pictores* *Paretonium*, *Melinum*. *Fullones* *Cimoliam* & *Terram Saponariam*. *Fabri Argentarii* *Cretam argentariam*. Alii alias. *Medici* *Ter-*

Terras præparatas & sigillatas. Vide *Casp. Swenckfeldium de Fossilibus*, pag. 394. ad pag. 398.

I. De Bolo.

EST terra ex pallido rubra, pinguis, & parum Stiptica, & ad linguam promptè adhaerens.

1. Bolus Armena *Offic.* Bolus Armena Orientalis *Mont. Exot.* 13. Bolus Orientalis *Charlt. Foss.* 5. *Calc. Mus.* 111. Bolus Armena five Armeniaca *Dougl. Ind.* 118. Bolus orientalis, quibusdem Armena *Worm. Mus.* 11. Bolus feu Terra Armenia *Aldrov. Mus. Metall.* 269. Bolus Armenius verus *Kentm.* 7. Bolus vera quibusdam. A. *Bole-Armoniack.* Gal. *Bol d'Armenie.* G. *Bolus von Armenien/ Kohlftein.* B. *Bolus van Armenie.* Est substantia terrea, ex flavo pallidè rubicunda, ponderosa, pinguis, facilè friabilis, saporis astringentis. Eruitur ex terræ fodinis in Turcia, & ad nos adfertur. Hodie apud nos est admodum rara, nam quæ apud Pharmacopolas adhibetur ad colorem Rubricæ accedens, ex Hispania, aut ex Normannia advehitur, ut scribit *Aldrov. Matthioli* ad Rubricam Sinopicam accedere existimat. *Vires.* Alexipharmaca est, inhibendo acidum in Sanguine astringit aliquomodo, & hinc in Fluxionibus adhibetur, Externè siccatur, ac cicatriculam inducit vulneribus.

2. Bolus Bohemica, *Offic.* *Aldrov. Mus. Metall.* 271. Bolus Bohemicus rubens *Kentm.* 7. A. *Germ. Bole.* Gal. *Bol d'Allemagne.* G. *Teutscher-Kohlftein.* B. *Duitsche Rode-steen.* Est substantia terrea ex flavo pallidè rubicunda, sed minùs intensè quam præcedens, cum aliquot venis flavescens, ponderosa, facilè friabilis, saporis astringentis. Ex fodinis Bohemiæ eruta ad nos advehitur. *Vires.* Eisdem habet vires cum præcedente, & in Officinis nostris vulgarissima est. In febribus exanthematum symptomate oppressis præstantissima prædicatur, ut scribit *Aldrov.*

3. Bolus rubra nostras *Ind. Med.* xx1. A. *French Bole.* Gal. *Bol François.* G. *Frantzösischer Bolus.* B. *Franse Bolus.* Sed nobis est incognita, quomodò differt à Bolo nostro.

4. Bolus Blesensis, *Ind. Med.* xx1. A. *Earth of Blois.* Gal. *Terre de Blois.* G. *Erđ von Blois.* B. *Aerde van Blois.* Terra est ex rubro pallescens. De usu ejus nil inveni.

5. Bolus Toccavienfis *Offic.* *Charlt. Foss.* 5.

Worm. Mus. 2. Bolus Hungaricus, *Crato.* Bolus Tokaikus, *Schw.* 370. Bolus Pannonicus verus, *Kentm.* 7. A. *Transylvanian Bole.* Gal. *Bole de Toccai.* G. *Tockaischer Bolus.* B. *Tockaische Bolus.* Notas Boli Armenæ veræ habet, & instar butyri in ore liquefcit. In Transylvania ad Toccaum feu Tokkai effoditur. *Vires.* In Catarrhis & peste valdè commendatur. A Cratone in usum medicum fuit traductus, qui eam præfert Armenæ, quæ Imperatori ex Turcia allata erat. An à priore differat, nescio.

6. Rubrica Sinopica *Offic.* *Matth.* 1359. Rubrica Sinopis *Agricol.* 583. Terra Sinopiana *Tourn. Voyag. Ed. Lond.* 2. 159. A. *Earth of Sinope.* Gal. *Craye rouge, ou Crayon rouge.* G. *Kohlftein von Sinope.* B. *Rode Aarde van Sinope.* Optima verò est spissà, gravis, jecoris colore, sibi que tota concolor: & quæ cum diluitur, diffunditur copiosè. Effoditur in Cappadocia, Sinopa urbe venditur. *Vires.* Vim habet exsiccatoriam, alvum sistit, &c. *Diosc.*

Sunt qui putant viridem esse, arbitantes colorem viridem in re armoria Sinople Gallicè dictum, ex oppido Sinope nomen accepisse, narrat *Tournefortius*; veteres eam haud leviolem mollioremve existimasse, quàm Bolum quæ in variis Hispaniæ locis reperitur, & *Almagra* appellatur; denique esse *Crocum Martium nativum* censet.

7. Bolus Armena lutea *Mont. Exot.* 13. Bolus luteus Theophrasti *Kentm.* 7. Bolus Armenus naturalis flavus *Aldrov. Mus. Metall.* 270. An Terra Arabica sigillata sublutca *Charlt. Foss.* 6? A. *Yellow Armenian Bole.* Gal. *Bol d'Armenie jaune.* G. *Gelbe Bolus von Armenie.* B. *Gele Bolus van Armenie.* Linguæ adhaeret, fortitè astringit, & vim resistendi malignitati eximiam obtinere dicitur.

8 Bolus candidus *Offic.* Bolus candidus Lignicensis seu Terra sigillata Goltbergensis. *Charlt. Foss.* 5. *Worm. Mus.* 10. Bolus candidus Lignicensis *Schw. Foss.* 397. Terra sigillata Lignicensis *Schrod.* 318. *Aldrov. Mus. Metall.* 265. Unicornu Minerale *Schrod.* 111. 318. Axungia Lunæ *Cbymicis.* A. *White Bole.* Gal. *Bol blanc.* G. *Weisser Bolus.* B. *Witte Bolus.* Effoditur ad Goltbergam in Ligiis, & Strigonium. *Vires.* Capitis dolores mulcet & mitigat, cerebrum roborat, Diarrhœæ & Dysentericæ medetur, albumque Uteri fluorem peculiari vi curat.

9. Bolus Armena alba *Mont. Exot.* 13. A. *White Armenian Earth.* Gal. *Bol blanc d'Armenie.*

menie. G. Weisser Armeniersche Erde. B. Witte Armeniaanse Bolus. Ex Armenia transportatur. Vires Cum primo convenit. In Officiis nostris non invenitur.

II. De Argillis.

SUNT terre ponderosa, unctiosa ac pingues, quæ lingue promptè adhaerent, & in ore dentata è sevo quasi constare videantur.

A. 1. Argilla Offic. Mer. Pin. 219. Charlt. Foss. 1. Worm. Mus. 2. Schw. Foss. 365. Aldrov. Mus. Metall. 227. Argilla nostras figurata Ind. Med. xiv. A. Clay. Gal. Argille, ou Terre glaise ou Terre grasse. G. Töpffer-Erde oder Thon. B. Kley. Variæ sunt species & colores, in usu Figulorum & aliorum Mechanicorum, sed quænam ex omnibus in usum medicum veniat, me planè nescire fateor. Kentmannus p. 4, & 5. enumerat Argillas candidas micis argenteis internitentes: Cineræ, ex qua Noribergæ eum terra arenosa fiunt vasa liquationis, in quibus Orichalcum conficitur. Luteas. Fulvas. Rubras micis argenteis nitentes. Ferrugineas; quibus tinguntur Fornaces, quæ ex ferro fiunt. Bohemicas friabiles, ex quibus eximuntur Granati. Vires. Omnes species Argillarum siccant, astringunt. & abstergunt. Avicen.

Apud Wormium Porcellana Chinensis est Argillæ purissimæ species Vide fusè differentem pag. Mus. 3. etiam Aldrov. Mus. Metall. 230. Pulverem fragmentorum horum vasorum nonnulli in dentificiis adhibent.

A. 2. Terra Lemnia Offic. Aldrov. Mus. Metall. 262. Terra Lemnia rubra Worm. 10. Charlt. Foss. 5. Lemnia terra Matth. 1360. Lemnia vel sigillata vera Kentm. 3. Lemnia terra Dougl. Ind. 52. Terra sigillata Turcica rubra Mont. Exot. 14. A. Earth of Lemnos. Gal. Terre scellée ou sigillée. G. Erde aus der Insel Lemnos. B. Roode Aerde van Lemnos. Est substantia argillacea, sebacea, pinguis & ponderosa, ex flavo rufescens. Eruta ex terræ fodinis in Insula Lemno & alibi in Turcia, undè ad nos adfertur. Vires. Sanguinem aliquo modo incrassat & astringit, præsertim si particule acidiores in Sanguine abundant, nam cum acido effervescent: Alexipharmaca ac Sudorifica est; Alexipharmaca inhibendo motum Sanguinis pestilentiali aliquo fermento excitatum, sudores ciere potest constringendo vasa, & sic exprimendo serum aliquod.

A. 3. Terra Lemnia alba Offic. Terra Lemnia sigillata alba Charlt. Foss. 5. Terra sigillata Lemnia alba Worm. 9. Terra Lemnia

vel sigillata candida Kentman. 1. Terra sigillata Turcica alba Mont. Exot. 14. A. White Earth of Lemnos. Gal. Terre blanche de Lemnos. G. Weisse Lemnische Erde. B. Witte Aerde van Lemnos. Aliquantulum tenax & lubrica est, ob pinguedinem, adè ut lingue adhæreat sine inordacitate. Si in aqua resolvitur, similis erit molli ceræ. In Insula Lemno eruntur. Vires. Sanguinis ex utero profluvia, & fluxus muliebres compefcit, venenis morbisque malignis resistit; rabidi canis morsui medetur.

A. 4. Terra Eretria Offic. Matth. 1392. Terra Eretria cinerea ultramarina, quæ Medici utuntur, Kentm. 1. A. Eretrian Earth. Gal. Terre Eretrienne. G. Eretrianische Erde. A. Eretriaanse Aerde. Duæ sunt Eretrides; una alba est, altera cinericea. Optima habetur ad cinericeum colorem vergens, perquam mollis; quæ si per aramenta tracta tracticum ducatur lineam violaceam refert. Vires. Vim habet astringentem, & refrigeratorem, leviter mollientem: cava explet, & sanguinolenta conglutinat Diosc.

A. 5. Pnigites Offic. Charlt. Foss. 3. Worm. 5. Terra Pnigites Aldrov. Mus. Metall. 259. Matth. 1392. A. Black Earth. Gal. Terre noire. G. Scharze Erde. B. Zwarte Aerde. Pinguis est, spissa, mollis, nigra, astringens, & acris valdè, sapore Vitriolum refert. Vires. Eisdem effectus habet quos Cimolia, paulò tamen infirmior est. Diosc. Partibus divisis constare affirmat Wormius.

A. 6. Ochra Offic. Mer. Pin. 218. Charlt. Foss. 2. Schrod. 320. Ochra Anglica Worm. 17. Ochra Aldrov. Mus. Metall. 254 Ochra nativa Calc. Mus. 137. Ochra nativa sive Sil Goslariensis Kentm. 8. Ochra fossilis seu nativa crocei coloris Dougl. Ind. 64. Vitriolum abortivum Lillar. de Font. Sil Plin A. Yellow Oker. Gal. de l'Ochre ou Rubrique. G. Gelbe Oker. B. Geel Oker. Est substantia argillacea, coloris flavi, seu lutei, saporis astringentis. Vires. Siccant, astringit, discutit, excrefcientias reprimit. Usus ejus rarissimus est. & non nisi externus, ac præcipuè in vibicibus & collisis, tum quoque in tumoribus duris discutiendis Schrod.

A. 7. Terra Silesiaca Offic. Terra sigillata vulgò, sive Terra Strigensis. Terra sigillata Germanica lutea Strigensis dicta Schrod. 111. 317. Sigillata Strigoniana Charlt. Foss. 5. Terra Silesiaca sigillata qui Chymicis Axungia Solis dicitur ejusd. 6. Terra sigillata Germanica, Sigillum Strigontense, Axungia Solis Chymicorum Worm 12. Terra sigillata Silesiaca

fiaca Hoffm. Paral. Offic. 664. Terra sigillata Silesiana Imp. Hist. nat. 128. Terra sigillata Strigoniensis Schwenc. Fossil. 395. Bolus Silesianus Calc. Mus. 110. A. Sealed Earth of Striga. Gal. Terre de Strigie. G. Strigische Erde. B. Strigije Aerde. Terra est lutei coloris, ad flavedinem vergens, pinguis, viscosa, instar butyri in aqua vel ore diffuens. Generatur in Auri fodinis Montis acuti, seu D. Georgii ad Strigonium oppidum Ducatus Suidnicensis inter durissimas rupes. Inde eruitur, & summâ diligentia ordinatione Magistratus præparatur, & in formam orbiculorum impresso sigillo redigitur, montis diversis prominentiis distinctum, cui additur duarum clavium, decussatim se interfecantium, Scutum, ad dextram Stella infra montem hæc leguntur: Terra sigillata Montis acuti. Hujus Terræ meminit Wormius rubci coloris. Vires. Hæmoptoicis, Phthificis, ulceribusque Pulmonum utilis: Contra omnem Hæmorrhagiam valet: Dysenteriam aliâque ventris profluvia sistit, Schwenc. Magnoperè laudatur à Sennerto Lib. de Peste.

A. 8. Terra sigillata alba & rubra magni Ducis Mont. Exot. 13. A. White and red Sealed Earth of Tuscany. Gal. Terre sigillée blanche & rouge de Toscane. G. Weiße und rothe Siegel-Erde von Toscanen. B. Wit en roode Aerde van Toskanen. Vires. Astringentia & edulcorantia affirmantur Mont.

A. 9. Terra Vitriolata sigillanda M. Hoffm. Flor. Altdorf. Hanc ex crypta Veldensi, Dak Seiklock dicta petitam. Similis est terræ Silesiæ. Vires. Idem cum Silesiaca in febris mali moris multiplici experimento notavit C. Hoffman. Paralip. Offic. 665.

Terræ Sigillatæ ix. Species apud Pharmacopolas nostros, Druggistas vulgò, venales observavi: 1. Argillam quandam seu terram pinguem, cineream, in orbiculos seu placentulas coactam Constantinopoli, undè ad nos adfertur, & characteribus Turcicis seu Arabicis inscriptam. Hæc (quamvis rariùs apud nos inveniatur) species illa est, quæ nostrâ sententiâ usurpari debet, cum in formulis medicamentorum Terra Sigillata præscribitur, ut quæ Terræ Lemniæ veræ vires possideat, ideoque pro ea substitui possit, ut Succedaneum. 2. Terræ Lemniæ frustula seu fragmenta pulverisata, & cum mucilage gummi Tragacanthæ in massas composita. Hæc etiam rariùs in Officiis invenitur. 3. Est Terra quædam pinguis, cinerea, Cimoliæ purpurasc. perquam similis, si non eadem. 4. Margæ species è fusco flavicans. 5. Bolus Germanica. 6. Bolus Armeniaca

vera, sed rariùs. 7. Rubrica, quam ochram rubram vocant Angli. 8. Cimolia alba, Hippiatris & Veterinariis. A. White Lumberstone. Gal. Cimolée blanche. G. Weiße Kreide. B. Witte Kryt. dicta. Hæc pro Terra Samia vera vulgò venditur, ut suo loco ostendemus. 9. Ex Officina D. R. B. Terram quandam Terræ Silesiæ titulo accepi è Rubrica & Cimolia alba in pulverem redactis & commixtis compositam. Hæc sunt omnes, quas hæcenus observavi, Terræ sigillatæ species, quamvis minimè dubitem quin & aliæ multæ inveniantur apud Pharmacopolas fraudulentos in urbe Londinensi, & alibi, quibus imperitos fallunt, credulisque & incautis imponunt. Quocirca liceat inhi fratres & symmytas Pharmacopœos amicè admonere, ut (quod jam antea dixi) quodocunque in Receptis, quas vocant, Terra Sigillata præscribitur, vel primo hîc descriptam, vel ejus loco Terram Lemniam adhibeant. Vide Historias & Characteres Terrarum sigillatarum apud Wormium in Museo, à p. 5. ad p. 15. etiam Aldrovandum in Museo suo Metallico, p. 265. 266. 267. Major pars illarum sunt varia luta & limi ficcati & signati, observante Casalpino. Monet quoque Schwencfeldius, in Sigillata Terra emenda Pharmacopœi sibi diligenter caveant ab impostura. Solent namque circumforanei Lutum aut Argillaceum quiddam, in formam placentarum affabre fictum, & variis notis insignitum passim credulæ plebeculæ obtrudere, magno sæpè ægrotantium incommodo. Terræ Lemniæ, omnibusque aliis sigillatis multum præfertur à medicis Germanicis. Charlt. Fossil.

A. 10. Terra Turcica Offic. Terra sigillata Turcica Schroder. 317. Passilli Turcicis characteristicis insigniti Worm. 9. A. Turkey Earth. Gal. Terre de Turquie. G. Turckische Erde. B. Turckse Aerde. Color internus totius massæ cinereus, externus rubicundus; cum veræ Terræ Lemniæ minimè respondet. Vires. Pro Terra Lemnia communiter venditur, cujus viribus respondet.

A. 11. Terra sigillata Livonica Offic. Worm. 12. Charlt. Fossil. 6. A. Sealed Earth of Livonia. Gal. Terre sigillée, ou scellée de Livonie. G. Liefländische Siegel-Erde. B. Gezegelée Liefländise Aerde. Rubicundior est quam Terra Silesiaca. Vires. Valdè astrictoria est; ideoque in Dysenteria, Diarrhœa, aliisque profluviis commendatur.

A. 12. Cimolia purpurascens Offic. Matth. 1392. Smectis seu Terra Fullonica Mer. Pin. 218. Smectis seu Terra Saponaria Anglica

Worm. 4. *Smeëtis* seu *Terra Saponaria* & *Fullonica* *Charlt.* 2. *A. Fullers Earth.* *Gal. Smeëtin,* *Soletard.* *G. Braunroht.* *B. Volders-Aarde.* Est substantia argillacea, pinguis, & ponderosa, è cinericeo purpurascens. Ex fodinis Angliæ eruta est. *Vires.* Usus ejus internus, vel nullus, vel rarus in Medicina est. Externè siccatur & astringit.

A. 13. *Cimolia alba* *Offic. Matth.* 1392. *Terra Cimolia* *Tourn. Voya. ad Angl.* 1. 113. *Argilla alba* *Charlt. Fossil.* 1. *Cimolia Terra Calc.* *Mus.* 127. *Creta Fullonica* *Worm.* 3. *Creta Cimolia* *Aldrov. Mus. Metall.* 1. 245. *Terra Candida Saponaria* sive *Fullonica* *Kentm.* 1. *A. Tobacco-Pipe Clay.* *Gal. Cimolée blanche.* *G. Weisse Kreide.* *B. Witte Kryt.* Est substantia argillacea, unctiosa, pinguis & ponderosa, colore albo. Effoditur è fodinis Angliæ. *Vires.* Siccatur & astringit, vel internè, vel externè. In febribus tam intermittentibus quam continuis prodest, præcipuè fuit in hujusmodi casibus *Mayerni* arcanum, uti *Wunderbancus* olim *Woodwardo* narravit.

Terra Cimolia, quæ nomen a *Loco* accipit, tantòque apud Antiquos pretio fuit, à *Tournesortio* describitur esse *Creta alba*, gravis & insipida, sabulo leviusculo aut arenulis abundans; hæc *Autori* nostro eadem esse videtur, atque *Creta* quæ apud *Parisios* nascitur, nisi quod *Terra Cimolia* sit pinguiuscula, & *Saponi* similis, pro quo etiam ab *Incolis* in linteis abstergendis usurpatur, nec enim alio utuntur *Sapone*; videtur autem natura haud absimilis *Sieatiti*, qui in *Rupe Saponacea* apud *Cornubios* nascitur, eundemque ad usum adhibetur. Nec verò nuperus admodum est hic usus, quum etiam apud Antiquos pannis lavandis usurpata fuit, & ad hanc rem *Cimolia alba* nostra est aptissima, eamque ab causam nè ad exteras gentes exportetur, lege cautum est. Hacce potissimum utuntur, qui fistulas, seu tubulos ad sugendum *Nicotianæ* fumum conficiunt. In placentulas coacta Sigillo aliquo notata, *Terra sigillata alba.* *A. White Lumberstone.* *Gal. Cimolée blanche.* *G. Weisse Kreide.* *B. Witte Kryt.* in *Officinis* dicitur. Eandemque pro *Terra Samia* non infrequenter à *Pharmacopolis* vendi observavimus.

A. 14. *Terra Samia* *Offic. Charlt. Foss.* 3. *Aldrov. Mus. Metall.* 239. *Matth.* 1391. *Worm.* 5. *A. Earth of Samos.* *Gal. Terre de Samos.* *G. Erde aus Samos.* *B. Aerde van Samos.* Est substantia argillacea, sebacea, pinguis, & ponderosa, albi coloris, seu potius pallidè ochroleuci, saporis astringentis. Ex insula *Samo* o-

lim transportabatur, sed rarò in officinis nostris *Pharmaceuticis* invenitur. *Vires.* Sanguinis rejectiones sistit *Diosc.* Cum terra *Lemnia* viribus convenit, cui succedaneum est.

A. 15. *Terra Chia* *Offic. Charlt. Foss.* 4. *Worm.* 8. *Aldrov. Mus. Metall.* 247. *Matth.* 1391. *Calc. Mus.* 125. *A. Earth of Chios.* *Gal. Terre de l'Isle Chie.* *G. Erd aus der Insel Chios.* *B. Aerde van Chios.* Ex insula *Chio* allata est, terra crustosa, candida, vergens ad cinereum. *Samia* similis. *Vires.* Ad rugas abstergendas, ad ambusta, aliaque, ad quæ *Samia* commendatur *Worm.* Ejus loco substitui potest vel *Samia* vel *Cimolia alba*.

A. 16. *Terra Portugallica.* *A. Earth of Portugal.* *Gall. Terre de Portugal.* *G. Erde von Portugal.* *B. Aerde van Portugaal.* *Terra* est colore subrubens ad rosam vergens. *Stiptica* & astringens, adeò ut linguæ adhæreat; in placentulas coacta, signatura rosæ impressa. *Vires.* Valdè astringit & stiptica est: in profuvis ventris valet.

Postquam hæc scripseram, fragmenta quadam ossarum accepi nomine *Terræ Portugallicæ*, colore rubentis, instar *Boli* veræ, tactu stipticæ & astringentis. An *Vasa* figulina *Lusitanica* adversus venena *Aldrov. Mus. Metall.* 229. ? In omni fluxu ventris etiam laudatur.

A. 17. *Terra Noceriana* *Mont. Exot.* 14. *Terra Bezoartia* de *Nocera*, *Species de Terræ Lemniæ* *Boccon. Mus. di Fisci.* p. 61. *A. Earth of Nocera.* *Gal. Terre de Nocere.* *G. Erde von Nocera.* *B. Aerde van Nocera.* *Ufu* *Terra alba* in *Nocera* invenitur. *Vires.* *Alexipharmaca*, in *Febre maligna* & ardore urinæ efficacissima *Boc.* Astringens & edulcorans est. *Mont.*

III. *De Marga.* *A. Morle.* *Gal. La Moëlle de Pierre,* *G. Mergel oder Steinmark.*
B. Merg in de Steene.

Marga est substantia terrea, friabilis, levis, media substantia inter *Argillas* & *Cretas*, b. e. non ita sebacea & pinguis ut *Argilla*, nec tam plastica ut *Cretæ*.

A. 1. *Marga* *Offic. Schrod.* 320. *Mer. P.* 218. *Aldrov. Mus. Metall.* 221. *A. Morle.* *Gal. Moëlle de Pierre.* *G. Steinmark / Mergel.* *B. Merg in de steenen.* Variæ sunt species & colores, ut rufa, grisea, & lutea. Est portio quadam pinguis & quasi medulla in saxis nonnullis, dum franguntur, reperta. *Vires.* Siccatur, con-

constringit, consolidat, farcotica est, tartarum sanguinemque coagulatum resolvit, *Schrod.* Apud *Kentmannum* variæ Margarum species occurrunt. Candida, pinguis, mollis. Subcinerca, lapidosa, quæ artifices utuntur in effingendis imaginibus. Fulva, crustacea, quæ reperitur in terrâ arenosâ, aurum in se continens. Dura lutea arenosa Belgica, quæ incolæ, sicut aliis in locis, agros stercoreant.

A. 2. Marga faxatilis cinerea *Offic. Worm.* 6. Marga Gofelaria cinerica *Agricol.* 579. Marga Goslarica *Charlt. Foss.* 4. A. *Afb-coloured Marble.* Gal. *Moëlle de pierre cendrée.* G. *Afscharben* *Marf.* B. *Afchgrauw Merg in de steenen.* in faxorum cavitatibus & fissuris reperitur. Cinerei est coloris, ex crustis crassis constans, sapore aridiusculo. *Vires.* Astringentem & Emplasticam vim habet, sanguinis profluvium sistit. Externè cum Terrâ Samiâ viribus convenit.

A. 3. Marga faxatilis incarnata *Offic. Worm.* 6. *Charlt. Foss.* 4. A. *Reddijb Marle.* Gal. *Moëlle de pierre incarnée.* G. *Steitschfärbicht* *Marf.* B. *Vlees-lyf-verwig Merg in de steenen.* Ex montibus Bohemicis & Ligiiis allata. Terra est pinguis & lubrica, colore incarnato, ponderosa, linguæ adhærens, digitos subluteo colore tingens. *Vires.* Prodest ruptionibus, fracturis, fluxionibus, Hæmorrhoidis, Dysentericis; venenis morbisque pestilentibus resistit.

A. 4. Marga candida *Offic.* Marga Feroensis *Charlt. Foss.* 4. Marga ex infulis Feroensibus *Worm.* 6. *Stenomarga Agricol.* 578. *Morton Northamp.* 62. *Agaricus mineralis Imper.* 129. *Cod. Med.* v. Lac Lunæ *Woodw. Att.* 8. *Plot. Ox.* 58. *Boet.* 413. A. *White Stone-Marle.* Gal. *Agaric mineral, lait de Lune.* G. *Weisser Stein* *Marf.* B. *Witte Merg in de Steenen.* In Germania reperitur. Substantia est fungosa, alba, friabilis. *Vires.* Refrigerat, astringit, Sanguinis eruptiones sistit, mensiumque profluvium Pollinem ejus Chirurghi ulceribus desiccandis inspergunt *Gesn.* Cosmetica est insignis *Plot Anselmus Boetius* ad lapidem Galactitem refert, quando durior est, sed si mollior sit ad Margæ species; non putat enim Morochthum, Galactitem, & Melititem lapidem, aliud esse quam Margam induratam. Vide *Dan. Major de Lacte Lunæ dissertationem Medicam.* edit. 1667.

A. 5. Rubrica Fabrilis *Offic. Mer. Pin.* 218. *Matth.* 1359. *Calc. Mus.* 134. *Dougl. Ind.* 80. *Rubrica Charlt. Foss.* 2. *Worm.* 4. *Aldrov. Mus. Metall.* 257. *Rubrica Fabrilis Mollis Kentm.* 8. A. *Red Oker, Ruddle, Marking-stone* Gal. *Ocère rouge.* G. *Höhe-stein.* B. *Roode Oker.* Est

substantia terrea, ponderosa, intensè rubra, saporis astringentis. Multis in locis reperitur, v. g. in agris *Herefordiæ, Lancastriæ, Hamptoniæ, Rutlandiæ, &c.* *Vires.* Siccat & astringit. Usus ejus medicus est in Emplastris vulnerariis & siccantibus. In Laterculos coacta pro *Bolo communi, A. Common Bole Armoniack.* Gal. *Bole commun d'Armenie.* G. *Gemein rohten Bolus.* B. *Gemeene Bolus van Armenie.* In Officinis a Pharmacopolis venditur, in placentulas coacta in sigillo aliquo signata *Terra Sigillata rubra, A. Red Lumber-Stone.* Gal. *Terre rouge sigillée.* G. *Höhe Siegel-Erde.* B. *Roode gezegeelde Aerde.* Dicitur. Rubrica laminata *Worm. Charlt. Foss.* Rubrica fabrilis dura *Kentm.* Dura est, & Fabris lignariis usitata; non nisi madefacta lineas ducit rubicundas.

A. 6. Terra Tripolitana & Tripolis *Offic.* *Tripolis Schrod.* 320. Terra seu Gleba Alana *Calc. Mus.* 131. Alana terra, vulgò A. *Englisch Oker.* Gal. *Tripoli.* G. *Englisches gelbe Oker.* B. *Tryppelsteen.* Est substantia terrea, facile friabilis, coloris citriai intensi, saporis astringentis. Eruta est ex fodinis. *Vires.* Siccat & astringit. Usus ejus in Pharmacopœia vel nullus, vel rarus est, nisi quòd pro destillandis Spiritibus salinis, salibus admisceatur, quò minus ea fluant.

A. 7. Lapis Morochthus *Offic. Boet.* 411. *De Laet.* 140. *Matth.* 1385. *Calc. Mus.* 275. Morochthus aliis Leucogæa, Leucophragis, Galaxius, Graphida, Galactites *Worm.* 71. *Charlt. Foss.* 30. Morochthus *Aldrov. Mus. Metall.* 668. *Agricol.* 606. A. *White-Marking-Stone.* Gal. *Pierre Morochthus.* G. *Weisser Marmor.* B. *Wit Marmelsteen.* Est substantia mollis, lubrica, colore varians, viridis, aliquando alba, nigra, vel mellis. Reperitur in Anglia, Saxonia, Ægypto, &c. *Vires.* Convenit iis qui sanguinem expunt, coeliacis, & vesicæ doloribus; ad fluxus matricis commendatur. Ulcera oculorum sanat, *Diosc.*

A. 8. Lapis Galactites *Offic. Boet.* 412. *De Laet.* 140. *Matth.* 1385. Galactites *Aldrov. Mus. Metall.* 665. *Agricol.* 606. *Calc. Mus.* 276. A. *Milk-Stone.* Gal. *Pierre Galactites, (ainsi appellée parce quelle rend du lait.)* G. *Wilsch-stein.* B. *Melk-steen.* Substantia est mollis, cinerei coloris, gustu dulcis. Invenitur in Saxonia. *Vires.* Laudatur ad fluxiones oculorum, & ulcera *Diosc.* Nutricum Lac auget *Boet.*

A. 9. Lapis melitites *Offic. de Laet.* 142. *Calc. Mus.* 276. *Boet.* 416. *Matth.* 1385. Melitites *Agricol.* 606. A. *The Honey-Stone.* Gal. *Pierre Melitites.* G. *Senug-Stein.* B. *Honig-steen.*

steen. A Galactite tantum colore & dulcedine differt. *Vires.* Eiusdem cum Galactite effectus *Diosc.* Abstergere paulo magis ac paulo calidior Galactite videtur *Galen.* Ex iisdem Saxis calcis gignitur Galactites & Melitites *Agricola.* lib. v. *De Nat. Fossil.* *Wormius* inter Morochthum, Galactitem, & Melititem hoc discriminis ponit, quod Morochthus lacteum succum edat, absque mellis dulcedine, nec albus, nec cinereus existens. Galactites vero albus vel cinereus est, lacteum succum sine mellino sapore promens. Melitites vero vario colore, succum lacteum mellis dulcedine exhibet. Verum has tres *Jo. de Laet.* lib. de Gemmis & Lapidibus, p. 142. inter se differre statuit, & hoc modo distinguit: Qui igitur cinereo colore constat, aut nigro, Galactites fuerit: qui flovescit, mellis similitudinem etiam in colore referens, merito dici possit Melitites: subviridis autem Morochthus. Nitet autem gemma instar Morochthus magis quam ceteri.

A. 10. Lapis Thyites *Offic. Matth.* 1386. Thyites *Boet.* 415. *De Laet.* 142. *Aldrov.* *Mus. Metall.* 670. A. *The Green Stone.* Gal. *Pierre Thyites.* G. *Grünstein.* B. *Groensteen.* Subviridi est colore, Iaspidem imitatus, cum diluitur tamen lacteum succum reddit. Vehementer mordet. In Æthiopia gignitur. *Vires.* Tenebras, quæ pupillis obversantur, expurgat *Diosc.*

Thyites *Dioscoridis* quid fuerit, nobis incognitum est. At neque superioris seculi scriptoribus melius intellectum. *Fuchsius* lapidem Turcicum esse existimat, cuius opinio à *Matthiolo* bene refutatur, ad quem lectorem remitto. *Agricola* lib. 6. *de Nat. Fossil.* à Morochtho nihil differre iudicat.

IV. De Creta.

EST terra durior, emplastica & candida, non sebacea, neque pinguis, & quod ad linguam promptè hæret.

A. 1. Creta *Offic. Mer. Pin.* 218. *Schrod.* 320. *Worm. Mus.* 3. *Charit. Foss.* 2. *Worm.* 3. *Agricol.* 580. Terra Creta *Aldrov.* *Mus. Metall.* 241. Creta alba, seu candida *Dougl.* *Ind.* 28. A. *Cbalk.* Gal. *Craye.* G. *Kreide.* B. *Kryt.* Ex terræ fodinis variis in locis effossa. *Vires.* Siccat & abstergit, Emplastica est. Usus ejus internus nonnunquam in ardore Stomachi, Cardialgia falso dicta. Externus in Vulneribus, Ulceribus, &c. siccandis. *Præp.* Calx viva *Offic. A. Lime.* Gal. *de la Chaud vive.* G. *Ungeleschter Kalk.* B. *Onbestlagen, levendige on-*

geblufte Kalk. Est substantia lapidosa ex albo cinerea, facta ex Creta ignis violentia in Calcem exusta; saporis acris & mordacis. Usurpatur externe solum in ulceribus fordibus, Cancro, Gangrænâ, &c. Interne siccat Calx extincta. *Offic. A. Slak'd Lime.* Gal. *Chaud fusée.* G. *Geleschter Kalk.* B. *Uygeblufte Kalk.* Est Calx viva cum sufficienti quantitate Aquæ soluta. Vide *Cap. de Lapipe Calcario* in *Sect. Sextâ de Lap. minus pretiosis.*

A. 2. Terra Melitæa *Offic. Schrod.* 317. Terra Melitensis *Charit. Foss.* 4. *Worm.* 6. *Aldrov. Mus. Metall.* 253. Terra ex Melita Insula effossa *Calc. Mus.* 130. Terra Melitensis. Gratia Sancti Pauli *Mont. Exot.* 14. Terra Sigillata Sancti Pauli vulgò. A. *Earth of Malta.* Gal. *Terre de Malte, ou Terre de Saint Paul.* G. *Erde von Maltza.* B. *Aerde van Maltza.* Est substantia cretacea, ponderosa & emplastica, colore exalbido, sapore astringenti. In tabellas coacta, & capite Divi Pauli cum vipera signata ex Insula Melitæa ad nos transportatur, sed raro aut nunquam in Officinis Pharmacopolarum nostrorum invenitur. *Vires.* Ut in externa facie, ita & viribus cum præcedente convenit. Extat Charta quædam lingua Italica exarata, quæ de viribus terræ hujus disertè agit.

Melitensis etiam terræ mentionem facit *Schroderus* in *suâ Pharmacop.* lib. de Terris: inquit *Paulus Ammannus*, quæ antè virtutes sit Alexipharmacæ, & quidem tantæ, quantæ vulgò æstimatur, breviter videndum. *Propriè terra Melitensis* dicitur corpus illud globosum, quod in spelæo S. Pauli in Insula Maltza reperitur vel effoditur; *impropriè* verò corpus aliquod petrosum, linguam serpentinam referens, & huic glebæ adhærens. De utroque referunt Historici sequentia: Postquam Apostolus varia edidit in Insula Maltza miracula, statim omnia venenata animalia suam vim nocivam exuerunt, adeò quidem, ut hodie nulla venenata animalia ibidem reperiantur, imò si quæ forsitan inportentur, statim venenum, & lædendi potentiam perdunt, ex eo, quòd, cum Apostolus Melitæ sarma in ignem conjiceret, viperâ manui adhærente, omni reptilium generi maledixerit, terræ contra benedicendo. Hinc tanta virtus terræ Melitensi & glossopetris attributa. Ast quoniam hæc præter narrationem factam aliàs nullibi leguntur, vel firmo etiam experimento stabiliuntur, fidem hanc historicam tam facile in nostra Praxi vix admittimus, præprimis cum ipse *Niederstedius* in *Descript. Ins. Melit.* p. 25. hæc

hæc de re dubitet. Accedit, quod glossopetra falso credantur esse viperarum linguæ, miraculo Divi Pauli petra factæ, inferius hæc pluribus demonstraturus.

A. 3. Plumbum nigrum *Offic.* Nigrica fabrilis *Mer. Pin.* 218. *Charlt. Foss.* 2. Massa nigra ad Pnigitem referenda *Worm.* 5. Ochra nigra *Pbil. Transf.* No. 240. p. 183. An Creta nigra mollis & dura *Kentman* 7? A. Black *Lead. Wadt, Kello.* Gal. Craye noire. G. Schwarze Kreide. B. Zwartte Kryt. Invenitur in fodinis. Mollis est, sed tamen consistentiæ firmioris, levis, & splendens, non petrosa, in frusta variæ magnitudinis divisa. *Vires.* Refrigerat, siccatur, repellit. Usus præcip. adversus strumas tumoresque frigidos & Phlegmaticos. Ad ducendas lineas, & monochromata à pictoribus & fabris usurpatur. N. B. Optima censetur quæ invenitur in Anglia, v. g. apud Kewick in agro Cumberlandia; quæ ex Hispania adfertur fragilis est, pessima quæ ex India Orientali advehitur.

A. 4. Creta Selinusia *Offic.* *Aldrov. Mus. Metall.* 248. Terra Selinusia, *Matth.* 1392. *Calc. Mus.* 126. A. Earth of Selenusia. Gal. Terre Selenusienne. G. Selenussische Erde. B. Selenusianse Aerde. Maximè laudatur, quæ vehementer resplendet, candida, friabilis, & humore dilui celerrima. *Vires.* Siccatur & astringit, ad ulcera commendatur. Quamvis terra Eretria, Chia, Selinusia, Pnigitis & Melia antiquis notissimæ fuerint, & in usu Medico frequentissimæ, ut auctor est *Galenus*; tamen ab his, qui nos præcesserunt, adeo neglectas fuisse constat, ut nulla amplius quod sciam (inquit *Matthiolus*) ad nos adferatur.

Cretas diversimodè coloratas enumerat *expertissimus Kentmannus*. 1. Cretam Argentariam, in quâ micæ argenteæ internitent. 2. Luteam mollem, quæ facillime lineas ducit. 3. Cæruleam, quæ fabris in pingendis parietibus in usu est. 4. Viridem duram. 5. Nigram mollem & duram, argenteis maculis nitentem. 6. Fabriem candidam, ex quâ *Cataloni* ad *Matronam* parietes & muros extruunt, unde etiam *Algeria* portus extructus dicitur. Apud *Wormium* invenio Cretam *Umbriam* coloris fusci, pictoribus maximè expetitam, eâ enim *Umbra* in picturis exprimere solent.

Terra Japonica improprie sic dicta non hujus classis est, non enim præparatio Terræ Indicæ, sed vegetabilis seu fructus *Fausel* dictæ, ut loco suo ostendemus.

SECTIO TERTIA.

De Sulphuribus Medicamentosis.

Sulphur est resina seu terra pinguedo inflammabilis, fitque ex perittomate macrocosmico pingui, respondente in Phytologia, Oleis, & Resinis; in Zoologia, Pinguedini Axungiaque. Sulphur in Oleo solubile est, & gravem odorem præbet, ex Pyrite efflorescere videtur, observante *Schwenkfeldio*, 394.

I. De Sulphure.

EST Resina sive pinguedo terræ chalcantibosa, aciditate gravida, *Schrod.* pag. 501.

Sulphur nativum & vivum *Offic.* Sulphur nativum *Schrod.* 501. *Alarov. Mus. Metall.* 364. Sulphur nativum seu vivum *Charlt. Foss.* 12. Sulphur fossile, *Agricol.* 592. Sulphur fossile seu vivum & nativum *Worm.* 26. Sulphur vivum *Schw.* 394. *Matth.* 1370. Sulphur lutcum nativum *Kentm.* 18. Sulphur vivum nativum seu ignem non expertum *Dougl. Ind.* 88. A. Sulphur Vive. Gal. Soufre vis. G. Lebendiger Schwefel. B. Levendige Zwavel, Solpber. Ex terra effoditur, triplex est; vel purum, quale ex Goslaræ fodinis eruitur: vel impurum, quale ex Islandia crudum adfertur: vel fixum, ex monte Vesuvio aliisque Vulcanibus. Præfertur purum, solidum, interdum scissile & ignis experts. *Vires.* Calidum & siccum est, pectori dicatum; aperit, incidit; putredini, veneno, venenatorumque Animalium moribus resistit, provocat sudorem, &c. Hinc conducit in Phthisi, Tussi, Asthmate, Peste, Pestentialibusque Febribus. Extrinsecus ducit tumores duos, sanat Lichenes duos, Pruritus, &c. *Schrod.* Præp. sunt. 1. Sulphur factitium *Offic.* *Schw.* 394. *Worm.* 26. *Schrod.* 501. *Agricol.* 592. *Alarov. Mus. Metall.* 364. *Charlt. Foss.* 12. Sulphur flavum quibusdam. A. Brimstone. Gal. Soufre factice. G. Gelbschoter oder getödeteter Schwefel. B. toege-maakte Zwavel. Vel ex Sulphure vivo impuriori vel ex Pyrite vi ignis educitur. Vel ex effossa globâ cocta sublimatur & concrevit varia figura, ut in multis *Italiae* locis, *Sinensi*, *Puteolani*, & *Volaterrano*. Modum sublimandi vide apud *Matthiolum*, p. 1371. Quibusdam in locis ex aquis decoquitur, ut ad *Budam*, aliisque *Pannonia* locis. Est substantia inflammabilis, luculenter

ardens, fumumque magis cœruleum halans. 2. Sulphur Caballinum Offic. Sulphur nigrum caballinum *Worm.* 28. *Charlt. Foss.* 12. Sulphur caballinum factitium *Kentm.* 19. Sulphur factitium caballinum officinarum *Calc. Mus.* 174. A. *Horſe Brimstone.* Gal. *Soufre cabalin.* G. *Noß Schwefel.* B. *Zwarte Zwavel.* Nihil aliud est quam fæces è coctione Sulphuris vivi impurioris relictæ, & in urceos admixtis nonnunquam squamis Martis transfusæ. 3. Sulphur commune. A. *Common Brimstone.* Gal. *Soufre commun ou jaune.* G. *Be-meiner Schwefel.* B. *Gemeene Zwavel.* Ex Sulphure vivo & Resina communi fit, & in rotulas coactum in Officinis ab Aromatopoli venditur.

Apud *Wormium* Sulphur fossile Vivum seu Nativum multiplex: 1. Planè aureum instar Crystalli pellucidum. 2. Purum ex Goslaræ fodinis, 3. Impurum & fixum è montibus ardentibus. 4. Subviride nativum Suecicum. Factitium vel ex aquâ decoquitur, ut ad *Budam*; vel ex effossâ glebâ coctâ sublimatur & concrefcit variâ figurâ. Ex Pyrite vario excoquantur, & fiunt quam plurimæ Sulphuris species. V. *Kentmannum* p. 20.

II. De Auripigmento.

Fuligo sive succus est Mineralis, pinguis, inflammabilis, *Schrod.* p. 498.

1. Auripigmentum, Offic. *Matth.* 1367. *Ind. Med.* xvij. *Worm.* 28; *Kentm.* 17. *Agricol.* 592. Auripigmentum luteum *Aldrov. Mus. Metall.* 353. Arsenicum croceum Auripigmentum *Charlt. Foss.* 12. Arsenicum flavum Auripigmentum *Mont. Exot.* 13. A. *Orpiment.* Gal. *Orpiment, Orpin, Arsenic jaune.* G. *Goldgelb / Operment.* B. *Rottekruid, Operment.* Est substantia metallica, (vel potius Minera Auri, ut vult Doctissimus *Martinus Listerus, M. D.*) coloris ex viridi flavescens cum aureis micis, saporis acris, odorisque ingrati; in Fodinis reperitur. Auripigmentum apud *Pictores* in usu est; item in causticis medicamentis locum habet: Medici ad *Pilothra* seu Medicamenta pilos auferentia præcipue utuntur. *Turcis Reusma* seu *Cbrifina* vocatur.

2. Arsenicum rubrum *Sandaracha Græcorum* Offic. Arsenicum rubrum, *Sandaracha* vulgò dictum *Charlt. Foss.* 13. *Sandaracha Matth.* 1367. *Worm.* 29. *Agricol.* 592. Auripigmentum rubrum *Aldrov. Mus. Metall.* 353. Arsenicum rubrum, *Sandaracha Schrod.* 498. Arsenicum rubrum, *Risigallum, Sandaracha Græcorum* *Mont. Exot.* 13. *Sandaracha nativa Kentm.* 18. *Realgar. Geoff. Traçt.* 163. A. *Red Arsenick.* Gal. *Realgal, Arsenic rouge, Orpin rouge.*

G. *rother Schwefel / Feuer-Schwefel oder roth Operment.* B. *Rusgeel.* Effossa ex fodinis, ejusdemque naturæ est cum Auripigmento, solo colore videtur differre, quia saturato colore rubro instar *Cinnabaris.* Raro in Officinis nostris invenitur.

III. De Bitumine.

Bituminis nomen generaliter denotat quodcumque Minerale pingue. Unde & diversas sub se Species comprehendit, concretas vel liquidas.

A. 1. Terra ampelites Offic. *Worm.* Ampelitis terra sive Pharmacitis *Ind. Med.* viii. 31. *Agricol.* 595. *Aldrov. Mus. Metal.* 260. Terra Ampelitis sive Pharmacitis, qua Medici utuntur *Kentm.* 3. Lapis ampelitis *Galeno, Charlt. Foss.* 14. Lapis obsidianus *Mer. Pin.* 217. Carbo *Theoph.* Succinum nigrum *Schwenckfeld. Cat. Foss.* 394. Terrâ ampelitis *Calc. Mus.* 128 *Gæbal.* 28. A. *Cannal Coal.* Gal. *Terre Ampelite, ou Pierre noire.* G. *Erde, Hart / Hart, Erde / Hart, Pech.* B. *Swarte-steen of Aarde.* Bituminis terreni genus est fossile, lapideum, friabile, nigrum. *Vires.* Vim ficcandi & digerendi possidet, malignis ulceribus medetur *Aldrov.* Vermes vitium oculos rodentes enecat. V. *Wormii. Mus.* pag. 31.

A. 2. Gagates & Succinum nigrum Offic. Gagates *Mer. Pin.* 217. *Boet.* 335. *Worm.* 31. *Aldrov. Mus. Metal.* 418. *Gæbel.* 29. Lapis Gagates *Charlt. Foss.* 14. *Calceol. Mus.* 355. A. *Fet.* Gal. *Geest, ou Fays, ou Fayet.* G. *Berg-wachß.* B. *Agat-steen.* Est genus terræ nigræ lapideæ crustosæ, adeo Bitumine prægnans, ut Bitumen redoleat, & accensum picis ferè modo flagret, nigerrimumque emittat fumum. Differt à Terra ampelite, quod hæc nec flammam emittat, nisi follibus excitetur, nec Bituminis odorem spirat; Gagates vero igni admotus flagrat, odoremque bituminis exhibet. *Vires.* Emollit, discutit, Colicum morbum sanare creditur, &c. *Schrod.* Eximii ejus usus in strangulatu Matricis & Epilepsiâ. Diureticæ quoque facultatis est. Oleum ex eo Paralyticis conducit *Sib. Prod.* II. 44. In Hysteriis, Epilepticis, Hypochondriacis, & Paralyticis commendat *Tournefortius.* Dos. à guttis Sex ad duodecim. *Wormius* Gagatem duriorẽ tantum Ampelitis lapidis speciem facit, cumque expolitur à *Plinio* Gemmam Samoethraciam, à *Nicandro* Lapidem Thracium, nonnullis Lapidem Obsidianum vocari ait. Etiamſi *Agricola* Obsidianum lapidem Gagatis & Thracis speciem esse constituat, nos tamen, inquit *Aldrov.*

vandus, ab illis diversissimum esse existimamus, *Mus. Metal.* 710.

A. 3. Lapis Thracius *Offic. Gæbal.* 30. A. *Thracian Stone.* Gal. *Pierre de Thrace.* G. *Thracischer Stein.* B. *Tracierse Steen.* Nascitur in flumine quodam *Scythiæ*, cui *Ponto* nomen est. *Vires.* Vis ei *Gagatis Diosc.*

Varia inter Authores occurrunt opiniones de hoc lapide. *Matthiolus* historiam ejus ex *Galeno* his verbis tradit, (*Est & alius lapis, cujus meminit Nicander hunc in modum,*)

Si lapis uratur candenti Thracius igni, & Post madefiat aqua, flagrabit totus: atidem Mox oleo affuso, penitus restinguitur: adfert Thracius hunc ad nos pastor de flumine, nomen Cui Pontus. —————

Verum nullus ejus in medicina usus: neque Nicander (præter graveolentiam, quæ suffitu feras fugat, quicquam ei adscripsit.) Verum fabulosum potius quam verum esse concludit, cum nec à se ipso, nec ab amicorum quoquam in Italia inveniri potuerit. Boetius de Boet. nonnullos eum pro Gagate, alios pro Lithanthrace habere, ait. Wormius, ut supra diximus, idem cum Terra Ampelididi facit. In Officinis nostris Anglicanis hodie incognitus est. Verum cum Dioscorides Gagatis vires ei attribuit, Gagates pro eo substitui, & usurpari potest.

A. 4. Lithanthrax *Offic. Mer. Pin.* 216. Lithanthrax seu Carbo fossilis *Charlt. Foss.* 14. *Boet.* 339. Carbo fossilis seu Lithanthrax *Worm.* 31. *Gæbel* 26. A. *Pit-Coal, or Scotch-Coal.* Gal. *Charbon de Terre.* G. *Stein Kohlen.* B. *Steenkoolen.* In agro *Derbiensi*, &c. reperitur. *Vires.* Exsiccandi & digerendi vi pollet. Ita in Gagatis aut Bituminis indurati speciebus, ut propter mixtionem diversitatem nihil certè statuere possis. *Andreas Libavius* in *Tractatu suo de Succino & Gagate*, differentias omnes supradictorum facis accuratè persequitur, quem Lector consulere poterit.

A. 5. Asphaltos & Bitumen Judaicum *Offic.* Bitumen Calc. *Mus.* 174. Bitumen Judaicum *Worm.* 30. *Charlt. Foss.* 14. *Aldrov. Mus. Metall.* 381. Bitumen nigrum crassum *Kentm.* 21. Bitumen Judaicum Asphaltum *Mont. Exot.* 12. A. *Jews Pitch.* Gal. *Bitumen Judaique.* G. *Juden-Pech.* B. *Jodenlym.* Est seivum seu resina *Macrocosmi*, picis instar, durum, &c. Supernatare primum aquis conspicitur seu lacubus, hinc ad littora propulsus concrefcit, densatur, tenacissimumque redditur. Præfertur reliquis quod Mortui

Maris genitura est. Hoc non solum in Littore Mortui Maris reperitur nigris calculis similibus, sed & omnes circa Lacum Colles hujusmodi Bitumine aut Lapide sulphureo abundant. Vidit *Maundrellus* frustra ejus duos pedes longa latæque, quæ nigerrima fuerunt, atque expoliri haud secus ac marmor potuerunt, undè patet id reverà esse Fossile nativum. *Hermannus* in Insula quadam prope *Caput Bonæ Spei* invenit, undè ex visceribus terræ originem esse concludit. Ejus verò probatio est, ut purpuræ modo splendeat (scilicet in nigrore) sitque ponderosum, & validum odorem vibret. *Vires.* Discutit, glutinat, emollit, Sanguinem coagulatum resolvit, & Menses ciet. Adulteratur cum Pice, undè quod nigrum & sordidum vitiosum est, *Pisaspaltum artificiosum* nuncupatur. Rarissimè in Officinis nostris reperitur, imo ob defectum Asphalti genuini, cogimur uti.

A. 6. Bitumen *Offic.* Bitumen vulgare *Pisaspaltum Mont. Exot.* 12. *Gæbel* 20. *Pisaspaltos nativum Schrod.* iv. 208. *Diosc.* *Pisaspaltum Worm. Mus.* 30. *Charlt. Foss.* 14. Bitumen Fossile *Aldrov. Mus. Metall.* 382. A. *Common Fossil-Pitch.* Gal. *Pisaspaltus.* G. *Juden-Pech.* B. *Jodenlym.* Nascitur in *Apolonia* agro circa *Epidaurum*; ex *Cerennii* Montibus devoluta impetu fluminis rapitur, æstuque illius exponitur illic; coacta in glebas mistam Bituminis picem redolet, ibique concrefcit, *Diosc. Vires.* Cum præcedenti viribus convenit.

A. 7. Naphtha *Offic. Charlt. Foss.* 13. *Worm.* 30. *Aldrov. Mus. Metall.* 388. Naphtha Alba & Nigra *Kempb. Amæn. Exot.* 274. Pharmacum *Medæ quibusdam.* Est coloris bituminis *Babylonii*, consistentiâ liquidum, ignis rapacissimum, colore nunc albo, nunc nigro. Hæc quoque in Officinis nostris rarè aut nunquam invenitur, ideoque loco ejus Petroleum usurpare solent. Liquor est oleosus, instar spiritus rectificati, tenuissimus, pellucidus, penetrantissimus, ac flammæ rapax. *Vires.* Cum Bitumine viribus convenit. Sunt qui *Camphoram veterum* per sublimationem ex Naphtha factam esse volunt, teste *Agricola.* Alii sunt qui *Naphtham & Petroleum* unum & idem esse contendunt, verum cum Naphtha quid sit nondum certo scimus, non audemus determinare.

Naphtha præsens, quamvis multis atque eximiiis polleat virtutibus in medicina, quas persequitur *Dioscorides*, nunquam tamen cognovi usum, scribit *Kempferus*, *Persis* præstare alium, quam ut vernicem suam eâ attemperent.

A. 8. *Petroleum Offic. Worm. Mus. 30. Charit. Fossil. 14. Petroleum Oleum Petræ Schroder. iii. 514. Petroleum Oleum de Saxo, Naphtha; Oleum Petræ Mont. Exot. 12. Petroleum sive Oleum terræ Ind. Med. xci. Bitumen liquidum, oleo simile, quod innatat lacubus Kentm. 20. Naphtha sive Petroleum Geof. Lact. Ed. Angl. 133. Oleum Petræ vulgò A. Oil of Petre, or Rock-Oil. Gal. Petrole, ou huile de Petrole. G. Stein-Dehl oder gemein Peter-Dehl. B. Steen-oly, Peter-oly. Est liquamen pingue, liquidum, colore nigro, odoris fortis. Duplex est; vel Nativum, quod ex petris & faxis effluit, vel Artificiale destillatum ex carbonibus & fossilibus. Nativum apud Parisios duplex est, videlicet. 1. Petroleum rubrum sive Gabianum Ind. Med. xc. An Petroleum rubrum sive Gabianum Schrodero? 2. Petroleum flavum sive Italicum Ind. Med. ibid. Vires. Bitumen Gabianum antihystericum & odontalgicum æstimatur; calefacit & siccit, tenuium partium est, digerit & resolvit, cerebro, & nervoso generi confert, Schroder. Petroleum varii coloris est, candidum præstantius.*

A. 9. *Oleum Terræ Offic. A. Oil of Earth. Gal. Huile de Terre. G. Erd-Dehl. B. Aard-Olie, Steen-Olie. Duplex est; vel rubrum, vel nigrum. Rubrum ex India Orientali adfertur, estque coloris pellucidi rubicundi, odoris fortis Petroleum æmulantis, sed gravioris, inquit Schroderus. Attamen nobis à Petroleo vel non differat, vel Officinis nostris incognitum est, Schroder.*

Oleum Terræ Indis descriptum *Naubovio*, vix ad nos deductum, sed in *Asia* retentum à *Regulis*, an *Petrolei* vel *Naphthæ* species, haud ita certò definiam. Id verò quod ex *Indiis* venale ad nos defertur hoc titulo, parari ex oleo *Nucum Cocos* presso, atque terris medicatis commisto, me docuit vir harum rerum peritissimus; ideoque vegetantibus id omninò adscribendum. *Boerb. Chem.*

Hæc Bituminis genera non nisi secundum magis & minus differunt, ut quidam statuunt; ita ut pars ejus spirituosior & subtilior sit *Naphtha*, huic proxima *Petroleum*, crassior & sæculenta *Asphaltum*; non secùs ac videmus & *Succino* per destillationem primò elici spirituosum & limpidum oleum, quod *Naphtham* repræsentat, mox oleum flavum & crassius, quod *Petroleum* simulat; demùm materiam nigram & sæculentam, quod *Asphaltum*.

A. 10. *Pissellæum Indicum, Offic. Bitumen Barbadiense, Boerb. Chem. Pix liquida Barbadiensis, Pharmacopolis Lond. Pix Barbados, Boerb. Thesaur. Pharm. 108. A. Barbados Tar.*

Gal. Huile de Poix des Barbades. G. Tèhr von der Barbades. B. Teer der Barbades. Ex Insula Barbados dicta adfertur; ubi sub aquis emergit, colore ex nigro rubescens, odoris gravis, consistentiæ picis liquidæ. Vires. Pulmonicum, Stomachicum, & Sudorificum est.

Ex hoc Bitumine, addito olei Anisi tantillo, *Pharmacopolæ* nostri *Londinenses Balsamum, Chilenfis* nomine celebratum, conficiunt.

A. 11. *Succinum, Carabe Offic. Succinum Worm. 31. Charit. Foss. 14. Boet. 321. Calceol. Mus. 180. Aldrov. Mus. Metall. 403. Mer. Pin. 219. Gabel 10. A. Amber. Gal. Succin, Ambre. G. Agstein / Bernstein. B. Amber, Barnsteen, Nihil aliud est, quàm succus bituminosus seu Resina terræ optimè digesta, exindè in mare tractata, atque ibidem præcipuè concreta. Dum bituminosa illa substantia adhuc liquida est, varia sese involvere solent, ut Muscæ, &c. celeberrimus *Hookius* existimavit *Succinum* esse Gummi petrefactum arboris cujusdam, quæ nobis planè ignota est; & ad hanc sententiam confirmandum, inter alia argumenta, petrefactionem Ligni aliarumque substantiarum vegetabilium adducit. Hanc opinionem postea in lucem protulit Reverendus *Derbamius, D. D.* in *Experimentis Philosophicis*, p. 315. Cui astipulatus est *Thomas Bartholinus in Actis Medicis Hafn. Vol. I. Obs. 57. & Vol. II. Obs. 122.* Mihi verò *Succinum* minimè esse Gummi, aut arboris resina, quod hujusmodi arbor nulla planè visa est; nec petrefactum esse Gummi puto, quippe tale nihil, quod ego audiverim, usquam sit inventum. Præterea *Ligna petrefacta*, cæteræque materiæ vegetabilis igni leni nihil mutantur; *Succinum* verò & ardet, & odorem mittit, haud secùs ac *Bitumen*, atque in cineres tandem resolvitur. Has igitur ob causas id esse *Bitumen fossile*, ut supra scripsimus, non dubito: eamque opinionem amplexus est clarissimus *Woodwardus*, cujus Rationes in *Historiam* meam *Harvicensem* inserui, p. 275, 276. uti etiam *Hartmannus* in *Succini Prussici Historia*, & *Bocconus* in *Museo della Fisica*, p. 32. Duo Officinis nostris eo nomine veneunt, Album sc. & Flavum, seu Citrinum; utrumque quamvis laudibus suis haud destitutum sit, attamen præstat Album, utpote magis digestum. Eligendum id ipsum candidum, sincerum, suavè fragrans. Huic succedit Flavum, quod præstat pellucidum, quodque præ aliis attritu suavem halat odorem. Vires. Calefacit, exsiccit, roborat, astringit leniter. Capiti ac Utero imprimis dicatum est. Hinc adhibetur utiliter*

in Catarrhis, Epilepsia, Apoplexia, Lethargo, Vertigine, Suffocatione ac Inflammatione Matricis, profluvio Sanguinis, ac Seminis, quod ad naturalem statum reducit: In fluore albo mulierum. Cæterum globuli è Succino ad Oculorum deflexiones miro successu auxiliari dicuntur, annexi occipitio. Usus præcipue albi, tam internus quam externus esse potest. Schrod.

Pro Succini Historia, vide Gæbelium, Hartmannum, Wigandum, Hessum, &c. qui de illo fusè scripserunt.

A. 12. Halcyonium, Spuma Maris Offic. A. Froth or Foam of the Sea. Gal. Ecume de Mer, ou Merde de Cormarin. G. Seeschaum. B. Zeeschuym. Oleosa quædam aut bituminosa & tenuis substantia est Maris superficiei innatans, verum unde ortum habeat mihi hætenus incognitum fatcor. Nonnulli ab excrementis, lacte seu spermate piscium, aliorumque marinarum Animalium partibus originem ejus deducunt. Alii ab aliis Animalibus, quæ gelatinam referunt, Zoologis Zoophyta dictis: alii è succis Plantarum marinarum: alii denique (in quorum sententiam maximè propendo) mineralibus bituminosis submarinis ortum suum debere arbitrantur, effluviis Maris æstu & agitatione in Spumam conversis.

SECTIO QUARTA.

De Salibus Medicamentosis.

Salia nihil aliud esse videntur, quam corpora mineralia pellucida, in aqua solubilia. ac in crystallinam formam coagulabilia. Salia, quæ medico usui inserviunt, adeoque preparatis inde parandis materiam suppeditare apta sunt, triplicis quidem sunt generis, pro triplici scilicet mundi regno, Minerali, Vegetabili, Animalis: attamen hoc loco non nisi de Mineralibus agere convenit.

N. B. Titulus cum rebus subjectis, inquit Paulus Annmannus, non convenit accuratè, nisi Mechanicè. Nam e. g. Vitriolum, & aliæ species Salis hic enumeratæ, non tam sunt Salia, quam Metalla ipsa, soluta, cum tota sua substantia. Nam si quis vel Cupri vel Ferri metalla in Aqua Forti solverit, illa, abstracto menstruo nonnihil, convertuntur in Vitriola, & denuò violentiori igni commissa, in pristina metalla redeunt. Porrò si quis vel Auri vel Argenti in Aqua Regis vel Aqua Forti solverit, illa, evaporato menstruo aliquousque, conver-

tuntur totaliter in Vitriola, & denuò violentiori igni commissa, in pristina Metalla eodem pondere eademque substantiâ redeunt.

I. De Sale Communi.

A. **S**AL Communis Offic. Sal ex puteali aqua coctus albilissimus Mer. Pin. 217. Sal excoctus Kentm. p. 9. A. Salt. Gal. du Sel. G. Salz. B. Zout. Nihil aliud est quàm salugo Aquæ salis Fontanæ, quæ humiditatis aqueæ evaporatione inspissata in granula hexædrica concrefcit, colore albo. Vires. Eisdem viribus cum Sale marino pollet.

Modus excoquendi Salem ex aquis Fontium Salinorum in Cæsiria, Wigornia, & Staffordia, scribitur à doctissimo viro & amico nostro D. Johanne Raio, in Sylloge Vocum Anglicarum, p. 204. Item in Actis Philosoph. Lond. N° 53. p. 1060. N° 54. p. 1077. N° 142. p. 1059. & N° 156. p. 489. Nec non à D. Collins in Tractatu de Sale & Piscatura, p. 5. & D. Plot. Hist. Nat. Stafford. p. 93.

Hoc in loco addere possem modum purificandi Salem, qui fit vel dissolvendo Salem rupeum vel Salem marinum Gallicum in aqua marina, deinde coquendo, clarificando, & in granula coagulando, prout in Essexia administratur: idem ferè est cum Salis Cæsariensis depuratione.

N. B. In culinis nostris præter hunc Salem non rarè utimur Sale ex aqua marina cum Sale marino coctione facto. Sal deterioris notæ ad carnes & pisces condiendos adhiberi solet. Vide Aquam marinam.

Aqua è fontibus salinis mediterraneis ad siccitatem excoquatur, rursus ejus Sal tantillo aque fontanæ diluatur, crystallos verè cubicas dat (ut scribit clarissimus D. Mart. Lister, M. D. in Exercitatione sua de Fontibus Medicatis Angliæ, p. 4.) in medio verò superiore latere, sive plano, velut quædam perspicuitas, puta à materiæ deficientiâ sive inanitate, habetur: reliqua autem quinque latera solida & albida sunt.

Idem etiam laudatissimus Autor observat, quòd non obstante proximâ affinitate, quæ inter Salem puteorum mediterraneorum & marinum intercedit, eos tamen specie inter se differre: siquidem anguli crystallorum Salis puteorum mediterraneorum integri sunt, ut dictum; cum anguli Crystallorum genuini Salis marini, aut eorum saltem aliqui in plana triangularia abscissi sunt, ab uno cuborum latere: unde colligit aquam marinam ab omnibus aliis aquis

aquis distinctam esse. Qui plura de his velit, eundem doctissimum Autorem consulat, apud quem utriusque generis figuras inveniat. Videtis etiam *Act. Philosph. Lond.* N° 156. p. 492.

II. De Sale Gemmæ.

1. **S**AL Gemmæ *Offic. Charit. Foss.* 7. Sal Gemmeus *Aldrov. Mus. Metall.* 301. Sal fossilis qui & Sal Gemmæ in Officinis dicitur, *Worm. Mus.* 20. Sal fossilis pellucidus Pannonicus, qui dicitur in Officinis Sal Gemmæ *Kentm.* 9. Sal ex Pannonia effossus *Calc. Mus.* 146. A. *Sal-Gem. Gal. Sel Gemme. G. Steintz Saltz. B. Steen-Zout.* Est substantia Crystallina hexagona, quæ in fodinis lapidum invenitur, saporis acris & falsi. Ex Italia & aliunde ad nos transvehitur. In Minori Polonia Salem instar ingentium saxorum, adeo duritie lapideâ solidum, ferro excindi constat, ut nedum molâ teratur ad hominum usum, sed ex illo domos & oppida ædificari. Vastis montes & plagæ ex solo Sale constantes in Hungaria & Lithuania, &c. Vide *Cromerum de Polonia. Vires.* Hoc etfi easdem vires cum Sale communi obtineat, substituique eidem queat, rarioris tamen usus est in Praxi Medica; crebrioris in Chymica, ubi in Solutionibus Metallorum Sali communi antecellit. Commendatur tamen peculiariter. Foresti experientiâ, ad stercora dura eliquanda, adeoque ad Colica tormina arcenda. *Schrod.*

2. Sal fossilis Marburgiensis, Sal fossilis Angliæ. *Mont. Exot.* 12. A. *Rock-Salt. Gal. Sel mineral de Marburg. G. Saltz von Marburg.* B. *Minerale Zout van Marburg.* Ex Marburgia in Comitatu *Cestriensi* delatus est. Substantia est crystallina, & hexagona, pellucida, saporis acris & falsi. Cum Sale Gemmæ viribus convenit. *Marburgia in Cestria*, Anno Dom. 1670. detecta est Petra Salis nativi, unde emanat liquor Salsus valde acutus. Petra hæc inter 33 & 34 ulnas nostræ mensuræ à terræ superficie assurgit, estque duritie & puritate Alumini par, inque pulverem comminuta in Salem candidum & acutum abit. Qui plura de hac rupe scire desiderant, *Act. Philosph. Lond.* N° 66, p. 1015. consulant. Ex hoc Salis genere ex *Cestria* Comitatu. per mare ad nos delati prope *Camalodunum*, & *Colchestriam*, aliisque locis efficitur Sal ille, qui apud *Essexienses* A. *Salt upon Salt.* Gal. *Sel sur Sel. G. Saltz auf Saltz. B. Zout boven Zout.* i. e. Sal super Salem, seu

Sal ex Sale dictus, dissolvendo Salem fossilem in Aqua marina, coquendo, clarificando, &c. ut superius dictum est. Sal fossilis supra dicto modo solutus, in crystallos cubicas coagulatus, ideoque ab eodem D. *Lister* pro eadem Salis specie habetur. *Monti* Salem Catharticum amarum cum Sale fossili Angliæ non rectè jungit, unum enim nativum est, alterum verò artificiale.

Sal Indicum *Offic.* De quo mentio fit non apud veteres tantum, sed etiam neotericos, sed quid sit non ausim determinare; nam in Officinis nostris nunquam invenitur, nec unquam, quòd sciam, in nostras regiones adferatur, ejuisque loco Sal Gemmeum in Medicamentis recipitur. N. B. *Sunt qui peculiare genus Salis Fossilis faciunt; alii, qui non esse Salis genus, sed Saccharum, Salis ob similitudinem nomine insignitum contendunt, quibus subscribo.*

III. De Sale Nitri.

A. **S**AL Nitrum *Offic. Nitrum Ind. Med. LXXXII. Aldrov. Mus. Metall.* 321. *Worm.* 21. *Charit. Foss.* 8. *Mer. Pin.* 217. Nitrum, Sal Nitrum, Sal Petræ *Mont. Exot.* 12. Nitrum Moderni, Sal Petræ *Geoff. Prælect.* 96. Halinitrum *Schw.* 380. A. *Salt-Petre Gal. Salpetre, ou Nitre. G. Salpeter / Salniter. B. Salpeter.* Est substantia crystallina, alba, saporis acris & amaricantis, figuræ pyramidalis, ex terra pingui excocta. Nitrum ex India Orientali importatur. Eligendum Nitrum est crystallinum, purum. *Vires.* Vim diureticam obtinet, bilem temperat, sitim sedat, & malignas sanguinis Phlogoses supprimit, dolores mitigat. Fullones maculas vestium eo abluunt. Infectores cum eodem coquant lanas, ut forbeant colores.

Pro modis conficiendi Nitrum, vide *Historiam Regiæ Societatis.* Item *Transact. Philosph. No. 6.* & *Lazarum Erckerum.* Conf. etiam *Penotum, Clark, Mayo, &c.*

Ingeniosissimus vir D. *Martinus Lister* in libro suo citato figuras crystallorum Nitri exhibuit, ut & eorundem descriptionem, quam huc transcripsi: *Nitrum, in crystallos sexangulas tenues, longas, & aequaliter crassas concrevit. Hæ crystalli sua latera parallelogramma habent. Eadem autem desinunt, ex altera tantum parte, vel quadam acie, vel mucrone, pyramidis in modum acuminato, scilicet, ob varium positum duorum planorum laterum. Ex altera verò parte baud poliuntur crystalli, sed semper quasi præfractæ desinunt; idque monco, ne Nitri figura à me*

à me primùm delineata & evulgata, & à quodam, ut video, nuper minùs rectè exposita, aliquid decipiat.

Notandum autem est, mucronem illum acuminatum, quem ferè ex altera parte uniuscujusque crystalli Nitri, ad modum conij figuratum esse diximus, ex ipsa prismi extremitate esse constitutum, & nullatenus ipsum prismi corpus extenuari: quod tamen multas de his nitri crystallis incautè somnare video. De simplici autem & primaria harum crystallorum concretionem loquor: nam fortuita quadam plurimarum coitione id aliquando evenire videtur. At illa quidem differentia notanda est, quòd quæ sic fortuitò coeunt, eadem, si denuò aqua diluantur, in perfectam sui generis speciem tandem ex toto reduci possint.

Præter crystallos verò sexangulares è Sale Petræ diluto formatas, ibidem etiam non rarò (si sal minùs purgatum sit) alias quoque crystallos cubicas multangulares, nescio quasdam reperias: & hæc omnes seorsim collectæ, ex nova solutione, vel in crystallos Nitri supra descriptas abeunt, vel suam originem, si alienæ sunt, fatentur. Sal autem Nitri dictus in ignem impositus, illicò flammam tenuem concipit, & ex toto non sine strepitu absumitur, omnino nihil capit mortui, aut Colcotharis, ut Chymici loqui amant, relicto.

Nitrum Antiquorum vel Natron, duplex est; vel species Salis Armoniaci, vel Salis calcarii, sed quid fuerit non ausim determinare. Recentiorum Nitrum Sálne Fossilis an Animalis sit, à multis nunc dierum controversitur. Qui Animalis originis eum esse volunt, affirmant nullibi in India (unde maxima ad nos copia adfertur) quàm in locis illis, quos *Vespertiones maximi* frequentant, inveniri. Sententiæ etiam suæ favere existimant, quòd qui in Anglia literis Regis patentibus Salis Petræ conficiendi jus habent, terras illas omnes circa Londinum in quas latrinarum stercora projici solent annuo pretio condixerunt. Ex altera parte, qui Nitrum Recentiorum Salem fossilem esse opinantur, aquas pluvias terram perluentes in causa esse volunt, quòd non ubique invenitur. Quod ad me attinet, quamvis agnoscam Salem Petræ in Columbariis locisque confimilibus copiosissimè inveniri, observavi tamen saltem quandam nativum in vetustis areis terrenis, locisque ejusmodi opacis, longè diversum à Sale calcario ingeniosissimi viri D. Martini Lister, M. D. qui ibidem etiam invenitur, qui & figurâ suâ, & sapore, & desagrândi modo, aliisque accidentibus,

cum Sale Petræ communi exactè congruebat. Ab Aldrovando Sal Petræ nuncupatur *Mus. Metall.* 324. at Boerbavio Sal Nitri factitii primum est, *Nov. Meth. Chem.* Apud Kentmannum invenio Nitrum candidissimum, plumosum, & stalacticum ex parietibus & cellariis, i. e. Salem Calcarium Listeri. Flavum plumosum in cellariis; Nitrum etiam efflorescens ex terra nigra.

Sal Salis Petræ Offic. A. Salt-Petre-Salt. Gal. Sel de Salpêtre. G. G. Salz von Salpeter. B. Zout van Salpeter. Salis marini species est adhærens lateribus & fundo doliorum *Setling-Tubs* dictorum, G. *Refrigeratoires, Refrigerants.* G. Kühl-Säßer. B. Koelvaten. In quæ liquor post primam Salis Petræ depurationem ex aheno cochlearibus infunditur ad refrigerandum usque dum digitus absque læsione in eum immitti possit, antequam in vasa ad crystallizandum, A. *Shooting-Trays.* Gall. *Pois destinez à la crystallization.* G. *Christallisir-Gefässe.* B. *Potten om Crystallisatie te doen.* dicta, expromitur. Quotidiani usus in culinis est. Vide D. Collins librum superius memoratum, p. 125. ubi affirmat coctione validâ glebas effici Sacchari panum conicorum aut Aluminis magnitudine, quæ à *Pharmacopolis* nonnunquam Salis Petræ depurati nomine dividentur.

IV. De Alumine.

A. 1. **A**lumen rupeum Offic. Alumen rupeum five crystallinum *Ind. Med.* VII. Alumen factitium *Mer. Pin.* 217. Alumen *Schw.* 362. Alumen factitium pellucidum *Calc. Mus.* 169. Alumen rupeum candidum & pellucidum *Aldrov. Mus. Metall.* 334. Commune vulgò A. *Common Alum* Gal. *De l'Alun commun.* G. *Gemeiner Alaun* / B. *Gemeene Aluin.* Est substantia alba, Crystallina, saporis acris, urinosi, austeri, & astringentis: Invenitur vel in venis per se; vel excoquitur ex aquis mineralibus; vel ut in Anglia, ex lapidibus seu Mineris aluminosis ultis (addita Urina, & Kali) extrahitur; ex Pyrite aluminoso, observante *Schwenkfeldio de Fossil.* p. 362. *Vires.* Exsiccat, astringit, incrassat, &c. Usus Aluminis crudi præcipuus externus est (quamvis ab Empiricis & internè pro febrifugo exhiberi soleat) ac imprimis in Angina & Columella laxata. *Præp.* Alumen Zuccarinum, & Saccharinum Offic. Ex Alumine rupeo, albumine ovorum & aquâ rosacèa fit. Alumen magni & varii usus est apud Aurifices, Tinctores seu Infe-

Stores, Librarios, Coriarios, &c. vide *Wormii Mus.* p. 23, 24.

Figuræ Aluminis, ejusque pariter descriptio à D. *Lister* libro prædicto traditur his verbis: *Lixivium* è cremato Aluminis metallo diuque servato percolavimus, siccavimusque: id autem Crystallus albas ad hunc modum figuratas dabat; nimirum bis figura paululum compressa est, ex altera parte, quasi vertice dicas, planum sexangulum habet, ex altera & opposita parte sive basi plano similiter sexangulus insidet; ejus autem latera claudunt tria sexangula plana, quibus alternatim bina plana quadrangula interponuntur, ita quælibet integra aluminis Crystallus ex undecim planis conficitur: Scilicet è quinque sexangulis, & senis quadrangulis planis: illa autem ipsa Crystallus, quam descripsi, quinquaginta circiter grana pendebat. N. B. Simplex autem & primaria universonum salium concretio bene & diligenter notanda est. Nam ubi ea diutius processit, Crystalli quidem magnitudine augeri videntur: At id ferè fit plurimum salium integrorum & primariorum conjunctione quadam fortuita, unde verè & naturalis Crystallorum figuræ confusio oritur.

Pro modis conficiendi Alumen vide Clarissimum *Raium de Vocabulis Anglicis inusitatis*, p. 201. Item *Transact. Philosoph.* No. 142.

A. 2. Alumen Rochi Gallis *Offic.* Alumen Romanum sive rubrum *Ind. Med.* vii. Alumen Rochæ *Aldrov. Mus. Metall.* 332. *Worm.* 23. Alumen Rupeum seu Rochæ *Charlt. Foss.* 9. Alumen factitium ex præduro lapide subrubro confectum *Calc. Mus.* 169. Alumen Romanum quibusdam. A. *Roch-Alum.* Gal. *Alun de Roche.* G. *Roch-Alum.* B. *Klip Aluin.* Rupeo simile est, sed pallidè rubens. Ex *Italia*, *Smyrna*, &c. ad nos transportatur. Conficitur eodem modo quo rupeum, sed sine additione Urinæ & Kali, ut nos monuit eruditissimus D. *Tancredus Robinsonus*, M. D. in literis ad me datis. *Vires.* Cum priore viribus convenit. Modus efficiendi Alumen rupeum *Solfæ* in *Italia* accuratè traditur à D. *Paulo Boccone* in *Museo suo della Fifica*, &c. p. 241, quem consulat Lector. In plerisque convenit cum præparatione Aluminis vulgaris.

A. 3. Alumen plumosum *Offic.* *Ind. Med.* vii. Alumen plumeum sive Trichites *Schrod.* iii. 477. Alumen plumæ quod Scissile *Latinis Aldrov. Mus. Metall.* 331. A. *Plumose or Feather'd Alum.* Gal. *Alun de plume.* G. *Seder-alum.* B. *Pluin-aluin.* In *Insula Melo*

reperitur. Nascitur (Autore *Tournefortio*) particulis majusculis materiæ levioris atque friabilis, interstinctis lucidioribus & argenteis filamentis haud paulò tenuioribus quam mollissimum sit sericum, speciemque Pennarum exhibentibus, digitumque unum aut alterum longis, gustuque Alumini communi similibus, à quo non aliter differt quam quòd hujusmodi habeat filamenta, quod ad cætera quidem legitimum sit Sal, idèoque aliud planè quàm *Lapis Amiantus*, etsi Viri rei naturalis haud imperiti errore magno utramque idem esse iudicârunt: Patet verò hæc inter se manifesto differre, quum prius Aluminis aut Salis combustibilis gustum præ se ferat, & in aqua dissolvi queat; alterum quidem sit substantia lapidea & insipida, quod nec in aqua solvi, nec in igne consumi, sed oleo sic molliri possit, ut in filamenta facillimè trahatur. Hoc vidit *Tournefortius* (*Itin. Edit. Angl.* Vol. i. p. 128.) in fodinis aluminosis apud *Melon Insulam*, ubi olim etiam viderat *Dioscorides*, qui *Alumen Scissile* id vocat, ut ex hoc loco patet: Optimum est scissile, præsertim recens, candidissimum, gustu perquam astringens, gravè olens, calculorum expers, nec glevulosè aut assulosè compactum, sed sigillatim in capillamenta quædam canescentia debiscens; quale est, quod *Trichites*, quasi capillare nominatur, in *Egypto* natum. Discrimen utique inter hoc *Alumen Scissile* atque *Amiantum* lapidem notavit *Scriptor* idem: Reperitur quoque lapis huic alumini persemilis, qui gustu judicio dignoscitur, quod non astringat. In capite etiam de *Amianto* hæc sunt verba: *Amiantus lapis* in *Cypro* nascitur, scisso Alumini similis, quo utpote flexili, telas & vela tantum spectaculi gratiâ texunt, quæ ignibus injecta ardent quidem, sed flammis incisa splendidiora exeunt. Nec ignotum fuit hoc alumen *Plinio*, qui ita scribit: *Concreti Aluminis* unum genus *Scission* appellant *Græci*, in *Capillamenta* quædam canescentia debiscens, unde quidam *Trichitin* potius appellavere. *Hist. Nat. Lib.* xxxv. Cap. xv.

V. De Borace.

BOrax, *Chryfocolia* factitia, *Santerna Plinii*, & *Tincar* *Offic.* *Borax* *Charlt. Foss.* 9. *Dougl. Ind.* xviii. Nitrum unde *Borax* coquitur, *Aldrov. Mus. Metall.* 324. Nitrum factitium *Arabice* *Borax* *Worm.* 21. Nitrum nativum aliorum fossilium modo in terra repertum durum, & spissum, ut *Lapidi* non
abs

abs re assimilari possit. *Tincal* est *Arabum*, ex quo *Chrylocolla* Græcorum, *Borax* eorundem *Arabum*, *Venetis* conficitur *Calc. Mus.* 162. *Nitrum* nativum *Scissile*, durum, ex quo *Venetis* *Borax* coquitur *Kentm.* *Baurach.* *Mayern.* *Syntag.* 1. A. *Borace.* *Gal.* *Borax*, *Boras.* G. *Borraë* / B. *Boras*, *Goud-soudeersel.* Est substantia *CrySTALLINA* alba, glaciei instar, & *Alumini* non ab- similis, saporis acris, salini, & *Nitrosi.* *Du-plex* est, *Nativa* & *Factitia.* *Quæ* *Nativa* dicitur facta est ex *Chrylocolla* nativa, calcinata, soluta, cocta & *crySTALLIFATA.* *Factitia* etiam *duplex* est, vel *simplex*, vel *composita*; *simplicem* conficiunt ex *Nitro* & *Urina* puerorum invicem commistis & *coagulatis.* De *Composita* vide *Schroderum* p. 280. *Vires.* *Vim* habet *Urinam*, *Fœtum*, *Secundinas*, & *Menses* pellen- di, & ad *Venerem* stimulandi. N. B. *Chry-locolla* *Nativa*, *Tincal.* tantum in *Ærariis* met- allis invenitur, & solum ex are fit. Si quan- doque in *Aurariis*, *Argentariis*, aut *Plumbariis* invenitur, venæ illorum cum are miscentur. Utuntur illa *Aurifices* & *Pictores.* *Bonitatem* ejus ex colore & *vires*, asstant; nam *nativa* omnis *viridis* est & ad *saturitatem*; quoque magis ad *Smaragdâ* accedit *viriditatem*, eo melior cen- setur; alia dilute viret, quæ pessima.

VI. De Vitriolo.

Varia sunt ejus genera, pro natura minere quam in se continent, differentia. Præci- pua autem quorum hoc tempore est existimatio, sunt.

A. 1. *Vitriolum* cœruleum seu *Romanum* *Offic.* *Vitriolum* cœruleum *Charlt. Foss.* 11. *Vitriolum* *Cyprinum* cœruleum *Worm.* 25. *Chalcanthum* *Cyprium* *Aldrov. Mus. Metall.* 339. *Matth.* 1363. *Atramentum* cœruleum *Romanum* coctum *Kentm.* 14. A. *Blue* or *Ro- man* *Vitriol* and *Celestial* *Stone.* *Gal.* *Coupe- rose*, *Vitriol* *bleu* or *Romain.* G. *Blauer* oder *Kö- mischer* *Vitriol.* B. *Blauwe* *Roomse* *Vitriol* of *Kopperood.* Est substantia *CrySTALLINA*, cœru- lea, seu *Sapphiri* instar, compacta, ut fac- charum candum, saporis acidi, austeri, acris & *astringentis*, fitque vel ex *Solutione* & *ChrySTALLIZATIONE* *Cupri*: vel ex *Cypro* aut ex *India Orientali* ad nos adfertur. *Vires.* *Calcifacit*, *siccit*, *astringit* vehementer, *confi- pat*, *vomitum* ciet, *Lumbricos* fugat. *Schrod.* *Hoc* cæteris ad *medicamenta* præfertur: val- de ad *scabiem* & *ulcera* ex *Lue Venerea* con-

tracta commendatur. *Worm.* *Basis* est *Pul- veris Sympathetici* *Digb.* *Scabiem* & *lepram* sanat.

A. 2. *Vitriolum* viride *Offic. Charlt. Foss.* 11. *Vitriolum* viride seu *Romanum* *Tourn* *Matth. Med.* 185. *Chalcanthum* viride *facti- tium*; *Atramentum* *Sutorium* *Officinarum* *Schw.* 373. *Atramentum* viride durum *solide* coctum 13. A. *Green* *Vitriol* or *Copperas.* *Gal.* *Couperes* ou *Vitriol* *verd.* G. *Grüner* *Vitriol.* B. *Groene* *Vitriol* of *Kopperood.* Est substan- tia *CrySTALLINA*, herbacei coloris, magis gra- nulatum, grumosumque instar *Salis* commu- nis, saporis præcedentis, in *Anglia* variis in locis facta, ex *soluzione* & *CrySTALLIZATIONE* quorundam *lapidum ferrugineorum* cum ali- qua parte *ferri*, vide *Raium* de *Vocabulis in- usitatis*, p. 197. Item *Transact. Philosop.* No. 142.

Wormius etiam hujus generis *Vitrioli* in *Anglia* parandi modum descripsit, quem quia brevis est, ipsius verbis huc transcribere non pigebit: *Lapides* ex quibus *vitriolum* excoquitur ad *littus Orientale* *Insula* *Scheppey* reperuntur. *Ubi* ingentem horum *copiam* collegerunt, *per spa- tiosam* *aream* *terre* *mistos* *spargunt*, donec *im- brum* *illuvie*, *accedente* *Solis* *astu* & *calore* in *terram* seu *pulverem* *redigantur* *subtilissimum*, *nitrosium* *sulphureo* *odore* *prætereuntes* *offenden- tem.* *Interea* *aqua* *per* *banc* *terram* *percolata* in *subjecta* *vasa* *per* *tubulos* & *canales* *derivata* in *vasa* *plumbea* *ampla* *sex* *vel* *septem* *dierum* *spatio* *coquitur* *ad* *justam* *consistentiam*, *tum* in *aliud* *vas* *plumbeum* *effunditur* *immissis* *asseribus* *aliquot*, quibus *adherens* *concresecat* *vitriolum* *omnibus* *refrigeratis.* *Nullo* *alio* *vaso* *coqui* *aut* *contineri* *hoc* *lixivium* *potest* *quam* *plumbeo*; *cui* *ut* *facilius* *ebulliat*, *ferri* *injiciunt* *particulas*, *quæ* *à* *lixivio* *plane* *consumuntur.* *Modus* *etiam* *Vitrioli* *Brickleie* in *Essexia* *conficiendi* à *cele- berrimo* *Viro* *D. Johan.* *Raio* *vicino* & *ami- co* *nostro* *traditus* in *libello* *supra* *citato*, *cum* *processu* *Wormiano* *convenit*: *Eandem* *metho- dum* in *Vitrioli* *preparandi* *domibus* *Waltoni* & *Ramsie* in *eadem* *Essexia* *sectatam* *obser- vavi.* *Verum* in *Italia* *ejus* *preparandi* *mo- dus* *diversus* *est*, *idcoque* *Matthioli* *verbis* *di- ctum* *damus*:

Minere *glebas* in *acervos* *mediocres* *conjectas* *igne* *supposito* *accendant.* *Sponte* *autem* *urunt* *semel* *accensæ*, *donec* in *calcem* *seu* *cineres* *ma- xima* *ex* *parte* *reducantur.* *Mineram* *combustam* in *piscinas* *aquæ* *plenas* *obruunt*, *agitando*, *miscen- doque* *eam*, *ut* *aqua* *imbuiatur* *substantia* *Vitrioli.* *Aquam* *banc* *Vitriolatam* *à* *sedimento* *cla- ram* *hauriunt*; & in *caldaria* *plumbea* *trans-*

fundunt, quam igne supposito decoquunt. Verum dum ebullit, in medio coctura vel parum supra vel infra addunt modicum ferri veteris vel glæbe æris, juxta intentionem operantis. Aquam Vitriolatam decoctam in vasa lignea transfundunt, in quibus frigesceus congelatur in Vitriolum.

Vitriolum viride à prædicto D. Lister pariter depingitur & describitur his verbis: *Vitriolum autem viride à Pyrite ferreo nascitur; cujus maturæ & perfectæ crystalli perpetuo ex utraque parte mucronatæ sive acuminatæ sunt, & ex decem planis lateribus inæqualibus constant: scilicet, ex quatuor mediis planis pentagonis, & ad singula quæque extrema acuminatæ, terna plana triangula habent; perinde ut in figura representatur.*

Duo sunt Vitrioli viridis genera, alterum obscure viride in hac nostra Insula nascitur, in Gossario quod aliàs *Vitriolum Germanicum* dicitur, intensi & viridi coloris. *Tournefortius* id factum esse narrat è fontibus qui minera Vitriolica abundant; alii verò id ibi hunc in modum parari contendunt: Calcinantur Lapidés Pyrites dicti, calcinati liberiori aëri exponuntur, sic enim vel spontè efflorescit Vitriolum, vel per elixationem cum aqua prodit. *Id.*

Hic mentionem aliquam facere libuit Colcotharis, hoc est Capitis mortui Vitrioli, Chalcitis vulgò dicti, quia recipitur in nobilissimam illam Theriacæ Andromachi Offic. Venetæ vulgò compositionem, ut nigro colore inficiat, istam opiata, inquit Ammannus. Negantium ratio sequens est; quòd non sine suspitione malignitatis vel corrosionis ingrediatur Theriacam, cum sit escharotica & caustica; idè meo quali quali judicio præstaret illud in prædicta compositione plane omitti. N. B. Colcothar aëri expositum nobiliores inde virtutes attrahit; notumque est ex praxi Medicinæ quotidiana, quòd Dysenteriam sympatheticè curet.

A. 3. Vitriolum album Offic. Worm. 25. Geof. Prælect. 106. Cbarlt. Foss. 11. Chalcanthum candidum Aldrov. Mus. Metall. 339. Atramentum album durum fossile Kentm. 13. A. White Copperas. Gal. Vitriol ou Couperose blanc. G. Weiser Bictriel. B. Witte Kopperood of Vitriool. Est substantia alba granulosa instar Sacchari albi concreta, sapore præcedentis, & ex Germania ad nos adfertur. Gosselariæ fodinis Vitriolum album reperitur stiræ figurâ, translucidum. *Vires.* Cum priore viribus convenit. Præ reliquis usum habet in Collyriis; præparatur quoque ex eo in aqua soluto & coagulato vomitivum eximium; quæ

solvunt in aqua, & coquunt ad consistentiam Sacchari albi Geof. Prælect. 106. Ergò errare existimat qui cum *Tournefortio* affirmant id factum esse è *Vitriolo Anglico* in aqua soluto, & igni cocto, donec aqua evaporetur, quòd residit, grumis majusculis constabit Saccharo albo similibus, quod aëri expositi subflavum externe induunt colorem. Vitrioli magnus usus est in aquis stipticis conficiendis, in arte tinctoria & atramentosa. Vide *Canaparium de Atrament.* Venas seu Mineras Vitrioli diversimodas, vide apud *Kentmannum* in Catalogo, & *Schwenckfeldum de Fossil.* qui Pyritas Atramentosas vocat.

SECTIO QUINTA.

De Fossilibus Metallicis Medicamentosis.

Mineralia sunt ea quæ non sunt Vegetabilia, nec Animalia, attamen in hac Sectione agemus tantum de fossilibus metallicis, i. e. Metallicis perfectis & imperfectis. Quod ad alia Mineralia attinet, in prioribus Sectionibus ea tradidimus. Hæc dividi possunt in tres classes, scilicet Mineras, Metalla, & Metallis affinia.

I. De Mineris.

Minera est terra sive Materia, ex qua Mineralia & maximè Metallica fiunt. Hæ Mineræ in infinitum ferè variant, quoad colores, figuras, mixturas, aliæque accidentia; pro quibus consulantur Musea Curiosorum, & Catalogi Fossilium, præsertim verò illi à *Kentmanno*, & *Schwenckfeldo* editi.

I. De Magnete.

A. 1. **M**agnes Offic. Mer. Pin. 212. Schw. 384. Calceol. 257. Boet. 438. Aldrov. Mus. Metall. 553. Worm. 62. Cbarlt. Foss. 62. Lapis Magnes Matb. 1384. A. The Load-stone. Gal. Aymant, Pierre d'Aymant. G. Magnet oder Segelstein. B. Magneesteen, Zeilstein. Lapis est Polos Mundus ostendens, ferrum chalybémque attrahens, præsertim ferreo circulo armatus. Reperitur circa ferri fodinas in diversis locis. *Vires.* Hæmatitidis habet vires, teste *Galeno*, adeoque astringit, sanguinémque sistit, ustus crassos & melancholicos humores educit, sed usus est rariores. *Schrod.* Contra Hernias datur. *Hoffman.* Non solum ad sagittæ ferrum à corpore humano

no extrahendum, sed omnem aliam faburram vulneribus inhærentem, emplastris adhibet *Paracelsus*. Vide *Gilbertum de Magnete*.

A. 2. Magnes albus *Mont. Exot.* 13. Magnes candidus *Kentman.* 14. Magnes, live candidus *Aldrov. Mus. Metall.* 560. A. The White Loadstone. Gal. *Aymant blanc.* G. *Weißer Magnet*, oder *Segeistein*. B. *Witte Magnete of Zeilstein.* *Vires.* Abstergit, astringit, Antarthriticus, Antiscorbuticus, & Aperiens est, ut scribit *Mont.*

Magnetis Mineræ seu Venas diversimodè coloratas & mixtas, vide apud *Kentmannum* 27.

II. De Hematite.

A. 1. **H**æmatites *Offic. Calc. Mus.* 269. *Worm.* 64. *Dougl. Ind.* 42. *Aldrov. Mus. Metall.* 646. *Boet.* 386. *De Laet.* 122. *Charlt. Foss.* 27. *Hæmatites verus Schw.* 380. *Lapis Hæmatites Matth.* 1381. A. *Blood-stone.* Gal. *Pierre sanguine*, *Pierre Hematite*, *Feret d'Espagne.* G. *Rechter Bluthstein.* B. *Bloodstein.* Substantia est Metallica, mediæ consistentiæ inter lapidem & terram, ponderosa, fractus instar ligni petrefacti fibras oblongas habet, & in modum acuum acutas, coloris obscure rubescens, saporis terrei & astringentis. In ferri fodinis nonnunquam reperitur, cujus Minera quædam est, ex eo enim excoquitur ferrum, teste *Schrodero* & *Boyleo*. Optimus habetur friabilis, saturato colore rubro, qui per se durus est & æqualis, nulla forde admista, aut venis intermediis. *Vires.* Refrigerat, exsiccat, astringit, glutinat, adeoque convenit Ulceribus Oculorum & Pulmonum, oculis lachrymantibus, Sanguinis expuitioni medetur, profluvia, v. g. *Hæmorrhagiam*, uteri, alvi, &c. compescit, *Schrod.*

A. 2. *Lapis Schistus Offic. Charlt. Foss.* 24. *Matth.* 1382. *Schistus Calc. Mus.* 274. *Worm.* 64. *Aldrov. Mus. Metall.* 655. *De Laet.* 123. *Schistus*, seu *Scissilis lapis Boet.* 392. A. *The Cleaving Stone.* Gal. *Pierre Schistus* (ainsi nommée parce qu'elle se fend aisément) G. *Schieferstein.* B. *Schiferstein.* Ex *Germania* transportatur. Substantia est metallica crocei coloris, si optimus fuerit, aliàs nigricat, laminas habens tenues, invicem hærentes, splendentes, & perspicuas. *Vires.* Vim habet *Hæmatitidis*, sed ad omnia infirmiorum. *Diosc.* Videtur, inquit *Boetius*, *Talci* quædam species. Differentiam nullam inter *Schistum* & *Hæmatitidem* agnoscit *Agricola*, præter quæ in figura consistit.

III. De Smiri.

A. **S**myris & *Smerillus Offic. Smiris Mer. Pin. Boet.* 591. *Worm.* 65. *Aldrov. Mus. Metall.* 653. *Charlt. Foss.* 27. A. *Emery.* Gal. *Emery*, ou *Pierre d'Emery.* G. *Schmirgel.* B. *Smirgel-steen.* *Lapis est ferrugineus, ponderosus, colore ad nigredinem tendente, adeo durus, ut gemmarum eo ad gemmas scalpendas, & arma expolienda utantur. Vires.* Abstergentem habet facultatem, adeo ut ad gingivas humentes, & dentifricia *Smiris pulvis* adhibeatur. *Dioscorides.*

Hæmatitidis species esse videtur, & in ferri fodinis inveniri solet; de usu in Mechanicis, vide Scriptores de Lap. & Gem. Item Wormii Mus. p. 65.

IV. De Cinnabari.

DUorum generum *Officinis est, alia Nativa, sive Mineralis, alia Factitia.*

Cinnabaris Nativa Offic. Schw. 374. *Minium purum, seu Cinnabaris nativa Worm.* 126. *Lapis Minium Aldrov. Mus. Metall.* 637. *Cinnabaris Matth.* 1355. *Minium Diosc.* *Argenti vivi Minera, Cinnabar fossilis Dioscoridis Calc. Mus.* 439. A. *Native Cinnabar.* Gal. *Cinabre mineral.* G. *Berg-Zinnober.* B. *Vermilion, Berg-Cinaber.* Est substantia Metallica, seu potius *Minera Mercurii, ponderosa, striata, friabilis rubicunda, cum striis argenteis. Reperitur in diversis Europa locis, v. g. Hungaria, Germania, &c. Eligenda quæ gravida Mercurio & Sulphure præstantioribus, adeoque Hungarica, utpote quæ auro aliquantulum pollet. Vires.* Usus ejus internus, præterquam quod *Antepilepticis nonnunquam permixta deprehenditur, quod sciam nullus est: Exterius autem adhiberi potest ad sanandam Luem Veneream, scabièque in Suffimentis, &c. Schrod. Præp. Argentum vivum, Mercurius, & Hydragyrus Offic. Argentum vivum Worm.* 126. *Charlt. Foss.* 50. *Aldrov. Mus. Metall.* 194. *Matth.* 1357. *Kentm.* 64. *Calc. Mus.* 439. *Fabr.* 10. A. *Quick-Silver, or Crude Mercury.* Gal. *du Mercure, vis Argent.* G. *Quecksilber.* B. *Quicksilver.* Est *Nativus, de quo hic, & Artificialis, i. e. Metallis extractus. Nativus etsi nonnunquam per se, ipsa natura operatrice, separatus invenitur: plerumque tamen ex Cinnabari vi ignis hunc in modum elicitur. Ollam Cinnabari implet, eamque ollæ alteri, interpositâ laminâ ferreâ, ore converso imponunt, lutoque cir-*

cumlito, vi ignis circularis Mercurium vivum ex olla superiori in inferiorem defluere faciunt, ad modum quo destillatio per descensum dicta perficitur. Censetur bonus, vel qui per retortam propulsus nihil recrementi relinquit; vel qui in cochleari argenteo evaporationi super pruinis expositus, maculam in cochleari relinquit flavam, aut albicantem, non nigram aut fuscam. Pro modis separandi Mercurium à Cinnabari nativa, vide *Transact. Philosoph. N.º 2. & N.º 45. Vires.* Internè mundificat sanguinem ab inquinamento, præcipuè Venereo: Fugat ac necat Lumbricos; difficilem promovet partem, &c. Externè inunctus, sanat Scabieum omnis generis. Fugat atque necat Pediculos, resolvit duros tumores, &c. Imò quoad ejus præparata, nulla res in Officinis est, si Antimonium excipias, ex qua major Medicamentorum supellex elici possit, quàm ex Mercurio, Suppediat enim purgancia, vomitoria, sudorifera, mundificantia vulnera, Acrimoniam lenientia, ut patebit in formis Medicamentorum inde paratis. Usus Mercurii crudi internus & externus est. Intrinsicus tamen rarius adhibetur, extrinsicus sæpius, &c. *Schrod. Cinnabaris factitia Offic. Aldrov. Mus. Metall. 642. Cinnabaris artificialis Schw. 375. A. Common Vermilion. Gal. Cinabre. G. Gemachter Zinnober. B. toegemaakte Cinnaber.* Fit sublimatione Mercurii cum Sulphure, at non est hujus loci. N.B. *Cinnabaris factitia frequentissimè in Officinis reperitur, Nativa rarius. Mercurii usus varius in Mechanicis & Metallicis. Vide Lazarum Erckerum, Alonsum Barbam, Acoftam, &c. Vide Michaelem, & Hoffmannum de Cinnabari Nativa. Item Tilingium, Clauderum, &c.*

V. De Cobalto.

A. **C**obaltum *Offic. Cadmia Metallica Worm. Mus. 128. Cbarlt. Foss. 51. Aldrov. Mus. Metall. 256. Matth. 1338. Kentm. 74. Woodw. Att. ii. P. I. p. 50. Cadmia Metallaris, aliis Cobaltum Metallicis Schw. 370. Cadmia fossilis, ex qua præp. Zaffera Woodw. Att. A. Cobalt. Gal. Cobalt. G. Kobalt oder Fliegen-Pulver. B. Kobalt. Minerale terreum est, colore ferè nigrum, Antimonio haud ab simile, æris vel argenti particeps. Foditur copiosè haud procul *Gossaria* in *Saxonia*; item in *Anglia*; quoque apud Colles *Mendip* in Agro *Somersetie* reperitur. In Officinis nostris Pharmaceuticis ignotum est. *Vires.* Vi caustica & erodendi pollet tanta, ut fossorum manus & pedes exulceret: adeoque inter Venena recensetur, quip-*

pe intus haustum Animalia quæque perimit. *Schrod. Præp. 1. Flores per sublimationem sunt albi & leves; ex quibus fit aut 1. Arsenicum album Offic. Ind. Med. xv. Arsenicum factitium album Aldrov. Mus. Metall. 354. Arsenicum Mont. Exot. 12. Arsenicum album seu crystallinum Schrod. iii. 498. Arsenicum album, Risagallum, quibusdam Realgar Worm. Mus. 29. Cbarlt. Foss. 13. A. White Arsenick or Ratsbane. Gal. Arsenic blanc. G. Weiß Ratzjen-Pulver. B. Witte Rottokruid. Est substantia metallica, albicans, & ponderosa, facta ex floribus Cobalti per sublimationem in vasis ferreis, saporis acris & exurentis. 2. Arsenicum flavum Offic. Arsenicum factitium flavum Aldrov. Mus. Metall. 358. Arsenicum citrinum seu flavum Schrod. iii. 498. Arsenicum citrinum Pharmacopolis. A. Yellow Ratsbane. Gal. Arsenic jaune. G. Gold-gelb. B. Operment, Rotten-kruid. Est substantia metallica, flava, & ponderosa, saporis acerrimi & urentis; facta per sublimationem florum Cobalti part. 10. sulphuris communis part. unum. 3. Arsenicum rubrum factitium Offic. Woodw. Att. ii. P. I. p. 50. A. Red Arsenick. Gal. Arsenic rouge. G. Feuer-Schwefel, oder roth Operment. B. Rusgeel. Substantia est metallica, & ponderosa, coloris cinnabaris; facta est quoque ex floribus superscriptis cum sulphure communi & parvæ proportionis cujusdam substantiæ metallicæ Spumæ Cupri dictæ. *Vires.* Inter venena loco haud ultimo Arsenicum recensetur, nec immeritò. 2. Caput Mortuum, sive Residentium, post sublimationem florum, ex hoc cum idonea quantitate Silicum fiunt *Zaffera*. In usu à pictoribus, sigulis, & Vitriariis.*

Præter colorem *Ultramarinum* dictum à *Lapide Lazuli* & *Armenio* factum: Aliud cœrulei generis est, non tantum à pictoribus, sed etiam à Matronis & lotricibus nostris, sed frequentius à forma ejus. A. *Powder-Blue*. Gal. *Bergbleau*. G. *Berg-blau*. B. *Berg-blaauw*. i. e. *Ceruleus pulverizatus*, qui à *Cobalto*, cineribus clavellatis, & silicibus albis conficitur; cujus conficiendi modus apud *Saxones* in *Germania*, prout ab amicissimo viro D. *Davide Krieg*, M. D. mihi communicatus est, sic se habet: „Primo Cobaltum in mola in tenuissimum pulverem comminuitur, cumque cineribus clavellatis mixtum, in fornice funditur in vitrum obscure cœruleum; deinde iterum commolitur, & cum idonea quantitate silicum alborum mixtum, denò funditur in vitrum, quo tandem pulverisato, partes tenuiores

„ lotione separantur, & postea exsiccantur.
 „ N. 1. Quo plures silices post primam fusio-
 „ nem materiæ admiscuntur, eò major erit
 „ Smalti quantitas, verùm pallidior. 2. Inter
 „ lavandum, quod primò à massa abscedit pu-
 „ rius & pallidius est posteriore. *Pbilof. Transf.*
 „ N. 293. 1753.

VI. De Magnesia.

A. **M**agnesia, *Offic. Geoff. Laet. Ed. Angl.*
 178. Manganese, *Mer. Pin.* 212.
Schwenck. Not. in Boerb. Chem. 140. Sapo vitri,
Mer. Ars. Vit. A. Soap of Glass. Gal. *Magne-
 se, Magne, Maganasse.* Corpus est metalli-
 cum, durum, ponderosum, & friabile. Hu-
 jus mineræ mentionem facit *Geoffroyus*, M.
 D. in *Prælectionibus suis de Materia Medica.*
 In *Officinis Pharmaceuticis* rarò aut nunquam
 invenitur; sed apud *figulos & vitriarios* fre-
 quens est.

VII. De Pyrite.

A. **P**yrites, *Offic. Boet.* 516. *Fabr.* 29. *Charlt.*
Foss. 17, 52. *Aldrov. Mus. Metall.* 570.
Worm. 39, 129. *Schw.* 388. Lapis Pyrites,
Matth. 1381. *Marchasitæ variæ, seu Pyrites,*
Mer. Pin. 212. *Marchasita, Moderni.* A. *Fire-
 Stones.* Gal. *Pierre à feu, à fusil, Pierre d'Ar-
 quebusade, Mondique.* G. *Feuerstein.* B.
Vuursteen. Omnibus ferè fodinis invenitur,
 omnia ferè metalla, sales, & sulphura ex ute-
 ro suo ditissimo estundens, purus enim Lapis
 non est, omniumque Minerarum feracissima esse
 videtur: multà varietate reperitur, quoad
 colorem, figuram, mixturam cum metallis, la-
 pidibus, cæterisque fossilibus, variâ propor-
 tione miscetur cum Ferri, Plumbi, Stanni, Ar-
 genti, Cupri, seu Æris, & Aluminis Metal-
 lo; item similiter cum ipso silice nigro, cum
 carbone fossili, cum lapide calcario, creta-
 ceo, &c.

Vires. Tum crudi quàm ussi vis est excalefa-
 cere, abstergere, offusam oculis caliginem ex-
 purgare, duritias concoquere, & concoctas
 discutere, *Diosc.*

VIII. De Phrygio Lapide.

A. **L**apis Phrygius, *Offic. Boet.* 406. *De Laet.*
 134. *Matth.* 1380. *Aldrov. Mus. Me-
 tall.* 689. *Calc. Mus.* 385. A. *The Phrygian
 Stone.* Gal. *Pierre Phrygienne.* G. *Phrygischer
 Stein.* B. *Phrygische Steen.* Nasceitur in Cap-

padocia. Est gleba punicea; præfertur qui
 pallefcit, pondere mediocri absque solida
 compage, ac lineis albis Cadmiæ instar distin-
 ctus est. *Vires.* Astringendi, expurgandi, &
 crustas inducendi vim habet. Lavatur ut Cad-
 mia, *Diosc.* Morbis oculi, atque ad ulcera,
 &c. utilis est, *Galen.* In *Officinis nostris* An-
 glicanis hodie ignotus est.

IX. De Sory, Chalcitide, Misy, & Melan-
lanteria.

Sory, Chalcitis, Misy, & Melan-
 teria sunt inter se Origine & Viribus conjun-
 ctissima. Nimirum ex Sory fit Chalcitis, ex hac
 Misy: videatur *Matthiolus* in *Dioscoridem*, qui
 inter recentiores primus quid illa sint demonstravit.
 Verùm abudum in *Officinis nostratibus* ignota
 sunt, & in usum non veniunt, quæ Chalcitidis lo-
 co Colchatar seu Vitriolum calcinatum Theriacæ
 immiscet, cum tamen genuinum Sory, Chalcitis,
 & Misy, monente eodem *Matthiolo*, in Ducatu
 Brunsvicensi inveniuntur.

1. Sory, *Offic. Matth.* 1365. *Worm.* 26. *Al-
 drov. Mus. Metall.* 341. *Charlt. Foss.* 11. *Kentm.*
 f. 15. Est Minerale lapidosius, & vehemen-
 tius compactum quam Chalcitis aut Misy, sed
 & crassissimum, fricatum scintillas Misceos e-
 mittens.

Sory in eo differt à Melanteria, quod in
 Sory inest virus grave, nauseam movens, id
 quod in Melanteria non deprehenditur, *Kentm.*

2. Chalcitis, *Offic. Matth.* 1365. *Worm.* 26.
Aldrov. Mus. Metall. 340. *Charlt. Foss.* 11.
Kentm. 15. Minerale est æri simile, friabile,
 nec lapidosum, Sory tenuius, Misy verò cras-
 sius, tractu temporis ex Sory factum.

3. Misy, *Offic. Matth.* 1365. *Worm.* 26. *Al-
 drov. Mus. Metall.* 341. *Charlt. Foss.* 11. *Kent-
 man.* 15. Minerale est, aurum colore imitans;
 aureisque scintillis, dum frangitur, splendens;
 natum super Chalcitim & ex Chalciti, non se-
 cus ac ærugo nascitur super æs & ex ære, ef-
 florescentia enim Chalcitis est *Vires.* Adurunt,
 & escharas efficiunt; attamen & nonnihil quo-
 que astringunt: differunt tamen inter se tenui-
 tate & crassitie, *Schrod.*

4. Melanteria, *Offic. Matth.* 1365. *Worm.*
 26. *Aldrov. Mus. Metall.* 341. *Charlt. Foss.* 11.
 Melanteria, Atramentum nigrum, *Offic. Schw.*
 385. Atramentum nigrum, seu sutorium,
 Græcis Melanteria, *Kentm.* fol. 14. Duplicis
 est originis, quedam in faucibus cuniculorum,
 quibus æs eruitur, salis modò concrefcit. Al-
 lia verò in summa facie supradictorum loco-
 rum coit, quæ terrena est. Præstat quæ sul-

phuris colorem trahit, lævis, pura, æquabilis, & quæ contactu aquæ confestim nigrescit. *Vires.* Vim causticam eam obtinet, quam & *Misy*, *Diosc.* In Officinis nostris nunquam reperitur. Pro hisce consule *Kentman.* p. 15, 16. & *Wormii Mus.* p. 26.

X. De Asio Lapide.

Lapis Asius, *Offic. Matth.* 1380. *Aldrov.* *Mus. Metall.* 692. Asius vel Assius Lapis, quem etiam Sarcophagum vocant, *Worm.* 49. *Charlt. Foss.* 21. Sarcophagus, sive Assius Lapis, *De Lact.* 133. Sarcophagus, & Asius seu Assius Lapis, *Boet.* 403. *A. Assian Stone.* *Gal. Pierre d'Assio, ou Pierre Assienne.* *G. Es-Stein.* *B. Een Zark.* Est minerale leve, fungosum, friabile, scissile, pumiceo colore, sapore falso. In *Ufu.* Minera, falsugo substantiva summo lapidi insidens, compage tenui, gustu mordente. *Vires.* Utraque vim habet astringentem, & modicè erodentem. Ulcera vetera siccant, & cicatrici repugnantia sanant; excrescentia cohibent; cava explent; tetra ulcera & fungis similia expurgant, *Diosc.* Longè validior flos seu falsugo existimatur.

XI. De Petracorio Lapide.

Lapis Petracorius, *Geoff. Prælect. Angl. Edit.* 179. *Pomet.* *A. The Perigord-Stone.* *Gal. Perigord, Pierre de Perigord, ou Perigeux.* *G. Perigord-Stein.* *B. Perigord-steen.* Est minerale atræ, duræ, ponderosæ, & ferrugineæ substantiæ. Invenitur in Montosis Delphini. *Usum* nullum habet in medicina, sed in officinis sigulorum & encausticorum frequens est.

II. De Metallis Affinibus.

Inter Mineras & Metalla ponemus Metallis finitima, quæ si Semi-Metalla appellare libet, non magni resert: & ad hunc locum pertinet Argentum Vivum, sed quoniam Minera ejus officinalis etiam est, ab ea non separandum duximus.

I. De Antimonio.

Antimonium, *Offic. Mer. Pin.* 209. *Charlt. Foss.* 49. *Worm.* 125. *Schrod.* 421. *Stibium*, *Aldrov.* *Mus. Metall.* 186. *Matth.* 1347. *Schw.* 393. *Stibi*, *Kentm.* 88. *Stibium*, *Calc.*

Mus. 458. *Fabr.* 27. *A. Antimony.* *Gal. Antimoine.* *G. Spieß-glas.* *B. Antimonie, spieß-glas, spits-glas.* Substantia est metallica, solida, ponderosa, friabilis, plumbei coloris, cum Itriis longis, splendens. Eruiatur ex Minera, variis coloribus & in forma pyramidalis effusa. Variis in regionibus eruitur Minera Antimonii, maximè tamen laudatur Hungaricum & Transylvanum, utpote quod Sulphure puriori dotatum, aurique minera imbutum est. Artifices variis modis bonitatem explorant. Quidam Chartæ luteo colore tinctæ, denteque apri ritè lævigatæ id affricant, certitudinisque notam, rubram lituram, inductione illa post se relictam statuunt. Alii benè pulverisati drachmas aliquot fortissimo spiritu Aceti imbibunt, inque figulina ad lentum ignem, ne Antimonium fluat, evaporare sinunt: quod si post evaporationem pulvis Antimonii rubens relinquitur, ulterius de ejus certitudine non dubitant. *Vires.* In Antimonio, inquit *Quercetanus*, sunt sexcentæ proprietates variæ ac præstantes, ut præparantes, expurgantes, vomitiones concitantes, & id genus alia, ut nunquam satis laudari queat hoc Medicamentum. Crudo attribuerunt Veteres vim astringendi, exsiccandi, meatusque corporis obstruendi, excrescentias carnis absumendi, cicatrices abducenti, oculorum ulcera & fordes mundificandi. Sunt & qui ad Epilepsiam arcendam exhibent, etiam in ipso Paroxyfmo, *Schrod.*

Pro usu Antimonii in purgandis Metallis, &c. vide *Transact. Philosoph.* N° 138. N° 142. Varietates Mineræ Antimonii vide apud *Kentmannum*, p. 88, 89. Usus in Mechanicis vide *Wormii Mus.* 125, 126.

II. De Bismutho.

Bismuthum, *Offic. Charlt. Foss.* 49. *Aldrov. Mus. Metall.* 161. Bismuthum, plumbum, cinereum, *Worm.* 125. Marcasita, sive Bismuthum, *Schrod.* 456. Marcasita argentea, *Cesalp.* *Galæna inanis, Germanis.* *Blende, Woodw. Att.* Tom. I. 132. Bismuthum, *Idem* Tom. II. P. I. p. 28. *A. Marcasite of Silver, or Tinglafs.* *Gal. Marcasite, Bismuth, G. Bismuth / Marcasite.* *B. Marcasite, Bismuth.* Excrementum est metallicum in generatione Metallii ex portione aliqua ad generationem Metallii inepta productum, inque corpus minerale albicans, durum, ac fragile mutatum. *Vires.* Recremento Plumbi respondet: usus rarissimus est, & non nisi externus, *Schrod.* Nonnulli ex eo fucum elaborant ad cutim dealbandam.

III. De Metallis perfectis, quorum Mineræ in usu Officinis non sunt.

I. De Ferro.

A. **F**errum, *Offic. Aldrov. Mus. Metall.* 129. *Fabr.* 22. *Charlt. Foss.* 47. *Worm.* 122. *Mer. Pin.* 208. *Schrod.* 377. *Schw.* 378. Ferrum, Mars, *Mont. Exot.* 13. A. *Iron.* Gal. *Fer.* G. *Etjen.* B. *Tjer.* Metallum est ignobilius, constans, ut vult *Schroderus*, ex Mercurio & Sulphure minus liquabili, crudiori, seu, si mavis, ex Sulphure ac Sale, quæ partibus terreis crudioribus immixta sunt; vel potius, ut *Hermannus*, ex Sale alkalico terra Metallica incluso. Duorum est Generum: 1. *Nativum*, quod in fodinis purum reperitur, vel granorum, vel massæ instar. 2. *Excoctum*, quod in officinis ferrariis è Minera conficitur. *Præp.* 1. *Chalybs*, *Offic.* A. *Steel.* Gal. *Acier.* G. *Stahl.* B. *Staal.* Substantia est metallica, ponderosa, ferro compactior, & solidior, facta ex ferro sæpius candefacto, & in aqua extincto. 2. *Ferrugo*, sive *Rubigo*, *Offic.* *Ferrugo*, *Charlt. Foss.* 53. *Worm.* 131. *Ferrugo*, sive *Rubigo Ferri*, *Aldrov. Mus. Metall.* 352. *Rubigo Ferri*, *Matth.* 1344. A. *Rust.* Gal. *Rouille.* G. *Kest.* B. *Roest op Bergstoffen.* Conficitur, vel si aëri exponatur, seu alioquin humefatur. 3. *Scoria*, *Offic. Charlt. Foss.* 54. *Worm.* 123. A. *Dross*, or *Scales.* Gal. *Ecume*, *impureté*, *scorie.* G. *Schlacken* / *Metallenschaum.* B. *Slek*, *Hamerslag.* Supernatat hæc Metallo, quamdiu fusa est; frige facta autem congelatur & fragilis redditur. *Vires.* Diversis donatum est viribus, astringendi scilicet & aperienti: ob salem alkalicum acidum astringit, obstructions aperit, & morbos chronicos inde ortos curat: ob terram metallicam acida absorbet, eorumque cuspidem obtundit.

Ferri venas, seu Mineras varias (A. *Iron Ores.* Gal. *Mines de Fer.* G. *Eisen-oder Erzk-Gruben.* B. *Tzer-Mynen.*) Vide apud *Kentmannum* sæpius laudatum, p. 89, 90. ad p. 92. & *Wormii Mus.* p. 123. Pro modo separandi ferrum, vide *Transact. Philosoph.* N° 137. vide etiam *Raium de Vocabulis Inusitatis*, pag. 186, &c.

II. De Stanno.

A. **S**tannum, *Offic. Mer. Pin.* 208. *Aldrov. Mus. Metall.* 181. *Schrod.* 394. Stannum,

seu Plumbum candidum, *Calc. Mus.* 458, 466. Stannum, Jupiter, *Mont. Exot.* 13. Plumbum candidum alias Stannum, *Charlt. Foss.* 48. Plumbum candidum, quod & Stannum alias vocatur, *Worm.* 124. Plumbum candidum, *Schw.* 387. *Kentm.* 85. *Fabr.* 16. A. *Tin.* Gal. *Etain*, *Plomb blanc.* G. *Zinn.* B. *Tin.* Metallum est molle, album, splendens cum livore quodam, constans, secundum *Schroderum*, ex Mercurio puriore, molliore, fugacioréque quam Metalla duriora, fixiore verò quam Plumbum, & sulphure albo minus maturo. Ex Mineris diversis coloribus eruitur. *Vires.* Præterquam quod Epati convenit, uteri & cerebri morbis peculiariter quoque dicitur, *Schrod. Præp.* *Bianca Alexandrina*, seu *Album Hispaniæ*, *Worm.* 131. *Charlt. Foss.* 54. *Album Hispanicum*, *Aldrov. Mus. Metall.* 164. A. *Spanish White.* Gal. *Blanc d'Espagne.* G. *Weiss Spanisch.* B. *Spaans Wit.* Ita conficitur, ut cerussa ex plumbo. *Usus* præcipuus est ad feminarum fucos, cutim enim dealbat, & candidam reddit. Ex Stanno eruitur Aurum, inquit D. *Merret*, in *Pinace suo*, at parvâ quantitate. Argentum ex Minera Stanni quoque eruitur. Stanni Mineras varias (A. *Tin Ores.* Gal. *Mines d'Etain.* G. *Zinn-Grube.* B. *Tin-Mynen.*) Vide apud *Editores Museorum*, & *Scriptores Metallicos*. Pro modis separandi & conficiendi Stannum, vide *Raium de Vocabulis Inusitatis*, p. 180. Item *Transact. Philosoph.* N° 69. N° 138.

III. De Auro.

A. **A**urum, *Offic. Fabr.* 1. *Schrod.* 361. *Worm.* 114. *Charlt. Foss.* 45. *Aldrov. Mus. Metall.* 37. *Mer. Pin.* 208. *Schw.* 367. *Calc. Mus.* 436. *Kentm.* 58. Aurum, Sol, *Mont. Exot.* 13. A. *Gold.* Gal. Or. G. *Gesd.* B. *Goud.* Metallorum cunctorum est nobilissimum, solidissimum, colore fulvum, compactum ex principiis summè digestis, adeoque fixis. *Vires.* Balsami seu calidi nativi cordifuge summum corroborans nonnulli esse volunt, sed credat quicumque vult. *Præp.* Aurum foliaceum, A. *Leaf-Gold.* Gal. Or. en *Feuille.* G. *Geschlagen Gold.* B. *Gestlagen Goud.* Eodem modo factum, quo Argentum foliatum. Prostat ornatûs gratiâ, & ad pilulas obducendas. Vel reperitur in Mineris, videlicet Auripigmento, Lapide Lazuli, Silicibus candidis, &c. è quibus separatur Amalgamatio cum Mercurio; vel purum & virgineum reperitur, vel (quod sæpius contingit) cum are-

arena mixtum, & lotionem separatam: Hinc torrentes, & fluvii, & littora arenosa Auro abundant, & ditantur. Vide plura apud *Casparinum* in *Metall.* p. 175, 176. Item in *Museis Curiosorum editis*, & apud *Scriptores Metallicos*, *Alonsum Barbam*, *Acoftam*, *Agricolam*, *Erberum*, &c.

IV. De Argento.

Argentum, *Offic. Mer. Pin.* 208. *Fabr.* 6. *Aldrov. Mus. Metall.* 72. *Charl. Foss.* 45. *Worm.* 115. *Schrod.* 373. *Schw.* 366. *Calc. Mus.* 439. *Kentm.* 59. Argentum, Luna, *Mont. Exot.* 13. *A. Silver.* Gal. *Argent. G. Silber.* B. *Zilver.* Metallum est nobile, candidum, Auro imperfectius. Ex Minera plumbea seu Molybdæna sive Plumbagine nativa *Dioscoridis* eruitur. *Vires.* Capitis corroborans perhibetur specificum, spiritusque animales confortare, unde & in omnibus capitis affectibus peculiaris efficaciam censetur, quales imprimis Epilepsia, Apoplexia, &c. *Schrod. Præp.* Argentum foliaceum, *Offic. A. Leaf-Silver.* Gal. *Argent en feuille.* G. *Geschlagen Silber.* B. *Geschlagen Zilver.* Fit sæpius calefaciendo laminas Argenti, quas inter duo coria tundunt ac credunt in tantam tenuitatem.

Pro modis separandi & præparandi Argentum, vide *Clarissimum Ratum de Vocabulis Inusitatis*, 174. Item *Lazarum Erkerum.* Varias Argenti Mineras seu Venas (*A. Silver Ores.* Gal. *Mines d'Argent.* G. *Silber-Adern Silber-Grube.* B. *Zilver-Mynen.*) Vide apud *Kentmannum*, p. 59. ad p. 64. *Wormium*, reliquosque *Museorum Editores.* Vide *A. Barbam*, *Acoftam*.

V. De Plumbo.

Plumbum, *Offic. Mer. Pin.* 209. *Schrod.* 389. *Aldrov. Mus. Metall.* 160. Plumbum nigrum, *Charl. Foss.* 48. *Fabr.* 27. *Schw.* 387. *Worm.* 124. Plumbum, Saturnus, *Mont. Exot.* 13. *A. Lead.* Gal. *Plomb.* G. *Bley.* B. *Lood.* Metallum est vilissimum, constans, inquit *Schrodorus*, ex sulphure indigesto, sale aluminoso, ac Mercurio naturam Antimoniali emulante. Ex eadem Minera cum argento eruitur. *Vires.* Refrigerat, astringit, in-crassat, &c. Libidinem reprimit, ulcera carnis implet, cicatrice obducit, excrecentiisque liberat, ulceribus cheronis quæ vocant, malignis, cancriosis, & putredinosis, tum per

se, tum quibusdam permixtum, convenit, *Schrod.* Recrementa metallica factitia Plumbi sunt, 1. Lithargyrus, *Offic. Schrod.* 459. *Worm.* 135. *Charl.* 55. *Aldrov. Mus. Metall.* 18. Lithargyrium, *Schw.* 383. A. Litharge. Gal. *Litharge.* G. *Gold-Glett.* B. *Glit.* *Goud en Zilver-Glit.* Spumofum excrementum metallicum est è purificatione argenti, vel potius nihil aliud est quam plumbum, Duo ejus genera communiter statuuntur, videlicet aureus, qui flavi coloris exillit; & argenteus, qui coloris albi; verum non nisi coctione differunt, aureusque magis coctus est quam argenteus. *Vires.* Siccat & refrigerat, moderatissime astringit, reprimit, occludit, cava explet, extergit. Sarcoticum est, *Schrod.* 2. Molybdæna, & Plumbago factitia, *Offic. Schrod.* 460. Molybdæna, sive Plumbago, *Matth.* 1349. Plumbago, *Worm.* 136. *Charl.* *Foss.* 56. A. *Plumbage.* Gal. *Plomb de Mer.* *Plumbagine.* *Mine de Plomb noire.* *Plomb de Mine.* G. *Blank/ Bley-Grß/* oder *Bley-Weiß.* B. *Schuumlood.* Recrementum illud est, quod in argenti, aurique purificatione cum plumbo, fornacis folio concretum, & perustum adhærescit. Suprema ejus pars ad Lithargyrium accedit, infima cinerem, media ex utrisque mista. *Vires.* Similem Lithargyro vim possidet, ad frigidum paululum recedens, sed nec abstergentis facultatis est particeps. 3. Cerussa, & Sandix, *Offic. Cerussa.* *Aldrov. Mus. Metall.* 164. *Worm.* 131. *Charl.* *Foss.* 54. *Matth.* 1351. Plumbum album quibusdam. A. *Ceruse.* *White Lead.* Gal. *Ceruse.* G. *Bley-Weiß.* B. *Ceruis.* *Lood-Wit.* Substantia est metallica, alba, friabilis, ponderosa, facta suspensione Plumbi lamellæ supra Acetum, ut vapores ab Aceto elevati circumstant. *Vires.* Cum Lithargyro convenit viribus, & potius externè quam internè usurpatur. 4. Minium vulgare, *Offic. Minium.* *Worm.* 131. *Charl.* *Foss.* 54. Minium, seu Sandyx, *Aldrov. Mus. Metall.* 164. *Saudaracha.* *Vitruvio.* Plumbum rubrum, vulgè. A. *Red Lead.* Gal. *Minium.* ou *Mine de Plomb.* G. *Reintz.* B. *Menie.* Pulvis est metallicus rubicundus, ponderosus, vel calx Plumbi igne reverberata. *Vires.* Convenit cum Cerussa viribus; scilicet ad Tumores & Ulcera Gallica, ad partes ambustas, & ad lentiginis. 5. Plumbum ustum, *Offic. Matth.* 1345. A. *Burnt Lead.* Gal. *Plomb. brulé.* G. *Gebrand Bley.* B. *Gebrand Lood.* Est Plumbum in calcem reductum vi ignis, videlicet. Fiat S. S. S. ex Plumbi bracteis & Sulphure pulverisato, uraturque hac ratione Plumbum. *Vires.* Siccat &

& refrigerat, & cum Minio convenit viribus.

Pro modis separandi & præparandi plumbum, vide *Agricolam* & *Erckberum*.

Plumbi Mineræ varias A. (*Lead Dres Gal. Mines de Plomb. G. Bley: Erh. B. Lood-Mynen.*) vide apud *Kentmannum*, à p. 84. ad p. 98. etiam apud *Editores Museorum, & Scriptores de Metallis*.

VI. De Cupro.

A. **C**uprum, *Offic. Schrod. 385. Fabr. 11. Æs, Worm. 120. Charlt. Foss. 46. Aldrov. Mus. Metall. 97. Æs, Cuprum, Schw. 360. Cuprum, Æs Veneris, Mont. Exot. 13. A. Copper. Gal. Cuivre. G. Kupffer. B. Koper Ex ignobilioribus duriusculis est, constans (secundum Theophrastum) ex Sulphure purpureo, Sale rubro, ac Mercurio citrino. Vires. Præterquam quod partes generativas peculiariter confortare creditur; variis facultatibus abundare æstimatur, adeo ut sint, qui dicere non vereantur, nullum Metallorum salubriorem spirare auram quam Cuprum. Schrod. Præp. 1. Æs, Offic. Æs flavum, Worm. 122. Orichalcum, Charlt. Foss. 47. Aldrov. Mus. Metall. 126. A. Brass. Gal. Cuivre Jaune, ou Laiton. G. Messing. B. Geel-Koper. Metallum durius quam Cuprum, colore fulvo. Conficitur ex fusione Cupri cum lapide calaminari. 2. Ærugo, & Æs viride, Offic. Charlt. Foss. 53. Ærugo rasilis, Matth. 1343. Worm. 131. Ærugo factitia, Aldrov. Mus. Metall. 352. A. Verdigrise. Gal. Verd de gris, ou Verdet. Kupffergrün / Span-grün / Grünspan. B. Spaansgroen, Koper-roest. Substantia est grumosa, condensata, cæruleo-viridis, facta ex Cupro & Aceto, hoc modo: Suspendantur laminæ Cupri, ut vapor acetici & racemorum objectæ sint, sic adhærescet ærugo. Vires. Constat sale falso plus minus caustico, habente virtutem acida quævis ulcerum & vulnerum infringendi 3. Flos æris, Offic. Schw. 361. Worm. 132. Charlt. Foss. 54. Matth. 1341. A. Flowers of Brass. Gal. Fleur de cuivre. G. Kupffer-Bluhm. B. Koper-bloem. Sunt parva, subrubra, splendentia granula, seminis Milii magnitudine aut minora, quæ laminæ ferreæ, supra vaporem ab aqua æri liquefacto, cum è fornace effluit, inspersa elevatum, suspensæ accrescunt. In fornacibus, ubi Æs ipsum funditur in Tridentino agro, sæpius collegit *Matthiobus* in hunc modum: Cum Æs in for-*

nace liquatum, in paratum receptaculum extra fornacem diffunderetur, antequam omnino coiret in massam, frigidam super ipsum adhuc ignitum infundebat, statimque vapor magnus excitabatur, sub quo mox ferream laminam, & eam quidem amplam, subjiciebat, tamdiuque tenebat, donec cessabat vapor. Vires. Astringit, & excrecentia coarctet; offusam oculis caliginem emendat, sed magnoperè mordet, *Diosc.* Tenuiorum partium facultatis est, quam aut æsustum aut squama, *Galen.* Nusquam in officinis nostris reperitur, quapropter ejus vice ærugine perpetuo utuntur.

Recrementa Metallica Ære conficiendo sunt, 1. Diphryges, *Offic. Aldrov. Mus. Metall. 14. Worm. Mus. 133. Charlt. Foss. 55. Schrod. iii. 359. Schw. 376. Matth. Ed. 1366. Diophryges, Calc. Mus. 461. A. Scurf* Genus est recrementi metallici, quod subfidet, dum Æs in fornace fufum aquâ frigidâ perfunditur; nobis ignotum est, & in Officinis rarissimè invenitur. Vires. Mistam habet facultatem; continet enim in se quiddam & mediocriter astringens, & mediocriter acre; quamobrem ulcerum rebellium optimum Medicamentum est, *Schrod. 2. Tutia, Offic. Dougl. Ind. xcii. Lapis Tutia, Woodw. Att. T. 11. P. 1. p. 50. Cadmia Fornacia, Geoff. Prælect. 182. Schw. 370. Worm. Mus. 134. Charlt. Foss. 55. Agricola, Cadmia Botrytis, Aldrov. Mus. Metall. 16. Cadmia Capnitis, *Kentm. 43. Cadmia Factitia, Schrod. iii. 458. A. Tutty. Gal. Tutie. G. Augenicht / Hüttenrauch. B. Tutie-niet, Kleimei, Oogniet.* Substantia est metallica crustacea, corticis instar, intus lævis ex flavo-cinerea, extus numerosis sub-cæruleis tuberculis asperata; sed quid sit Tutia, inter se non consentiunt Autores: *Garzias* enim ex cuiusdam arboris cinere exultæ dicit: sed *Bontius* ex terra argillæ instar glutinosæ præparari scribit. Secundum *Douglas.* fit ex terra quadam argillæ instar glutinosa, in *India Orientali* in fornacibus exsiccata. Alii, quibus & nos consentimus, corpus quoddam ex fuligine æris, dum in fornace conficitur, concretum esse volunt; adhærens ferreis hastis, similis est corticibus arborum, intus lenis, exterius granulosa, instar racemi admodum minutis granulis cinerei coloris aliquantum ad cæruleum vergentis, gravis & sonora. Triplicis id fit generis; *Botrytis, Ostracitis, & Placitis*, nominibus à re quam repræsentare videtur desumptis. Vires. Leniter desiccet, abstergit, ulceribus humidis confert, eadem-*

eademque ad cicatricem ducit, *Scbrod.* Venenum habet perniciosissimum, eapropter intra corpus haud fumenda. Mures necat; oculorum medicamentis utilis; additur emplastris & collyriis, *Sci.w.* 3. Pompholix, Nil album, *Offic.* Nil album, sive Pompholyx, *Woodro. Att.* Tom. 11. P. I. p. 50. Pompholix, *Worm. Mus.* 135. *Kentm.* 72. *Charlt. Foss.* 55. *Calc. Mus.* 461. *Aldrov. Mus. Metall.* 16. *Matth. Ed. G.* 1339. A. *The White Tutty.* Gal. *Calamine blanche.* G. *Weißer Nicht oder Salmenstück.* B. *Niet, Witniet.* Pulvis est metallicus, albus, sublimatus ex aere, in fornace coctus, seu favilla est tenuissima & volatilis, quæ, dum *Æs* in fornacibus perficitur, supernæ earum parti adhærescit. *Vires.* Convenit cum Tutia viribus. Singulare est in oculorum vitiis. 4. Spodium Græcorum, Nihil gryseum, *Offic.* Spodium, *Matth. Ed.* 1339. *Aldrov. Mus. Metall.* 16. Spodium factitium, quidam Cinerulam vocant, *Worm. Mus.* 135. Spodos, *Kentm.* 72. Spodios factitia, quibusdam Cinerula, *Charlt. Foss.* 55. A. *Putty.* Gal. *Tutie grise.* G. *Brauer Nicht.* B. *Grauwe Tutia, Spodium.* Pulvis, vel favilla est eadem ob gravitatem in pavimentum descendens, colore exalbido. *Vires.* Viribus cum Pompholyge convenit, sed in Officinis rari usus est. Cupri Mineras, seu Venas diversas A. (*Copper Dres* Gal. *Mines de Cuivre.* G. *Kupffer-Erz.* B. *Kopernynen.*) vide apud *Kentmannum*, à p. 65. ad p. 72. *Wormium* in *Mus.* p. 120, 123. reliquaque *Musea*, &c.

SECTIO SEXTA.

De Lapidibus in genere.

Lapides sunt corpora terrea, dura, indutilia, vi lapidifica, ex materia fluida lapidescente coagulata.

Minus pretiosi, habentque figuram

Nullam; suntque vel

Opaci,

Duri, & solidi, ad Mechanicam utiles, colore

Albo: *Alabastrum.*

Viridi: *Ophitis.*

Cæruleo: *Lapis Lazuli,* & *Armenus.*

Molles, & facile friabiles,

Porosi, læves.

Spongiæ similis: *Pumex.*

In Spongia repertus: *Lapis Spongiæ.*

Solidi, & ponderosi; ad æs conficiendum utiles: *Lapis Calaminaris.*

Diaphani,

Plumosi: *Amiantus.*

Striati, lucidi: *Talcum.*

Squamosi: *Lapis Specularis.*

Certam.

Mathematicam,

Rhomboidem: *Selenites.*

Sexangulam: *Crystallus.*

Rotundam; estque alio aliopreparatus: *Ætites.*

Oblongam, superficie

Aspera, *Lapis Judaicus.*

Piana: *Belemnites,* *Lapis Lyncis.*

Aliquam rem animatam repræsentans. *Osteocolla.*

Pretiosi;

Diaphani (quæ Gemmæ dicuntur) suntque vel

Integri,

Duri, colore aliquo imbuti,

Rubro, è

Croco & Lacca Indica mixto: *Rubinus.*

Rufo-nigricantes: *Granatus.*

Flavo-rubicundi: *Hyacinthus.*

Aureo: *Topasus.*

Viridi: *Smaragdus.*

Cæruleo

Cum viridi mixto, quæ aque marinæ colorem refert: *Beryllus.*

Sine mixtura: *Sappirus.*

Purpureo: *Ametystus.*

Molles, parvi, colore

Albi:

Lapides sunt vel

{ Albi : *Asteria Gemma.*
 { Versicolores : *Opalus.*
 { Non integri, secundum
 { Partes : *Sardus.*
 { Totum : *Onyx.*
 { Opaci, pulchri, magni,
 { Molliores, versicolores : *Jaspis.*
 { Duri, colore viridi fanguineis punctis vel
 { venis distincto. *Heliotropium.*

In Herbis, Verbis, & Lapidibus magna est virtus. Canon est notissimus Physicorum; de viribus Herbarum & Verborum agere non est hujus loci: quod attinet ad Lapidem, hoc loco subjungemus duntaxat Pauli Ammanni verba: "Si per virtutem intelligas molem, inquit, magna procul dubio inerit virtus; exemplo tibi sit motus lapidum projectorum. Contra, si medicam facultatem consideres, multa in illorum historia erunt, falsa, dubia, & superstitiosa." Hinc etiam succinctam illorum historiam trademus, qui pleniorum desiderat, adeat *Kentmannum de Fossil.* à p. 32. ad p. 57. *Boetium de Boot.* & *Johan. de Laet. Edit. An.* 1647. Item doctissimum *Wormium in Mus.* à p. 36. ad p. 112. & *Casalpinum de Metall.* à p. 74. ad p. 164.

I. De Lapidibus minus pretiosis.

I. De Arena.

A. **A**rena maris, *Offic.* Arena marina, *Kentm.* 57. Arena littoralis, *Mer. Pin.* 211. *Matth.* 1390. A. Sea-Sand. *Gal.* *Sable de Mer* G. das Sand am Meer. B. Zee-sand. *Vires.* Arena è litoribus Sole fervefacta, Hydropicorum tumores exfugit, si capite tenuis in ea obruantur. Torreris folet ad aridos fofus, pro milio, aut fale, *Diofc.* Apud Mechanicos in usu ad vitrificandum & poliendum. Vide *Nerium de Arte Vitruvia.*

II. De Lapide Arenoso.

A. **L**apis arenosus, *Offic.* *Aldrov. Mus. Metall.* 724. Saxum arenarium, *Worm.* 37. *Boet.* 512. *Mort. North.* 98. *Charlt. Foss.* 16. Ammites, vel Hammites, *Mer. Pin.* 211. A. Sand-stone or Free-stone. *Gal.* Ammites, ou Pierre sablonneuse. G. Sandstein. B. Zandstein, *Morzelfteen.* Lapis est asper, & velu-

ti ex arenis compositus. Variis in locis invenitur.

III. De Spongiæ Lapide.

A. **S**pongiæ Lapis *Offic.* Lapis Spongiæ, *Boet.* 407. *De Laet.* 135. *Schrod.* 357. *Worm.* 54. *Charlt. Foss.* 23. Lapidem in Spongiis, *Matth.* 1390. Spongites, *Aldrov. Mus. Metall.* 671. A. Spungestone *Gal.* Pierre d'Eponge G. Schwamstein. B. sponsfleem. Lapis est porosus friabilis, in Spongiis concretus, colore candido vel gryseo. *Vires.* Extenuat, absque insigni caliditate, ad calculos renum, vesicæque frangendos utilis; valet etiam ad strumas discutendas, *Schrod.* Vide plura apud *Wormium*, l. c.

IV. De Pumice.

A. **P**umex, *Offic.* *Schrod.* 355. *Matth.* 1371. *Kentm.* 37. *Boet.* 400. *Gesn. de Lap.* 31. *De Laet.* 130. *Worm.* 47. *Charlt. Foss.* 21. Scyrus Lapis, *Aldrov. Mus. Metall.* 606. Lapis Pumex dictus, *Cup. Hort. Catb. Supp.* ii. 53. A. Pumice-stone. *Gal.* Pierre Ponce. G. Weinstein / Keisstein. B. Puimsteen. Lapis est erosus, porosus, spongiosus, exiguisque cavernulis seu foraminibus plenus. Invenitur in Germania, unde ad nos adfertur. *Vires.* Refrigerat, siccatur, extenuat; ulcera leviter purgat; cicatrices explet, & emendat, *Schrod.* In *Vesuvio*, *Ætna*, aliisque montibus æstuantibus copiosè reperitur cum Sulphure. Vide usus in *Mus. Wormii*, p. 47.

V. De Osteocolla.

A. **O**steocolla, *Offic.* *Schrod.* 355. *Dougl.* *Ind.* 66. *Worm.* 53. *Charlt. Foss.* 22. Osteocollus, *Aldrov. Mus. Metall.* 626. *Sebw.* 387. Osteocollus crustaceus, *Gesn. de Rar. Foss.* 30. Ossifragus lapis, *Boet.* 416. A. The Bone-binder. *Gal.* Osteocole, Pierre des rompus. G. Bein-bruch / Bruchstein / Beinwell / Walstein / Sandstein. Stein-bein. B. Halsteen, *Beenhym.* Est substantia mediæ consistentiæ inter terram & lapidem, alba, friabilis, crustacea, sabulosa, Ossisque figuram æmulans, excrescens in arena, aliisque locis lapidosus. *Vires.* Celebratur ad ossa citò glutinanda; quippe Materiam Callo idoneo citissime suppeditat, adeoque glutinationem maturat *Schrod.* *Vires.* Fluorem album firmat; F 2   stit;

stit; Febres intermittentes arcet. Bene tamen monet *Hildanus*, *Cent.* 111. *Obs.* xc. quod in juvenibus laudabili corporis habitu præditis, cautè sit adhibenda; callum enim non sine deformitate formare solet; ideò saltem in senioribus extenuatis, quibus languet calor natus, adhibendum hunc lapidem esse censet. In Officinis quibusdam, scribit *Wormius*, pro Osteocolla, Stalactitis quandam speciem vendunt, albam, porosam, levem, mollem, facile in liquorem solubilem, sapore subsalfo. Vide plura apud *Worm.* in *Mus.* p. 53. De Osteocolla Tractatum conscripsit *Thomas Erastus*.

VI. De Adarce.

A. **A** Darces, *Offic. Boet.* 402. *Matth.* 1377. *Aldrov. Mus. Metall.* 213. Adarce, *7. B. 3.* 804. *Cbab.* 575. Est tanquam concreta falsiflago, humidis & palustribus locis siccitate emergens, & arundinibus ac herbis agglutinata, colore flori Lapidis Assii similis, & omni forma Alcyonia, & aliquantum cavo proxima, ut videri posset lacustre Alcyonium. *Vires.* Ad evellendas lepras, lentigines, lichenas, & vitia cutis in facie similia accommodatur; & in summa vis ei inest acris: Humorem evocat, qui in alto conrescit; & Ischiadicis prodest, *Diosc.*

Utrum Adarces *Dioscoridis* idem sit cum eo *D. Plot* in *Hist. Nat. Oxoniensi*, p. 126. non ausim determinare; neque an vires eadem sint, à quoquam hætenus, quod sciam, exploratum fuit. *Plotii* Adarces nihil aliud est, quàm concretio particularum lapidearum, colore exalbido, quas aqua ad occursum aquæ alterius, chalybeatæ scilicet, præcipitat, adeoque gramina, virgultas, aliæque corpora, quæ præterfluit, incrustat.

Hujusmodi incrustationem observârunt multi eruditi Auctores; ut v. g. *Pancirollus* quatuor circiter ab urbe *Roma* milliaribus extra *Portam Hostiensem*, vulgò *sancti Pauli*, & *D. Martinus Lister*, *M. D.* in aquæductu *Arcueil* ad *Parisios*, qui exinde malam de ea opinionem concipiunt; posterior utique doctissimus & laudatissimus *Vir* inde colligit quicquid in Aquæductibus, tuborum aquas deferentium latera crustâ petrosa obducit: idem in renibus & vesica, præsertim infirmiorum & teneriorum effectuum verisimile esse. Vide *Iter ad Parisios*, & *Exercitat. de Calculo Humano*.

Qui plura de Adarce velit, *Boetium* consulat, p. 403.

VII. De Lapide Calaminari.

A. 1. **L** Apis Calaminaris, *Offic. Mer. Pin.* 211. *Dougl. Ind.* 50. *Schrod.* 348. *Cadmia fossilis*, alias lapis Calaminaris, *Worm.* 128. *Charlt. Foss.* 51. *Cadmia fossilis*, *Aldrov. Mus. Metall.* 256. *Worm.* 128. *Matth.* 1338. *Cadmia Lapis*, *Calc. Mus.* 460. *A Calaminar-stone* Gal. *Pierre Calaminaire*, ou *Calamine*. *G. Calmey / Calmey-stein.* *B. Calamint-steen, Calmy-steen.* Lapis est fossilis, subflavus, mediæ consistentiæ inter lapidem & terram, sapore terreo, & terræ fodinis extractus, e. g. ex *Collibus Mendipensibus*, &c. *Vires.* Siccat leniter, exterget, astringit; ulcera carne replet, cicatricem inducit. Adhibetur solum externè, creberrimòque usu infantum excoriationibus exsiccationis ergo inspergitur. *N. B. Utuntur eo & ætarii ad conspiciendum æs; cuprum enim pallere facit: Unde ex hoc Lapide Cadmia Botrytis, Ostracitis, Placitis, Offic.*

A. 2. Calaminaris Lapis Biturigum, seu *Cadmia fossilis*, *Cod. Med.* xxiv. *A. Calamine of Berry.* Gal. *Calamine de Berry.* *G. Calmey von Berri.* *B. Calmysteen van Berri.* A quo à superiore differt, nescio.

VIII. De Lapide Hibernico.

A. **L** Apis Hibernicus, *Offic. Mer. Pin.* 213. *Dougl. Ind.* 50. Lapis fissilis Hibernicus, *Charlt. Foss.* 16. *Tegula Hibernica*, *Full. Pharm. Ext.* 281. *Ardesia Hibernica*, *Tegula Hybernica*, *Ind. Med.* lvii. *A. Irish Slate.* Gal. *Pierre d'Irlande.* *G. Irlandscher Stein.* *B. Irlandse Steen.* Lapis est fossilis, ex nigro-subcæruleus sapore terreo. In fodinis *Angliæ & Hiberniæ* reperitur. *Vires.* In contusionibus non infrequentè usurpatur; Sanguinem enim coagulatum resolvit. Alii in Febribus quartanis valere ajunt. Usus ejus summus est in omni Hæmorrhagia, in fluxu uteri, & Hæmoptois.

IX. De Unicornu Fossili.

A. **U** Unicornu fossile, *Offic. Geoff. Prælect.* 73. *Schrod.* 359. *Ind. Med.* cxxv. *Bocc. Mus. Foss.* 62. Cornu fossile, *Worm.* 54. *Charlt.* 23. Cornu fossile, vulgò *Monocerotis Cornu*, *Boet.* 425. *Ceratitis*, *Aldrov. Mus. Metall.* 630. *Gejn. Lap. Fig.* 154. *Ebur fossile*, *Clus. Exot.* 168. *Ind. Med.*

Med. xlvii. Mont. Exot. 5. Lapis Arabicus, Cæfalp. 611. Turquesia, Ind. Med. xlvii. Dens Elephanti petrefactus; aliis, Lithomarga, alba. A. The Unicorn-stone. Gal. Unicorne mineral. G. Begraben Einhorn / gegraben Effenbeitt. B. Minerale Eenborn. Est substantia lapidea, colore, lævore, & forma, quandoque cornu referens; quandoque durius, quandoque mollius; cortice exteriori duro, flavescente, nigro, aut subcinereo; medullâ molli, friabili compacta, linguæ firmiter adhærente, sapore astringente, & exsiccante. In fodinis reperitur. Vires. Cum Terra Lemnia viribus convenit; & contra morbos malignos commendatur. Æmulatur vires Unicornu; præsertim vi resistendi venenis, compefcendi motus convulsivos infantum; sæpe etiam usurpatur in variolis, & morbillis, Koning. Thesaur. Rem. Ex eo calcinato fit Torquesia factitia.

X. De Lapide Lazuli, & Armeno.

A. 1. **L**apis Lazuli, *Offic. Schrod. 352. Calc. Musf. 467. Geoff. Prælect. 74. Worm. 65. Boet. 273. Charlt. Foss. 27. Cæruleus Lapis, Matth. 1354. Lapis Cyanus, sive Lazuli, Aldrov. Musf. Metall. 870. Cæruleus, Ejuisd. 349. Cæruleus natus, Theoph. de Lap. Ed. Lugd. Bat. 1647. Cyanus, seu Lapis Lazuli, De Laet. 90. Cæruleum nativum, Schw. 375. Woodw. Att. Tom. ii. P. I. p. 42. A. Azure-stone. Gal. Pierre d'Azur. G. Isaur-Stein. B. Azuur-Stein. Lapis est opacus, sapphiri colore, aut florum Cyani, aureis punctulis aut flammulis exornatus, Armeno durior. In fodinis aureis & cupreis reperitur. Genera tantum duo sunt: fixus, i. e. colorem in igne non mutans, qui ferè ex Oriente affertur; & non fixus, qui in Germania reperitur. Vires. Convenit viribus cum Lapide Armeno, sed imbecillius eas exercet. Purgandi facultate præditus est; præcipuè contra melancholicos omnes affectus valet; Quartanam, Apoplexiam, morbum comitalem, lienis vitia, aliosque complures, à melancholico succo originem ducentes, Schrod. Quo jure recipiatur in nobilissimam compositionem Confectionis Alkermes, cum doctissimo Paulo Ammanno, ignoro: Nam purgare dicitur melancholicum humorem, cum tamen prædicta Confectio sit cordialis, & confortativa.*

A. 2. Lapis Armenus, *Offic. Calc. Musf. 468. Geoff. Prælect. 76. Schrod. 346. Worm. 66. Charlt. Foss. 27. Lapis Armenus Officinarum, Woodw. Att. Tom. I. p. 195.*

N. 26. Lapis Armenus, *Boet. 292. Matth. 1352. Armenium, Schw. 366. Aldrov. Musf. Metall. 351. Azutum, sive Cæruleum fossile, Mer. Pin. 218. A. Armenian Stone. Gal. Pierre Armenienne. G. Armenier-Stein oder Berg-blau. B. Armenier-Stein. Per Woodwardum, Copper Ore of a Sky or pale-blue Colour. Opacus est Lapis, maculis viridibus, cæruleis & subnigris, relucens, & sicut Lapis Lazuli, punctis aureis; adeoque non differunt inter se, nisi solâ maturitate. In fodinis argenteis reperitur. Vires. Desiccatur mediocriter; extergitur cum levicula acrimonia, & levissima astrictione. Internè propinatus purgat sine noxa, solum per inferiora humorem melancholicum: Hinc conducit in Mania, Melancholia, Epilepsia, & similibus, Schrod. Atra bili vexatis maximè confert, iis vomitum & alvum ciens; etiam parva quantitate abstergit, & cum Ophthalmicis miscetur, Schw. N. B. Ex Lapide Lazuli fit color ille cyaneus, quem Ultramarinum vocant; azureum verò ex Lapide Armeno, vel cyano Germanico, faciunt. Vide Boetium de Boot. in Histor. Lap. lib. ii. cap. cxxiii. cxi. cxli. De Laet. cap. xxvi. pag. 90.*

XI. De Thermolito.

A. **T**hermolithus, *Offic. Lapis Schistos, Charlt. 17. Lapis Schistus Cornubiensis diu colorem retinens, Mer. Pin. 214. A. The Warming-stone. Gal. Pierre Schistus de Cornuaille ou qui se fend. G. Warm-Stein. B. Warm-steen. In Agro Cornubiensi reperitur. Hunc in Catalogo Simplicium medicinalium officinalium ad calcem Pharmacopœiæ D. Sipton insertum invenio; sed de usu ejus medico nihil occurrit inter Autores.*

XII. De Ardesia.

A. **H**ardesia vulgaris, sive Ardesia, *Ind. Med. lvii. Lapides scissiles, & crustosi, Mer. Pin. 212. A. Slates Gall. Ardoise. G. Schiefer-Stein. B. Ley. Cærulei coloris. De viribus nihil invenio.*

XIII. De Amianto.

A. **A**miantus, *Offic. Boet. 382. Gesn. de Lap. f. 6. Aldrov. Musf. Metall. 657. Amiantus, Worm. 55. Calc. Musf. 286. Schrod. 346. Charlt. Foss. 23. Lapis Amiantus, Matth. 1387. Laet. 118. Amiantus, sive Asbestus, Ind. Med. viii. A. Earth-Flax. Gal. Amiante. G.*

Feder-Weiß. B. *Amiant*, (een soort van Bergstof, of steen aluin, gelyk, die in 't vuur niet verbrand en geen scherpe smaak heeft.) Lapis est scissilis, & filamentosus: Ignis injuriæ resistit, atque non solum uri non potest, sed ignitus purior redditur. *Vires.* Veneficiis resistere creditur omnibus, præcipuè tamen veneficarum, *Schrod.* In usu medico raro occurrit.

In *Cambro-Britannia*, & *Scotia* regno, reperitur. Vide *Historiam in Transact. Philosoph.* N° 166. pag. 823.

XIV. De Talco.

A. **T**alcum, *Offic. Boet.* 394. *Geoff. Prælect.* 67. *Schrod.* 357. *De Laet.* 128. *Aldrov. Mus. Metall.* 685. Talcum, aliàs Stella Terræ, *Charlt. Foss.* 24. *Worm.* 57. Talcus fossilis, *Calc. Mus.* 458. Stella Terræ quibusdam. A. *Talck.* Gal. *Talc.* G. *Talch.* B. *Talc.* Lapis est ex tenuissimis laminis flexibilibus, veluti bracteis argenteis, constans; igni resistens, ac fixus. Optimum censetur, quod à *Venetis* ad nos transportatur, & Talcum viride, *Mont. Exot.* 14. dicitur. *Vires.* Potissimus ejus usus est externus, & cosmeticus, *Schrod.*

XV. De Lapide Speculari.

A. **L**apis Specularis, *Offic. Boet.* 397. *Kentm.* 26. *Mont. Exot.* 14. *Schrod.* 356. *Worm. Mus.* 56. Lapis Specularis Neotericis, *Charlt. Foss.* 23. Glacies Mariæ, seu Lapis Specularius, *Koning. A. Muscovy-glas.* Gal. *Pierre speculaire, ou Miroir d'Arc.* G. *Muscovitsch Glas.* B. *Muscovitsch Glas,* (Een soort heldere of van doorschynende steen, waar van men glazen voor vensters maakte.) Lapis est fossilis, instar Crystalli, pellucidus, ac in bracteis tenuissimas scissilis. Perperam creditur, inquit doctissimus *Paulus Ammannus*, Mariæ glacies, non fecus, atque olim putabatur esse ἀφροειδής, vel σελήνης; utrumque enim fabulosum est: Prius, quia dubium est, an Mariæ glacies tali glacie fuerit usa: Posterius, quia nec imaginem Lunæ continet, nec ad motum ejus crescit, vel decrescit. Ex *Muscovia*, *Hispania*, & aliundè ad nos transportatur. *Vires.* Usus est à chirurgis in sanandis ulceribus sordidis. Prodest in partu difficili; & est arcanum contra Epilepsiam, *Koning. Thesaur. Remed.* Usus etiam habet in cosmeticis.

XVI. De Selenitide.

A. **S**elenites, *Offic. Charlt. Foss.* 23. *Kentm.* 32. *Worm.* 56. *Aldrov. Mus. Metall.* 678. *Boet.* 396. *Ceijn. de Lap.* 45. Lapis Specularis argenteus, *Cup. Hort. Catb. Supp.* ii. 52. Crystallus calcaria, *Mont. Exot.* 14. A. *The Selenite.* Gal. *Pierre Selenites.* G. *Frauen-Eiß* oder *Marien-glas.* B. *Zeler gesteente, helder, honigagtig, wit van verwe.* Lapis est fossilis, rhomboides, pellucidus, ac in bracteis tenuissimas scissilis. Variis in locis invenitur, præsertim prope fontes purgantes: e. g. *Epsom* in *Surreia*, & alibi. *Vires.* Cum testaceis viribus convenit: Sanguinis fluxum sistit, unde *Stanch*, apud *Northamptonenses*, nomen acquirit. Inter edulcorantia ponit *Mont.* Externè in cosmeticis adhibetur. N. B. In *Catalogo Simplicium Pharmacopœiæ Collegii nostri Londinensis præfixo cum Lapide Speculari confunditur.*

XVII. De Crystallo.

CrySTALLus, *Offic. Aldrov. Mus. Metall.* 934. *Charlt. Foss.* 35. *Worm.* 99. *Schrod.* 349. *Boet.* 217. *Matth.* 1388. *Laet.* 56. *Kentm.* 46. *Mont. Exot.* 14. *Geoff. Prælect.* 77. Lapis Crystallus, *Cup. Hort. Catb. Supp.* ii. 50. A. *Crystal.* Gal. *Cristal.* G. *Crystall.* B. *Krystal.* Lapis est transparens, hexagonus, aquam in glaciem congelatam omnino referens; quæ eligenda est, purissima, pellucidissima, ac eximie intensa. Invenitur variis in locis: In agro *Derbiensi* effodi seribunt *Autores*; sed doctissimus *Christophorus Merret*, M. D. solummodo Fluores esse credit, quæ ibi effodiuntur. *Vires.* Facultatis est astringentiæ, adeoque confert *Dysenteria*, *Diarrhœa*, *Cœliacæ passioni*, *Choleræ*, *Fluxui Uterino*, &c. *Schrod.* In *Catalogo Simplicium* omittitur. Vide plura apud *Stenonem de Solido intra Solidum.*

XVIII. De Alabaistro.

A. **A**labastrum, & Alabastris, *Offic. Mer. Pin.* 211. *Worm.* 42. Alabastrum, *Aldrov. Mus. Metall.* 743. *Kentm.* 54. *Charlt. Foss.* 18. Alabastrites, seu Alabastrum, *Boet.* 490. Lapis Alabastrites, *Matth.* 1386. Alabastrites, *Schrod.* 345. A. *Alabaster.* Gal. *Albâtre.* G. *Alabaster.* B. *Albaster.* Lapis est candidus, notissimusque, marmoris species, sed mollior. In agris *Staffordensi.* *Derbiensi*, & alibi, reperitur. *Vires.* Cornubus resina aut pice excep-

ceptus durities discutit, Stomachi dolores cum Cerato levat, Gingivas comprimit, *Diosc.*

A. 2. Alabastrum citrinum, *Mont. Exot.* 14. A. *Yellow Alabaster.* Gal. *Albâtre jaune.* G. *gelb Alabaster.* B. *Geel Alabaster.* Viribus cum præcedente convenit. *Mont.*

A. 3. Gypsum, *Offic. Mer. Pin.* 213. *Kentm.* 25. *Worm.* 46. *Charlt. Foss.* 20. *Boet.* 398. *Aldrov. Mus. Metall.* 673. *Matth.* 1376. A. *Tarzaz, Plaster of Paris.* Gal. *Platre.* G. *Gypß.* B. *Pleyster.* Quid sit Gypsum inter Autores controvertitur; alii enim calcem alabastris, alii aluminis Scajolæ, alii lapidis Specularis, alii Selenitidis, esse contendunt: Nobis autem calx est, ex lapidibus quibusdam exalbidis, & opacis micis Talcis scintillatis ustis, sed exigua, & brevi ustione. Præstantissimum reperitur, secundum D. *Christophorum Merret,* M. D. in agro *Derbiensi,* quo utuntur ad domorum areas & concamerationes. Eruditissimus vir D. *Martinus Lister,* M. D. in *Itinere suo ad Lutetiam Parisiorum,* hujus Gypsi, seu Alabastritidis, ad *Montmartre* fodinas esse refert; quodque ibidem igni aperto exposita, uratur; durissimum autem genus duarum triumve horarum spatio satis coquitur. Se etiam fodinas ejus vidisse ait prope *Clifford-Moor* in *Eboracensi* Provincia, ubi *Hall-plaster* dicitur. *Vires.* Exsiccatur, Sanguinis fluxum sistit. Usus est in re statuaria, & pictoria; item in ædibus obducendis, ut *Parisius,* &c.

XIX. De Lapide Calcario.

A. **L**apis Calcarius, *Offic. Schw.* 370. *Geoff. Prælect.* 65. *Aldrov. Mus. Metall.* 745. *Schrod.* 348. *Mer. Pin.* 213. Saxum Calcarium, *Worm.* 45. *Charlt. Foss.* 20. *Boet.* 522. *Calcaria, Kentm.* 55. A. *Lime-Stone.* Gal. *Pierre à Chaux.* G. *Kalck-Stein.* B. *Kalck-Stein.* In totâ *Angliâ* reperitur; grysei & varii coloris est. Hujus plurimæ differentiæ; omnium verò illa communis nota est, in calcem uri posse. Optimus ad *Barrow* in agro *Leicestriensi.* *Præp.* 1. Calx viva. 2. Calx lota. 3. Lixivium. 4. Spiritus.

Sub censu lapidis calcarii enumerantur *Creta alba,* ejusque *alba Argilla;* item ipsi filices in montibus cretaceis inventi; ipsi etiam igniti ex aqua demissi dissiliunt: Item *Selenites,* ipsumque Gypsum, ejusque differentiarum plurimæ: Item *Stalactites,* aut quivis ex aqua confectus. Vide *Cap. de Creta.*

XX. De Marmore.

A. **M**armor album, *Offic. Worm.* 42. *Marmor candidum,* *Aldrov. Mus. Metall.* 749. *Kentm.* 52. *Marmor,* *Schrod.* 354. *Marmor Parium,* *Boet.* 489. *Charlt. Foss.* 17. A. *White Marble.* Gal. *Marbre blanc.* G. *Weisser Marmor.* B. *Witte Marmelsteen.* Ab alabaastro vulgari tantum duritie distat, & splendore, cum politus est. *Vires.* Internè sumptum calculum resolvit, *Galen.*

XXI. De Ophite.

A. **S**erpentinus, & Ophites, *Offic. Ophites,* *Charlt. Foss.* 18. *Worm.* 43. *Schrod.* 354. *Aldrov. Mus. Metall.* 752. *Ophites veterum;* *Serpentina recentiorum,* *Boet.* 501. *Lapis Ophites,* *Matth.* 1389. A. *The Spleen-stone or Ophite.* Gal. *Pierre serpentine.* G. *Ein Schlangen-stein.* B. *Serpentyn-steen.* *Marmor* est instar *Porphyritis* durissimum, colore viridi saturato, dilutis ejusdem coloris maculis quasi aspersum. *Vires.* Veterum omnes alligant contra capitis dolores, ac serpentium iectus, *Diosc.* Vid. *Wormius.*

XXII. De Porphyrite.

A. **P**orphyrites, *Offic. Worm.* 44. *Charlt. Foss.* 20. *Boet.* 505. A. *Porphyry or Red Marble.* Gal. *Porphyre.* G. *Rother Marmel-stein.* B. *Vryf-steen, Preparcer-steen.* *Marmor* est durissimum, rubrum. Ex *Ægypti* confinibus, *Maris Rubri,* & *Æthiopiæ,* ad nos transportatur. *Vires.* *Lithonripticon* esse creditur, & cum *Ophite* viribus convenire. *Integras columnas* è *Porphyrite* videmus *Romæ,* & variis *Italiæ* locis, *T. Robinson,* M. D.

XXIII. De Ludo Paracelsi.

A. **L**udus Paracelsi, *Offic. Charlt. Foss.* 17. *Silex* ille, quem *Helmont* *Ludum Paracelsi* vocat, *Worm.* 39. *Ludus Helmontii,* *Grew. Mus. R. S.* 311. A. *Waxen-Vein.* Gal. *Pierre de couleur d'Ambre jaune Veinée, & pour cete raison nommée en d'autres langues Veine de Cire.* G. *Wachs-Adern.* B. *Wach-Adern.* *Lapis* est *Succini* citrini colore, magis tamen opacus, variæ magnitudinis, venarum instar lapidem obscure cinereum transcurrentis. In maritimis saxosis sæpius invenitur. *Vires.* A *Paracelso* pro *Lithonriptico* commendatur. *D. Grew* diureticum probum esse existimat, & ad are-

arenulas expellendas usui esse posse. *Præparationem* ejus lege apud *Charltonum de Lithiasi*; p. 231.

XXIV. De Lithocolla.

A. **L** Ichocolla, *Offic. Matth.* 1390. A. *The Bonegluer.* Gal. *Lithocole* (espece de *Ciment des Anciens Grecs.*) G. *Stein-stein.* B. *Steen-lym.* Est glutinum, inquit *Dioscorides*, quo lapides conjunguntur: conflatur autem ex marmore, lapide Pario, & taurino glutine. *Vires.* Potest candente Specillo admodum incommodos oculis pilos replicare, *Diosc.*

XXV. De Molari.

A. **L** Apis Molaris, *Offic. Aldrov. Mus. Metall.* 721. *Cup. Hort. Cath. Supp.* ii. 53. *Lapides Molares, Charl. Foss.* 17. *Boet.* 524. *Molæ, Worm.* 41. *Molares, Mer. Pin.* 212. A. *The Mill-Stone.* Gall. *Pierre de Meule.* G. *Mühl-Stein.* B. *Molenssteen.* In agro *Derbieni* effodiuntur. Hunc in Catalogo *Simplicium Officinalium* ad calcem *Pharmacopœiæ* D. *Sbipion* insertum invenio, ob quam rationem nescio, cum usus ejus in *Anglia*, quantum novi, solus est ad frumentum comminuendum.

XXVI. De Cote.

A. **C** OS, *Offic. Worm.* 41. *Charlt. Foss.* 17. *Aldrov. Mus. Metall.* 718. *Cotes, Boet.* 52. *Cotes, Kentm.* 35. *Cotes, Novaculæ, Mer. Pin.* 211. *Lapis Naxius, Matth.* 1390. A. *The Wetstone.* Gal. *Pierre naxienne* (*Dont les Couteliers se servent*). G. *Wetstein.* B. *Wetsteen.* Lapis durior est, ferramentis acuendis aptus: Estque vel *Olearius*, colore flavicante, A. *The Hons.* Gal. *Pierre à aiguiser jaunâtre, qu'on mouille avec de l'huile.* G. *Probtier-Stein.* B. *Olystyp-steen.* Vel aquaticus, isque vel albicante colore, A. *The Grind-stone.* Gal. *Pierre à aiguiser, blancheâtre qu'on mouille avec de l'eau.* G. *Schleiff-Stein.* B. *Slypsteen.* Vel nigricante, A. *The Wetstone,* dictus. Gal. *Pierre à aiguiser noirâtre.* G. *Wet-Stein.* B. *Wetsteen.* *Vires.* Ramatum attritum *Alopecias* pilis explere, *mammæ* prohibere ne intumescant, *lienem* extenuare cum aceto potum, & *comitialibus* prodesse, *Diosc.*

XXVII. De Lapide Varioloso.

A. **L** Apis Variolarum, *Offic. Ind. Med.* lxx. *Variolites Lucernensis* niger variolis, seu pustulis variolis simillimis, partim albescens, partim verò puniceis, & quasi jam ad *Siccitatem* tendentibus undique insignitus, *Lang. Hist. Lapid.* 40. *Variolites Lucernensis niger, ejusdem Icon.* 41. A. *The Small-Pox-stone.* Gall. *Pierre de petite Verole.* G. *Der Kinder-Blatters-Stein / Pocken-Stein.* B. *Pokjes-steen.* Invenitur in torrente *Emnia Lucernensis.* *Usu.* Lapis. *Vires.* Hunc lapidem amuleti loco appennum, & gestatum, variolarum expulsiōnem promovere, plures credunt, *Lang.*

XXVIII. De Silice.

A. **S** Ilex, *Offic. Boet.* 515. *Mer. Pin.* 213. *Worm.* 39. *Charlt. Foss.* 16. *Aldrov. Mus. Metall.* 724. *Kentm.* 44. *Lapis Silex* dictus niger, *Cup. Hort. Cath. Supp.* ii. 53. *Silex niger, Imp. A. The Flint.* Gal. *Caillou.* G. *Rieselstein.* B. *Kegel.* Ubique reperitur. *Vires.* *Silicium* communium usus esse potest, ad *tartaream mucilaginem* incidendam, *calculus* resolvendus, ac proinde ad *obstructiones* referendas. *Extrinsicus* frequenti usu in *denticiis* adhibentur, *Schrod.*

XXIX. De Bononiensi Lapide.

A. **L** Apis Bononiensis, *Phosphorus Bononiensis, Spongia Solis, Lapis Lucidus, Mont. Exot.* 14. *Lapis Bononiensis, De Laet.* 206. *Charlt. Foss.* 20. *Worm. Mus.* 46. *Lapis illuminabilis, Aldrov. Mus. Metall.* 688. *Phosphorus Kircheri quibusdam.* Fosforo o *Pietra lucida di Bologna, Bocc. Obs. Nat.* 224. A. *Bonian Phosphorus or Light-carrier.* Gal. *Pierre de Bologne.* G. *Solontier-Stein.* B. *Steen van Boulogne.* Aiunt, quòd singulari proprietate polleat *lucem* inbibendi, & retinendi; verum hanc facultatem non nisi præparatus obtinet. *Modum præparandi* docet *Wormius Mus.* pag. 46. *Vires.* *Cauticæ* seu *escharoticæ,* & *emeticæ* facultatis esse scribit *Mont.*

II. De Lapidibus Medicamentosis formatis.

I. De Aëtite.

A. Aëtites, Aquilæ lapis, Offic. Aëtites, seu Aquilinus lapis, Worm. 77. Charl. Foss. 31. Aëtites, Schrod. 345. Schw. 361. Kentm. 34. Aldrov. Mus. Metall. 580. Lapis aëtites, Boet. 375. De Laet. 114. Matth. 1389. Aëtitar, Gejn. de Lap. 10. p. 9. Geoff. Prælect. 68. Aëtites, Ochreo ferreus, Woodw. Att. Tom. ii. P. I. pag. 9. A. Eagle-stone. Gal. Pierre d'Aigle. G. Adlerstein. B. Arend-steen, (die men vind in de nesten van Arenden.) Lapis est veluti prægnans alio in utero sonante, colore fusco, pulvis, aut cinereo, externè scabro, & plerumque ovali: Præfertur orientalis. Vires. Partum promovet, si feminibus alligetur; sin brachio, eundem retinet: observare autem expedit, statim à partu esse removendum, ne uterum ad se trahat, &c. Schrod. Aëtitis effectum naturalem magni faciunt vulgariter, ob alicujus signaturæ vestigia, dum in partu difficili prodesse creditur: quod non negabo. Ast naturali huic effectui superstitiones statim adjunxerunt Galenus, Plinius, & alii. Quis enim probabit. 1. Aëtitem brachio adligatum abortum præcavere? Qui tamen effectus priori est contrarius. 2. Aëtitem tam vehementer trahere, ut uterus excidat? Observationes, quoad posterius, adducit Wormius, p. 78. & Valeriola. Verum, meo judicio, hæc Observationes vacillant. Notum enim est ex Anatomicis, quòd uteri par ligamentorum latum s. superius, factum sit à natura, & juxta communem, margini ossis Ilei, mediante Peritonæo, alligatum, ne uteri fundus in sinum excidat. Quomodo ergo hic lapis præstabit? Profectò, nisi laxandi vis, vel rumpendi hæc ligamenta tribuatur aëtiti ab allegatis Autoribus, non poterit admitti Valeriola observatio, quam refert de Muliere quadam Valentiana, nisi potius Obstetricis violentiâ (veluti sapius contingere solet) uterus simul protractus fuerit; & tamen hæc absurda Anatomicis Observationibus affatim inferuntur. 3. Probatio veneni admixti, hoc lapide facta, nulla est. 4. Fallibilis quoque character est, si pulvere ejusdem pani admisto, velimus fures deprehendere: interdum alias ob causas deglutitio potest impediri. 5. Nec amorem conciliat, vel divitias auget; quandoquidem contrarium exemplum suggererunt ante aliquot annos Novellæ Viennenses de quodam, qui quadrili-

brem aëtitem in currum Archiducis Austriaci non sine terrore projecit. 6. Si ergo dicere debeo, quod res est, Potius obtinebit aëtites terræ sigillatæ vires, in morbis malignis, & venenis adjumptis, &c. Huc Amman.

A. 2. Geodes, Offic. Boet. 380. Kentm. 35. Woodw. Att. Tom. ii. P. I. 9. Gejn. de Lap. 11. Aldrov. Mus. Metall. 590. De Laet. 116. Lapis Geodes, Matth. 1390. Calc. Mus. 324. Worm. 6. A. The Bastard Eagle-stone. Gal. Pierre d'Aigle batarde. G. Bastert Adlerstein. B. bastert Arend-steen. Variis in locis fabulosis, & glareosis reperitur in Anglia. Lapis est rotundus, aut oblongus, colore rubiginis, & pugni sæpe magnitudine, terram, aut lutum, aut arenam, continens. Vires. Vim astringendi, & ficcandi, ei tribuit Dioscorides: Quæ obscurant oculos, ut caligines, & id genus alia discutiendo purgare, & cum aqua illitum, inflammationes mammarum, & testium sedare, scribit ille.

A. 3. Terra Sicula; Bezoardicum Minerale, Mont. Ind. Exot. 14. Bezoar Minerale, Aldrov. Mus. Metall. 805. Lapis Bezoar Minerale Siculo, Bocc. Obs. Ed. Ital. 379. Lapis Bezahan Siculo albus, Orientali fragilior, Cup. Hort. Cath. Supp. i. 246. Lapis Bezoar fossilis, Geoff. Prælect. 69. De Laet. de Lap. 114. Belzuar Mineralis Siciliana, Bocc. Mus. di Fisica, 55. A. Mineral Bezoar or Sicilian Earth. Gal. Bezoard mineral, ou Terre Sicilienne. G. Bezoard Mineral oder Erde von Sicilien. B. Berg Bezoar. Sicilie indigena est. Vires. Alexipharmaca æstimatur; edulcorat, & aperit, Mont. In febribus malignis commendat Aldrov.

II. De Lapide Judaico.

A. Lapis Judaicus, Offic. Schrod. 352. Calc. Mus. 298. Kentm. 28. Boet. 408. De Laet. 136. Aldrov. Mus. Metall. 711. Matth. 1386. Gejn. de Lap. 128. Charl. Foss. 29. Judaicus Lapis, Worm. 69. Schw. 382. Spinus Echini, Woodw. Att. Tom. ii. P. II. pag. 19. A. Jews-stone. Gal. Pierre Judaïque. G. Juden-stein. B. Jodensteen. Lapis est Olivæ similis, subrotundus, tener, & friabilis, striis secundum longitudinem discurrentibus, & æquidistantibus, ac si arte torno factæ essent; colore est exalbido, vel subcinereo. Reperitur variis in locis. Vires. Medetur difficultati urinæ; calculos vesicæ, præcipueque renum, pellit. Echini marini Ovarii dicti spinulæ petrefactæ esse videntur.

III. De Lapide Chelidonio.

Lapis Chelidonium, *Offic. Aldrov. Mus. Metal.* 791. *Lang. Hist. Lapid.* 115. Chelidonium, *Worm. Mus.* 72. *Boet.* 343. Bufonites minor castaneo subfusci coloris, *Luidii Lithop. Brit.* p. 70. N° 1361. *Teeth of the Lupus Piscis, Woodw. Attempt.* Tom. ii. P. II. pag. 27. *Occbio di Serpe, Melitensis dictus. A. The Swallow-stone. Gal. Pierre d'Hirondelle. G. Schwalzstein. B. Zwaluw-steen.* In Insula Melitensi invenitur, grani lentis, vel pisi magnitudine. Aliqui putant in ventriculis Hirundinum juvenum inveniri, ut scribit *Wormius in Museo suo*, p. 72. Sed nunquam lapides hos invenire potuit *Anselmus Boetius*, p. 344. Mihi varii sunt generis; figurâ, magnitudine, & colore, discrepantes; qui, non ex Hirundinibus, sed Terrâ *Melitensi*, sunt petiti, *Lang.* loco citato, p. 116. *Vires.* Hunc Epilepsiæ puerorum convenire volunt, brachio alligatum, vel collo suspensum, *Schrod.*

IV. De Lapide Lyncis.

Lapis Lyncis; Belemnites, *Offic. Geoff. Prælect.* 70. Lapis Lyncis, *Schrod.* 353. *Gesn. de Lap.* 92. Belemnites, *Worm.* 70. *Charlt. Foss.* 29. *Nier. Pin.* 211. *Aldrov. Mus. Metall.* 618. *Schw.* 369. Belemnites Lapis, seu Dactylus Idæus, *Boet.* 476. *De Laet.* 150. Belemnites parvus, *Kentm.* 34. A. Thunder-Bolts vulgò. *Gal. Belemnite, ou Pierre de Lynx. G. Luchsstein. B. Lossteen, Lochssteen.* Lapis est teres pyramidalis, variis coloribus insignitus. Multis in locis reperiuntur. *Vires.* Germani contra Incubum, & nocturnas oppressiones valere putant; ad vulnerumque consolidationem commendant, *Worm.* Communiter laudatur (inquit *Ammannus*) cum Lapide Judaico, & Nephritico, pro summo medicamento lithontriptico; sed, meo iudicio, sine ratione, vel experientia. Nam adhuc in questione est, an detur reverâ lithontripticum medicamentum? Dico revera; ut distinguam à Diureticis, quorum effectum videmus, Lithontripticorum verò non item. Sive enim magisteria horum, sive alios liquores contra Lithiasin adhibeamus, nullo tamen negotio intentionem nostram adsequimur. Etenim si tali virtute gauderent, etiam extra corpus posset hæc probari. Dicis; $\ominus$ hoc ab extra, præstat: Cur autem non ad intra? Forsan, quia in tanta dosi ad intra exhiberi nequit? Vel quia, sine alteratione, ad partem affectam non pervenit? Si justines, medica-

menta lithontriptica in corpus adsumpta, demum virtutes calculum imminuendi, ibidem accipere, falsus es, & petis principium: Sic enim perinde esset, utrum Diaphoreticum, vel Lithontripticum exhiberem. Cur enim Diaphoreticum in corpus adsumptum non posset hac ratione lithontripticam induere virtutem? *Ammannus.*

A. 2. Ceraunia, sive Fulminaris lapis, *Offic. Ceraunias, Boet.* 480. *Worm.* 74. *Charlt. Foss.* 30. *De Laet.* 155. *Aldrov. Mus. Metall.* 606. *Schw.* 372. *Kentm.* 30. Ceraunia, vel Ceraunias, *Gesn. de Lap.* 61. A. Thunder-Stones. *Gal. Pierre de Foudre, de Tonnerre. G. Donnerstein / Donnerfess. B. Dondersteen, Donderkloot.* Cunei pyramidalis plerumque figura, colore aut nigro, aut fusco. In Germania reperitur. *Vires.* Mulierculæ in defluxionibus ingenas, mammillas, &c. affricant: In Hydrope, & lctero, etiam proficius dicitur. *Witz. in Schrod.*

V. De Astroiteide.

Astroites, seu Stellaris lapis, *Offic. Cod. Med.* xvi. Astroites primus, *Boet.* 298. Astroites quartus, *Plot. Hist. Nat. Ox.* p. 88. *Tab. ii. Fig. 7. Lithog. Brit.* N° 163. *Charlt. Foss.* 28. *Worm.* 67. *Schw.* 366. *Mer. Pin.* 211. Stellaris Lapis, *De Laet.* 97. *Aldrov. Mus. Metall.* 872. Stellaris Lapis primus, *Gesn. de Lap.* 35. A. Star-stone. *Gal. Pierre étoilée. G. Sternstein. B. Een Starresteen.* Lapis est porosus, moderate durus, colore albido, ad capitis humani magnitudinem quandoque excrescens. In fodiis tam Angliæ, quam Germaniæ reperitur. *Vires.* Antiloimicus putatur; & vermes necare exhibitus infantibus, ad gr. 4. *Witz. in Schrod.*

VI. De Ostracite.

Ostracites, *Offic. Worm.* 79. *Aldrov. Mus. Metall.* 594. *Charlt. Foss.* 31. *Gesn. de Lap.* 85. *Boet.* 393. Lapis Ostracites, *Matth.* 1390. Ostracis Lapis, *De Laet.* 179. A. Hobgoblins-claw vulgò. *Gal. Ostracite. G. Ostracitstein. B. Ostracites, (een soort van zeer harde kostelike steen een schelp van oester gelykende.) Testæ Oitrei est similis, crustosus, & scissilis, testâ superiori ablata. Vires.* Menses sistit; mammarum inflammationibus succurrit; cutim glabram reddit, *Diosc.*

III. De Lapidibus pretiosis opacis.

I. De Achate.

A. **A**chates, *Offic. Worm.* 96. *Mer. Pin.* 209. *Boet.* 245. *Charlt. Foss.* 34. *De Laet.* 79. *Schw.* 357. *Aldrov. Mus. Metall.* 904. *Calc. Mus.* 247. *Geoff. Praelect.* 78. Lapis Jaspis Achates Antiquorum, Agatha vulgò dictus, *Cup. Hort. Catb. Supp.* ii. 44. A. *The Agate.* Gal. *Agate.* G. Ein Achate. B. *Agaat.* Lapis est variorum colorum: ab Onyche differt; quod hęc zonis & crustis variorum colorum; Achates verò lineis & maculis ludat; à Jaspide duritie & lavore. *Vires.* Venenis pestiferis, ut & Viperarum, & Scorpionum icibus resistere creditur: Cor recreat; sitim febricantium ore contenta sedat.

II. De Sardo.

A. **S**ardus, Sarda; Carneolus, *Offic. Sardus,* Sarda, *Geoff. Praelect.* 78. Sardius Lapis, *Schrod.* 331. Sardius Lapis, sive Carneolus, *Aldrov. Mus. Metall.* 923. Sardius, sive Carneolus, *Boet.* 230. Sarda, *Laet.* 60. *Kentm.* 48. Carneolus, vel potius Carneolus, *Worm.* 92. *Charlt. Foss.* 35. Carniolus, *Schw.* 371. Carneolus, Sardius Lapis, Sardonyx, *Mont. Exot.* 14. Lapis Sarda aut Corniola sanguinis diluti coloris, *Cup. Hort. Catb. Supp.* ii. 50. A. *The Cornelian.* Gal. *Cornaline.* G. Carneol. B. *Zardus,* *Carneool.* Gemma est semiperispicua, loturæ carnis, seu carni sanguinolentæ similis. In Sardinia invenitur. *Vires.* Pulvis ad omnem sanguinis fluxum propinatur: Gestatus fertur animum exhilarare, timorem pellere, audaciam præstare, fascinationes prohibere, ac corpus contra venena quævis tueri, imprimis autem sanguinem undecunque fluentem, peculiari proprietate sistere; ventriculo alligatus partum conservare, *Schrod.*

III. De Sardonyche.

A. **S**ardonyx, *Offic. Boet.* 233. *Kentm.* 49. *Charlt. Foss.* 34. *De Laet.* 70. *Worm.* 97. *Calc. Mus.* 241. Sardonyx Indica, *Geoff. Praelect.* 78. A. *The Sardonyx.* Cal. *Sardoine.* G. Ein Sardenier. B. *Sardonyxsteen.* Ex Sardo, & Onyche, à natura simul composita est. Qui plura de Sardonyche velit, consulat *Jo. de Laet.*

IV. De Chalcedonio.

A. **C**halcedonius, *Offic. De Laet.* 76. *Gesn. de Lap.* 79. Chalcedonius, *Boet.* 238. Chalcedonius, aliàs Carchedonias, *Charlt. Foss.* 34. Chalcedonius, seu Carcedonius, *Worm.* 98. A. *The Chalcedony.* Gal. *Chalcedoine.* G. *Chalcedonier.* B. *Chalcedoniersteen.* Gemma est quasi per nubem, vel levi aliquo colore tincta, semiperispicua, Sculpturæ propter duritiem contumax. *Vires.* Contra omnia atræ bilis symptomata commendatur. *Boetius* hanc differentiam inter Onychen, Sardonychen, & Chalcedonium ponit: Quòd Sardonyx sit, dum Onychi Sardius rubicundus color distinctè adjunctus est; Chalcedonius dum abest rubicundus, & niger color distinctus: Onyx, verò propriè, dum adest, niger; & abest, rubicundus.

V. De Memphite.

Lapis Memphites, *Offic. Matth.* 1388. Memphites, *Aldrov. Mus. Metall.* 707. Sardonyx Arabica, aliàs, Memphites *Geoff. Praelect.* 79. A. *Memphis-stone.* Gal. *Pierre Memphite.* G. *Memphis-stein.* B. *Memphis-steen.* Invenitur calculorum magnitudine, pinguis, versicolor. In Ægypto juxta Memphim reperitur. *Vires.* Trito & illito, quæ urenda aut secanda sunt, sine periculo obstupescere, ita ut non sentiant cruciatum, *Diosc.*

Hic Lapis, quis fuerit à *Dioscoridis* temporibus, in tenebris delituit. *Boetius* in *Capite de Onyche*, hæc habet: Dum zona alba imagine scalpitur, ac nigra zona loco strati substernitur, à nonnullis Memphitis, hodie Camehnia vocatur à Gemmaris, quasi alia gemma esset, & pag. 565. à Ludovico Dulci hæc citat: Memphites à Memphi civitate dicta est. Bibita, aut cum aceto macerata, stuporem inducit membris, ut absque dolore amputari possint.

VI. De Onyche.

A. **O**nyx, *Offic. Worm.* 97. *Aldrov. Mus. Metall.* 915. *De Laet.* 62. *Charlt. Foss.* 34. *Kentm.* 49. Onyx & Camehnia, *Boet.* 241. Onychites, *Schw.* 386. Lapis Onyx dictus, sive Unguis Humani candorem referens, *Cup. Hort. Catb. Supp.* ii. 50. A. *The Onyx-stone.* Gal. *Pierre d'Onyx.* G. *Onyx-stein.* B. *Onyx-steen.* Gemma est opaca, vel minus lucida, humani unguis similitudine, colore, &

splendore. Duobus ad minimum coloribus, albo & nigro, zonis distinctis constans, magis opaca est quam diaphana. Nigram ejus partem *Plinius* Morion Indicum, vel Pramnion vocat. An Morion, *Schw?* *Vires.* Mentis passionibus conducere, sensusque vivificare, creditur.

VII. De Lapide Nephritico.

A. **L**apis Nephriticus, *Offic. Charlt. Foss. 33. Scbrod. 329. Worm. 95. Boet. 259. De Laet. 81. Lapis Indicus Nephriticus, Aldrov. Mus. Metall. 706. Lapis Nephriticus, Calc. Mus. 333. Mont. Exot. 14. A. The Nephritick-stone. Gal. Pierre Nephretique. G. Jendenstein / Griebstein. B. Graveelsteen.* Est lapis admodum variegatus, ex colore viridi, aliisque permixtus, plerumque ex viridi albo, flavo, cæruleo, nigroque colore, semper tamen viriditatem refert. Adfertur ex America; nonnullis tamen Hispaniæ & Bohemiæ locis reperitur. *Vires.* Amuletum est ad versus Nephritidis & Stomachi dolores.

VIII. De Jaspide.

A. **J**aspis, *Offic. Boet. 250. De Laet. 79. Calc. Mus. 253. Schw. 381. Aldrov. Mus. Metall. 884. Charlt. Foss. 32. Worm. 93. Kentm. 50. Mont. Exot. 14. A. The Jasper. Gal. Jaspe. G. Jaspis. B. Jaspis (edel Gesteente).* Gemma est opaca, colore viridi, interdum sanguineo. Reperiuntur in India, &c. *Vires.* Cum Carneolo viribus convenit. Vide *Schwenkfeldum de Fossil. p. 381.*

IX. De Heliotropio.

A. **H**eliotropium, *Offic. Heliotropius, Worm. 94. Aldrov. Mus. Metall. 895. Boet. 257. De Laet. 80. Charlt. Foss. 33. Calc. Mus. 219. Lapis Porraccus guttatim, punctulatum, vel fibratum sanguineus, Heliotropium dictus, Cup. Hort. Cath. Supp. ii. 50. A. The Heliotrope, or Common Blood-stone. Gal. Pierre d'Heliotrope. G. Stein von Heliotropium. B. Heliotropi-steen.* Gemma est opaca, colore viridi, sanguineis punctis vel venis distincta. *Vires.* Venenis resistit; sanguinem undecunque fluentem sistit.

X. De Malachite.

A. **M**alachites, *Offic. Charlt. Foss. 33. Calc. Mus. 218. Aldrov. Mus. Metall. 900. Worm. 95. Malachites vel Molochites, 263. De Laet. 87. A. The Malachite. Gal. Malachite. G. Ein Malachit. B. Een Malachit.* Ad Jaspidis, vel Prasii species referri potest. Opaca est, Malvæ instar viridis. Invenitur in Cypro, Misnia, & Comitatu Tirolensi. *Vires.* Pro extinguendo æstu febrili exhibetur *Witz in Scbrod.*

XI. De Prasio.

A. **P**rasius, *Offic. Charlt. Foss. 33. Calc. Mus. 217. Kentm. 47. Boet. 203. Worm. 95. Aldrov. Mus. Metall. 897. Prasus, sive Prasius, De Laet. 42. Lapis, Prasius dictus; aliis, Plafma, aut Nilium, aut Leda. Lapis Nephriticus viridis Mali Aurantii foliorum virore, Cup. Hort. Cath. Supp. ii. 51. A. The Green Stone. Gal. Pierre Prasius. G. Grünstein. B. Een soort van Groen Gesteente.* Maxima ex parte viridis est, sed raro sine punctis atris, & aliquando albis distinctus. Mater Smaragdi à multis putatur, quòd aliquando in eo reperiatur. *Vires.* Smaragdi vires habet, verum minores, *Boet.*

VI. De Lapidibus pretiosis diaphanis, seu de Gemmis.

Prefationis loco doctissimi *Pauli Ammanni* de Gemmarum nominibus, pretio, operationibus (eujus sententiæ & nos subscribimus) verba proponemus:

„ Magna varietas hic occurrit circa nomina
 „ Gemmarum, dum quasdam veteribus cognitas,
 „ nunc planè vel ignoramus, vel aliis titulis
 „ indigitamus: Major (varietas) circa
 „ illarum est pretium, quod hactenus ex
 „ instituto hominum planè dependet: Maxima
 „ tandem circa earum operationes conspicitur,
 „ quæ infinitis adulteriis, superstitionibus, &
 „ fabulis repletae sunt. Primum & secundum
 „ ad nos, ut sic, non pertinet: Ideo potius
 „ de tertio erimus solliciti; & quoniam intus
 „ adsumuntur, non debent esse adulteratae;
 „ debent etiam determinatum & naturalem e-
 „ dere fructum. Verùm adulteria gemmarum
 „ quis omnia novit, quæ Judæis, Lusitanis,
 „ &

„ & aliis impostoribus in usu sunt? Duo ad-
 „ ducam hęc: 1. *Quatenus Occidentales pro O-*
 „ *rientalibus venduntur.* Præsuppono enim, ex
 „ hypothesi recepta, gemmas Orientales cæ-
 „ teris præstare: Quod constat etiam ex lucis
 „ congenitæ in Orientalibus excellentia. Quis
 „ enim nescit, v. g. Adamantis Indici & no-
 „ stratis differentiam? 2. *Quatenus fluores pro*
 „ *gemmis substituunt;* uno verbo, Vitrum pro
 „ Adamante. *Worm.* pag. 101. Effectus gem-
 „ marum debet esse naturalis; qui etiam iis-
 „ dem, juxta *Pet. Joban. Fabrum*, Lib. iv.
 „ *Panchym.* S. IV. pag. 521. reverâ inest,
 „ quamvis corporeâ mole non parùm præpe-
 „ ditus. Quo ipso omnes excludo fabulas &
 „ superstitiones, quæ loco effectûs determi-
 „ nati, lapidibus pretiosis designaverunt Au-
 „ tores. Exempla habes in *Wierio de Cur.*
 „ *Malef. læsor.* pag. 411, 412. Quibus seque-
 „ stratis, relinquuntur pauci, de quibus no-
 „ stra Praxis gloriari poterit. Exemplum sit
 „ Adamas, omnium gemmarum præstantissima:
 „ Quid est in illo (scil. Adamante) quo Praxis
 „ nostra gloriari possit? Parùm, vel nihil.
 „ Nam falsum & fabulosum est; quod 1. *Re-*
 „ *sistat incudi & malleo innoxie.* 2. *Sit gemma*
 „ *reconciliationis, simulatates matrimonii,* ut sic,
 „ *extinguendo.* 3. *Pulvinari suppositus, index*
 „ *fit adulterii.* 4. *Intuitus hereditarii Adaman-*
 „ *tis, statis temporibus factus, enixum prolis con-*
 „ *generis producat,* &c. Remove nunc alia
 „ fabularum siparia: Quid virium supererit in
 „ medicina? Dicis; Curat Dysenteriam. Quis
 „ vero curabit eam, dum in communi dicitur
 „ intestina exulcerare? Atque sit ita; quis sta-
 „ tuet huic remedio pretium? Nam infra 3j.
 „ quantitatem vix operabitur; supra hoc pon-
 „ dus Adamas nobis est inastimabilis. Idem ju-
 „ dica de *Ametysto*, qui resistere putatur e-
 „ brietati, si intus adsumatur: Nam ut *Peri-*
 „ *ptum* hoc impossibiliter præstabit. Jam ve-
 „ rò constat, eum esse in numero pretiosorum
 „ lapidum, & si tantùm ʒij. 6. Vallen-
 „ sibus venient, quis tam pretiosum reme-
 „ dium pro ebrietate præcavenda, exceptis
 „ Principibus, sibi posset comparare? Acce-
 „ dit, quod nunc ebrietatem magis accersere,
 „ quam averruncare, homines conentur.
 „ Fragmenta quinque Lapidum pretiosorum,
 „ scil. *Sapphiri, Granati, Smaragdi, Hyacinthi,*
 „ *Sardæ vel Carneoli,* quod attinet, fateor,
 „ illa esse in Officinis receptissima. Verùm si
 „ usum vel facultatem eorum examinabis, de-
 „ prehendes, quod tantùm opinio lapides istos
 „ pretiosos præxi nostræ intulerit, ut Principibus
 „ & Magnatibus persuaderetur, in illis singu-

„ lare confortans latitare; quod tamen citius
 „ in villissimo silice, vel alio Simplicium repe-
 „ rietur, quàm in istis. Ego dico, quod sen-
 „ tio. Qui contrarium sustinet, illi probatio
 „ incumbet: Nam *sine ratione vel experientia*
 „ *erubescat Practicus loqui.* Jam ratio, cur hi
 „ lapides pretiosi sint, vel debent esse con-
 „ fortantes, deest: Experientia vacillat. Ergo
 „ plus est in titulo, quàm pyxide!

Pro formatione Gemmarum vide *Boyleum de*
Gemmis, & Transact. Philosoph. N° 18. pag. 23,
 102

I. De Rubino.

A. Rubinus, *Offic. Worm.* 103. *Schrod.* 329.
Mont. Exot. 14. *Schw.* 390. *De Laet.*
11. Calc. Mus. 235. *Geoff. Prælect.* 83. *Charlt.*
Foss. 37. Rubinus verus, *Boet.* 144. Carbuncu-
lus, Kentm. 50. Carbunculus, sive Rubinus,
Aldrov. Mus. Metall. 957. A. *The Ruby.* Gal.
Rubis, ou Carboncle. G. *Rubin.* B. *Rubyn.*
 Gemma est diaphano-rutilans, rubensque, ac
 limam respuens. Nobiliores in Insula Zeilan
 nascuntur. *Vires.* Tradunt, gestatum & ebi-
 bitum venenis resistere, ac in peste præserva-
 re, tristitiam arcere, libidinem coercere, ma-
 las cogitationes, & terrentia somnia avertere,
 animum exhilarare, corpus incolume conser-
 vare, &c. *Schrod.* In Medicina Officinis nostris
 præscribitur; verum nescio quomodo in Cata-
 logo Simplicium omittitur.

II. De Granato.

A. Granatus, *Offic. Worm.* 104. *Schw.* 380.
Charlt. Foss. 37. *Boet.* 152. *Schrod.* 328.
De Laet. 17. *Mont. Exot.* 14. A. *The Granate.*
Gal. Grenat. G. *Granat.* B. *Granaat.* Gem-
 ma est pellucida, ex flavedine rubens, ignis
 instar, Cinnabaris nativi vel factitii colorem
 fere referens. *Vires.* Exsiccat, corroborat;
 medetur cordis palpitationi, Melancholiæ re-
 sistit, & veneno, exspuitionem sanguinis si-
 stit; collo suspensus iisdem virtutibus vulgò
 celebratur, *Schrod.*

III. De Hyacintho.

A. H Yacinthus, *Offic. Charlt. Foss.* 38. *Kentm.*
50. Mont. Exot. 14. *Schrod.* 328. *Aly-*
drov. Mus. Metall. 962. *Schw.* 381. *Worm.* 104.
De Laet. 27. *Boet.* 159. *Geoff. Prælect.* 79. A.
The Iacynth. Gal. *Hyacinte.* C. *Ein Hyacynth.*
 G 3 B.

B. *Hiacint.* Gemma est pellucida, ex flavedine, aut croceo colore rubens, ignisque flammam imitans. *Vires.* Vim habet eor corroborandi, & à peste tuendi; singulare quoque est specificum contra spasimum, & contracturas, *Schrod.* Adulteratur vitro Saturni, quod a vera Gemma, pondere & duritie facile distinguitur.

IV. De Amethysto.

A. **A**methystus, *Offic. Kentm.* 48. *Boet.* 162. *Charlt. Foss.* 35. *Worm.* 99. *De Laet.* 24. *Aldrov. Mus. Metall.* 966. *Schw.* 362. *Calc. Mus.* 189. *Geoff. Prælect.* 84. *Mont. Exot.* 14. A. *The Amethyst.* Gal. *Amethyste.* G. *Amethyst / Ametist.* B. *Amethyst.* Gemma est violacei coloris, qui ex mixtione rubri & cœrulei coloris emanat. Reperiuntur in India, Armenia, Arabia, &c. *Vires.* Putatur gestatus ebrietatem prohibere, idque vini colore, quo præditus est, indicari, quasi illum pro facultatis characterismo habeat, *Boet.*

V. De Sapphiro.

A. **S**apphirus, *Offic. Aldrov. Mus. Metall.* 971. *Geoff. Prælect.* 80. *Kentm.* 48. *Mont. Exot.* 14. *Calc. Mus.* 223. *Boet.* 183. *Worm.* 104. *Schrod.* 320. *Charlt. Foss.* 38. *De Laet.* 30. Sapphirus mas cœruleus, *Schw.* 391. Lapis Sapphirus, *Matth.* 1387. A. *The Sapphire.* Gal. *Sapphir.* G. *Sapphir.* B. *Zapphir.* Gemma est pellucida, colore cœruleo seu cyaneo constans, perquam translucido, cœlique sereni colorem referens splendore, & perspicuitate summa. Invenitur in Zeylan, &c. *Vires.* Frigida est & sicca, astringens, consolidans, alexipharmaca, cordialis, & ophthalmica, *Schrod.*

VI. De Beryllo.

A. **B**eryllus, *Offic. Boet.* 214. *Calc. Mus.* 221. *Mont. Exot.* 14. *De Laet.* 44. *Aldrov. Mus. Metall.* 952. *Kentm.* 47. Berillus, five Beryllus, *Charlt. Foss.* 40. A. *The Beryl.* Gal. *Beryl.* G. *Beryll.* B. *Een edele Gesteente, Beryl genaamt, Kristal gelyk.* Gemma est pellucida, quæ marinæ aquæ colorem refert, ex viridi cœrulea. In India variis in locis reperiuntur. *Vires.* Contra hostium pericula, vitia hepatis, suspiria, eructationes, ac morbos oris, faciei, & gulæ, valere creditur.

VII. De Smaragdo.

A. **S**maragdus, *Offic. Boet.* 195. *Calc. Mus.* 212. *Geoff. Prælect.* 80. *Schrod.* 331. *Kentm.* 47. *De Laet.* 33. *Aldrov. Mus. Metall.* 973. *Charlt. Foss.* 38. Smaragdus à nonnullis Prælinus, *Worm.* 105. *Mont. Exot.* 14. A. *The Smaragd or Emerald.* Gal. *Emeraude.* G. *Emeragd.* B. *Een Emeraud, (zeker groen Gesteente.)* Gemma est quæ nihil viridioris, pellucida & diaphana, tantique splendoris existit, ut oculos intuentium perfringat. Reperiuntur in India, &c. *Vires.* Omnem alvi sanguinisque fluxum, ac præcipuè Dysenteriam, ebibitus sistit; venenatis itemque morsibus, Pesti, Febribus pestilentibus, resistere creditur, *Boet.*

VIII. De Topasio.

DUO ipsius sunt genera (videlicet) Chrysolithus & Chrysolithus; Chrysolithus veterum Chrysolithus hodie appellatur, & Chrysolithus veterum Topasius & Chrysolithus Neotericis Gemmarum nuncupatur.

A. 1. Chrysolithus, *Offic. Charlt. Foss.* 39. *Mont. Exot.* 14. Chrysolithus Modernorum, *Worm.* 106. Topasius Veterum quem recentiores perperam vocant Chrysolithon, *De Laet.* 46. Topasius Veterum, *Boet.* 207. Topasius, *Aldrov. Mus. Metall.* 976. Topasius, five Chrysolithus, *Geoff. Prælect.* 82. A. *The Chrysolite.* Gal. *Chrysolite.* G. *Chrysolith.* B. *Chrysolit.* Viridis est gemma ac diaphana, aureo fulgore splendens. Invenitur in India, &c. *Vires.* Sanguinis eruptiones sistit, bilem, iramque, & phrenitidem mitigat. *Boet.*

A. 2. Topasius, & Chrysolithus, *Offic. Topasius, Charlt. Foss.* 39. Topasius Neotericorum; Veterum Chrysolithus, *Worm.* 106. Topasius, *Schw.* 406. *Kentm.* 47. Chrysolithus Veterum, *Boet.* 210. *De Laet.* 49. *Mont. Exot.* 14. Chrysolithos, *Schrod.* 327. Chrysolithos, five Topasius, *Geoff. Prælect.* 82. Chrysolithus, *Vet.* A. *The Topaz.* Gal. *Topaze.* G. *Topas.* B. *Topas.* Gemma est diaphana & pellucida, aurei coloris. *Vires.* Natura solaris ex signatura judicatur. Proinde creditur timores nocturnos, & melancholiam minuire, intellectum confortare, molestisque insomniis adversari, &c. *Schrod.*

IX. De Opalo.

A. **O**palus, *Offic. Boet.* 190. *Calc. Musf.* 207. *Geoff. Praelect.* 83. *Kentm.* 47. *De Laet.* 52. *Aldrov. Musf. Metall.* 978. Opalus, olim Pederos, *Worm.* 107. Opalus, seu Opalis, *Charlt. Foss.* 40. *A. The Opal.* *Gal. Opale.* *G. Oball.* *B. Opaal,* (een Oestindische Gesteente van veele aangename Verwten.) Gemma est omnium pulcherrima; nam in eo apparent reflectione varii colores, ut in Iride. In India reperiuntur. *Vires.* Arbitrantur Autores hanc omnium aliarum gemmarum vires habere.

X. De Asteria Gemma.

A. **A**steria Gemma, *Offic. Asteria,* aut Solis Gemma, *Boet.* 226. *A. The Bastard Opal,* or *Star-Gemm.* *Gal. Pierre étoilée.* *G. Stegstein.* *B. Sterre-steen,* (een soort van kostelyk Steen vol Stralen.) Perspicua est hæc Gemma, Chrystalloque similis, durior tamen. Opali Species esse censetur; at in Officinis nostris neutrum invenitur. *Vires.* Gestata somnum conciliare, & somnia terrificata abigere creditur, *Boet.*

XI. De Adamante.

A. **D**amas, *Offic. Worm.* 102. *Calc. Musf.* 202. *Kentm.* 47. *Schw.* 358. *Aldrov. Musf. Metall.* 945. *Charlt. Foss.* 36. *Boet.* 115. *De Laet.* 1. *Geoff. Praelect.* 83. *A. The Diamond.* *Gal. Diamant.* *G. Ein Diamant.* *B. Diamant.* Gemma est durissima, & pretiosissima, sine colore, aquæ instar diaphana. Ex India Orientali transportatur. *Vires.* Pro viribus consule Præfationem nostram de Gemmis.

Hactenus *Mineralogia,* seu de *Fossilibus* in re

medica vulgariter usitatis; quorum omnium innumeras species, seu varietates (quoad mineras suas *A. Ores.* *Gal. Mine.* *G. Erh. Grube.* *B. Mynen* dictas) colore, figurâ, mixturâ, aliisque accidentibus differentes, enumerare hujus loci non est, ne tædio lectori sint, & opus hoc brevitati studens, nimis intumescere faciant. Qui hos Naturæ lusus observare gaudet, vel criticè distinguere in animo habet, adeat insignem Catalogum *Johannis Kentmanni,* à *Gesnero,* inter Autores de re fossili editum; item *Olai Wormii* locupletissimum *Museum,* *Anselmum Boetium de Boot,* & *Johannem De Laet de Lapidibus, Gemmis, &c. Agricolam de Fossilibus, Fallopium, & Casium de Mineralibus, Borrichium de Metallicis, Aldrovandi Museum Metallicum, Becheri Phisicam Subterraneam, Sagacissimum Casalpinum de Metallicis, Musea varia edita, Schwenckfeldum de Fossilibus, &c.* Hæc extra Officinas sunt, & ad institutum nostrum haud pertinent: Sic etiam apparatus, & modus separandi varia Fossilia à mineris suis, eaque purgandi, & præparandi in usum Officinarum, nihil ad nos; nudam enim & simplicem Materiæ Medicæ faciem, ut in nostris Officinis apparet, hic describere, & usus exhibere, solum in animo habeo: qui prævias operationes accuratè scire desiderat, pervolvat magna Volumina *Agricolæ, Erckeri, Alonfi Barbæ, &c.* Nec variæ & multiplices præparationes, & compositiones Medicamentorum ex Mineralibus, Vegetabilibus, & Animalibus in hoc opere descriptis, nostri pensî sunt; Pharmacopœiam enim non damus. Cum *Zwelferiana,* sive *Augustana, Schroderiana, Londinensis, Bateanea, &c.* omnium manibus teruntur; horum materiam, seu partes simplices denudare, explicare, & describere, totus sudo, & unice incumbio; ubique brevis esse laboro, perspicuus tamen & nervosus, quantum in me est.

PHARMACOLOGIÆ

SEU

MANUDUCTIONIS

AD

MATERIAM MEDICAM

LIBER SE CUNDUS.

De PHYTOLOGIA.

PHYTOLOGIA est pars illa Pharmacologiæ, quæ agit de Plantis. Classes Phytologiæ sunt tres; videlicet. 1. Lithophytologia, quæ agit de Plantis substantiæ Lapideæ. 2. Botanologia, quæ enodat Herbas. 3. Dendrologia, quæ exhibet Arbores & Frutices.

Expeditis Libro primo Fossilibus & Subterraneis, quibus jam gaudent Officinæ nostræ, ut pedem promoveamus ad ea quæ

supra terramveniunt, instituti nostri postulat ratio.

Hic verò Animus non est Historiam proponere, quod operis foret immensi, sed solummodo Plantas Officinales in vulgari usu, novâ Methodo disponere, cum Tabulis, Notis Characteristicis, Nominibus synonymis, Usibus & Viribus, ut Materia Medica hæctenus neglecta, & tenebris involuta, clarius elucescat; & Tyronibus pulchrior & illustrior appareat. Qui plenam & prolixioreni harum rerum Historiam desiderat, adeat clarissimos & diligentissimos Scriptores, *Carolus Clusium, Johannem Baubinum, Bodeum Stapelium, Johannem Raium, &c.*

PHYTO.

PHYTOLOGIÆ

TABULA GENERALIS.

Plantæ sunt, vel Substantiæ

Lapidæ; quæ Lithodendra nonnullis nuncupantur. CLASSIS PRIMA.

Herbaceæ: CLASSIS SECUNDA, quæ sunt, vel

Imperfectæ; quæ partibus præcipuis, flore scilicet, & semine, carere videntur. SECT. I.

Perfectiores; quæ flore & semine donantur: Hæ vel sunt semine

Minutissimo, & nudis oculis vix conspicuo; quæ sunt vel

Cauliferæ. SECT. II.
Dorsiferæ, seu EPIPHYLLOSPERMÆ. SECT. III.Majore; quæ vel sunt Plantula seminali
Bifolia, seu bivalvi, binisque Cotyledonibus instructa; sunt autem vel flore.

Imperfecto seu stamineo; hoc est, folis staminibus, cum stylo & calyce composito SECT. IV.

Perfecto, seu petalode, foliis illis fugacibus instructo: Hæ vel sunt eodem

Composito, seu ex pluribus flosculis in unum totalem florem coeuntibus aggregato: Qui vel Planifolius, naturâ plerumque plenus, plantâ lactescente, SECTIO V.

Discoides; hoc est, ex plurimis brevibus, compressis & confertis flosculis, in unam quasi apparentem superficiem digestis compositus, succedente semine, vel

Pappo innascente alato. SECT. VI.

Solido & pappo distincto, in CORYMBIFERIS. SECT. VII.

Fistularis, hoc est, ex

pluribus concavis oblongis flosculis. HERBÆ CAPITATÆ. SECT. VIII.

Simplici, seu ex petalis tantum cum staminibus & stylo constantem: Hæ sunt vel feminibus

Nudis; hoc est, nullo præter perianthium vasculo aut tegmine donatis; ad singulos flores

Singularis. SECT. IX.

Binis, floribus.

Pentapetalis, in umbellæ formam plerumque dispositis. UMBELLIFERÆ. SECT. X.

Monopetalis in quatuor laciniis dissectis, foliis caules ad nodos stellatim ambientibus. STELLATÆ. SECT. XI.

Quaternis, vel foliis in caule

Ex adverso, binis floribus labiatis, caules ut plurimum verticillorum in modum ambientibus, VERTICILLATÆ. SECT. XIII.

Alterno vel nullo ordine positis; floribus monopetalis, margine quinque partito; quæ, ob folia, in plerisque speciebus aspera, ASPERIFOLIÆ denominantur. SECT. XII.

Pluribus quatuor, nullo certo aut definito numero. POLYSPERMÆ. SECT. XIV.

Conceptaculis propriis & à Periantho diversis donatis, vel

Pericarpio molli, seu pulpâ per fructus maturitatem humidâ semina ambiente, vel fructu

Majore, cortice crassiore tecto, semine majore. POMIFERÆ SECT. XV.

Minore, membrana tenui vestito, seminibus etiam minoribus BACCIFERÆ. SECT. XVI.

H

Ma-

a	b	<p>Materia per maturitatem ficiore, vel in</p> <p>Conceptaculis pluribus & distinctis, eidem flori succedentibus femina continent. MULTISILICUÆ. SECT. XVII.</p> <p>Solitariis & singulis, aut conjunctis, quas florum respectu, dividimus in</p> <p>Monopetalas SECT. XVIII.</p> <p>Tetrapetalas, flore</p> <p>Uniformi, seu SILICUOSAS, & SILICULOSAS. SECT. XIX.</p> <p>Difformi, papilionem alis expansis quadantenus referente, quas idcirco PAPILIONACEAS vocant. SECT. XX.</p> <p>Pentapetalas. SECT. XXI.</p> <p>Unifolia aut aphylla, id est, singulis, aut nullis Cotyledonibus donata, ideoque foliis succedentibus similibus, à terra exit; suntque vel</p> <p>Flore perfecto, seu petalode; quæ vel sunt radice</p> <p>Bulbosâ; hoc est, ex pluribus tunicis, exteriori interiori ambiente, contexta. SECT. XXIIH.</p> <p>Tuberosâ, fibrosâve, in bulbosis affinis nobis dictis. SECT. XXIII.</p> <p>Flore imperfecto seu stamineo, sunt vel</p> <p>Caule geniculis nodosis non intercepto, vel non tereti. GRAMINIFOLLÆ. SECT. XXIV.</p> <p>Culmiferæ, hoc est, quæ caulem teretem, geniculatum, & concavum edunt, singulis foliis ad singula genicula eam involventibus. FRUMENTA, & GRAMINA SECT. XXV.</p>	<p>Lignosâ: CLASSIS TERTIA, in qua de Arboribus & Fruticibus, sunt vel caudice</p> <p>Simplici, non ramofo, hoc est, unicam tantum una vice in summo fastigio gemmam maximam producentes, folio Irino, i. e. friato & nervoso, nervis secundum longitudinem productis, flore tripetalo, & Ipathiferæ. SECT. I.</p> <p>Ramofo, sunt vel fructu</p> <p>(A) Flore sejuncto seu remoto. SECT. II.</p> <p>quæ, vel</p> <p>Nuciferæ, putamine duriore nucleum claudentes ossæ & fragili. MEMB. I.</p> <p>Glandiferæ, putamine coriáceo, & molliore, exterius vel</p> <p>Tegumento echinato undique incluso. MEMB. II.</p> <p>Calyce excepto superiore parte nuda. MEMB. III.</p> <p>Coniferæ. MEMB. IV.</p> <p>Bacciferæ. MEMB. V.</p> <p>Lanigeræ. MEMB. VI.</p> <p>Flori contiguo, quæ vel</p> <p>Flore fructuæ aggregato. SECT. III.</p> <p>Flore simplici, nec è pluribus flosculis confecto: in quibus, Flos vel Summo fructui insidet; unde fructus à calyce floris velut umbilicatus est. SECT. VI. qui, vel</p> <p>Major Polypyrenus, seu plures nucleos continens. POMIFERÆ UMBILICATÆ. MEMB. I.</p> <p>Minor Polypyrenus, BACCIFERÆ UMBILICATÆ. MEMB. II.</p> <p>Imo fructui adhæret; sunt vel fructu.</p> <p>Calyce seu cupula excepto: SECT. V. eoque, vel</p> <p>Monopyreno; fructu per maturitatem, vel</p> <p>Humido Majore; PRUNIFERÆ CALYCVLATÆ. MEMB. I.</p> <p>Sicco; NUCIFERÆ CALYCVLATÆ. MEMB. II.</p> <p>Dipyreno; GLANDIFERÆ CALYCVLATÆ. MEMB. III.</p> <p>Tetrapyrenò; fructu humido; BACCIFERÆ</p> <p style="text-align: right;">C A.</p>
---	---	--	--

CALYCVLATÆ.

MEMB. IV.

Non calyculato, hoc est, cujus flos cum calyce suo decidit: Hæ vel sunt fructu Subrotundo brevior, eoque vel per maturitatem

Humido,

Majore

Monopyreno; PRU-
NIFERÆ. SECT. VI.

Polypreno; POMI-
FERÆ. SECT. VII.

Minore; BACCIFERÆ.
SECT. VIII.

Sicco; SECT. IX.

In longitudinem producto; SI-
LIQUOSÆ. SECT. X.
quæ sunt vel flore

Uniformi. MEMB. I.

Difformi. MEMB. II.

His addimus Partes Stirpium minus cognitarum, Ligna & Gummi: SECT. XI.

CLASSIS PRIMA,

S. E. U

LITHOPHYTOLOGIA.

De Plantis Substantiæ Lapideæ.

Plantæ Substantiæ
Lapideæ, refe-
rentes, vel

Fruticem: CORALLINA.

Muscum: CORALLIUM.

I. De Corallio.

Substantiâ lapideâ, solidâ, & minimè porosâ, aut spongiosâ, à Poro dicto reliquisque lapideis marinis distinguitur.

A. 1. Corallium album, *Offic. Raii Hist.* i. 62. *Calc. Mus.* 7. *Worm.* 232. *Boet.* 318. *J. B.* iii. 805. *Ger.* 1381, 1576. *Hist. Oxon.* iii. 655. Corallium album majus, *Park.* 1300.

Corallium album *Officinarum*, *Chab.* 572. Corallium album, *Tourn. Inst.* 572. *El. Bot.* 445. *C. B.* 366. *A. White Coral.* Gal. *Corail blanc.* G. *Weisse Corallen.* B. *Witte Koraal.* In Usu est integra Planta. In Mari Tyrreno & Siculo invenitur. *Vires.* Appensum, ut pectus contingat; Hæmorrhagiam mulierum sistit, *Schrod.* In fluxibus, Cardialgia, & morbis ab acido productis plurimum valere dicitur.

A. 2. Corallium rubrum, *Offic. Raii Hist.* i. 60. *Worm.* 231. *J. B.* iii. 805. *Ger.* 1381. *Emac.* 1575. Corallium rubrum majus *Park.* 1299. Corallium rubrum, *C. B.* 366. *Tourn. Inst.* 572. *El. Bot.* 445. *Hist. Oxon.* iii. 655. Corallium, sive Corallium, *Chab.* 572. Corallium, *Calc. Mus.* 3. Corallium verum, *Boet.* 318. *A. Red Coral.* Gal. *Corail rouge.* G. *rothe Corallen.* B. *Rode Koraal.* Usu venit integra Planta. Cum albo reperitur. *Vires.* Exsiccat, refrigerat, atringit. Ventriculum, & jecur roborat, fluxus quoscunque sistit. *Schrod.*

Corallium, quod aliqui *Litbodendron* appellarunt, inquit *Dioscorides*, marinum esse fruticem constat, qui alto extractus, duratur statim atque emergit, tanquam effuso aëre protinus concresecat; cujus, aut potius *Sextii Nigri* opinionem etiam *Plinius* sectatus est, & ante eum *Ovidius* in *Libro Metamorphoseon*,

— Quo primum contigit auras,
Tempore durefcit: mollis fuit herba sub undis.

Experientia hoc falsi convincit. Testantur enim viri fide dignissimi, inquit eruditissimus *D. Raius*, qui ejus piscationi (ut loquuntur) interfuerunt, non minus sub undis, quam supra undas durum & lapideum esse, cortice duntaxat molli, & muscoso (qui tamen facile deraditur) integri.

Machina, quæ ad Corallium extrahendum utuntur indigenæ ad *Promont. Cau de Creux* in Catalonia, est crux lignea, grandis, cujus centro, ut in aquis promptè subsidat, affigitur globus plumbeus magni ponderis: Huic autem adnectitur funis validus, prælongus. Unicuique cruci, seu extremo crucis rete orbicularè appenditur. Demissa in aquas cruce, eum Urinatores in imo maris rupem invenerunt cavernosam, Corallii fecitam, is cui funis regendi cura demandatur, in ejus cava unum vel alterum Machinæ crus impellit, adeoque Corallium (si quod inibi oritur) retibus implicitum abrumpunt & extrahunt, qui supernè in lembis præstolantur.

H 2

R,

R. H. pag. 61. quibus plura de Corallio adeat lector. Item in Epistolis Boccone, Fer. Imperatum in Historia, & Gansium, &c.

A. 3. Corallium nigrum, Raii Hist. i. 61. Hist. Oxon. iii. 655. Worm. Mus. 233. Calc. Mus. 10. Misc. Cur. Dec. II. A^o 1. 57. Corallium nigrum, sive Antipathes, F. B. iii. 804. Ger. 1382. Emac. 1575. Chab. 573. Park. Theat. 1300. Corallum nigrum, C. B. Pin. 366. Rar. Mus. Best. T. xxviii. Keratophyton arboreum, nigrum, Boerb. Ind. A. 6. Lithophyton nigrum, arboreum, Tourn. Inst. 574. Lithophyton nigrum, majus, & crassius, Etem. Bot. 446. Pseudo-corallium nigrum, Boet. 319. A. Black Coral. Gal. Corail noir. G. Schwarze Corallen. B. Zwarte Koraal. In mari Italico, sed rarius; Oceano Americano frequentius reperitur. Vires. Cum reliquis convenit viribus, Diosc.

A. 4. Astroides Stellaris, & Stellæ Lapis, Mont. Exot. 7. Astroides distinctissimè Stellas æmulans, Mus. Swam. 6. Astroides, Gesn. de Fig. Lap. 35. Worm. Mus. 68. Plot. Hist. Oxon. 87. Tab. ii. f. 6, 7. Lapidis Astroididis, sive Stellaris primum genus, Boet. 298. Cat. Jamaic. 2. Hist. Vol. I. pag. 54. Tab. xxi. Stellatus Lapis, Aldrov. Mus. Metall. 872. Fig. 877, 878, 879. Stellarius Lapis, Laet. de Gemm. 97. A. Star-Stone. Gal. Pierre étoilée. G. Stern-Stein. B. Starre-steen. In mare prope Jamaica Insulam reperitur. Vires. Cum Corallii viribus convenit.

II. De Musco marino lapideo, seu Corallina.

A. **C**orallina, Offic. F. B. iii. 810. Raii Hist. i. 65. Chab. 577. Tourn. Inst. 570. El. Bot. 444. Corallina Anglica, Ger. 1379. Emac. 1571. Muscus maritimus, sive Corallina Officinarum, C. B. 363. Muscus marinus, sive Corallina alba Officinarum, Park. 1295. A. Sea-Coralline, White Worm-Seed. Gal. Coralline, ou Mouffe marine, ou Brion. G. Meer-Mos / Coraal-Mos. B. Koraal-Mosch. Rupibus marinis, petris, & etiam conchis accrescit, ubique ferè apud nos. Vires. In pulverem crassiusculum contrita, ad interterraneorum vermes necandos, atque etiam expellendos, non immeritò celebratur.

CLASSIS SECUNDA,

SEU

BOTANOLOGIÆ

SECTIO PRIMÆ.

De Plantis Imperfectis.

Plantas imperfectas voco, quæ flore, & semine carere videntur.

Aquaticas; quæ vel
 { Marinae consistentiæ tenerioris & herba-
 ceæ referentes
 { Herbas
 { Majores, & latifoliæ: *Fucus*.
 { Minores, & graminifoliæ: *Alga*.
 Muscum
 { Majorem: *Lichen marinus*.
 { Minorem: *Muscus marinus*.
 Fungum, substantia vel
 { Molliore: *Spongia*.
 { Duriore: *Alcyonia*.
 Aquarum dulcium alumnæ, foliis trifidis:
Lens Palustris.
 Extra aquas nascentes; quæ vel sunt sub-
 stantiæ
 { Crassioris ad carnes, aut ligna acce-
 dentis:
 { Lamellati, & pileati: *Fungi*.
 { Lamellis carentes,
 Arborei,
 { Solidi: *Agaricus*.
 { Membranacei: *Auricula Juda*.
 Terrestres,
 { Capitati, *Phalloides*.
 { Globosi: *Crepitus Lupi*.
 { Subterranei: *Tubera Terræ*.
 Tenuioris, & sicciore, ad herbæ natu-
 ram propius accedentis. Hæ vel sunt
 { Cauliferæ, & ramosæ: *Musci*.
 { Caule carentes, crustæ modo in
 arboribus reptantes: *Lichen Ar-
 boreus*.

Hæ ex loco natali distingui possunt in

I. De Alga graminea.

NOTE sunt: planta submarina consistentiæ herbaceæ foliis gramineis in foliorum sinu semina continentes, R. Meth. Auct. p. 4.

A. Alga, *Offic. Ger. Emac.* 1569. Alga, & Ulva, *Cbab.* 569. Alga anguifolia vitrariorum, C. B. 364. *J. B.* iii. 794. *Raii Hist.* i. 75. Fucus marinus, sive Alga marina graminea, *Park.* 1292. *Hist. Oxon.* iii. 647. *Raii Synop.* 7. A. *Grass-Wrack.* Gal. *Algue.* G. *See-Grass!* Meer-Grass. B. *Wier-Mosch,* Zee-Gras. In littoribus marinis ubique reperitur. *Usu.* Herba. *Vires.* Vim habet refrigeratorem, non podagræ modo, sed etiam inflammationibus utilem, *Diosc.*

II. De Fuco.

Plantæ sunt submarinæ, consistentiæ mollioris, folliculacæ, plerumque dichotomi, seminiferi duplicis generis folliculos habens, alios ventosos & aëre duntaxat plenos, alios seminibus factos. *Raii Meth.* Auct. p. 4.

A. 1. Quercus marina, *Offic. Ger.* 1378. *Emac.* 1567. *Park. Theat.* 1294. *Aldrov. Dendr.* 160. Fucus maritimus, vel Quercus maritima vesiculas habens, *Pin.* 365. *Tourn. Inst.* 566. *Boerb. Ind.* A. 9. Fucus, sive Alga marina latifolia vulgarissima, *Raii Hist.* i. 70. *Synop.* iii. 40. Fucus marinus vulgarissimus latifolius, foliis Quercinis vesiculis donatis, *Hist. Oxon.* iii. 647. A. *Common Sea-Wrack.* Gal. *Chêne de Mer.* G. *See-Etche.* B. *Zee-Eike.* *Usu.* Herba. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

Descriptio, quam Quercus suæ marinæ Theophrastus tradit, aded brevis est, & imperfecta, ut Botanicis inter se altercandi occasionem præbuerit. *Chusius,* & *Cæsalpinus,* Corallinæ fruticosa speciem quandam esse volunt, quibuscum consentire non possum; sed huc potius referendam censeo, quod Theophrastus Quercum suam marinam, folium oblongum, crassum, & carnosum habere prodiderit.

A. 2. Fucus, *Offic. tertius,* *Diosc.* Fucus marinus, Rocella tinctorum dictus Alga tinctoria, *J. B.* iii. 797. *Raii Hist.* i. 74. *Tourn. Inst.* 566. Fucus marinus, Rocella tinctorum, C. B. 365. Alga cornu cervi divisura, *ejusd.* 364. Alga tinctoria, *Hist. Oxon.* iii. 646. *Art.* Fucus, sive Alga membranacea purpurea parva, R. *Synop.* iii. ? A. *Purple Sea-Wrack.* Gal.

Algue Pourprée. G. *Purpursärbig See-Gras.* B. *Purper Zee-Gras.* In Mari Mediterraneo reperitur. *Usu.* Herba. *Vires.* Adversus serpentes dedit *Nicanter.* Hoc fucis quidam putant mulieres suum colorem mentiri, cum tamen sit radícula ejusdem nominis, qua sese fucant, *Diosc.*

A. 3. Vitis marina, & Lenticula marina, *Offic.* Lenticula marina, *Calc. Mus.* 19. Lenticula marina serratis foliis, *Ger. Emac.* 1615. *Park. Theat.* 1281. Fucus folliculaceus serrato folio, C. B. *Pin.* 365. *Tourn. Inst.* 568. *Raii Hist.* i. 72. *Hist. Oxon.* iii. 647. Fucus folliculaceus, serratus, Sargazo, *Mont. Exot.* 7. Sargazo, *Pis. A. Sea-Lentils.* Gal. *Hërbe flottante.* G. *Meer-Linsen.* B. *Water-Linsen,* Eendengroen, *Kroost.* In rupibus maritimis invenitur. *Usu.* Herba. *Vires.* Contra difficultates urinandi utuntur Lusitani & Batavi. *Pison.*

III. De Musco Marino.

A. 1. **L**ichen marinus, *Offic. Ger.* 1377. *Emac.* 1566. *Raii Hist.* i. 77. *Synop.* x. Marinus platyphyllos, *Pluk. Almag.* 216. Fucus marinus; Lactuca marina dictus, *Park.* 1293. Fucus primus, *Diosc.* Fucus marinus Lactucæ folio, *Hist. Oxon.* iii. 645. Fucus Lactucæ folio, *El. Bot.* 443. *Tourn. Inst.* 568. Muscus marinus Lactucæ folio, C. B. 364. Lactuca marina; Bryon Theophrasti, *Dioscoridis,* & *Plinii,* *Cbab.* 572. Bryon marinum Lactucæ foliis, *Calc. Mus.* 19. Lactuca marina, sive Intybacea, *J. B.* iii. 801. A. *Oistergreen.* Gal. *Hepatique de Mer.* G. *See-Leber-Kraut.* B. *Zee-Leever-Kruit.* Petris, scopulis, ipsisque testis adnascitur. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum Alga viribus convenit.

A. 2. Muscus marinus, *Offic.* Muscus marinus capillaceus *Dioscoridis,* *Parkinson.* 1288. *Hist. Oxon.* iii. 649. Muscus marinus capillaceus *Dioscoridis,* & *Donati,* R. H. 79. Muscus marinus verus *Dioscoridis,* *Donat.* pag. 61. A. *Sea-Moss.* Gal. *Mouffe de Mer.* G. *Meer-Mos.* B. *Zee-Mosch.* In Mari Adriatico invenitur, in scopulis, testaceisque. Planta est gracilis, capillacea, caulis expers. *Usu.* Tota planta. *Vires.* Præcipua est spissandi vis, & collectiones cohibendi, & podagras; quas refrigerare opus sit, *Diosc.*

Hæc planta Constantino pro Musco marino *Dioscoridis* accipitur; cum quo potius consentio, quam cum iis qui pro Musco illo Co-

rallinam Officin. habent. *Parkinsonius* noster pro *Fuco* capillaceo folio *Theophrasti* habet.

IV. De Spongia.

A. **S**pongia globosa, C. B. 368. *Imp.* 635. *Tourn. Inst.* 575. *J. B.* iii. 816. *Raii Hist.* i. 80. *Hist. Oxon.* iii. 653. Spongia marina alba, *Ger.* 1383. *Emac.* 1577. Spongia marina usualis, *Park.* 1303. A. *Sponge.* Gal. *Eponge.* G. *Bade-Schwämme.* B. *Een Spons.* Est substantia mollis, laxa, rara, porosa, levis coloris, spadicei, albicans, vel flavescens saporis, & odoris nullius evidentis. Saxis, conchis, aliisque marinis adnascitur. In *Ufu* est integra planta. *Vires.* Usus ejus internus, vel nullus, vel rarus est, quia non solvitur ventriculo, unde, ob intumescensiam, rursus ejicitur vel supra vel infra, ac ideo pro veneno habetur: Potius in usu est Chirurgico ad sanguinem sistendum. Vide. *Imperatum & Archigenis Fragmenta* apud *Alti*um de *Spongie Ufu*, Cap. clxx.

V. De Alcyonio.

Quam sint corpora illa Alcyonia Græcis dicta, & unde originem habeant, inter Botanicos controvertitur, & adhuc dubium manet. *Plinius* nidos quarundam avium in mari exstructos esse tradit. *Imperatus*, minuta palea & pilorum frustula, in massas agitatione maris conglobata, tradit. *Schrochius* arundinum cum foliis suis progeniem esse, quodque in pluribus, quæ dissecuit, & aperuit, plantam ipsam obvolutam in medio invenerit, affirmat. *Dioscorides* quinque species enumerat. Harum quatuor in hoc capite exhibemus; quintam, *Lib.* iii. in *Capite* vel *Ostreorum*, vel *Myrtillorum*; quorum scilicet progenies est. Eorum autem utrumvis secundum *Dioscoridis* censeri potest, notis scilicet nullis in *textu* propositis reclamantibus.

A. 1. Alcyonium durum, *Offic.* Alcyonium durum sive primum *Dioscoridis* Imperato, C. B. 368. *Tourn. Inst.* 576. Alcyonium spongiosum *Officinarum*, *J. B.* iii. 816. *Chab.* 579. *Raii Hist.* i. 82. *Hist. Oxon.* iii. 654. Alcyonium spongiosum *Dioscoridis*, flavum marinum quorundam, *Donat.* 11. Alcyonium primum *Dioscoridis*, *Calc. Mus.* 21. Alcyonium, seu eorum ruscum, *Worm.* 48. A. *Hard-Bastard-Sponge.* Gal. *Ecume de Mer*, *Merde de Cormarin dure.* G. *Harter unechter Schwamm.* B. *Harde bastardi-Spons.* *Ufu.* Tota planta, in

feminarum sinegmata assumuntur contra lentiginis, lichenes, lepras, vitiligines, nigritias, & maculas in facie, reliquoque corpore, *Diosc.*

A. 2. Alcyonium vermiculatum, *Offic.* Alcyonium vermiculare *Imperati*, C. B. 368. Alcyonium vermiculare, *Imperat.* 639. *Hist. Oxon.* iii. 654. Alcyonium tertium *Dioscoridis*, *Casalpin.* 608. Alcyonium vermiculatum purpureum candidum & flavescens, *Tourn. Inst.* 576. A. *Vermiculate Bastard-Sponge.* Gal. *Ecume de Mer en forme de petits Vers.* G. *Gesprenckcht unechter Schwamm.* B. *Bastaert-Spons*, *Wormtjes niet ongelyc.* *Ufu.* Planta integra. *Vires.* Iis qui difficili urina vexantur, aut arenulas in vesica colligunt, idoneum est; item renibus affectis, aquæ inter cutem, lieni, *Diosc.*

A. 3. Alcyonium stuposum, *Offic.* Alcyonium stuposum *Imperati*, *J. B.* iii. 817. *Raii Hist.* i. 82. Alcyonium stuposum, *Imp.* 640. *Tourn. Inst.* 576. Alcyonium stuposum dictum, *Chab.* 579. Alcyonium stuposum vel quartum *Dioscoridis* & *Imperati*, C. B. 368. *Hist. Oxon.* iii. 654. A. *Tbready Bastard-Sponge.* Gal. *Merde de Cormarin.* G. *Fäsericht unechter Schwamm.* B. *Vezelagtig bastaert-Spons.* *Ufu.* Planta. *Vires.* Ejusdem cum præcedenti vires obtinet, verum haud parum imbecilliores, *Galen.*

A. 4. Alcyonium tuberosum, *Offic.* *J. B.* iii. 817. *Raii Hist.* i. 82. *Hist. Oxon.* iii. 654. Alcyonium tuberosum ficus formâ, *Imp.* 641. *Tourn. Inst.* 576. Alcyonium formâ fructus alicujus ficus, C. B. 368. A. *Tuberoze-Bastard-Sponge.* Gal. *Merde de Cormarin.* G. *Kohricht unechter Schwamm.* B. *Tuberoze bastaert-Spons.* *Ufu.* Integra Planta. *Vires.* Dealbandis dentibus aptum est: In alia Smegmata, *Psilothraque*, assumitur cum sale mistum, *Diosc.*

VI. De Fungo.

Fungi nihil ferè habent commune cum plantis perfectioribus; nec enim color iis herbaceus, nec textura analogâ, neque flos ullus, aut folium propriè dictum. Brevissimo temporis spatio plerique oriuntur, & brevis pariter ævi sunt, *Raii Synop.* pag. 8.

A. 1. Fungus, *Offic.* Fungus esculentus, 12 *Park.* 1317. Fungus pileolo lato & rotundo, C. B. 370. *Tourn. Inst.* 556. Fungus pileolo lato & rotundo livido, *Hist. Oxon.* iii. 636. Fungus campestris albus supernè, infernè rubens,

bens, *J. B.* iii. 824. *Raii Hist.* i. 87. *Synop.* 11. *Buxb.* 119. *Chab.* 591. Fungus parum rubens inferne, pilco albo plano, quandoque umbilicato, *Sterb.* p. 28. *Tab. F.* Amanita campestris alba superne, inferne rubens, *Dill. Cat.* 177. *A. The Musbrome or Champignon.* *Gal.* Champignon, ou Potiron. *G. Pilze.* *B. Paddestoele, Paddebrood.* In pascuis sterilioribus in autumnno reperitur. *Ufu.* Integra planta in culinis aceto condita; in Officinis autem raro aut nunquam usurpatur.

A. 2. Crepitus Lupi, *Offic.* Lupi Crepitus, sive Fungus ovatus, *Park.* 1323. Fungus rotundus orbicularis, *C. B.* 374. *Hist. Oxon.* iii. 641. Fungus orbicularis, seu Lupi Crepitus, *Ger.* 1385. *Emac.* 1582. Fungus pulverulentus dictus Crepitus Lupi, *J. B.* iii. 848. *Chab.* 591. *Raii Hist.* i. 104. *Synop.* 16. Fungorum noxiorum 26. generis 1 Species, *Sterb.* 273. *Tab. 29 F.* Lycoperdon vulgare, *El. Bot.* 441. *Tourn. Inst.* 563. *Buxb.* 201. Bovista Officinarum, *Dill. Cat.* 196. *A. Puffballs, Bull-fists, Molli-puffs.* *Gal. Vesse de Loup.* *G. Weiberfist.* *B. Wolfs-veest, Bovist, Dult, Bult.* In pascuis ubique ferè in Autumnno invenitur. *Ufu.* Integræ plantæ. *Vires.* Siccatur & astringit, unde vulneribus inspersus sanguinem sistit, ulcera inveterata deliçat, hæmorrhoidum fluxum cohibet: Oculis tamen inimicus censetur, *R. H.* p. 105. Pulvis est fumum remedium contra Hæmorrhagiam, *Boerb.*

A. 3. Lycoperdon maximum, *Offic.* Lycoperdon Alpinum maximum, *El. Bot.* 441. Lycoperdon Alpinum maximum, cortice lacero, *Tourn. Inst.* 563. Fungus maximus rotundus, pulverulentus dictus, Germanis *Po-fist.* *Gal. Vesse de Loup.* *B. Bovist.* *J. B.* iii. 848. *Raii Hist.* i. 105. *Synop.* 16. *Hist. Oxon.* iii. 641. Fungi rotundi orbicularis secundum genus, *C. B.* 375. Fungorum noxiorum 26 generis 2 species, *Sterb.* 270. *Tab. 28. C.* Bovista maxima alba, *Dill. Cat.* 196. *A. Great-dusty-Muschrome.* *Gal. Grande Vesse de Loup.* *G. Grosser Staub voller Schwamm.* *B. Aldergrootste witte Bovist.* In pinguioribus pascuis, & ad fimeta reperitur. *Ufu.* Planta integra. Caput humanum magnitudine interdum æquat. *Vires.* Ad compescendas sanguinis eruptiones etiam periculosissimas commendatur: in quem usum tonfores eos adservare multis Germaniæ in locis observavit *Clusius.*

A. 4. Boletus, *Offic.* Tubera Cervina, *C. B.* 376. *Park.* 1320. *Hist. Oxon.* iii. 638. Tubera perniciofa terrestria sive cervina, *Sterb.*

315. *Tab. 32. B.* Tuberum genus quibusdam Cervi Boletus, *J. B.* iii. 851. *Raii Hist.* i. 111. Cervi Boletus, *Chab.* 591. *A. Deersballs.* *Champignon qui n'est pas bon à manger.* *G. Hirsch-Brunst / Hirsch-Schwamm.* *B. Herts-wannen, herts-spongje.* E terra effodiuntur. *Ufu.* Integra planta magnitudine Juglandis, inæqualis, externe cineraceo colore, interne ex albo purpurascete, gustu grato. *Vires.* Rari usitis est, nec adhibetur, nisi quod nonnulli ad libidinis stimulum, lactisque incrementum cum commendent. Extrinsecus commendatur ad uterinas ascensiones compescendas, & partus difficultatem, *Schrod.*

A. 5. Auricula Judæ, & Fungi Sambuci, *Offic.* Fungus membranaceus auriculam referens, sive Sambucinus, *C. B.* 372. *Raii Hist.* i. 106. *Synop.* 18. Fungus membranaceus auriculam referens, *Hist. Oxon.* iii. 642. Fungus Auriculæ Judæ, coloris ex cineraceo nigricantis, perniciosus, in Sambuci caudice nascens, *J. B.* iii. 840. Fungus Auriculæ Judæ, coloris ex cineraceo nigricantis, perniciosus, *Chab.* 588. Fungus Sambucinus, sive Auricula Judæ, *Ger. Emac.* 1481. Fungus Sambuci, vel Auricula Judæ, *Sterb.* 256. *Tab. 27. H.* Fungus Sambucinus, *Park.* 1320. Agaricus Auriculæ formâ, *El. Bot.* 441. *Tourn. Inst.* 562. *Boerb. Ind. A.* 14. *Buxb.* 7. Agaricum Auriculæ formâ, *Mich. Nov. Gen.* 124. *Tab. 66. 1.* Peziza auriculam referens, *Dill. Cat.* 195. *A. Jews-Ear.* *Gal. Oreille de Judas.* *G. Judas Deyrlein / Holder-schwamm.* *B. Judas Ooren.* Est imi trunci veteris excrescentia spongiosa, lævis, coriacea, & membranacea, auriculæ instar, subtus incana & cinerea, supra nigricans, saporis terrei, & aquei, odoris nullius. *Ufus* est integræ plantæ *Vires* In lacte decoctus, aut aceto maceratus, in Angina, aliisque oris aut gutturis tumoribus aut inflammationibus exhiberi solet ad gargarisandum, aut guttur eluendum. *R. Cat.* pag. 22. Inhibet motum sanguinis, ergo astringit.

A. 6. Agaricus, *Ger.* 1183. *Emac.* 1366. *Sterb.* 245. *Tab. 27. C.* Agaricus, sive Fungus Laricis, *C. B.* 375. *Elem. Bot.* 441. *Tourn. Inst.* 562. Agaricus ex Larice, *Park.* 249. Agaricum, *J. B.* i. 268. *Raii Hist.* i. 107. *A. Agarick.* *Gal. Agaric.* *G. Ercten-schwämme / Dannen-schwämme.* *B. Lorlen-zwamme.* Est trunci Laricis excrescentia fungosa, ex rotundo angulosa, inæqualis, pugni magnitudine, substantia interne candidissima, le-

vissima, friabili, paucis fibris intertexta, ex cortice calloso, cinereo subrufo, cui inclusa exempta. Vel Notæ optimi Agarici hoc disticho continentur:

*Res frangi præsto pretiosus Agaricus esto,
Candidus & splendens, bonus in libra leve
pendens.*

Optimus habetur hodie qui in sylvis Tridentinis & Noricis oritur. Non, ut reliqui Fungi, nocte unâ prodit, sed annum integrum ad sui perfectionem requirit. *Ufu* est integra planta. *Vires.* Purgat pituitam, præcipuè crassam & lentam, & bilem utramque. Corrigitur cum Zingib. Caryophyll. Sal. Gemin. Cryst. Tart. &c. *Præp.* Agaric. Troch. Pil. de Agarico. Vide plura apud *Bellonium de Arbor. Conif. & Campegium in Gall. Pentapharm.*

A. 7. Fungus typhoides coccineus, *Offic.* Fungus typhoides coccineus Melitensis, *Bocc. Plant. rar.* 80. *Raii Hist.* ii. 1851. Fungus Melitensis ejusd. *Mus. di Fisica* 56. Tab. 4. Fungus typhoides coccineus tuberosus Melitensis, *Ejusd.* 69. Fungus typhoides Lubernensis, *Filli Hort. Pisan.* 64. Cynomorium purpureum *Officinarum, Mich. Nov. Gen.* 17. Tab. 12. A. Scarlet Musbrome, *Gal. Champignon rouge éclatant. G. Scharlache Pilze. B. Scharlaken-rood Paadestbel.* In scopulo Melitæ Insulæ adjacentē invenitur, Astringit maxime, unde ei præcipua laus in cohibendo sanguinis profusio; cujus in pulverem soluti serupulum aut amplius in vino aut jusculo dilutum hauriunt, *Bocc.*

A. 8. Phalloides, *Offic.* Fungus phalloides, *F. B.* iii. 843. *Cbab.* 388. *Raii Hist.* i. 103. *Synop.* 15. Fungus virilis penis effigie, *Ger. Emac.* 1583. Fungus fœtidus, penis imaginem referens, *C. B.* 374. *Hist. Oxon.* iii. 640. Phallus Hollandicus, *Park.* 1322. Phallus Adriani Junii, *Sterb.* 277. Tab. 30. A. Boleus phalloides, *Tourn. Inst.* 562. *Buxb.* 41. *Vires.* Magnæ esse utilitatis in ferventi & intolerabili artuum cruciatu refert *Adrian Jun.* A Rusticis in Saxonia externè applicatur in artuum cruciatibus, *Buxb.* 41.

A. 9. Tubera, *Offic. C. B.* 376. *F. B.* iii. 849. *Cbab.* 591. *Raii Hist.* i. 110. *Synop.* 20. *Sterb.* 308. Tab. 32. A. *Hist. Oxon.* iii. 638. Tubera Matthioli, *El. Bot.* 442. *Tourn. Inst.* 565. Tubera terræ, *Ger.* 1385. *Emac.* 1583. Tubera terræ edibilia, *Park.* 1319. A. *Truffles or Trubs.* *Gal. Truffes. G. Tartuffeln.* B. *Tartuffels.* E terra effodiuntur. *Ufu.* Integra planta magnitudine varia, tuberculis extanci-

bus inæqualis, externâ facie rugosâ, nigra, internâ substantia alba, gustus fatuo, odore nonnihil gravi, *Vires.* Venerem stimulant, cocta & pro Emplastro imposita Anginosis præfunt. Vascula seminalia in Tuberibus Terræ observavit D. *Tancredus Robinson, M. D.* viginti abhinc annis, *Vid. Transact. Phil.* In jusculis & acetariis frequens eorum usus.

In Italia Tubera terræ quærendi & colligendi modo ridiculo utuntur. Porcellum scilicet in pascua, ubi eorum proventus est, agunt, qui odore inventa rostro eruit; eumque insequitur quidam, qui eruta colligit.

VII. De Musco.

Muscus autem, quamvis res notissima sit, ejusque species ab unoquoque primo statim aspectu agnoscantur, non tamen ita facile est eam definire, aut generalem aliquam descriptionem cudere, quæ omnibus Muscis & sibi conveniat. Solent autem Musci censerari aridiores ille & exsuccæ, plerumque decolores, substantiæ, quæ oriuntur vel in opacis, vel in muris, tectis, arboribus, petris, aliisque locis sterilioribus, immodice frigore aut calore perustis, aut etiam siccis, & squalidis, in quibus planta perfectæ non provenire, nec durare possunt; aut saltem plantis perfectioribus minus commoda & propitia sunt, *R. H. p.* 112.

A. 1. Muscus, *Offic. Muscus Usnea, Cbab.* 559. Muscus arboreus: Usnea *Officinarum, C. B.* 361. *Raii Hist.* i. 114. *Synop.* iii. 64. Muscus arboreus villosus, *F. B.* iii. 763. *Synop.* 22. Muscus arboreus vulgaris & Quercinus, *Park.* 1372. Muscus Quernus, *Ger.* 1369. *Emac.* 1558. Conserva arborea cinerea vulgaris longa, *Dill. Cat.* 200. Musco Fungus arboreus vulgaris comosus cinereus, *Hist. Oxon.* iii. 635. Lichen arboreus villosus, *Buxb.* 189. A. *Hairy Tree-Moss. Gal. Moussa d'arbre, ou Usnée commune. G. Eichen Moss. B. Fyne Eiken-Moseb.* Ex arboribus adultis villi dependent incani, lignosi, tenuibus contexti filis, gustu adstringente. In Anglia rarior est. *Ufu.* Integra planta, *Vires.* Muscus omnis astringit, *Schrod.*

A. 2. Muscus pulmonarius *Offic. C. B.* 361. Muscus arboreus pulmonarius *Raii Hist.* i. 116. *Synop.* 22. Muscus pulmonarius sive Lichen arborum, *Park.* 1313. Lichen arborum, *Ger.* 1377. *Emac.* 1566. Lichen arboreus sive Pulmonaria arborea, *F. B.* iii. 759. *Mich. Nov. Gen.* 86. *Tourn. Inst.* 549. *Boerb. Ind.* A. 17. *Buxb.* 188. Lichen arboreus sive Impetigo Morbus, & Mentagra quædam, atque Pulmonaria

ria arborea fungosa, *Aldrov. Dendr.* 176. Pulmonaria, Lichen arboreus, *Cbab.* 558. Lichenoides peltatum arboreum maximum platyphyllum, *Dill. Cat. Giff.* 208. *Raii Synop.* iii. 76. Musco-fungus arboreus platyphyllus ramosus e viridi fuscus, *Hist. Oxon.* iii. 634. A. Tree Lungwort, *Dak Lungs.* Gal. *Hepatique des bois, ou Herbes aux poudrons.* G. Lungen-Kraut. B. Platte en breede Boom-mosch. Est planta imperfecta, muscosa, conflata quasi ex foliis latis coriaceis, rugosis invicem incumbentibus, superna parte viridantibus, inferna albicantibus, saporis terrestris & astringentis. Arboribus, praesertim Quercui, adhaerit. *Ufu.* Integra planta. *Vires.* Siccat & astringit, unde sanguinem profluentem compefcit, vulnera recentia glutinat, alvum ac menses sistit. Utuntur ea vulgo ad Pulmonum affectiones, &c. Vide plura apud *Fallopium de Musco, & Epleni. German.*

A. 3. Muscus pyxidatus, *Offic. Ger.* 1371. *Emac.* 1560. *Rand. Ind.* 59. *Park.* 1308. *J. B.* iii. 767. *Raii Hist.* i. 113. Muscus pyxoides, *C. B.* 361. *Prod.* 152. Musco-fungus pyxidatus vulgatiore minor, *Hist. Oxon.* iii. 632. Lichen pyxidatus major, *Tourn. Inst.* 549. *Mich. Nov. Gen.* 82. *Boerb. Ind.* A. 18. *Buxb.* 190. Lichenoides tubulosum pyxidatum cinereum, *Dill. Cat.* 204. *Raii Synop.* iii. 68. A. Cup-Mosch. Gal. *Mouffe en forme de boîte.* G. *Kelch. Mos.* B. *Aard-Mosch met de gedaente van Busjes.* In aridioribus. *Ufu.* Integra Herba. *Vires.* In Tussi convulsivo puerorum specifica aestimatur.

A. 4. Lichen cinereus, *Offic.* Lichen cinereus terrestris, *Raii Cat. Angl.* 185. *Hist.* i. 117. *Synop.* ii. 23. *Buxb.* 188. *Ind. Med.* lxxvii. *Pluk. Almag.* 216. *Vaill. Plant. Explicat. Tab.* xxi. *Fig.* 16. Lichen Pulmonarius maximus, a cinereo rufescens, inferne subrufus, receptaculis florum rubris, plano-orbiculatis, *Mich. Plant. Gen.* 84. Lichen Pulmonarius, saxatilis, rufescens, superne planus, inferne reticulatus, *Tourn. Inst.* 549. *Hist. Par.* 483. Lichen Pulmonarius saxatilis digitatus, *Vaill. Bot. Par.* 116. Lichen pulmonarius, saxatilis digitatus major cinereus, *Rup. For. Jen.* 297. Lichen maritimus, *Boerb. Ind.* A. 16. Lichenoides peltatum terrestre cinereum majus, foliis divisis, *Dillen. Cat. Giff.* 208. *Raii Synop.* iii. 76. *Mart. Edit.* ii. 77. Musco-fungus terrestris latifolius cinereus Hepaticae facie *Hist. Oxon.* iii. 632. Muscus terrestris Hepaticae facie vulgo A. Ground-Liverwort. Gal. *Hepatique terrestre cendrés.* G.

Erde-Leber-Kraut. B. *Leverkruit.* In pascuis sic cioribus non infrequens reperitur. *Ufu.* Tota planta. *Vires.* Adversus morsum Canis rabidi egregium est medicamentum.

A. 5. Lichen arboreus pullus, *Offic.* Lichen crusta modo arboribus adrelescens pullus, *Tourn. Inst.* 548. *Boerb. Ind.* A. 16. Lichenoides crusta foliosa scutellata, pullus, *Dillen. Cat. Giff.* 206. *Raii Synop.* iii. 72. Muscus crusta aut Lichenis modo arboribus adrelescens, *Ejusd. Synop.* i. 14. ii. 23. *Hist.* i. 16. Musco-fungus, lichenoides minor vulgaris pullus, *Hist. Oxon.* iii. 634. Tree-Liverwort. Gal. *Pulmonaire de Cbène.* G. Baum-Leber-Kraut. B. *Boom-lever-kruit.* Ad arbores. *Ufu.* Tota planta. *Vires.* Haec pro specie Pulmonaria arborea usurpatur. Omnes haec plantae habent vim calefacientem, roborantem, & paulo adstringentem; hinc ubi roborantia requiruntur, haec data in Haemorrhagiis conveniunt; dicitur esse optimum remedium in Asthmate & tussi inveterata, *Boerb. Hist. Plant.*

VIII. De Lenticularia,

Nativitas in aqua, atque in ejus superficie sedes; habitus totus simplex foliaceus: Radiculae tenues, capillatae, pellucidulae, *Boerb. Ind.* A. 19.

A. Lens palustris, *Offic. Ger.* 680. *Emac.* 829. *Rand. Ind.* 51. *Raii Synop.* iii. 129. *J. B.* iii. 784. *Cbab.* 566. *Raii Hist.* i. 117. Lens palustris vulgaris, *Hist. Oxon.* iii. 619. Lens palustris sive aquatica vulgaris, *Park.* 1202. Lenticula palustris vulgaris, *C. B.* 362. *Boerb. Ind.* A. 19. *Dill. Cat.* 105. *Buxb.* 184. Lenticularia minor monorrhiza foliis subrotundis utrinque viridibus, *Mich. Nov. Gen.* 16. A. Ducks-Beet. Gal. *Petite Lentille des Marais, ou Lentille d'Eau.* G. *Wasser-Linsen.* B. *Waterlinsen.* In aquosis frequens. *Ufu.* Integra planta. *Vires.* Vis ei refrigerans, unde inflammationibus, Podagrae, & Ignibus sacris convenit. Agglutinat etiam in pueris Hernias intestinorum, *Matth.* De flore & semine hujus plantulae, vide *Dill. Append.* p. 118.

SECTIO SECUNDA.

Herbæ semine minutissimo & nudis oculis vix conspicuo.

Herbæ semine minutissimo sunt vel eodem

Caulibus ipsis aut pediculis privatis innascente insidenteve: Hujus generis sunt vel

Imperfectiores superficie perenni,
Caulibus carentes, foliis in superficie terræ reptatricibus latè se diffundentes, pediculis femina sustinentibus è foliis enatis: *Lichen*

Cauliferæ,

Majores, femina in spicis clavatas referentibus producentes: *Lycopodium*.

Minores vasculis feminalibus.

Caules terminantibus: *Polytrichum aureum*,

E lateribus caulium egredientibus: *Muscus*.

Perfectiores, superficie annua

Monophyllæ,

Spicatæ, folio integro simplici: *Opbioglossum*.

Paniculatæ, folio è multis segmentis composito: *Lunaria*.

Polyphyllæ, foliis teretibus, caules ad nodos in orbem ambientibus multis, radiorum in modum; foliis & caulibus pyxidatim articulatis: *Equisetum*.

Foliis averfis adnascente; foliis

Integris & indivisis, oblongis,

Nullis ad basin folii sinu *Pbyllitis*.

Sinu in basi uniuscujusque ad pediculum fuscato: *Hemionites*.

Pinnatis aut laciniatis, simplici divisurâ,

Majores, folio

Breviore & latiore, radice purgatrice: *Polypodium*.

Longiore & angustiore: *Lonchitis*.

Minores, folio

Crassiore laciniato dentato: *Scolopendria*.

Tenuiore pinnato: *Trichomanes*.

Divisis

Surculosis aut semel duntaxat subdivisis

Majores, pinnis brevibus dentatis: *Filix Mas*.

Minores, pinnis

Densus dispositis angustioribus, pediculis brevibus aut nullis insidentibus, filici mari similis: *Dryopteris*.

Rarius dispositis, latioribus, & obtusioribus pediculis longiusculis

Tenuibus, nigris, foliis tenuioribus: *Capillus Veneris*.

Crassioribus & viridioribus: *Adiantum album*.

Ramosis aut bis subdivisis

Majores, pinnulis non dentatis, seminibus

Aversæ foliorum parti adnascentibus: *Filix Femina*.

In furculis in summitatibus foliorum congestis, palustrium alumnae: *Osmunda Regalis*.

Minores; pinnulis crassioribus, longioribus, & angustioribus: *Adiantum Nigrum*.

I. De Lycopodio.

EST musci genus fertile, pediculis destitutum, capsulae in clavam dense congeruntur, Raii Synop. ii. 107.

A. Lycopodium, *Offic. Buxb.* 204. *Muscus clavatus* sive Lycopodium, *Ger.* 1374. *Emac.* 1562. *Hist. Oxon.* iii. 623. *Park.* 1307. *Raii Hist.* i. 120. *Synop.* 25. *Muscus squamosus vulgaris repens, clavatus, T. Inst.* 553. *Muscus terrestris repens sive clavatus, C. B.* 360. *Muscus terrestris repens à Trago pictus, F. B.* iii. 766. *Muscus terrestris repens Tragi, Chab.* 559. *Plicaria & Cingularia, Polonis. A. Clubmoss Gal. Mousse terrestre, ou Pied de loup. G. Gurzel-fraut / Teuffels-Klau / barlapp. B. Wolfs-klaauw.* In ericetis & montosis, Julio & Augusto floret. *Ufu.* Planta integra, flos sive Pulvis clavarum citrinus. *Vires.* Refrigerat & siccatur. Usus præcipui in calculo expellendo, in fluxu alvi. Extrinsecus in laxitate dentium, in consolidatione & siccatione vulnerum, *Schrod.* In extirpanda Plica, *Ephem. Ger. Anno 2.* p. 94. In Epilepsia puerorum flos multum valet, inque Cardialgia eorundem.

dem, & torminibus ventris flatulentis, R. Synop. In affectibus pulmonum laudatur. Buxb.

II. De Polytricho aureo.

Planta est caulifera minor vasculis seminalibus caules terminantibus, R. M. p. 62.

A. Adiantum aureum, & Polytrichum aureum, Offic. Adiantum aureum majus, Raii Hist. i. 123. Synop. 28. Cat. Angl. vii. 123. Polytrichum aureum majus, C. B. 356 Park. 1051. Polyt. Apuleii, & majus quibusdam, F. B. iii. 760. Polytrichum Apuleii majus, Chab. 558. Polytrichum vulgare & majus capsula quadrangulari, Dill. Cat. 221. Muscus saxatilis aut sylvestris Trago, El. Bot. 439. Muscus capillaceus major, pediculo & capitulo crassioribus, T. Inst. 550. Buxb. 219. Aureus capillaris medius, Herm. Hort. Lugd. Bat. 431. Muscus coronatus major pileolo villoso aureo, Hist. Oxon. iii. 630. Boerb. Ind. A. 21. Muscus capillaris seu Adiantum aureum, Ger. 1371. Muscus capillaris seu Adiantum aureum majus, Ger. Emac. 1559. A. Golden Maiden-Hair. Gal. Perce-mouffe G. Gûlden Wiederthen oder Venus-Haar / Frauen-Haar. B. Vrouwen-hair, Venus-hair. In paludosis. Ufu. Integra planta. Vires. Ob signaturam commendatur ad capillos gerandos, Schrod. In Pleuritide commendatur Decoctio.

III. De Musco trichoide.

Planta est caulifera minor ramosa, vasculis seminalibus à lateribus caulium egredientibus, R. M. p. 62.

A. Usnea Cranii Humani, Offic. Muscus ex cranio Humano, Ger. 1374. Emac. 1563. Park. 1313. Muscus ex cranio, Chab. 560. Muscus cranio humano innatus. Usnea Oscinarum nostratum, Raii Synop. 36. A Moss of a Dead Man's Skull Gal. Usnée humaine G. Moß aus eines Menschen Hirnschal. P. Moß van Menschen Bekkeneel. In Hybernia frequens, unde ad nos delatus est. Ufu. Integra planta Vires. Celebratur à plurimis Autoribus in Hæmorrhagia. Ingreditur autem compositionem famosi illius Unguenti Armarii dicti.

Usnea humana duplex est, Prior in Officinis nostris usitata ex Hybernia adfertur, & nihil aliud est quam Musci vulgaris terrestris species minor, Adiantbi aurei capitulis, nec ab eo differt, qui faxis & arboribus adnascitur;

cui planè similem, nec figurâ, nec odore distinguendum; ossibus equinis & bovinis in campis jacentibus adnascens observavit D. Doody, Pharmacopœus Londinensis, rei herbariæ apprime gnarus:

Alterâ crustacea est, Lichenis petræi in modum craniis adnascens, in iisque se diffundens, quæ ab Autoribus præcedenti antefertur, & peculiari quadam virtute ad diversos morbos depellendos & curandos dotata esse creditur, Ephem. Germ. Ann. 2. Observ. 53. Raii Hist. i. 117.

IV. De Lichene.

Lichen herbula est ex meris foliis in terræ superficie radiculis demissis se diffundentibus constans: è foliis autem oriuntur pediculi capitula sustinentes, R. Synop. p. 20.

A. 1. Hepatica vulgaris Lichen, Offic. Lichen sive Hepatica vulgaris, Raii Hist. i. 124. Synop. 40. Lichen petræus cauliculo pileolum sustinente, C. B. 362. Dill. Cat. 210. Buxb. 185. Boerb. Ind. A. 17. Lichen petræus pileatus, Park. 1315. A. Liverwort. Gal. Hepatique. G. Stein-leber-Kraut. B. Steen-lever-kruit. In humidis umbrosis ad fluviolorum ripas. Ufu. Integra planta. Vires. Hepatica est insignis hæc plantula. Usus præcipuè in obstructionibus Hepatis & Vesicæ, quorum signaturas in foliis gerit: Hinc in Hæctica, in Ictero, in Scabiæ, & Lichenibus, in Gonorrhœa, in Febri. Extrinsicus sistit sanguinem in vulneribus, Schrod.

A. 2. Hepatica stellata, Offic. Hepatica terrestris, Ger. 1375. Emac. 1565 item, Hepatica altera, Ger. ib. Hepatica stellata, Ger. Emac. ib. item, Hepatica petræa, Ger. 1576. Emac. ib. Lichen sive Hepatica, Chab. 557. Lichen sive Hepatica fontana, F. B. iii. 758. Lichen petræus latifolius sive Hepatica fontana, C. B. 362. Lichen petræus stellatus, Ejuisd. Raii Hist. i. 125. Synop. 40. Lichen sive Hepatica vulgaris, Park. 1314. Lichen seu Hepatica minor vulgaris, Ejuisd. Lichen acaulis sive Hepatica vulgaris, Hist. Oxon. iii. 623. Lichen caulifer petræus stellatus, Ejuisd. Lichen petalodes polymorphos, Dill. Cat. 210. A. Star-Liverwort. Gal. Hepatique étoilée. G. Stern-Stein-leber-kraut. B. Starre-sicen-Leverkruid. In uliginosis & umbrosis locis. Ufu. Integra planta. Vires. Cum priore convenit. Vulgus ea plus utitur, quam medici, Koning.

V. De Ophiogloss.

PLanta est singularis & sui generis, unifolia, spica linguam serpentinam imitante à medio folio egressa, R. Synop. p. 21.

A. Ophioglossum, *Offic.* *J. B.* iii. 708. *Ger.* 327. *Emac.* 404. *Raii Hist.* i. 126. *Synop.* 44. *Dill. Cat.* 67. *Buxb.* 239. Ophioglossum vulgatum, C. B. 354. *Hist. Oxon.* iii. 595. *Tourn. Inst.* 548. *Boerb. Ind. A.* 27. Ophioglossum sive Lingua serpentina, *Park.* 506. A. *Adders-tongue.* Gal. *Herbe sans Couture, Langue de Serpent, petite Serpentinaire.* G. *Matter-Zunglein.* B. *Adderstong, Speer-kruid, Nater-tong.* In pratis & pascuis humidis Aprili vel Maio. *Ufu.* Integra planta. Vulnerarium est insigne, tum intus sumptum, tum extrinsecus applicatum, R. H. ib. Imprimis commendatur herniosis, *Buxb.*

VI. De Lunaria.

NOtae hujus sunt folium singulare pinnatum, adnatum cauliculo racemulis flosculorum & seminum onusto, R. Synop. p. 22.

A. Lunaria, *Offic. Minor, Ger.* 328. *Emac.* 405. *Park.* 507. *Raii Hist.* i. 127. *Chab.* 544. *Raii Synop.* 44. Lunaria racemosa minor vel vulgaris, C. B. 354. *Hist. Oxon.* iii. 594. Lunaria Botrytis, *J. B.* Ofmunda foliis lunulatis, *El. Bot.* 436. *Tourn. Inst.* 547. *Dill. Cat.* 64. *Boerb. Ind. A.* 127. *Buxb.* 248. A. *Moon-wort.* Gal. *Lunaire, ou Taure.* G. *Mond-Kauten / Mond-Kraut.* B. *Maan-kruit.* In montosis non raro. *Ufu.* Integra planta. *Vires.* Cum Ophioglossis viribus convenit. Ex Lunaria Walli unguentum conficiunt, quod regioni renum illicitum habetur inter certissima Dysenteriae remedia, *D. Needham.* Menses etiam sistit; *D. Eales.* Albos fluores suppressit, *Bobart.*

VII. De Equiseto.

Equisetum folia habet setis familia rotatim circa caules ad genicula nascentia: cum caulibus folia pycnidatim articulantur, R. Synop. p. 20.

A. 1. Cauda Equina, & Equisetum majus, *Offic. Equisetum majus, Ger.* 955. *Emac.* 1113. *Raii Hist.* i. 128. *Synop.* 42. Equisetum majus palustre, *Park.* 1200. Equisetum majus aquaticum, *J. B.* iii. 729. *Chab.* 551. *Hist. Oxon.* iii. 621. Equisetum palustre longiori-

bus fetis, C. B. 15. *Tourn. Inst.* 533. *Boerb. Ind. A.* 2. 106. *Dill. Cat.* 50. A. *Creat Marsb Horse-tail.* Gal. *Prèle, ou grande Queue de Cheval.* G. *Schwaßthau / Ross-Schwanz.* B. *Groote Paardestaert.* In palustribus & aquisosis provenit. In usu sunt caules cum foliis suis. *Vires.* Vulnerarium est, inspissat, astringit. *Ufus* præcipue in Hæmorrhagiis sistendis, in exulceratione & vulneratione Renum & Vesicæ, &c. *Schrod.*

A. 2. Cauda Equina minor & Equisetum minus, *Offic. Equisetum segetale, Ger.* 956. *Emac.* 1114. Equisetum arvense longioribus fetis, C. B. 16. *Park.* 1202. *Raii Hist.* i. 128. *Synop.* 42. *Hist. Oxon.* iii. 621. *Tourn. Inst.* 533. *Dill. Cat.* 38. *Boerb. Ind. A.* 2. 107. Equisetum minus terrestre, *J. B.* iii. 730. *Elem. Bot.* 424. Equisetum minus terrestre sive arvense, *Chab.* 551. A. *Corn Horse-tail.* Gal. *petite Queue de Cheval.* G. *Ross-Schwanz Pferde-schwanz / Schwaßthau.* B. *Kleine Paardestaert.* Inter segetes solo humidior. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

A. 3. Polygonum femina, *Offic. Equiseti facie Polygonum femina, J. B.* iii. 732. *Chab.* 552. Cauda Equina femina, *Ger.* 957. *Emac.* 1114. Equisetum palustre brevioribus foliis polyspermon, C. B. 15. *Hist. Oxon.* iii. 621. *Raii Hist.* i. 129. *Synop.* 42. *Boerb. Ind. A.* 2. 107. Equisetum alterum brevioribus fetis, *Park.* 1201. *Pinastella Ruppio, Buxb.* 261. *Pinastella surrector, Rupp. Flor. Jen.* 275. A. *Female Horse-tail.* Gal. *Queue de Cheval femelle.* G. *Pferde Schwanz Weiblein.* B. *Duisentknoop Wyffe.* In stagnis & lacubus, & ad fluviorum ripas. *Ufu.* Herba. *Vires.* Vulneraria est planta.

Herbæ semine minutissimo, caule carentes, Epiphyllispermæ.

I. De Phyllitide.

FOLIIS est integris & indivisis, R. Synop. pag. 22.

A. Lingua Cervina, & Phyllitis, *Offic. Phyllitis, Ger.* 976. *Emac.* 1138. *Raii Hist.* i. 134. *Synop.* 44. Phyllitis Lingua Cervina, *Chab.* 557. Phyllitis sive Lingua cervina vulgi, *J. B.* iii. 756. Phyllitis sive Lingua cervina vulgaris, *Park.* 1046. Lingua cervina Officinarum, C. B. 353. *Elem. Bot.* 434. *Tourn. Inst.*

Inst. 544. *Boerb. Ind. A.* 23. Lingua cervina vulgaris, *Hist. Oxon.* iii. 560. *A. Harts-tongue.* Gal. *Langue de Cerf.* G. *Hirsch-Zunge.* B. *Herts-tong.* Folio lato, glabro, nullo ad basin appendice, saporis subastringentis. In umbrosis saxosis. In *Ufu* sunt Folia. *Vires.* Ufus præcipue in Liene tumido, fluxu alvi, exspuicione sanguinis. Extrinsicus mundificat vulnera ac ulcera, *Schrod.* Pulvis herbæ exsiccatæ in palpitatione cordis, in suffocatione uterina, in motibus convulsivis, mira præstat, *R. Cat. Angl.* p. 232. Si cum vino coquatur præstare contra venena & morsum rabidi canis, ut & viscerum obstructions, *Diosc.* Datur etiam in laxis Rachiticis, corporibusque Scorbuticis, *Boerb.*

II. De Hemionitide.

Foliis integris est & indivisis, sinu in basi uniuscujusque ad pediculum falcato, cum appendice utrinque producto, *R. Meth.* p. 63.

Hemionitis, *Offic. F. B.* iii. 758 *Ger.* 977. Hemionitis vulgaris, *C. B.* 353. *Raii Hist.* i. 135. *Hist. Oxon.* iii. 560. *Tourn. Inst.* 546. *Elem. Bot.* 436. *Boerb. Ind. A.* 24. Hemionitis major, *Ger. Emac.* 1138. *Park.* 1047. Hemionium sive Hemionitis, quibusdam Splenium, *Chab.* 557. *A. Bules Fern.* Gal. *Hemionite.* G. *Maul- & sel- Jarren- Kraut.* B. *Gemeene Hemionitis.* In Italia provenire dicitur. *Ufu.* Herba. *Vires.* Ex Aceto pota Lienem absumit, *Diosc.* Herba est Splenetica, & iisdem pollet viribus, quibus & Lingua cervina, *Bobart.* Est planta adstringens, vulneraria, pectoralis, conducit in morbis Splenicis, & in sputo sanguineo, *Boerb.*

III. De Asplenio sive Ceterach.

Parvitate sua & foliorum laciniis, quæ breves sunt & obtuse, non conjugatim, sed alternatim dispositæ, à congeneribus differt, *R. Synop.* p. 23.

A. Asplenium Ceterach, Scolopendria, *Offic.* Asplenium, Scolopendrium, Ceterach, *Chab.* 556. Asplenium sive Ceterach, *F. B.* iii. 749. *Ger.* 978. *Emac.* 1140. *Raii Hist.* i. 139. *Synop.* 45. *Park.* 1046. *Hist. Oxon.* i. 561. *Elem. Bot.* 434. *Tourn. Inst.* 544. Ceterach Officinarum, *C. B.* 354. A. *Spleenwort* or *Miltwast.* Gal. *Ceterach,* ou *vraye Scolopendre.* G. *Recht* oder *klein Miltkraut.* B. *Miltkruid,* *Steenwaren.* In Saxorum crepidinibus & antiquis muris. In *Ufu* sunt Folia Septembri collecta. *Vires.* Saporis acer-

bi, absterg. spleneticum est. Ufus præcipue in duritie Lienis, Ictero, Febri quartana: Urinam movet, calculum comminuit, Menses ciet, *Schrod. Præp. Syr. de Scolopendrio.*

IV. De Polypodio.

Foliis laciniatis aut pinnatis à reliquis differt, *R. Synop.* p. 22.

A. Polypodium Quercinum, *Offic.* Polypodium, *F. B.* iii. 748. *Ger.* 972. *Emac.* 1132. *Raii Hist.* i. 137. *Synop.* 45. *Dill. Cat.* 55. Polypodium vulgare, *C. B.* 357. *Park.* 1039. *Hist. Oxon.* iii. 562. *Elem. Bot.* 431. *Tourn. Inst.* 540. *Boerb. Ind. A.* 24. *Buxb.* 266. Polypodium, quibusdam filicula, *Chab.* 558. Filix Polypodium dicta, *Herman. Cat.* 258. A. *Polypody of the Dak.* Gal. *Polypode de Chene.* G. *Engelsuß.* B. *Eyken-varen.* In muris & adium tectis, inque aggeribus terrenis umbrosis ad radices aut truncos arborum. Quod Quercui innascitur reliquis in medicina præfertur. *Ufu.* Radix oblonga est, foris rufescens, intus herbacea, ex viridi pallescens, multis nodis & tophis quasi acetabulis geniculata, saporis subacris, dulcis, quodammodo astringentis, nauseosi. *Vires.* Educit bilem adustam & pituitam lentam. Hinc utilissimum in obstructionsibus Mesenterii, Hepatis, ac Lienis, & inde natis passionibus Hypochondriorum, Scorbuticis. Rarò autem sola datur, sed aliis purgantibus ferè admiscetur, & quia feigniter purgat, plerumque in decoctis vel infusionibus, rarò in aliis formulis adhibetur, *Schrod.*

V. De Lonchitide.

Angustia & longitudine foliorum, ut & loco natali à Polypodio differt, *R. Synop.* p. 45.

A. Lonchitis, *Offic.* Aspera, *Ger.* 978. *Emac.* 1140. *Raii Hist.* i. 138. *Synop.* 45. Aspera minor, *Park.* 1042. Minor, *C. B.* 359. Lonchites altera foliis Polypodii, *F. B.* iii. 744. Lonchitis altera foliis Polypodii, Asplenium sylvestre nonnullis, *Chab.* 556. Lonchitis vulgatiore folio vario, *Hist. Oxon.* iii. 569. Filix sive Lonchitis altera foliis Polypodii, *Fluk. Almag.* 152. Polypodium angustifolium folio vario, *Elem. Bot.* 431. *Tourn. Inst.* 540. *Boerb. Ind. A.* 25. *Buxb.* 257. A. *Rough Spleenwort.* Gal. *Lonkite.* G. *Engelsuß.* *Baumfaren.* B. *Boom-varen.* In humidioribus

bus, nemorosus, asperis, & ericetis. *Ufu.* Folia. *Vires.* Herba est vulneribus glutinandis, in eisque inflammationem excitari non patitur. Pota ex aceto Lienem absumit, *Diosc.* Radix est aperiens & diuretica, hinc urinam movet, *Boerb.*

Lonchitis *Dioscoridi* duplex est, altera foliis Porri, quam solum *Plinius* novit, cujus semen triangulum, & lanceæ cuspidi simile, unde etiam planta ipsa sibi cognomentum arrogavit, nec unquam reperisse, nec ab aliis inventum vidisse scribit *Matthiolus*.

VI. De Trichomane.

Proveritate suâ & foliis *Viciae* aut *Securidaceæ* æmulis à reliquis distinguitur, R. Synop. P. 23.

A. Trichomanes, *Offic.* Capillus Veneris, *Pharmacopolis.* Trichomanes, *Park.* 1051. *Raii Hist.* i. 140. *Synop.* 46. Trichomanes Mas, *Ger.* 985. *Emac.* 1146. Trichomanes sive Polytrichum, *J. B.* iii. 754. *Dill. Cat.* 105. Trichomanes sive Polytrichum *Officinarum*, *C. B.* 356. *Hist. Oxon.* iii. 591. *Elem. Bot.* 431. *Tourn. Inst.* 539. *Boerb. Ind. A.* 25. *Buxb.* 321. Polytrichum, *Cod. Med.* xciii. Trichomanes, Polytrichum, Callitrichum, *Chab.* 556. A. *Englisch Black Maiden-hair.* Gal. *Polytric. G. Stein-bruch.* B. *Steenbreeke, Wederdood.* In petris & aggeribus umbrosis, & muris antiquis. *Ufu.* Folia seu Herba integra, Septembris collecta: Saporis est subastringentis. N. B. *Officinis nostris Adianti veri seu capilli Veneris succedaneum est, & in frequenti usu. Vires.* Præcipuæ hujus plantæ, de quibus inter Medicos ferè convenit, sunt vitiis Pulmonis & Thoracis auxiliari, calculo renum & urinæ stillicidio subvenire, *R. H.* p. 140. Adiantho, Capillo Veneris & Rutæ murariæ facultatibus omnibus respondet, *Schrod.* Vim nullam aperitivam in his plantis capillaribus invenio. Quando præmissa sunt aperiencia, possunt usurpari; si & humores sunt tenues, absorbent illos.

VII. De Filice Mare.

Foliis est furculosis aut semel duntaxat subdivisis, hoc est, in quibus mediæ costæ seu scapo furculi utrinque pinnati hinc inde adnascuntur; majoribus pinnulis, brevibus, dentatis, R. *Method.* p. 63.

A. Filix mas, *Offic. Ger.* 969. Filix, *Chab.* 553. Filix mas vulgaris, *Park.* 1056. *Raii*

Hist. i. 143. *Synop.* 47. *Buxb.* 112. Filix mas non ramola, pinnulis latis, densis, minutim dentatis, *Ger. Emac.* 1129. Filix non ramosa dentata, *C. B.* 358. *Hist. Oxon.* iii. 578. *Tourn. Inst.* 536. *Elem. Bot.* 428. *Dill. Cat.* 103. *Boerb. Ind. A.* 26. Filix vulgò mas dicta, sive non ramosa, *J. B.* iii. 737. A. *Common Male Fern.* Gal. *Fougère mâle.* G. *Waldfarn / Farnkraut.* B. *Groote gemeene Varen.* In aggeribus sepium umbrosis. *Ufu.* Radix crassa, foris nigricans, intus pallida, fibrosa, multis appendicibus involuta & implexa, saporis amarulenti subastringentis. *Vires.* Planta hæc cum Filice Fœmina viribus convenit: Peculiariter tamen Rachitidi morbo confert, *R. H.* p. ib. Expellit Vermes & Calculos.

Laborantes lienis incremento recreat. Radix & potu & illitu cum axungia vulneribus sagitta arundinacea factis est auxilio, *Diosc.*

VIII. De Dryopteride.

Pinnis densius dispositis, angustioribus, pediculis brevibus aut nullis insidentibus, filicimari similis, R. *Meth.* p. 64.

A. Dryopteris, *Offic.* Dryopteris adversariorum, *Ger. Emac.* 1135. Dryopteris sive Filix Querna repens, *Park.* 1041. Filix Querna, *C. B.* 358. Filix minor non ramosa, *J. B.* iii. 740. *Chab.* 555. *Tourn. Inst.* 537. *Elem. Bot.* 429. *Raii Hist.* i. 46. *Synop.* 48. Filix palustris sive aquatica, *Raii Cat. Cant. App. Alt.* 7. *Cat. Angl.* 108. Filix non ramosa minor sylvatica repens, *Hist. Oxon.* iii. 580. Polypodium tenerum minus, *Boerb. Ind. A.* 25. A. *Oak-Fern.* Gal. *Petite Fougère aquatique.* G. *Cich-Farren-Kraut.* B. *Kleine Water-Varen.* In locis palustribus & putridis. *Ufu.* Integra planta. *Vires.* Psilothrum est cum radicibus trita: Illinitur enim primum, postquam corpus exudavit, mox sudor abluitur, & recens imponitur, *Diosc.* Facultatem habet septicam.

Hujus usum *Rondeletius* perniciosum esse comperit affirmat, cum ab ignatis quibusdam Delphinatus Pharmacopœis vice Polypodii medicamenti immitteretur. In Pharmacopolarum quorundam officinis aliquando inveni sub titulo *Adianti albi*.

IX. De Adiantho Albo.

Pinnulis laticioribus, obtusioribus, crassioribus, & viridioribus Rutæ accedentibus, pediculis longiusculis a reliquis distinguitur.

A.

A. Adiantum album, Ruta muraria, Salvia vitæ, *Offic.* Adiantum album, *Raii Hist.* i. 146. *Synop.* 48. Adiantum album murarium, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 10. Ruta muraria, *C. B.* 356. *Tourn. Inst.* 541. *Elem. Bot.* 433. *J. B.* iii. 753. *Cbab.* 555. *Boerb. Ind. A.* 26. Ruta muraria sive Salvia vitæ, *Park.* 1050. *Ger.* 983. *Emac.* 1144. Filicula petræa Rutæ facie, *Hist. Oxon.* iii. 585. Muraria semper virens vulgaris, *Dill. Cat.* 73. A. True White Maiden-Hair. *Gal. Rue de Mur.* G. Maur-Haute. B. Steen-Ruite. Crescit in muris & pontibus, inque petrarum fissuris. *Ufus* est Herba integra. *Vires.* Adiantho cæterisque capillaribus temperamento & facultatibus non multum absimilis est, *R. Cat. Angl.* p. 7. Hæc sumenda est, ubi Medici *Adiantum album* præscribunt.

X. De Capillo Veneris vero.

P Innullis tenuibus nigris, foliis etiam tenuioribus à priori differt, *R. Method.* p. 64.

A. 1. Adiantum vulgare, Capillus Veneris, *Offic.* Adiantum, *Cod. Med.* 1111. Adiantum sive Capillus Veneris, *J. B.* iii. 751. *Raii Hist.* i. 147. Adiantum, Capillus Veneris, *Cbab.* 555. Adiantum verum, sive Capillus Veneris verus, *Park.* 1049. Adiantum foliis Coriandri, *C. B.* 355. *Tourn. Inst.* 543. *Elem. Bot.* 433. *Hist. Oxon.* iii. 587. Capillus Veneris verus, *Ger.* 982. *Emac.* 1143. A. True Maiden-Hair. *Gal. Cheveux de Venus, Capilli Veneris.* G. Frauen-Haar / Frauen-oder Venus-Haar. B. Venus-Hair, Vrouwen-Hair. Ex Gallia & Italia advehitur. *Ufus* est Foliorum seu Herbae integræ: Saporem & odorem habet præcedentis. *Vires.* Exsiccatur, attenuatur, aperit, extergit, Pulmonum renunquæ vitii medetur, Hepatis & Lienis obstructiones reseratur, Urinam & Menses ciet. Pro Adiantho albo in *Officinis Pharmacopolarum* venditur. Hæc sumenda est cum medici *Capillum Veneris* præscribunt, non *Trichom.*

A. 2. Adiantum Canadense vel Capillus Veneris Canadensis, *Cod. Med.* 1111. Adiantum Americanum, *Corn.* 7. *Raii Hist.* i. 148. *Hist. Hort. Pis.* 3. *Tourn. Inst.* 543. *Elem. Bot.* 433. *Boerb. Ind. A.* 26. Adiantum fruticosum Americanum, *Park. Theat.* 1049. Adiantum fruticosum Brasilianum, *C. B. Prod.* 150. *Pin.* 355. *Cbomel.* 83. Adiantum fruticosum Americanum summis ramulis reflexis, & in orbem expansis, *Pluk. Phytog.* 124. *Almag.* 10. *Hist. Oxon.* iii. 588. A. Canada or American Mai-

den-Hair. *Gal. Capillaire de Canada.* G. Frauen-Haar aus Canada. B. Vrouwen-Hair van Canada. *Ufus.* Herba. *Vires.* Cum priore convenit viribus, cui succedaneum esse scribit *Cbomel.* 83. In *Officinis nostris* raro invenitur.

XI. De Filice Femina.

N Ota bujus folia ramosa seu bis subdivisa, magnitudo insignis, radix repens, *R. Synop.* p. 25.

A. 1. Filix femina, *Offic. Ger.* 969. *Emac.* 1128. *Raii Hist.* i. 149. *Synop.* 49. *Buxb.* 113. Filix femina vulgaris, *Park.* 1037. Filix ramosa major pinnulis obtusis, non dentatis, *C. B.* 357. *Tourn. Inst.* 536. *Elem. Bot.* 428. Filix major & prior Trago, seu ramosa repens, *J. B.* iii. 735. Filix ramosa repens vulgarissima, *Hist. Oxon.* iii. 583. Thilypteris, *Dill. Cat.* 174. A. Female Fern, or Common Brakes. *Gal. Fougere Femelle.* G. Groß Farn-Kraut. B. Varen Wyffe. In pascuis sterilibus. In *Ufu* est Radix, longa, foris nigricans, intus albida, sapore amaricante & astringente. *Vires.* Splenetica est, subastringit, aperit. *Ufus* præcipue in obstructionibus viscerum, & imprimis Lienis & Uteri. Extrinsicus commendatur ad ambusta, *Schrod.* Aqua distillata ex hac planta est specificum remedium contra lumbricos, *Boerb.*

A. 2. Filix florida, Osmunda regalis, *Offic.* Filix florida sive Osmunda regalis, *Ger. Emac.* 1131. *Raii Hist.* i. 151. Filix ramosa non dentata, florida, *C. B.* 357. Filix floribus insignis, *J. B.* iii. 736. Filix botrytisis sive florida major pinnulis non dentatis ex adverso nascentibus, *Hist. Oxon.* iii. 593. Filix ramosa floribus insignis, *Cbab.* 554. Osmunda regalis, *Ger.* 971. Osmunda regalis sive Filix florida, *Park.* 1038. *Elem. Bot.* 436. Vulgaris & palustris, *T. Inst.* 547. *Buxb.* 248. A. Osmund Royal. *Gal. Osmonde, ou Fougere aquatique.* G. Wasser-Farn. B. Water-Varen. In palustribus putridis & Sylvis humidis. In *Ufu* est Radix crassa multas ex uno capite perplexas & inter se convolutas emittens radículas, foris nigricantes, intus albicantes, saporis subacris, & subamari, odoris non ingrati. *Vires.* Ad Hernias & Ulcera exploratissimi commodi est. Rachitidi morbo remedium præstantissimum & quasi proprium aut specificum censetur.

XII. De Adianto Nigro.

Folia firmiora & densiora, glabra & splendentia, R. H. p. 152.

A. 1. Adiantum nigrum, *Offic.* Adiantum nigrum *Officinarum*, *J. B.* iii. 742. *Raii Hist.* i. 152. *Synop.* 50. Adiantum nigrum vulgare, *Park.* 1049. Adiantum foliis longioribus pulverulentis, pediculo nigro, *C. B.* 355. *Hist. Oxon.* iii. 588. *Boerb. Ind.* A. 26. Onopteris mas, *Ger.* 975. *Emac.* 1137. Filicula quæ Adiantum nigrum *Officinarum*, *El. Bot.* 432. Filicula quæ Adiantum nigrum *Officinarum*, pinnulis obtusioribus & acutioribus, *T. Inst.* 542. *Buxb.* 113. A. *Common Black Maiden-hair.* *Gal. Capillaire noir.* G. *Schwarze Frauen-Haar.* B. *Zwart Vrouwen-haar.* In aggeribus umbrosis ad radices arborum. *Ufu.* Folia seu herba integra. *Viribus* cum Adiantho albo & Capillo Veneris convenit. Hæc sumenda est, cum Medici *Adiantum nigrum* præscribunt.

A. 2. Adiantum album, *Cod. Med.* IIII. Adiantum album folio Filicis, *J. B.* iii. 741. *Cbab.* 555. *Raii Hist.* i. 152. *Fill. Hort. P.* 4. Filicula fontana major sive Adiantum album folio Filicis, *C. B. Pin.* 358. *Chomel.* 83. *Tourn. Inst.* 542. *Elem. Bot.* 432. *Boerb. Ind.* A. 26. *Rupp. Flor. Jen.* 278. *Buxb.* 113. *Dryopteris alba*, *Ger. Emac.* 1135. *Park. Theat.* 1041. A. *White Dak-Fern.* *Gal. Capillaire blanc.* G. *Wisse Frauen-Haar.* B. *Waterveen.* In rupibus & montosis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum reliquis Adianthis convenit virtutibus, quibus pro succedaneo est.

XIII. De Agno Scythico.

Agnus Scythicus, *Offic.* Agnus Scythicus Borometz, *J. B.* i. 406. *Cbab. Append.* 598. Agnus Tartaricus, *Act. Philos. Lond.* N. 247. p. 461. Agnus Scythicus vegetabilis Boramitz dictus ex Museo Breyniano, *Ejusd.* N. 390. Frutex Tartaricus, *C. B.* 512. Planta-Animal seu Borometz, Agnus Scythicus, *Park. Theat.* 1618. A. *The Scythian or Tartarian Lamb.* *Gal. Ce Zoophyte est une espece de Melon appelle Agnus Scythicus & Borametz; ce Melon est fait comme un Agneau.* G. *Scythisch- oder Tartarisch Lam.* B. *Een Plant een Lam verbelende, en diebalven een Schytsche*

of Tartarise Lam genaamt. Ex China & Tartaria allata est. Ufu. Lanugo Poco *Sempie Offic.* A. *Golden Mojs.* *Gal. Peau velue ou couverte d'une laine friste & douce au toucher, comme celle d'un Agneau nouveau né dans l'Agnes Scythicus noir.* G. *Gulden-Mojs.* B. *Gulden-Mos. Mus. Reg. Soc.* p. 386. Colore est lutescente obscuro, unam circiter quartam uncia longa, serici instar splendens. *Vires.* Adversus Hæmoptysin usurpatur. *Dos.* Sex grana. Tres autem doses curationem perficere traduntur. D. *Brown* apud Chineses in frequenti usu esse refert ad sanguinem è vulneribus recentibus fluentem sistendum, quemadmodum apud nos Aranearum telæ.

Non opus est ut hic repetam mirabilem & fabulosam historiam hujus plantæ, quæ à *Dureto*, *Scaligero*, aliisque eorum sequacibus traditur. Sufficiat dixisse, quod in arculariorum *Chinensium* ad Regiam Societatem *Londin.* missa inerat, quod plus pedem longa erat, carpum humanum crassa, protuberantibus variis inæqualis, & propè extremum pediculos quosdam emittens 3 aut 4 uncias longos filicino cauli exactè similes, lanugine prædicta obtectos. Similitudo, quam obtinet cum Filicibus quibusdam arboreis *Jamaicensibus* fecit, ut hic tantisper eam collocem, donec pleniorum ejus cognitionem & historiam consequar; qui plura desiderat, adeat *Dissertationem* de Agno vegetabili *Scythico*, &c. *Trans. Philos. Lond.* No 390. p. 353.

SECTIO TERTIA.

De Herbis flore imperfecto seu stamineo.

Florem imperfectum voco, quicumque foliis illis tenellis, fugacibus, coloratis caret, quæ nos petala dicimus, adæque solo calyce & staminibus componitur. Sub staminibus etiam stylium comprehendimus, quo paucissimi flores carent, R. H. p. 154.

Herbæ flore imperfecto seu stamineo sunt vel

Sexu distinctæ vulgò dictæ, hoc est, in quibus ab eisdem plantæ semine editis, aliæ flores absque semine producant, aliæ semine fœcundæ sunt; suntque vel

Scandens, fructibus squamosis, in racemos congestis amaris: *Lupulus*.

Erectæ; feminibus

Solitariis, h. e. ad singulos flosculos singulis foliis

Ex adverso binis

Integris spinulis urentibus minax: *Urtica*.

Digitatis, è cuius corticibus linteamina fiunt: *Cannabis*.

Alternatim nascentibus, feminibus nunc muricatis, nunc lævibus: *Spinachia*.

Binis cohærentibus testicularum fere in modum: *Mercurialis*.

Sexu carentes, in quibus ab eodem specie semine editis nulla ejusmodi diversitas observatur; suntque vel semine

Flori conjuncto seu contiguo

Rotundo aut paululum compresso aliùsve cujuscunque figuræ præter triquetrum: hæ vel sunt flore florisque calyce

Sedi seu basi feminis fructùsve cohærente, semine vel

Nudo, nullo scilicet præter calycem vasculo clauso,

Quinquifido: *Cbenopodium*.

Trifido: *Blitum*

Flosculo à Perianthio distincto incluso, herba in parietinis & rudicibus nascente: *Parietaria*.

Vasculo à flore distincto protecto, eoque vel

Bivalvi, è duobus laminis seu valvulis conniventibus tantum, non cohærentibus composito: *Atriplex*.

Subrotundo, membranaceo, undique clauso, quod per maturitatem horizontaliter rumpitur, feminibus in singulis vasculis singulis; comâ speciosâ & immarcescibilis: *Amarantus*.

Summo semini aut fructui innascente, vel

a b

Vasculo incluso

Verrucoso, osseo, in spicis prælongis, angustis, folio lato, glabro, radice esculenta: *Beta*.

Molliore & Membranaceo, nullis verruculis scabro

In sex loculamenta diviso, foliis rotundis crassis, duris Hedera: *Ajarum*.

Simplici, nec diviso in cellulas, striato, flosculis & feminibus

In summis caulibus & ramulis foliis subrotundis eleganter crenatis: *Alchymilla*.

Ad latera caulium è foliorum alis exeuntibus feminibus

Cochleatis: *Kali*.
Oblongis: *Camplo-rata*.

Ovato-acuminatis: foliis vel

Integris: *Herniaria*.

Dissectis: *Perce-pier*.

Nudo, foliis angustis: *Knawell*.

Triquetro, vel

Lucido seu splendente; lateribus atque etiam angulis

Æqualibus, florum calycibus

Hexaphyllis; foliis mollibus: *Lapathum*.

Pentaphyllis; in spicas dispositis

E foliorum alis egressas: *Fegopyrum*.

In summis caulibus radice intorta: *Eistorta*.

Quadrifyllis, in aquosis nascentis; *Potamogeton*

Inæqualibus, foliis Persicæ, flosculis tetraphyllis in spicas congestis: *Persicaria*.

Non splendente

Minor floribus pentaphyllis in foliorum sinibus, cauliculis, crebris geniculis interceptis, foliis parvis angustis: *Polygonum*.

In eadem planta à flore aliquantulum remoto fructu echinato aut aspero.

- { Monospermò, foliis laciniatis: *Ambrosia*.
 { Bina intus semina claudente foliis subrotundis: *Xanthium*.
 { Tricocco, foliis
 { Apetalis: *Ricinus*.
 { Rosaceis: *Ricinoides*.

I. De Lupulo Salictario.

NOTÆ Lupuli characteristicae sunt caules volubiles, fructus squamosi in racemis laxis, Raii Synop. p. 28.

A. Lupulus, *Offic.* Lupulus mas & femina, C. B. 298. *J. B.* ii. 151. *Chab.* 121. *Raii Hist.* i. 156. *Synop.* 52. *Tourn. Inst.* 535. *Boerb. Ind. A.* ii. 104. *Dill. Cat.* 152. *Buxb.* 198. Lupulus sativus & sylvestris, *Park.* 176. Lupulus salictarius, *Ger.* 737. *Emac.* 884. Convolvulus perennis heteroclitus, floribus herbaceis, capsulis foliaceis, strobili instar, *Hist. Oxon.* ii. 37. A. *Hops.* Gal. *Loublon.* G. *Hopffen.* B. *Hop.* In sepibus. Floret Julio vel Augusto. *Usu.* Folia, flores, & turiones. *Vires.* Flores amari saporis, anodynice sunt, & discutiunt. Usus præcipue in obstructione Lienis ac Hepatis, & inde in Ictero, in hypochondriacis affectibus, &c. Ciet Menfes & Urinam. Extrinsecus sedat dolores, auxiliatur contusionibus, luxationibus, tumoribus. Turiones mundificant sanguinem, adeoque à Scabie præservant, *Schrod.*

II. De Cannabe.

NOTÆ bujus characteristicae sunt folia digitata, corticis filamenta valida & tenacia, ad funes & linteamina texenda idonea, R. Synop. p. 28.

A. Cannabis, *Offic.* *Chab.* 478. *Ger.* 512. Cannabis sativa, C. B. 320. *Hist. Oxon.* iii. 433. *Park.* 597. *Raii Hist.* i. 158. *Synop.* 53. *Boerb. Ind. A.* ii. 104. *Tourn. Inst.* 535. *Buxb.* 53. Cannabis, mas & femina, *J. B.* iii. 447. *Ger. Emac.* 708. A. *Hemp.* Gal. *Chanvre.* G. *Hanff.* B. *Kennip.* Seritur in agris. *Usu.* Semina subrotunda, parva, quæ sub tenui cortice ex cinereo spadiceo lucido includunt medullam albidam, sapore subdulci, *Vires.* Semen genitale imminuit, usu continuato; Tussi opitulatur, Ictero subvenit; & caput vaporibus replet, *Schrod.*

A. 2. Bangue, *Offic.* *Park.* 1624. *Garz. ab*

Hort. 233. C. à *Costa* 290. *Raii Hist.* i. 159. Bangue Cannabi simile, *J. B.* iii. 440. Cannabis Indica trifoliata, sive Bangue Indorum, *Pluk. Almag.* 80. *Pbytog.* 273. Cannabis peregrina gemmis fructuum longioribus Bangue dicta, *Hist. Oxon.* iii. 433. Cannabis similis exotica, C. B. 330. *Com. Flor. Mal.* 68. Althææ alia species foliis Cannabinis à Garzia ab Horto Bangue dicta, *Herm. Hort. L. Bat.* 26. Kalengi Cansjava, *H. M. Tom.* x. 119. Tab. 60. Tsyeru-Cansjava, *ejud.* 121. Tab. 61. A. *Bang.* Gal. *Bangue,* *Chanvre des Indes.* G. *Judianscher Hanff.* B. *Indiaanse Kennip.* In Insula Zeilania succrevit. *Usu.* Fragmenta foliorum cum pediculis suis, & semina splendentia cinerei coloris, magnitudine & forma Cannabis seminum. *Vires.* Infatuat, ut Opium, somnum conciliat; multi autem affirmant, ad libidinem ciendam, & Venerem stimulamdam magnæ esse efficaciam. Verum enimverò, nostrâ sententiâ, perniciofa est planta, & non sine periculo sumenda.

Qui plura desiderat de hac Indica Cannabe, adeat Tomum decimum *Hort. Malab.*

III. De Urtica.

Folia integra, spinulis urentibus minax, R. Method. p. 65.

A. 1. Urtica, *Offic.* Urtica vulgaris, *Chab.* 478. Urtica racemifera major perennis, *Raii Synop.* 54. Urtica major vulgaris, *J. B.* iii. 445. *Raii Hist.* i. 160. *Dill. Cat.* 91. *Buxb.* 341. Urtica major vulgaris & media sylvestris, *Park.* 440. Urtica urens, *Ger.* 570. *Emac.* 706. Urtica urens maxima, C. B. 232. *Hist. Oxon.* iii. 434. *Tourn. Inst.* 534. *Boerb. Ind. A.* 2. 105. A. *Common Stinging Nettle.* Gal. *Grande Ortie.* G. *Brennessel.* B. *Groote brandende Netelen.* Ad sepes, & in locis ruderatis. In *Usu* sunt Radix longa lutea, folia, & semina parva compressa, spadicea, quibus sapor subacris & tenuis. *Vires.* Diuretica & Lithonriptica est; Sanguinem depurat, Hæmoptysin. Hæmorrhagiam & Menfes sistit: peculiariter Cicutæ adversatur, ut & Hyoscyamo.

A. 2. Urtica Romana. *Offic.* Urtica pilulifera, folio profundius Urticæ majoris, in modum ferrato, semine magno Lini, *Raii Synop.* 54. Urtica pilulifera facie Urticæ vulgaris, semine Lini, *Hist. Oxon.* iii. 435. Urtica Romana, *Ger.* 570. *Emac.* 706. *Park.* 440. *Raii Hist.* i. 161. Urtica urens, pilulas ferens, prima Dioscoridis, semine Lini, C. B. 232. *Tourn. Inst.* 534. *Boerb. Ind. A.* 2. 105. *Buxb.*

341. *Urtica Romana* sive mas cum globulis, *J. B.* iii. 445. *Chab.* 478. *A. Roman Nettle.* *Gal. Ortie Romaine.* *G. Kantsche Brennessel.* *B. Roomse brandende Netelen.* In arenosis. *U. us.* Semina ferè orbicularia, compressa, lævia, splendens, è spadiceo nigricantia, saporis subacris, cum quadam tenuitate. *Vires.* Ufus crebri est in Pulmonum affectibus, Asthmate, Tussi contumace, Pleuritide, Peripneumonia, *Schrod.*

IV. De Spinachia.

NOTÆ genericæ sunt: Planta tota glabra, & innoxia, foliis singulatim alterno ordine positis, seminibus in nonnullis plantis muricatis, *R. H.* pag. 162.

A. Spinachia, Offic. Ger. 260. *Emac.* 330. *Raii Hist.* i. 162. Spinachia sive Spinacia, *Chab.* 330. Spinachia sive Olus Hispanicum, *Park. Parad.* 496. Spinachia vulgaris capsula feminis aculeata & sterilis, *El. Bot.* 425. *Tourn. Inst.* 533. *Boerb. Ind. A.* i. 103. *Buxb.* 311. Spinachia mas & femina, *J. B.* ii. 963. Spinachia femine spinoso, & non spinoso, *Hist. Oxon.* ii. 598. *Lapathum hortense*, seu Spinachia femine spinoso; *C. B.* 114. *A. Spinache.* *Gal. Epinars G. Spinat. B. Spinagie.* In hortis feritur. In *U. us.* sunt folia seu herba: culinaria potissimum est. *Vires.* Laxat alvum, lenit asperitatem Pulmonum, refrigerat Ventriculum, ac Hepar. Continuus usus melancholicum generat sanguinem, *Schrod.* Febricitantibus & Senibus attritione alvi commendatur *S. Pauli.* In omni penè ægitudine pro cibo deligi potest. Extrinsecus Ventriculo & Hepati imposita Cataplasmatibus instar, eorum inflammationes, doloremque tollere creditur, *Raii Hist.*

V. De Mercuriale.

CUjus notæ, Folia in caule bina opposita, per margines crenata, Florum calices triphylli, Fructus in femina didymi, i. e. bini conjuncti, singuli singula semina continentes. Calices triphylli etiam in femina fructui subsunt, *R. Meth.* p. 20.

A. 1. Mercurialis, Offic. Schrod. iv. 102. *Mercurialis mas, Pharm. Edinb.* 12. *Mercurialis mas & femina, Ger.* 262. *Emac.* 332. *Park.* 295. *J. B.* ii. 977. *Chab.* 307. *Raii Hist.* 163. *Mercurialis annua glabra vulgaris, R. Synop.* 54. *Mercurialis testiculata sive mas Dioscoridis & Plinii, C. B.* 121. *Hist. Oxon.* ii. 612. *Tourn. Inst.* 534. *Boerb. Ind. A. 2.* 106. *Buxb.* 215. *Mercurialis spicata si-*

ve femina Dioscoridis & Plinii, *ejusd. A. French Mercury. Gal. Mercuriale. G. Bin- geltraut Weiblein. B. Bingelkruit.* In hortis & locis incultis reperitur. Ætate floret. *U. us.* Folia. *Vires.* Calfacit, & siccit, abstergit, alvum movet, bilem ac aquas purgat. Extrinsecus vulvæ adhibita Menfes & Secundinas trahit; tumores emollit; creberrimi usus est in clysteribus, *Schrod.* Hæc à *Knantio* malè cum sequenti confunditur.

A. 2. Cynocrambe, Offic. Ger. 263. *Emac.* 333. *Cynocrambe mas & femina, sive Mercurialis repens, J. B.* ii. 979. *Cynocrambe sive Mercurialis repens, Chab.* 308. *Cynocrambe mas & femina, Raii Hist.* 163. *Mercurialis perennis repens Cynocrambe dicta, Synop.* 53. *Mercurialis sylvestris Cynocrambe dicta, vulgaris, Park.* 295. *Mercurialis sylvestris perennis Cynocrambe dicta, Hist. Oxon.* ii. 613. *Mercurialis montana testiculata & spicata, C. B.* 112. *Dill. Cat.* 37. *Tourn. Inst.* 534. *Boerb. Ind. A. 2.* 106. *Buxb.* 215. *A. Dog's-Mercury. Gal. Mercuriale sauvage, ou Cbou de Cbien. G. Hundes-Kraut, Hundes-fole. B. Wild-Bingelkruit.* In sylvis & sepibus. Vere floret. *U. us.* Herba. *Vires.* Hæc quavis *Prævotio, Morifono*, aliisque, eadem eum præcedente vires obtinere dicatur; effectus tamen, quos in nonnullis propè *Salopiam* eam comedentibus produxit, eam soporiferæ & malignæ qualitatis participem esse convincunt. Planta est venenata; malè itaque pro *Officinarum Mercuriali* hanc offert *Rahfeld* in *Hodego suo Botanico*, p. 23. *Buxb.*

Quænam planta sit *Cynia* seu *Cynocrambe Dioscoridi* dicta, *Botanici certant*, & adhuc sub *judice lis est.* *Cæsalpinus Atriplicis* speciem esse vult. *C. Baubinus Parietariæ. Lonicerus* ad *Apocynum* eam refert. *Mattbiokas* ad plantas quas hic exhibeo, quæ quidem cum *Dioscoridis* descriptione aliquantulum conveniunt, præfertim femina.

A. 3. Phyllon, Offic. Phyllon Arrhenogonon & Thelygonon, Chab. 308. *Phyllon Arrhenogonon & Thelygonon folio incano Monspeffulana, J. B.* ii. 981. *Phyllon Thelygonon, Ger.* 263. *Phyllon Arrhenogonon sive marificum, & Thelygonon sive feminificum, Ger. Emac.* 333. *Phyllon marificum & feminificum, Park.* 296. *Raii Hist.* i. 164. *Phyllon testiculatum & spicatum, C. B.* 122. *Mercurialis perennis maritima incana Phyllon dicta, Hist. Oxon.* ii. 613. *Phyllon fruticosa incana testiculata & spicata, El. Bot.* 425. *Tourn. Inst.* 534. *Boerb. Ind. A. 2.* 106.

A. *Childrens Mercury*. Gal. *Especie de Mercuriale dite Pbyllon, qui en Grec signifie feuille.* (On a sans doute donné ce Nom à ce genre de plante comme pour dire feuille par excellence.) G. *Kinder - bingel - Kraut*. B. *Gryz-Zee Bingel-kruit*. In hortis curiosorum apud nos reperitur. Æstate floret. *Ufu*. Herba. *Vires*. Mauritanis ad muliebres morbos magno in usu est, *Clusi*. Illius decoctum demorlis à cane rabido commendant aliqui, *Mag-nol*.

V. De Ambrosia.

Fructu ecbinato monospermo, a flore remoto, foliis laciniatis à reliquis differt.

Ambrosia, *Offic.* Ger. 950. *Emac.* 1108. *Raii Hist.* 1. 164. *Coab.* 376. Ambrosia hortensis, *Park.* 88. Ambrosia hortensis lanuginosa, *Hist. Oxon.* iii. 4. Ambrosia maritima, C. B. 138. *Tourn. Inst.* 438. *Boerb. Ind. A.* 2. 102. Ambrosia quibusdam, *J. B.* iii. 190. Ambrosia foliis Absynthii odoratis humilior, *Herb. Hort. L. Bat.* 32. A. *Dak of Cappadocia*. Gal. *Ambrosie*. G. *Antrosien - Kraut / Rauben - Kraut / Ciche aus Cappadocia*. B. *Ambrosie-kruit*. Apud nos in hortis colitur. *Ufu*. Herba. *Vires*. Repellendi & reprimendi facultatem obtinet, *H. Ox.* Vim habet astringentem, inquit *Galenus*. Planta est odoratissima, viribus calidis & aromaticis polens: hinc inter Cardiacas & Cephalicas refertur, *Loerb. Hist. Plant.* 569.

Ambrosia à *Dioscoride* in hunc modum describitur: *Pusillus frutex est, ramosus, trium palmarum altitudine: foliis Rutæ, circa inum caulem exiguis: casiliculi seminibus, perinde quasi racemulis, gravidi, qui nunquam florem pariunt, odore vinoso suavi: radice tenui sesquipedali.* Cujus descriptionis brevis non levis controversia & diffensionis inter Auctores occasio fuit. *Nicander*, referente *Anguillara*, pro Liliæ specie eam habet; *Cordus* ad *Tanacetum* refert; *Lonicerus*, *Lacuna*, aliique ad *Abrotonum*; *Tabernæmontanus* ad *Artemisiam*; *Matthioli* ad *Nasturtii* genus; C. *Baubinus*, & sequaces ad plantam hinc traditam; quibus & nos potius consentimus. N. B. *Catalogus Pharmacopœiæ Londinensi* præfixus *Ambrosiam* à *Botrye* non distinguit, sed utramque unius plantæ synonymam facit.

VII. De Xanthio.

Characteristica sunt flores staminei, inutiles, nec fructui contigui: fructus durus, ecbi-natus, binis intus cellulis bina semina, h. e.

in singulis singula continens, R. H. p. 165

A. *Bardana*, *Offic.* *Bardana minor*, Ger. 664. *Emac.* 809. *Schrod.* iv. 25. *Schw.* 28. *Lappa minor*, *Xanthium Dioscoridis*, C. B. 198. *Xanthium*, *Elem. Bot.* 348. *Tourn. Inst.* 439. *Boerb. Ind. A.* 2. 103. *Xanthium*, sive *Lappa minor*, *J. B.* iii. 572. *Raii Hist.* 165. *Synop.* 55. *Coab.* 514. *Hist. Oxon.* iii. 604. *Park.* 1223. *Buxb.* 342. *Marrallumetee Malab. Act. Philosoph.* Lond. No. 224. p. 318. A. *Louise-Burr*. Gal. *Petit Glouteron*. G. *Klein Kletten - Kraut*. B. *Kleyne Klitten*. Ad rivulos viget Julio & Augusto. *Ufu*. Radix, *Lappulæ & Herbæ. Vires*. Gustu est amaro & subacri. Usus præcipuus (secundum *Matthiolum*) in minera lepræ educenda (cum *Rhabbaro* exhibetur radix) in *Lipothymia*. Extrinsecus in *Struma*, & *Tumoribus* discutendis (epithema) in capillis luteo colore tingendis. Herba *Cancrorum ardori* efficax est extinguen-do, *Schrod.*

VIII. De Ricino.

Nota sunt caudex lignosus, fructus tricocci muricati, in surculo peculiari racematis ferè dispositi: semen Ricino animalculo simile, R. H. p. 166.

A. 1. *Cataputia major*, *Ricinus*, *Offic.* *Granadilla Peruviana*, *Pharmacop.* *Ricinus*, Ger. 399. *Emac.* 496. *Palma Christi*, *Cod. Med.* lxxxviii. *Ricinus vulgaris*, C. B. 432. *J. B.* iii. 642. *Raii Hist.* i. 166. *Hist. Oxon.* iii. 347. *Tourn. Inst.* 532. *Boerb. Ind. A.* 253. *Ricinus*, *Palma Christi*, *Coab.* 529. *Ricinus* sive *Cataputia major* vulgarior, *Park. Theat.* 182. *Nhambu-Guacù* *Brasiliensibus*, *Mar.* 77. *Nhambu-Guacù* sive *Ricinus Americanus*, *Pis.* 180. A. *Mexico Seeds*. Gal. *Ricin*. G. *Wunderbaum oder Türckischer Hanff*. B. *Wunderboom*, *Mollekruid*. Scribitur apud Germanos & Gallos. *Ufu*. Nuclei, seu Semen: Fructus oblongi sunt, ovals, fabâ equinâ minores, includentes sub pelliculâ corticosâ, lividâ, & maculosâ glabrâ nucleum bipartitum, album, pinguem, saporis subdulcis, acris, nauseosi. *Vires*. Potenter bilem & pituitam, *αιω 194 xάτω* pellit. Ad necandos vermes in corpore humano insigne est remedium. *Rarissimi* itidem usûs est. *Harlow in Med. Curios* sub titulo *Mexico-seeds*.

IX. De Ricinoide.

FLOS Rosaceus è pluribus petalis in orbem positus constans, calice multifolio insidente, fructus in tres capsulas fissilis, Tourn. Inst. pag. 655.

A. 1. Heliotropium tricoccum, Offic. C. B. 253. Raii Hist. i. 165. J. B. iii. 606. Ger. 265. Emac. 335. Park. 439. Heliotropium minus quorundam, Heliotropium tricoccum Plinii, verrucaria, Cbab. 521. Heliotropium tinctorium tricoccum, Pluk. Almag. 182. Ricinus humilis Althææ folio, fructu verrucoso rotundo, Hist. Oxon. iii. 349. Ricinoides ex qua paratur Tournesol Gallorum, Tourn. Inst. 655. A. Turn-sole. Gal. Heliotrope, Tournesol, Herbe aux Verrues. G. Sonnen-Wende. B. Klein Kreeft-kruit. In Gallia Narbonensi Julio & Augusto. Usus. Panno succi intinctus. Ad nos adfertur, & in Officinis Pharmacopolarum ad usum Tinctorum, &c. venditur; in usu Medico occurrit, estque adversus Carcinomata & Ulcera gangrænosa efficacissima, strumofosque tumores, Matth.

A. 2. Nucces è Barbadoes, Offic. Ricinus Americanus, Ger. 399. Emac. 496. Park. 183. Raii Hist. i. 166. Ricinus Americanus major semine nigro, C. B. 432. Hist. Oxon. iii. 348. Ricinus major Americanus Curcas dictus, & Faba purgatrix Indiæ Occidæ, J. B. iii. 643. Cbab. 529. Ricinoides Americana Gossypii folio, Tourn. Inst. 656. Boerb. Ind. A. 253. Ricinoides, seu Pincus purgans, vel Pinhões Indici, Cod. Med. xvii. Munduy-Guacû, sive Nux Cathartica Americana, Pj. 169. Mundubi Guacû Brasiliensibus, Pinhões Lusitanis, mihi Nux Cathartica, Marcg. 96. Quauhay-ohuatli. 1. Avellana Cathartica, Hernand. 87. A. Barbadoes-Nuts. Gal. Noix de Barbades. G. Barbadoes-Musj. B. Boom-achte Ricinus. In Insula Barbadoes, & alibi Indiæ Occidentalis crescit. Usus. Fructus est oblongus, ovalis, Fabæ minoris magnitudine, unâ parte convexâ, alterâ depressâ, includens sub pellicula corticosa duriuscula nigra nucleum candidum saporis præcedentis. Vires. Cum Ricino ut facie, itâ & viribus convenit.

A. 3. Palma Christi, Tourn. Mat. Med. 75. Ricinus Americanus tenuiter diviso folio, Breyn. Cent. 116. Raii Hist. i. 167. Ricinoides arbor Americana folio multifido, Tourn. Inst. 566. Boerb. Ind. A. 253. Avellana purgatrix C. B. Pin. 418. Raii Hist. ii. 1386. A-

vellana purgatrix Novi Orbis, J. B. i. 322. Cbab. 22. Avellanæ purgatrices, Park. Theat. 1621. Nucces purgantes, Ger. 1362. Emac. 1546. A. Purging-Nuts. Gal. Paume de Cbrist. G. Wunder-Baum. B. Wonderboom met syn gesneden Bladeren. Americæ incola est. Usus. Nucces colore ex albido. Vires. Vehementer purgat.

A. 4. Grana Tiglia & Lignum Moluccense, Offic. Lignum Moluccense, foliis Malvæ, fructu Avellanæ minore, cortice molliore & nigricante, Pavana incolis, C. B. 393. Lignum Moluccense Pavana dictum, fructu Avellanæ, J. B. i. 342. Lignum Moluccense, Park. 1664. Pavana Moluccensis, Fons. Dendr. 458. Guajapala, Lignum Moluccense seu Pavana, Herm. Mus. Zeyl. 30. Guajapala, Nepalam, Wajapali. Ricinus arbor Indica caustica purgans, ejusd. 15. Pinus Indica nucleo purgante, C. B. 492. Pinei nucleus Maluccanni sive purgatorii, J. B. i. 322. Nuclei Maluccani, Park. 1641. Quauhayohautli 111. seu semina arboris cucurbitinæ, nucleus Pinus formâ purgante, Hernand. 87. Ricinus arbor fructu glabro, Grana Tiglia Officinis dicto, P. B. P. 370. Palma Christi Indica, Tourn. Mat. Med. 75. Cadel avanacu, H. M. ii. 61. Tab. 33. Raii Hist. ii. 1855. A. Purging-Nuts. Gal. Aveline purgative du Bois des Molucques. G. Purgierende-Musj. B. Purgeerende Nooten. In Malabar & alibi colitur. Usus. Lignum spongiosum, leve, rarum, atque pallidum, tenui cortice cinereo obductum, saporis acris, mordacis, & caustici, nauseosi, odoris nullius. Fructus est oblongus, ovalis, Ricini vulgaris magnitudine, unâ parte gibbus, alterâ depressus, colore nigricante, saporis acris, exurentis, & nauseosi. Vires utriusque. Calfaciunt, incidunt, attenuant, causticæ sunt naturæ, ergo in Officinis nostris raro in usu occurrunt.

X. De Lapatho.

NOta, semen triquetrum splendens, flos Hexaphyllos, i. e. sex foliis compositus, quorum tria semen obtegunt, R. H. p. 169.

A. 1. Rhaponticum, Offic. Alpin. Exot. 187. Rhaponticum Thracicum, Bocc. Mus. 127. Rhaponticum folio Lapathi majoris glabro, Rha & Rheum Dioscoridis, C. B. Pin. 116. Rha verum antiquorum, Ger. Emac. 393. Rhabarbarum, Raii Hist. i. 170. Rhabarbarum Officinarum, Elem. Bot. 75. Rhabarbarum fortè Dioscoridis & antiquorum, Tourn. Inst. 89.

Rhabarbarum rotundifolium verum sive Lapatium fativum rotundifolium amplissimum flore albo, vel Rheum antiquorum, *Munt. Herb. Brit.* 192. Rhabarbarum Moscoviticum, *Mont. Plant. Gen.* p. 6. Rhabarbarum Witsonianarum, *Ogilb. Chin.* ii. 680. quoad fig. Lapatium præstantissimum Rhabarbarum Officinarum dictum, *Hist. Oxon.* ii. 577. *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 352. *Boerb. Ind. A.* ii. 84. *Pluk. Almag.* 204. Lapatium exoticum, folio amplissimo instar foliorum Brassicæ, *Rupp. Flor. Jen.* 44. Hippolapatium maximum rotundifolium exoticum, sive Rha-ponticum Thracicum, sed verius Rhabarbarum verum, *Park. Theat.* 154. A. True *Rhapontick.* Gal. *Rapontic.* G. *Rhapontisch.* B. *Raponticum.* In hortis Botanicis non infrequens. Maio floret. *Nat. Offic. Ufu.* Radix, sed rarius. Radix hujus plantæ crassa est, oblonga, ramosa, foris fusca intus crocea, laxa, & rara, per transversum secta, spiras ostendens, saporis amaricantis, & subalstringentis, odoris non ingrati. *Vires.* Vix differt à Rhabarbaro vero, nisi quod hoc acrius sit, minus solidum, magisque croceum. Respectu facultatum purgantium, Rhabarbaro debilior, astringentium fortior est hæc radix. Vulnerarium, ac Anodynum est. Usus in Diarrhœis, Dysenteris, Convulsis, Ruptis, Orthopnoicis, ad febres periodicas atque ad morsus venenatos. *Dos.* in pulvere ℥ii. Infusione ℥vi.

An *Rhaponticum* antiquorum & *Rhabarbarum* modernorum sit una & eadem species plantæ a Botanicis controversatur (ut rectè observat clarissimus & eruditissimus D. *Raius*) aliis eandem esse affirmantibus, aliis negantibus: Nonnulli etiam sibi non constant, & nunc eandem, nunc diversam affirmant; quorum sententias & rationes vide apud *J. Baubinum* in *Appendice*, Tom. ii. *Historiæ Plantarum*, p. 1069. Id tamen hoc in loco cum *Alpino* observabo: Plantam hanc verum esse *Dioscoridis* *Rhaponticum*, à Rhabarbaro autem Officinarum omnino distinctum.

A. 2. Rhabarbarum, *Offic. J. B.* 11, 989, 1075. *Chab.* 311. *Mont. Exot.* 7. *Ind. Med.* xcviij. *Ger.* 316. *Ogilb. Chin.* i. 212. Rhabarbarum Officinarum, *C. B. Pin.* 116. Rhabarbarum genuinum Officinarum, *Park. Theat.* 156. Rhabarbarum siccatum, *Ger. Emac.* 393. Rhabarbarum lanuginosum sive Lapatium Chinense longifolium, *Munt. Herb. Brit.* 196. *Raii Hist.* ii. 1077. Lapatium Bardanæ folio undulato glabro pro Rhabarbaro vero missum, *Rand.* Rhabarbarum seu Rheum Officinarum, *Geoff. Tract.* 296. A. True *Rubarb.* Gal. *Rubarbe.* G.

München-Rhabarber / oder Patienter-Kraut = Wurzel. B. *Rbabarber.* Duplex venale profert: Unum Orientale, ex regno *Chinensi* adfertur, quod ponderosum est, aureis ac rufis venulis præditum, amaricans & adstringens, odoratum, flavo magis colore, & quod madefactum croceo colore manum fricantis tingit, præstantioribus viribus insignitum: Alterum ex *Moscovia*, quod ponderosum est, ac obscurius flavescit, & vilius censetur. Nuper ex *Moscovia* præcipue importatur, & melius est curatum. *Vires.* Purgat benigne bilem flavam, pituitamque viscosam, ac tartaream in Ventriculo, primaque regione stabulantem. Hepati specificè confert, curat Icterus, & quia vim quoque adstrictoriam obtinet, in omnibus morbis dissolutis, Dysenteria, Diarrhœa, &c. præ aliis commendatur. In Pueris contra Vermes, & in Morbis Chronicis multum laudatur.

Radix hæc *Dioscoridi* & *Galeno* ignota fuit, unde malè quidam *Rheum* eorum cum nostro *Rhabarbaro* confundunt: Nam *Rheum Dioscoridis* minus habet vim purgatricem, & notis veri *Rhabarbari* caret. *Rhabarbarum* enim substantiâ compactum est, ponderosum & aridum, sapore amarum, odore acri, colore exterius rufescente, intus ex rufo flavescente [cum venis aliquot intensioribus] ac maceratum vel manducatum tingens croceo colore. *Rhaponticum* non est compactum, sed rarum, non ponderosum, sed leve, non odoratum similiter *Rhabarbaro*, *J. Le Brun.*

A. 3. Hippolapatium, *Offic.* Hippolapatium rotundifolium, *Ger.* 313. *Emac.* 389. Hippolapatium rotundifolium vulgare, *Park.* 154. Lapatium hortense rotundifolium sive montanum, *C. B.* 115. Lapatium folio rotundo Alpino, *J. B.* ii. 987. *Tourn. Inst.* 504. Lapatium Alpino folio subrotundo, *Hist. Oxon.* ii. 578. Lapatium domesticum rotundifolium, *Schw.* 289. An Rhabarbarum rotundifolium fimbriatum. *Munt. Herb. Brit.* 194? A. *Bastard Monks Rubarb.* Gal. *Rubarbe batarde des Moines.* G. *Uneyter-München-Rhabarber.* B. *Patientie, ofte Patich met ronde Bladeren.* In Hortis. In *Ufu* sunt Radix & Folia. Radix crassa, oblonga, foris fusca, intus intense flava. Folia subrotunda, glabra, venosa, saporis subastringentis. *Vires.* Cum priore convenit. Mulierculis Botanopolis Londinensibus pro Rhabarbaro Monachorum venditur.

A. 4. Rhabarbarum Monachorum, *Offic.* Hippolapatium fativum, *Ger.* 313. *Emac.* 389. *Rasi*

Raii Hist. i. 171. *Lapathum hortense latifolium*, C. B. *Pin.* 115. *Cod. Med.* lxx. *Boerb. Ind.* A. 2. 85. *Tourn. Inst.* 504. *Lapathum majus* sive *Rhabarbarum Monachorum*, *J. B.* ii. 985. *Lapathum majus* sive *Rhabarbarum*, *Cbab.* 309. *Lapathum domesticum*, *Schw.* 289. *Lapathum sativum* sive *Patientia*, *Park. Theat.* 154. *Lapathum sativum antiquorum* aut *longifolium* sive *Patientia*. *Munt. Herb. Brit.* 198. A. *Monks Rubarb.* Gal. *Rbubarbe des Moines.* G. *München-Rhabarber.* B. *Mun- nik-Rhabarber.* In hortis nutritur. *Ufu.* Radix longa, crassa, ramosa, foris rufa, intus crocea. *Vires.* Radix *Rhabarbari Monachorum* eandem purgandi facultatem cum vero *Rhabarbaro* habere creditur, modò in duplo usurpetur.

A. 5. *Lapathum hortense*, sive secundum *Dioscoridis*, *Cod. Med.* lxx. *Lapathum hortense folio oblongo* sive secundum *Dioscoridis*, C. B. *Pin.* 114. *Tourn. Inst.* 504. *Elem. Bot.* 404. *Boerb. Ind.* A. ii. 84. *Lapathum sativum lapas*, *J. B.* ii. 985. Eandem cum præcedente suspicatur D. *Raius*.

A. 6. *Hydrolapathum*, *Offic.* *Hydrolapathum magnum*, *Ger.* 312. *Emac.* 389. *Hydrolapathum majus*, *Park.* 1225. *Lapathum aquaticum folio cubitali*, C. B. 116. *Hist. Oxon.* ii. 579. *Tourn. Inst.* 504. *Boerb. Ind.* A. ii. 85. *Dill. Cat.* 111. *Buxb.* 178. *Lapathum palustre maximum*, *Schw.* 218. *Lapathum maximum aquaticum* sive *Hydrolapathum*, *J. B.* ii. 986. *Raii Hist.* i. 171. *Synop.* 55. *Lapathum maximum aquaticum*, *Cbab.* 309. *Britannica antiquorum vera* sive *Lapathum longifolium nigrum palustre*, *Munt. Herb. Brit.* 150. A. *Great Water-Dock.* Gal. *Patientie, Parelle.* G. *Mengel-Wurk / Streis-Wurk / Not-ritter.* B. *Groote of Waterpatig.* In aquis oritur. *Ufu.* Tota planta, sed præcipue radices. *Vires.* Ictericam discutit, omnia putrescentia, ut *Erysipelata* ulcerata & integra, *Herpetes*, *Phagadænica*, *Gangrænas*, &c. inhibet & sanat: *Hæmorrhoidas* & *Measles* sistit, *Nervis* eorumque incommodis medetur. *Vena ac Serpentes* abigit. Omnes *Anginæ* species depellit, variaque *rheumata* aufert.

Hanc plantam veram & genuinam *Dioscoridis Britannicam* esse contendit *Muntingius*, siquidem descriptionibus ejus, inquit doctissimus D. *Raius*, quæ apud veteres extant, tum facie tum viribus per omnia respondeat.

A. 7. *Lapathum acutum Oxylapathum*, *Offic.* *Lapathum acutum*, *Ger.* 311. *Emac.* 388. *Raii Hist.* i. 175. *Synop.* 56. *Schw.* 118. *Hist. Oxon.* ii. 578. *Lapathum sylvestre angustifo-*

lium, *Schrod.* iv. 90. *Lapathum acutum majus*, *Park.* 1214. *Lapathum folio acuto plano*, C. B. *Pin.* 115. *Tourn. Inst.* 504. *Boerb. Ind.* A. 2. 85. *Cod. Med.* lxx. *Lapathum acutum* sive *Oxylapathum*, *J. B.* ii. 983. *Dill. Cat.* 108. *Munt. Herb. Brit.* 209. *Buxb.* 177. *Lapathum rumex*, *Lapathum acutum*, *Cbab.* 508. A. *Sharp-pointed Dock.* Gal. *Patientie sawage*, *Parelle.* G. *Grindt-Wurk.* B. *Wilde Patig*, *Peerdig.* In humidioribus. *Ufu.* Radix simplex, crassa, exterius fusca, interius lutea, saporis subastringentis, semina triquetra & spadicæ, saporis astringentis. *Vires.* Radix usûs crebri & præcipui est in scabie extergenda ac siccanda, sanguine despumando. Internè in *Scorbuto* & *Ictero* commendatur. Pulvis feminis hepar roborat, & fluxus alvi sistit, *Buxb.*

A. 8. *Lapathum sanguineum*, *Offic. Part.* 1226. *Schw.* 289. *Lapathum sativum sanguineum*, *Ger.* 313. *Emac.* 390. *Lapathum sanguineum* sive sanguis *Draconis herba*, *J. B.* ii. 988. *Cbab.* 310. *Munt. Herb. Brit.* 211. *Lapathum folio acuto rubente*, C. B. 115. *Raii Hist.* i. 174. *Synop.* 56. *Hist. Oxon.* ii. 579. *Boerb. Ind.* A. ii. 85. *Tourn. Inst.* 504. *Buxb.* 178. *Cod. Med.* lxx. A. *Blood-Wort.* Gal. *Sang de Dragon*, ou *Patientie rouge.* G. *Drachen-Bluht / roht-blätterichte Mengel-Wurk.* B. *Bloed-Kruit*, *Draken-Bloet.* In hortis colitur. Junio florere. *Ufu.* Folia, Semen. *Vires.* Folia alvum cient in jussulo. Semen pulverizatum & in aliquo decocto astringente potum singularem habet efficaciam in sistendis nimis mensibus & similibus fluxibus, *Cam.*

At perperam eos omnino facere, qui succum hujus *Lapathi Sanguinem Draconis* *Officinarum* vel nuncupant vel suspicentur, *Cbab.*

XI. De Acetosa.

Semen triquetrum splendens, flos hexaphyllos, quorum tria semen obtegunt, foliis acidis, R. H. p. 169.

A. 1. *Acetosa vulgaris*, *Oxalis*, *Offic.* *Acetosa vulgaris*, *Park.* 742. *Raii Hist.* i. 178. *Acetosa pratensis*, C. B. 114. *Hist. Oxon.* ii. 582. *Tourn. Inst.* 502. *Boerb. Ind.* A. ii. 85. *Dill. Cat.* 67. *Buxb.* 4. *Acetosa major* vulgarissima, *Schw.* 5. *Acetosa vulgaris* sive *Rumex campoferinus*, *Munt. Herb. Brit.* 221. *Oxalis* seu *Acetosa*, *Ger.* 317. *Emac.* 396. *Park. Par.* 486. *Cbab.* 311. *Oxalis vulgaris folio longo*, *J. B.* ii. 989. *Lapathum Acetosum* vulgare,

re, *Raii Synop.* iii. 56. *A. Common Sorrel.* Gal. Grande Oseille, Surelle, Vinette. G. Gemeine Saurampffer. B. Velt-Zuring. In pratis & pascuis. Aestate floret. *Ufu.* Folia succulenta, glabra, acuminata, colore atrovirenti, sapore acido; Radix fibrosa, lutea, sapore astringente; Semina, triquetra, spadicea. *Vires.* Cardiaca imprimis est & hepatica, resistit putredini, appetitum excitat, choleram reprimat, sitim sedat, unde in febribus simplicibus ac pestilentibus utilatissima est, *Schrod.*

A. 2. Acetosa arvensis, *Offic.* Acetosa minor seu Lujula, *Ind. Med.* 111. Acetosa arvensis lanceolata, C. B. 114. *Raii Hist.* i. 180. *Dill. Cat.* 52. *Hist. Oxon.* ii. 584. *Boerb. Ind. A.* ii. 86. *Tourn. Inst.* 503. *Buxb.* 4. Acetosa minor lanceolata, *Park. Theat.* 744. *Munt. Herb. Brit.* 222. Acetosa lanceolata major, *Schw.* 8. Oxalis parva auriculata repens, *J. B.* ii. 992. *Cbab.* 312. Oxalis tenuifolia, *Ger.* 320. *Emac.* 397. Lapathum acetosum repens lanceolarum, *Raii Synop.* 56. *A. Sheeps Sorrel.* Gal. Petite Oseille, ou Oseille sauvage. G. Klein-blättrichter Saurampffer. B. Kleine Velt-Zuring, Schaaps-Zuring. In arvis. *Ufu.* Folia. *Vires.* Palato gratior est quam vulgaris, belleque omnia praestat, quae illa, *Cbab.*

A. 3. Acetosa Romana rotundifolia, *Offic.* *Munt. Herb. Brit.* 224. Acetosa rotundifolia hortenensis, C. B. 114. *Raii Hist.* i. 180. *Hist. Oxon.* ii. 583. *Boerb. Ind. A.* ii. 86. *Tourn. Inst.* 503. *Buxb.* 4. Acetosa Sabaudica, *Schw.* 214. Oxalis Franca seu Romana, *Ger.* 320. *Emac.* 397. Oxalis faciva Franca sive Romana rotundifolia, *Park.* 743. Oxalis folio rotundiore repens, *J. B.* ii. 991. *Cbab.* 311. *A. French Sorrel.* Gal. Oseille ronde, ou franche. G. Spanische Saurampffer. B. Roode Roomse Zuring. In hortis. *Ufu.* Folia. *Vires.* Eadem cum reliquis.

XII. De Fegopyro.

NOtae sunt flosculi pentapbylli speciosi, in spicis à foliorum alis egressis, Semine triquetra cum congeneribus convenit, ejus tamen colore sordidior & farina esculenta ab iisdem differt, *R. Synop.* p. 58.

A. Fegopyrum, *Offic.* *Raii Hist.* i. 182. *Synop.* 57. *Schw.* 273. Fagopyrum, *Hist. Oxon.* ii. 590. *Volck.* 160. Fagopyrum vulgare erectum, *Elem. Bot.* 412. *Tourn. Inst.* 511. *Boerb. Ind. A.* 2. 88. *Buxb.* 108. Fagotriti-

cum, *J. B.* ii. 993. *Cbab.* 312. Tragopyron, *Ger.* 82. *Emac.* 89. *Park.* 1141. Frumentum Saracenicum, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 263. Erythimum Theophrasti folio nederaceo, C. B. 27. Buck-Wheat or Brank. Gal. Blé noir, ou Sarrafin. G. Seidentern / Buchweitzjen. B. Bjetweit. Scitur in agris, Julio floret. *Ufu.* Semen triangulum colore sordidum. *Vires.* Minus nutrit quam Hordeum aut Secale, plus tamen quam Panicum & Milium. Pulviculae ex Ptilana & farina facile digeruntur, gignuntque medicrem sanguinem; Tussientibus & difficulter mingentibus profunt, *Schw.*

XIII. De Persicaria,

Flosculis tetraphyllis in spicis summos caules terminantibus, à reliquis bujus familiae distinguitur, *R. Synop.* p. 33.

A. 1. Persicaria non maculata, Hydropiper, *Offic.* Persicaria acris sive Hydropiper, *J. B.* iii. 780. *Cbab.* 564. *Hist. Oxon.* ii. 589. *Dill. Cat.* 166. *Buxb.* 256. Persicaria vulgaris acris sive Hydropiper, *Raii Hist.* i. 182. *Synop.* 58. Persicaria urens sive Hydropiper, C. B. 101. Persicaria vulgaris acris sive minor, *Park.* 856. Persicaria minor acris, *Schw.* 154. Hydropiper, *Ger.* 361. *Emac.* 445. Hydropiper Lusitanis erva pulgera, *Marcg.* 25. Potincoba Lusitanis pulgera, *Pis.* 221. An Schovanna-modela-muecu, *H. M.* xii. 147. Tab. 76? A. Lakeweed, Arjmart, or Water-pepper. Gal. Curaige, Persicaire, (Plante aquatique qui a le gout de poivre.) G. Wasser-Pfeffer. B. Waterpeper. In aquosis. *Ufu.* Folia. *Vires.* Extrinsicus in Vulneribus, Tumoribus induratis. Ulceribus inveteratis, *Schrod.* Inter diuretica potentissima est. *Nob. Boyleus* aquam distillatam in calculo laudar. Ad ulcera sordida mundificanda maxime commendat *Theophr.*

A. 2. Persicaria maculata, *Offic.* Persicaria, *Cbab.* 564. Persicaria maculosa, *Ger.* 361. *Emac.* 445. *Raii Hist.* i. 183. *Synop.* 58. Persicaria mitis, *J. B.* iii. 779. *Dill. Cat.* 112. Persicaria mitis maculosa, & non maculosa, C. B. 101. *Hist. Oxon.* ii. 588. *Tourn. Inst.* 509. *Boerb. Ind. A.* ii. 87. Persicaria major mitis, *Schw.* 154. Persicaria mitis vulgaris seu maculosa, *Park.* 856. A. Spotted Arjmart. Gal. Persicaire. G. Stöck-Kraut / Mücken-Kraut. B. Persik-kruid, Vloo-kruid. In aquosis & humidis. Floret Julio

Julio & Augusto. *Ufu.* Folia. *Vires.* Subastringens & acerbus est gustu. Inflammationibus incipientibus & recentibus vulneribus prodest imposta, *Schw.*

XIV. De Polygono.

PLanta est exigua, caule provoluto, & crebris geniculis nodoso, semine triquetro in foliorum alis, R. Synop. p. 33.

A. Centinodium, Polygonum, *Offic.* Polygonum mas vulgare, *Ger.* 451. *Emac.* 565. *Raii Hist.* i. 184. *Synop.* 59. Polygonum majus, *Schw.* 163. Polygonum mas vulgare majus, *Park.* 443. Polygonum latifolium, C. B. 281. *Hist.* Oxon. ii. 591. *Dill. Cat.* 158. *Tourn. Inst.* 510. *Boerb. Ind.* A. ii. 88. Polygonum vulgare latifolium, *Buxb.* 265. Polygonum sive Centinodia, *J. B.* iii. 374. *Chab.* 453. A. Common Knotgrass. Gal. Renouée, Centinode, Sanguinaire, Trainasse. G. Weg-Gras / oder Weg-Erit / Denn-gras / Blust-fraut. B. Dulsent-knoop, Verkens-gras, Kreupel-gras, Knoop-gras. In locis glareosis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Siccatur & astringit, vulnerarium est. Usus præcipue in sistendis fluxibus quibuscunque, *Schrod.*

XV. De Bistorta.

FLores pentaphylli, semina triquetra, angulis acutis; radices intorta, R. Synop. p. 34.

A. Bistorta, *Offic.* Bistorta, Serpentina, *Chab.* 507. Bistorta major, *Ger.* 322. *Emac.* 399. *Raii Hist.* i. 186. *Synop.* 59. Bistorta major rugosioribus foliis, *J. B.* iii. 538. *Dill. Cat.* 89. Bistorta radice minus intorta, C. B. 192. *Hist.* Oxon. ii. 585. *Tourn. Inst.* 511. *Boerb. Ind.* A. ii. 86. *Buxb.* 39. A. Bistort or Snake-weed. Gal. Bistorte. G. Rostt Nat-terwurk / Krebswurk. B. Herts-tonge. In humidioribus. Floret Junio. *Ufu.* Radix oblonga, crassa, foris ex spadiceo nigricans, intus rufescens, saporis astringentis, odoris nullius; folia oblonga acuminata, glauca. *Vires.* Refrigerat, siccatur, & valide astringit. Usus præcipue in sistendis fluxibus quibuscunque; Abortum prohibet, & Veneno resistit.

XVI. De Potamogetone.

Potamogetonis nota sunt, in aquis nasci; flores spicati, quadrifolii, quorum singulis quaterna continentur semina; florum spice pediculis

oblongis insidentes, R. Synop. p. 62.

A. Potamogeton, *Offic.* Potamogeton fontalis, fluvialis, *Chab.* 562. Potamogeton rotundifolium, C. B. 193. *Raii Hist.* i. 188. *Synop.* 60. *Dill. Cat.* 112. *Tourn. Inst.* 233. *Boerb. Ind.* A. 196. *Buxb.* 269. Potamogeton rotundiore folio, *J. B.* iii. 776. Potamogeton latifolium, *Ger.* 675. *Emac.* 821. Potamogeton majus rotundifolium, *Hist.* Oxon. ii. 586. Fontalis major latifolia vulgaris, *Park.* 1254. A. Pond-weed. Gal. Epi d'Eau. G. Saam-fraut / Schwammen-fraut. B. Fonteyn-kruid, Swem-kruid, Swam-kruid. In aquis stagnantibus & piscinis frequens. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Refrigerat & inspissat: pruriginibus utile, & contra vetera ulcera & nomas, *Diosc.* Refrigerandi vim habet, *Buxb.*

XVII. De Atriplice.

NOta sunt, vasculis è duabus valvulis conniventibus compositis semina inclusa habere & quidem singula in singulis, R. Hist. p. 191.

A. 1. Atriplex, *Offic.* *Chab.* 305. Atriplex alba hortensis, *J. B.* ii. 970. *Raii Hist.* i. 191. Atriplex sive Olus aureum, *Park.* *Parad.* 488. Atriplex hortensis alba, sive pallide virens, C. B. 119. *Hist.* Oxon. ii. 606. *Tourn. Inst.* 505. *Boerb. Ind.* A. ii. 89. Atriplex sativa alba, *Ger.* 256. *Emac.* 325. Atriplex spuria hortensis candida, *Volck.* 53. A. White Drache. Gal. Arroche, Bonnes-Dames, Prudes Femmes, Follettes. G. Wilden / Melde / Melde. B. Hof-Melde. In hortis. *Ufu.* Folia triangula. Semina rotunda compressa. *Vires.* Refrigerat & humectat, cocta estur ut olus; in alvo solvenda celebris est. Usus Officialis præcipue externus est in Clysteribus & Epithematibus paregoricis, R. H. De vi seminis purgante, vide *Matth.*

A. 2. Halimus, *Offic.* *Chab.* 67. Halimus Clusii, *J. B.* i. 227. Halimus latifolius, *Ger.* *Emac.* 523. Halimus latifolius, sive fruticosus, C. B. 120. Halimus latifolius, sive Portulaca marina incana major, *Park.* 724. Atriplex Halimus dicta latifolia, *Raii Hist.* i. 194. Atriplex latifolia, seu Halimus fruticosus latifolius, *Hist.* Oxon. ii. 607. *Tourn. Inst.* 505. *Boerb. Ind.* A. ii. 89. Atriplex maritima fruticosa, Halimus dicta latifolia, *Pluk. Almag.* 61. A. Tree-Sea-Purflane. Gal. Halimus, spe

ce d'Arroche, (est un petit arbrisseau). G. Meer-Gewachs / Meerwuzel. B. Boomagtig Halimus. In sepibus mari proximis, regionibus calidioribus, floret æstate. *Usu.* Radix. Folia. *Vires.* Radix convulsa, rupta, torminaque mitigat, drachmæ pondere in aqua mullâ pota: eadem lactis ubertatem facit. Folia decoquantur ciborum gratiâ, *Diosc.*

A. 3. Portulaca maritima, *Offic.* Portulaca marina nostras, *Park.* 734. Halimus sive Portulaca marina, C. B. 120. *Raii Hist.* i. 195. Halimus vulgaris sive Portulaca marina, *Ger. Emac.* 523. Atriplex maritima angustissimo folio, *Hist. Oxon.* ii. 608. *Tourn. Inst.* 505. Atriplex maritima Halimus dicta, surrector & vulgaris, *Pluk. Almag.* 61. Atriplex maritima fruticosa, Halimus & Portulaca marina dicta, angustifolia, *Raii Synop.* 63. A. Common Sea-Purslane. Gal. *Especie d'Arroche*, (plante croissant aux lieux maritimes). G. Meer-Portulak. B. Gemeene Zee-Portelein. In palustribus maritimis frequens. Julio & Augusto floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Hujus foliis & tenellis ramulis chritimi modo muria conditis, hyberno tempore ad excitandum appetitum in acetariis utuntur non Batavi tantum, sed & Britanni, *Raii Cat. Angl.* Calida est planta, *Magnol. Bot. Monsp.* Pro Cosmetico commendat D. Stubbs.

XVIII. De Chenopodio.

NOTÆ sunt semina rotunda in nonnullis speciebus paululum compressa, in aliis ad sphaericam figuram accedentia, semina solitaria, quibus perianthia pro vasculis sunt, interdum arcuè, interdum laxius ea amplectentia, plerumque quinquesida, *Raii Meth.* A. 23.

A. 1. Atriplex sylvestris, *Offic.* *J. B.* ii. 972. *Raii Hist.* i. 197. *Chab.* 305. Atriplex sylvestris altera, C. B. 119. *Ger. Emac.* 326. Atriplex sylvestris folio sinuato, saturatè virente, spicâ rubrâ, *Hist. Oxon.* ii. 604. Atriplex sylvestris vulgatiore sinuata, *Park.* 747. Blitum Atriplex sylvestris dictum, *Raii Synop.* 63. Chenopodium folio laciniato comâ purpurascente, *Tourn. Inst.* 506. *Boerb. Ind.* A. ii. 90. *Buxb.* 69. Chenopodium folio sinuato candicante, *Dill. Cat.* 106. A. Wild Orache. Gal. *Arroche sauvage.* G. Wilde Melde. B. Wilde Melde. In fimetis. Æstate floret. *Usu.* Herba, semina parva, compressa, rotunda, nigra, splendens. *Vires.* Alvim mollit. Panas discutit sive crudum sive coctum illinatur. Semen cum aqua mullâ po-

tum Regium morbum sanat, *Diosc.*

A. 2. Atriplex olida, *Offic. Ger.* 258. *Emac.* 327. *Raii Hist.* i. 198. Atriplex foetida, C. B. Pin. 119. *Cod. Med.* xvi. *J. B.* ii. 974. *Hist. Oxon.* ii. 605. Atriplex foetida & vulvaria, *Chab.* 307. Atriplex olida sive sylvestris foetida, *Park. Theat.* 749. Blitum foetidum Vulvaria dictum R. *Synop.* 64. Chenopodium foetidum, *El. Bot.* 406. *Tourn. Inst.* 506. *Boerb. Ind.* A. ii. 90. *Dill. Cat.* 106. *Buxb.* 68. Atriplex-Chenopodia foetida, *Hort. Monsp.* 29. A. Stinking Orache. Gal. *Arroche puante.* G. Stinkende Melde. B. Stinkende Melde. In locis ruderatis & in fimetis. Augusto floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Uterina est, menses provocat, fœtum mortuum secundinamque expellit, in Hysteriis multum prodest. A. 3. Pes anserinus, *Offic. Ger.* 258. Atriplex dicta Pes anserinus, *J. B.* ii. 975. *Chab.* 306. Atriplex sylvestris latifolia, C. B. 119. *Raii Hist.* i. 198. *Hist. Oxon.* ii. 604. Atriplex sylvestris latifolia, sive Pes anserinus, *Ger. Emac.* 328. *Park.* 749. Blitum Pes anserinus dictum, R. *Synop.* 64. Chenopodium Pes anserinus primum Tabernæmontani, *Elem. Bot.* 406. *Tourn. Inst.* 506. *Boerb. Ind.* A. ii. 90. *Dill. Cat.* 168. *Buxb.* 68. Atriplex-Chenopodia latifolia, *Hort. Monsp.* 28. A. Goose-foot. Gal. *Patte d'Oye.* G. Gänse-Fuß / Eau-Fodt. B. Gänse Voet. In fimetis. Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Viribus prætat, quibus & præcedentes.

A. 4. Bonus Henricus, Tota bona, Mercurialis, *Offic.* Bonus Henricus, *J. B.* ii. 965. *Ger.* 259. *Emac.* 329. Bonus Henricus, Tota bona, *Chab.* 303. Bonus Henricus Officinarum, *Volck.* 67. Bonus Henricus falso Mercurialis, *Pharm. Edenb.* 4. Blitum Bonus Henricus dictum, *Raii Hist.* i. 195. Blitum perenne Bonus Henricus dictum, *Synop.* 64. Blitum perenne Spinachiae facie, *Hist. Oxon.* ii. 599. Atriplex Chenopodia folio triangulo, *Hort. Monsp.* 29. Chenopodium folio triangulo, *El. Bot.* 406. *Tourn. Inst.* 506. *Dill. Cat.* 67. *Buxb.* 70. Lapathum unctuosum folio triangulo, C. B. 115. Lapathum unctuosum sive Bonus Henricus, *Park.* 1226. *Munt. Herb. Brit.* 207. A. English Mercury. Gal. *Toute bonne, Bon-Henri.* G. Guter Heinrich / Schærbel. B. Algoede, goede Hendrik, Lammekensoir. In locis ruderatis ad semitas. Floret Aprili & Maio. *Usu.* Folia. *Vires.* Refrigerat & humectat, cocta estur ut olus, alvim solvit, ad ulcera fœdida purganda & glutinanda confert, est.

est etiam anodyna, & dolores Podagræ mitigat. Usus externus in Clysteribus præcipue.

A. 5. Botrys, *Offic. Ger.* 950. *Emac.* 1108. *Pharm. Edenb.* 4. *Raii Hist.* i. 196. Botrys vulgaris, *Park.* 89. Botrys plerisque Botanicis. *J. B.* iii. 198. Botrys Ambrosioides vulgaris, *C. B.* 138. Botrys five Ambrosia, *Cod. Med.* xxii. Atriplex odora seu suaveolens, *Hist. Oxon.* ii. 605. Atriplex Chenopodia Ambrosioides folio sinuato, *Hort. Monsp.* 29. Chenopodium Ambrosioides folio sinuato, *El. Bot.* 406. *Tourn. Inst.* 506. *Boerb. Ind. A.* ii. 90. A. *Dak of Jerujalem.* Gal. Piment, Botris. G. Zürchtischer Beysuß / Trauben - fraut / B. Druiven - kruid, Piment. In hortis. *Usu.* Herba integra, foliis profundius laciniatis, saporis subacris, aromatici, odoris fragrantis & grati. *Vires.* Planta est Thoracica & Uterina. Specificum est ad pulmonum & uteri affectus; in torminibus infantum remedium est.

A. 6. Botrys Mexicana, *Cod. Med.* xxii. Botrys Ambrosioides Mexicana, *C. B. Pin.* 136. *Raii Hist.* i. 196. Botrys Americana, *Park. Theat.* 89. Atriplex odorata suaveolens Americana, Mexicanave, *Hist. Oxon.* ii. 605. Chenopodium Ambrosioides Mexicanum, *Tourn. Inst.* 529. *Elem. Bot.* 406. *Boerb. Ind. A.* ii. 90. Epazoth, Atriplex odorata Mexicana, *Hern.* 159. A. Mexico Thea. Gal. Thé du Mexique. G. Mexischer Thee. B. Mexise Thee. In hortis Botanicis reperitur. *Usu.* Herba, radix. *Vires.* Stomachum corroborat, Asthmaticis & obstructis confert: decoctum radicum dysenterias coercet, dissipat inflammationes, & noxia venenis pellit Animalia, *Hern.*

XIX. De Blito.

Semina rotunda seu compressa, singularia seu solitaria, quibus flosculi ipsi pro vasculis sunt, *R. H.* p. 195.

A. 1. Blitum album, *Offic. Park. Parad.* 488. Blitum album majus, *Ger.* 252. *Emac.* 320. *C. B.* 118. *Tourn. Inst.* 507. *Hist. Oxon.* ii. 599. *Boerb. Ind. A.* ii. 91. *Dill. Cat.* 164. *Buxb.* 40. Blitum pulchrum album magnum, *J. B.* ii. 967. *Raii Hist.* i. 200. A. Great White Blite. Gal. Blete blanche. G. große weiße Mayer. B. Groote witte Mayer. In hortis. *Usu.* Folia. *Vires.* Refrigerat &

humectat, estur oleris modo, alvo utile est, *Diosc.*

A. 2. Blitum rubrum, *Offic. Park. Parad.* 489. Blitum rubrum majus, *Ger.* 252. *Emac.* 320. *Raii Hist.* i. 200. *C. B. Pin.* 118. *Tourn. Inst.* 507. *Elem. Bot.* 407. *Boerb. Ind. A.* ii. 91. *Hist. Oxon.* ii. 599. Blitum pulchrum, rectum, magnum, rubrum, *J. B.* ii. 966. *Buxb.* 40. Blitum, *Chab.* 304. A. Red Blites. Gal. Blete rouge. G. rote Mayer. B. Groote roode Mayer. In hortis colitur. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum priore convenit.

A. 3. Blitum, *Cod. Med.* xxi. Blitum sylvestre spicatum, *Tourn. Inst.* 507. *Herb. Par.* 399. *Mart. Hist.* 106. *Vaill. Bot. Par.* 21. Blitum minus album, *C. B. Pin.* 118. *Hist. Ox.* ii. 599. *J. B.* ii. 967. *Raii Hist.* i. 200. *Boerb. Ind. A.* ii. 91. *Ger.* 252. *Emac.* 321. Blitum album sylvestre minus, *Park. Thea.* 752. A. Small White Blite. Gal. Petite Blete blanche. G. Kleine weiße Mayer. B. Kleyne witte Mayer. In hortis. *Usu.* Herba. *Vires.* Refrigerat, humectat, & emollit, &c. *Cam. Epit.* 235.

XX. De Parietaria.

Calycum & totius comæ hirsutiae, aspera & vestium tenaci; seminibus splendidibus, quibus flosculi sunt pro vasculis, à reliquis differt, *R. H.* p. 205.

A. Helxine, Parietaria, *Offic. Parietaria*, Helxine, Perdicaria, *Chab.* 307. Parietaria, *Ger.* 261. *Emac.* 331. *J. B.* i. 976. *Raii Hist.* i. 206. *Synop.* 66. Parietaria vulgaris, *Park.* 436. Parietaria Officinarum & Dioscoridis, *C. B.* 121. *Hist. Oxon.* ii. 606. *Tourn. Inst.* 509. *Boerb. Ind. A.* 2. 92. A. Pellitory of the Wall. Gal. Parietaire. G. Tag und Nacht / St. Peters - fraut / Glas - fraut / Maur - fraut. B. Glas - kruid. In muris. *Usu.* Folia. *Vires.* Abstergit, & leniter astringit, refrigeratque. Usus internus rarior est; tamen prodest in morbis pectoris, in Stranguria, & Calculo. Usus in enematis ad ventris, uteri, & renum dolores. Extrinsecus in Tumouribus, Erysipelate, ambullis, & vulneribus conducit, *Schrod.*

XXI. De Alchimilla.

Hujus Notæ sunt, flosculi in summis caulibus umbellatim congesti, octo foliis herbaceis

compositi, vasculis feminalibus singulis bina femina continentibus insidentes, Raii Synop. p. 39.

A. Alchimilla, *Offic. Ger.* 802. *Emac.* 949. Raii *Hist.* i. 208. *Synop.* 66. Alchimilla vulgaris, C. B. 319. *Tourn. Inst.* 508. *Boerb. Ind. A.* 2. 92. *Dill. Cat.* 67. Alchimilla major vulgaris. *Park.* 538. Alchimilla perennis viridis major, foliis ex luteo virentibus, *Hist. Oxon.* ii. 195. Pes Leonis sive Alchimilla, *J. B.* ii. 3981. *Cbab.* 172. A. *Lady's Mantle.* Gal. *Pied-de-Lion.* G. *Sannay / Löwen-Fuß.* B. *Onzer Vrouwen Mantel, Leeuwen-Voet.* In pratibus & pascuis. Floret Maio. *Ufu.* Folia subrotunda, plicata, angulosa, crenata, saporis astringentis. *Vires.* Vulneraria est, consolidat, astringit, extergit, sanguinem in crassat; sistit menses & alba mulierum profluvia, *Schrod. R. H.* pag. 209.

XXII. De Percepier.

SITU florum in foliorum alis, calicibus quadripartitis, seminibus in singulis utriculis singulis ab Alchimilla differt, ut omnino genere distinctum sit, R. Meth. A. pag. 23.

A. Percepier, *Offic. Percepier* Anglorum, *Ger. Emac.* 1594. Raii *Hist.* i. 209. *Synop.* 67. *Dill. Cat.* 60. Percepier Anglorum quibusdam, *J. B.* iii. 74. *Cbab.* 392. *Boerb. Ind. A.* 2. 93. Polygonum Selinoides, *Park.* 448. Chærophylo nonnihil similis, C. B. 152. Alchimilla annua minima hirsuta foliis inferne albicantibus, *Hist. Oxon.* ii. 195. *Buxb.* 11. Alchimilla montana minima, *Tourn. Inst.* 508. A. *Parsley piert.* Gal. *Percepier, ou Percbepier.* G. *Englische Stein-buch.* B. *Engelse Steendreek.* Inter segetes, & in solo restibili steriliore. Ætate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Vehementer & repente urinas ciere, & calculum comminuere creditur, Raii *Synop.*

XXIII. De Knawel.

NOTÆ sunt, florum calices stellati, in quinque acuta segmenta divisi, singuli singulis seminibus insidentes, in caulium & ramulorum divaricationibus, inque summis ramulis, Raii *Method.* A. 24.

A. 1. Knawel. *Offic. Dill. Cat. Giff.* 87. *Boerb. Ind. A.* 2. 93. Knawel folio & flore viridi, *Rupp. Fior. Fen.* 76. *Buxb.* 174. Polygonum Selenoides sive Knawel, *Ger.* 453. *Emac.* 566. Polygonum Germanicum vel Knawel Germanorum, *Park.* 447. Raii *Hist.* i. 213. *Synop.* 68. Polygonum Germanis Knawel,

Hist. Oxon. ii. 594. Polygonum 3. Dodonei sive tenuifolium, *J. B.* 377. Polygonum angustissimo & acuto vel gramineo folio, minus repens, C. B. 281. Herniaria angustissimo folio minor repens, *Hort. Monsp.* 97. Alchimilla supina gramineo folio, minore flore, *Tourn. Inst.* 508. A. *German Knot-grass.* Gal. *Sanguinaire.* G. *Weg-gras B. Knoop-gras, duizend-Knoop.* In agris arenosis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Eisdem vires cum Polygono vulgari habet, *Buxb.* Lithontriptica herba æstimatur, *Ger.*

A. 2. Polygonum cocciferum, *Offic. C. B. Pin.* 281. Polygonum Polonicum cocciferum, *J. B.* iii. 378. *Cbab.* 454. Polygonum cocciferum Polonicum, *Breyn. Hist. cocc. rad.* 11. Knawel incanum, flore majore perenne, Raii *Hist.* i. 213. *Synop.* iii. 160. *Dill. Cat. Giff.* 61. Knawel folio & flore albicante, *Rupp. Fior. Fen.* 76. *Buxb.* 174. Polygonum Germanicum incanum flore majore perenne, *Pluk. Almag.* 302. Polygonum angustissimo & acuto vel gramineo folio montanum, *Sch. Bot.* 120. Alchimilla gramineo folio, majore flore, *Tourn. Inst.* 508. *Elem. Bot.* 409. A. *Polonian Knawel.* Gal. *Renouée, Knawel de Pologne.* G. *Pohlnisch Knawel.* B. *Poolse Knaewel.* In arenosis locis, sed rarius. *Coccum tinctorium* seu Polonicum, hujus radicibus adnascens, nihil aliud est quam nidus seu ovulum cujusdam Insecti extra purpurei, intra sanguineo succo turgens, ad tingendum chermesinum colorem utile. *Vires.* Eisdem vires cum polygono vulgari habet, *Buxb.* De Cocco vid. *Breynius de Hist. Nat. Cocci radicum.*

XXIV. De Camphorata.

Vasculum habet herbaceum, ex quo quatuor stamina parva prodeunt, quorum quilibet apicem rubrum, vel potius roseum in medio sulcatum sustinet: Succedit flori semen nigrum oblongum, *Magnol. Bot. Monsp.* 47.

Camphorata, *Offic. Camphorata hirsuta,* C. B. 486. Raii *Hist.* i. 210. *Hist. Oxon.* iii. 614. Camphorata Monspeliensium, *J. B.* iii. 379. *Cbab.* 454. Camphorata major Monspeliensium, *Park.* 568. A. *Stinking Ground-pine.* Gal. *Camphrée.* G. *Kampffer.* B. *Kampher.* In hortis Botanicis nonnunquam reperitur. *Ufu.* Herba. *Vires.* Siccat & astringit, nervosum genus roborat, confert in doloribus Arthriticis, Spasmodicis, Paralyti, defluxionibus oculorum, Catarrhis. Cephalica est planta, *Park.* Ad vulnera efficacem esse dicit *Lob.* In Hydrophis curatione exhibent alii, *Magnol.*

XXV. De Kali.

NOta sunt, fructus ad singulos flores singuli, aliàs aculeati, aliàs læves, semina vel potiùs nucleos continentes cochleatos, seu serpentis adinstar in spiram convolutos, Raii Meth. A. 24.

A. 1. Kali, Offic. Kali cochleatum majus, Park. Theat. 279. Kali majus cochleato semine, C. B. Pin. 289. Raii Hist. i. 212. Hist. Oxon. ii. 209. Ger. Emac. 535. Tourn. Inst. 247. Boerb. Ind. A. 2. 93. Cali vulgare, J. B. iii. 702. Salicornia altera, Ger. 428. A. Glaswort. Gal. Soude, ou la Marie. G. Glas-Wurk. B. Krabbe-quaad. In Salsis maritimis. Ufu. Herba.

Varia hujus plantæ præparata in usu sunt
1. Alumen Catinum, Offic. Soda quibusdam, aliis Cineres Clavellati. A. Pot-Asbes. Gal. Salicore, ou Salicote, Alun catin, Cendres gravelées. G. Pott-Asche. B. Pot-As. Fit ex cineribus hujus herbæ, magna quantitate ustæ, in massam nigro-cineream concrementibus. Vires. Acre est, mordax, & causticum, herbæque, è qua fit, vires obtinet, sed validiores. 2. Axungia vitri, Offic. Sal vitri nonnullis. A. Salt of Glass or Sandiver. Gal. Sel de Verre, ou Salin, ou Ecume de Verre. G. Glas-Salz. B. Glas-Zout. Salis genus est, colore cinereo, seu griseo, ut vocant, gustu pariter acri & mordaci, qui dum vitrum in fornace funditur ollarum marginibus adhærescit; ad hunc autem locum pertinet, quia vitrum nihil aliud est quam cineres clavellati, & arena vel lapides simul fusa & vi ignis unita. Vires. Sodæ vires obtinet, & in usu est apud Veterinarios ad emundandos equorum oculos. Utile etiam est ad dentes repurgandos, Ulcera manantia, Herpetes, Impetigines exsicccandos, quin & Scabiei conducit. Aurifabri ad aurum ferruminandum eo utuntur. 3. Lixivium, Offic. A. Sape-Lye. Gal. Lessive. G. Lauge. B. Loog. Cinerum prædictorum in aqua solutio est; acris est, erodentis & causticæ naturæ. Vires. Utile est ad cutem emaculandam, ad Alphos, Lentigines, Ephelides, aliæque ejus vitia extergenda; verum in ejus usu cauto opus est, nè cutem ipsam violet & erodat. Ex hoc Lixivio efficitur celebre illud causticum Officinis Lapis Infernalis dictum. Sapo, Offic. A. Sape Gal. Savon. G. Seiffe. B. Zeep. Qui ex lixivio prædicto fit, estque trium generum. 1. Sapo Communis. A. Com-

mon Sape. Gal. Commun Savon noir. G. gemeine schwarze Seiffe. B. Gemeene zwarte Zeep. Fit ex oleo viliori, sevo, & lixivio ana ad consistentiam coctis, è quo, addita fuligine, fit Sapo Niger. 2. Sapo Castiliensis. A. Castile Sape Gal. Savon de Castille. G. Blaue Seiffe. B. Blaauwe Zeep. Eodem quo præcedens modo fit; verum pro oleo communi adhibetur oleum Olivarum, Indico aliòve simili medicamine cæruleo colore tingitur, & ad consistentiam coctus in laterculos scinditur. 3. Sapo Venetus vel Albus. A. White or Venice Sape. Gal. Savon de Venise. G. Weiße oder Spanische Seiffe. B. Spaanse Zeep. Hujus parandi modum vide in Topographicis, &c. Observationibus amici & vicini nostri clarissimi D. J. Raii. Vires. Sapo aperit, digerit, & extergit, Urinam ciet, obstructions Hepatis & Lienis referat, arenulas pellit. Extrinsicus adhibitum atrahit, ambustis cute non exulcerata medetur, præsertim niger, omne genus pediculorum interimit, imprimis feros. N. B. Lixivium, Offic. Non ex Soda tantum fit, sed ex cineribus cujuscumque generis ligni concremati. 4. Sal Alkali, Offic. Propriè & strictè loquendo pro sale duntaxat ex cineribus clavellatis extracto accipitur, verum sensu latiori & generali ad duo significanda extenditur: nimirum, 1. Sal Volatile, quod ex animalium partibus vel excrementis elicitur, cujusmodi sunt Sal Cornu Cervi, Urinæ, &c. 2. Fixum, quod ex cineribus plantarum elicitur, ut Sal Kali, Absinthii, &c. At neque ex hac herba sola conficitur Soda, sed nonnullis in locis Fucos aliasque plantas marinas urunt ad eum usum. Item ad cineres clavellatos pro Sapone communi efficiendo silicem feminam urunt una cum stramine, in lixivio cinerum ligni prius macerato. Harvici insuper mihi narratum est, quod lixivium, quo ibi utuntur ad linteamina mundanda, è Lupuli viminum exsicccatorum cineribus paratum esse.

2. Kali Hispanicum, Cod. Med. lxxiii. Kali Hispanicum supinum annum, sedi foliis brevibus, Act. Reg. Par. An^o 1717. p. 93 Fig. p. 98. A. Alicant Glas-Wort. Gal. Soude d'Alicante. G. Spanische Glas-Wurk. B. Spaanse Krabbe-quaad. Ufu. Cineres Sode de Alicantia dicti.

XXVI. De Herniaria.

Notæ sunt folia adversa; Serpylli minora; cauliculi humi sparsi, flosculis herbaceis & seminibus numerosissimis onusti, Raii Synop. 69.

A. 1. Herniaria, *Offic. Ger.* 454. *Emac.* 569. *Dill. Cat.* 88. *Raii Synop.* 69. *Hist.* i. 214. Herniaria glabra, *J. B.* iii. 378. *Tourn. Inst.* 507. *Boerb. Ind. A.* 2. 96. *Buxb.* 155. Millegrana major, sive Herniaria vulgaris, *Park. Theat.* 446. Polygonum minus, sive Millegrana major, *C. B.* 281. Polygonum minus sive Millegrana major, Herniaria glabra, *Hist. Oxon.* ii. 593. A. Rupture-wort. *Gal. Herniole, Turquette. G. Wuch- oder Harn-Kraut. B. Duizendknoop, Duizentgrein.* In arenosis & glareosis. Floret Junio & Julio. *Ufu.* Herba, sive planta integra. *Vires.* Refrigerat, & siccatur. Usus præcipuus est in Hernia curanda, Urina cienda, Renum & Vesicæ calculo atterendo, Ventriculi ac aliarum partium mucilage incidendâ, educendâ, Bile ac aqua expellenda, adæque in Ictero curando, *Schrod.*

A. 2. Arenaria, *Offic. Herniaria Allines folio, Tourn. Inst.* 507. *Elem. Bot.* 408. *Boerb. Ind. A.* 11. 96. Paronychia, Allines folio incana, *J. B.* iii. 366. *Chab.* 448. *Raii Hist.* ii. 1026. Polygonum maritimum folio Allines, *Hist. Oxon.* ii. 594. Anthyllis maritima Allines folio, *C. B.* Pin. 282. Anthyllis maritima incana, *Park. Theat.* 281. Anthyllis altera, *Ger. Emac.* 622. Alfine maritima centumgrana Cæsalpino dicta, *Fluk. Almag.* 20. A. Sea-Chickweed. *Gal. Mort-geline maritime. G. See-Hüner-Niß. B. Zant-kruit.* In maritimis & vineis. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Illita Paronychiis atque favis remedio est, *Diosc.*

XXVII. De Amarantho.

Comâ speciosâ & immarcescibili, semina capsulis membranaceis oblongis per maturitatem transversim seu horizontaliter dissiliantibus, Raii Method. A. 25.

Amaranthus, Flos Amoris, *Offic. Amaranthus maximus, C. B.* 120. *Raii Hist.* i. 201. *Boerb. Ind. A.* 2. 97. *Tourn. Inst.* 234. Amaranthus paniculâ sparsâ, *Ger. 254. Emac.* 322. Amaranthus purpureus major paniculis sparsis, *Park. Parad.* 371. Amaranthus paniculis procumbentibus semine albo, seu Quinva, *Hist. Oxon.* ii. 602. Blitum maximum sive Amaran-

thus major, semine albo, *J. B.* ii. 968. *Chab.* 304. A. Flower-gentle. *Gal. Amarante, ou Passe-velours, ou Fleur de Jalouse. G. Sammet-Blumen / Taufentschön / Fior-Amor. B. Fluweel-bloemen.* In hortis colitur. *Ufu.* Flores. Augusto floret. *Vires.* Refrigerat, & siccatur, modicè astringit. Hinc ulus in Fluxionibus cunctis, ut expuitione sanguinis, Diarrhœa, Dysenteria, fluxu uterino, &c. *Schrod.*

XXVIII. De Beta.

Fructu verrucoso osseo, cui flos insidet, à reliquis differt, *R. H.* p. 204.

A. 1. Beta alba, *Offic. Ger. Emac.* 318. *Raii Hist.* i. 204. Beta, *Chab.* 302. Beta alba vel pallefcens, quæ Sicula & Cicla *Officinarum, Hist. Oxon.* ii. 596. *Boerb. Ind. A.* 2. 94. Beta communis alba, *Park. Parad.* 489. *Ger.* 251. Beta candida, *J. B.* ii. 961. Beta alba vel pallefcens, quæ Cicla *Officinarum, C. B.* 118. *Tourn. Inst.* 502. A. White Beet. *Gal. Bete ou Poirée blanche. G. Weißer Mangold / oder Rüben. B. Witte Beet. Ufu.* Radix, folia, & semina. Radix est lignosa, crassa, longa, & candida. Folia sunt crassa & succulenta, sapore nitroso. Semina rotunda & aspera, fusca. *Vires.* Laxat alvum, ob nitrositatem, Errhinum est. Usus internus ejus potissimus culinaris est, in acetariis, &c. Externus in Errhinis, & Clysteribus. Ex V. Herbis emollientibus est.

A. 2. Beta rubra, *Offic. Ger.* 251. *Emac.* 318. *Raii Hist.* i. 204. *Chab.* 302. *J. B.* ii. 961. Beta rubra vulgaris, *C. B.* 118. *Hist. Oxon.* ii. 596. *Tourn. Inst.* 502. Beta communis rubra, *Park. Parad.* 489. A. Red Beet. *Gal. Betterave. G. Rother Mangold / oder rechte Rüben. B. Rode Beet.* Cum prior. *Ufu.* Radix, folia. Radix crassa est & alba. Folia rubentia, breviora quàm præcedentis. *Vires.* Eisdem habet cum præcedente. Coquitur cum lenticula, ut ventrem sistat: quod magis radice ejus præstatur, *Diosc.*

N. B. Quæ folio est obscuriore Beta nigra *Offic.* dicitur.

XXIX. De Asaro.

Notæ sunt Cytini in sex laciniâs divisi: laciniæ sunt Calyx floris, cui subest fructus

Etus hexacoccus: Folia crassa, splendens.

A. 1. Asarum, *Offic. Ger.* 688. *Emac.* 836. *C. B.* 197. *J. B.* iii. 548. *Chab.* 510. *Raii Hist.* i 207. *Tourn. Inst.* 501. *Boerb. Ind. A.* 2. 95. *Dill. Cat.* 36. *Buxb.* 28. Asarum vulgare, *Park.* 266. Asarum vulgare rotundifolium, *Hist. Oxon.* iii. 511. Nardus rustica, *Hoff. Flo. Altorff.* A. *Assarabacca.* Gal. *Cabaret, Nard sauvage, Oreille d'homme, Oreillete, Girard Roussin, Rondelle.* G. *Hafelwurk.* B. *Hafelwortel.* In hortis colitur. Vere floret. *Usu.* Radix & folia. Radices tenues, fibrosæ, spadicæ, saporis acris, purgativi, nauseabundi, cum levi quadam astringentia, odoris non ingrati. Folia sunt subrotunda, splendens. *Vires.* Crassam pituitam, bilemque utramque per vomitum, ac nonnunquam per secessum violenter expurgat. Diureticum est, ac emmenagogum inigne, Hepar, Lienem, Vesicamque fellis aperit: Hinc utile in Arthritide, Hydrope, Febribus, præcipuè tertiana & quartana, in Ictero, &c. *Schrod.* Radix pro Ipecacoanna venditur, & etiam non multum abest, quoad virtutes, *Boerb. Hist. Plant.* 558.

A. 2. Asarum Virginianum, *Serpentaria nigra, Offic.* Asarum Virginianum folio cordato Cyclaminis more maculato, *Hist. Oxon.* iii. 511. Asarum Virginianum Pistolochiæ foliis subrotundis Cyclamini more maculatis, *Pluk. Almag.* 53. *Pbytog.* 78. *Raii Hist.* iii. 129. Asarum Cyclamini folio Virginianum, *Banif. MSS. Cat.* *Serpentaria major Officina- rum, Bobart. A. Black Snakeweed.* Gal. *Bistorte.* G. *Natterwurk.* B. *Herts-tonga.* Ex Virginia ad nos delata est, & Botanopolis nostris pro vero venditur, quod sapore & odore refert.

SECTIO QUARTA.

De Herbis flore aggregato, planifolio.

FLOS aggregatus nobis dicitur, qui ex pluribus flosculis in unum totalem florem coeuntibus constat; quorum unusquisque non tantum folio seu bractea colorata, verum insuper vel staminibus, vel stylo saltem constat, & singuli singulis seminibus coherent, *R. H. p.* 217.

Herbæ flore aggregato, planifolio, sunt vel seminibus

Papposis seu alatis

Latiusculis & compressis, brevibus; caulibus

Gracilioribus, firmioribus, solidioribus & minus concavis, capitulis minoribus: *Lactuca.*

Majoribus, tenerioribus & fistulosis, capitulis grandioribus, foliis Carduorum more spinosis, spinulis minoribus: *Sonchus.*

Oblongis & angustis, calycibus Lactucæ minoribus: *Chondrilla.*

Teretiusculis, striatis tamen, non angulosis longioribus

Maximis foliis longis, in acutum desinentibus, non laciniatis, flore circa meridiem se claudente; radice,

Annua, calyx ejus minime squamosus sit, sed ex simplici segmentorum compositus: *Tragopogon.*

Perenni, calyx oblongus, gracilis, squammis grandioribus compositus: *Scorzonera.*

Minoribus,

Non repentes, foliis plerumque laciniatis, caule

Non ramoso, nudo, foliis vacuo, flore magno; *Dens leonis.*

Ramoso, foliis cincto, floribus plerumque minoribus, in singulis caulibus pluribus; femine

Citrino aut rufo: *Hieracium.*

Nigro: *Pulmonaria Gallorum.*

Reptantes, flagellis emissis, foliis longioribus pilis obtitis: *Pilosella.*

Pappis destitutis, foliis & caulibus.

Lævibus floribus

E Lateribus caulium & ramulorum exeuntibus foliis

Laciniatis, radice perenni: *Cicborium.*

Integris, radice annua: *Endivia.*

Summos caules & ramulos terminantibus flore

Cæruleo: *Sesamoides.*

Flavo: *Lampyris.*

Spinosis, carduorum in modum lactis lineis notatis: *Scolymus Theophrasti.*

Her-

Herbæ flore aggregato, seminibus pap-
pefis.

I. De *Lactuca.*

NOta sunt, semina brevia, latiuscula & com-
pressa, utrinque acuminata; caules quàm
Sonebi graciliores, firmiores, & minùs concavi,
capitula minorà, R. H. pag. 220.

A. 1. *Lactuca*, *Offic.* *Lactuca fativa*, C. B. 122. *Raii Hist.* i. 220. *Hist. Oxon.* iii. 57. *Ger.* 239. *Emac.* 305. *Tourn. Inst.* 473. *Boerb. Ind. A.* 82. *Buxb.* 174. *Lactuca fativa vulgaris non capitata*, *J. B.* ii. 997. *Lactuca vulgaris fativa*, *Cbab.* 313. *Lactuca hyemalis*, *Park. Parad.* 498. A. *Garden-Lettuce*. Gal. *Laitue cultivée, ou domestique*. G. *Garten-Lattich*. B. *Tamme Latourwe*. Seritur in hortis. Junio & Julio floret. *Ufu.* Folia ac semen. Folia sunt longa, lata, rugosa, coloris pallidè virentis, saporis non ingrati. Semina parva, oblonga, compressa, pallida, utrinque acuminata, saporis aquei. *Vires.* Refrigerat, conciliat somnum, bilis ferverescentiam ac æstum compefcit, lac auget, alvum leniter movet, ventriculo convenit. Extrinsicus sedat dolorem capitis, medetur ambustis, &c. Dum adhuc tenera est, antequàm excaulescat, commanducata, certo certius Veneri adversatur, & libidinem extinguit, *Raii Hist.* Idem confirmat *Boerhavius* exemplo Principis Angliæ, *Hist.* 128, 129. Semen. Est ex seminibus frigidis, quæ minorà dicunt. Valet ad Gonorrhœam virulentam, ad Urinæ ardorem, &c. *Schrod. Præp. Ag. destill. Syr. è Succo.*

A. 2. *Lactuca sylvestris*, *Offic.* *Lactuca sylvestris odore viroso*, C. B. 123. *Tourn. Inst.* 473. *Boerb. Ind. A.* 81. *Buxb.* 174. *Lactuca sylvestris major odore Opii*, *Ger. Emac.* 309. *Raii Hist.* i. 221. *Synop.* 69. *Lactuca sylvestris lato folio, succo viroso*, *J. B.* ii. 1002. *Cbab.* 314. *Lactuca sylvestris Opii odore vehementi saporifero & viroso*, *Hist. Oxon.* iii. 58. *Lactuca sylvestris Endiviæ foliis, odore viroso*, *Park.* 313. A. *Wild Lettuce*. Gal. *Laitue sauvage*. G. *Wilder Lattich*. B. *Wilde Latourwe*. Ad sepes. Junio floret. *Ufu.* Herba, Semen. *Vires.* Dolores mitigat, *Diosc.*

A. 3. *Lactuca sylvestris*, *Cod. Med.* lxiv.

Sylvestris Costa spinosa, C. B. *Pin.* 123. *Raii Hist.* i. 223. *Synop.* iii. 69. *Tourn. Inst.* 473. *Elem. Bot.* 376. *Boerb. Ind. A.* 81. *Dill. Cat. Giff.* 159. *Rupp. Flor. Jen.* 167. *Buxb.* 175. *Lactuca sylvestris laciniata*, *Park. Theat.* 813. *Hist. Oxon.* iii. 58. *Lactuca sylvestris foliis dissectis*, *Ger. Emac.* 309. *Mer. Pin.* 68. *Merc. Bot.* i. 46. *Phyt. Brit.* 65. *Lactuca sylvestris, seu Endivia multis dicta, folio laciniato, dorso spinoso*, *J. B.* ii. 1003. *Cbab.* 314. A. *Fagged leaved wild Lettuce*. Gal. *Laitue sauvage avec une tige épineuse*. G. *Leber-Distel / Ganß-Zunge / Wilder Lattich*. B. *Wilde flekende Latourwe*. Ad sepes. Junio floret. *Ufu.* Herba, semina. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit.

Lactuca sylvestris fativæ similis est (ut scribit *Dioscorides*) sed longior caulis, & folia graciliora, & asperiora; amaro gustu est. Quæ de viribus *Lactucæ sylvestris* veteres prodiderunt, quod scilicet semen ejus non minus quam fativæ libidinum imaginationes in somno amolitur & venerem arceat; an huic plantæ conveniant, dubitat D. *Raius*. Narcoticam eam esse & soporiferam, adeoque (ut recte observat) viribus *Papaveri* similem, ut *Dioscorides* & *Plinius* tradunt, *Opii* vehemens & virosus odor abunde convincit. Verum omnia in genere opiata irritare potius quam extinguere appetitum ad venerem, saltem modice sumpta, non secus ac vinum ac alii generosi liquores, quibus & viribus quodammodo respondent, videntur, *Raii Hist.*

Cum priore sequentes sumuntur indiscriminatim.

A. 4. *Lactuca capitata*, C. B. *Pin.* 123. *Tourn. Inst.* 473. *Elem. Bot.* 376. *Cod. Med.* lxiv.

A. 5. *Lactuca Romana longa dulcis*, *J. B.* ii. 998. *Elem. Bot.* 376. *Tourn. Inst.* 473. *Cod. Med.* lxiv.

A. 6. *Chondrilla prima*, *Offic.* *Diosc.* *Chondrilla cærulea*, *Ger.* 224. *Emac.* 286. *Buxb.* 71. *Chondrilla cærulea altera Cichorei sylvestris folio*, C. B. 130. *Boerb. Ind. A.* 83. *Cærulea sive purpurea*, *Park.* 785. *Chondrilla vel Chondrilla cærulea*, *Cbab.* 317. *Chondrilla vel Chondrilla cærulea*, *J. B.* ii. 1019. *Raii Hist.* i. 227. *Lactuca sylvestris perennis, purpureo-cæruleo, laciniato longo folio*, *Hist. Oxon.* iii. 59. *Lactuca perennis humilior flore cæruleo*, *Tourn. Inst.* 473. *Elem. Bot.* 376. A. *Gum Succory*. Gal. *Chondrilla*. G. *Chondrilla-Kraut / kein Samen-wirbel*. B. *Blauwe Chondrilla*. In Italia & Germania in locis

locis incultis crescit. Æstate floret. *Ufu.*
Herba. *Vires.* Menses sistit, *Diosc.*

Hanc plantam Chondrillam primam esse Dioscoridis existimo.

II. De Chondrilla.

NOtae sunt, *florum capitula seu cauliculos Lactuce minores habere caulibus secundum longitudinem pressius junctos, Folia alterna, levia, Lactuca angustiora, semina oblonga, & angustata.*

A. Chondrilla altera, *Offic.* Chondrilla viminea, *J. B.* ii. 1021. *Chab.* 317. Chondrilla [rectius Lactuca] viminea, *Raii Hist.* i. 223. Chondrilla cichoroides, *Dill. Cat.* 119. Chondrilla juncea viscosa arvensis, quæ prima Dioscoridis, *C. B.* 130. *Tourn. Inst.* 475. *Elem. Bot.* 377. *Boerb. Ind. A.* 84. *Buxb.* 71. Chondrilla viminalibus virgis, *Park.* 782. Lactuca sylvestris viminea, *Volck.* 237. Lactuca sylvestris perennis lutea, juncea, viminalibus virgis, *Hist. Oxon.* iii. 58. A. Gum Succory with yellow Flowers. *Gal. Condrille. G. Acker-Condrillen/ Dieß/ Condrillen. B. Akker-Chondrillen.* In arenosis Germaniæ, Italiæ, &c. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Caules & folia concoquendi vim habent. Succus incommodos palpebrarum pilos reflectit, *Diosc.*

Hanc pro Chondrilla secunda Dioscoridis, *Folium ferens oblongum, circumrosium, lumi sparsum; caulem succo madentem luteo: radice tenui, rotunda, levi, vegeta, flavescente, succosa, potius habendam existimo, quam Chondrillam bulbosam, C. Baubini.*

Dioscorides duo hujus plantæ genera memorat. De priore hæc habet: *Caulem, flores & folia habet Cichorio similia: qua ex causa nonnulli sylvestris Intybi speciem esse pronunciarunt, verum tenuior tota est.* Ideoque neque Chondrilla juncea viscosa arvensis, *C. B.* neque Chondrilla prior legitima *Clusii* esse potest, cum earum utraque flores luteos habeat, secus quam Cichoreum, quod cæruleos obtinet.

III. De Soncho.

Sonchus à reliquis distinguitur, *capitulis grandioribus, caulibusque tenerioribus & fistulosioribus, semine compresso.* *R.* *Synop.* p. 41.

A. 1. Sonchus asper, *Offic.* *Ger.* 229. Sonchus asperior, *Ger. Emac.* 291. Sonchus asper

laciniatus, *Park.* 804. *C. B.* 124. *Boerb. Ind. A.* 85. *Raii Hist.* i. 223. *Synop.* 70. *Hist. Oxon.* iii. 61. *Dill. Cat.* 119. Sonchus asper laciniatus, folio Dentis leonis, *Tourn. Inst.* 474. Sonchus laciniatus spinosus, *Chab.* 316. *J. B.* ii. 1016. A. Prickly Sowthistle. *Gal. Laitron épineux. G. Gänse-Diesel. B. Stekende Hazen-Latouw met gesnede Bladeren.* In locis cultis, hortis, &c. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Soncho nonnulli utuntur hyeme in acetariis. Suspiriosos & Asthmaticos juvare, & Stranguriam sanare dicitur. Vis ei refrigerans, unde Inflammationibus quibuscunque utiliter imponitur, *R. Cat. Angl.* p. 278.

A. 2. Sonchus lævis, *Offic.* *Ger.* 229. *Emac.* 292. *Park.* 805. *Raii Hist.* i. 222. *Synop.* 70. Sonchus lævis laciniatus lacifolius, *C. B.* 124. *Tourn. Inst.* 474. *Boerb. Ind. A.* 85. *Hist. Oxon.* iii. 60. *Dill. Cat.* 94. Sonchus laciniatus, non spinosus, *J. B.* ii. 1015. Sonchus laciniatus lævis sive non spinosus, *Chab.* 316. A. Smooth Sowthistle. *Gal. Laitron doux, ou Palais de Lièvre. G. Hasen-fohl. B. Kleine Haze-Latouw.* In hortis, cultis, &c. Maio, &c. floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum priore & Lactuca viribus convenit.

A. 3. Hieracium, *Offic. Rand. Cat.* 43. Hieracium majus folio Sonchi vel Hieracium Sonchites, *C. B.* 126. Sonchus Hieracites major repens calyculo hirsuto inter segetes, *Hist. Oxon.* iii. 61. Sonchus repens, multis Hieracium majus, *J. B.* ii. 1017. *Raii Hist.* i. 226. *Synop.* 71. *Tourn. Inst.* 474. *Boerb. Ind. A.* 84. *Dill. Cat.* 154. *Buxb.* 307. Sonchus repens multis, quibusdam Hieracium majus, *Chab.* 316. (Figura autem est transposita.) Sonchus arborefcens, *Ger.* 231. *Emac.* 294. Alter arborefcens palustris Hieracii facie, *Herm. Hort. L. Bat.* 577. Hieracium majus Dioscoridis, *Ger. Emac.* 296. Hieracium majus Sonchites, *Park.* 788. A. The greater Hawkweed. *Gal. Cichorée jaune, Herbe de l'Éprevier. G. Große Gänse-Diesel / groß Sonchen-Kraut. B. Groot Sonchen-Kruit.* In arvis. Julio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Vim refrigerandi habet & modicè subastringendi, inflammationibus prodest. Herba cum radice illita, vibratis à Scorpione ictibus auxiliatur. *Diosc.*

IV. De Hieracio.

Differet à reliquis, *caulibus gracilioribus; seminibus longioribus, non compressis, sed te-*

retiusculis aut angulosis, R. Synop. p. 42.

A. 1. Hieracium minus, *Offic.* Hieracium leporinum, *Ger.* 233. Hieracium minus sive leporinum, *Ger. Emac.* 296. Hieracium folio Chondrillæ, caule vimineo lævi, *Boerb. Ind.* A. 86. Hieracium minus præmorsa radice, *Park.* 793. *Hist. Oxon.* iii. 64. Hieracium minus præmorsa radice, sive Fuchsi, *J. B.* ii. 1031. *Raii Hist.* i. 230. Hieracium minus præmorsa radice sive Hieracium minus Fuchsi, *Cbab.* 321. Hieracium Chondrillæ folio glabro, radice succisa majus, *C. B.* 127. *Tourn. Inst.* 470. *Buxb.* 156. *Dill. Cat.* 81. A. *The lesser Hawkweed.* Gal. *Petite Herbe d'Éprevier.* G. *Klein Habich-Kraut.* B. *Klein Haviks-kruit met afgebeete Wirtelen.* In pascuis ubique Junio & Julio floret. *Ufu.* Folia, sed raro aut nunquam succis. *Vires.* Vim suam ad ea ad quæ superior impendit, *Diosc.* Si assumatur, visum acuit, & atram bilem pellit, virtus est ut in Soncho, nisi quod paulo plus amarefcit, & multo melior est, *Boerb. Hist. Plant.* 131.

A. 2. Hieracium Officinarum, *Mill. Bot. Offic.* 231. Hieracium longius radicum, *Ger.* 234. *Emac.* 298. *Park.* 790. *Raii Hist.* i. 230. *Synop.* 72. Hieracium dentis leonis folio obtuso majus, *C. B.* 127. *Tourn. Inst.* 470. *Hist. Oxon.* iii. 66. *Boerb. Ind.* A. 87. *Dill. Cat.* 94. Hieracium macrocaulon junceum, sive minus, primum Dodonæo, *J. B.* ii. 1031. Hieracium macrocaulon & macrorrhizon, flore Hedypnoidis luteo, *Cbab.* 321. A. *Long-rooted Hawkweed.* Gal. *Herbe d'Éprevier.* G. *Habich-Kraut.* B. *Alderkleinste Haviks-kruit met afgebeete Wortelen.* In pascuis. Junio, Julio, & Augusto floret. *Ufu.* Folia vulgò. *Vires.* Cum reliquis viribus convenit. Herba pota laterum doloribus remedium est.

A. 3. Herba Costa, *Offic.* Herba Costa Officinarum, *Rupp. Flor. Jen.* 161. Costa herba in Italia alibi Ingrassia di Porci, *Cam. Hort.* 49. Herba Costæ vel Costa pulmonaria, *Buxb.* 158. Hieracium Alpinum latifolium hirtuticincanum, flore magno, *C. B.* 128. *Hist. Oxon.* iii. 69. *Boerb. Ind.* A. 86. *Tourn. Inst.* 472. Hieracium I. Clusii, *Ger.* 237. Hieracium I. latifolium Clusii, *Ger. Emac.* 301. *Raii Hist.* i. 239. Hieracium latifolium Pannonicum I. Clusii, *Raii Synop.* 73. Hieracium latifolium Pannonicum sive primum Clusii, *Park.* 800. Hieracium Pannonicum latifolium Clusii, *Cbab.* 320. Hieracium Pannonicum latifolium I. Clusio, Pilosellæ majori, sive Pulmonariæ luteæ accedens, *J. B.* ii. 1026. Hieracium montanum, non ramosum, caule aphylo, flore pallidior-

re, *Raii Cat.* 162. Dens leonis foliis integris, caule raris foliis vestito, monanthes fere, *Raii Hist.* i. 244. A. *Hungarian Hawkweed.* Gal. *Herbe de l'Éprevier de Hongrie.* G. *Sunqartsch Habich-Kraut.* B. *Hongarisch Haviks-kruit.* In montosis cretaceis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* In affectibus pulmonum magnis extollitur laudibus, *Buxb.* Singularis usus in Phthisi, *Cam.*

V. De Pulmonaria Gallica.

A Reliquis Hieraciis differt semine parvo, brevi, nigro; ab Auricula muris, quod foliis pilis longis hirta non sint, quemadmodum illius, & in plerisque speciebus laciniata aut dentata, *R. Meth.* p. 30.

A. Pulmonaria Gallica, & Pulmonaria aurea, *Offic.* Pulmonaria Gallorum, *Ger.* cujus descriptionem vid. 662. Pulmonaria Gallica sive aurea, *Dill. Cat.* 95. Pulmonaria Gallica sive aurea latifolia, *Ger. Emac.* 304. Hieracium murorum folio pilosissimo, *C. B.* 129. *Raii Hist.* i. 239. *Synop.* 74. *Tourn. Inst.* 471. *Hist. Par.* 97. *Boerb. Ind.* A. 87. *Buxb.* 159. Hieracium latifolium hirsutum folio unico cauli insidente, *Hist. Oxon.* iii. 70. Pilosella major quibusdam, aliis Pulmonaria flore luteo, *J. B.* ii. 1033. *Cbab.* 324. A. *French or Golden Lungwort.* Gal. *Pulmonaire.* G. *Buchlattich / Fransch- oder gülden Zungen-Kraut.* B. *Fransch Longen-kruit.* In sylvis, muris antiquis, & aggeribus umbrosis. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum Pulmonaria maculosa viribus convenit.

VI. De Pilosella.

N Otæ; semine esse parvo, nigro, flagellis reptatricibus, *R. H.* p. 242.

A. Auricula muris, Pilosella, *Offic.* *Cbab.* 323. Pilosella repens, *Ger.* 513. *Emac.* 638. *Raii Hist.* i. 242. *Synop.* 75. Pilosella minor vulgaris repens, *Park.* 689. Pilosella major repens hirsuta, *C. B.* 262. *Dill. Cat.* 83. *Buxb.* 260. Pilosella majori flore, sive vulgaris repens, *J. B.* ii. 1039. Pilosella monoclonos repens vulgaris minor, *Hist. Oxon.* iii. 77. Dens leonis, quæ Pilosella Officinarum, *Tourn. Inst.* 469. *Boerb. Ind.* A. 89. A. *Common Mouse-Ear.* Gal. *Piloselle, Oreille de Souris.* G. *Maus-ohlein / Nagel-Kraut.* B. *Muyfen-Oer, met min ruyze Bladeren.* In pascuis sic-

Cloribus Junio & Julio floret. Usu. Folia oblonga, pilosa, saporis subacris & astringentis. *Vires.* Astringit, abstergit, constipat: Sternutatoria est & vulneraria, Dysenteriam; Alvi Uterique fluxus sistit, bilem æstuantem sedat & incrassat, Hernias curat. Extrinsecus medetur ulceribus oris (in collutionibus) Hæmorrhagiam narum sedat (pulvis inditus.) *Schrod.* Herpetem miliarem sanat (succus illitus) *D. Hulse, Præp. Aq. Syr.*

VII. De Dente Leonis.

A *B Hieracio floribus in singulis caulibus singulis differt, R. Synop. p. 46.*

A. 1. Dens Leonis, *Taraxacum, Offic. Dens Leonis, Ger. 228. Emac. 290. Raii Hist. i. 244. Synop. 76. Dens Leonis vulgaris, Park. 780. Hist. Oxon. iii. 74. Dens Leonis latiore folio, C. B. 226. Tourn. Inst. 468. Boerb. Ind. A. 88. Dill. Cat. 50. Buxb. 96. Hedypnois sive Dens Leonis Fuchlii, F. B. ii. 1035. Sive Dens Leonis, Chab. 323. A. Dandelion. Gal. Pissenlit, Dent de Lion. G. Löwen = Zahn / Pfaffen = Nöhlein / Münchs = Kopf / Keil = frau. B. Paarde = Bloemen, Hengste = Bloemen, Papen = Kruid, Kanker = Bloemen, Honds = Rozen, Schorft = Bloemen. In hortis & pascuis ubique. Per totam ætatem floret. *Usu.* Radix, ac Folia. *Vires.* Hepatica est, cum Endivia conveniens, quo tamen potentiùs operatur. *Ufus præcipue in febribus putridis inveteratis, Schrod.**

Plus lotii derivat in vesicam quam pueruli retinendo sunt, præsertim inter dormiendum, coque tunc imprudentes & inviti stragula permungunt, unde Gallis *Pissenlit*, Anglis *Pissabed*, quasi Lectiminga & Urinaria herba dicitur, *Raii Hist.* In Plithisi, Tabe, & Cachexia commendat *Park.*

A. 2. Hæmorrhoidalis, *Offic. Dens Leonis maritimus minor radice tuberculis prædita, Hist. Oxon. iii. 75. Dens Leonis tuberosus, Hæmorrhoidalis, Mont. Ind. 41. Dens Leonis tuberosa radice, Tourn. Inst. 468. Elem. Bot. 373. Cichoreum bulbosum, F. B. ii. 1038. Raii Hist. i. 247. Cichoreum bulbosum, vel strumosum, Chab. 315. Chondrilla marina Lobelio, Ger. 226. Emac. 288. Chondrilla bulbosa, Park. Theat. 784. Chondrilla bulbosa sive Chondrilla 2. Dioscoridis, C. B. Pin. 130. A. Bulbous Succory. Gal. Cichorée avec la racine en forme de bulbe. G. Wegwart mit Kolb = Wurkel. B. Wegwaart met een bollagtige Wortel. In maritimis. *Usu.* Bulbule radicum. *Vires.**

Anodynæ sunt seu dolores lenientes, *Mont.* Ad strumas plurimum conferunt, *Chab.*

VIII. De Scorzonera.

FLOS à calycis radiis non superatur, *R. H. p. 248.*

A. 1. Scorzonera nostra & Hispanica Viperaria, *Offic. Scorzonera Hispanica major, Park. Parad. 301. Raii Hist. i. 248. Scorzonera latifolia sinuata, C. B. 275. Hist. Oxon. iii. 81. Tourn. Inst. 476. Boerb. Ind. A. 89. Buxb. 297. Viperaria Hispanica, Ger. 598. Viperaria sive Scorzonera Hispanica, Ger. Emac. 736. Tragopogon Hispanicus sive Escorzonera, aut Scorzonera, F. B. ii. 1060. Chab. 332. A. Vipers-grass. Gal. Scorzonere, Cercifi d'Espagne, G. Schlangen = Meid. B. Scorzonera. In hortis colitur. Junio floret. *Usu.* Radix oblonga digitum crassa, foris pallide rufescens, intus candida, saporis subdulcis, tenuis & grati, odoris nullius. Sicca ex Hispania ad nos adfertur. *Vires.* Alexipharmaca est. *Ufus præcipue in moribus serpentum, Peste, Febre, Melancholia, Epilepsia, Vertigine, &c. Commendatur ad Uteri suffocationem, Schrod.**

A. 2. Scorzonera subcærulea, *Offic. Scorzonera angustifolia subcærulea, Hist. Oxon. iii. 83. C. B. Pin. 275. Chom. 275. Raii Hist. i. 249. Tourn. Inst. 476. Elem. Bot. 378. Scorzonera elatior angustifolia Pannonica, Park. Theat. 410. Viperina 6, Ger. 598. Viperina angustifolia elatior, Ger. Emac. 737. Tragopogonis species sive Scorzonera major angustifolia subcæruleo flore, F. B. ii. 1062. Chab. 332. A. Hungarian Vipers-grass. Gal. Scorzonere de Hongrie. G. Hongarisch Schlangen = Meid. B. Gifzwortel, Slangen = wortel, Adder = kruid. In montosis. *Usu.* Radix. *Vires.* Cum priore convenit, & indiscriminatim sumuntur, *Chomel.**

IX. De Tragopogone.

In signi notâ à reliquis differt, quod calycis floris radii ipsius folia seu petala longitudine excedant: folia herbe graminea imitantur, *R. Synop. p. 76.*

A. 1. Tragopogon, *Offic. Chab. 331. Park. Parad. 514. Tragopogon luteum, Ger. 595. Emac. 735. Raii Hist. i. 252. Synop. 76. Tragopogon pratense luteum majus, C. B. 274. Hist. Oxon. iii. 79. Tourn. Inst. 477. Herb. Par. 157. Dill. Cat. 91. Boerb. Ind. A. 90.*

Buxb. 392. *Tragopogon flore luteo*, *J. B.* ii. 1058. *Tragopogon luteum majus*, *Scbw.* 209. *A. Yellow Goatsbeard.* *Gal. Barbe de Bouc.* *G. Beck's-bart mit gelbe Bluhmen.* *B. Boks-haart met geel Bloem, Salsafi.* In pratis & pascuis, Junio & Julio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Radices valde nutriunt, unde tabidis & macilentis conducunt. Vitiis pectoris, tussi & respirationi difficili, nec non pleuritidi mederi dicuntur. Urinae stillicidio subveniunt, & calculum expellunt, inflammationibus aestuantibus ventriculi & thoracis auxiliantur.

A. 2. Behen album, *Offic.* Behen album *Ranwolfii*, *J. B.* iii. 36. *Chab.* 448. Serratulae affinis capitulo squamifloso luteo, ut & flore, *C. B.* 235. Scorzonerae affinis Behen album dicta, radice repente, *Hist. Oxon.* iii. 84. *A. White Ben.* *Gal. Beben blanc.* *G. Weiß Behen.* *B. Witte Behen.* Ad radices montis Libani invenit *Ranwolfius*, & Behen album verum esse vult, sed de Behen albo & rubro Arabum, vide *Cap. De Limonio.*

X. De Zacintha.

NOTÆ sunt, Calyx squamosus, qui flore delapso formam rotulae radiatae assumit, radiis Melonis costarum in modum elatis: unaquaque autem costa capsulae species est, semen unicum includens, *Raii Meth.* *A.* 30.

A. Zacintha, Cichoreum verrucarium, *Offic.* Cichoreum verrucosum, Zacintha, *Mont. Ind.* 40. Zacintha, sive Cichoreum verrucarium, *Tourn. Inst.* 476. *Elem. Bot.* 378. *Boerb. Ind.* *A.* 90. *Park. Theat.* 779. Cichoreum verrucarium sive Zacintha, *Ger. Emac.* 289. *Raii Hist.* i. 255. Zacintha, *Rupp. Flor. Jen.* 169. Cichoreum verrucarium sive Zacintha, Hieracii adnumerandum, *J. B.* ii. 1013. Cichoreum verrucosum, verrucaria, *Chab.* 315. Chondrilla verrucaria foliis cichorei viridibus, *C. B. Pin.* 130. Intybus sive Endivia lutea, verrucaria, *Hist. Oxon.* iii. 53. *A. Wart Succory.* *Gal. Cichorée de Zante* (ainsi appelée parce qu'elle croit en abondance dans cette Ile de l'Archipel). *G. Zantische Wegwart.* *B. Wegwaart groeyende in overvloed in Zante, zynde een Eiland in de Middellandsche Zee.* In hortis reperitur. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Diuretica est planta & edulcorans, sanguinis nimium fervorem compescens, *Mont.* Mira hujus plantae facultas dicitur ad tollendas verrucas, &c. *R. H.*

Herbae flore aggregato seminibus pappo destitutis.

XI. De Cichoreo.

A Reliquis dignoscitur floribus è lateribus caulium & ramorum exeuntibus velut spicatiis, *R. Synop.* p. 47.

A. 1. Cichoreum fativum, feris, *Offic.* Cichoreum, *J. B.* ii. 1007. *C. B.* 125. *Ger.* 220. *Emac.* 280. *Parad.* 497. *Hist. Oxon.* iii. 55. *Buxb.* 73. *Raii Hist.* i. 255. *A. Garden Succory.* *Gal. Cichorée domestique.* *G. Weqwart / Stndleuffte.* *B. Cichorei.* In hortis. Floret Junio. *Ufu.* Flores, Folia, & Radix. Flores sunt pulchri, caerulei, saporis amari; Folia laciniata, hirsuta; Radix crassa, oblonga, foris fusca, intus candida. Tota planta amara est. *Vires.* Hepatica est nobilissima, aperit. Diuretica etiam est, attenuat, extergit. Usus præcipue in Hepatis obstructione & febribus, Hæmorrhagias sistere creditur, *Schrod.* Est ex seminibus frigidis minoribus.

A. 2. Cichoreum agreste sylvestre, *Offic.* Cichoreum sylvestre sive Officinatum, *C. B.* 125. *Hist. Oxon.* iii. 55. *Tourn. Inst.* 479. *Boerb. Ind.* *A.* 91. *Buxb.* 72. Cichoreum sylvestre, *Raii Hist.* i. 255. *Synop.* 77. *Ger.* 222. *Emac.* 284. *Park.* 775. *J. B.* ii. 1007. *Chab.* 315. *Dill. Cat.* 159. *A. Wild Succory.* *Gal. Cichorée sauvage.* *G. Wilde Weqwart.* *B. Wilde Cichorei.* Secus vias, & in agrorum limitibus. Junio floret. *Ufu.* Flores, folia, & semen. Floribus & foliis cum præcedente convenit. Semina sunt parva, oblonga, angulosa, fusca, sapore aquo. *Vires.* Aqua è floribus distillata, inflammationibus & caligini oculorum imposita, potenter remedium affert, *R. Cat. Angl.* p. 70. Folia cocta & aceto comesta Gonorrhœam reprimunt, *Matth.* Vires quoque fativi habet.

XII. De Endivia.

A Cichoreo differt foliis brevioribus non laciniatis, & quod annua planta sit, *R. H.* p. 254.

A. Endivia, Scariola, Intybus, *Offic.* Endivia fativa, *Park.* 774. Intybus fativa, *Ger.* 221. *Emac.* 282. *Raii Hist.* i. 254. Intybium, *Park. Parad.* 495. Intybus fativa latifolia sive *En-*

Endivia vulgaris, C. B. 125. *Hist. Oxon.* iii. 53. Intybum fativum latifolium, *J. B.* ii. 1011. Intybus vel Intybum, *Cbab.* 315. Cichoreum latifolium live Endivia vulgaris, *Elem. Bot.* 381. *Tourn. Inst.* 479. *Boerb. Ind.* A. 91. A. *Endive.* Gal. *Endive*, ou *Scariole.* G. *Endivien.* B. *Endivie.* Seritur in hortis. Junio floret. *Ufu.* Folia & Semina. Folium est latum, glabrum, non acuminatum. Semina sunt Cichoreo confimilia, colore pallidiora. *Vires.* Hepatica est nobilissima, refrigerat, abstergit, aperit. Diuretica etiam est. *Ufus* frequentissimi in febribus biliosis, *Scorod.* *Est ex seminibus frigidis que minora dicuntur.*

XIII. De Lampsana.

FLoribus caules & ramulos terminantibus cum Hieracio convenit, à Cichorio differt; seminibus solidis seu pappo destitutis cum hoc convenit, ab illo diversum est, R. *Synop.* p. 77.

A. Lampsana, *Offic. Ger.* 199. *Emac.* 255. *Raii Synop.* 77. *Dill. Cat.* 95. *Tourn. Inst.* 479. *Herb. Par.* 108. *Boerb. Ind.* A. 93. Lampsana vulgaris, *Park.* 810. Lampsana Dodonæi, *J. B.* ii. 1028. *Raii Hist.* i. 256. Lampsana five Lapsana Papillaris, *Cbab.* 318. Soncho affinis Lampsana domestica, C. B. 124. Intybus five Endivia erecta lutea Napifolia, Lampsana dicta, *Hist. Oxon.* iii. 54. A. *Nipplewort.* Gal. *Lampsane.* G. *Sonchen-krout!* *Wilder Kobl.* B. *Een zoort van wilde Kool of Moes.* In hortis & in cultis frequens. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Efficax esse censetur in sanandis papillis ulceratis, unde & nomen Papillaris sortita esse videtur, R. II. Resiccantem ac extergentem, & nonnihil digerentem facultatem obtinet: folia caulisque coquantur, & in cibum recipiuntur, *Hist. Oxon.*

Quæ veteribus fuerit Lampsana non facile est nobis explicare; *Dioscoridi* sylvestre est olus, plus nutriens quam Lapathum, ac ejus caules & folia cocta eduntur. Lampsanæ autem nomine variæ ac diversæ à scriptoribus Botanicis donatæ fuere plantæ.

XIV. De Sefamoides.

FLore est radiato, flosculis marginalibus iis, que discum medium componunt, multo longioribus, R. *Meth.* p. 31.

A. Sefamoides parvum *Offic.* Sefamoides par-

vum *Matthioli, Ger.* 397. *Emac.* 493. *Raii Hist.* 257. Chondrilla Sefamoides dicta, *Park.* 787. Chondrilla cærulea Cyani capitulo, C. B. 130. Catanance quorundam, *Elem. Bot.* 380. *Tourn. Inst.* 478. *Boerb. Ind.* A. 92. Catanance Dalechampii flore Cyani folio Coronopi, *J. B.* iii. 26. *Cbab.* 342. Cichorium cæruleum Coronopi foliis angustis calyceulis squammatis argenteis, *Hist. Oxon.* iii. 55. A. *Bastard Succory.* Gal. *Cichorée bâtarde.* G. Sefamoides Kraut. B. Sefamoides - Kruit. In aridis locis transmarinis calidioribus. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Detrahit bilem, pituitososque humores; illitum ex aqua tumores ac tubercula discutit, *Diosc.*

Sefamoidis duæ species à *Dioscoride* memorantur & describuntur. Verum descriptiones ejus aded breves sunt & obscuræ, ut quænam sit major ejus species ad hanc usque diem dubium & incertum maneat; nonnullis ad Helleborum eam referentibus, aliis ad Resedam, aliis ad Thymelæam: De minore etiam specie variæ opiniones sunt, verum quam hic exhibeo cum descriptione *Dioscoridis*, quam subjungo, omnium optimè convenit.

Sefamoidi parvo cauliculi sunt dodrantes, folia Coronopi, minora, lirsutiora: & in cauliculorum cacumine capitula florum pene purpureorum medio, &c.

XV. De Scolymo Theophrasti.

NOTÆ sunt Folia spinosa Carduo similia, flosculi & semina foliolo ad singula apposito separata, R. *Meth.* A. p. 31.

A. Scolymus, *Offic.* Scolymus chrysanthemus, C. B. 388. *Tourn. Inst.* 480. *Boerb. Ind.* A. 91. Scolymus Theophrasti five Eryngium luteum Monspeliensium, *Park.* 972. Eryngium luteum facie Cardui, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 238. Carduus chrysanthemus Narbonensis, *Ger. Emac.* 1155. *Raii Hist.* i. 258. Carduus spurius chrysanthemus Narbonensis, *Volck.* 87. Spina lutea, *J. B.* iii. 84. Spina lutea, Scolymus Theophrasti, Eryngium luteum Monspeliensium, *Cbab.* 353. Cichorium luteum Scolymoides spinis horridum Narbonense, *Hist. Oxon.* iii. 55. Cichorio affinis, chrysanthemus aculeata Cardui facie perennis, *Pluk. Almag.* 104. A. *Golden Thistle.* Gal. *Epine jaune.* G. *Gulden Distel.* B. *Geele Keuys-Distel.* In Italia reperitur. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum Eryngio viribus convenire creditur.

SECTIO QUINTA.

De Herbis flore composito discoide papposis.

Herbæ flore discoide papposæ sunt vel floribus erumpentibus.

- Ante Folia
- In singulis caulibus singulis radiatis, flavis; foliis subrotundis, subtus præcipuè incanis: *Tussilago*.
  - In uno caule pluribus, in thyrsum dispositis, nudis; foliis subrotundis Bechii, sed majoribus: *Petasites*.
- Post folia, disco
- Radiato, foliis lævibus sive mollibus
    - Subrotundis, flore flavo majore, radice scorpioide aut brachiata, facultate deleteriâ: *Doronicum*.
  - Oblongis
    - Integris
      - Maximis subtus incanis, floribus etiam amplis, radice crassa, aromaticâ: *Helenium*.
      - Minoribus floribus petalis
    - Laciniatis floribus in summis caulibus velut in umbellam dispositis: *Jacobæa*.
  - Aridioribus & exsuccis, unde durabiliores sunt, nec citò marcescunt, coloresque diu retinent siccati.
    - Frontatis, aut velut bulbatis, flavicantibus: *Stæchas citrina*.
    - Cuspidatis, foliis laciniatis, spinosis: *Carlina*.
  - Succulentioribus & citò marcescentibus
    - Maritimæ: *Tripolium*.
    - Terrestres
      - Foliis odoratis & glutinosus: *Conyza*.
      - Inodori, floribus
        - Majoribus in umbellæ formam dispositis: *Doria*.
        - Minoribus brevibus pediculis in spicas secundum caules & ramulos excurrentes: *Virga aurea*.
- Nudo, foliis

- Digitatis, floribus velut in umbella dispositis: *Eupatorium*.
- Laciniatis, floribus flavis: *Senecio*.
- Integris, terrestres,
  - Majores foliis
    - Subrotundis maximis: *Catalia*.
    - Oblongis: *Baccharis*.
  - Minores tomentosæ & incanæ: *Gnaphalium*.

I. De Tussilagine.

Characteristica sunt Flores folia antevertentes, & brevi marcescentes, in singulis cauliculis singuli, radiati: folia subrotunda, subtus incana, R. Synop. p. 47.

A. Tussilago, Farfara, Offic. Chab. 513. Tussilago, F. B. iii. 563. Ger. 666. Emac. 811. Park. 1220. Raii Hist. i. 259. Synop. 78. Hist. Oxon. iii. 130. Dill. Cat. 37. Tussilago vulgaris, C. B. 197. Tourn. Inst. 487. Boerb. Ind. A. 101. Buxb. 328. A. Colts-foot. Gal. Pas d'Ane, Patte de Cheval, Tussilage. G. Rosshuf oder Huffs-Lattich / Brand-Lattich. B. Hoefblad, Paards-Klaauw. In locis humidis, Februario vel Martio floret. Usu. Radix, folia, & flores. Radix tenuis, longa, candida, saporis subacris cum levi lentore, odoris nullius. Folia subrotunda subtus incana, saporis & odoris ut supra. Flores lutei & radiati. Vires. Planta est Thoracica. Usus præcipuè internè in Tussi, Orthopncea, Vomitiique pectoris, quibus singulis & fumus ejus ore hiante attractus mederi creditur. Extrinsecus folia recentia imposita ulceribus calidis & inflammationibus profunt, Schrod.

II. De Petasite.

Notæ diagnosticae sunt flores folia antevertentes, in eodem caule plures in thyrsum dispositi, nudi, brevi unâ cum caulibus exarcescentes: folia subrotunda Bechii, sed majora, Raii Synop. pag. 48.

A. Petasites, Offic. Ger. 667. Emac. 813. Raii Hist. i. 260. Synop. 78. Chab. 513. Petasites vulgaris, Park. 419. Petasites major & vulgaris, C. B. 197. Tourn. Inst. 451. Boerb. Ind. A. 118. Dill. Cat. 37. Petasites vulgaris rubens rotundiori folio, F. B. iii. 566. Hist. Oxon. iii. 95. A. Butter-Burr. Gal. Chaperonniere, Herbe aux teigneux, Glouteron, Petasite. G. Pestilenz-wurt / negen krafft. B. Dok.

B. *Dokke-bladeren*, *Pestilentie-wortel*. In aquosis. Martio floret. *Ufu*. Radix oblonga, crassa, ramosa, resinosa, foris fusca, intus albicans, saporis acris, amaricantis, aromatici, odoris fragrantis. *Vires*. Sudorifica est, ac alexipharmaca, in Peste. Commendatur etiam in Lipothymia Uterina, spiritus difficultate, Tussi, Asthmate; facit & ad latos ventris Lumbricos: Urinam etiam & Menfes ciet. Extrinsicus ad Bubones & Ulcera maligna prodesse dicitur, *R. H.* p. 260.

III. De Conyza.

Herba est flore composito, in pappo abeunte, foliis integris, odorata, birsuta & glutinosa, *Raii Hist.* p. 261.

A. 1. Conyza major, *Offic. Ger. Emac.* 481. *Raii Hist.* i. 261. Conyza major vera, *Hist. Oxon.* iii. 114. Conyza major verior Dioscoridis, *Park.* 125. Conyza mas Theophrasti, major Dioscoridis, *C. B.* 265. *Boerb. Ind.* A. 116. Conyza major Monspeliensis odorata, *J. B.* ii. 1053. Conyza pulicaria, *Chab.* 327. Virga aurea foliis glutinosus & graveolentibus, *Elem. Bot.* 386. Virga aurea major foliis glutinosus & graveolentibus, *Tourn. Inst.* 484. A. *Greater Fleabane*. *Gal. Conise. G. Donnerwurk / Dürr-wurk*, B. *Donder-kruid*. In Italia, &c. juxta vias passim provenit. Julio & Augusto floret. *Ufu*. Folia. *Vires*. Suffitu venenatas bestias fugat, culices abigit, & pulices necat, *Diosc.*

A. 2. Conyza media, *Offic. Ger. Emac.* 482. *Raii Hist.* i. 262. *Synop.* 79. *Schw.* 55. Conyza media Asteris flore luteo, vel tertia Dioscoridis, *C. B.* 265. *Hist. Oxon.* iii. 113. Conyza inedia Matthioli, flore magno luteo, humidis locis proveniens, *J. B.* ii. 1050. *Chab.* 327. (cujus Fig. est transposita.) Herba Dysenterica, *Cat. Altdorf. Delif. Sylv.* Aster pratensis autumnalis Conyzae folio, *El. Bot.* 384. *Tourn. Inst.* 482. *Buxb.* 29. A. *Common Fleabane*. *Gal. Conise commune*. G. *Gelbe Wurk*, B. *Gemeine Donder-kruid*. Locis humidis, & aquosis, Julio & Augusto floret. *Ufu*. Folia. *Vires*. Ad profligandam Scabiem Unguentum ex radice & foliis parant nonnulli, *R. H.* p. 261. Ex vino rubro Dysentericis auxiliatur; Ictericos juvat, Menfes trahit, Stranguriam solvit, *Schw.* Decoctio Herbae ad urinam ciendam à vulgo commendatur. In *Officinis nostris* malè substituitur *Arnicae*, *Buxb.*

A. 3. Conyza minor vera, *Offic. Ger. Emac.* 481. *Raii Hist.* i. 261. *Hist. Oxon.* iii. 114. *J. B.* ii. 1054. *Chab.* 328. Conyza minor vera Penæ, *Park.* 127. Conyza femina Theophrasti, minor Dioscoridis, *C. B.* 265. Virga aurea minor foliis glutinosus & graveolentibus, *Tourn. Inst.* 484. A. *Small true Fleabane*. *Gal. Petite Conise*. G. *Kletne Dürrwurkel*. B. *Kleyne Donder-kruid*. In calidioribus regionibus juxta mare reperitur. Autumno floret. *Ufu*. Herba. *Vires*. Cum prima viribus convenit.

IV. De Conyzoide.

Notæ sunt, semiflosculi plerumque integri, quamvis pappum longitudine non multum superent, hic etiam mox ab initio comparet longus, flosculos occultans, *Dill. Nov. Gen.* 142.

A. Conyza, *Offic. Germ.* Conyza cœrulea acris, *C. B.* 265. *Raii Hist.* i. 270. *Synop.* 80. *Ger. Emac.* 484. *Hist. Oxon.* iii. 315. *Boerb. Ind.* A. 116. Conyza odorata cœrulea, *Park.* 126. Conyzoides, *Dill. Cat.* 154. Senecio sive Erigeron cœruleus, aliis Conyza cœrulea, *J. B.* ii. 1043. Senecio cœruleus, *Chab.* 325. Aster arvensis cœruleus acris, *Tourn. Inst.* 481. *Buxb.* 30. A. *Blue Fleabane*. *Gal. Senecion*. G. *Kreuz-Wurk / Grind-Kraut / Baldgreiß*. B. *Kruis-Kruid, Kruis-Wortel, Grind-Kruit*. In sterilibus pascuis, Julio vel Augusto floret. *Ufu*. Herba. *Vires*. Suppurationes accelerare tradit, *Fontan.* In *Officinis nostris* dicitur Conyza (scribit *Buxbaums*) & adversus incantamenta & fascinationes utilis esse censetur.

V. De Astere.

Herba est flore composito in pappo abeunte, inodorata, foliis integris & indivisis, innoxia, *R. Synop.* p. 79.

A. 1. Tripolium, *Offic. Chab.* 333. Tripolium majus & minus, *J. B.* ii. 1064. Tripolium vulgare majus, *Ger.* 333. *Emac.* 413. Tripolium majus sive vulgare, *Park.* 678. Tripolium majus cœruleum, *C. B.* 267. Aster maritimus cœruleus Tripolium dictus, *Raii Synop.* 80. Aster maritimus purpureus Tripolium dictus, *Raii Hist.* i. 270. Aster cœruleus glaber, littoreus, pinguis Tripolium majus dictus, *Hist. Oxon.* iii. 121. Aster maritimus palustris cœruleus Salicis folio, *Elem.*

Elem. Bot. 384. *Tourn. Inst.* 481. A. *Sea Star-wort.* Gal. *Espargoute de Mer*, (espece d'*Aster*.) G. *Meer-Stern-Kraut.* B. *Zee-Sterre-Kruid*, *blaauwe Kamille*, *blaauwe Made-lieven.* In salis maritimis, Julio floret. *Uju.* Radix. *Vires.* In vino pota ʒij. aquam urinamque per alvum extrahit, *Diosc.*

A. 2. *Conyza*, *Pulicaria.* *Offic. Conyza minor*, *Raii Hist.* i. 262. *Synop.* 79. *Sebwo.* 56. *Conyza minima*, *Ger. Emac.* 482. *Conyza minor flore globofo*, C. B. 266. *Boerb. Ind. A.* 116. *Conyzae mediae species*, flore vix radiato, *J. B.* ii. 1050. *Chab.* 328. *Aster palustris*, parvo flore globofo, *Tourn. Inst.* 483. *Aster parvus palustris*, parvo flore globofo, *Dill. Cat.* 160. *Chrysanthemum Conyzoides palustre minus*, flore globofo, *Hist. Oxon.* iii. 19. A. *Small Fleabane.* Gal. *Petite Conise.* G. *schmall Dürnwurz.* B. *Gansebloem van aansen als het Sterre-kruid.* In locis ubi per hyemem aquæ stagnarunt. Augusto floret. *Uju.* Herba. *Vires.* Aperit, penetrat, extergit, cerebrum purgat, & pituitam è capite elicit; sternutamenta movet, pulices necat, *Schw.*

VI. De Helenio.

Partium omnium magnitudinis, radicis etiam sapore amaro, & aromatico, à reliquis differt, *Raii Synop.* p. 49.

A. *Enula campana*, *Helenium*, *Offic. Chab.* 360. *Helenium*, *Ger.* 649. *Emac.* 793. *Raii Hist.* i. 273. *Synop.* 81. *Hist. Oxon.* iii. 129. *Elem. Bot.* 385. *Helenium vulgare*, C. B. 276. *Dill. Cat.* 118. *Helenium sive Enula campana*, *J. B.* iii. 108. *Park.* 654. *Aster omnium maximus*, *Helenium dictus*, *Tourn. Inst.* 483. *Boerb. Ind. A.* 94. A. *Elecampane.* Gal. *Aunée*, *Enule campane.* G. *Alant-Wurzel.* B. *Alant-Wortel*, *Galant-Wortel.* In pratibus pascuis humidis, Junio & Julio floret. *Uju.* Radix oblonga, crassa, foris fusca, intus alba, saporis acris, amaricantis, aromatici, odoris fragrantis. *Vires.* Pulmonica est, Stomachica, Alexipharmaca, Sudorifica, &c. Usus præcipue in Tussi, Asthmate, in eruditibus Ventriculi emendandis, ureteribus reserandis, in peste, contagiosisque morbis arceendis. Externè in Scabie, Spasmo, & Ischiadico dolore commendatur, *Schrod.*

VII. De Doronico.

Notæ sunt, flores aurei, speciosi, sparsi, in summis caulibus & ramulis, in longos pediculos excurrentibus singulares. Semina parva nigricantia; folia lata & subrotunda, radices tuberosæ venenatæ, R. H. p. 274.

A. 1. *Doronicum*, *Offic. Doronicum*, *Cod. Med.* xlvi. *Doronicum officinarum*, *Rupp. Flor. Jen.* 141. *Doronicum vulgare*, *Park.* 319. *Raii Hist.* i. 274. *Doronicum majus officinarum*, *Ger.* 600. *Emac.* 759. *Hist. Oxon.* iii. 127. *Doronicum radice Scorpii*, C. B. 184. *Dill. Cat. Giff.* 83. *Tourn. Inst.* 487. *Aconitum Pardalianches*, *Mont. Plant. Var. Ind.* 35. A. *Leopards-Bane.* Gal. *Doronic. G. Gemsem-Wurzel / Schwindel-Kraut.* B. *Doronicum.* In Hortis curiosorum Junio floret. *Uju.* Radix. *Vires.* Calfacit & siccit, tumores discutit, alexipharmaca est, &c. *Schrod.* sed credat qui vult: verum enimverò, nostrâ sententiâ, venenosa est planta, & non sine periculo sumenda; cui tamen, quidam Moderni minime astipulantur.

A. 2. *Doronicum minus*, *Offic. Ger.* 600. *Park.* 319. *Raii Hist.* i. 277. *Doronicum minus officinarum*, *Ger. Emac.* 759. *Hist. Oxon.* iii. 127. *Doronicum Plantaginis folio*, C. B. 184. *Tourn. Inst.* 487. *Doronicum folio ferè Plantaginis oblongo*, *J. B.* iii. 18. *Chab.* 339. A. *Lesser Leopards-bane.* Gal. *Petit Doronic.* G. *Klein Gemsem-Wurzel.* B. *Kleyne Doronicum.* In montosis Maio floret. *Uju.* Radix. *Vires.* Cum priore convenit, & sumitur indiscriminatim, *Cod. Med.* xlvi.

A. 3. *Doronicum radice dulci*, C. B. *Pin.* 184. *Chom.* 313. *Raii Hist.* i. 275. *Tourn. Inst.* 487. *Doronicum folio subrotundo serrato*, *J. B.* iii. 17. *Hist. Oxon.* iii. 127. *Doronicum brachiata radice*, *Park. Theat.* 320. *Doronicum radice repente*, *Ger.* 621. *Emac.* 760. A. *Creeping Leopards-bane.* Gal. *Doronic commune.* G. *Gemeine Gemsem-Wurzel.* B. *Gemeen Doronicum.* In montosis gaudet. Julio floret. *Uju.* Radix. *Vires.* Hæc venatores, pastoresque montani, adversus vertigines commendant, *Raii Hist.*

A. 4. *Arnica*, *Offic. Schrod.* 20. *Arnica officinarum*, *Buxb.* 98. *Arnica Schroderi*, *Rupp. Flor. Jen.* 141. *Doronicum sive Alifina & Arnica Germanorum*, *Cod. Med.* xlvi. *Doronicum Germanicum*, *Park.* 320. *Raii Hist.* i. 276. *Doronicum Plantaginis folio alterum*,

terum, C. B. 185. *Tourn. Inst.* 487. *Boerb. Ind.* A. 100. *Hist. Oxon.* iii. 127. *Buxb.* 98. *Doronicum Germanicum* foliis semper ex adverso nascentibus villosis, *J. B.* iii. 19. *Chab.* 339. *Calendula Alpina*, *Ger. Emac.* 603. 740. A. *German Leopards-bane*. *Gal. Doronic de Hongrie*. G. *Ungarische Genssen*, *Burb.* B. *Hungarische Doronicum*. In montosis reperitur. Ætate floret. *Ufu.* Planta. *Vires.* Calefacit & siccatur, partium est tenuium, sudorifica & diuretica, nonnunquam & vomitoria, &c. *Schrod.* Planta vulneraria & discussoria reperta est frequentia experientia, utpote unica & optima Panacea ab alto lapsorum, *Ephem. Ger. Anno* 9. & 10. Incolæ utuntur loco *Hellebori*, in peste pecorum, *Hoff. Cat. Ald.*

VIII. De Virga Aurea.

NOtae sunt, flores minores aureis brevibus pediculis, in spicas secundum caules & ramulos excurrentes, folia integra, Raii Meth. A. 53.

A. *Virga aurea*, *Offic. Chab.* 332. *Ger.* 348. *Emac.* 430. *Raii Hist.* i. 278. *Synop.* 81. *Buxb.* 338. *Virga aurea vulgaris*, *Park.* 542. *Hist. Oxon.* iii. 124. *Virga aurea angustifolia minus ferrata*, C. B. 268. *Boerb. Ind.* A. 97. *Virga aurea vulgaris latifolia*, *J. B.* ii. 1062. *Tourn. Inst.* 484. *Dill. Cat.* 164. A. *Golden Red*. *Gal. Verge dorée*. G. *Feder-Kraut* / *Heidnisch Wundkraut*. B. *Heidens-Wondkruid*, *Gulde roede*. In ericetis ac montosis sylvis. Augusto floret. *Ufu.* Folia & flores. Folia longa, hirsuta, ferrata, saporis amari & astringentis. Flores lutei. *Vires.* Vulneraria est celeberrima; nec non Lithonriptica & Diuretica. Confert Diarrhœæ & Dysentericæ; sanguinis expulsiōni medetur, *Schrod.*

IX. De Doria.

Foliis integris, oblongis, à *Jacobæa* differt: Flores lutei in umbellæ formam disponuntur, Raii Meth. A. 53.

A. 1. *Herba Doria*, *Offic. Herba Doria Lobellii*, *Ger.* 349. *Emac.* 431. *Raii Hist.* i. 279. *Herba Doria vulgaris*, *Park. Theat.* 541. *Doria*, *Dill. Cat. Giff.* 164. *Doria Narbonensium*, *Boerb. Ind.* A. 98. *Virga aurea major vel Doria*, C. B. 268. *Virga aurea major carnosis succulentis foliis ad caulem latis*, *Hist. Oxon.* iii. 123. A-

lisma *Matthioli* sive *Doria*, *J. B.* ii. 1064. *Alisma* sive *Damasonium*, *Doria* & *virga aurea Monspeliensium*, *Chab.* 333. *Jacobæa pratensis altissima Limonii folio*, *Elem. Bot.* 387. *Tourn. Inst.* 485. A. *Doricas Wound-wort*. *Gal. Verge dorée*. G. *Groß Gulden Wundkraut*. B. *Gulden-kruit*. Ad ripas fluviorum oritur. Julio & Augusto floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Vulneraria est insignis; cum *Virga aurea viribus* convenit.

A. 2. *Consolida Saracenicæ*, *Solidago*, *Offic. Solidago Saracenicæ*, *Ger.* 347. *Emac.* 429. *Raii Hist.* i. 279. *Solidago Saracenicæ vera*, *Salicis folio*, *Park.* 539. *Virga aurea angustifolia ferrata*, C. B. 268. *Virga aurea alias Consolida Saracenicæ*, *Schrod.* 177. *Virga aurea angustifolia ferrata sive Solidago Saracenicæ*, *J. B.* ii. 1063. *Hist. Oxon.* iii. 124. *Virga aurea angustifolia ferrata*, quibusdam etiam *Solidago Saracenicæ* dicta, *Chab.* 333. *Jacobæa Alpina*, foliis longioribus ferratis, *Tourn. Inst.* 485, *Elem. Bot.* 387. *Doria* (quæ *Jacobæa*) *Alpina* foliis longioribus ferratis, *Boerb. Ind.* A. 98. A. *Saracens Confound*. *Gal. Verge dorée*. G. *Der Heiden-Wund-Kraut*. B. *Heidens-Wond-Kruid*. Septembri floret. *Ufu.* Folia longa, lata, glabra, per ambitum crenata, sapore aromatico & astringente. *Vires.* Vulneraria est insignis, usu interno & externo adhiberi apta; medetur & *Fistulis*, *Ulceræ* maligna mundificat, ac sanat, *Schrod.*

X. De Jacobæa.

Aceteris papposis non lactescentibus foliis laciniatis, floribus flavis, radiatis, in umbellas digestis differt, R. *Synop.* p. 82.

A. 1. *Jacobæa*, *Offic. Ger.* 218. *Emac.* 280. *Jacobæa*, S. *Jacobi flos*, *Chab.* 330. *Jacobæa vulgaris*, *J. B.* ii. 1057. *Raii Hist.* i. 284. *Synop.* 82. *Jacobæa vulgaris major*, *Park.* 668. *Jacobæa vulgaris laciniata*, C. B. 131. *Hist. Oxon.* iii. 108. *Tourn. Inst.* 485. *Boerb. Ind.* A. 99. *Dill. Cat.* 154. *Buxb.* 165. *Erigeron majus*, *Schw.* 66. A. *Ragwort* or *Seggrum*. *Gal. Jacobée*, *Herbe ou Fleur de S. Jaques*. G. *St. Jacobs-Kraut*. *St. Jacobs-Blum*. B. *St. Jacobs-Kruid*. In pascuis humidioribus ad vias & locis incultis. Julio & Augusto floret. *Ufu.* *Herba*. *Vires.* Cum *Senecione vires* & facultates eadem obtinet, *Trag.* *Imprimis autem vulneribus, inflammationibus, & fistulis medetur*, R. H. p. 285. *Calidam, cataplasmatum formâ, adversus ventris tormina* (quæ miserè Dy-

senteria affectos exeruciant, & tantum non interimunt) felici successu fuisse abdomini applicatam observat Hofman. Ad anginas, tonsillarumque inflammationes utile gargarisate, quas discutit, & perfanat, Schw.

A. 2. Jacobæa Alpina, sive Achyllea, Cod. Med. lxi. Jacobæa foliis ferulaceis flore minore, Tourn. Inst. 486. Hist. 474. Vaill. Bot. Par. 108. Mart. Hist. ii. 43. Achyllea montana, Lugd. 772. Ageratum ferulaceum, ejustd. 1184. Chrysanthemum Alpinum foliis Abrotani multifidis, C. B. Pin. 134. Chrysanthemum Alpinum, 11. Clus. Pan. 567. Hist. 334. Chrysanthemum Alpinum 11. Clusii, Park. Theat. 1371. Raii Hist. i. 341. Ger. Emac. 744. Chrysanthemum Alpinum, & Scherianum, Jacobææ affine, F. B. ii. 1058. Chrysanthemum Alpinum, & Scherianum, Jacobææ affine, Cbab. 531. A. Five-leav'd Mountain Ragwort. Gal. Jacobée des Alpes. G. St. Jacobs-Kraut. B. Sint Jacobs-Kruid van de Alpes. Apud nos in curiosorum hortis. Ufu. Folia. Vires. In Asthmate confert, vel in fumo, vel in Tisane, ut Thææ in usum venerit, Tourn.

XI. De Cacalia.

NOtæ sunt, Calix floris integer, tubi cylindrici formâ, ad margines duntaxat. denticulatus, flosculi quadrifidi, folia subrotunda, integra, serrata, R. Meth. A. p. 34.

A. Cacalia, Offic. Cacalia quibusdam, F. B. iii. 569. Cacalia incano folio, Ger. Emac. 815. Raii. Hist. i. 291. Cacalia folio rotundo incano, Park. 1221. Cacalia foliis crassis, hirsutis, C. B. 198. Hist. Oxon. iii. 94. Tourn. Inst. 452. Cacalia sive Leontice veterum quibusdam; aliis vero Tussilaginis species, Cbab. 513. A. Strange Coltsfoot. Gal. Cacalia. G. Fremder Husslatia B. Cacalia. Ad sylvarum margines, inter frutices, & umbrosos in locis. Junio & Julio floret. Ufu. Folia. Vires. In Tussi & Scabritie arteriæ asperæ commendatur. Succus ejus defluens prodest arteriæ asperæ similiter ut Glycyrrhiza, Galen.

XII. De Senecione.

Calix longus, cylindricus, simplici velut palorum vallo constans, folia dissecta, Raii Method. A. 34.

A. Erigerum, Senecio, Offic. Senecio vulgaris, Park. 671. Raii Hist. i. 291. Synop. 83. Senecio minor vulgaris, C. B. 131. Hist. Oxon. iii. 106. Tourn. Inst. 456. Boerb. Ind. A. 117. Dill. Cat. 46. Senecio sive Erigeron, Cbab. 325. Senecio vulgaris sive Erigeron. F. B. ii. 1041. Erigeron, Ger. 217. Emac. 278. Erigeron minus, Schw. 66. A. Groundsel, or Simson. Gal. Panicault, Chardon Roland, Chardon a cent têtes. G. Kreuzkraut / St. Jacobs Kraut. B. Kruis-Distel, Kruis-Wortel, Endelboor. In locis cultis, arvis &c. Omni anni tempore occurrit. Ufu. Herba. Vires. In Cholera, Ictero, intemperie sanguinis, Ischiadico dolore, Fluore muliebri. Extrinsicus in mammas inflammatis, Scabie capitis, Strumis, dolore Ventriculi. Urina remorata, Arthritide, & Vulneribus, Schrod.

XIII. De Helichryso.

NOtæ sunt, Calicis squama lucida, aurata, aut argentata, in nonnullis speciebus florum petala mentienter, Raii Meth. A. 34.

A. 1. Stœchas citrina, Offic. Schrod. 201. Ger. 520. Stœchas citrinum, Schw. 201. Stœchas citrina sive Amaranthus luteus, Ger. Emac. 646. Stœchas citrina tenuifolia Narbonensis, F. B. ii. 154. Cbab. 369. Raii Hist. i. 281. Elichryson sive Stœchas citrina angustifolia, C. B. 264. Tourn. Inst. 452. Dill. Cat. 156. Boerb. Ind. A. 126. Buxb. 101. Helichrysum seu Chryfocome angustifolia vulgaris, Hist. Oxon. iii. 87. Chryfocome sive Coma aurea & Stœchas citrina vulgaris, Park. 69. Gnaphalium luteum tenuifolium Narbonense, Volck. 193. A. Goldlocks. Gal. Immortelle, ou Amarante jaune. G. Aheim-Blume / oder Stein-Blumen. B. Rbyn-Blumen. In hortis colitur. Maio floret. Ufu. Flores. Vires. In obstructione Hepatis, Urinæ, Lienis, Mensium, Sanguinem coagulatum resolvunt, Catarrhos exsiccant, Lumbricos fugant, Schrod. Regium morbum sanat, Schw.

A. 2. Stœchas citrina Germanica, Offic. Stœchas citrina Germanica latiore folio, F. B. iii. 153. Cbab. 369. Raii Histor. i. 281. Elichrysum seu Stœchas citrina latifolia, C. B. 264. Tourn. Inst. 453. Dill. Cat. 175. Buxb. 171. Helichrysum sive Chryfocome caulibus deciduis, latiore folio Germanica, Hist. Oxon. iii. 88. Amaranthus luteus latifolius, Ger. Emac. 646. Gnaphalium luteum, Volck.

Folck. 193. A. German Goldy-locks. Gal. Immortelle, ou Amarante jaune d'Allemagne. G. Deutsche Rhein-Blume. B. Duitjsche Rhein-Bloemen. In Germania reperitur. Julio floret. *Ufu.* Herba, Coma. *Vires.* Excalescit, siccat, aperit, & abstergit: Omnibus cerebri morbis à frigido provenientius celebratur.

A. 3. Chryfocome, *Offic.* Chryfocome peregrina major frutescens, *Breyn. Cent.* 145. Elychryfon Orientale, C. B. 264. *Prod.* 123. *Park.* 69. *Tourn. Inf.* 453. *Boerb. Ind. A.* 120. Helichryfum sive Chryfocome frutescens latifolia flore corymbifero toto aureo, *Hift. Oxon.* iii. 86. Heliochryfum Orientale sive Amaranthus luteus, *Park. Parad.* 374. Stæchas citrina floris magnitudine, & colore speciosa, *J. B.* iii. 154. *Chab.* 369. Gnaphalium luteum peregrinum specioso flore, *Folck.* 193. A. Oriental Goldy-locks. Gal. Immortelle ou Amarante Oriental. G. Orientalische Rhein-Blumen / gelbe breit blätterigte Rhein-Blumen. B. Oost Rhein-Bloemen. In Creta Insula reperitur. Julio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Excalescit, & astringit: his conveniens, quos jecur, aut pulmonis inflammatio malè habet, contra purgationes Vulvæ decocta cum Hydromelite assumitur, *Diosc.*

A. 4. Pes Cati, *Offic.* Gnaphalium montanum sive Pes Cati, *Park.* 690. Gnaphalium montanum *Parad.* 375. Gnaphalium montanum album, *Ger.* 516. *Emac.* 640. *Raii Hift.* i. 283. *Synop.* 83. Gnaphalium minus album, *Schw.* 88. Gnaphalium montanum flore rotundiore, C. B. 263. Elichryfum montanum flore rotundiore, *Tourn. Inf.* 453. *Dill. Cat.* 60. *Boerb. Ind. A.* 120. *Buxb.* 102. Pilocella minor quibusdam aliis Gnaphalii genus, *J. B.* iii. 162. Pilocella Gnaphalii genus; Pilocella minor, *Chab.* 373. *Hift. Oxon.* iii. 89. Hispidula, *Schrad.* 81. A. Cat's-foot. Gal. Pied de Chat. G. Katzen-Fuß. B. Katten-Foet. In montosis cretaceis reperitur. *Ufu.* Herba. *Vires.* Siccat, & astringit, ad pulmonum exulcerationem, & sanguinis expulsiōnem æstimatur Syrupus, *H. Ox.* In tussu convulsivo puerorum commendatur.

XIV. De Bacchare.

Notæ sunt, Calix squamosus, & ferè cylindricus, *Raii Meth.* A. 34.

A. 1. Baccharis, *Offic.* Monspelienfium, *Ger.* 647. *Emac.* 792. *Raii Synop.* 83. *Parkinson.* 114. *Dill. Cat.* 149. Conyza major, *Schw.* 55. Conyza major vulgaris, C. B. 265. *Raii*

Hift. i. 292. *Tourn. Inf.* 454. *Boerb. Ind. A.* 116. *Buxb.* 81. Conyza major Matthioli, Baccharis quibusdam, *J. B.* ii. 1051. Conyza majoris genus, Baccharis quibusdam, *Chab.* 327. Eupatorium montanum Verbasci folio, vulgariùs Baccharis dictum, *Hift. Oxon.* iii. 99. A. Plowman's Spikenard. Gal. Conife, (on l'appelle Baccharis, parce qu'on s'est imaginé, que cette plante, avoit une odeur vineuse.) G. Gemeine Dürrwurk. B. Gemeene Donder-kruid. In montosis siccioribus, & in aggeribus. Autumno floret. *Ufu.* Folia, Radix. *Vires.* Radix in aqua decocta, ruptis, vullis, ex alto præcipitatis, spirandi difficultati salutaris, &c. Folia astringunt, capitis dolori profunt, &c. odor somnum gignit, *Diosc.*

Quænam planta sit Baccharis *Dioscoridis* inter Botanicos scriptores dubium adhuc manet, aliis ad Conyzam, aliis ad Gnaphalium, nonnullis ad Asterem eam referentibus.

A. 2. Herba vulneraria seu Virga aurea vulgò Germanica, *Offic.* Eupatorium Germanicum vulnerarium foliis crenatis, folio luteo, *Hift. Oxon.* iii. 99. Conyza affinis Germanica, C. B. 266. Conyza affinis Herba vulneraria sive Solidago Saracenicæ 111. Tragi hirsuta, *J. B.* ii. 1051. Conyza affinis Herba vulneraria Solidago Saracenicæ tertia Trago dicta, *Chab.* 328. Jacobæa latifolia hirsuta graveolens, *Buxb.* 166. A. German Golden-rod. Gal. Verge dorée d'Allemagne. G. Deutsches Wundkraut. B. Duitjsche Gulde roede. In montosis. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Eadem cum Virga aurea obtinet, quo nomine etiam in Officinis Germaniæ venditur, ut affirmat *Buxb.*

XV. De Eupatorio cannabinò.

Foliis digitatis, floribus nudis, purpureis, à congeneribus differt, *R. Synop.* p. 83.

A. Eupatorium Avicennæ, Eupatorium cannabinum, *Offic.* Eupatorium cannabinum, *Park.* 595. C. B. 320. *Tourn. Inf.* 455. *Boerb. Ind. A.* 118. *Dill. Cat.* 140. *Raii Hift.* i. 293. *Synop.* 83. Eupatorium cannabinum alterum, *Ger.* 574. Eupatorium cannabinum mas, *Ger. Emac.* 711. Eupatorium cannabinum vulgare, foliis trifidis profunde dentatis, *Hift. Oxon.* iii. 97. Eupatorium adulterinum, *J. B.* ii. 1065. *Chab.* 334. *Schw.* 69. A. Hemp-Agrimony. Gal. Eupatoire. G. Hanff. Odermennig. B. Boelkens-Kruid, Koninginne-Kruid. Ad fluminum ripas, Julio floret. *Ufu* est Herba, quæ

quæ foliis est digitatis, sapore amaro, odore fragranti. *Vires.* Hepaticum est, & Vulnerarium. Usus præcipue in Cachexia, Catarthis, & Tussi, inque Urina & Menstribus retentis, *Schrod.* Extrinsicus è nobilissimis est Vulnerariis. Radix verò instar Hellebori albi purgat, teste *Gesnero, Buxb.*

XVI. De Filagine.

Folia tomento obducta, flores nudi, flosculis præ parvitate vix conspicuis, R. Synop. p. 51.

A. 1. Gnaphalium, *Offic.* Gnaphalium vulgare majus, C. B. 263. *Raii Hist.* i. 295. Gnaphalium Germanicum, *J. B.* iii. 158. Gnaphalium Germanicum Fuchsi, *Cbab.* 370. Gnaphalium minus sive Herba impia, *Park.* 686. *Raii Synop.* 84. Gnaphalium vulgare capitulis rotundis sessilibus ad angulos floridum, *Hist. Oxon.* iii. 92. Gnaphalium vulgare, *Schw.* 87. Filago sive Herba Impia, *Ger.* 517. *Emac.* 642. Filago seu Impia, *Tourn. Inst.* 454. *Boerhav. Ind.* 119. *Buxb.* 110. Filago elatior capitulis dense conglobatis, *Dill. Cat.* 140. A. Common Cudweed. Gal. Herbe à coton. G. Nuyr. fraud. B. Roer-Kruid. In siccoribus, Junio floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Aqua destillata ad Cancrum mammillarum usui est, *Dod.* Siccatur, & astringit. Hinc Hæmorrhagiæ, Dysenteriæ, nimio Mensium fluxui, atque Anginæ conducit, *R. H.* p. 295.

Gnaphalii historiam adeo paucis perstrinxit *Dioscorides*, ut non modo difficile, sed etiam impossibile videatur (ut rectè observat *Mathioli*) ut quisquam conjicere ac discernere possit, quanam planta sit, quæ verum præsentat: Nos ad speciem vulgatissimam potius referendam censuimus, ut quæ omnium frequentissima occurrat.

A. 2. Leontopodium, *Offic.* Leontopodium majus, *Park.* 684. quoad descriptionem, Gnaphalium Alpinum, *Ger.* 517. *Emac.* 641. Gnaphalium Alpinum magno flore, folio oblongo, C. B. 264. *Hist. Oxon.* iii. 92. Gnaphalium Alpinum pulchrum, *J. B.* iii. 161. *Cbab.* 371. *Raii Hist.* i. 296. Filago Alpina capite folioso, *Tourn. Inst.* 454. A. Lions-foot. Gal. Pied de Lion. G. Löwen-Fuß. B. Leeuwen-Voet. In montosis, Julio floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Appensum ad anatoria prodesse & tubercula discutere tradunt, *Diosc.* Herba contusa oleo & cocta plebs ad livores, contusiones, cæsa & verbera utuntur feliciter, *Lob. Buxb.*

SECTIO SEXTA.

De Herbis Corymbiferis.

Hæ sunt vel

Veræ

- Disco radiato,
 Spinosæ, foliis marginalibus, siccoribus: *Carlina.*
 Læves, floris totalis foliis marginalibus, frontatis, fronte
 Crenatâ, disco medio concolore iisdem floribus
 Integrâ & æquali, latâ & subrotundâ; Tanaceti foliis: *Otbonna.*
 Floribus
 Sparsis aut solitariis, colore flavo, foliis
 • Integris;
 Elatiores & majores: *Flos Solis.*
 Humiliores & minores seminibus incurvis: *Calendula.*
 Laciniatis, *Chrysanthemum.*
 Tenuiter dissectis: *Bupbthalmum.*
 In umbellæ formam dispositis, foliis
 Integris angustis ferratis: *Parmica.*
 Tenuissimè dissectis: *Millefolium.*
 Diversi ab iisdem coloris flavi, scilicet cum folia marginalia alba sint; suntque floribus vel
 Sparsis, foliis
 Integris, ad margines crenatis, caule
 Nudo, flore in fastigio singulari minore: *Bellis Minor.*
 Folioso, elatior, floribus majoribus: *Bellis Major.*
 Multifariam in segmenta tenuissima divisis,
 Radice
 Non fervido: *Chamæmelum.*
 Fervido: *Pyrethrum.*
 In umbellæ formam dispositis, foliis laciniatis pallidis, odor

a. b.

c.

- a b
- re vehementiore: *Partbenium*.
  - Nudo, seu non radiato, caule
    - Determinato, flosculis scilicet eum ficientibus
      - Singularibus,
        - Frutescens, superficie perenni, foliis in caule figillatim positis, odoratis: *Chamaecyparissus*.
        - Herbacea superficie annua foliis in caule bijugis, semine cornuto: *Bidens*.
        - Pluribus velut in umbellam dispositis; foliis
          - Integris,
            - Latis, elatior & major, *Cestus hortorum*.
            - Angustis, per margines incisus, humilior & minor: *Ageratum*.
          - Dissectis & velut alatis: *Tanacetum*.
      - Indeterminato, floribus eum non ficientibus, verum secundum ejus longitudinem velut in spicas dispositis; foliis
        - Integris, longis, angustis: *Draco Herba*.
        - Dissectis,
          - Frutescens, caulibus perennibus, lignosis, foliorum legumētis tenuissimis: *Abrotanum*.
          - Superficie annua,
            - Amarore insignis, odore vehementiore, folio incano: *Absinthium*.
            - Minus amaro, odore remissiore, folio subtus incano, supernè virente: *Artemisia*.

Anomala sunt vel

    - Flore composito propriè dicto, singulis florem totalem componentibus, flosculis singulis feminibus insidentibus, suisque privatis calycibus donatis, *Scabiosa*.
    - Flore compositum imitante, seu potius capitulo vel spica flosculorum densa, & congesta florum compositum exprimente; foliis
      - Perianthiorum æmulis capitulorum bases cingentibus, majores & elatiores,
      - Radice non vivaci, foliis ad margi-

c

nes non spinosis, in caule adversis; caulibus concavis, iisdemque & foliorum costis spinis brevibus, horridis; capitulis è squamis, finibus suis semina amplexis in mucrones oblongos exeuntibus, compositis; foliorum adversorum basibus conjunctis seu continuis: *Dipsacus*.
Ad capitulorum bases nullis; foliis laciniatis, capitulis in sphericam rotunditatem coactis: *Echinopus*.

I. De Carlina.

NOTÆ sunt, Flores discoides radiati, in capitulis squamosis & spinosis, Cardui facie; seminibus foliis canaliculatis à se mutuo separatis, pilorum penicillo coronatis, petalis marginalibus nullis feminibus insidentibus, Raii Meth. A. 36.

A. 1. Chamæleon albus, Carlina, *Offic. Carlina* sive Chamæleon albus Dioscoridis, *Ger. 995. Emac. 1157. Carlina humilis, Park. Theat. 968. Raii Hist. i. 288. Carlina acaulos magno flore, C. B. 380. Tourn. Inst. 500. Boerb. Ind. A. 101. Carlina caulifera vel acaulis, J. B. iii. 64. Carlina, Carolina, Chab. 353. Carlina major, Schw. 39. Carduus Xeranthemos flore albo ampliore acaulis, *Hist. Oxon. iii. 162. A. Carlinae Thistle. Gal. Carlinae, ou Cameleon, blanc, ou Chardonnerette. G. Eberwurg. B. Everwortelen, Distelen.* In pascuis sterilibus Germaniæ & Italiæ. Junio floret. *Uff. Radix oblonga, crassa, foris rufa, intus albida, saporis acris, gravis, aromatici, odoris fragrantis. Vires. Alexipharmaca est & sudorifica, Pestis contagia arcet, curatque, si tempestivè propinetur. Diuretica quoque est & emmenagoga; Hydropicis confert, tinea ventris necat, Schrod.**

A. 2. Carlina caulescens flore magno albenre, *Cod. Med. xxviii. Tourn. Inst. 500. Boerb. Ind. A. 101. Carlina caulescens magno flore, C. B. Pin. 380. Elem. Bot. 401. Rupp. Flor. Jen. 172. Volck. Flor. Nor. 87. Euxb. 57. Carlina caulifera, J. B. iii. 64. Raii Hist. i. 283. Carlina caulescens, Park. Theat. 968. Carduus Xeranthemos, flore albo caulescens, *Hist. Oxon. iii. 162. A. Carlinae Thistle white a Stalk. Gal. Carlinae, ou Cameleon noir. G. Eberwurg. B. Everwortel, Distel.* In hortis. *Uff. Radix. Vires. Eisdem viribus pollet ut præcedens, cujus varietas æstimatur. Hujus pariter atque præcedentis radices quotannis a rhizo-**

tomis copiosa eruuntur, & Lipsiam deportantur venales, *Rupp.*

A. 3. *Carlina sylvestris*, *Offic. Raii Hist. i.* 288. *Carlina sylvestris major*, *Ger. 997. Emac. 1159. Park. Theat. 969. Mer. Pin. 22. Carlina sylvestris vulgaris*, *Clus. Hist. clvi. Tourn. Inst. 500. Elem. Bot. 401. Dill. Cat. Giff. 167. Boerb. Ind. A. 101. Carlina sylvestris quibusdam, aliis Atractylis*, *J. B. iii. 81. Chab. 353. Raii Synop. iii. 175. Buxb. 58. Carlina icandens*, *Wedel. 175. Cnicus sylvestris spinosior*, *C. B. Pin. 378. Heracantha*, *Rupp. Flor. Jen. 172. Carduus vulgaris*, *Merc. Bot. i. 27. Pbyt. Brit. 22. Carduus Xanthemos vulgaris annuus*, *Hist. Ox. iii. 162. A. Common wild Corina Tibulle. Gal. Saffran sauvage. G. Feld-Caffran. B. Wild Veld-Saffraan, Dry-Distel. In pascuis ficcioribus. Julio & Augusto floret. Ufu. Herba. Vires. Eandem proprietatem cum precedente ei attribuit *Camerarius in Epit. Germanica*, p. 220. Contra *Sodam* commendat *Wedelius in Amant. Materia Medica*, p. 175.*

II. De Flore Solis.

NOTÆ sunt, *Barbula* medium discum cingentes flavæ & cuspidatæ, flores & semina foliolis canaliculatis separata, hæc etiam summa parte duobus foliolis ornata, *Raii Method. A. 36.*

A. 1. *Flos Solis*, *Offic. Raii Hist. i.* 314. *Flos Solis major*, *Ger. 612. Emac. 751. Chrysanthemum Peruvianum sive Flos Solis*, *Park. Parad. 295. Chrysanthemum Indicum, Flore & Semine maximis annuum*, *Hern. Hort. Lugd. Bat. 142. Pluk. Almag. 98. Chrysanthemum Indicum maximum annuum, non ramosum*, *Hist. Oxon. iii. 19. Helenium Indicum maximum*; *C. B. 276. Herba maxima*, *J. B. iii. 107. Herba maxima, Sol Indianus*, *Chab. 360. Chimalath Peruviana, Flos Solis*, *Hern. 228. Corona Solis Tabernæmontani*, *Elem. Bot. 391. Tourn. 489. Boerb. Ind. A. 102. A. Sun-Flower. Gal. Soleil, ou Herbe au Soleil, ou Fleur au Soleil. G. Sonnen-Blume. B. Zonneblom. In hortis colitur. Augusto floret. Ufu. Germina Floris, Semina oblonga, tumidiuscula, & nonnihil compressa, nigra. Vires. Germina cocta Venerem stimulant. Semina petus leniunt, & ardorem extinguunt, liberius autem devorata capitis dolorem excitant. Traumatica est planta.*

A. 2. *Battata Canadensis*, *Offic. Battatas de*

Canada, Park. 1383. Parad. 516. Flos Solis pyramidalis, parvo Flore, tuberosa Radice, Heliotropium Indicum quorundam, *Ger. Emac. 753. Raii Hist. i. 335. Flos Solis tuberosus, Indicus, sive Adenes Canadensis*, *Griff. virid. Lufitan. Corona Solis parvo Flore, tuberosa Radice*, *Elem. Bot. 391. Tourn. Inst. 489. Boerb. Ind. A. 102. Helianthemum Indicum tuberosum*, *C. B. 277. Helenium Indicum tuberosum*, *H. R. P. 85. Chrysanthemum Indicum Radice tuberosa*, *Hern. Hort. Lugd. Bat. 142. Pluk. Almag. 99. Chrysanthemum perenne majus foliis integris Americanum tuberosum*, *Hist. Oxon. iii. 23. Chrysanthemum Canadense strumosum*, *Florent. Schw. Cat. Leyd. 22. Flos Solis Farnesianus sive Aster Peruanus tuberosus*, *Col. Ecyb. ii. 11. Flos Solis tuberosus seu Flos Farnesianus*, *Aldin. 91. A. Jerusalem Artichoke. Gal. Topinambours, ou Poires de terre. G. Indische Zucker-Wurzel / Erdschocke von Jerusalem. B. Artichoke onder de Aarde, Aart-peeren. In hortis apud nos colitur. Ufu. Radix in culinis.*

III. De Calendula.

NOTÆ sunt, *Flores discoides radiati, flavæ aureæve petalis frontatis & crenatis, gemina incurva & aspera, externis longioribus, internis brevioribus, folia oblonga integra*, *Raii Meth. A. 36.*

A. 1. *Calendula*, *Offic. Calendula fativa, Raii Hist. i. 337. Hort. Monsp. 28. Calendula simplici flore*, *Ger. 601. Emac. 739. Calendula simplex*, *Park. Parad. 298. Caltha flore simplici*, *J. B. iii. 101. Cod. Med. xxv. Hist. Oxon. iii. 13. Caltha vulgaris*, *C. B. 275. Tourn. Inst. 498. Boerb. Ind. A. 113. Chrysanthemum, Caltha, Calendula*, *Chab. 358. A. Marigold. Gal. Souci. G. Ringelblumen. B. Gouds-bloem. In hortis frequens. Florere Majo incipit. Ufu. Folia & flores. Vires. Flores cardiaci, censentur, hinc & Hepatici & Alexipharmaci; sudores movent, Variolas expellunt, Ictero medentur, Menfes cient, Partum promovent (fumus subditus parturienti) Aqua distillata, oculis instillata, eorum rubori & inflammationi medetur, *R. H. p. 338. Præp. Aq. Conf.**

A. 2. *Calendula sive Caltha*, *Cod. Med. xxv. Calendula minor arvensis*, *Rupp. Flor. Jen. 138. Caltha arvensis*, *C. B. Pin. 276. Raii*

Raii Hist. i. 338. Tourn. Inst. 499. Elem. Bot. 399. Herb. Par. 182. Vaill. Bot. Par. 26. Boerb. Ind. A. 113. Hist. Oxon. iii. 14. Mart. Hist. i. 135. Caltha minima, *Cbab.* 359. Calendula arvensis, Ger. 603. Calendula sylvestris, Ger. Emac. 741. A. Wild Marigold. Gal. Souci sauvage. G. Wilde Ringel-blumen. B. Wild Gouds-blom. In arvis variis locis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum hortensi viribus convenit.

IV. De Chrysanthemo.

NOTÆ, Flos flavus aureusve, semina striata nuda, absque capitulo sive corolla foliolorum, Raii Meth. A. 36.

A. 1. Chrysanthemum, *Offic.* Chrysanthemum foliis Matricariæ, C. B. 134. Raii Hist. i. 340. Tourn. Inst. 491. Elem. Bot. 393. Boerb. Ind. A. 105. Chrysanthemum veterum seu majus folio valde laciniato, *Cbab.* 359. Chrysanthemum majus folio valde laciniato flore croceo, *J. B.* iii. 104. A. Dioscorides bis Corn Marygold. Gal. Chrysanthemum (comme qui droit Fleur dorée, car la Fleur de cette plante est jaune & resplendissante comme l'or.) G. Gold-Blume mit Wetter-fraut-Blättern. B. Ganselbloem met seer diep gesneede Bladeren. In hortis colitur, sed rarius. *Ætate* floret. *Ufu.* Flores. *Vires.* Cum cerato triti steatomata discutere produntur, *Diosc.*

A. 2. Chrysanthemum fegetum, Ger. *descript.* 604. Emac. 743. Raii Synop. iii. 182. Hist. i. 339. Chrysanthemum fegetum vulgare glaucum, Hist. Oxon. iii. 15. Chrysanthemum fegetum nostras, Park. *Treat.* 1370. Chrysanthemum folio minus secto glauco, *J. B.* iii. 105. Tourn. Inst. 492. Chrysanthemum arvense folio glauco dentato, Rupp. Flor. Jen. 136. Bellis lutea foliis profunde incisis majus, C. B. Pin. 262. A. Corn Marygold. Gal. Souci des bleds. G. Korn-Ringelblumen. B. Groote Gansel-blom met gesneede Bladeren, die van de tamme Heul gelyk. Inter fegetes frequens. *Ufu.* Flores. *Vires.* A Germanis contra icterum extollitur, Rupp.

V. De Leucanthemo.

NON ulla alia in re à Chrysanthemo differt quam colore flosculorum, Raii Meth. A. 36.

A. 1. Bellis major, *Offic.* *J. B.* iii. 114.

Cbab. 362. Ger. 509. Emac. 634. Seb. 28. Raii Hist. i. 350. Synop. 91. Bellis major vulgaris sive sylvestris, Park. 523. Bellis sylvestris caule folioso major, C. B. 261. Bellis polyclonos sylvestris major caule folioso, Hist. Oxon. iii. 28. Leucanthemum vulgare, Elem. Bot. 393. Tourn. Inst. 492. Boerb. Ind. A. 107. Dill. Cat. 82. Bellidioides vulgaris, Act. Reg. Par. An. 1720. 281. A. Ox-Eye Daisy. Gal. Marguerite Pasquettes. G. Maassuffelen / Maaklieben / Menachblünten. B. Madelieven, Maagdelieven, Maargrieten, Kerfouwen. In pascuis & inter fegetes. Maio floret. *Ufu.* Folia & flores. *Vires.* Herba integra in Zythogalo decocta & pota adversus Asthma, Phthisin, Orthopnoeam singulare remedium censetur. Utilis est in vulneribus & rupturis, R. H. Flores a muliereculis Botanopolis Londinensibus pro Buphtalmi floribus venduntur.

A. 2. Buphtalmum Germanicum, *Offic.* Buphtalmum vulgare, Raii Hist. i. 341. Synop. iii. 18. Ger. Emac. 747. Buphtalmum Tanacetii minoris folio, C. B. Pin. 134. Chomel. ii. 692. Boerb. Ind. A. 106. Tourn. Inst. 49. Elem. Bot. 396. Rupp. Flor. Jen. 136. Dill. Cat. Giff. 159. Buxb. 47. Buphtalmum Matthioli sive vulgare Millefolii foliis, Park. *Treat.* 1370. Chamæmelum Chrysanthemum quorundam, *J. B.* iii. 122. Chamæmelum Chrysanthemum quorundam: Buphtalmum multis, *Cbab.* 363. Chrysanthemum perenne brevioribus & incanis foliis, Tanacetii instar alatis, Hist. Oxon. iii. 20. A. Common Ox-Eye. Gal. Espargoutte, Oeil de Boeuf. G. Rinds-auge / Kröten-dill / Hunds-dill / Hunds-blume. B. Koezil, Koe-cog, stinkende Kernille, Padde-bloem. Ad sepes & vias. Augusto floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Aperit, Icterus curat, & virtutem habet vulnerariam. In Officinis nostris raro invenitur.

VI. De Asterisco.

CALIX stellatus, radiis foliosis, florum superantibus, succingit florem; semina plana, marginata plerumque, non papposa, nec cristata, Boerb. Ind. A. 104.

A. Inguinalis, Aster Atticus, *Offic.* Aster Atticus, Ger. 392. Emac. 486. Raii Hist. i. 338. Aster Atticus luteus verus, Park. 128. Aster luteus foliolis ad florem rigidis, C. B. 266. Chrysanthemum conyzoides foliis circa florem rigidis, Hist. Oxon. iii. 18. Chrysan-

themum Asteris facie, foliis ad florem rigidis, *Hiern. Cat.* Asteriscus annuus foliis ad florem rigidis, *El. Bot.* 398. *Tourn. Inst.* 497. *Boerb. Ind. A.* 104. *Act. Reg. Par. An.* 1720. 332. A. Golden Star-wort. Gal. *Espargoute, étoilée.* G. *Weyer-krout / Buch-krout / Scharten-krout / Stern-krout.* B. *Sierre-kruid.* In hortis Botanicorum. Maio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Vulneraria est, sed in usu raro occurrit. Folia seu Herba ferventi stomacho, oculorum inflammationibus, prociduae fedi, ac inguinum tumoribus auxiliatur. Aqua Florum, si bibatur, anginae & puerorum comitiali malo opitulatur, *Diosc.*

VII. De Othonna.

Hujus Notae sunt, Floris calyx integer oblongus, petala lata, semina longa compressa: folia laciniata Tanacetii emula, *Raii Hist.* i. 342.

A. Othonna, *Offic.* Othonna; Tagetes Indicus; Flos Africanus, *Chab.* 358. Tagetes Indicus minor simplici flore, sive Caryophyllus Indicus, sive Flos Africanus, *J. B.* iii. 98. *Raii Hist.* i. 343. *Boerb. Ind. A.* 114. *Tourn. Inst.* 488. *Elem. Bot.* 390. Flos Africanus minor simplici flore, *Ger.* 611. *Emac.* 750. Flos Africanus minor simplex, *Park.* *Parad.* 304. Tanacetum Africanum sive flos Africanus minor; C. B. 133. Chrysanthemum Africanum Tanacetii folio procumbens, sive minus flore simplici, *Hist. Oxon.* iii. 16. Tlapalcosatl Coaxochitl, Caryophyllus Mexicanus V. *Hern.* 156. Tagetes minor flore luteo-rubescente, *Act. Reg. Par. An.* 1720. 315. A. African Marygold. Gal. *Oeillet d'Inde.* G. *Indiansche Neglein / Sammet oder Studenten-Blume.* B. *St. Anthonis-Bloem.* In hortis seritur. Aestate floret. *Ufu.* Succus inspissatus. *Vires.* Oculorum medicamentis adjicitur, ubi expurgare est opus: abstergit enim omnem caliginem, *Diosc.*

VIII. De Ptarmica.

NOTÆ sunt, Flores in umbella, barbulis disco medio concoloribus; folia integra ad margines serrata, *Raii Hist.* i. 344.

A. Ptarmica, *Offic.* *Ger.* 483. *Emac.* 606. *Raii Hist.* i. 344. *Synop.* 91. Ptarmica vulgaris, *Park.* 858. Ptarmica vulgaris folio

longo, serrato, flore albo, *J. B.* iii. 147. *Boerb. Ind. A.* 111. *Tourn. Inst.* 496. *Dill. Cat.* 122. Ptarmica; Pyrethrom sylvestre, *Chab.* 368. Dracunculus serrato folio pratensis, C. B. 98. Dracunculus pratensis viridis sive Ptarmica vulgaris folio serrato, *Hist. Oxon.* iii. 40. Achillea foliis integris minutissime serratis, *Act. Reg. Par. An.* 1720. 321. A. *Speez-wort, Bastard Pellitory.* Gal. *Sternutatoire, (ainsi appelée parce que cete plante fait éternuer, quand on met dans le nez une de ses feuilles.)* G. *Dorant / oder Weisser Spiker Rheinsaren.* B. *Wilde Pyrethrum.* In pratis. Julio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Gustu acri est & fervido. Pulvis naribus inditus sternutamenta movet. Cruda additur acetariis ad frigiditatem eorum temperandam & corrigendam, *R. H.*

IX. De Millefolio.

Flores in umbella formam dispositi barbulis medio disco concoloribus; folia tenuissime dissecta, *R. Synop.* p. 56.

A. 1. Millefolium, *Offic.* Millefolium vulgare, *Park.* 693. *Raii Hist.* i. 345. *Synop.* 91. Millefolium vulgare album, C. B. 140. *Tourn. Inst.* 496. *Dill. Cat.* 140. *Boerb. Ind. A.* 112. *Hist. Oxon.* iii. 38. *Buxb.* 217. Millefolium terrestre vulgare, *Ger.* 914. *Emac.* 1072. Millefolium Stratiotes pennatum terrestre, *J. B.* iii. 136. Millefolium terrestre album, *Sclav.* 137. Achillea vulgaris flore albo, *Act. Reg. Par. An.* 1720. 320. A. *Tarrow.* Gal. *Mille-feuille.* G. *Schaaß-Grabe / Tausend-blatt / Garten-krout / Jungfern-auge-Bräuen / Schaaß-ripp.* B. *Geruwe, Duisend-blad.* In pascuis. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Medetur Ulceribus, Tumoribus, ac Inflammationibus, sine repulsione. Ufu interno convenit in Hæmorrhagiis ac fluxionibus omnis generis; extrinsecus adhibetur in Cephalgia, vulneribus consolidandis, tumoribus Herniæ, & penis, ictibus venenatis, *Scbrod.*

A. 2. Achillea, *Offic.* Achillea sive Millefolium nobile, *Ger.* 915. *Emac.* 1073. *Act. Reg. Par. An.* 1720. 320. *Raii Hist.* i. 346. Achillea sideritis sive nobilis odorata, *Park.* 695. Achillea Millefolia odorata, *J. B.* iii. 140. *Chab.* 367. Millefolium majus album odore Camphoræ, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 427. *Pluk. Almag.* 250. Millefolium nobile, *Elem. Bot.* 397. *Tourn. Inst.* 496. *Dill. Cat.* 122. Millefolium nobile Tragi, *Boerb. Ind. A.* 112.

A. 112. Millefolium nobile & Stratiotes vera, *Hist. Oxon.* iii. 38. Tanacetum minus album odore Camphoræ, sive Achillea Dioscoridis, C. B. 132. A. Achillea bis Iron-wort. Gal. Millefeuille (dite Achillea, parce qu'on pretend que cete plante a été premierement mise en usage par Achille.) G. Edel Garbe / Weißer Kienfaren. B. Geruwe, Duxsentblat. In Germania, Italia, & Gallia provenit. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Sanguinis fluxus seu profluvia ubicunque sistit. Extrinsecus Vulneraria est insignis.

X. De Bellide.

NOta sunt, *Florum barbule diversi à medio disco coloris: caules nudì monantes, Raii Synop.* 91.

A. Bellis minor, Symphytum minimum, Consolida minima, *Offic.* Bellis sylvestris minor, C. B. 261. *Act. Reg. Par.* An. 1720. 278. *Raii Hist.* i. 349. *Synop.* 91. *Tourn. Inst.* 491. *Elem. Bot.* 392. *Dill. Cat.* 46. *Boerb. Ind.* A. 108. Bellis minor sylvestris simplex, *Park.* 531. Bellis minor sylvestris, *Ger.* 510. *Emac.* 636. Bellis minor sylvestris spontanea, *J. B.* iii. 111. *Chab.* 361. Bellis minor pratensis seu vulgaris, *Hist. Oxon.* iii. 31. A. Common Daisie. Gal. Pasquerette, ou Pasquette. G. Maßlieben / Maßsüßeln / Monatblumen. B. Madelieven, Maagdelieven, Margrieten. In pratis & pascuis. *Ufu.* Radix, Folia & Flores. *Vires.* Vulneraria est insignis: exterius in emplastris & fomentis adhibetur: interius succus ejus vulnerariis potionibus admiscetur, *R. H.* Mulierculis nostris usitatum est, herbam cum floribus Infantibus ad alvum laxandam exhibere, *Schrod.* Radices exterius usurpantur ad Scrophulas & Strumas, *Needham.* Extractum sive essentia sanguinem coagulatum resolvit, *S. Pauli.*

XI. De Pyrethro.

FLore majore & radicis acri fervidoque sapore à Chamæmelo differt, *R. H.* p. 353.

A. Pyrethrum, *Offic.* Pyrethrum Officinarium, *Ger.* 618. *Emac.* 758. Pyrethrum vulgare Officinarium, *Park. Theat.* 858. Pyrethrum flore Bellidis, C. B. *Pin.* 148. *Chomel.* 140. Pyrethrum corymbiferum flore Bellidis, *Hist. Oxon.* iii. 33. Bellis montana frutescens acris. *H. Monsp.* 31. An Bupththal-

mum Canariense Leucanthemum, *Pluk. Almag.* 73. *Phytog.* 272. 6? A. Pellitory of Spain. Gal. Pyrethre, ou Racine Salivaire. G. Bertram / Geiser-Wurk / Zahn-Wurk / Speichel-Wurk. B. Bertram-kruid, Vuurwortel, Tand-wortel, Quyl-wortel. Ex Orientis partibus infertur. *Ufu.* Radix longa, crassa, foris subrufo colore nigricans, intus albida, sapore acri & admodum fervido. *Vires.* Optimum remedium habetur in Paralyssi linguæ cum vocis amissione. Ad dentium dolorem radix masticata in usu est, *R. H.* Ad Venerem stimulat, quartanam curat, in Hemisrania juvat, *Schrod.*

Hoc esse legitimum Pyrethrum affirmant *Morisonus* vel *Bobertus*, nam quod verum à nonnullis existimatur, est planta Umbellifera. Imposuit auctoribus corrupta *Dioscoridis* lectio, in floris siquidem descriptionem exemplaria pro *ἀνθός* perperam substitutam habens vocem *ἀνθός*, *Hist. Oxon.* iii. 34.

XII. De Chamæmelo.

NOta sunt, *Folia tenuissime dissecta; flores sparsi, satis grandes, foliis marginalibus albis discum flavum cingentibus, R. H.* p. 353.

A. 1. Chamæmelum, *Offic.* *Ger.* 616. *Emac.* 755. *Mer. Pin.* 25. *Park. Parad.* 289. Chamæmelum vulgare, *Mer. Bot.* i. 28. *Phyt. Brit.* 26. *Park. Theat.* 85. *Pharm. Edinb.* 6. Chamæmelum Officinarium, *Act. Reg. Par.* An. 1720. p. 317. Chamæmelum nobile seu Leucanthemum odoratius, C. B. *Pin.* 135. *Tourn. Inst.* 494. *Elem. Bot.* 395. *Boerb. Ind.* A. 109. *Dill. Cat.* *Giff.* 78. *Rupp. Flor. Jen.* 139. Chamæmelum nobile, *Buxb.* 65. Chamæmelum odoratissimum repens flore simplici, *J. B.* iii. 118. *Raii Hist.* i. 353. *Synop.* iii. 185. *Hist. Oxon.* iii. 35. Chamæmelum Romanum seu Chamæmelum odoratissimum repens flore simplici, *Chab.* 362. Chamæmelum vulgariis odoratum, *Schw.* 47. Chamomilla Romana Officinarium, *Buxb.* 65. A. Camomile. Gal. Camomille. G. Römische Camillen. B. Roomsche Camille. In pascuis uliginosis. Junio floret. *Ufu.* Folia, seu Herba & Flores. *Vires.* Digerit, laxat, mollit, mitigat dolorem, Menfes & Urinam ciet; eapropter usus insignis est in dolore Colico, in cruciatibus spasmi flatulenti, & convulsionibus. Extrinsecus ejus usus est in paregoricis, emollientibus, maturantibus cataplasma-

plasmatis, clysteribus, &c. *Scbrod.* Inter omnes plantas quotquot in Balnea contra calculum recipiuntur nihil floribus Chamæmeli efficacius, *R. Cat. Angl.* p. 65.

A. 2. Chamæmelum flore pleno, *Park. Theat.* 85. *Parad.* 290. Chamæmelum Anglicum flore multiplici, *Ger.* 616. *Emac.* 755. Chamæmelum nobile flore multiplici, *C. B.* 135. Chamæmelum repens odoratissimum perenne flore multiplici, *F. B.* iii. 119. *Raii Hist.* i. 353. Chamæmelum Romanum, *Volck.* 101. Chamæmelum Romanum sive nobile, flore multiplici, *Chab.* 362. A. *Double Camomile.* *Gal. Camomille double.* G. *Geineine Camillen.* B. *Roomse Camillen met dubbelde bloemen.* In hortis colitur, & eadem speciem cum præcedente esse videtur.

A. 3. Chamæmelum vulgare, *Offic. Park. Theat.* 85. quoad iconatam, *Buxb.* 65. Chamæmelum *Ger.* 615. quoad etiam iconatam, & *Emac.* 753. *Raii Synop.* iii. 189. Chamæmelum vulgare, *Leucanthemum Dioscoridis,* *C. B. Pin.* 135. *Cod. Med.* xxxiv. *Tourn. Inst.* 494. *Elem. Bot.* 395. *Boerb. Ind. A.* 109. *Hist. Oxon.* iii. 35. *Dill. Cat. Giff.* 78. *Rupp. Flor. Jen.* 139. *Vaill. Bot. Par.* 34. Chamæmelum vulgare amarum, *F. B.* iii. 116. *Raii Hist.* i. 355. Chamæmelum majus foliis tenuissimis, caule rubente, *Hort. Monsp.* Chamæmelum elatius, foliis obscure virentibus, semine nigro, *Pluk. Almag.* 97. Anthemis sive Chamæmelum, *Chab.* 362. Chamomilla *Officinarum,* *Volck. Flo. Nor.* 100. A. *Wild or Dogs-Camomile.* *Gal. Camomille sauvage.* G. *Wilde Camillen.* B. *Wilde Kamille.* In locis incultis & inter segetes. Junio floret. *Ufu.* Herba, flores. *Vires.* Cum prima viribus convenire creditur.

A. 4. *Cotula foetida,* *Offic. Ger.* 617. *Emac.* 757. *Park. Theat.* 86. *Raii Hist.* i. 355. Chamæmelum foetidum, *C. B.* 135. *Tourn. Inst.* 494. *Boerb. Ind. A.* 109. *Dill. Cat. Giff.* 122. *Raii Synop.* 92. *Rupp. Flor. Jen.* 139. Chamæmelum caninum foetidum, *Schw.* 47. Chamæmelum foetidum, sive *Cotula foetida,* *F. B.* iii. 120. *Chab.* 363. Chamæmelum annuum præcox foetidum semine aureo, *Hist. Oxon.* iii. 36. A. *May-weed.* *Gal. Camomille puante.* G. *Kröten-Dill oder Hunds-Dill.* B. *Padde-blom, stinkende Camille.* Inter segetes. *Ufu.* Folia. *Vires.* Decoctio non aliter quam Castoreum contra præfocationem Uteri infessu, fomentationibus ac odoratu saluberrima est, *Trag.* Decoctum hujus aut Succus expressus à nonnullis ad Scrophulas cum successu propinari solet, *Cat. Angl.* p. 81.

XIII. De Parthenio

NOtæ sunt, Flores velut in umbella, barbulis albis discum medium luteum ambiens: odor gravis, *R. Synop.* p. 93.

A. *Matricaria, Parthenium, Offic. Matricaria Ger.* 526. *Emac.* 652. *Raii Hist.* i. 357. *Synop.* 93. *Pharm. Edinb.* 12. *Schw.* 133. *Matricaria vulgaris simplex, Park.* 83. *Matricaria vulgaris sive fativa, C. B.* 133. *Hist. Oxon.* iii. 32. *Tourn. Inst.* 493. *Boerb. Ind. A.* 110. *Dill. Cat.* 140. *Matricaria vulgò minus Parthenium, F. B.* iii. 129. *Parthenium, Matricaria, Chab.* 364. *Matricaria Officinarum, Act. Reg. Par. A.* 1720. p. 283. A. *Feverfew.* *Gal. Matricaire (parce qu'elle est un bon remede pour les maladies de la Matrice.)* G. *Mertram oder Mutter-fraut.* B. *Moederkruid.* Ad Sepes. Junio floret. *Ufu.* Folia cum floribus. *Vires.* Usus præcipuus in affectibus Uteri frigidis ac flatulentis, in obstructione Mensium, in impotentia Veneris, in Hydrope; purgat per Urinam, nonnunquam & per alvum, &c. In Febribus putridis, in calculo Renum, in Vertigine, & in Arthritide valet, *Scbrod.*

XIV. De Bidente.

NOtæ sunt, Semen cornutum seu bidens, folia in caule bijuga, flores interdum radiati, aliàs nudi, *R. Meth.* A. 37.

A. 1. *Acmella, Offic. Akmella, Ahamella, Herm. Mus. Zeyl.* 17. *Chrysanthemum bidens Zeylanicum Acmella dictum, Breyn. Dissert. Bot.* 12. *Chrysanthemum Bidens seu Bidens Zeylanicum, flore luteo, Lamii folio, Acmella dictum, Ejusd.* 20. *Cannabina aut Bidens Urticæ folio Indica lithontriptica, D. Hott. Act. Philos. Lond. N.* 257. p. 365. *Senecio Indiæ Orientalis Ocymii majoris folio profundè crenato, Pluk. Almag.* 343. *Phytog.* 315. *Ceratocephalus Ballotes foliis Acmella dictus, Act. Reg. Par. A.* 1720. p. 326. A. *Acmella, Acmella, and Admella.* *Gal. Acmella.* G. *Acmella.* B. *Akmella.* In Insula Zeylanica sat copiosè reperitur, unde in Europam transportatur. *Ufu.* Folia, semen. *Vires.* Diaphoretica est & anodyna, humores viscidos tenaces attenuat, obstructions referat, materiam tartaream in renibus vel vesicâ concretam resolvit, calculosque aliquo modo frangit. Semen in Colica, Febribus, & Pleurite

fitide optimum est remedium, *Breyn. Differt.* p. 14.

A. 2. *Bidens*, *Offic. Bidens*, *Verbasina*, *Mont.* 38. *Bidens* foliis tripartito divisis, *Tourn. Inst.* 462. *Elem. Bot.* 367. *Herb. Par.* 60. *Boerb. Ind. A.* 122. *Buxb.* 39. *Verbesina*, *Dill. Cat.* 166. *Verbesina* sive *Cannabina* aquatica, flore minus pulchro, elatior ac magis frequens, *J. B.* ii. 1073. *Cannabina* aquatica folio tripartito diviso, *C. B.* 321. *Eupatorium* aquaticum foemina, *Ger. Emac.* 711. *Raii. Hist.* i. 360. *Synop.* 93. *Eupatorium* aquaticum alterum, *Park.* 596. *Chrysanthemum Cannabinum Bidens*, folio quinque partito, sive vulgare, *Hist. Oxon.* iii. 17. *Chrysanthemum* aquaticum folio tripartito diviso, *Herm. Flor.* ii. 47. *Ceratocephalus vulgaris tripteris & pentapteris* folio, *Act. Reg. Par. A.* 1720. p. 327. A. *Water-Hemp Agrimony*. Gal. *Eupatoire femelle batarde*. G. *Weib Wasser-dost / Weib Wasser-Kunigund-fraut*. B. *Water-boelkens-kruid-Wyffe*. In aquis. Augusto floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Hepaticum est & vulnerarium, *Buxb.*

De Corymbiferis floribus non radiatis.

XV. De Chamæcyparisso.

Nota sunt, *Superficies fruticosa, perennis, folia odorata; flores solitarii ramulos terminantes*, *R. H.* p. 358.

A. *Abrotanum foemina*, *Chamæcyparissus*, *Offic. Abrotanum foemina*, *Pbarm. Edinb.* 1. *Schw.* 223. *Abrotanum foemina vulgare*, *Park.* 95. *Raii Hist.* i. 359. *Abrotanum foemina* foliis teretibus, *C. B.* 136. *Hist. Oxon.* iii. 11. *Abrotanum foemina sive Santolina*, *Park. Parad.* 449. *Chamæcyparissus*, *J. B.* iii. 133. *Ger. desc.* 951. *Emac.* 1109. *Chamæcyparissus*; *Santolina*, *Chab.* 366. *Santolina* foliis teretibus, *Elem. Bot.* 365. *Tourn. Inst.* 460. *Boerb. Ind. A.* 123. *Act. Reg. Par. An.* 1719. 311. A. *Lavender-Cotton*. Gal. *Aurone femelle*. G. *Garten-Cypres*. B. *Lage Cypres*. In hortis colitur. Junio floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Convenit qualitatibus cum *Abrotano* mare, usque præcipui est in obstructionibus *Hepatis*, *Renum*, & *Ureterum*; *Icterus* curat; *Ventris Lumbricos* interimit, tum semen, tum herba

ipsa in lacte cocta, & pota, *R. H.* Folia sicca ad sistenda alba foeminarum profluvia conferre scribit *Mattbiolus*.

XVI. De Costo hortorum.

Nota sunt, *Flores lutei nudi in umbellam aggesti, folia integra, lata, in ambitu crenata, odor validus*, *R. H.* p. 363.

A. *Balsamita mas*, *Costus hortorum*, *Offic. Balsamita mas*, *Ger.* 523. *Emac.* 648. *Balsamita mas*, sive *Costus hortorum major*, *Park. Parad.* 482. *Balsamita major*, *Boerb. Ind. A.* 125. *Hist. Oxon.* iii. 3. *Act. Reg. Par. An.* 1719. 280. *Costus hortorum major*, *Park.* 78. *Mentha hortensis corymbifera*, *C. B.* 226. *Mentha corymbifera* sive *Costus hortensis*, *J. B.* iii. 144. *Raii Hist.* i. 363. *Mentha corymbifera Græca, Romana, Sarracenicæ*, sive *Costus hortensis*, *Chab.* 368. *Tanacetum foliis & odore Menthæ*, *Herm. Cat.* 697. *Tourn. Inst.* 461. *Tanacetum hortense Lepidii foliis serratis*, *Ageratum intense redolens*, *Pluk. Almag.* 361. *Tanacetum hortense foliis & odore Menthæ*, *Hort. Lugd. Bat.* 697. *Ageratum latifolium serratum*, *Hort. Monsp.* 7. *Mentha Sarracenicæ*, *Offic. Germ. A. Costmary*. Gal. *Coq, Herbe du Coq, Paté*. G. *Frauen-fraut*. B. *Bak-kruit*. In hortis colitur. Julio floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Sanat cruditates *Stomachi*, ructus, vomitus, foetores oris, tormina, cardialgias ex *Stomacho*, dolores capitis ex eodem, *Hofman*.

Prodest etiam in *Cachexia*, ad uterinos frigidus affectus utiliter adhiberi solet, mensesque provocat. Semen lumbricos expellit, *Hist. Oxon.* Sanat vulnera. Specificè *Opio* aliisque venenis assumptis resistere creditur, *Buxb.*

XVII. De Agerato.

Nota sunt, *Flores lutei, nudi, in umbellæ formam dispositi, folia integra profundè serrata*, *R. H.* p. 364.

A. *Ageratum*, *Eupatorium Mesues*, *Offic. Ageratum foliis serratis*, *C. B.* 221. *Boerb. Ind. A.* 125. *Ageratum plerisque*, *Herba Julia quibusdam*, *J. B.* iii. 142. *Ageratum*, *Herba Julia*, *Chab.* 367. *Ageratum vulgare* sive

Costus hortorum minor, *Park.* 78. *Raii Hist.* i. 364. *Achillea lutea Agerati folio longiore*, *Act. Reg. Par. An.* 1720. 322. *Balsamita foemina*, *Ger.* 523. *Balsamita foemina*, sive *Ageratum*, *Ger. Emac.* 648. *Parmica lutea suaveolens*, *Elem. Bot.* 398. *Tourn. Inst.* 497. *A. Maudlin.* *Gal. Ageratum* (comme qui diroit Plante qui ne vieillit point : Ce Nom vient de ce qu'on prétend, que la fleur d'une espece d'*Ageratum* se garde longtems sans perdre sa couleur, ni sembler vieillir). *G. Leber. Balsam.* *B. Ageratum.* In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Planta cum foliis & floribus. *Vires.* Temperamento & viribus cum præcedente convenit. *R. H.*

XVIII. De Tanaceto.

Characteristicae sunt, Flores nudi, flavi, in umbellæ formam digesti, folia laciniata, *R.* *Synop.* p. 58.

A. Tanacetum, *Offic. Ger.* 525. *Emac.* 650. *Chab.* 365. *Raii Hist.* i. 365. *Synop.* 93. *Tanacetum vulgare*, *Park.* 80. *Parad.* 482. *Tanacetum vulgare luteum*, *C. B.* 132. *Tourn. Inst.* 461. *Hist. Oxon.* iii. 2. *Tanacetum vulgare flore luteo*, *J. B.* iii. 131. *A. Tansie.* *Gal. Tanesie.* *G. Neinfaren.* *B. Ryn-vaar.* *Worm-kruid.* In agrorum marginibus, Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Temperamento & viribus cum *Parthenio* convenit. *Vulnerarium*, *Uterinum*, ac *Nephriticum* est. *Ufus* præcipuus in *Lumbricis*, *torminibus Ventris*, *Calculo Renum & Vesicæ*, *Mensibus obstructis*, *Flatibus & Hydrope.* *Schrod.* *Aqua distillata Vermes* necat.

XIX. De Buphthalmo.

Notæ sunt, Folia tenuia, *Chamæmeli* flor radiatus, calyx squamosus.

Buphthalmum, *Offic. Chab.* 364. *Buphthalmum Cotulæ folio*, *C. B.* 134. *Raii Hist.* i. 341. *Buphthalmum peregrinum*, *Alp. Exot.* 321. *Buphthalmum alterum Cotulæ folio*, *Park.* 1371. *Buphthalmum peregrinum Alpino*, *esulid.* 1371. *Buphthalmum verum*, *Ger.* 607. *Emac.* 746. *Buphthalmum tenuifolium folio Millefolii ferè*, *J. B.* iii. 124. *Hist. Oxon.* iii. 16. *Chrysanthemum Cotulæ folio*, *Her. Cat.* 145. *Chrysanthemum folio Cotulæ*, *Flor.* ii. 46. *Chrysanthemum alterum Cotulæ latiori folio*, *P. Al.* *Cotula flore luteo radiato*, *Elem. Bot.* 396. *Tourn. Inst.* 495. *A.*

Ox-Eye. *Gal. Oeil de Boeuf*, *Espergoutte.* *G. Xinds-Nuge.* *B. Koe-oog.* In locis orientabilibus sponte oritur; apud nos in hortis curiosorum nutritur. Junio floret. *Ufu.* Herba, flos. *Vires.* Herba vulneraria est. Flores cum cerato triticumorum duritias discutunt, *Diosc.* *Buphthalmi* nomine variæ donantur plantæ; *Imperatus* hoc legitimum esse statuit, cui & nos subscribimus; *Buphthalmum* enim *fœniculi* folia habere affirmat ipse *Dioscorides.*

XX. De Absinthio.

Notæ sunt, Flores nudi, caulis indeterminatus, folia incana, amaror insignis, *Raii Synop.* pag. 58.

A. 1. Absinthium vulgare, *Offic. Park.* 98. *Raii Hist.* i. 366. *Synop.* iii. 188. *Absinthium vulgare majus*, *J. B.* iii. 168. *Hist. Oxon.* iii. 7. *Absinthium latifolium sive Ponticum*, *Ger.* 937. *Emac.* 1096. *Absinthium Ponticum seu Romanum Officinarum*, seu *Dioscoridis*, *C. B.* 135. *Tourn. Inst.* 457. *Boerb. Ind. A.* 126. *A. Wormwood.* *Gal. Absintbe*, *Aluyn.* *G. Vermuth.* *B. breede gemeene groote Aljem.* In locis incultis, floret Julio. *Ufu.* Folia & summitates. *Vires.* *Stomachicum*, *Hepaticum*, & *Splenicum* imprimis est. *Ventriculum* & *Hepar* roborat, appetentiam ad cibum excitat, obstructions reserat, & inde natos affectus tollit, ut *Icterus*, *Hydropem*, &c. *Febris* putridis etiam diuturnis confert; vitiosos humores per urinam expurgat; pellit præterea interterraneorum vermes, tandemque à tinea conservat, *R. Cat. Angl.* p. 2.

Cum *Gerardo*, *C. Baubino*, aliisque, hanc speciem *Absinthium Ponticum Dioscoridis* esse existimo: *Vulgare* enim *Romanum* est, sic olim dictum, quod fuerit *Plebi Romanæ* sacrum, & quod in agro Romano, antiquisque rudibus passim inveniatur; *Ponticum* verò, à Ponto, in quo plurimum nasci traditur: Unde falluntur, qui *Vulgare* aliud à *Romano* & *Pontico* existimant.

A. 2. Absinthium Romanum, *Offic. Absinthium Ponticum sive Romanum vulgare*, *Park.* 98. *Raii Hist.* 367. *Absinthium tenuifolium Ponticum Galeni*, *Ger.* 937. *Emac.* 1096. *Absinthium Ponticum tenuifolium incanum*, *C. B.* 138. *Tourn. Inst.* 457. *Boerb. Ind. A.* 126. *Absinthium Ponticum vulgare*, folio inferius albo, *J. B.* iii. 175. *Hist. Oxon.* iii. 8. *A. Roman Wormwood.* *Gal. Absintbe Romaine.* *G. Römischer Vermuth.* *B. Fyne Roonsche*

Alsem. In hortis colitur. Julio floret. *Ufu.* Folia ac summitates. *Vires.* Cum priore convenit. Sed mitiori, palato etiam magis grato. Ex longo usu comarum hujus, quæ Saccharo adservatæ fuerant, Hydropicos quosdam quasi deploratos sanitati restitutos se novisse, scribit *Matth.*

A. 3. Absinthium Alpinum, *Cod. Med.* ii. Absinthium Alpinum candidum humile, *C. B.* Pin. 339. *Prod.* 71. *Tourn. Inst.* 458. A. Mountain Wormwood. Gal. *Absintbe des Alpes.* G. *Alpischer Wermuth.* B. *Alsem van de Alpes.* In Alpibus Sabaudorum. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum præcedente viribus convenire videtur.

A. 4. Absinthium Ponticum Antiquorum; an Absinthium Orientale fruticosum, incanum, amplo folio tenuissimo divisum, *Tourn. Cor.* 33? *Boerb. Ind.* A. 126? A. Pontick Wormwood. Gal. *Absintbe Romaine des Anciens.* G. *Nömischer Wermuth.* B. *Roofsche Alsem.* Videtur mihi id genus esse Absinthii, cujus meminit *Tournefortius* in Itinerariis, quodque *Absinthium Ponticum Antiquorum* putat; hoc recentioribus, illo teste, ignotum est, etiamsi plus viginti jam annis in Regiis apud Parisios hortis vigerit.

A. 5. Absinthium Seriphium, *Offic.* Absinthium marinum album, *Ger.* 940. *Emac.* 1099. *Raii Hist.* i. 370. *Synop.* iii. 188. *Boerb. Ind.* A. 126. Absinthium Seriphium sive marinum Anglicum, *Park.* 102. Absinthium Seriphium Belgicum, *C. B.* 139. *F. B.* iii. 178. *Hist. Oxon.* iii. 9. *Tourn. Inst.* 458. A. Sea Wormwood. Gal. *Absintbe marine.* G. *See-Wermuth.* B. *Nederlandsche Zee-Alsem.* In locis maritimis, Julio floret. *Ufu.* Folia ac summitates. *Vires* eadem cum reliquis. *Mulierculæ Botanopolæ Londinenses* Absinthium Romanum vocant.

A. 6. Absinthium Seriphium Gallicum, *Offic.* *C. B.* Pin. 139. *Tourn. Inst.* 458. *Elem. Bot.* 363. *Hist. Oxon.* iii. 9. *Magnol. Bot.* 1. *Chomel.* 431. Absinthium Seriphium tenuifolium marinum Narbonense, *F. B.* iii. 177. *Chab.* 373. *Raii Synop.* iii. 189. Absinthium Seriphium Narbonense, *Park. Theat.* 102. *Raii Hist.* i. 370. Absinthium minus tenuifolium altè incisifoliis, cinereum, salsum, Hispanicum, *Barr. Obs.* 1008. *Icon.* 460. A. *French Sea-Wormwood.* Gal. *Especie d'Absintbe marine, qui croit proche de la Mer Mediterranée, en Languedoc, & en Provence.* G. *Frankösischer See-Wermuth.* B. *Fransche Zee-Alsem.* In maritimis Narbonensibus & Anglicanis. *Ufu.* Herba. *Vires* eadem cum reliquis maritimis.

A. 7. Absinthium Santonicum, *Offic.* Absinthium Santonicum Gallicum, *C. B.* 139. *Tourn. Inst.* 458. *Magnol. Bot. App.* 239. *Hort. Mon. p.* 2. A. *French Worm eed.* Gal. *Barbotine, Poultre à vers, Seneuce contre les vers, Santoline, Semencine, Xantoline.* G. *Frankösische Wurm-Saamen.* B. *Fransch Worm-kruid, Zever-zaad.* In Gallia Narbonensi reperitur cum Seriphio Gallico permixtum. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum Seriphio viribus convenit, *Diosc.*

A. 8. Santonicum & Semen Sanctum, *Offic.* Sementina, *Ger.* 941. *Emac.* 1100. Absinthium Santonicum Alexandrinum, *C. B.* 139. *Raii Hist.* i. 368. *Hist. Oxon.* iii. 7. Absinthium Santonicum Alexandrinum, sive Sementina, & Semen Sanctum, *Park.* 102. Lumbricorum Semen vulgare & Matthioli, *F. B.* iii. 180. A. *Wormseed.* Gal. *Semence contre les Vers.* G. *Wurm-Saamen.* B. *Worm-zaad.* Ex Alexandria adfertur. *Ufu.* Semina parva, oblonga, quasi ex squamosis tuniculis compacta, flavescencia, amara sunt cum acrimonia, & odore graviusculo. *Vires.* In Lumbricis cujusunque generis encandis, fugiendis, & expellendis, *Schrod. V.* plura apud *Februum in Histor. Absinthii.*

A. 9. Absinthium Santonicum Judaicum, *C. B.* Pin. 139. *Raii Hist.* i. 369. *Chomel.* 445. *Hist. Oxon.* iii. 8. Lumbricorum Semen Rauwolfio, *F. B.* iii. 180. Lumbricorum Semen, sive Absinthium Santonicum Rauwolfii, *Chab.* 375. Scheba Arabum. A. *Arabian Wormseed.* Gal. *Semencine d'Arabie.* G. *Wurm-Saamen von Arabien.* B. *Arabische Wurm-kruid.* Ex Judæa ad Alexandriam transportatur.

Non levis est controversia inter Botánicos de Lumbricorum seminibus Officinarum: aliis Zedoariæ semina esse affirmantibus, aliis Absinthii. Zedoariæ semina non esse audacter affirmare ausim, quia hæc rotunda sunt & fusca, & vasculo tricapsulari contenta; quæ notæ Lumbricorum semini *Offic.* nostratibus superius descripto nullatenus conveniunt. Alii idcirco, ut dixi, Absinthii cujusdam semina esse opinantur, cujus *C. Baubinus* in *Pinace*, pag. 139. non pauciores quatuor species producit; quarum primam & secundam, non tantum unam & eandem plantam esse credo, verum illam ipsam quæ nostra Lumbricorum semina profert. *Rauwolfius* eam in *Palestina* ubique provenire scribit. Utrum ad caput de Absinthio propriè pertineat, an ad illud de Abrotano potius referenda, impræsentiarum determinare non libet.

A. 10. Santonicum viride, *Offic.* Chouan,

Pomet. A. Green Wormseed. Gal. *Semencine verte.* G. Grüner Wurm-Saamen. B. Groene Wurm-kruid. Semini Lumbricorum superius descripto simile est, majus duntaxat, & coloris luteo-viridis. *Vires.* Cum priori viribus convenit.

Huic simile, si non idem, me vidisse aliquando memini apud Pharmacopolas Londinenses. *Pometus* ad Parisios è Turcia primò allatum esse affirmat.

A. 11. Heliochrysum, *Offic. Chab.* 369. Heliochryson, *Park. Parad.* 374. Heliochryson quorundam, foliis Abrotani, *J. B.* iii. 150. Elioichryson foliis Abrotani, *C. B.* 264. Coma aurea, sive Heliochryson, *Ger.* 520. *Emac.* 645. Absinthium tenuifolium corymbis æqualibus seu compactis, *Hist. Oxon.* iii. 8. Absinthium corymbiferum annuum, *Elem. Bot.* 363. *Tourn. Inst.* 458. A. Golden Cudweed. Gal. *Immortelle*, ou *Amarante jaune.* G. *Stachas-Blumen* / gelbe *Rein-Blumen.* B. *Rbyn-blom.* In hortis apud nos colitur. Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Contra serpentum ictus, coxendicum dolores, urinæ stillicidia, ruptaque commendatur; ciet menses, & sanguinem concretum dissolvit, distillationes sistit, *Diosc.*

XXI. De Abrotano.

EST Herba, caule indeterminato, flore nudo, fruticosa, foliorum laciniis angustioribus, longioribus, minusque incants quam Absinthii, *R.* *Synop.* p. 58.

A. 1. Abrotanum mas, *Offic. Ger.* 947. *Emac.* 1105. *Raii Hist.* i. 371. Abrotanum vulgare, *J. B.* iii. 192. Abrotanum, *Chab.* 376. Abrotanum mas vulgare, *Park.* 92. Abrotanum mas angustifolium majus, *C. B.* 156. *Tourn. Inst.* 459. *Boerb. Ind. A.* 127. Abrotanum mas vulgare Fuchsii, *Hist. Oxon.* iii. 11. A. *Southernwood.* Gal. *Aurone male.* G. *Stabwurk.* B. *Averoon*, *Averuyt.* In hortis colitur. Julio floret. *Usu.* Folia ac summitates. *Vires.* Substringit, & validè discutit; resistit putredini ac veneno, morsibus venatorum animalium medetur; vermes necat; urinam movet; impetus hystericos discutit; regium morbum solvit. Extrinsecus usus est in ossibus exsiccandis, roborandisque; ad Alopeciam etiam tollendam commendatur, *Schrod.*

A. 2. Artemisia tenuifolia, *Offic. Hist. Oxon.* iii. 6. Artemisia tenuifolia seu Leptophyllos,

alii Abrotanum, *J. B.* iii. 194. Artemisia tenuifolia seu Leptophyllos, quibusdam Abrotanum sylvestre, *Chab.* 375. Abrotanum campestre, *Ger.* 948. *Emac.* 1106. *Raii Hist.* i. 371. *Synop.* iii. 190. *C. B.* *Pin.* 136. *Park. Theat.* 94. *Tourn. Inst.* 459. *Boerb. Ind. A.* 127. Abrotanum inodorum, *Schwenck.* 5. A. *Fine-leav'd Mugwort.* Gal. *Armoise.* G. *Beysuß.* B. *Fyne Byvoet.* In locis arenosis reperitur. Junio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Dolorem ventriculi & nervorum mitigat. Pro Artemisia vendi Pharmacopœis Germanicis à vetulis aliquoties vidit *Buxbaum.* Præcedentis loco substituitur, *Ind. Med.* i.

XXII. De Artemisia.

NOta sunt, Caulis indeterminatus, folia dissecta, subtus incana, superne viridia; odor & sapor remissior quàm Absinthio, flores purpurascens, non deorsum nutantes, *Raii Synop.* p. 59.

A. 1. Artemisia, *Offic. Chab.* 375. Artemisia vulgaris, *J. B.* iii. 184. *Raii Hist.* i. 372. *Synop.* iii. 190. *Park.* 90. Artemisia vulgaris major, *C. B. Pin.* 137. Artemisia latifolia vulgaris major, *Hist. Oxon.* iii. 5. Artemisia vulgaris major, caule & flore purpurascens, & albicante, *Tourn. Inst.* 460. *Boerb. Ind. A.* 127. Artemisia mater herbarum, *Ger.* 945. *Emac.* 1103. A. *Mugwort.* Gal. *Armoise commune avec des feuilles larges.* G. *Gemeine Beysuß.* B. *Gemeene breede Byvoet.* Ad agrorum margines. Floret Julio. *Usu.* Summitates. Mollugo foliorum est *Moxa Germanorum.* *Vires.* Uterina est; Menses, Fœtum, Secundinas pellit; sordes abstergit, *Schrod.*

A. 2. Artemisia Chinensis, cujus mollugo *Moxa* dicitur, *Pluk. Phytog. Tab.* 15. *Almag.* 50. *Hist. Oxon.* iii. 5. Artemisia orientalis vulgaris facie, *Act. Philosoph. Lond. N°* 276. p. 1020. *Musia pattree*, *Malab. Moxa Kempf. Ed. Angl. App.* 27. *Amanit. Exot.* 589, 600. An *Ytze-cuinpatli*, *Hern?* A. *Mugwort of China.* Gal. *Armoise de la Chine.* G. *Beysuß aus China.* B. *Chineesche Byvoet.* In China oritur. *Usu.* Mollugo foliorum *Moxa* dicta hoc modo præparata: *Recipiantur folia exsiccata probe, & caule suo decerpta, conterantur manibus eorumque donec excusso pulvisculo viridi lanuginose interiores fibræ velut subtægmen substrate remaneant. Sin madesiant sudore manus, repetendum opus est ad desideratam teneritudinem.* *Vires.* Celebre est remedium in curatione *Podagræ perustio-*

ustionem apud Gentes Orientales, & etiam inter Europæos. V. *Busclough*, & *D. Gul. Temple*, Eq. Aurat. de *Moxa*.

XXIII. De Dracone Herba.

Flosculi in spicis dispositis, foliis integris, longis, & angustis, à reliquis distinguitur.

A. *Dracunculus*, *Offic. Dracunculus hortensis*, *C. B.* 98. *Dracunculus hortensis* five *Tarchon*, *J. B.* iii. 148. *Chab.* 168. *Draco Herba*, *Ger.* 193. *Emac.* 249. *Hist. Oxon.* iii. 33. *Boerb. Ind. A.* 127. *Raii Hist.* i. 373. *Draco Herba*, five *Tarchon*, & *Dracunculus hortensis*, *Park.* 484. *Abrotanum Lini folio acriori & odorato*, *Tourn. Inst.* 459. *Abrotanum mas Lini folio acriori & odorato*, *Elem. Bot.* 364. A. *Tarragon*. *Gal. Estragon* (espece d'Aurone). G. *Traquin* / *Kaysers-Salat*. B. *Dragon*. In hortis apud nos colitur. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Excalesfacit, incidit, digerit, aperit, menfes provocat, flatus dissipat, appetentiam excitat, pituitam educit, & cerebrum humidum purgat.

XXIV. De Gnaphalio.

Notæ sunt, *Folia tomentosa*, *calix hæmisphæricus*, *squamosus*; *flosculi tubulosi*, *quinquefidi*, *foliolis interstincti*: *Semina solida calyptra munita*, *Boerh. Ind. A.* 119.

A. *Gnaphalium*, *Cod. Med.* lv. *Gnaphalium maritimum*, *C. B.* Pin. 263. *Raii Hist.* i. 294. *Synop.* iii. 180. *Tourn. Inst.* 461. *Elem. Bot.* 366. *Boerb. Ind. A.* 119. *Gnaphalium maritimum multis*, *J. B.* iii. 157. *Gnaphalium Centunculus*, *Chab.* 370. *Gnaphalium legitimum*, *Pluk. Almag.* 171. *Gnaphalium marinum*, *Ger.* 516. *Emac.* 640. *Merc. Bot.* ii. 22. *Phyt. Brit.* 48. *Mer. Pin.* 47. *Gnaphalium marinum* seu *Cotonaria*, *Park. Theat.* 687. *Chrysanthemum perenne Gnaphaloides maritimum*, *Hist. Oxon.* iii. 21. *Polium Gnaphaloides*, *Alp. Exot.* 146. *Tourn. Voy.* i. 21. A. *Sea-Cud-weed*, or *Cotton-weed*. *Gal. Pied de Chat*. G. *Ecc Ruhr-traut*. B. *Zee-Roer-kruit*. *Ufu.* Herba. *Vires.* De ejus virtute nil commemoratur, ut dicit *Boerhavius*.

De Herbis Corymbiferis affinis.

I. De Scabiosa.

QUOD flosculi florem componentes, suis singuli calycibus, à flore delapsò residuis donantur, à reliquis differt, *R. Synop.* p. 59.

A. 1. *Scabiosa*, *Offic. Scabiosa major vulgaris*, *Ger.* 582. *Emac.* 719. *Scabiosa vulgaris pratensis*, *Park.* 484. *Scabiosa pratensis hirsuta* quæ *Officinarum*, *C. B.* 269. *Tourn. Inst.* 464. *Scabiosa major communior hirsuta*, folio laciniato, *J. B.* iii. 2. *Raii Hist.* i. 374. *Synop.* iii. 191. *Hist. Oxon.* iii. 45. *Boerb. Ind. A.* 129. A. *Scabious*. *Gal. Scabieuse*. G. *Scabiosen*. B. *Seborst-kruid*, *Scabieuse*, *Apostem-kruid*. In pascuis. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* *Alexipharmaca* ac *Pulmonica* est. *Ufus præcipuus* in *Apostematibus*, *Pleuritide*, *Angina*, *Tussi*, *Asthmate*, *Peste*, *fistulosis ulceribus*. *Extrinsecus* in *Scabie*, *Purritu*, *Impetigine*, &c. *Schrod.*

A. 2. *Morsus Diaboli*, & *Succisa*, *Offic. Morsus Diaboli*, *Ger.* 587. *Emac.* 726. *Morsus Diaboli vulgaris flore purpureo*, *Park.* 491. *Succisa glabra*, *C. B.* 269. *Succisa five Morsus Diaboli*, *J. B.* iii. 11. *Chab.* 338. *Raii Hist.* i. 380. *Succisa five Morsus Diaboli Officinarum*, *Volck.* 374. *Scabiosa pratensis nostras præmorsâ radice*, *Hist. Oxon.* iii. 45. *Scabiosa radice succisâ*, flore globoso, *Raii Synop.* iii. 191. *Scabiosa integrifolia glabra radice præmorsâ*, *Herm. Cat.* 538. *Scabiosa folio integro*, *Hort. Monsp.* 180. *Elem. Bot.* 370. *Scabiosa folio integro glabro*, flore cæruleo, *Tourn. Inst.* 466. A. *Devil's bit*. *Gal. Succisa* (espece de *Scabieuse* ainsi nommée à cause de sa racine, qui est comme rongée, ou mordue). G. *Zeussels-Abbiß*. B. *Duivels-beet*. In pratis & pascuis, Augusto floret. *Ufu.* Folia, flores, & radix. *Vires.* *Alexipharmaca* & *vulneraria* est, ut *Scabiosa*; cum qua & reliquis facultatibus convenit, &c. *Schrod.*

II. De Dipsaco.

Notæ sunt, *caules spinosi*, *flosculi squamis disjuncti*, *singuli singulis seminibus ins-*

dentes, in capitula congesti, R. H. p. 381.

A. 1. *Dipsacus fativus*, *Carduus Fullonum*, *Offic.* *Dipsacus fativus*, C. B. 385. *J. B.* iii. 73. *Ger.* 1005. *Emac.* 1167. *Park.* 983. *Raii Hist.* i. 382. *Synop.* iii. 192. *Hist. Oxon.* iii. 168. *Dipsacus*, *Carduus Fullonum*, *Chab.* 352. A. *Manured Teasel.* *Gal.* *Chardon à Bonnetier*, *Chardon à carder.* G. *Weber.* *Karten.* B. *Tamme Kaarden.* Seritur in agris. Junio floret. Usus præcipuus ad pannos depectendos. *Vires.* Radix commendatur in verrucis abigendis, & in Rhagadibus ani sanandis, si in vino decoquitur, *Buxb.* Scrophulas sanat; coctus in vino purgat per urinam non fecus ac *Asparagus*, *Raii Hist.*

A. 2. *Dipsacus sylvestris*, sive *Labrum Veneris*, *Offic.* *J. B.* iii. 74. *Raii Hist.* i. 382. *Synop.* iii. 192. *Dipsacus sylvestris*, *Ger.* 1005. *Emac.* 1167. *Park.* 984. *Dipsacus sylvestris*, aut *Virga pastoris major*, C. B. 385. *Hist. Oxon.* iii. 168. *Boerb. Ind.* A. 233. *Tourn.* *Inst.* 466. *Dipsacus*, sive *Carduus Fullonum sylvestris*, *Chab.* 352. *Dipsacus*, *Labrum Veneris* ad agrorum margines, C. B. 35. *Merc. Bot.* i. 32. A. *Wild Teasel.* *Gal.* *Chardon de Foulon.* G. *Wilde Karten.* *Distel.* B. *Groote Wilde Kaarden.* In locis incultis, Junio floret. *Usu.* Vermiculi in echinis reperti. Hos impari numero pena anserinâ inclusos, Febre quartanâ laborantium collis amuleti aut remedii loco appendere vulgus nostratum solet, R. H. pag. 382.

A. 3. *Virga Pastoris*, *Offic.* *Park.* 984. *Virga Pastoris vulgaris*, *J. B.* iii. 74. *Chab.* 352. *Dipsacus minor*, sive *Virga Pastoris*, *Ger.* *Emac.* 1168. *Merc. Bot.* i. 32. *Raii Hist.* i. 382. *Synop.* iii. 192. *Dipsacus sylvestris* capitulo minore, vel *Virga Pastoris minor*, C. B. 385. *Hist. Oxon.* iii. 168. *Boerb. Ind.* A. 133. A. *Shepherd's-rod.* *Gal.* *Verge de Berger.* G. *Kleine wilde Karten.* *Distel.* B. *Kleyne Wilde Kaarden.* Ad sepes in humidis & aquis, Julio floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Aquam foliorum in appetitu depravato mulierum laudat *Aginet.* Pulvis commendatur in Hæmoptysi ad ʒi. *Prax. Mayern.* 167.

III. De Echinopo.

Insigni Capitis in sphericam figuram conglobati notâ ab aliis plantis facile dignoscitur, R. H. p. 383.

A. 1. *Crocodilium*, *Offic.* *Echinopus*, *Chab.* 351. *Echinopus major*, *J. B.* iii. 69. *Tourn.*

Inst. 463. *Boerb. Ind.* A. 135. *Scabiosa*, *Cardui folio*, *Sphærocephala elatior*, *Lern.* *Cat.* 539. *Carduus globosus*, *Ger.* 990. *Emac.* 1151. *Carduus Sphærocephalus latifolius vulgaris* C. B. 381. *Raii Hist.* i. 383. *Hist. Oxon.* iii. 163. *Carduus Sphærocephalus sive globosus major*, *Park. Parad.* 332. A. *Globe-Twistle.* *Gal.* *Echinopus* (plante ainsi nommée, parce que ses têtes ont la figure d'un petit berisson). G. *Große Chernwurk / Spher-Distel / Wellen-Distel.* B. *Echinopus.* In hortis colitur. Æstate floret. *Usu.* Radix, semen. *Vires.* Radix pota sanguinem copiosum per nares pellit: datur lienosis, eos evidenter adjuvans Semen urinam ciet, *Diosc.*

Crocodilium à Dioscoride ita describitur: *Chamaeleontis nigri figuram habet: nascitur in sylvis, radice longa, levi, aliquantulum lata, odore ut Nasturtii acri.* Sed quænam planta sit, quamvis variæ eo nomine à Botanicis Scriptoribus appellentur, non ita facile est determinare. Nonnulli *Carlinam* esse volunt; alii *Eryngium maritimum.* Utraque opinio à *Matthiolo* solidè refutatur, cujus rationes apud Auctorem requirendas omitto. *Andreas Luana*, *Adversariorum auctores*, & *Lobelius* in *Observationibus*, plantam, quam hîc exhibeo, *Crocodilii* nomine donant; quorum auctoritati impræsentiarum sententiam meam submitto, ut quæ descriptioni superius datæ præcipuè convenire videatur.

A. 2. *Spina alba*, *Offic.* *Spina alba* quibusdam capite echinato, *J. B.* iii. 71. *Acantha Caucas*, sive *Spina alba*, *Chab.* 351. *Carduus globosus acutus*, *Ger.* *Emac.* 1151. *Carduus Sphærocephalus acutus minor*, *Park.* 977. *Carduus Sphærocephalus capitulo longis spinis armato*, C. B. 382. *Hist. Oxon.* iii. 163. *Raii Hist.* i. 383. *Echinopus folio Acanthi aculeati tenuiter laciniato, flore albo*, *Boerb. Ind.* A. 135. *Echinopus Creticus capite magno aculeato*, T. *Coroll.* 34. *Scabiosa acanthoides conglobato capite longis spinis munito*, *Pluk. Almag.* 333. A. *Prickly Globe-Twistle.* *Gal.* *Epine blanche sauvage*, *Chardon commun*, ou *Artichaut sauvage.* G. *Spishige Spher-Distel.* B. *Witte Weg-Distel.* In hortis curiosorum apud nos colitur. Æstate floret. *Usu.* Radix, Semen. *Vires.* Radix cœliacis efficax est, urinam ciet, decocta dentium dolori prodest. Semen convulsis Infantibus, & à Serpente demorsis auxiliatur, *Diosc.*

Spina alba Dioscoridis, quam his verbis describit: *Folia fert albi Chamaeleontis, angustiora, aliquantum lispida, & aculeata: caulem supra*

supra bina cubita altum, pollicari aut ampliore crassitudine, albicantem, intus cavum: in cacumine capitulum inest spinosum, ecbini marini æmulum, sed minus, & oblongum: Flores purpurei, in quibus semen, ceu cnicum, sed rotundius. Est etiam planta controversa, quæque eruditorum nonnullorum ingenia vexavit, eosque in partes diftraxit. Anguillarius alique eam esse, quam hic damus, affirmant, quorum opinio maximè verisimilis videtur, Auctorisque descriptioni præ aliis convenire, ideoque eam ita appellavi.

A. 3. Spina Arabica, *Offic.* Carduus spinosissimus Sphærocephalus rigidis aculeis armata, C. B. 385. Carduus spinosissimus Sphærocephalus, Cardui Arabici nomine missus, *Park. Theat.* 972. A. *Arabian Thistle.* Gal. *Chardon d'Arabie.* G. *Arabische Distel.* B. *Arabis Distel.* In hortis facile assuescit. Æstate floret. *Ufu.* Radix, folia. *Vires.* Folia ad Sanguinis rejectiones, mensium abundantiam, cæterasque fluxiones radix etiamnum valet, *Diosc.*

Spina Arabica *Dioscoridis* est etiam alia planta ambigua; nec mirum, cum nihil aliud de eo dicat, quàm quod naturâ Spinæ albæ simile esse constet. Quod aded obscurum est, ut nodum hunc *Gordianum* solvere ferè impossibile fuerit. C. *Baubinus* eumque secutus *Parkinsonus*, Plantam, de qua hic agimus, eo nomine missum affirmantes, ut huc referrem mihi auctores fuerunt; quamvis *Cæsalspinus* & *Anguillarius* ad aliam plantam, nimirum ad Carduum tomentosum *Adversario-rum* Spinam Arabicam *Dioscoridis* retulerunt.

A. 4. Ritro, *Offic.* Echinopus minor, *J. B.* iii. 72. *Chab.* 351. *Tourn. Inst.* 463. Carduus globosus minor, *Ger.* 990. *Emac.* 1151. *Park. Parad.* 332. Carduus Sphærocephalus cœruleus minor, C. B. 381. *Raii Hist.* i. 383. *Hist. Oxon.* iii. 163. Scabiosa Cardui folio Sphærocephala humilior, *Herm. Cat.* 539. *Pluk. Almag.* 333. A. *Little Globe-Thistle.* Gal. *Petite Echinopus.* G. *Kleine Spher-Distel.* B. *Kleine Munniks-kruyne.* In hortis etiam colitur, Julio florens. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum prima viribus convenit.

Ritro, *Tetralicis* & *Chalceios* plantarum meminit *Theophrastus*, posteriorum duarum etiam *Plinius*, nullis descriptionibus additis; unde quænam plantæ sint Botanicorum nemo certò determinare potest. *Lobelius* in iconibus *Echinopum*, *Chab.* pro Ritro, *Tetralice* & *Chalceio* ejusdem Auctoris accipit. *Anguillar.* & *Lobelius* Ritro nomine hanc plantam appellan-

tes, ut eam hic collocarem me induxerunt. Huc etiam transcribam quicquid de iis C. *Baubinus* in *Pinace*, pag. 381. habet.

ῥιτρο Theophrastus 6. *Hist.* 3. hæc solum habet: alia supernè cacumine tantum ramos spargunt quemadmodum Ruthrum. Sunt tamen qui velint mendosè pro ῥιτροῖς apud Theophrastum legi, quod ex *Pliniana*, lib. 21. cap. 16. loci illius Theophrasti interpretatione colligitur, cum ibi non Ruthrum, sed *Eryngium* legatur.

Hæc libuit aspergere, cum huic & sequentibus, hæc nomina à quibusdam tribuantur: Ut verborum brevitatis obstat quo minus certi quid statui possit.

ῥιτροῖς (quam cum reliquis aculeatis plantis enumerat Theophrastus 6. *Hist.* 3.) inquit, à quibusdam vocata, æstate floret: Et *Plinius*, lib. 21. cap. 16. quædam æstate florent, ut *Tetralix*. Sed non est confundenda cum *Erica*, quam Athenienses *Tetralicen* vocant, eodem, lib. 11. cap. 16. auctore.

χάλκειος (*Ærariam* Gaza vertit) apud Theophrastum & *Plinium* esse volunt, cum tamen ejus historia apud neutrum extet: Sic Theophrastus 6. *Hist.* 3. inter natura spinosas *Chalceios* quæ tamen non aculeatis foliis constat: Et *Plinius*, lib. 21. cap. 16. Item *Acarna*, *Leucacanthos*, *Chalceos*, &c. in foliis non habent aculeos.

IV. De Globularia.

Flosculi in globulum coacti, quorum unusquisque calice privato sustinetur, semen unicum à flore delapso, residuum continente, *Raii Meth.* A. 43.

A. *Globularia*, *Offic. Mont. Ind.* 43. *Globularia vulgaris*, *Tourn. Inst.* 467. *Elem. Bot.* 371. *Boerb. Ind.* A. 131. *Globularia* *Monspeliensium* *Bellis cœrulea*, *Park. Theat.* 529. *Bellis cœrulea* *Monspeliaca*, *Ger.* 512. *Emac.* 637. *Raii Hist.* i. 381. *Bellis cœrulea* caule folioso, C. B. *Pin.* 262. *Scabiosa*, *Bellidis folio*, humilis, *Globularia dicta*, caule folioso, *Hist. Oxon.* iii. 51. *Aphyllanthes Anguillar.* five *Globularia bellidi similis*, *J. B.* iii. 13. *Chab.* 338. A. *French Daïsie.* Gal. *Globulaire.* G. *Frantzösische Maglieben.* B. *Franse Maagdelieven.* In hortis curiosorum. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* *Vulneraria* est planta, *Mont.*

SECTIO SEPTIMA.

De Herbis Capitatis.

Herbæ capitatæ notæ sunt, Flores ex flosculis fistulosis compositi, semina cum pappo calice squamoso inclusa, in formam subrotundam capitatis æmulam conglobata.

Herbæ Capitatæ sunt vel Capitibus

- Maximis esculentis; foliis aliàs levibus, aliàs spinosis: *Scolymus*.
- Minoribus foliis
  - Spinosis, aculeis
    - Crebris & rigidioribus: *Carduus*.
    - Mitioribus & mollioribus
      - Foliorum circulo obvallatis: *Cnicus*.
      - Nullò ejusmodi circulo cinctis; seminibus
        - Pappo destitutis, levibus: *Carduus*.
        - Pappo coronatis: *Cirsium*.
  - Spinis destitutis
    - Per margines ferratis, capitulis levibus
      - Major: *Centaureum majus*.
      - Minor, foliis laciniatis, & ferratis: *Serratula*.
    - Per margines æqualibus, capitulis
      - Lappaceis, squamis in mucrones hamatos desinentibus, foliis maximis: *Bardana*.
      - Spinosis: *Calcitrapa*.
      - Levibus, flosculis marginalibus
        - Minus profundè dissectis, ore in latum expanso: *Cyanus*.
        - Profundius in longas & angustas lacinias dissectis: *Facœa*.

I. De Cinara.

Cinara nobis dicitur Cardui genus capite maximo, conum Pineum æmulante, squamis crassioribus & majoribus, unguibus carnosissimis, esculentis, R. H. p. 299.

A. 1. Cinara, Scolymus, Offic. Cinara

hortensis foliis non aculeatis, C. B. Pin. 383. Buxb. 74. Tourn. Inst. 442. Boerb. Ind. A. 139. Cinara maxima alba, Ger. 991. Emac. 1153. Cinara sativa alba, Park. Parad. 519. Carduus domesticus, capite majore cum squamis dispersis viridibus, Hist. Oxon. iii. 157. Carduus sive Scolymus maximus non spinosus, Chab. 350. Carduus sive Scolymus sativus non spinosus, F. B. iii. 48. Raii Hist. i. 299. Artichocus levis, Schw. 235. Scolymus maximus non spinosus, F. B. A. Artichoke. Gal. Artichaut. G. Strohblom. B. Artichokken. In hortis colitur. Floret Julio aut Augusto. Usu. Radix. In culinis autem capita. Vires. Aperit, Urinam ciet, & Icterus curat. Venerem in utroque sexu irritare dicuntur capita, Buxb.

A. 2. Cinara, Cod. Med. xxxv. Cinara hortensis aculeata, C. B. P. 383. Tourn. Inst. 442. Elem. Bot. 351. Boerb. Ind. A. 139. Volk. Flor. Nor. 110. Rupp. Flor. Jen. 150. Cinara sylvestris, Ger. 991. Emac. 1153. Park. Par. 519. Carduus sive Scolymus sativus spinosus F. B. iii. 48. Raii Hist. i. 299. Carduus hortensis foliis spinosis, Hist. Oxon. iii. 158. A. The prickly Artichoke. Gal. Chardon épineux. G. Erdschocke. B. Artichokke. met scherpe Bladere. In hortis colitur. Prioris varietas æstimatur.

A. 3. Scolymus sylvestris, Offic. Scolymus Dioscoridis, Park. Theat. 973. Cinara sylvestris, Ejusd. Parad. 519. Ger. 992. Emac. 1153. Raii Hist. i. 300. Cinara sylvestris latifolia, C. B. Pin. 384. Tourn. Inst. 442. Cod. Med. xxxvi. Carduus Scolymus sylvestris, F. B. iii. 51. Carduus sive Scolymus sylvestris; Scolymus Dioscoridis, Chab. 350. Carduus sive Cinara sylvestris latifolia, Hist. Oxon. iii. 158. A. Wild Artichoke, or Chardonnet. Gal. Arichaud sauvage. G. Wilde Erdschocke. B. Wilde Artichokke. In Italia & Gallia occurrit. Usu. Flos. Vires. Contra sterilitatem valere, & gravidarum partus ad justum tempus conservare, vulgus arbitratur. Lac coagulat, Magnol.

A. 4. Cactos, Offic. Carduus esculentus, Park. Parad. 519. Carduus spinosissimus elatior Chardone dictus, Hist. Oxon. iii. 158. Cinara spinosa, cujus pediculi esitantur, C. B. 383. Raii Hist. i. 300. Tourn. Inst. 442. Boerb. Ind. A. 139. A. The Chardon. Gal. Chardon. G. Artichoke / Erdschocke. B. Cardons. In Italia invenitur. Usu. Pediculi foliorum terrâ obruti, candidi à cute emundati. Vires. Cum reliquis viribus conveniunt.

niunt. Hyeme crudi cum sale & pipere in cibos veniunt, C. B.

A. 5. *Costus nigra*, *Offic. Cinara sylvestris Cretica*, C. B. 384. *Park.* 972. *Raii Hist.* i. 300. *Tourn. Inst.* 443. *Carduus Agriocinara Cretensium*, ex quo *Costus nigra Officinarum*, *J. B.* iii. 52. *Hist. Oxon.* iii. 158. *Agriocinara Cretensium*, *Cbab.* 350. *Append.* 630. A. *Candy Artichoke*. *Gal. Artichaud de Candie*. G. *Candische Erdschocke*. B. *Wilde Candise Artichokken*. In Creta reperitur. *Ufu.* Radix nigra, capita. *Vires.* Capita Cinarae instar cruda à pastoribus vulgò comeduntur.

Bellonius Pharmacopolas Gallicos radicem hujus pro *Costo Indico* vero divendere scribit, & apud veteres in usu fuisse credit.

II. De Carduo.

Carduus foliis spinosis, seu aculeis rigidioribus armatis, floribus purpureis, seminibus papposis à reliquis capitatis distinguitur.

A. 1. *Carduus Mariæ*, *Offic. Ger.* 989. *Emac.* 1149. *Raii Hist.* i. 312. *Synop.* 87. *Carduus Mariæ vulgaris*, *Park.* 975. *Carduus Marianus*, sive lacteis maculis notatus, *J. B.* iii. 52. *Carduus Marianus sive lacteus*, *Cbab.* 348. *Carduus albis maculis notatus vulgaris*, C. B. 381. *Hist. Oxon.* iii. 155. *Tourn. Inst.* 440. *Boerb. Ind. A.* 136. *Dill. Cat.* 129. *Buxb.* 56. A. *Ladies-Twistle*. *Gal. Chardon de Notre Dame, ou Chardon argentin, ou Artichaut sauvage*. G. *Marien-distel/ Viech-distel*. B. *Melkdistel*. In aggeribus fossarum & ad agrorum margines. Julio floret. *Ufu.* Folia lata, laciniata, splendentia, & glabra, venis lacteis inspersa. *Vires.* Pectoralis imprimis censetur, æmulaturque *Carduum Benedictum*. *Ufus præcipuus* in Pleuritide, Ictero, & Hydrope, *Schrod.* *Culinaris* potius quam medicinalis videtur.

A. 2. *Carduus Eriocephalus*, *Offic. Ger. Emac.* 1152. *Merc. Bot.* i. 27. *Phyt. Brit.* 22. *Merc. Pin.* 20. *Boerb. Ind. A.* 137. *Buxb.* 56. *Carduus capite rotundo tomentoso*, C. B. *Pin.* 382. *Hist. Oxon.* iii. 155. *Tourn. Inst.* 441. *Rupp. Flor. Jen.* 150. *Carduus capite tomentoso*, *J. B.* iii. 57. *Carduus tomentosus Corona fratrum dictus*, *Park. Theat.* 978. *Raii Hist.* i. 311. *Synop.* iii. 195. A. *Woolly-beaded Twistle*. *Gal. Chardon Eriocephalus*. G. *Eriocephalus Distel*. B. *Eriocephalus Distel*. Inter sepes & in montosis. Julio

floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* In cancrois capitis & mammis commendatur, *Cbom.*

A. 3. *Carduus Hamorrhoidalis*, *Offic. Cbom.* 762. *Cod. Med.* 28. *Carduus vinearum repens Sonchi folio*, C. B. *Pin.* 377. *Boerb. Ind. A.* 136. *Dill. Cat. Giff.* 113. *Carduus vulgarissimus viarum*, *Ger. Emac.* 1173. *Raii Hist.* i. 310. *Synop.* iii. 194. *Hist. Oxon.* iii. 156. *Merc. Pin.* 21. *Carduus vulgarissimus radice repente ceanotos Theophrasti*, *Merc. Bot.* i. 27. *Phyt. Brit.* 23. *Carduus ceanotos sive viarum & vinearum repens*, *Park. Theat.* 959. *Carduus serpens levicaulis*, *J. B.* iii. 59. *Cirsium arvense Sonchi folio radice repente flore purpurascente*, *Tourn. Inst.* 448. *Rupp. Flor. Jen.* 151. *Buxb.* 72. A. *The common creeping way Twistle*. *Gal. Chardon aux hemorrhoides, Chardon aux Anes*. G. *Feigwurzel-Distel*. B. *Speen-distel*. Junio floret. *Ufu.* Nodi seu nidi iniectionum in caule reperti. *Vires.* In dolore Hamorrhoidalium valet.

A. 4. *Acanthium*, *Offic. Acanthium vulgare*, *Park.* 979. *Raii Hist.* i. 313. *Acanthium album*, *Ger.* 988. *Emac.* 1149. *Spina alba latifolia tomentosa sylvestris*, C. B. 382. *Spina alba sylvestris Fuchsio*, *J. B.* iii. 54. *Cbab.* 311. *Carduus tomentosus Acanthium dictus vulgaris*, *Raii Synop.* 87. *Carduus tomentosus latifolius sylvestris*; *Spina alba vel Acanthium dictus*, *Herm. Cat.* 119. *Carduus alatus tomentosus latifolius vulgaris*, *Hist. Oxon.* iii. 152. *Carduus tomentosus Acanthi folio vulgaris*, *Tourn. Inst.* 441. *Dill. Cat.* 122. *Boerb. Ind. A.* 136. *Buxb.* 55. *Carduus Acanthium dictus*, *Volck.* 84. *Carduus leucanthemus*, *Schw.* 38. A. *Cotton-Twistle*. *Gal. Chardon commun, ou Artichaut sauvage, ou Epine blanche sauvage*. G. *Wollichte-Distel Weg-Distel*. B. *Weg-Distel*. Ad vias & in incultis locis. Julio & Augusto floret. *Ufu.* Folia & Radices. *Vires.* Ad remedia opisthotoni bibuntur, *Diosc.* Ad Ulcera antiqua & cancrosa commendat *Borell.* *Obs.* Radix desiccatur, & modice adstringit. *Stomachicis* & cruenta expuentibus competit. Semen adversatur venenis, convulsisque infantibus auxiliatur, *Schw.*

A. 5. *Acarna*, *Offic. Acarna Theophrasti*, *Ger.* 1012. *Emac.* 1175. *Acarna major caule non folioso*, C. B. 379. *Park.* 966. *Acarnæ similis Carduus polyacanthus*, *Leon di Cardi Mascbio*. *Casabonæ*, *Cbab.* 356. *Polyacanthus Casabonæ Acarnæ similis*, *J. B.* iii. 92. *Raii Hist.* i. 315. *Carduus polyacanthus folioso*

caule, *Acarna dictus*, *Herm. Cat.* 120. *Carduus polyacanthus* caule non folioso *Acarna major dictus*, *Pluk. Almag.* 85. *Carduus cæruleus* procerior, spinis ternis per intervalla foliorum marginibus donatus, *Hist. Oxon.* iii. 159. *Carduus* seu *Polyacantha vulgaris*, *Elen. Bot.* 350. *Tourn. Inst.* 441. A. *Fisch-Thistle*. Gal. *Acarna* (ainsi nommée comme qui diroit plante épineuse). G. *Fisch-Distel*. B. *Fisch-distel*. In Italia sponte oritur, apud nos in hortis colitur. Julio floret.

A. 6. *Acanus*, *Offic.* *Acanus Theophrasti*, *Park.* 975. *Raii Hist.* i. 314. *Carduus latifolius* acinos obsoletæ purpuræ ferens, C. B. 380. A. *Theophrastus bis Thistle*. Gal. *Chardon de Theophraste*. G. *Theophrastus-Distel*. B. *Theophrastus-Distel*. In Insula Creta reperitur, ubi antequam in caulem abeat, comeditur. *Vires*. De viribus hujus *Cardui* nihil inventio inter auctores.

Hanc stirpem *Acanon* veteribus dictam fuisse judicat *Bellus* conjecturis non despiciendis fretus, quas apud ipsum vide, *R. H.* p. 314. Confule etiam *Parkinsonum* in *Theatro luo Botanico*. p. 974.

III. De Cnico.

Capitula succinctâ coronâ ex foliis plurimis complicatis constructa, *Boerh. Ind. A.* 140.

A. 1. *Carduus Benedictus*, *Offic.* *J. B.* iii. 77. *Chab.* 351. *Ger.* 1008. *Emac.* 1171. *Park. Parad.* 530. *Raii Hist.* i. 303. *Carduus luteus*; procumbens, sudorificus, & amarus, *Hist. Oxon.* iii. 160. *Cnicus sylvestris hirsutior*, sive *Carduus Benedictus*, C. B. 378. *Tourn. Inst.* 450. *Boerb. Ind. A.* 140. *Carduo-Cnicus sylvestris hirsutior*, *Pluk. Almag.* 82. A. *Holy Thistle*. Gal. *Chardon benit*. G. *Kardo-benedicten-Kraut*. B. *Karde-benedikt*, *gezegende Distel*. In hortis feritur. Junio & Julio floret. *Ufu*. Folia & Semina: Folia laciniata, hirsuta, spinulis brevibus armata, sapore amaro insigni prædita. Semina oblonga, striata, fusca, intus albida. *Vires*. Herba *Cardiaca*, *Alexipharmaca*, ac *Sudorifica* est, *Veneno* ac *putredini* resistit, *Febres* etiam *inveteratas* & *quartanas* curat. Semen *vires eadem* obtinet, *Schrod.*

A. 2. *Atractylis*, *Offic.* *Ger.* 1008. *Emac.* 1171. *Raii Hist.* i. 304. *Atractylis lutea*, C. B. 379. *Atractylis flore luteo*, *Park.* 963. *Atractylis vera flore luteo*, *J. B.* iii. 83.

Chab. 353. *Cnicus Atractylis lutea dictus*, *Hort. Lugd. Bat.* 164. *Tourn. Inst.* 451. *Boerb. Ind. A.* 140. *Carduus luteus erectus*, reticulatus, ramis fufum referentibus, *Hist. Oxon.* iii. 160. *Carduo-Cnicus Atractylis dicta*, *Pluk. Almag.* 82. A. *Distaff-Thistle*. Gal. *Saffran sauvage*. G. *Feld-Saffran* / *Saffran* / *Wilder-Saffran*. B. *Bastert Saffraan*. In hortis curioforum. Julio floret. *Ufu*. Folia. *Vires*. Cum *Carduo Benedicto* viribus convenit.

A. 3. *Carduus pinea*, *Offic.* *Carduus pinea Theophrasti*, *Alp. Exot.* 126. *Raii Hist.* i. 301. *Carduus Creticus humillimus integris & angustis foliis*, *Hist. Oxon.* iii. 159. *Carduus humilis gummifer*, magno flore simplici cæruleo, *Ejusd.* 158. *Carduus pinea* seu *Ixine Theophrasti*, *Park.* 970. *Carlina acaulis gummifera*, C. B. 380. *Cinara acaulis gummifera*, *Raii Hist.* i. 301. *Cnicus Carlinae folio*, acaulos, gummifer, aculeatus, flore purpureo & flore albo, *Tourn. Coroll.* 33. *Chamæleo albus Apulus purpureo flore gummifer*, *Raii Hist.* i. 301. *Chamæleo albus verus acaulis*, *Park.* 967. A. *The Pine-Thistle*. Gal. *Cameleon blanc*, *Carline*, ou *Chardonnerette*. G. *Sichten-Distel*. B. *Pyn-Distel*. In Insula Creta invenitur. *Vires*. De viribus confule *Col.*

IV. De Cirsio.

Foliis integris, spinulis mitioribus, brevioribus, & minus pungentibus ab aliis differt.

A. *Cirsium*, *Offic.* *Cirsium foliis non hirsutis*, floribus compactis, C. B. 377. *Raii Hist.* i. 306. *Hist. Oxon.* iii. 149. *Tourn. Inst.* 447. *Cirsium foliis non hirsutis*, *Ger. Emac.* 1182. *Cirsium montanum capitulis compactis*, *Park.* 962. *Cirsium Monspelianum*, folio longo glabro *Matthioli*, *Chab.* 346. *Carduus cirsium Monspeliacum*, folio longo glabro *Matthioli*, *J. B.* iii. 44. *Carduo-Cirsium foliis non hirsutis floribus compactis*, *Pluk. Almag.* 83. A. *Melancholey Thistle*. Gal. *Le Cirsium*. G. *Melancholey-Distel*. B. *Melancholeyk-Distel*. Juxta *Monspelum* variis in locis. Junio floret. *Ufu*. Radix. *Vires*. Loco laboranti alligatum, dolores varicum sedare scripsit *Andreas*.

V. De Carthamo.

Foliis levibus, viridibus, floribus crocei coloris in capitulis modice spinosis, semina alba quadrangula continens pappo destituta à reliquis differt.

A. 1. Carthamus, Cnicus, *Offic.* Carthamus sive Cnicus *J. B.* iii. 79. *Ger.* 1006. *Emac.* 1169. *Raii Hist.* i. 302. *Synop.* 88. Carthamus Officinarum flore croceo, *Tourn. Inst.* 457. *Boerb. Ind.* A. 139. Cnicus sativus sive Carthamus Officinarum, *C. B.* 378. *Hist. Oxon.* iii. 145. Cnicus sive Carthamus sativus, *Park.* 259. Cnicus, Cnecus, Carthamus, *Cbab.* 354. Carduus sativus, Cnicus seu Carthamus dictus, *Pluk. Almag.* 82. A. *Bastard Saffron.* Gal. *Saffran sauvage, Saffran batar.* G. *Wilder Saffran B. Wilde Saffraan, Bastard Saffraan.* Seritur in agris & hortis. Julio & Augusto floret. *Usu.* Flores & Semina oblonga, angulosa, alba, includentia sub cortice duriusculo pulpam albicantem, sapore dulci. *Vires.* Flosculi alvum emolliunt: & Ictero mederi dicuntur. Præcipuus usus est ad tingendum. Semen pituitam viscosam ac aquas vomitu ac dejectione purgat: confert maxime pectori: Stomacho adversatur, *Schrod. Præp. Elect.*

A. 2. Chamæleon niger, *Offic. Ger.* quoad descript. 997. *Emac.* 1160. *Cbab.* 352. Chamæleon niger verus, *Park.* 970. Chamæleon niger umbellatus, flore cæruleo hyacinthino, *C. B.* 380. Chamæleon niger Dioscoridis Maranthæ, *J. B.* iii. 63. *Raii Hist.* i. 314. Carthamus aculeatus, Carlinæ folio, flore multiplici veluti umbellato, *Tourn. Coroll.* 33. Carduus Chamæleon dictus, capitulis pluribus minoribus cæruleis, corymbatim dispositis, *Hist. Oxon.* iii. 159. A. *Black Chameleon.* Gal. *Cameleon noir, ou Carline.* G. *Biesen. Knoopff.* B. *Zwarte Chameleon.* In Græcia. Floret Junio. *Usu.* Radix oblonga, crassa, foris fusca, intus alba. *Vires.* Acerrimæ facultatis est, succus cutem adurit, est tamen ad ulcera maligna depurganda utilis, *Bellon. Epist. ad Clus.*

VI. De Calcitrapa.

Capitulorum squamis in aculeos rectos, oblongos, & rigidos exeuntibus: foliis non spinosis à reliquis differt.

A. 1. Carduus stellatus, *Offic. Ger.* 1003. *Emac.* 1166. *Schw.* 250. *Raii Hist.* i. 317. *Synop.* 87. Carduus stellatus foliis Papaveris erratici, *C. B.* 387. *Dill. App.* 15. Carduus stellatus sive Calcitrapa, *J. B.* iii. 89. *Cbab.* 355. *Tourn. Inst.* 440. Carduus stellatus sive Calcitrapa vulgaris, *Park.* 989. Jacea ramdissima, capite longis aculeis stellatim nascentibus armato, *Hist. Oxon.* iii. 144. Jacea stellata, folio Papaveris erratici, *Boerb. Ind.* A. 140. *Herm. Flor.* ii. 40. Crupina capite stellato, foliis Papaveris erratici, *Dill. Nov. Plant. Gen.* 140. A. *Star-Thistle.* Gal. *Chaussetrape, ou Chardon étoilé.* G. *Stern-Diesel.* B. *Sterre-Distel.* Juxta vias publicas inque incultis & sterilioribus locis. Æstate floret. *Usu.* Flos, Semen. *Vires.* Aqua florum, vel pulvis feminum Calculum expellit. Radix urinas (etiam) mirum in modum pellit, calculumque deturbat: adversus diurnas febres utilis: sanguinem à vitiosis humoribus expurgat, *Schw.*

A. 2. Calcitrapa, *Offic.* Carduus stellatus luteus foliis Cyani, *C. B. Pin.* 387. *Raii Synop.* iii. 196. *Tourn. Inst.* 440. *Elem. Bot.* 349. Carduus solstitialis, *Ger.* 1003. *Emac.* 1166. *Mer. Pin.* 21. Carduus solstitialis Dodonæi, *Park. Theat.* 989. Spina solstitialis, *J. B.* iii. 90. *Raii Hist.* i. 317. Jacea stellata, spina solstitialis dicta, foliis Cyani, *Herm. Flor.* ii. 40. *Boerb. Ind.* A. 141. Jacea lutea capite spinoso minori, *Hort. Lugd. Bat.* 332. Leucacantha veterum, Carduus vel Spina solstitialis, *Cbab.* A. *St. Barnaby's Thistle.* Gal. *Chaussetrape.* G. *Species von Stern-Diesel.* B. *Gele Sterre-Distel.* In Sepibus. Junio floret. *Usu.* Herba, Semina. *Vires.* Aperiens seu deobstruens, est planta Lithonriptica sanguinis nimium fervorem compescens, *Mont.*

VII. De Jacea.

A Cyano differt figura flosculorum, ex quibus totalis flos componitur, profundius, scilicet in longas & angustas lacinias divisus, *R. Synop.* p. 89.

A. 1. Jacea, *Offic.* Jacea nigra, *Ger.* 588. *Emac.* 727. *Raii Hist.* i. 325. *Synop.* 89. *Cbab.* 342. Jacea nigra vulgaris, *Park.* 408. Jacea nigra vulgatiore, *Schw.* 110. Jacea nigra pratensis latifolia, *C. B.* 271. *Hist. Oxon.* iii. 139. *Tourn. Inst.* 443. *Dill. Cat.* 91. *Boerb. Ind.* A. 142. *Buxb.* 146. Jacea nigra vulgaris capitata & squamea, *J. B.* iii. 27. A. *Knapweed, or Marjillon.* Gal. *Jacée.* G.

Glocken-Bluhme. B. *Swarte Facea*. In pascuis nimis frequens. Julio & Augusto floret. *Ufu*. Herba. *Vires*. Contra Tonsillarum tumores valet. Ad Hernias & vulnera utilis. *Schw*.

A. 2. *Stœbe*, *Offic*. *Stœbe argentea major*, *Ger*. 590. *Emac*. 730. *Stœbe major* foliis Cichoraceis, mollibus, lanuginosis, C. B. 273. *Stœbe Salmantica prima Clusii*, *Park*. 476. *Raii Hist*. i. 324. *Stœbe Salmanticensis prior Clusii sive Facea Intybacea*, *J. B.* iii. 36. *Chab*. 344. *Jacea Intybacea*, *Volck*. 222. *Jacea major* foliis Cichoraceis mollibus, flore stamineo, *Hist. Oxon*. iii. 140. *Jacea foliis Cichoraceis*, villosis altissima, *Elem. Bot*. 352. *Tourn. Inst*. 444. *Boerb. Ind. A.* 142. *Silber-Knapweed*. Gal. *Jacée argentine*. G. *Wersilberte Glocken-Bluhme*. B. *Silber-verwige Facea*. In hortis apud nos colitur. Julio floret. *Ufu*. Herba, Semina. *Vires*. Folia & semen astringunt, quapropter decoctum Dysentericis infunditur, auribus quoque purulentis instillatur. Illita folia oculis ab ictu cruentis profunt, & erumpentis sanguinis impetus cohibent, *Diosc*.

Tam brevis est & imperfecta *Stœbes* descriptio apud *Dioscoridem*, ut Botanicos in varias disfraxerit sententias, &, ut diversis plantis id nominis attribuerent, induxerit. Cujus hic loci synonyma exhibeo, æquo aut forte potiori jure hoc nomen sibi vindicare possit, cum in calidioribus regionibus frequens nascatur, quam *Facea magna*, cujus iconem *Matthioli* exhibet, eâve quam *Dodonæus* è *Bibliotheca Casarea* hausit. Quomodo vires hujus cum ea *Dioscoridis* conveniant, experimentis factis tempus prodet.

VIII. De Cyano.

Nota sunt, Folia non spinosa, capitula levia, flosculi marginales minus profundè dissecti, orè in latum expanso, ut infundibulum ferè imitentur, *Raii Synop.* p. 89.

A. 1. *Cyanus major*, *Offic*. *Ger*. 592. *Emac*. 732. *Raii Hist*. i. 322. *Cyanus major vulgaris* *Park*. 481. *Cyanus montanus latifolius*, vel *Verbasculum cyanoides*; C. B. 274. *Cyanus hortenensis*, *Tourn. Inst*. 447. *Boerb. Ind. A.* 146. *Cyanus Alpinus radice perpetua*, *J. B.* iii. 23. *Chab*. 340. *Hist. Oxon*. iii. 134. A. *Great Blue Bottle*. Gal. *grand Bluet*, *Blavaale*, *Aubifoin*, *Casse-lunette*, *Peroole*. G. *Große blaue Korn-Blutmt.* B. *Groote Koren-*

blom. In hortis. Junio & Julio floret. *Ufu*. Folia & Flores. Folia longa, lata, lanuginosa. Flores cærulei, laciniati, odoris non ingrati. *Vires*. Alexipharmaca & Uterina est.

Frigidæ, temperatæ, atque adeo repellentis facultatis; in Erylipelate, morbo regio, palpitatione cordis & uterina suffocatione prodesse dicitur, *Hist. Oxon*.

A. 2. *Cyanus minor*, *Offic*. *Cyanus minor*, *Baptifecula*, *Mont*. 38. *Cyanus vulgaris*, *Ger*. 592. *Emac*. 732. *Cyanus minor vulgaris*, *Park*. 482. *Cyanus segetum*, C. B. 273. *Tourn. Inst*. 446. *Boerb. Ind. A.* 146. *Cyanus segetum vulgaris minor annuus*, *Hist. Oxon*. iii. 134. *Cyanus*, *J. B.* iii. 21. *Chab*. 340. *Dill. Cat*. 96. *Raii Synop*. 81. *Hist*. i. 321. A. *Small Blue-bottles*. Gal. *Petit Bluet*. G. *kleine blaue Korn-Bluhme*. B. *Kleine Kornblom*. Inter segetes, Junio floret. *Ufu*. Folia, & Flores. Folia longa, acuminata, & laciniata, albicantia, saporis astringentis. Flores cærulei, fistulosi, sapore aqueo, & astringenti. *Vires*. Aqua stillatitia florum utilis esse dicitur in oculorum inflammationibus, rubedine, lippitudine, in hydrope, *Schrod*.

IX. De Centaurio Majore.

Nota sunt, Capitula squamata, levia, seu aculeis destituta, folia per ambitum serrata, magnitudo insignis, R. H. p. 329.

A. 1. *Centaurium majus*, *Offic*. *Chab*. 344. *Centaurium magnum*, *Ger*. 436. *Emac*. 546. *Raii Hist*. i. 329. *Centaurium majus vulgare*, *Park*. 469. *Centaurium majus folio in laciniis plures diviso*, C. B. 117. *Tourn. Inst*. 449. *Boerb. Ind. A.* 145. *Centaurium majus juglandis folio*, *J. B.* iii. 38. *Hist. Oxon*. iii. 131. A. *Great Centory*. Gal. *grande Centaurée*. G. *Xheu Pontich*. B. *Groote Centauri*. In hortis Botanicis. Julio floret. *Ufu*. Radix longa, recta, crassa, foris rufa, intus rubens, saporis amari. *Vires*. Vulneraria est, saporis subdulcis ac subacris; Ufus in fluxibus alvi, Dysenteria; Menfes profusivumque à contrariis sistit; prodest in Hernia, Sanguine coagulato, expuitione Sanguinis, in Febribus stomachicis. Hepar aperit, ac roborat; summo perè laudatur à nonnullis in obstructione venarum Meseraicarum, & in morbis hinc ortis, *Schrod*.

A. 2. *Rhaponticum falsum*, *Offic*. *Rhaponticum folio Helenii incano*, C. B. 117. *Rha-*

Rhaponticum Enulæ folio latiore, *Park.* 156. Rha capitatum Lobelii, *Ger.* 316. *Emac.* 393. Centaurium majus, Rha capitatum folio Enulæ subtus incano & hirsuto, *J. B.* iii. 41. *Raii Hist.* i. 331. *Cbab.* 345. *Hist. Oxon.* iii. 132. Centaurium majus folio Helenii incano, *El. Bot.* 355. *Tourn. Inst.* 449. *Boerb. Ind. A.* 143. A. Rapontick. Gal. *Rhapontic.* G. *Rapontich.* B. *Raponticum.* In hortis Botanicorum nonnunquam reperitur. Radix crassa, oblonga, densa, foris fusca, intus ad croceum tendens, per transversum secta, spiras ostendens, saporis amaricantis, subacris, & subastringentis, odoris non ingrati.

A. 3. Rhaponticum, *J. B.* ii. 989. *Cbab.* 310. Rhaponticum siccatum, *Ger.* 317. *Emac.* 395. Rhaponticum genuinum, *Park.* 155. *Vires.* Cum præcedente viribus, ut facie convenit.

Radix hujus plantæ pro Rhapontico Antiquorum per errorem in Officinis nostris substituitur & venditur. Quænam sit genuinum Dioscoridis Rhaponticum, superius in Capite de Lapathis ostendi.

X. De Serratula.

Foliis non spinosis à Carduo, iisdem serratis à Facea differt, omnium partium parvitate à Centauro majore distinguitur.

A. Serratula, *Offic. C. B.* 235. *J. B.* iii. 23. *Buxb.* 301. *Raii Hist.* i. 331. *Synop.* 88. *Dill. Cat.* 168. *Boerb. Ind. A.* 144. Serratula Tabernamontani, *Cbab.* 341. Serratula purpurea, *Ger.* 576. *Emac.* 713. Serratula vulgaris flore purpureo, *Park.* 474. Serratula vulgaris foliis laciniatis, *Hist. Oxon.* iii. 133. Jacea nemorensis, quæ Serratula vulgo *Elem. Bot.* 353. *Tourn. Inst.* 444. *Herb. Par.* 105. A. Saw-wort. Gal. *Serrette.* G. *Purpur-Scharten-fraut.* B. *Schaer.* In sylvis, & in pratis, Julio floret. *Ufu.* Herba figurâ foliorum valdè variat. *Vires.* Vulneraria est, ulcera mundat, & carne replet, hæmorrhoidum dolores mulcet, enterocelas sanat, *R. Synop.* pag. 88. Herba & radix datur utiliter in casu ab alto, *Buxb.*

XI. De Bardana.

Nota sunt, Capitula squamata, lappacea, ob squamarum scilicet mucrones aduncos, folia amplissima, *R. Synop.* pag. 54.

A. 1. Bardana major, Lappa, *Offic. Bar-*

dana major, *Ger.* 665. *Emac.* 809. *Raii Hist.* i. 332. *Synop.* 88. *Schw.* 27. Bardana vulgaris major, *Park.* 1222. Lappa major, Arctium Dioscoridis, *C. B.* 198. *Hist. Oxon.* iii. 146. *Tourn. Inst.* 450. *Boerb. Ind. A.* 146. *Dill. Cat.* 168. *Buxb.* 179. Perfonata five Lappa major aut Bardana, *J. B.* iii. 570. Perfonata, Lappa major, Bardana, *Cbab.* 514. A. Bur-dock. Gal. *Bardane,* *Glouteron,* *Herbe aux teigneux.* G. *Große Klette.* B. *Groote Klitten.* Ad vias publicas, &c. Junio floret. *Ufu.* Radix, folia, & semina. Radix oblonga, crassa, foris nigra, intus alba, saporis subdulcis, odoris grati. Semina oblonga, striata, fusca, crassiuscula, sapore subamaro. *Vires.* Siccata, est pulmonica, diuretica, diaphoretica, extergens, subastringens: Hinc convenit in asthma, calculo, expuitione sanguinis, in vulneribus inveteratis, tumore lienis, aliarumque partium, in arthriticis morbis. Semen insigne censetur Lithontripticum. Folia imponuntur vulneribus inveteratis, articulis luxatis, ambustis, &c. *Schrod.* In febribus & passionibus hysteris plantis pedum applicantur non sine successu.

A. 2. Arctium, *Offic.* Lappa major montana capitulis tomentosis seu Arctium, *C. B.* 198. *Tourn. Inst.* 450. *Boerb. Ind. A.* 146. *Dill. Cat.* 162. *Buxb.* 174. *Hist. Oxon.* iii. 147. Bardana major altera, *Ger. Emac.* 810. *Raii Hist.* i. 332. Bardana major lanuginosis capitulis, *Park.* 1222. Bardana montana, *Schw.* 28. Perfonata seu Lappa altera cum capitulis villosis, *Cbab.* 514. Perfonata altera cum capitulis villosis, *J. B.* iii. 571. Perfonata montana capitulis magis tomentosis, *Raii Synop.* 88. A. *Woolly-headed Burdock.* Gal. *Glouteron,* *Glatton.* G. *Große Klette!* *Groß Docken-fraut.* B. *Berg-Klitten.* In locis ruderatis, & ad vias, Julio floret. *Ufu.* Radix, semen. *Vires.* Cum priore viribus pollet. Decocta cum femine radix in vino dentium dolores mulcet, si contineatur in ore decoctum: ambusta pernionesque foveantur eodem: bibitur adversus coxendicum dolores & stranguriam è vino, *Diosc.*

S E C T I O O C T A V A .

De Herbis Monospermis.

Herbæ Monospermæ semine nudo Notæ sunt,
Flos petalodes; Semina nuda, ad singulos
flores singula.

Herbæ Monospermæ sunt vel seminibus
 { Pappo innascente alatis, flosculis in sum-
 mis caulibus exiguis, velut in umbella,
 caule tereti & inani, foliis per inter-
 valla binis vestito: *Valeriana*.
 { Pappo carentibus, foliis
 { Simplicibus,
 { Terrestres, caule
 { Dichotomo, seu in binos ramos
 divaricato, & utroque ramo in alios
 binos, &c. *Valerianella*.
 { Ramoso, floribus
 { Speciosis, in foliorum alis alternatim
 exeuntibus: *Mirabilis Peruviana*.
 { In spicas congesti: *Dentillaria*.
 { Maritimæ, caulibus nudis, flosculis
 in summitate: *Limonium*.
 { Variæ & tenuiter dissectis, glaucis,
 floribus ad papilionaceos acceden-
 tibus: *Fumaria*.
 { Triangulatis, umbellatarum in mo-
 dum, floribus staminosis, semini-
 bus striatis: *Thalictrum*.
 { Pinnatis, cauli simplici, rectâ assur-
 gente, vel non ramoso, vel ramos
 è lateribus emittente, floribus in
 spicas congestis.
 { Crassiores & habitiores, semini-
 bus densius stipatis, tetragonis:
Pimpinella.
 { Tenuiores & productiores, floscu-
 lis rariùs dispositis, seminibus
 echinatis, floribus hexaphyllis
 flavis: *Agrimonia*.

I. De Valeriana.

Notæ sunt, folia in caule bina adversa, flo-
res monopetali velut in umbella, semina ad
singulos flores singula, R. Synop. p. 60.

A. 1. Phu majus, sive Valeriana major,
Offic. Park. 119. Valeriana hortensis, Ger.

917. *Emac.* 1075. Valeriana hortensis flore
albo, *Riv. Mon. irr.* Tab. 3. Valeriana
hortensis, Phu Olus atri folio Dioscoridis,
C. B. 164. *Hist. Oxon.* iii. 101. *Tourn. Inst.*
132. Valeriana major hortensis, *Mor. Umb.*
52. *Boerb. Ind. A.* 74. Valeriana major odo-
ratâ radice, *J. B.* iii. 209. *Raii Hist.* i. 388.
A. *Garden Valerian.* Gal. *Valerienne des Jardins*.
G. *Baldrian* / *Theriactis-tract.* B. *Hof-Vale-*
riana. Junio floret. *Ufu.* Radix & folia.
Radix oblonga, rugosa, digitum crassa, sub-
tus fibrosa, foris ex cinereo fusca, intus
pallida, sapore & odore aromatico ad Nar-
dum accedenti. *Vires.* Alexipharmaca, Su-
dorifica, ac Diuretica est. Usus præcipuus
in imbecillitate Visus, Peste, Asthmate,
Tussi, Pleuritide obstructione Hepatis, Lie-
nis, Ureterum, Hernia, Ictero, &c. *Schrod.*
Vulneraria est.

A. 2. Valeriana sylvestris, *Offic.* Valeriana,
Riv. Mon. irr. Tab. 2. Valeriana sylvestris
major, *Ger.* 917. *Emac.* 1075. *Park.* 122. C.
B. 164. *Raii Hist.* i. 388. *Synop.* iii. 200.
Hist. Oxon. iii. 101. *Tourn. Inst.* *Boerb. Ind.*
A. 74. Valeriana major sylvestris, foliis la-
tioribus, *Mor. Umb.* 50. Valeriana sylvestris
magna aquatica, *J. B.* iii. 209. *Cbab.*
411. Valeriana sive Phu majus sylvestre,
Phyt. Brit. 127. Phu Dioscoridis, *Col.*
Phytob. 113. Phu Dioscoridis verior, *Col.*
Ecbp. i. 210. Phu & Valeriana Officinarum
Germanorum, *Volck.* 39. A. *Great Wild Va-*
lerian. Gal. *Valerienne sauvage.* G. *Wild-*
Baldrian. B. *Groote Wilde Valeriaan.* In
sylvis & dumetis, præsertim humidis, & ad
aquas. Maio, Junio, & Julio floret. *Ufu.*
Radix. *Vires.* Pulvis ad cochlear semisse in vi-
no aut quovis liquore exhibitus, certum est
remedium contra Epilepsiam. Pueris tamen
minore dosi exhibetur in lacte, *Column.*
Ruptis, convulsis, & ex alto præcipitatis
utilis. Ad oris & gingivarum inflammatio-
nes, exulcerationes, & aphthas prodest, *H.*
Ox. Contra febres tertianas valet, *Schwab.*

A. 3. Phu minus, & Valeriana minor,
Offic. Valeriana minor, *Ger.* 916. *Emac.* 1075.
Riv. Mon. irr. Tab. 3. *Raii Hist.* i. 388.
Valeriana sylvestris minor, *Park.* 122. *Raii*
Synop. iii. 200. Valeriana palustris minor, C.
B. 164. *Hist. Oxon.* iii. 101. *Tourn. Inst.*
132. *Boerb. Ind. A.* 74. Valeriana minor
pratensis vel aquatica, *J. B.* iii. 211. *Cbab.*
411. Valeriana minor perennis palustris, *Mor.*
Umb. 50. A. *Small Valerian.* Gal. *Petite Va-*
lerienne. G. *Kleine Baldrian.* B. *Kleyne*
Wilde

Wilde ofte Water-Valeriaan. In pratis humidis, Maio floret. *Ufu.* Radix, & folia. *Vires.* Ut in externa facie cum sylvestre, ita in viribus convenire creditur, sed mitiori.

A. 4. Nardus Celtica, *Offic.* *J. B.* iii. 205. *Chab.* 410. *Ger.* 919. *Emac.* 1079. *Raii Hist.* i. 391. Nardus Celtica Dioscoridis, *C. B.* 165. Nardus sive Spica Celtica, *Park.* 117. A. *Celtick Spikenard.* Gal. *Nard Celtique.* G. *Celticher Nardus* / *Magdalenen-Bluhmen.* B. *Spikenard.* *Ufu.* Radix cum foliis. Radices fibrosæ sunt, capillares, nigricantes, cum foliis parvis ex viridi flavescensibus, saporis acris, amaricantis, aromatici, odoris fragrantis, graviusculi. *Vires.* Ut genere & facie externa cum Valeriana, ita & viribus convenire videtur, *R. H.* pag. 391. Calefacit, & siccit; viriúmque earundem est cum Spica Indica, majore tamen utilitate adhibetur in urina cienda, ventriculo roborando, flatibus discutendis. Extrinsecus additur Malagmatis, Unguentisque calefacientibus, *Schrod.*

A. 5. Nardus montana, *Offic.* *Ger.* 920. *Emac.* 1079. *Chab.* 410. Nardus montana tuberosa, *Park.* 116. Nardus montana radice olivari, *C. B.* 165. *Raii Hist.* i. 392. Valeriana Nardus dicta radice olivari, *Hist. Oxon.* iii. 103. A. *Mountain-Spikenard.* Gal. *Nard de Montagne.* G. *Berg-Spicanarde.* B. *Berg-Spikenard.* In montibus Neapolitanis. Æstate floret. *Ufu.* Radix cum foliis. *Vires.* Ad eadem ad quæ Celticum efficax, *Diosc.*

II. De Valerianella.

Seminibus pappo destitutis à Valeriana differt, caulibus dichotomis ab aliis serè omnibus plantis, *Raii Meth.* A. p. 44.

A. Lactuca agnina, *Offic.* *Ger.* 242. *Emac.* 310. *Park.* 812. *Phyt. Brit.* 64. *Nier. Pin.* 68. Valeriana campestris inodora major, *C. B.* 165. *Raii Hist.* i. 392. Valerianella arvensis præcox humilior, semine depressio, *Mor. Umb.* 53. *Raii Synop.* iii. 201. *Tourn. Inst.* 132. *Boerb. Ind. A.* 75. *Herm. Cat.* 617. *Dill. Cat.* 47. Pseudovaleriana annua arvensis præcox, humilis, semine compresso rotundo, *Hist. Oxon.* iii. 104. Locusta Herba prior, *J. B.* iii. 323. Locusta Herba, *Pes Locustæ Chab.* 437. A. *Lamb's-Lettuce,* or *Corn-Sallet.* Gal. *Mache,* *Blanchette,* *Poule grasse,* *Salade de Chanoine.* G. *Lammer-Lattich* / *Feld-Napanstschchen.* B. *Vette Koes,*

Korn-Sala. Inter segetes, & in hortis, Vere floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Refrigerat, & humectat, facultatèque & temperamento haud dissimilis Lactucæ, cujus loco hybernis & primis Veris mensibus inter olerum obtinet locum.

III. De Dentellaria.

Hujus notæ sunt, Fructus oblongi, birti, villis armati; flores è tubo oblongo in quinque segmenta expansi, & in spicas congesti, folia alterna, *R. Meth.* A.

A. Dentellaria, *Offic.* *Ind. Med.* lxxv. Plumbago, Molybdena, Dentillaria, *Mont.* 50. Plumbago Plinii, *Ger.* 1069. *Emac.* 1254. *Raii Hist.* i. 394. *Hist. Oxon.* iii. 599. Plumbago quorundam, *Tourn. Inst.* 140. *Elem. Bot.* 117. Dentellaria Rondeletii, *J. B.* ii. 941. *Chab.* 294. Lepidium Dentellaria dictum, *C. B. Pin.* 97. Lepidium Montpelicacum Dentellaria dictum, *Park. Theat.* 885. A. *Lead-wort.* Gal. *Dentelaire.* G. *Wey-Wurk* / *Stöh-krout.* B. *Vloo-kruit.* In Gallia & Italia nascitur. Augusto floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cautica est planta. Dolores dentium mitigat carpis applicata, aliis vero manu tantum retenta.

IV. De Limonio.

A Congeneribus distinguitur loco natali, & caulibus nudis, ramosis, *Raii Synop.* p. 62.

A. Limonium & Behen rubrum, *Offic.* Limonium, *Ger.* 332. *Emac.* 411. *Raii Hist.* i. 395. *Synop.* iii. 201. *Chab.* 508. Limonium majus vulgatius, *Park.* 1234. Limonium maritimum majus, *C. B.* 192. *Hist. Oxon.* iii. 600. *Boerb. Ind. A.* 76. *Tourn. Inst.* 342. Limonium majus, multis, aliis Behen rubrum, *J. B.* iii. 876. A. *Sea-Lavender.* Gal. *Behen rouge,* *Limoine.* G. *Kohter Behen* oder *Wiederstoss.* B. *Limoen-kruit.* In maritimis, Junio floret. *Ufu.* Radix & folia. *Vires.* Astringit; proinde Diarrhœæ, Dysenterix, Hæmorrhagiæ, & nimio Mensium fluxui medetur, *R. H.* p. 395. In Officinis Pharmacopolarum radices duæ nomine Behen albi & rubri ostenduntur, sed quid sint non auisim determinare; inter Auctores enim controvertitur. *C. Bauhinus* utrumque Serratulæ affinis capitulo squamoso, luteo, ut & flore, titulo comprehendit. Behen

Q

aut

aut Arabibus; ut *Serapioni*, sunt radices Pastinacæ radicibus similes; scribit *Haly-Abbas*, Behen & Pastinacæ sylvestris radices nullum inter se discrimen habere: Hinc *Johannes Costa* super *Mejuem* pro Behen albo & rubro Carotæ albæ & rubræ radices substituit, ut nos monuit eximius ille Botanicus *Leonard. Plukenet*, M. D. Nec Veteribus tantum, sed etiam Modernis, quid sint hæ radices inter se minimè convenit; alii enim Behen rubrum Limonii maritimi, alii Valerianæ rubræ, alii Bistortæ, alii Tormentillæ, alii Caryophyllatæ speciem esse autumant. Nos verò, cum Neotericis radicem Limonii, vel ipsum Behen rubrum esse, vel pro succedaneo ejus haud temerè usurpari posse opinamur. Quod ad Behen album attinet, ejus tractationem ad caput de Lychnide rejicimus.

V. De Mirabilia Peruviana.

NOtæ sunt, Semina oblongo-rotunda, sulcata, pentagona, umbilicata, nucleum farinaceum continentia, flores è tubo in pentagonum orbem dispositi, folia, & rami conjugati, Raii Meth. A. p. 45.

A. Mirabilia Peruviana, *Ger.* 272. *Emac.* 343. *Park. Parad.* 364. *Raii Hist.* i. 398. Mirabile Peruvianum, *Hist. Oxon.* iii. 598. Solanum Mexiocanum flore magno, *C. B. Pin.* 168. Jesminum Mexicanum sive Flos Mexicanus multis, *J. B.* ii. 814. Jesminum Mexicanum, Flos Mexicanus, *Chab.* 268. Haquilin, Mirabili Peruviana, *Hern.* 279. Jalapa flore purpureo, *Tourn. Inst.* 129. *Boerb. Ind.* A. 78. *Chom.* 58. Jalapa flore vario elegantia, *Elem. Bot.* 705. A. *Marvel of Peru.* *Gal. Belle de Nuit*, *Merveille de Nuit.* G. *Drächtshön.* B. *Nachtschoon.* In hortis colitur. Augusto floret. *Usu.* Folia, radix. *Vires.* Folia contusa tumores frigidos dissipant; radix recens ad unciam unam vel duas (in aqua cocta) epota egregiè purgat Hydropicos, *Boerb. Hist. Plant.* p. 123. Duas drachmas radicis intus sumptas egregiè aquas educere, scripsit *Cornelius ad Clusium*, *Hist. Plin.* 395.

VI. De Fumaria.

NOtæ sunt, Folia Umbellatarum in modum divisa: flores spicati ad papilionaceos accen-

dentes, in calcar quoddam retrosum producti, pediculo è media parte egresso bærentes, R. *Synop.* p. 62.

A. Fumaria, *Offic. Chab.* 377. Fumaria purpurea, *Ger.* 927. *Emac.* 1088. Fumaria vulgaris, *Park.* 287. *J. B.* iii. 201. *Raii Hist.* i. 405. *Synop.* iii. 204. Fumaria Officinarum & Dioscoridis, *C. B.* 143. *Tourn. Inst.* 422. *Boerb. Ind.* A. 308. Fumaria vulgaris latifolia, siliquis curtis non bivalvibus, *Hist. Oxon.* ii. 261. Herba Melancholifuga, *Cat. Aitd. A. Fumitory.* *Gal. Fumeterre, Pied de geline.* G. *Erd-Nauch / Katzen-Kerbel / Dauben-Kerbel / Dauben-tropff.* B. *Aardrook*, *Duyvekerwel*, *Gryse-com.* In satis & aggeribus, Maio floret. *Usu.* Planta integra. *Vires.* Splenetica est, ac hepatica; attenuat; serosos, biliosos; ac adustos humores sensim expurgat, viscera referat, reserata roborat, sanguinem purificat. Hinc usus præcipuus in Scorbuto, aliisque morbis Mesenterii, & Lienis, in Ictero, in Scabie omnis generis, & similibus, *Schrod.*

VII. De Agrimonia.

NOtæ sunt, Folia pinnata, flores hexapetali, fructui lappaceo insidentes, cui bini intus nuclei, R. *Synop.* p. 61.

A. Agrimonia, Eupatorium Græcorum, *Offic. Agrimonia, Ger.* 575. *Emac.* 712. *Raii Hist.* i. 400. *Synop.* iii. 202. Agrimonia vulgaris, *Park. Theat.* 594. Agrimonia Officinarum, *Tourn. Inst.* 301. *Boerb. Ind.* A. 79. Agrimonia seu Eupatorium, *J. B.* ii. 398. *Chab.* 172. Eupatorium Veterum sive Agrimonia, *C. B. Pin.* 321. Eupatorium Veterum sive Agrimonia inodora, vel minus odora, *Hist. Oxon.* ii. 614. A. *Agrimony.* *Gal. Aigremoine.* G. *Odermennig.* B. *Agrimony*, *Edel-Lever-kruit.* In agrorum marginibus, Junio floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Hepatica nobilissima imprimis est, vulnerariaque, & splenetica; ideoque usu creberrimo venit in morbis ab Hepatis imbecillitate ortis, uti sunt Hydrops, Cachexia, Icterus. In usu etiam est in Catarrhis, Tussi, Mensibusque retentis. Extrinsicus adhibetur sæpissimè in Balneis, & Lotionibus, *Schrod.*

VIII. De Pimpinella.

Folia pinnata, flores spicati, semina quadrata quibus insident flores tetrapetali, staminali, R. *Synop.* p. 62

A. 1. Pimpinella & Sanguisorba, *Offic.* Pimpinella hortensis, *Ger.* 889. *Emac.* 1045. *Mer. Pin.* 94. Pimpinella vulgaris sive minor, *Park. Theat.* 582. *Raii Hist.* i. 401. Pimpinella, Sanguisorba minor hirsuta lævis, C. B. *Pin.* 160. *Hist. Oxon.* iii. 263. *Tourn. Inst.* 157. *Elem. Bot.* 129. *Boerb. Ind. A.* ii. 99. Pimpinella, Sanguisorba minor, *Merc. Lat.* i. 59. *Phyt. Brit.* 92. *Chab.* 398. Sanguisorba minor, *J. B.* iii. 113. *Raii Synop.* iii. 203. *Dill. Cat. Giff.* 55. *Buxb.* 293. Sanguisorba minor montana lævis hirsuta, *Rupp. Flor. Jen.* 50. A. *Burnet. Gal. Pimprenelle.* G. *Sibinell / Sibernell / Blucht-strauch / Melges-strauch.* B. *Kleine Bevernel, tamme kleine Pimpinel.* In montosis pascuis, Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Alexipharmaca, vulneraria, ac pulmonica est. Usus præcipuus in Catarrhis, affectibus Pulmonum, Pthiisi exerosione, in morbis malignis, in profluviis alvi, Hæmorrhoidum; præcavet Abortum, corroborat. Extrinsicus in Hæmorrhagia quacunque utiliter adhibetur, *Schrod.*

A. 2. Cuminum sylvestre, *Offic.* *Ger.* 908. *Emac.* 1067. *Park. Theat.* 372. *Raii Hist.* i. 402. *Chab.* 384. Cuminum sylvestre capitulis globosis, C. B. *Pin.* 146. Cuminum sylvestre primum valde odoratum, globosum, *J. B.* iii. 23. Cuminoides vulgare, *Tourn. Inst.* 300. *Elem. Bot.* 250. *Boerb. Ind. A.* 132. Pastinaca tenuifolia Cretica capitulis globosis, *Mor. Umb.* Tab. 4. Daucus odoratus Creticus Sanguisorbæ capitulis villosis; *Pluk. Almag.* 130. Umbelliferis affinis capitulis globosis & villosis, *Hist. Oxon.* iii. 265. A. *Wild Cumin.* Gal. *Cumin sawage.* G. *Wilder Kümmel.* B. *Wilde Komyn.* In Insula Creta, &c. locis glareosis. *Ufu.* Semen. *Vires.* Adversus tormina, inflationisque commendatur; singultus sedat, fugillata tollit, testium inflammationes repellit.

IX. De Thaliæro.

Characteristica sunt, Folia umbellatarum in modum divisa, flores staminosi, semina ut in umbelliferis striata, R. *Synop.* p. 101.

A. 1. Thaliætrum, *Offic.* Thaliætrum seu Thaliætrum, *Merc. Bot.* 72. *Phyt. Brit.* 120. Thaliætrum seu Thaliætrum majus, *Ger.* 1060. *Emac.* 1251. *Raii Hist.* i. 403. *Synop.* iii. 203. *Mer. Pin.* 117. Thaliætrum majus vulgare, *Parkinson. Theat.* 263. *Hist. Oxon.* iii. 324. Thaliætrum majus siliquâ angulosâ aut sinuâ, C. B. *Pin.* 336. *Mor. Umb.* 61. *Boerb.*

Ind. A. 44. *Tourn. Inst.* 270. *Elem. Bot.* 234. *Dill. Cat. Giff.* 130. *Rupp. Flor. Jen.* 55. *Buxb.* 315. Thaliætrum nigrus caule & semine striato, *J. B.* iii. 486. *Chab.* 489. A. *Meadow-Rue.* Gal. *Talitron.* G. *Große Wiesen-Raute.* B. *Water-ruit, Poel-ruit.* In pratis & locis humidis, Junio floret. *Ufu.* Herba, radix. *Vires.* Ulcera antiqua ad cicatricem perducit, *Diefc.* Aperit, incidit, alvum movet, urinam ciet, icterum sanat, pesti resistit. Radix optimum Rhabarbari substitutum esse creditur: Si sumatur ad unciam unam vel duas purgat ut Rhabarbarum; unde in Germania Rhabarbarum Pauperum, aliis Pseudo-Rhabarbarum dicitur. Quibusdam in locis in Italia testante *Camerario*, utuntur contra Pestem, in Saxonia contra icterum.

A. 2. Pseudo-Rhabarbarum, *Offic.* Thaliætrum majus flavum, staminibus luteis vel glauco folio, C. B. *Pin.* 336. *Boerb. Ind. A.* 44. *Hist. Oxon.* iii. 324. *Mor. Umb.* 61. *Tourn. Inst.* 270. *Rupp. Flor. Jen.* 55. *Buxb.* 316. Thaliætrum speciosissimum glaucum semine & caule striato, *J. B.* iii. 486. *Chab.* 489. *Raii Hist.* i. 403. Thaliætrum majus album Hispanicum, *Park. Theat.* 264. Thaliætrum majus Hispanicum, *Ger. Emac.* 1252. Thaliætrum flore luteo, caule anguloso, folio minore, *Boerb. Ind.* 7. A. *Spanish Meadow Rue.* Gal. *Talitron.* G. *Spanische Große Wiesen-Raute.* B. *Valse Rhabarber.* In pratis, & hortis curiosorum. Æstate floret. *Ufu.* Radix flava, amara. *Vires.* Priore viribus convenit. Hujus radicem quidem Rhizopolæ inapte pro Rhabarbaro venditant, *Ruppius.*

X. De Pareira Brava.

Pareira brava, *Offic. Mont. Exot.* 7. *Dale Dissert. Med.* Pareira brava, *Cod. Med.* lxxxix. *Chomel.* 261. Caapeba, Pareira brava, *Lochn. Sched.* p. 29. Caapeba Brasiliensibus, *Worm. Mus.* 158. Caapeba, *Pif.* i. 94. Caapeba sive Convolvulus Colubrinus, *Ejusd.* ii. 312. Caapeba Brasiliensibus, Lusitanis Erva de Nossa senhora aut Cipo de Cobras *Marcg.* 25. Raiz & Erva de Nossa senhora *Worm. Mus.* 157. Convolvulus Brasiliensis flore octopetalo monococcus, *Raii Hist.* ii. 1331. An Convolvulus Americanus sub Jalapiæ nomine receptus, *Pluk. Almag.* 114? *Phytog.* 25?

SECTIO NONA.

De Herbis Umbelliferis.

Umbellifera dicuntur hoc genus planta, quia earum pleraque flores gestant in Umbella; hujus quidem generis species omnes flores in caulibus & ramorum fastigiis coacervatos gestant, non tamen semper in Umbella formam dispositos. Nota ergo Umbellatarum certiores & characteristicae, quae omnibus in universum & solis conveniunt, sunt Flores pentapetali & ad singulos bina semina nuda simul juncta, R. H. p. 406.

Herbae Umbelliferae sunt vel folio

- Composito, pinnato, aut triangulato; semine, vel
  - Lato, plano, & compresso, seu foliaceo; foliis.
    - Latissimis; flore
      - Albo, petalis cordatis, radice lignosiore: *Spondylium*.
      - Pallide luteo, foliis
        - Minus ramosis & propemodum pinnatis, semine minore, radice carnosa, esculenta: *Elaphoboscum*.
        - Ramosioribus, radice minus carnosa, succifera: *Panax*.
    - In lacinias angustas divisas, succo limpido: *Sejeli Creticum*.
    - In tenues lacinias divisas; semine minore, foliis foeniculaceis
      - In segmenta longiora & capillacea divisas radice annua: *Anethum*.
      - In segmenta paulo latiora tripartito divisas & subdivisas, radice perenni: *Peucedanum*.
    - Magno oblongo;
      - In medio tumidiore, ala foliacea sinuosa in summo bifida cincto, colore albente, sapore acri: *Thapsia*.
      - Compressiore, per maturitatem nigro, caulis medulla fungosa, igni concipiendo idonea: *Ferula*.
  - Tumidiore, & teretiunculo aut rotundo,

- a Longo, quibusdam rostrato dicto,
  - Glabro, minor annua odorata: *Cerefolium*.
  - Striato, foliis
    - Latoribus major, semine maximo, odorata, radice perenni, foliis Filicis æmulis: *Myrrbis*.
    - In tenues lacinias dissectis; foliorum segmentis
      - Crebrioribus, capillaceis, radice perenni: *Meum*.
      - Paucioribus majoribus radice annua, semine odorato, incurvo: *Cuminum*.
  - Breviore
    - Striato,
      - Glabro,
        - Majore,
          - Per maturitatem nigro tumido & ferè rotundo, foliis latis: *Smyrniun*.
          - Per maturitatem albente aut minus colorato; foliis
            - Latissimis
              - Ramosioribus odoratis: *Angelica*.
              - Tripartito divisas & subdivisas, radice perpetua, acri: *Imperatoria*.
            - Minus latis
              - Apii, magna & elata, radice perpetua, odore valido nec ingrato: *Levisticum*.
              - Seselios; summis segmentis tripartitis: *Sejeli*.
          - Minore, radicibus
            - Tuberosis multiplicibus, foliis odore & sapore Elaphobosci: *Sisyrum*.
            - Cauliformibus strigosioribus & lignosioribus, foliis
              - Pinnatis aut minus ramosis
                - Forma, odore, & sapore Elaphobosci: *Sison*.
                - Foliis Sanguisorbæ radice fervida: *Pimpinella Saxifraga*.
                - Foliis profunde lacinatis, radice dulci, semine aromatico: *Carum*.
              - Ramosioribus seu triangulatis

- a b c
- Latiorebus
- In pauciora & obtusiora segmenta divisis: *Apium.*
  - In plura & acutiora: *Cicuta.*
- Angustioribus in segmenta seu folia simplicia divisis
- Breviora, acuta, umbellâ subluteâ, femine per maturitatem
  - Rufescenti: *Selinum.*
  - Albescenti: *Critimum.*
- Longa, angusta, per margines serrata femine aromatico: *Ammi.*
- In segmenta tenuissima capillacea divisis
- Oblonga: *Feniculum.*
  - Breviora, radice
  - Esculenta, *Staphylinus.*
  - Fervida: *Pyrethrum.*
- Imis latis, summis tenuibus, femine dulci aromatico: *Anisum.*
- Hirsuto: *Daucus.*
- Sphæricæ rotunditatis; Cimicum tetro odore: *Coriandrum.*
- Integro aut laciniato
- Subrotundo & à caule perforato: *Perfoliata.*
  - In quinque lacinias diviso, femine hispido & lappulaceo: *Sanicula.*

De Umbelliferis semine lato & compresso, seu foliaceo, aut etiam ala foliacea cincto.

I. De Sphondylia.

Notæ sunt, Folia latissima, flores albi, petalis cordatis, R. Synop. p. 63.
 A. i. Sphondylium, *Offic. Ger.* quoad descript. 856. *Emac.* 1009. *Raii Hist.* i. 408. *Synop.* iii. 205. *Mer. Pin.* 116. Sphondylium vulgare *Park. Theat.* 953. Sphondylium, *Ri-*

vin. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff. 150. Sphondylium vulgare hirsutum, *C. B. Pin.* 157. *Merc. Bot.* 71. *Phyt. Brit.* 118. *Rupp. Flor. Jen.* 221. *Tourn. Inst.* 320. *Elem. Bot.* 270. *Mor. Umb.* 38. *Hist. Oxon.* iii. 313. *Buxb.* 311. Sphondylium quibusdam, sive Branca Ursina Germanica, *J. B.* iii. 160. Branca Ursina Officinarum, *Volck.* 68. *A. Cow. Parsnep. Gal. Berce.* *Erance-Ursine batarde.* *G. Barentlan. B. Duits Beeren-laauw.* In pascuis & agrorum marginibus. Julio floret. *Usu.* Semen. *Vires.* Semen egregium est in Hysterico paroxysmo, *D. Willis de Morbis Convulsivis.* Accensetur quinque herbis emollientibus, *Buxb.* ac etiam *Schrod.*

A. 2. Asa foetida, *Offic. C. B. Pin.* 499. *Worm. Mus.* 222. *Monst. Exot.* 11. *Schrod.* iv. 184. *Park. Theat.* 1569. Asa foetida nostras Officinarum, *J. B.* iii. 133. Asa foetida, *Ind. Med.* xvi. Altitich seu Asa foetida, Javanis & Malais Hin dicta, *Bont.* 41. Asa foetida Disjuncta, Hingisch, Umbellifera Levistico affinis instar Pæoniæ ramosis; caule pleno maximo; semine foliaceo, nudo, solitario, Branca ursinæ vel Pastinacæ simili; radice Asam foetidam fundente, *Kempf. Amoen. Exot.* 535. *Fig.* 536. *A. Devil's Dung.* *Gal. Asa foetida.* *G. Deuffels. Dreck.* *B. Duyvels. Drek.* Persiæ incola est. *Usu.* Gummi, quæ ex radice vel sponte fluit, vel arte exprimitur, substantiæ est resinosa, aridioris, ceræ instar, lentum ac sequax, ex variis splendentibus granis, externè incarnati coloris, internè albicans, in massam coactum, saporis acris & nauseosi, odoris gravis, Allium redolentis. Duæ hujus prostant species, una impura & turbida, altera pura & translucens; hæc à lacte sponte affluente, illa torculari expressa ex India Orientali & aliunde ad nos transportatur. *Vires.* Calefacit, incidit, &c. *Usus* internus præcipuus in suffocatione Uteri, Peripneumonia, ac Vulneribus, aliàs raro adhibetur. Extrinsicus in tumido Liene, Uteri suffocatione, &c. *Schrod.*

Cujusnam plantæ succus sit Asa foetida, inter eruditos & rei Botanice peritissimos diu multumque disceptatum est. Nonnulli Benzoinum & Assam unum idemque gummi genus esse volunt, quod è caulibus aut radicibus Lasæ vulneratis effluit, differentiam omnem loco natali debere. Alii Assam foetidam à quadam ferulæ specie produci contendunt. *Bontius* notis in *Garciam ab Horto*, p. 41. duas dari plantarum species, Assam foetidam suppeditantes, affirmat. Prima (inquit) sarmentosa est, fermè, ut *Salix aquatica*,

tica, ex cujus stolonibus incisus Assa foetida per torcular exprimitur, quæ, ut reliqui succi, sole indurata, in consistentiam evadit. Secunda species longè fecundior existit, estque succus expressus e plantæ cujusdam radicibus crassissimos Raphanos referentibus, quæ folia Tichymalli habet. D. Mandeslo, qui in Persia peregrinatus est, duo etiam Assæ foetidæ succo prægnantium plantarum genera agnoscit, verum ea paulò aliter describit. Alterum fruticosum seu sarmentosum foliis parvis Oryzæ similibus. Alterum Rapi folio, colore viridi, folio ficum referente. Hinc nonnulli posteriorum Bontii descriptionem sequuti Plantam Assæ foetidæ productricem, Tichymalli quandam speciem esse statuunt. Alii, iique, totius Materiæ Medicæ apprimè gnari, quique in Orientalibus regionibus diu commorati sunt, Phillyreæ speciem esse volunt. Kempterus autem in libro suo supra citato bene describit & depinxit, unde apparet plantam, quæ Assam foetidam producit e Spondylii genere esse, idcirco hunc ei locum assignavimus.

II. De Elaphobosco.

NOtae sunt, Radices carnosæ, esculentæ, folia vix triangulata, flores lutei, R. Synop. p. 26.

A. 1. Pastinaca, Offic. Pastinaca latifolia sativa, Ger. 870. Emac. 1025. Raii Hist. i. 410. Park. Theat. 944. Parad. 506. Raii Synop. iii. 206. C. B. Pin. 155. Mer. Pin. 91. Mor. Umb. 39. Hist. Oxon. iii. 314. Tourn. Inst. 319. Elem. Bot. 369. Boerb. Ind. A. 67. Rupp. Flor. Jen. 221. Buxb. 252. Pastinaca sativa latifolia Germanica luteo flore, J. B. iii. 150. Chab. 391. A. Parsnep. Gal. Panais, Pastenade des Jardins. G. Wörden / Weisse Wörden / Zafyme Wörden. B. Tamme Pastinake. In hortis colitur. Junio floret. Ufu. Radix in culinis. Semen in Officinis. Vires. Semen Dodonæus calidius & siccius esse, urinam movere, & flatu discutere asserit, R. H. p. 410.

A. 2. Pastinaca sylvestris, Elaphoboscum, Offic. Pastinaca sylvestris latifolia, C. B. Pin. 155. Raii Hist. i. 409. Synop. iii. 206. Tourn. Inst. 319. Elem. Bot. 269. Boerb. Ind. A. 66. Mor. Umb. 39. Hist. Oxon. iii. 314. Rupp. Flor. Jen. 221. Buxb. 252. Pastinaca latifolia sylvestris, Ger. quoad descript. 870. Emac. 1025. Park. Theat. 944. Mer. Pin. 91.

Pastinaca, Rivin. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff. 131. Pastinaca Germanica sylvestris, quibusdam Elaphoboscum, J. B. iii. 149. Chab. 391. Elaphoboscum erraticum, Merc. Bot. i. 33. Phyt. Brit. 36. Bancia, Offic. Vilek. 320. A. Wild Parsnep. Gal. Panais sauvage, Pastenade sauvage. G. Wilde Wörden. B. Wilde Pastinake. In agrorum limitibus. Julio floret. Ufu. Radix, Semen. Vires. Cum priore viribus convenit, a quibus non aliter quam cultu differre existimat J. Baubinus.

A. 3. Panax Herculeum, Offic. Panax Heracleum majus, Ger. 850. Emac. 1003. Raii Hist. i. 410. Panax Pastinacæ folio, C. B. Pin. 156. Panax Heracleum. Hist. Oxon. iii. 315. Panax Heracleum alterum, sive peregrinum Dodonæi, Park. Theat. 948. Pastinaca olus atri folio, Boerb. Ind. A. 67. Pastinaca sylvestris, altissima, Tourn. Inst. 319. Elem. Bot. 269. Panax costinum, C. B. Pin. 156. Bot. Monsp. 197. Panax vel Panices peregrinum, Mor. Umb. 40. Sphondylii vel potius Pastinacæ Germanicæ affinis Panax vel Pseudo-costus flore luteo, J. B. iii. 156. A. Hercules bis Allbeal. Gal. Panacée. G. Heydens Ysep. B. Panax met bladeren van Pastinake. In hortis curiosorum. Junio floret. Ex hujus vulnerato, præsertim circa radicem, caule succus æstivis mensibus manat, sponte conerescens, in Officinis Opopanax dictus. Opopanax, C. B. Pin. 494. Schrod. iv. 408. Raii Hist. i. 411. Chomel. Plant. Ufu 191. Mill. Bot. Offic. 321. Park. Theat. 1544. Rand. Ind. Pl. Offic. 64. Cujus signa bonitatis sunt color extus flavus, intus albus aut subflavus; sapor valde amarus, odor gravis, consistentia pinguis, facile in aqua solubilis, levis, tenera, friabilis, Galbani instar lactescens, dum resolvitur ad lacteum liquorem propius accedens. Vires. Emollit, digerit, flatu discutit, purgat pituitam crassam & lentam, e partibus remotis, cerebro, nervis, sensoriis, juncturis, thorace, Schrod.

Hujus Plantæ Radix pro Pseudo-costo à nonnullis habetur, alii autem cum Casparo Bauhino diversam esse Plantam putant, uti Parkinsonus, ob hanc scilicet rationem, quod planta, cujus Radix est Pseudo-costus, haud talem producat succum flavum vel Gummi, qualem altera; hujusmodi verò argumentum parum valet, quum hoc locis natalibus deberi possit, quumque folia cæteræque plantæ partes, satente ipso, in utrisque sint eadem.

III. De Sefeli Cretico vel Tordyllo.

Folius latis Pastinacæ, semine fimbria granulata aut crispâ cincto à reliquis differt, R. H. p. 412.

A. Sefeli Creticum, *Offic. Ger.* 894. Sefeli Creticum Tordylion, *Bot. Monsp.* 239. Sefeli Creticum minus, *C. B. Pin.* 161. *Ger. Emac.* 1050. Tordylium sive Sefeli Creticum minus, *Park. Theat.* 906. *Raii Hist.* i. 412. Tordylium Narbonense minus, *Tourn. Inst.* 320. *Elem. Bot.* 271. *Boerb. Ind. A.* 68. *Raii Synop.* 266. Tordylium erectum hirsutius seminis limbo granulato minore, *Hist. Oxon.* iii. 316. *Caucalis minor pulchro semine, sive Bellonii, J. B.* iii. 84. *Caucalis minor pulchro semine, Tordylium & Sefeli Creticum multis, Chab.* 395. A. *Hartwort of Candy. Gal. Sefeli de Crete. G. Weisse Hirsch-Wurzel. B. Sefeli uit Crete.* In hortis Botanicis. In *Ufu* est Semen, sed rarius. *Vires.* Nephriticum est, Uterinum, ac Pulmonicum. *Ufus* præcipuus in Stranguria, & Urina remota; dolores discutit, Menses ciet, Catarrhorum expectorationem promovet, *Schrod.* In Catalogo simplicium Pharmacopœiæ Londini hoc cum sequente nescio quomodo confunditur.

IV. De Sefeli Massiliensi.

Semine foliaceo, foliis tenuiter divisis, succo limpido seu aqueo, à reliquis distinguitur, R. H. p. 414.

A. Sefeli Massiliense, *Offic. Raii Hist.* i. 414. *Chab.* 385. Sefeli Massiliense alterum, *Ger.* 894. *Emac.* 1051. *Park. Theat.* Sefeli Massiliense Ferulæ folio, *C. B. Pin.* 161. Sefeli Massiliense nuperorum, folio aliquatenus simili Vifnagæ, *J. B.* iii. 33. Sefeli Massilioticum Ferulæ folio, *Schrod.* 157. Sefeli procerius rigidiusculo folio Ferulæ latiore & crassiore, *Pluk. Almag.* 345. Sefeli tenerifolium Vifnagæ instar, tenuiter dissectum, *Ejusd.* 344. Libanotis Massiliensis Ferulæ folio, *Hist. Oxon.* iii. 310. A. *Italian Hartwort. Gal. Sefeli de Marseille Fenouil tortu. G. Seselsamen / Vera-Kummel. B. Zaad van Fenkel wyt Marseille. Ufu.* Semen. *Vires.* *Ufus* præcipuus in morbis capitis, Epilepsia, in imbecillitate visus, Spasmo, &c. in Palmonum ac pectoris affectibus, Tussi, Catar-

rhis; in Hepatis obstructione, Hydrope, Ventriculi cruditate; in Calculo Renum ac Vesicæ; in Mensibus obstructis. Specifica Antidotus est Cicutæ, *Schrod.*

V. De Orofelinis.

Nota sunt, Folia Petroselinii aut Cicutæ similia, flores rosæ formæ, R. Meth. A.

A. 1. Petroselinum montanum, *Offic. Schrod.* iv. 123. Orofelinum, *Mor. Umb.* 41. *Ger.* 863. quoad descript. *Emac.* 1015. *Rivini. Irr. Pent. Buxb.* 244. Orofelinum, *Offic. Rupp. Flor. Prus.* 221. Orofelinum majus, *Hist. Oxon.* iii. 317. Orofelinum Apii folio minus, *Tourn. Inst.* 318. *Boerb. Ind. A.* 68. *Elem. Bot.* 269. Orofelinum sive Apium montanum, & Apium montanum Dalechampi, *Chab.* 397. Apium montanum vulgatius, *Park. Theat.* 927. Apium montanum nigrum, *C. B. Pin.* 153. Apium montanum, folio ampliore, *Ejusd.* Apium montanum Dalechampi, *J. B.* iii. 103. Apium montanum nigrum, *Ejusd.* 104. *Raii Hist.* i. 413. Libanotis montana Apii hortensis foliis nigrioribus, *Pluk. Almag.* 215. A. *Mountain-Parley. Gal. Persil des Montagnes. G. Berg-Petersilien. B. Berg-Peterfelie.* In locis montanis reperitur. *Ufu* Radix, Semen. *Vires.* Calefacit & siccatur, alexipharmacum est, sadorificum, diureticum, discutiens. *Ufus* præcipuus in calculo renum ac vesicæ, in Peste, in flatibus, in stranguria, *Schrod.*

A. 2. Gentiana nigra, *Offic. Germ.* Daucus montanus Apii folio major, *C. B. Pin.* 150. Daucus felinoides major, *Park. Theat.* 898. Libanotis Theophrasti nigra, *Ger.* 858. *Emac.* 1010. Libanotis altera quorundam, aliis dicta Cervaria nigra, *J. B.* iii. 165. *Ruii Hist.* i. 413. Libanotis altera quorundam, aliis Cervaria nigra, *Chab.* 387. Libanotis nigra seu Saxifragia Venetorum, *Mor. Umb.* 42. Libanotis nigra Theophrasti, *Hist. Oxon.* iii. 318. Lasepicium minus Paludapii folio, semine cristato, *Pluk. Almag.* 207. Orofelinum Apii folio majus, *Tourn. Inst.* 318. *Elem. Bot.* 269. *Boerb. Ind. A.* 67. Cervaria, *Rivini. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff.* 160. Gentiana nigra Officinarum, *Rupp. Flor. Jen.* 221. A. *Mountain-Dauke. Gal. Thysselinum (comme qui diroit Persil qui parfume.) G. Schwarze Hirschwurzel / Mohr-Kummel. B. Wilde Eppe.* In montosis Italiae Julio floret. *Ufu.* Semen. *Vires.*

Vires. Calefacit, aperit, incidit, urinam & menses ciet, partum expellit, tumores discutit.

VI. De Thysselinio.

AB Oreofelino non aliter differt, quam quòd succo lacteo turgeat, Raii Meth. A. 48.

A. Oelnizium, *Offic. Germ.* Thysselinum Apium palustre, *Mont.* Thysselinum, *Rivini.* *Irr. P. Buxb.* 318. Thysselinum angustifolium *Rivini*, *Offenitium* *Officinarum*, *Rupp. Flor. Jen.* 222. Thysselinum *Plinii*, *Lob. Icon.* 711. *Tourn. Inst.* 319. *Elem. Bot.* 269. *Boerb. Ind. A.* 67. Thysselinum, *Mor. Umb.* 42. *Hist. Oxon.* iii. 317. Thysselinum sive Apium sylvestre, *Park. Theat.* 928. Apium sylvestre sive Thysselinum, *Ger.* 867. *Emac.* 1020. Apium sylvestre lacteo succo turgens, *C. B. Pin.* 153. *Raii Hist.* i. 413. Apium sylvestre *Dodonæi*, *Chab.* 397. Apium sylvestre *Dodonæi*, Thysselinum quorundam, planta succo lacteo turgens, locis humidis proveniens, *J. B. iii.* 188. A. *Milky Parsley.* *Gal. Thysselinum.* G. *Peterfil'en voss Milch-Saft.* B. *Wilde Eppe vol Melk-Sap.* In locis humidis. Julio floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Vi radix celebratur Alexipharmaca, *Buxb.* Planta, aperiens & diuretica est, *Mont.*

VII. De Anetho.

Semine foliaceo, foliis in tenuissima segmenta Feniculi amula divisus, à reliquis differt, *R. H. p.* 415.

A. Anethum, *Offic. Ger.* 878. *Emac.* 1033. *Raii Hist.* i. 415. *Mor. Umb.* 36. *J. B. iii.* 6. *Chab.* 384. *Dill. Cat. Giff.* 136. *Rivini.* *Irr. Pent.* Anethum hortense, *C. B. Pin.* 147. *Hist. Oxon.* iii. 311. *Tourn. Inst.* 318. *Elem. Bot.* 268. *Boerb. Ind. A.* 65. *Buxb.* 20. *Rupp. Flor. Jen.* 222. Anethum hortense sive vulgare, *Park. Theat.* 886. A. *Dill.* *Gal. Anet.* G. *Dillen.* B. *Dil.* In hortis. Julio floret. *Usu.* Folia, Semen. *Vires.* Herba, sed præcipuè Semen, digerit & discutit, maturat tumores, auget lac, conciliat somnum: Venereos appetitus minuit, singultui vomituique medetur, *Schrod.* In culinis hujus herba conjunguntur Cucumeres juniores.

VIII. De Peucedano.

Notæ sunt, Folia in tuncies lacinias tripartito divisa & subdivisa, latiores & longio-

res quàm Anetbi, *R. Synop. p.* 64.

A. Peucedanum, *Offic. Ger.* 896. *Emac.* 1054. *Chab.* 386. *Raii Hist.* i. 416. *Synop.* iii. 206. *Mor. Pin.* 93. Peucedanum vulgare, *Park. Theat.* 880. Peucedanum Germanicum, *C. B. Pin.* 149. *Mor. Umb.* 36. *Tourn. Inst.* 318. *Elem. Bot.* 268. *Boerb. Ind. A.* 66. *Buxb.* 258. *Rupp. Flor. Jen.* 222. Peucedanum minus Germanicum, *J. B. iii.* 36. Peucedanum majus brevioribus foliis Germanicum, *Hist. Oxon.* iii. 312. Peucedanum, *Pinnastrellum*, *Foeniculum porcinum*, *Merc. Bot.* i. 58. *Phyt. Brit.* 90. A. *Hogs Fennel.* *Gal. Queue de pourceau, Fenouil de Porc.* G. *Haarstrang.* B. *Varkens-Venel.* In Fossis palustribus. Julio floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Expectorat, mucilaginem tartaream bilemque educit. Ufus præcipuus in affectibus pectoris, Tussi, Inflationibus, in obstructione Hepatis, Lienis, Renum. Ciet urinam, & calculosis prodesse creditur, *Schrod.* Veteres affectibus omnibus circa nervos consistentibus, ut *Lethargo*, *Phrenesi*, *Epilepsia*, *Vertigini*, *Paralyti*, convenire aiunt, *R. H. p.* 416.

IX. De Thapsia.

Notæ sunt, Folia tenuiter dissecta: Semen alla foliaceâ summâ parte bifida cinctum, sapore acri, *R. H. p.* 417.

A. 1. Thapsia, *Offic.* Thapsia sive Turbith Garganicum semine latissimo, *J. B. iii.* 50. *Chab.* 388. *Tourn. Inst.* 322. *Elem. Bot.* 272. *Boerb. Ind. A.* 60. *Raii Hist.* i. 418. Thapsia *Thalictri folio*, *Hist. Oxon.* iii. 319. *Turpethum Garganicum*, *Schrod.* iv. 250. A. *Deadly Carrots.* *Gal. Thapsie, ou Turbith Batard.* G. *Thapsia.* B. *Thapsia met bladeren van Carooten.* In hortis curiosorum aliquando colitur. *Usu.* Radix longa & acris, foris nigra, intus eandida. *Vires.* Radix ejusque succus aut decoctum supernè infernéque cum violentia purgat, ideoque intra corpus exhiberi non debet, *R. H. p.* 418. Perperam ab impostoribus in *Hispania* pro *Turbith* vendebatur ejus radix, magno *Reipublicæ* detrimento. *Mesues* *Turbith nigrum* appellat, & ab eo ad humores tenues evacuandos usurpabatur, *Hist. Oxon.* *Vetulus Salmanticenses* hujus radice utebantur ad provocandos menses, aliasque dejectiones cum mollioribus, teste *Clusio.*

A. 2. *Turbith cinericium*, *Pseudo-turbith*, *Offic.* *Thapsia Ferulæ facie* sive *Turbith Gallo-*

Gallorum, *J. B.* iii. 45. *Cbab.* 388. *Raii Hist.* i. 420. *Thapsia fœniculi folio*, *C. B. Pin.* 148. *Park. Theat.* 877. *Thapsia ferulacea semine folioso plano*, *Hist. Oxon.* iii. 319. *Sefeli quæ Ferulæ facie Thapsia*, sive *Turbith Gallorum*, *Boerb. Ind. A.* 50. *A. French Turbith.* *Gal. Thapsie, ou faux Turbith, Turbith de France.* *G. Französische Turbith.* *B. Franse Turbith.* In montosis Aquitanie invenitur. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum superiore convenit.

A. 3. *Gingidium*, *Offic. Cam. Hort.* 67. *Icon.* xvi. *Gingidium Dioscoridis*, *Rauwolf.* 11. *Till. Hort. Pis.* 68. *Tourn. Itin.* 323. *Gingidium fœniculi folio*, *C. B. Pin.* 151. *Gingidium verum Syriacum*, *Park. Theat.* 890. *Anetho similis planta semine lato laciniato*, *J. B.* iii. 7. *Raii Hist.* i. 416. *Anetho similis planta*, *Gingidium verum Dioscoridis*, *Cbab.* 382. *Thapsia Orientalis*, *Anethi folio*, semine eleganter crenato, *Tourn. Cor.* 22. *Boerb. Ind. A.* 60. *Thapsia ferulacea seminis margine inciso*, *Hist. Oxon.* iii. 319. *A. Oriental Pick-tooth.* *Gal. Thapsie Oriental.* *G. Spanisch Zahnstecher-Kraut/ Spanische Kerbel.* *B. Spaanse Kerwel.* Oriente reperitur. Ætate floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Urinam ciet. Decoctum ex vino potum vesicæ prodest. Oulus hoc crudum, coctum, conditumve estur, magna Stomachi utilitate, *Diosc.*

X. De Ferula.

Foliis Fœniculaceis, seminibus oblongis, per maturitatem nigricantibus, medulla fungosa, ab aliis distinguitur, *R. H.* p. 420.

A. 1. *Galbanifera planta*, *Offic. Ferula fruticosa semper virens*, foliis Anisi, *Galbanifera*, ex qua *Galbanum Officinarum*, *Par. Bat. Prod.* 334. *Pluk. Almag.* 144. *Ferula Africana Galbanifera*, *Ligustici foliis & facie*, *Par. Bat.* 163. *Raii Hist.* iii. 252. *Boerb. Ind. A.* 65. *Till. Hort. Pis.* 61. *Anisum Africanum frutescens folio & caule vere cæruleo tinctis*, *Pluk. Phytog.* xii. f. 2. *Anisum fruticosum Africanum Galbaniferum*, *Hist. Oxon.* iii. 297. *Oreoselinum Africanum*, *Galbaniferum frutescens Anisi folio*, *Tourn. Inst.* 319. *Oreoselinum Anisoides arborefcens Ligustici foliis & facie flore luteo Capitis Bonæ Spei*, *Breyn. Prod.* ii. 79. *A. The Galbanum Plant.* *Gal. Ferule donnent le Galbanum.* *G. Galbanum Pflanze.* *B. Ferula gom Galbanum dragende.* In hortis curiosorum colitur. Ex hujus planta exsudat *Galbanum*, *Offic. C.*

B. Pin. 494. *Chomel. Plant. Ufu* i. 186. *Raii Hist.* i. 421. *Schrod. iv.* 195. *Mill. Bot. Offic.* 206. *C. Com. Plant. Ufu.* 73. *J. B.* iii. 51. *Cbab.* 388. à Byzantio ad nos delatum. Succus est pinguis, non tamen Oleo solubilis, sed aquâ, mediâ quodammodo naturâ constans inter gummi & resinam; accenditur enim igne ut Resina, humore aqueo solvitur ut Gummi; colore flavescente aut rufo, substantia molli & Cera instar ductili, sapore amaricante cum acrimonia, odore gravi. *Vires.* Emollit & digerit; Usus intrinsecus est in mensibus ciendis, sætibus vivis & mortuis, nec non secundinis pellendis. Extrinsecus etiam prodest in partu ac mensibus, in suffocatione uteri, Vertigine, Epilepticis, Hystericis, Syncopiticis, &c. *R. H.* p. 421.

A. 2. *Ferula Africana Galbanifera frutescens Myrrhidis folio*, *C. Comm. Hort. Amst.* 11. p. 115. *Till. Hort. Pis.* 60. *A. Another Galbanum Plant.* *Gal. Ferule d'Afrique portant le Galbanum.* *G. Africanische Galbanum-Pflanze.* *B. Africaanse Ferula.* Hæc duæ species (scribit *Doct. Commelinus*) sauciatae succum fundunt lacteum, qui in lachrymam omnibus notis Galbano simillimam & convenientem concrefcit, *Plant. Ufu.* ed. iii. p. 73.

A. 3. *Ferula Galbanifera*, *J. B.* iii. 52. *Lob. Icon.* 779. *Tourn. Inst.* 321. *Elem. Bot.* 271. *Boerb. Ind. A.* 64. *Till. Hort. Pis.* 60. *Cbab.* 388. *Ferula latiore folio*, *Park. Theat.* 875. *Hist. Oxon.* iii. 309. *Ferula altera*, *Ger.* 899. *Ferulago*, *Ger. Emac.* 1056. *Ferulago latiore folio*, *C. B. Pin.* 148. *Chomel. Plant. Ufu.* *A. Small Fennel-Giant.* *Gal. Petite Ferule.* *G. Kleine Ferula.* *B. Kleyne Ferula.* In hortis Botanicis. A *Lobelio* dicitur oriri ex semine reperto Antverpiæ in Galbani lachrymis.

A. 4. *Ferula*, *Offic. Ger.* 898. *Emac.* 1056. *Ferula tenuiore folio*, *Park. Theat.* 875. *Ferula major seu fœmina*, *Mor. Umb.* 35. *Ferula major seu fœmina Plinii*, *Boerb. Ind. A.* 64. *Ferula fœmina Plinii*, *C. B. Pin.* 148. *Tourn. Inst.* 321. *Elem. Bot.* 271. *Ferula tenuiore folio*, seu *Fœmina Plinii*, *Hist. Oxon.* iii. 309. *Ferula folio Fœniculi*, semine latiore & rotundiore, *J. B.* iii. 43. *Cbab.* 388. *Raii Hist.* i. 420. *A. Fennel-Giant.* *Gal. Ferula.* *G. Niesen-Fenchel.* *B. Ferula.* In hortis Botanicorum aliquando colitur. Julio floret. *Ufu.* Medulla caulium, Semen; Succus seu Gummi Sagapenum Officinarum dictus. *Vires.* Viridis medulla pota sanguinem spu-

tibus & cœliacis prodest, sanguinis eruptiones sistit, capitis dolores lenit. Semen potum torminibus auxiliatur, *Diosc.*

A. 5. Sagapenum, *Offic. C. B. Pin.* 494. *Raii Hist.* ii. 1844. *Matth.* ii. 801. *Schrod.* 214. *Park. Theat.* 1544. *Ger.* 898. *Emac.* 1056. *Mill. Bot. Offic.* 384. *Chomel. Plant. Ufu* 190. Sagapenum veterum, *J. B.* iii. 156. Ab Alexandria transportatur. Optimum censetur sincerum, translucidum, foris colore fulvo vel rufo, intus exalbido, gustu acri, odore gravi, porrumque æmulans. *Vires.* Attenuat, aperit, purgat lentos, & crassos, imò & serosos humores, ex Ventriculo, Intestinis, Utero, Renibus, Cerebro, Nervis, Juncturis, Pectore: Hinc prodest in Hydrope, Tussi inveterata, Asthmate, Cephalalgia, Spasmo, Epilepsia, Paralyti, Tremore artuum, in obstructione & tumore splenis, dolore Colico. Menses ciet, sed fœtum enecat, urinam movet, *Schrod.*

A. 6. Panax Asclepium, *Offic. Mor. Umb.* 35. Panax Asclepium Ferulæ facie, *Ger. Emac.* 1057. Libanotis Ferulæ folio & semine, *C. B. Pin.* 158. Libanotis quibusdam, flore lateo, semine Ferulæ, *J. B.* iii. 41. *Cbab.* 386. *Raii Hist.* i. 421. Libanotis Ferulæ folio & semine, sive Panax Asclepium Ferulæ facie Lobelii, *Park. Theat.* 88t. Ferula minor *Elem. Bot.* 271. Ferula minor ad singulos nodos umbellifera, *Tourn. Inst.* 321. *Boerb. Ind. A.* 65. A. *The All-beal of Esculapius.* Gal. Panax d'Esculape. G. Panax-Kraut / Altheiwurk des Aesculapius. B. Panax-kruit. In Istria provenit. Æstate floret. *Ufu.* Flores, Semen. *Vires.* Auxiliarem vim habent Flores & semina contra ulcera, phagedænas, & tubercula, si trita & cum melle imponantur: adversus serpentes, si vino bibantur, *Diosc.*

A. 7. Libanotis altera, *Offic.* Libanotis Pœniculi folio, semine foliaceo, *C. B. Pin.* 158. Panax Asclepium Anguillaræ & Camerarii, *Park. Theat.* 883. Ferula folio glauco, semine lato oblongo, quibusdam Thapsia ferulacea, *J. B.* iii. 45. *Cbab.* 388. *Raii Hist.* i. 420. *Tourn. Inst.* 321. *Boerb. Ind. A.* 64. A. Candy All-beal. Gal. espece de Laserpizum. G. Thapsier / Candische Heitwurk. B. Thapsiz. In insula Candia reperitur. Æstate floret. *Ufu.* Radix, herba, semen. *Vires.* Trita omnis herba communiter Hæmorrhoidum profluvia sistit; Sedis inflammationes,

& Condylomata mitigat. Siccæ radices ulcera purgant, menses & urinas ciet. Potum semen ad eadem pollet, *Diosc.*

A. 8. Ammoniacum, *Offic. C. B. Pin.* 494. *Raii Hist.* ii. 1844. *Chomel. Plant. Ufu* 182. *Matth.* ii. 803. Ammoniacum, *Mill. Bot. Offic.* 30. Gummi Ammoniacum, *Schrod.* iv. 184. Gum. Ammoniacum, *Park. Theat.* 1544. *Ger.* 898. *Emac.* 1056. Ab India Orientali & aliundè ad nos defertur. Gummi est stilans ex Ferula quadam, inquit *Schrod.* Eligendum est sincerum instar Olibani, in grumos condensatum, odore gravi, Castoreum utcumque æmulans, sapore amarum, digitis tractatum mollescens, bene coloratum, exterius flavum, interius candidum. *Vires.* Emollit, attenuat, resolvit, digerit, maturat, attrahit valide, ut quoque spinas carni infixas eliciat; alvum movet, splenicum est. Usus præcipuus est in doloribus Arthritidis, in resolvenda mucilagine tartarea, viscosa, crassa, ac contumaci Pulmonum, Mesenterii; & hinc in obstructionibus contumacibus Lienis, Hepatis, Uteri, &c. Extrinsecus in Scirrhis, Tophisque juncturarum, in Scrophulis, aliisque tumoribus durioribus resolvendis, &c. *Schrod.*

Unius Ferulæ *Dioscorides* meminit, ex qua Sagapenum colligitur. Galbanum verò, & Ammoniacum Ferulæ quoque *in* sive liquores esse refert. Verum, an istæ cum priore differant, nec ne, non exponit. Fieri autem potest, ut ex unius generis Ferulæ differentes succi colligantur, pro regionum videlicet, ubi nascuntur, varietate. Veluti enim Laser Cyrenis natum diversum est à liquore, qui in Media & Syria provenit: ita Ferulam in Media Sagapenum, juxta Cyrenem Ammoniacum, in Syria Galbanum proferre posse apparet, *Dod. Pempt.* 322.

Quanquam Regiones diversæ diversa Gummi ex eadem planta, uti opinatur *Dodoneus*. (ut supra citata) producere queant; tamen è posterioribus inventis patet, Sagapenum ex una planta, Galbanum ex aliis nasci; utrum verò Ammoniacum etiam ex Ferula, ut *Dioscoridi* visum est, an ex alia quadam planta ortum ducat, nondum innotescit. Nostrum autem Galbanum, uti modò vidimus, unius plantæ factus est; unde conjecturat *Josephus Millerus*, id genus esse, quod è Turcia afferitur, quodque optimum esse putat, à Lobelii planta produci; ex *Hermannii* vero planta id quod ex India apportatur, quodque quum sit ma-

magis fuscum, siccius & fordibus stipitibusque oppletius, haud jam in pretio est.

De Umbelliferis semine tumidiore & minus compresso donatis.

XI. De Libanotide.

NOtae hujus generis characteristicae sunt folia tenuiter dissecta, semina tumida, nucis Myristicae parva figura, fungosa substantia nucleum ambiente, R. H. p. 424.

A. Libanotis, *Offic. Cbab.* 386. Libanotis Ferulae folio, semine anguloso, C. B. Pin. 158. Libanotis Cachryphorus quibusdam floribus luteis, J. B. iii. 40. Raii *Hist.* i. 424. Libanotis Galeni Cachrys verior, Ger. 858. quoad descript. *Emac.* 1010. Libanotis Ferulae folio, sive Cachryfera, sive Cachrys vera, Park. *Theat.* 881. Cachrys semine fungoso, laevi *Hist. Oxon.* iii. 267. Cachrys semine fungoso sulcato, plano majore, foliis Peucedani angustis, Mor. Umb. 62. Tourn. *Inst.* 325. *Elem. Bot.* 276. A. Fennel-Herb-Frankincense. Gal. Libanotis, (ce nom vient du mot Grec λιβανός, Encens, parce que la racine de cette plante a une odeur d'Encens). G. Weyrauch's Wurk / Fenchel-Kraut. B. Wierooks-wortel. In montibus Italiae, & Siciliae, &c. Maio floret. *Usu.* Radix & semen. *Vires.* Vim habet excalescendi, & vehementer exsiccandi; quare abstergentibus medicamentis inseritur, Diosc.

XII. De Laserpitio.

NOtae sunt, Quatuor alae foliaceae per longitudinem decurrentes in singulis seminibus. Alae haec membranaceae in binis seminibus, dum adhuc viridia & conjuncta sunt, sex tantum videntur, binis illis ad basin singulorum seminum arcuè sibi invicem commissis, R. Meth. A. p. 48.

A. 1. Laserpitium, *Offic. Ger.* 853. quoad descript. *Emac.* 1006. Laserpitium Gallicum, C. B. Pin. 156. Raii *Hist.* i. 426. Bot. *Monsp.* 300. Park. *Theat.* 937. Tourn. *Inst.* 324. *Elem. Bot.* 274. Laserpitium è regione Massiliae allatum, J. B. iii. 137. Laserpitium lobis angustioribus lucidis, saturatè virentibus, plurifariam divisum, Pluk. *Phytog.* 198. *Almag.* 207.

Laserpitium angustifolium foliis conjugatim positis quinquefidis, *Hist. Oxon.* iii. 321. Laserpitium foliis angustioribus dilutè virentibus, Mor. Umb. 28. Silphium sive Laserpitium, Chab. 399. A. Laserwort. Gal. Laserpitium. G. Laserkraut. B. Laserkruit. In hortis colitur. Æstate floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Excalescit; fugillatis, strumis, ac tuberculis medetur; Ischiadicis, excrecentiisque circa sedem tollendis convenit, Veneri resistit, os commendat, Diosc.

A. 2. Thapsia Officinarum, Chom. 64. Gentiana alba, *Offic. Buxb.* 180. *Rupp. Flor. Jen.* 223. Laserpitium foliis latioribus lobatis, Mor. Umb. 29. Tourn. *Inst.* 324. *Elem. Bot.* 275. Volck. 241. Boerb. *Ind.* 61. Pluk. *Almag.* 207. Laserpitium latifolium vulgatius seminis alis planis, *Hist. Oxon.* iii. 321. Libanotis Theophrasti minor, Ger. 857. *Emac.* 1010. Park. *Theat.* 951. Raii *Hist.* i. 427. Libanotis latifolia altera sive vulgatior, C. B. Pin. 157. Libanotis Theophrasti quorundam, sive Sefeli Aethiopicum, Matthiolo Cervicaria alba, J. B. iii. 164. Chab. 387. A. The Lesser Herb-Frankincense of Theophrastus. Gal. Thapsie ou Faux Turbitb. G. Thapsier. B. Thapsia, of valse Turbitb. In montibus Helvetiae & Pyrenaeis reperitur. Julio floret. *Usu.* Radix, sed in Officinis nostris non invenitur. Volck. Radix vim habet alexipharmacam & uterinam, Buxb.

XIII. De Scandice.

Seminibus in rostrum productis, Geranii moschati rostra referentibus, ab aliis umbelliferis abundè distinguitur, R. Synop. p. 103.

A. Scandix, *Offic. Mor. Umb.* 47. Scandix, Rivin. *irr. Pent. Dill. Cat. Giff.* 73. Scandix semine rostrato vulgaris, C. B. Pin. 152. Tourn. *Inst.* 326. *Elem. Bot.* 276. Boerb. *Ind.* A. 70. *Hist. Oxon.* iii. 304. Raii *Synop.* iii. 207. *Rupp. Flor. Jen.* 223. Buxb. 295. Scandix vulgaris seu Pecten Veneris, Park. *Theat.* 207. Pecten Veneris J. B. iii. 71. Chab. 392. Raii *Hist.* i. 428. *Merc. Bot.* i. 57. *Phyt. Brit.* 88. Pecten Veneris, sive Scandix, Ger. 884. *Emac.* 1000. *Mer. Pin.* 91. A. Shepherd's-Needle, or Venus's-Comb. Gal. Peigne de Venus. G. Madel-Kerbel / Venus-Strahl / Venus-Rann. B. Naelde-Kerbel. Inter segetes frequens. Maio & Junio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Stomacho & Ventriculo utile est; decoctum, Vesicae, Renibus, & Jecinori confert, Diosc.

Nonnulli radicem cum Malva tusam, omni corpori infixam extrahere aiunt, *Buxb.*

XIV. De Cerefolio.

Foliis ad Petroselinum accedentibus, radice annua, omnium partium parvitate à Cicutaria differt, *R. H. p. 430.*

A. Chærofolium, *Offic. Chærophyllym fativum, C. B. Pin. 152. Raii Hist. i. 430. Tourn. Inst. 314. Elem. Bot. 264. Boerb. Ind. A. 70. Buxb. 63. Chærophyllyon, F. B. iii. 75. Chab. 393. Cerefolium vulgare, Park. Parad. 494. Ger 882. Cerefolium vulgare fativum, Ger. Emac. 1338. Cerefolium fativum, Mor. Umb. 46. Hist. Oxon. iii. 303. Cerefolium Offinarum sive Chærophyllyon Tournefortii, Rupp. Flor. Jen. 228. A. Chervil. Gal. Cerfeuil. G. Körffel-fraut / Kerbel-fraut / Körbel / Kurbel / Körbel-fraut. B. Kervel. In hortis. Maio floret. Ufu. Folia, & semen. Vires. Partium est tenuium, diureticum, emmenagogon, ac lithontripticum; Sanguinem coagulatum resolvit, somnum suaviter inducit. Extrinsecus usus insignis est in dolore colico, in urina retenta, *Schrod.**

Hanc plantam *Fuchsius* pro *Gingidio Dioscoridis* accepit, cui *Chomelius* ex citatis suffragari videtur: Hanc autem sententiam rejicit *Matthiolus*, qui duas alias plantas, ut ex *Commentariis* liquet, profert; quarum unam in prior Editione ipse elegi: Jam verò, cum *Tournefortio* sentire inducor Plantam à *Rauwolfio* memoratam, & è *Camerario* in *Horto suo Medico*, N^o. xvi. depictam, esse veriorem. Hanc in *Capite* præcedente de *Thapsia* videre licet. Descripta etiam est à *Tournefortio* in *Itinerar. Edit. Anglic. p. 323.*

XV. De Cicutaria.

Notæ hujus sunt, Semina longa, glabra, per maturitatem nigra; folia Magnæ Cicutæ, sed latiora, *R. Synop. iii. 207.*

A. Cicutaria vulgaris, *Offic. F. B. iii. 71. Chab. 404. Raii Hist. i. 429. Synop. iii. 207. Cicutaria alba, Merc. Bot. i. 29. Pbyt. Brit. 28. Mer. Pin. 26. Cicutaria alba Lugdunensis, Ger. Emac. 1038. Cerefolium sylvestre, Dill. Cat. Giff. 51. Rupp. Flor. Jen. 228. Rivin irr. Pent. Cerefolium sylvestre perenne seminibus lævibus nigris, Mor. Umb. 46. Hist. Oxon. iii. 303. Chærophyllym syl-*

vestre, *Buxb. 64. Chærophyllym sylvestre perenne, Cicutæ folio, Tourn. Inst. 314. Elem. Bot. 264. Boerb. Ind. A. 70. Myrrhis sylvestris, Park. Theat. 935. Myrrhis sylvestris seminibus lævibus, C. B. Pin. 160. A. Wild Cecely, Cotw-weed. Gal. Cicutaire. G. Wilde Körbel. B. Wilde Kervel. Ad sepes frequens. Maio floret. Ufu. Herba. Vires. Cum Sativo convenit. Radix vim habet venenatam. Novimus, qui existimantes se colligere *Pastinacas Germanicas*, hyemali tempore, has forte fortuna ostenderunt foliis destitutas, ex quarum esu licet pauco, inciderunt in grandia Symptomata, Suffocationes, Torpores, & Vesaniam, *Buxb. ex F. B.**

XVI. De Myrrhide.

Semine striato, oblongo, magno, per maturitatem nigro, folio Filici æmulo, aromatico, à reliquis differt, *R. Method. p. 88.*

A. i. Myrrhis, *Offic. Chab. 393. Myrrhis magno semine, longo, sulcato, F. B. iii. 77. Raii Hist. i. 431. Hist. Oxon. iii. 301. Myrrhis major vel Cicutaria odorata, C. B. Pin. 160. Tourn. Inst. 315. Elem. Bot. 264. Myrrhis major vulgaris, sive Cerefolium majus, Park. Theat. 935. Myrrhis perennis semine striato, alba, major, odorata, Mor. Umb. 44. Boerb. Ind. A. 69. Cerefolium magnum, Ger. 882. Cerefolium magnum sive Myrrhis, Ger. Emac. 1039. Odorata, Rivin. irr. Pent. A. Sweet Cecily. Gal. Cerfeuil musqué, ou à Espagne. G. Welscher Körbel. B. Myrrbis, weiriekende Kervel. In hortis colitur. Junio floret. Ufu. Folia. Vires. Cum Cerefolio temperamento, & viribus convenit, *R. H. pag. 431.**

A. 2. Daucus Creticus, *Offic. Chomel. 517. Chab. 389. Daucus Creticus verus, Ger. 874. Emac. 1029. Daucus Creticus verus Dioscoridis, Park. Theat. 896. Daucus foliis Fœniculi tenuissimis, C. B. Pin. 150. Daucus Creticus semine hirsuto, F. B. iii. 56. Raii Hist. i. 463. Myrrhis annua semine striato, villosa, incano, Mor. Umb. 67. Tourn. Inst. 315. Elem. Bot. 264. Boerb. Ind. A. 69. Myrrhis tenuifolia, annua Cretica, semine albo pubescente, Hist. Oxon. A. Carrots of Crete, or Candy-Carrots. Gal. Semences de Carotte de Candie. G. Vogelneft-saamen. B. Wortel-zaad uyt Candie. Ex Insula Creta adfertur. Ufu. Semina oblonga, incana, acuminata, villosa, sapo-*

saporis & odoris fragrantis. *Vires.* Uterinum imprimis est, & diureticum. Flatus discutit. Usus præcipuus in Mensibus obstructis, Suffocatione, & dolore Matricis, in Colica flatulenta, in Singultu, Dysuria, Tussi chronica, &c. *Schrod.*

XVII. De Meo.

Foliis constat omnium herbarum tenuissimis, quibus ut & semine magno, oblongo, striato, ab aliis distinguitur, R. Synop. p. 64.

A. 1. Meum & Meum Athamanticum, *Offic.* Meum, *Ger.* 895. *Emac.* 1052. *Cbab.* 383. *Raii Hist.* i. 432. *Synop.* iii. 207. *Merc. Bot.* ii. 26. *Phyt. Brit.* 75. *Mer. Pin.* 77. *Boerb. Ind. A.* 49. Meum vulgare, *Park. Treat.* 888. Meum foliis Anethi, *C. B. Pin.* 148. *Tourn. Inst.* 312. *Elem. Bot.* 261. *Rupp. Flor. Jen.* 225. Meum vulgare, seu Radix Ursina, *J. B. iii.* 11. Meum Athamanticum, *Mor. Umb.* 4. Meum vulgare, tenuifolium, *Hist. Oxon.* iii. 270. A. *Spignel.* Gal. *Meum.* G. *Beer-Wurzel.* B. *Beer-wortel.* In pratis, & pascuis, sed raro. Junio floret. *Ufu.* Radix oblonga, crassa, & ramosa, cortice foris ferrugineo, intus pallido, aliquantulum gummoso, includente medullam albicantem, sapore & odore Levistico gratiori, & fragrantiori. *Vires.* Flatus discutit. Usus præcipuus in inflatione ac ructu Ventriculi, in Mensibus ac Urina ciendis, in Uteri suffocatione, in torminibus Ventris, in Catarrhis, tartaroque Pulmonum expectorando. Multas ingreditur compositiones, & ipsam Theriacam, *Schrod.*

A. 2. Mutellina, *Offic.* Mutellina, Meum umbellâ purpurascens, *Mont. Ind.* 48. Mutellina, *J. B. iii.* 66. *Raii Hist.* i. 453. Mutellina sive Mutrina: Meum Alpinum quorundam, *Cbab.* 389. Meum Alpinum umbellâ purpurascens, *C. B. Pin.* 148. Meum Alpinum Germanicum, illis Mutellina dictum, *Park. Treat.* 889. Sefeli pumila Alpina, umbellâ purpurascens, *Hist. Oxon.* iii. 287. Phellandrium Alpinum umbellâ purpurascens, *Tourn. Inst.* 307. *Elem. Bot.* 256. A. *German or Mountain Spignel.* Gal. *Meum de Montagne.* G. *Teutsche Berg-Beer-wurzel.* B. *Duitsche Berg-Beer-wortel.* In montosis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Eisdem cum priore ei attribuit *Mont.*

XVIII. De Cymino.

AB Anmi differt radice annua, foliis in laciniis minus crebras, nec adeo tenues diffedis, omnium partium quantitate minore, semige etiam angustiore, R. H. p. 433.

Cyminum, *Offic.* Cyminum, sive Cuminum Sativum, *J. B. iii.* 22. *Raii Hist.* i. 433. Cyminum sive Cuminum, *Cbab.* 384. Cuminum vulgare, *Park. Treat.* 887. Cuminum semine longiore, *C. B. Pin.* 146. Cuminum, *Mor. Umb.* 4. *Hist. Oxon.* iii. 271. *Boerb. Ind. A.* 49. Cuminum sativum Dioscoridis, *Ger.* 907. *Emac.* 1066. Fœniculum Orientale Cuminum dictum, *Tourn. Inst.* 312. A. *Cummin.* Gal. *Cumin.* G. *Kümmel / Kümmel.* B. *Komyn.* In Insula Melita copiosè feritur. Junio floret. *Ufu.* Semina striata, oblonga, ex cinereo spadicea, sapore acris, aromatico, & ingrato, odore fragrantis. *Vires.* Attenuat, digerit, resolvit; Flatus discutit, ideoque utile est in Colica, Tympanite, & Vertigine, *Schrod.*

XIX. De Angelica.

Ejus notæ sunt, Folia latissima, semina striata, magna, & crassa, per maturitatem alba; succus lacteus per siccitatem flavicans, R. H. pag. 434.

A. 1. Angelica, *Offic.* Chab. 400. P. *Parad.* 529. Angelica fativa, *C. B. Pin.* 155. *J. B. iii.* 140. *Ger.* 846. *Emac.* 999. *Park. Treat.* 939. *Raii Hist.* i. 434. *Synop.* iii. 208. *Boerb. Ind. A.* 53. *Rupp. Flor. Jen.* 222. *Phyt. Brit.* 8. *Mer. Pin.* 8. *Mor. Umb.* 9. *Hist. Oxon.* iii. 280. Imperatoria fativa, *Tourn. Inst.* 317. *Elem. Bot.* 267. A. *Angelica.* Gal. *Angelique de Jardins.* G. *Engelwurz / Angetlwurz / Brust-wurz.* B. *groote of tamme Engel-Wortel.* In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Radix, folia, & semen. Radix est oblonga, ex capite crassiore in fibras sæpe pollicares, aut longè tenuiores divisa, foris ex flavo rufescens, medullâ interiore albâ, saporis acris, suaviter amaricantis, odoris fragrantis, & aromatici. *Vires.* Bezardica, & Cordialis nobilissima est; calefacit, & siccit, aperit, attenuat; Sudorifica, & Vulneraria est; Menses movet, Fætum expellit, Suffocationi Uteri maxime conducit; malignis morbis, Venenis, ipsique Pesti medetur, *Schrod.*

A. 2. Angelica sylvestris, *Offic. Buxb.* 20. *Mor. Umb.* 9. *Park. Theat.* 940. *Ger.* 846. *Emac.* 999. *Raii Hist.* i. 434. *Synop.* iii. 208. *Merc. Bot.* i. 19. *Phyt. Brit.* 8. *Mer. Pin.* 8. Angelica sylvestris major, *C. B. Pin.* 155. *Boerb. Ind. A.* 51. *Hist. Oxon.* iii. 280. *Rupp. Flor. Fen.* 222. Angelica sylvestris magna & vulgatiore, *J. B.* iii. 144. Angelica sylvestris vulgatiore, *Chab.* 400. Angelica aquatica, *Dill. Cat. Giff.* 156. Angelica palustris, *Rivini. Irr. Pent.* Imperatoria pratensis major, *Tourn. Inst.* 317. *Elem. Bot.* 267. A. Water-Angelica. *Gal. Angelique sauvage.* G. Wilder Engel-wurk. B. Angelica, water Angelica. In aquosis gaudet. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Eisdem cum Sativa viribus pollere creditur, quamvis languidior sit, *Raius.*

A. 3. Herba Gerardi, *Offic. Ger.* 848. *Emac.* 1001. *Merc. Bot.* i. 42. *Phyt. Brit.* 58. *Mer. Pin.* 61. Podagraria, *Rivini. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff.* 90. Podagraria Rivini & Lobelii, *Rupp. Flor. Fen.* 225. Podagraria vulgaris, *Park. Theat.* 943. Angelica Podagraria dicta, *Mor. Umb.* 9. Angelica sylvestris minor seu erratica, *C. B. Pin.* 155. *Raii Hist.* i. 435. *Synop.* iii. 208. *Boerb. Ind. A.* 53. *Tourn. Inst.* 313. *Elem. Bot.* 262. Angelica sylvestris repens, *J. B.* iii. 145. *Chab.* 400. *Hist. Oxon.* 281. A. Gout-weed. *Gal. Petite Angelique sauvage.* G. Klein Wilder Angelik-Wurk. B. Gerards-kruid, kleine wilde kruy-pende Angelica. Ad sepes, præcipuè hortorum. Junio & Julio floret. *Ufu.* Radix, herba. *Vires.* Podagram juvat, unde nomen.

A. 4. Archangelica, *Offic. J. B.* iii. 143. *Raii Hist.* i. 454. *Chab.* 400. Angelica Scandiacæ sive Archangelica Tabernæmontani, quæ umbellâ est flavâ, semine rotundiore, *C. B. Pin.* 155. *Boerb. Ind. A.* 53. Archangelica seu Angelica Tabernæmontani, seu Scandiacæ, *Herm. Prælect.* Angelica prima, *Boerb. Hist. Plant.* 84. Imperatoria Archangelica dicta, *Tourn. Inst.* 317. *Elem. Bot.* 267. A. Great Wild Angelica. *Gal. Archangelique,* (ainsi nomme-t-on cette plante, à cause des grandes vertus qu'elle possède.) G. Große Wilder Enagel-Wurk. B. Grote wilde Angelica. In hortis colitur, sed rarius. *Ufu.* Radix. *Vires.* Prima, Secunda, & Tertia, (i. e. Species, *Ind. Alt.*) ut dicit *Boerhavius*, recipiuntur in medicina, sed omnium maxima Secunda, *Hist. Plant.* p. 84. Apud nos autem nunquam.

XX. De Imperatoria.

Notæ ejus sunt, Folia lata, tripartitè divisa & subdivisa: radices crassæ, obliquæ, semen striatum, majus, *R. H.* p. 436.

Imperatoria & Astrantia, *Offic. Imperatoria, J. B.* iii. 137. *Chab.* 399. *Rupp. Flor. Fen.* 222. *Mor. Umb.* 17. *Hist. Oxon.* iii. 278. *Raii Hist.* i. 436. *Ger.* 848. *Emac.* 1001. Imperatoria major, *C. B. Pin.* 156. *Tourn. Inst.* 317. *Elem. Bot.* 267. *Boerb. Ind. A.* 53. *Buxb.* 167. Imperatoria sive Astrantia vulgaris, *Park. Theat.* 942. A. Masterwort. *Gal. Imperatoire, Otruche, Benjoin François.* G. Meejter-wurk / Magistranth / Ostrick. B. Meejter-wortel. In hortis colitur. Floret Augusto. *Ufu.* Radix oblonga, pollicem crassâ, rugosâ, quasi cirrosa, & geniculata, foris fusca, intus alba, saporis acris, aromatici, odoris fragrantissimi. *Vires.* Alexipharmaca, ac Sudorifica est. Usus præcipuus in venenatis morbis, ac icibus, in capitis affectibus phlegmaticis, paralyti, apoplexia, &c. in cruditate ventriculi, & colico dolore, *Schrod.* In colicis, & flatuosis, divinum est remedium, *Hofman.*

XXI. De Smyrnio.

Semine majore tumido, per maturitatem nigro, à congeneribus distinguitur, *R. H.* p. 436.

A. Hippofelinum & Smyrnum, *Offic. Hippofelinum, Ger.* 866. quoad descript. *Emac.* 1019. *Raii Hist.* i. 437. *Phyt. Brit.* 59. *Mer. Pin.* 63. Hippofelinum sive Smyrnum vulgare, *Park. Theat.* 930. Hippofelinum Theophrasti, vel Smyrnum Dioscoridis, *C. B. Pin.* 154. Macerone, quibusdam Smyrnum, semine magno, nigro, *J. B.* iii. 126. Macerone, *Chab.* 399. Smyrnum, *Raii Synop.* iii. 208. *Tourn. Inst.* 316. *Elem. Bot.* 265. *Boerb. Ind. A.* 54. Smyrnum majus, *Mor. Umb.* 11. *Hist. Oxon.* iii. 277. Oulus atrum quibusdam. A. Alexanders. *Gal. Maceron. G. Groß Erpfisch.* B. Groote Eppe, Peterjeli van Alexandrie. In rupibus maritimis, Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Alit bene, & præstat eadem quæ Apium, sed efficacius, *R. H.* p. 437. Est aperiens, diuretica, emmenagoga, sudorifica, anticolica, & Asthmatici optime conducit, &c. *Boerb.*

XXII. De Levistico.

Efus nota sunt, Folia Apii majora, odor validus, magnitudo & statura insignis, R. H. P. 437.

Levisticum, *Offic. Hist. Oxon.* iii. 275. Levisticum vulgare, *Ger.* 855. *Emac.* 1008. *Park. Theat.* 936. *Raii Hist.* i. 437. Ligusticum, *Mor. Umb.* 7. Ligusticum vulgare, C. B. *Pin.* 157. Ligusticum vulgare folius Apii, *J. B.* iii. 122. *Boerb. Ind. A.* 52. Levisticum Officinarum, Ligusticum, *Cbab.* 401. Angelica montana perennis Paludapii folio, *Tourn. Inst.* 313. *Elem. Bot.* 262. A. *Lovage. Gal. Levesche, Acbe de Montagne. G. Lieb Stöckel / Bad-fraut. B. Lavar.* In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Radix, folia, semen. Radix est oblonga, crassa, in fibras crassiores divisa, foris fusca, intus pallida, saporis acris, & aromatici, odoris jucundi & fragrantis. Semina oblonga, compressa, striata, saporis acris, aromatici, subdulcis, odoris fragrantis. *Vires.* In facultatibus porro tam vicinum est Angelicæ, & Imperatoricæ, supra dictis, ut non putem necessariam esse commemorationem, *Hofman.* Alexipharmacum est, ac diureticum, vulnerariumque, *Raii Hist.*

XXIII. De Sefeli Vulgari.

Seminibus magnis, oblongis, striatis; fimbria foliacea à reliquis differt.

Sefeli vulgaris & Siler montanum, *Offic.* Sefeli five Siler montanum vulgare, *J. B.* iii. 168. Siler montanum Officinarum, *Ger.* 892. *Emac.* 1048. *Raii Hist.* i. 439. Siler montanum, *Histor. Oxon.* iii. 276. Siler montanum majus, *Boerbav. Ind. A.* 92. *Mor. Umb.* 7. Siler montanum vulgò Sefelios, *Parkinson. Teat.* 909. Ligusticum, quod Sefeli Officinarum, C. B. *Pin.* 162. *Tourn. Inst.* 323. *Elem. Bot.* 274. A. *Common Hart-wort. Gal. Liefsche, Sermontaine. G. Noß-Kümmel / Eitermontan. B. Zuad van Siler.* In hortis Botanicis colitur. Junio floret. *Ufu.* Semina oblonga, striata, ex viridi spadicea, donata per marginem fimbriâ exiguâ, foliosâ, saporis acris, amaricantis, & aromatici, quasi ex corticibus Aurantiorum & Cumino mixti, odoris fragrantis. *Vires.* Semen Sileris majoris acredinis est quam ullum aliud Sefeli, eoque menstruis sciendis perquam commendatum, *Boerh.* Calefacit, & siccatur. Menses, & Urinas ciet, flatu discutit, *Schroder.*

XXIV. De Bulbocastano.

Radice esculentâ, foliis tenuibus incisus, semine longiusculo, glabro, ab aliis Umbellatarum generibus facillè distinguitur, *Raii Synop.* p. 105.

A. Bulbocastanum, *Offic. J. B.* iii. 30. *Ger.* 906. *Pbyt. Brit.* 17. *Buxb.* 47. *Raii Hist.* i. 440. *Synop.* iii. 209. *Cbab.* 385. *Mor. Umb.* 5. Bulbocastanum majus & minus, *Ger. Emac.* 1065. Bulbocastanum minus, *Mer. Pin.* 17. Bulbocastanum majus folio Apii, C. B. *Pin.* 162. *Hist. Oxon.* iii. 274. *Boerb. Ind. A.* 70. *Tourn. Inst.* 307. *Elem. Bot.* 257. Nucula terrestris major, & minor, *Park. Theat.* 893. A. *Earth-Nut, Kipper-Nut, Pig-Nut, and Hawk-Nut. Gal. Terrenoix. G. Erd-nuß / Erd-kesten / Schäfernuß / Erd-eychlen / Grund-eychlen / Aker-eychsen / Erd-sengen. B. Aard-akers, Aard-noten, Muizen met Staartien.* In pascuis, solo arenoso aut glareoso frequens. Vere floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Venerem stimulat, multum nutrit. Cruenta mingentibus, & etiam spuenticibus auxiliatur, *Trall.*

XXV. De Oenanthe.

Oenanthe aquatica radicibus tuberosis, è multis glandibus compositis & loco natali aliis distinguitur, *R. Synop.* iii. 210.

A. 1. Oenanthe Petroselinifolio, venenosa, *Offic. Oenanthe Cicuta facie Lobelii, Park. Theat.* 894. *Raii Hist.* i. 441. *Synop.* iii. 210. Oenanthe succo viroso, Cicuta facie Lobelii, *J. B.* iii. 193. *Cbab.* 408. *Hist. Oxon.* iii. 288. Oenanthe five Filipendula virosa maxima, Cicuta facie, *Merc. Bot.* i. 54. *Pbyt. Brit.* 81. Oenanthe Charophyllifolia, C. B. *Pin.* 162. *Boerb. Ind. A.* 51. *Tourn. Inst.* 313. *Elem. Bot.* 262. Oenanthe Apii folio maxima, succo viroso, Cicuta facie, *Mor. Umb.* 16. Oenanthe Cicuta facie, *Mer. Pin.* 84. Filipendula Cicuta facie, *Ger.* 901. quoad descript. *Emac.* 1059. A. *Hemlock, Drop-wort. Gal. Filipendule. G. Rächter Steinbruch / Wilder Garbe. B. Rooede Steenbreke; wilde Gerwe, Drop-wortel.* In aquis variis in locis, & circa Bathoniam copiosissimè. Junio floret. *Vires.* Sunt maximè venenata. Si hæc planta gustetur, mortem illico homines convellendo infert, *Boerb.*

Inex-

Inexcusabilis est (inquit *Johnsonus* apud *Gerardum*) quorundam nostris temporibus ignorantia, qui radices hujus herbæ *Pæonia radicum* loco vendunt. Quin sibi comperitum affirmat, *Mulierculus rhizotomas*, & *Botanopolas Londinenses*, radices hæc sub nomine *Levisici Aquatici* vendere.

Quin venenosæ, & malignæ sint hujus plantæ radices, nullus jam relinquitur dubitandi locus, *Raii Synop.* iii. 210. *Hist. Plant.* 257. *Philosopb. Transact.* N°. 238. p. 84.

A. 2. *Oenanthe aquatica*, C. B. *Pin.* 162. *Raii Hist.* i. 441. *Synop.* iii. 210. *Tourn. Inst.* 313. *Elem. Bot.* 262. *Boerb. Ind. A.* 51. *Merc. Bot.* i. 53. *Phyt. Erit.* 81. *Rupp. Flor. Jen.* 225. *Buxb.* 238. *Oenanthe*, *Ravin. Irr. P. Dill. Cat. Giff.* 115. *Oenanthe palustris* sive *aquatica*, *Park. Theat.* 895. *Mer. Pin.* 84. *Oenanthe aquatica*, *angustifolia*, *erecta*, *vulgaris*, *Hist. Oxon.* iii. 289. *Oenanthe* sive *Filipendula aquatica*, *J. B.* iii. 191. *Chab.* 407. *Filipendula aquatica*, *Ger. Emac.* 1060. *A. Water-Drop-wort.* *Gal. Oenanthe aquatique.* *G. Wasser-Oenanthe.* *B. Water Oenanthe.* In pratis humidis, & aquis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Dicitur esse resolvens, & amicissima corpori humano, *Boerbav. Herb.* 80. Si nihil certi de ejus viribus nobis constat, putamus tamen (scribit *Matthioli*) à cæteris *Filipendulis* non multum differre. Apud nos non est in usu.

XXVI. De Sifaro & Amomo.

Foliis *Pastinacis*, seminibus oblongis, angustis, striatis, à reliquis distinguitur.

A. 1. *Sifer*, *Offic.* *Sifer*, *Sifar*, *Sifarum*, *Chab.* 401. *Sifer* vulgare, *Park. Theat.* 945. *Sifarum*, *Raii Hist.* i. 442. *Ger.* 871. *Emac.* 1026. *Park. Parad.* 506. *Mor. Umb.* 13. *Sifarum Germanorum*, C. B. *Pin.* 155. *Buxb.* 303. *Rupp. Flor. Jen.* 228. *Tourn. Inst.* 309. *Boerb. Ind. A.* 54. *Hist. Oxon.* iii. 283. *Sifarum* multis, *J. B.* iii. 153. *A. Skirret.* *Gal. Chervi.* *G. Sierlem / Zucker-Wurzel / Klingen-Kübelein.* *B. Suiker-Wortel.* In hortis colitur. *Junio* floret. *Ufu.* Radix. Est ipsius potius *Culinaris*, quam *Officinalis*. *Vires.* Saporis subamari, subastringentis; ventriculo convenit, appetitum excitat, diuretica ac lithontripctica est; bene nutrit, facile concoquitur, specifica antidotus esse censetur *Mercurii vivi*, *Schrod.*

A. 2. *Secacul*, *Offic.* *Sifarum Syriacum*, C. B. *Pin.* 155. *Raii Hist.* i. 443. *Sifarum*

alterum *Syriacum*, *Park. Theat.* 945. *Pastinaca Syriaca* & *Sacacul Arabum* quibusdam, *J. B.* iii. 66. *Pastinaca Syriaca Rauwolfii*, *Secacul Arabum* & *Maurorum* quorundam, *Chab.* 390. *Apium Syriacum* radice amplâ eduli, *Hist. Oxon.* iii. 292. *A. Syrian Skirret.* *Gal. Chervi de Syrie.* *G. Syrische Zucker Rübelein / Zucker-Wurzel.* *B. Syrische Zucker-wortel.* Circa *Halepum* reperitur. *Ufu.* Radix longa, crassa, intus candida, lævis, externè verrucosa. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

A. 3. *Amomum*, *Offic.* *Sison*, *Mor. Umb.* 14. *Sison Dioscoridis*, *Hist. Oxon.* iii. 283. *Sison vulgare* sive *Amomum Germanicum*, *Park. Theat.* 914. *Sison*, sive *Officinarum Amomum*, *J. B.* iii. 107. *Mer. Pin.* 113. *Bot. Monsp.* 242. *Raii Hist.* i. 443. *Sison Cordi*, *Merc. Bot.* 69. *Phyt. Brit.* 114. *Sison*, *Sison*, *Sinon*, sive *Officinarum Amomum*, *Chab.* 398. *Sison* quod *Amomum Officinis* nostris, C. B. *Pin.* 154. *Sium aromaticum*, *Sison Officinarum*, *Tourn. Inst.* 308. *Boerb. Ind. A.* 57. *Raii Synop.* iii. 211. *Dill. Cat. Giff.* 139. *Petrofelinum Macedonicum Fuchsi*, *Ger.* 864. *Emac.* 1016. *A. Bastard-Stone-Parsley.* *Gal. Amome.* *G. Celsery.* *B. Bastaartsteen, Petersely.* Locis humidis & lutosis nascitur. *Junio* & *Julio* floret. *Ufu.* Semina perpusilla, fusca, striata, gustu acriusculo, aromatico. *Vires.* Diuretica & lithontripctica est. In *Officinis Pharmacopolarum* nostrorum semen plantæ supra-scriptæ non sine errore pro *Amomo* vero venditur. *Amomum Veterum*, vexatissimum, apud *Botanicos* *Scriptores*, *Vegetabile* est, aliis aliud quid esse contendentibus: quodnam sit in *Capite de Cardamomo* ostendemus, hujus enim loci non est.

A. 4. *Selinum segetale*, *Offic.* *Park. Theat.* 932. *Selinum Sii foliis*, *Ger. Emac.* 1018. *Raii Hist.* i. 443. *Merc. Bot.* ii. 33. *Phyt. Brit.* 112. *Mer. Pin.* 112. *Sium* terrestre umbellulis rarioribus, *Hist. Oxon.* iii. 283. *Sium* terrestre seu segetale, *Mor. Umb.* 15. *Sium arvense*, sive segetum, *Tourn. Inst.* 308. *Raii Synop.* iii. 211. *Sison* alterum vel *Amomo* congener *Sii foliis* nostras, *Pluk. Almag.* 247. *A. Hone wort.* *Gal. Sison.* *G. Honig-Wurzel / Zucker-Möhrlin.* *B. Honing-wortel.* Inter segetes, solo humido & lutoso. *Æstate* floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Contra tumores valet.

A. 5. *Sium*, *Offic.* *Sium majus*, *Ger.* 200. *Sium majus latifolium*, *Ger. Emac.* 256. *Raii Hist.* i. 443. *Hist. Oxon.* iii. 282. *Sium a.*

quaticum primum, latifolium, majus, *Mor. Umb.* 15. *Sium latifolium*, *C. B. Pin.* 154. *Rupp. Flor. Jen.* 230. *Tourn. Inst.* 308. *Elem. Bot.* 258. *Boerb. Ind. A.* 55. *Sium maximum latifolium*, *J. B.* iii. 175. *Cbab.* 404. *Sium Dioscoridis*, sive *Pastinaca aquatica major*, *Park. Theat.* 1240. *Phyt. Brit.* 114. *Mer. Pin.* 113. *Sium latifolium foliis variis*, *Raii Synop.* iii. 211. *A. Water - Parsnep.* *Gal. Grand Sium.* *G. Wasser-Eppig.* *B. Groot-Sium.* In fluviis, & locis paludosis, Julio floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Cruda, coctaque esca calculos rumpunt, atque excernunt, urinas cient, menses & partus extrahunt, Dysentericis in cibo auxiliantur, *Diof.*

A. 6. Berula, Offic. Chom. 539. *Sium, Rivin. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff.* 142. *Sium erectum umbellatum sive Pastinaca aquatica*, *Raii Hist.* i. 444. *Merc. Bot.* i. 69. *Phyt. Brit.* 114. *Sium sive Apium palustre, foliis oblongis*, *C. B. Pin.* 154. *Raii Synop.* iii. 211. *Rupp. Flor. Jen.* 230. *Tourn. Inst.* 308. *Elem. Bot.* 258. *Boerb. Ind. A.* 55. *Buxb.* 305. *Sium sive Apium palustre foliis oblongis*, *Bot. Monsp.* 243. *Sium umbelliferum*, *J. B.* iii. 172. *Cbab.* 173. *Sium medium ejusd.* 174. & *J. B.* 173. *Sium minus alterum*, *Park. Theat.* 1241. *Sium majus angustifolium*, *Ger. Emac.* 256. *Sium erectum foliis ferratis*, *D. Doody.* *Nasturtium aquaticum*, *Ger. Icon.* 200. *A. Upright - Water - Parsnep.* *Gal. Berle. G. Wasser - Pastenach.* *B. Water - Pastinake.* In aquosis gaudet. Junio floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Antiscorbutica est, & cum priore viribus convenit.

XXVI. De Pimpinella Saxifraga.

NOtae sunt, Semen striatum minus; folia Pimpinella pinnata; radix servida, *R. Synop.* p. 67.

A. 1. Pimpinella Saxifraga, Offic. Ger. 887. *Emac.* 1044. *A. er. Pin.* 94. *Raii Hist.* i. 445. *Synop.* iii. 213. *Pimpinella, Rivin. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff.* 152. *Pimpinella Saxifraga major, Merc. Bot.* 59. *Phyt. Brit.* 92. *Pimpinella Saxifraga major umbellâ candidâ*, *C. B. Pin.* 109. *Rupp. Flor. Jen.* 230. *Buxb.* 260. *Mor. Umb.* 12. *Hist. Oxon.* iii. 284. *Saxifraga magna Dodonæi, Mag. H. Monsp.* 178. *Saxifraga hircina major, Park. Theat.* 947. *Saxifraga major umbellâ candidâ, Herm. Cat.* 537. *Saxifraga hircina major, J. B.* iii. 109. *Tragofelinum majus umbellâ candi-*

dâ, Elem. Bot. 259. *Tourn. Inst.* 309. *Boerb. Ind. A.* 54. *A. Burnet-Saxifrage. Gal. Boucage, Persil de Bouc. G. Koster Steinbruch. B. Steenbreuk, Bevernaert.* In Sylvis, Junio floret. *Usu.* Radix, herba, semen. *Vires.* Herba Pimpinellæ, radix & semen Petroselinii facultatibus pollent; sed in expellendo ac sedando dolores efficacioribus multo, *Raii Hist.* p. 446.

A. 2. Pimpinella Saxifraga minor, Offic. Pimpinella Saxifraga minor foliis Sanguisorbæ, Raii Hist. i. 445. *Synop.* iii. 213. *Pimpinella Saxifraga major altera, C. B. Pin.* 159. *Pimpinella Saxifraga major nostras, Park Theat.* 946. *Pimpinella Saxifraga minor, foliis Sanguisorbæ, Cbab.* 398. *Pimpinella Saxifraga minor, Mor. Umb.* 12. *Pimpinella Saxifraga vulgaris, Pimpinellæ minoris folio, Hist. Oxon.* iii. 285. *Saxifraga hircina minor foliis Sanguisorbæ, J. B.* iii. 111. *Saxifraga minor foliis Sanguisorbæ, Hort. Lugd. Bat.* 537. *Tragofelinum alterum majus, Tourn. Inst.* 309. *Elem. Bot.* 259. *Boerb. Ind. A.* 54. *A. Smaller Burnet-Saxifrage. Gal. Petite Boucage. G. Kleiner Steinbruch. B. Kleyne Steenbreuk, of Bevernaert.* In pascuis siccioribus, Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit, cui succedaneum est.

XXVII. De Caru.

Foliis pinnatis, pinnis in multas lacrimas dissectis, seminibus oblongis, striatis, radice dulci, esculentâ, ab aliis Umbelliferis distinguitur, *R. Hist.* p. 446.

A. Carum, Offic. Carum sive Careum, Ger. 879. *Emac.* 1034. *Raii Hist.* i. 446. *Synop.* iii. 213. *Mer. Pin.* 22. *Carum, Rivin. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff.* 64. *Rupp. Flor. Jen.* 227. *Carum vulgare, Park. Theat.* 910. *Carum sive Carui, Mor. Umb.* 24. *Hist. Oxon.* iii. 296. *Hort. Lugd. Bat.* 121. *Caros, J. B.* iii. 69. *Caros, Carus, Carum, & Careum, Cbab.* 391. *Carui, Tourn. Inst.* 306. *Elem. Bot.* 256. *Boerb. Ind. A.* 59. *Cuminum pratense, Carui Officinarum, C. B. Pin.* 158. *A. Carawaies. Gal. Semence de Carui. G. Carbe oder Feld-Kummel. B. Carui-zaad.* In pratis & pascuis, Junio floret. *Usu.* Semina parva, striata, oblonga, tenuia, paulum incurva, fusca, saporis acris, aromatici odoris fragrantis. *Vires.* Stomachicum est, ac diuretici-

reticum; siquidem status discutit, concoctionem promovet, urinam ciet, cerebrum corroborat, lactis abundantiam præbet, R. H.

XXVIII. De Apio.

Semine striato minore, foliis latioribus; odore gravi à reliquis differt.

A. 1. Apium & Eleoselinum, *Offic.* Apium vulgare sive palustre, *Mer. Pin.* 9. *Park. Theat.* 926. Apium vulgare ingratius, *J. B.* iii. 100. Apium palustre Helioselinum, *Cbab.* 396. Apium palustre sive Officinarum, *Raii Hist.* i. 447. *Synop.* iii. 214. Apium Officinarum sive paludarium, *Merc. Bot.* i. 20. *Phyt. Brit.* 9. Apium palustre & Apium Officinarum, *C. B. Pin.* 154. *Tourn. Inst.* 305. *Elem. Bot.* 254. *Boerb. Ind. A.* 58. *Hist. Oxon.* iii. 293. *Rupp. Flor. Jen.* 229. Apium palustre Paludarium dictum, *Mor. Umb.* 21. Eleoselinum, seu Paludarium, *Ger.* 862. *Emac.* 1014. A. *Smallaga.* Gal. *Acbe, Persil des marais.* G. *Eppich* oder *Merck.* B. *Fuffrouw Merk.* In paludosis, rivulis, & fossis majoribus. Junio floret. *Usu.* Radix, Herba, Semen; Radix inter quinque radices aperientes recensetur: Semen annumeratur seminibus calidis minoribus. Radix pollicem crassa est albicans, & à crassiori capite in tenues, numerosas fibras divaricata, saporis subacris, odoris fragrantis. Semina parva, striata, saporis & odoris Radicum. *Vires.* Radix Urinam & Menfes movet, calculum pellit, Regium morbum solvit. Semen efficacius est quam radix, & ad eadem ad quæ sativi Apii semen commendatur, R. H. p. 447.

A. 2. Petroselinum vulgare, *Offic. Park. Theat.* 922. Petroselinum, *Ejusd. Parad.* 491. Apium hortense, *Ger.* 861. *Emac.* 1013. *Raii Hist.* 1448. Apium hortense, sive Petroselinum vulgò *C. B. Pin.* 153. *Tourn. Inst.* 305. *Elem. Bot.* 254. *Boerb. Ind. A.* 58. *Rupp. Flor. Jen.* 229. *Hist. Oxon.* iii. 292. Apium hortense multis, quod vulgò Petroselinum palato gratum, *J. B.* iii. 97. Apium, Selinum, Petroselinum, *Cbab.* 396. Apium sativum vel hortense, vulgatius latifolium planum, *Mor. Umb.* 22. A. *Parsley.* Gal. *Persil.* G. *Peterlein / petersilg / Garten Eppig.* B. *Peterfelie.* In hortis. Junio floret. *Usu.* Radix, Herba, Semen. Radix inter quinque radices aperientes recensetur: estque oblonga, crassa, albida, saporis subacris, & aromatici odoris fragrantis. Semina parva sunt, oblon-

ga, striata, atro-viridia, saporis acris. *Vires.* Attenuat, aperit, extergit, diuretica est. Usus præcipuus in Obstructione Pulmonum, Hepatis, Lienis, Renum, ac Vesicæ, &c. *Schrod.*

A. 3. Apium Pyrenaicum Thapsiæ facie, *Tourn. Inst.* 305. *Boerb. Ind. A.* 58. Sefeli Pyrenaicum Thapsiæ folio, *Pluk. Almag.* 344. *Raii Hist.* ii. 1808. Sefeli Pyrenaicum Thapsiæ facie *D. Fagon, Scbol. Bot.* 161. *Parad. Bat.* 229. Selinum Pyrenaicum, lobis foliorum acutioribus, *Vaill. A. Mountain Parsley, or The second Bastard Turbit.* Gal. *Secondæ espece de Thapsie, ou faux Turbit.* G. *Berg Peterlein.* B. *Berg - Peterfelie.* In Alpibus Pyrenaicis invenitur. *Usu.* Radix. Adhibetur apud Hispanos pro radice Turbiti, ut affirmat *Cboinel.* noxiam attamen inesse facultatem.

A. 4. Bunium, *Offic.* Bunium Dalechampi, *J. B.* iii. 29. *Cbab.* 385. Daucus Petroselini vel Coriandri folio, *C. B. Pin.* 150. Daucus Petroselini vel Coriandri folio, seu Bunium Dalechampi, *Park. Theat.* 900. *Raii Hist.* i. 449. Saxifraga montana minor Petroselini vel Coriandri folio, *Hist. Oxon.* iii. 274. A. *Wild Parsley.* Gal. *Persil sauvage.* G. *wilde Petersilge.* B. *Wilde Peterfelie.* In locis saxosis & asperis. Æstate floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Urinam ciet, excalescit, secundas evocat: lieni, vesicæ, renibus utile est, *Diosc.*

XXIX. De Aniso.

Folia inna à summis plurimum differunt: Semen odore & sapore est gratissimo; parva & annua est herba, R. H. p. 449.

A. Anisum, *Offic. Ger.* 880. *Emac.* 1035. *Park. Theat.* 911. *Raii Hist.* i. 450. Anisum veteribus, *J. B.* iii. 92. Anisum vel Anesum, *Cbab.* 396. Anisum Herbariis, *C. B. Pin.* 159. Anisum vulgare, *Mor. Umb.* 25. *Buxb.* 21. Anisum Officinarum, *Rupp. Flor. Jen.* 229. Anisum vulgatius minus annuum, *Hist. Oxon.* iii. 297. Apium Anisum dictum, semine suaveolente, *Tourn. Inst.* 305. *Boerb. Ind. A.* 59. A. *Anise.* Gal. *Anis.* G. *Anys / Anis.* B. *Anys.* In Malta copiosè feritur. Junio floret. *Usu.* Semina, quæ oblonga sunt, rotunda, in obtusum acumen desinentia, parva striata, colore ex viridi fusco, saporis & odoris fragrantis. Quatuor seminibus calidis majoribus annu-

annumeratur. Vires. Cephalicum, Hepaticum, Pneumonicum, ac Stomachicum est. Usus præcipuus in inflatione Ventriculi, Tussi, &c. Schrod.

XXX. De Cicuta.

MAgitudine sua, caule maculato & cavo; semine striato, minore, tumido, foliis multifariam divisim in minutas particulas, qualitate noxia & deleteria à reliquis umbelliferis differt. R. Synop. p. 68.

A. 1. Cicuta, Offic. Ger. 903. Emac. 1061. J. B. iii. 100. Dill. Cat. Giff. 146. Rivin. Irr. Pent. Raii Hist. i. 451. Synop. iii. 215. Mer. Pin. 26. Cicuta major, C. B. Pin. 160. Tourn. Inst. 306. Elem. Bot. 255. Boerb. Ind. A. 56. Buxb. 73. Rupp. Flor. Jen. 229. Mer. Umb. 18. Cicuta vulgaris, Merc. Bot. i. 29. Phyt. Brit. 27. Cicuta major vulgaris, Park. Theat. 933. Hist. Oxon. iii. 290. A. Hemlock. Gal. Grande Cigue. G. Grosse Schierling/ Wüterich. B. Scheerling, Dulle Kervel. In fossis & aggeribus agrorum. Julio floret. Ufu. Radix, Herba, Semen. Vires. Frequens ejus usus modernis est in tumore Lienis, Schrod. Vid. Plura apud Wepferum in Historia Cicut. Aquat.

A. 2. Cicuta minor, Offic. Mor. Umb. 18. Cicuta minor seu fatua, Park. Theat. 933. Cicuta minor, Petroselinum similis, C. B. Pin. 160. Hist. Oxon. iii. 290. Chom. 781. Cicutaria tenuifolia, Ger. 905. Emac. 1063. Raii Hist. i. 451. Synop. iii. 215. Mer. Pin. 26. Cicutaria Apii folio, J. B. iii. 179. Chab. 405. Cicutaria fatua, Merc. Bot. 29. Phyt. Brit. 28. Cynapium, Rivin. Irr. P. Rupp. Flor. Jen. 228. Dill. Cat. Giff. 124. Buxb. 91. A. The lesser Hemlock, or Pools-Parsley. Gal. petite Cigue. G. kleine Schierling. B. Wilde Kervel, nicht stinkende dulle Kervel. In hortis oleraceis, &c. Junio floret. Ufu. Herba.

A. 3. Sefeli Peloponense, Offic. Sefeli Peloponensium recentiorum, Park. Theat. 907. Sefeli Peloponense Matthioli sive Cicutaria quorundam, J. B. iii. 184. Cicutaria latifolia foetida, C. B. Pin. 161. Tourn. Inst. 322. Elem. Bot. 273. Boerb. Ind. A. 56. Cicutaria maxima foetida, Chab. 405. Cicutaria latifolia foetidissima, Raii Hist. i. 451. Mor. Umb. 12. Hist. Oxon. iii. 291. Cicuta latifolia foetidissima, Ger. 903. Emac. 1062. A. Great broad-leaved Hemlock. Gal. Cigue avec

des feuilles larges. G. Grosse Brettblätterige Schierling. B. Stinkende dulle Kervel. In montibus Rhaetiae invenitur. Ufu. Radix, Semen. Vires. Eisdem viribus cum Sefeli Massiliensi præditum est, Diosc.

XXXI. De Phellandryo.

NOtae sunt, Caulis crassissimus, folia amplissima, & multifariam in minutas particulas ad modum Cicutae divisa, florum petala aequalia, bifida, R. Meth. A. p. 52.

A. Phellandrium, Offic. Tourn. Inst. 306. Elem. Bot. 256. Dill. Cat. Giff. 115. Rupp. Flor. Jen. 226. Rivin. Irr. Pent. Boerb. Ind. A. 56. Phellandrium vel Cicutaria aquatica quorundam, J. B. iii. 183. Phellandrium, Raii Synop. ii. 215. Phellandrium Plinii quibusdam, aliis Cicutaria aquatica, Chab. 405. Cicutaria palustris, Ger. 905. Emac. 1063. Raii Hist. i. 452. Merc. Bot. 29. Phyt. Brit. 28. Mer. Pin. 26. Cicutaria palustris tenuifolia, Park. Theat. 933. C. B. Pin. 161. Mor. Umb. 18. Hist. Oxon. iii. 291. Cicuta palustris Cordi, Volck. 110. A. Water-Hemlock. Gal. Phellandruym, Cigue aquatique. G. Wasser-Schierling. B. Water-Scheerling of dulle Kervel. In aquis cœnosis & rivis pigrioribus. Æstate floret. Ufu. Herba, Semen. Vires. Apud chirurgos laudatur in discutendis tumoribus inflammatoriis & frigidis, imo nihil tutius in Scirrhis & Cancrosis tumoribus adhiberi potest, Boerb. Folia hujus plantae à Blancardo commendatur, in virulentis inflammationibus Penis. Interne Emetica facit, Mont.

XXXII. De Saxifraga.

NOtae sunt, Foliolorum segmenta angusta, acuta; flores ex luteo pallidi, semina brevia, striata, rufescentia, R. Synop. p. 69.

A. Saxifraga vulgaris, Offic. Rand. Ind. 80. Mill. Bot. 399. Saxifraga Anglica facie Sefeli pratensis, Ger. 890. Emac. 1047. Raii Hist. i. 453. Mer. Pin. 109. Saxifraga Anglica umbellata, sive facie Sefeli pratense, Merc. Bot. i. 67. Phyt. Brit. 109. Saxifraga Anglorum foliis latioribus, radice nigra, flore candido (rectius luteolo) similis Silao, J. B. iii. 171. Silaum quibusdam flore luteolo, Esjuid. 170. Boerb. Ind. A. 91. Silaus vel Silaum quibusdam, Chab. 402. Silao similis Saxifraga Anglorum, Esjuid. Sefeli pratense.

Riv. Irr. Pent. Buxb. 301. *Dill. Cat. Giff.* 120. *Rupp. Flor. Jen.* 225. *Mor. Umb.* 17. Sefeli pratense nostras, *Park. Theat.* 905. *Raii Synop.* iii. 216. Sefeli pratense Silaus forte *Plinio*, *C. B. Pin.* 162. Sefeli pratense Montpellierensium, *Hist. Oxon.* iii. 287. Angelica pratensis Apii folio, *Tourn. Inst.* 313. *Elem. Bot.* 263. *A. Meadow Saxifrage.* *Gal. Percepiere*, *Saxifrage.* *G. Weisfer Stambuch.* *B. Wille Steenbreek.* In pratis & pascuis. Junio floret. *Usu.* Herba, Semen, in Officinis nostris substituuntur pro Saxifraga alba. *Vires.* Succus, Decoctum, Aqua distillata hujus plantæ vel Semen in pulvere efficax est, in Urina cienda, calculo atterendo & expellendo, flatibus discutiendis, Colicq; dolore leniendo, *Raii Hist.* p. 453.

XXXIII. De Ammi.

Foliis in longas & angustas laciniâ dissectis, circum oras crenatis ab aliis differt, *Raii* p. 454.

A. 1. Ammi vulgare, *Offic. Ger.* 881. *Emac.* 1036. *Raii Hist.* i. 455. Ammi vulgare, *Park. Theat.* 912. Ammi majus, *C. B. Pin.* 159. *Tourn. Inst.* 304. *Elem. Bot.* 254. *Boerb. Ind. A.* 57. Ammi vulgare majus latioribus foliis, semine minus odorato, *J. B.* iii. 27. *Hist. Oxon.* iii. 295. Ammi, Ammi, Amium & Ammimum, *Chab.* 285. *A. Common Bishops-weed.* *Gal. Semence d'Ammi commune.* *G. Gemein Ammy-saat.* *B. Ammi.* In hortis colitur. Junio & Julio floret. *Usu.* Semina sunt parva, striata, Petroselino minorâ, ex cinereo spadicea, saporis amaricantis, acris, odoris fragrantis. In Officinis nostris pro Ammi vero substituuntur; unum est è quatuor seminibus calidis minoribus.

A. 2. Ammi verum, *Offic. Ammi Creticum*, *Ger.* 881. *Emac.* 1036. *Park. Theat.* 912. Ammi alterum semine Apii, *C. B. Pin.* 159. Ammi odore Origani, *J. B.* iii. 27. *Raii Hist.* i. 455. *Hist. Oxon.* iii. 295. *Chab.* 385. *A. True Bishops-weed.* *Gal. Ammi de Candie.* *G. Cretisch Ammy-saat.* *B. Ammi van Candien.* Ex Alexandria Ægypti adfertur. *Usu.* Semina parva, striata, Petroselino minorâ, è rufo spadicea, saporis acris aromatici, odoris fragrantis ad Origanum accedentis; in Officinis nostris raro aut nunquam inveniuntur. *Vires.* Incidit, aperit, exsiccat; valet in dolore Colico & Uterino, in Menibus & U-

rina obstructis, in Inflatione Ventriculi, &c. *Schrod.*

XXXIV. De Gingidto.

Umbella à flore delapsa, clausa, ejusque radiis prælongis, rigidis, duris ab aliis omnibus Umbelliferis distinguitur, *R. H.* p. 456.

A. Vifnaga, *Offic. Gingidium umbellâ longâ*, *C. B. Pin.* 151. *Hist. Oxon.* iii. 275. *Gingidium Hispanicum*, *Ger.* 835. *Emac.* 1042. *Vifnaga*, *J. B.* iii. 31. *Chab.* 386. *Rui Hist.* i. 456. *Boerb. Ind. A.* 49. Vifnaga seu Gingidium, *Mor. Umb.* 6. Vifnaga Gingidium appellatum, *Park. Theat.* 890. Fœniculum annuum, umbellâ contractâ oblongâ, *Tourn. Inst.* 311. *A. Spanish Pick-tooth.* *Gal. Cerseuil d'Espagne.* *G. Spanisch Zahnstecherfraut / Spanisch-Kerbel.* *B. Spanjaarts-Kerbel.* In hortis apud nos colitur. Æstate floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Radii umbellarum pro dentiscalpiis multis in usum veniunt, *R. H.* *Vires* habet eadem ac Fœniculum, *Baub.*

XXXV. De Crithmo.

Notæ sunt, Foliis esse quodammodo Fœniculaceis, verum segmentis brevioribus & latioribus multo, *R. H.* p. 456.

A. Crithmum, Fœniculum marinum, Herba S. Petri, *Offic. Crithmum marinum*, *Ger.* 427. *Emac.* 533. *Raii Hist.* i. 457. *Synop.* iii. 217. *Mer. Pin.* 31. Crithmum marinum vulgare, *Park. Theat.* 1286. Crithmum sive Fœniculum marinum, *Merc. Bot.* i. 31. *Phyt. Brit.* 32. Crithmum sive Fœniculum maritimum minus, *C. B. Pin.* 288. *Mor. Umb.* 20. *Boerb. Ind. A.* 57. *Tourn. Inst.* 317. Crithmum multis sive Fœniculum marinum, *J. B.* iii. 194. *Hist. Oxon.* iii. 289. Crithmum sive Crithmum, *Chab.* 408. *A. Sampire.* *Gal. Bacile*, *Fenouil marin*, *Passepierre*, *Herbe de S. Pierre.* *G. Meer-Senchel.* *B. Zee-Venkel*, *Zee-Peterselie.* In clivis & rupibus maritimis. Julio floret. *Usu.* Herba, Semen. *Vires.* Urinam provocat, viscera ab obstructionibus expedit, appetentiam ciborum excitat, *Raii Hist.* p. 457.

XXXVI. De Fœniculo.

NOtæ sunt, Folia obscure viridia in longa & capillacea segmenta divisa, semina striata oblonga, R. Synop. p. 69.

A. 1. Fœniculum, *Offic.* Fœniculum vulgare, *Ger.* 877. *Emac.* 1032. *Park. Theat.* 884. *Raii Hist.* i. 457. *Synop.* iii. 217. Fœniculum vulgare minus, acriore & nigriore semine, *J. B.* iii. 2. *Tourn. Inst.* 311. *Elem. Bot.* 260. Marathrum sive Fœniculum, *Chab.* 381. Fœniculum vulgare Germanicum, *Boerb. Ind. A.* 48. *Rupp. Flor. Jen.* 224. *Mor. Umb.* 3. *Hist. Oxon.* iii. 270. C. B. *Pin.* 147. A. *Fennel, or Finkle.* Gal. *Fenouil.* G. *Fenchel.* B. *Venkel.* In hortis. Julio floret. *Usu.* Radix, Herba, Semen; Radix oblonga, crassa, pallida, saporis subdulcis & acris, aromatici, odoris fragrantis. *Vires.* Folia diuretica, carminativa, ac bechica sunt, ventriculum roborant, lac augment, visum confortant, asperam arteriam leniunt. Radix, quæ una ex quinque radicibus aperientibus est, & Semen, quod annumeratur quatuor feminibus calidis majoribus, insuper usus est creberrimi in humorum ac flatuum discussione. Aqua ex semine Ophthalmica est, *Scbrod.*

A. 2. Fœniculum dulce, *Offic.* *Ger.* 877. *Emac.* 1032. *Park. Theat.* 884. C. B. *Pin.* 147. *Boerb. Ind. A.* 48. *Mor. Umb.* 3. *Hist. Oxon.* iii. 270. *Raii Hist.* i. 458. Fœniculum dulce majori & albo semine, *J. B.* iii. 4. *Tourn. Inst.* 311. *Elem. Bot.* 260. *Rupp. Flor. Jen.* 224. *Chab.* 381. Fœniculum majori & albo semine, *Boerb. Ind. A.* 48. A. *Sweet Fennel.* Gal. *Fenouil doux,* *Fenouil de Florence.* G. *Süßer Fenchel.* B. *Soete Venkel.* Ex Germania adfertur. *Usu.* Semina oblonga, striata, albida, saporis dulcis, acris & suavis, odoris fragrantis. *Vires.* Cum precedente convenit.

A. 3. Fœniculum sylvestre, *Offic.* Fœniculum sylvestre perenne, *Ferulæ folio breviori,* *Tourn. Inst.* 311. *Vaill. Bot. Par.* 54. Fœniculum sylvestre, *Ferulæ folio breviori,* *Elem. Bot.* 260. Sefeli perenne, folio glauco breviori, *Boerb. Ind. A.* 50. Meum latifolium adulterinum, C. B. *Pin.* 148. Meum alterum Italicum quibusdam, *J. B.* iii. 15. *Raii Hist.* i. 433. *Chab.* 383. Meum spurium, *Mor. Umb.* 5. *Ger.* 895. Meum alterum Italicum, *Ger. Emac.* 1052. Meum spurium Italicum, *Park. Theat.* 889. Saxifraga montana

minor Italica, foliis in breviores partes divisus, *Hist. Oxon.* iij. 272. A. *Bastard Spignel.* Gal. *Fenouil sauvage.* G. *Wild Fenchel.* B. *Bastaart, of wilde Venkel.* In collibus aridis. Junio floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Exsiccata valde sit urens, & stomachum movet: Extrinfecus escharoticum est, *Boerb.*

A. 4. Sefeli Massiliense, *Offic. Ger.* 834. *Emac.* 1051. Sefeli Massiliense Fœniculi folio, quod Dioscoridis censetur, C. B. *Pin.* 161. *Park. Theat.* 903. Sefeli Massiliense folio Fœniculi crassiore, *Bot. Monsp.* 239. Sefeli Massilioticum Fœniculi folio, *Scbrod.* 137. Fœniculum tortuosum, *J. B.* iii. 16. *Raii Hist.* i. 460. *Boerb. Ind. A.* 48. *Tourn. Inst.* 311. *Elem. Bot.* 260. Fœniculum tortuosum Monspelienfium, Sefeli Massiliense multis, *Chab.* 384. Saxifraga montana minor, Fœniculum Tortuosum dicta, *Hist. Oxon.* iii. 273. A. *French Hartwort.* Gal. *Sefeli de Marseille, ou Fenouil tortu.* G. *Seselsaamen / Berg-Kümmel.* B. *Zaad van Venkel uit Marseille.* In hortis Botanicis. Augusto floret. *Usu.* Semina alba striata, saporis aromatici cum quadam acrimonia. *Vires.* Calidum & siccum est, Menses & Urinam movet. Hujus semine utimur ad *Tberiacæ* confectionem, scribit *Magnol.*

A. 5. Myriophyllon, *Offic.* Millefolium aquaticum, *Ger.* 678. *Emac.* 827. *Raii Hist.* i. 459. Millefolium aquaticum vulgatius, *Park. Theat.* 1256. Millefolium aquaticum umbellatum capillaceo brevique folio, C. B. *Pin.* 141. Millefolium aquaticum Fœniculo simile umbelliferum, *J. B.* iii. 8. Fœniculo simile Millefolium aquaticum umbelliferum, *Chab.* 384. A. *Water-Fennel.* Gal. *Fenouil aquatique.* G. *Wasser-Fenchel.* B. *Water-Duy-jent-blad.* In paludosis oritur. Aprili floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Vulneraria esse planta creditur.

XXXVII. De Pyrethro.

Radice fervida, Semine nigricanti à reliquis differt.

A. Pyrethrum verum, *Offic.* Pyrethrum sylvestre, *Ger.* 618. *Emac.* 758. Pyrethrum umbelliferum, C. B. *Pin.* 148. *Raii Hist.* i. 462. *Chomel.* 140. Pyrethrum umbelliferum primum, *Park. Theat.* 891. Pyrethrum umbelliferum Matthioli, *J. B.* iii. 20. Pyrethrum Gesneri, *Chab.* 384. Pyrethrum umbelliferum latiore folio, *Hist. Oxon.* iii. 296. A. *True*

Pellitory of Spain. Gal. *Pied d'Alexandre*, *Pyretre bre sauvage*. G. *Echt Spanisch / Maurer-Kraut / Bertram.* B. *Wild Bertram-kruid*. In hortis Botanicorum colitur. Æstate floret. *Ufu.* Radix pollicis crassitudine, colore exterius ex fulco flavescente, interius nigro, sapore acri admodum & fervido. *Vires.* Ad dentium dolores tollendos cum sua causa non infeliciter in ore continetur. In Lethargicis affectibus, Paralyfi, &c. usurpatur. Pyrethrum folia caulemque emittit ut Daucum sylvestrem aut Foeniculum, umbellamque Anethi circinnatæ rotunditatis, radix longa est, pollicis crassitudine, gustu fervidissimo, *Diosc.*

XXXVIII. De Dauco.

Semine villosa, foliis tenuiter incisus ab aliis umbelliferis differt.

A. 1. Daucus vulgaris seu nostras, *Offic.* Daucus vulgaris, *Raii Synop.* iii. 218. *Merc. Bot.* i. 32. *Phyt. Brit.* 34. *Tourn. Inst.* 307. *Elem. Bot.* 257. *Boerb. Ind. A.* 62. Pastinaca sylvestris tenuifolia, *Ger.* 873. *Emac.* 1028. *Mer. Pin.* 91. *Park. Theat.* 901. Pastinaca sylvestris tenuifolia Dioscoridis, vel Daucus *Officinarum*, C. B. *Pin.* 151. *Mor. Umb.* 31. *Hist. Oxon.* iii. 305. Pastinaca sylvestris sive Staphylinus Græcorum, *J. B.* iii. 61. *Raii Hist.* i. 465. *Cbab.* 390. Staphylinus, *Dill. Cat. Giff.* 150. Staphylinus sylvestris, *Rivini. Irr. Pent. Buxb.* 313. *Rupp. Flor. Jen.* 224. A. *Wild Carrot, or Birdsnest.* Gal. *Carote sauvage.* G. *Wilder Vogelneft.* B. *Daukus.* In pascuis & agris. Junio floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Uterina imprimis est & diuretica. Usus præcipuus est in Tussi, Pleuritide, Stranguria, Calculo; ciet Menses & Molas, sedat Uteri suffocationes, stimulat Venerem. Seminis zii. infusæ in Vino albo & potæ Hystericis paroxysmis medentur, *R. H.* p. 465.

A. 2. Daucus fativus, *Offic.* Daucus fativus radice lutea & alba, *Tourn. Inst.* 307. *Elem. Bot.* 257. *Raii Synop.* iii. 218. *Boerb. Ind. A.* 62. Pastinaca fativa tenuifolia, *Ger.* 873. *Emac.* 1028. *Raii Hist.* i. 465. *Park. Parad.* 508. Pastinaca tenuifolia fativa radice lutea vel alba, C. B. *Pin.* 151. *Mor. Umb.* 31. *Hist. Oxon.* iii. 305. Pastinaca fativa sive Carota rubra, lutea & alba, *J. B.* iii. 64. Pastinaca veterum sive Staphylinus, *Cbab.* 390. Staphylinus Rivini & Græcorum, *Rupp. Flor. Jen.* 224. Staphylinus. *Rivini. Irr. Pent. Buxb.* 212. A. *Carrot.* Gal. *Carotte.* G. *Roth / gelbe und weiße Mören.* B. *Kroontjes-*

kruid, wilde Peenzaad. In hortis & agris feritur. Julio floret. *Ufu.* Radix. Culinaria est.

XXXIX. De Petroselino.

Folia Apio hortensi similia, semen parvum, oblongum, birjutum, à reliquis differt, *R. Meth. A.* p. 52.

A. 1. Petroselinum Macedonicum, *Offic.* Petroselinum Macedonicum verum, *Ger.* 864. *Emac.* 1016. Petroselinum Macedonicum quibusdam, *Park. Theat.* 924. Apium Macedonicum, C. B. *Pin.* 154. *Tourn. Inst.* 305. *Elem. Bot.* 254. *Raii Hist.* i. 463. *Hist. Oxon.* iii. 293. *Boerb. Ind. A.* 59. Apium sive Petroselinum Macedonicum multis, *J. B.* iii. 102. *Cbab.* 397. Apium semine villosa seu incano Macedonicum, *Mor. Umb.* 21. Daucus Macedonicus Apii folio, *Herm. Flor.* ii. 17. A. *Macedonian Parsley.* Gal. *Persil de Macedoine.* G. *Macedonische Petersilien* oder *Cellery.* B. *Peterselie uyt Macedonia.* Colitur in hortis curiosorum. Julio floret. *Ufu.* Semina parva, striata, villosa, atro-viridia, saporis acris, aromatici, odoris fragrantis. *Vires.* Usus præcipuus in Urina ac Mensibus ciendis. Adhibetur & Morbis venefico introductis, *Schrod.* Falso à quibusdam (ut observat *Volckamerus*) sibi sapientibus Pharmacopæis ex compositione *Tberiacæ*, &c. rejicitur, atque in hujus locum *Smyrniun perfoliatum Creticum* seu *Olus atrum* inepto profusus conatu, substituitur, *Flor. Nor.* 325.

A. 2. Selinum montanum, *Offic.* Selinum sive Apium peregrinum, *Park. Theat.* 928. Apium peregrinum foliis subrotundis, C. B. *Prod.* 81. *Pin.* 154. *Hist. Oxon.* iii. 293. Apium semine villosa, incano, peregrinum primum *Clusii*, *Mor. Umb.* 21. *Vilnaga* minor quorundam, Selinum peregrinum *Clusii*, semine hirsuto, *J. B.* iii. 94. Daucus tertius *Dioscoridis*, *Raii Hist.* i. 462. Daucus peregrinus foliis subrotundis pinnatis, *Herm. Flor.* ii. 17. A. *Stone-Parsley.* Gal. *Livèche, Ser-montaine.* G. *Berg-Petersilie / Berg-Peterstein.* B. *Berg-Peterselie.* In hortis Botanicorum nunquam colitur. *Ufu.* Semen. *Vires.* Cui præcedenti viribus convenire creditur.

XL. De *Caucalide*.

Semine aculeato echinato aut hispido ab aliis umbelliferis abunde distinguitur, R. Synop. p. 114.

A. 1. *Caucalis*, Offic. *Caucalis lato Apii folio*, Hist. Oxon. iii. 307. C. B. Pin. 152. *Caucalis arvensis echinata latifolia* ejusd. Raii Hist. i. 464. Synop. iii. 219. Tourn. Inst. 323. Elem. Bot. 273. Boerb. Ind. A. 63. *Caucalis altera seu secunda*, Ger. 868. *Caucalis Apii foliis, floribus rubris*, Merc. Bot. 1. 28. Phyt. Brit. 24. *Caucalis Apii foliis, flore rubro*, Ger. Emac. 1021. Mer. Pin. 23. *Caucalis seu Echinophora tertia* *λεπτοφυλλος* purpurea colore. Ejusd. *Caucalis arvensis latifolia purpurea*, Park. Theat. 920. *Caucalis Anglica flore rubente*, Ejusd. *Lappula canaria latifolia sive Caucalis*, J. B. iii. 80. Chab. 393. *Echinophora femine magno*, Rivin. Irr. Pent. Buxb. 99. Rupp. Flor. Jen. 223. A. Bastard Parsley. Gal. *Caucalis*. G. Kletten Kerbel / Feldkletten. B. Akker-klitten. In arvis reperitur. Julio & Julio floret. Ufu. Herba. Vires. Crudum coctumve olerum modo estur, Urinam movet, Diosc.

A. 2. *Pseudo-Selinum*, Offic. *Caucalis minor flosculis rubentibus*, Ger. Emac. 1022. Raii Hist. i. 468. Synop. iii. 219. Merc. Bot. 1. 27. Phyt. Brit. 24. Mer. Pin. 23. *Caucalis*, Rivin. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff. 136. *Caucalis minor flore rubente*, Park. Theat. 921. Hist. Oxon. iii. 308. *Caucalis femine aspero, flosculis rubentibus*, C. B. Pin. 152. Boerb. Ind. A. 63. Buxb. 60. *Caucalis rugaris*, Rupp. Flor. Jen. 224. *Anthriscus quorundam femine aspero hispido*, J. B. iii. 83. Chab. 402. *Daucus annuus minor, flosculis rubentibus*, Tourn. Inst. 308. A. Hedge. Parsley. Gal. *Faux Persil*. G. Hecken Petersilgen / Acker-Kletten. B. Akker-klitten met roode Bloemen. In dumetis & ad sepes. Julio & Augusto floret. Ufu. Semen. Vires. Urinam movet, & menstrua provocat.

XLI. De *Coriandro*.

Seminum striatorum figura perfecte spherica ab aliis distinguitur, R. H. p. 470.

A. *Coriandrum*, Offic. J. B. iii. 89. Chab. 409. Raii Hist. i. 470. Synop. iii. 221. Ger.

859. Emac. 1012. *Coriandrum majus*, C. B. Pin. 158. Tourn. Inst. 316. Elem. Bot. 266. *Coriandrum vulgare*, Park. Theat. 918. A. *Coriander*. Gal. *Coriandre*. G. *Coriander / Schwindel*. B. *Koriander, Koliander*. In arvis seritur. Junio floret. Ufu. Semen. Vires. Stomachicum imprimis est, claudit Ventericulum, exhalationesque supprimit, quò minus caput gravent, ructusque producant: insuper & Strumas discutere creditur, R. Hist.

XLII. De *Perfoliata*.

Foliis integris, subrotundis à caule perforatis à reliquis differt.

A. *Perfoliata*, Offic. Chab. 408. Rivin. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff. 124. Merc. Bot. i. 57. Phyt. Brit. 90. *Perfoliata Officinarum*, Rupp. Flor. Jen. 227. *Perfoliata vulgaris*, Ger. 430. Emac. 556. Raii Hist. i. 470. Mer. Pin. 92. Park. Theat. 580. Hist. Oxon. iii. 299. *Perfoliata vulgatissima sive arvensis*, C. B. Pin. 277. Boerb. Ind. A. 72. Buxb. 255. *Perfoliata simpliciter dicta, vulgaris, annua*, J. B. iii. 198. *Bupleurum Perfoliatum rotundifolium annuum*, Tourn. Inst. 310. Elem. Bot. 259. Raii Synop. iii. 221. A. *Tborow-wax*. Gal. *Perce feuille*. G. *Durchwachs / Durchwurk*. B. *Deurblad, Deurwafsch*. Inter segetes. Julio floret. Ufu. Folia. Vires. Vulneraria est. Usus præcipuus in vulneribus recentibus, Enterocelis (imprimis umbilici) tumidis artubus, strumis, &c. prodest, Sebrod.

XLIII. De *Bupleuro*.

FOLIIS integris oblongis à reliquis distinguitur.

A. *Bupleurum*, Offic. Ind. Méd. xxiii. *Bupleurum folio subrotundo sive vulgatissimum*, C. B. Pin. 278. Rupp. Flor. Jen. 226. Raii Hist. i. 473. Tourn. Inst. 309. *Bupleurum angustifolium Herbariorum*, Elem. Bot. 259. *Bupleurum angustifolium*, Buxb. 47. *Bupleurum perenne angustifolium*, Mor. Umb. 26. *Bupleurum perenne longis & angustis foliis incurvis*, Hist. Oxon. iii. 300. *Auricula leporis umbella lutea*, J. B. iii. 200. Chab. 409. A. *Hares-Ear*. Gal. *Oreille de Lièvre*. G. *Hasen-Dehrlein*. B. *Hasen-Ooren*. In collibus provenit. Julio & Augusto floret. Ufu. Herba. Vires. Calefacit, aperit, & discutit: Urli-

Urinam & Sudorem pellit, vulnera mundificat, *Zwing. Theat.*

XLIV. De Sefeli Æthiopico.

PLanta est fruticosa Umbellam in fastigio gestans, foliis integris, glabris.

A. Sefeli Æthiopicum, *Offic. Sefeli Æthiopicum frutex, Ger. 1233. Emac. 1421. Raii Hist. i. 476. Park. Theat. 907. Mor. Umb. 16. Hist. Oxon. iii. 298. Sefeli Æthiopicum Salicis folio, C. B. Pin. 161. Sefeli Æthiopicum fruticosum, Periclymeni folio, J. B. iii. 197. Bupleurum arborescens Salicis folio, Tourn. Inst. 310. Elem. Bot. 260. Boerb. Ind. A. 71. Rupp. Flor. Jen. 226. B. Schrub Hartwort. Gal. Sefeli d'Ethiopie. G. Strauchichte Hirsch-Wurzel / Weisser Enkian. B. Heesterachtig Sefeli uyt Morenland. In hortis curiosorum nonnunquam reperitur. Augusto floret. Usu. Semen. Vires. Semen Maffiliensi Sefeli multo acrius est & odoratius, unde eximiarum virium esse creditur.*

XLV. De Sanicula.

NOtae sunt, Semina lappulata, folia subrotunda, in quinque laciniis altius incisa, R. Synop. p. 72.

A. Sanicula, *Offic. Rivin. Irr. Pent. Dill. Cat. Giff. 64. Sanicula Officinarum, C. B. Pin. 319. Hist. Oxon. ii. 616. Boerb. Ind. A. 73. Rupp. Flor. Jen. 225. Buxb. 293. Tourn. Inst. 326. Elem. Bot. 277. Sanicula sive Diapensa, Ger. 201. Emac. 948. Raii Hist. i. 475. Synop. iii. 221. Mer. Pin. 109. Sanicula vulgaris Diapensa, Merc. Bot. i. 66. Pbyt. Brit. 108. Sanicula vulgaris, sive Diapensa, Park. Theat. 532. Sanicula mas Fuchii, sive Diapensa, J. B. iii. 639. Sanicula Diapensa, Cbab. 528. A. Samcle. Gal. Sanicle G. Sanicel. B. Zanikel. Sylvis & sepibus. Majo floret. Usu. Folia. Vires. Vulneraria est è præcipuis, utilis in consolidandis ulceribus, fistulis, rupturis, erosionibusque, Schrod.*

XLVI. De Astrantia nigra.

A. **A**strantia nigra, *Offic. Ger. 828. Raii Hist. i. 475. Astrantia, Rivin. Irr. Pent. Buxb. 33. Astrantia major, Mor. Umb.*

7. *Elem. Bot. 263. Rupp. Flor. Jen. 226. Astrantia nigra major, Hist. Oxon. iii. 279. Astrantia major corona floris purpurascens, Tourn. Inst. 314. Boerb. Ind. A. 73. Astrantia nigra sive Veratrum nigrum Dioscoridis, Ger. Emac. 978. Helleborus niger, Saniculæ folio major, C. B. Pin. 186. Park. Theat. 213. Sanicula fœmina quibusdam, aliis Helleborus niger, J. B. iii. 638. Chomel 567. A. Black Masterwort. Gal. Otruche noir. G. Schwarz Meister-wurzel. B. Zwarte Meester-wortel. In hortis Botanicis colitur. Julio floret. Usu. Radix nigra, fibrosa. Vires. Humores melancholicos purgat, Dodonæus Veratro nigro Dioscoridis forma & viribus respondere ait. Hildanus ad curationem scirrhi Lienis præscribit, R. 11.*

XLVII. De Eryngio.

NOtae sunt, Folia spinosa; flores in summis caulibus & ramulis in capitula congesti, quibus radiata subsunt folia, caules solidi, & minime spinosi, R. Synop. p. 60.

A. 1. Eryngium, *Offic. Eryngium marinum, Cbab. 355. Ger. 999. Emac. 1062. Park. Theat. 986. J. B. iii. 86. Raii Hist. i. 384. Synop. iii. 222. Mer. Pin. 36. Eryngium marinum seu vulgare, Pbyt. Bot. 34. Pbyt. Brit. 39. Eryngium maritimum, C. B. Pin. 386. Hist. Oxon. iii. 165. Tourn. Inst. 327. Elem. Bot. 278. Boerb. Ind. A. 134. A. Eryngo. Gal. Panicaut, Chardon à cent têtes, Chardon Roland. G. Drachen-Distel oder Manns-Treu. B. Zee-kruis-Distel. In littoribus arenosis. Julio floret. Usu. Radix. Vires. Hepatica, Nephritica, & Alexipharmaca est. Usus præcipuus in obstructis Mensibus, Urina, Hepate, Vesica biliaria, Liene, &c. Et hinc in Ictero, & Colica, Schrod.*

A. 2. Eryngium vulgare, *Offic. C. B. Pin. 386. J. B. iii. 85. Raii Hist. iii. 384. Synop. 222. Tourn. Inst. 327. Elem. Bot. 278. Rupp. Flor. Jen. 222. Buxb. 105. Boerb. Ind. A. 134. Hist. Oxon. iii. 165. Eryngium, Cbab. 354. Eryngium mediterraneum, Ger. 999. Emac. 1062. Eryngium mediterraneum seu campestre, Park. Theat. 986. A. Common Eryngo. Gal. Panicaut. G. Gemeine Drachen-Distel / Manns-Treu. B. Gemeene Velt-kruys-Distel. In Anglia rarius est, in transsarinis autem frequens. Julio floret. Usu. Radix. Vires. Cum priore viribus convenit.*

A. 3. Eryngium trifolium, *Offic. Alpina Exot.*

Exot. 153. *Park. Theat.* 987. *Raii Hist.* i. 386. *Hist. Oxon.* iii. 167. A. *Trefoil-Eryngo.* Gal. *Panicaut à trois feuilles.* G. *Dreiblätterichte Manns-Treu.* B. *Driebladige Kruidsistel.* In hortis curiosorum nonnunquam colitur. *Ufu.* Radix. *Vires.* Vim habet ad movendam Urinam, & ad Vencrem augendam, *Alp.*

iii. 717. A. *Crosswort.* Gal. *Croisette.* G. *Creuk-Wurk / Sprensich.* B. *Kruidswortel, Cruciate.* Ad sepes, & in dumetis, Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Vulneraria est & præcipuis; valet & ad Ramices in vino pota. Expectorat quoque viscidos humores, auctore *Cam.*

SECTIO DECIMA.

De Herbis Stellatis.

Stellatæ dicuntur hoc genus herbarum, quia folia caules stellæ radiantis in modum ambiunt. Floribus sunt monopetalis, verum in quatuor segmenta, totidem folia imitantia partitis; singulis autem flosculis bina naturaliter succedunt semina, R. H. pag. 477.

Hæ vel sunt floribus

Per caules magis sparsis, foliis ad singula genicula

Quaternis, floribus & seminibus caules ad genicula verticillatim ambientibus, flore luteo, foliis hirsutis: *Cruciata.*

Pluribus quatuor, radice

Rubra, floribus ex luteo herbis: *Rubia.*

Alba, vel fusca, foliis

Mollibus & glabris, floribus luteis, succo acido: *Gallium.*

Asperis & vestibus adhærentibus, floribus pallidis: *Aparine.*

In summis caulibus umbellatim dispositis: *Asperula.*

I. De Cruciata.

Foliis quaternis, hirsutis, flosculis verticillatis, luteis, à reliquis differt.

A. *Cruciata*, *Offic. Ger.* 965. *Emac.* 1123. *Raii Hist.* i. 479. *Synop.* iii. 223. *Cruciata vulgaris*, *Park. Theat.* 566. *Volck.* 129. *Cruciata hirsuta*, C. B. *Pin.* 335. *Dill. Cat. Giff.* 67. *Hist. Oxon.* iii. 328. *Rupp. Flor. Jen.* 3. *Lux.* 88. *Cruciata vel Crucialis*, *Gallii species* quibusdam, *Chab.* 549. *Gallium latifolium*, *Cruciata* quibusdam, flore luteo, *J. B.*

II. De Rubia seu Erythrodrano.

Foliis pluribus quatuor, radice rubra, floribus ex luteo herbis, ab aliis differt.

A. 1. *Rubia tinctorum*, *Offic. Ger.* 957. *Emac.* 1118. *Raii Hist.* i. 480. *Synop.* iii. 223. *Rubia*, *Rubia tinctorum*, *Chab.* 546. *Rubia sativa*, *J. B.* iii. 714. *Rubia tinctorum sativa*, C. B. *Pin.* 333. *Hist. Oxon.* iii. 326. *Rupp. Flor. Jen.* 34. *Volck.* 361. *Buxb.* 287. *Boerb. Ind. A.* 147. *Tourn. Inst.* 114. *Elem. Bot.* 92. *Rubia major sativa sive hortensis*, *Park. Theat.* 274. A. *Madder.* Gal. *Garance.* G. *Serber-Rohf.* B. *Mee-Crabbe.* In agris, & hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Radix oblonga, tenuis, succulenta, extus & intus rubicunda, saporis ex dulci-amaricantis, & astringentis, odoris nullius. *Vires.* Vulneraria est. Usus præcipuus in obstructione Hepatis, Lienis, & imprimis Uteri; proinde in Ictero, Hydrope, Urina obstructa, Sanguine coagulato. A Tinctoribus adhibetur hujus radix ad coloris rubri præparationem, *Schrod.*

A. 2. *Rubia sylvestris & Rubeola*, *Offic.* *Rubia sylvestris*, *Park. Theat.* 274. *Rubia sylvestris aspera*, *Hist. Oxon.* iii. 326. *Rubia sylvestris aspera*, quæ *Sylvestris Dioscoridis*, C. B. *Pin.* 333. *Raii Hist.* i. 480. *Synop.* iii. 223. *Boerb. Ind.* 147. *Rubia sylvestris Monspeulana major*, *J. B.* iii. 715. *Tourn. Inst.* 114. *Elem. Bot.* 92. A. *Wild Madder.* Gal. *Garance sauvage.* G. *Wilder Meyer / Groß Stern Meyer-kraut.* B. *Wilde Mee-krabbe.* In sepibus reperitur. Æstate floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum sativa viribus convenit.

III. De Mollugine.

Flores huic albi, folia latiora, Raii Meth.

A. p. 54.
A. 1. *Mollugo*, *Offic.* *Mollugo vulgarior*, *Park. Theat.* 565. *Raii Hist.* i. 481. *Synop.* iii. 223. *Hist. Oxon.* iii. 330. *Mollugo montana angustifolia*, vel *Gallium album latifolium*, C. B. *Pin.* 334.

T

vis,

vis, *ejusd.* 333. *Pbyt. Brit.* 106. *Merc. Bot.* i. 65. *Rubia angulosa aspera*, *J. B.* iii. 715. *Gallium album ejusd.* iii. 721. *Gallium album*; *Mollugo vulgator quibusdam*, *Chab.* 549. *Gallium album latifolium pratenfe*, *Rupp. Flor. Jen.* 3. *Buxb.* 134. *Gallium album vulgare*, *Tourn. Inst.* 115. *Elem. Bot.* 94. *Dill. Cat. Giff.* 82. *Alyssum*, *Plin. lib. xxiv. cap.* 11. *A. Bastard-Madder.* *Gal. Caille-lait, petit Muguet.* *G. unechter Meyer / Weifser Meyer / Weifß Wallstroß / B. Water Walstroo.* In sepibus, & dumetis, Junio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* *Rubia fativæ viribus pollet*, sed mitior est.

Alyssum foliis tantam & ramis minoribus, ab *Erythrodano distare scribit Plinius.*

A. 2. *Mollugo montana*, *Offic.* *Mollugo montana latifolia racemosa*, *C. B. Pin.* 334. *Boerb. Ind. A.* 148. *Mollugo montana latifolia erectior*, *Hist. Oxon.* iii. 330. *Rubia sylvatica lævis*, *J. B.* iii. 716. *Chab.* 546. *Raii Hist.* i. 481. *Gallium sive Mollugo montana*, *Ger.* 967. *Emac.* 1127. *Gallium flore albo majus*, sive *Mollugo montana*, *Park. Theat.* 564. *Buxb.* 135. *Gallium album latifolium sylvaticum*, *Rupp. Flor. Jen.* 2. *Gallium montanum latifolium ramosum*, *Tourn. Inst.* 115. *Elem. Bot.* 94. *Dill. Cat. Giff.* 132. *A. Mountain-Wild-Madder.* *Gal. Muguet sauvage.* *G. Wilder Meyer.* *B. Wilt Walstroo.* In montosis, Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum reliquis convenire creditur. Hoc male pro *Matrifylva*, i. e. *Asperula*, in *Officiis nostris vendi observat Buxb.*

IV. De Gallio.

Foliis angustis, mollibus, glabris, floribus luteis, succo acido, à reliquis hujus generis differt.

A. *Gallium*, *Offic.* *Chab.* 548. *Gallium luteum*, *Ger.* 967. *Emac.* 1126. *Park. Theat.* 564. *C. B. Pin.* 335. *Raii Hist.* i. 442. *Synop.* iii. 224. *Dill. Cat. Giff.* 82. *Hist. Oxon.* iii. 327. *Tourn. Inst.* 115. *Elem. Bot.* 94. *Boerb. Ind. A.* 148. *Rupp. Flor. Jen.* 2. *Mer. Pin.* 44. *Merc. Bot.* i. 37. *Pbyt. Brit.* 45. *Buxb.* 134. *Gallion verum*, *J. B.* iii. 70. *A. Cbeefe-Kening.* *Gal. Petit Muguet.* *G. Meyer-kraut / Wallstroß.* *B. Walstroo.* In paucis siccioribus. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Herba, aut pulvis ipsius *Hæmorrhagiam & sanguinis profuvia sistit*; quod facit sanguinem incrassando & coagulando;

commendaturque contra cancrum & cancrofa ulcera. *Decoctum herbæ acopon censetur*, lassitudinibus utile, *R. H.* p. 483. *Vim habet lac coagulandi*; sanguinis profuvia sistit, *Buxb.* *Planta est hypnotica, & soporifera*, *Rupp.*

V. De Aparine.

Foliis asperis & tenacibus, floribus albis, seminibus sphaericis, lappulatis, à reliquis differt.

A. *Aparine*, *Offic. Ger.* 963. *Emac.* 1126. *Raii Hist.* i. 484. *Synop.* iii. 225. *J. B.* iii. 713. *Dill. Cat. Giff.* 67. *Hist. Oxon.* iii. 331. *Pbyt. Brit.* 9. *Merc. Bot.* i. 20. *Mer. Pin.* 9. *Aparine vulgaris*, *C. B. Pin.* 333. *Park. Theat.* 567. *Boerb. Ind. A.* 150. *Tourn. Inst.* 114. *Elem. Bot.* 93. *Rupp. Flor. Jen.* 4. *Buxb.* 23. *A. Cleavers, or Goose-grass.* *Gal. Grateron ou Riéble.* *G. Kleb-kraut.* *B. Kleef-kruyt.* Ad sepes. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* *Viperarum, phalangiorumque moribus auxiliatur*; aurium dolori medetur; discutit strumas; sanguinis abundantiam reprimit; *Morbum regium sanat*; *Aqua destillata in calculo & arenulis insigne est remedium*, *D. Needham.* *Decoctio mirè Gonorrhææ prodest simplici*, *D. Palmer.*

VI. De Asperula.

Flores summas cauliculos occupant velut in umbella, *R.* *Synop.* p. 74.

A. *Asperula odorata*, *Aspergula*, *Asperula*, *Offic.* *Asperula odorata*, *S. Paul.* 25. *Asperula*, *Ger.* 966. *Emac.* 1124. *Raii Hist.* i. 483. *Synop.* iii. 224. *Asperula aut Asperula odorata*, *Park. Theat.* 563. *Asperula seu Rubcola montana odorata*, *C. B. Pin.* 334. *Asperula odorata flore albo*, *Boerb. Ind. A.* 149. *Hist. Oxon.* iii. 331. *Asperula sylvatica*, *Rupp. Flor. Jen.* 4. *Rubiis accedens Asperula quibusdam, sive Hepatica stellaris*, *J. B.* iii. 718. *Chab.* 548. *Aparine latifolia humilior montana*, *Tourn. Inst.* 114. *Elem. Bot.* 93. *Buxb.* 23. *Matrifylva Trago*, *Volk.* 281. *Hepatica stellata*, *Chom.* 501. *A. Woodroof.* *Gal. Hepatique.* *G. Herß-Freud / Leberkraut.* *B. Walmeester, Onse lieve Vrouwe Bed-stroo.* In sylvis & dumetis. Maio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* *Ufus præcipuus in obstructo Hepate, & meatu biliario; & hinc in Ictero, ac in Hepate cali-*

calidore refrigerando, *Schrod.* Utuntur mulierculæ in scabie puerorum, aquæ dulci incoquentes. Aliæ pro confortandis artibus eodem modo usurpant, *Hofman.* Vino & cerevisiæ medicatæ additur. In nostris Officinis (scribit *Buxbaum*) ex ignorantia Pharmacopœorum exulat, & in illius locum malè substituitur *Mollugo montana latifolia*, C. B.

VII. De Synanchica.

NOtæ sunt, Folia ad singula genicula quaternaria, flores velut in umbella, Raii Method. A. p. 55.

A. Rubia Synanchica, Offic. Rubia cynanchica, C. B. Pin. 333. J. B. iii. 723. Raii Hist. i. 485. Chab. 548. Hist. Oxon. iii. 330. Rubeola vulgaris quadrifolia, lævis, floribus purpurascens. *Tourn. Inst.* 130. *Elem. Bot.* 106. *Buxb.* 286. *Dill. Cat. Giff.* 125. Raii Synop. iii. 225. Synanchica Lugdunensis, *Ger. Emac.* 1120. Asperula repens Gesneri, seu Saxifraga altera Cæsalpini, *Park. Theat.* 453. A Squinancywort. Gal. Rubia Synanchica (ainsi nommée à cause quelle est propre pour guerir l'Angine, ou l'Esquinancie) G. B. Rein - Wurk / kleine Rote. B. Kleine Rote. In sterilibus & cretaceis. Æstate floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Ad anginam tum. sumpta, tum admota, utilissima esse creditur.

SECTIONIS DECIMÆ

APPENDIX.

De Herbis, quibus terna singulis floribus succedunt semina.

De Nasturtio Indico.

NOtæ sunt, Folia peltata, pediculo in medio inserto; flores irregulares, pentapetaloides cum calcaribus retrorsum productis, semina nuda, ad singulum florem terna, rugosa, majora, R. Meth. A.

A. 1. Nasturtium Indicum, Offic. Ger. 196. *Emac.* 252. *Park. Parad.* 280. Raii Hist. i. 487. Nasturtium Indicum majus, C. B. Pin.

306. Nasturtium Indicum folio peltato scandens, J. B. ii. 175. Chab. 124. Viola Indica scandens, Nasturtii sapore & odore, flore flavo, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 628. Viola acris Americana, sive Acriviola folio peltato minor & vulgaris, *Pluk. Almag.* 388. Viola affinis umbilicato seu peltato folio scandens, sapore Nasturtii, Americana minor, *Breyn. Prod.* ii. 103. Acriviola, *Volck Flor. Nor.* 11. *Boerb. Ind. A.* 244. Cardamindum minus & vulgare, *Tourn. Inst.* 430. *Elem. Bot.* 341. *Rupp. Flor. Jen.* 230. *Till. Hort. Pis.* 31. Pelon Mexixquiliti seu Pelon Chili, sive Nasturtium Peruvianum, *Hern.* 161. A. Indian Creffs. Gal. Petite Capucine. G. Indische Kresse. B. Indiaanse Kersse. Peruvia indigena est; apud nos autem in hortis frequens colitur. Per totam æstatem floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Ventriculo ex frigida causa imbecilli, aut ex flatu dolenti subvenit flos. Acetariis, & in oloribus adhibetur. Adversus contumacem ac malignam scabiem, itemque vulnera recentia commendatur.

A. 2. Cardamindum ampliori folio & majori flore, *Chomel.* 536. *Tourn. Inst.* 430. *Elem. Bot.* 341. *Till. Hort. Pis.* 30. Cardamindum majus, *Rupp. Flor. Jen.* 230. Acriviola maxima odorata, *Boerb. Ind. A.* 244. Viola Indica scandens, Nasturtii maxima odorata, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 629. Viola acris Americana sive Acriviola folio peltato maxima, flore odorato eleganti, *Pluk. Almag.* 388. Viola affinis umbilicato (seu peltato) folio scandens, sapore Nasturtii Americana maxima, flore variegato, *Breyn. Prod.* ii. 104. A. The Great or Sweet Indian Creffs. Gal. Grande Capucine. G. Große Indische Kresse. B. Aldergrootste Indiaanse Kersse. In hortis apud nos colitur. Æstate floret. *Usu.* & Viribus cum priore convenit.

SECTIO UNDECIMA,

De Herbis Asperifoliis.

HERBÆ Asperifoliae sunt quibus folia in caulibus alterna, flores monopetali, marginibus quinquepartitis, incisuris aliis profundioribus, aliis levioribus; singulis autem floribus quatuor plerumque succedunt semina, Raii Hist. p. 488.

Sunt vel feminibus ad singulos flores.

Quaternis, Perianthio.

Oblongo, integro, foliis maculis albis variis: *Pulmonaria*.

Breviore, & ad modum floris expanso; feminibus

Asperis & lappaceis, foliis mollibus & graviter odoratis: *Cynoglossum*.

Rugosis, caput viperinum aut galeam referentibus, flore

In quinque lacinias totidem folia imitantes diviso; radicibus

Albis, florum laciniais

Obtusis, & subrotundis; foliis longis, acutis: *Buglossa*.

Acutis, foliis brevibus, & latioribus: *Borago*.

Rubris: *Anchusa*.

Corniculato; parte superiore longius excurrente, inferiore brevior: *Echium*.

Lævibus non splendidibus floribus in spicis longis, recurvis, *Heliotropium*.

Splendentibus, & velut politis floribus

Cylindræis tubulosis; foliis amplis, longis: *Symphytum*.

In quinque lacinias expansis, feminibus duris: *Lilbospermum*.

Binis, flores cylindræo, tubuloso, folio glauco: *Cerimbe*.

I. De *Pulmonaria*.

NOtæ sunt, Perianthium oblongum, integrum, folia maculosa, R. Synop. 75.

A. 1. *Pulmonaria maculosa*, Offic. Ger. 662. Emac. 808. Raii Hist. i. 488. Park. Parad. 448. Phyt. Brit. 100. Mer. Pin. 99. *Pulmonaria Italorum* ad *Buglossam* accedens, J. B. iii. 595. Tourn. Inst. 136. Elem. Bot. 113. Dill. Cat. Giff. 38. *Symphytum maculosum* sive *Pulmonaria latifolia*, C. B. Pin. 259. Hist. Oxon. iii. 444. Pluk. Almag. 358. *Symphytum maculosum* sive *Pulmonaria*, Chab. 518. A. Sage of Jerusalem. Gal. Pulmonaire, Herbe aux Poumons. G. Fleckigt Lungenkraut. B. Longe-kruid. In hortis colitur. Aprili floret. Ufu. Folia. Vires. Pneumonica & cardiaca censetur. Consolidat, & glutinat. Usus ejus præcipuus est in ulceribus pulmonum, aliisque eorundem affectibus,

phthisi, expuitione sanguinis, &c. Extrinsicus in vulneribus, R. H.

A. 2. *Pulmonaria foliis Echii*, Cod. Med. xcv. Chomel. 86. Ger. 662. Emac. 808. Raii Hist. i. 489. Synop. iii. 226. Tourn. Inst. 136. Elem. Bot. 113. Boerb. Ind. A. 193. Merc. Bot. ii. 30. Phyt. Brit. 99. Mer. Pin. 99. *Pulmonaria angustifolia* rubente cæruleo flore, C. B. Pin. 260. Hist. Oxon. 444. *Pulmonaria Batavica* maxima foliis longioribus, maculis majoribus conspersis, ejusd. *Pulmonaria angustifolia*, Park. Parad. 248. *Pulmonaria rubro flore*, foliis Echii, J. B. iii. 597. *Pulmonaria angustifolia altera*, rubro flore, foliis Echii, Chab. 519. *Symphytum maculosum* seu *Pulmonaria maxima*, foliis quasi saccharo incrustatis, Pluk. Phytog. 227. Almag. 358. Raii Hist. iii. 266. *Symphytum maculosum* sive *Pulmonaria angustifolia*, rubente-cæruleo flore, Pluk. Almag. 259. A. Narrow-leav'd Sage of Betheben. Gal. Pulmonaire, Pulmonée, Herbe aux Poumons. G. Lungenkraut. B. Longe-kruid. In hortis quoque colitur. Majo floret. Ufu. Folia. Vires. Cum præcedente convenit.

II. De *Cynogloss*.

NOtæ sunt, Semina aspera, lappacea, compressa, extremitatibus acutis, sursum ad stylum directis.

A. *Cynoglossa*, Offic. *Cynoglossum*, Ger. 659. Raii Synop. iii. 226. *Cynoglossum vulgare*, J. B. iii. 598. Raii Hist. i. 489. Dill. Cat. Giff. 89. *Cynoglossum majus vulgare*, C. B. Pin. 257. Ger. Emac. 804. Park. Theat. 511. Hist. Oxon. iii. 448. Buxb. 91. Tourn. Inst. 139. Elem. Bot. 116. Mer. Pin. 32. Merc. Bot. i. 31. Phyt. Brit. 33. Boerb. Ind. A. 192. Rupp. Flor. Jen. 9. A. Hound's-Tongue. Gal. Langue de chien. G. Hundes-Zunge. B. Hondstonge. Ad vias, Junio floret. Ufu. Radix, folia. Radix oblonga est, crassa, extus fusca, intus albicans, saporis fatui, mucosi, aliquando subdulcis, saporis graviusculi. Vires. Refrigerat, siccatur. Usus in sistendo fluxu alvi, Gonorrhœa, ac Catarrhis exciscandis: Sanguini etiam sistendo. Strumas & Scrophulas sanat, & ad omnis generis ulcera & vulnera conducit, R. H. p. 490.

Populus medicorum uno ore vim soporiferam attribuit *Cynogloss*o, nullum tamen ejusmodi ejus virtutem adhuc observare potuit D. Fuller.

III. De Boragine.

Hujus nota sunt, Semina rugosa; flores stellati, laciniis acutis, apicibus in umbonem acutum coeuntibus, R. H. p. 493.

A. Borago, Offic. Borrigo, Park. Parad. 249. Chab. 515. Borrigo hortensis, Ger. 653. Emac. 797. Raii Synop. iii. 228. Hist. Oxon. iii. 437. Borrigo floribus cæruleis, J. B. iii. 574. Tourn. Inst. 133. Boerb. Ind. A. 188. Borago floribus cæruleis & albis, Raii Hist. i. 493. Buglossum latifolium, Borrigo, C. B. Pin. 256. A. Borrige. Gal. Bourrache, Bourroche. G. Boragen / Borcsch / Burrekch. B. Bernagie. In hortis. Junio & Julio floret. Ufu. Radix, herba, & flores. Vires. Cordialis est & præcipuis, hinc ille verficulus:

Dicit Borrigo, gaudia semper ago.

Flores inter quatuor cordiales famosos recensentur. Præparatis tribuunt vim roborandi cor (& muniendi in febribus pestilentibus, & ictu serpentum, aliisque venenis) lipopsychiam removendi, lætitiæ melancholicis excitandi, ac sanguinem depurandi, R. H. Succum expressum commendat Boerbavius, tum in omni morbo inflammatorio, Podagrâ, Phrenitide, Paraphrenitide, & Peripneumonia. Flores è quatuor floribus cordialibus: Solatium ferunt omnibus tristibus.

IV. De Buglossò.

Efus nota sunt, Semina rugosa; flores in quinque segmenta obtusa, seu orbiculata expansi, R. Syn. p. 75.

A. 1. Buglossum, Offic. Park. Parad. 249. Buglossum vulgare, Raii Hist. i. 495. Chab. 515. Buglossum vulgare majus, J. B. iii. 573. Buglossum angustifolium majus, C. B. Pin. 256. Tourn. Inst. 134. Boerb. Ind. A. 188. Buglossum perenne majus sativum, Hist. Oxon. iii. 438. Buglossa vulgaris, Ger. 655. Emac. 798. A. Bugloss. Gal. Buglose commune, Bouglose. G. Ochsen-Zunge. B. Offe-Tong. In hortis. Junio & Julio floret. Ufu. Radix, folia, flores; Sant hi è numero quatuor florum cordialium. Vires easdem obtinet, quas Borago. Flores scilicet insignem habent usum in melancholi-

cis & hypochondriacis affectibus, R. H. p. 493.

A. 2. Buglossum sylvestre, Offic. Buglossum sylvestre minus, C. B. Pin. 256. Park. Theat. 765. Tourn. Inst. 134. Boerb. Ind. A. 188. Elem. Bot. 110. Buglossum sylvestre asperum minus annuum, foliis undulatis, Hist. Oxon. iii. 439. Buglossa sylvestris minor, Ger. Emac. 799. Raii Hist. i. 494. Synop. iii. 227. Merc. Bot. i. 24. Pbyt. Brit. 17. Mer. Pin. 17. Echium Fuchsii seu Borago sylvestris, J. B. iii. 581. A. Wild Bugloss. Gal. Buglose sauvage. G. Wilde Ochsen-Zunge. B. Wild Offe-Tong. Inter segetes. Junio floret. Ufu. Herba. Vires. Cum præcedente viribus convenit.

V. De Anchusa.

Anchusa ab Echio, Buglossò, aliisque congeneribus radice sanguineo succo, differt, R. H. p. 496.

A. 1. Anchusa, Offic. Chab. 516. Park. Parad. 250. Anchusa Montpeliana, J. B. iii. 583. Raii Hist. 496. Anchusa puniceis floribus, C. B. Pin. 255. Boerb. Ind. A. 189. Anchusa minor purpurea, Park. Theat. 517. Anchusa, Alcibiadion, Ger. 656. Emac. 800. Buglossum radice rubrà, sive Anchusa vulgarior, floribus cæruleis, Tourn. Inst. 134. Buglossum radice rubrà, sive Anchusa vulgarior, Elem. Bot. 110. Buglossum perenne minus puniceis floribus, Hist. Oxon. iii. 438. A. Alkanet. Gal. Orcanette. G. Ochsen-Zunge. B. Offe-Tong, Sebaaps-Tong. In hortis Botanicorum alicur. Junio floret. Ufu. Radix longa, crassa, & lignosa, cortice rubro colore tingente, saporis astringentis. Vires. Radix oleo soluta rubro colore tingit. Petroleo infusam & illitam ad vulnera recentia, & puncturas commendat, R. H. Radix astringit; vulneraria, alexipharmaca, ac uterina est; partum extrahit, renum vitis, lieni, & bile suffusis datur, ad ambusta, ulcera vetera, & ignem sacrum commendatur; demorsis à serpentibus opitulatur. Radix est valde aperiens, paulò tamen astringens; internè exhibetur in decoctis contra Diarrhæam, Boerb. Hist. Plant. 273.

A. 2. Anchusa lutea, Offic. Ger. 656. Emac. 800. J. B. iii. 583. Raii Hist. i. 497. Anchusa lutea major, Park. Theat. 515. C. B. Pin. 255. Anchusa lutea rarior & elegantior, Chab. 516. Symphytum Echii folio ampliore,

radice rubrâ, *Elem. Bot.* 114. *Symphytum Echii* folio ampliore, radice rubrâ, flore luteo, *Tourn. Inst.* 138. A. *Yellow Alkanet.* Gal. *Orcanette jaune.* G. *Gelbe Dohsen-Zunge.* B. *Grote geele Offe-tong.* In Germania & Gallia reperitur. Junio floret. *Ufu.* Radix; sed in Officinis Anglicanis nunquam reperitur. *Vires.* Cum Hyslopo & Nasturtio pota latas ventris tineas excutit, *Diosc.*

Tres species Anchusæ à *Dioscoride* describuntur; quænam autem plantæ sint, inter auctores non convenit, aliis eas aliò referentibus. *Cæsalpinus* & *Thalius* *Echium* vulgare eo nomine insigniunt, *Turnerus*, *Dodonæus*, & *Cordus* duas species Buglosii constituunt, quo argumento nescio; cum nota illa characteristica, nimirum quod *radix manus inficiat sanguineo colore*, nulli eorum conveniat. Recentiores Botanici plures hujus plantæ species proponunt, à quibus binæ illæ, quas hic exhibeo, 2da & 3tia *Dioscoridis* cum *C. Baubino* rectè censerì posse exiltimo, prima major duntaxat secundæ species esse videtur.

VI. De Echis.

Flore corniculato seu incurvo, & ex angusto principio in latum expanso superiore parte longius excurrente, inferiore breviorè, à reliquis *Asperifoliis* distinguitur, *R. Syn.* p. 76.

A. 1. *Echium*, *Offic. Chab.* 517. *Rivini. Irr. M. Dill. Cat. Giff.* 96. *Echium* vulgare, *C. B. Pin.* 254. *Raii Hist.* i. 498. *Synop.* iii. 277. *J. B. iii.* 586. *Hist. Oxon.* iii. 440. *Tourn. Inst.* 135. *Boerb. Ind. A.* 194. *Ger. Emac.* 802. *Park. Theat.* 414. *Rupp. Flor. Jen.* 176. *Mer. Pin.* 34. *Buxb.* 100. *Chem.* 100. *Pbyt. Brit.* 36. A. *Vipers-Bugloss.* Gal. *Herbe aux Viperes*, *Buglose sawage.* G. *Wilde Dohsen-Zunge.* B. *Slangen-booft.* Secus vias & semitas, Junio floret. *Ufu.* Radix, herba, flores. *Vires.* De hujus viribus nihil certi traditum invenio, *R. H.* p. 498. Ad Epilepsiam, & fervorem radicem sumendam præcipit *Wintemb.* Lumborum dolores sedat, *Diosc.*

A. 2. *Lycopsis*, *Offic. Chab.* 516. *Lycopsis Ægyptiaca*, *C. B. Pin.* 255. *Park. Theat.* 518. *Raii Hist.* i. 499. *Lycopsis Dioscoridis* quibusdam, *J. B. iii.* 584. *Lycopsis Dioscoridis* & *Rauwolfii*, *Hist. Lugd. App.* 28. *Echium Orientale* longioribus floribus, *Hist. Oxon.* iii. 441. *Echium ferox Ægyptium*, flore carneo, *Boerb. Ind.* 79. *Echium latissimo folio*, *Lycopsis* dictum, flore dilutè purpurascete,

Herm. Hort. Lugd. Bat. 225. A. *Wall-Bugloss.* Gal. *Lycopsis* (ainsi nommée comme qui diroit face de Loup.) G. *Wall-Dohsen-Zunge.* B. *Wal-Offe-Tong.* Circa Alepium reperitur. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum oleo illita vulneribus medetur, & cum farina hordeacea ignibus sacris: Sudores peruncta movet, *Diosc.*

De *Lycopli* magna inter Botanicos lis est: aliis nomen illud uni, aliis alteri plantæ attribuentibus. *Mattbiolus*, *Lacuna*, *Dalechampi*, & *Castor Durantis* *Cynoglossum* esse volunt; quorum primus *Ruelli* & *Fuchsi* ejusdem opinionis esse ait. Verum *Ruelli* Linguam Canis esse non posse, ut multi sui temporis Herbarii voluerunt, descriptionibus utriusque collatis affirmat. *Corâus* *Echium* vulgare, *Dodonæus* (in editione Gallica) *Buglossum majus*, *Lonicerus*, *Buglossum sylvestre*, veram *Dioscoridis* *Lycoplin* esse autumant, quorum nullius opinioni consentire possum; & plantam à *Rauwolfio* inventam genuinam potius *Dioscoridis* *Lycoplin* esse existimo, quàm præcedentium quamlibet, aut eam, quæ à *C. Baubino* sub eo nomine exhibetur.

A. 3. *Onofma*, *Offic. J. B.* iii. 586. *Lycopsis*, *C. B. Pin.* 255. *Raii Synop.* iii. 227. *Lycopsis* Anglica, *Ger.* 658. *Emac.* 802. *Park. Theat.* 519. *Echium* alterum, *Mer. Bot.* i. 31. *Pbyt. Brit.* 35. *Echium* alterum seu *Lycopsis* Anglica, *Mer. Pin.* 33. *Echium* ramofius annuum flore suave-rubente, *Hist. Oxon.* iii. 441. A. *Stone Bugloss.* Gal. *Onofma.* G. *Steen Dohsen-Zunge.* B. *Steen-Offe-Tong.* In Insula Jersèia observavit eruditissimus D. *Sherardus*, *LL. D. Ufu.* Folia. *Vires.* In vino pota partus extrahit, *Diosc.*

Onofma insuper planta est, quæ Botanicos Auctores in varias sententias distraxit, & quo referenda sit incertis reddidit. *Dioscorides* enim folia *Anchusæ* similia habere scribens, caulè autem, flore, & semine destitui, magnum altercandi occasionem præbuit. Error hic *Dioscoridis* inde oriri videtur, quod primo post exortum anno eam invenerit, cum folia tantum promit, quemadmodum *Cynoglossum*, *Buglossum*, *Echium*, aliæque id genus plantæ, ad quas & hanc refero, ni *Dioscorides* ipse diversis in Capitibus de iis egisset. Est autem error vulgaris, in quem & alii inciderunt; quomodo enim planta quævis produci potest, si fructu & semine carent? Ab icone, quam exhibet *J. Baubinus*, & foliorum cum *Anchusæ* similitudine, ad hanc plantam potius retuli.

VII. De Heliotropio.

Seminibus lævibus non splendentibus, floribus in spicis longis recurvis, foliis lanuginosis à reliquis differt, R. Meth. p. 95.

A. 1. Heliotropium majus, *Offic. Ger.* 264. *Emac.* 334. *Park. Theat.* 438. *Raii Hist.* i. 501. Heliotropium majus Dioscoridis, C. B. *Pin.* 253. *Tourn. Inst.* 139. *Hist. Oxon.* iii. 452. *Boerb. Ind. A.* 190. Heliotropium majus flore albo, *J. B.* iii. 604. Heliotropium Herba Canceri, *Chab.* 521. A. *Turnsole.* Gal. *Grande Heliotrope, Herbe aux Verrues, Tournesol.* G. *Ennen-Wende / Krebs-Blufme.* B. *Sonnenwende, Tournesol, Kreeft-kruyd.* In hortis colitur. Æstate floret. *Ufu.* Herba, Semina triangula, brevia, cinerea. *Vires.* Decoctum pituitam bilemque per alvum extrahit; ictis à Scorpionibus prodest. Semen carnis excrescentias reprimit, verrucas pensiles tollit; menses & fœtus educit.

A. 2. Heliotropium minus, *Offic. Ger.* 264. *Emac.* 334. *Raii Hist.* i. 501. *Park. Theat.* 438. Heliotropium minus supinum, *Tourn. Inst.* 139. *Boerb. Ind. A.* 191. C. B. *Pin.* 253. Heliotropium supinum alterum, *Ejusd.* Heliotropium minus quorundam, *J. B.* iii. 605. Heliotropium humi fufum flore minimo, femine magno, *Tourn. Corol.* 7. A. *Small Turnsole.* Gal. *petite Heliotrope, Herbe aux Verrues, Tournesol.* G. *Kleine niedrige Ennen-Wende / Krebs-Blufme.* B. *Kleyn Kreeft-Kruit.* In hortis etiam colitur. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

VIII. De Lithospermo.

Notæ sunt, Semen lapideum splendens, flores in quinque segmenta expansi, R. Synop. p. 76.

A. Lithospermum sive Milium Solis, *Offic. Chab.* 518. *J. B.* iii. 590. *Raii Hist.* i. 503. *Synop.* iii. 228. *Merc. Bot.* i. 48. *Pbyt. Brit.* 69. Lithospermum majus erectum, C. B. *Pin.* 258. *Tourn. Inst.* 137. *Boerb. Ind. A.* 190. Lithospermum minus, *Ger.* 486. *Emac.* 609. *Mer. Pin.* 73. Lithospermum vulgare minus, *Park. Theat.* 432. Lithospermum erectum vulgare majus, flore ochroleuco (rectius albo) *Hist. Oxon.* iii. 446. A. *Gromwell.* Gal. *Gremil, Herbe aux Perles.* G. *Meer-Hirse / Steinfamen.* B. *Paarl-Kruyt, Swen-Breek.* In agro-

rum marginibus, & viis publicis. Maio & Junio floret. *Ufu.* Herba, Semen. Semina sunt rotunda, glabra, splendentia, cinerea, lapidea, saporis farinacei. *Vires.* Calculum expellit, Renes abstergit, urinam ciet, partum pellit, *Schrod.*

IX. De Symphyto.

Floribus cylindraceis pendulis, seminibus ad singulos flores quaternis lucidis ab aliis differt, R. Synop. p. 77.

A. Symphytum, Consolida major, *Offic. C. B. Pin.* 258. *Tourn. Inst.* 138. *Hist. Oxon.* iii. 444. *Boerb. Ind. A.* 195. Symphytum magnum, *J. B.* iii. 593. *Raii Synop.* iii. 230. Symphytum majus, *Chab.* 518. Symphytum majus vulgare, *Park. Theat.* 523. Consolida major, *Ger.* 660. *Emac.* 806. *Raii Hist.* i. 505. *Mer. Pin.* 28. Consolida major sive Symphytum majus, *Merc. Bot.* i. 50. *Pbyt. Brit.* 30. A. *Comfrey.* Gal. *Grande Consoude, ou Confere, Oreille d'Anc.* G. *Wall-Wurk / Schmer-Wurk.* B. *Heelwortel, Waalwortel.* In aquosis ad rivos & fossas. Maio floret. Reperitur cum flore albo & purpureo. *Ufu.* Radix, Herba, Flores. Radix est oblonga, furculosa, crassa, extus nigra, intus alba, saporis subdulcis, mucilaginosi. *Vires.* Vulneris est celeberrimum: Fluxum alvi vulnerumque sanguinem sistit, & fracturas Ossium consolidat, dolorem Podagræ & Ichiadicum lenit.

X. De Cerinthe.

Semina in hoc genere unicuique flori bina succedunt lævia, per maturitatem nigra, quo à reliquis omnibus hujus generis differt, R. H. p. 506.

A. Cerinthe, *Offic. Cerinthe major, Ger.* 431. *Emac.* 538. *Raii Hist.* i. 506. Cerinthe major flore luteo & rubro, *Park. Theat.* 520. Cerinthe quorundam major, varicolori flore, *J. B.* iii. 602. *Tourn. Inst.* 30. *Boerb. Ind. A.* 195. Cerynthe veteribus, Cerinthe quorundam, *Chab.* 520. Cerinthe, seu Cynoglossum montanum majus, C. B. *Pin.* 258. *Hist. Oxon.* iii. 445. A. *Honey-Wort.* Gal. *Melinet.* G. *Honig Wurzel / große Hundszunge.* B. *Grote Maru.* In hortis curiosorum reperitur. Vere floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* De viribus pil certi traditur.

SECTIO DUODECIMA.

De Herbis Verticillatis.

Verticillatæ dicuntur hæ plantæ, quia flosculi caulem articulatum velut verticilli amplectuntur, foliis interspersis. Notæ sunt folia in caule ex aduerso bina, flores monopetali, labiati plurimum aut galeati, semina ad singulos flores quaterna, quibus floris calyx pro vasculo inseruit, R. H. p. 508.

Plantæ Verticillatæ sunt vel

- Fruticosæ, hoc est, quarum Superficies perennat, flore
  - Galeato & labiato, seu utrinque labiato,
    - Grandi, in spicis laxis è verticillis aliquantulum distantibus compositis, foliis latis obtusis.
    - Minore, foliis
      - Oblongis & angustis, florum verticillis.
        - In spicas digestis
          - Breviores, floribus densius stipatis,
            - Habitiores, cum foliis in summa Spica: *Stæchas*.
            - Minores & tenuiores seu graciliores, longis infidentes pediculis Spicæ triticæ æmulas: *Lavendula*.
            - Longiores, è verticillis rarioribus compositas, foliis virentibus: *Hyssopus*.
          - Ad caulium nodos, foliis intermissis
            - Major, in magnum fruticem adolefcens: *Rosmarinus*.
            - Minor & humilior: *Satureia*.
    - Brevibus & latiusculis, florum verticillis in spicas breves & habitiores digestis,
      - Villosas, odore suavi sed vehementi: *Marum*.
      - Non villosas, foliis

- Latoribus brevibus & viridioribus: *Thymum*.
- Oblongis incanis & ad margines crenatis: *Polium*.
- Galea carente, foliis latoribus radice Reptatrice foliis quernis: *Chamaedrys*.
- Non repente foliis subtus incanis
  - Elatior & lignosior: *Teucrium*.
  - Humilior & odorator: *Marum Syriacum*.
- Herbaceæ, hoc est, quarum caules non perennant, floribus.
  - Quadrupartitis aut quinquepartitis, vix labiatis, tubo brevi; foliis
    - Integris, odore
      - Suavi, radice reptatrice florum verticillis
        - Nullo manifesto aquatica: *Eycopus*.
        - In spicas digestis: *Mentha*.
        - Ad caulium nodos, foliis intermissis: *Pulegium*.
      - Laciniatis,
        - Seu circumscriptione
          - Subrotundis: *Cardiaca*.
          - Longioribus: *Verbena*.
    - Galeatis & labiatis, seu utrinque labiatis, tubo productiore
      - In capitula squamosa congestis in summis caulibus & ramulis, squamis
        - Majoribus, glabris: *Dictamnus*.
        - Minoribus,
          - In Spicas excurrentibus: *Origanum*.
          - Humilior & minor odoratissima: *Majorana*.
      - In Spicas dispositis
        - Rariores, è verticillis paulo à se invicem remotioribus compositas, odore
          - Suavi, foliis Majoranæ, *Ocyminum*.
          - Minus grato, foliis rugosis, Floribus hiantibus
            - Majoribus: *Sclarea*.
            - Minoribus: *Horminum*.
          - Urticæ odore fætido: *Galeopsis*.
        - Densiores & habitiores, verticillis proxime admotis foliis
          - Incans, Urticæ foliorum æmulis, odore Menthæ: *Nepeta*.
          - Virentibus,

Elatior,

- a b
- { Elatior, folio Crenato: *Betonica*.
  - { Humilior, folio circum oras æquali: *Prunella*.
- Ad caulium nodos è foliorum alis exeuntibus
- { Sessilibus, pediculis brevibus aut nullis, verticillis
    - { DENSE stipatis, multis floribus congestis
      - { Elatior odore gravi, foliis incanis acutis: *Stachys*.
      - { Humiliores foliis
        - { Incanis ferratis odore vehementiore: *Marrubium*.
        - { Viridioribus Origani odore remissione: *Clyнопodium*.
    - { Minoribus & minus densis
      - { Foliis Urticæ odore fœtido: *Lanium*.
      - { Flagellis reptatricibus, foliis subrotundis, crenatis, florum galeis reflexis: *Chamæcisus*.
  - { Pediculis innitentibus
    - { Oblongis, stoculos plures sparsos sustinentibus, foliis & odore Menthæ: *Calamintba*.
    - { Brevibus, flores multos confertos gestantibus, foliis
      - { Atrovirentibus & latioribus odore citri: *Melissa*.
      - { Serpylli: *Acinos*.
      - { Et odore Lamii: *Ballote*.
      - { A Lamio differentibus: *Sideritis*.
- Galeâ carentibus, labiatis, foliis
- { Integris
    - { Odoratis, Allium spirantibus
      - { Elatior, Salvifolia, floribus Spicatis, sylvatica: *Scorodonia*.
      - { Humilior, reptatrix, palustris, foliis Chamædryos: *Scordium*.
    - { Inodoris duorum generum caulibus aliis erectis, qui flores sustinent; aliis supinis & repentibus, floribus Spicatis: *Bugula*.
    - { Trifidis, facie & odore Pinus: *Chamaepitys*.

De Herbis Verticillatis fruticosis.

I. De Salvia.

NOTE sunt, Flores magni, biantes, in spicis laxis à verticillis aliquantulum distantibus compositis, folia lata, obtusa, rugosa, odor validus & vehementior, R. H. p. 509.

A. 1. Salvia hortensis major, *Offic.* Salvia, *Chab.* 432. Salvia major, *Ger.* 623. *Emac.* 764. Salvia major vulgaris, *Park. Theat.* 49. *Hist. Oxon.* iii. 399. Salvia major, an Sphacelus Theophrasti? *C. B. Pin.* 237. *Tourn. Inst.* 180. *Boerb. Ind.* A. 165. *Rupp. Flor. Jen.* 179. Salvia latifolia, *J. B.* iii. 304. *Raii Hist.* i. 509. *Buxb.* 292. *A. Common Sage.* Gal. Grande Sauge. G. Große Salbey. B. Grove Salie. In hortis. Junio floret. *Usu.* Folia & Flores: *Vires.* Diuretica est; Menses ob crassitiem remoratas ciet, nimios emendat. Prodest in Paralyfi, Vertigine, Tremore, Catarrhis. Extrinsicus Aphthas oris abstergit, *Schrod.*

A. 2. Salvia hortensis minor, *Offic.* Salvia minor, *Ger.* 623. *Emac.* 764. *Raii Hist.* i. 510. Salvia minor aurita & non aurita, *C. B. Pin.* 237. *Hist. Oxon.* iii. 400. *Tourn. Inst.* 181. *Boerb. Ind.* A. 166. *Rupp. Flor. Jen.* 180. Salvia minor auriculata, *J. B.* iii. 305. *Chab.* 432. Salvia minor sive pinnata, *Park. Theat.* 50. *A. Sage of Vertue.* Gal. Sauge franche, ou petite Sauge. G. Kleine Salbey. B. Fyne Salie. In hortis. Junio floret. *Usu.* Folia & Flores. *Vires.* Cum priore convenit, sed mitior.

A. 3. Salvia folio tenuiore, *Cod. Med.* ciii. *C. B. Pin.* 237. *Tourn. Inst.* 181. *Elem. Bot.* 149. *Raii Hist.* i. 510. Salvia Indica, *Ger.* 623. *Emac.* 765. Salvia minor aurita odoratissima Hispanica, *Park. Theat.* 50. Salvia tenuifolia, *J. B.* iii. 306. Salvia minor tenuifolia, *Chab.* 432. *Hist. Oxon.* iii. 400. *A. Spanish Sage.* Gal. Sauge de Catalogne. G. Spanische Salbey. B. Smalle Salie. In hortis colitur. *Usu.* Folia. *Vires.* Cum prioribus convenit.

II. De Phlomis.

Notæ sunt, Flos tubulosus, superne in duo labia fissus, quorum superius in inferius procumbit; calix è quinque planis compositus, Raii Meth. A. 58.

A. Phlomis, *Offic.* Phlomis, Verbascum Salvifolium, *Mont. Plant. Ind.* 50. Phlomis fruticosa Salviæ folio latiore, & rotundiore, *Tourn. Inst.* 177. *Boerb. Ind.* A. 160. Phlomis fruticosa Salviæ folio, flore luteo, *Elem. Bot.* 147. Salvia fruticosa lutea latifolia, sive Verbascum sylvestre quartum Matthioli, *Park. Theat.* 51. *Raii Hist.* i. 511. Salvia sylvestris Verbasci latis foliis, *Cupan. Hort. Caib.* 199. Pseudo-salvia major lutea vulgatio latifolia, *Hist. Oxon.* iii. 397. Verbascum latis Salviæ foliis, *C. B. Pin.* 240. Verbascum Matthioli, *Ger.* 625. *Emac.* 767. A. Yellow Sage. Gal. *Boüillon sauvage.* G. Wild Bull-Kraut. B. Wild Wolle-Kruit. In hortis. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Adstringit, & inter Plantas vulnerarias enumeratur, *Mont.*

III. De Lavendula.

Notæ sunt, Flores in Spicas tenuiores, triticearum æmulas, longis pediculis insidentes congesti, R. H. p. 512.

A. 1. Lavendula, *Offic.* Lavendula major sive vulgaris, *Park. Theat.* 72. *Hist. Oxon.* iii. 352. *Raii Hist.* i. 512. Lavendula flore cæruleo & albo, *Ger.* 467. *Emac.* 583. Lavendula latifolia, *C. B. Pin.* 216. *Tourn. Inst.* 198. *Boerb. Ind.* A. 152. *Rupp. Flor. Jen.* 190. *Buxb.* 181. Pseudo-nardus, quæ vulgo Spica, *J. B.* iii. 281. Spica *Officinarum German.* A. Greater Lavender. Gal. Grande Lavande, Lavende mâle, ou Aspic, ou Nard. G. Lavendel. B. Lavendel met brede bladeren. In hortis colitur. Julio floret. *Ufu.* Herba & flores. *Vires.* Partium est tenuium, cephalica, & nervina. Usus præcipuus in Catarrhis, Paralyfi, Spasmo, Vertigine, Lethargo, Tremore artuum. In Urina, mensibus, ac Fœtu pellen-do, in torminibus ventris flatulentis. Extrinsicus in lixiviiis capitis ac artuum, in Masticatoriis, *Schrod.*

A. 2. Spica Lavendula vulgaris, *Offic.* Lavendula angustifolia, *C. B. Pin.* 216. *Tourn. Inst.* 198. *Boerb. Ind.* A. 152. *Buxb.* 181. *Rupp.*

Flor. Jen. 191. Lavendula minor sive Spica, *Ger.* 468. *Emac.* 584. *Raii Hist.* i. 513. *Hist. Oxon.* iii. 552. *Park. Theat.* 73. Pseudo-nardus quæ Lavendula vulgò, *J. B.* iii. 282. Pseudo-nardus fœmina sive Lavendula, *Cbab.* 425. A. Common Lavender, or Spike. Gal. Lavande commune & femelle. G. gemeine Lavendel. B. Lavendel. In Hispania & Gallia provenit. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Eadem cum priore. Preparatur *Oleum Spicæ.* Uteri motus ac dolores compescit umbilico illitum, *Schrod.*

IV. De Stœchade.

Spicis habitioribus pilosis, squamulis imbricatis ab aliis differt, R. H. p. 513.

A. 1. Stœchas Arabica, *Offic.* Stœchas Arabica vulgò dicta, *J. B.* iii. 277. *Raii Hist.* i. 514. Stœchas purpurea, *C. B. Pin.* 216. *Rupp. Flor. Jen.* 190. *Tourn. Inst.* 201. *Eserb. Ind.* A. 153. Stœchas vulgaris, *Park. Theat.* 67. Stœchas sive Spica hortulana, *Ger.* 469. *Emac.* 585. Stœchas brevioribus ligulis, *Hist. Oxon.* iii. 353. Stœchas sive Stichas, *Cbab.* 434. A. French Lavender. Gal. Stecas Arabique. G. Arabisch Stechas. B. Arabische Stœchas. In Hispania & Gallia provenit. Majo floret. *Ufu.* Flores sunt capitula oblonga, squamata, ornata flosculis oblongis galeatis, & labiatis, saporis subacris, amaricantis, odoris fragrantis & gratiusculi. Eligendæ spicæ recentès odoratæ & subamaræ. *Vires.* Abstergit, attenuat, & aperit. Usus præcipuus in affectibus capitis & nervorum, scilicet in Vertigine, Apoplexia, Paralyfi, Lethargo: In morbis pectoris idem præstat quod Hyssopus; insuper Urinam & Menfes ciet, Venenis resistit, affectibus Hypochondriacis succurrit. Extrinsicus in Lotionibus capitis, suffitu, &c. *Schrod.*

A. 2. Tragium alterum, *Offic.* Tragium alterum Dioscoridis quibusdam, foliis Trichomanis, *J. B.* iii. 279. Tragium alterum Dioscoridis, secudus Arabum & Halepensium, *Cbab.* 425. Stœchadi ferratæ affinis, *C. B. Pin.* 216. *Hist. Oxon.* iii. 354. *Raii Hist.* i. 514. Secudus vel Sucudus Avicennæ, *Rauwolf.* A. Bastard Dittany. Gal. Tragium. G. Tragium. B. Bok-stinkende Kruid Tragium genaamt. Circa Halepum invenit *Rauwolfius*, udis præsertim locis. *Ufu.* Herba, Radix. *Vires.* Tam crudam quam

quam coctam Dysentericis prodesse dicit, *Diosc.*

Tragium alterum à *Dioscoride* in hunc modum describitur: *Folia Scolopendrii habet, & radicem sylvestris Raphani tenuem, candidam. Folia autem Autumnò birci virus olent; exinde sibi Tragii nomen adoptavit. Provenit in montibus & præcipitiis, unde non immerito à Rauwolfio pro vero supponitur.*

V. De Rosmarino.

Magnitudine sua & statura insigni, floribus ad caulium nodos foliis intermixtis, foliis oblongis, angustis, prona parte candidis, suprad obscuris virentibus, à congeneribus differt, *R. H. p. 515.*

*A. Rosmarinus, Offic. Rosmarinum coronarium, Ger. 1109. Emac. 1292. Rosmarinus coronarius fruticosus, F. B. ii. 25. Raii Hist. i. 515. Rosmarinus hortensis angustifolio, C. B. Pin. 217. Hist. Oxon. iii. 214. Tourn. Inst. 195. Boerb. Ind. A. 179. Rupp. Flor. Jen. 189. Libanotis sive Rosmarinus coronarius, Chab. 104. Libanotis coronaria sive Rosmarinum vulgare, Park. Theat. 71. A. Rosemary. Gal. Romarin. G. Rosmarin. B. Rosmaryn. In hortis. Vere floret. Usu. Folia, Flores (Anthos dicti) & Semen. Vires. Cephalica sunt è præcipuis, Nervina ac etiam Uterina. Usus præcipuus in affectibus Capitis ac Nervorum, Apoplexia, Epilepsia, Paralyssi, Vertigine, Caro, &c. Visum acuunt, foetorem anhelitus emendant, Hepatis, Lienis, ac Uteri obstructions resolvunt, Ictero ac fluori albo mulierum medentur, Corque confortant, *Schrod.**

VI. De Hyssopo.

Spicis florum longis, è verticillis rarioribus compositis, floribus versus unam partem spectantibus, segmento supremo, quod pro galea est, bifido, & sursum reflexo, foliis virentibus à reliquis distinguitur, *R. H. p. 516.*

A. Hyssopus, Offic. Hyssopus vulgaris, Park. Theat. i. Hist. Oxon. iii. 361. Hyssopus Officinarum caerulea sive spicata, C. B. Pin. 217. Tourn. Inst. 200. Boerb. Ind. A. 160. Rupp. Flor. Jen. 191. Buxb. 164. Hyssopus vulgaris spicatus angustifolius, F. B. iii. 274. Raii Hist. i. 579. Hyssopus Arabum, Ger.

*464. Emac. 576. Hyssopum sive Hyssopus, Chab. 423. A. Hyssop. Gal. Hyssope. G. Yssen / Ysep. B. Hyssop, Ysep. In hortis feritur. Julio ac Augusto floret. Usu. Herba. Vires. Attenuat, aperit, & abstergit. Usus præcipuus in affectibus Pulmonum tartareis Tussi, Asthmate. Extrinsecus adhibetur crebro ad fugillationes oculorum, ad uterum mundificandum, auriumque tinnitus tollendos, ad oris absterionem. *Schrod.* Pro Hyssopo, Vid. *Epistolae Salmasii & Beveracii.**

VII. De Satureia.

Nota ejus sunt, Flores galeati & labiati, in spicam digesti ad caulium nodos foliis intermixtis, statura minor & humilior, *R. Meth. p. 96.*

*A. 1. Satureia, Offic. Chab. 429. Satureia hortensis, Park. Theat. 4. Raii Hist. i. 518. Satureia Æstiva hortensis, Ger. 461. Emac. 575. Satureia fativa, F. B. iii. 272. Boerb. Ind. A. 161. Tourn. Inst. 197. Buxb. 293. Rupp. Flor. Jen. 189. Satureia hortensis sive Cunila fativa Plinii, C. B. Pin. 218. Satureia annua Cunilla dicta vulgaris, Hist. Oxon. iii. 411. A. Summer Savory. Gal. Sariette, Savorée. G. Saturen / Käse-krout / Kollen. B. Boon-Kruid, Keulen. In hortis feritur. Junio floret. Usu. Herba. Vires. Est inter herbas calidas, & acres quæ Urinam & Menses movent: facultatibus cum Thymo, Serpyllo, & Hyssopo convenire aiunt, *R. H. p. 518.**

A. 2. Thymbra, Offic. Satureia hortensis, Ger. 461. Emac. 575. Satureia vulgaris, Park. Theat. 4. Satureia montana, C. B. Pin. 218. Satureia perennis hortensis vulgaris, Hist. Oxon. iii. 411. Satureia durior, F. B. iii. 272. Raii Hist. i. 518. Satureia durior sive Thymbra, Chab. 423. Satureia montana durior flore in pediculis ramosis ex alis foliorum, Boerb. Ind. A. 161. Satureia hortensis sive Thymbra legitima Dioscoridis, Grisl. V. Lusit. Calamintha frutescens, Satureiæ folio, facie & odore, Tourn. Inst. 194. A. Winter Savory. Gal. Sariette, Sadrée, Savorée. G. Winter-Saturen / Winters Ysep. B. Winter-Keulen. In hortis colitur. Ætate floret. Usu. Herba. Vires. Cum priore viribus convenit.

A. 3. Thymbra vera, Offic. Thymbra legitima, Tourn. Cor. 13. Thymbra Græca, F. B. iii. 373. Thymbra sive Satureia Cretica

legitima, *Park. Theat.* 4. *Satureia Cretica*, *C. B. Pin.* 218. *Ger. Emac.* 576. *Raii Hist.* i. 519. *Satureia Cretica latiore folio*, *Hist. Oxon.* iii. 412. *Satureia frutescens Arabica*, folio fimbriato, hirsuto, *Breyn. P.* ii. 88. *Satureia Cretica folio rigido*, brevi, crasso, *Boerb. Ind. A.* 161. *Tragoriganum Alpin.* *Exot.* 78. An *Hyslopum montanum Cilicium* quibusdam, *J. B.* iii. 277? A. *True Savory.* *Gal. Thymbre.* G. *Saturey / Sadaney / Pfeffer-traut.* B. *Keulen wyt Kandie.* In *Insula Creta* reperitur. *Ufu.* Herba, sed in *Officinis nostris* advena est. *Vires.* Urinam & menses provocat, tussientibus cum melle valet.

A. 4. *Satureia Spicata*, *Offic. C. B. Pin.* 218. *Boerb. Ind. A.* 161. *Satureia Sti. Juliani*, *Ger.* 461. *Emac.* 576. *Raii Hist.* i. 518. *Satureia Spicata Sti. Juliani*, *Park. Theat.* 4. *Satureia foliis tenuibus sive tenuifolia Sti. Juliani* quorundam, *J. B.* iii. 273. *Satureia tenuifolia Sti. Juliani* quorundam: *Thymbra vera* sive genuina aliis, *Cbab.* 423. *Thymbra Sti. Juliani*, sive *Satureia vera Lobelio*, *Elem. Bot.* 166. *Tourn. Inst.* 198. A. *Rock Savory.* *Gal. Perce-pierre.* G. *Felsen Saturey / Epische Saturey.* B. *Keulen van St. Juliansberg.* In collibus & muris. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum reliquis viribus convenit.

Saxifragam primam Matthioli pro hac planta *C. Baubinus* habet, *Parkinsonus* autem diversam facit, quem consule.

VIII. De Thymo.

Differt à *Satureia*, cui aliàs similis est, odoris fragrantia, & floribus in oblonga capitula congestis, *R. H.* p. 519.

A. *Thymum verum*, *Offic.* *Thymum Creticum*, *Ger.* 459. *Emac.* 574. *Thymum Creticum sive Antiquorum*, *J. B.* iii. 262. *Thymum legitimum capitatum*, *Park. Theat.* 6. *Thymus capitatus*, qui *Dioscoridis*, *C. B. Pin.* 219. *Raii Hist.* i. 519. *Tourn. Inst.* 196. *Boerb. Ind. A.* 155. *Hyslopum capitata minor*, *Thymi odore*, *Hist. Oxon.* iii. 360. A. *True Thyme.* *Gal. Thym de Crete.* G. *Thymian.* B. *Thym.* In *Creta* sponte oritur, in hortis apud nos reperitur. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Attenuat, incidit, aperit, usus præcipue in vitis *Pulmonum anhelosis* & *orthopnoicis*; *Menses* & *urinas* ciet, *partus* &

secundinas expellit. *Vermes* necat, *pituitam* per alvum trahit, *tumores* discutit, *concretum sanguinem* dissolvit. *Ischiadicis* subvenit.

IX. De Maro.

Foliis *Thymi majoribus*, capitulis & verticillis lanuginosis, odoris fragrantia, ab omnibus *Verticillatis* distinguitur, *R. H.* p. 520.

A. *Marum*, *Offic. Ger.* 544. *Emac.* 670. *Raii Hist.* i. 520. *Marum vulgare*, *Park. Theat.* 12. *Hist. Oxon.* iii. 372. *Mastichina*, *Boerb. Ind. A.* 156. *Sampfuchus sive Marum Mastichen redolens*, *C. B. Pin.* 244. *Clinopodium quibusdam*, *Mastichina Gallorum*, *J. B.* iii. 243. *Cbab.* 419. *Thymbra Hispanica*, *Majoranæ folio*, *Tourn. Inst.* 197. *Rupp. Fior. Jen.* 190. *Elem. Bot.* 166. *Clinopodium Thymi majore folio*, *verticillis lanuginosis Mastichen olens*, *Pluk. Almag.* 110. A. *Herb. Mastick.* *Gal. Mirron, ou Marjolaine d'Angleterre.* G. *Ruber-Kraut.* B. *Mastik van de Francen.* In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Planta est *Sudorifica*, *cephalica*, & *aperiens*. In moribus *animalium venenatorum* conducit, uti & in halitu *cadaveroso*, *Boerb. Hist. Plant.* p. 22.

X. De Serpyllo.

Notæ sunt, *Folia brevia & latiuscula*, flores in capitula in summis ramulis habitiora & laxa congesti, *R. H.* p. 520.

A. 1. *Thymus*, *Offic.* *Thymus vulgaris* folio tenuiore, *C. B. Pin.* 219. *Tourn. Inst.* 196. *Boerb. Ind. A.* 155. *Thymum durius*, *Ger.* 458. *Emac.* 573. *Raii Hist.* i. 521. *Thymum durius vulgare*, *Park. Theat.* 7. *Thymum vulgare durius*, *Hist. Oxon.* iii. 401. *Thymum vulgare rigidius*, folio cinereo, *J. B.* iii. 263. *Thymus vel Thymum*, *Cbab.* 411. A. *Thym.* *Gal. Thym.* G. *Thymian.* B. *Thym.* *Hooy-Tym.* In hortis colitur. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* In affectibus *tartareis Pulmonum*, ac *Artuum*, omnia viscera referat, appetitum excitat, *Schrod.*

A. 2. *Thymus sylvestris*, *Offic.* *Thymus Narbonensis Zygis dictus*, *Hist. Oxon.* iii. 402. *Narbonensis Zygis dictus Serpyllum Creticum*, *Ger.* 456. *Emac.* 571. *Serpyllum Narbonense*, *Park. Theat.* 7. *Serpyllum folio Thymi*, *C. B.* Pin.

Pin. 220. *Raii Hist.* i. 523. Serpyllum sylvestre, Zygis Clusii, Thymo vulgari rigidiori simile, *J. B.* iii. 271. Thymbra Hispanica Coridis folio, *Tourn. Inst.* 117. *Elem. Bot.* 166. A. *Wild Thyme.* Gal. *Thym sauvage.* G. *Wilder Thymian.* B. *Wilde Thym.* In hortis curiosorum colitur. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum Thymo viribus convenit.

A. 3. Serpyllum verum, *Offic.* Serpyllum majus, *Park. Theat.* 8. *Raii Hist.* i. 522. Serpyllum vulgare majus, C. B. *Pin.* 200. *Hist. Oxon.* iii. 403. *Raii Synop.* iii. 231. *Boerb. Ind. A.* 135. *Tourn. Inst.* 197. *Elem. Bot.* 165. Serpyllum majus flore purpureo & albo, *Ger.* 456. *Emac.* 570. Serpyllum latifolium, *Pet. 1. erb.* Brit. 31. A. *Great Mother of Thyme.* Gal. *Serpolet.* G. *Thymians Grosfmutter / Großer Garten-Quendel.* B. *große Quendel.* In hortis colitur. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Menses & Urinam ciet; torminibus, ruptis, vulsis & jecorinis inflammationibus auxiliatur, capitis dolores mulcet, maximè vero Phreneticis & Lethargicis convenit, eruentos vomitus sedat, adversus Serpentes prodest, *Diosc.*

A. 4. Serpyllum citratum, *Offic. Ger.* 458. *Emac.* 573. *Park. Theat.* 6. *Raii Hist.* i. 522. *Synop.* iii. 231. *Mer. 1. in.* 112. *Dill. Cat. Giff.* 134. *Rupp. Flor. Jen.* 189. *Lurb.* 301. *Rivin. Irr. Men.* Serpyllum alterum citratum, *Thyt. Brit.* 112. Serpyllum foliis citri odore, C. B. *Pin.* 220. *Tourn. Inst.* 197. *Elem. Bot.* 165. *Boerb. Ind. A.* 155. *Hist. Oxon.* iii. 403. Serpyllum citri odore, *J. B.* iii. 270. A. *Lemon Thyme.* Gal. *Serpolet sauvage citronné.* G. *Strenen-Quendel.* B. *Quendel ruykende als Citroen.* In montosis. Augusto floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum reliquis viribus convenit.

A. 5. Serpyllum, *Offic.* Serpyllum vulgare, *Ger.* 455. *Emac.* 570. *List. Oxon.* iii. 403. *Raii Hist.* i. 521. *Synop.* iii. 230. *J. B.* iii. 269. Serpyllum vulgare minus, C. B. *Pin.* 220. *Park. Theat.* 8. *Tourn. Inst.* 197. *Elem. Bot.* 165. *Boerb. Ind. A.* 155. *Rupp. Flor. Jen.* 189. *Lurb.* 300. Serpylli vulgaris primum genus, *Mer. Pin.* 112. Serpyllum, *Rivin. Irr. M. Dill. Cat. Giff.* 134. Serpyllum vulgare, Saxifraga, *Merc. Bot. i.* 68. *Thyt. Brit.* 112. Serpyllus vel Serpyllum, *Chab.* 412. A. *Mother of Thyme.* Gal. *Serpolet sauvage.* G. *Feld-Quendel.* B. *Quendel.* In pascuis siccioribus. Junio & Julio floret *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum Thymo convenire videtur, Urinam & Menses movet.

A. 6. Saxifraga Dioscoridis, *Matth.* fol. 976. Saxifraga vera Dioscoridis, C. B. *Metb.* 693. *Lagd.* iv. Saxifraga, *Matth. Comp.* 642. *Cum.*

Epit. 716. Saxifraga vera Dioscoridis Matthioli, *Park. Theat.* 426. A. *The true Saxifrage of Dioscorides according to Matthioli.* Gal. *Saxifrage de Dioscoride & de Matthioli.* G. rechter *Steenbreck* des *Dioscorides* nach dem *Matthioli.* B. *Rechte Steenbreck van Dioscorides deselve als van Matthioli.* In perris & asperis *Ufu.* Herba. *Vires.* Cocta in Vino febricitantibus opitulatur. Stranguriæ prodest, singultum sedat, calculos vesicæ frangit, & urinam ciet, *Diosc.*

Hæ sunt vires Saxifragæ suæ à *Dioscoride* attributæ, verum huic plantæ non rectè ex sententia nostra adscribuntur, in eo *Matthiolum* tantum secutus. Quænam sit vera Antiquorum Saxifraga in capite de *Lychnide* ostendere conatus sum, & plantæ illi vires hæc convenire existimo: Quænam planta hæc sit aliis multis præter illum Botanicis non apparet adeoque à nonnullis suspecta est.

XI. De Tragorigano.

Verticillis densis à Thymo & Serpyllo differt.

A. 1. Tragoriganum, *Offic.* Tragoriganum Creticum, C. B. *Pin.* 223. *Park. Theat.* 16. *Raii Hist.* i. 523. *Hist. Oxon.* iii. 373. Tragoriganum Cretense, *Ger. Emac.* 668. Tragoriganum quibusdam nigrius, folio duro, flore purpureo, *J. B.* iii. 261. Tragoriganum foliis Thymbræ majoribus, duris, nigricantibus, punctatis, flore purpureo minore, *Pluk. Almag.* 374. A. *Goats Marjoram.* Gal. *Origan de Bouc.* G. *Trag oder Becks-Dosten.* B. *Bockx-Orego.* In Creta Insula invenitur. Martio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Calfacit, Urinam ciet, Menses provocat, Stomachum imbecillum corroborat.

A. 2. Tragoriganum alterum, *Offic.* Tragoriganum Clusii, *Ger.* 543. *Emac.* 668. Tragoriganum Hispanicum, *Park. Theat.* 16. Tragoriganum angustifolium, C. B. *Pin.* 223. *Raii Hist.* i. 523. *Hist. Oxon.* 373. Tragoriganum tenuioribus foliis, flore candido, *J. B.* iii. 261. *Chab.* 411. Tragoriganum Creticum minus & tenuius, *Alp. Exot.* 79. A. *Spanish Goats Marjoram.* Gal. *Origan de Bouc d'Espagne.* G. *Spanisch schmall-blätterich Becks-Dosten.* B. *Spaanse Bockx-Orego.* In regno Valentino reperitur. Martio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit.

XII. De Polio.

Notæ sunt, Folia oblonga circa margines crenata, R. H. p. 524.

A. 1. Polium montanum, *Offic.* Polium montanum album, C. B. *Pin.* 221. *Ger.* 528. *Emac.* 653. *Raii Hist.* i. 524. *Hist. Oxon.* iii. 355. *Tourn. Inst.* 206. *Mat. Med.* 264. *Elem. Bot.* 175. *Chom. Plan. Usu* 367. Polium montanum Monspeliacum, *Park. Theat.* 24. A. *White Poley Mountain.* Gal. *Polion blanc des montagnes.* G. *Berg-Poley.* B. *Witte Berg-Polium.* In Italia & Gallia provenit. Floret æstate. *Usu.* Herba. Eligendæ recentis odoratæ. *Vires.* Urinam & Menses ciet; Hydropicos & Ictericos juvat; venenatis moribus auxiliatur, R. H. Incidit, aperit.

Polium duplex facit *Dioscorides*, montanum & alterum: de Polio autem montano sic scribit: *Tenuis frutex est, candidus, dodrantalis, semine refer- tus; capitulo in cacumine quandam corymborum spe- ciem præ se ferente, parvo, cano hominis capillo si- mili, graviter olente, non sine quadam suavitate.* Alterum fruticosius, non usque adeo valens odore, & viribus infirmius. *Polii montani descriptio,* quam supra citavimus adeo brevis est, ut *Medici* locis in diversis alias aliasque plantas pro eo acceperint. *Tournefortius*, uti & *Chomelius*, montanum tam album quam luteum, C. B. *Pin.* in suam *Materiam Medicam* retulit. Horum prius *Hermannus* & *Kokerus* *Officinale* esse putant, uti etiam alterum *Commelinus* & *Philippus Millerus.* *Ruppertus* verò *Polium Lavendulæ folio Pinacis* pro eo accipit, & *Josephus Millerus Raudusque* Polium maritimum erectum Monspeliacum ejusdem *Auctoris.* De posteriore ita scribit *Magnolius:* *Multo minus, nec tam grati odoris est, quod Po- lium montanum album, à C. B. in Pin. dicitur;* quam ob causam etiam album in *Officinis* præferri debeat, cætera tamen non omiserim.

Præter modo dictum in *Officinis* etiam habemus alium quoddam, sed rarius, eo quod est *Crete* incola quodque sit longè gravioris odoris, efficacius est, & prioribus antefendum.

A. 2. Polium alterum, *Offic.* Polium mon- tanum, *Offic.* *Rupp. Flor. Fen.* 178. Polium Lavendulæ folio, C. B. *Pin.* 220. *Tourn. Inst.* 206. *Boerb. Ind. A.* 183. *Hist. Oxon.* iii. 356. Polium montanum Lavendulæ folio, *Park. Theat.* 25. *Raii Hist.* i. 525. Polium Lavendulæ folio flore albo, *Ger. Emac.* 655. *Ajuga folio in- tegro, Rivin. Irr. M. A. Poley Mountain with Lavender Leaves.* Gal. *Autre Polion blanc des*

montagnes. G. *Berg-Polium mit Lavendel-Blä- tern.* B. *Polium met Bladeren van Lavendel.* In hortis *Botanicorum.* Junio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit, sed minus efficacius.

A. 3. Polium montanum, *Offic.* *Chom. Pl. Usu* 92. Polium montanum luteum, C. B. *Pin.* 220. *Chom. Pl. Usu* 367. *Raii Hist.* i. 525. *Ger.* 528. *Emac.* 653. *Hist. Oxon.* iii. 355. *Tourn. Inst.* 206. *Mat. Med.* 264. *Elem. Bot.* 175. *Boerb. Ind. A.* 183. Polium montanum vulgare, *Park. Theat.* 24. A. *Yellow Poley Mountain.* Gal. *Le Polion jaune des montagnes.* G. *Berg-gelbe Poley.* B. *Polium met gele Blom.* In Hispania & Gallia *Narbonensi* provenit. Junio & Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum albo viribus convenire dicitur.

A. 4. Polium montanum, *Offic. Mill. Bot. Offic.* 352. *Rand. Ind. Plant. Offic.* 69. Polium maritimum erectum Monspeliacum, C. B. *Pin.* 221. *Raii Hist.* i. 524. *Tourn. Inst.* 206. *Elem. Bot.* 175. *Hist. Oxon.* iii. 355. Polium *Monspellu- lanum,* J. B. iii. 299. *Chab.* 431. Polium mon- tanum minus, *Park. Theat.* 23. A. *Ereck or Mountain Poley.* Gal. *Petit Polion des montagnes.* G. *Klein Berg-Poley.* B. *Kleine Berg-Polium.* In locis maritimis, & collibus arenosis Gallie *Narbonensis.* Ætate floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum prioribus convenit.

XIII. De Teucrio.

Staturâ suâ, & magnitudine, foliis latioribus à *Chamædry* differt, quacum floribus galeâ caren- tibus convenit, R. H. p. 526.

A. 1. Teucrium, *Offic. C. B. Pin.* 247. *Raii Hist.* i. 526. Teucrium multis, J. B. iii. 290. Teucrium latifolium, *Ger.* 532. *Emac.* 654. Teucrium majus vulgare, *Park. Theat.* 103. Teucrium five Teucris, *Chab.* 419. Teucrium calice tubulato, flore pallidè luteolo, *Boerb. Ind. A.* 181. *Chamædry fruticosior* five Teucrium vulgare flore ochroleuco, *Hist. Oxon.* iii. 421. *Chamædry frutescens,* Teucrium vulgò, *Elem. Bot.* 174. *Tourn. Inst.* 205. A. *Tree-German- der.* Gal. *Grosse Germandrée.* G. *Staudiche Gamanderlein.* B. *Grote Gamander.* In Italia & Sicilia provenit. Ætate floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Calfacit, & siccat. *Hepatica,* ac sple- netica est; confert in serpentium ictibus. Ut in externa facie *chamædryn* refert, ita iisdem viribus pollet.

A. 2. Polium Creticum, *Offic.* Polium angustifolium Creticum, *C. B. Pin.* 221. *Park.* 25. *Raii Hist.* i. 525. *Hist. Oxon.* iii. 356. Teucrium frutescens, Stœchadis Arabicæ folio & facie, *Tourn. Cor.* 14. Teucrium calice campanulato, Stœchados facie, *Boerb. Ind. A.* 181. Rosmarinum Stœchados facie, *Alp. Exot.* 103. A. *Poley of Candia.* Gal. *Polion de Crete.* G. *Crezisch Poley.* B. *Polium uyt Candie.* In Insula Creta abundat. *Ufu.* Summitates. *Vires.* Cum Polio albo viribus convenit, quocum in *Officinis Pharmacopolarum* confunditur, & pro eo venditur.

XIV. De Chamædry.

Radice repente, foliis parvis Quercui simili divisa ab aliis distinguitur.

A. Chamædry, Trillago, *Offic.* Chamædry, *Cbab.* 427. Chamædry vulgaris, *Park. Theat.* 104. *Raii Hist.* i. 527. Chamædry minor, *Ger.* 530. *Emac.* 656. Chamædry minor repens, *C. B. Pin.* 148. *Hist. Oxon.* iii. 422. *Tourn. Inst.* 205. *Boerb. Ind. A.* 182. Chamædry vulgò vera existimata, *J. B.* iii. 288. *Elem. Bot.* 173. A. *Germander.* Gal. *Germandree,* ou *Chénette,* *Petit Chêne.* G. *Klein Batengel* oder *Edel Gamanderlein.* B. *Kleyne Kruypende Chamædry,* of *Bathengel.* In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Tenuium est partium. Potenter urinam ac sudores movet; confert in febribus, Scorbuto, sanguine coagulato, & imprimis in arthritide, ictero, & urina suppressa, *Schrod.* Addit *Matthiolus* in pestilentia, lumbricis, capitis morbis frigidis, *Buxb.*

XV. De Maro Syriaco.

Marum Cortusi vel Syriacum floribus in singulis foliorum alis singulis à Chamædry differt, cum *Scorodonia* convenit, à qua, *texturâ* & *facie externa* abundè distinguitur, *Raii Meth. A.* 61.

Marum Syriacum, *Offic.* *Ger.* 544. *Emac.* 670. Marum Syriacum vel Creticum, *Parkins. Theat.* 13. *Hort. Lugd. Bat.* 409. *Boerb. Ind. A.* 182. Marum Syriacum vulgò, *Herm. Flor.* ii. 84. Marum Cortusi, *J. B.* iii. 242. *Raii Hist.* i. 527. *Hist. Oxon.* iii. 420. *Rupp. Flor. Jen.* 177. Marum Creticum, *Alp. Exot.* 288. Marum Veterum, Marum Cortusi, *Cbab.* 418. Majorana Syriaca vel Cretica, *C. B. Pin.* 224.

Chamædry incana, maritima, frutescens, foliis lanceolatis, *Tourn. Inst.* 205. *Elem. Bot.* 174. Tragoriganum Thymi latioribus foliis, subtus incanis, core magno suave-rubente, *Pluk. Almag.* 374. Thymum Creticum frutescens; Marum fortè odoratissimum, foliis Serpylli incanis, *Brey. Prod.* ii. 99. A. *Syrian Herb Mastick.* Gal. *Maron,* ou *Marjolaine d'Angleterre.* G. *Syrisch Majoran / Wild - Doffen.* B. *Syrisch Majoraan.* In hortis apud nos colitur. *Ufu.* Herba. *Vires.* Planta est egregia in Phlegmate à stomacho, Hydrope, Anasarca, in Vitiis Uterinis; conducit etiam in Moribus venenatis, & halitu foetido, spiritus ejus longè superans *Aquam Reginae Hungariæ,* *Boerbaw. Hist. Plant.*

De Plantis Verticillatis, Herbaceis.

XVI. De Mentha.

Notæ sunt, Flos spicatus, quadripartitus, galea, & labello à segmentis lateralibus vix discernendis; odor suavis; radices reptatrices, *R. Synop.* p. 78.

A. 1. Mentha, *Offic.* Mentha angustifolia spicata, *C. B. Pin.* 226. *Raii Hist.* i. 532. *Tourn. Inst.* 189. *Elem. Bot.* 158. *Boerb. Ind. A.* 185. Mentha Romana, *Ger. Emac.* 680. Mentha Romana angustifolia sive Cardiaca, *Park. Theat.* 31. Mentha Romana sive præstantior angustifolia, *Hist. Oxon.* iii. 367. A. *Spear - Mint.* Gal. *Mente.* G. *Krause - Münke.* B. *Kart - Munte.* In hortis. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Tenuium est partium. Usus præcipuus in ventriculi imbecillitate, cruditate, singultu, vomitu, flatibus, ardore, hepatis obstructione, intestinorum dolore, capitis vertigine, &c. *Schrod.*

N. B. Mentha fativa *Ger.* easdem vires habet, adeoque in defectu substitui poterit.

A. 2. Mentastrum, *Offic.* *Ger. Emac.* 684. *Merc. Bot.* i. 50. *Pbyt. Brit.* 74. *Mer. Pin.* 77. *Riv. Irr. M.* Mentastrum spicatum folio longiore candicante, *J. B.* iii. 221. *Raii Hist.* i. 532. *Synop.* iii. 234. Mentastrum spicatum, *Cbab.* 414. Mentha sylvestris folio longiore, *C. B. Pin.* 227. *Tourn. Inst.* 189. *Elem. Bot.* 158. *Hist. Oxon.* iii. 368. A. *Horje - Mint.* Gal. *Mente sauvage,* *Chevaline.* G. *Wilde Münke.* B. *Wilde Munte.* In pratis humidis, sed rarius. Julio floret. *Ufu.* Herba. Easdem vires cum priore habet.

A. 3. Men-

A. 3. *Mentha sylvestris*, *Offic.* *Mentha sylvestris rotundiore folio*, *C. B. Pin.* 227. *Tourn. Inst.* 189. *Chomel.* 177. *Buxb.* 213. *Mentastrum*, *Ger. Emac.* 683. quoad descript. *Mer. Pin.* 77. *Mentastrum folio rugoso rotundiore*, *Spontanum flore spicato*, odore gravi, *J. B.* iii. 219. *Raii Hist.* i. 532. *Synop.* iii. 234. *Hist. Oxon.* iii. 368. *Rupp. Flor. Jen.* 184. *Mentha Scorodoniae foliis*, A. *Round-leaved Horse-Mint*. *Gal. Mente sauvage (avec les feuilles presque rondes.)* G. *Weisse Wasser-Münze*. B. *Witte Water-Munte*. In aquis variis in locis. *Ufu.* *Herba. Vires.* *Stomachica & Hysterica est*, *Chomel.*

A. 4. *Mentha Piperis sapore*, *Offic.* *Mentha Saxifraga angustiore folio spicata sapore acri fervido*, *Pluk. Mant.* 129. *Mentha spicis brevibus & habitioribus foliis Menthae fuscae*, sapore fervido *Piperis*, *R.* *Synop.* iii. 134. *Mentha palustris spicis brevioribus & habitioribus*, foliis oblongis, sapore *Piperis*, *Raii Hist.* iii. 284. *Mentha piperata acuta*, *Pet. Herb. Brit.* 31. A. *Pepper-Mint*. *Gal. Mente d'un gout poveré*. G. *Peffer-Münze*. B. *Peper-Munt*. In aquis, & ad fossas nonnunquam reperitur. Augusto floret. *Ufu.* *Herba. Vires.* In calculo renum, & vesicae remedium specificum aestimatur. Aqua destillata Aqua Colica à quibusdam dicitur.

A. 5. *Mentha aquatica*, *Sisymbrium*, *Offic.* *Mentha rubra*, *Offic. Volck. Flo. Nor.* 287. *Mentha aquatica rubra*, *Park. Theat.* 1243. *Mentha aquatica sive Mentastrum*, *Cod. Med.* lxxvi. *Mentha aquatica sive Sisymbrium*, *J. B.* iii. 223. *Chab.* 415. *Ger. Emac.* 684. *Raii Hist.* i. 533. *Synop.* iii. 233. *Merc. Bot.* i. 50. *Phyt. Brit.* 77. *Mer. Pin.* 76. *Mentha palustris spicata*, *Rwin. Irr. M. Dill. Cu. Giff.* 168. *Mentha aquatica*, *Ger.* 555. *Mentha rotundifolia palustris sive aquatica major*, *C. B. Pin.* 227. *Tourn. Inst.* 189. *Boerb. Ind. A.* 185. *Hist. Oxon.* iii. 370. *Rupp. Flor. Jen.* 185. A. *Water-Mint*. *Gal. Mente, ou Baume aquatique*. G. *Wasser-Münze*. B. *Rode Water-Munt*. In humidioribus. Julio floret. *Ufu.* *Herba. Vires.* Cum reliquis convenit.

Hæc planta ab illiterato quodam medicastro Londinensi pro magno adversus calculum arcano habebatur: quæ ne detegi posset, adeo cautus erat, ut quoties eâ uti occasionem habuit, se in conclave quoddam seu cameram inclusit, usquedum eam in particulas adeo minutas discidisset, ut quænam planta esset invenire ferè impossibile foret: Tandem minuto ejus frustulo ad D. D. *Watson* allato, in horto suo illud deposuit, quo germinante, secretum revelatum est. Non

immeritò laudatur etiam in dolore ventriculi; unde Aqua destillata à quibusdam Aqua Colica nuncupatur.

A. 6. *Auricularia*, *Offic.* *Auricularia Indorum ad surditatem efficax*, A. *Ear-wort*, vulgò *Marlow*. *Mentastrum minus*, *Ger. Emac.* 685. *Mentastrum hirsutum*, *Park. Theat.* 34. *Mentastri aquatici genus hirsutum spica latiore*, *J. B.* iii. 222. *Chab.* 415. *Raii Hist.* i. 533. *Synop.* iii. 234. *Mentha palustris folio oblongo*, *C. B. Pin. Hist. Oxon.* iii. 369. *Tourn. Inst.* 189. *Rupp. Flor. Jen.* 185. *Buxb.* 214. A. *Cylonian Plant*. *Gal. Plante de Ceylan, Monte aquatique*. G. *Ceylonsche Pflanze / Wasser-Münze*. B. *Ceylon'se Plant, Water-Munt*. In aquis, & ad ripas fluviorum non infrequens. Augusto & Septembri floret. *Ufu.* *Herba. Vires.* Efficacissimum in surditate est remedium.

D. *Marlow* in observationibus suis cujusdam plantæ meminit *Plantæ Zeylanicæ* nomine, abque alia descriptione aut nota, qua possit dignosci, & beneficia ejus ad posteros derivari; unde inter eruditos Botánicos dubium exortum est, quænam species plantæ esset, quam hac appellatione intelligit. Omnes quidem consentiunt *Menthae* quandam speciem fuisse, quænam verò, adhuc dubium manet. Ingeniosus vir D. *Pluckenet* *Menthae* cujusdam verticillatæ in *Marilandia* nascentis, cujus nomen in *Mantissa*, p. 129. exhibet, esse opinatur. Dignissimus vir D. *Sloane* *Menthae* aquaticæ speciem quandam esse existimat; neque rejicienda est ejus conjectura, quoniam in minutis quibusdam ejus fragmentis, à D. *Finchio* Pharmacopæo Londinensi, viro ingenioso D. *Marlow* prædicti successe, apud quem omnium ejus Arcanorum specimina, variorum etiam præparationes inveniuntur, *Menthae* aquaticæ odorem exquisitum observavi. Idemque candidus vir D. *Finchius* hanc herbam, non obstante exotico nomine ei à D. *Marlow* imposito, Anglicanæ originis esse mihi affirmavit: quin & fragmenta à prædicto D. *Finchio* mihi donata cum planta ipsa, cujus Synonyma è *C. B. Pin.* aliisque dedi, conveniunt, sententiâ confirmor, nimirum eas rectè à me collatas esse.

XVII. De Pulegio.

Florum densis verticillis, sapore & odore acriore à *Mentha* differt, *R.* *Synop.* p. 79.

A. 1. *Pulegium*, *Offic.* *J. B.* iii. 256. *Chab.* 420. *Buxb.* 273. *Raii Hist.* i. 533. *Synop.* iii. 235. *Pulegium regium*, *Ger.* 545. *Emac.* 671. *Hist. Oxon.* iii. 371. *Pulegium latifolium*, *C. B. Pin.* 222. *Boerb. Ind. A.* 186. *Rupp. Flor. Jen.*

185. Pulegium vulgare, *Park. Theat.* 29. Pulegium vulgare sive mas, *Merc. Bot.* i. 62. *Pbyt. Brit.* 92. Mentha aquatica seu Pulegium vulgare, *Tourn. Inst.* 189. Mentha palustris, sive Pulegium, *Cod. Med.* lxxvi. A. *Penny-Royal.* Gal. *Pouliot*, ou *Pouliot - Thim.* G. *Poley.* B. *Poley.* In aquosis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Usus præcipuus in Mensibus ciendis, Fluore albo, Fœtu ejiciendo; nausea ac tormina Ventris discutit; Calculum, & Urinam pellit, Ictero, ac Hydropi medetur, *Schrod.*

A. 2. Pulegium erectum, *Offic.* An Pulegium latifolium alterum, C. B. *Pin.* 222? A. *Upright Penny-Royal.* Gal. *Pouliot.* G. *Poley.* B. *Poley.* In aquosis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum præcedente convenit.

A. 3. Pulegium cervinum, *Offic.* Pulegium angustifolium, *Ger.* 546. *Emac.* 672. *Raii Hist.* i. 534. C. B. *Pin.* 222. *Boerb. Ind.* A. 186. *Hist. Oxon.* iii. 371. *Rupp. Flor. Jen.* 186. Pulegium angustifolium sive cervinum, *Park. Theat.* 30. Pulegium cervinum angustifolium, *J. B.* iii. 257. Pulegium cervinum angustifolium Monspeliensium odoratius, *Cbab.* 420. Mentha aquatica Satureiæ folio, *Tourn. Inst.* 190. A. *Hart-Penny-Royal.* Gal. *Pouliot de Cerf.* G. *Hirsch-Poley.* B. *Harts-Poley.* In hortis, sed rarius. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Eadem vires habet cum prioribus, sed efficaciores.

A. 4. Mentha crispa, *Offic.* *Park. Theat.* 31. Mentha crispa verticillata, C. B. *Pin.* 227. *Raii Hist.* i. 531. *Tourn. Inst.* 189. *Boerb. Ind.* A. 185. Mentha verticillata, *Rivini. Irr. Mon. Raii Synop.* iii. 232. Mentha crispa verticillata folio rotundiore, *J. B.* iii. 215. Mentha rotundiore folio glabro Pulegii flore, *Hist. Oxon.* iii. 369. Mentha sativa rubra, *Ger.* 552. *Emac.* 680. A. *Crisped or Curled Mint.* Gal. *Mente domestique, rouge.* G. *Krause Münch.* B. *Cruys-Munt met rondagtige Bladeren.* In aquosis reperitur. Augusto floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* In Imbecillitate ventriculi pulvis quotidie sumptus commendatur, *Stockerus.* In vomitu laudat *Etmullerus.*

A. 5. Calamintha palustris, *Offic.* Calamintha aquatica, *Ger.* *Emac.* 684. *Merc. Bot.* i. 25. *Pbyt. Brit.* 18. *Mer. Pin.* 18. *Raii Hist.* i. 530. Calamintha arvensis verticillata, C. B. *Pin.* 229. Calamintha arvensis verticillata sive aquatica Belgarum, *Lobelio, Park. Theat.* 36. Mentha seu Calamintha aquatica, *Raii Synop.* iii. 232. Mentha arvensis verticillata hirsuta, *J. B.* iii. 217. *Cbab.* 413. *Hist. Oxon.* iii.

369. *Tourn. Inst.* 189. *Boerb. Ind.* A. 185. *Dill. Cat. Giff.* 145. *Rupp. Flor. Jen.* 185. *Buxb.* 213. Mentha alba Officinarum, *Volk. Flo. Nor.* 287. A. *Water-Calamint.* Gal. *Calament des marais* G. *Wilde Poley / Korn - Münch.* B. *Water of Veld-Mente, Water-Calamint.* In locis humidis. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum prioribus viribus convenit.

Quænam planta sit Polycnemon *Dioscoridis* inter Botanicos etiamnum controvertitur, aliis ad aliam eam referentibus. Nos, cum *Lobelio*, ad hanc potius quam ad Bugulam vel Prunellam reducendam censuimus, quod *Dioscoridis* boni odoris & acris esse scribat, quod de earum neutra dici potest.

A. 6. Mentha fusca, *Offic.* Mentha fusca sive vulgaris, *Park. Theat.* 31. *Raii Synop.* iii. 232. Mentha cardiaca, *Ger.* 553. *Emac.* 680. Mentha hortensis verticillata Ocymi odore, C. B. *Pin.* 227. *Chomel.* 436. *Hist. Oxon.* iii. 369. Mentha verticillata minor acuta, non crispa, odore Ocymi, *J. B.* iii. 216. A. *Red Mint* Gal. *Mente commune.* G. *Hof - Münch.* B. *Hof-Munte.* In hortis, & aquosis *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum reliquis Menthæ speciebus convenit.

XVIII. De Lycopside.

Foliis rugosis ad basin laciniatis, & odore cærentibus à Mentha differt, *R. Synop.* p. 125.

A. Lycopus, *Offic.* Lycopus palustris, glaber, *Elem. Bot.* 159. *Tourn. Inst.* 191. *Boerb. Ind.* A. 186. *Raii Synop.* iii. 236. *Dill. Cat. Giff.* 135. *Rupp. Flor. Jen.* 186. *Buxb.* 205. Marrubium aquaticum, *Ger.* 565. *Emac.* 700. *Raii Hist.* i. 535. Marrubium aquaticum vulgare, *Park. Theat.* 1230. Marrubium aquaticum quorundam, *J. B.* iii. 318. *Cbab.* 436. Marrubium palustre glabrum, C. B. *Pin.* 230. Pseudo-marrubium aquaticum vulgare, *Hist. Oxon.* iii. 378. Pseudo-marrubium palustre, *Rivini.* A. *Water-Horebound.* Gal. *Marrube aquatique,* G. *Waser - Andorn / Glied - Kraut.* B. *Water-Andoren.* In aquosis, & ad rivulos. Julio floret, *Ufu.* Herba. *Vires.* In classe Plantarum astringentium numerat. *Mont.*

XIX. De Verbena.

A Congeneribus differt foliis rugosis, laciniatis, & floribus in spicis longissimis angustis, nullis intermixtis foliis, R. Synop. p. 79.

A. Verbena, Offic. Verbena communis, Ger. 580. Emac. 718. Merc. Bot. i. 76. Pbyt. Brit. 128. Mer. Pin. 124. Verbena communis flore cæruleo, C. B. Pin. 269. Boerb. Ind. A. 187. Hist. Oxon. iii. 408. Tourn. Inst. 200. Verbena vulgaris, J. B. iii. 443. Raii Hist. i. 535. Synop. iii. 236. Verbena mas, sive recta & vulgaris, Park. Theat. 678. A. Virvain. Gal. *Verbéne*. G. Eisen-Kraut / Eisen-reich / Eisen-hart / Dauben-fraut. P. Yzer-Kruid, Yzer-hard. In areis, & compitis. Æstate floret. Ufu. Radix, Herba, Vires, Cephalica, alexipharmaca, & vulneraria est. Usus præcipue in dolore, aliisque affectibus capitis, in tussi inveterata, in obstructionibus Hepatis, ac Lienis, Ictero, Dysenteria; Calculum attrit, & expellit; Febrem Tertianam fugat, &c. Schrod.

Amuletice strumam Verbenæ radicem curare sunt qui statuunt, modum Marcellus Empiricus edocet. Ab anicula quadam pro Amuleto usurpatur collo alligata.

XX. De Dictamno.

Foliis valdè tomentosis & incanis, atque capitulorum squamis majoribus à reliquis differt, R. H. p. 537.

Dictamnus Creticus, Offic. C. B. Pin. 222. Park. Theat. 27. Raii Hist. i. 537. Hist. Oxon. iii. 357. Boerb. Ind. A. 178. Rupp. Flor. Jen. 191. Dictamnus Creticus sive vera, J. B. iii. 253. Dictamnus vel Dictamnus, Cbab. 423. Dictamnus Creticum, Ger. 651. Emac. 795. Origanum Creticum latifolium, tomentolum seu Dictamnus Creticus, Elem. Bot. 167. Tourn. Inst. 199. A. Ditany of Creet, or Candy. Gal. Dictame de Crete. G. Cretischer Dictam. B. Dictamnus wyt Kandie. In Creta crescit. Julio floret. Ufu. Folia eligenda valdè tomentosa, recentia, odorata. Vires. Uterina imprimis est herba ac alexipharmaca. Usus præcipuus in obstructis mensibus, in partu accelerando, in ictibus venænatæ, in spiculis extrahendis, Schrod.

XXI. De Majorana.

Notæ sunt, Flores in capitula squamosa congesti in summis caulibus & ramulis, capitulis & squamis minoribus quàm in Dictamno, foliaque minus tomentosa & incana, R. H. p. 538.

A. 1. Majorana, Amaracus, Samplicum, Offic. Majorana vulgaris, C. B. Pin. 224. Raii Hist. i. 538. Tourn. Inst. 199. Elem. Bot. 168. Boerb. Ind. A. 178. Rupp. Flor. Jen. 190. Majorana vulgaris æstiva, Park. Theat. 11. Hist. Oxon. iii. 358. Majorana major, Ger. 538. Emac. 664. Majorana majori folio & semine nota, J. B. iii. 241. Samplicum, Amaracus, Majorana, Cbab. 419. A. Sweet Marjoram. Gal. Marjolaine. G. Majoran. B. Majoleyn. In hortis. Julio floret. Ufu. Herba, semen. Vires. Cephalica, & uterina est. Usus præcipuus in affectibus capitis, ac nervorum; hinc & uteri, & ventriculi; ciet menses (in pessario) confortat cerebrum, ejusque status discutit, Schrod.

A. 2. Majorana tenuifolia, Cod. Med. lxxi. C. B. Pin. 224. Raii Hist. i. 538. Ger. 539. Emac. 664. Park. Theat. 11. Tourn. Inst. 200. Elem. Bot. 168. Majorana tenuior & lignosior, J. B. iii. 241. Majorana hortensis odorata perennis, Hist. Oxon. iii. 359. A. Marjoram gentle or perennial. Gal. Marjolaine Gentille. G. Majorant Meyeran. B. Edele Majolyn. In hortis. Ufu. Herba. Vires. Cum præcedente convenit.

A. 3. Origanum, Offic. Rivin. Irr. Mon. Dill. Cat. Giff. 133. Origanum vulgare spontaneum, J. B. iii. 236. Raii Hist. i. 539. Synop. iii. 236. Elem. Bot. 167. Buxb. 245. Origanum vulgare, Merc. Bot. i. 55. Pbyt. Brit. 35. Origanum Anglicum, Ger. 541. Emac. 666. Origanum sylvestre, Cunila bubula Plinii, C. B. Pin. 223. Tourn. Inst. 199. Boerb. Ind. A. 179. Rupp. Flor. Jen. 191. Origanum sylvestre vulgare Tragi, Hist. Oxon. iii. 359. Origanus sive Origanum, Cbab. 418. Majorana sylvestris, Park. Theat. 12. A. Wild Marjoram. Gal. Origan commun, ou sauvage. G. Wellgemuht / oder Dessen. B. Wilde Orego, Wilde Majolyn. In dumetis. Julio floret. Ufu. Herba. Vires. Aperit, abstergit. Usus præcipuus in obstructione pulmonum, hepatis, ac uteri; & in tussi, asthmate, & ictero. Auger lac, &c. Schrod.

A. 4. Majorana oleracea, Offic. Majorana major, Anglica, Ger. 538. Emac. 664. Raii Hist.

Hist. i. 539. *Majorana latifolia* sive *major Anglica*, *Park. Theat.* 12. *Majorana hortensis* viridis tenuior, *Hist. Oxon.* iii. 359. *Origanum Onites*, *C. B. Pin.* 223. *Raii Synop.* iii. 296. *Tourn. Inst.* 199. *A. Pot-Marjoram.* *Gal. Origan Onites.* *G. Winter-Majoran / Englisch Majoran.* *B. Engels Majolyn.* In hortis, inter olera seritur. Æstate floret. *Usu.* Herba in culinis pro olere. *Vires.* Iisdem cum *Origano vulgari* viribus pollet.

XXII. De Origano.

A *Majorana capitulis squamosis, longioribus, in spicas excurrentibus, præcipue differt, Raii Meth.* A. 61.

A. 1. *Origanum Creticum*, *Offic. Ger.* 541. *Emac.* 666. *Raii Hist.* i. 540. *J. B.* iii. 238. *Chab.* 418. *C. B. Pin.* 223. *Boerb. Ind.* A. 119. *Hist. Oxon.* iii. 360. *Origanum sylvestre* sive *vulgare*, *Park. Theat.* 15. *Origanum minus Chium* odoratissimum flore albo ex *Triumfetti*, *Hort. Maur.* 133. *A. Origan of Creet.* *Gal. Origan de Crete.* *G. Cretischer Wellgemüht.* *B. Oreg.* In *Creta Insula.* Junio floret. *Usu.* Flores sunt capitula squamata, oblonga, colore fusco, sapore acerrimo, odore aromatico, jucundo. Eligendæ spicæ recentes, odoratæ. *Vires.* Usus præcipuus in obstructione *Pulmonum*, *Hepatis*, ac *Uteri*.

N. B. In *Officinis nostris* *epitheta* *Origani Cretici* & *vulgaris* non distinguuntur: ergo ubi *Medici præscribunt Flor. Origani*, intellige *Origani Cretici*; & quando præscribunt *Herbam*, intellige *Vulgaris*; nam *folia*, seu *herba Origani Cretici* nunquam in *Officinis* reperiuntur.

A. 2. *Origanum Heracleoticum*, *Offic. Ger.* 541. *Emac.* 666. *Raii Hist.* i. 539. *Origanum Heracleoticum verius*, *Park. Theat.* 15. *Origanum Heracleoticum Matthioli*, aliis forte *Creticum*, *J. B.* iii. 237. *Origanum Heracleoticum Matthioli*, *Origanum Creticum* quibusdam, *Chab.* 418. *Origanum Heracleoticum*, *Cunila gallinacea Phnii*, *C. B. Pin.* 223. *Tourn. Inst.* 199. *Hist. Oxon.* iii. 360. *Rupp. Flor. Jen.* 191. *A. Bastard-Merjoram.* *Gal. Origan*, ou *Marjolaine batarde.* *G. Unschlechter Majoran / Wild-Östten.* *B. Bastert Majolyn.* Reperitur in hortis. Æstate floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Excalfacit; demorsis à serpente convenit; ruptis, convulsis, & hydropticis datur, *Diosc.*

XXIII. De Olymo.

Nota sunt, *Folia Majoranæ*, odor suavis *Citri*, vel *Caryophylli*; flores in spicas laxas & verticillis rarioribus compositas digesti, *R. H.* p. 540.

A. 1. *Ocimum*, *Basilicum*, *Offic. Ocimum medium citratum*, *Ger.* 547. *Emac.* 673. *Ocimum vulgatius*, *C. B. Pin.* 226. *Raii Hist.* i. 547. *Tourn. Inst.* 204. *Boerb. Ind.* A. 170. *Rupp. Flor. Jen.* 178. *Ocimum medium vulgatius & nigrum*, *J. B.* iii. 247. *Chab.* 419. *Ocimum vulgare majus*, *Park. Theat.* 18. *Basilicum* seu *Ocimum medium vulgatius*, *Hist. Oxon.* iii. 406. *A. Common Basil.* *Gal. Grand Basilic.* *G. Basilten-Kraut.* *B. Groot welriekent Basilicum.* In hortis seritur. Junio floret. *Usu.* Herba, semen. *Vires.* Expurgat *Pulmones*, *Menses* movet.

A. 2. *Ocimum caryophyllatum*, *Offic. Ocimum minimum*, *C. B. Pin.* 226. *J. B.* iii. 247. *Chab.* 419. *Raii Hist.* i. 541. *Tourn. Inst.* 204. *Boerb. Ind.* A. 170. *Hist. Oxon.* iii. 407. *Ocimum vulgare minus*, *Park. Theat.* 18. *Ocimum minus caryophyllatum*, *Ger.* 547. *Emac.* 673. *A. Bush-Basil.* *Gal. Petit Basilic Gentil.* *G. Klein Basilten-Kraut.* *B. Edel Basilicum.* In hortis. Junio floret. *Usu.* Semen.

XXIV. De Hormino.

Nota sunt, *Floris labium superius reverà galeam refert*, *Raii Meth.* A. 62.

A. 1. *Horminum sativum*, *Offic. C. B. Pin.* 238. *Raii Hist.* i. 542. *Boerb. Ind.* A. 166. *Horminum sativum genuinum Dioscoridis*, *Park. Theat.* 56. *Horminum sylvestre foliis purpureis*, *Ger.* 628. *Emac.* 771. *Horminum comâ purpuro-violaceâ*, *J. B.* iii. 309. *Hist. Oxon.* iii. 393. *Rupp. Flor. Jen.* 178. *Tourn. Inst.* 178. *Elem. Bot.* 147. *Horminum*, *Chab.* 433. *A. Purple-Spiked-Clary.* *Gal. Ormin*, *Hormin*, ou *Orvale des jardins.* *G. Walsch-Charley.* *B. Kleyne Scarley.* In hortis curiosorum apud nos seritur. Julio floret. *Usu.* Semen. *Vires.* Ad *Venerem* stimulandam cum vino bibi volunt, Purgat cum melle argemas, albuginesque: extrahuntur etiam aculei ex corpore, *Diosc.* Nervos excitat; homines inebriat; in *Hydrepe* optime convenit;

nit ; vim habet calefacientem , Boerb. *Hist. Plant.*

A. 2. Oculus Christi, *Offic. Horminum sylvestre*, Ger. 628. *Emac.* 771. Horminum sylvestre Lavendulae flore, C. B. *Pin.* 239. *Park. Theat.* 57. *Raii Hist.* i. 545. *Synop.* iii. 237. *Tourn. Inst.* 178. *Elem. Bot.* 147. Boerbaev. *Ind.* A. 165. *Hist. Oxon.* iii. 395. Gallitrichis affine Maru, si non genus aliquod, Sclarea Hispanica, *J. B.* iii. 313. A. *Wild Clary.* Gal. *Horminon sawage.* G. *Wilder Scharley.* B. *Wilde Scarley met bloem van Lavendel.* In glareosis. Junio floret, *Usu.* Semen rotundum, nigrum. *Vires.* Oculis inditum utile est ad excutiendam eorum caliginem, & educendum corpuscula, quæ in illos inciderunt.

A. 3. Horminum sylvestre, *Offic. Horminum sylvestre latifolium*, Ger. *Emac.* 771. *Raii Hist.* i. 546. Horminum sylvestre latifolium verticillatum, C. B. *Pin.* 238. *Tourn. Inst.* 178. *Elem. Bot.* 147. *Hist. Oxon.* iii. 395. Horminum Germanicum humile, *Park. Theat.* 56. Horminum Gallitricho affinis planta, Horminum sylvestre latifolium Clusio, *J. B.* iii. 314. *Cbab.* 435. A. *Wild Clary.* Gal. *Horminon sawage.* G. *Dreit-blätterichter wilder Scharley.* B. *Wilde Scarley met brede bladeren.* In Germania frequenter occurrit. Æstate floret. *Usu.* Semen. *Vires.* Viribus magis pollet quam Sativum.

XXV. De Sclarea.

NOta sunt, Floris galea labio multò major, & falcata, labium tripartitum, mediâ positione bifida, & excavata, *Raii Meth.* A. 62.

A. 1. Horminum, Sclarea, *Offic. Horminum sativum vulgare*, sive Sclarea, *Park. Theat.* 55. *Hist. Oxon.* iii. 392. Horminum Sclarea dictum, C. B. *Pin.* 234. *Raii Hist.* i. 543. Sclarea, *Tab. Icon.* 373. *Tourn. Inst.* 179. *Elem. Bot.* 148. Boerb. *Ind.* A. 163. Gallitrichum, *Cbab.* 433. Ger. 668. Gallitrichum sativum, *J. B.* iii. 309. Gallitrichum sive Horminum, Ger. *Emac.* 768. A. *Clary.* Gal. *Toute-Bonne*, *Orvale.* G. *Garten Scharlach.* B. *Scarley* In hortis, Junio & Julio floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Calfacit, & siccat; abstergit, & attenuat. si succus hauriatur, reddit hominem temulentum. Est planta antihysterica; in partu difficili, & menstruis obstructis convenit, uti & in fluore albo, & Venere stimu-

landa singulariter prodest, &c. Boerb. *Hist. Plant.*

A. 2. Æthiopsis, *Offic. Ger.* 634. *Emac.* 779. *Cbab.* 435. *Raii Hist.* i. 543. Æthiopsis multatis, *J. B.* iii. 315. Æthiopsis foliis sinuosis, C. B. *Pin.* 241. Sclarea vulgaris lanuginosa, amplissimo folio, *Tourn. Inst.* 179. *Elem. Bot.* 148. Sclarea Æthiopica sive Æthiopsis, laciniatis, & non laciniatis foliis, *Park. Theat.* 57. Horminum Æthiopicum incanum foliis sinuosis Æthiopsis dictum, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 318. *Volk. Flor. Nor.* 214. Horminum Æthiopicum foliis sinuosis, *Hist. Oxon.* iii. 392. A. *Ethiopian Clary.* Gal. *Orvale d'Ethiopie.* G. *Æthiopisch Scharley.* B. *Æthiopise Moorse Schaarley.* In hortis colitur. Æstate floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Ischiadicis, Pleuriticis, Arteriarum Scabritiei auxiliatur, *Diosc.*

A. 3. Sclarea pratensis, *Offic. Sclarea pratensis foliis serratis*, flore suave-rubente, *Cod. Med.* lix. *Tourn. Inst.* 179. Boerb. *Ind.* A. 165. Sclarea foliis serratis, *Elem. Bot.* 148. Horminum pratense foliis serratis, flore suave-rubente, *Hort. Reg. Par.* Gallitricum sylvestre vulgò sive sylvestris Sclarea flore purpureo magno, *J. B.* iii. 311. A. *Meadow-Clary.* Gal. *Orvale des prés.* G. *Feld Scharley.* B. *Velt-Scharley.* In pratis. Varietas est *Hormini pratensis foliis serratis*, C. B. *Pin.* 234. *Buxb.* 161.

XXVI. De Galeopsi.

NOta sunt, Folia Urticæ; odor fœtidus; semina parva, per maturitatem nigra: floris labium superius in cochlearis formam excavatum, inferius tripartitum, medio segmento obtuso, longe lato utrinque reflexo, lateralibus, parvis, brevibus, *R. Meth.* A. p. 62.

A. 1. Galeopsis, *Offic. Galeopsis vera*, Ger. *Emac.* 704. *Mer. Pin.* 44. Galeopsis legitima Dioscoridis, *Park. Theat.* 908. *Raii Hist.* i. 548. *Synop.* iii. 237. Galeopsis Dioscoridis, *Merc. Bot.* i. 37. *Pbyl. Brit.* 45. Galeopsis sive Urtica iners magna fœtidissima, *J. B.* iii. 853. Galeopsis procerior fœtida spicata, *Tourn. Inst.* 185. *Elem. Bot.* 154. Boerb. *Ind.* A. 162. *Rupp. Flor. Jen.* 182. *Dill. Cat. Giff.* 97. Lamium maximum sylvaticum fœtidum, C. B. *Pin.* 134. Stachys sylvatica, *Riv. Irr. Buxb.* 312. Stachys fœtida sepium flagellis reptatricibus, *Hist. Oxon.* iii. 382. A. *Hedge-Nettle.* Gal. *Ortie puante.* G. *Große rauhe*

raube oder todte Nessel / Hecken-Nessel. B. *Stinkende doove Nels.* Ad sepes. Julio & Augusto floret. *Usu.* Folia, semen. *Vires.* Duritias & carcinomata dissipant; strumas, panos, & parotides discutunt; ad putrescentia, gangrænas, & nomas commendatur, *Diosc.* Ad suffocationes uterinas optima est planta. *Boerb.*

A. 2. Panax coloni, *Offic. Ger.* 858. *Emac.* 1005. Marrubium aquaticum acutum, *Ger.* 565. Galeopsis angustifolia fœtida, *J. B.* iii. 804. Galeopsis palustris, *Betonica* folio, flore variegato, *Tourn. Inst.* 185. *Dill. Cat. Giff.* 109. *Boerb. Ind. A.* 162. *Rupp. Flor. Jen.* 183. Stachys palustris fœtida, *C. B. Pin.* 216. *Hist. Oxon.* iii. 383. Stachys palustris, *Riv. Irr. Mon. Buxb.* 312. Sideritis Anglica, strumosa radice, *Park. Theat.* 587. *Raii Hist.* i. 563. *Synop.* iii. 242. *Mer. Pin.* 113. Sideritis i. gravis odoris, *Merc. Bot.* i. 68. *Pbyt. Brit.* 113. A. *Clowns All-heal.* Gal. *Ortie puante.* G. *Brauner Wasser-Andorn.* B. *Spitze Water - Andoren.* In aquis, & ad fluxivos. Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Vulneraria herba est insignis. Cum Laminio etiam in viribus convenit.

XXVII. De Nepeta.

Foliis *Urticae incanis*, odore *Menthae* graviore, floribus in spicas habitiores digestis à congeneribus differt, *R. Synop.* p. 80.

A. Nepeta, *Mentha Cattaria*, *Offic.* Nepeta major vulgaris, *Park. Theat.* 38. *Raii Synop.* iii. 237. Nepeta, *Riv. Irr. Mon. Dill. Cat. Giff.* 126. *Buxb.* 233. *Rupp. Flor. Jen.* 191. *Mentha Cattaria*, *J. B.* iii. 225. *Raii Hist.* i. 548. *Mentha Cattaria* sive Nepeta, *Chab.* 415. *Mentha Cattaria* vulgaris & major, *C. B. Pin.* 228. *Hist. Oxon.* iii. 414. *Mentha felina* sive *Cattaria*, *Ger.* 554. *Emac.* 682. *Mer. Pin.* 77. *Mentha felina*, vel *Cattaria*, *Merc. Bot.* i. 50. *Pbyt. Brit.* 74. *Cattaria* major vulgaris, *Tourn. Inst.* 202. *Elem. Bot.* 171. *Boerb. Ind. A.* 174. A. *Nep.* Gal. *Herbe à Chat.* G. *Raßen-straub.* B. *Katte - kruid*, *Nepete.* Ad sepes non raro. Junio & Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Partium est tenuium. Usus præcipuus in Morbis Uterinis (scilicet obstructionibus) sterilitate, fœtu pellendo, tum quoque in tartaro Pulmonum incidendo, &c. *Schrod.*

XXVIII. De Betonica.

NOtae sunt, Flores in spicas habitiores digesti; caules non ramosi, folia crenata, *R. Synop.* p. 80.

A. *Betonica*, *Offic. Ger.* 557. *Emac.* 714. *Raii Hist.* i. 550. *Synop.* iii. 238. *Mer. Pin.* 15. *Riv. Irr. Mon. Dill. Cat. Giff.* 126. *Betonica* vulgaris, *Merc. Bot.* i. 23. *Pbyt. Brit.* 15. *Betonica* purpurea, *C. B. Pin.* 235. *Tourn. Inst.* 202. *Elem. Bot.* 172. *Boerb. Ind. A.* 154. *Rupp. Flor. Jen.* 186. *Buxb.* 37. *Betonica* vulgaris purpurea, *J. B.* iii. 301. *Betonica* vulgarior flore purpureo, *Park. Theat.* 614. *Betonica* sive *Vetonica*, *Chab.* 431. A. *Wood Betony.* Gal. *Betoin.* G. *Betonien.* B. *Betoni.* In sylvis & dumetis. Julio floret. *Usu.* Folia, & Flores. *Vires.* Cephalica, Hepatica, Splenetica, Thoracica, Uterina, nec non Vulneraria, Arthritica, & demum Diuretica est. *Schrod.* Præparantur *Aqua*, *Conserua*, *Syrupus*. Vid. Plura apud *Humbelbergium* in *Commentar. Anton. Musæ de Herba Betonica*. *Boerb. Hist. Plant.*

XXIX. De Prunella.

SPicis brevibus habitioribus cum *Betonica* convenit, parvitate & humilitate sua, foliisque circum oras æqualibus & non crenatis ab eadem differt, *R. Synop.* p. 81.

A. *Prunella*, *Offic. Ger.* 577. *Emac.* 632. *Raii Hist.* i. 551. *Synop.* iii. 238. *Mer. Pin.* 98. *Prunella* vulgaris, *Park. Theat.* 526. *Mer. Bot.* i. 61. *Pbyt. Brit.* 98. *Hist. Oxon.* iii. 363. *Prunella* flore minore vulgaris, *J. B.* iii. 428. *Prunella* sive *Brunella*, *Chab.* 473. *Prunella* major folio non dissecto, *C. B. Pin.* 260. *Tourn. Inst.* 182. *Elem. Bot.* 151. *Boerb. Ind. A.* 169. *Buxb.* 43. *Rupp. Flor. Jen.* 180. *Prunella*, *Riv. Irr. Mon. Dill. Cat. Giff.* 91. A. *Self-beal.* Gal. *Herbe au Charpentier*, *Brunelle.* G. *Brunellen.* B. *De Brune*, *Brunelle.* In pascuis. Junio & Julio floret. *Usu.* Herba, Flores, *Vires.* Abstergit & consolidat. Usus præcipuus in vulneribus imprimis Pulmonum, in sanguine coagulato. Extrinsicus in Vulneribus & creberrime in Angina aliisque affectibus oris & faucium usurpatur, *Buxb.* Planta est amantissima in omni morbo inflammatorio, in omnibus hæmorrhagiis & Dyfenteriiis, ut &

in spuro & mictu cruento convenit, Boerb. Hist. Plant.

XXX. De Acino.

NOtae sunt, Folia Serpylli aut Ocymi minoris, florum cauliculi oblongi, striati, collo angustulo, ventre turgidiore. Flores secundum caules ex alis foliorum exeuntes, non in capitula congesti in summis caulibus, quo à Serpyllo differt, R. Meth. A. p. 64.

A. Acinos, Offic. Dill. Cat. Giff. 125. Rivini. Irr. Mon. Acinos Rivini, Rupp. Flor. Jen. 188. Acinos Anglica, Merc. Bot. 1. 16. Pbyt. Brit. 2. Acinos multis, F. B. iii. 259. Raii Hist. i. 553. Synop. iii. 238. Chab. 411. Buxb. 5. Boerb. Ind. A. 176. Acinos sive Ocymum sylvestre, Hist. Oxon. iii. 404. Acinos Ocymum sylvestre, Ger. 548. Emac. 675. Acinos Clinopodium arvense Ocymi facie, C. B. Pin. 225. Tourn. Inst. 195. Elem. Bot. 163. Acinos minus seu vulgare, Park. Theat. 21. A. Wild Basil. Gal. Basilic sauvage. G. Stein. Poteyl Wild de Basilic. B. Wilde Basilicum. In montosis cretaceis. Junio floret. Usu. Herba. Vires. Menses & alvum sistit. Illira panos ignemque sacrum sanat, Diosc. Ad Calaminthas accedit, sed paulo minores, Boerb.

N. B. Mulierculis Botanicopolis Londinensibus pro Polio montano hæc planta venditur.

XXXI. De Stachy.

Verticillis densis, foliorum canitie & lanugine à reliquis differt. Aede, floris labium superius elatum, bifidum & coellearis modo concavum, inferius tripartitum, lateralibus segmentis admodum parvis, ut crene potius videantur, R. Meth. A. p. 63.

A. Stachys, Offic. Ger. 563. Emac. 695. Raii Hist. i. 554. Stachys Dioicoridis, Park. Theat. 47. Stachys minor Italica, C. B. Pin. 236. Tourn. Inst. 186. Elem. Bot. 155. Boerb. Ind. A. 154. Stachys folio candicante, denfiore, non serrato, minor, Hist. Oxon. iii. 381. A. Base Here-Hound. Gal. Sauge sauvage. G. Suedriæq. Andorn / tieiner Aethiampier Andorn. B. Italianse Andorn. In hortis colitur. Junio floret. Usu. Folia. Vires. Vin. habet extensoriam, & acrem, mentes & secundum velle, Diosc. Valde foetor & graveolet, hinc planta est Antihysterica, Antia-plectica, & Antiepileptica. Boerb.

XXXII. De Marrubio.

NOtae sunt, Flores in verticillis densis è calycibus striatis segmentis acutis seu spinosis circa caulium nodos totius plantæ canities, odor vebemens & gravis; folia obtusa, serrata, rugosa, R. Synop. p. 81.

A. 1. Marrubium album, Prassium, Offic. Pbyt. Brit. 73. Merc. Bot. i. 51. Marrubium, Chab. 436. Marrubium album, Ger. 561. Emac. 693. Mer. Pin. 75. Raii Hist. i. 556. Synop. 229. Buxb. 209. F. B. iii. 316. Marrubium album vulgare, C. B. Pin. 230. Hist. Oxon. iii. 376. Park. Theat. 44. Tourn. Inst. 192. Elem. Bot. 161. Boerb. Ind. A. 156. Rupp. Flor. Jen. 187. A. White Hore-bound. Gal. Marrube blanc. G. Weißer Andorn. B. Witte Andoren, Malrouwe. Ad vias publicas. Junio floret. Usu. Herba. Vires. Calfacit & siccatur. Usus præcipuus in obstructione Pulmonum, Hepatis, Lienis, Uteri, adeoque in Phthisi, in expuitione sanguinolenta, in partu difficili, Lochiisque remoratis, in Ictero, Schroed. Præparatur. Syrupus.

A. 2. Alyssum Galeni, Offic. Ger. 379. Emac. 465. Alyssum Galeni Clusio, Park. Theat. 590. Alysson, Mont. 36. Alysson verticillatum foliis profundè incisis, C. B. Pin. 232. Marrubium Alysson dictum, Raii Hist. i. 557. Marrubium Alysson dictum, foliis profundè incisis, Herm. Hort. Lugd. Bat. 409. Pluk. Almag. 242. Marrubium verticillatum foliis profundè incisis, Ejusd. Flor. ii. 67. Boerb. Ind. A. 156. Marrubium album foliis profundè incisis, Flore cæruleo, Hist. Oxon. iii. 377. Marrubium, Hispanicum, Supinum, calyce stellato & aculeato, Elem. Bot. 161. Tourn. Inst. 192. A. Galen's Mad-wort. Gal. Alyssum de Galien. G. Allissen. B. Alysson. In hortis curiosorum colitur. Junio floret. Usu. Herba. Vires. Cum Marrubio albo viribus convenire creditur.

A. 3. Pseudo-dictamnus, Offic. Park. Theat. 27. Pseudo-dictamnus verticillatus inodorus, C. B. Pin. 222. Tourn. Inst. 188. Elem. Bot. 157. Boerb. Ind. A. 173. Hist. Oxon. iii. 379. Rupp. Flor. Jen. 184. Schol. Bot. 61. Pseudo-dictamnus acetabulis minoribus, Herm. Flor. ii. 67. Pseudo-dictamnus, Germ. 651. Emac. 797. Dictamnus adulterinum, quibusdam Verticillatum, vel potius Gnaphalium veterum, F. B. iii. 255. Dictamnus spurius inodorus acetabulis Mollucæ minoribus, Herm. Hort. Lugd.

Lugd. Bat. 220. Marrubium pseudo-dictamnium dictum, *Raii Hist.* i. 557. Marrubio congener sive Prasio dictamnus major inodorus, *Pluk. Almag.* 242. Gnaphalium veterum, Centunculus, Dictamnus adulterinum quibusdam, *Chab.* 410. A. *Bustard Dittany.* Gal. *Faux Dictanne, Dictam batard.* Gal. falscher Dictam, unechte Esch-Wurk. B. *Valch Dictamnium.* In hortis colitur. Julio floret. *Uju.* Herba, *Vires.* Cum Marrubio ut in externâ facie, ita & viribus convenit.

XXXIII. De Carduaca.

NO:æ sunt, Folia circumscriptione subrotunda & profundè laciniata: floris labium superius in canalem inflexum, & inferiore multo longius, inferius tripartitum; calix valde brevis, & seminibus ad summitatem usque repletus, R. *Meth. A.* p. 64.

A. Carduaca, *Offic. J. B.* iii. 320. *Raii Hist.* i. 571. *Synop.* iii. 239. *Park. Theat.* 41. *Tourn. Inst.* 186. *Elem. Bot.* 155. *Ger.* 569. *Emac.* 705. *Boerb. Ind. A.* 180. *Dill. Cat. Giff.* 122. *Buxb.* 55. *Phyt. Brit.* 21. *Merc. rin.* 20. *Rivin. Irr. Mon.* Carduaca *Lycopus Ruellii, Chab.* 437. Marrubium Carduaca dictum, *Hist. Oxon.* iii. 378. Marrubium Carduaca dictum, fortè primum *Theophrasti, C. B. Pin.* 230. A. *Mother-wort.* Gal. *Agripaume.* G. *Herz Gespann / Herz: Gesper: Mutter-Wurk.* B. *Hart-ge-span.* In hortis & in fimetis. Julio & Augusto floret. *Uju.* Herba. *Vires.* Urinam & menses ciet, pectus à pituita detergit, lumbricos necat, palpitationem cordis, & cardialgiam in infantibus juvat, in lienis morbis, & affectibus hystericis utilis æstimatur.

XXXIV. De Clinopodio.

Folia fert *Majoranæ sylvestris*, flores in verticillis densis circa caulium nodos, quorum tubi quam in *Marrubio* longiores; labia superiora rotundata, clata & plurimque bifida, inferiora tripartita, segmento medio latissimo, R. *Meth. A.* p. 64.

A. Clinopodium, *Offic. Dill. Cat. Giff.* 132. *Rivin. Irr. Mon.* Clinopodium majus, *Raii Hist.* i. 558. *Phyt. Brit.* 28. Clinopodium vulgare, *Merc. Bot.* i. 29. Clinopodium quorundam *Origani* facie, *J. B.* iii. 250. Clinopodium *Origano* simile, *C. B. Pin.* 224. *Cat. Monsp.* 71. *Hist. Oxon.* iii. 374. *Tourn. Inst.* 195. *Elem. Bot.*

163. *Boerb. Ind. A.* 153. *Rupp. Flor. Jen.* 188. *Buxb.* 75. Clinopodium, Acinos, *Ger.* 548. *Emac.* 675. *Merc. rin.* Acinos sive Clinopodium majus, *Park. Theat.* 22. A. *Great Wild Basil.* Gal. *Falreque, grand Basilic sauvage.* G. *Große wilde Poley / große wilde Basilien.* B. *Grote wilde Basilicum.* Ad sepes passim. Junio & Julio floret. *Uju.* Herba. *Vires.* Bibitur ad convulsa, rupta, strangurias, Serpentinum ictus: Menses & partus pellit. Alvim fitit, *Dowc.*

XXXV. De Lamio.

FLoribus in verticillis ad caulium nodos, foliis *Urticæ*; Seminibus majusculis è calycibus brevibus, maturitate illico decedentibus, & odore fœtido ab aliis differt, R. *Synop.* p. 82.

A. 1. Lamium album, *Urtica* mortua, *Offic. Lamium album, Ger.* 568. *Emac.* 702. *Raii Hist.* i. 559. *Synop.* iii. 240. *Merc. rin.* 69. Lamium album, non fœtens, folio oblongo, *C. B. Pin.* 231. *Boerb. Ind. A.* 157. Lamium vulgare flore albo, *Merc. Bot.* i. 46. *Phyt. Brit.* 66. Lamium vulgare album, sive *Archangelica* flore albo, *Park. Theat.* 604. *Tourn. Inst.* 183. *Elem. Bot.* 152. *Dill. Cat. Giff.* 38. *Hist. Oxon.* iii. 384. *Rupp. Flor. Jen.* 181. *Galeopsis* sive *Urtica iners*, floribus albis, *J. B.* iii. 322. *Buxb.* 133. A. *White Archangel.* Gal. *Ortie morte blanche.* G. *Weisse todte Nessel / taube Nessel.* B. *Doove Netelen met witte blom.* Ad sepes. Aprilis & Majo floret. *Uju.* Herba, Flores. *Vires.* Ad fluorem album & ad *Scrophulas* specificè celebratur. Planta est aperiens (ut affirmat *Boerbaavius*) emolliens, incidens, diuretica & lithonriptica; in suffocationes uterinas valet: Radix ad læterum commendatur.

A. 2. Lamium rubrum, *Offic. Ger.* 568. *Emac.* 703. *Raii Hist.* i. 559. *Synop.* iii. 240. *Merc. Pin.* 69. *Merc. Bot.* i. 46. *Phyt. Brit.* 65. Lamium annuum vulgare rubrum, *Hist. Oxon.* iii. 385. Lamium vulgare folio subrotundo, flore rubro, *Park. Theat.* 604. Lamium purpureum fœtidum folio subrotundo, sive *Galeopsis Dioscoridis*, *C. B. Pin.* 230. *Dill. Cat. Giff.* 38. *Tourn. Inst.* 183. *Elem. Bot.* 152. *Rupp. Fur. Jen.* 181. *Boerb. Ind. A.* 157. *Galeopsis* sive *Urtica iners*, folio & flore minore, *J. B.* iii. 323. *Buxb.* 133. A. *Red Archangel.* Gal. *Ortie morte rouge.* G. *Rouge taude Nessel.* B. *Doove Netelen met rode blom.*

Ad sepes. Primo vere floret. *Ufu.* Flores. *Vires.* Ad Dysenteriam commendatur, ad Sanguinem in vulneribus sistendum valet. Herba tusa & imposita valere creditur ad tumores quoscumque discutandos, nec non ad inflammationes, plagas, ulcera putrida, & vulnera, *Buxb.*

A. 3. Leucas montana; *Offic.* Lamium luteum, *Ger.* 567. *Emac.* 702. *Park. Theat.* 606. *Raii Hist.* i. 560. *Synop.* iii. 240. *Mer. Pin.* 69. Lamium folio oblongo luteum, *C. B. Pin.* 231. *Hist. Oxon.* iii. 385. Lamium flore luteo, *Merc. Bot.* i. 46. *Pbyt. Brit.* 65. *Riv. Irr. Mon.* Lamium spurium flore luteo, *Volk. Flor. Nor.* 239. Galeopsis, *Chab.* 435. Galeopsis sive Urtica iners flore luteo, *J. B. iii.* 323. *Rupp. Flor. Jen.* 183. *Tourn. Inst.* 181. *Elem. Bot.* 154. *Boerb. Ind.* A. 162. Galeobdolon, *Dill. Cat. Giff.* 49. A. Yellow Archangel. *Gal. Ortie morte jaune.* G. Gelbe taube Nessel. B. Doove Netelen met geel blom. In sylvis & dumetis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Contra animalium venena, præcipuè marinorum opitulatur, *Diosc.*

A. 4. Milzadella, Lamium maculatum, Urtica lactea, *Offic. Mont. Ind.* 48. Lamium luteum foliis maculatis, *Satb. Hort. Ed.* Lamium maculatum, *C. B. Pin.* 231. *Raii Hist.* i. 560. *Hist. Oxon.* iii. 385. Galeopsis lutea, amplioribus foliis maculatis, *Tourn. Inst.* 186. *Elem. Bot.* 154. *Boerb. Ind.* A. 162. A. Spotted Archangel. *Gal. Ortie morte.* G. Faube Nessel. B. Doove Netelen met wit gestreepte bladeren. In hortis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum Lamio albo convenit, *Mont.*

XXXVI. De Sideritide.

Olore gravi & fætido cum Lamio convenit, sed foliorum figura differt, *R. Mech. A.*

A. 1. Sideritis, *Offic.* Sideritis hirsuta procumbens, *C. B. Pin.* 233. *Raii Hist.* i. 564. *Tourn. Inst.* 191. *Vaill. Bot. Par.* 184. *Hist. Oxon.* iii. 388. *Buxb.* 302. Sideritis Clusio Hispanica, hirsuta, *J. B. iii.* 426. Sideritis prima herba Judaica, *Park. Theat.* 584. Sideritis herba Judaica, *Ger.* 559. Sideritis Judaica Lobellii, *Ger. Emac.* 690. A. Iron-wort. *Gal. Crapaudine.* G. Eisen-Wurk / Gled. Kraut. B. Gled-kruid. In petrosis Italiæ, Hispaniæ, &c. Æstate floret. *Ufu.* Herba.

Vires. Illita folia suapte vi vulnera sine inflammationis periculo jungunt, *Diosc.*

De Sideritide agentes multum inter se dissentiunt Botanici, & plures plantæ sunt, quibus id nominis ab eis attribuitur. *Dioscorides* tres Sideritidis species describit; quarum primam stirpem à me hoc in loco exhibitam esse existimo, ut quæ judicio nostro melius conveniat cum brevi *Dioscoridis* descriptione, *lib. iv. cap. 29.* quam quævis alia. *Sideritin* (inquit loco citato) aliqui *Heracleam* vocant: *Folia habet Marrubii, sed longiora, satis ad frondem Quercus aut Salvis accedentia, minora tamen & aspera: Caulis edit quadratos, dodrantem altos, aut etiam majores, non injucundi gustus, aliquantumque substringentis; in quibus per interstitia orbiculata vertebrae, ut in Marrubio spectantur: & semen in iis nigrum: nascitur in petrosis.* Secundam Sideritidem *Pimpinellam sanguisorbam*, *Offic. P.* 190. *Pharmacolog. nost.* esse, cum nuperis Botanicis consentio, Tertiam, *Geranium Robertianum* seu *Gratiam Dei*, *Offic. p.* 342. ejusd. *Pharmacolog.*

A. 2. Sideritis, *Offic. Chab.* 472. *Schrod.* 158. Sideritis vulgaris, *Ger. Emac.* 697. *Raii Hist.* i. 563. Sideritis vulgaris hirsuta, *J. B. iii.* 425. *Hist. Oxon.* iii. 387. Sideritis vulgaris Clusii, *Park. Theat.* 585. Sideritis vulgaris hirsuta erecta, *C. B. Pin.* 233. *Boerb. Ind.* A. 171. A. The other Iron-wort. *Gal. Crapaudine.* G. Eisen-kraut. B. Gled-kruid. In Germania, Italia, & Francia frequens reperitur. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Ad Vulnera & Hernias commendatur, vehementer exsiccat, ideo ad alba menstrua sistenda convenit, *Magnol.* A priore non specificè differre à quibusdam videtur, sed ejusdem esse varietas.

A. 3. Sideritis flore luteolo & Officinarum, *Riv. Irr. Mon.* Sideritis pratensis vulgatissima, *Rupp. Flor. Jen.* 187. Sideritis foliis hirsutis profunde crenatis, *C. B. Pin.* 233. *Tourn. Inst.* 191. *Elem. Bot.* 160. *Hist. Oxon.* iii. 388. Sideritis Monspelulana, *J. B. iii.* 426. *Chab.* 472. Sideritis Monspeliensis Lobellii, *Park. Theat.* 585. A. German Iron-wort. *Gal. Crapaudine des pr. s.* G. Feld-Eisen-kraut. B. Veld-Gled-kruid. In pratis. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum præcedentibus convenit, & in Officinis Germanorum in usum venit.

A. 4. Sideritis arvensis latifolia glabra, *C. B. Pin.* 233. *Raii Hist.* i. 566. *Park. Theat.* 587. *Ger. Emac.* 699. *Hist. Oxon.* iii. 389. *Boerb. Ind.* A. 171. Sideritis glabra arvensis, *J. B. iii.* 427. *Chab.* 473. Sideritis flore albo, barba luteola, *Riv. Irr. Mon. Dill. Cat. Giff.*

Giff. 154. *Rupp. Flor. Jen.* 186. *Betonica arvensis* annua flore ex albo flavescente, *Tourn. Inst.* 203. A. Iron - wort with smooth Leaves. *Gal. Sideritis.* G. Wund - kraut. B. Klit - kruyt. Inter segetes. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum reliquis viribus convenit. A *Dillenio* *Sideritis* esse *Officinarum* existimatur.

XXXVII. De Chamæcisso.

Foliis subrotundis, flagellis reptatricibus, odore foetido, florum labio superiore bifido & reflexo ab aliis distinguitur, R. *Synop.* p. 83.

A. *Hedera terrestris*, *Chamæcissus*, *Offic.* *Merc. Bot.* i. 41. *Pbyt. Brit.* 57. *Hedera terrestris*, *Ger.* 705. *Emac.* 856. *Raii Hist.* i. 567. *Mer. Pin.* 60. *Hedera terrestris vulgaris*, C. B. *Pin.* 306. *Park. Theat.* 676. *Hist. Oxon.* iii. 409. *Chamæcissus* sive *Hedera terrestris*, *J. B.* iii. 855. *Chab.* 649. *Buxb.* 64. *Chamæcissus*, *Riv. Rupp. Flor. Jen.* 188. *Chamæclema vulgaris*, *Boerb. Ind.* A. 172. *Calamintha humilior folio rotundiori*, *Tourn. Inst.* 194. *Elem. Bot.* 163. *Dill. Cat. Giff.* 45. *Raii Synop.* iii. 243. A. *Ground Ivy*. *Gal. Lierre terrestre*, *Terrette*, *Herbe de S. Jean*, *Rondotte*. G. *Gunderman* / oder *Gundels - Neben*. B. *Hondsdras*, *Aardveil*, *Onderhave*. Ad sepēs. Aprili floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* *Vulneraria* est. *Ufus* creberrimi in tartaro, tam *Pulmonum* quam *Renum*, aliarumque partium, incidendo, resolvendo, adeoque confert *obstructionibus* indetatis, & *Ictero*, &c. *Scbrod.*

Syrupus ex hac planta factus valet ad *tussim convulsivam*, maxime ad *sputum* & *miſtum sanguinis* conveniens, *Boerb.*

XXXVIII. De Calamintha.

NOtae sunt, Flores plures simul pediculis oblongis ramosis à foliorum sinibus egressis insidentes, rari & sparsi, è tubo oblongo in duo labia biantes, quorum superius bifidum rotundatum, alatum, inferius tripartitum, R. *Meth. A.* p. 65.

A. 1. *Calamintha montana*, *Offic.* *Calamintha*, *Chab.* 417. *Calamintha vulgaris*, *Park. Theat.* 36. *Raii Hist.* i. 569. *Synop.* iii. 243. *Calamintha vulgaris* *Officinarum*, *Ger. Emac.* 687. *Mer. Pin.* 18. *Calamintha vulgaris* vel *Officinarum Germaniæ*, C. B. *Pin.* 228. *Tourn. Inst.* 194. *Elem. Bot.* 169. *Boerb. Ind.* A. 175. *Rupp. Flor. Jen.* 187. *Volk. Flor. Nor.* 75. *Calamintha montana vulgaris*, *Hist. Oxon.* iii. 413. *Merc. Bot.* i. 25. *Pbyt. Brit.* 19.

Calamintha flore magno vulgaris, *J. B.* iii. 228. A. *Calamint.* *Gal. Calament de montagne.* G. *Berg-Munk.* B. *Berg-Calamentb.* In viis publicis, sed rarius. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* *Stomachica* ac *Uterina* est imprimis: *Menses* ciet, *Fœtum* ejicit, *Urinam* movet. *Tussi* medetur, *Hepar* referat, *Scbrod.*

A. 2. *Calamintha*, *Offic.* *Calamintha* odore *Pulegii*, *Ger. Emac.* 687. *Raii Hist.* i. 569. *Synop.* iii. 243. *Mer. Pin.* 18. *Calamintha* flore minore odore *Pulegii*, *J. B.* iii. 229. *Chab.* 416. *Hist. Oxon.* iii. 413. *Calamintha altera* odore *Pulegii* foliis maculosis, *Park. Theat.* 36. *Calamintha Pulegii* odore seu *Nepeta*, C. B. *Pin.* 228. *Tourn. Inst.* 194. *Elem. Bot.* 169. *Boerb. Ind.* A. 175. *Rupp. Flor. Jen.* 188. *Calamintha Pulegii* odore *Nepeta vera* *Antiquorum*. *Merc. Bot.* i. 25. *Pbyt. Brit.* 19. A. *Field Calamint.* *Gal. Calament des champs.* G. *Feld-munk.* B. *Veld-Calamentb.* In aggeribus sepium & agrorum marginibus. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit, cui *sucedaneum* est, & pro ea *Multerculis Botanopolis Londinensibus* non infrequens venditur.

A. 3. *Calamintha magno flore*, *Cod. Med.* xxiv. *Hist. Oxon.* iii. 412. C. B. *Pin.* 229. *Tourn. Inst.* 194. *Elem. Bot.* 165. *Boerb. Ind.* A. 175. *Calamintha montana præstantior*, *Ger.* 556. *Emac.* 687. *Park. Theat.* 37. *Raii Hist.* i. 569. *Calamintha montana flore magno* ex calice longo, *J. B.* iii. 229. *Calamintha montana flore magno* ex calyce magno, *Chab.* 416. A. *Mountain Calamint.* *Gal. Calament de montagne.* G. *Berg-Munk.* B. *Berg-Kalamentb.* In hortis. Julio floret. *Ufu.* Herba, *Vires.* Cum prioribus convenit. Tres illæ species sumantur *indiscriminatim*, *Cod. Med.*

XXXIX. De Melissa.

Foliis atro-virentibus, odore Citri, floribus in uno pediculo è cujusque folii sinu egresso pluribus confertis, à reliquis distinguitur, R. H. p. 570.

A. 1. *Melissa*, *Offic.* *Ger.* 558. *Emac.* 689. *Pbyt. Brit.* 74. *Raii Hist.* i. 570. *Melissa vulgaris*, *Park. Theat.* 40. *Melissa hortensis*, C. B. *Pin.* 229. *Tourn. Inst.* 193. *Elem. Bot.* 164. *Boerb. Ind.* A. 167. *Rupp. Flor. Jen.* 187. *Melissa vulgaris* odore *Citri*, *J. B.* iii. 232. *Hist. Oxon.* iii. 408. *Melissa*, *Apiastrum*,
Y
Clab.

Chab. 417. *A. Baulm.* Gal. *Melisse*, ou *Herbe de Citron*, *Citronelle*. *G. gemeine Melisse*. *B. Melisse*, *Citroen-kruit*. In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Herba, Flores. *Vires.* Usus magni est in affectibus Cephalicis, Cardiacis, Uterinis, Stomachicis, adeoque in Melancholia, in somnis turbulentis, Paralysi, Apoplexia, Epilepsia, Vertigine, Lipothymia, cruditate ventriculi, remoratis Menstruis, ac Lochiis puerperarum, suffocationeque Uteri; emendat insuper factorem anhelitus, &c. *Schrod.*

A. 2. Pseudo-melissa, *Offic. Melissophyllum*, *Rivini. M. Irr. Knaut. Meth.* 93. *Rupp. Flor. Jen.* 187. *Melissophyllum Fuchsi*, *Park. Theat.* 40. *Melissa Tragi*, *Cbom.* 692. *Melissa Fuchsi*, *Lob. Icon.* 515. *Mer. Pin.* 76. *Raii Synop.* iii. 242. *Ger. Emac.* 690. *Melissa humilis*, latifolia, maximo flore purpurascente, *Tourn. Inst.* 193. *Boerb. Ind. A.* 167. *Melissa adulterina* quorundam amplis foliis & floribus non grati odoris, *J. B.* iii. 233. *Chab.* 417. *Lanium montanum Melissae folio*, *C. B. Pin.* 331. *Raii Hist.* i. 561. *Hist. Oxon.* iii. 385. *A. Bastard Baulm.* Gal. *Melisse batarde*. *G. Falscher Melisse*. *B. Valse Melisse*. In sylvis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Vulneraria à quibusdam existimatur. In suppressione Urinae multum laudatur; Aperitiva est planta, *Cbomel.*

XL. De Ballote.

O Dore foetido *Lanium* refert, à quo differt, floribus in singulis pediculis è singulis foliorum egressis pluribus confertis, calycibus minus patulis & longioribus, *R. Synop.* p. 84.

A. Marrubium nigrum, *Ballote*, *Offic. Marrubium nigrum*, *Ger.* 566. *Emac.* 701. *Raii Hist.* i. 571. *Mer. Pin.* 75. *Marrubium nigrum sive Ballote*, *J. B.* iii. 318. *Chab.* 436. *Marrubium nigrum foetidum Ballote dictum*, *Park. Theat.* 1230. *Marrubium nigrum foetidum*, *Ballote Dioscoridis*, *C. B. Pin.* 230. *Hist. Oxon.* iii. 377. *Marrubiastrum*, *Rivini. Irr. Mon. Ballote*, *Tourn. Inst.* 185. *Elem. Bot.* 153. *Raii Synop.* iii. 244. *Boerb. Ind. A.* 175. *Rupp. Flor. Jen.* 183. *Dill. Cat. Giff.* 135. *Buxb.* 35. *Ballote*, *Marrubium nigrum foetidum*, *Merc. Bot.* i. 23. *Phyt. Brit.* 14. *A. Black Horebound.* Gal. *Marrube noir*, ou *Marrube puant*. *G. Schwarzer Andom.* *B. Stinkende Andosen.* Ad sepes. Junio floret. *Ufu.*

Herba, sed rarius. *Vires.* Remedium est in Hypochondriacis & Hystericis affectibus, *D. Bowle.*

Vis ejus efficax adversus canis morsus, foliis ex sale illitis. Ferventi cinere flaccescunt folia, & condylomata reprimunt, purgant & fordida ulcera cum melle, *Diosc.*

Planta est optimae virtutis, estque, inquit *Boerhaavius*, *Castoreum rusticorum*, inter uterina habetur, & contra insultus Epilepticos, Apoplecticos, & Hystericos optimus est.

XLI. De Cassida.

Nota sunt, *Flosculi oblongi in singulis foliorum alis singuli, calyx clausus seu operculatus, crepida aut calceamenti calcaneum referens*, *R. Synop.* iii. 244.

A. Scutellaria, *Offic. Buxb.* 298. *Rivini. Irr. Mon. Scutellaria aquatica*, vulgò *Tertianaria dicta*, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 546. *Volck. Flor. Nor.* 344. *Scutellaria aquatica, angustifolia vulgaris*, *Herm. Flor.* ii. 77. *Scutellaria palustris repens caerulea*, *Hist. Oxon.* iii. 416. *Cassida palustris vulgarior flore caeruleo*, *Tourn. Inst.* 182. *Elem. Bot.* 150. *Boerb. Ind. A.* 177. *Dill. Cat. Giff.* 117. *Rupp. Flor. Jen.* 180. *Raii Synop.* iii. 244. *Tertianaria aliis Lysimachia galericulata*, *J. B.* iii. 435. *Lysimachia galericulata*, *Ger.* 387. n. 6. *Emac.* 477. *Mer. Pin.* 74. *Lysimachia caerulea galericulata*, *Merc. Bot.* i. 49. *Phyt. Brit.* 71. *Lysimachia caerulea galericulata seu Gratiola caerulea*, *C. B. Pin.* 246. *Raii Hist.* i. 572. *A. Hooded Willow-berb.* Gal. *Toque. G. Cassida.* *B. Cassida.* In palustribus. Julio & Augusto floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Insigni amaro re est praedita hinc in febribus tertianis utilis esse praedicatur, *Buxb.*

XLII. De Chamæpity.

Foliis Pineorum amulis, odore resinoso, floribus galea seu labio superiore carentibus, à reliquis differt, *R. Synop.* p. 84.

A. 1. Chamæpitys, *Iva arthritica*, *Offic. Chamæpitys sive Iva Moschata*, *Chab.* 430. *Chamæpitys mas*, *Ger.* 421. *Emac.* 525. *Mer. Pin.* 26. *Chamæpitys*, *Iva arthritica sive Moschata*, *Merc. Bot.* i. 28. *Phyt. Brit.* 27. *Chamæpitys Officinarum*, *Rupp. Flor. Jen.* 178. *Chamæpitys vulgaris*, *Park. Theat.* 283.

Raii

Raii Hist. i. 573. *Synop.* iii. 244. *Chamæpitys lutea vulgaris seu folio trifido*, C. B. *Pin.* 249. *Tourn. Inst.* 208. *Elem. Bot.* 177. *Hist. Oxon.* iii. 424. *Boerb. Ind. A.* 183. *Buxb.* 67. *Chamæpitys vulgaris odorata flore luteo*, *J. B.* iii. 295. A. *Ground Pine.* Gal. *Ive myscate*, *Ivette.* G. *Schlag-Kräutlein* / oder *Ver-giß mein nicht.* B. *Veld-Cypres.* In agris arenosis, sed rarius. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Nervosum genus roborat, Diuretica est & emmenagoga, confert in Arthriticis doloribus, *Schrod.*

Vulnera glutinat, nomas cohibet, menses movet, fœtum pellit, abortum provocat. In urinæ difficultate, & in mictura sanguinis multum commendatur, *Hist. Ox.* Ictero medetur si septem diebus in vino potetur, *Diosc.*

A. 2. *Chamæpitys altera*, *Offic.* *Chamæpitys Moschata*, *Cod. Med.* xxxiv. *Chamæpitys Moschata foliis ferratis*, an prima *Dioscoridis*, C. B. *Pin.* 244. *Tourn. Inst.* 208. *Elem. Bot.* 177. *Boerb. Ind. A.* 183. *Raii Hist.* i. 574. *Chamæpitys sive Iva Moschata Monspeliensium*, *J. B.* iii. 425. *Chamæpitys sive Iva Moschata Monspeliensium*, *Chab.* 420. *Chamæpitys*, *Iva Moschata Monspeliaca*, *Ger.* 422. *Emac.* 525. *Chamæpitys*, *Anthyllis altera herbariorum*, *Park. Theat.* 282. A. *French Ground Pine.* Gal. *Ivette de France.* G. *Frankösische Erdpin* / *Feld-Cypresse.* B. *Tweed-Veld-Cypres.* In Gallia frequens reperitur. Junio floret. *Ufu.* Herba.

A. 3. *Chamæpitys tertia seu mas*, *Offic.* *Chamæpitys odorator*, *Park. Theat.* 283. *Chamæpitys Incana exiguo folio*, C. B. *Pin.* 249. *Chamæpitys folio non laciniato*, *J. B.* iii. 297. *Chamæpitys folio non laciniato seu tertia Dioscoridis Matthiolo*, *Chab.* 431. *Raii Hist.* i. 574. *Chamæpitys tertia Dodonæi*, *Ger. Emac.* 532. A. *Italian Ground-Pine.* Gal. *Ivette d'Italie.* G. *Italiänische Erdpin* / *Erd-fiser.* B. *Derde of Italiaanse Veld-Cypres.* In Italia non infrequens. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Hæc duæ vim superioris obtinent, sed non usque adeo efficacem, *Diosc.*

XLIII. De Bugula.

Nota sunt, Flores galeæ carentes, caules dumtaxat generum, alii teretes & repentes, alii quadrati & erecti, flores sustinentes in spicam laxam dispositos, R. *Synop.* p. 84.

A. *Bugula*, *Consolida media*, *Offic.* *Bugu-*

la, *Ger.* 500. *Emac.* 631. *Merc. Bot.* i. 24. *Pbyt. Brit.* 17. *Raii Hist.* i. 575. *Synop.* iii. 245. *Mer. Pin.* 17. *Dill. Cat. Giff.* 49. *Buxb.* 46. *Rupp. Flor. Jen.* 187. *Tourn. Inst.* 208. *Elem. Bot.* 177. *Boerb. Ind. A.* 184. *Rivini. Irr. Mon.* *Bugula vulgaris sylvatica cærulea*, *Hist. Oxon.* iii. 391. *Bugula vulgaris flore cæruleo*, *Park. Theat.* 525. *Bugula Consolida media pratensis cærulea*, C. B. *Pin.* 260. *Consolida media*, quibusdam *Bugula*, *J. B.* iii. 430. *Consolida media*, *symphytum medium*, *Bugula*, *Chab.* 474. A. *Bugle.* Gal. *Bugle*, *petite Consoude.* G. *Günkel. B. Zeegroen*, *ingroen.* In sylvis & pratis humidis. Maio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* *Vulneraria* est insignis.

Tam intrinsecus quam extrinsecus adhibita: confert & ictero, hepatis obstructioni, urinæ retentioni, herniis, &c. *Schrod.*

XLIV. De Scorodonia.

Odore Allii & *Salviæ foliis*, quodque flos galeæ caret, ab aliis distinguitur, R. *Synop.* p. 85.

A. *Scorodonia*, *Salvia sylvestris*, *Offic.* *Scorodonia*, *Dill. Cat. Giff.* 156. *Rupp. Flor. Jen.* 177. *Buxb.* 296. *Rivini. Irr. Mon.* *Scorodonia sive Salvia agrestis*, *Ger.* 536. *Emac.* 662. *Raii Hist.* i. 576. *Synop.* iii. 247. *Scorodonia sive Scordium alterum quibusdam*, & *Salvia agrestis*, *Park. Theat.* 111. *Scordetis sive Scordium foliis Salviæ*, *J. B.* iii. 293. *Chab.* 430. *Salvia agrestis*, *Salvia bosci*, *Scorodonia*, *Merc. Bot.* i. 66. *Pbyt. Brit.* 108. *Salvia agrestis sive Scorodonia*, *Mer. Pin.* 108. *Scordium alterum sive Salvia agrestis*, C. B. *Pin.* 247. *Boerb. Ind. A.* 183. *Chamædryes elatior Salviæ folio*, flore ochroleuco, *Hist. Oxon.* iii. 423. *Chamædryes fruticosa sylvestris Melissa folio*, *Tourn. Inst.* 205. *Elem. Bot.* 173. A. *Wood Sage.* Gal. *Sauge sauvage*, (*espece de Germandrée*) G. *Wilde Salbey*, B. *Wilde Salie.* In sylvis & dumetis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* *Vulneraria* est è præcipuis, Menses & Urinam ciet. Lui *Veneræ* prodesse creditur. Ut odore, sic viribus cum *Scordio* convenit.

Gesnero in remediis *Scordio* præfertur. In ulceribus gangrænosus claudendis celebravit *Hildanus.* Vide R. *Hist.* loc. supracitato.

XLV. De Scordio.

O Dore Allii, Foliis & facie Chamædryos, loco palustris & reptatu suo, quodque flos galear careat, ab aliis distinguitur, R. Synop. p. 85

A. Scordium, *Offic. Ger.* 534. *Emac.* 661. *Raii Hist.* i. 576. *Synop.* iii. 246. *Mer. Pin.* 110. *Merc. Bot.* ii. 32. *Phyt. Brit.* 110. *Boerb. Ind. A.* 183. *Dill. Cat. Giff.* 125. *C. B. Pin.* 247. *J. B.* iii. 292. *Cbab.* 419. *Rupp Flor. Jen.* 177. *Buxb.* 296. *Volck. Flor. Nor.* 341. *Rivini Irr. Mon.* Scordium legitimum, *Park. Theat.* 111. Chamædryos palustris, Allium redolens, *Hist. Oxon.* iii. 423. Chamædryos palustris canescens, seu Scordium Officinarum, *Tourn. Inst.* 205. *Elem. Bot.* 172. A. Water-Germander. Gal. Scordium, ou Chamarras. G. Scordium oder Knoblochskraut. B. *Waterlook.* In palustribus, sed rarius. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Alexipharmacum, ac sudorificum est. Usus præcipuus in peste, pestilentialibusque morbis; febribus malignis (tam præservando quam curando) in obstructionsibus hepatis, ac lienis; in pulmonibus purulentis ac mucilagine refertis: lumbricos necat. Extrinsicus mundificat vulnera, & ulcera; lenit dolores podagricos, *Schrod.*

SECTIO DECIMA TERTIA.

De Herbis semine nudo Polyspermis,
Hoc est, in quibus singulis floribus
plura quatuor succedunt semina, nullo
certo aut definito numero.

PRO Seminibus nudis, cum reverendissimo & doctissimo D. Raio, habeo quæcunque folliculos, aut tegmina privata sponte non exuunt.

Herbæ semine nudo Polyspermæ sunt vel flore
Perianthio recto,
Triphylo; flore.
Tripetalo, aquaticæ foliis Plantagi-

a b c
nis: *Plantago aquatica.*
Polypetalo, calyce
Cum flore deciduo; foliis integris, subrotundis; radicibus tuberosis, perennibus, flore flavo: *Chelidonium minus.*
A flore superstite, foliis tripartito divisis, floribus cæruleis: *Hepatica nobilis.*
Pentaphyllo, unâ cum flore deciduo; feminibus in globulum congestis, flore pentapetalo: *Ranunculus.*
Decaphyllo seu in decem segmenta diviso, feminibus
Caudatis, aut plumosis; foliis pennatis; radice aromatica: *Caryophyllata.*
Nudis, absque ullis appendicibus; foliis venosis.
Digitatis, in eodem pediculo
Ternis; feminibus pulpæ molli esculentæ innascentibus: *Fragaria.*
Quinis, aut septenis; flore
Pentapetalo: *Pentaphyllum.*
Tetrapetalo: *Tormentilla.*
Pinnatis, incanis, aut tomentosis, reptatrix: *Argentina.*
Absque perianthio aut nudo, polyphyllo, caule indeterminato, foliato, speciosum florum thyrsum proferente; foliis pinnatis; radicibus
Tuberosis, bulbillis ab extremis fibrarum filamentis dependentibus, feminibus in circulum dispositis: *Filipendula.*
Fibrosis, feminibus incurvis, in globulum congestis: *Ulmaria.*

I. De Chelidonio.

C Alyce triphylo cum flore polypetalo, luteo, deciduo, & foliis integris, subrotundis à congeneribus differt, R. Synop. p. 86.

A Chelidonium minus, *Offic. Ger.* 669. *Emac.* 816. *Cbab.* 484. *Park. Theat.* 617. *Raii Hist.* 579. *Synop.* iii. 246. *Mer. Pin.* 26. *Boerb. Ind. A.* 29. Chelidonium minus, sive Scrophularia minor, *Merc. Bot.* i. 28. *Phyt. Brit.* 27. Chelidonia rotundifolia minor, *C. B. Pin.* 309. Scrophularia minor sive Chelidonium minus vulgò dictum, *J. B.* iii. 468.

Ficaria, Dill. Cat. Giff. 39. *Ficaria vulgaris*, Rupp. Flor. Jen. 127. Buxb. 110. *Ranunculus vernus rotundifolius minor*, Tourn. Inst. 286. *Ranunculus præcox rotundifolius radice granulosa*, Hist. Oxon. ii. 446. *Ranunculus Chelidonides rotundifolius præcox radice granulata*, Pluk. Almag. 314. *Ranunculus rotundifolius minor*, Hort. Monsp. 169. A. *Pile-wort*. Gal. *Arondeliere*, Petit *Cbelidoine*, ou *Petit Scrophulaire*. G. *Schorbocks-Kraut*. B. *kleine Gouwe*, *klein Speen-kruit*. In pratis. Martio, & Aprili floret. Usu. Radix, herba. Vires. Spleneticum est. Usus præcipui est in Ictero, Scorbuto, Hæmorrhoidum fluore, Scrophulis, & Strumis. Extrinsecus specificè marifcas seu ficos ani curat, dentiumque putredini maximoperè subvenit, Schrod.

Habita est, inquit *Boerhaavius*, pro summo arcano in Hæmorrhoidibus, vel in decocto sumpta, vel extra applicata. Infantibus, quibus intestina in Hernia procubuerunt prodest.

II. De Hepatica Nobili.

Calyce triphylo, non deciduo, foliis trifidis ab aliis differt.

A. *Trifolium aureum*, *Hepatica nobilis*, Offic. *Trifolium Hepaticum flore simplici*, C. B. Pin. 330. Hist. Oxon. ii. 433. Raii Hist. i. 580. *Trifolium Hepaticum*, sive *Trinitatis Herba flore cæruleo*, J. B. ii. 389. *Trifolium Hepaticum*, Chab. 164. *Hepatica nobilis sive trifolia*, Park. Theat. 1368. *Hepaticum trifolium*, Ger. 1032. Emac. 1203. *Hepatica trifolia cæruleo flore*, Boerb. Ind. A. 30. *Hepatica nobilis flore simplici cæruleo*, Hort. Lugd. Bat. 310. *Hepatica flore simplici cæruleo*, Rupp. Flor. Jen. 127. *Hepatica flore cæruleo*, Buxb. 153. *Ranunculus Hepaticus trilobatus vernus flore cælesti*, Pluk. Almag. 314. *Ranunculus tridentatus vernus*, Elem. Bot. 241. *Ranunculus tridentatus vernus flore simplici cæruleo*, Tourn. Inst. 286. *Ranunculus tridentatus vernus flore simplici*, Hort. Monsp. 169. A. *Noble Liver-wort*. Gal. *Hepatique*. G. *Coel Zerbertraut*. B. *Edel Lever-kruit*. In hortis. Vere floret. Usu. Folia. Vires. *Vulneraria* à recentioribus Medicis censetur. *Ventriculum* corroborat, & astringit, itaque in omni morbo convenire, ubi nimis laxa sunt astringenda; hinc in potibus vulnerariis, quibus *Diabetes* adest, vel in sputo cruento, vel in mictu sanguinis; in Herniis laudatur; in *Dysenteria*, folia pulverizata egregia sunt;

folia ejus decocta conducunt in Ictero, ut in Scabie, & ulceribus fœtidis, & angina. *Tota planta* convenit in obstructionibus *Renum*, *Velicæ*, & *Hepatis*, Boerb. Apud Belgas ingreditur in compositione *Syrupi Cichorei*.

III. De Ranunculo.

Notæ sunt, Flores pentaphylli undè cum calyce pentaphyllo decidui; semina unicuique plurima succedentia in globulum congesta, Raii Synop. pag. 86.

A. 1. *Ranunculus acris*, Offic. *Ranunculus pratensis erectus acris*, C. B. Pin. 178. Raii Hist. i. 583. Synop. iii. 248. Boerb. Ind. A. 30. Tourn. Inst. 289. Elem. Bot. 241. Hist. Oxon. ii. 439. Dill. Cat. Giff. 52. Buxb. 277. Rupp. Flor. Jen. 81. *Ranunculus pratensis maculatus surrectis cauliculis*, Merc. Bot. i. 63. Phyt. Brit. 103. *Ranunculus reclus non repens*, flore simplici luteo, J. B. iii. 416. Chab. 465. *Ranunculus pratensis erectus acris vulgaris*, Park. Theat. 329. *Ranunculus surrectis cauliculis*, Ger. 804. Emac. 951. Mer. Pin. 102. A. *Upright Meadow-Crowfoot*. Gal. *Ranoncule des prez*, *Basinet*. G. *Brennender Wiesen / Hahnen-Fuß*. B. *Recht Velt Hanevoet*. In pratis, & pascuis. Usu. Herba. Vires. *Cautica* est planta: si contusa recens, & cuti applicatur, dolorem, inflammationem, &c. excitat. Apud rusticos, & milites in usu sunt radices ad febrem intermittentem curandam.

A. 2. *Ranunculus*, Offic. *Ranunculus pratensis repens*, Park. Theat. 329. Raii Hist. i. 581. Synop. iii. 247. *Ranunculus pratensis repens hirsutus*, C. B. Pin. 179. Tourn. Inst. 289. Elem. Bot. 241. Rupp. Flor. Jen. 81. Boerb. Ind. A. 31. Dill. Cat. Giff. 65. Buxb. 276. *Ranunculus pratensis etiamque hortensis*, Ger. 804. Emac. 951. Mer. Pin. 102. *Ranunculus repens flore luteo simplici*, J. B. iii. 419. Chab. 466. *Ranunculus pratensis hirsutus repente cauliculo*, Merc. Bot. i. 63. Phyt. Brit. 103. *Ranunculus pratensis procumbens*, aut inclinans hirsutus, Hist. Oxon. ii. 439. A. *Crowfoot*. Gal. *Pis de Corbin*, ou *Ranoncule rampante*. G. *Hanensfuß*. B. *Kruipende Velt-Hanevoet*. In pratis. Maio floret. Usu. Herba. Vires. Hic *Ranunculus* innoxius est, & cum oleribus sæpe decoquitur mense Aprilis.

A. 3. *Ranunculus bulbosus*, Offic. Ger. 806. Y. 3. Emac.

Emac. 953. *Park. Theat.* 329. *Raii Hist.* i. 581. *Synop.* iii. 247. *Mer. Pin.* 101. *Merc. Bot.* i. 63. *Pbyt. Brit.* 102. *Ranunculus tuberosus major*, *J. B.* iii. 417. *Chab.* 466. *Ranunculus pratensis radice verticilli modo rotunda*, *C. B. Pin.* 179. *Dill. Cat. Giff.* 68. *Tourn. Inst.* 289. *Elem. Bot.* 241. *Boerb. Ind. A.* 31. *Hist. Oxon.* ii. 439. *Chomel.* 652. *Rupp. Flor. Jen.* 81. A. *Bulbose Crowfoot.* Gal. *Renoncule*, *Grenouillette*, (dont la racine est en navets.) G. *Hanenfuss mit Kolbe-wurzelen.* B. *Knobbelachte Hanevoet.* In pratis. Maio floret. *Usu.* Herba. *radix.* *Vires.* Cautica est planta. *Radix* hujus adurit, exulcerat, pustulas excitat; quare in erodendis & exsiccandis duris tumoribus mirificè conducit; verrucas peniles, & id genus vitia tollit, *Trag.* Perdit tamen hanc vim exsiccata. *Cammer.*

A 4. *Ranunculus palustris*, *Offic. Ger.* 814. *Raii Synop.* iii. 249. *Ranunculus palustris rotundifolius*, *Ger. Emac.* 962. *Mer. Pin.* 100. *Raii Hist.* i. 585. *Ranunculus palustris Apii folio lævis*, *C. B. Pin.* 180. *Boerb. Ind. A.* 31. *Tourn. Inst.* 291. *Elem. Bot.* 241. *Hist. Oxon.* ii. 441. *Dill. Cat. Giff.* 90. *Buxb.* 277. *Rupp. Flor. Jen.* 81. *Ranunculus palustris flore minimo*, *J. B.* iii. 858. *Chab.* 467. *Ranunculus palustris Sardonius*, *lævis*, *Park. Theat.* 1215. *Ranunculus Apii folio*, vel *palustris rotundiore folio*, *Merc. Bot.* i. 63. *Pbyt. Brit.* 101. A. *Round-leaved Water Crow-foot.* Gal. *Renoncule des marais*, *Basin*, ou *Pie-pou.* G. *Rund-blätterichter Wasser-Krähen Fuß / Wasser-Hahnen Fuß.* B. *Water-Hanevoet.* In aquosis gaudet. Junio & Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Folia, flores, & cauliculi recentes illitu exulcerant, & crustas non sine dolore gignunt; quare ungues scabros extricant, scabiem eximunt, stigmata delent: formicantes verrucas, & peniles, alopeciasque paulisper illitu tollunt, *Diosc.*

A 5. *Ranunculus flammeus*, *Offic.* *Ranunculus flammeus major*, *Ger.* 814. *Emac.* 961. *Raii Hist.* i. 587. *Synop.* iii. 250. *Mer. Pin.* 101. *Ranunculus palustris flammeus major*, *Park. Theat.* 1215. *Ranunculus longifolius palustris major*, *C. B. Pin.* 180. *Rupp. Flor. Jen.* 81. *Boerb. Ind. A.* 34. *Hist. Oxon.* ii. 443. *Tourn. Inst.* 292. *Elem. Bot.* 241. *Buxb.* 278. *Ranunculus folio longo maximus*, *Lingua Plinii*, *J. B.* iii. 365. *Chab.* 470. *Ranunculus aquaticus lanceatus major*, *Merc. Bot.* i. 63. *Pbyt. Brit.* 102. A. *Great Spear-wort.* Gal. *grande Renoncule des Marais.* G. *Gros-*

ser lang-blätterichter Wasser-Hahnen-Fuß. B. *Grote Egel-kolen.* In fossis palustribus. Junio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

A 6. *Flammula*, *Offic.* *Ranunculus flammeus minor*, *Ger.* 814. *Emac.* 961. *Raii Hist.* i. 587. *Synop.* iii. 250. *Mer. Pin.* 101. *Ranunculus palustris flammeus minor sive angustifolius*, *Parkinson. Theat.* 1214. *Ranunculus longifolius palustris minor*, *C. B. Pin.* 180. *Buxb.* 278. *Tourn. Inst.* 292. *Elem. Bot.* 241. *Rupp. Flor. Jen.* 83. *Boerb. Ind. A.* 34. *Hist. Oxon.* ii. 443. *Dill. Cat. Giff.* 74. *Ranunculus longifolius alius Flammula*, *J. B.* iii. 864. *Ranunculus longifolius Flammula dictus*, *Chab.* 470. A. *spear-wort.* Gal. *Renoncule des Marais.* G. *Grosser-Spehrwurk.* B. *Egel-kolen.* In pratis aquosis, locisque uliginosis frequens. Junio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum reliquis vi causticà convenit. Foliis ludit nunc æqualibus, nunc serratis, unde *Ranunculus flammeus serratus*, *Ger. Park. Palustris serratus.* C B.

A 7. *Ranunculus montanus*, *Offic.* *Ranunculus montanus maximus albus*, *Park. Theat.* 334. *Ranunculus montanus Aconiti folio albus flore majore*, *C. B. Pin.* 182. *Tourn. Inst.* 290. *Rupp. Flor. Jen.* 81. *Ranunculus Aconiti folio*, *Ger. Emac.* 954. *Ranunculus flore albo Alpinus major*, *J. B.* iii. 861. *Chab.* 468. *Raii Hist.* i. 589. A. *Mountain Crow-foot with a white Flower.* Gal. *Renoncule des montagnes*, *Aconit*, *Tuë loup.* G. *Berg-Hahnen-Fuß mit weißen Blumen.* B. *Berg-Hanevoet.* In montium sylvosis locis. Maio & Junio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum reliquis *Ranunculis* viribus convenit.

A 8. *Thora*, *Offic. Chab.* 530. *Thora Valdensis*, *Ger. Emac.* 966. *Raii Hist.* i. 591. *Thora folio Cyclamini*, *J. B.* iii. 650. *Aconitum Pardalianches alterum*, seu *Thora minor*, *C. B. Pin.* 184. *Aconitum Pardalianches*, seu *Thora minor*, *Park. Theat.* 317. *Ranunculus Asphodeli radice dictus Pthora minor*, *Hist. Oxon.* ii. 449. *Ranunculus Cyclamini folio*, *Asphodeli radice major*, *Tourn. Inst.* 285. *Boerb. Ind. A.* 35. *Ranunculus rotundifolius Alpinus flore parvo*, *grumosâ radice*, *Phthora major dictus*, *Pluk. Amag.* 313. *Ranunculus Alpinus Cyclamini folio*, *Ranunculus Alpinus rotundifolius flore parvo*, *grumosâ radice*, *Thora major dicta*, *Volck.* 352. *Ranunculus radice Asphodeli Thora dictus*, *Hern. Flor.* ii. 4. *Aconitum Pardalianches sive Thora major.* *Schol. Bot.* 16. *Item Thora*
mon.

montis Baldi, sive Sabaudica, Ger. Aconitum Pardalianches primum feu Thora major, C. B. Pardalianches feu Thora major, Park. Ranunculus Asphodeli radice, dictus Phthora major, H. Ox. A. Leopard-bane. Gal. Aconit, Etrangle Leopard (espece de Renoncule venimeuse) G. Leovards-Giff / Wolffs-Wurz. B. Wolffs-wortel. In montibus Helveticis reperitur. Ufu. Herba. Vires. Vi caustica prædita est.

IV. De Eranthemo.

Foliis tenuissimè dissectis, radice annua, floribus polypetalis à reliquis differt.

A. 1 Flos Adonis, Offic. Park. Parad. 293. Chab. 364. Raii Hist. i. 596. Synop. iii. 251. Merc. Bot. ii. 21. Pbyt. Brit. 43. Flos Adonis flore rubro, Ger. 310. Emac. 387. Mer. Pin. 39. Flos Adonis vulgò aliis Eranthemum, J. B. iii. 125. Adonis hortensis flore minore atro-rubente, C. B. Pin. 178. Buxb. 6. Boerb. Ind. A. 35. Adonis Aëtiavalis flore minore ruberrimo, Hist. Oxon. iii. 27. Ranunculus arvensis foliis Chamæmeli flore phœniceo, Tourn. Inst. 291. Ranunculus foliis Anthemidis, floribus rubicundis & splendentibus, Hort. Monsp. 168. A. Red Maithes. Gal. Fleur d'Adonis. G. Adonien mit tuncfel rothen Bluhmen / Adonis-Köflein. B. Bruinettekens, Duivels-oog. In arvis nascitur, sed rarius. Junio & Julio floret. Ufu. Flos. Vires. Ad dolores colicos & nephreticos leniendos utilem esse scribit Parkinsonus.

A. 2. Pseudo-Helleborus niger, Offic. Helleborus niger tenuifolius, Buphthalmi flore, C. B. Pin. 186. Helleborus niger ferulaceus, Park. Theat. 214. Helleborus Hippocreatis, Tab. Icon. 721. Buphthalmum sive Helleborus niger ferulaceus, Ger. 607. Emac. 746. Buphthalmum Dodonæi, aliis Consiligo tenuifolia, J. B. iii. 637. Chab. 528. Raii Hist. i. 597. Adonis præcox perennis flore luteo, caule plano, Hist. Oxon. iii. 26. Adonis montanus perennis flore amplo, luteo, Rupp. Flor. Jen. 126. Buxb. 6. Adonis Hellebori radice, Buphthalmi flore, Hort. Lugd. Bat. 10. Volck. Flor. Nor. 13. Boerb. Ind. A. 35. Ranunculus fœniculaceis foliis, Hellebori nigri radice, Hort. Reg. Menisp. 168. Tourn. Inst. 291. A. Bastard-Black-Hellebore. Gal. Hellebore noir d'Hippocrate. G. Schwarze Nies-

wurz von Hippocrate. B. Swart Nies-kruyd van Hippocrates. In montosis. Aprili floret. Ufu. Radix. Vires. Radix amara est, & acris, & venditur loco Hellebori nigri radice, sed deleterium est, R. H. Verrucas tollit, ut Ranunculus, D. Palmer.

V. De Myosuro.

Flosculi herbacei, pentapetali; semina in spicam oblongam cauda muris æmulam excurrunt, Raii Synop. p. 282.

A. Myosuros, Offic. J. B. iii. 512. Chab. 501. Raii Hist. ii. 1332. Synop. iii. 251. Dill. Cat. Giff. 50. Rupp. Flor. Jen. 83. Buxb. 231. Myosuros, sive Cauda murina, Merc. Bot. i. 52. Pbyt. Brit. 79. Cauda muris, Ger. 345. Emac. 426. Mer. Pin. 24. Holosteum Loniceri Cauda muris vocatum, Park. Theat. 500. Holosteo affinis Cauda muris, C. B. Pin. 190. Plantagini feu Holosteo affinis Cauda muris, Hist. Oxon. iii. Sect. 8. Tab. 17. Ic. ult. sine Descript. Adonia pusilla, fegetalis, gramineis foliis spissis, flore obsoleto, spicâ caudam murinam æmulante, Pluk. Almag. 12. Ranunculus gramineo folio, flore caudato, feminibus in capitulum spicatum congestis, Tourn. Inst. 293. Boerb. Ind. A. 34. A. Mouffe-Tail. Gal. Queue de Souris. G. Waüse-Schwänglein. B. Muisje-Staart. In arvis, & ad vias. Maio floret. Ufu. Herba. Vires. Viribus Plantaginis & Coronopi à quibusdam convenire creditur.

VI. De Caryophyllata.

Seminibus caudatis, foliis pinnatis, radice aromatica à congeneribus differt, Raii Synop. pag. 89.

A. Caryophyllata, Offic. Ger. 842. Emac. 994. Raii Hist. i. 606. Synop. iii. 253. Mer. Pin. 22. Caryophyllata vulgaris, Park. Theat. 136. C. B. Pin. 321. Dill. Cat. Giff. 97. Tourn. Inst. 294. Elem. Bot. 244. Boerb. Ind. A. 42. Hist. Oxon. ii. 430. Rupp. Flor. Jen. 86. Buxb. 58. Caryophyllata vulgaris, Herba Benedicta, Merc. Bot. i. 27. Pbyt. Brit. 23. Caryophyllata vulgaris flore parvo luteo, J. B. iii. 398. Caryophyllata; Janamunda, Chab. 172. A. Avens. Gal. Benoite, Herbe S. Benoit, G. Benedicten wurkël-fraut. B. Gezegent kruyd, gezegent wortel. Ad sepes. Maio & Junio floret.

ret. *Ufu.* Radix, herba. *Vires.* Cephalica, ac cardiaca est. Usus præcipui internè in catarrhis exsiccandis, sanguine coagulato resolvendo, *Schrod.* Vis medica aromatica est. Radicem hanc circa plenilunium mense Februarii effodere præcipit *Boerhaavius.* Radix exsiccata, & in aqua cocta, sudores expellit; & ore detenta, oris scorbutum sanat, gingivas roborat, & dentes firmit. Apud Germanos imprimis laudatur, quod ad Podagram curandum optimum sit remedium, *ejusd.*

VII. De Fragarioide.

Notæ sunt, Folia terna summo pediculo infidentia, priori simile, sed flagellas repentias non habet, fructus est siccus.

A. Fragarioides, *Offic.* Fragaria sterilis, C. B. Pin. 327. Raii *Hist.* i. 611. *Synop.* iii. 254. *Tourn.* *Inst.* 296. *Elem. Bot.* 246. *Boerb. Ind.* A. 42. *Dillen. Cat. Giff.* 60. *Buxb.* 116. Fragaria minime vesca, *Parkinson. Theat.* 758. Fragaria minime vesca, sive sterilis, *Merc. Bot.* i. 36. *Phyt. Brit.* 43. *Mer. Pin.* 39. *Ger. Emac.* 998. Fragaria, non frugifera, vel non vesca, *J. B.* ii. 395. *Chab.* 165. Comaroides, *Pent. Anth.* 290. Pentaphylloides foliis ternis Quinquefolii albi effigie, *Herm. Flor.* ii. 7. A. *Barren Strawberry.* Gal. *Fraiser sterile.* G. unfruchtbar Erdbeer-strauch. B. onvrugtbaar Aardbezien-kruyt. In pascuis sterilioribus. Maio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Astringentem facultatem habet. Cum Fragaria viribus convenire facit *Mont.*

VIII. De Fragaria.

Notæ sunt, Folia venosa in singulis pediculis terna; Fructus molli esculentiâ pulpâ constans; seminibus exterius adnascentibus, odore fragranti; cauliculi reptatrices, R. *Syn.* p. 89.

A. Fragaria, *Offic.* Ger. 844. *Emac.* 997. Raii *Hist.* i. 609. *Synop.* iii. 254. Fragaria vulgaris, C. B. Pin. 326. *Tournefort. Inst.* 295. *Elem. Bot.* 245. *Boerb. Ind.* A. 41. *Hist. Oxon.* ii. 186. *Phyt. Brit.* 42. *Dill. Cat. Giff.* 50. *Rupp. For. Jen.* 86. *Buxb.* 116. *Park. Theat.* 758. Fragaria vulgaris, sive Trifolium frugiferum, *Merc. Bot.* i. 36. Fragaria ferens fraga alba & rubra, *J. B.* ii. 395. A. *Strawberry.* Gal. *Fraiser.* G. Erdbeer-strauch. B. Aardbezien-kruyt. In sylvis, & dumeris. Maio floret. *Ufu.* Folia, fructus. *Vires.*

Herba diuretica est usufque crebri in Ictero, Gargarismis, Balneis, & Cataplasmatibus, &c. Fructus, i. e. Fraga, *Offic.* Refrigerant & humectant, Splenetica sunt, ac nephritica; venenis resistunt, *Schrod.* In tertianis, quartanisve Febris, instar Corticis Peruviani intervit. Semina sunt remedium lithontripticum. Unum tamen hæc incommodum est, quod sub hac herba semper Bufones lateant; hincque multos mortuos esse homines testantur Auctores, unde nonnulli edere nolunt, nisi sint lavatæ, *Boerb.*

IX. De Contrayerva.

Planta est flore anomalo, carnosio, pedem anserinum referente; ipsemet flos fit fructus carnosus ejusdem formæ, intra quam plurima nidulantur semina subrotunda, & apicibus donata, *Plum. Nova Gen.* 29.

A. Drakena, Contrayerva, *Offic. Mont. Exot.* 7. Drakena radix, *Ger. Emac.* 1621. Raii *Hist.* ii. 1339. *J. B.* ii. 740. Contrayerva radix, *ejusd.* ii. 741. Drakena radix Clusii; Bezoardica radix Tabernæmontani, *Chab.* 245. Contrayerva Hispanorum sive Drakena radix, *Park. Theat.* 421. Contrayerva, *Worm. Mus.* 154. *Ind. Med.* xl. *Barr. Icon.* 482. *Obs.* 1398. *Bocc. Mus. Fific.* 277. *Tab.* ii. 101. *Ejusd. Mus. Plant.* 168. *Tab.* 121. Cyperus longus odoros Peruanus, C. B. Pin. 14. *Park. Theat.* 218. Dorstenia Sphondillii folio, dentariâ radice, *Plum. Nov. Gen.* 29. *Tab.* 8. A. Counter-Poison. Gal. *Contrayerva.* G. Giffertwurzel. B. Giftwortel. Ex America importatur. *Ufu.* Radix oblonga, nodosa, fibrosa, foris rufa, intus pallida, saporis astringentis, odoris aromatici. *Vires.* Calida, aromatica, & alexipharmaca est: incidit, leviter astringit; unde cor confortat, & corroborat. Venena expellit; noxia repellit; febres omnes tollit.

X. De Pentaphyllo.

Folia venosis, singulis pediculis quinis, flore pentapetalo à congeneribus differt, Raii *Synop.* p. 90.

A. Pentaphyllum, & Quinquefolium, *Offic.* Pentaphyllum vulgatissimum, *Park. Theat.* 398. Raii *Hist.* i. 611. *Synop.* iii. 255. Pentaphyllum sive Quinquefolium vulgare, *Merc. Bot.*

i. 57. *Pbyt. Brit.* 89. Pentaphyllum seu Quinquefolium vulgare, *Mer. Pin.* 92. Pentaphyllum sive Quinquefolium vulgare repens, *J. B.* ii. 397. *Buxb.* 254. Pentaphyllum sive Quinquefolium, *Chab.* 169. Pentaphyllum minus procumbens flore luteo, vulgare, radiculos emittens ex geniculis, *Hist. Oxon.* ii. 189. Quinquefolium vulgare, *Ger.* 836. (figura transposita) *Emac.* 987. Quinquefolium majus repens, *C. B. Pin.* 325. *Tourn. Inst.* 297. *Elem. Bot.* 246. *Boerb. Ind. A.* 40. *Dill. Cat. Giff.* 97. *Rupp. Flor. Fen.* 84. A. Cinquefoil or Five-fingers. Gal. Quinte-feuille. G. Fünfffinger-strauch / Fünff-blad. B. Vyf-vinger-kruit. Ad semitas. Æstate floret, *Ufu.* Radix, herba. *Vires.* Vulnerarium est, & adstringens. Siftit fluxus alvi, & hæmorrhoidum, nariumque, hæmorrhagiam. Utile est in expuitione sanguinis, & tussi. Prodesse dicitur & in calculo & erosione renum, in hernia, & febribus, &c. *Schrod.*

XI. De Argentina.

Foliis pinnatis à reliquis differt.
A. Argentina, Potentilla, *Offic.* Anserina, *Offic. Germ. Volck. Flor. Nor.* 34. Argentina, *Ger.* 841. *Emac.* 993. *Mer. Pin.* 10. *Merc. Bot.* i. 21. *Pbyt. Brit.* 10. *Raii Hist.* i. 617. Potentilla, *C. B. Pin.* 321. *Park. Theat.* 593. Potentilla seu Argentina, *J. B.* ii. 398. Potentilla, Argentina, Anserina, *Chab.* 172. Anserina Officinarum, *Volck. Flor. Nor.* 34. Pentaphylloides Argentina dicta, *Raii Synop.* iii. 256. Pentaphylloides argenteum alatum seu Potentilla, *Tourn. Inst.* 298. *Elem. Bot.* 247. *Boerb. Ind. A.* 41. *Dill. Cat. Giff.* 84. *Rupp. Flor. Fen.* 85. *Buxb.* 253. Pentaphylloides, Potentilla, sive Argentina *Herm. Flor.* ii. 7. Pentaphylloides minus supinum seu procumbens foliis alatis argenteis & serratis, flore luteo, *Hist. Oxon.* ii. 197. A. *Wild Tausie.* Gal. Argentine, *Bec d'Oye.* G. Grensch / Gensersch. B. Zilver-aruid, Ganseryk, Zilver-schoon. In locis aquosis. Junio floret. *Ufu.* Herba, semina, radix. *Vires.* Ut genere, sic viribus cum Fragaria, Pentaphyllo, & Tormentilla convenit, *R. H.* p. 617. Hæc *Vires* possidet æmulas Corticis Peruviani. Si hæc herba contusa exprimatur, tumque ejus succus assumatur unâ horâ ante paroxysmum, febres intermittentes tollit per unam duasve doses, si febris sit bonæ indolis, uti

Cortex Peruvianus. Cum cancris fluviatilibus decocta est optimum remedium in fluxu albo; ut etiam si quis à nimia deambulatione pedes habeat inflammatos, subjungendo plantam sanato. Semina & radix adstringunt; hinc diarrhœam & hæmorrhagiam curant. Semina præstant in fluxu nimio menstruorum, in inflammatione vesicæ, *Boerb.*

XII. De Tormentilla.

Foliis septenis in eodem pediculo, flore tetrapetalo à reliquis differt.
A. Tormentilla, *Offic. Ger.* 840. *Emac.* 992. *Raii Hist.* i. 617. *Synop.* iii. 257. *J. B.* ii. 598. *Merc. Bot.* i. 73. *Pbyt. Brit.* 121. *Mer. Pin.* 118. *Buxb.* 322. *Dill. Cat. Giff.* 68. Tormentilla, Heptaphyllum, *Chab.* 171. Tormentilla vulgaris, *Park. Theat.* 394. Tormentilla sylvestris, *C. B. Pin.* 326. *Tourn. Inst.* 298. *Elem. Bot.* 247. *Rupp. Flor. Fen.* 53. Quinquefolium minus repens, luteum, flore tetrapetalo, *Boerb. Ind. A.* 40. Pentaphyllum, aut potius Heptaphyllum, flore aureo tetrapetalo, Tormentilla dictum, *Hist. Oxon.* ii. 190. A. Tormentil. Gal. Tormentille. G. Tormentill / Herk-Wurk / Feig-Wurk / Blut-Wurk / Rothgunkel. B. Zeven-blad. In pascuis. Junio floret. *Ufu.* Radix, herba. Radix dura, nodosa, crassa, in obliquum acta, fibrosa, colore rubente, sapore adstringente. *Vires.* Siccat, & adstringit; hinc in fluxionibus quibuscunque alvi, uteri, &c. exhibetur. Præterea diaphoretica est, & alexipharmaca; unde & omnibus medicamentis, quæ aduersus venena, pestem, variolas, & morbillos, aliove morbos malignos componuntur adhibenda, præsertim si cum fluxu alvi conjuncti sint, *R. Hist.* p. 618.

XIII. De Plantagine Aquatica.

Foliis Plantagineis, flore tripetalo, & loco natali ab aliis differt.
A. Plantago aquatica, *Offic. J. B.* iii. 787. *Chab.* 567. *Raii Hist.* i. 618. *Synop.* iii. 257. Plantago aquatica latifolia, *C. B. Pin.* 190. *Boerb. Ind. A.* 45. Plantago aquatica major, *Ger. Emac.* 417. *Park. Theat.* 1245. *Hist. Oxon.* iii. 618. *Mer. Pin.* 95. Plantago aquatica major, Limonium verum Dioscoridis & Antiquorum, *Merc. Bot.* 60. *Pbyt. Brit.* 94. Plantaginoides, *Knaut. Meth.* 157. *Alisma,*
2 *Dill.*

Dill. Cat. Giff. 126. *Alisma, Rivin. & Cordi, Rupp. Flor. Jen.* 47. *Buxb.* 12. *Alifina, Doronicum Pannonicum, Mont. Plant. Var. Ind.* 36. *Ranunculus palustris Plantaginis folio ampliore, Tourn. Inst.* 292. *Elem. Bot.* 241. *A. Water Plantain. Gal. Plantain aquatique. G. Wasser - Wegetich. B. Grote water Weegbree. In aquosis. Junio floret. Usu. Radix. Vires.* Gustus docet plantam esse acrem; sed Botanici plerumque dicunt esse plantam frigidam, ut observat *Boerhaavius*.

Prociditiam ani curare, rubentem podagram, capitis dolorem è causa calida mulcere, cruento sputo, urinæque mederi tradit *Schwenckfeld*. Succus lac in mammillis consumit, *Roslin*.

XIV. De Sagitta.

Foliis est alatae sagittae formam referentibus; floribus tripetalis; semina flori unicuique succedunt in capitulum congesta, denseque stipata, *Raii Meth.* A. p. 67.

A. Sagitta, *Offic. J. B.* iii. 789. *Chab.* 567. *Dill. Cat. Giff.* 143. *Nova Gen.* 104. *Raii Synop.* iii. 258. Sagitta minor, *Ejusd. Hist.* i. 619. Sagitta aquatica minor latifolia, *C. B. Pin.* 194. *Buxb.* 289. *Rupp. Flor. Jen.* 48. *Boerb. Ind. A.* 46. Sagittaria minor, *Ger.* 336. *Emac.* 416. *Mer. Pin.* 107. Sagittaria minor latifolia, *Park. Theat.* 1247. Sagittaria sive Sagitta minor, *Merc. Bot.* i. 66. *Phyt. Brit.* 107. Sagittaria Europæa minor latifolia, *Hist. Oxon.* iii. 618. *Ranunculus palustris folio Sagittato minori, Tourn. Inst.* 292. *Elem. Bot.* 241. A. Arrow - bead. *Gal. Sagette. G. Pfeil - Haupt / groß Pfeil - Kraut. B. Serpents - tong, Slangen - tong.* In rivulis & aquis. Majo & Junio floret. *Usu.* Herba, Semen. *Vires.* Temperamento est frigido humidoque & iisdem cum Plantagine aquatica viribus pollet, *Matth.* Idemque etiam affirmat *Boerhaavius*, sed odor gustusque eam indicant esse calidi temperamenti.

XV. De Clematide.

Notæ sunt, Semina plumulis longis adnascensibus cincinnata, flos quadrifolius seu cruciatus, sapor in plerisque speciebus fervidus, *R. Meth.* A. p. 69.

A. 1. Atragene, *Offic. Viorna, Ger.* 739. *Emac.* 386. *Aler. Pin.* 125. *Viorna vulgi,*

Herm. Flor. ii. 12. *Merc. Bot.* i. 77. *Phyt. Brit.* 130. Clematis sylvestris latifolia, *C. B. Pin.* 300. *Boerb. Ind. A.* 46. *Tourn. Inst.* 295. *Elem. Bot.* 244. *Dill. Cat. Giff.* 143. Clematis sylvestris latifolia sive Viorna, *Park. Theat.* 380. Clematis latifolia seu Atragene quibusdam, *J. B.* ii. 125. *Raii Hist.* i. 620. *Synop.* iii. 258. Clematis Athragene Theophrasti quibusdam, *Chab.* 116. Flammula sepium foliis integris, *Rupp. Flor. Jen.* 54. *Buxb.* 114. A. Travellers Joy. *Gal. Viorne. G. Keisiger Freude / Breit-blätterichte Waid - Hebe. B. Lynen.* In sepibus. Julio floret. *Usu.* Tota planta. *Vires.* Flore, Cortice, Semine, & Radice, vim urendi habet.

Cortex applicatus cuti vesiculas facit; in Ophthalmia multum valet.

A. 2. Flammula Jovis, *Offic. Flammula Jovis surrecta, Ger.* 741. *Emac.* 888. *Park. Theat.* 382. *Parad.* 393. Flammula recta, *C. B. Pin.* 300. Flammula surrecta, *Rupp. Flor. Jen.* 54. *Buxb.* 114. Cleinatis sive Flammula surrecta alba, *J. B.* ii. 127. *Raii Hist.* i. 621. *Tourn. Inst.* 294. *Elem. Bot.* 244. *Boerb. Ind. A.* 46. *Hist. Oxon.* iii. 316. *Chab.* 117. A. Upright Ladies - Bowyer. *Gal. Flammule. G. Auffrechte Wald - Hebe. B. Recht opstaande Flammula, wit Vier - kruid.* In hortis colitur. Æstate floret. *Usu.* Herba cum floribus. *Vires.* Vim urendi cum reliquis habet.

A. 3. Clematis altera, *Offic. Clematis cærulea vel purpurea repens, C. B. Pin.* 300. *Tourn. Inst.* 294. *Elem. Bot.* 244. *Boerb. Ind. A.* 46. Clematis peregrina cærulea sive rubra. *Ger.* 740. *Emac.* 887. *Raii Hist.* i. 622. Clematis peregrina flore rubro vel purpureo simplex, *Park. Theat.* 381. *Parad.* 392. Clematis sive Flammula flore purpureo & cæruleo scandens, *J. B.* ii. 128. *Chab.* 117. Clematis flore simplici, *Rupp. Flor. Jen.* 54. A. Virgins Bowyer. *Gal. Liferon. G. Wald - Heben / Lienen / Jungfern Anker. B. Brandende Clim.* In sepibus Italiæ & Hispaniæ reperitur, Julio & Augusto floret, *Usu.* Folia, Semen. *Vires.* Semen tritum pituitam bilêmque detrahit. Folia illita Lepras purgant, *Diosc.*

XVI. De Filipendula.

Notæ sunt, Flores polypetali, radices tuberosæ, glandulis oblongis ab extremis fibrarum filamentis pendulis, semina in circulo disposita, *R. Synop.* p. 92.

A. Filipendula, *Offic.* *J. B.* iii. 189. *Ger.* 900. *Emac.* 1058. *Raii Hist.* i. 623. *Synop.* iii. 259. *Mer. Pin.* 38. Filipendula vulgaris, *Park. Theat.* 434. *Hist. Oxon.* iii. 320. *Buxb.* 111. Filipendula Officinarum, *Rupp. Flor. Jen.* 129. Filipendula vulgaris, an Molon Plinii? *C. B. Pin.* 163. *Tourn. Inst.* 293. *Elem. Bot.* 243. *Boerb. Ind. A.* 43. Filipendula vulgaris, *Oenanthe*, *Merc. Bot.* i. 35. *Phyt. Brit.* 41. *Oenanthe*, Filipendula, *Cbab.* 407. Saxifraga rubra vulgò. A. Dropwort. *Gal. Filipendule.* G. Kother Stein - brech / wilde Garbe. B. Roode Steenbreek, wilde Gerwe. In pratis & pascuis. Junio floret. *Usu.* Radix, Herba. *Vires.* Diuretica est. Usus præcipuus est in tartarea mucilagine Pulmonum, Renum, ac Articularum, in Colica flatulenta, in albo mulierum profluvio; inque nimio lochiorum fluxu usus est eximii, *Schrod.*

Pulverem ejus Succumve ad Epilepsiam commendat *Tab.* Folia infusa vel decocta in Ictero conveniunt, *Boerb.*

XVII. De Ulmaria.

A Filipendula differt radicibus fibrosis, magnitudine qua illam excellit, & seminibus intortis in globulum congestis, *R. Synop.* p. 93.

A. Ulmaria, Regina prati, *Offic.* Ulmaria, *J. B.* iii. 488. *Raii Hist.* i. 623. *Synop.* iii. 259. *Boerb. Ind. A.* 295. *Tourn. Inst.* 265. *Dill. Cat. Giff.* 97. *Buxb.* 340. *Rupp. Flor. Jen.* 81. Ulmaria vulgaris, *Park. Theat.* 592. *Hist. Oxon.* iii. 323. Ulmaria Regina prati, *Merc. Bot.* i. 77. *Phyt. Brit.* 130. *Mer. Pin.* 126. Ulmaria Regina prati, *Ger.* 886. *Emac.* 1043. Ulmaria Barba capri floribus compactis, *C. B. Pin.* 164. A. Meadow-sweet. *Gal. Reine des Prez*, Barbe de Chevre. G. Geiß - baart. B. Geiten - baart, Reinette. In pratis humidis. Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Sudorifica & alexipharmaca est, convenit in fluxibus omnis generis, in Diarrhœa, Dysenteria, fluxu Menstruo, nec non in exspuitione Sanguinis, resistit Pesti, *Schrod.* Antispasmodica, Antiepileptica, corroborans & adstringens est, *Boerb.*

XVIII. De Anemone.

NOtae sunt, Semina in capitulum oblongum congesta, pappo seu lanugine copiosa cincta, *R. Meth. A.* p. 69.

A. 1. Anemone hortensis, *Offic.* Anemone Geranii Rupertiani folio cæruleo: an Dioscoridis? *C. B. Pin.* 174. *Tourn. Inst.* 277. *Hist. Oxon.* ii. 426. Anemone Geranifolia, *Ger.* 304. *Emac.* 377. *Raii Hist.* i. 625. *J. B.* iii. 405. Anemone Geranii folio, radice tuberola, flore cæruleo & albo, *Cbab.* 462. Anemone tenuifolia sive Geranifolia cærulea, *Park. Parad.* 208. A. Garden Anemone. *Gal. Anemone*, Coquelourde des jardins. G. Garten Anemone, Anemonen Köpfelein. B. Hof-Anemone. In hortis colitur. *Usu.* Herba, Radix. *Vires.* Acrem vim habet. Commanducata radix pituitam trahit, *Diosc.*

A. 2. Anemone sylvestris, *Offic.* Anemone Matthioli, *Ger.* 304. *Emac.* 377. Anemone sylvestris alba major, *C. B. Pin.* 176. *Raii Hist.* i. 627. *Rupp. Flor. Jen.* 128. *Tourn. Inst.* 277. *Elem. Bot.* 239. *Boerb. Ind. A.* 37. *Buxb.* 23. *Hist. Oxon.* ii. 425. Anemone sylvestris latifolia alba sive tertia Matthioli, *Park. Parad.* 202. Anemone magna alba, plurimâ parte anni florens, *J. B.* iii. 411. Anemone magna alba, capitulo tuberoso caule densa lanugine canescente, *Cbab.* 464. A. Wild Anemone. *Gal. Anemone*, ou Passe - fleur sauvage. G. Große weiße wilde Anemonen Köpfelein. B. Wilde grote witte Anemone, Wind-blom. In hortis colitur. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

XIX. De Anemonoide.

NOtae sunt, flore singulari, polypetalo & nudo, in caulis fastigio proveniente, tum & ipse caule, indiviso tribuque foliis arcte circumcincto, ad Anemonem genuinam quam proxime accedat; capite tamen quod gerit Ranunculi ab ea insigniter differt, *R. Meth. A.* 190.

A. Anemonoides, *Offic.* Anemonoides flore albo, *Boerb. Ind. A.* 36. Anemonoides flore majore, *Dill. Cat. Giff.* 39. Anemone nemorosa flore majore, *C. B. Pin.* 176. *Buxb.* 20. Anemone nemorum alba, *Ger.* 306. *Emac.* 387. *Raii Hist.* i. 614. *Synop.* iii. 259. Anemone nemorum, *Merc. Bot.* i. 19. *Phyt. Brit.* 8. *Mer. Pin.* 3. Ranunculus phragmites albus vernus, *J. B.* iii. 412. *Chomel.* 653. *Tourn. Inst.* 285. *Elem. Bot.* 241. Ranunculus, nemorosus albus simplex, *Park. Theat.* 325. Ranunculus *Cbab.* 465. Nemorosa flore roseo, albo expanso, *Rupp. Flor. Jen.* 128. A. Wood Anemone. *Gal. Renoncule des bois*, Anemone des bois, G. Wald Wind-blum. B. Wout-Anemone, Wind-blom

bloem van de bossen. In sylvis & dumetis. Martio & Aprili floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Acris & calida est planta cutem exulcerans.

XX. De Pulsatilla.

Notæ sunt, *Semina* cincinnata, plumulis longis adbarentibus flores hexapetali, R. Meth. A. p. 69.

A. Pulsatilla, *Offic.* Chab. 464. Pulsatilla vulgaris, *Ger.* 314. *Emac.* 385. *Park. Theat.* 341. *Mer. Pin.* 99. *Raii Hist.* i. 633. *Merc. Bot.* iii. 31. *Pbyt. Brit.* 100. *Buxb.* 274. Pulsatilla Anglica purpurea, *Park. Parad.* 199. Pulsatilla folio crassiore & majore flore, C. B. *Pin.* 177. *Tourn. Inst.* 284. *Elem. Bot.* 240. *Raii Synop.* iii. 260. *Boerb. Ind. A.* 39. *Dill. Cat. Giff.* 37. *Rupp. Flor. Jen.* 129. Pulsatilla purpurea cæruleave, *J. B.* iii. 409. Pulsatilla folio crassiore flore majore dilutiore, *Hist. Oxon.* ii. 428. A. *Pasque Flower.* Gal. *Passe-fleur.* G. *Keuchenskraut.* B. *Keukenkruit, Keuken-schelle.* In montibus apricis etiamque in hortis pro ornamento. Aprili floret. *Ufu.* Herba, *Vires.* Cum Anemone viribus convenit. Herba est Vulneraria, Radix quoque est acris & sternutationem provocat. Dicitur quoque vim habere alexipharmacam, *Buxb.* 274.

SECTIO DECIMA QUARTA.

De Herbis Pomiferis.

Pomiferas voco, quæ fructus plantarum omnium maximos producunt, cortice crasso tectos, flores nudos, monopetalos, margine quinquepartito, summo fructui insidentes, R. *Hist.* p. 637.

Herbæ Pomiferæ sunt vel carne seu pulpâ

{ Dulci vel insipida, semine
 { Thyreoidæ, duobus in summitate eminentibus angulis velut cornuto, flore albo: Cucurbita.
 { Ad margines æquali absque eminentiis,

a { Magno, lato, rhomboide,
 { Albo, lineâ circa margines elatâ cincto, fructu maximo: Pepo.
 { Nigro, nulla in margine elatâ lineâ in medulla fungosa, aut rubente pulpâ latitante: Citrullus.
 { Minore, semine per maturitatem
 { Albo, angusto, oblongo, fructu majore,
 { Æquali, tuberculis non exasperato, Moschum redolente, carne delicata: Melo.
 { Tuberculis spinosis bullato, carne magis insipidâ & aqueâ: Cucumis.
 { Nigro aut pullo, minore & breviorre, fructu itidem minore undique hispido; Olivæ figurâ, pulpâ purgatrice: Cucumis asinus.
 { Amarâ pulpâ intus fungosâ levissimâ, semine parvo, albo, duro: Colocymbis.

I. De Cucurbita.

Notæ sunt, *Semen* thyreoides, duobus in summitate eminentibus angulis velut cornutum, flos albus, cortex fructus durus & quasi lignosus, R. H. p. 638.

A. Cucurbita, *Offic.* Cucurbita lagenaria, *Ger.* 777. *Emac.* 923. Cucurbita lagenaria major, *Park. Theat.* 769. Cucurbita lagenaria flore albo, folio molli, C. B. *Pin.* 313. *Hist. Oxon.* ii. 23. *Boerb. Ind. A.* ii. 80. Cucurbita lagenaria, *J. B.* ii. 216. *Raii Hist.* i. 632. *Tourn. Inst.* 107. *Elem. Bot.* 89. Chab. 129. A. *The Gourd.* Gal. *Courge, Calebasse.* G. *Kurbs / Kurbis.* B. *Kawoerden.* In hortis, sed rarius. Junio floret. *Ufu.* Semen recensetur in numero quatuor frigidorum majorum. *Vires.* Sitim sedat, urinam ciet, & ventrem movet, semen genitale minuit, & Veneris appetentiam extinguit; præterea convenit viribus cum Cucumerc, R. H. p. 639.

II. De Pepone.

A reliquis distinguitur totius plantæ magnitudine, semine rhomboide, lineâ circa margines elatâ cincto, R. H. p. 639.
 A. Pepo, *Offic.* *Park. Parad.* 526. Pepo oblongus, C. B. *Pin.* 311. *Hist. Oxon.* ii. 26.
 Raii

Raii Hist. i. 641. Tourn. Inst. 105. Elem. Bot. 88. Boerb. Ind. A. ii. 78. Rupp. Flor. Jen. 42. Pepo maximus oblongus, Ger. 773. Emac. 919. A. Common Pumpkin, or Melon. Gal. Citrouille. G. *Wuſſen / Wuſſen*. B. *Pompoen, Pepoen*. In hortis in fimetis feritur. Julio floret. *Uſu*. In Culinis fructus, in Officinis Semen, sed raro in usu occurrit. *Vires*. Convenit viribus cum Cucumere.

III. De Colocynthide.

Semine albo, parvo, duro, in pulpa fungosa amara latitante, à reliquis differt.

A. 1. Colocynthis, Offic. Ger. 768. Emac. 915. *J. B.* ii. 232. *Chab.* 133. Raii Hist. i. 642. Colocynthis vulgaris, *Park. Theat.* 160. Colocynthis fructu rotundo minor, *C. B. Pin.* 313. *Tourn. Inst.* 108. *Chomel.* 67. A. Coloquintida. Gal. Coloquinte. G. Coloquinth. B. Koloquint appel. Ex Alepo adfertur. *Uſu*. Fructus. *Vires*. Pituitam crassam ac glutinosam ex profundioribus & remotioribus partibus expurgat, ut ex Cerebro, Nervis, Articulis, Pulmonibus. Unde commendatur & cum successu exhibetur in Cephalalgia, Hemiplegia inveterata, Apoplexia, Epilepsia, Vertigine, Asthmate, Tussi, Dyspnoea, Morbis Articularibus frigidis, dolore Colico flatulento, Hydrope, &c. *R. H.* p. 643.

A. 2. Colocynthis fructu rotundo major, *C. B. Pin.* 313. *Tourn. Inst.* 109. *Chomel.* 67. *Boerb. Ind. A.* ii. 80. *Hist. Oxon.* ii. 27. Colocynthis major rotunda, *Park. Theat.* 160. A. The greater Coloquintida. Gal. Coloquinte, ou Espece de Courges. G. Große Coloquinth. B. Groot Koloquintb. Ex Asia advehitur. *Uſu*. Fructus, ut scribit *Chomel.* *Vires*, Easdem vires cum priore obtinet.

IV. De Citrullo.

Efus notæ sunt, Semina rhomboidea, nulla in margine elatâ linea, in carne seu pulpâ rubente latitantia, colore nigricante, *R. H.* p. 643.

A. Citrullus, Offic. Citrullus Officinarum, Ger. 767. Emac. 913. Citrullus folio Colocynthidis secto, semine nigro; quibusdam Anguria, *J. B.* ii. 235. Citrullus, Anguria, Tetranguria, *Chab.* 133. Anguria Citrullus dicta, *C. B. Pin.* 312. Raii Hist. i. 643. *Tourn.*

Inst. 106. Elem. Bot. 89. Hist. Oxon. ii. 228. Boerb. Ind. A. ii. 79. Rupp. Flor. Jen. 43. Anguria sive Citrullus vulgator, *Park. Theat.* 771. Citrullus jacea Brasiliensibus, *Marcg.* 22. Citrullus jacea sive Anguria, *Pis.* 262. A. Citruls. Gal. Citrouille. G. Citrullen. B. Water-Meloen. In hortis, sed rarius. *Uſu*. Semen. E numero quatuor frigidorum majorum est. *Vires*. Cum Cucurbita, Cucumere, & Melone temperamento & viribus omnino convenit.

V. De Melone.

Semine albo, angusto, oblongo, cum Cucumere convenit; fructu majore, non spinoso, Moschum redolente, carne delicata ab eodem differt, *R. Hist.* p. 644.

A. Melo, Offic. Ger. 771. Emac. 917. Raii Hist. i. 644. *Park. Parad.* 525. Melo vulgaris, *C. B. Pin.* 310. Hist. Oxon. ii. 29. *Tourn. Inst.* 104. Elem. Bot. 88. Boerb. Ind. A. ii. 77. Rupp. Flor. Jen. 41. Melones, *J. B.* ii. 242. A. Musk Melon. Gal. Melon. G. Meloun / Wuſſen / Melouen. B. Meloen. In hortis Junio floret. *Uſu*. Semen. Est è quatuor feminibus majoribus frigidis *Vires*. Hepaticum est & Nephriticum, ea propter confert Tussi, Phthisi, & Febribus, medetur Strangurix, Urinæ ardorem, sitimque sedat, &c. Vide & reliqua semina frigida majora, cum quibus in omnibus convenit, *Scbrod.*

VI. De Cucumere.

Notæ sunt, Fructus tuberculis spinosis bullati, semina pulpâ humidâ copiosâ, gelatinæ emulâ, contenta, *R. H.* p. 645.

A. Cucumis hortensis, Offic. Cucumis sativus, *Park. Theat.* 772. Cucumis vulgaris, Ger. 762. Emac. 910. Raii Hist. i. 645. Hist. Oxon. ii. 31. *J. B.* ii. 245. *Chab.* 134. Cucumis sativus vulgaris, *C. B. Pin.* 310. *Tourn. Inst.* 104. Elem. Bot. 87. Boerb. Ind. A. ii. 77. Rupp. Flor. Jen. 41. A. Cucumber. Gal. Concomb. G. Gurcke / Cucummer. B. Komkommer. In hortis frequens feritur. Junio floret. *Uſu*. Fructus, Semen, è numero quatuor frigidorum majorum est. *Vires*. Refrigerat, abstergit, aperit; Urinam ducit, usus creberrimi est in emulsionibus Antipleuriticis, Antinephriticis, &c. *Scbrod.*

VII. De Cucumere sylvestri seu Asinino.

Fructu parvo undique hispido, Olivæ figurâ, semine nigro, quod per maturitatem cum impetu ejaculatur, pulpâ purgatrice ab aliis distinguitur.

A. Cucumis agrestis, *Offic.* Cucumis agrestis sive asininus, *Park. Theat.* 161. Cucumis sylvestris sive asininus, *J. B. ii.* 248. *Cbab.* 135. *Raii Hist.* i. 647. Cucumis asininus, *Ger.* 766. *Emac.* 912. Cucumis sylvestris asininus dictus, *C. B. Pin.* 314. *Tourn. Inst.* 104. *Elem. Bot.* 87. *Hist. Oxon.* ii. 33. Cucumis, elaterium Rivini, *Rupp. Flor. Jen.* 41. Cucumis, elaterium *Officinarum*, *Boerb. Ind. A.* 77. Guarerva-oba sive Cucumer asininus, *Pis.* 264. A. *Wild Cucumber.* Gal. *Concombre sauvage.* G. *Esels Kurbis.* B. *Ezels Komommer, ofte Wilde Komommer.* In hortis non infrequens Junio floret *Usu.* Fructus. Præparatur elaterium, *Offic.* Est Fructuum maturorum succus inspissatus, lubricus, viscosus, vel sponte, vel lævi compressione emissus, coloris fusci, saporis acris, amaricantis, nauseosi, odoris virosi. *Vires.* Purgat pituitam ferrososque humores vomitu & dejectione, movet menses, foetumque interimit, *Sylv. & Schrod.*

VIII. De Momordica.

Notæ sunt, Fructus verrucosis tuberculis exasperatus minimus, carne pauca, unica intus cavitate, quæ sponte aperitur & semina continet calyptra seu pileolo quodam involuta, plerumque crenata; flores ad centrum usque in quinque laciniis finduntur, *R. Meth. A.* p. 71.

A. Momordica, Balsamina, *Offic.* Momordica, *Schrod.* iv. 105. Momordica *Officinarum*, *Volck. Flor. Nor.* 293. Momordica vulgò, *Hort. Lugd. Bat.* 429. Momordica vulgaris, *Tourn. Inst.* 103. *Elem. Bot.* 87. *Boerb. Ind. A.* ii. 76. *Rupp. Flor. Jen.* 41. Momordica, Balsamina, Cucumeraria, Pomum mirabile, *Cbab.* 135. Momordica Balsamina mas, *Ger.* 290. *Emac.* 362. *ark. Theat.* 714. Momordica, Balsamina rotundifolia repens seu mas, *C. B. Pin.* 306. *Raii Hist.* i. 647. Balsamina Cucumerina Indica, folio integro, fructu variegato, *Chom. in Not. Hort. Mal.* viii. 22. *Flor. Mal.* 52. Balsamina Cucume-

ria, *J. B. ii.* 251. Cucumis puniceus *Cor-di, Hist. Oxon.* ii. 33. Piperitis, *Tourn. Mat. Med.* 357. Balia-Mucca-Piri, *Hort. Mal.* viii. 21. *Tab. ii.* Cucumerina Indica, folio integro, fructu variegato, *Chom. in not. A. Male Balsam-Apple.* Gal. *Pomme de merveille.* G. *Balsam-Appfell.* B. *Balsam-appel.* In hortis colitur. Augusto floret. *Usu.* Fructus. *Vires.* Refrigerat, parumque siccat, vulneraria est, dolores ac præsertim hæmorrhoidum mitigat. Extrinsecus sauciatis confert nervis, Herniæ, ambustis, &c. *Schrod.* Balsamum ex fructu hujus plantæ oleo insolatæ per longum tempus factum, valet optimè in vulneribus, ulceribus, maxime hæmorrhoidibus, matricis ulceribus, rupturis, &c. *Pharm. Bat.*

Antequam C. *Baubinus* pinacem suam ediderat, duos tantum novi Botanices scriptores, qui *Momordicæ* nomen meminerunt: Post eum *Schroderus*, *Chabræus*, D. *Hermannus*, D. *Volckamerus*, & D. *Tournefortius* ejus mentionem fecerunt, nemo tamen eorum eo nomine *Balsaminam* *feminam* intelligit, sed omnes hanc plantam; neque quisquam Botanices Auctor, aut auditus mihi aut cognitus eam unquam ita appellat, neque vires ab ipso D. *Bates* Balsamo *Momordicæ* attributæ hujus virtutibus disconveniunt.

SECTIO DECIMA QUINTA.

De Herbis Bacciferis.

Baccas voco fructus berbarum quoscunque membrana tenuiore vestitos, pericarpio seu pulpâ intus per maturitatem humidâ aut molli semina ambiente, eisdemve intermixta, *R. Synop.* p. 94.

Herbæ Bacciferæ simplicibus acinis sunt vel

{	{	In racemos dispositis, scandentes,
		Capreolis, cauliculis,
		Spinosis
		Foliis Tami lævibus: <i>Salsaparilla.</i>
		Foliis Plantagineis: <i>China.</i>
{	{	Non spinosis, foliis vitigineis: <i>Bryonia.</i>
		Cauliculis volubilibus, foliis Convolvuli: <i>Tannus.</i>
{		Magis sparsis, foliis

- Latioribus & majoribus,
 Nervosis,
- { *Επιφυλλοκαρποι*
 Cum lingula seu folio secundario
 in medio folio: *Hypoglossum*.
 Fructu solo seu bacca e medio
 folio enata, foliis
 { Majoribus & latioribus non
 spinosis: *Laurus Alexan-*
drina.
 { Minoribus, myrti æmulis,
 in mucronem spinosum &
 pungentem exeuntibus:
Ruscus.
- In caulibus fructus gerentes, flore
 Cylindroide oblongo, elatior, ra-
 dice nodosa: *Polygonatum*.
 Campaniformi, humilior foliis bi-
 nis ternisve: *Lilium Convallium*.
 Minus nervosis, seu paucioribus nervis
 conspicuis, & mollioribus; fructu
 Nudo
 { Acaulis, pomo magno, radice
 grandi: *Mandragora*.
 { Cauliferæ
 { Monococcus & tetraphyllos:
Herba Paris.
 { Baccis pluribus flore stellato
 in quinque aut sex segmenta
 acuta partito & expanso,
 fructu
 { Magno
 { Siccò, foliis integris:
Capficum.
 { Succulento, foliis pin-
 natis: *Pomum amo-*
ris.
 { Minore
 { Caule perenni, foliis
 Capfici: *Dulcamara*.
 { Caule annuo, fructu in
 racemulis minore:
Solanum.
 Occultato, calycibus florum in vesti-
 cas excrescentibus, Solani foliis &
 flore, fructu rubro majore, Cerasi
 æmulo: *Alkekengi*.
 Tenuissimis & capillaceis, turionibus escu-
 lentis: *Asparagus*.

Ad hoc etiam genus retulimus *Capficum*, ob con-
 venientiam cum Solano in partibus præcipuis,
 quamvis nonnulli fortasse bacca descriptionem
 huic plantæ minimè convenire objiciant, R. H.
 p. 653.

I. De Salsaparilla.

C *Apreolis cum Bryonia alba convenit, foliorum
 forma cum nigra, caulibus spinosis ab utro-
 que differt.*

A. 1. Salsaparilla, *Offic.* Smilax aspera Pe-
 ruviana, *Park. Theat.* 173. Smilax aspera Pe-
 ruviana sive Salsaparilla, *C. B. Pin.* 296. *Raii
 Hist.* i. 656. Smilax Peruviana Salsaparilla,
Ger. 709. *Emac.* 859. Smilax viticulis aspe-
 ris Virginiana, folio hederaceo leni, Zarza
 nobilissima, *Pluk. Phytog. Tab.* iii. f. 2. *Almag.*
 348. Smilaci affinis Salsaparilla, *J. B.* ii. 117.
 Sarsaparilla, *Chab.* 115. Ivapecanga Brasili-
 ensis, Sarsaparilla Hispanis, *Marcg.* 11. Iva-
 pecanga vulgò Sarsaparilla herba, *Pison.* 258.
 Mecapatli seu Zarca-parilla, *Hernand.* 288. An
 Cari-villandi? *H. M. Part.* 7. p. 59. T. 31.
 A. *Sarsaparilla.* Gal. *Sarce-pareille.* G. *Sar-*
sa Parill. B. *Zarza Paril, stekende Winden.*
 Ex Peruvia ad nos adfertur. *Ufu.* Radices
 tenues, calami crassitie, longæ, sarmentosæ,
 enodes plures ex uno capite prodeuntes, foris
 rugosæ & plicatæ, ex fusco pallidæ, intus candi-
 dæ, farinaceæ, saporis & odoris nullius evi-
 dentis. *Vires.* Partium est tenuium & sudori-
 fera, Specificum est ad Luem Venream, Ar-
 thritidem, &c. Sudores movet. An Salsapa-
 rilla & China inter se specificè differunt, non au-
 tem determinare. Vide *Ufu* apud *Auctores
 varios Medicos simul impressos Venetiis in fol.*

A. 2. Smilax aspera, *Offic.* *Ger.* 709. *Emac.*
 859. *J. B.* ii. 115. *Chab.* 115. Smilax aspera fru-
 ctu rubro, *Park. Theat.* 173. *Raii Hist.* i.
 655. Smilax aspera fructu rubente, *C. B. Pin.*
 296. *Tourn. Inst.* 564. *Elem. Bot.* 512. *Boerb.*
Ind. A. ii. 60. A. *Rough Bind-weed.* Gal.
Lifet piquant. G. *Scharffe oder stekende Winde.*
 B. *Stekende Winde met roode vrugt.* In hortis
 colitur. Æstate floret. *Ufu.* Folia, viticuli,
 baccæ. *Vires.* Noxios humores per sudorem
 & transpirationem evacuat, cutis vitia expur-
 gat, venena arcet, articulorum dolores sedat.
 Succedaneum est Sarsaparillæ.

II. De China.

B *Accis aureis, foliis Plantagineis, & radice no-
 dosa ab aliis differt.*

In Catalogo simplicium ad Pharmacopœiam
 una duntaxat species Chinæ ponitur, at in *Of-*
ficinis

ficinis Pharmacopolarum duas ostendunt & vendunt.

A. 1. China, *Offic. Chab.* 116. China vulgaris *Officinarum*, *Ger. Emac.* 1618. China Radix, *C. B. Pin.* 296. *Ogilb. Chin.* i. 213. ii. 678. China Radix *Officinarum*, *Park. Theat.* 1578. Chinæ Radix, *J. B.* ii. 120. *Raii Hist.* i. 657. *Acost. Clus. Exot.* 274. China Orientalis seu Smilax aspera Chinenfis *Lampatam* dicta in *MSS. Herman.* Sankira, Smilax minus spinosa fructu rubicundo, radice virtuosa Chinæ dicta, *Kempf. Amasn. Exot.* 781. A. *China Root.* *Gal. Esquine.* G. *Seckenswurz.* B. *China-wortel.* A regione China ad nos adfertur. *Usu.* Radix crassa, tuberosa, nodosa, lævis, lignosa, foris fusca, intus ex candido rubescens, saporis & odoris nullius evidentis. Dum recens unctuosa & acris. *Vires.* Leniter siccatur & subastringit, diaphoretica est, diuretica, discutiens, aperiens, Hepatica. Hinc convenit in Cachexia, Hydrope, Paralyti, Arthritide, Cephalœa, Ictero, Lue Venerea, tumoribus scirrhis & œdematosis, *Schrod.* Præfertur Orientalis, quæ est recens, sapore insipida, interitus candicans aut subrubens. Vide Plura de viribus & usu Radicis Chinæ apud *Vesalius* in *Epistola de Radice China*, item apud *Brasavolum* in *Volum. Auctorum de Morbo Gallico.*

Quod *China Officinarum* non sit Radix cujusdam *Senecionis*, ut nuper quidam asseruit, sed *Smilacis* hujus mihi plane liquet ex Specimine, quod haud ita pridem vidi in *Museo instructissimo Sloanei* celeberrimi, qui sub hoc nomine id ex *India Orientali* accepit; eademque ita Radicem refert, quæ sub eodem nomine à quibusdam *Americæ* regionibus allata est, quæque *Smilacis* Radix est, ut distinguendi causam non videam. Verisimile mihi videtur hoc *Pharmacum*, uti etiam *Zinziber* aliosque *Orientis* fœtus, ab *Hispanis* ex *Asiaticis* in *Americanas Colonias* fuisse translatum.

A. 2. China Occidentalis, *Pharmacop.* China spuria nodosa, *C. B. Pin.* 297. *Raii Hist.* i. 658. Pseudo-China Radix, *Chab.* 116. Pseudo-china, *Ger. Emac.* 1618. *Park. Theat.* 1579. Pseudo-china radix *Clusii*, *J. B.* ii. 122. *Kabolossa Riribunnawel*, Smilax Indica spinosa folio *Cinnamomi*; Pseudo-china quibusdam, *Mus. Zeylan.* 22. Smilax aspera, fructu nigro, radice nodosa magna lævi farinaceâ China dicta, *Cat. Fam.* 105. *Hist. Ejusd.* 231. *Tab.* 145. *Jupicanga, Pison.* ed. 1648. p. 99. *Jupicanga* vulgo radix China, *Ejusd.* ed. 1658. p. 257. *Olcacatzan* seu *Pahuatlantica* China Mexicana, *Hern.* 212. Altera *Olcacatzan* seu *Pahuatlantica*,

Nieremb. 321. A. *American China.* *Gal. Esquine d' Amerique.* G. *Americanische China.* B. *Americaanse China-wortel.* Ex America ad nos transportatur. *Usu.* Radix est oblonga, crassa, nodosa, tuberosa & lævis, foris rufa, intus subrubens. A superiori non specificè differre mihi videtur.

III. De Bryonia.

NOtæ sunt, *Capreoli ad scandendum*, caules non spinosi, folia vitiginea, vis cathartica vehementior, R. *Synop.* p. 95.

A. *Bryonia alba*, *Offic. Ger.* 720. *Emac.* 869. *Raii Hist.* i. 659. *Synop.* iii. 261. *Merc. Bot.* i. 24. *Phyt. Brit.* 17. *Mer. Pin.* 16. *Bryonia alba vulgaris*, *Park. Theat.* 178. *Bryonia aspera* sive alba, baccis rubris, *C. B. Pin.* 297. *Tourn. Inst.* 102. *Elem. Bot.* 85. *Boerb. Ind. A.* ii. 61. *Bryonia aspera incana alba*, baccis rubris, *Hist. Oxon.* ii. 4. *Vitis alba* vel *Bryonia*, *J. B.* ii. 143. *Vitis alba*, *Bryonia*, *Chab.* 120. A. *White Briony.* *Gal. Vigne blanche*, *Couleurée.* G. *Stickwurz / Kœmische Rüben.* B. *Quartel-besien*, *wilde Wyn-gaart.* Ad sepes. Majo floret, *Usu.* Radix, *Vires.* Purgat validè serosos & pituitosos humores. Splenetica, Uterina, & Jecoraria est, utpote quorum obstructions aperit. Hydropicorum aquas per vomitum, ac secessum educit, menses ciet, fœtum ejicit, suffocationes uteri arcet, Asthmata sanat, podagricis convenit, *Schrod.*

Impostores, *nebulones*, *circulatores*, & *agyrtæ* nonnulli ex hujus radice mira quædam monstra effingunt, quæ cum aliquot dies sicca arena mandaverint, pro *Mandragoris* postea distrabunt.

IV. De Tamno.

CAules huic volubiles, folia *Convolvuli majoris*, fructus in racemis per maturitatem rubentes, flores hexapetali, R. *Synop.* p. 95.

A. *Bryonia nigra*, *Offic. Ger.* 721. *Emac.* 871. *Raii Hist.* i. 660. *Mer. Pin.* 16. *Bryonia sylvestris nigra*, *Park. Theat.* 178. *Bryonia lævis* sive nigra racemosa, *C. B. Pin.* 297. *Hist. Oxon.* ii. 5. *Bryonia nigra*, *Sigillum Beatæ Mariæ Officinarum*, *Merc. Bot.* i. 24. *Phyt. Brit.* 17. *Vitis nigra* quibusdam, seu *Tamnus Plinii* folio *Cyclamini*, *J. B.* ii. 147. *Vitis nigra*, sive *Bryonia nigra* quibusdam, *Chab.* 120. *Tamnus racemosa*, flore minore luteo-palescente, *Tourn. Inst.* 103. *Elem. Bot.* 85. *Boerb.*

85. Boerb. Ind. A. ii. 62. Raii Synop. iii. 262. A. Black Briony. Gal. Couleuvre sauvage. G. Schmar-Wurzel. B. Wilden-wyngaart. Ad fepes. Junio floret. Ufu. Radix. Vires. Incidit & attenuat lentam pituitam, præsertim in thoracis affectibus, R. H. p. 661. Urinam renumque sabulum, mensiumque saburram impellit potu, Lobel. De vi purgatricis nihil dum comperi, C. Hoffm. Exulcerantem vim inesse dicit Gesn. Vires insunt violentes, dicitur quoque aliquid venenati habere, hinc malè sæpe pro Bryonia adhibetur, Boerb. Hist. Plant. 498.

V. De Phytolacca.

FLoris stylus in baccam abit, semina radiatim disposita sunt in baccis, fructus racemosi, Raii Meth. A. p. 73.

A. Phytolacca, Offic. Cod. Med. xci. Phytolacca Americana, Elem. Bot. 249. Phytolacca Americana majori fructu, Tourn. Inst. 299. Boerb. Ind. A. ii. 70. Chomel 787. Solanum racemosum Americanum, Raii Hist. i. 662. Pluk. Almag. 353. Phytog. ccxxv. Solanum magnum Virginianum rubrum, Park. Theat. 347. Solanum racemosum tinctorium Americanum, foliis & seminibus Amaranthi, Hort. Lugd. Bat. 574. Solanum racemosum Indicum, Hort. Kæg. Par. 167. A. Fork Physick. Gal. Phytolacca G. & B. Phytolacca. Americana est incola, apud nos in hortis feritur. Ufu. Folia. Vires. Anodina est optima.

VI. De Hippoglossò, Lauro Alexandrina, & Rusco.

PLantæ sunt epiphyllocarpæ, foliis Myrti æmulis, nervosis, mucrone acuto.

A. 1. Hippoglossum, Bilingua, Uvularia, Offic. Hippoglossum sive Bilingua, Park. Theat. 702. Hippoglossum mas & fœmina, Ger. 761. Emac. 908. Bonifacia sive Bilingua, J. B. i. 575. Hippoglossum, Bilingua, Bonifacia, Chab. 45. Laurus Alexandrina, fructu pediculo insidente, C. B. Pin. 305. Ruscus angustifolius fructu folio innascente, Tourn. Inst. 79. Elem. Bot. 70. Boerb. Ind. A. ii. 63. A. Double-tongue. Gal. Herbe aux Langues. G. Zungen-Bladt. B. Tongen-bladt. In hortis botanicis. Vulneraria est.

A. 2. Laurus Alexandrina, Offic. J. B. i. 574. Chab. 46. Raii Hist. i. 663. Alexandrina genuina, Park. Theat. 700. Laurus Alexandrina fructu folio insidente, C. B. Pin. 305. Hippoglossum Matthioli, Ger. 761. Emac. 909. Ruscus latifolius fructu folio insidente, Tourn. Inst. 79. Elem. Bot. 70. Boerb. Ind. A. ii. 63. A. Laurel of Alexandria. Gal. Laurier Alexandrin. G. Alexandrinischer Lorbehr. B. Tonge-blatt. In hortis botanicis. Ufu. Herba. Vires. Vulneraria ac diuretica est.

A. 3. Ruscus, Bruscus, Offic. Ruscus sive Bruscus, Ger. 759. Emac. 907. Mer. Pin. 107. Ruscus, J. B. i. 579. Chab. 46. C. B. Pin. 470. Park. Theat. 253. Raii Hist. i. 664. Synop. iii. 262. Ruscus myrtifolius aculeatus, Tourn. Inst. 79. Elem. Bot. 70. Boerb. Ind. A. ii. 63. Ruscus, Bruscus, Oxymyr sine, Merc. Bot. i. 65. Phyt. Brit. 107. A. Butchers Broom. Gal. Brusce, petit Houx, Bouis piquant. G. Mäusdorn / Brusch. B. Steckende-Palm, Muizen-doorn. In sepibus & dumetis. Ufu. Radix. Recensetur inter quinque Radices aperientes. Vires. Attenuat, incidit, aperit. Ufus præcipuus in obstructione Hepatis, Urinæ, Mensium, &c. Schroed.

VII. De Polygonatò.

FOliis nervosis cum Lilio convallium convenit; magnitudine sua, caule multis foliis vestito, floribus cylindraceis è foliorum sinibus exeuntibus & deorsum dependentibus ab eadem differt, R. Synop. p. 96.

A. Polygonatum, Sigillum Solomonis, Offic. Chab. 505. Polygonatum, Ger. 756. Emac. 903. Raii Hist. i. 664. Synop. iii. 263. Mer. 1 in. 96. Polygonatum vulgare, Park. Theat. 696. Polygonatum vulgare, Sigillum Solomonis Officinarum, Merc. Bot. i. 61. Phyt. Brit. 96. Polygonatum latifolium vulgare, C. B. Pin. 303. Hist. Oxon. iii. 537. Tourn. Inst. 78. Elem. Bot. 69. Dill. Cat. Giff. 58. Rupp. Flor. Jen. 38. Buxb. 265. Polygonatum, vulgò Sigillum Solomonis, J. B. iii. 529. A. Solomon's-Seal. Gal. Cactet de Salomon. G. Weiß-wurz. B. Zalomons-Zegel. In sylvis, sed rarius. Majo floret. Ufu. Radix. Vires. Vulnerarium est, & astringens; fluxiones quasunque sistit; Ossa fracta & Hernias consolidat, R. H. pag. 667.

VIII. De Lilio Convallium.

NOta sunt, Caulis nudus; flores parvi, campanulati; bacca rubra; folia nervosa, bina ternave, R. Syn. p. 96.

A. Liliū convallium, *Offic.* Ger. 331. *Emac.* 410. *Raii Hist.* i. 669. *Synop.* iii. 264. *Mer. Pin.* 72. *Cbab.* 505. *Merc. Bot.* i. 47. *Pbyt. Brit.* 68. Liliū convallium Tournefortii, & Officinarum, *Rupp. Flor. Jen.* 38. Liliū convallium album, *C. B. Pin.* 304. *Tourn. Inst.* 77. *Elem. Bot.* 69. *Boerb. Ind.* A. ii. 64. *Dill. Cat. Giff.* 56. *Buxb.* 193. Liliū convallium flore albo, *Park. Parad.* 249. Liliū convallium vulgò, *J. B.* iii. 531. *Hist. Oxon.* iii. 539. A. *Lily-convally.* Gal. *Muguet* G. *Weyen-Blüthlein.* B. *Mei-bloemen,* *Lelities van den Dale* In sylvis, & umbrosis. Maio floret. *Ufu.* Flores. *Vires.* Cephalici sunt. Usus præcipui in morbis capitis frigidis, ut Apoplexia, Paralyſi, Vertigine, Epilepsia, & in Lipothymia, *Schrod.* Vide plura de *Lilio Convallium* apud Hieronymum Heroldum in *Epistolis ad Matthiolum & Camerarium.*

IX. De Monophyllo.

CUjus notæ, flosculi tetrapetali, stellati, spicatim digesti; folia è terra exorta (duo enim, vel tria in caule sunt) singularia, bacca rubra, ut in *Lilio convallium*, R. Meth. A. p. 73.

A. Monophyllum, *Offic.* Ger. 330. *Emac.* 409. *Raii Hist.* i. 668. Monophyllum sive Unifolium, *Park. Theat.* 505. Unifolium, *Rupp. Flor. Jen.* 73. Unifolium sive Ophrys unifolia, *J. B.* iii. 534. *Cbab.* 506. Liliū convallium minus, *C. B. Pin.* 304. *Hist. Oxon.* iii. 539. *Smilax unifolia humillima,* *Tourn. Inst.* 654. *Elem. Bot.* 512. *Boerb. Ind.* A. ii. 64. A. *One-blude.* Gal. *Monophyllum ainſi nommée,* comme qui droit plante a'une seule feuille.) G. *Einbladt.* B. *Eenblad.* In sylvis, & dumetis. Maio & Junio floret. *Ufu.* Flos. *Vires.* Inter *Alexipharmaca,* & *Vulneraria* enumerat *Mont.* & *Park.*

X. De Mandragora.

NOta sunt, quòd caules nullos producat præter pediculos, flores, & fructus justinentes; radices grandes, antropomorphas quodammodo, R. H. p. 668.

A. Mandragora, *Offic.* Mandragora fructu majore, *Hist. Oxon.* iii. 531. Mandragora fructu rotundo, *C. B. Pin.* 169. *Raii Hist.* i. 668. *Tourn. Inst.* 76. *Elem. Bot.* 67. Mandragora, *Rupp. Flor. Jen.* 37. Mandragoras, *Cbab.* 524. Mandragoras mas, *Ger.* 281. *Emac.* 352. *Park. Parad.* 377. *J. B.* iii. 617. Mandragoras mas vulgarior, *Park. Theat.* 343. A. *Mandrake.* Gal. *Mandragore.* G. *Utraum.* B. *Mandrager-kruit.* In hortis botanicis. Majo floret. *Ufu.* Folia, cortex radicum, & fructus. Folia acuminata sunt, cubitum circiter longa, sesquipalmum lata, coloris atro-virentis, odoris foetidi. N. B. *Mulierculæ botanopola Londinenses folia Hyoscyami lutei pro foliis Mandragoræ ad Unguenti Populei confectionem non raro vendunt.* Cortex radicis est colore ex cinereo ferrugineo, intus albidus, foris scaber, sapore amaricante, odore viroso. *Vires.* Soporiferus, ac narcoticus est. Extrinsecus usus est in oculorum rubore, ac dolore, in Erysipelate, in tumoribus duris, struma, schrophula, &c. *Schrod.* Vide plura de Mandragora apud *Deusingium* in *Fasciculo Dissertat.*

XI. De Herba Paris.

CAulibus non ramosis, determinate seu ex una distinctione foliatis, quatuor plerumque foliis; unico in singulis flore & bacca, ab aliis distinguitur, R. Synop. p. 96.

A. Herba Paris, *Offic.* Ger. 328. *Emac.* 61. *Raii Hist.* i. 670. *Synop.* iii. 264. *Merc. Bot.* i. 42. *Pbyt. Brit.* 58. *Mer. Pin.* 61. *Park. Theat.* 390. *J. B.* iii. 613. *Cbab.* 523. *Tourn. Inst.* 233. *Elem. Bot.* 200. *Dill. Cat. Giff.* 61. *Buxb.* 154. *Boerb. Ind.* A. ii. 72. Paris Rivini, *Rupp. Flor. Jen.* 74. Solanum quadrifolium bacciferum, *C. B. Pin.* 167. *Pluk. Almag.* 352. Solano congener, non ramosum tetraphyllum, *Hist. Oxon.* iii. 532. A. *Herb. Paris.* Gal. *Raisin de Renard.* G. *Wolffs-Beer / Stern-Kraut.* B. *Wolfs-bessen.* In sylvis umbrosis. Majo floret. *Ufu.* Baccæ. *Vires.*

Vires. Usus baccarum internus alexipharmacus, in peste, venenatis morbis, venenisque assumptis, *Schrod.* Folia contusa, & formâ Cataplasmatis applicata, conducunt in bubonibus pestilentialibus, aliisque tumoribus calidis. In mania est planta optima, *Boerb. Hist. Plant.* 515. Ad dolorem ischiadicum sedandum externè commendat *Tackenius.* In contusionibus lividis, *Helmontius. Buxb.* in hysteriis non sine successu adhibuit.

XII. De Ipecacuanha.

Flores & bacca sunt racemose, unde ab Herba Paris differt.

A. Ipecacuanha, *Offic. Pomet.* 46. *Pif.* (1648.) 101. (1658.) 231. *Act. Philos. Lond.* N° 238. 69. *Mont. Exot.* 7. *Dougl. Ind.* 46. *Pif.* (ed. 1648.) 101. (ed. 1658.) 231. *Comm. Cat. Plant. Ufual.* (ed. 111.) 95. Ipecacuanha, *Bagliv. Prax.* 74. Ipecacuanna Brasiliensibus, *Mareg.* 17. *Raii Hist.* i. 669. Ipepocoanha, *Marl. ob.* Ipecaya sive Pygaya, *Laet.* 566. *Purch. Pilg.* Vol. iv. 1311. Herba Paris Brasiliiana polycoccus, *Raii Hist.* i. 669. Periclymenum parvum Brasilianum alexipharmacum, *Pluk. Almag.* 288. Periclymeno accedens planta Brasiliiana, flosculis congestis albis, *Hist. Oxon.* iii. 535. *Cod. Med.* 61. Ipecacuana, *Stroth. Mat. Med.* i. 60. *Tourn. Mat. Med.* 189. A. Brasilian Root. Gal. Ipecacuana. G. Brasiltanische Einbeer. B. Rode loop-Wortel. Ex Brasilia importatur. *Ufu.* Radix parva, tenuis, nodosa, foris fusca, intus fere buxei coloris, sapore amaricante. *Vires.* In fluore albo multum valet. Specificum est, ac fermè infallibile remedium in fluxibus dysentericis, aliis hæmorrhagis sanguineis, colliquationibus humorum, &c. *Bagli.* Infusa vel in pulvere sumpta per vomitum, & secessum purgat, & non solum in Dysenteria, sed etiam in affectibus ventriculi datur cum successu.

XIII. De Solano.

Notæ sunt, Flores monopetali, quinquepartiti, aut stellati, apicibus in umbilico oblongis, erectis, coitu suo umbonem componentibus, semina parva, compressa, *Raii Synop.* p. 97.

A. 1. Solanum Officinarum, *Offic. Comm. Flor. Mal.* 252. C. B. *Pin.* 166. *Tourn. Inst.* 148. *Boerb. Ind.* A. ii. 66. *Buxb.* 305. *Dill.*

Cat. Giff. 152. *Rupp. Flor. Jen.* 36. Solanum vulgare, *Park. Theat.* 346. *Raii Hist.* i. 672. *Synop.* iii. 265. *Hist. Oxon.* iii. 520. Solanum hortense, *Ger.* 268. *Emac.* 339. *Mer. Pin.* 114. Solanum hortense sive vulgare, *J. B.* iii. 608. Solanum sive Solatrum, *Chab.* 522. Solanum sive Solatrum vulgare, *Merc. Bot.* i. 69. *Pby. Brit.* 114. Nilentfunda, *Hort. Mal. Part.* 10. p. 145. T. 73. Aguara-quiyà, *Pifon.* 224. Aguara-quiyà Brasiliensibus, *Mareg.* 55. A. Nighsbade. Gal. Morelle. G. Nacht Schatten / Eau = Kraut. B. Nachtschade. Ad vias. Augusto floret. *Ufu.* Herba, semen. *Vires.* Refrigerat. Usus præcipuus externè in Erysipelate, in dolore capitis, in æstu febrili mitigando, in parotidibus, *Schrod.*

A. 2. Solanum lignosum, Dulcamara, *Offic.* Solanum lignosum, seu Dulcamara, *Park. Theat.* 350. *Raii Hist.* i. 672. *Synop.* iii. 265. *Merc. Bot.* i. 69. *Pby. Brit.* 115. Solanum scandens, seu Dulcamara, C. B. *Pin.* 167. *Tourn. Inst.* 149. *Elem. Bot.* 124. *Boerb. Ind.* A. ii. 67. *Dill. Cat. Giff.* 82. *Rupp. Flor. Jen.* 36. *Buxb.* 306. Amara-dulcis, *Ger.* 279. *Emac.* 350. Dulcamara, seu Amara-dulcis, *Mer. Pin.* 34. Glycypiros, sive Amara-dulcis, *J. B.* ii. 109. *Chab.* 114. A. Bitter-sweet. Gal. Morelle. (Vigne sauvage, sa racine est appelée Douce-amère). G. Je länger je lieber / Hindisch-Kraut. B. Alfrank. Aquosa, & rigua amat. Junio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Urinam ciet, & Hydropem sanat.

A. 3. Amomum Plinii, *Offic.* *Ger.* 289. *Emac.* 361. Solanum fruticosum bacciferum, C. B. *Pin.* 166. *Raii Hist.* i. 673. *Tourn. Inst.* 149. *Elem. Bot.* 124. *Boerb. Ind.* A. ii. 67. *Rupp. Flor. Jen.* 37. Fruticosum Americanum, dictum Amomum Plinii, *Park. Theat.* 352. Amomum, Plinii seu Pseudocapsicum, *esujit. Parad.* 431. Strychnodendros, *J. B.* iii. 614. Apollinaris Solani species ex Apennino; Strychnodendros; Solanum arborescens, *Chab.* 523. A. Tree-Nightschade. Gal. Espece de Solanum en arbrisseau. G. Dammichter / Standichter Nacht-Schatten. B. Valse Iresli-peper, Boom-nagt-schade. In Insula Madera sponte oritur. Julio & Augusto floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Cum Solano viribus convenit.

A. 4. Battata Virginiana, *Offic. Park. Theat.* 1383. Battata Virginiana sive Virginianorum, & Pappus, *Ger.* 781. *Emac.* 927. Pappus Americanum, *J. B.* iii. 621. Pappus Americanum, Pycnocomum Opanank Insulæ Virginæ radix: Chunno, *Chab.* 523. Pappus seu Battatas Virginianum, *Park. Parad.* 517. Solanum tuberosum

esculentum, *C. B. Pin.* 167. *Frod.* 89. *Raii Hist.* i. 675. *Synop.* iii. 265. *Hist. Oxon.* iii. 522. *Tourn. Inst.* 149. *Elem. Bot.* 124. *Boerb. Ind. A.* ii. 67. *Rupp. Flor. Jen.* 37. *Buxb.* 306. *A. Virginia*, commonly *Irish Potatoes*. *Gal. Battates de Virginie.* *G. Virginianische Potatoes / Erd-Appel.* *B. Aard-Appelen.* In Virginia sponte oritur, apud nos in hortis colitur. Junio & Julio floret. *Ufu.* Radix. In Culinis, in Officinis nunquam. *Vires.* Cum Battata Hispanica viribus convenire creditur, sed parum foporifera est.

XIV. De Lycopersico.

A Solano fructu in plures cellulas diviso differt; floris figurâ convenit, *Raii Meth. A.* p. 74.

A. Poma amoris, *Offic. Ger.* 275. *Emac.* 346. *Poma Amoris* majora fructu rubro, *Park. Parad.* 379. *Solanum pomiferum* fructu rotundo, striato, molli, *C. B. Pin.* 167. *Raii Hist.* i. 675. *Hist. Oxon.* iii. 520. Mala aurea odore foetido, quibusdam Lycopersicon, *J. B.* iii. 620. Mala aurea, *Chab.* 525. *Lycopersicon Galeni*, *Tourn. Inst.* 150. *Elem. Bot.* 125. *Boerb. Ind. A.* ii. 69. *Rupp. Flor. Jen.* 37. *A. Love-Apples.* *Gal. Pomme dorée, ou Pomme d'Amour.* *G. Gold-Appel.* *B. Appelen der liefde.* In hortis sata. Æstate florent. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Cum Solano, & Mandragora viribus convenit. Inter plantas ophthalmicas reponit *Mont.* sed de ejus virtute disputatur, inquit *Boerhaavius*, & lis nondum est composita; qui potius ad venenatas, quam ad medicatas plantas esse referendas dicit. De Solano vide plura apud *Velschium* in *Epistol.* apud *Fabrum* in *Strychnomonia.*

XV. De Melongena:

A Solano differt, quod fructus ejus solidus sit, carnosus, & sine cavitate; cum Solano, quod mollis sit, cavus, succulentus, *R. Meth. A.* Mala insana, *Offic. Ger.* 274. *Emac.* 345. Mala insana Syriaca, *Park. Theat.* 392. Malum insanum folio non spinoso, *Munt.* *Solanum pomiferum* fructu oblongo, *C. B. Pin.* 167. *Raii Hist.* i. 673. *Hist. Oxon.* iii. 524. *Herm. Mus. Zeyl.* 37. Solani species Fockii

Fockii dicta, *Bont.* 123. *Solanum pomiferum* fructu rotundo, *J. B.* iii. 618. *Melongena* fructu oblongo, *Tourn. Inst.* 151. *Elem. Bot.* 126. *Boerb. Ind. A.* ii. 70. *Melongena Arabum*, *Melanzana*: *Solanum pomiferum*, *Chab.* 524. *Belingela*, *Pis.* 210. *Belingela Lusitanis*, *Marcg.* 24. *A. Mad Apples.* *Gal. Mayenne.* *G. Dolt-Appel.* *B. Dol-Appel.* In hortis apud nos colitur. Æstate floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Hæc planta reddit homines soporosos, & furibundos, *Boerb. Hist. Plant.* 511. In acetariis, & bellariis iis utuntur Itali & Hispani, *Raii Hist.*

XVI. De Capsico.

F Olius integris, fructu oblongo, per maturitatem sicco, ab aliis differt.

A. Capsicum, *Piper Indicum*, *Offic. Capsicum vulgare*, *Elem. Bot.* 127. *Capsicum* siliquis longis propendentibus, *Rupp. Flor. Jen.* 37. *Tourn. Inst.* 152. *Boerb. Ind. A.* ii. 68. *Capsicum* longioribus siliquis, *Ger.* 292. *Emac.* 364. *Capsicum majus vulgatius*, oblongis siliquis, *Park. Theat.* 355. *Piper Indicum* vulgatissimum, *C. B. Pin.* 102. *Raii Hist.* i. 676. *Piper*, *Capsicum*, *Chab.* 297. *Piper Calecuticum* sive *Capsicum oblongius*, *J. B.* ii. 943. *Solanum Capsicum* dictum vulgatissimum, *Hort. Lugd. Bat.* 574. *Solanum urens Capsicum* dictum, sive *Piper Indicum* vulgatissimum, *Hist. Oxon.* iii. 528. *Piper Indicum* siliquâ flavâ vel aureâ, *Comm. Flor. Mal.* 215. *Capo-Molago*, *Hort. Mal.* ii. 109. *Quiya* sive *Piper Brasiliense*, *Pis.* 225. *Quiya Brasiliensis*, *Marcg.* 39. *Lada Chilli*, *Bont.* 131. *Chilli*, *Piper siliquosum Mexicanum*, *Hern.* 135. *A. Guiney pepper.* *Gal. Poivre d'Inde, de Guinée, du Bresil, Corail de jardin, Piment.* *G. Indianischer Pfeffer.* *B. Brasilise Peper.* In hortis sata. Junio floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Inter medicos rarè in usu occurrit; apud Hispanos in cibariis & condimentis. V. plura apud *Gregorium de Regio* in *Libro de Capsicis.*

XVII. De Bella Donna.

F Lores habet campaniformes, concavos, & tubulosos, margine in quinque segmenta acuta diviso; fructus major, in duas cellas divisus malignus, & venenatus, *R. Meth. A.* p. 74.

A. Solanum lethale, *Offic. Ger.* 269. *Emac.* 340. *Raii Hist.* i. 679. *Park. Theat.* 346. *Mer. Pin.*

Pin. 114. *Solanum Melanocerasus*, *C. B.*
Pin. 166. *Solanum maniacum*, *Chab.* 523. *Solanum maniacum multis*, seu *Bella Donna*, *J. B.* iii. 611. *Solanum furiosum*, luridè purpureo flore calathoidè, *Melanocerasus*, *Huk.*
Almag. 352. *Solanum somniferum*, *Merc. Bot.* i. 70. *Phyt. Brit.* 115. *Solano congener flore campanulato vulgatus*, latioribus foliis, *Hist. Oxon.* iii. 532. *Bella Donna Clus. Pan.* 504. *Elem. Bot.* 68. *Raii Synop.* iii. 265. *Dill. Cat. Giff.* 143. *Bella Donna majoribus-foliis & floribus*, *Tourn. Inst.* 77. *Boerb. Ind. A.* ii. 69. *Rupp. Flor. Jen.* 204. *A. Deadly Nightshade.* *Gal. Belladonna.* *G. Wald Nachtschatten / Tödliche Nachtschatten / Dosslerwurk.* *B. Dolmakende Nagtjcbade.* In locis rudèratis, & ad semitas. Junio & Julio floret. *Uju.* Folia. *Vires.* Recentia mammis imposita, carum duritias, & tumores emolliunt; discutiant, & sanant etiam cancrosas, *R. H.* Intus sumpta maligna est & lethalis planta.

XVIII. De Halicacabo.

Note sunt, Fructus in calycibus in vesicas intumescensibus occultati, *R. H.* p. 681.

A. 1. *Alkekengi*, *Halicacabum*, *Offic.* *Alkekengi Officinarum*, *Tourn. Inst.* 151. *Elem. Bot.* 126. *Boerb. Ind. A.* ii. 66. *Dill. Cat. Giff.* 83. *Alkekengi Tournesfortii*, *Rupp. Flor. Jen.* 33. *Solanum vesicarium*, *C. B. Pin.* 166. *Solanum vesicarium vulgatus repens*, fructu & vesicâ rubra, *Hist. Oxon.* iii. 526. *Halicacabum*, *Ger.* 271. *Emac.* 342. *Solanum*, *Halicacabum vulgare*, *J. B.* iii. 609. *Chab.* 522. *Raii Hist.* i. 681. *Solanum vesicarium sive Alkekengi*, *Park. Parad.* 532. *Halicacabum*, *Rivin.* *Halicacabum sive Alkekengi vulgare*, *Park. Theat.* 462. *A. Winter-Cherry.* *Gal. Alkekenges*, *Coquerelles.* *G. Herksaamen / Herks Körner / Juden-Kirschen / Teuffels-Kirschen.* *B. Kriekjes van over Zee.* In hortis colitur. Junio floret. *Uju.* Fructus. *Vires.* Nephritica, diuretica, & lithontriptica est. Ufus præcipuus in calculo renum & vesicæ, in Ictero, & sanguine coagulato, *Schrod.* Morbo articulari efficacius esse creditur.

A. 2. *Solanum somniferum*, *Offic. Ger. Emac.* 339. *Park. Theat.* 345. *Solanum somniferum verticillatum*, *C. B. Pin.* 166. *Chab.* 522. *Hist. Oxon.* iii. 526. *Comm. Flor. Mal.* 253. *Solanum somniferum antiquorum*, *Alp. Exot.* 71. *Solanum verticillatum*, *J. B.* iii. 610. *Raii Hist.* i. 682. *Solanum*, *Alkekengi*

Mexicanum, *Hern.* 296. *Alkekengi fructu parvo verricillato*, *Tourn. Inst.* 151. *Elem. Bot.* 126. *Boerb. Ind. A.* ii. 66. *Pevetti*, *Hort. Mal.* iv. 113. *Baccifera Indica floribus ad foliorum exortus fructu sulcato decapyreno*, *Raii Hist.* ii. 1632. *A. Sleepy-Nightshade.* *Gal. Solane dormitif.* *G. Schlafmachender Nachtschatten / Nachtsbeer.* *B. Slaapmakende Nachtschade.* In hortis Botanicorum. Julio floret. *Uju.* Radix, fructus. *Vires.* Radix vim habet somniferam, Opio tamen mitiorem. Fructus urinam vehementer ciet; unde Hydropicis exhibetur. Decoctus dentium doloribus auxiliatur. Radicis succus cum melle Oculorum hebetudines tollit, *Diosc.*

XIX. De Asparago.

Note sunt, folia tenuissima, capillacea, turiones crassi, esculenti, *R. Synop.* p. 97.

A. 1. *Asparagus*, *Offic. Park. Parad.* 503. *Raii Hist.* i. 683. *Synop.* iii. 267. *Asparagus fativus*, *Ger.* 953. *Emac.* 1110. *Mer. Pin.* 11. *Asparagus sativa*, *C. B. Pin.* 489. *Tourn. Inst.* 300. *Elem. Bot.* 249. *Boerb. Ind. A.* ii. 65. *Rupp. Flor. Jen.* 126. *Asparagus hortensis & pratensis*, *J. B.* iii. 725. *Asparagus sive Asparagus*, *Chab.* 550. *Asparagus domesticus*, *Hist. Oxon.* ii. 3. *Asparagus vulgaris*, *Merc. Bot.* i. 21. *Phyt. Brit.* 12. *A. Sparrow-grass.* *Gal. Asperge.* *G. Spargen / Corallen-Kraut.* *B. Aspergies*, *Coraal-kruyt.* In hortis. *Uju.* Radix, semen. Recensetur radix inter quinque radices aperientes. *Vires.* Diuretica ac lithontriptica est. Hepar, Lienem, & Renes infarctu liberat; ideoque in decoctis eò respicientibus frequentissima est. Externe adhibetur in gargarismis, pro lenienda Odontalgia, & laxitate Gingivarum, *Schrod.*

A. 2. *Asparagus sylvestris*, *Diosc.* *Asparagus pratensis*, *J. B.* iii. 725. *Chab.* 550. *Asparagus sylvestris*, tenuissimo folio, *C. B. Pin.* 490. *Tourn. Inst.* 300. *Elem. Bot.* 249. *Boerb. Ind. A.* ii. 65. *Bot. Monsp.* 30. *A. Wild Sparrow-grass.* *Gal. Asperge sauvage.* *G. Wilder Spargen.* *B. Wilde Spargies.* Circa Monspelium observatur. Solâ transplantatione à Satio differt.

A. 3. *Asparagus petræa*, *Corruda*, *Offic.* *Asparagus petræa*, *Ger.* 953. *Emac.* 1110. *Asparagus petræus*, sive *Corruda*, *Raii Hist.* i. 683. *Hist. Oxon.* ii. 3. *Asparagus petræus*, sive *Corruda aculeata*, *Park. Theat.* 454. *Al-*

paragus foliis acutis, C. B. Pin. 490. Tourn. Inst. 300. Elem. Bot. 249. Asparagus spinosus Corruca dictus, Rupp. Flor. Jen. 126. Corruca, J. B. iii. 726. Corruca sive Asparagus sylvestris, Chab. 550. A. Rock-parrow-grass. Gal. Asperge sauvage. G. Stein-Spargen / Dom-Sparagen. A. Steen-Aspergies, Wilde Aspergies. Ad sepes, & in dumetis Italiæ, &c. frequens. Augusto floret. Usu. Turiones, radix. Vires. Cum Sativo viribus convenit; cujus vice eo utuntur Monspelienases Pharmacopœi.

XX. De Phytolacca.

Floris stylus in baccam abit; semina radiatim disposita sunt in baccis; fructus racemosi, R. Meth. A. 73.

A. Phytolacca, Offic. Ind. Med. xci. Phytolacca Americana, majori fructu, Tourn. Inst. 299. Boerb. Ind. A. ii. 70. Rupp. Flor. Jen. 115. Chomel. 787. Phytolacca Americana, Elem. Bot. 248. Solanum racemosum Americanum, Raii Hist. i. 662. Pluk. Almag. 353. Phytog. 215. Sloan. Cat. 84. Hist. Fam. i. 199. Solanum magnum Virginianum rubrum, Park. Tbeat. 347. Solanum Indicum racemosum, Hort. Reg. Par. 167. Solanum Virginianum rubrum, maximum, racemosum, baccis torulis canaliculatis, Hist. Oxon. iii. 522. Solanum racemosum tinctorium Americanum, foliis & semine Amaranthi, Hern. Cat. Hort. Lugd. Bat. 574. Solanum spurium racemosum, foliis Amaranthi, Volck. Flo. Nor. 363. A. Virginia Red Weed, or Pork-Physick. Gal. Phytolacca d'Amérique. G. Americanische Phytolacca. B. Phytolacca. Americana est planta; apud nos autem in hortis curiosorum reperitur. Usu. Folia, radix. Vires. Folia anodyna existimantur. Radicum succus purgat vehementer.

XXI. De Oxycocco.

Nota hujus, Folia Serpylli; viticulae tenues, supinae; flosculi tetrapetaloides; baccæ sublonge; locus palustris, R. Meth. A. p. 75.

A. 1. Oxycoccus, Offic. Oxococcus Tournefortii, Rupp. Flo. Jen. 74. Oxycoccus sive Vaccinia palustris, J. B. i. 525. Chab. 41. Raii Synop. iii. 267. Tourn. Inst. 565. Oxycoccus Cordi, Volck. 316. Vaccinia palu-

stria, Ger. 1367. Emac. 1419. Raii Hist. i. 685. Merc. Bot. i. 75. Phyt. Brit. 126. Mer. Pin. 123. Vaccinium palustre, Park. Tbeat. 1229. Vitis Idæa palustris, C. B. Pin. 471. Pluk. Almag. 392. A. Moor Berries. Gal. Couffinets des marais. G. Moos-Beeren. B. Veembesien. In palustribus, locisque putridis. Junio floret. Usu. Fructus. Vires. Fluxus alvi, vomitumque sistit; sitim sedat; ventriculum corroborat; æstum febrilem compescit; pesti resistit.

A. 2. Uva Gruina, Offic. Vitis Idæa palustris Virginiana, fructu majore, Raii Hist. i. 685. Vitis Idæa palustris Americana, oblongis splendentibus foliis, fructu grandiore, rubro, pluribus intus acinis referto, Pluk. Almag. 392. Phytog. Tab. 320. f. 6. A. Crane-Berries. Gal. Couffinets des marais. G. Cranische-Beeren. B. Cranise-besien. Ex Nova Anglia transportatur. Usu. Baccæ. Vires. Ad scorbutum præstare creditur. In culinis nostris etiam reperitur.

SECTIO DECIMA SEXTA.

De Herbis Multifiliquis, seu Corniculatis.

Plantas multifiliquas voco, quæ ad singulos flores producunt filiquas, seu cornicula disjuncta, R. Hist. p. 686.

Herbæ multifiliquæ sunt vel foliis

- { Grassis, succulentis
    - { Majores latifoliæ, foliis
      - { Ad radicem multis
        - { In globulos sine pediculis congestis; floribus in furculis reflexis in summis caulibus, *Sempervivum*.
        - { Pediculis insidentibus; floribus cylindræis, non deciduis, in spicas digestis; *Umbilicus Veneris*.
        - { Ad radicem nullis, radice inodorâ tuberosa: *Telephium*.
      - { Minores: *Illecebra*.
- { Texturæ rarioris & minus succulentis, quibus
  - { Folia
    - { Digitata; flores non decidui; radices

a b
 ces catharticæ: *Helieborus Niger*.
 Pinnata, Fraxini similia; flores in
 spicas digesti; semina nigra, ma-
 jufcula, splendentia: *Fraxinella*.
 Flores
 Cucullati; folia circumfcriptione
 subrotunda, laciniata; semina
 rugosa: *Aconitum*.
 Corniculati.
 (Unico cornu seu calcari retror-
 sum extenso; semina trique-
 tra,
 Nigra; minora folia in te-
 nues lacinias dissecta: *Del-
 phinium*.
 Fulca, majufcula, rugosa,
 folia vitiginea, Ricino si-
 milia *Staphis agria*.
 Pluribus corniculis recurvis,
 penduli, semina nigra, lu-
 cida; folia umbelliferarum
 modo divisa: *Aquilegia*.
 Expansi majores, rosei; semina
 majufcula, rotunda, per ma-
 turitatem nigra; radices tube-
 rosæ: *Pæonia*.

I. De Sempervivo.

NOtæ sunt, Folia in globulos oculi bovini æ-
 mulos congesta, lata, & succulenta; flores
 in furculis reflexis in summis caulibus stellati,
 Raii Synop. pag. 98.

A. Sedum majus, Sempervivum majus, Of-
 fic. Sedum majus vulgare, C. B. Pin. 289.
 Raii Hist. i. 687. J. B. iii. 687. Hist. Oxon.
 iii. 474. Tourn. Inst. 262. Elem. Bot. 228.
 Boerb. Ind. A. 286. Park. Theat. 730. Sed-
 um, seu Sempervivum majus, Mer. Pin. 110.
 Sedum; Aizoon; sempervivum majus vulgare,
 Merc. Bot. i. 67. Pbyt. Brit. 110. Sedum,
 five Aizoon majus vulgare, Chab. 538. Sem-
 pervivum tectorum majus, Rupp. Flor. Jen.
 132. Sempervivum majus, Ger. 411. Emac.
 510. Raii Synop. iii. 269. Buxb. 300. Dill.
 Cat. Giff. 142. A. Houjelcek. Gal. Foubarbe.
 G. Siech-Hauptwurk. B. Huislock, groote
 Donderbaart. In domorum tectis. Junio flo-
 ret. Ufu. Herba. Vires. Refrigerat, & val-
 lidè astringit. Usus præcipuus intrinsecus in
 febribus biliosis. Sedat sitim, & compescit
 ardorem, Schrod.

II. De Telephio.

Folia non conglobantur in capitula; flores velut
 in umbella pentapetali.

A. 1. Telephium, Crassula, Fabaria, Offic.
 Telephium, five Fabaria, vel Anacamperos,
 Cod. Med. cxv. Telephium vulgare, C. B.
 Pin. 287. Raii Hist. i. 689. Hist. Oxon. iii.
 467. Buxb. 315. Telephium, five Crassula
 major vulgaris, Park. Theat. 726. Mer. Pin.
 117. Telephium vulgare, Fabaria, Merc.
 Bot. i. 72. Pbyt. Brit. 120. Fabaria Officina-
 rum, Rupp. Flor. Jen. 103. Anacamperos,
 vulgò Faba crassa, J. B. iii. 681. Tourn. Inst.
 264. Elem. Bot. 230. Boerb. Ind. A. 288.
 Dill. Cat. Giff. 163. Raii Synop. iii. 269. A.
 Orpine. Gal. Foubarbe des Vignes, Feve epaisse.
 G. Knaben-Kraut / Fette-Denne / Wund-
 Kraut / Foh-Zwang. B. Sweer-wortel, Hemel-
 Sleutel. In agris. Junio floret. Ufu. Her-
 ba. Vires. Vulneraria est, & astringens. U-
 sus præcipuus in consolidanda intestinorum ero-
 sione per dysenteriam introducta; in curanda
 hernia; in ambustis medendis, Schrod.

A. 2. Rhodia radix, Offic. Ger. 426. Emac.
 532. Raii Hist. i. 690. Park. Theat. 729. Mer.
 Pin. 104. C. B. Pin. 286. J. B. iii. 683. Chab.
 536. Rhodia (vel Rosea) radix, Merc. Bot.
 ii. 31. Pbyt. Brit. 105. Rosea Rivini & Of-
 ficinarum, Rupp. Flor. Jen. 72. Telephium
 radice Rosam spirante, majus, Herm. Hort.
 Lugd. Bat. 589. Telephium luteum minus,
 radice Rosam redolente, Hist. Oxon. iii. 468.
 Anacamperos radice Rosam spirante, Elem.
 Bot. 230. Anacamperos radice Rosam spiran-
 tante major, Tourn. Inst. 264. Boerb. Ind. A.
 269. Raii Synop. iii. 269. A. Rose-wort. Gal.
 Racine sentant les Roses. G. Rosen-Wurzel.
 B. Roze-wortel. In montosis reperitur. Vere
 floret. Ufu. Radix tuberosa, fragilis, foris
 fusca, intus albida, odore & sapore roseo.
 Vires. Calfacit & siccit, Cephalica est. Usus
 præcipuus in dolore capitis.

III. De Cepæa.

NOtæ sunt, Folia succulenta *Portulacæ* simi-
 lia; flores stellati in caulibus à medio sum-
 mum tenuis.

A. Cepæa, Offic. Ger. Emac. 621. C. B.
 Pin. 288. J. B. iii. 679. Chab. 536. Raii
 Hist.

Hist. i. 690. *Cepæa Matthioli, Park. Theat.* 727. *Sedum Cepæa dictum, Herm. Hort. Lugd. Bat.* 555. *Tourn. Inst.* 263. *Boerb. Ind. A.* 287. *Buxb.* 300. *Sedum annuum album, oblongo Portulacæ minoris folio, Hist. Oxon.* iii. 473. *A. Basse-Orpine. Gal. Cepæa. G. Cepeen-Kraut. B. Wilde Porcelain. In hortis feritur. Estate floret. Usu. Herba. Vires.* Folia in vino pota Urinæ stillicidio, & vesicæ scabie laborantibus opitulantur, *Diosc.*

IV. De Illecebra.

Folia parva teretiuscula, sapore acri, flores pro parvitate plantule speciosi, lutei.

A. Illecebra, Offic. Illecebra minor seu Sedum tertium Dioscoridis, Park. Theat. 733. *Vermicularis seu Illecebra minor acris, Ger. Emac.* 517. *Sempervivum minus vermiculatum, acre, C. B. Pin.* 283. *Sedum parvum acre flore luteo, J. B. iii.* 695. *Raii Hist.* ii. 1041. *Synop.* iii. 270. *Hist. Oxon.* iii. 471. *Tourn. Inst.* 263. *Elem. Bot.* 229. *Boerb. Ind. A.* 286. *Rupp. Flor. Jen.* 102. *Dill. Cat. Giff.* 88. *Buxb.* 299. *Sedum tertium Dioscoridis five Illecebra minor, Mer. Pin.* iii. *Sedum minimum flore luteo, Dioscoridis Aizoon tertium, Chab.* 541. *Sedum five Sempervivum minimum acre, Merc. Bot.* i. 68. *Phyt. Brit.* 111. *A. Wall Pepper. Gal. Pain d'Oiseau, Petite Foubarbe. G. Maur-Pfeffer. B. Auur-Peper. In muris & tectis. Julio floret. Usu. Herba. Vires.* Strumas discutit. Acris est planta, ac vehementer excalesciens. Intrinsicus succus aliquo liquore extractus vomitum movet, crassos, pituitososque ac biliosos humores potenter educit, unde in febris quar-tanis mirè confert. Inter antiscorbutica recensetur. Extrinsecus rubificat, vesicæ excitat, ac tandem exulcerat, *Diosc.*

V. De Umbilico Veneris.

Foliis rotundis crenatis, floribus cylindraceis, non deciduis, à reliquis differt.

A. 1. Umbilicus Veneris, Offic. Ger. 423. *Emac.* 528. *Mer. Pin.* 126. *Merc. Bot.* i. 77. *Phyt. Brit.* 131. *Umbilicus Veneris vulgaris, Park. Theat.* 740. *Cotyledon major, C. B. Pin.* 285. *Tourn. Inst.* 90. *Elem. Bot.* 76. *Boerb. Ind. A.* 287. *Cotyledon vera. radice tuberosa, J. B. iii.* 683. *Raii Hist.* ii. 1878.

Synop. iii. 271. *Cotyledon, Umbilicus Veneris, Chab.* 537. *Cotyledon Dioscoridis, Umbilicus Veneris vulgaris, Rupp. Flor. Jen.* 31. *Sedum luteum murale Spicatum, folio umbilicato rotundo, Hist. Oxon.* iii. 470. *A. Navel-wort. Gal. Nombriil de Venus, Ecueller d'eau. G. Nabel-kraut. B. Groot Navel-kruit. In faxis & muris. Aprili floret. Usu. Herba. Vires.* Refrigerat, cum Sempervivo viribus convenit.

Leviter astringere, refrigerare, repercutere & abstergere asserit *Gal.* Succus inflammationibus, ignibus sacris, strumis & pernionibus illitu auxiliatur; stomachi ardorem mitigat, &c. Folia cum radice comosa calculosis profunt, & Urinam cient, *Diosc.*

A. 2. Cotyledon, Offic. Cotyledon radice tuberosa longa repente, Mor. Hort. Bles. 257. *Chamel.* 807. *Tourn. Inst.* 90. *Elem. Bot.* 76. *Raii Hist.* ii. 1878. *Cotyledon flore luteo radice repente, Dodart. Mem.* 73. *Cotyledon flore luteo maxima, Hort. Lugd. cat.* 191. *Sedum luteum umbilicatum spicatum radice repente majus, Hist. Oxon.* iii. 471. *A. Creeping Navel-wort Gal. Seconde espece du Nombriil de Venus. G. Zwenster Nabel-Kraut. B. Tweede Navel-kruit. In hortis, sed rarius. Junio & Julio floret. Usu. Folia. Vires.* Cum priore viribus convenit.

VI. De Pœonia.

Notæ sunt, Flores rosei maximi; semina majuscula rotunda, per maturitatem nigra, radices tuberosæ; folia composita, *R. H. p.* 693.

A. 1. Pœonia mas, Offic. Ger. 830. *Emac.* 980. *Boerb. Ind. A.* 292. *Park. Theat.* 1381. *Parad.* 341. *Raii Hist.* i. 693. *Mer. Pin.* 96. *Pœonia mas præcocior, J. B. iii.* 492. *Chab.* 490. *Pœonia folio nigricante splendido, quæ mas, C. B. Pin.* 323. *Tourn. Inst.* 273. *Elem. Bot.* 233. *Pœonia simplex latiore folio trifido, Hist. Oxon.* iii. 454. *A. Male Peony. Gal. Pivoine mâle. G. Mänliche Pœonien Blumen / Gcht-Wurz / Pfingst Rosen. B. Pœoni Manneken met enkelde blom. In hortis. Maio floret. Usu. Radix, Semen. Radix crassa, tuberosa, foris fusca, intus pallida est, saporis subdulcis, odoris nullius. Semina sunt grana subrotunda, nigra, lucida, sub cortice crassiusculo membranaceo includentia pulsam albicantem, saporis subdulcis, odoris nullius. Vires. Usus præcipuus est in affectibus Cephalicis, Epilepsia, Incubo, &c. Uterinis, Men-*

Mensibus obstructis, Lochiis purgandis, doloreque post partum mitigando, Hepatis obstructione, *Schrod.*

A. 2. *Pæonia fœmina*, *Offic. Ger.* 830. *Emac.* 981. *Mer. Pin.* 96. *Raii Hist.* i. 694. *Pæonia fœmina vulgaris*, flore simplici, *Park. Theat.* 1380. *Parad.* 490. *Pæonia communis vel fœmina*, *C. B. Pin.* 323. *Hist. Oxon.* iii. 454. *Tourn. Inst.* 274. *Elem. Bot.* 238. *Boerb. Ind. A.* 294. *Pæonia fœmina vulgarior*, *J. B.* iii. 492. *Chab.* 490. A. *Female Peiony.* *Gal. Pivoine femelle.* G. *Weißblüthe Pæonien.* B. *Pæonie Wyffe.* In hortis. Maio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum priore convenit viribus.

A. 3. *Pæonia*, *Offic. Pæonia fœmina multiplex*, *Ger.* 831. *Emac.* 981. *Pæonia fœmina vulgaris*, flore pleno, rubro, *Park. Theat.* 1380. *Parad.* 341. *Pæonia fœmina*, flore pleno, rubro, majore, *C. B. Pin.* 324. *Tourn. Inst.* 274. *Boerb. Ind. A.* 295. *Hist. Oxon.* iii. 455. *Pæonia flore pleno*, rubro, *J. B.* iii. 493. *Pæonia fœmina polyanthos*, *Chab.* 490. A. *Common Peiony.* *Gal. Pivoine femelle commune.* G. *Gemeine Pæonien.* B. *Pæonie wyffe met rode dubbelde bloem.* In hortis frequens. Maio floret. *Ufu.* Flores. *Vires.* Cum inare viribus convenit. Vide plura de *Pæoniae* historiâ & qualitatibus apud *Truerwolfium in Anatomia Peon.*

A. 4. *Pæonia flore albicante*, *Offic. Pæonia flore pleno albicante*, *Park. Parad.* 342. *Pæonia flore ex albedo pleno major*, *C. B. Pin.* 323. *Raii Hist.* i. 695. *Tourn. Inst.* 274. *Boerb. Ind. A.* 295. *Pæonia fœmina polyanthos flore albo*, *Ger.* 831. *Emac.* 982. *Pæonia albo flore pleno*, sive polyanthos alba fœmina, *J. B.* iii. 494. A. *White flowered Female Peiony.* *Gal. Pivoine femelle avec des fleurs blanches.* G. *Pæonien Weiblen mit weissen Blüthen.* B. *Grote Pæoni met wittagtige dubbelde blom.* In hortis reperitur. Maio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

VII. De Helleboro albo.

Flore sex foliolis constructo, semine triquetro, foliis nervosis, tenuioribus, liratum striatis, radice fibrosa, purgatrice, emetica & sternutatoria vi prædita ab aliis distinguitur, *R. H.* p. 168.

A. *Helleborus albus*, *Elleborus*, *Offic. Helleborus albus*, *Ger.* 356. *Emac.* 440. *Raii*

Hist. i. 168. *Helleborus albus flore subviridi*, *C. B. Pin.* 186. *Hist. Oxon.* iii. 485. *Helleborus albus flore ex viridi albescente*, *J. P.* iii. 634. *Helleborus*, *Veratrum*, *Chab.* 527. *Helleborus albus vulgaris*, *Park. Theat.* 217. *Parad.* 346. *Veratrum flore subviridi*, *Tourn. Inst.* 272. *Elem. Bot.* 237. *Boerb. Ind. A.* 296. A. *White Hellebore.* *Gal. Ellebore blanc.* G. *Weisse Nieswurk.* B. *Wit Nieskruit.* *Montanis & asperis gaudet inter Germanos.* In *Ufu* est Radix oblonga, aliquando pollice crassior, foris fusca, intus alba, numerosis albicantibus fibris stipata, saporis acris, paulum amaricantis, subasfringentis, ingrati & nauseosi. *Vires.* Ob violentiam purgationis, quam per superiora & inferiora exercet, usum purgandi internum foli ferè Helleboro nigro relinquit. Extrinsecus sternutationes movet, scabies, impetigines, & serpigines sanat, *Schrod.*

Planta est, inquit *Boerhaavius*, equis magis quam hominibus idonea.

VIII. De Helleboro nigro.

Note sunt, Folia digitata, flores non decidui, radices cathartica, *R. H.* p. 697.

A. 1. *Helleborus niger*, *Offic. Helleborus*, sive *Elleborus*, *Cod. Med.* lviii. *Helleborus niger verus*, *Ger.* 825. *Emac.* 976. *Park. Theat.* 211. *Parad.* 344. *Raii Hist.* i. 697. *Helleborus niger flore roseo*, *C. B. Pin.* 186. *Boerb. Ind. A.* 297. *Hist. Oxon.* iii. 359. *Helleborus niger flore albo*, *J. B.* iii. 634. *Chab.* 527. *Helleborus niger angustioribus foliis*, *Elem. Bot.* 235. *Tourn. Inst.* 272. *Rupp. Flor. Jen.* 130. *Melampodium*, *Pharm. Bat.* p. 71. A. *Black-Hellebore.* *Gal. Ellebore noir.* G. *Chrißwurk / Nieswurk.* B. *Swart Nieskruit.* In hortis botanicis. Januario floret. *Ufu.* Radices, quæ sunt tenues, fibrosæ, nigricantes, ex imo capite propendentes, saporis acris, pungitivi, amari, ingrati & nauseosi. *Vires.* Purgat potenter humores melancholicos. Utilis est in Mania, Insania, Hypochondriaca passione, Elephantiasi, Herpete, Cancro, Quartana, Vertigine, Epilepsia, Apoplexia, Scabie, *Schrod.* In passione Hysterica, & affectione Hypochondriaca remedium specificum & efficacissimum existimatur, *Purcel.*

A. 2. *Helleboraster*, *Offic. Helleboraster minor flore viridante*, *Park. Theat.* 212. *Hellebo.*

leboraster minor, *Park. Parad.* 344. Helleborastrum, *Ger.* 825. *Emac.* 976. *Mer. Pin.* 61. Helleborus niger hortensis flore viridi, *C. B. Pin.* 185. *Merc. Bot.* ii. 23. *Phyt. Brit.* 57. *Raii Hist.* i. 697. *Synop.* iii. 271. *Boerb. Ind. A.* 296. *Tourn. Inst.* 272. *Elem. Bot.* 235. *Rupp. Flor. Jen.* 131. Helleborus niger sylvestris, ramosus, latiore folio deciduo, *Hist. Oxon.* iii. 359. Helleborus niger vulgaris flore viridi vel herbaceo, radice diuturna, *J. B.* iii. 636. *Chab.* 527. *A. Bear's Foot.* Gal. *Ellebore noir.* G. *Wäersfuß / Schwarze Nies-wurk / Christ-wurk.* B. *Kleyen Vier-kruid.* In locis montosis. Martio & Aprili floret. *Ufu.* Radix, Folia. *Vires.* Folia adversus varias aliosque morbos contagiosos (in cerevisia pota) mire commendat *D. Johnson.* Radix eadem facultates cum genuino habet, & sumuntur indiscriminatim. Purgat inferiorem ventrem, pituitam & flavam bilem ducens, *J. B.* Hippitriaci & Pecuarii in lue jumentorum huic plurimum confidunt, scilicet boum palearia, equorum cutem infra cervicem, pecudum aures stylo pertundunt, dein fibras radicum hujus per vulnus transfadigunt, unde *Peg-Roots* dicuntur.

A. 3. Helleborastrum, *Offic. Cod. Med.* Iviii. *Pharm. Bat.* 57. *Mer. Pin.* 61. Helleboraster, *Rupp. Flor. Jen.* 131. Helleboraster maximus, *Ger.* 826. *Emac.* 976. *Raii Hist.* i. 698. *Synop.* iii. 271. Helleboraster maximus sive Confiligo, *Park. Theat.* 212. Helleborus niger foetidus, *C. B. Pin.* 185. *Tourn. Inst.* 272. *Elem. Bot.* 235. *Boerb. Ind. A.* 296. *Merc. Bot.* ii. 24. *Phyt. Brit.* 57. Helleboraster niger ramosus angustifolius semper virens elatior, *Hist. Oxon.* iii. 359. Helleborus niger sylvestris, adulterinus etiam, hyeme virens, *J. B.* iii. 880. Helleborus sylvestris adulterinus etiam hyeme virens, *Chab.* 528. *A. Setter-wort.* Gal. *Pié de Griffon.* G. *Schmalblättrige-Nieswurzel.* B. *Wild Vier-kruid.* In sylvis, sed rarius. Februario & Martio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Pulvis foliorum exsiccatorem pauca quantitate verminantibus pueris exhibetur, optimumque & certissimum remedium vulgò æstimatur. Adnotat autem bene *Tragus* internis corporis partibus adhiberi non debere, sed ab illo cavendum tanquam à pestilentissima herba.

IX. De Fraxinella.

Folii Fraxini, floribus in spica speciosis, seminibus magnis, nigris splendidibus ab aliis differt, *R. H.* p. 698.

A. 1. Dictamnus albus, Fraxinella, *Offic.* Dictamnus albus vulgo, sive Fraxinella, *C. B. Pin.* 222. Fraxinella, *Ger.* 1056. *Emac.* 1245. *Tourn. Inst.* 430. *Elem. Bot.* 341. *Boerb. Ind. A.* 299. *Hist. Oxon.* iii. 456. Fraxinella vulgaris, *Park. Theat.* 417. Fraxinella flore purpureo & albo, *Park. Parad.* 333. Fraxinella *Officinis* Dictamnus, *J. B.* iii. 494. *Buxb.* 217. *Raii Hist.* i. 698. Fraxinella, Dictamnus albus, *Chab.* Fraxinella & Dictamnus albus *Officinarum.* *Rupp. Flor. Jen.* 235. *A. Bastard Dittany.* Gal. *Dictam blanc, Fraxinelle.* G. *Weißer Diptam / Echerwurk.* B. *Effen-kruid.* In hortis. Julio floret. *Ufu.* Radices sive radicum cortices, crassiusculæ, albicantes, Cannulæ in modum convolutæ, saporis amarifculi, odoris nullius. *Vires.* Cordialis est, Alexipharmaca, Uterina, Cephalica, Vermes necat. Usus præcipui in morbis malignis, in Epilepsia, aliisque affectibus capitis, in obstructione Uteri, &c. *Schrod.*

Duas Tragii species *Dioscorides* memorat, verum adeò obscurè de iis scripsit, ut non leves controversiæ inter Botanicos de earum prima inde exortæ sint, varias plantas eo nomine appellantes. *Gesnerus* Polygonum bacciferum pro eo habet, *Dodonæus*, in *Historia Gallica*, Atriplicem olidam quam Tragium Germanicum vocat; *Ponæ* & *Bellus* Androsæmum foetidum, Tragium Creticum *Bellonio* dictum, *Lobelius* Tragium *Dioscoridis* Fraxinellam nostram esse arbitratur, in cujus opinionem & ipse propendo, quod nulla alia ex prædictis planta, *Lentisco semine folio & ramis similis*, singulis tamen minoribus, dici potest.

Alterum *Dioscoridis* Tragium *Rauwolfius* *Stœchadis* speciem fuisse credidit, ut suo loco ostendi.

A. 2. Anisum Indicum, *Offic.* Anisum stellatum seu Sinense & Philippense, *Cod. Med.* x. Anisum Indicum stellatum, *Ger. Emac.* 1035. Anisum peregrinum, *C. B. Pin.* 159. Anisum exoticum Philippinarum Insularum, *Park. Theat.* 1569. Zingi fructus stellatus sive Anisum Indicum, *J. B.* i. 586. *Chab.* 36. *Raii Hist.* ii. 1835. Foeniculum Sinense, *Redi Ex-per. Nat.* 172. Cardamomum Siberiense *Pata-*

vinorum, Hort. Besan. Euonymo ad Philippinarum Insularum, Anisum spirans, nuculas in capsulis stelliformiter congestis, proferens, Pluk. Almag. 140. A. Indian Anise. Gal. Anis des Indes. G. Indianischer Anise. B. Indiaanse Anys. A similitudine seminum Anisi quoad odorem, & A. Stellate Anise. Gal. Anis étoilé. G. Stern-Anise. B. Sterre Anys. a figura capsulæ seminum stellam referente. Ex India Orientali ad nos transportatur. Ufu. Theculæ, quæ fusci coloris sunt, singulæ singula femine coloris fusci splendentis, Lenticulæ circiter magnitudine continent Vires.

X. De Caltha Palustri.

NOtæ sunt, Flos Ranunculi, sed nudus absque periantio, siliqua radiatim disposita, folia integra subrotunda, R. Meth. A. p. 78.

A. Populago, Offic. Raii Synop. iii. 272. Dill. Cat. Giff. 52. Elem. Bot. 237. Populago flore majore, Tourn. Inst. 273. Boerb. Ind. A. 298. Caltha palustris, F. B. iii. 470. Chab. 485. Raii Hist. i. 700. Merc. Bot. i. 25. Pbyt. Brit. 19. Caltha palustris major, Ger. 670. Emac. 817. Mer. Pin. 18. Caltha palustris vulgaris simplex, Park. Theat. 1213. Caltha palustris flore simplici, C. B. Pin. 276. Rupp. Flor. Jen. 105. Buxb. 50. Pseudo-Helleborus ranunculoides pratensis rotundifolius simplex, Hist. Oxon. iii. 461. A. Marsb Marigold. Gal. Souci de marais. G. Kuh-Stuhme/ Gold-Wiesen-Stuhme. B. Water-Goud-Nom. In aquosis. Majo floret. Ufu. Herba. Vires. Lumborum doloribus propitia est, Diosc. Herba est caustica seu valde acris, & Helleboto similis, Boerb. Hist. 378.

XI. De Butomo.

HUjus notæ sunt, Folia graminea triangula; caules nudi in summo florum umbellas sustinentes; in aquis nasci, Raii Meth. A. p. 78.

A. Butomus, Offic. 1 ont. Ind 65. Caf. 553. Raii Synop. iii. 273. Elem. Bot. 235. Butomus flore roseo, Tourn. Inst. 271. Boerb. Ind. A. 299. Buxb. 49. Rupp. Flor. Jen. 124. Dill. Cat. Giff. 97. Juncus floridus, F. B. ii. 524. Park. Theat. 1197. Raii Hist. i. 701. Juncus floridus paludosus, Chab. 198. Gladiolus palustris Cordi, Ger. 27. Emac. 29. Mer. Pin. 46. Gladiolus aquaticus sive palustris Cordi, Merc. Bot. i. 38. Pbyt. Brit. 47. Sedo affinis

juncoides umbellata palustris, Hist. Oxon. iii. 468. A. 1 ater Gladiola. Gal. Jone fleur. G. Blühende Dirschen B. bloeyend Water-lisb. In aquosis frequens. Junio floret. Ufu. Herba. Vires. Aperiens seu deobstruens est planta, Mont.

XII. De Apocyno.

CUjus notæ siliqua ad singulos flores gemina, unicapulares, univalves, ab interiori latere per longitudinem debiscentes, & in his semina cum propendente lanugine imbricum modo stylo nutritivo incumbentia; Succum lacteum fundere; folia in caulibus bina adversa, R. Meth. A. p. 78.

A. 1. Apocynum Syriacum, Offic. Mont. 37. Apocynum Ægyptiacum, lactescens siliquâ Asclepiadis, C. B. Pin. 303. Apocynum erectum incanum latifolium Ægyptiacum floribus croceis, Par. Bat. 27. Tourn. Inst. 91. Apocynum erectum majus latifolium Ægyptiacum flore luteo spicato, Breyn. Prod. ii. 14. 1 luk. Almag. 34. Hist. Oxon. iii. 609. Apocynum Ægyptiacum floribus spicatis, Elem. Bot. 78. Apocynum Syriacum Clusii, Raii Hist. ii. 1088. Beidelsar ossar, Alpin. Ægypt. 85. Beidelsar Alpini sive Apocynum Syriacum, F. B. iii. 136. Apocynum Syriacum & Ægyptiacum Beidelsar Alexandrinum Alpini, Chab. 119. Ossar, Lion. Belli Epist. ad Clusium cccvi. A. Dogs Bane Gal. Apocyn. G. Sunds-tedt. London-dood. In hortis curiosorum nonnunquam reperitur. Autumnus floret. Ufu. Folia. Vires. Cum adipe in panis cocta; canes, lupos, vulpes, &c. enecat in cibo data, Diosc.

A. 2. Pseudo-Ipocacuanna fusca, Offic. Apocynum erectum folio oblongo flore umbellato petalis reflexis coccineo, Cat. Jam. 89. Hist. i. 206. Tab. 129. Raii Hist. iii. 537. Apocynum Curassavicum fibrosa radice, floribus Aurantii, Chamænerii foliis angustioribus, Herm. 1 arad. Bat. Prod. 213. 1 arad. Bat. 36. 1 luk. Pbytog. lxxxvi. 6. Almag. 36. Apocynum erectum Salicis latiori folio umbellatum, floribus Aurantiis, Ejujd. 1 bytog. 138. Almag. 36. Apocynum Novæ Angliæ subhirsutum radice tuberosa floribus Aurantiis, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 646. Apocynum Canadense angustifolium, flore Aurantio, Mor. Hort. 232. Apocynum erectum minus latifolium Americanum flore umbellato Aurantio, petalis reflexis, radice tuberosa, Breyn. Prod. ii. 15. A. Bastard Ipocacuanna Gal. Ipecacuana batard. G. Unwechter Brasilianscher Embeer. B. bastert, of

valse roode Loop-wortel. Ex America importatur nomine Ipocacuanna. Radix est fusca & venenosa facultate prædita.

præcipui in Peste, aliisque venenosis affectibus, in obstructionibus Mensium, in Palpitatione Cordis, ac Lipothymia, in Hydropè, &c. *Schrod.*

XIII. De Periploca.

NOtæ sunt, Flores ad basin usque in quinque laciniis, stellæ in modum dispositas sectus, R. Meth A. 78.

A. Scammonia Monspeliaca. *Offic.* Scammonia Monspeliaca foliis rotundioribus, C. B. Pin. 294. *Chomel.* 58. Scammonia Monspeliaca dicta, *Park. Theat.* 164. Scammonia Monspeliaca flore parvo, *J. B. ii.* 136. Scammonia Monspeliaca sive Valentina, *Cbab.* 119. Scammonia Valentina, *Clus. Hist. Hisp.* 126. Scammonia Valentina, *Ger.* 716. *Emac.* 266. Scammonia Monspeliaci varietas, *Lob. Obs.* 341. *Hist. Oxon.* iii. 611. Apocynum latifolium Scammonia Valentina, *Raii Hist.* ii. 1088. Apocynum scandens Monspeliacum Scammonia foliis rotundioribus, *Par. Bat.* 54. Periploca Monspeliaca foliis rotundioribus, *Tourn. Inst.* 93. *Elem. Bot.* 79. *Boerb. Ind. A.* 315. A. Italian or French Scammony. Gal. Scammonée Italienne, ou Française. G. Italianische oder Französische Scammeneum. B. Italiaanse of Franse Scammoni. In hortis botanicis. Augusto floret. *Ufu.* Succus concretus. *Vires.* Succos concretos purgationes moliebantur majori Dosi quam veri Scammonia, & minori affectu, *Magnol.*

XIV. De Asclepiade.

Succo limpido, siliquis singularibus Ciconia rostrum referentibus ab aliis differt, R. H. p. 1090.

A. Asclepias, Vincetoxicum, Hirundinaria, *Offic.* *Cbab.* 119. Asclepias flore albo, *Ger.* 751. *Emac.* 898. *Park. Theat.* 387. C. B. Pin. 303. *Raii Hist.* ii. 1091. *Hist. Oxon.* iii. 611. *Tourn. Inst.* 64. *Elem. Bot.* 80. *Boerb. Ind. A.* 312. Asclepias sive Vincetoxicum multis, floribus albicantibus, *J. B. ii.* 138. Apocynum Asclepias dictum, *Par. Bat.* 43. Vincetoxicum, *Rupp. Flor. Jen.* 20. *Buxb.* 336. A. Swallow-wort. Gal. Domte-venin. G. Schwälben-wurk. B. Swaluwe-wortel. In hortis. Junio floret. *Ufu* est Radix. *Vires.* Alexipharmaca ac Sudorifica est insignis. *Ufus*

XV. De Vinca Perivinca.

NOtæ sunt, Sarmenta longa, repentia; folia glabra, colore & consistentia Hederaceorum; Flores ampli; siliquæ ad singulos flores geminæ, non lanigeræ; R. Synop. p. 159.

A. 1. Vinca perivinca, *Offic.* *Ger.* 747. Vinca perivinca minor, *Ger. Emac.* 894. *Raii Synop.* iii. 268. Vinca perivinca vulgaris, *Park. Theat.* 340. Pervinca vulgaris angustifolia, *Elem. Bot.* 99. Pervinca vulgaris angustifolia flore cæruleo, *Tourn. Inst.* 120. *Dill. Cat. Giff.* 39. *Boerb. Ind. A.* 311. C. B. Pin. 301. *Raii Hist.* ii. 1091. *Hist. Oxon.* iii. 613. *J. B. ii.* 130. *Merc. Bot.* ii. 19. *Phyt. Brit.* 28. Clematis Daphnoides minor, seu Vinca perivinca minor, *Mer. Pin.* 27. Clematis Daphnoides, Vinca perivinca, *Cbab.* 118. A. Periwinkle. Gal. Pervenche. G. Ingrün. B. Maagdepalm, Vinkoorde. Ad sepes. Maio floret. *Ufu* est Herba. *Vires.* Vulneraria est insignis. *Ufus* præcipuus in fluxionibus alvi, Dysenteria, Hæmorrhoidibus, eruptione Sanguinis, Hæmorrhagia narium, profluvio Mensium, ac vulneribus seroso liquore manantibus, *Schrod.*

A. 2. Vinca, *Rivin.* Vinca perivinca Officinarum, *Rupp. Flor. Jen.* 21. *Buxb.* 336. Vinca, perivinca sive Clematis Daphnoides, *Cod. Med.* cxx. Pervinca vulgaris latifolia, *Elem. Bot.* 99. Pervinca vulgaris latifolia flore cæruleo, *Tourn. Inst.* 119. *Boerb. Ind. A.* 311. Clematis Daphnoides major, C. B. Pin. 302. *Raii Hist.* ii. 1091. *Synop.* iii. 268. *Hist. Oxon.* iii. 613. Clematis Daphnoides major flore cæruleo, *J. B. ii.* 132. Clematis Daphnoides sive Pervinca major flore cæruleo, *Cbab.* 118. Clematis Daphnoides latifolia sive Vinca perivinca major, *Park. Theat.* 380. Clematis Daphnoides, *Ger.* 747. Clematis Daphnoides sive perivinca major, *Emac.* 894. A. The Greater Periwinkle. Gal. Grande Pervenche. G. Grose Ingrün. B. Groote Maagde-Palm met blaauwe bloemen. In aggeribus fossarum, sed rarius. Aprili floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit, & indiscriminatim usurpantur.

XVI. De Staphide agria.

Foliis & siliquis atque etiam viribus cum Aconitis convenit, flore cum Delphinio, R. H. p. 705.

A. Staphis agria, *Offic. Ger.* 398. *Emac.* 495. *Raii Hist.* i. 705. *Park. Theat.* 222. *J. B.* iii. 641. *C. B. Pin.* 324. *Hist. Oxon.* iii. 461. Staphis agria, Pedicularia, *Cbab.* 528. Delphinium Platani folio, Staphis agria dictum, *Tourn. Inst.* 428. *Elem. Bot.* 379. *Boerb. Ind.* A. 301. Aconitum urens Ricini fere foliis, flore caeruleo magno, Staphis agria dicta, *Pluk. Almag.* 357. A. Staves-acre. *Gal. Staphis aigre, Herbe aux poux.* G. *Leuf-Kraut / Leuf-Wurh.* B. *Luis-Kruit.* In hortis curiosorum. *Usu.* Semina sunt rugosa, nigricantia, triquetra, saporis acris & fervidi, exurentis, ingrati & nauseosi odoris. *Vires.* Extrinsecus ejus usus est apophlegmatifans in masticatoriis, gargarismis, odontalgicis ac abstergentibus, in ulceribus ac papulis, &c. *Schrod.*

XVII. De Delphinio.

Nota sunt, Folia in tenuissimas laciniis dissecta, flores unico corniculo retrorsum extenso seu calcari donati, semina nigra triquetra, R. Hist. p. 708.

A. Consolida regalis, Delphinium, *Offic.* Consolida regalis sativa, *Ger.* 922. *Emac.* 1082. Consolida regalis hortensis flore majore simplici, *C. B. Pin.* 142. *Hist. Oxon.* iii. 456. Consolida regalis erectior flore majore, *J. B.* iii. 211. *Cbab.* 379. Delphinium majus sive vulgare, *Park. Parad.* 276. *Raii Hist.* i. 708. Delphinium hortense, flore majore & simplici, *Elem. Bot.* 339. *Tourn. Inst.* 427. *Boerb. Ind.* A. 302. A. *Laris-spur.* *Gal. Pied d'Alouette.* G. *Ritter-Sporen.* B. *Ridder-Sporen.* In hortis. Julio floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Vulneraria est; consolidat enim & glutinat. *Visum* acuit & roborat.

XVIII. De Aquilegia.

Nota sunt, Folia Umbelliferarum modo divisa, flores penduli cum pluribus corniculis recurvis, semina nigra, lucida, R. Synop. p. 101.

A. Aquilegia, *Offic.* Aquilegia caerulea, *Ger.* 935. *Emac.* 1093. *Mer. Pin.* 9. Aquilegia sylvestris, *C. B. Pin.* 144. *Tourn. Inst.* 428. *Elem. Bot.* 340. *Dill. Cat. Giff.* 82. *Rupp.*

Flor. Jen. 131. Aquilegia sylvestris flore simplici, *Buxb.* 25. Aquilegia flore simplici, *J. B.* iii. 484. *Raii Hist.* i. 706. *Synop.* iii. 273. Aquilegia, *Cbab.* Aquilegia vulgaris flore simplici, *Park. Theat.* 1367. Aquilegia flore caeruleo, *Merc. Bot.* ii. 16. *Pbyl. Brit.* 9. A. *Columbines.* *Gal. Ancolie, Gant de notre Dame.* G. *Agley / Syriactis-Kraut.* B. *Akelyen.* In sylvis, sed rarius. Junio floret. *Usu.* Herba, Flores, Semen. *Vires.* Aperit hepar & Lienem, ac imprimis meatum biliarium, unde regio medetur morbo; ciet urinam & menses, vulnera consolidat. Extrinsecus frequens ejus usus est in Gargarismis, *Schrod.*

XIX. De Aconito.

Nota sunt, Folia circumscriptione subrotunda, laciniata, flores cucullati, semina rugosa, R. Hist. p. 702.

A. 1. Napellus, *Offic.* Napellus verus caeruleus, *Ger.* 823. *Emac.* 972. Napellus verus, *Park. Theat.* 318. Napellus verus flore caeruleo, *Park. Parad.* 215. *Buxb.* 233. Napellus flore caeruleo, *Ravin. Rupp. Flor. Jen.* 234. Aconitum caeruleum seu Napellus primus, *C. B. Pin.* 183. *Tourn. Inst.* 425. *Elem. Bot.* 337. *Boerb. Ind.* A. 300. *Hist. Oxon.* iii. 463. Aconitum magnum Napellus, *Cbab.* 531. Aconitum magnum purpureo flore, vulgo Napellus, *J. B.* iii. 655. *Raii Hist.* i. 702. A. *Monks-Hood.* *Gal. Chaperon de moine.* G. *Münchs-Kappen / Narren-Kappen / blau Eisen-Sütlein.* B. *Wolfs-Wortel, Munniks-kapjes.* In hortis reperitur. Julio floret. *Vires.* Facultate est hominibus aliisque animalibus exitiali & perniciofa, R. H.

A. 2. Aconitum Ponticum, *Offic.* Aconitum luteum Ponticum, *Ger.* 821. *Emac.* 970. Aconitum lycoctonum, *Cbab.* 531. Aconitum lycoctonum luteum, *C. B. Pin.* 183. *Hist. Oxon.* iii. 462. *Tourn. Inst.* 425. *Elem. Bot.* 337. *Boerb. Ind.* A. 300. Aconitum luteum Ponticum ferotinum flore albedo, *Park. Theat.* 310. Aconitum folio Platani, flore luteo palescente, *J. B.* iii. 652. *Raii Hist.* i. 704. *Dill. Cat. Giff.* 97. Napellus flore luteo, *Ravin. Irr. P. Luxb.* 233. *Rupp. Flor. Jen.* 234. A. *Wolfs-bane.* *Gal. Pattelovine, ou E-triangle-loup.* G. *Wolfs-Wurh mit weißlichen Blüthen.* B. *Wolfs-wortel met wittagtige bloemen.* In hortis colitur. Julio floret. *Vires.* Maligna est planta, hominibus aliisque animalibus perniciofa, *Raii Hist.*

Hoc est Aconitum alterum *Dioscoridis*, *Lycotrotonum* & *Cynoctonum* dictum: cujus cum tres faciat species, hoc ad tertiam refertur, quam Ponticum vocari ait, *Foliaque habere llatani, sed longiora, nigriora, & crebriore divisura: caulem filicis pediculo similem, nudum, cubitali altitudine: Semen verò in siliquis oblongis recondere, ac radicibus tandem esse in Squilla marinae modum nigrescentibus*, Chab.

A. 3. Anthora Antithora, *Offic.* Anthora, *Park. Parad.* 215. Anthora sive Antithora, *Chab.* 530. Anthora sive Aconitum salutiferum, *Ger.* 820. *Emac.* 969. Antithora flore luteo Aconiti, *J. B.* iii. 660. *Raii Hist.* i. 705. Aconitum salutiferum sive Anthora, *C. B. Pin.* 184. *Tourn. Inst.* 425. *Elem. Bot.* 338. *Boerb. Ind. A.* 300. Aconitum salutiferum luteum tenuifolium sive Anthora, *Hist. Oxon.* iii. 469. *A. Fealtful Wolfs-bane.* *Gal. Antbor.* *G. Wolff. Wurt. Heil. Gist. oder Gist. Heil. B. Wolfs-wortel.* In hortis botanicis. Junio floret. *Ufu.* Radix parva, crassa, brachiata, foris fusca, intus albida, saporis acris, odoris ingrati. *Vires.* Cardiaca est. *Ufus præcipui* in morbis aciebus venenatis, ait *Sebrod.* Sed credat qui velit. Istius radices in compositione celebris Antidoti *Orvietan* dicti usurpantur, *Magnol. H. Monsp.*

SECTIO DECIMA SEPTIMA.

De Herbis flore Monopetalo vasculiferis.

Herbæ flore monopetalo sunt vel flore

- Uniformi, vasculo diviso in loculamenta
  - Bina, foliis in caulibus
    - Alternis; vasculo
      - Operculo tecto, quod per maturitatem abscedit, vi narcotica & virofa: *Hyoscyamus.*
      - Bivalvi, foliis pinguibus, flore è tubo longo in latitudinem expanso, margine integro & angulato, colore rubente; vasculo oblongo conoide: *Nicotiana.*
  - Ex adverso binis; nervosis; sapore amaro: *Gentiana.*

a b

Terna, seminibus in singulis cellulis binis majusculis, vicinis plantis se circumvolvendo scandens, succo lacteo turgescens; flore campanam referente, margine integro: *Convolvulus.*

Quaterna, fructu spinoso maximo, flore tubo oblongo, calathoide, facultate virofa: *Stramonium.*

Difformi

Calcari donato, pericarpio subrotundo, bivalvi; flore rictum exprimente, caule multis foliis cincto: *Linaria.*

Corniculato, cum labello in palæ formam producto; pericarpio grandi, in sena loculamenta diviso: *Aristolochia.*

Auriculato parvo; pericarpio bivalvi; foliis in caule ex adverso positis: *Scrophularia.*

Dactylothemam referente

Pendulo; calyce floris bivalvi: *Digitalis.*

Calyculo quinquepartito, radice repente: *Gratiola.*

Galeato; seminibus compressis, florum calycibus tumidioribus, minutioribus; foliis ad margines ferratis: *Euphrasia.*

I. De Hyoscyamo.

Nota sunt, *Folia in caule alternatim sita, vascula seminalia operculo tecta, quod per maturitatem abscedit, calyx oris quadripartitis acuminatis insignis, vis narcotica & virofa, R. Synop.* p. 101.

A. 1. *Hyoscyamus*, *Offic.* *Chab.* 525. *Rivin. Irr. M.* 102. *Hyoscyamus niger*, *Ger.* 283. *Emac.* 353. *Mer. Pin.* 64. *Hyoscyamus vulgaris*, *J. B.* iii. 627. *Raii Hist.* i. 711. *Synop.* iii. 274. *Buxb.* 161. *Park. Theat.* 362. *Hyoscyamus niger vulgaris*, *Apollinaris*, *Al-turcum*, *Merc. Bot.* i. 43. *Phyt. Brit.* 61. *Hyoscyamus niger vel vulgaris*, *C. B. Pin.* 169. *Hist. Oxon.* ii. 494. *Dill. Cat. Giff.* 93. *Tourn. Inst.* 118. *Elem. Bot.* 98. *Boerb. Ind.* A. 229. *Rupp. Flor. Jen.* 200. *A. Henbane.* *Gal. Endormie noire, Mort aux Poulés.* *G. Witsen-Kraut t. Siquener-Kraut. Dell-Kraut. B. Bilsen-kruit.* In incultis & ruderalis. Junio floret. *Ufu.* Radix, Herba. *Vires.* Refrigerat & emollit mirè, somnum inducit, dolores sedat, acrimoniam mitigat, at rationem perturbat. Unde internus ejus usus rarissimus est, exhibetur tamen ad hæmoptysin curandam, *Sebrod.* Semi-

na

na in Hæmorrhagijs adhibentur. Paratur quoque ex femine Oleum, cujus ad parandum somnum miræ sunt vires temporibus illiti, est etiam in usu in Gonorrhœa, & nimis mensibus, regioni lumborum & perineo applicatum, Buxb.

A. 2. Hyoscyamus albus, *Offic. F. B. iii.* 627. *Ger. 283. Emac. 353. Park. Theat. 262. Raii Hist. i. 712. Chab. 525.* Hyoscyamus albus major, vel tertius Dioscoridis, & quartus Plinii, C. B. *Pin. 169. Hist. Oxon. ii. 494. Tourn. Inst. 118. Elem. Bot. 98. Boerb. Ind. A. 229. A. White Henbane. Gal. Jusquiame blanc, Hannebanne. G. Weisse Bilsen-Kraut / Sau-Donen / Schlaf-Kraut. B. Groot Bilsen-Kruit.* In hortis Botanicorum, sed rarius. *Usu.* Semina parva, rotunda, compressa, ex cinereo-fusca, saporis pinguis aliquantulum viscosi, odoris narcotici, & ingrati. *Vires.* Exhibetur ad Hæmoptysin curandam. *Ufus* mitior & tutior est quam nigri multò.

II. De Nicotiana.

NOtæ sunt, Flos è tubo longo in latitudinem expansus; vasculum feminale, bivalve, seminibus minutissimis innumeris refertum; folia in caulibus alternatim posita, R. *Hist. p. 713.*

A. 1. Nicotiana, Petum, Tabacum, *Offic. Nicotiana major latifolia, C. B. Pin. 169. Tourn. Inst. 117. Elem. Bot. 97. Boerb. Ind. A. 230. Hist. Oxon. ii. 492. Rupp. Flor. Jen. 19. Buxb. 234.* Nicotiana major, sive Tabacum majus, *F. B. iii. 629. Tabacco latifolium, Park. Parad. 363. Raii Hist. i. 717. Tabacum, Pharm. Bat. 152. Tabacum, Nicotiana, Chab. 526. Petum, sive Tabacum, Pison. 206. Hyoscyamus Peruvianus, Ger. 285. Emac. 357. A. Tabacco. Gal. Nicotiane, Tabac, Herbe à la Reine. G. Taback. B. Tabacq.* In hortis colitur. Junio floret. *Usu.* Folia lata, & longa, acuminata, mollia, & pingua; saporis acris; odoris virosi, & narcotici. Hyoscyamus luteus à Mulierculis Botanopolis Londinensibus non sine errore pro foliis hujus plantæ ad Unguentum conficiendum non raro venditur. *Vires.* Abstergit, incidit, resolvit; aliquantulum astringit; resistit putredini. Sternutatoria est, ac apophlegmatizans, anodyna, vulneraria, vomitoria, &c. *Schrod.* Vide plura apud Everbardum, Magnenum, Neandrum, Simonem Pauli, Thorium, Scrieverium, &c.

A. 2. Nicotica minor, C. B. *Pin. 170. Tourn. Inst. 117. Elem. Bot. 97. Hist. Oxon. ii. 492. Boerb. Ind. A. 230. Petum Rivini, Rupp. Flor. Jen. 19. Petum Anglicanum, I-barri. Bat. 161. Tobacco Anglicum, Park. Theat. 711. Priapeia, quibusdam, Nicotiana minor, F. B. iii. 630. Chab. 527. (figurâ transpositâ) Raii Hist. i. 715. Hyoscyamus luteus, Ger. 284. Emac. 256. Hyoscyamus, flore luteo, Rivin. Irr. Mon. 103. A. Englijeb Tobacco. Gal. Jusquiame jaune. G. Toback mit kleinen Blätteren. B. Tobacq met kleine bladeren. In hortis seritur. Julio & Augusto floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Cum Hyoscyamo viribus convenit.*

Hæc planta pro Mandragora, & Nicotiana, à Mulierculis Botanopolis Londinensibus non raro venditur.

III. De Gentiana.

NOtæ sunt, Folia nervosa, in caulibus ex adverso bina; flores calathoides, margine in lacinias aliquot totidem folia imitantes plerumque divisò; sapor amarus, Raii *Synop. p. 102.*

A. 1. Gentiana, *Offic. Chab. 503. Gentiana major, Ger. 351. Emac. 432. Raii Hist. i. 716. Gentiana major lutea, C. B. Pin. 187. Tourn. Inst. 80. Elem. Bot. 96. Boerb. Ind. A. 294. Hist. Oxon. iii. 484. Park. Parad. 350. Gentiana vulgaris major Ellebori albi folio, F. B. iii. 520. A. Gentian. Gal. Gentiane. G. Enghian / Bitter-Wurk. B. Maldergeer.* In hortis curiosorum. Junio floret. *Usu.* Radix oblonga, crassa, foris fusca, intus ex flavo rufescens, saporis intense amari. *Vires.* Alexipharmacâ est; aperit, attenuat. *Ufus* præcipui in peste, aliisque venenatis affectibus; in obstructione hepatis, lienis, &c. *Schrod.*

A. 2. Gentiana cruciata, *Offic. Cod. Med. liv. C. B. Pin. 188. Raii Hist. i. 717. Hist. Oxon. iii. 483. Tourn. Inst. 81. Elem. Bot. 96. Boerb. Ind. A. 205. Dill. Cat. Giff. 133. Gentiana minor cruciata, Park. Parad. 350. Ger. 351. Emac. 433. Gentiana minor seu vulgi cruciata, F. B. iii. 522. Chab. 503. Gentianella perennis, radice cruciatim pertusa, Rupp. Flor. Jen. Buxb. 136. A. Cross-wort Gentian. Gal. Crofette Gentianelle. G. kleine Enghian. B. Kleyne Gentiaan.* In asperis locis, & hortis, Julio & Augusto floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Stomachica, & febrifuga est, *Tourn. Herb. Par. 453. Hujus*

Hujus radices à recentioribus magnis laudibus effertur contra pestilentiam, & venenosorum animalium ictus, *Buxb.* Cum autem amara sit, & foliis, & radice, verisimile eadem præstare quæ reliqua amara, *Raii Hist.*

A. 3. *Gentianella verna*, *Offic.* *Gentianella verna major*, *Ger. Emac.* 436. *Raii Hist.* i. 718. *Hist. Oxon.* iii. 483. *Mer. Pin.* 45. *Gentianella Alpina verna*, *Phyt. Brit.* 46. *Gentianella major*, *Park. Theat.* 403. *Gentianella verna*, *Parad.* 352. *Gentianella Alpina magno flore*, *Pluk. Almag.* 166. *Gentianella Alpina latifolia*, magno flore, *C. B. Pin.* 187. *Rupp. Flor. Jen.* 16. *Gentiana Alpina magno flore*, *J. B.* iii. 523. *Tourn. Inst.* 80. *Boerb. Ind. A.* 205. *Gentiana Alpina flore magno cæruleo*, *Viola Marianæ*, *Chab.* 503. *Gentiana Alpina pumila angustifolia*, magno flore, *El. Bot.* 56. A. *Gentianel.* *Gal. Gentianelle.* G. *Berg. Gentianel mit Elecken-Blüthen.* B. *Groote Alpinise Lente Gentiaan.* *Summis Alpium jugis sponte reperitur; in hortis autem frequenter nutritur. Aprili & Maio floret. Ufu. Herba. Vires.* Amarissimus est totius plantæ sapor, ideoque jecinoris vitii, nempe regio morbo, & obstructionibus auxiliatur, *J. B.*

A. 4. *Pneumonanthe*, *Offic. Ger.* 355. *Emac.* 438. *Merc. Bot.* ii. 30. *Phyt. Brit.* 95. *Gentianella autumnalis Pneumonanthe dicta*, *Park. Parad.* 352. *Gentianella palustris angustifolia*, *Buxb.* 136. *Gentiana palustris angustifolia*, *C. B. Pin.* 188. *Raii Hist.* i. 719. *Hist. Oxon.* iii. 483. *Pluk. Almag.* 167. *Gentiana angustifolia autumnalis major*, *Tourn. Inst.* 81. *Boerb. Ind. A.* 205. *Rupp. Flor. Jen.* 17. *Gentianæ species*, *Calathiana* quibusdam radice perpetua, sive palustris, *J. B.* iii. 524. *Gentianæ species palustris*, *Calathiana viola* quibusdam, *Chab.* 504. A. *Marsb. Gentian.* *Gal. Gentiane de marais.* G. *Zungen-blühende.* B. *Länge-Bloem.* In ericetis humidioribus reperitur. Autumno floret. *Ufu. Herba. Vires.* Efficax à recentioribus adversus pestilentem morbum habetur, & ad virulentorum animalium morsus & ictus. Alii præclaras ei vires in sanandis pulmonum affectionibus ac hepatis ascribunt, *J. B.* *Gentianæ viribus convenit, multo tamen imbecillior est.*

A. 5. *Gentianella autumnalis*, *Offic.* *Gentianella fugax minor*, *Ger. Emac.* 437. *Mer. Pin.* 45. *Gentianella fugax autumnalis minor*, *Merc. Bot.* i. 37. *Phyt. Brit.* 46. *Gentianella autumnalis Centaurii minoris foliis*, *Park. Theat.* 406. *Hist. Oxon.* iii. 481. *Gentiana vili* seu fugax altera, *Chab. Pan.* 289. *Hist.*

315. *Gentiana pratensis*, flore lanuginoso, *C. B. Pin.* 188. *Raii Synop.* iii. 275. *Tourn. Inst.* 81. *Dill. Cat. Giff.* 172. *Gentianæ species* quibusdam, an *Cordo Pneumonanthe*, aut *Gentiana fugax altera Clusii*? *J. B.* iii. 526. A. *Pastard Gentian.* *Gal. Gentiane tardæ.* G. *Kleiner Himmels-Stein.* B. *Wilde Gentiaan.* In montosis cretaceis, & pascuis sicioribus. Septembri flores. *Ufu. Herba. Vires.* Iisdem facultatibus cum majore *Gentiana* pollere creditur.

Hæc planta præstantissimum est stomachicum, & è gratissimis herbis amaris, *Centaurium* minus longe superans, cujus loco, in frequenti nunc dierum usu esse incipit apud ingeniosos Medicos & Pharmacopæos Londinenses.

IV. De Convolvulo.

Nota sunt, *Cauliculi* perticis, aut plantis vicinis se circumvolvendo scandentes; vasculum seminale in terna loculamenta, quorum unumquodque semina bina majuscula, angulosa continent divisum; flos campanulatus, margine integro; succus lacteus, *R. Syn.* p. 102.

A. 1. *Scammonium*, *Offic.* *Scammonium Syriacum*, *Ger.* 716. *Emac.* 866. *Scammonia Syriaca*, *C. B. Pin.* 294. *Raii Hist.* i. 722. *Scammonia Syriaca legitima*, *Park. Theat.* 163. *Scammonia Syriaca*, flore majore *Convolvuli*, *J. B.* ii. 163. *Scammonia & Scammonium*, *Chab.* 123. *Convolvulus Syriacus & Scammonia Syriaca*, *Hist. Oxon.* ii. 12. *Tourn. Inst.* 83. *Elem. Bot.* 73. *Boerb. Ind. A.* 245. A. *Scammony.* *Gal. Scammonée.* G. *Scammonium.* B. *Scammonie.* In Asia, & Syria. *Ufu.* Succus concretus. *Vires.* Expurgat valide humores biliosos, acres, serios è partibus remotis; adeoque creberrimi usus est, non modo per se, sed & cum aliis permistum, *Schrod.* Probatur quod nitidum, splendidum, cito liquefcens, friabile, colore eum frangitur cinerico, non valde ponderosum, tactu linguæ lactescens, nec vehementer calefaciens.

A. 2. *Mechoacana alba*, *Offic.* *Mechoacana*, *J. B.* ii. 149. *Ger.* 723. *Emac.* 873. *Mechoacan Rhabarbarum album*, *Chab.* 120. *Bryonia*, *Mechoacana alba*, *C. B. Pin.* 297. *Bryonia alba Peruana*, sive *Mechoacan*, *Park. Theat.* 179. *Convolvulus Americanus Mechoacan dictus*, *Raii Hist.* i. 723. *Tourn. Inst.* 84. *Jeticucu Brasiliensibus*, seu *Radix Mechoacan*, *Marcg.*

Marcg. 41. *Pif.* 253. Tacuache seu Radix Michuacana, *Hern.* 161. A. *White Mechoacan.* Gal. *Meccoacan*, *Couleuvres*, *Rhubarbe blanche.* G. *Weiß-Rhabarber / Mechoacan.* B. *Witte Mechoacanna*, *Rhabarber van Mechoaca.* *Ufu.* Radix crassa, substantia laxiori quam Jalapii, carnosa, surculosa, alba, ex America ad nos allata. *Vires.* Pituitosos, aquosos, serososque humores, ex toto corpore, ac imprimis ex capite, ac nervoso genere, pectoraque blande ac sine molestia educit, *Schrod.* Eligatur recens albicans, ponderosa.

A. 3. Jalapium, Mechoacana nigra, *Offic.* Jalapium, *Ger. Emac.* 872. Jalapium, *Rand. Ind.* 45. Convolvulus Americanus Jalapium dictus, *Raii Hist.* i. 724. Mechoacan nigricans, sive Jalapium, *Park. Theat.* 180. Bryonia Mechoacana nigricans, C. B. *Pin.* 298. *Frod.* 137. *J. B.* 151. Bryonia Mechoana nigricans, sive Jalapa, 120. A. *Jalap.* Gal. *Jalap.* G. *Jalap.* B. *Jalaap.* *Ufu.* Radix oblonga, crassa, resinosa, in taleolas transversa secta; Mechoacanna nigricantior, & ponderosior, saporis acris, & nauseosi: Ex India ad nos transportatur. *Vires.* Expurgat valide humores noxios omnes, imprimis autem serosos, *Schrod.*

A. 4. Turbith, & Turpethum, *Offic.* Turbith, *Hern.* 179. Turbith Alexandrinum Officinarum, *Ger.* 335. *Emac.* 415. Turbith Officinarum & Garziæ, atque Acostræ, *Breyn. Prod.* ii. 101. Turbith Officinarum, *Park. Theat.* 1610. Turpethum repens foliis Althææ, vel Indicum, C. B. *Pin.* 149. Turpethum verum seu album *Cleyeri.* Convolvulus Indicus, alatus, maximus, foliis Ibisco nonnihil similibus, angulosis, *Raii Hist.* ii. 1882. *Hern. Hort. Lugd. Bat.* 177. *Tourn. Inst.* 84. Convolvulus Zeylanicus alatus maximis foliis, Ibisco nonnihil similibus, angulosis. *Tirastawalu.* Turbith Arabum legitimum & Officinarum, *H. Mus. Zeyl.* 26. A. *Turbith.* Gal. *Turbith.* G. *Turbith.* B. *Turbith-wortels.* *Ufu.* Modo cortex, modo radix oblonga, crassa, resinosa, foris fusca, intus albida, saporis subacris, & nauseosi: Ex India ad nos transferuntur. *Vires.* Crassos, viscososque humores, sive pituitam, fortiter & à remotioribus partibus, juncturisque elicit; unde & diuturnis morbis maximè conducit.

A. 5. Soldanella, Brassica marina, *Offic. Cbab.* 123. Soldanella, *Merc. Bot.* i. 72. *Pbyt. Brit.* 115. Soldanella marina, *Ger.* 690. *Emac.* 838. *Mer. Pin.* 114. *Raii Hist.* i. 626.

Soldanella maritima minor, C. B. *Pin.* 293. Soldanella vulgaris volubilis marina, *Park. Theat.* 161. Brassica marina, sive Soldanella, *J. B.* ii. 160. Convolvulus maritimus Soldanella dictus, *Raii Synop.* iii. 276. Convolvulus maritimus nostras rotundifolius, *Hist. Oxon.* ii. 11. *Boerb. Ind. A.* 245. *Tourn. Inst.* 83. *Elem. Bot.* 73. A. *Scottish Scurvy-grass*, or *Soldanella.* Gal. *Soldanella*, *Chou de Mer.* G. *Wier-winde.* B. *Zee-winde*, *Zee-kool.* In maritimis arenosis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Aquam valide educit, adeoque confert in Hydrope, Scorbuto, &c. *Schrod.*

A. 6. Smilax lævis, *Offic.* Smilax lævis, Convolvulus major, *Cbab.* 121. Smilax lævis sive lenis major, *Ger.* 712. *Emac.* 861. Convolvulus major, *J. B.* ii. 154. *Raii Hist.* i. 725. *Synop.* iii. 275. Convolvulus major albus, C. B. *Pin.* 294. *Park. Theat.* 163. *Tourn. Inst.* 82. *Elem. Bot.* 72. *Mer. Pin.* 28. Convolvulus major flore albo, *Merc. Bot.* i. 30. *Pbyt. Brit.* 30. Convolvulus vulgaris major albus, *Hist. Oxon.* ii. 12. *Boerb. Ind. A.* 246. Scammonium Germanicum. *Hoffm. Cat. Aldorff.* A. *Great Bindweed.* Gal. *Grand Liset*, ou *Liseron.* G. *Große weiße Winde / Zaun-Giocken.* B. *Groot Winde.* Ad sepes, & in hortis. Mitate floret. *Ufu.* Radix, herba, & aqua distillata in Officinis Hallensibus asservantur. *Vires.* Expurgat humores biliolos, acres, & serosos. Radix vim habet catharticam: Hinc *Hoffmanno* Scammonium Germanicum appellatur. Decocto plantæ, mulierculæ prægnantes pro avertendo abortu, & sedandis doloribus vagis; & ne intempestivi terrores damnum afferant, utuntur. *Buxb.* 80. Decoctum inter bilem benigne evacuantia enumerat *Prevoc. Med. Paup.*

A. 7. Helxine cissampelos, *Offic.* Helxine cissampelos multis, sive Convolvulus minor, *J. B.* ii. 157. Convolvulus minor arvensis, C. B. *Pin.* 294. *Tourn. Inst.* 83. *Elem. Bot.* 72. *Boerb. Ind. A.* 245. Convolvulus minor vulgaris, *Park. Theat.* 171. *Mer. Pin.* 29. *Raii Hist.* i. 725. *Synop.* iii. 275. Convolvulus minor, *Merc. Bot.* i. 30. *Pbyt. Brit.* 30. *Chamel.* 761. Convolvulus vulgaris flore minore purpureo, *Hist. Oxon.* ii. 13. Convolvulus minor; Jastione veterum; Helxine cissampelos, *Cbab.* 121. Smilax lævis minor, *Ger.* 712. *Emac.* 861. A. *Small Bind-weed.* Gal. *Liseron de vigne.* G. *Kleine Winde / Rom-Winde.* B. *Klein-Winde.* In arvis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Foliorum succus potu dejicit alvum, *Diosc.*

A. 8. Cantabrica, Convolvulus minimus, *Offic. Mont. Ind.* 39. Convolvulus minimus, Spicæ foliis, *Ger.* 713. *Emac.* 862. *Mer. Pin.* 28. *Phyt. Brit.* 30. Convolvulus spicæ foliis, *Park. Theat.* 172. *Raii Hist.* i. 726. Convolvulus Linariæ folio, *C. B. Pin.* 295. *Hist. Oxon.* ii. 17. Convolvulus Linariæ folio, assurgens, & humilior, *Tourn. Inst.* 83. *Boerb. Ind. A.* 247. Volvulus terrestris Dalechampi, *J. B. ii.* 160. A. *Lavender-leaved Bindweed.* *Gal. Petit Liseron.* G. *Ulder kleinste Winde.* B. *Alder kleinste Winde.* In agris. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Contra vermes æstimatur, *Mont.*

A. 9. Batatas, *Offic. C. B. Pin.* 91. *J. B. ii.* 790. Batatas planta peregrina, Indica Camotes, Amotes, & Aics etiam dicta Clusii, *Chab.* 259. Battatas Occidentalis Indiæ, *Park. Theat.* 1383. Battatas Hispanorum, *Parad.* 517. Convolvulus Indicus Batatas dictus, *Raii Hist.* i. 728. *Pluk. Almag.* 114. Convolvulus Indicus radice tuberosa eduli, cortice rubro Batatas dictus, *Parad. Bat. Prod.* 325. Indicus Orientalis Inhamæ, seu Batatas, Sifarum Peruvianorum, seu Battata Hispanorum, *Hist. Oxon.* ii. 11. Battata radice tuberosa esculenta, Spinachia folio, flore albo, fundo purpureo, semine post singulos flores singulo, *Cat. Jamaic.* 53. *Hist.* i. 150. Sifarum Peruvianum, sive Battatas Hispanorum, *Ger. Emac.* 925. Jetica vulgo Batata, *Pis.* 93. Jetica Brasiliensibus, *Marcg.* 16. Kappa-kelengu, *Hort. Mal.* vii. 95. A. *Spanish-Potatoes.* *Gal. Battates.* G. *Peruvianische Zucker-Küben.* B. *Battatas.* Utriusque Indiæ multis in locis sponte oritur. *Ufu.* Radix. *Vires.* Temperata est, & cocta, vel assa ventrem emollit. Estur, aut cruda, aut cocta, in deliciis ob saporem æstimatur.

A. 10. Cneoron album, Dorycnium, *Offic.* Cneoron album folio Olea argenteo molli, *C. B. Pin.* 463. Cneoron album foliis argenteis, *Ger. Emac.* 1598. *Chab.* 47. Dorycnium, *Alpin. Exot.* 73. Dorycnium Imperati, *J. B.* Dorycnium Creticum Alpini, *Park. Theat.* 361. Dorycnio D'Alcuni overo Convolvulo recto di Candia, *Pon. Bal. Ital.* 131. Convolvulus rectus odoratus Ponæ, *Raii Hist.* i. 731. Convolvulus major rectus Creticus argenteus, *Hist. Oxon.* ii. 11. *Boerb. Ind. A.* 247. Convolvulus argenteus umbellatus erectus, *Elem. Bot.* 73. *Tourn. Inst.* 84. A. *Rock-Rose.* *Gal. Cneorum.* G. *Stein = Nöfstein.* B. *Cneorum.* In Candia reperitur. Julio flo-

ret. De viribus & usu nil invenio apud Auctores.

V. De Soldanella Alpina.

NOtæ sunt, Caules erecti, folia rotunda, filiquæ teretiuscule, erectæ; sed præcipue flores campanulati, margine fimbriato, *Raii Method.* A. pag. 82.

A. Soldanella Alpina, *Ger.* 690. Soldanella Alpina major, *Ger. Emac.* 838. *Park. Theat.* 167. Soldanella Alpina rotundifolia, *C. B. Pin.* 295. *Tourn. Inst.* 82. *Elem. Bot.* 72. Soldanella Alpina rotundifolia, major, *Hist. Oxon.* ii. 285. Soldanella montana quibusdam, *J. B. iii.* 817. *Chab.* 281. A. *Mountain Bindweed.* *Gal. Soldanelle des Alpes.* G. *Alpische Winde.* B. *Winde van de Alpes.* In Alpibus. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Inter plantas vulnerarias enumerat *Mont.*

VI. De Campanula.

NOtæ sunt, Flos campanulatus in quinque plurimum laciniis ad margines sectus summo fructui insidens; vasculum seminale in terna loculamenta divisum, succo lacteo scatere, *Raii Method.* A. p. 82.

A. 1. Campanula esculenta, Rapunculus, *Offic.* Campanula radice esculenta, flore cæruleo, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 107. *Boerb. Ind. A.* 248. *Tourn. Inst.* 111. *Elem. Bot.* 90. *Dillen.* 107. *Rupp. Flor. Jen.* 24. *Buxb.* 52. Rapunculus *Chab.* 260. Rapunculus esculentus, *C. B. Pin.* 94. *Raii Hist.* i. 739. *Synop.* iii. 277. *Hist. Oxon.* ii. 455. Rapunculus esculentus vulgaris, *Park. Theat.* 647. Rapunculus vulgaris campanulatus, *J. B. ii.* 795. Rapuntium parvum, *Ger.* 369. *Emac.* 453. *Mer. Pin.* 104. *Merc. Bot.* i. 64. *Phyt. Brit.* 105. A. *Rampions.* *Gal. Réponce, Clochette bleuë.* G. *Kleine Kapunzel.* B. *Eetbare Rapuncen.* In aggeribus fossarum. Julio floret. *Ufu.* Radix in culinis, semina in Officinis. *Vires.* Semen oculorum Fluxiones cohibet. Succus aurium dolores sedat, *Diosc.*

A. 2. Trachelium, Cervicaria, *Offic.* Trachelium majus, *Ger.* 364. *Emac.* 448. *Raii Hist.* i. 732. *Mer. Pin.* 119. Trachelium majus flore purpureo, *Park. Parad.* 354. Trachelium majus, sive Cervicaria, *Merc. Bot.* i. 73. *Phyt. Brit.* 122. Campanula, Cervicaria, *Chab.* 263. Campanula vulgarior foliis

Ur-

Urticæ, major, & asperior, C. B. Pin. 94. Hist. Oxon. 459. Boerb. Ind. A. 249. Tourn. Inst. 109. Elem. Bot. 90. Raii Synop. iii. 276. Dill. Cat. Giff. 126. Rupp. Flor. Jen. 23. Campanula major & asperior, folio Urticæ, J. B. ii. 805. Luxb. 52. A. Throat-wort. Gal. Gantelet. G. Nackens-Kraut. B. Hals-Kruid. In sylvosis, & ad sepes. Julio floret. Usu. Folia. Vires. Ad anginas commendatur, etiamque in tumoribus & inflammationibus oris, &c.

A. 3. Medium, Offic. Medium Dioscoridis Rauw. 284. Medium Dioscoridis Rauwolfio, J. B. ii. 805. Chab. 26. Viola Mariana peregrina, Park. Theat. 646. Viola Mariana, laciniatis foliis, peregrina, C. B. Pin. 94. Campanula foliis profundè incis, fructu duro, Tourn. Corol. 3. A. Syrian Bell-Flower. Gal. Gant Nôtre Dame. G. Syrische Milch - Klöcklein mit zerferbten Blättern. B. Syrische Klöckjes. In Syria & Græcia reperitur. Usu. Radix, semen. Vires. Radix mentes sistit; semen menstrua pellit, Diosc.

Hanc cum Rauwolfio Dioscoridis potius medium habendum esse existimo, quam Violam Marianam, quam Matthiolus pro eo exhibet, quod melius convenit cum brevi illius descriptione à Dioscoride tradita, lib. 4. cap. 18. in his verbis: "Modion in faxis, & opacis nascitur; folia habet Iridis; caulem tricubitali, & in eo florem grandem, purpureum, rotundum; semine enici minuto; radicem dodrantalem, crassitudine baculi, gustu acerbo."

VII. De Viola Mariana.

A Campanula differt fructu in quinque cellas divisio, & floribus marginibus minus profundè scissis, R. Meth. A.

A. Viola Mariana, Offic. Ger. 362. Emac. 447. Viola Mariana flore purpureo, Park. Parad. 354. Viola Mariana Dodonæi, quibusdam Medium, J. B. ii. 804. Chab. 267. Campanula hortensis folio & flore oblongo, C. B. Pin. 94. Raii Hist. i. 732. Hist. Oxon. ii. 459. Boerb. Ind. A. 249. Tourn. Inst. 109. Elem. Bot. 90. Rupp. Flor. Jen. 23. A. Coventry-Bells. Gal. Violette de Mer. G. Coventry-Blöcklein/Purpur-rotthe Milch - Blöcklein. B. Zee-Viole. In sylvis, & montosis; apud nos tantum in hortis reperitur. Æstate floret.

Usu. Radix in Officiis rarò, in culinis autem inter olera. Vires. Refrigerat, siccatur, parùm astringit.

VIII. De Stramonis.

Notæ sunt, Flos ex oblongo tubo calathoides; conceptaculum seminis grandæ, spinosum, in quatuor loculamenta divisum; facultas virofa, Raii Hist. p. 747.

A. 1. Stramonium, Offic. Stramonium majus album, Park. Parad. 360. Raii Hist. i. 748. Stramonium spinosum, Ger. 277. Emac. 348. Stramonium sive Datura, Rupp. Flor. Jen. 30. Stramonium fructu spinoso, oblongo, flore albo, Tourn. Inst. 119. Stramonium fructu spinoso, oblongo, Elem. Bot. 99. Stramonium altera major, sive Tatura quibusdam, J. B. iii. 624. Stramonium altera minor, sive Tatula quibusdam, Chab. 525. Stramonium sive Datura major fœtida, pomo spinoso, oblongo, Herm. Hort. Lugd. Bat. 583. Solanum fœtidum pomo spinoso, oblongo, C. B. Pin. 168. A. Thorn-Apple. Gal. Pomme épineuse. G. Stech-äpfel. B. Doorn-Appel. In hortis. Junio floret. Usu. Folia, semina. Vires. Tota planta narcotica est, ejusque usus internus periculosus. Extrinsecus refrigerat, valetque in ambustis.

A. 2. Datura, Offic. Datura Cochinchinensis spinosissima, Zanon. 76. Datura fructu spinosissimo, Gartz. ab Hort. i. Stramonium ferrox, Boc. Plant. Rar. 50. Elem. Bot. 99. Boerb. Ind. A. 261. Tourn. Inst. 119. Stramonium sive Datura ferrox, pomo crassioribus & robustioribus aculeis donato, Herm. Hort. Lugd. Bat. 583. Hist. Oxon. iii. 607. Solanum fœtidum, pomo grandiore aculeis donato, Mor. Præhud. 310. Raii Hist. i. 748. Solanum fœtidum, pomo grandiore spinosissimo, Hort. Reg. Par. 168. A. Dutroy. G. Datura (espece de Stramonium). G. Jgel. Kelsbein/ Etachel-Ruß. B. Doorn-Appel van Peru. In India Orientali oritur. Usu. Semina rugosa, renis formâ, foris fusca, intus exalbida. Vires. Semen in pulverem redactum, & in potu exhibitum mentem turbat, & alienat, insaniam quandam viginti quatuor horas durantem inducens. Miser, qui eum hausit, diu velut mente alienatus remanet, aut ridens, aut ejulans, aut dormiens, plerumque etiam alteri colloquens & respondens, ut interdum etiam sanâ mente esse credas, tamen

mentis non sit compos, neque eum agnoscat, cum quo sermones confert, & colloqui habiti planè sit immemor, postquam ad se redit, R. H. p. 749.

Herba tetrapetaloides, vasculifera.

IX. De Veronica.

NOtae sunt, Flosculi parvi, tetrapetaloides, petalis ad unguis junctis, quorum calyces non decidunt unà cum flore, ut in tetrapetalis filiculosis, sed à flore delapso restant ad seminis usque maturitatem; flores etiam è sinibus foliorum exeunt; vascula seminalia in bina loculamenta divisa, & compressa, R. Syn. p. 119.

A. 1. Veronica mas, Betonica Pauli, Offic. Veronica, Rivin. irr. Mon. 93. Chab. 425. Dill. Cat. Giff. 83. Veronica Officinarum, Rupp. Flor. Jen. 197. Buxb. 331. Veronica mas, Merc. Bot. i. 76. Phyt. Brit. 128. Veronica mas supina & vulgatissima, C. B. Pin. 246. Raii Hist. i. 851. Synop. iii. 281. Tourn. Inst. 143. Elem. Bot. 120. Boerb. Ind. A. 224. Veronica mas vulgaris supina, Park. Theat. 550. Veronica vulgatiore folio rotundiore, F. B. iii. 282. Veronica supina vulgaris foliis serratis, Hist. Oxon. ii. 318. Veronica vera & major, Ger. 502. Emac. 626. Mer. Pin. 124. A. Male Speedwell. Gal. Veronique mâle. G. Ehren. p. 118. B. Eer en Prys In pascuis ficcioribus. Ufu. Herba. Vires. Vulneraria insignis ac sudorifica est. Ufus præcipuus in erosione ac obstructione Pulmonum ac Lienis; hinc & imprimis in Colica, Phthisi, Scabie, Pruritu, Peste, Vulneribus, &c. Schrod.

A. 2. Chamædrys spuria angustifolia, Offic. F. B. iii. 285. Chab. 418. Raii Hist. i. 847. Chomel. 678. Chamædrys spuria major angustifolia, C. B. Pin. 249. Veronica supina, Ger. 503. Emac. 628. Veronica Teucris facie, Park. Theat. 551. Veronica supina facie Teucris, pratensis, Tourn. Inst. 144. Elem. Bot. 121. Hist. Oxon. ii. 319. Buxb. 331. Rupp. Flor. Jen. 198. A. Germander-Speedwell. Gal. Grasse Germandrée. G. Große-Bathenael. Grote Gamanderlyn. In hortis botanicis. Junio floret. Ufu. Herba. Vires. Cum prio-

re viribus convenit. Infusio foliorum *The Europæ* vocatur.

A. 3. Chamædrys spuria latifolia, Offic. Chomel. 678. F. B. iii. 286. Chab. 418. Chamædrys spuria minor rotundifolia, C. B. Pin. 249. Veronica minor, foliis imis rotundioribus, Hist. Oxon. ii. 320. Tourn. Inst. 144. Elem. Bot. 121. Rupp. Flor. Jen. 197. Buxb. 331. A. Bastard-Germander. Gal. Germandrée. G. Klein-Bathenael oder Edel-Gamanderstein. B. Gamanderlyn. In hortis colitur. Junio floret. Ufu. Herba. Vires. Cum præcedenti convenit.

A. 4. Anagallis aquatica, Becabunga, Offic. Anagallis aquatica vulgaris five Becabunga Officinarum, Merc. Bot. i. 19. Phyt. Brit. 7. Anagallis five Becabunga, Mer. Pin. 6. Ger. 496. Emac. 620. Anagallis aquatica minor, folio subrotundo, C. B. Pin. 252. Anagallis aquatica flore cœruleo, folio rotundiore, minor, F. B. iii. 790. Anagallis aquatica, Chab. 568. Anagallis aquatica vulgaris five Becabunga, Park. Theat. 1236. Becabunga major & minor Officinarum, Chomel. 537. Beccabunga, Rivin. Irr. M. 100. Beccabunga Officinarum, Rupp. Flor. Jen. 199. Buxb. 332. Veronica aquatica rotundifolia Becabunga dicta, minor, Raii Synop. iii. 280. Veronica aquatica major, folio subrotundo, Hist. Oxon. ii. 323. Boerb. Ind. A. 225. Tourn. Inst. 145. Elem. Bot. 122. Raii Hist. i. 852. Becabunga major Officinarum, Volck. 58. A. Brooklime. Gal. Cresson aquatique. G. Bach-bunzen. B. Beeke-boom, Water kers. In rivulis. Maio floret. Ufu. Herba. Vires. Calcificat, moderate humectat. Ufus præcipuus in scorbuto; urinam, Calculum renum & vesicæ insigniter expellit; Menses ciet; foetum mortuum ejicit, &c. Schrod.

X. De Cuscuta.

Longissimis filamentis, aphyllis, contiguis plantis sese circumvolvens floribus monopetalis, tetrapetaloidibus, vasculis seminalibus rotundis à reliquis discriminatur.

A. 1. Cuscuta, Offic. Park. Theat. 10. Merc. Bot. i. 31. Phyt. Brit. 33. Raii Hist. ii. 1003. Cuscuta major, C. B. Pin. 219. Raii Synop. iii. 281. Tourn. Inst. 652. Elem. Bot. 513. Dill. Cat. Giff. 143. Rupp. Flor. Jen. 21. Buxb. 89. Cuscuta five Callutha, Ger. 462. Emac. 577. Mer. Pin. 32. Calluta five Cuscuta, F. B. iii. 266. Chab. 422. A. Didder. Cal. Goutte,

Goutte, ou Augure de Lion, Cuscuta. G. Sills-traut / Ecdicrn. B. Schorste, Vili-bruid. In Ericetis. Ufu. Herba. Vires. Splenetica imprimis est; hinc Hepatica. Abstergit, substringit, aperit, Melancholicum humorem corrigit; utilis in Scabie, Ictero nigro, obstructionibus Hepatis, ac Lienis, Schrod.

A. 2. Epithymum, Offic. Park. Theat. 10. Epithymum sive Cuscuta minor, C. B. Pin. 219. Raii Hist. ii. 1903. Cuscuta minor, Tourn. Inst. 652. Elem. Bot. 513. Rupp. Flor. Jen. 21. Cuscuta minor, seu Epithymum, Buxb. 89. A. Dodder of Thyme. Gal. Epithym, Barbe de Moine. G. Thym-Geide. B. Kleine Schorst. Ufu. Integræ plantæ seu filamentorum ruforum. Vires. Purgat blandè melancholicos & serofos humores. Ufus præcipuus in scabie, ulceribus, affectibus melancholicis, in Hypochondriorum, & Lienis passionibus & obstructionibus, Schrod.

Herba pentapetaloides, vasculifera.

XI. De Anagallide.

NOtae sunt, Folia ex aduerso bina, subius maculosa; flores in singulis foliorum alis singuli, pediculis longis, tenuibus, barentes petalis ad unguis junctis, adeo ut flores integri decidant; vascula seminalia per maturitatem transversim, seu horizontaliter assilientia; R. Synop. p. 145.

A. 1. Anagallis terrestris mas, Offic. Anagallis mas, Ger. 494. Emac. 617. Raii Hist. ii. 1023. Mer. Pin. 7. Anagallis flore phœniceo, C. B. Pin. 252. Tourn. Inst. 142. Elem. Bot. 119. Boerb. Ind. A. 204. Hist. Oxon. ii. 568. Raii Synop. iii. 282. Dill. Cat. Giff. 126. Rupp. Flor. Jen. 14. Park. Theat. 558. Anagallis mas flore phœniceo, Merc. Lot. i. 19. Pbyt. Brit. 7. Anagallis phœnicea mas, F. B. iii. 369. Anagallis phœnicea, Buxb. 19. Anagallis, Chab. 452. A. Male Pimpernel. Gal. Mouron mâle. G. Rehter Gauch-heil / Bege-Kraut. B. Marneke Guychel-beyl. In arvis. Junio floret. Ufu est Herba. Vires. Alexipharmaca, ac pulmonica est, moderate calida, & sicca; unde & pro vulneraria habetur.

A. 2. Anagallis terrestris foemina, Offic. A-

nagallis foemina, Raii Synop. iii. 282. Ger. 494. Emac. 617. Raii Hist. ii. 1024. Mer. Pin. 7. Anagallis foemina, flore cæruleo, Merc. Bot. i. 19. Pbyt. Brit. 7. Anagallis cærulea, Buxb. 19. Anagallis, cæruleo flore, C. B. in. 252. Rupp. Flor. Jen. 15. Dill. Cat. Giff. 132. Hist. Oxon. ii. 569. Boerb. Ind. A. 204. Tourn. Inst. 142. Elem. Bot. 119. Park. Theat. 558. Anagallis cærulea foemina, F. B. iii. 369. Chab. 452. A. Female Pimpernel. Gal. Mouron femelle. G. Blau Gauch-heil. B. Guychel-beyl wyssje. In arvis, sed rarius. Ufu est Herba; & viribus cum priore convenit.

XII. De Androsace.

NOtae sunt, Vascula rotunda; calyces magnos, quinquefidus, expansos, strobilulis in umbellam sparsos, parvos pentapetaloides; folia parva, nervosa, Plantaginea, crenata, R. Meth. A. p. 84.

A. Androsaces, Offic. Chab. 458. Androsace annua spuria, Ger. 425. Emac. 531. Androsace Matthioli altera, F. B. iii. 368. Raii Hist. ii. 1086. Androsace altera major Matthioli, Park. Theat. 560. Androsace vulgaris latifolia annua, Elem. Bot. 101. Tourn. Inst. 123. Boerb. Ind. A. 201. Rupp. Flor. Jen. 13. Auriculæ ursi affinis, Androsace dicta major, Herm. Hort. Lugd. Bat. 82. Saniculæ affinis planta, Androsace dicta major, Hist. Oxon. ii. 556. Alline allinis, Androsace dicta major, C. B. Pin. 251. A. Summer Navet-wort. Gal. Androsace. G. Mauns-Harnisch / Nabel-fraut. B. Androsace. In arenosis nascitur. Aprili floret. Ufu. Herba. Vires. Copiosam hydropticis urinam ciet, in vino pota; podagricis utiliter illinitur, Diosc.

XIII. De Primula & Paralyfi.

NOtae sunt, Caulis foliis nudi, flores è tubo longo in folia seu totius latinitas quinque bifidas expansi, eorumque calyces oblongi, concavi, laxi, striati: Folia rugosa, molliora, minus crassa seu spissa; R. Synop. p. 158.

A. 1. Primula veris, Offic. Primula veris minor, Ger. 636. Emac. 781. Mer. Pin. 98. Primula veris vulgaris, Park. Theat. 535. Raii Hist. ii. 1082. Synop. iii. 284. Primula veris, floribus ex singularibus pediculis, majoribus,

simplicibus, *J. B.* iii. 497. *Buxb.* 271. *Tourn. Inst.* 125. *Primula veris pallido flore humilis*, *Elem. Bot.* 101. *Boerb. Ind. A.* 198. *Primula veris*, sive *Verbasculum sylvaticum majus*, singularibus floribus singularibus cauliculis insistentibus, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 508. *Verbasculum sylvarum majus*, singulari flore, *C. B. Pin.* 241. *Verbasculum sylvestre majus*, singularibus floribus singularibus cauliculis insistentibus, *Hist. Oxon.* ii. 555. *A. Primrose*. *Gal. Primerole*. *G. Schlüssel-Bluhme*. *B. Sleutel-bloem*, *St. Pieters-kruid*. In sylvis & sepibus. Vere floret. In usu sunt, Folia, Flores. *Vires*. Calida est & sicca. Usu efficaci pollet ad medendum Melancholicis & pituitosis affectibus.

A. 2. Paralysis, *Offic.* *Paralysis vulgaris pratensis flore flavo*, simplici, odorato, *Park. Parad.* 244. *Primula veris major*, *Ger.* 635. *Emac.* 780. *Raii Hist.* ii. 1081. *Synop.* iii. 284. *Mer. Pin.* 97. *Primula pratensis*, herbae *Paralysis*, *Merc. Bot.* i. 61. *Phyt. Brit.* 98. *Primula veris odorata flore luteo simplici*, *J. B.* iii. 495. *Dill. Cat. Giff.* 44. *Buxb.* 270. *Tourn. Inst.* 124. *Elem. Bot.* 101. *Primula veris major floribus luteis odoratis*, *Rupp. Flor. Jen.* 13. *Primula veris umbellata odorata pratensis*, *Herm. Flor.* ii. 86. *Primula veris sive Verbasculum pratense odoratum*, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 505. *Verbasculum pratense odoratum*, *C. B. Pin.* 241. *Hist. Oxon.* ii. 554. *A. Cowslips*, or *Paigles*. *Gal. Prime-vere*, *G. Himmel-Schlüssel-Bluhme*. *B. Sleutel-blom*. In pascuis. Aprili floret. In usu sunt, Herba, Flores. *Vires*. Calfacit & siccit, saporis est subacris ac subamari, subastringit, anodyna est. Usus præcipuus in affectibus capitis, Apoplexia, Paralysis: in articulorum doloribus, Arthritis, &c.

A. 3. Herba Petri, *Offic.* *Primula pratensis inodora lutea*, *Ger.* 635. *Emac.* 780. *Raii Hist.* ii. 1081. *Synop.* iii. 284. *Mer. Pin.* 97. *Primula pratensis inodora lutea pallida*, *Merc. Bot.* i. 61. *Phyt. Brit.* 98. *Primula veris caulifera pallido flore inodoro aut vix odoro*, *J. B.* iii. 496. *Dill. Cat. Giff.* 44. *Buxb.* 270. *Primula veris caulifera*, flore simplici, pallido, vel luteo, inodoro, *Chab.* 491. *Primula pratensis inodora luteo-pallida*, *Rupp. Flor. Jen.* 13. *Primula veris sive Verbasculum pratense vel sylvaticum inodorum*, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 505. *Volck. Flor. Nor.* 343. *Primula veris flore pallido elatior*, *Boerb. Ind. A.* 199. *Tourn. Inst.* 124. *Elem. Bot.* 101. *Paralysis altera odorata flore pallido polyan-*

thos, *Park. Parad.* 244. *Verbasculum pratense aut sylvaticum inodorum*, *C. B. Pin.* 241. *Hist. Oxon.* ii. 554. *A. Great Cowslips*, or *Oxslips*. *Gal. Primerole*, *Brayes de Coucou*. *G. Große - Schlüssel - Bluhmen* / *St. Pieters Schlüssel*. *B. Grootte Sleutel-Bloem*, *St. Pieters-kruid*. In sylvis & dumetis. Vere floret. *Usu*. Folia. *Vires*. In Anafarca in Vino albo per noctem infusa commendat *Stockerus*.

XIV. De Auricula Ursi.

A. Primula differt foliis levioribus & densioribus, floribus calice brevioribus ut florum tubi ferè nudi appareant, foliorum quorundam rudimentis in caulibus vertice, è quibus florum pediculi exeunt, *R. Meth. A.* p. 83.

A. Auricula Ursi, *Offic.* *Auricula Ursi flore luteo*, *Ger.* 640. *Emac.* 784. *Raii Hist.* ii. 1082. *Elem. Bot.* 100. *Tourn. Inst.* 120. *Boerb. Ind. A.* 200. *J. B.* iii. 490. *Chab.* 492. *Rupp. Flor. Jen.* 14. *Auricula Ursi flore flavo*, *Park. Parad.* 239. *Auricula Ursi*, *Sanicula Alpina*, *Mont. Ind.* 37. *Sanicula Alpina lutea*, *C. B. Pin.* 242. *Hist. Oxon.* ii. 557. *A. Yellow Bears-Ears*. *Gal. Oreille d'Ours*. *G. Bären-ohrlein*. *B. Beeren-oor*. In Alpibus & montosis oritur, apud nos in hortis colitur. Vere floret. *Usu*. Herba. *Vires*. Herba Traumatica & Expectorans æstimatur. Cum *Sanicula viribus convenire creditur*.

XV. De Cortusa.

A. Paralysis & Auricula Ursi differt flosculis campaniformibus in quinque crenas divisis, & foliis subrotundis laciniatis rugosis, *Raii Meth. A.* 191.

A. Cortusa, *Sanicula montana*, *Offic. Mont.* 41. *Cortusa*, *J. B.* iii. 499. *Boerb. Ind. A.* 206. *Cortusa Sanicula Alpina quibusdam*, *Chab.* 490. *Sanicula Alpina sive Cortusa Matthioli*, *Park. Theat.* 533. *Parad.* 240. *Raii Hist.* ii. 1084. *Sanicula Alpina Clusii sive Cortusa Matthioli*, *Ger.* 645. *Emac.* 788. *Sanicula montana latifolia sinuata*, *C. B. Pin.* 243. *Hist. Oxon.* ii. 558. *Auricula Ursi laciniata seu Cortusa Matthioli flore rubro*, *Tourn. Inst.* 121. *A. Bears-Ear Sanicle*. *Gal. Cortusa*. *G. & B. Cortusa*. In montosis. Vere floret. *Usu*. Folia. *Vires*. Expectorat, *Mont.*

XVI. De

XVI. De *Lyfimachia*.

Hujus nota sunt, Capsule bicalves, flores lutei, folia Salicis oblonga, ad genicula interdum terna aut quaterna, R. Synop. p. 144.

A. *Lyfimachia*, Offic. *Lyfimachia* lutea, Ger. 336. Emac. 474. F. B. ii. 901. Raii Hist. ii. 1021. Synop. iii. 282. Mer. Pin. 75. Merc. Bot. i. 49. Pbyt. Brit. 71. *Lyfimachia* lutea major, quæ *Dioscoridis*, C. B. Pin. 245. Dill. Cat. Giff. 126. Buxb. 206. Tourn. Inst. 141. Elem. Bot. 118. Boerb. Ind. A. 202. *Lyfimachia* lutea major vulgaris, Park. Theat. 544. *Nummularia* erecta Rivini, Rupp. Flor. Jen. 14. *Blattaria* spuria altera lutea, Volk. Flor. Nor. 65. *Blattaria* affinis planta major flore luteo, Hist. Oxon. ii. 491. A. Yellow Willow - herb. Gal. Soucy d'eau, Pellebasse, Corneille. G. Weydereich. B. Wederich, Foden-kruid. Ad rivos. Junio floret. Ufu est Herba. Vires. Vulneraria est, sed in usu raro occurrit. Adstringentem facultatem habet, Mont.

XVII. De *Nummularia*.

A foliorum figura rotunda nummi æmula dicta, flagellis repatricibus, floribus è foliorum alis exeuntibus, locoque natali, in aquosis se manifestat, R. Synop. p. 161.

A. *Nummularia*, Offic. Ger. 505. Emac. 630. Raii Hist. ii. 1099. Synop. iii. 283. Mer. Pin. 83. *Nummularia* vulgaris, Park. Theat. 555. *Nummularia* major lutea, C. B. Pin. 309. Hist. Oxon. ii. 567. Dill. Cat. Giff. 98. *Nummularia* vulgaris sive major lutea, Merc. Bot. i. 53. Pbyt. Brit. 80. *Nummularia* lupina sive *Nummularia* Officinarum, Rupp. Flor. Jen. 14. *Nummularia* sive *Centimorbia*, F. B. iii. 370. Chab. 453. *Lyfimachia* humi fusa, folio rotundiore flore luteo, Tourn. Inst. 141. Elem. Bot. 119. Buxb. 206. A. Money-wort. Gal. tierbe aux Ecus, Monoyere, Nummulaire. G. Pfennig; Kraut / Caet. Kruit. B. Penning-Kruit. In aquosis. Majo floret. Ufu. est Herba. Vires. Refrigerat, siccatur, & subastringit, vulneraria est. Usus præcipuus in Pulmonum exulceratione, Venis ruptis, Tussi sicca infantum: in fluxu cujuscuque generis, Diarrhœa, Dysenteria, Hæmoptylis. Commendatur in Scorbuto, Herniisque omnis generis.

XVIII. De *Trifolio paludoso*.

Folliis formâ & magnitudine fabaceorum, tribus in eodem pediculo, floribus in thyrso speciosis, interioribus candidis filamentis crispis pubescentibus, locoque natali ab aliis distinguitur, R. Synop. p. 161.

A. *Trifolium* palustre paludosum, Offic. *Trifolium* palustre, F. B. ii. 389. C. B. Pin. 327. Raii Hist. ii. 1099. *Trifolium* paludosum, Ger. 1024. Emac. 1194. Park. Theat. 1212. Mer. Pin. 121. *Trifolium* aquaticum sive paludosum, Merc. Bot. i. 73. Pbyt. Brit. 123. *Trifolium* fibrinum, Offic. Germ. *Trifoliata* paludosa, Hist. Oxon. ii. 149. *Acopa* *Dioscoridis*, Ejusd. iii. 604. *Menyanthes* palustre, Elem. Bot. 71. *Menyanthes*, Rupp. Flor. Jen. 17. *Menyanthes* palustre triphyllum, Tourn. Inst. 117. Boerb. Ind. A. 205. Raii Synop. iii. 285. Dill. Cat. Giff. 55. Buxb. 214. *Menyanthes* trifoliata palustris *Antiscorbutica*, floribus fimbriatis in spicam dispositis, Pluk. Almag. 247. *Acopa* *Dioscoridis*, Hist. Oxon. iii. 604. A. Buck-beans, or Marsh Trefoil. Gal. Menante. G. Biber - flec / Lungen - flec. B. Water - Dry - blad. In palustribus & aquosis. Majo floret. Ufu. Herba. Vires. Nonnulli ad morbum articulare, alii ad Scorbuticos affectus, ad Febres intermittentes & Catarrhos cum commendant, & in Hydroticis affectibus valde proficuum fore existimant, R. Synop. p. 310.

XIX. De *Centaurio Minore*.

Nota sunt, Flores splendidi, purpurei, è tubo oblongo in quinque segmenta acuta expansi, in summis caulibus crebri, umbellam mentientes, semina minutissima, amaror insignis, R. Synop. p. 159.

A. *Centaurium* minus, Offic. C. B. Pin. 278. Raii Hist. ii. 1092. Synop. iii. 286. Chab. 447. Boerb. Ind. A. 223. Tourn. Inst. 122. Elem. Bot. 102. Dill. Cat. Giff. 127. Buxb. 60. *Centaurium* minus vulgare, Park. Theat. 272. Merc. Bot. i. 28. Pbyt. Brit. 25. *Centaurium* minus flore purpureo, F. B. iii. 353. *Centaurium* minus rubrum, Hist. Oxon. ii. 566. *Centaurium* flore phœniceo, Rupp. Flor. Jen. 17. *Centaurium* parvum, Ger. 437. Emac. 547. Mer. Pin. 24. A. Centory. Gal. Petite Centaurée.

G. Fle.

G. Fieber-oder Tausend-Gulden-Kraut. B. *Kleine Santory, Duifent-gulden-kruit.* In pascuis ficcioribus. Julio floret. *Ufu* est Herba cum floribus. *Vires.* Splenicum & Hepaticum est. Calfacit & siccat, amarum est citra mordacitatem, unde & leniter astringens, extergens, aperiens, vulnerarium, biliosos & pituitosos humores quam lenissime per alvum educit, serum per poros discutit. Hinc utile in Febribus, Ictero, Menstruis suppressis, Scorbuto, Arthritide, Lumbricis, & specificè in morfu canis rabidi.

XX. De Verbaço.

NOtae sunt, *Folia in caulibus alterno ordine sita; flores in thyrsis oblongis conferti; Capsulae bivalves conicae aut turbinatae*, R. Synop. p. 160.

A. 1. Verbasum, *Tapfus barbatus*, *Offic.* Verbasum mas latifolium luteum, C. B. *Pin.* 299. *Raii Hist.* ii. 1094. *Synop.* iii. 287. *Tourn. Inst.* 146. *Elem. Bot.* 123. *Boerb. Ind.* A. 227. *Rupp. Flor. Jen.* 195. *Buxb.* 330. Verbasum vulgare, flore luteo magno, folio maximo, *J. B.* iii. 871. Verbasum, *Chab.* 493. Verbasum foliis incanis mas latifolium, floribus luteis atq̄te caulibus adhærentibus sine foliis angustis inter flores emanantibus, *Hist. Oxon.* ii. 485. Verbasum album vulgare, sive *Tapfus barbatus communis*, *Park. Theat.* 60. *Tapfus barbatus*, *Ger.* 629. *Emac.* 773. *Mer. Pin.* 117. *Tapfus barbatus Officinarum*, *Merc. Bot.* 72. *Phyt. Brit.* 119. A. *Mullein*. *Gal. Bouillon blanc*, ou *Mollaine*, ou *Bonbonnne*. G. *Königs-ferge* / *Well-krant*. B. *Wolle-kruit manneke*. In aggeribus fossarum. Julio floret. In *Ufu* sunt, *Folia*, *Flores.* *Vires.* Emollit, discutit, dolores lenit. *Ufus* præcipuus in morbis Pectoris, Tussi, exputione sanguinolenta, torminibus ventris, *Schrod.*

A. 2. Verbasum nigrum, *Offic.* *Ger.* 631. *Emac.* 775. *Mer. Pin.* 123. Verbasum nigrum vulgare, *Park. Theat.* 61. Verbasum nigrum flore ex luteo purpurascente, C. B. *Pin.* 240. *Tourn. Inst.* 147. *Boerb. Ind.* A. 228. *Rupp. Flor. Jen.* 195. Verbasum nigrum flore parvo apicibus purpureis, *J. B.* iii. 873. *Chab.* 294. *Raii Hist.* ii. 1095. *Synop.* iii. 288. *Buxb.* 330. Verbasum foliis viridibus crassioribus, *Hist. Oxon.* ii. 485. A. *Black Mullein*. *Gal. Bouillon noir*. G. *Schwärzlich Well-krant*. B. *Swart Wolle-kruit met gele purpurachte blom.*

In aggeribus fossarum. Julio & Augusto floret. *Ufu.* Radix, *Folia*, *Flores.* *Vires.* Radix astringit, in alvi profluvio prodest. *Folia* & *Flores* cum priore viribus conveniunt, *Diosc.*

A. 3. Verbasum album, *Offic.* Verbasum mas foliis longioribus, *Park. Theat.* 60. Verbasum flore albo parvo, *J. B.* iii. 873. *Chab.* 494. *Raii Hist.* ii. 1090. *Synop.* iii. 287. Verbasum *Lychnitis Matthioli*, *Ger. Emac.* 775. *Merc. Bot.* i. 76. *Phyt. Brit.* 127. Verbasum *Lychnitis* flore albo parvo, C. B. *Pin.* 240. *Tourn. Inst.* 147. *Elem. Bot.* 123. *Boerb. Ind.* A. 228. Verbasum foliis incanis, floribus albis, parvis racematim provenientibus, cum *Staminibus* itidem albis, *Hist. Oxon.* ii. 486. A. *Mullein with white Flowers*. *Gal. Bouillon à petites fleurs blanches*. G. *Well-krant mit weissen Bluhmen*. B. *Wolle-kruit met witten bloem*. *Secus* vias variis in locis reperitur. Augusto floret. *Ufu.* *Folia.* *Vires.* Cum reliquis viribus convenit.

XXI. De Blattaria.

FLorum situs in spicis rarior, & foliorum color viridior, capsula figurâ Spherica à Verbasco differt, *Raii Meth.* A. p. 85.

A. Blattaria, *Offic.* Blattaria lutea, *J. B.* iii. 874. *Raii Hist.* ii. 1096. *Synop.* iii. 288. Blattaria vulgaris lutea, *Chab.* 495. Blattaria lutea folio longo laciniato, C. B. *Pin.* 240. *Tourn. Inst.* 147. *Elem. Bot.* 123. *Boerb. Ind.* A. 147. *Buxb.* 40. *Rupp. Flor. Jen.* 195. Blattaria *Plinii*, *Ger.* 633. *Emac.* 776. *Mer. Pin.* 16. Blattaria major flore luteo, vel Blattaria *Plinii*, *Merc. Bot.* 24. *Phyt. Brit.* 16. Blattaria lutea minor seu vulgaris, *Park. Theat.* 64. Blattaria annua ramosa, floribus luteis *Staminibus* purpureis, *Hist. Oxon.* ii. 489. A. *Moth Mullein*. *Gal. Herbe aux Mites*. G. *Motten-krant* / *Schäden-krant*. B. *Motten-kruit*. In latosis aggeribus. Julio floret. *Ufu.* *Herba.* *Vires.* Cum Verbasco viribus convenire creditur.

XXII. De Polemonio.

Folis longis pinnatis *Vicia* serè in modum, floribus amplis, deorsum nutantibus, vasculis seminalibus, turbinatis, in tria loculamenta divisus, per maturitatem in summitate debiscens, semina parva, oblonga, nigricantia continentibus,

bus, ab aliis bujus generis differt, R. Meth. A. p. 86.

A. Polemonium, *Offic.* Polemonium vulgare cæruleum, *Elem. Bot.* 122. *Tourn. Inst.* 146. *Boerb. Ind. A.* 272. *Raii Synop.* iii. 288. *Rupp. Flor. Jen.* 24. Valeriana Græca, *Ger.* 918. *Emac.* 1076. *Park. Theat.* 122. *Raii Hist.* ii. 1102. Valeriana Græca violacea, *Mor. Umb.* 55. Valeriana Græca quorundam, *Chab.* 412. Valeriana Græca quorundam flore cæruleo & albo, *J. B.* iii. 212. Valeriana cærulea, *C. B. Pin.* 164. Valeriana spuria Violaceo flore, *Folck. Flor. Nor.* 394. Vulneraria alata Blattariæ flore cæruleo, *Hist. Oxon.* iii. 605. A. Greek Valerian, or Jacob's Ladder. *Gal. Valeriane Grecque.* G. Griechischer Baldrian. B. Griechse Valerian. In sylvis. Æstate floret. *Usu.* Radix, Herba. *Vires.* Radix ex vino bibitur contra venenatas bestias ac dysenteriam; ac ex aqua adversus urinæ difficultatem & ischiadem: ex aceto drachmæ pondere lienosis. Dentium quoque dolores mitigat commanducata, *Diosc.* Herba vulneraria est insignis *Sim. Paul.*

Hæc etiam planta ab antiquis ita imperfectè describitur, ut quænam sit adhuc in tenebris lateat; nonnulli enim Valerianæ, alii Lychnidis speciem eam facient. Ego peritissimum illum Botanicum D. Josephum Pitton-Tournefort, M. D. præ aliis sequi prætulerim, qui huic plantæ hoc nomen attribuit: & Dioscoridis descriptionem subnectere.

Polemonia ramis exilibus, utrinque pinnatis: foliis paulò quàm Rutæ majoribus, ac longioribus, Calamintibæ aut Sanguinarie proximis quibus in summis velut corymbi dependent nigro semine, &c.

XXIII. De Lujula.

Foliis in eodem pediculo ternis, flore pentapetaloides, sapore acido, vasculo feminali pentagono, quod per maturitatem levi tactu dissiliens cum impetu semina ejaculatur, ab aliis distinguitur, R. Synop. p. 161.

A. Acetofella, Lujula, Alleluja, *Offic.* Acetofella & Lujula sive Alleluja *Officinarum*, *Buxb.* 5. Acetofella vulgo, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 2. Acetofella vulgaris & *Officinarum*, *Rupp. Flor. Jen.* 101. Trifolium acetosum vulgare, *C. B. Pin.* 330. *Hist. Oxon.* ii. 183. *Par. Theat.* 746. *Raii Hist.* ii. 1098. Trifolium acetosum vulgare Lujula, Alleluja *Officinarum*, *Merc. Bot.* i. 74. *Pbyt. Brit.* 123. Oxys alba, *Mer. Pin.* 90. *Ger.* 1030. *Emac.*

1201. *Raii Synop.* iii. 281. Oxys flore albo, *Tourn. Inst.* 88. *Elem. Bot.* 76. *Boerb. Ind. A.* 319. Oxys sive Trifolium acidum flore albo, *J. B.* ii. 387. Oxys sive Trifolium acidum, *Chab.* 168. A. Wood Sorrel. *Gal. Petite Ozeille.* G. Buchtampffer. B. Klaver-Zuuring, Kockoekt-broot. In opacis frequens. Aprili floret. *Usu* est Herba. *Vires.* Ut sapore ita & viribus cum Acetosa convenit, ideoque æstum febrilem mitigat, sitim sedat, & Ventriculi ardores; jecur refrigerat & corroborat, *Raii Hist.* Uti sapore.

XXIV. De Malva.

Notæ sunt, Flores monopetali pentapetaloides, calyx geminus, exterior in tres, interior in quinque lacimias, divisus, folia integra subrotunda, semina in rotule aut caseoli formam circumacta, R. Synop. p. 88.

A. 1. Malva, *Offic.* *Chab.* 298. Malva vulgaris, *Park. Theat.* 299. *Raii Hist.* i. 599. *Synop.* iii. 251. Malva vulgaris procerior, *Merc. Bot.* i. 49. *Pbyt. Brit.* 73. Malva vulgaris flore majore, folio sinuato, *J. B.* ii. 949. *Tourn. Inst.* 95. *Elem. Bot.* 81. *Boerb. Ind. A.* 268. Malva sylvestris, *Ger.* 785. *Emac.* 930. *Mer. Pin.* 75. Malva sylvestris folio sinuato, *C. B. Pin.* 314. *Dill. Cat. Giff.* 106. *Buxb.* 206. *Rupp. Flor. Jen.* 10. Malva sylvestris, procerior, seu elatior, rectave, flore majore, lubrubente aut purpureo, venis saturatè purpureis picto, folio sinuato, *Hist. Oxon.* ii. 521. A. Common Mallovs. *Gal. Mauve commune.* G. Weiße Pappeln / Hasen - Pappeln. B. Kaasjes-Kruit, Malowe. Ad sepes. Junio floret. *Usu.* Radix, Folia, Flores, Semen. *Vires.* Humectat, emollit, lenit dolores, laxat alvum, urinæ acrimoniam mitigat. Inter quinque herbas emollientes enumeratur.

A. 2. Malva minor, *Offic.* Malva vulgaris flore minore folio rotundo, *J. B.* ii. 949. *Chom.* 700. *Tourn. Inst.* 95. *Elem. Bot.* 81. *Boerb. Ind. A.* 267. Malva sylvestris minor, *Park. Theat.* 299. *Raii Hist.* i. 599. *Synop.* iii. 251. Malva sylvestris pumila, *Ger.* 785. *Emac.* 930. *Merc. Bot.* i. 49. *Pbyt. Brit.* 75. *Mer. Pin.* 75. Malva sylvestris folio rotundo, *C. B. Pin.* 314. *Rupp. Flor. Jen.* 10. *Buxb.* 207. *Dill. Cat. Giff.* 90. Malva sylvestris perennis procumbens flore minore albo, folio rotundo, *Hist. Oxon.* ii. 521. A. Small wild or Dwarf Mallow. *Gal. Petite Mauve.* G. kleine Pappeln. B. Kleine Malowe. Cum prior.

re. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum priore viribus convenit & fumantur indiscriminatim.

A. 3. Malva crispa, *Offic.* *J. B.* ii. 952. *Ger.* 785. *Emac.* 831. *Park. Parad.* 495. *Raii Hist.* i. 597. Malva crispa sive laciniata, *Cbab.* 299. *Rupp. Flor. Jen.* 11. Malva foliis crispis, *C. B. Pin.* 315. *Cod. Med.* lxxi. *Tourn. Inst.* 95. *Elem. Bot.* 81. *Boerb. Ind. A.* 268. Malva annua foliis crispis, *Hist. Oxon.* ii. 520. A. *French Malloves.* *Gal. Mauve Crepue.* G. *Getrippette Pappeln.* B. *Gekronkelde Mauluwe.* In hortis feritur. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum reliquis Malvis convenit.

A. 4. Malva arborea, *Offic.* Malva hortensis, *Ger.* 782. *Emac.* 928. Malva rosea folio subrotundo, *C. B. Pin.* 315. *Tourn. Inst.* 94. *Elem. Bot.* 81. *Boerb. Ind. A.* 269. *Rupp. Flor. Jen.* 11. Malva rosea, *Offic. Germ.* Malva rosea sive hortensis, *J. B.* ii. 951. *Cbab.* 299. *Raii Hist.* i. 600. Malva hortensis rosea, *Park. Parad.* 369. A. *Hollybocks.* *Gal. Mauve des Jardins.* G. *Grosse Pappeln / Pappeln-eder Steef-Nesen.* B. *Stock-Rosen.* In hortis. Junio floret. *Ufu.* Folia, Flores. *Vires.* Humectat, minus tamen quam vulgaris Malva. Usus præcipuus in tonsillarum morbis, oris putredine, in fluxu Menstruorum, &c. *Schrod.* Vide plura apud *Joan. Dan. Horstium de Malva arborecente cum replicatione adversus Augustini Thonneri querimoniam.*

A. 5. Malva arborea maritima, *Offic.* Malva arborea marina nostras, *Park. Theat.* 301. *Merc. Bot.* ii. 25. *Phyt. Brit.* 72. *Mer. Pin.* 75. *Raii Hist.* i. 601. *Synop.* iii. 252. *Cod. Med.* lxxi. Althæa arborea maritima Gallica, *Tourn. Inst.* 97. A. *Sea Mallow-tree.* *Gal. Mauve en arbre.* G. *Wann-Pappeln.* B. *Boom-Malwe.* In hortis frequens. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Eadem cum præcedentibus.

XXV. De Althæa.

Folio productiore minusque rotundo, molliore & magis incano, locoque natali à Malva differt, *R. Synop.* p. 89.

A. Althæa, Bismalva, Ibisus, *Offic.* Althæa Dioscoridis, *Breyn. Prod.* ii. 12. Althæa Dioscoridis & Plinii, *C. B. Pin.* 315. *Dill. Cat. Giff.* 144. *Tourn. Inst.* 97. *Elem. Bot.* 82. *Boerb. Ind. A.* 269. Althæa vulgaris, *Park. Theat.* 305. *Raii Hist.* i. 602. *Synop.*

iii. 252. Althæa, Ibisus, *Ger.* 787. *Emac.* 933. *Merc. Bot.* i. 19. *Phyt. Brit.* 6. *Mer. Pin.* 6. Althæa sive Bismalva, *J. B.* ii. 954. *Cbab.* 301. Malva Bismalva Officinarum dicta, *Volck.* 272. Malva sylvestris, aut palustris, aut Ibisus, *Hist. Oxon.* ii. 523. Malva palustris mollis & incana P. Herman, *Luxb.* 207. *Rupp. Flor. Jen.* 12. A. *Marjb-mallov.* *Gal. Guinmauve.* G. *Eibisch / Heil-Quark.* B. *Heemst,* witte Malwe. In palustribus maritimis. Junio floret. *Ufu.* Radix, Herba, Semen. *Vires.* Emollit, laxat, discutit, dolores lenit, tumores maturat, acrimoniam Urinæ mitigat & corrigit. Usus præcipuus in affectibus Vesicæ, &c. *Schrod.* Inter quinque herbas emollientes numeratur.

XXVI. De Alcea.

Foliis laciniatis à Malva differt, *R. Synop.* p. 89.

A. Alcea, *Offic.* Alcea vulgaris, *J. B.* ii. 953. *Raii Hist.* i. 604. *Synop.* iii. 252. *Dill. Cat. Giff.* 144. Alcea vulgaris major, *C. B. Pin.* 316. Alcea vulgaris sive Malva verbenacea, *Park. Theat.* 301. Alcea vulgaris, *Mer. Pin.* 3. *Merc. Bot.* 17. *Phyt. Brit.* 3. Alcea vulgaris major flore ex rubro roseo, *Tourn. Inst.* 97. *Boerb. Ind. A.* 270. *Hist. Oxon.* ii. 527. Malva verbenacea, *Ger.* 785. *Emac.* 931. A. *Vervain Mallow.* *Gal. Alcée,* ou Mauve sauvage. G. *Sigmars-Kraut.* B. *Sigmaars-Kruit.* In sepibus æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum Malva viribus convenit.

Ex emplasticorum & emollientium medicamentorum numero est Celebratur ab Empiricis ad caliginem oculorum Aquâ decocta torminibus intestinorum remedio est, *R. H.* Totius corporis calidis doloribus apprimè conducit, *J. B.* Cum vino aut aqua pota, dysentericis ruptisque medetur, *Diosc.*

XXVII. De Alcea Indica.

Notæ sunt, Flos amplus pentapetalos; vasculum feminale majusculum, in quinque loculamenta divisum, seminibus intus reniformibus.

A. 1. Bamia Moschata, *Offic.* Alcea sive Bamia Moschata Ægyptiaca, *Breyn. Prod.* i. 2. Alcea Ægyptia Moschata, *Park. Theat.* 301. Alcea Ægyptiaca villosa, *C. B. Pin.* 317. *Raii Hist.* ii. 1566. Bamia, *Belmuscus Honorio* Lillo

Bello, *Chab.* 302. *Althea Ægyptiaca moschata* Abel Mosch dicta, *Hist. Oxon.* ii. 533. Abel Mosch vulgò, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 25. Mosch id est *Bamia Moschata*, *Alp. Exot.* 197. *Ketmia Ægyptiaca* semine Moschato, *Tourn. Inst.* 100. *Boerb. Ind. A.* 272. *A. Mosch-feed.* Gal. *Ambrette*, ou *Graine musquée.* G. *Muskus-Zaat.* B. *Muskus-Zaat.* In Ægypto crescit. *Ufu.* Semina fusca, reniformia, odoratissima, seu Muscum redolentia. *Vires.* Leviter exsiccatis pulverem Caovæ admiscunt Ægyptii, ut roborandi capitis, ventriculi, cordisque, majorem acquirerent efficaciam. Apud nos in suffimentis recipiuntur.

XXVIII. De Abutilo.

Foliis mollibus, *Althææ*, floribus è foliorum alis exeuntibus *Alcæe thecis bivalvibus cum solitariis in singulis seminibus ab aliis bujus generis differt*, *R. Meth. A.* p. 77.

A. *Abutilon*, *Offic. Elem. Bot.* 83. *Tourn. Inst.* 99. *Boerb. Ind. A.* 274. *Rupp. Flor. Jen.* 31. *Althæa lutea*, *Ger.* 790. *Emac.* 935. *Raii Hist.* i. 699. *Althæa Theophrasti flore luteo*, *C. B. Pin.* 316. *Hist. Oxon.* ii. 531. *Althæa Theophrasti flore luteo* quibusdam *Abutilon*, *J. B.* ii. 958. *Chab.* 302. *Althæa lutea* sive *Abutilon Avicennæ* putatum, *Park. Theat.* 305. *Alcea Indica*, *Abutilon dicta major*, pericarpio membranaceo, orbiculari, compresso, vertice corniculis extus coronato, intus in decem aut duodecim loculamenta diviso, *Pluk. Almag.* 17. A. *Yellow Mallox.* Gal. *Guimauve.* G. *Jbisch mit gelben Blüthen.* B. *Gele Heemst.* In hortis seritur. Julio floret. *Ufu.* Folia, Semen. *Vires.* Folia externè ulcera mundant. Semen & urinam provocat, calculum expellit. *Planta est aperiens & vulneraria*, *Mont.* 77.

XXIX. De Gossipio.

Vasculo seminali in terna loculamenta diviso, & mollissima lanugine candida seminibus intermixta, aut adbarente, repleto ab aliis differt.

A. *Bombax*, *Offic. Gossipium* sive *Xylon*, *Ger.* 753. *Emac.* 901. *Gossipium frutescens annuum*, *Park. Theat.* 1553. *Gossipium frutescens semine nigro*, *C. B. Pin.* 430. *Xylon* sive *Gossipium herbaceum*, *J. B.* i. 343. *Raii Hist.* ii. 1064. *Tourn. Inst.* 101. *Elem. Bot.* 84. *Boerb. Ind. A.* 273. *Gossipium her-*

baceum semine albo, *Hist. Oxon.* iii. 517. A. *Cotton-bush.* Gal. *Cotton.* G. *Baumswollen / Bomesin.* B. *Boom-woll, Cattoen.* In Insula *Melita* & aliibi. In *Ufu* sunt, Semina nigra, rotunda. *Vires.* *Pulmonarium* est, *Tussientibus* & *Asthmaticis* maximè proficuum; auget Semen, *Schrod.*

Herbæ flore monopetalo irregulari.

XXX. De Pinguicula.

Notæ sunt, *Cauliculi nudi, unicum in summitate florem violam referentem calcari donatum gestantes, vasculum seminale bivalve subrotundum, folia humi strata, pallida, humore pingui madentia*, *R. Meth. A.* p. 90.

A. *Pinguicula*, *Offic. Pinguicula Gesneri*, *J. B.* iii. 546. *Raii Hist.* i. 751. *Synop.* iii. 281. *Tourn. Inst.* 167. *Elem. Bot.* 136. *Rupp. Flor. Jen.* 192. *Pinguicula Gesneri*, *Cuculata Historiæ Lugdunensis*, *Chab.* 510. *Pinguicula* seu *Sanicula Eboracensis*, *Ger.* 644. *Emac.* 788. *Park. Theat.* 552. *Mer. Pin.* 94. *Pinguicula* vel *Liparis*, *Merc. Bot.* i. 59. *Phyt. Brit.* 92. *Sanicula montana* flore calcari donato, *C. B. Pin.* 243. *Viola palustris Pinguicula* vel *lora*, *dodecatheon Plinii*, *Hist. Ox.* A. *Butter-wort.* Gal. *Grassette.* G. *Butter-Wurk / Schmeer-Wurk / Berg-Sankel.* B. *Butter-wortel, Berg-Sankel.* In montosis humidis. Majo floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* *Vulneraria* est planta, & ad ramices puerorum eximia. *Syrupus* ex ea factus purgat pituitam satistrenuè.

XXXI. De Linaria.

Character genericus est, *Flos rictum exprimens; calcari donatus, cui succedit vasculum bivalve*, *Raii Synop.* pag. 105.

A. 1. *Linaria*, *Offic. Rivin. Irr. Mon.* 83. *Chab.* 480. *Dill. Cat. Giff.* 98. *Rupp. Flor. Jen.* 196. *Linaria lutea vulgaris*, *Ger. Emac.* 550. *Raii Hist.* i. 752. *Synop.* iii. 281. *J. B.* iii. 456. *Mer. Pin.* 72. *Luax.* 194. *Linaria vulgaris nostras*, *Park. Theat.* 458. *Linaria vulgaris lutea, flore majore*, *C. B. Pin.* 212. *Tourn. Inst.*

Inst. 170. *Elem. Bot.* 138. *Boerb. Ind.* A. 231. *Hist. Oxon.* ii. 499. *Linaria vulgaris* flore luteo, *Merc. Bot.* i. 47. *Phyt. Brit.* 69. *A. Toad Flax.* Gal. *Lin sawage, Linaire.* G. *Scheis - fraut / Harn - fraut / Slachs - fraut / Ein - fraut.* B. *Vlas - kruid, Wild vlas.* Ad agrorum margines. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Diuretica est. *Ufus* præcipuus in Ictero & obstructione Hepatis; in Urinæ difficultate, in Hydrope. Extrinsecus imponitur abdomini in Stranguria; ano, in Hæmorrhoidum dolore, *Schrod.*

A. 2. *Elatine, Veronica foemina, Offic.* *Elatine, Chab.* 452. *Rivin. Irr. Mon.* 86. *Elatine Veronica foemina Fuchsi, Mer. Pin.* 35. *Elatine Dioscoridis sive Veronica foemina, Merc. Bot.* i. 33. *Elatine folio subrotundo, C. B. Pin.* 252. *Park. Theat.* 553. *Phyt. Brit.* 36. *Rupp. Flor. Jen.* 197. *Buxb.* 101. *Elatine mas folio subrotundo, F. B. iii.* 372. *Veronica foemina Fuchsi sive Elatine, Ger.* 501. *Emac.* 625. *Linaria segetum, Nummulariæ folio villosa, Elem. Bot.* 137. *Tourn. Inst.* 169. *Linaria Elatine dicta folio subrotundo, Raii Hist.* i. 759. *Synop. iii.* 282. *Magnol. Hort. Monsp.* 120. *Linaria hirsuta folio subrotundo, flore ex herbido flavescente, Hist. Oxon.* ii. 503. *Boerb. Ind.* A. 232. *A. Female Fluellin.* G. *Elatine.* G. *Ehrenpreiß - Weiblein.* B. *Eer en preys - wyffe.* In arvis. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Vulneraria est. Succus expressus, tum intus sumpta, tum exterius applicata, ulcera fordida & cancrofa perfecte sanare dicitur, *R. H.* Oculorum fluxionibus & inflammationibus auxiliatur, foliis cum polenta tritis & impositis. Eadem cocta sorbitionis usu dysenteriam sistit, *Diosc.*

A. 3. *Cymbalaria, Offic.* *Rivin. Irr. Mon.* 86. *Chab.* 538. *C. B. Pin.* 306. *Cymbalaria Italica, Ger. Emac.* 529. *Cymbalaria Italica hederacea, Park. Theat.* 681. *Cymbalaria flosculis purpurascens, F. B. iii.* 685. *Rupp. Flor. Jen.* 197. *Linaria Cymbalaria dicta, Raii Hist.* i. 759. *Linaria hederaceo folio seu Cymbalaria, Elem. Bot.* 139. *Linaria hederaceo folio glabro, seu Cymbalaria vulgaris, Tourn. Inst.* 169. *Raii Synop. iii.* 282. *Linaria folio glabro, subrotundo, hederæ folio elenatis, Hist. Oxon.* ii. 503. *Boerb. Ind.* A. 232. *A. Ivy - loaded Toad - Flax.* Gal. *Cymbalaria (Espece de Linaire.)* G. *Cymbalaria.* B. *Cymbalaria.* In fodinis & muribus. *Ufu.* Herba. *Vires.* Planta est astringens secundum *Mont.* 61. Pro Umbilico Veneris ab Italis usurpatur, unde à *Lonicero Umbilicus Veneris* nominatur.

XXXII. De Antirrhino.

Nota sunt, Flos rictum exprimens, clausus nonnullis dictus, labio superiore bifido, inferiore tripartito, calcari carens. Vasculum seminale in bina loculamenta divisum vituli caput & nares referens, è tribus foraminibus semina fundens, R. Meth. A. p. 90.

A. *Antirrhinum, Offic.* *Antirrhinum minus, Ger.* 439. *Emac.* 549. *Antirrhinum sylvestre medium, Park. Theat.* 1334. *Mer. Pin.* 9. *Antirrhinum primum Matthiolo, Merc. Bot.* i. 20. *Phyt. Brit.* 9. *Antirrhinum arvense, Rivin. Irr. M.* 82. *Dill. Cat. Giff.* 127. *Antirrhinum arvense majus, C. B. Pin.* 212. *Tourn. Inst.* 168. *Elem. Bot.* 137. *Boerb. Ind.* A. 233. *Rupp. Flor. Jen.* 196. *Antirrhinum arvense minus, Hist. Oxon.* ii. 505. *Antirrhinum angustifolium sylvestre, F. B. iii.* 464. *Raii Hist.* i. 760. *Synop. iii.* 283. *Antirrhinum angustifolium quibusdam, minus aliis, Chab.* 483. *A. Snap Dragon, or Calves Snout. Oeil de Chat, Mauron Violet.* G. *Kalb - Schnabel / Löwen - Maul.* B. *Orant, Apen - boest, Knaptandekens - kruid, Kalss - snuyt, Gaperkens, Kalss - neus.* In arvis arenosis. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* In suffusionibus oculorum, & in passione Hysterica à quibusdam commendatur. A superstitionis vetulis contra incantamenta & veneficia utilis esse creditur, *Buxb.* 23.

XXXIII. De Aristolochia.

Nota sunt, Flos semistularis seu corniculatus, labello in pale formam producto, pericarpium grande in sena loculamenta dispersitum, R. Hist. p. 761.

A. 1. *Aristolochia longa, Offic.* *F. B. iii.* 560. *Ger.* 696. *Emac.* 846. *Raii Hist.* i. 762. *Chab.* 512. *Aristolochia longa vera, C. B. Pin.* 307. *Park. Theat.* 291. *Tourn. Inst.* 162. *Elem. Bot.* 132. *Hist. Oxon.* iii. 509. *A. Long - rooted Birth - wort.* Gal. *Aristolochie longue.* G. *Rechte lange Hoss - Wurz / Osterlucey.* B. *Groote Osterlucey.* Provenit in Gallia Narbonensi. Vere floret. *Ufu.* Radix oblonga, rotunda, crassa, rugosa, foris fusca, intus sublutea, saporis amari & acris, odoris non ingrati. *Vires.* Cephalica, Hepatica, & Pulmonica imprimis est: attenuat, aperit. Hinc prodest.

dest ad tartaream mucilaginem resolvendam expectorandamque; ad Menses ciendos, tumores internos rumpendos, venena discutienda. Extrinsicus adhibetur usu creberrimo ad exsiccanda & mundificanda vulnera, *Schrod.*

A. 2. Aristolochia rotunda, *Offic. Ger.* 696. *Emac.* 846. *Raii Hist.* i. 761. *J. B.* iii. 559. Aristolochia rotunda vulgatiore, *Park. Theat.* 291. Aristolochia rotunda flore ex purpura nigro, *C. B. Pin.* 307. *Hist. Oxon.* iii. 509. *Tourn. Inst.* 161. *Elem. Bot.* 132. *Boerb. Ind. A.* 278. *Rupp. Flor. Jen.* 201. A. Round Birthwort. *Gal. Aristolochie*, ou *Sarrasine ronde*. G. *Runde Hell-Wurk*. B. *Ronde Osterlucy*. In Italia. Floret vere. *Ufu.* Radix crassa, rotunda, rugosa & tuberosa, foris fusca, intus lutea, saporis amari. *Vires.* Tenuiorum est partium quam longa, adeoque efficacior, & imprimis mensibus ac secundinis ciendis celeberrima, *Schrod.*

A. 3. Aristolochia clematidis, *Offic. Park. Theat.* 292. *Raii Hist.* i. 762. Aristolochia clematidis recta, *C. B. Pin.* 307. *Hist. Oxon.* iii. 509. *Tourn. Inst.* 162. *Elem. Bot.* 132. *Boerb. Ind. A.* 278. Aristolochia multiflora, *Riv. Irr. M.* 116. *Rupp. Flor. Jen.* 202. Aristolochia clematidis vulgaris, *J. B.* iii. 560. *Cbab.* 512. *Puxb.* 26. Aristolochia quarta, *Ger.* 697. Aristolochia Saracenicæ, *Ger. Emac.* 847. A. Creeping Birthwort. *Gal. Aristolochie Clematite*. G. *Heidnisch-fraut*. B. *Sarrasynskruit*. *Dunne lange Hol-wortel*. In hortis. Junio floret. *Ufu.* Radix. Herba, sed raro in Officinis nostris occurrit. *Vires.* Cum primo viribus convenit. Infusio ad scabiem exsiccandam usitatissimum est, *Puxb.* 26.

A. 4. Pistorochia, *Offic. Ger. Emac.* 847. Pistorochia vulgatiore, *Park. Theat.* 293. Aristolochia tenuis, *Cod. Med.* xv. Aristolochia Pistorochia dicta, *C. B. Pin.* 307. *Boerb. Ind. A.* 278. *Tourn. Inst.* 162. *Elem. Bot.* 132. Aristolochia polyrrhizos, *J. B.* iii. 561. *Cbab.* 512. *Hist. Oxon.* iii. 510. Aristolochia quinta, *Ger.* 561. A. Eusby-rooted Birthwort. *Gal. Petite Aristolochie*. G. *Kleine Hell-Wurk*. B. *Kleine Hol-wortel*. In Italia, Gallia, & Hispania sponte oritur. Æstate floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum reliquis viribus convenit.

A. 5. Serpentina Virginia, *Offic. Serpentina Virginia*, *Contrayerva Virginia*, *Viperina*, *Mont. Exot. Med.* 7. Tres radices sub hoc nomine in Officinis nostris veneunt, ut nos monuit eruditissimus ille Botanicus *Leonard. Plukenetius*, M. D. in literis ad me datis, videlicet 1. Aristolochia polyrrhizos, auriculatis

foliis Virginia, *Pluk. Phytog. Tab.* 78. *Almag.* 50. *Tourn. Inst.* 162. *Hist. Oxon.* iii. 510. *Raii Hist.* iii. 393. 2. Aristolochia Violæ fructifera foliis Virginia, cujus radix *Serpentaria* dicitur, *Pluk. Phytog. T.* 15. *Almag.* 50. *Raii Hist.* iii. 394. *Hist. Oxon.* iii. 510. 3. Aristolochia, Pistorochia, seu *Serpentaria Virginia*, caule nodoso, *D. Banister Cat. MS. Raii Hist.* iii. 394. *Tourn. Inst.* 162. Aristolochia polyrrhizos Virginia, fructu parvo pentangulati, *Hist. Oxon.* iii. 310. Pistorochia Virginia, *Ger. Emac.* 848. (ubi confundit cum Pistorochia Cretica Classi) Aristolochia polyrrhizos Virginia, *Park. Theat.* 420. Radix Snagrol nothæ Creticus (*Snake-root Novæ Angliæ*) *Corn.* 214. A. *Virginian Snakeweed*. *Gal. Viperine*, *Virginie*, *Serpentaire Virginienne*. G. *Virginianische Schlangen-Wurk*. B. *Slangen-wortel van de Virginie*. In Virginia. *Ufu.* Radices fibrosæ, tenues, foris fuscæ, intus flavescens, saporis & odoris resinosi. *Vires.* Alexipharmaca sunt. Morsum Canis rabidi sanant, & ab Hydrophobia defendunt: Certissimo & præsentaneo remedio sunt adversus lethiferos morsus serpentis, *Boicininga*.

XXXIV. De Scrophularia.

NOtæ sunt, Flos auriculatus; vasculum bivalve, subrotundum, acuminatum, seminibus parvis repletum; folia in caule contrarius inter se pediculis bina, *Raii Synop.* p. 106.

A. 1. Scrophularia, *Offic. Cbab.* 471. *Riv. Irr. M.* 107. *Dill. Cat. Giff.* 127. Scrophularia major, *Merc. Bot.* i. 67. *Phyt. Brit.* 110. *Ger.* 579. *Emac.* 716. *Raii Hist.* i. 764. *Synop.* iii.* 283. *Mer. Pin.* 110. Scrophularia major vulgaris, *Park. Theat.* 610. Scrophularia vulgaris & major, *J. B.* iii. 421. Scrophularia nodosa foetida, *C. B. Pin.* 235. *Hist. Oxon.* ii. 482. *Boerb. Ind. A.* 234. *Tourn. Inst.* 166. *Elem. Bot.* 135. *Rupp. Flor. Jen.* 196. *Puxb.* 298. A. Figwort. *Gal. Scrophulaire*. G. *Braun-Wurk*/ *Sau-Wurk*/ *Wurm-Kraut*. B. *Grote Speen-kruit*. In sepibus. Julio floret. *Ufu.* Radix, herba. *Vires.* Digerit, incidit, saporis est amari. Usus præcipuus in strumis, seu scrophulis, scis, & mariscis ani, in cancrois, ac similibus serpentibus ulceribus, malignaque scabie, *Schrod.*

A. 2. Betonica aquatica, *Offic. Ger.* 579. *Emac.* 715. *Mer. Pin.* 15. *Merc. Bot.* i. 23. *Phyt. Brit.* 15. Betonica aquatica major, *Park. Theat.* 613. Scrophularia aquatica major, *C.*

B. Pin. 235. *Raii Hist.* i. 764. *Synop.* iii. *283. *Tourn. Inst.* 166. *Elem. Bot.* 135. *Rupp. Flor. Jen.* 196. *Buxb.* 298. *Schrophularia maxima radice fibrosa*, *J. B.* iii. 421. *Schrophularia maxima strumosa*, *Cbab.* 471. *Scrophularia radice fibrosa*, *Hist. Oxon.* ii. 482. *Boerb. Ind. A.* 234. *Schrophularia palustris minus foetida*, caule alato, *Cat. Alt. Dill. Cat. Giff.* 145. *Yquetaya Brasiliensis*, *N. MSS. D. Tanc. Robinson*, *M. D. A. Water-Betony.* *Gal. Herbe du Siege.* *G. Wasser-Wetentief.* *B. Beekschuym.* In aquosis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum priore viribus convenit. Magni usus est in corrigenda Senna, *D. Tancred. Robinson*, *M. D. Vi-de Boerb. Hist. Plant.* 468.

XXXV. De Digitali.

Notæ sunt, *Flos concavus, labiatus, pendulus, dactylothemam referens, vasculum bivalve innumeris seminibus repletum; flores crebri in spica versus unam partem spectant*, *Raii Synop.* pag. 106.

A. Digitalis, *Offic. Cbab.* 267. *Riv. Irr. M.* 104. *Dill. Cat. Giff.* 145. *Digitalis purpurea*, *Ger.* 647. *Emac.* 790. *J. B.* ii. 812. *Raii Hist.* i. 767. *Synop.* iii. *283. *Merc. Bot.* i. 32. *Phyt. Brit.* 35. *Mer. Pin.* 33. *Rupp. Flor. Jen.* 199. *Tourn. Inst.* 165. *Elem. Bot.* 134. *Digitalis purpurea vulgaris*, *Park. Theat.* 653. *Digitalis purpurea folio aspero*, *C. B. Pin.* 243. *Boerb. Ind. A.* 228. *Hist. Oxon.* ii. 478. *A. For-Glove.* *Gal. Digitale*, *Gant notre Dame.* *G. Fingerhut / Fingertraut.* *B. Vingerhoeds-kruid.* In sylvis, & dumetis. Junio floret. *Ufu.* Herba, flores. *Vires.* Emetica, & vulneraria est. Cum *Scrophularia* viribus convenit.

XXXVI. De Gratiola.

Parvitate sua, radice repente, foliisque *Hyssopi*, & loco natali à reliquis differt.

A. Gratiola, *Offic.* *Ger.* 466. *Emac.* 531. *Raii Hist.* ii. 1225. *Riv. Irr. M.* 126. *Rupp. Flor. Jen.* 200. *J. B.* iii. 434. *Gratiola*, *Gratia Dei*, *Cbab.* 475. *Buxb.* 149. *Gratiola vulgaris*, *Park. Theat.* 220. *Gratiola*, *Centauroides*, *C. B. Pin.* 279. *Digitalis minima Gratiola dicta*, *Hist. Oxon.* ii. 479. *Boerb. Ind. A.* 229. *Tourn. Inst.* 165. *Elem. Bot.* 135.

A. Hedge-Hyssop. Gratiola, Herbe à pauvre homme. *G. Wild-Aurin.* *B. Gods genade.* In hortis. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Efficax remedium est in humoribus aquosis, lentis, biliosisque specificè evacuandis. Hinc magnus ejus usus est in Hydrope, Ictero, &c. *Vermes necat*, *Schrod.*

XXXVII. De Coride.

Cujus notæ, *Flos monopetalos, personatus, posterius tubulatus, anterius velut flabelliformis; fructus ferè globosus, in multas partes dehiscens; seminibus festus subrotundis, & in ipso calyce reconditus*, *Raii Meth. A.* p. 90.

A. Symphytum petraeum, *Offic. Cbab.* 475. *Symphytum petraeum foliis Thymi*, *C. B. Pin.* 280. *Coris caerulea maritima*, *Ejusd. Raii Hist.* i. 882. *Tourn. Inst.* 652. *Coris caerulea Monspeliaca*, *Ger. Emac.* 544. *Coris Monspeliensium*, *Park. Theat.* 571. *Coris Monspesulana purpurea*, *J. B.* iii. 434. *A. Heath-Pine.* *Gal. Brunelle.* *G. Stein-Günsel / Stein-Wallwurk.* *B. Steen-Waal-wortel.* In maritimis. Maio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Siccat, astringit, conglutinat. *Vulneraria* est planta.

Symphyti petraei nomine permultæ donantur plantæ, videlicet: Prunella, Sanicula, Virga aurea, Coris Monspesulana, Hyssopus vulgaris, Polium vulgare montanum, Trachelii & Consolidæ species aquosæ, &c. A Dioscoride autem sic describitur: "Ranunculos habet, Origano similes, capitulis & foliis veluti Thymus: totum verò lignosum, odoratum, & gustu dulce est, salivamque ciens. Radice nititur longâ, subfulvâ, digitali crassitudine."

Prædictâ descriptione diligenter perpensâ, Auctores illos rectè sentire mihi met persuadere non possum, qui stirpem illam vel cum *Thalio*, *Caryophyllum saxatilem* esse volunt, vel cum *Lobelio*, *Prunellæ* speciem, vel cum *Tavernemontano Virgæ aureæ*.

XXXVIII. De Alectorolopho.

Notæ sunt, *Flores galeati, & labiati, labello tripartito; florum calices amplii, & vesicularum insar inflati; vascula seminalia occurrentes bicapsularia compresso, aut subrotunda, tum in summo, tum in lateribus, in duo foliola se aperien-*

rientia, seminibus facta oblongis, vel compressis, Raii Method. A. pag. 61.

A. 1. Alektorolophos, Offic. Crista galli, Ger. 912. Emac. 1071. Chab. 467. Mer. Pin. 31. Rivin. Irr. M. 92. Dill. Cat. Giff. 80. Crista galli foemina, J. B. iii. 436. Buxb. 88. Crista galli pratensis humilior, comâ fusca, Rupp. Flor. Jen. 194. Pedicularis sive Crista galli lutea Park. Theat. 719. Raii Hist. i. 769. Synop. iii. *284. Pedicularis pratensis lutea, vel Crista galli, C. B. Pin. 163. Tourn. Inst. 172. Elem. Bot. 141. Boerb. Ind. A. 235. Hist. Oxon. iii. 426. Pedicularis pratensis lutea, sive Crista galli Herbariorum, Merc. Bot. i. 57. Pbyt. Brit. 89. A. Yellow Rattle. Gal. Crête de Coq. G. Geib Lause-Kraut / Rœdel-Kraut. B. Hanekam. In pascuis. Junio floret. Ufu. Herba. Vires. In tussis, & caligine oculorum commendatur, Park.

A. 2. Pedicularis, Offic. Ger. 913. (quoad descript.) Emac. 1071. Rivin. Irr. M. 92. Dill. Cat. Giff. 84. Mer. Pin. 91. Pedicularis pratensis purpurea, C. B. Pin. 163. Tourn. Inst. 173. Elem. Bot. 141. Buxb. 252. Pedicularis humilior, Rupp. Flor. Jen. 195. Pedicularis purpurea palustris seu pratensis vulgaris humilior, Hist. Oxon. iii. 427. Pedicularis pratensis rubra vulgaris, Park. Theat. 713. Raii Hist. i. 770. Synop. iii. *284. Pedicularis quibusdam Crista galli, flore rubro, J. B. iii. 437. Chab. 476. Pedicularis rubra, sive Ruta pedicularis, Merc. Bot. i. 57. Pbyt. Brit. 89. A. Red Rattle. Gal. Pediculaire des prez, G. Rœdel / Kraut Rœdel / Laust-Kraut. B. B. Gele Ratsen. In pratis, & pascuis humidioribus. Estate floret. Ufu. Herba. Vires. Frigida, & sicca est; unde ad fistulas, & sinuosa ulcera utilis. Sanguinis profluvium, & menses sistit. Virofam facultatem habet; unde internos ejus usus condemnat J. B.

XXXIX. De Euphrasia.

NOte sunt, Folia venosa, ferrata; flores galectati; semina albicantia, seu cinerea, Raii Synop. p. 106.

A. Euphrasia, Offic. Ger. 537. Emac. 663. Dill. Cat. Giff. 138. Rivin. Irr. M. 50. J. B. iii. 432. Chab. 475. Raii Hist. i. 771. Synop. iii. *284. Euphrasia Officinarum, C. B. Pin. 233. Hist. Oxon. iii. 430. Tourn. Inst. 174. Elem. Bot. 142. Boerb. Ind. A. 235. Rupp. Flor. Jen. 195. Buxb. 107. Euphrasia vulgaris sive alba, Merc. Bot. i. 34. Pbyt. Brit. 40. Euphrasia vulgaris, Park. Theat. 1329. Eu-

phragia sive Euphrasia, Mer. Pin. 37. A. Eye-brigt. Gal. Euphrasie. G. Augen-trest. B. Oogentroost, Klaarrog. In pascuis. Julio floret. Ufu. Herba. Vires. Ophthalmica, & cephalica est. Usus præcipuus in oculorum suffusionibus, caligine, memoria debilitata, Schroed.

XL. De Melampyro.

NOte sunt, Floris labium superius arcuatum, seu fornicatum, & incisum, inferius integrum, sibi mutuo conjuncta; folium breve laciniatum, & canaliculatum, pericarpium sinu suo excipiens bivalve, quod à cuspide ad basin in duas carinas aperitur, &c. Semina triticeis similia, Raii Method. A. p. 91.

A. 1. Triticum vaccinum, Offic. Melampyrum sive Triticum vaccinum, Chab. 477. Melampyrum multis, sive Triticum vaccinum, J. B. iii. 439. Raii Hist. i. 774. Melampyrum purpureum, Ger. Emac. 96. Melampyrum purpurascens comâ, C. B. Pin. 234. Raii Synop. iii. *286. Hist. Oxon. iii. 428. Buxb. 211. Boerb. Ind. A. 236. Tourn. Inst. 173. Elem. Bot. 142. Dill. Cat. Giff. 98. Rupp. Flor. Jen. 193. Melampyrum arvense, Rivin. Irr. M. Tab. 80. Cratægonum flore vario, Park. Theat. 1326. A. Cow-Wheat. Gal. Blé noir, Blé de Vache, Blé de Bœuf, Rouge herbe. G. Kûh-Weizen. B. Paerts-blom. Inter fetetes passim. Junio floret. Ufu. Semen. Vires. In medicina nondum, quod sciamus, usum obtinuisse cum J. Bauhino consentimus; gratus autem pastus est bobus, & vaccis faginandis.

A. 2. Cratægonum, Offic. Merc. Bot. i. 31. Pbyt. Brit. 32. Cratægonum album, Ger. 84. Emac. 91. Mer. Pin. 31. Cratægonum vulgare, Park. Theat. 1326. Melampyrum luteum latifolium, C. B. Pin. 234. Hist. Oxon. iii. 429. Boerb. Ind. A. 236. Tourn. Inst. 173. Elem. Bot. 142. Dill. Cat. Giff. 84. Buxb. 211. Melampyrum sylvaticum, Rivin. Irr. M. Tab. 81. Melampyrum montanum Rivini, Rupp. Flor. Jen. 193. sed perperam. Melampyrum sylvaticum flore luteo, sive Satireia lutea sylvestris, J. B. iii. 441. Raii Hist. i. 775. Synop. iii. *286. A. Wild Cow-Wheat. Gal. Blé de Vache jaune, Blé de Louf sauvage. G. Kûhweizen / wilder Kûhweizen / Wad-Hirse. B. Gele Paerts-blom. In sylvis, & in dumetis. Junio & Julio floret. Ufu. Semen. Vires. Venerem stimulat, Lob.

XLI. De

XLII. De Polygala.

NOta sunt, Flos imâ parte clausus, summâ expansus, & in duo labia divisus; vascula seminalia Tblaspeos, compressa, didyma. Fructus floris calyce obtegitur, è quinque foliis composito, quorum tria parva, duo grandia, velut alæ fructum amplectentia, R. Meth. A.

A. Polygala, *Offic.* Ger. 448. *Emac.* 569. *Mer. Pin.* 86. *Raii Hist.* ii. 1335. *Synop.* iii. * 287. Polygala vulgaris, C. B. *Pin.* 215. *Tourn. Inst.* 174. *Elem. Bot.* 143. *Buxb.* 264. *Dill. Cat. Giff.* 78. *Rupp. Flor. Jen.* 205. *Boerb. Ind. A.* 236. Polygala vulgaris *Officinarum*, *Volck. Flor. Nor.* 337. Polygala minor, *Park. Theat.* 1332. Polygala recentiorum, *Merc. Bot.* i. 60. *Phyt. Brit.* 96. Polygala tetrapetala, filiculosa bicapsularis, longo & angusto folio, minor, *Hist. Oxon.* ii. 326. Polygalon multis, *J. B.* iii. 386. *Chab.* 457. Flos Ambarvalis vulgò, *Herm. Cat.* 500. A. Milkwort. Gal. Polygala (comme qui diroit Plante propre à faire venir beaucoup de lait.) G. Milch-Wurk / fleine Creuß-Büschlein. B. Kluyt-blom. In pascuis ficcioribus frequentissima. Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Ex amarore calidam & siccam esse probant. Folia in vino cocta bilem per alvum dejiciunt, *Gesn.*

Hæc est Polygala *Officinarum Angliæ*, & *Botanicorum* plerorumque modernorum; verum plantam illam esse, quam hoc nomine tradit *Dioscorides*, neque descriptio, neque vires, ut credamus, permittunt, cum nec folia *Lentis* habeat, nec facultatem augendi lac, quorum utrumque Polygalæ attribuitur.

XLIII. De Acantho.

FLorum riclum quodammodo exprimentium, thyrsus oblongus; vascula seminalia oblonga, *Cardui amula*, planta facie externâ, *Acanthi notæ* sunt.

A. 1. Acanthus, *Branca ursina*, *Offic.* Acanthus fativus, Ger. 986. *Emac.* 1047. *Park. Theat.* 992. *Raii Hist.* ii. 1325. Acanthus fativus vel mollis *Vergilii*, C. B. *Pin.* 383. *Tourn. Inst.* 176. *Elem. Bot.* 145. *Boerb. Ind. A.* 238. *Hist. Oxon.* iii. 604. Acanthus mollis, *Riv. Irr. 51. Tab.* 87. *Carduus*, Acanthus, sive *Branca ursina*, *J. B.* iii. 75. *Car-*

duus, Acanthus, *Branca ursina*, *Chab.* 350. A. *Brank-Ursine*. Gal. *Acante*, ou *Branc-ursine*. G. *Härenflau*. B. *Beerenklaaw*. In hortis botanicis. Julio floret. *Usu.* Herba seu folia. *Vires.* Urinam ducit, & alvum sistit.

A. 2. Acanthus sylvestris, *Offic.* *Park. Theat.* 992. Ger. 986. Acanthus sylvestris aculeatus, Ger. *Emac.* 1047. Acanthus aculeatus, C. B. *Pin.* 383. *Raii Hist.* ii. 1325. *Hist. Oxon.* iii. 624. *Boerb. Ind. A.* 239. *Tourn. Inst.* 176. *Elem. Bot.* 145. Acanthus sylvestris, sive *Branca ursina spinosa*, *Chab.* 350. *Carduus Acanthus* sive *Branca ursina spinosa*, *J. B.* iii. 75. A. *Wild Brank Ursine*. Gal. *Patte d'Ours*, ou *Branche-ursine sauvage*. G. *Wilde Härenflau*. B. *Wilde Beeren-klaaw*. In hortis botanicis colitur. Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

XLIV. De Orobanche.

CUjus flores figurâ ad *Orchin* accedunt, ut & dispositione in spicam, verum ab *Orchidibus* floribus in eo differunt, quod unico petalo constant. Fructus etiam, semina minutissima continens, bivalens est. Folia è radice nulla exeunt, quæque in caule sunt rudimenta tantum foliorum esse videntur, R. Meth. A. p. 92.

A. Orobanche, *Offic.* *Chab.* 257. *Riv. Irr. M. Tab.* 89. Orobanche flore majore, *J. B.* ii. 780. Orobanche major, garyophyllum olens, C. B. *Pin.* 87. *Raii Synop.* iii. * 288. *Tourn. Inst.* 175. *Elem. Bot.* 144. *Boerb. Ind. A.* 240. *Rupp. Flor. Jen.* 192. *Hist. Oxon.* iii. 502. *Buxb.* 246. Orobanche, sive *Rapum Genistæ*, Ger. 1130. *Emac.* 1311. *Park. Theat.* 1362. *Mer. Pin.* 89. *Merc. Bot.* i. 56. *Phyt. Brit.* 87. A. *Broom Rape*. Gal. *Orobanche*, *Angine*. G. *Sonnen-Wurzel* / *Sommer-Wurk* / *Eöwen-Schwanz*. B. *Orobanche*. In glareosis, & aridis locis. Junio & Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Herba sicca, & in pulverem trita, præsens est ad *Coli dolores* remedium. Condita, aut ejus syrpus, ad splenicis & hypochondriacos affectus usus est eximii. Extrinsecus ad tumores duros & scirrhosos molliendos exhibetur, D. *Bowle*.

XLIV. De Squamata.

Cujus notæ, Radices squamosæ; flores in perianthio quadrifido maximam partem latitantes, galeâ rubrâ, barbâ tripartitâ lacteâ; semen rotundum, satis magnum, & per maturitatem nigrum, R. Meth. A. p. 92.

A. Squamaria & Squamata, Offic. Volck. Flor. Nor. 369. Squamaria, Rivin. Irr. M. Tab. 89. Rupp. Flor. Jen. 193. Orobanche radice dentatâ major, C. B. Pin. 88. Raii Hist. ii. 1229. Hist. Oxon. iii. 503. Orobanche radice dentatâ, sive Dentaria major Matthioli, Park. Theat. 1363. Dentaria, Mer. Pin. 33. Dentaria major, Merc. Bot. i. 32. Phyt. Brit. 34. Dentaria major Matthioli, Ger. 1387. Emac. 1585. Anablatum Cordi, sive Aphyllon, F. B. ii. 783. Raii Synop. iii. *288. Amblatum Cordi, sive Aphyllum ad Orobanchen accedens, Chab. 258. A. Tooth-wort. Gal. Dentaria, Orobanche. G. Zahn-Kraut / Schuppen-Creuz-oder Streubel-Wurk / Dhn-blatt. B. Grote Tand-kruyt. In umbrosis sepium aggeribus. Aprili floret. Ufu. Herba. Vires. Consolidat, glutinat; in Herniis, & Vulneribus, variisque affectibus à fluxionibus ortis prodest.

XLV. De Hypocisto.

Foliorum viridum & herbaceorum carentiâ ab aliis plantis differt, R. Synop. p. 173.

A. Hypocistis, Offic. C. B. F. B. Park. Purpurea flore candicante, & flore luteo, T. Coral. Orobanche quæ Hypocistis dicitur, R. H. Minor à Cisto nascens, H. Ox. A. Rape of Cistus. Gal. Hypociste. G. Hypocistus. B. Hypocistus. Ufu. Succus inspissatus niger est, & nonnihil resinofus, saporis austeri, seu acidi, & astringentis. Vires. Refrigerat, siccatur, potentissimè astringit, condensat. Ufus præcipuus in quibuscunque fluxionibus sistendis, Diarrhœa, Dysenteria, Lienteria, Profluvio Uteri, Vomitu, in Excretionem Sanguinis, &c. Schrod.

SECTIO DECIMA OCTAVA.

De Herbis vasculiferis flore tripetalo.

1. De Aloide.

Plantæ est genus, flore rosaceo, tribus nempe petalis, rosæ modo dispositis, constante, cujus calyx abit in fructum, in sex loculamenta divisum, seminibus fæta, Johr. Hod. Bot.

A. 1. Aloides, Aloe palustris, Offic. Mont. 36. Aloides, Boerb. Ind. A. ii. 132. Aloe palustris, C. B. Pin. 386. Johr. Hod. Bot. Pl. Ign. Aloe sive Aizoon palustre, F. B. iii. 787. Chab. 567. Militararis aizoides, Ger. 677. Emac. 825. Raii Hist. ii. 1324. Merc. Bot. ii. 26. Phyt. Brit. 75. Mer. Pin. 77. Stratiotes, sive militaris Aizoides, Park. Theat. 1249. Hist. Oxon. iii. 618. Stratiotes foliis Aloes semine longo, Gundelsb. ap. Johr. Raii Synop. iii. 290. Stratiotes aquaticus Belgicus, Bod. in Theoph. 436. A. Water-Aloes, or Fresh-Water-Soldier. Gal. Foubarbe aquatique. G. Wasser-bitter. B. Water Ruyters-kruid, Krabben-klaauw. In fossis palustribus. Junio floret. Ufu. Herba. Vires. Inter vulneraria enumerantur, Mont.

A. 2. Morsus Ranæ, Offic. Ger. Emac. 818. Merc. Bot. i. 51. Phyt. Brit. 76. Mer. Pin. 79. Dill. N. Plant. Gen. 149. Morsus Ranæ folio Afari, Rupp. Flor. Jen. 49. Morsus Ranæ foliis circinatis, floribus albis, Act. Reg. Par. 1705. p. 512. Mycroleuconymphæa, Boerb. Ind. A. 283. Nymphæa alba minima, C. B. Pin. 193. Raii Hist. ii. 1320. Buxb. 237. Nymphæa alba minima, sive Morsus Ranæ, Park. Theat. 1252. Nymphæa minor, sive Morsus Ranæ, F. B. iii. 773. Nymphæa flore minimo tripetalo albo, Hist. Oxon. iii. 513. Stratiotes foliis Afari, Gundelsb. ap. Johren. Stratiotes foliis Afari, semine rotundo, Raii Synop. iii. 290. A. Frog-bit. Gal. Mors de grenouille. G. Froschen-bit. B. Vorschebeet. In aquis pigrioribus, & cœnosis. Julio floret. Ufu. Herba. Vires. Cum Nymphæa alba viribus pollet.

SECTIO DECIMA NONA.

De Herbis floribus tetrapetalis.

Harum notæ sunt, Calyx quadrifolius una cum flore deciduus, flores plures simul in summis caulibus & ramulis, successivè se aperientes, nullis ad pediculorum bases appositis foliolis, loculamenta in singulis vasculis seminalibus plerumque singula, rarius bina, R. H. p. 777.

Herbæ floribus tetrapetalis sunt vel

a	b	c	d	e
				Veræ,
				Siliquosæ, semine
				Compresso, lato, foliaceo; radice
				Tuberosâ, seu dentatâ; caule non
				ramoso; foliis in uno pediculo
				ternis, siliquis compressis: <i>Dentaria</i> .
				Æquali, tenui, siliquâ longâ, angustâ; flore majore odorato, flavo: <i>Keiri</i> .
				Rotundo, seu globoso; foliis seminalibus,
				Bifidis, siliquis
				Tenuioribus non articulatis, membranâ intergerinâ, duplicem feminum seriem determinante, secundum longitudinem disseptis; foliis
				Lævibus,
				Majoribus, glaucis, carnosis; semine mitiore, & minus acri, per maturitatem nigro: <i>Brassica</i> .
				Minoribus, laciniatis; semine acriore, & calidiore, siliquis brevibus: <i>Eruca</i> .
				Asperiusculis, semine
				Mitiore, & minus acri; radice carnosâ, esculentâ,
				Majore, & rotundiore, substantiâ, laxiore: <i>Rapa</i> .
				Minore, longiore, & subacri, substantiâ solidiore: <i>Napus</i> .

a	b	c	d	e
				Fervido, & acerrimo: <i>Sinapi</i> .
				Crassis, fungosis, articulatis, membrana non disseptis; radice carnosâ, esculenta, acris: <i>Rhaphanus</i> .
				Integris, siliquis teretibus,
				Brevibus, & exiguis, floribus albis; foliis amplis, integris, oblongis, radice reptatrice, & vivaci; floribus
				Majoribus, foliis, & radicibus, acris: <i>Rhaphanus Rusticanus</i> .
				Minoribus, sapore, & odore Piperis: <i>Lepidium</i> .
				Productionibus, floribus
				Luteis; foliis tenuissimè dissectis: <i>Sopbia Chirurgorum</i> .
				Albis, siliquis per maturitatem dissiliantibus, & semina cum impetu ejaculantibus: foliis pinnatis: <i>Cardamine</i> .
				Siliculosæ, seu semibus capsulâ brevi inclusis,
				Monospermæ foliis glaucis integris siliquis compressis, latis, pendulis, per maturitatem nigris: <i>Glastum</i> .
				Polyspermæ, semibus tumidioribus, & rotundioribus; vasculo seminali,
				Tumidiore, & rotundiore, semine rotundo, seu globoso; foliis crassis, succulentis, sapore salso, caule humili: <i>Cochlearia</i> .
				Latiore, & compressiore, sapore
				Acri, odore acutiore; foliis incis: <i>Nasturtium</i> .
				Et odore remissiore; foliis integris: <i>Tibajpi</i> .
				Fatu, theculis marsupii æmulis: <i>Bursa Pastoris</i> .
				Anomalæ,
				Siliquosæ, semine parvo
				Lanugine obducto, siliquis quadripartitis flores antevertebantibus: Flores in hoc genere, summis siliquis insident,

- a b
 fident, & unâ cum calycibus decidunt: *Lyfimachia*.
 Sine lanugine, in filiquis bivalvibus inclusis; foliis divisis, succo luteo impletis: *Cheledonium Majus*.
 Siliculosâ; feminibus in capsula
 Monococca, binis puliciformibus floribus staminosis, in spicas congestis, caulibus
 { Nudis; foliis
 { Latoribus, nervosis: *Plantago*.
 { Angustis, ad margines laciniatis: *Coronopus*.
 { Foliosis, foliis angustis, binis, oppositis, florum spicis è foliorum alis egressis: *Psyllium*.
 In bina loculamenta divisa; flosculis parvis, petalis ad unguis junctis,
 { E foliorum alis exeuntibus spicatis: *Becabunga*.
 { In summis caulibus, spicatis: *Veronica*.
 Tricocca in summo stylo, succo lacteo, acri & fervido, foliis
 { Magnis, crassis & spinosis: *Euphorbium*.
 { Parvis & glabris: *Tithymallus*.
 In quaterna loculamenta partita; foliis in plures lobos seu segmenta divisis, glaucis, glabris, odore vehementi: *Ruta*.
 In plurimas cellulas divisa, operculo stellato glabro. Florum petala tenuia sunt, ampla, fugacia; calyce bivalvi: *Papaver*.

Hist. Oxon. ii. 240. *Boerb. Ind. A.* ii. 17. *Tourn. Inst.* 220. *Elem. Bot.* 189. *Leucoium hyemale* & diu durans album, *J. B.* ii. 874. *Cbab.* 279. *A. Stock Gillyflower.* Gal. *Girostier*, ou *Violier blanc*. G. *Weisse Wald-Nägelein / Schneetropfflein*. B. *Stock-Violier met gryse bladeren, ende witte blom*. In hortis colitur. Æstate floret. *Usu.* Flores. *Vires.* Ulcera oris & rimas sedis sanant, contra vulvæ inflammationes valent, *Diosc.*

II. De Cheyri.

Foliorum colore viridi & formâ acuminatâ, sed præcipue florum colore luteo, ab aliis differt, *R. Synop.* p. 108.

A. Cheyri, Leucoium luteum, Offic. Leucoium luteum vulgare, C. B. Pin. 202. *Tourn. Inst.* 221. *Elem. Bot.* 189. *Boerb. Ind. A.* ii. 18. *Hist. Oxon.* ii. 243. *Leucoium luteum, vulgò Cheiri flore simplici, J. B.* ii. 872. *Raii Hist.* i. 782. *Synop.* iii. 291. *Leucoium luteum; Viola lutea, Merc. Bot.* i. 47. *Phyt. Brit.* 67. *Leucoium luteum vulgò, seu Keyri, Mer. Pin.* 71. *Keyri sive Leucoium vulgare luteum, Park. Theat.* 625. *Parad.* 256. *Viola lutea, Ger.* 371. *Emac.* 456. *A. Wall-Flower.* Gal. *Girostier*, ou *Violier jaune*. G. *Gelbe Violen*. B. *Steenviolier, Muur-blom*. In muris antiquis & tectis, Junio floret. *Usu.* Flores. *Vires.* Flores cordiales sunt, dolores mitigant, Menses cient, Secundinam proritant, Apoplexiam, & Paralyticos juvant.

III. De Dentaria

De Plantis flore uniformi tetrapetalo siliquosis.

I. De Leucoio.

Cujus nota, siliquæ oblongæ, compressæ, bivalves, membranâ intergerinâ in duo loculamenta, duas seminum compressorum, alâ foliaceâ cinctorum series continentia, divisæ, flores majusculi odorati, *R. Meth. A.* p. 94.

A. Leucoium album, Offic. Ger. 372. *Leucoium album, &c. Ger. Emac. Leucoium simplex sativum, Park. Parad.* 258. *Leucoium incanum majus, C. B. Pin.* 200. *Raii Hist.* i. 779.

Foliiis divisis, caule non ramoso, seminibus compressis & radicibus dentatis à reliquis differt.

A. Dentaria, Offic. Ind. Med. lxxv. *Dentaria, Viola Dentaria, Mont.* 42. *Dentaria heptaphyllos, C. B. Pin.* 322. *Raii Hist.* i. 784. *Hist. Oxon.* ii. 254. *Tourn. Inst.* 225. *Elem. Bot.* 192. *Park. Theat.* 619. *Dentaria heptaphyllos Clusii, Ger.* 834. *Emac.* 985. *Coralloides altera sive septifolia, J. B.* ii. 899. *Coralloides septifolia, Dentaria heptaphyllos, Cbab. A. Toothwort.* Gal. *Dentaire*. G. *Schuppen-Wurk / Zahn-Kraut*. B. *Tand-kruit*. In hortis botanicis non infrequens. Aprili floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Siccat & astringit.

IV. De Viola Lunaria.

Siliquâ latâ brevi à Leucoio distinguitur, cum quo feminis figura compressâ convenit. R. Method. p. 93.

A. 1. Bulbonach, *Offic. Pbyt. Brit.* 18. Bulbonac annum filiqua rotundiore, *Rupp. Flor. Jen.* 70. Bolbonac vulgarissimè, Viola Lunaris, Viola latifolia, *Pbyt. Brit.* 129. Viola Lunaris sive Bulbonach, *Ger.* 377. *Emac.* 464. *Park. Theat.* 1366. Viola Lunaris vulgaris, *Ejusd. Parad.* 265. Viola Lunaria major filiqua rotunda, *C. B. Pin.* 203. *Raii Hist.* i. 787. Lunaria major filiqua rotundiore, *J. B.* ii. 881. *Tourn. Inst.* 218. *Elem. Bot.* 187. *Boerb. Ind.* A. ii. 5. Leucoium Lunatum seu Lunarium latifolium majus annum, filiquâ rotundâ, Flore violaceo seu subcæruleo, *Hist. Oxon.* ii. 245. *Herm. Cat.* 368. A. *Sattin*, or *Honesty*. Gal. *Bulbonac*, ou *Lunaire* (avec les filiques arondies.) G. Frembd Mond-Kraut / Mondveiel. B. *Penning-kruit*. In montanis sylvis crescit, apud nos autem in hortis colitur. Æstate floret. *Usu.* Radix, Folia, Semina. *Vires.* Radix abstergit, mediocriter calfacit & urinam ciet, ut Rapunculus, folia calido acricque & amaro gustu sunt: Pulvis feminis amarissimi cum aqua appropriata exhibetur in Epilepsia, *Cam. Schwenckfeld.*

A. 2. Viola Lunaria, *Offic.* Viola Lunaris longioribus filiquis, *Ger.* 378. *Emac.* 464. *Raii Hist.* i. 788. Viola Lunaris altera sive peregrina, *Park. Parad.* 265. Viola Lunaria major filiquâ oblongâ, *C. B. Pin.* 203. Lunaria major, *Chab.* 281. Viola major filiquâ longiore *J. B.* 882. *Tourn. Inst.* 218. *Elem. Bot.* 187. *Boerb. Ind.* A. ii. 5. Leucoium majus perenne filiquâ Lunatâ longâ coronatâ, *Hist. Oxon.* ii. 246. A. *Sattin Flower with longer Pods.* Gal. *Bulbonac*, ou *Lunaire* (avec les filiques longues & étroites). G. Mondveiel mit länglichen Schoten. B. *Penning-kruit met lang-achte Haauwen.* In montibus Saleva, &c. provenit. Majo floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Quidam in Helvetia chirurgus ex contusis foliis & Sanicula parabat unguentum vulnerarium non contemnendum, *Cam.*

V. De Alyssone.

SUB hoc nomine comprehenduntur Plantæ flore tetrapetalo, filiquis latiusculis compressis, mem-

branâ intergerina valvis parallelâ disseptis, seminibus parvis, tumidioribus, nec compressis, nec alâ foliaceâ cinctis, *Raii Meth.* A. 95.

A. Paronychia, *Offic.* Paronychia vulgaris, *Ger.* 499. *Emac.* 624. *Raii Hist.* i. 789. *Synop.* iii. 292. *Merc. Bot.* i. 56. *Pbyt. Brit.* 88. *Mer. Pin.* 90. Paronychia vulgaris Alfinis folio, *Park. Theat.* 556. Bursa Pastoris minor loculo oblongo, *C. B. Pin.* 108. Bursa pastoria minima, oblongis filiquis verna, loculo oblongo, *J. B.* ii. 937. Bursa pastoria minima, oblongis filiquis, verna, flore albo, *Chab.* 294. Alysson vulgare Polygoni folio, caule nudo, *Elem. Bot.* 186. *Tourn. Inst.* 217. *Boerb. Ind.* A. ii. 4. Alysson vulgare, Polygoni folio, caule nudo, *Buxb.* 14. *Rupp. Flor. Jen.* 68. Draba vulgaris caule nudo, Polygoni folio hirsuto, *Dill. Cat. Giff.* 40. A. *Common. Whitlow-grass.* Gal. *Commune Paronychia* (ainsi nommée, comme qui diroit Plante, dont la couleur approche de celle des ongles. G. *Fassen-Kraut mit lange Haue.* B. *Tasjes-Kruit met lange Haauwen.* Ubique in siccoribus. Martio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Remedium est contra Paronychias.

VI. De Hesperide.

A Leucoio differt tum filiquis, quæ non ut in Leucois compressæ sunt, sed tumidæ & subrotundæ; tum seminibus, quæ teretiufcula & oblonga, *R. Meth.* A. p. 95.

A. Hesperis, *Offic.* Hesperis hortensis, *C. B. Pin.* 202. *Raii Hist.* i. 790. *Elem. Bot.* 190. *Rupp. Flor. Jen.* 61. *Hist. Oxon.* ii. 251. Hesperis hortensis flore purpureo & albo, *Tourn. Inst.* 222. *Boerb. Ind.* A. ii. 19. Hesperis flore purpureo albo & vario, *Chab.* sive Viola matronalis, *Park. Theat.* 627. *Parad.* 262. Hesperides flore purpureo albo & vario, *J. B.* ii. 877. Viola matronalis, *Ger.* 376. *Emac.* 462. Viola matronalis vulgò, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 312. A. *Dame Violets.* Gal. *Juliane.* G. *Matronen-Violeten / Violeten mit Purpur-Bluhmen.* B. *Bloem van Damast.* In hortis colitur. Aprili, Maio, & Junio floret. *Usu.* Herba, Semina. *Vires.* Tussi convulsis & difficulter spirantibus mederi tradit *Clus.* Urinas insuper & sudores propellere, incidere, abstergere & digerere *J. B.* Eruçæ ut sapore, ita facultate proxima videtur, *Dod.*

VII. De Alliaria.

Seminibus oblongis teretiusculis cum Hesperide convenit, floribus parvis, foliis subrotundis, odore Allii ab eadem differt, R. Meth. A. p. 95.

A. Alliaria, Offic. Ger. 650. Emac. 794. Raii Hist. i. 792. Park. Theat. 112. J. B. ii. 883. C. B. Pin. 110. Mer. Pin. 4. Merc. Bot. i. 17. Phyt. Brit. 4. Alliaria Matthioli, Rupp. Flor. Jen. 61. Alliaria, Alliaris, Cbab. 281. Hesperis Allium redolens, Hist. Oxon. ii. 252. Raii Synop. iii. 293. Tourn. Inst. 222. Elem. Bot. 190. Boerb. Ind. A. ii. 17. Dill. Cat. Giff. 51. Hesperis separia allium redolens, Buxb. 155. A. Jack by the Hedge. Sawce all alone. Gal. Alliaire, ou Herbe des aulx. G. Knoblauchskraut. B. Look zonder Look. In sepibus. Vere floret. Ufu. Herba. Vires. Aperit, incidit, tenuium est partium. Interne urinam ciet, venenum expellit, tussim veterem sanat, dolores colicos sedat. Externe putredini resistit; gangrænas ulceraque putrida atque maligna sanat.

VIII. De Brassica.

Notæ sunt, Folia maxima, glauca, seu subcærulea, carnoja, semina rotunda, minis acria, R. H. p. 794.

A. 1. Brassica sativa, Caulis, Offic. Brassica capitata alba, C. B. Pin. 111. J. B. ii. 826. Cbab. 268. Ger. 244. Emac. 312. Raii Hist. i. 794. Tourn. Inst. 219. Elem. Bot. 188. Boerb. Ind. A. ii. 21. Hist. Oxon. ii. 206. Brassica capitata, Park. Theat. 268. Brassica capitata vulgaris, Park. Parad. 503. A. White Cabbage and Coleworts. Gal. Chou pommé blanc, Chou cabu. G. Kohl-Kraut / Kohl. B. Witte Sluyt-Kool. In hortis colitur. Ufu. Folia capitata & non capitata. Vires. Vulneraria sunt, ebrietatem arcent. Extrinsecus usitarum est rusticis, Vulneribus & Vesicis folia imponere, ut consolidentur, quin imo & Pleuriticis doloribus imposta, eos mitigant, Schred.

A. 2. Brassica capitata rubra, Offic. Ger. 245. Emac. 313. J. B. ii. 831. Cbab. 270. C. B. Pin. 111. Raii Hist. i. 794. Hist. Oxon. ii. 207. Park. Parad. 204. Tourn. Inst. 219. Elem. Bot. 188. Boerb. Ind. A. ii. 10. A. Red Cabbage. Gal. Chou pommé, ou Chou cabu rouge. G. Rother Kopff-Kohl. B. Rode Sluyt-Kool.

In hortis colitur. Ufu. Folia. Vires. Decoctum hujus saccharo tantillo temperatum, potum horis medicinalibus egregium est ad promovendum materiae purulentæ in Empyema per urinas effluxum, Etmullerus.

A. 3. Caulis rubra, Offic. Brassica rubra, C. B. Pin. 111. Ger. 244. Emac. 312. Tourn. Inst. 219. Brassica rubra vulgaris, J. B. ii. 831. Cbab. 270. Raii Hist. i. 796. Brassica sativa rubra, aperta, lævis, Hist. Oxon. ii. 207. A. Red Coleworts. Gal. Chou rouge. G. Rother oder brauner Kohl. B. Rode Kool. In hortis colitur. Ufu. Folia. Vires. Decoctum cum Saccharo sumptum in Asthmate celebratur à Riverio.

A. 4. Brassica Sabauda, Offic. Ger. 247. Emac. 315. Park. Parad. 504. Brassica alba capite oblongo, non penitus clausa, C. B. Pin. 111. Tourn. Inst. 219. Elem. Bot. 188. Hist. Oxon. ii. 207. Boerb. Ind. A. ii. 11. Brassica Italica tenerissima glomerosa, Flore albo. J. B. ii. 827. Cbab. 268. Raii Hist. i. 795. A. Savoy Cabbage. Gal. Chou de Savoye. G. Savoyen-Kohl. B. Winter Savoy-Kool. In hortis nostris colitur in culinarum usum.

A. 5. Brassica florida, Offic. Park. Theat. 269. Ger. 246. Emac. 314. Raii Hist. i. 795. Brassica cauliflora, C. B. Pin. 111. Hist. Oxon. ii. 208. Tourn. Inst. 219. Boerb. Ind. A. ii. 11. Brassica multiflora, J. B. ii. 828. Cbab. 269. Caulis florida, Park. Parad. 505. A. The Colliflower. Gal. Chou-fleur. G. Blushimen-Kohl. B. Blom-Kool. In hortis etiam colitur. Æstate floret. Ufu. In culinis nostris non raro invenitur.

IX. De Turrítidi.

Foliis imis hispidis, quæ caules vestiunt glabris, glaucis; siliquis teretibus, erectis, cauli approximantibus, & serè parallelis, ab aliis hujus generis distinguitur, R. Meth. A. p. 95.

A. Turrítis, Offic. Ger. 212. Emac. 272. Raii Hist. i. 799. Synop. iii. 293. Tourn. Inst. 223. Elem. Bot. 190. Mer. Pin. 122. Turrítis vulgarior, J. B. ii. 836. Park. Theat. 852. Dill. Cat. Giff. 98. Turrítis minor, Phyt. Brit. 126. Lobelio Brassica sylvestris hispida, non ramosa, C. B. Pin. 112. Brassica sylvestris sive Brassicæ affinis Turrítis dicta, Pluk. Almag. 69. Brassica sylvestris foliis integris per terram stratis, & in caulibus hispidis, Hist. Oxon. ii. 211. Leucolum flore albo, siliquis uno versu dispositis, & reflexis, Ljuid. 243. A. Tower

Mustard. Gal. *Chou sauvage.* G. *Thurn-Senff* / wider Kohl mit scharffen Blättern. B. *Turren-Kruit.* In aggeribus arenosis. Junio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Succus in ulcera oris à quibusdam commendatur; Lumbricos necat.

X. De Rapa.

A Reliquis hujus generis Radice carnosâ dulci in grandissimum tuber excrescente facile distinguitur, R. H. p. 800.

A. Rapa, *Offic.* Rapa sativa rotunda, C. B. Pin. 89. *Raii Hist.* i. 800. *Synop.* iii. 294. *Tourn. Inst.* 228. *Elem. Bot.* 195. *Boerb. Ind.* A. ii. 14. *Hist. Oxon.* ii. 213. *Rupp. Flor. Jen.* 67. Rapum hortense, *Park. Parad.* 508. Rapum majus, *Ger.* 177. *Emac.* 232. Rapum sativum rotundum, *J. B.* ii. 838. A. Turneps. Gal. *Rave.* G. *Küben.* B. *Knolle, Rapen.* In agris & hortis seruntur. *Usu* est Radix. *Vires.* Modicum nutrit, inflationem parit, humentem ac laxam carnem generat, urinam ciet, & genitale semen auget. Scorbuticum sanat, ardorem Febris quartanæ mitigat.

A. 2. Rapa sylvestris, *Offic.* C. B. Pin. 90. *Raii Hist.* i. 800. *Hist. Oxon.* ii. 213. Rapum sylvestre, *Ger.* 179. *Emac.* 233. *Chab.* 272. *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 522. Rapum sylvestre non bulbosum, *Park. Theat.* 861. Rapum sylvestre Matthioli, *J. B.* ii. 841. A. *Wild Turnep.* Gal. *Rave sauvage.* G. *Wilde Küben.* B. *Wilde Knolle.* In arvis. Ætate floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Additur in medicamentis, quibus ad deterendam cutem in facie, totoque corpore utimur; *Diosc.*

XI. De Napo.

Radice carnosâ, esculentâ, minore, longiore, & subacri, substantia solidiore à Rapo differt, R. Meth. p. 121.

A. 1. Napus dulcis, Bunias, *Offic.* Napus, *J. B.* ii. 842. *Chab.* 272. *Raii Hist.* i. 801. *Park. Parad.* 509. Napus sativa, C. B. Pin. 95. *Hist. Oxon.* ii. 114. *Rupp. Flor. Jen.* 65. *Buxb.* 231. Bunias, *Ger.* 185. *Emac.* 231. A. *Navewgentle.* Gal. *Navet.* G. *Steckrüben.* B. *Steek-raapen.* In hortis seritur. *Usu.* Radices in culinis; Semina parva, rotunda, ex rufo nigricantia, saporis amaricantis, acris, in Officinis. *Vires.* Calfacit, siccit, abstergit, aperit, digerit, Veneri potenter resistit, *Schrod.*

A. 2. Napus sylvestris, *Offic.* C. B. Pin. 95. *Raii Hist.* i. 802. *Synop.* iii. 295. *J. B.* ii. 843. *Chab.* 272. *Hist. Oxon.* ii. 114. *Rupp. Flor. Jen.* 65. *Dill. Cat. Giff.* 51. *Buxb.* 232. Napus, Bunias, *Merc. Bot.* i. 52. *Phyt. Brit.* 79. Bunias sylvestris Lobelio, *Ger.* 181. *Emac.* 235. Bunias sive Napus sylvestris, *Park. Theat.* 865. *Mer. Pin.* 17. A. *Rape.* Gal. *Navet sauvage.* G. *Wilde Küben.* B. *Wilde Steek-raapen.* Inter segetes & in aggeribus fossarum. Ætate floret. *Usu.* Semen. *Vires.* Cum priore viribus convenit, quibus acrior est.

Ex hujus semine tuso & presso Oleum, nostratibus *Rape Oyl.* Gal. *huile de Navette.* G. *Küb. Dehl.* B. *Steek-raap oleye.* dictum cum eruditissimo nuper amico & vicino nostro elici censemus.

A. 3. Pseudo-bunium, *Offic.* Napus sylvestris Cretica, C. B. Pin. 95. *Park. Theat.* 865. A. *Candy Wild Navew.* Gal. *Navet sauvage de Candie.* G. *Candische wilde Küben.* B. *Wilde Steek-raapen uyt Candien.* In Insula Creta reperitur. *Usu.* Herba. *Vires.* Tormina atque stranguriam laterumque dolores sanat: strumas discutit cum sale & vino illita, *Diosc.*

Utrum Napi dulcis an sylvestris semina in compositione Theriacæ Venetiænæ usurpari debeant, inter eruditos magna est controversia. In Officinis nostris prioris semina præscribuntur, Græcos scilicet secutis, nam *Dioscorides* sylvestris alicujus speciei non meminit: Et *Andromachus senior*, qui dulcis semen Napi præscribit: *Matthiobus* etiam *Epist. lib.* quinto ad *Balthaserum* domestici Napi semen præstantius contra venena quam sylvestris affirmat. *Andromachus* filius enumerans simplicia medicamentum hoc ingredientia, sylvestrem speciem commendat, quod semina ejus acriora sint, proinde & efficaciora esse creduntur. Verum *Galenus lib.* 1. de *Antidotis*, ab utroque dissentit, & Pseudo-bunii semina in Pharmaci illius compositione utenda præscribit.

XII. De Sinapi.

NOta sunt, Sapor foliorum, sed præcipue seminum, fervidus & acerrimus; folia tam quæ in caulibus quàm quæ ad radicem aspera, flores lutei, quorum calices quam primum flores aperiuntur debescunt, & se aliquantulum expandunt. R. *Synop.* p. 111.

A. Sinapi, *Offic.* Sinapi sativum, *Ger.* 189. Sinapi sativum alterum, *Ger. Emac.* 244. Sinapi sativum secundum, *Raii Hist.* i. 803. *Synop.* iii. 295.

295. Sinapi Rapi folio, C. B. Pin. 99. Tourn. Inst. 227. Elem. Bot. 194. Boerb. Ind. A. ii. 13. Hist. Oxon. ii. 215. Sinapi fativum Rapi folio, Park. Theat. 831. Sinapi lativum vulgare Merc. Bot. i. 69. Phyt. Brit. 113. Sinapi siliquâ latiusculâ glabrâ, semine rufo, sive vulgare, J. B. ii. 855. Sinapi secundum vulgare, Mer. Pin. 113. Eruca Rapi folio, Rupp. Flor. Jen. 64. A. Common Mustard. Gal. Moutarde, Senevé. G. Senff. B. Zwarte Mostaert. In hortis & areis, inque aggeribus fossarum. Ufu. Semina rufa, parva, rotunda, saporis acris, amaricantis, fervidi. Vires. Calfacit & siccat, incidit, attenuat, attrahit. Ufus præcipuus in appetitu excitando, chylificatione promovenda: caput purgat. Extrinsecus in sinapismis, naribus inditum, vel in sinapismo adhibitum; tumores maturos aperit, sternutationem movet, Schrod.

A. 2 Sinapi album, Offic. Sinapi Apii folio, C. B. Pin. 99. Elem. Bot. 194. Sinapi semine albo, Merc. Bot. i. 69. Phyt. Brit. 113. Sinapi album, siliquâ hirsuta semine albo vel rufo, J. B. ii. 856. Raii Hist. i. 802. Synop. iii. 295. Sinapi Apii folio, siliquâ hirsutâ semine albo aut rufo, Hist. Oxon. ii. 216. Boerb. Ind. A. ii. 13. Tourn. Inst. 227. A. White Mustard. Gal. Moutarde blanche. G. Weiße Senff. B. Witte Mostaert. In agris, & aggeribus fossarum. Ufu. Semen. Vires. Cum priore viribus convenit.

A. 3. Rapistrum, Offic. Chab. 273. Rapistrum arvorum, Ger. 179. Emac. 233. Park. Theat. 862. Raii Hist. i. 802. Synop. iii. 295. Mer. Pin. 103. Merc. Bot. i. 64. Phyt. Brit. 103. Rapistrum flore luteo, J. B. ii. 844. C. B. Pin. 95. Dill. Cat. Giff. 56. Sinapi arvense præcox, semine nigro, Hist. Oxon. ii. 216. Tourn. Inst. 227. Boerb. Ind. A. ii. 13. Buxb. 303. Eruca arvensis vulgaris, Rupp. Flor. Jen. 64. A. Charlock. Gal. Moutarde sauvage. G. Wilder Kohl / Triller / Hedderich. B. Herik. Inter segetes frequens reperitur. Æstate floret. Ufu. Semen. Vires. Resiccantem autem ac extergentem, nonnihilque digerentem facultatem obtinet, urinam provocat, J. B.

In nostris Officinis (i. e. Germaniæ) substituitur Erythimo, Buxb.

XII. De Raphano.

Nota sunt, siliquæ, crassæ, fungosæ, membranz non interceptæ, at neque manifestè bivalves, R. H. p. 804.

A. 1. Raphanus hortensis, Radicula, Offic. Raphanus, J. B. ii. 846. Raphanus sativus, Ger. 183. Emac. 287. Raii Hist. 804. Synop. iii. 296. Raphanus vulgaris, Park. Theat. 861. Parad. 507. Raphanus minor oblongus, C. B. Pin. 96. Hist. Oxon. ii. 265. Tourn. Inst. 229. Elem. Bot. 196. Boerb. Ind. A. ii. 21. Rupp. Flor. Jen. 57. Buxb. 280. A. Radish. Gal. Raifort. G. Radiesß. B. Radys. In hortis seritur. Ufu. Radix, Semen. Vires. Aperit, abstergit, attenuat, Semen præcipue. Ufus præcipuus in calculo atterendo ac expellendo, Urina ac Mensibus ciendis, in obstructionibus Hepatis ac Lienis, &c. Schrod. Radix culinaria potissimum est.

A. 2. Armoracia, Offic. Schrod. Raphanus sylvestris, Ger. 185. Emac. 240. Rapistrum album articularum, Park. Theat. 863. Raii Hist. i. 805. Rapistrum flore albo siliquâ articulata, C. B. Pin. 95. Rapistrum flore albo, Mer. Pin. 103. Rapistrum flore Erucae foliis, Merc. Bot. i. 64. Phyt. Brit. 103. Rapistrum flore albo striato Sinapi agreste album Trago, J. B. ii. 852. Rapistrum flore albo striato, Chab. 273. Raphanistrum flore albo striato siliquâ articulata striatâ minore, Hist. Oxon. ii. 266. Tourn. Inst. 230. Elem. Bot. 197. Boerb. Ind. A. ii. 21. Dill. Cat. Giff. 116. Raphanistrum siliqua articulata glabra, majore & minore, Raii Synop. iii. 296. A. Wild Radish. Gal. grand Raifort. G. wilde Radiesß. B. wilde Radys. Inter segetes. Junio floret. Ufu. Radix. Vires. Calfacit & siccat, mucilaginem tartaream incidit, attenuat, resolvit, viscera aperit, diuretica, lithontriptica, & antiscorbutica est, Schrod.

XIV. De Eruca.

Hujus notæ sunt, Folia laciniata, glabra, siliquæ angulosæ, odor fætidus, R. H. p. 806.

A. 1. Eruca, Offic. Chab. 276. Eruca latifolia alba fativa Dioscoridis, C. B. i. in. 98. Tourn. Inst. 227. Elem. Bot. 193. Eruca fativa, Ger. 191. Emac. 246. Park. Parad. 502. Eruca fativa alba, Park. Theat. 816. Eruca major fativa, annua, flore albo, striato, J. B. ii. 859. Raii Hist. i. 806. Hist. Oxon. ii. 228. Boerb. Ind. A. ii. 15. A. Garden Rocket. Gal. Roquette. G. Rauder Kraut. B. Tamme Raket. In hortis seritur. Ufu. Semina parva, rotundiucula, flavescencia, parum compressa, saporis acris, subamari & ser-

fervidi. *Vires.* Calfacit & siccatur. Usus præcipuus in Venere stimulan-
da, ab Apoplexia præservanda, &c. *Schrod.*

A. 2. *Eruca sylvestris*, *Offic. Ger.* 191. *Emac.* 246. *Raii Hist.* i. 807. *Synop.* iii. 296. *Merc. Bot.* i. 34. *Phyt. Brit.* 39. *Eruca sylvestris vulgati-
or*, *Park. Theat.* 817. *Mer. Pin.* 36. *Eruca sylvestris major lutea*, caule aspe-
ro, *C. B. Pin.* 98. *Tourn. Inst.* 227. *Boerb. Ind. A. ii.* 15. *Eruca sylvestris major vulgati-
or fœtens*, *Hist. Oxon.* ii. 231. *Eruca tenui-
folia perennis flore luteo*, *J. B. ii.* 862. *Chab.* 276. *A. Wild Rocket.* *Gal. Roquette sauvage.*
G. *Wilde Krucke.* B. *Wilde Racket.* In mu-
ris. Junio floret. *Usu.* Semen. *Vires.* U-
rinam vehementius pellit, & est multo sativa
acrior, *Diosc.*

Sumuntur indiscriminatim, *Ind. Med.* xlviij.

XV. De Sinapistro.

Notæ sunt, *Folia laciniata, flores minores,
siliquæ breves & strictiores*, *R. H. p.* 808.

A. 1. *Erysimum*, *Offic.* *Erysimum vulgare*, *C. B. Pin.* 100. *Hist. Oxon.* ii. 218. *Tourn. Inst.* 228. *Elem. Bot.* 194. *Boerb. Ind. A. ii.* 14. *Rupp. Flor. Jen.* 65. *Dill. Cat. Giff.* 93. *Buxb.* 106. *Erysimum Dioscoridis Lobelii*, *Ger.* 198. *Emac.* 254. *Erysimum vulgare sive Irio*, *Mer. Pin.* 36. *Erysimum Tragi flosculis luteis*, juxta muros proveniens, *J. B. ii.* 863. *Irio sive Erysimum*, *Chab.* 278. *Merc. Bot.* i. 44. *Phyt. Brit.* 62. *Irio sive Erysimum vulgare*, *Park. Theat.* 833. *Eruca siliquâ cauli appressâ*, *Erysimum dicta*, *Raii Hist.* i. 810. *Eruca hirsuta siliquâ cauli appressâ Erysimum dicta*, *Synop.* iii. 298. A. *Hedge Mustard.* *Gal. Velar, Tortelle.* G. *Wegeesenff.* B. *Steen-Racket.* Ad sepes & muros, Julio floret. *Usu.* Herba, Semen. *Vires.* Calfacit & siccatur, attenuat, aperit, expectorat. Usus præcipuus in mucilagine contumaci Pulmonum atque Tussi chronica, *Schrod.*

A. 2. *Barbarea*, *Offic.* *Ger.* 188. *Emac.* 243. *Raii Hist.* i. 809. *J. B. ii.* 868. *Mer. Pin.* 14. *Barbarea, Pseudo-bunias*, *Merc. Bot.* i. 25. *Phyt. Brit.* 14. *Barbarea, Carperitaria*, *Chab.* 278. *Barbarea flore simplici*, *Park. Theat.* 819. *Eruca lutea latifolia, sive Barbarea*, *C. B. Pin.* 98. *Raii Synop.* iii. 297. *Eruca latifolia lutea seu Barbarea major & minor*, *Hist. Oxon.* ii. 230. *Nasturtium hybernum*, *Tbal.* 80. *Sisymbrium Erucae folio*, *Flore luteo*, *Elem. Bot.* 192. *Tourn. Inst.* 226.

Boerb. Ind. A. ii. 15. *Dill. Cat. Giff.* 64. *Rupp. Flor. Jen.* 63. *Buxb.* 305. A. *Winter Cresses.* *Gal. Herbe aux Charpentiers.* G. *St. Barbens-Kraut.* B. *Winter-Kerffe.* In muris, aggeribus, & juxta rivulos. Maio & Junio floret. *Usu.* Herba, Semen. *Vires.* Calida & acris est, urinam ciet, & cum Nasturtio viribus convenit; commendatur in Scorbuto, Succus in unguentis sordida & impura ulcera siccatur. Semen acre est, diureticum, & lithontripticum.

XVI. De Eryfimo.

Floribus luteis, siliquis longioribus, tenuibus & strictioribus à reliquis differt.

A. 1. *Camelina*, *Offic. Ger.* 213. *Emac.* 273. *Mer. Pin.* 19. *Camelina sive Myagrum alterum amarum*, *Park. Theat.* 868. *Myagrum siliqua longa*, *C. B. Pin.* 109. *Myagro affinis planta siliquis longis*, *J. B. ii.* 894. *Raii Synop.* iii. 298. *Myagro affinis planta siliquis longis & floribus parvis luteis*, *Chab.* 283. *Erysimum Galeno & Theophrasto*, *Raii Hist.* i. 811. *Eruca sylvestris latifolia*, *Folio integro*, *Flore luteo minore*, *Hist. Oxon.* ii. 229. *Turritis Leucii folio*, *Elem. Bot.* 191. *Tourn. Inst.* 224. *Boerb. Ind. A. ii.* 15. *Rupp. Flor. Jen.* 62. A. *Treacle Worm-seed.* *Gal. Camelina.* G. *Theriachs Wurm-Saamen.* B. *grote wilde Kerffe.* In locis putridis nonnunquam reperitur. Junio & Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Lumbricos necat & arcet, ventriculum roborat, venenum expellit, Paralyticos & Epilepticos juvat, ulcera oris sanat.

A. 2. *Erysimum latifolium*, *Offic.* *Erysimum latifolium majus glabrum*, *C. B. Pin.* 101. *Chom.* 105. *Tourn. Inst.* 228. *Elem. Bot.* 194. *Hist. Oxon.* ii. 218. *Erysimum Monspessulanum Sinapeos foliis*, *Raii Hist.* i. 812. *Boerb. Ind. A. ii.* 14. *Erysimum latifolium Neapolitanum*, *Park. Theat.* 298. *Raii Hist.* i. 811. *Synop.* iii. 298. *Erysimum Monspessulanum Sinapios foliis*, *Boerb. Ind. A. ii.* 14. *Erysimum hirsutum foliis Erucae*, *Flor. Pruss.* 69. *Sinapi sylvestre Monspessulanum*, lato folio, flosculo luteo minimo, siliquâ longissima, *J. B. ii.* 858. *Sinapi sylvestre Monspessulanum*, *Chab.* 274. A. *Broad-leaved Hedge Mustard.* *Gal. Velar.* G. *Wegeesenff.* B. *Wilde Kerffe.* In locis ficcis. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum Eryfimo vulgari viribus convenit.

A. 3. *Sophia Chirurgorum*, *Offic. Ger.* 910. *Emac.* 1068. *Park. Theat.* 830. *Merc. Bot.* i. 70. *Pbyt. Brit.* 116. *Mer. Pin.* 115. *Erysimum Sophia dictum*, *Raii Hist.* i. 812. *Synop.* iii. 298. *Nasturtium sylvestre tenuissimè divisum*, *C. B. Pin.* 105. *Nasturtium sylvestre tenuissimè divisum seu Nasturtium* *μυρικοειδές*, flore luteo minimo, *Hist. Oxon.* ii. 223. *Scripium Germanicum*, sive *Sophia quibusdam*, *J. l.* ii. 886. *Scripium Germanicum*, *Sium*, seu *Laver*, *Cbab.* 282. *Sisymbrium annuum Absinthii minoris folio*, *Tourn. Inst.* 226. *Boerb. Ind. A.* ii. 16. *Dill. Cat. Giff.* 76. *Buxb.* 304. *Accipitrina Rivini & Loniceri*, *Rupp. Flor. Jen.* 64. *Thalictrum Dodonæi*, *Lugd.* 1146. *Cardamine sylvestris tenuissimè divisus folius*, *H. Monsp.* A. *Fixweed.* *Gal. Talitron.* G. *Ceyste-Kraut.* B. *Fie-kruit.* In locis ruderatis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Siccatur & astringit, *Diarrhæas*, *Dysenterias*, & *Menses sistit.* *Extrinsecus ad Vulnera & Ulcera valet.*

XVII. De Cardamine.

NOtæ sunt, Flores albi, siliquæ angustæ, valvulis per maturitatem revolutis, dissidentibus, & semina cum impetu ejaculantibus, folia pinnata.

A. 1. *Cardamine*, *Offic. Ger.* 201. *Emac.* 259. *Raii Hist.* i. 814. *Synop.* iii. 299. *Merc. Bot.* i. 25. *Pbyt. Brit.* 20. *Mer. Pin.* 20. *Cardamine pratensis magno flore*, *Tourn. Inst.* 224. *Elem. Bot.* 191. *Boerb. Ind. A.* ii. 16. *Dill. Cat. Giff.* 49. *Rupp. Flor. Jen.* 62. *Buxb.* 54. *Nasturtium pratense*, magno flore, simpliciter, *Hist. Oxon.* ii. 223. *Nasturtium pratense*, magno flore, *C. B. Pin.* 104. *Nasturtium pratense majus*, sive *Cardamine latifolia*, *Park. Theat.* 825. *Iberis Fuchii*, sive *Nasturtium pratense sylvestre*, *J. B.* ii. 887. *Cbab.* 282. A. *Meadow Cresses.* *Gal. Cardamine*, *Cresson des Prez*, *Passerage sauvage.* G. *Grosse Feld-Kresse.* B. *Koekoek-blom.* In pratis. Aprili floret. *Ufu.* Herba, Flores. *Vires.* Calida & acris est, & *Nasturtii pollet viribus.* Flos in Convulsionibus laudatur ex MSS. D. *Tancred. Robinson*, M. D.

A. 2. *Nasturtium aquaticum*, *Offic. Nasturtium aquaticum vulgare*, *Park. Theat.* 1239. *Raii Hist.* i. 816. *Nasturtium aquaticum supinum*, *C. B. Pin.* 104. *Nasturtium aquaticum supinum flore albo*, *Hist. Oxon.* ii. 223. *Nasturtium aquaticum*, sive *Cratevæ Sium*, *Ger. Emac.* 257. *Mer. Pin.* 87. *Sium Cratevæ Erucæ folium*, *Merc. Bot.* i. 69. *Pbyt. Brit.* 114.

Sisymbrium Cardamine sive Nasturtium aquaticum, *J. B.* ii. 884. *Cbab.* 282. *Raii Synop.* iii. 300. *Sisymbrium aquaticum*, *Tourn. Inst.* 226. *Elem. Bot.* 192. *Boerb. Ind. A.* ii. 15. *Rupp. Flor. Jen.* 63. *Buxb.* 304. A. *Water Cresses.* *Gal. Cresson de fontaine.* G. *Brun-Kresse.* B. *Water-Kresse.* In aquis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Calfacit & siccatur, attenuat, aperit. *Ufus præcipuus in Calculo & Sabulo*, obstructione *Lienis*, *Hepatis*, ac *Mensium.* Specificè in *Scorbuto* commendatur, *Scirod.*

De Tetraperalis siliculosis seu capsulatis.

XVIII. De Raphanistro.

FLoribus albis, foliis magnis, integris, oblongis, radice repitricæ, vivaci, sapore acris, siliquis parvis, curtis, ab aliis plantis distinguitur, *R. Synop.* p. 115.

A. 1. *Raphanus sylvestris*, *Offic. Raphanus rusticanus*, *Cod. Med.* xcvi. *Ger.* 187. *Emac.* 241. *Park. Theat.* 860. *C. B. Pin.* 96. *Raii Hist.* i. 818. *Synop.* iii. 301. *Merc. Bot.* i. 64. *Pbyt. Brit.* 103. *Mer. Pin.* 102. *Hist. Oxon.* ii. 237. *Raphanus sylvestris*, seu *Armoracia multis*, *J. B.* ii. 851. *Raphanus sylvestris Armoracia*, *Cbab.* 474. *Armoracia Rivini*, *Rupp. Flor. Jen.* 74. *Cochlearia folio cubitali*, *Tourn. Inst.* 215. *Elem. Bot.* 184. *Boerb. Ind. A.* ii. 10. *Dill. Cat. Giff.* 66. *Buxb.* 77. A. *Horse Radish.* *Gal. grand Raifort.* G. *Merrettich.* B. *Meer-Radys.* In hortis. Junio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Calfacit & siccatur, incidit, attenuat, eademque cum *Raphano* qualitates habet, sed fortiores: tartaream mucilaginem incidit, specificè *Scorbuticis* prodest. *Calculum pellit*, *Menses ciet*, &c. *Schrod.*

A. 2. *Raphanus aquaticus*, *Offic. Raii Hist.* i. 818. *Ger.* 187. *Emac.* 240. *Park. Theat.* 1228. *Merc. Bot.* i. 63. *Pbyt. Brit.* 103. *Mer. Pin.* 102. *Raphanus aquaticus foliis in profundas laciniis divisus*, *C. B. Pin.* 97. *Prod.* iii. 8. *Raii Synop.* iii. 301. *Hist. Oxon.* ii. 237. *Raphanus aquaticus Tabernamontani*, *J. B.* 857. *Cbab.* 274. *Raphanus aquaticus Tabernamontani flore luteo*, *Cbab.* *Armoracia foliis laciniatis*, *Valck.* *Sisymbrium aquaticum foliis in profundas laciniis divisus*, sili-

quâ breviori, *Tourn. Inst.* 226. *Elem. Bot.* 193. *Boerb. Ind. A.* ii. 16. *Rupp. Flor. Jen.* 63. *Buxb.* 304. *A. Water Radish.* Gal. *Rai- fort d'eau*; G. *Wasser-Kettich.* B. *Water-Radys.* In fossis palustribus. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum priore à quibusdam viribus convenire creditur.

XIX. De Myagro.

Notæ sunt, Capsulæ tumidiore, flores lutei, semina subrotunda, R. *Meth. A.* p. 97. A. Myagrum, *Offic. Ger.* 213. *Emac.* 273. *Raii Hist.* i. 820. *Synop.* iii. 302. *Cbab.* 283. *Mer. Pin.* 82. Myagrum fativum, C. B. *Pin.* 109. *Park. Theat.* 867. Myagrum dictum Camelina, *J. B.* ii. 892. Myagrum majus seu fativum, *Hist. Oxon.* ii. 314. Myagrum sylvestre sive Pseudo-myagrum alterum, *Merc. Bot.* ii. 27. *Pbyt. Brit.* 78. Sesamum Tragi & Officinarum, *Volck. Flor. Nor.* 352. Alysson segetum foliis auriculatis acutis, *Tourn. Inst.* 217. *Elem. Bot.* 186. *Boerb. Ind. A.* ii. 4. *Dill. Cat. Giff.* 107. *Buxb.* 13. Alyssum segetum foliis auriculatis acutis flore & semine majore, *Rupp. Flor. Jen.* 69. A. Gold of Pleasure. Gal. *Myagrum batard.* G. *Lein oder Glachs-Dotter.* B. *Vlas-Dotter.* Inter segetes Lini invenitur frequens. *Ufu.* Semen. *Vires.* Contusum igne torrent, perunctisque virgis ad lucernarum lumina utuntur. Hoc pingui, scabritias corporis lævigari, atque expoliri constat, *Diosc.* Emplasticum vim obtinet, *Galen.* Officinæ vocant Sesamum, & utuntur semine, ex quibus etiam exprimitur oleum, *Buxb.*

XX. De Draba.

Notæ genericæ sunt, capsula tumida & subrotunda, flores albi, R. H. p. 821. A. Draba, *Offic.* Draba Dioscoridis, *Ger. Emac.* 274. Draba vulgaris, *Park. Theat.* 849. *Raii Hist.* i. 821. Draba umbellata, vel Draba major capitulis donata, C. B. *Pin.* 109. *Hist. Oxon.* ii. 313. Draba sive Arabis, *Cbab.* 295. Draba multis flore albo, *J. B.* ii. 939. Draba, Lepidium humile incanum arvense, *Tourn. Inst.* 216. *Elem. Bot.* 184. Thlaspi Draba dictum, *Buxb.* 318. A. Arabian Mustard, or Turkey Cresses. Gal. *Drave.* G. Arabischer Senff oder Türckische Kresse. B. Babiloonse Kresse. In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.*

Herba, Semen. *Vires.* Cum Ptisana coquitur herba in Cappadocia maximè. Semen aridum pro Pipere obsoniis admiscetur, *Diosc.*

XXI. De Cochlearia.

Notæ sunt, statura humilis, vascula modicè tumida, folia subrotunda, crassa, succulenta, semina globosa; locus maritimus, flores albi, R. *Synop.* p. 115.

A. 1. Cochlearia Batava, rotundifolia, hortensis, *Offic. Cochlearia,* *J. B.* ii. 942. *Cbab.* 297. *Raii Hist.* i. 822. *Synop.* iii. 302. *Mer. Pin.* 27. Cochlearia rotundifolia, *Ger.* 324. *Emac.* 401. Cochlearia folio subrotunda, C. B. *Pin.* 110. *Tourn. Inst.* 215. *Elem. Bot.* 184. *Boerb. Ind. A.* ii. 10. *Rupp. Flor. Jen.* 67. *Buxb.* 76. Cochlearia major rotundifolia sive Batavorum, *Park. Theat.* 285. Cochlearia major Batavica subrotundo folio, *Hist. Oxon.* ii. 308. Cochlearia rotundifolia sive Batava, *Merc. Bot.* ii. 19. *Pbyt. Brit.* 29. A. Garden Scurvy-grass. Gal. *Herbe aux cuillers,* *Cuillerée.* G. *Löffel-Blat.* B. *groot Lepel-blad.* In hortis frequens. Aprili floret. *Ufu.* Herba, Semen. *Vires.* Calfacit & siccatur; sale Volatili abundat, unde fixos & crudos humores spirituales ac volatiles reddit. Morbis illis medetur, qui à sale fixo nimis copioso originem ducunt, imprimis verò Scorbuto. Verùm cum partes illæ, in quibus præcipua vis & utilitas hujus plantæ consistit, admodum volatiles sint, & coctione facillè evanescent, succus herbæ expressus vel infusus efficacior esse videtur quàm decoctum, R. *Cat.* p. 74.

A. 2. Cochlearia Britannica marina, *Offic. Cochlearia Britannica,* *Ger.* 324. *Emac.* 401. Cochlearia Britannica folio sinuato, *Hist. Oxon.* ii. 308. Cochlearia folio sinuato, C. B. *Pin.* 110. *Raii Hist.* i. 833. *Synop.* iii. 303. *Tourn. Inst.* 215. *Elem. Bot.* 184. *Boerb. Ind. A.* ii. 10. Cochlearia vulgaris, *Park. Theat.* 285. *Mer. Pin.* 27. Cochlearia vulgaris longo & sinuoso folio, *Merc. Bot.* i. 29. *Pbyt. Brit.* 29. A. Sea Scurvy-grass. Gal. *Cuillerée de mer.* G. *See-Löffel-blad.* B. *Zee-Lepel-blad.* In maritimis. Aprili floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum priore viribus pollet. Vide plura in *Mollenbroecii Histor. Cochlear.*

XXII. De Nasturtio.

NOtæ sunt, sapor acris, odor acutus & nares feriens, folia plerumque variè incisa, R. Hist. p. 825.

A. Nasturtium hortense, *Offic. Ger.* 194. *Emac.* 250. *Park. Parad.* 500. *Raii Hist.* i. 825. Nasturtium, *Cbab.* 289. Nasturtium hortense vulgatum, *C. B. Pin.* 103. *Tourn. Inst.* 213. *Elem. Bot.* 182. *Boerb. Ind. A.* ii. 8. *Rupp. Flor. Jen.* 66. *Buxb.* 233. Nasturtium vulgare, *J. B.* ii. 912. Nasturtium vulgare, seu hortense tenuiter divisum, *Hist. Oxon.* ii. 300. A. Garden Cresses. *Gal. Cresson de jardin, Cresson Alenois, Nastord. G. Garten-Kresse. B. Tuin-Kers, sterke Kers.* In hortis feritur. Junio floret. *Ufu.* Herba, Semina parva, oblonga, sublucea, aliquantulum compressa, in cacumen desinentia. *Vires.* Semen attenuat, aperit, abstergit. Usus præcipuus est in tumido Lienè, mensibus obstructis, fœtuque mortuo expellendo; tartaream mucilaginem Pulmonum incidit, in Scorbuto & Hydropè confert, *Schrod. N. B.* Semen hujus Plantæ Pharmacopolis nostris pro semine Thalpeos frequenter venditur.

XXIII. De Iberide.

NOtæ sunt, Folia integra, serrata, odor acutus, sapor acris.

A. Iberis, *Offic. J. B.* ii. 948. Iberis, quibusdam Lepidium, *Cbab.* 196. Iberis latiore folio, *C. B. Pin.* 97. *Park. Theat.* 853. Iberis latiore folio serrato, *Hist. Oxon.* ii. 311. Iberis Cardamantica, *Ger.* 197. *Emac.* 253. Lepidium gramineo folio sive Iberis, *Tourn. Inst.* 216. *Elem. Bot.* 184. *Boerb. Ind. A.* ii. 9. Lepidium angustifolium Tournefortii, Iberis Officinarum S. Dale, *Rupp. Flor. Jen.* 67. A. *Sciatica Cresses. Gal. Passerage sauvage, Chasse-rage, Cresson sauvage. G. Wilde Kresse. B. Wilde Kerse met breede Bladeren.* In hortis botanicis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Similis est Nasturtio tum odore, tum gustu, tum viribus, sed minus desiccat, *Gal.*

XXIV. De Lepidio.

NOtæ sunt, Folia integra magna, flosculi parvi albi, siliquæ utidem parvæ, radix reptatrix, odor & sapor Piperis, R. *Synop.* p. 117.

A. Lepidium, Piperitis, *Offic. Lepidium latifolium, C. B. Pin.* 97. *Raii Hist.* i. 828. *Synop.* iii. 304. *Tourn. Inst.* 216. *Elem. Bot.* 184. *Rupp. Flor. Jen.* 67. Lepidium latifolium serratum, *Hist. Oxon.* ii. 312. *Boerb. Ind. A.* ii. 9. Lepidium Pauli, *J. B.* ii. 940. Lepidium Pauli & Plinii, Piperitis, *Cbab.* 296. Lepidium sive Piperitis, *Merc. Bot.* ii. 25. *Phyt. Brit.* 67. Lepidium Æginetæ, *Mer. Pin.* 71. Piperitis sive Lepidium vulgare, *Park. Theat.* 855. Raphanus sylvestris Officinarum, Lepidium Æginetæ Lobelio, *Ger.* 187. *Emac.* 241. A. *Dittander. Gal. Passerage. G. Pfeffer-Kraut. B. Groot Peper-Kruit.* Ad fluviorum ripas, sed rarius. *Ufu.* Folia. *Vires.* Vis foliorum acris & exsiccans, quapropter trita herba Ischiadicis præsentissimum est auxilium, inquit *Dioscorides.* Mulierculæ Burienses decoctum in cerevisia ad partum facilitandum propinant, *Park.* Commanducata pituitam elicit, & ad Scrophulas conducit.

XXV. De Alyssò.

NOtæ sunt, Fructus exiguus, gibbus, fœtus seminibus subrotundis, *Boerb. Ind. A.*

A. Alyssum, *Offic. Alysson incanum Serpylli folio minus, Tourn. Inst.* 217. *Elem. Bot.* 186. *Rupp. Flor. Jen.* 68. *Boerb. Ind. A.* ii. 3. Thlaspi Alysson dictum campestre minus, *C. B. Pin.* 107. *Hist. Oxon.* ii. 291. Thlaspi minus quibusdam, aliis Alysson minus, *J. B.* ii. 928. *Raii Hist.* i. 829. Thlaspi minus quibusdam flore luteo: Alysson minus multis, *Cbab.* 292. Thlaspi Græcum, *Ger.* 205. *Emac.* 263. Thlaspi arvense minus luteum, *Park. Theat.* 838. A. *Small Mad-wort. Gal. Petit Thlaspi des prez. G. Klein Schildbesem-Kraut. B. Kleine Veld-Thlaspi.* In glareosis. Aprili & Maio floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Decoctum singultus sine Febri potu discutit, cum melle trita vitia cutis in facie & lentigines emendat. Contusa in edulio rabiei canis mederi putatur, *Diosc.*

Alyssi nomine plurimæ donantur plantæ tum à veteribus tum à recentioribus. Descriptione *Dioscoridis* plantam hic propositam Alyssum esse existimo, ut ex descriptione subnexa persuasus sum, non speciem illam *Leucoii*, cui *Dodonæus* & *Lobelius* id nomen attribuunt.

Alysson exiguus frutex est, unicus, subasper, rotundis foliis: fructu duplicium scutorum effigie, in quo est semen latum. In montibus & asperis locis emicat.

Alyssum Galeni in capite de Marrubio, cujus species est, superius exhibui. Alysson Plinii ab utroque differt, ut quod ad stellatarum tribum pertinet, & Mollugo appellamus, quantum ex descriptione ejus colligere licet.

XXVI. De Thlaspi.

NOtae sunt, vascula seminalia compressa; membrana cellulas determinans ad latitudinem seu planum filiquae transversa, semen acre, R. Synop. p. 117.

A. 1. Thlaspi, *Offic.* Thlaspi Dioscoridis, *Ger.* 204. *Emac.* 262. *Raii Hist.* i. 831. *Synop.* iii. 305. *Mer. Pin.* 117. Thlaspi Drabae folio, *Park. Theat.* 835. Thlaspi Dioscoridis, Drabae aut Camelinae folio, *Merc. Bot.* i. 72. *Phyt. Brit.* 120. Thlaspi arvensis filiquis latis, *C. B. Pin.* 105. *Tourn. Inst.* 212. *Boerb. Ind.* A. ii. 7. *Dill. Cat. Giff.* 72. *Rupp. Flor. Jen.* 66. *Buxb.* 317. Thlaspi arvensis siliculis latis, *Hist. Oxon.* ii. 293. Thlaspi cum filiquis latis, *J. B. ii.* 923. *Elem. Bot.* 181. Thlaspi cum filiquis latis, floribus Bursae pastoris albidis, *Chab.* 291. A. *Treacle Mustard.* Gal. *Senévé sauvage.* G. *Besent-Kraut / Wauren-Gess.* B. *Boere-Kers.* In arvis, sed rarius. Junio floret. In *Ufu* sunt semina parva, nigra, oblonga, sapore acri. *Vires.* Siccatur & abstergit. *Ulus* praecipuus in internis abscessibus rumpendis, mentibus ciendis, Ischiadicis affectibus curandis, &c. *Schrod.*

A. 2. Thlaspi, *Chab.* 290. Thlaspi vulgare, *Offic. Merc. Bot.* i. 72. *Phyt. Brit.* 121. Thlaspi vulgatissimum, *Ger.* 204. *Emac.* 262. *Mer. Pin.* 121. Thlaspi vulgatius, *J. B. ii.* 261. *Raii Hist.* i. 830. *Synop.* iii. 305. *Tourn. Inst.* 212. *Elem. Bot.* 181. *Rupp. Flor. Jen.* 66. *Dill. Cat. Giff.* 81. Thlaspi Mithridaticum seu vulgatissimum, Baccariae folio, *Park. Theat.* 835. Thlaspi arvense, Vaccariae incano folio majus, *C. B. Pin.* 106. *Boerb. Ind.* A. ii. 7. *Hist. Oxon.* ii. 294. *Buxb.* 316. A. *Mithridate Mustard.* Gal. *Thlaspi, Taraspic.* G. *Wauren-Kresse.* B. *Boere-Kers.* In arvis inter segetes. Junio floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Cum precedente viribus convenit.

XXVII. De Bursa pastoris.

Cujus nota, capsula Bursa seu trianguli isosceles (ut loquitur D. Tournefortius) figura, sapor fatuus, R. Meth. A. p. 99.

A. Bursa pastoris, *Offic. Ger.* 214. *Emac.* 276. *Mer. Pin.* 17. Bursa pastoris major vulgaris, *Park. Theat.* 866. Bursa pastoris major, *Merc. Bot.* i. 24. *Phyt. Brit.* 18. Bursa pastoris major folio sinuato, *C. B. Pin.* 108. *Rupp. Flor. Jen.* 68. *Tourn. Inst.* 216. *Elem. Bot.* 185. *Boerb. Ind.* A. ii. 9. *Buxb.* 48. Bursa pastoris major capsula cordata, foliis laciniatis, *Hist. Oxon.* ii. 304. Bursa pastoria, *J. B. ii.* 936. *Chab.* 295. *Raii Synop.* iii. 306. *Dill. Cat. Giff.* 45. Thlaspi fatuum, Bursa pastoris dictum, *Raii Hist.* i. 838. *Synop.* ii. 176. A. *Shepberds Purje.* Gal. *Ta-bouret, Bourse à berger.* G. *Zaschen-Kraut.* B. *Herders-tas.* Ad vias. *Ufu.* Herba. *Vires.* Refrigerat & siccatur, adstringit & constipat. Hinc valet in Haemorrhagia narium, exputione sanguinis, Diarrhoea, Dysenteria, Fluxu nimio mulierum, &c. *Schrod.*

XXVIII. De Brassica marina.

Foliis carnosissimis cum Brassica convenit, floribus albis, capsulis subrotundis monospermis in axamen excurrentibus ab eadem differt, R. Meth. A. p. 99.

A. Brassica sylvestris, *Offic.* Brassica maritima, *Raii Hist.* i. 838. Brassica maritima monospermos, *C. B. Pin.* 112. Brassica marina Anglica, *Ger.* 248. *Emac.* 315. *Mer. Pin.* 16. Brassica marina monospermos, *Park. Theat.* 270. *Merc. Bot.* i. 24. *Phyt. Brit.* 16. Brassica monospermos Anglica, *J. B. ii.* 830. *Chab.* 270. Brassica major repens, multiflora, alba, monospermos, *Hist. Oxon.* ii. 209. Crambe maritima Brassicae folio, *Tourn. Inst.* 211. *Elem. Bot.* 181. *Boerb. Ind.* A. ii. 1. *Raii Synop.* iii. 307. A. *Sea-Colewort.* Gal. *Cbou-marin sauvage d'Angleterre.* G. *Englischer-Kohl.* B. *Englische Kool, Zee-Kool.* In arenosis maris littoribus. Julio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Vulnera illitu conglutinat, & inflammationes, tumoresque discurit, *Diosc.*

Tres Brassicarum species à *Dioscoride* memorantur; fativa, sylvestris, & marina. Quarum duae à nobis jamjam editae sunt, nimirum Brassica fativa, p. 201. & marina in capite de Convolvulo, p. 183. Brassica sylvestris quid sit, restat ut inquiramus. Descriptio ejus apud *Dioscoridem* adeo brevis est, & succincta, ut dissolutionem aliquam inter Botánicos pepererit, varias plantas pro ea sumentes; inter quas, quam hic exhibeo, *Dioscorideana* hirsutiae excepta, quae *Dioscoridis* planta à se tradita attribuit, in nostra autem desideratur, notis omnibus convenit. XXIX. De

XXIX. De Glasto.

NOtae sunt, Folia ad tingendum utilia, siliqua compressa, late, pendula, per maturitatem nigra, R. Hist. p. 842.

A. Ifatis, Glastum, Offic. Ifatis fativa vel latifolia, C. B. Pin. 113. Tourn. Inst. 211. Elem. Bot. 180. Boerb. Ind. A. ii. 3. Hist. Oxon. iii. 285. Ifatis, sive Glastum fativum, J. B. ii. 909. Ifatis, sive Glastum, Chab. 288. Glastum, Ifatis, Merc. Bot. i. 38. Glastum fativum, Ger. 394. Emac. 491. Park. Theat. 600. Raii Hist. i. 842. Synop. iii. 307. Mer. Pin. 46. Phyt. Brit. 48. Glastum, sive Ifatis, Rupp. Flor. Jen. 50. A. Woad. Gal. Pastel, Guesde. G. Weid. B. Houw. In arvis feritur. Junio floret. Usu. Herba. Vires. Siccat, & astringit. Vulneraria est insignis; vulnera conglutinat; Sanguinis profluvia, Menesesque sistit.

XXX. De Ambrosia Campestris.

FOlia & odore Nasturtii cum ea convenit, quamvis siliquis bispidis seu verrucosis ab eodem differat. Siliquae compressae in duas cellulas dividuntur, quarum singula singula semina continent, R. Meth. A. p. 98.

A. Ambrosia campestris, Offic. Ambrosia campestris repens, C. B. Pin. 138. Coronopus Ruellii, Ger. 346. Emac. 427. Mer. Pin. 30. Raii Hist. i. 843. Coronopus recta vel repens Ruellii, Park. Theat. 502. Coronopus sylvestris, sive Nasturtium verrucarium, Cod. Med. xli. Coronopus Ruellii, seu Nasturtium verrucosum, J. B. ii. 919. Rupp. Flor. Jen. 67. Coronopus Ruellii, Cornu cervi alterum vulgi, Merc. Bot. i. 31. Phyt. Brit. 31. Nasturtium verrucosum, Coronopus Ruellii, Chab. 290. Nasturtium verrucosum capsula bivalvi, aspera, seu hirsuta, Hist. Oxon. ii. 302. Nasturtium sylvestre capsulis cristatis, Tourn. Inst. 214. Elem. Bot. 183. Boerb. Ind. A. ii. 12. Nasturtium supinum capsulis verrucosis, Raii Meth. A. 98. Synop. iii. 304. Dill. Cat. Giff. 162. Nasturtium affinis monospermum, capsula verrucosa, Pluk. Almag. 262. A. Schweine-Cressen. Gal. Ambrosie. G. Schweine-Kresse. Ambrosie-kruit. In uliginosis. Junio floret. Usu. Herba. Vires. Cum Nasturtio viribus, ut facie convenire creditur.

De Herbis flore tetrapetalo anomalis.

I. De Papavere.

NOtae sunt, Florum petala ampla, tenuia, fugacia, succus lacteus, aut flavus, acer; calyx floris bifolius, seu bivalvis, caducus; vis narcotica, Raii Synop. pag. 121.

A. i. Papaver album, Offic. Papaver hortense semine albo, fativum Dioscoridi, album Plinio, C. B. Pin. 170. Raii Hist. i. 853. Tourn. Inst. 237. Elem. Bot. 203. Boerb. Ind. A. 279. Rupp. Flor. Jen. 55. Papaver fativum album, Ger. 296. Emac. 369. Papaver simplex album fativum, Park. Theat. 365. Papaver hortense simplex semine albo, Hist. Oxon. ii. 275. Papaver fativum, J. B. iii. 390. Buxb. 250. Papaver, Chab. 459. A. White Poppy. Gal. Pavot blanc. G. Weiser Wehn. B. Mannekop met enkelde blom en wit Zaet. In hortis feritur. Julio floret. Usu. Folia, flores, capita, semina; succus densatus, Opium, Offic. Est substantia ponderosa, densa, inflammabilis, & ardens, partim resinosa, partim gummosa, nigricans, odore soporiferum, ac graveolens, sapore amarum & acre. Incisione capitum è vulnere facto sponte exstillat lac seu succus, quod calore solis concresecit. A Turcia ad nos adfertur. Vires. Herba, capita, & semina refrigerare & humectare vulgo feruntur. Usus praecipuus in somno conciliando, in affectibus pectoris, ac pulmonum, ac imprimis in tussi, raucedine, phthisi; hinc & in fluxu alvi. Extrinsecus in dolore leniendo, somno introducendo, &c. Schrod. Opium anodynum, narcoticum, & sudorificum est; frigidum esse non potest, cum sit amarum, & inflammabile, cumque ex distillatione oleum & salem volatilem praebet. Constat enim (ut alii volunt) ex particulis acribus, aëriis, spirituosis, salinis, & etiam viscosis; anodynum est, quod particulis suis viscosis involvit particulas sanguinis acres dolores excitantes: narcoticum, seu hypnoticum, quia particulis suis viscosis spiritus animales implicat, & sistit: sudorificum, quia particulis spirituosis sudores excitat. Verum, secundum aliorum opinionem, contra sudores phthysicorum, ac in Sudore Anglico dicto, utile est; quia in hisce affectibus spiritus sunt adeo subtiles, ut aëre possint contineri; hos autem opiata fixant. Alii ajunt,

contineri in eo sulphur quoddam narcoticum, quod cum sit spirituosum, & etiam sulphureum acidum, inde fixantur spiritus animales, & sanguis incrassatur. Vomitus excitat in corporibus salinis, & biliosis, ex concursu sulphuris cum sale.

A. 2. Papaver nigrum, *Offic.* Papaver fativum nigrum, *Ger. Emac.* 370. Papaver fativum simplex nigrum, *Park. Theat.* 366. Papaver hortense nigro semine, sylvestre Dioscoridi, nigrum Plinio, *C. B. Pin.* 170. *Raii Hist.* i. 853. *Tourn. Inst.* 237. *Elem. Bot.* 203. *Boerb. Ind. A.* 279. *Rupp. Flor. Jen.* 55. Papaver hortense simplex semine nigro, *Hist. Oxon.* ii. 275. A. Black Poppy. *Gal. Pavot noir.* G. Schwarzer Mohr. B. Tamme Heul, met swart Zaet. In hortis seritur. Junio floret. *Ufu.* Folia, flores, capita, semina. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

A. 3. Papaver rubrum, Rhœas & erraticum, *Offic.* Papaver, Rhœas, *Ger.* 299. *Emac.* 371. *Raii Hist.* i. 855. *Mer. Pin.* 90. *Merc. Bot.* i. 56. Papaver erraticum, *Phyt. Brit.* 87. Papaver erraticum Rhœas, sive sylvestre, *Park. Theat.* 367. Papaver erraticum majus *ind.* Dioscoridi, Theophrasto, & Plinio, *C. B. Pin.* 171. *Tourn. Inst.* 238. *Elem. Bot.* 203. *Boerb. Ind. A.* 279. *Rupp. Flor. Jen.* 56. *Buxb.* 250. Papaver erraticum rubrum campestre, *J. B.* iii. 395. *Dill. Cat. Giff.* 98. Papaver erraticum majus, sive *ind.*, *Hist. Oxon.* ii. 277. Papaver erraticum; Papaver Rhœas, *Chab.* 459. Papaver laciniato folio, capitulo brevior, glabro, annuum, Rhœas dictum. *Raii Synop.* iii. 308. A. Red Poppy or Corn-Rose. *Gal. Pavot rouge, Pavot sauvage, Coquelicoq.* G. Klapper-Rosen / Korn-Rosen. B. Klapper-rozen, Koorn-rozen. Rooden Heul, Kanter-bloemen, wilde Heul. Inter segetes, Junio floret. *Ufu.* Flores. *Vires.* Refrigerat valide, somnum conciliat, dolorem fedat. *Ufus* præcipuus in febris, pleurisi, cui specificè prodest, angina, &c. *Schrod.* Præparatur Aqua, Syrupus.

A. 4. Argemone, *Offic.* Argemone capitulo longiore, glabro, *Mor. Enalud.* 233. *Raii Hist.* i. 856. *Hist. Oxon.* ii. 279. Papaver laciniato folio, capitulo longiore, glabro. *Raii Fas.* 18. Papaver erraticum capite longissimo, glabro, *Tourn. Inst.* 238. *Elem. Bot.* 203. *Rupp. Flor. Jen.* 56. *Buxb.* 250. *Boerb. Ind. A.* 280. Papaver Argemone dictum, capitulo longiore, glabro, *Herm. Cat.* 476. Papaver laciniato folio, capitulo longiore, glabro, seu Argemone capitulo longiore glabro, *Raii Synop.* iii. 309. A. Long-headed Poppy. *Gal.*

Argemone. G. Wilder Mehn. B. Engelse wilde bastort - Heul. In aggeribus fossarum. Junio floret. *Ufu.* Folia, succus, Vires. Folia illitu inflammationes compescunt. Succus argema, & nubeculas expurgat, *Diosc.*

Planta, quam hæc pro Argemone exhibeo, proximè accedit, si non prorsus eadem sit cum *Dioscoridea*, cujus descriptionem subjungo: "Argemone in totum sylvestri Papaveri similis est. Folia habet Anemones, divisa; florem puniceum, caput in cauliculo Papaveris Rhœadis, oblongius, & summis partibus latum; radicem rotundam; succum croci colore, acrem dimittit."

II. De Papavere corniculato.

Notae sunt, Flos tetrapetalus, calyx bifolius, caducus, siliqua longa, bivalvis septo medio haerentibus, fusa seminibus subrotundis, *Boerhaav. Ind. A.*

A. Papaver corniculatum, *Offic.* *Chab.* 460. Papaver corniculatum luteum, *J. B.* iii. 398. *Park. Theat.* 261. *Raii Hist.* i. 857. *Synop.* iii. 309. Papaver corniculatum luteum *ind.* Dioscoridi, & Theophrasto, sylvestre, Ceratitis, Plinio, *C. B. Pin.* 171. *Hist. Oxon.* ii. 273. Papaver corniculatum flore luteo, *Merc. Bot.* i. 56. *Phyt. Brit.* 87. Papaver cornutum flore luteo, *Ger.* 294. *Emac.* 367. *Mer. Pin.* 90. Glaucium flore luteo, *Tourn. Inst.* 254. *Elem. Bot.* 221. *Boerb. Ind. A.* 305. *Rupp. Flor. Jen.* 56. A. Yellow-horned Poppy. *Gal. Pavot cornu.* G. Gehörnter Mehn mit gelben Blüthen. B. Geboornde Heul met gele blom. In arenosis maritimis. Junio floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Cum præcedentibus viribus convenit.

III. De Chelidonio.

Notae sunt, Flos parvus, luteus, siliqua bivalva, foliis laciniatis, succo flavo, acri turgens.

A. 1. Chelidonium majus, *Offic.* *Ger.* 911. *Emac.* 1096. *Chab.* 484. *Merc. Bot.* i. 28. *Phyt. Brit.* 27. *Raii Hist.* i. 858. Chelidonium majus vulgare, *Park. Theat.* 616. *C. B. Pin.* 144. *Hist. Oxon.* ii. 257. *Dill. Cat. Giff.* 56. *Tourn. Inst.* 231. *Elem. Bot.* 193. *Buxb.* 68. *Boerb. Ind. A.* 305. *Merc. Pin.* 26. Chelidonia

lidonia, *J. B.* iii. 482. Chelidonium, sive Chelidonia, *Rupp. Flor. Jen.* 56. Papaver corniculatum luteum Chelidonia dictum, *Raii Synop.* iii. 309. A. *Celandine.* Gal. *Eckaire*, grande *Cbelidoine*, *Felougne.* G. *Schwalben-traut.* B. *Schelle-kruit.* In locis ruderatis. Aprili floret. *Usu.* Radix, herba. *Vires.* Calfacit, & siccat; validè abstergit, attenuat; saporis est acris, & amari; vilum acuit; bilem per alvum, & urinam educit: Hinc conducit in ictero, obstructione lienis & hepatis, ureterum, &c. *Schrod.* Non tuto intus assumitur propter acrimoniam, *Buxb.*

A. 2. Glaucium, *Offic.* Argemone Mexicana, *Tourn. Inst.* 239. *Elem. Bot.* 204. *Boerb. Ind. A.* 280. Papaver spinosum, C. B. *Pin.* 171. *Prod.* 92. *J. B.* iii. 397. *Ger. Emac.* 401. *Raii Hist.* i. 856. Papaver spinosum campestre, *Cbab*, 459. Papaver spinosum Americanum, *Parkinson. Theat.* 366. Papaver spinosum luteum, foliis venis albis notatis, *Hist. Oxon.* ii. 277. Chicaloti seu Spina, Papaver spinosa, *Hern.* 215. A. *Purging-Tbistle.* Gal. *Pavot epineux.* G. *Purgierende Distel.* B. *Doornachtige Heul.* In hortis Botanicorum colitur. Julio & Augusto floret. *Usu.* Succus Glaucium dictus. *Vires.* Ad oculorum medicamenta, utpote cum per initia refrigeret, *Diosc.*

Quinetiam Glaucium succus est à *Dioscoride* memoratus, verum è quamam planta emanat vel exprimitur, inter Botanicos controversatur. Ego ad hanc plantam præ aliis cum C. *Baubino* referendum puto, *Dioscoridis* descriptione, quam hic subjungo, ut ita opiner inductus: "Glaucium succus est herbæ, quæ ad Hierapolim Syriæ nascitur; foliis ferè corniculati Papaveris, pinguioribus tamen, in terram sparsis, odoris tetri, gustus amari; tota croceo succo madet. Folia in olla fistili, semifrigidis clibanis calfaciunt indigenæ, usque dum flaccescant; deinde contulsis succum exprimunt."

IV. De Tithymalo.

Nota sunt, Vasculum seminale tricocum in summo stylo, succus lacteus, acer, *Raii Synop.* pag. 124.

A. 1. Esula major, *Offic.* Esula major Germanica, *Ger.* 404. *Emac.* 501. *Mer. Pin.* 37. *Arc. Bot.* i. 34. *Phyt. Brit.* 39. Esula palustris, *Ricin. Tet. Irr.* *Rupp. Flor. Jen.* 219. Tithymalus palustris, sive Esula major Germanica, *Park. Theat.* 188. Tithymalus magnus

multicaulis, sive Esula major, *J. B.* iii. 671. *Raii Hist.* i. 864. *Buxb.* 319. Tithymalus palustris fruticosus, C. B. *Pin.* 292. *Hist. Oxon.* iii. 341. *Tourn. Inst.* 87. *Boerb. Ind. A.* 256. A. *German Spurge.* Gal. *Grande Esule.* G. *Grosse Wolfs-Milch.* B. *groote Wolfs-Melk.* In hortis botanicis colitur. *Usu.* Radix oblonga, pollicem crassa, foris fusca, intus pallida, lacte acerrimo, purgante, & nauseoso turgida. *Vires.* Pituitam validissimè, præcipuè per inferiora purgat, & non sine cautione usurpatur. E radicebus, herbis, & lacteo succo, unguentum efficacissimum ad versus scabiem capitis contagiosam confici potest; estque hoc singulare quoddam unguentum, *Hist. Ox.*

N. B. Hæc cum sequentibus 3. 4. 5. 8. 9. 11. & 15. indiscriminatim sumi possunt, *Ind. Med.*

A. 2. Esula minor, Pityusa, *Offic.* Esula Rivini & Officinarum, *Rupp. Flor. Jen.* 218. Tithymalus foliis Pini, fortè Dioscoridis Pityusa, C. B. *Pin.* 292. *Tourn. Inst.* 86. *Boerb. Ind. A.* 257. *Hist. Oxon.* iii. 337. Tithymalus Pineus, *Ger.* 402. *Emac.* 499. Pityusa, Tithymalus pinea sive Esula minor, *Park. Theat.* 192. Tithymalo Cyparissæ similis, Pityusa multis, *J. B.* iii. 665. *Raii Hist.* i. 867. A. *Pine-Spurge.* Gal. *Petite Esule.* G. *kleine Wolfs-Milch.* B. *kleine Spurge.* In hortis frequens. *Usu.* Radix, cortex radiceis, & folia. Radix est oblonga, Esulâ majori tenuior, foris fusca, intus ex flavo albescens, saporis paulò acrioris. *Vires.* Gustatu linguam & fauces ignea acrimonia adurit, assumpta verò tanta cum vehementia, & simul molestia, Hydropicorum aquas per vomitus, ac sedes exterminat, ut non sine cautione usurpanda sit. Esulæ utræque corriguntur maceratione in acidis.

A. 3. Cataputia minor, Lathyrus, *Offic.* Cataputia minor, *Raii Hist.* i. 866. Lathyrus major, C. B. *Pin.* 293. Lathyrus major hortenstis, *Park. Theat.* 191. Lathyrus, sive Cataputia minor, *Ger. Emac.* 503. *J. B.* iii. 880. Tithymalus latifolius Cataputia dictus, *Hern. Hort. Lugd. Fat.* 599. *Tourn. Inst.* 86. *Elem. Bot.* 74. *Boerb. Ind. A.* 255. *Buxb.* 321. Tithymalus major annuus glaucifolius, *Hist. Oxon.* iii. 339. Esula major, *Ricin. Tet. Irr.* *Rupp. Flor. Jen.* 219. A. *Garden-Spurge.* Gal. *Esurge.* G. *Spring-traut.* B. *Spring-kruit.* In hortis frequens oritur. *Usu.* Semina seu grana oblonga, rotunda, Pisto majora, includentia sub pellicula corticosa nucleum album, pinguem, saporis subdulcis, acris, nauseosi. *Vires.* Vim habent catharticam, validam: Hæc grana,

grana, ut & aliæ Tithymalorum species, in usum raro veniunt.

Grana 12. vel 14. tusa, vinoque pota, totum corpus commovent; alvum purgant; pituitam, & bilem ducunt; vomitiones potenter provocant; phlegma, choleram, & melancholiam adducunt, *Trag.*

A. 4. Tithymalus amygdaloides angustifolius, *Ind. Med.* xlix. *Tourn. Inst.* 86. *Buxb.* 320. Tithymalus characias angustifolius, *Ger.* *Emac.* 500. *Hist. Oxon.* iii. 336. *Park. Theat.* 187. Tithymalus maritimus folio Linariæ, *Herm. Flor.* ii. 116. *Boerb. Ind. A.* 256. Tithymalo maritimo affinis, Linariæ folio, *C. B. Pin.* 256. Esula folio Amygdali angusto, *Rupp. Flor. Jen.* 220. Alypum Matthioli, Tithymalo affinis, *J. B.* iii. 676. *Chab.* 535. A. *Narrow-leaved Wood-Spurge.* Gal. *Titimale.* G. *Wolffs-Milch mit schmalen Mandel-Blättern.* B. *Wolfs-melk met smalle bladeren.* In sylvis, & dumetis. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum reliquis convenire creditur.

A. 5. Tithymalus, *Offic.* Helioscopius, *Ger.* 313. *Emac.* 498. *Park. Theat.* 189. *C. B. Pin.* 291. *Raii Hist.* i. 869. *Synop.* iii. 313. *Mer. Pin.* 118. *Merc. Bot.* i. 72. *Phyt. Brit.* 121. *Buxb.* 320. *Tourn. Inst.* 87. *Elem. Bot.* 74. *Hist. Oxon.* iii. 339. Tithymalus helioscopius sive solisequus, *J. B.* iii. 663. *Chab.* 533. Tithymalus subrotundus foliis majoribus, crenatis, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 600. *Boerb. Ind. A.* 256. *Dill. Cat. Giff.* 78. Esula foli-sequa, *Rivini. Irr. Tet. Rupp. Flor. Jen.* 219. A. *Sun-Spurge, or Wart-wort.* Gal. *Titimale suivant le Soleil.* G. *Seemannswendel / Wolffs-milch.* B. *Zonne-wende, Wolfs-melk.* In hortis frequentissima est. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum Tithymalis viribus convenit. Succus ad Verrucas commendatur, *R. Cat.* p. 286.

A. 6. Tithymalus characias, *Offic.* Tithymalus characias Monspeliensium, *Ger.* 403. *Emac.* 499. *Park. Theat.* 186. *Raii Synop.* iii. 512. Tithymalus characias rubens peregrinus, *C. B. Pin.* 290. *Hist. Oxon.* iii. 335. *Tourn. Inst.* 85. *Elem. Bot.* 73. Tithymalus amygdaloides seu characias, *J. B.* iii. 672. *Chab.* 534. *Raii Hist.* 864. Esula characias rubens; *Rivini.* A. *Wood-Spurge.* Gal. *Titimale male.* G. *Vremde / roeke Wolffs-Milch.* B. *Vremde roede Wolfs-melk.* In saxosis Galliæ & Italiæ nascitur. Martio floret. *Ufu.* Radix, folia, & semina acrem, & urentem facultatem obtinent. Succus alvum purgat vehementius, *Diosc.*

A. 7. Tithymalus myrtilites, *Offic.* Tithymalus myrsinites sive myrtilites, *Chab.* 534. Ti-

thymalus myrsinites, *J. B.* iii. 674. *Park. Theat.* 187. *Raii Hist.* i. 865. Tithymalus myrsinites latifolius, *C. B. Pin.* 290. *Hist. Oxon.* iii. 337. *Boerb. Ind. A.* 256. Tithymalus myrtifolius, *Ger.* 402. Tithymalus myrtifolius, latifolius, *Ger. Emac.* 499. Esula foliis Myrti, *Rivini. Irr. Tet. A. Myrtle-Spurge.* Gal. *Titimale femelle.* G. *Wurthen Wolffs-Milch.* B. *Myrten Wolfs-melk.* In Calabria & Sicilia provenit. Æstate floret. *Ufu.* Radix, folia, semen, succus *Vires.* Consimilem antedicto sortiuntur facultatem, *Diosc.*

A. 8. Tithymalus sylvaticus lunato flore, *Ind. Med.* xlix. *C. B. Pin.* 190. *Tourn. Inst.* 85. *Elem. Bot.* 74. *Boerb. Ind. A.* 257. *Hist. Oxon.* iii. 335. Tithymalus lunato flore Columnæ, *Park. Theat.* 187. *Raii Hist.* i. 871. Tithymalus sylvaticus toto anno folia retinens, *J. B.* iii. 671. *Chab.* 534. A. *Ever-green Wood-Spurge.* Gal. *Titimale des Bois.* G. *Wolffs-Milch von den Buschen.* B. *Wild Wolfs-melk.* In sylvis. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum præcedentibus convenit.

A. 9. Tithymalus Myrsinites fructu verrucæ simili, *C. B. Pin.* 291. *Tourn. Inst.* 84. *Elem. Bot.* 74. *Ind. Med.* xlix. Tithymalus verrucosus, *J. B.* iii. 673. *Raii Hist.* i. 871. *Synop.* iii. 312. Tithymalus verrucosus Dalechampii, *Park. Theat.* 187. A. *Rough-fruited Spurge.* Gal. *Titimale dont le fruit est semblable à une verrue.* G. *Wolffs-milch voll Wrasen.* B. *Wolfs-melk.* In arvis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum prioribus convenit.

A. 10. Tithymalus paralius, *Offic.* *J. B.* iii. 674. *Chab.* 534. *Ger.* 401. *Emac.* 498. *Raii Hist.* i. 865. *Synop.* iii. 312. *Merc. Bot.* i. 72. *Phyt. Brit.* 121. *Mer. Pin.* 118. Tithymalus paralius sive maritimus, *Park. Theat.* 184. Tithymalus maritimus, *C. B. Pin.* 291. *Hist. Oxon.* iii. 337. *Tourn. Inst.* 87. *Elem. Bot.* 74. Esula marina Linariæ folio, *Rivini. Irr. Tet. A. Sea-Spurge.* Gal. *Titimale marin.* G. *See Wolffs Milch.* B. *Zee-Wolfs-melk.* In arenosis maritimis. Junio floret. *Ufu.* Tota planta. *Vires.* Similes ad usus reconditur.

A. 11. Tithymalus cyparissias, *Offic.* *C. B. Pin.* 291. *J. B.* iii. 663. *Chemel.* 24. *Ind. Med.* xlix. *Buxb.* 320. *Raii Hist.* i. 867. *Tourn. Inst.* 86. *Elem. Bot.* 74. *Hist. Oxon.* iii. 338. Tithymalus cyparissias vulgaris, *Park. Theat.* 193. Tithymalus cupressinus, *Ger.* 402. *Emac.* 499. Esula *Officinarum, Volc.* 154. *Casalp.* 374. Esula, *Rivini. Irr. Tet.* Esula *Rivini & Officinarum, Rupp. Flor. Jen.* 218. A. *Cy-*
preja-

press-Spurge. Gal. Titimale retirant sur le Cyprez. G. Cypresen Wolffs-Milch. B. Cypres Wolffs-Melk. In hortis Curiosorum nonnunquam reperitur. Æstate floret. Ufu. Succus. Vires. Eædem cum superioribus.

A. 12. Tithymalus dendroides, Offic. J. B. iii. 675. Tithymalus dendroides ex Codice Cæsareo, Hist. Oxon. iii. 336. Ger. Emac. 501. Tithymalus arboreus, Park. Theat. 187. Alpin. Exot. 60. Raii Hist. i. 864. Tourn. Inst. 85. Boerb. Ind. A. 257. Tithymalus myrtifolius arboreus, C. B. Pin. 290. Tithymalus myrsinites, arboreus, Ger. Emac. 499. Esula caule crasso, Rivin Irr. Tet. A. Tree-Spurge. Gal. Herbe au Lait. G. Baum-Wolffs-Milch. B. Boomachtig Wolffs-Melk. In montosis Neapolitanis, &c. Ufu. Folia, femina, succus. Vires. Eisdem effectus cum superioribus habent, Diosc.

A. 13. Tithymalus platyphyllos, Offic. Ger. 404. Emac. 500. Raii Hist. i. 870. Tithymalus latifolius Hispanicus, C. B. Pin. 291. Tourn. Inst. 86. Park Theat. 188. A. Broad-leaved Spurge. Gal. Titimale avec des feuilles larges. G. Breit-blätterichte Wolffs-Milch. B. Wolfs-Melk met brede bladeren. In Hispania reperitur. Æstate floret. Ufu. Radix, succus, folia. Vires. Reliqua genera quæ superscribuntur, idem efficiunt. Pisces necat, tufus, & aquâ inspersus, Diosc.

A. 14. Pityusa, Offic. Tithymalus foliis brevibus, aculeatis, C. B. Pin. 292. Tithymalus cyparissias vulgaris, Park. Theat. 193. quoad icon. A. Pine Spurge with sharp pointed Leaves. Gal. Pityuse, ou Esule. G. Wolffs-Milch mit scharff-gespitzten Blättern. B. Wolfs-Melk met korte spitse bladeren. In Italia provenit. Ufu. Radix. Vires. Purgat per sedem.

A. 15. Peplus, Offic. Merc. Not. ii. 28. Pbyt. Brit. 89. Peplus, sive Esula rotunda, C. B. Pin. 292. Ger. 406. Emac. 503. J. B. iii. 669. Chab. 533. Mer. Pin. 92. Raii Hist. i. 869. Esula rotunda sive Peplus, Park. Theat. 194. Esula rotundifolia non crenata, Rupp. Flor. Fen. 219. Esula folio rotundo, Rivin. Irr. Tet. Tithymalus folio rotundo, Rivin. Tithymalus parvus, annuus, foliis subrotundis, non crenatis, Peplus dictus, Raii Synop. iii. 313. Tithymalus rotundis foliis, non crenatis, Herm. Hort. Lugd. Bat. 600. T. Inst. 87. Elem. Bot. 74. Dill. Cat. Giff. 126. Boerb. Ind. A. 256. Buxb. 320. Tithymalus annuus, erectus, foliis non crenatis, Hist. Oxon. iii. 339. A. Petty Spurge. Gal. Reveille-matin

des vignes. G. Wolffs-Milch mit runden Blättern. B. Duiwels-melk. In hortis. Junio floret. Ufu. Herba, fructus. Vires. Bilis ac pituita detrahitur in Hydromelite potio. Obsoniis inspersa conturbat alvum, Diosc.

A. 16. Peplis, Offic. Ger. 406. Emac. 503. Park. Theat. 194. J. B. iii. 668. Raii Hist. i. 869. Peplis maritima folio obtuso, C. B. Pin. 293. Tithymalus maritimus lupinus annuus. Peplis dictus, Raii Synop. iii. 313. Tithymalus maritimus purpureo colore, procumbens, Peplis dictus, Pluk. Almag. 372. Tithymalus maritimus folio aurito, obtuso, Elem. Bot. 74. Tithymalus maritimus folio obtuso, aurito rubro perinde ac caule, T. Inst. 87. Tithymalus sive Peplis maritima folio obtuso, Hist. Oxon. iii. 340. Tithymali marini species minima, ex Cornubia, Mer. Pin. 118. A. Purple Sea Spurge. Gal. Peplis. G. Purpur-rotthe See-Wolffs-Milch. B. Rode purpur Zee-Wolffs-Melk. In littoribus maris arenosis. Æstate floret. Ufu. Herba. Vires. Eisdem cum reliquis habet.

A. 17. Chamæsyce, Offic. Ger. 407. Emac. 504. Park. Theat. 195. C. B. Pin. 293. J. B. iii. 667. Raii Hist. i. 869. Chamæsyce Dioscoridis & Plinii, Chab. 533. Tithymalus exiguus procumbens Chamæsyce dictus, Herm. Cat. 602. Pluk. Almag. 372. Boerb. Ind. A. 257. Tithymalus minimus ruber rotundifolius procumbens, Hist. Oxon. iii. 340. Tithymalus exiguus glaber, Nummulariæ folio, Tourn. Inst. 87. Elem. Bot. 74. Esula minima Chamæsyce dicta, Volck. Flor. Nor. 155. A. Time-Spurge. Gal. Petit Titimale rampant. G. Hei- nesse Wolffs-Milch. B. Kleyn kruypend Wolffs-Melk. In agris & vineis Italiæ, &c. reperitur. Æstate floret. Ufu. Herba. Vires. Alvum resolvit; succus simili effectu prodest; illitus contra scorpionis ictus auxiliatur, Diosc.

A. 18. Apios, Offic. J. B. iii. 666. Raii Hist. i. 876. Apios vera, Ger. 407. Emac. 504. Apios sive Ischias, Chab. 533. Apios sive Tithymalus tuberosus, Park. Theat. 195. Tithymalus tuberosus pyriformi radice, C. B. Pin. 292. Tourn. Inst. 87. Hist. Oxon. iii. 342. A. Round-knobbed-rooted Spurge. Gal. Apios, ou Rave sauvage. G. Wolffs-Milch mit rund-knellichter Wurzel. B. Wolfs-Melk met ronde knollige Wortels. In Creta Insula. Ufu. Radix. Vires. Purgationes movet, Diosc.

N. B. Tollunt humores & verrucas omnis generis.

A. 19. Hippophaes, Hippophaestum, & Hippomanes, Offic. Park. Theat. 197. Hippophaes

phaes Anguillaræ & Dodonæi, sive Spina purgatrix, *J. B. i. 410. Chab. 88.* Hippophaes quibusdam *ἀνὰ κλάδα κλάδα*, i. e. Spina purgatrix, *C. B. Pin. 293.* Rhamnus catharticus Oleæ folio, *ejusd.* Tithymalus maritimus spinosus, *ejusd.* Tithymalus spinosus, *Wbeler. Itin. 307.* Tithymalus maritimus Creticus spinosus, *Park. A. Purging Thorn. Gal. Nerprun. G. Stech-Dorn. B. Purgeer-doorn.* In Mœrea oritur. *Usu.* Succus. *Vires.* Purgat per deorsum pituitosos humores.

Ἰπποφαῖς à Dioscoride sic describitur: *Frutex est densus, furculosus, foliis longis oleaginis proximis, angustioribus, mollioribus, inter quæ spinæ candicantes, siccæ, angulosæ, floribus bederæ corymbos referentibus, racematim coherentibus, sed minoribus, mollibusque & ex albido partim rubentibus: radice crassa, molli, lactei succi plena, amara.* *Ἰπποφαῖς* autem ab eodem auctore his verbis: *Id quod Hippophæstum appellant, nascitur eisdem locis quibus Hippophaes, estque Spinæ fulloniæ genus, bumilis herba, sine cauliculo, sine flore, &c.* unde clarè apparet unam & eandem speciem plantam esse, posteriorem duntaxat juvenem antequam excaulescat. Quænam autem planta sit, non levis est controversia, nec facilè dirimenda. *Columna Carduum stellatum* eo nomine appellat, dubitat etiam an non *Rhamnus Salicis folio, &c.* *C. B.* ità denominari debeat. *C. Baubinus* Hippophaes *Anguillaræ* ab Hippophae *Dioscoridis* separat, priorem ad Rhamnum referendam censens, quàm rectè nollem determinare, nec tamen earum quamlibet genuinam esse existimo, quia nullius radices lacteum succum præbent. Scribit *Matthiolum Hieronymum Amaltheum* Opitergensium medicum plantam ad se attulisse, Venetiis ad eum à *Joaanne Baptista Zopisso* Papiensi medico missam, quæ non modò notis omnibus *Dioscoridis* Hippophæstum referebat: sed etiam viribus, ut se experimento comperisse testatus est. Quod *Matthiolum* de ea inveniendi non prorsus desperare fecit. *Parkinsonus* Tithymali speciem esse opinatur, à quo cur dissentiam rationem non video, atque idcirco non tantùm in eo capite collocavi, sed & synonyma collegi & contuli.

V. De Euphorbio.

FOLIIS longis, crassis, & spinosis ab aliis differt.

A. 1. Euphorbium, *Offic.* Euphorbium verum, *Com. in not.* Euphorbium verum anti-

quorum, *Raii Hist. i. 873. Volck. Flor. Nor. 158. Hort. Amst. i. 23. Boerb. Ind. A. 259.* Euphorbium antiquorum verus sive Scadidacalli, *Hort. Bosf. 47.* Euphorbium trigonum spinosum rotundifolium, *Act. Reg. Par. Anno 1720. Ed. 8vo. p. 500.* Euphorbium Indicum Opuntiaæ facie, caule geniculato, triangulari, *Breyn. Prod. ii. 44. Flor. Mal. 108. Hist. Oxon. iii. 345.* Tithymalus aizoides nodosus & spinosus lacte turgens acri, *Pluk. Almag. 370. Commel. Prælucl. Bot. 21.* Tithymalus Indicus spinosus & angulosus lacte turgens acri, *Hort. Beaum. 41. Schadida Calli, Hort. Mal. ii. 81. A. The Euphorbium Tree. Gal. Euphorbe. G. Euphorbtum. B. Euphorbium.* In India Orientali crescit. *Usu.* Succus Euphorbium dictus. Substantia est gummosa & resinosa, concreta in guttas pallide flavescences, varia forma, saporis acerrimi, exurentis, nauseosi, odoris nullius. *Vires.* Insignem quidem vim obtinet serum ac aquas ex toto corpore purgandi, non nisi tamen Hydropicis robustioribus conceditur: Externe in Carie Ossium usus ejus egregius est. Sed cavendum est ne inspergatur ulceribus faucium, narium, palato aut linguæ ut *D. Tanc. Robinson M. D.* ingenue monet. Naribus admotum Sternutationem excitat. Corrigitur acidis. Alias Euphorbii species invenio in *Horto Malabarico* sub nomine *Ela-Calli*, *Tom. ii. fig. 43. p. 83.* & apud *Clarissimum Plukenetium in Phytograph. tab. 230. fig. 5.* Sarcocollam officinarum & Tithymalo Persico spinoso provenire affirmant nonnulli.

In Præluclis Botanicis viri ingeniosi *D. Caspary Commelini*, pag. 17. me reprehensum invenio, quod in capite de *Euphorbio* tres specie distinctas plantas pro unius & ejusdem synonymis posuerim, nimirum *Schadida Calli, H. M. Euphorbium, Dod. & Tithymalum Africanum spinosum, &c. P. P. tab. 231. fig. 1.* Ut ergò me vindicem, & reprehensionem huic minimè obnoxium ostendam, primò observandum est, Euphorbium *Dodonæi* inter reliqua synonyma à me non recenseri: nec enim in ea tunc opinione fui, uti nec adhuc sum, eam veram Euphorbii plantam esse; aliter enim non omissem reliqua *Dodonæana* plantæ synonyma, quæ apud utrumque *Baubinum, Gerardum, Parkinsonum*, aliosque habentur. Veruntamen minimè dubitans, quin nuperus eruditus vir & insignis Botanicus *Paulus Hermannus*, qui diu in *India Orientali* vixerat, & in multis simplicibus pharmacis inveniendis felix admodum fuerat, Euphorbii veri plantam probe

probe perfectam haberet, non admodum scrupulosus fui, synonymum reliquis annuere, quod ille fidenter Euphorbio Officinarum attribuit, nulla interposita differentia inter Euphorbium Dodonæi Lob. & suum. Cur autem D. Commelinus Hermannii synonyma omitteret, quæ ego adhibui, Dodonæi afferret, quod ego non dedi, capere nequeo, nisi ut communis Patriæ causa Hermannium non apertè, sed per latera mea feriret. Quod ad D. Plukenetii nomen attinet, dubitanter illud proposui, undè quivis primo aspectu facile posset discernere, mihi de eo non satisfactum esse, Plukenetium duntaxat secutus sum, qui an non Planta à se delineata cum Hermanniano Euphorbio eadem esset, quæsit.

A. 2. Euphorbium, *Offic. Mill. Cat.* 42. Euphorbium tetragonum & pentagonum spinosum Canarium, *Boerb. Ind. A.* 258. Euphorbium tetragonum & pentagonum spinis geminis aduncis munitum, *Act. Reg. Par.* Anno 1720. *Edit.* 8vo, p. 500. Euphorbium quadrangulare sive tetragonum, *Hort. Bos.* 47. Tithymalus aizoides, fruticosus Canariensis aphyllus, quadrangularis, & quinquangularis, spinis geminis aduncis atronitentibus armatus, *Hort. Amst.* ii. 207. *Raii Hist.* iii. 429. *Comel. Præhud. Bot.* 20. Tithymalus aizoides lactifluus, seu Euphorbia Canariensis quadrilatera & quinquelatera cerei effigie, ad angulos per crebra intervalla spinis vectis atronitentibus, Gazellæ cornua referentibus armata, *Pluk. Phytog.* cccxx. f. 3. *Almag.* 370. Tithymalus quadrangularis spinosus, seu spinis geminis aduncis ex eadem sede ortis armatus, succo lacteo acerrimo turgidus, *Hort. Beaun.* 41. A. Canary Euphorbium. *Gal. Euphorbe de Canarie.* G. Euphorbium von Canarie. B. Euphorbium van Canarie. *Ufu.* Succus concretus, Euphorbium Officinarum dictus ex sententia D. *Phillipi Miller.*

A. 3. Esula Indica, *Bont.* 153. *Raii Hist.* i. 873. Esula Indica Bontii, sive Euphorbio affinis Indica Sedi folio, *Hist. Oxon.* iii. 345. Tithymalus Orientalis arborecens, triquetrus spinosus, Talukghaha, *Herm. Mus. Zeylan.* 56. An Daluk. Esula Indica, *Ejusd.* 67? Lacryma flava Gutta Gemoy affinis, vel eadem, emittitur; sed hic notandum cum D. *Syen* duplicem Gotta Gummi vel Gutta Gamba à Mercatoribus vendi, videlicet vulgarem ab Esulæ Indicæ affini planta collectam, ab Indis Lonam Cambodia vocatam. Alteram vero præstantiorem, quæ ab Arbore Orientali Codampulli, & Carcapulli, seu Kanna Gboraka funditur, de quâ suo loco.

VI. De Plantagine.

Notæ sunt, Flores staminosi, in spicas congesti, flosculorum tubi in vascula seminalia elliptica (quæ per maturitatem horizontali sectione in medio dissiliunt) intumescentes; semina intus puliciformia, R. *Synop.* p. 125.

A. 1. Plantago vulgaris, Septinervia, *Offic.* Plantago latifolia vulgaris, *Park. Theat.* 493. *Hist. Oxon.* iii. 258. *Raii Hist.* i. 876. *Synop.* iii. 314. Plantago latifolia, *Ger.* 338. *Emac.* 417. *Mer. Pin.* 95. Plantago latifolia sinuata, *C. B. 1 in.* 189. *Tourn. Inst.* 126. *Elem. Bot.* 103. *Boerb. Ind. A.* ii. 100. *Dill. Cat. Giff.* 113. *Buxb.* 262. Plantago major latifolia vulgaris, *Merc. Bot.* i. 59. *Phyt. Brit.* 95. Plantago major folio glabro, non laciniato, ut plurimum, *J. B.* iii. 502. Plantago major vulgaris, folio glabro non laciniato, *Chab.* 497. Plantago latifolia glabra, *Rupp. Flor. Jen.* 69. A. *Great Plantain.* *Gal. Plantain.* G. breit-blättericht *Wegerich.* B. *Weegbreede met breede bladeren.* Ad vias ubique. *Ufu.* Radix, Folia, Semina. *Vires.* Refrigerant & siccant, Hepatica sunt ac Vulneraria. Usus præcipuus in fluxionibus cujuscunque generis, *Schrod.*

A. 2. Plantago incana, *Offic.* *Ger.* 338. *Emac.* 419. *Raii Hist.* i. 877. *Mer. Pin.* 95. Plantago latifolia incana, *C. B. Pin.* 189. *Ind. Med.* xcii. *Chomel.* 583. *Dill. Cat. Giff.* 83. *Rupp. Flor. Jen.* 69. *Buxb.* 262. *Hist. Oxon.* iii. 259. *Tourn. Inst.* 126. *Elem. Bot.* 103. *Boerb. Ind. A.* ii. 100. Plantago major incana, *Park. Theat.* 493. *Raii Synop.* iii. 314. *Merc. Bot.* i. 59. *Phyt. Brit.* 95. Plantago major hirsuta, media à nonnullis cognominata, *J. B.* iii. 504. *Chab.* 498. A. *Hoary Plantain.* *Gal. Plantain.* G. *Witter-Wegerich.* B. *Middel-Weegbree.* In glareosis. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum priore convenit, & sumuntur indiscriminatim.

A. 3. Plantago angustifolia, Quinquenervia, *Offic.* Plantago quinquenervia, *Ger.* 341. *Emac.* 422. *Raii Hist.* i. 877. *Synop.* iii. 314. *Mer. Pin.* 95. Plantago quinquenervia major, *Park. Theat.* 495. Plantago major angustifolia, *C. B. Pin.* 189. *Tourn. Inst.* 127. *Elem. Bot.* 103. *Boerb. Ind. A.* ii. 100. *Dill. Cat. Giff.* 55. *Buxb.* 263. *Hist. Oxon.* iii. 259. Plantago lanceolata, *J. B.* iii. 505. A. *Ribwort.* *Gal. Plantain long.* G. schmal-blättericht *Wegerich.* B. *Weegbree met smalle bladeren.* In pascuis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum priore

priore viribus convenit. Pulvis foliorum ad si data in Conserva Rosarum rubrarum ad tertianas valdè commendatur, *Boyleus*.

A. 4. Coronopus, *Offic.* Coronopus hortensis, *C. B. Pin.* 190. *Tourn. Inst.* 128. *Elem. Bot.* 104. *Boerb. Ind. A. ii.* 101. Coronopus vulgaris sive Cornu Cervinum, *Park. Theat.* 501. *Raii Hist.* i. 879. Coronopus sive Cornu Cervinum vulgò Spicâ Plantagineâ, *J. B. iii.* 509. Coronopus, Herba Stella, Cornu Cervinum, *Chab.* 500. Cornu Cervinum, *Ger.* 340. *Emac.* 427. *Mer. Pin.* 30. *Merc. Bot.* i. 30. *Phyt. Brit.* 31. Plantago foliis laciniatis Coronopus dicta, *Raii Synop.* iii. 315. Plantago Coronopus dicta sativus in acetariis utilis, *Pluk. Almag.* 298. Stella terræ vulgò, A. *Bucks-horn Plantain*: *Gal. Corne de Cerf.* G. *Krähen-Fuß.* B. *Tamme-Hartsboorn*. In arenosis. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum Plantagine viribus convenit.

Hanc plantam pro Stella Terræ *Act. Philosoph. Londinen.* n. 187. p. 298. memoratâ ad Hydrophobiam canum curandam utile habeo; ob hæc rationes: 1. Quod Herba ipsa stellam magis refert quàm Sefamoides Salamanticum, quòd ibidem pro eâ accipitur. 2. Locis nonnullis, nec non à scriptoribus quibusdam ita appellatur. 3. Plantagines in genere omnes & in specie hæc herba à medicis contra morsum canis rabidi commendatur.

A. 5. Holostium, *Offic.* Holostium vel Holostium, *Chab.* 499. Holostium Salmanticum, *Ger.* 342. *Emac.* 423. *Park. Theat.* 498. Holostium hirsutum albicans majus, *C. B. Pin.* 190. Holostium Plantagini simile, *J. B. iii.* 508. *Raii Hist.* i. 380. Plantago mollis sive Holostium hirsutum albicans majus, *Hist. Oxon.* iii. 260. Plantago montana Holostium dicta tomentosa, *Pluk. Almag.* 299. Plantago angustifolia albida, *Elem. Bot.* 103. Plantago angustifolia albida Hispanica, *Tourn. Inst.* 127. *Boerb. Ind. A. ii.* 101. A. *Spanish Plantain*. *Gal. Pied de Corneille.* G. *Spanisch Weqerich.* B. *Spaanse Weegbree.* In arenosis. Aprili & Maio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Vulneraria est planta. Usus ejus præcipuè ad Herias.

VII. De Psyllio.

Caulibus foliosis, foliis angustis, binis oppositis, florum spicis è foliorum alis egressis à reliquis differt, *R. H.* p. 878.

A. Psyllium, *Offic.* *Chab.* 501. *Rupp. Flor.*

Jen. 69. Psyllium vulgare, *Park. Theat.* 277. Psyllium majus erectum, *J. B. iii.* 513. *C. B. Pin.* 191. *Tourn. Inst.* 128. *Elem. Bot.* 105. Psyllium annuum majus foliis integris, *Hist. Oxon.* iii. 262. Psyllium majus erectum latifolium annuum, *Boerb. Ind. A. ii.* 101. Psyllium sive Pulicaris herba, *Ger.* 471. *Emac.* 587. Plantago caulifera Psyllium dicta, *Raii Hist.* 1. Plantago caulifera Psyllium dicta majus erectum, *Pluk. Almag.* 299. A. *Flea-wort.* *Gal. Herbe aux puces.* G. *Pssyllien oder Flöh-Kraut.* B. *Vloo-kruit.* In hortis botanicis. *Ufu.* Semina parva, oblonga, lucida, ex fusco nigricantia, saporis mucilaginosi, simulque acris, & nauseosi. *Vires.* Evacuat bilem flavam, mucilageque sua acrimoniam humorum obtundere aptum est. Hinc convenit maximopere in Dysenteria & Corrosione intestinorum, *Schrod.*

VIII. De Ruta.

Nota sunt, Vasculum feminale in quaternis loculamenta partitum, quæ superiore parte aliquousque disjuncta sunt, & in angulos elata; folia in plures lobos seu segmenta divisa, glabra, glauca, odore veherenti, *R. H.* p. 874.

A. 1. Ruta, *Offic.* *Chab.* 377. Ruta hortensis, *Ger.* 1070. *Emac.* 1255. Ruta hortensis major, *Park. Theat.* 132. Ruta hortensis latifolia, *C. B. Pin.* 336. *Tourn. Inst.* 257. *Elem. Bot.* 224. *Rupp. Flor.* *Jen.* 71. *Buxb.* 288. Ruta hortensis major latifolia, *Hist. Oxon.* ii. 507. *Boerb. Ind. A.* 260. Ruta sativa vel hortensis, *J. B. iii.* 197. *Raii Hist.* i. 874. A. *Garden Rue.* *Gal. Rue des Jardins.* G. *Garten Raute.* B. *Hof-Ruiten,* *Wynruit.* In hortis. Junio floret. *Ufu.* Herba; Semina sunt parva, recurva, aut semilunata, coloris nigricantis, saporis amaricantis, aromatici, ingrati, odoris gravis. *Vires.* Alexipharmaca, Cephalica, ac Nervina est. Usus præcipuus in variis morbis, Peste, aliisque affectibus malignis præservandis ac curandis, Veneno arcendo, visu acuendo, lascivia reprimenda, pleuritide curanda, imbecillitate ventriculi corrigenda, Colica discutienda, Morfu canis rabidi debellando, &c. *Schrod.*

A. 2. Ruta montana, *Offic.* *Ger.* 1071. *Emac.* 1255. Ruta sylvestris major, *J. B. iii.* 200. *C. B. Pin.* 336. *Park. Theat.* 133. *Raii Hist.* i. 874. *Tourn. Inst.* 257. *Elem. Bot.* 224. *Boerb. Ind. A.* 260. *Hist. Oxon.* ii. 507. Ruta sylvestris seu Ruta sylvestris major, *Chab.*

277. A. *Wild Rue*. Gal. *Rue sauvage*. G. *Wilde Raute*. B. *Berg-Ruyte*. In montosis. Julio floret. *Ufu*. Herba. *Vires*. Cum prioribus convenire creditur, quâ acrior est.

IX. De Onagra.

Nota sunt, siliquæ flores antevergentes, quæ per maturitatem quadrifariam partitæ & debiscentes quatuor seminum series ostendunt. Flores summis siliquis insident, & integri unâ cum calicibus decidunt; siliquæ lanigeræ sunt, R. Synop. p. 181.

A. Onagra, *Offic.* Chamænerion, Ger. 386. *Emac.* 477. *Mer. Pin.* 25. Chamænerium latifolium vulgare, *Tourn. Inst.* 302. *Elem. Bot.* 252. *Buxb.* 67. Chamænerion flore Delphinii, *Park. Parad.* 270. Chamænerion altissimum sylvaticum, *Rupp. Flor. Jen.* 29. Chamænerion sive Epilobium, *Merc. Bot.* ii. 18. *Phyt. Brit.* 27. *Lysimachia Chamænerion dicta latifolia*, C. B. *Pin.* 245. *Hist. Oxon.* ii. 269. *Lysimachia speciosa*, quibusdam Onagra dicta, *Cbab.* 287. *Lysimachia speciosa*, quibusdam Onagra dicta siliquosa, *J. B.* ii. 906. *Raii Hist.* i. 860. *Synop.* iii. 310. A. *Rose-Bay Willow-Herb*. Gal. *petit Laurier-rose*. G. *Große Wederich-Rößlein*. B. *Grote Wederick*, *oste Lysimachia*. In montibus. Julio floret. *Ufu*. Radix. *Vires*. Feros mitigat, & cicures facit; illitu quoque maligna ulcera mulcet, *Diosc.*

Onagra frutex est, ait *Dioscorides*, arboris specie, admodum magnus; folia habens Amygdalæ similia, sed latiora, & Liliæ foliis magis accedentia: flores Rosarum specie, magnos: radicem albam, longam, quæ siccata odorem vini reddit.

SECTIO VIGESIMA.

De Herbis flore papilionaceo, seu leguminosis.

Flores hi Papilionacei dicuntur, quia Papilionem alis expansis quadantenus referunt. Folia seu petala bis difformia sunt, nec figurâ, nec situ inter se convenientia, numero quatuor, videntur ad unguem juncta, R. Synop. p. 127.

Herbæ flore papilionaceo sunt vel

Scandentes,

Volubiles, quæ perticis aut plantis vicinis se circumvolvendo, à dextra sinistram versus scandunt, trifoliæ, semine reniformi: *Pbæsolus*.

Capreolatæ, quæ capreolis plantas vicinas arripiunt, foliis

Glaucis, glabris, caule æquali, foliis pinnatis, pinnis paucis, in hoc genere maximis, duabus præcipuè ad præteritum exortum caulem amplexantibus, caulibus majoribus & fistulosis: *Pisum*.

Viridioribus & hirsutis, è minoribus & pluribus pinnis compositis, semine

Tumidiore, globoso, siliquis pro plantæ modo longioribus: *Vicia*.

Compresso, & pro plantæ modo, grandi, siliquis brevibus: *Lens*.

Non scandentes, foliis

Digitatis aut pinnatis, siliquis ad singulos flores

Simplicibus, unico alveolo unicam feminum seriem continentibus, siliquis articulis non interceptis, visui expositis

Erectis, foliis

Digitatis, caule tereti, floribus in summis caulibus & ramulis in spicas digestis, semine amaro: *Lupinus*.

Pinnatis, pinnis

Majoribus, conjugationibus paucioribus, floribus è foliorum alis exeuntibus, siliquis & seminibus maximis, caule anguloso inani: *Faba*.

Minoribus & pluribus, radice

Dulci, repente lutea, caule procero, siliquis brevibus compressis: *Glycyrrhiza*.

Inspida, saltem non dulci, floribus spicatis, siliquis tenuioribus: *Galega*.

Propendentibus

Nodosis, torulis feminum protuberantibus velut articulatis: *Orobus*.

Equalibus seu planis, brevibus,

a b

c

Gg 3

bus,

- a b c bus, tumidis & vesicarum
 c inflar inflatis: *Cicer*.
 Geminatis, duplicem seminum seriem
 continentibus, floribus albis, sili-
 quis glabris, curtis, foliis pinna-
 tis, spinosis: *Tragacantha*.
 Trifoliatis, quæ terna duntaxat folia ha-
 bent in extremo pediculo, floribus
 In spicas congestis, seminibus & sili-
 quis
 In calycibus occultatis, spicis
 Molliibus & villosis, *Lagopus*.
 Lanugine nullâ aut rariore ob-
 fitis, calycibus strigosioribus
 & striatis: *Trifolium*.
 Expositis, & extra calyces appa-
 rentibus, floribus in spicis è fo-
 liorum alis egressis, pendulis,
 odoratis, siliquis seu vasculis
 feminalibus, scabris, aut rugo-
 sis: *Melilotus*.
 Sparsis & rarius fitis, siliquis rectis
 aut nonnihil incurvis;
 Productioribus, compressis, semi-
 nibus lineâ ab angulo ad angu-
 lum depressâ sulcatis: *Fœnum*
Græcum.
 Brevioribus, semine reniformi:
Anonis.

I. De Phaseolo.

Notæ sunt, caulibus scandere, trifolios esse, semina habere reniformia, siliquas simplices, R. Hist. p. 884.

A. 1. *Smilax hortensis*, *Offic.* *Ƴ. B.* ii. 255. *Raii Hist.* i. 884. *Smilax hortensis* sive *Phaseolus*, *C. B. Pin.* 339. *Hist. Oxon.* ii. 68. *Phaseolus albus*, *Ger.* 1038. *Emac.* 1212. *Phaseolus vulgaris*, *Park. Parad.* 521. *Tourn. Inst.* 412. *Elem. Bot.* 328. *Boerb. Ind.* A. ii. 28. *Rupp. Flor. Jen.* 213. *Buxb.* 259. *Phaseolus*, *Phaseolus*, *Smilax hortensis*, *Cbab.* 136. A. *Kidney Beans*. Gal. *Phaseole de couleur*. G. *Faselen oder Türkische Bohnen*. B. *Turkse Boon*. In hortis feritur. Julio floret. *Ufu.* Siliqua. *Vires.* Aperit, digerit, urinam ciet, menses movet.

A. 2. *Phaseolus*, *Offic.* *Phaseolus vulgaris Italicus humilis*, seu minor, albus cum orbita nigricante, *Ƴ. B.* ii. 358. *Raii Hist.* i. 885. *Phaseolus erectus*, *Park. Theat.* 1057. *Phaseolus peregrinus* fructu minore albo, *Ger. Emac.* 1213. *Phaseolus minor*, fructu albo, umbilico maculâ nigrâ notato, vel fructu re-

nali parvo, albo, umbilico circa hilum maculâ nigrâ insignito, *Hist. Oxon.* ii. 69. *Phaseolus minor* siliquâ sursum rigente, *Elem. Bot.* 328. *Phaseolus minor* siliquâ sursum rigente, fructu albo, *Tourn. Inst.* 413. *Smilax* siliquâ sursum rigente, vel *Phaseolus parvus Italicus*, *C. B. Pin.* 339. A. *Italian Kidney Beans*. Gal. *Phaseole*. G. *Kleine Italiânische Bohnen*. B. *Kleine Italiaanse Boon*. In hortis feritur. Julio floret. *Ufu.* Siliqua. *Vires.* Virides cibo alvum emolliunt, ad vomitiones idonei, *Diosc.*

Hanc *Dioscoridis* *Phaseolum* esse cum *Mattiolo* concludo.

A. 3. *Soia*, *Offic.* *Phaseolus Japonicus*, ex quo Japonensium *Soia*, qui intinctus species est, conficitur, *Herm.* Species *Phaseoli* parvi, albi, è Japonia allata, è qua conficiunt condimentum *Ketchup* dictum, duum generum, liquidum nimirum, & solidum.

Phaseolus erectus siliquis *Lupini*, fructu pisi majoris candido, *Kemph. Amœn. Exot.* 837.

Hujus notitiam debemus Botanico erudito D. Paulo Hermannno defuncto, qui eam doctissimo nuper amico nostro D. Gulielmo Sberard, LL. D. communicavit, sub titulo superscripto, unde nos habuimus.

A. 4. *Couhage*, *Offic.* *Phaseolus Zurratensis*, siliquâ hirsutâ, *Couhage* dicta, *Raii Hist.* i. 881. *Flor. Mal.* 212. *Rivin. Irr. Tetr.* *Phaseolus* siliquâ hirsutâ, *Park. Theat.* 1056. *Phaseolus pruritus excitans* hirsutie siliquarum, *Ger. Emac.* 1215. *Phaseolus Zurratensis* siliqua hirsutâ pungente, *Hist. Oxon.* ii. 69. *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 492. *Phaseolus utriusque Indiæ lobis villosis, pungentibus, minor*, *Par. Bat. Prod.* 365. *Cat. Fam.* 69. *Hist. Fam.* i. 37. *Phaseolus Brasiliensis* siliquis durante lanugine obsitus, *Ricini* fructu, *Hort. Par.* 140. *Phaseolus Suratensis* villosus siliquâ hirsutâ, pungente, *Hort. Bosj.* 27. *Nai Corana*, *Hort. Mal.* viii. 61. A. *Couhage or Stinging Beans*. Gal. *Phaseole de Surate*. G. *Jungfern-Kraut*. B. *Feuck-bonen*, *Maegden-Kruit*. In India Orientali oritur, unde siliquæ ad nos delatæ. *Ufu.* *Fabæ.* *Vires.* In *Hydrope* utuntur *lancolæ Barbadienses*.

II. De Abru.

Foliis alatis à *Phaseolo* differt.

A. *Abrus*, *Offic.* *Veslin.* *Obs.* 25. *Phaseolus ruber* *Abrus* vocatus, *Alp. Ægypt.* 76. *Phaseolus glycyrrhizites* folio alato, *Piso coc-*
ci-

cineo, atrâ maculâ notato, *Cat. Jamaic.* 70. *Hist. Jam.* i. 180. Tab. 112. Phaseolus alatus major, fructu coccineo, maculâ nigrâ notato, *Comel. in not. Hort. Mal.* viii. 72. *Flor. Mal.* 211. Phaseolus Indicus ruber Bontio, *Raii Hist.* i. 889. Phaseolus secundus ruber, qui Abrus Prospero Alpino, dicitur, *Bont.* 136. Phaseolus ruber Abrus vocatus, minor, coccineus, nigrâ maculâ notatus, *Hist. Oxon.* ii. 71. Phaseolus arborefcens alatus & volubilis major Orientalis, fructu coccineo, hilo nigro notato, *Pluk. 1-bytog.* T. 214. f. 5. Pisum Indicum minus coccineum, *C. B. Pin.* 343. Pisum Americanum coccineum, aliis Abrus, *J. B.* ii. 263. Pisum Americanum coccineum vel nigrum, Abrus quibusdam, *Cbab.* 403. Glycyrrhiza Indica vulgò, *Herm. Cat.* 424. Glycyrrhiza Indica siliquis & seminibus Pisi coccineis, hilo nigro notatis, *Par. Bat. Prod.* 337. Glycyrrhiza vel (si mavis) Glycyrrhizæ affinis arborefcens Americana, floribus ex lateo & rubro variegato, folio acuminato, siliquâ latissimâ, *Breyn. Prod.* ii. 53. Arachis Indicus sive Africanus, *Parkinson. Theat.* 1071. Konni, *Hort. Mal.* viii. 71. Olinda, *Ohda, Herm. Mus. Zeyl.* 16. A. Angola Seeds. *Gal. Pois rouge des Indes.* G. *Indiansche roeje Erbsen.* B. *Indiaanse roede Erweten.* Ex utraque India ad nos adfertur. *Ufu.* Semina. In Officinis nostris duæ ejus species habentur; una magnitudine Pisi majoris ex cinereo nigricantis; altera Viciæ vulgari paulò major: Ambæ coloris sunt coccinei, hilo nigro. *Vires.* Hæ valde commendantur adversus ophthalmiam seu inflammationem oculorum, ad fluxus humorum à capite exsiccandos, ad nervos opticos roborandos, spiritus animales recreandos, cerebri caliginosos vapores discutendos, & visum acuendum. Minores in frequenti nunc dierum usu sunt ad peittrachelia pro pueris.

III. De Pifo.

NOtæ sunt, Folia glauca, glabra, pinnis amplissimis, caulem adeo arctè amplectentia, ut ab eis transadigi videatur, è paucioribus, & majoribus in hoc genere lobis composita; caulis quàm congeneribus major, & fistulosior, *Raii Synop.* p. 127.

A. Pisum, *Offic.* Pisum arvense flore candido, fructu rotundo, albo, *C. B. Pin.* 342. *Merc. Bot.* i. 59. *Mer. 1 in.* 94. *Pby.* *Brit.* 93. Pisum minus, *Ger.* 1045. *Enac.* 1219.

Pisum arvense fructu albo, *Tourn. Inst.* 394. *Boerb. Ind. A.* ii. 40. Pisum arvense, *Elem. Bot.* 314. Pisum vulgare parvum album arvense, *J. B.* ii. 297. *Raii Hist.* i. 891. Pisum sylvestre primum, *Park. Theat.* 1057. *Raii Synop.* iii. 318. A. *Common White Pease.* *Gal. Pois.* G. *Erbsen.* B. *Erweten.* In arvis copiose seruntur. *Ufu.* Semina. *Vires.* In culinis potius quàm Officinis reperiuntur.

IV. De Lathyro.

NOtæ sunt, Caules membranulis secundum longitudinem extantibus aucti, compressi, & angulosi; folia ex unica tantum pinnarum mediâ costæ nexarum conjugatione composita; siliquis brevioribus, duabus aversâ parte membranulis, secundum longitudinem excurrentibus, alatis, seminibus angulosis, *R. Meth. A.* p. 103.

A. 1. Lathyrus, *Offic.* Lathyrus latifolius, *Hist. Oxon.* ii. 51. *C. B. Pin.* 344. *Tourn. Inst.* 395. *Elem. Bot.* 315. *Boerb. Ind. A.* ii. 41. *Rupp. Flor. Jen.* 210. *Buxb.* 180. Lathyrus major latifolius, *Ger. Emac.* 1229. *Raii Hist.* i. 894. *Synop.* iii. 319. *Mer. Pin.* 70. Lathyrus major perennis, *Park. Theat.* 1061. Lathyrus latiore folio, *Merc. Bot.* i. 46. *Pby. Brit.* 66. Lathyrus major latifolia, flore majore, purpureo, speciosior, *J. B.* ii. 303. Lathyrus flore majore, purpureo, speciosior Narbonensis, *Cbab.* 145. Clymenum Dioscoridis quibusdam. A. *Pease everlasting.* *Gal. Gesse aux seüilles larges.* G. *Kothe Wicken.* B. *Groote platte Erweten met breede bladeren, en groote schoone purpure bloemen.* In sylvis, & dumetis. Æstate floret. *Ufu.* Succus ex toto cum radice exprimitur. *Vires.* Ad Sanguineas rejectiones in potu efficax est; cæliacos, rubraque fœminarum profluvia refrigerando infrænât; sanguinem naribus erumpentem supprimit. Folia & siliquæ recentibus trita vulneribus imposita ea ad cicatricem perducent, *Diosc.*

A. 2. Lathyrus sylvestris, Clymenum, *Mont. Ind.* 46. Lathyrus sylvestris flore luteo, *Park. Theat.* 1062. *Ger. Emac.* 1231. *Mer. Pin.* 70. Lathyrus sylvestris floribus luteis, *Merc.* ot. i. 47. *Pby. Brit.* 67. Lathyrus luteus sylvestris dumetorum, *J. B.* ii. 304. *Cbab.* 145. *Raii Hist.* i. 894. *Synop.* iii. 320. *Buxb.* 180. Lathyrus sylvestris & dumetorum, flore luteo, *Hist. Oxon.* ii. 51. Lathyrus pratensis, *Rivini. Irr. Tet. Rupp. Flor. Jen.* 211. Lathyrus sylvestris luteus foliis Viciæ, *C. B. Pin.* 344. *Dil.*

len. 94. Tourn. Inst. 395. Elem. Bot. 315. A. Everlasting-Tare. Gal. Gesse sauvage. G. Wilde Wicken. B. Wilde platte Ervete met gele blom. In sylvis, dumetis, & sepibus. Junio floret. Ufu. Herba. Vires. Astringens est planta, Mont.

V. De Aphaca.

Foliis integris triangulis, ex adverso binis, & capreolis è foliorum alis exeuntibus à Pífo & Lathyro plurimum differt, Raii Meth. A. p. 103.

A. Aphaca, Offic. Ger. Emac. 1250. Park. Theat. 1067. Raii Hist. i. 899. Synop. iii. 320. Tourn. Inst. 399. Elem. Bot. 318. Boerb. Ind. A. ii. 45. Rupp. Flor. Jen. 211. Merc. Bot. i. 24. Phyt. Brit. 9. Mer. Pin. 9. Lathyrus luteus annuus foliis Convolvuli minoris, Hist. Oxon. ii. 52. Vicia lutea foliis Convolvuli minoris, C. B. Pin. 345. Vicia quæ Pitine Anguillaræ, latâ siliquâ, flore luteo, C. B. ii. 316. Chab. 148. A. Yellow Vetchling. Gal. Vesse sauvage. G. Gelbe Wicken. B. Geele Wicken. Inter segetes. Junio floret. Ufu. Semina. Vires. Astringendi vim habent; quare torrefacta stomachi alvique fluxiones sistunt, Diosc.

VI. De Vicia.

Notæ sunt, Folia non cæsia, seu glauca, ut in Pífo, sed viridiora, è minoribus, & pluribus pinnis composita, R. Synop. p. 129.

A. 1. Vicia, Offic. Ger. 1052. Emac. 1227. Mer. Pin. 124. Raii Hist. i. 900. Synop. iii. 320. Vicia vulgaris fativa, Park. Theat. 1072. F. B. ii. 310. Vicia vulgaris vel fativa, Merc. Bot. i. 76. Phyt. Brit. 129. Vicia fativa vulgaris semine nigro, C. B. Pin. 344. Rupp. Flor. Jen. 211. Buxb. 335. Tourn. Inst. 396. Elem. Bot. 316. Boerb. Ind. A. ii. 43. Vicia major vulgaris fativa, Hist. Oxon. ii. 62. Aphaca, Vicia, Chab. 146. A. Common Tare. Gal. Vesse. G. Wicken. B. Wicken. In arvis feritur. Ufu. Semina mediocria, nigricantia, parùm compressa. Vires. Excalfaciunt, & siccant, mundant, abstergunt, & astringunt. Cum Aphaca viribus non differt herba, Matth.

A. 2. Vicia alba, Offic. Vicia fativa alba, Chemel. 750. C. B. Pin. 344. Tourn. Inst. 357.

Boerb. Ind. A. ii. 43. Rupp. Flor. Jen. 211. Vicia albo semine, F. B. ii. 311. Raii Hist. i. 900. Park. Theat. 1072. A. White Tare. Gal. Vesse blanche. G. Weiße Wicke. B. Witte Wicken. In hortis nonnunquam feritur. Ufu. Semina. Vires. Cum Nigro viribus convenit, sed in Officinis rarò occurrit.

A. 3. Aracus, Vicia sylvestris, Offic. Aracus five Cracca major, Park. Theat. 1070. Merc. Bot. i. 20. Phyt. Brit. 10. Mer. Pin. 9. Vicia sylvestris, five Cracca major, Ger. Emac. 1227. Raii Hist. i. 902. Synop. iii. 321. Vicia semine rotundo, nigro, C. B. Pin. 345. Vicia angustifolia, Rivin. Irr. Tet. Dill. Cat. Giff. 107. Rupp. Flor. Jen. 211. Vicia vulgaris acutiore folio, semine parvo, nigro, Tourn. Inst. 397. Boerb. Ind. A. ii. 43. Vicia vulgaris sylvestris semine parvo & nigro frugum, F. B. ii. 312. Vicia vulgaris sylvestris frugum: semine parvo & nigro, Cracca quibusdam, Chab. 146. Vicia sylvestris semine nigro & variegato, folio acutiore, Hist. Oxon. ii. 63. Vicia segetum, Aracus, Cracca, Mont. Ind. 55. A. Strangle-Tare, or Wild Vetch. Gal. Vesse sauvage ou Vesseron. G. Wilde Wicken. B. Wilde Wicken. In sepibus, & aggeribus, itemque inter segetes. Vere floret. Ufu. Herba. Vires. Cum priore viribus convenire creditur.

VII. De Lente.

Semine compresso, & pro plantulæ modo grandi, siliquis latis, brevibus, cum binis plerumque duntaxat seminibus, à reliquis differt, Raii Synop. p. 130.

A. Lens, Offic. Hist. Oxon. ii. 59. F. B. ii. 317. Chab. 149. Raii Hist. i. 904. Synop. iii. 323. Lens minor, Ger. 1049. Emac. 1224. Park. Theat. 1068. Lens vulgaris, C. B. Pin. 351. Boerb. Ind. A. ii. 44. Lens vulgaris semine subrufo, Rupp. Flor. Jen. 209. Buxb. 182. Tourn. Inst. 390. Lens major & minor, Mer. Pin. 71. Lens major, Phyt. Brit. 67. Merc. Bot. ii. 25. A. Lentils. Gal. Lentille. G. Linzen. B. Gemeene Linse. Seritur in agris. Ufu. Semina compressa, flavicantia. Vires. Oculorum aciem obtundit; ægrè concoquitur; stomacho incommoda est, cumque & intestina inflat, alvum sistit; ad nervosa, pulmonem, & caput incommoda est, Diosc.

De Herbis flore papilionaceo non scandentibus.

VIII. De Lupino.

NOtæ sunt, Folia digitata; caules teretes; flores in summis caulibus, & ramulis in spicis digesti; siliquæ erectæ, R. Hist. p. 906.

A. 1. Lupinus, *Offic. Chab.* 141. Lupinus fativus, *Ger.* 1043. *Emac.* 1217. *Raii Hist.* i. 906. Lupinus fativus albus, *Park. Theat.* 1073. Lupinus fativus flore albo, C. B. *Pin.* 347. *Tourn. Inst.* 392. *Elem. Bot.* 313. *Boerb. Ind.* A. ii. 49. *Rupp. Flor. Jen.* 213. *Buxb.* 197. Lupinus vulgaris semine & flore albo, fativus, *J. B.* ii. 288. Lupinus vulgaris sive fativus albus, *Hist. Oxon.* ii. 86. A. *Lupines.* Gal. *Lupin.* G. *Lupinen.* B. *Tamme Lupynen.* In hortis feritur. Junio floret. *Ufu.* Semina alba, plana, compressa, rotunda, saporis amaricantis. *Vires.* Menses, & fœtum elicit; lumbricos pellit. Externè achoras, pustulas, pforas, gangrænas, & ulcera maligna juvat.

A. 2. Lupinus sylvestris, *Offic.* Lupinus sylvestris flore cæruleo, C. B. *Pin.* 348. *Boerb. Ind.* A. ii. 43. Lupinus flore cæruleo, *Ger.* 1043. *Emac.* 1217. Lupinus cæruleus minor, *Parkinson. Parad.* 335. *Raii Hist.* i. 907. Lupinus sylvestris purpureo flore, semine rotundo, vario, *J. B.* ii. 291. *Chab.* 142. Lupinus sylvestris angustifolius, *Hist. Oxon.* ii. 88. Lupinus sylvestris purpureo flore, semine rotundo, vario, majore, *Bot. Monip. App.* 801. *Tourn. Inst.* 392. *Rupp. Flor. Jen.* 213. A. *Wild Lupines.* Gal. *Lupin jauvage.* G. *Wilt de Behnen.* B. *Wilde blaauwe Lupyn.* In hortis apud nos feritur. Julio floret. *Ufu.* Semina compressa, variegata, rotunda, plana. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

IX. De Faba.

NOtæ sunt, Siliquæ erectæ, crassæ; semen maximum, ad latera compressum, cum hilo magno in extremo; caules angulati, firmi, concavi, *Raii Synop.* p. 130.

A. Faba, *Offic.* C. B. *Pin.* 338. *Raii Hist.* i. 909. *Synop.* iii. 323. *Boerb. Ind.* A. ii. 45. Faba major hortensis, *Ger.* 1036. *Emac.* 1209. *Mer. Pin.* 38. *Park. Theat.* 1054. Faba, *Cya-*

mos leguminosa, J. B. ii. 278. Faba vulgaris, *Cyamos leguminosa, Chab.* 141. Faba, Bona major, *Hist. Oxon.* ii. 83. Faba, flore candido, lituris nigris conspicuo, *Tourn. Inst.* 391. *Rupp. Flor. Jen.* 212. *Buxb.* 107. Faba major recentiorum, *Elem. Bot.* 312. Faba major vulgaris, sive Phaseolus major, *Merc. Bot.* i. 35. *Phyt. Brit.* 40. A. *Garden-Beans.* Gal. *Fève.* G. *Behnen.* B. *Grote Boonen.* In hortis in usum culinæ copiosè feritur. *Ufu.* Flores, siliquæ, fabæ. *Vires.* Emplastica est; refrigerat & siccatur, incalescit, extergit, utilis intra corpus in Diarrhœa, Lienteria, &c. Extra in maculis à sole contractis, aliisque cutis fordibus extergendis, &c. *Schrod.* Aqua siliquarum tormina infantum mitigat.

X. De Glycyrrhiza.

NOtæ sunt, Radices dulces, repentes, luteæ; siliquæ breves, compressæ, erectæ, *Raii Synop.* p. 131.

A. Glycyrrhiza, Liquiritia, *Offic.* Glycyrrhiza Officinarum, *Rupp. Flor. Jen.* 214. Glycyrrhiza vulgaris, *Ger. Emac.* 1302. *Raii Hist.* i. 910. *Synop.* iii. 324. *Mer. Pin.* 46. Glycyrrhiza siliquosa vel Germanica, C. B. *Pin.* 352. *Tourn. Inst.* 389. *Elem. Bot.* 309. *Boerb. Ind.* A. ii. 47. Glycyrrhiza radice repente, vulgaris Germanica, *J. B.* ii. 328. Glycyrrhiza siliquosa vulgaris, *Park. Theat.* 1098. Glycyrrhiza vera siliquosa vel Germanica, *Hist. Oxon.* ii. 89. Scythicæ, Glycyrrhiza, Liquiritia, *Chab.* 150. A. *Liquorice.* Gal. *Reglisse.* G. *Sup. Hofg.* B. *Zoet-bout, Kalissi-bout.* In hortis. Floret Julio. *Ufu.* Radix, succus inspissatus. Radix est oblonga, samentosa, digitali crassitie, coloris flavescens, saporis subdulcis. Duæ species succi inspissati in Officinis nostris reperiuntur; una in Anglia confecta ex decocto samentosarum radicum cum pulpa Prunorum mixta, & in pilulas formata; altera ex Hispania ad nos in laterculos, aut rotulos adfertur. *Vires.* Pulmonica, ac nephritica est, acrimoniam mitigans, expectorationem promovens, asperitatem leniens, alvum infantum leniter molliens. *Ufus præcipui* in tussi, raucedine, vesicæ erosionè, urinæ acrimonia, *Schrod.*

XI. De Galega.

NOtæ sunt, Flores spicati, penduli; siliquæ erecta, teretes, tenues, R. H. p. 911.

A. Galega, Ruta capraria, *Offic. Chab.* 154. Galega, *Ger.* 1058. *Emac.* 1253. *Raii Hist.* i. 911. *Hist. Oxon.* ii. 91. *J. B.* ii. 342. Galega vulgaris, *C. B. Pin.* 352. *Park. Theat.* 417. Galega vulgaris floribus cæruleis, *Tourn. Inst.* 398. *Elem. Bot.* 317. *Boerb. Ind. A.* ii. 45. *Rupp. Flor. Jen.* 214. A. Goats-Rue. Gal. Galega. G. Geisrauten. B. Galega, *Geiten-kruud.* In hortis non infrequens feritur. Junio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Celeberrimum est Alexipharmacum, ac sudorificum. Venenum imprimis pestilentielle insigniter discutens. Usus ejus præcipuus in petechiis expellendis, aliisque morbis pestilentialibus, ipsaque peste curanda, in morbillis, in Epilepsia infantum, in icibus serpentum, in lumbricis, quos etiam extrinsecus applicata fugat.

XII. De Onobrychide.

NOtæ sunt, Flores spicati spicis densis, longissimis pediculis e foliorum sinubus egressis, insidentibus; siliquæ echinata, sive aculeata, monosperma, *Raii Method.* A. p. 150.

A. Onobrychis, *Offic.* Onobrychis vulgaris, *Park. Theat.* 1082. Onobrychis foliis Viciæ, fructu echinato, major, *C. B. Pin.* 350. *Rupp. Flor. Jen.* 206. *Tourn. Inst.* 390. *Elem. Bot.* 310. Onobrychys major siliculis echinatis, cristatis, in spica digestis, *Hist. Oxon.* ii. 131. Onobrychys sive Caput Gallinaceum, *Ger.* 1063. *Emac.* 1243. *Raii Hist.* i. 914. *Synop.* iii. 327. *Mer. Pin.* 84. Caput Gallinaceum Belgarum, *Merc. Bot.* i. 25. *Phyt. Brit.* 20. Polygalon Gesneri, *J. B.* ii. 335. Polygalon Gesneri, Onobrychis quibusdam, *Chab.* 153. A. Cock's-head-Vetch, or Saint-Foin. Gal. Saint-foin. G. Hahnen-Keyff. B. Hane-kammekens. In cretaceis, & in pratis. Junio & Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Suapte vi, si trita, illinatur, tubercula dissipat; cum vino pota strangurias sanat; illita ex oleo sudores movet, *Diosc.* Magnam lactis copiam gignit in animalibus, inde à Gesnero Polygalon vocatur.

Quamvis planta, quam hic pro Dioscoridis Onobrychide cum Clusio, Tbalio, &c. exhibeo, Gesnero Glaux dicatur, Lobelio Caput Gallina-

ceum, Cæsalpino Lupinus, Dodonæo Vicia, Lugdunenfi Polygala; descriptio tamen ejus à Dioscoride tradita his verbis: *Folia habet Lentis fere longiora, caulem dodrantalem, florem puniceum, radicem parvam:* Et à Plinio, *Folia Lentis paulo longiora; florem rubentem; radicem exiguam, & gracilem;* quamvis utraque brevis sit, melius tamen convenit huic plantæ, quam Campanulæ arvensi, ad quam eam refert C. Bauhinus in *Pinace*, p. 215. Verum non satis constat, quæ herba sit: quidam enim Rutæ sylvestri, alius Galegæ, alius Hedyfaro, alii aliis plantis Onobrychidis tribuunt nomen. Et præterea Onobrychidem & Onopordon unam herbam esse putat Cornarius.

XIII. De Ervo.

NOta est, siliqua nodosa, torulis seminum protuberantibus, velut articulata, *Raii Hist.* p. 915.

A. Orobus, Ervum, *Offic. Chab.* 148. Orobus siliquis articulatis, semine majore, *C. B. Pin.* 346. Orobus receptus Herbariorum, *Ger.* 1051. *Emac.* 1225. Orobus vulgaris Herbariorum, *Park. Theat.* 1025. Orobus sativus sive Ervum semine anguloso, siliquis inter grana junctis, *Hist. Oxon.* ii. 74. Orobus sive Ervum multis, *J. B.* ii. 321. *Raii Hist.* i. 915. Ervum verum, *Tourn. Inst.* 398. *Elem. Bot.* 317. *Boerb. Ind. A.* ii. 47. A. Bitter Vetch. Gal. Ers. G. Erven. B. Ervoten. In hortis, sed rarius. Junio floret. *Usu.* Semina seu grana angulosa, subrotunda, fusca, spadicea, saporis leguminosi, subamaricantis, & ingrati. *Vires.* Ob farinaceam substantiam respondent Fænugræco; continent quoque sal diureticum, ideo commendantur ad pellen-dum calculum.

XIV. De Orobo.

CUjus notæ, Folia è pluribus pinnarum, mediæ costæ in caudam quandam procurrenti adnatarum, conjugationibus composita; siliquæ tenues, & teretiufculæ; semina fere ovata, *Raii Meth.* A. 104.

A. Orobus, *Offic.* Orobus radice tuberosa, *Révin. Irr. Tet. Buxb.* 247. Orobus sylvaticus foliis oblongis, glabris, *Tourn. Inst.* 393. *Elem. Bot.* 313. *Boerb. Ind. A.* ii. 46. *Raii Synop.* iii. 324. *Rupp. Flor. Jen.* 209. Orobus sylvati-

vaticus filiquis propendentibus, radice tuberosa, *Hist. Oxon.* ii. 97. *Astragalus sylvaticus*, *Ger. Emac.* 1237. *Raii Hist.* i. 916. *Mer. Pin.* 12. *Merc. Bot.* i. 22. *Phyt. Brit.* 13. *Astragalus sylvaticus* foliis oblongis, glabris, *C. B. Pin.* 351. *Astragaloides* sive *Astragalus sylvaticus*, *Chab.* 151. *Astragaloides* seu *Astragalus sylvaticus*, *Astragalo magno Fuchfii* seu *Chamaebalano leguminosæ* affinis planta, *J. B. ii.* 334. *A. Wood-Peafe*, or *Heath-Peafe*. *Gal. Oroba.* G. *Wilde Zieser-Erbfen.* B. *Wilde Erwtien.* In sylvis & dumetis. Aprili floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Hujus tuberibus utuntur Scoti montani ad eisdem affectus, quibus *Glycyrrhiza* convenit, *Raii Synop.*

XV. De Securidaca.

Cujus nota, Flores velut umbellatim dispositi in summo pediculo; siliqua longa, angusta, recta, compressa, orâ utrinque elata, & internodiis quadratis composita, quorum unumquodque semen etiam quadratum includit, *Raii Method.* A. p. 105.

A. *Securidaca*, *Offic. Rivin. Irr. Tet. Securidaca lutea major*, *C. B. Pin.* 348. *Raii Hist.* i. 921. *Tourn. Inst.* 399. *Elem. Bot.* 318. *Boerb. Ind. A. ii.* 52. *Rupp. Flor. Jen.* 215. *Securidaca* flore luteo, siliquâ latâ, oblongâ, *J. B. ii.* 345. *Securidaca* vera plurimis flosculis luteis corymbi modo dispositis, siliquis latis, compressis, inter granum & granum junctis, seminibus quadratis, *Hist. Oxon.* ii. 80. *Securidaca*, *Hedysarum*, *Pelecinum*, *Chab.* 155. *Hedysarum majus* sive *Securidaca major* vera, *Park. Theat.* 1087. *Hedysarum majus*, *Ger.* 1056. *Emac.* 1233. *A. Hatchet-Vetch.* *Gal. Fève lupine.* G. *Boael-Wicken.* B. *Bylkenskruit.* Inter segetes calidarum regionum reperitur; apud nos in hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Stomacho utile in potu. Additur in antidota. Ante coitum subditum, concipiendi spem adimit, *Diosc.*

Securidaca à *Dioscoride* sic describitur: "Frutex est foliis ciceris; semen rufum in filiquis fert, corniculorum modo aduncis, quod ancipitem securim æmulatur; amarum gustu; nascitur in segetibus, & hordeis." Nullius plantæ semen, scribit *Clusius*, aptius veterum *Securim* refert quam hujus; cuius opinioni subscribo.

XVI. De Anthyllide Leguminosa.

Nota sunt, Silicula calycibus in vesiculas membranaceas intumescens occultata, *R. Meth. A.* p. 105.

A. 1. *Vulneraria*, *Offic. Vulneraria rustica*, *J. B. ii.* 362. *Raii Synop.* iii. 325. *Tourn. Inst.* 391. *Elem. Bot.* 311. *Boerb. Ind. A. ii.* 48. *Dill. Cat. Giff.* 128. *Vulneraria rustica*, *Anthyllis magna*, *Anthyllis leguminosa*, *Chab.* 167. *Anthyllis leguminosa*, *Ger.* 1060. *Emac.* 1240. *Raii Hist.* i. 922. *Mer. Pin.* 8. *Anthyllis leguminosa* *Belgarum*, *Merc. Bot.* i. 20. *Phyt. Brit.* 9. *Anthyllis leguminosa vulgaris*, *Park. Anthyllis leguminosa*, *Loto affinis*, *Vulneraria pratensis*, *Hist. Oxon.* ii. 182. *Anthyllis*, *Rivin. Irr. Tetr.* *Anthyllis Rivini*, *Buxb.* 22. *Rupp. Flor. Jen.* 208. *Anthyllis Loto affinis*, *Vulneraria pratensis*, *C. B. P.* 332. *A. Kidney-Vetch*, *Lady's-Finger.* *Gal. Vulneraire.* G. *Wund-Kraut.* B. *Wond-kruit.* In pascuis cretaceis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Herba est traumatica.

A. 2. *Anthyllis prior*, *Offic. Anthyllis leguminosa marina*, *Bætica*, vel *Cretica*, sive *Auricula muris Camerarii*, *Park. Theat.* 1094. *Anthyllis falcata Cretica*, *ejusd.* *Loto affinis* siliquis hirsutis, circinatis, *C. B. Pin.* 333. *Loto affinis* siliquis hirsutis, circinatis *C. Bauhini*, *Hist. Oxon.* ii. 181. *Loto affinis*, *Anthyllis falcata Cretica* *Parkinsono*, *ejusd.* *Tripholium falcatum*, *Alp. Exot.* 257. *Auricula muris Camerarii*, *J. B. ii.* 387. *Chab.* 167. *Raii Hist.* i. 922. *Medicago Cretica* *Vulnerariæ* facie, *Elem. Bot.* 328. *Tourn. Inst.* 412. *Medicago Vulnerariæ* facie *Hispanica*, *ejusd.* & *Boerb. Ind. A. ii.* 35. *A. Sea Kidney-Vetch.* *Gal. Anthyllis.* G. *Gefrumter Klee.* B. *Anthyllis.* In Creta, Sicilia, &c. ad maris littus. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Urinæ difficultati, renibusque plurimum prodest; vulvæ pituitas emollit; cum rosaceo & lacte imposita vulneribus medetur, *Diosc.*

XVII. De Cicere.

Nota sunt, Folia pinnata, hirsuta, dentata; siliquæ breves, teretes, turgidæ.

A. 1. *Cicer album*, *Offic. Cicer fativum*, *C. B. Pin.* 347. *Ger.* 1047. *Emac.* 1222. *Raii Hist.* i. 917. *Hist. Oxon.* ii. 75. *Elem. Bot.*

309. Cicer sativum album, *Park. Theat.* 1075. Cicer arietinum, *J. B.* ii. 292. Cicer, Cicer arietinum, *Chab.* 143. A. *White Chickes.* Gal. *Pois chiche*, ou *Pois bécu blanc.* G. *Weisse Zieser-Erbfen.* B. *Spaansche Erwetten.* In hortis curioforum. *Ufu.* Semina, sed rarius.

A. 2. Cicer rubrum & nigrum, *Offic.* Cicer arietinum nigrum vel rubrum, *Park. Theat.* 1075. A. *Red and Black Chickes.* Gal. *Pois chickes rouge & gris.* G. *Rothe und graue Zieser-Erbfen.* B. *Roode en graauwe Erwetten.* In hortis. Junio floret. *Ufu.* Semina. *Vires.* Jus eorum Ictericos juvat: Decoctum Lumbricos ejicit, Menses, & Fœtus educit, & lac gignit. In Cataplasmatibus Pforas, Lichenas, Parotidas sanant, Testes inflammatos discutiant, Ulcera maligna consolidant, *R. H.* p. 918. Diuretica sunt, ac lenientia; proin conducibile est eorum decoctum Nephriticis, *Scbrod.*

De Herbis flore papilionaceo non scandentibus, quarum siliquæ per maturitatem articulatim rumpuntur.

XVIII. De Indico sive Indigo.

Notæ sunt, *Folia pinnata, flosculi exiles admodum, Meliloti similes, siliquæ breves, membranis intergerinis distinctæ; gemina ex tereti quadrata.*

A. 1. Indicum, *Offic.* Indigo vera Coluteæ folii utriusque Indiæ, *Act. Philosph. Lond.* N. 276. p. 703. & N. 276. p. 1016. Nil sive Anil, Glallum Indicum, *Park. Theat.* 600. Nil sive Anil, sive Indigo Indica, *Hist. Oxon.* ii. 202. Anil sive Nil, Indorum color, *J. B.* ii. 945. Emerus Americanus siliquâ incurvâ, *Tourn. Inst.* 666. Coronilla Indica, ex qua Indigo, *Volck.* 124. Caachira prima, *Pil.* (ed. 1658.) 198. Herva de Anil Lusitanis, *Mareg.* 57. Xivhquith pitzahac, sive Anil tenuifolia, *Hern.* 108. Colutea Indica herbacea, ex qua Indigo. *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 168. *Hert. Monsp.* 61. Colutea Indica humilis, ex qua Indico, folio viridi, *Par. Bat. Prod.* 325. Coluteæ foliis Anil, *Chab.* 82. Coluteæ affinis fruticosa, floribus spicatis, purpurascens, siliquis incurvis, è cujus tinctura Indigo conficitur, *Cat. Jamaic.* 141. *Hist.* ii. 34. *Tab.* 179. f. 2.

Sesban aniliferum Indicum Coronellæ foliis, vel Indigo Indica, *Breyn. Prod.* ii. 91. Ameri, *Hort. Mal.* i. 101. f. 54. Polygala Indica frutescens Hermanni, *Raii Hist.* i. 926. Phaeolus Americanus vel Brasilianus sextus, *C. B. Pin.* 242. Ifatis Indica foliis Rorifmarini, Glasto affinis, *ejusd.* 113. Hin awaru, Polygala Indica, ex qua Indigo, minor, *Herm. Mus. Zeylan.* 43. A. *Blue Indigo.* Gal. *Indigo bleu.* G. *Blau Indigo.* B. *Blaauw Indigo.* In India tam Orientali quam Occidentali colitur. *Ufu.* Fæx, seu pigmentum cæruleum; sed rarius in medicinam venit. Præcipuus ejus usus est ad pannos linteos cæruleo colore tingendos. Parandi hujus Pigmenti, referente *Hernandez*, hic est modus: *Folia incisa in abenum cortinamve ferventis aquæ, sed jam ab igne sèposita, tepentisve aut melius (ut rei affirmant periti) frigescentis neque ignem expertæ conjiuntur, concutiunturque vehementer rutris, ac paulatim aqua insecta transfunditur in testam aut dolium, & tandem per foramina paulo sublimiora effusa humore, quicquid è foliis discessit, permittitur residiere. Fæx illa Pigmentum est: siccatur in sole, & sacco cannabino percolatur; mox efformantur parvæ rotæ, quæ catinis superpositis carbonibus solidantur, ut recondi tandem queant in annuus usus. Vires.* Partium tenuium est, & facile penetrat; hinc in ictericis affectibus prodesse aiunt. Fluxiones mirè sistit, nam valdè astringit; ut Lochiis nimium fluentibus & alvi uterique proidentia decantatum remedium præbeat, *Ephem. Germ.* Anno xi. *Obs.* 113. Pigmentum hoc venenosæ qualitatis particeps à Medicis antehac haberi solitum. Dicitur aliàs corrosivum, inquit *Paulus Ammannus.* Hinc *Electores Saxonie* expressè prohibuerunt, ne Mercatores Indicum in regiones hæc adveherent.

A. 2. Polygala vera, *Offic.* Polygala major Massiliotica, *C. B. Pin.* 349. Polygala Valentina maritima, *Park. Theat.* 228. Colutea caule Genistæ fungoso, *J. B.* i. 383. *Chab.* 82. *Raii Hist.* i. 925. Colutea sive Polygala Valentina Clusii, *Hist. Oxon.* ii. 12. *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 168. Coronilla caule Genistæ fungoso, *Tourn. Inst.* 650. *Elem. Bot.* 510. Astragalus Matthioli, *Ger.* 1059. *Emac.* 1239. A. *Milk Peach.* Gal. Polygala. G. *Milch-Kraut.* B. *Melk-Kruit.* In hortis colitur. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Pota lactis abundantiam facit, *Diosc.*

Polygala Græcis tam vulgaris erat planta & probè cognita, ut *Dioscorides* brevem admodum ejus descriptionem dederit, undè inter Botanicos multæ de eo exortæ sunt controversiæ, quorum

quorum sententias hic non recensebo. Quam hic exhibeo verum & genuinum *Dioscoridis* Polygala esse videtur, quoniam, ut *Matthioli* rectè observat, cum descriptione istius plantæ convenit, *Calceolarius*, à quo eam accepit, lac nutricibus augere se sapius expertum esse illum certior fecit, quæ hujus plantæ propria facultas est.

XIX. De *Hedysaro*.

Note sunt, Flores spicati, filiquæ nunc asperæ, nunc læves, vel isthmo loculos dirimente inæquales vel undatæ, R. Meth. A. 106.

A. *Hedysarum* Clypeatum, *Mont. Ind. Ger. Emac.* 1235. *Raii Hist.* i. 929. *Park. Parad.* 339. *Hedysarum* Clypeatum flore suaviter rubente, *Tourn. Inst.* 401. *Elem. Bot.* 320. *Boerb. Ind.* A. ii. 51. *Rupp. Flor. Jen.* 215. *Onobrychis* femine clypeato, aspero major, C. B. *Pin.* 350. *Onobrychis* major perennis filiculis articulatis, asperis, clypeatis, recta junctis, flore ruberrimo, *Hist. Oxon.* ii. 129. *Astragalus Romanus* sive *Hedysarum* clypeatum filiqua aspera, *J. B.* iii. 315. *Astragalus Romanus* sive *Hedysarum* clypeatum, *Cbab.* 151. A. *French Honey Suckle.* *Gal. Hedysaron.* G. *Weitz-Kraut.* B. *Byltes kruut.* In hortis. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Planta est deobstruens & vulneraria, *Mont.*

XX. De *Ornithopodio*.

Siliquis articulatis recurvis, duabus tribusve simul nascentibus, & aviculæ pedes referentibus ab aliis differt, R. Meth. A. p. 106.

A. 1. *Ornithopodium*, *Offic.* *Ornithopodium*, *Merc. Bot.* i. 56. *Ornithopodium* radice nodosa, *Park. Treat.* 1093. *Raii Hist.* 931. *Synop.* iii. 326. *Ornithopodium* majus & minus, *Ger.* 1061. *Emac.* 1241. *Mer. Pin.* 89. *Buxb.* 264. *Phyt. Brit.* 85. *Tourn. Inst.* 400. *Elem. Bot.* 319. *Boerb. Ind.* A. ii. 50. *Hist. Oxon.* ii. 124. C. B. *Pin.* 350. *Ornithopodium* tuberculis nodosa, *Ejusd.* *Ornithopodium* tuberosum *Dalechampi*, *J. B.* ii. 351. *Ornithopodium* flore flavescente, *Ejusd.* *Ornithopodium* tuberosum *Dalechampi* flore ex albo rubescente, *Cbab.* 156. *Ornithopodium*, *Avis pes*, *Ejusd.* A. *Birds Foot.* *Gal. Pied d'oiseau.* B. *Voact-Fus.* B. *Vogel-voet.* In arenosis & glareosis. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.*

Calculos renum, ac vesicæ frangit & expellit. *Herniæ* auxiliatur.

A. 2. *Scorpioides*, *Offic. Rivin. Irr. Tetr.* *Scorpioides* *Matthioli*, *Ger. Emac.* 337. *Raii Hist.* i. 931. *Scorpioides* *Matthioli* sive *Portulacæ* folio, *Park. Treat.* 1117. *Scorpioides* *Portulacæ* folio, corniculis longioribus, tenuioribus, ac articulatis, *Hist. Oxon.* ii. 127. *Scorpioides* *pinguefolium* *triphylon* corniculis articulatis intortis, *Pluk. Almag.* 337. *Scorpioides* *Portulacæ* folio, C. B. *P.* 287. *Telephium* *Dioscoridis* seu *Scorpioides* ob filiquarum similitudinem, *Ejusd.* *Telephium* *Scorpioides*, *J. B.* ii. 889. *Cbab.* 284. *Ornithopodium* *Portulacæ* folio, *Tourn. Inst.* 400. *Elem. Bot.* 319. *Boerb. Ind.* A. ii. 50. A. *Scorpion-wort.* *Gal. Chenille.* G. *Scorpion* oder *Maupen-Kraut.* B. *Scorpioen-kruut.* In hortis nostris colitur. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Excalfacit & siccatur, *Galen.* *Illita* *Scorpionum* ictibus præsentaneo est auxilio, *Diofc.*

XXI. De *Ferro equino*.

A Figura seminis soleam equinam referente dicitur, quæ hujus generis nota characteristica est, R. Meth. A. 106.

A. *Ferrum* equinum, *Offic.* *Ferrum* equinum *Germanicum* siliquis in summitate, C. B. *Pin.* 349. *Raii Hist.* i. 930. *Synop.* iii. 325. *Ger. Emac.* 1236. *Tourn. Inst.* 400. *Elem. Bot.* 319. *Boerb. Ind.* A. ii. 52. *Ferrum* equinum siliquis in summitate, *Merc. Bot.* i. 35. *Phyt. Brit.* 40. *Ferrum* equinum siliquis in summitate multiplicibus *Germanicum*, *Buxb.* 109. *Ferrum* equinum comosum, *Park. Treat.* 1091. *Rupp. Flor. Jen.* 215. *Mer. Pin.* 38. *Rivin. Irr. Tetr.* *Ferrum* equinum capitatum vel comosum, *Col. Ecpbra.* i. 301. *Hist. Oxon.* ii. 118. *Solea* equina & *Ornithopodio* affinis herba, *Cbab.* 155. *Ornithopodio* affinis vel potius *Soleæ* aut *Ferro* equino herba, *J. B.* ii. 348. A. *Tufted Horse-shoe Vetch.* *Gal. Fer de Cheval.* G. *Eisen-Pferd.* B. *Paard-yzer.* In cretaccis variis in locis reperitur. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Adstringit, atque sanguinem sistit, *Boerb.*

Herbæ flore papilionaceæ, siliquis geminatis, duplicem seminum seriem continentibus.

XXII. De Tragacantha.

Folia habet pinnata, Vicia in modum, costâ mediâ cui pinnulæ annexæ sunt in longam, rigidam, acutam spinam procurrente; siliquis geminatis, duplici alveolo duplicem seminum seriem continentes, R. H. p. 933.

A. 1. Tragacantha, *Offic.* C. B. Pin. 388. Boerb. Ind. A. ii. 53. Tragacantha vera, *Park. Theat.* 995. Tragacantha Massiliensis, *J. B. i.* 407. *Raii Hist.* i. 933. *Tourn. Inst.* 417. *Elem. Bot.* 331. Tragacantha Massiliensis foliis incanis, perseverantibus, seu non deciduis, flore albo, *Hist. Oxon.* ii. 113. Tragacantha sive spina hirci, *Ger.* 1147. *Emac.* 1328. Astragalus aculeatus fruticulosus Massiliensis Tragacantha dictus, *Pluk. Almag.* 60. A. Goats Thorn. Gal. *Epine de Bouc.* G. Dragant oder Bocks Dorn. B. Bocks-doorn. In hortis curiosorum, sed rarius. *Ufu.* Gummi. Est substantia gummosa, pallida, variæ formæ, saporis mucilaginosi. Exudat ex radice plantæ incisæ, & ex Turcia ad nos adfertur. *Vires.* Humectat, lenit, cutis spiracula obstruit, acrimoniam mitigat, incalescat; hinc in Raucedine & Hæmoptylî, Asperitate faucium & in Stranguria conducit.

A. 2. Poterium, *Offic.* Spina hirci minor, *Ger.* 1147. *Emac.* 1328. Tragacantha altera seu minor, Poterion fortè Dioscoridis, *Park. Theat.* 996. Tragacantha altera Poterium fortè Clusio, *J. B. i.* 408. *Chab.* 88. *Tourn. Inst.* 417. *Elem. Bot.* 331. *Raii Hist.* i. 933. Tragacantha Granatensis foliis incanis deciduis, flore albo, *Hist. Oxon.* ii. 113. Tragacanthæ affinis lanuginosa sive Poterium, C. B. Pin. 388. A. Small Goats Thorn. Gal. *Barbe-Renard.* G. Schmall Bocks Dorn B. Smalle Bocks-doorn. Granatensis regno nascitur. Æstate floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Tusæ præcisîs nervis & vulneribus glutinandis illinuntur. Decoctum quoque ejus nervorum affectibus prodest, *Diosc.*

XXIII. De Astragalo.

Astragantba, qua cum siliquâ duplici intus alveolo secundum longitudinem divisâ convenit, costâ mediâ, cui foliola annectuntur, in folium desinente differt. Adde semina Sesamacea dicta, quod officula sesamoidea referant, R. Meth. A. p. 106.

A. 1. Astragalus, *Offic.* Astragalus Dioscoridis quibusdam, *J. B. ii.* 341. *Chab.* 153. Astragalus Dioscoridis vulgò Christianæ radix, *Rauwolf.* An Astragalus Syriacus, *J. B. ii.* 140? *Ger.* 1058? *Emac.* 1238? *Park. Theat.* 1085? Astragalus Syriacus hirsutus, C. B. Pin. 351. Astragalus Syriacus, Onobrychis peregrina quibusdam, *Chab.* 151. Astragalus argenteus, *Wheel. Itin.* A. The Milk-Vetch of Dioscorides. Gal. *Astragal.* G. Erdmoren. B. *Astragalus.* In Syria crescit. Æstate floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Alvim sistit in vino pota, urinam movet: vetustis ulceribus sicca efficaciter inspergitur: Sanguinem supprimit, *Diosc.*

Adeo brevis est & imperfecta, quam tradit *Dioscorides*, Astragali descriptio, ut quam plantam intelligat ad hunc usque diem dubium maneat; nonnullis uni, aliis alteri generi id nomen attribuentibus. Quicquid alii opinentur, ego ad plantam hanc *Rauwolfianam* potius quam ad aliam quamlibet referendam censeo, & ut *Leetor* judicet, *Dioscoridis* descriptionem subjungo.

Astragalus parvus est à terra frutex, foliis & ramis Ciceri similis: flore purpureo, parvo; radice rotunda, Raphani modo grandi, quæ adnatas appendices firmas habet, nigras, præduras, veluti cornua inter se implicatas, gustu adstringentes. Nascitur in ventosis, opacis, & in nivalibus.

A. 2. Radix dulcis, *Offic.* Glycyrrhiza echinata, *Park. Theat.* 1099. *Raii Hist.* i. 914. Glycyrrhiza echinata Dioscoridis, *Ger.* 1119. *Emac.* 1302. Glycyrrhiza capite echinato, C. B. Pin. 352. *Tourn. Inst.* 389. *Elem. Bot.* 309. Boerb. Ind. A. ii. 47. Glycyrrhiza echinata Dioscoridis non repens, *J. B. ii.* 327. Glycyrrhiza spuria echinata, *Volck. Flor. Nor.* 191. Scythica, Glycyrrhiza, Liquiritia, *Chab.* 150. Pseudo-glycyrrhiza, *Rivini. Irr. Tetr.* Onobrychis flore cæruleo, siliculis hirsutis seu asperis ad inum Platani pilulæ modo junctis, *Hist. Oxon.* ii. 133. A. Rough-beaded Liquorice. Gal. *Reglisse fausse.* G. Falsch Süß-Holz. B. *Valse Zoet-bout.* In hortis colitur. Æstate floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum Glycyrrhiza viribus convenit. Pulvis pterygiis commodissime inspergitur, *Diosc.*

Hæc

Hæc est *Dioscoridis* Glycyrrhiza, cujus loco filiquosæ species in *Officinis* nostris usurpatur.

A. 3. Glaux, *Offic.* Glaux *Dioscoridis*, *Ger.* 1061. *Emac.* 1242. Glaux *Hispanica*, *J. B.* ii. 341. *Hist. Oxon.* ii. 100. *Pbyt. Brit.* 42. *Riv. Irr. Tetr.* Glaux, Glaux *Hispanica*, *Chab.* 154. Glaux *Hispanica* *Clusii*, *Park. Theat.* 1095. *Raii Hist.* i. 940. *Cicere* sylvestris *minoris* affinis, si non idem, *C. B. Pin.* 347. An *Astragalus* pusillus *incanus* amplo flore purpureo, *Barr. Obs.* 76? *Astragaloides* pusilla *incana* amplo flore purpureo, *Barr. Icon.* 537. f. 11. ? A. *The Milk-wort of Dioscorides*. *Gal. Herbe au Lait de Dioscoride.* G. *Wiltch* *Wurk von Dioscorides.* B. *Melk-Kruid van Dioscorides.* In montosis & campestribus cretaeis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Coquitur cum hordeacea ad renovandam extincti lactis ubertatem, *Diosc.*

Glaux *Dioscoridis* quænam planta sit, à Botanicis etiam controversatur; *Anguillarus*, *Parkinsonus*, & *Alpinus* Lotum esse volunt. *Gesnerus* (ut antea dixi) *Onobrichidem*, *Turnerus* plantam sequentem; *Dodonæus*, *Cordus*, & *C. Baubinus* Plantæ marinæ cujusdam parvæ speciem; *Labelius*, *Gerardus*, & *Clusius* stirpem quam hic exhibeo. A *Dioscoride* sic describitur: *Glaux Cytiso*, aut *lenticulæ foliis similis*, quæ *supernè* virent, *averis* que candidiora spectantur: ramuli à terra exiliunt quini senive tenues ab radice: dodrantem alti: flores violæ albæ, purpurei exeunt, minores tamen.

A. 4. Glaux vulgaris, *Offic.* *Merc. Bot.* i. 53. *Pbyt. Brit.* 48. Glaux vulgaris *leguminosa* seu *Glycyrrhiza* sylvestris, *Park. Theat.* 1098. *Raii Hist.* i. 935. *Glycyrrhiza* sylvestris floribus *luteo-palescentibus*, *C. B. Pin.* 352. *Glycyrrhiza* sylvestris quorundam, *Fœnum Græcum* sylvestre aliis, *Chab.* 150. *Astragalus*, *Riv. Irr. Tetr. Dill. Cat. Giff.* 108. *Astragalus* luteus *perennis* *procumbens* vulgaris seu *sylvestris*, *Hist. Oxon.* ii. 107. *Raii Synop.* iii. 326. *Tourn. Inst.* 416. *Elem. Bot.* 369. *Astragalus γλυκύριζος*, *Boerb. Ind. A.* ii. 53. *Astragalus* *Glaux* *leguminosa* dictus, *Volck. Flor. Nor.* 51. *Fœnum Græcum* sylvestre, seu *Glycyrrhiza* sylvestris quibusdam, *J. B.* ii. 330. *Hedysarum* *Glycyrrhizatum*, *Ger.* 1056. quoad *descript.* *Emac.* 1233. A. *Liquorice Vetch.* *Gal. Fenugrec Sauvage.* G. *Wild* *Fœnum Græcum* / *Becks* - horn. B. *Wilde* *fyne Griek*, *Griex* *booy.* In dumetis & agrorum marginibus. Julio floret. *Ufu.* Semen, Herba. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit.

Herba male, scribit *Buxbaum*, in *Officinis* nostris exhibetur pro *Galega*.

A. 5. *Cicer* sylvestre, *Offic.* *Ger.* 1047. *Emac.* 1222. *Raii Hist.* i. 935. *Cicer* sylvestre majus, *Park. Theat.* 1076. *Cicer* sylvestre foliis oblongis hispidis majus, *C. B. Pin.* 347. *Cicer* sylvestre multiflorum, radice crassa, & folliculis brevibus ventricosus hirsutis, *Chab.* 143. *Astragalus* luteus *perennis* filiquâ gemellâ rotundâ, vesicam referente, *Hist. Oxon.* ii. 108. *Boerb. Ind. A.* ii. 54. *Tourn. Inst.* 416. *Elem. Bot.* 329. Glaux, *Riv. Irr. Tetr. Rupp. Flor. Jen.* 217. *Buxb.* 140. Glaux altera *perennis*, folliculis turgidis, *R. H. p.* 935. A. *Wild* *Chiches.* *Gal. Cices Sauvage.* G. *Wilde* *Zieser-Erbfen.* B. *Wilde* *Cicer.* In agris & incultis *Italiae*, &c. sponte nascitur. Æstate floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Calfacit & siccat, abstergit, aperit, cum *Cicere* viribus convenit.

Herbæ flore papilionaceo non scandentes trifoliæ.

XXIV. De Trifolio.

Floribus summo pedicula in spicas congestis, seminibus in calicibus occultatis, & ternis foliis in extremo pedicula à reliquis differt.

A. 1. *Trifolium* bituminosum, *Offic.* *Ger.* 1019. *Emac.* 1187. *Raii Hist.* i. 943. *Riv. Irr. Tetr.* *Trifolium* bitumen redolens, *C. B. Pin.* 327. *Tourn. Inst.* 404. *Elem. Bot.* 323. *Boerb. Ind. A.* ii. 32. *Trifolium* bituminosum seu *Trifolium* cæruleum, aut violaceum, bitumen redolens, *Hist. Oxon.* ii. 136. *Trifolium* *Asphaltites* sive bituminosum, *Park. Theat.* 716. *Rupp. Flor. Jen.* 207. *Asphaltites* sive bituminosum odoratum & non odoratum, *J. B.* ii. 366. *Trifolium* *Asphaltites* sive bituminosum, *Oxytryphyllum* & *Menianthes* dictum, *Chab.* 160. A. *Stinking Trefoil.* *Gal. Trêfle*, ou *Triolet* *sentant le Bitume.* G. *Stinckender Klee.* B. *Vreemde Klaver.* In hortis colitur. Augusto floret. *Ufu.* Radix, Folia, Semen. *Vires.* Semen & Folia in aqua pota *Pleuriticis*, urinæ difficultati, *Comitialibus*, *Hydropibus*, fœmininisque affectibus auxiliantur, menses cient. *Serpentium* ictus

fanant. Radix Alexipharmaca est, *Diosc.*

A. 2. Trifolium purpureum, *Offic.* Trifolium phæum fuscum luxurians quaternis, quinis, & senis foliis, *Hist. Oxon.* ii. 135. *Dill. Cat. Giff.* 92. *Tourn. Inst.* 406. Trifoliis affine quadrifolium phæum Lobelii, *J. B.* ii. 380. *Chab.* 163. *Raii Hist.* i. 942. Trifolium quadrifolium hortense album, *Boerb. Ind. A.* ii. 31. *C. B. Pin.* 327. Quadrifolium fuscum, *Park. Theat.* 1112. Lotus quadrifolia, *Ger.* 1028. *Emac.* 1198. A. Purplewort and Purple Grass. Gal. *Treste à quatre feuilles.* G. Dierblätterichter Klee. B. Vierblat. In pratis reperitur, unde in hortis summo studio colitur. Æstate floret. *Uju.* Herba. *Vires.* Succus humores pituitosos ex intestinis expellit. Oris & gutturis ulcera sanat, morbillos & variolas arceat: pro præsentaneo remedio purpureæ puerorum febris æstimatur vulgo.

A. 3. Trifolium, Lotus herba agrestis, *Offic.* Trifolium pratense, *Ger.* 1017. *Emac.* 1185. *Mer. Pin.* 121. Trifolium pratense purpureum, *C. B. Pin.* 327. *Raii Hist.* i. 943. *Synop.* iii. 328. *Rupp. Flor. Jen.* 206. *Buxb.* 324. Trifolium pratense purpureum vulgare, *Hist. Oxon.* ii. 138. *Park. Theat.* 1110. Trifolium pratense purpureum vulgatissimum, *Merc. Bot.* i. 73. *Phyt. Brit.* 125. Trifolium purpureum vulgare, *J. B.* ii. 374. Trifolium, *Chab.* 159. *Riv. Irr. Tetr. Dill. Cat. Giff.* 78. Trifolium pratense flore monopetalo, *Tourn. Inst.* 404. *Elem. Bot.* 323. *Boerb. Ind. A.* ii. 31. Triphyloides pratensis flore purpureo, *Pont. Antib.* 241. A. Common Trefoil. Gal. *Treste, ou Triplet des prez.* G. Gemeiner Klee. B. Klavern et purple blom. In pratis. Julio floret. *Uju.* Herba.

A. 4. Lagopus, Pes Leporinus, *Offic.* Lagopus vulgaris, *Park. Theat.* 1107. *Raii Hist.* i. 948. *Mer. Pin.* 69. Lagopus trifolius quorundam, *J. B.* ii. 377. *Chab.* 167. Lagopus, *Riv. Irr. Tetr. Rupp. Flor. Jen.* 206. *Buxb.* 176. Lagopus sive Pes leporinus minor vulgaris, *Merc. Bot.* i. 46. *Phyt. Brit.* 65. Lagopodium sive Pes Leporis, *Ger.* 1023. *Emac.* 1193. Trifolium arvense, humile, spicatum, sive Lagopus, *C. B. Pin.* 328. *Tourn. Inst.* 405. *Elem. Bot.* 323. *Raii Synop.* iii. 330. *Boerb. Ind. A.* ii. 31. *Dill. Cat. Giff.* 99. Trifolium Lagopoides purpureum arvense, humile, annuum sive Lagopus minimus vulgaris, *Hist. Oxon.* ii. 141. Trifolium leporinum seu Lagopus Officinarum, *Volck. Flor. Nor.* 388. A. Hares Foot. Gal. *Pied de Lievre* G. Daasen Fuß. B. Hazepoot, Haze-voet. In arvis, Julio floret. *Uju.* Herba. *Vires.* Sic-

cat & adstringit. Usus præcipuus in profluvio Alvi, Uteri; Fluore albo, Dysenteria, Hæmoptysi, Stranguria, Ulceratione Vesicæ, &c. *Schrod.* Hunc Officinæ nostræ pro Hilpidula vendunt, *Buxb.* 177.

XXV. De Meliloto.

Note sunt, Flores penduli in spicis à foliorum alis egressis, siliquæ seu folliculi breves, scabri rugosive, R. *Synop.* p. 135.

A. 1. Melilotus, *Offic. Merc. Pot.* i. 50. *Phyt. Brit.* 73. *Dill. Cat. Giff.* 93. *Riv. Irr. Tetr.* Melilotus vulgaris, *Park. Theat.* 719. *Raii Hist.* i. 951. *Synop.* iii. 331. *Buxb.* 312. Melilotus Germanica, *Ger.* 1034. *Emac.* 1205. Melilotus Officinarum Germaniæ, *C. B. Pin.* 331. *Tourn. Inst.* 407. *Elem. Bot.* 325. *Rupp. Flor. Jen.* 208. Melilotus fruticosa lutea vulgaris vel Officinarum, *Boerb. Ind. A.* ii. 29. Melilotus vulgaris, Trifolium odoratum, *Chab.* Trifolium odoratum sive Melilotus vulgaris, flore luteo, *J. B.* ii. 370. Trifolium odoratum, seu Melilotus fruticosa lutea vulgaris, vel Officinarum, *Hist. Oxon.* ii. 161. A. Melilot. Gal. *Melilot.* G. Stein-Klee. B. Meliloot. Ad sepes & inter segetes. Julio floret. *Uju.* Herba, Flores. *Vires.* Emollit, discutit, dolores mitigat. Ulus creberrimi præcipuè extrinsecus, in tumoribus, doloribus, &c. *Schrod.*

A. 2. Lotus urbana, Trifolium odoratum, *Offic.* Lotus hortensis odora, *C. B. Pin.* 331. Lotus fativa odorata annua, *J. B.* ii. 368. Trifolium odoratum, *Ger.* 1025. *Emac.* 1195. *Park. Theat.* 715. *Raii Hist.* i. 950. Melilotus major, odorata, violacea, *Hist. Oxon.* ii. 162. *Tourn. Inst.* 407. *Elem. Bot.* 325. *Boerb. Ind. A.* ii. 30. Melilotus flore cæruleo, *Rupp. Flor. Jen.* 208. *Buxb.* 212. Melilotus cærulea, *Riv. Irr. Tetr.* A. Sweet Trefoil. Gal. *Triplet aromatique, Lotier odorant, ou faux Baume de Perou.* G. Eichenklee. B. Zevengeryen-kruit. In hortis seritur. Junio floret. *Uju.* Herba, Semen. *Vires.* Alexipharmaca, anodyna, diuretica, ac vulneraria est.

A. 3. Melilotus vera, *Offic.* Melilotus Italica, *Park. Theat.* 719. Melilotus Italica sive Patavina, *Ger.* 1033. *Emac.* 1204. Melilotus Italica folliculis rotundis, *C. B. Pin.* 331. *Tourn. Inst.* 407. *Elem. Bot.* 325. Melilotus magno semine rotundo, rugoso, *J. B.* ii. 317. *Raii Hist.* i. 951. Melilotus magno semine rotundo, rugoso, folliculis melini Meliloti vul-

vulgaris, *Chab.* 159. Melilotus lutea, seminis pericarpio magno rugoso, rotundo, albo, *Hist. Oxon.* ii. 161. *Boerb. Ind. A.* ii. 29. *A. Italian Melilot.* Gal. *Melilot d'Italie.* G. *Staliânische Melilote.* B. *Italiaanse Meliloot.* In Italia nascitur, apud nos tantum in hortis seritur. Julio floret. *Usu.* Herba, Flores. *Vires.* Cum Meliloto vulgari viribus convenit.

A. 4. Melilotus altissimus, *Offic.* Melilotus vulgaris altissima frutescens, flore luteo, *Ind. Med. lxxv. Tourn. Inst.* 407. *Herb. Par.* 239. *A. Woody Melilot.* Gal. *Melilot,* ou *Mirlot.* G. *Stein Klee.* B. *Welriekende Klaveren.*

XXVI. De Fœno Græco.

NOtæ ejus sunt, Siliquæ productiores, incurvæ, compressæ, seminibus angulosis, lineâ ab angulo ad angulum depressâ sulcatis, repletæ, *R. H.* p. 954.

A. Fœnum Græcum, *Offic.* *Ger.* 1026. *Emac.* 1196. *Raii Hist.* i. 954. *Chab.* 167. Fœnum Græcum sativum, C. B. *Pin.* 348. *Park. Theat.* 1096. *Hist. Oxon.* ii. 166. *Rupp. Flor. Fen.* 213. *Tourn. Inst.* 409. *Elem. Bot.* 326. *Loerb. Ind. A.* ii. 32. Fœnugræcum, *J. B.* ii. 365. *A. Fenugreek.* Gal. *Fenugrec.* G. *Boets-Horn/ oder Mutter-Kraut.* B. *Fyne Griek,* *Griekx-Hooy.* In arvis seritur. Julio floret. *Usu.* Semen. *Vires.* Emollit, digerit, maturat, discutit, Paregoricum est, crebrique usus in Clysteribus emollientibus, &c. *Schrod.* Dolorem Ischiadis mitigat, & Tumorem mammaram discutit.

XXVII. De Anonide.

Siliquis brevioribus, seminibus deliquium passis à reliquis differt, *R. Synop.* p. 136.

A. Anonis, Ononis, Æresta bovis, *Offic.* *Chab.* 163. Anonis sive Resta bovis, *Ger.* 1141. *Emac.* 1322. Anonis sive Resta bovis vulgaris, purpurea & alba, spinosa, *J. B.* ii. 301. Anonis spinosa flore purpureo, C. B. *Pin.* 389. *Park. Theat.* 994. *Raii Hist.* i. 957. *Synop.* iii. 332. *Tourn. Inst.* 408. *Elem. Bot.* 325. *Boerb. Ind. A.* ii. 33. *Rupp. Flor. Fen.* 214. *Buxb.* 21. Anonis, *Riv. Irr. Tetr. Dill. Cat. Giff.* 147. Anonis sive Ononis, Resta bovis, Remora atrati, *Merc. Bot.* i. 19. *Pbyt. Brit.* 8. Anonis purpurea vulgaris spino-

sa, flore purpureo, siliquis erectis lentiformibus, *Hist. Oxon.* ii. 169. *A. Rest Harrow.* Gal. *Arrête-bœuf,* ou *Bugrane,* *Eugronde.* G. *Stall-Kraut.* B. *Stal-kruid.* In pascuis sterilioribus. Junio floret. *Usu.* Radix, Herba. *Vires.* Abstergit, attenuat, discutit. Usus præcipuus in Diuresi, Lithiasi, Ictero, obstructione Hepatis, in carnosio Ramice assumendo; Hæmorrhoidibus cæcis, Mariscisve discutendis. Extrinsecus in putredine oris ac dolore Dentium, *Schrod.*

XXVIII. De Medica.

Siliqua in cochleæ formam contorta ab aliis Trifoliis distinguitur, *R. Meth. A.* p. 108.

A. Medica, *Offic.* *Chab.* 165. Medica fativa, siliquâ contortâ magis tortili, *Hist. Oxon.* Medica major erectior, floribus purpurascens, *J. B.* ii. 382 *Raii Hist.* i. 960. *Tourn. Inst.* 410. *Elem. Bot.* 327. *Loerb. Ind. A.* ii. 35. Falcata fativa floribus purpurascens, *Voelck. Flor. Nor.* 161. Falcata fativa flore cæruleo, *Rupp. Flor. Fen.* 213. Trifolium Burgundicum, *Ger.* 1020. *Emac.* 1189. Falcata siliquâ cornutâ sive Medica, C. B. Fœnum Burgundiacum vulgè, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 413. Fœnum Burgundiacum sive Medica legitima, *Park. Theat.* 1113. *A. Medick Fodder.* Gal. *Luferne.* G. *Burgundisch Heu.* B. *Burgundisch Hooy.* Seritur in agris. Æstate floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Viride, quibus refrigeratione opus est, illitu suffragatur, *Diosc.*

XXIX. De Loto.

A reliquis leguminibus trifoliatis distinguitur, quod præter folia terna in extremo pediculo, bina habeat ad ejus exortum cauli adnata, ut quodammodo pentaphyllos dici possit, *R. Meth.*

A. 1. Trifolium Hæmorrhoidale, *Offic.* Trifolium rectum album hirsutum valde, *J. B.* ii. 360. *Chab.* 160. Lotus Hæmorrhoidalis major sive Trifolium Hæmorrhoidale majus, *Park. Theat.* 1100. Lotus pentaphyllos siliquosus villosus, C. B. *Pin.* 332. *Raii Hist.* i. 968. *Tourn. Inst.* 403. *Elem. Bot.* 321. Lotus incana sive Oxytriphylum Scribonii Largi, *Ger.* 1022. *Emac.* 1191. Lotus πολυφύλλος frutescens, incana, alba, siliquis curtis crassioribus & brevioribus erectis, *Hist. Oxon.* ii. 177. *Boerb. Ind. A.* ii. 37. *A. Pile Trefoil.*
Gal.

Gal. Tréfle blanc, droit, velu. G. Guldend-
Ader. Klee. B. Regt opstaande witte ruyge Lo-
tus. In Sicilia, Gallia, &c. sponte reperitur.
Æstate floret. Ufu. Semen. Vires. In hæ-
morrhoidibus commendat Riverius.

A. 2. Lotus corniculata, Melilotus corona-
ta, Mont. Ind. 46. Lotus corniculata glabra
minor, F. B. ii. 356. Chab. 157. Raii Hist.
i. 967. Synop. iii. 334. Dill. Cat. Giff. 92.
Rupp. Flor. Jen. 216. Buxb. 196. Lotus sive
Melilotus pentaphyllos minor glabra, C. B.
Pin. 332. Tourn. Inst. 402. Elem. Bot. 321.
Lotus polyceratos, lutea minor, foliis & sili-
quis glabris brevioribus & crassioribus, Hist.
Oxon. ii. 177. Trifolium siliquosum minus,
Ger. 1022. Emac. 1190. Mer. Pin. 121.
Trifolium corniculatum primum, Berc. Bot.
i. 74. Pbyt. Brit. 124. A. Birds-foot Trefoil.
Gal. Lotier, ou Tréfle sauvage jaune. G.
Klein gehörnte Klee. B. Kleine geboornde
Klaveren. In pascuis ubique. Junio floret.
Ufu. Herba. Vires. Anodyna, Antambus-
ta, & emolliens seu maturans est, ut scribit
Mont.

bo & carneo, Park. Parad. 275. Aristolochia
cava, Fumaria bulbosa, Mont. Ind. 37. Split
radice rotunda cava, Rupp. Flor. Jen. 216.
Pseudo-fumaria, Rivin. Irr. Tetr. A. Great Hol-
low Root. Gal. Fumeterre, Pied de Geline. G.
Hell-wurk. B. Hol-wortel. Colitur in hortis.
Aprili floret Ufu. Radix. Vires. Calfacit,
ficcit, abstergit, substringit, aperit. Hepa-
tica est, Uterina, Alexipharmaca, sudorifica,
diuretica, & vulneraria. Ufus præcipuus in
ciendis mensibus, lochiis; fœtum mortuum
expellit, lœtero medetur, sanguinem inundifi-
cat, adeoque & Scabiæ succurrit. Extrinse-
cus commendatur quàm maxime ad vulnera
etiam inveterata, & fistulosa, utpote quæ mun-
dificat & consolidat; ad Scabiem, ad dolores
podagricos (à frigidis humoribus) ad sangui-
nem coagulatum in contusionibus, ad putredin-
em oris, Scrod.

Officinas perperam hac pro Aristolochia ro-
tunda usas, notius est quàm referri aut refelli
debeat, Chab. 378.

SECTIO VIGESIMA PRIMA.

De Herbis Pentapetalis vasculiferis.

T Itulus bis pro Nota characteristica sufficit,
R. Meth

Florem Pentapetaloidem dicimus potius quàm
pentapetalon, quia folia seu petala florem consti-
tuunt ad unguem juncta sunt, sed ut flores in-
tegrè decidant, R. Meth. p. 144.

Herbæ Pentapetalæ sunt

Veræ, i. e. petalis ad unguem disjunctis,
foliis
Integris in caule conjugatim dispositis,
flore pentapetalo, terrestres, calice
Integro, concavo seu fistuloso,
Oblongo & cylindræo; petalis
margine extremo incisus: vasculo
itidem feminali cylindræo,
angustifoliæ, folio glauco, gram-
mineo, seminibus compressis,
rugosis, nigris, Caryophyllus.
Tumidiore; pericarpio pyriformi;
summa parte per maturitatem
se aperiente in oras dentatas,
seminibus turgidioribus, florum
peralis bifidis: Lycnris.

a b c

Ad

A P P E N D I X

A D

L E G U M I N A.

XXX. De Split.

Notæ sunt, Flores spicati ad Papilionæcos acce-
dentes, calcibus retrorsum productis, quo-
rum medio circiter tubo pediculus inseritur, sili-
quæ bivalves, folia dissecta aut pinnata, R. H.
p. 974.

A. Fumaria bulbosa, Offic. Schrod. iv. 73.
Fumaria bulbosa radice cava major, C. B. i. in.
143. Raii Hist. i. 975. Hoerb. Ind. A. 309.
Elem. Bot. 334. Dill. Cat. Giff. 40. Fourn. Inst.
422. Fumaria bulbosa, radice cava, flore pur-
purascente & albo, F. B. iii. 204. Fumaria
tuberosa major, radice cava, Hist. Oxon. ii.
261. Radix cava major alba & purpurea, Ger.
931. Emac. 1090. Radix cava major flore al-

a b c Ad modum floris expanso in plura segmenta.

- Fruticosa, superficie perenni; flore specioso, caduco, majores & elatiores, capitulis pentagonis: *Cistus*, *Ledum*.
- Herbacea, superficie annua; feminis conceptaculo
  - E tribus carinis composito; flore flavo; comâ trita velut cruentante: *Hypericon*.
  - Bivalvi, flore itidem flavo, foliis falcis oblongis, ad genicula interdum ternis aut quaternis: *Lyfimachia*.
  - Simplici, femina in medio sita exterius protegente; florum petalis
    - Disjunctis, bifidis, colore albis: *Alfina*.
    - Ad unguis junctis, integris; in singulis foliorum alis singulis: *Anagallis*.
- In caulibus nullo aut alterno ordine positus, vasculo seminali,
  - Simplici, i. e. non diviso in loculamenta, quod per maturitatem horizontaliter rumpitur; flore flavo, calice bivalvi; foliis crassis, lævibus, extremis subrotundis: *Portulaca*.
  - Diviso in loculamenta,
    - Bicorni; foliis
      - Teretibus, crassis, succulentis: *Sedum*.
      - Minus succulentis, subrotundis, crenatis: *Cotyledon*.
    - Tricocco, flore pentapetalo,
      - Uniformi, specioso, seminibus mollissima lanugine candida intermixta: *Xylon*.
      - Difformi, calcari donato, odorato: *Viola*.
    - Pentacocco, loculamento vel
      - Rostrato: *Geranium*.
      - In quinque cellulas plura semina continentibus diviso, suntque vel
        - Corniculato, i. e. singulis loculamentis summa parte corniculatis: *Nigella*.
        - Plano, calice tumido & velut inflato vesicæ instar, flore specioso: *Alcea Indica*.
  - Decem, totidem semina continen-

a b tia dispersito; flore caduco; feminibus oblongis, compressis, splendentibus, colore melino: *Linum*.

- Anomala, five petalis ad unguis junctis
  - Terrestres, foliis
    - Integris, caulibus
      - Nudis, flore è tubo oblongo in quinque laciniâ seu folia bifida expanso; foliis rugosis, texturæ rarioris; floris calice oblongo, concavo, striato: *Paralyfis*.
      - Foliis vestitis
        - Adversis seu binis in caulibus oppositis
          - Siliquosa, succo limpido, Lanigera & elatior, flore parvo, siliquis singularibus, Ciconiæ rostrum referentibus: *Asclepias*.
          - Humilior, provoluta & repens, foliis glabris, flore amplo, siliqua bicorni: *Clematis*, *Daphnoides*.
        - Pericarpis semine minutissimo refertis, floribus in summis caulibus & ramulis crebris, sapore amaro insignes, flore è tubo oblongo in quinque segmenta acuta expanso: *Centaureum Alpinus*.
      - Alternis, floribus in thyrsis oblongis confertis, pericarpio bivalvi turbinato: *Verbascum*.
    - Ternis in uno pediculo, vasculo pentagono, sapore acido: *Lujula*.
  - Aquatice, foliis
    - Ternis, floribus in thyrsis speciosis: *Trifolium paludosum*.
    - Integris, subrotundis,
      - Flagellis reptatricibus, in alis foliorum florens: *Nummularia*.
      - Caulibus nudis erectis, floribus albis unam partem spectantibus, vasculis seminalibus oblongis, seminibus minutissimis repletis: *Ros Solis*.

*Herba pentapetala foliis in caule ex ad-
verso binis.*

I. De Caryophyllo.

Nota sunt, Calyx floris oblongus, cylindraceus, lævis, integer, in margine duntaxat summo dentatus, vasculum itidem continens oblongum, cylindraceum; Petala margine extremo incisa aut laciniata; semina compressa, rugosa, per maturitatem nigra, R. H. p. 986.

A. 1. Caryophyllus ruber, Veronica, Tunica, *Offic.* Caryophyllus hortensis pleno rubro, *Park. Parad.* 306. Caryophyllus multiplex, *Ger.* 472. *Emac.* 588. Caryophyllus hortensis, *Raii Hist.* ii. 986. Caryophyllus altilis major, *C. B. Pin.* 207. *Hist. Oxon.* ii. 561. *Tourn. Inst.* 350. *Elem. Bot.* 279. *Boerb. Ind. A.* 217. Betonica coronaria fativa, sive Caryophylleus flos, *J. B.* iii. 327. A. Clove *Fuly-Flower.* Gal. *Gerostées, Oeillets des jardins.* G. *Nägel-Blühen.* B. *Nagel-Blömen.* In hortis colitur. Julio floret. *Ufu* est Flos. *Vires.* Cephalici flores sunt ac Cordiales. Ufus præcipuus in Vertigine, Apoplexia, Epilepsia, Paralyti, aliisque capitis & nervorum affectibus. In Syncope, ac Palpitatione cordis: fugant Lumbricos, allevant partum. In Ventriculi imbecillitate, Cardialgia, Febribus pestilentibus, &c. *Schrod.*

A. 2. Caryophyllus flore simplici, *Offic.* Caryophyllus hortensis simplex, flore majore, *C. B. Pin.* 208. *Tourn. Inst.* 331. *Elem. Bot.* 279. Caryophyllus simplex major, *Ger. Emac.* 590. Betonica coronaria sive Caryophyllus flore simplici fativus, *J. B.* iii. 328. A. *Single Pinks.* Gal. *Oeillet simple.* G. *Einfache Garten-Näcken.* B. *Enkel Angelier.* In hortis à satione feminis oritur. Julio floret. *Ufu.* Flos. *Vires.* Cum priore viribus convenit, sed mitior aestimatur.

A. 3. Caryophyllus sylvestris, *Offic.* Caryophyllus sylvestris vulgaris latifolius, *C. B. Pin.* 209. *Tourn. Inst.* 333. Betonica coronaria sive Caryophyllus sylvestris vulgarissimus, *J. B.* iii. 334. Betonica coronaria vulgarissima, *Chab.* 441. Armeria alba, *Ger.* 478. *Emac.* 597. *Raii Hist.* ii. 990. An Armerius latifolius flore rubro, saturo, holoserico,

Park. Parad. A. *Wild Pinks.* Gal. *Oeillet sauvage.* G. *Wilde Nägelein.* B. *Wilde Angelier.* In pascuis, & incultis, Junio floret. *Ufu.* Succus. *Vires.* Cum aqua Ononidis, & florem Lillii Convalli, calculum atterit, & comitialibus prodest, *J. B.* Flores in nonnullis Officinis malè pro Caryophyllo hortensi substituuntur, *Buxb.*

A. 4. Caryophyllus barbatus, *Offic.* Caryophyllus hortensis barbatus latifolius, *C. B. Pin.* 208. *Tourn. Inst.* 333. *Boerb. Ind. A.* 218. Caryophyllus barbatus, hortensi, simplex, latifolius, *Hist. Oxon.* ii. 563. Betonica coronaria latifolia petræa flore punctulis albis notato, *J. B.* iii. 333. Armeria rubra latifolia, *Ger.* 479. *Emac.* 598. *Raii Hist.* ii. 991. Armerius latifolius simplex, flore rubro, *Park. Parad.* 319. A. *Sweet Williams.* Gal. *Oeillets des Champs.* G. *Seld-Nägelein.* B. *Pluymkens.* In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Hujus usum introduximus Monbelgardi ad panni, sc. lanei maculas tollendas, si (cujuscunque generis is fuerit) hujus herba fricetur, deinde limpida aqua abluatur, *J. B.*

II. De Lychnide.

Nota sunt, Calyx floris integer, striatus, & tumidior; vasculum seminale pyriforme, summa parte se aperiente in oras dentatas, seminibus turgidis repletum, *Raii Synop.* p. 139.

A. 1. Behen album, *Offic.* *Ger.* 550. *Emac.* 679. *Mer. Pin.* 14. Behen album Monspelianum & Officinarum, *Merc. Bot.* i. 23. *Phyt. Brit.* 14. Been album Officinarum, *J. B.* iii. 356. Lychnis sylvestris, quæ Been album vulgo, *C. B. Pin.* 205. *Raii Hist.* ii. 998. *Synop.* iii. 337. *Tourn. Inst.* 335. *Elem. Bot.* 281. *Buxb.* 201. *Dill. Cat. Giff.* 110. *Boerb. Ind.* A. 211. Lychnis sylvestris perennis, quæ Been album vulgo, *Hist. Oxon.* ii. 535. Papaver spumeum vulg. *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 387. Papaver spumeum, sive Ben album vulgo, *Park. Theat.* 263. Mulcipula pratensis vesicaria, *Rupp. Flor. Jen.* 100. A. *Spalling-Poppy, or White Ben.* Gal. *Been blanc.* G. *Marien Rostlein oder Wiederstos.* B. *Wit Been.* Inter segetes. Julio floret. *Ufu.* Radix, quæ modernis Behen album nominatur ad differentiam alterius, quod rubrum dicitur, quodque Limonium Herbariis censetur, ut superius ostendimus: neutrum tamen verum Been Arabum est. Non veteribus solum, ut in Capite de Limonio ostendimus, sed etiam mo-

modernis, quid sint hæ radices inter se minime convenit; alii enim Behen album Lychnidis sylvestris, quam *Lob.* Papaver spumeum vocat; alii Angelicæ, alii Eryngii, alii Zedoariæ, alii Pastinacæ sylvestris speciem esse autumant. Nos verò, cum neotericis, radicem hujus Lychnidis, vel Behen album esse, vel pro succedaneo ejus haud temerè usurpari posse opinamur.

A. 2. Saponaria, *Offic. Ger.* 360. *Emac.* 444. *Raii Hist.* ii. 999. *Merc. Bot.* i. 67. *Phyt. Brit.* 108. *Mer. Pin.* 109. Saponaria major lavis, *C. B. Pin.* 206. Saponaria vulgaris, *Park. Theat.* 641. *J. B. iii.* 346. Saponaria vulgaris simplex, *Hist. Oxon.* ii. 547. Saponaria, Struthium, Lanaria, *Cbab.* 447. Lychnis Saponaria dicta, *Raii Synop.* iii. 339. Lychnis Saponaria dicta major vulgaris simplex, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 395. Lychnis sylvestris, quæ Saponaria vulgo, *Tourn. Inst.* 336. *Elem. Bot.* 281. *Boerb. Ind. A.* 212. *Dill. Cat. Giff.* 153. *Rupp. Flor. Jen.* 92. *Buxb.* 199. A. *Sope-wort.* Gal. *Savoniere.* G. *Sciff-Kraut.* B. *Seep-Kruit.* Juxta torrentes nascitur, sed rarius. Julio floret. In *Ufu* sunt Radices, herba. *Vires.* Strenuè attenuat, aperit; ludorifica est. *Ufus* in Asthmate, Utero, & Mensibus ciendis, in Lue Venerea. Extrinsecus pharmica est; tumores, ac præcipuè panos discutit.

A. 3. Lychnis coronaria, *Offic. Cbab.* 443. Lychnis coronaria vulgo, *J. B. iii.* 340. *Raii Hist.* ii. 993. Lychnis coronaria Dioscoridis fativa, *C. B. Pin.* 203. *Tourn. Inst.* 334. *Elem. Bot.* 280. *Boerb. Ind. A.* 210. *Rupp. Flor. Jen.* 91. Lychnis coronaria vulgaris, *Park. Theat.* 629. Lychnis coronaria rubra simplex, *Parad.* 252. Lychnis coronaria rubra, *Ger.* 381. *Emac.* 467. Lychnis coronaria fativa flore rubro, *Hist. Oxon.* ii. 548. A. *Rose-Campion.* Gal. *Oeillets passeroses,* *Passesieur.* G. *Rosen-Lychnis.* B. *Christus Oogen.* In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Bilem per album trahit; ictis à scorpione subvenit, *Diosc.*

A. 4. Lychnis sylvestris, *Offic.* Lychnis sylvestris rubello flore, *Ger. Emac.* 469. *Raii Hist.* ii. 994. *Synop.* iii. 339. *Mer. Pin.* 74. Lychnis sylvestris flore rubello, fortè Hesperis Theophrasti, *Merc. Bot.* i. 48. *Phyt. Brit.* 71. Lychnis sylvestris, flore rubro, *Park. Theat.* 631. Lychnis sylvestris five aquatica purpurea simplex, *C. B. Pin.* 204. *Dill. Cat. Giff.* 69. *Rupp. Flor. Jen.* 91. *Tourn. Inst.* 335. *Elem. Bot.* 280. *Boerb. Ind. A.* ii. 211. Lychnis sylvestris minus hirsuta, flore rubello, simplici, *Hist. Oxon.* ii. 541. Ocymoides

purpureum multis, *J. B. iii.* 343. A. *Red Wild Campion.* Gal. *Lychnis sauvage rouge.* G. *Nerthe wilde Lychnis.* B. *Wilde roode Lychnis.* Ad sepes. Æstate floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

A. 5. Ocymoides, *Offic. Cbab.* 446. Ocymoides album multis, *J. B. iii.* 342. Ocymoides, Ocymastrum, *Cbab.* 446. Lychnis sylvestris flore albo, *Ger. Emac.* 468. *Park. Theat.* 630. *Raii Hist.* ii. 994. *Synop.* iii. 339. *Merc. Bot.* i. 49. *Phyt. Brit.* 71. Lychnis sylvestris alba simplex, *C. B. Pin.* 204. *Tourn. Inst.* 334. *Elem. Bot.* 280. *Boerb. Ind. A.* 211. Lychnis sylvestris hirsuta, perennis, alba, simplex, *Hist. Oxon.* ii. 541. Ocymastrum vulgo, *Herm. Cat. A. Wild White Campion.* Gal. *Basilic sauvage.* G. *Weisse wilde Lychnis.* B. *Wilde Lychnis met witte enkele blom.* Inter segetes, & ad sepes. Æstate florere. *Ufu.* Semen. *Vires.* Siccat; tenuium est partium, *Galen.* Viperarum, cæterorumque serpentium moribus medetur. Ischiadicos juvat, *Diosc.* In liquore posseti decocta remedium est optimum in convulsione puerorum, *Raii Hist.*

A. 6 Nigellastrum, *Offic.* Lychnis segetum major, *C. B. Pin.* 204. *Raii Hist.* ii. 998. *Synop.* iii. 338. *Rupp. Flor. Jen.* 92. *Buxb.* 199. *Dill. Cat. Giff.* 103. *Tourn. Inst.* 335. *Elem. Bot.* 280. Lychnis hirsuta segetum major, *Hist. Oxon.* ii. 542. Lychnoides segetum five Nigellastrum, *Park. Theat.* 632. Nigella Brunfelsii & Officinarum, *Volck.* Pseudomelanthium, *Ger.* 926. *Emac.* 1087. *Mer. Pin.* 98. *J. B. iii.* 341. *Merc. Bot.* i. 62. *Phyt. Brit.* 99. Pseudomelanthium, Nigellastrum, *Cbab.* 443. Nigella Brunfelsii & Officinarum, *Volck. Flor. Nor.* 266. A. *Cockle.* Gal. *Nielle batarde.* G. *Korn-Drüglein.* B. *Wilde groote Lychnis.* Inter segetes. Junio & Julio floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Calidum, & siccum est; in pectore cum melle subditum, mensis evocat *Hippocrat.* Extollit à nonnullis vi vulneraria. Radicem in sistenda hæmorrhagia, si linguæ subdatur, & aliquamdiu in ore detineatur, laudibus extulit *Sennertus*; seque hujus stupendam vim expertum scribit *S. Pauli Quadri.* *Bot. Buxb.*

A. 7. Vaccaria, *Offic. Ger.* 395. *Emac.* 492. *J. B. iii.* 357. *Cbab.* 448. Lychnis segetum rubra foliis Perfoliatæ, *C. B. Pin.* 204. *Raii Hist.* ii. 999. *Rupp. Flor. Jen.* 92. *Dill. Cat. Giff.* 148. *Buxb.* 199. *Tourn. Inst.* 335. *Elem. Bot.* 281. *Boerb. Ind. A.* 212. Lychnis segetum; Vaccaria rubra dicta, *Park. Theat.* 633. Lychnis segetum Vaccaria dicta, *Hist. Oxon.* ii. 542. A. *Cow-Basil.* Gal. *Lychnis des bleas.* G. *Kuh-Basillen.* B. *Koorn-Lychnis.* Inter segetes

tes, Junio & Julio floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Calidum est, & siccum; Urinam provocat.

A. 8. Muscipula, *Offic.* Muscipula viscaria sive Lychnidis species, *F. B.* iii. 349. *Chab.* 445. Viscaria, *Ger.* 481. Viscaria sive Muscipula, *Ger. Emac.* 601. Lychnis viscosa rubra altera sylvestris, *C. B. Pin.* 205. *Raii Hist.* ii. 1001. *Tourn. Inst.* 337. *Elem. Bot.* 281. Lychnis sylvestris rubra minor, *Park. Theat.* 632. Lychnis viscosa rubra, multis foliis angustis, parvis, cingentibus genicula superiora, *Hist. Oxon.* ii. 542. *A. Catch Fly.* *Gal. A. tripe-mouches.* *G. Kleb-Eychniß.* *B. Vliegenet,* *Keikens.* Inter segetes sponte nascitur. Junio & Julio floret. *Ufu.* Semen. *Vires.* Cum prioribus viribus convenire creditur.

A. 9. Armeria, Lychnis flore laciniato, *Mont. Ind.* 37. Armerius pratensis, *Ger.* 480. *Emac.* 600. Armerius sylvestris, *Merc. Bot.* i. 21. *Phyt. Brit.* 10. Armoraria pratensis mas, *Mer. Pin.* 11. Lychnis plumaria sylvestris simplex, *Park. Parad.* 253. *Raii Hist.* ii. 1000. *Synop.* iii. 338. Lychnis pratensis flore laciniato, simplici, *Hist. Oxon.* ii. 537. *Tourn. Inst.* 336. *Elem. Bot.* 281. *Boerb. Ind.* A. 213. *Dil. Cat. Giff.* 69. *Rupp. Flor. Jen.* 92. *Burb.* 200. Caryophyllus pratensis laciniato flore simplici, sive Flos Cuculi, *C. B. Pin.* 210. Flos Cuculi, Odontis quibusdam, *F. B.* iii. 347. Flos Cuculi, Odontitis Plinii, *Chab.* 445. *A. Meadow-Pink.* *Gal. Oeillet des Prez.* *G. Krähe-Blusyme.* *B. Kräze-blom.* In pratis humidis. Maio floret. *Ufu.* Flos. *Vires.* Alexipharmaca est, & commendatur ad venena, *Chab.*

A. 10. Saxifraga antiquorum, *Offic.* Saxifraga antiquorum quibusdam, *F. B.* iii. 338. *Chomel.* 233. *Raii Hist.* ii. 1033. Saxifraga antiquorum quibusdam, Gypsophyton, & Symphytum petraeum, *Chab.* 443. Saxifraga magna Matthioli, *Ger. Eniac.* 605. Saxifraga major Itolorum Matthioli, *Park. Theat.* 426. Caryophyllus Saxifragus, *C. B. Pin.* 211. Lychnis minor Saxifrage, *Pluk. Almag.* 233. *Tourn. Inst.* 338. *A. The Great Saxifrage of Matthioli.* *A. Grande Saxifrage de Matthioli,* *Perce-pierre.* *G. Großer Stembrech des Matthioli.* *B. Groote Steenbreek van Matthioli.* In summitate montis Lupi. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Mirificè tota planta calculos comminuit & expellit, *Matth.*

Dioscorides de Saxifraga sua tradit, *Quod frutex sirculosus sit, in petraeis & asperis locis nascens, Epithymo similis.* Quæ descriptio adeo

brevis est, ut multas inter Auctores excitaverit controversias; multæque stirpium diversæ omnino species vel pro ea habeantur, vel eo nomine appellentur. In Officinis nostris Anglicanis duo plantarum genera Saxifragæ nomine insigniuntur, proque ea usurpantur; quarum utrumque priore volumine tradidi, *pag.* 125. & 127. Verùm earum neutrum cum *Dioscoridis* descriptione convenit, quamvis eadem vires illis ab Auctoribus tribuantur. Hoc in loco inquirendum restat quænam planta Saxifraga Antiquorum fuerit. *Matthioli* & *Lugdunensis* Auctor Satureiæ speciem esse volunt; quæ à *C. Baubino* eadem esse censetur cum *Thymbra* *S. Juliani Lobeliana.* *Parkinsonus* Saxifragam veram *Matthioli*, & *Thymbram* *S. Juliani Lobelii*, unam & eandem plantam nullatenus probat; ideoque *C. Baubinum* reprehendit, quod utrumque Satureiæ suæ spicatæ Synonymam facit, & affirmat, plantam illam, quam ipse vidit & gustavit, minimè vel odore vel gustu cum Satureia vel Thymo convenire; sed Thymo suo inodoro, *Prod.* *pag.* 108. eadem esse imaginatur. *Dodonæus* & *Gerardus* Serpyllum vulgare *Dioscoridis* Saxifragam esse judicant. At nec huic opinioni consentire potest *Parkinsonus*, nec sanè immeritò iudicio nostro prædictas opiniones rejecisset, ni ipse interim plantæ *Matthiolanae* nimis pertinaciter adhæsisset, cum potiore ratione aliam ejusdem Auctoris ad *Dioscorideam* potius accedit, quam nos idcirco pro ea habemus: De cuius admirandis viribus in calculo comminuendo & expellendo, non tantùm experientiâ propriâ comprobatis, sed etiam *Calceolarij* Pharmacopœi *Veronensis* (qui eam sibi primò communicavit) testimonio confirmatis, ad *Matthiolum* ipsum Lectorem remitto.

III. De Cisto Ladanifera.

Nota sunt, Fruticosum esse, & substantiâ lignæ, florem habere pentapetalon amplum, & quasi roseum, caducum; capitula pentagona, *R. H.* *pag.* 1006.

A. 1. Cistus ladanifera, *Offic.* Cistus ladanifera Cretica vera, *Park. Theat.* 666. Cistus ladanifera Cretica flore purpureo, *Tourn. Cor.* 19. *Itin.* i. 59. Cistus à qua Ladanum in Creta colligitur, *Bellen. Obs.* lib. i. cap. 7. Cistus, Ledon Cretense, *C. B. Pin.* 467. *Fons.* D. Cistus laurinis foliis, *Wheel. Itin.* 219. Cistus Ledon Matthioli, *Ger.* 1107. *Emac.* 1289. Ladanum Creticum, *Alpin. Exot.* 89. *A. De true Ladaniferous Strub.* *Gal. Ladanum,* *Lad-danum.* *G. Eissen Köpstein.* *B. Cistus Ledon*
van

van Mattheolus. Ex foliis hujus plantæ in Insula Creta exsudat Refina illa odorata Ladanum & Labdanum in Officinis nostris dicta, quæ in Catalogo Simplicium, nescio quo casu, omissa est. Laudatur odoratum, odore valido fed suavi, inflammabile, accensumque gratum odorem halans, pingue, facile mollescens, friabile, colore ex purpureo-fusco. Modus colligendi à Bellomo sic describitur: "Græci peculiare instrumentum parant rastro dentium experti simile: Huic affixæ sunt multæ ligulæ sive zonæ è corio rudi confectæ, eas leniter affricant ladaniferis frutibus, ut inhæreat liquidus ille humor circa folia concretus; qui deinde à ligulis per summos ardores Solis cultris est abradendus." *Vires.* Emollit, digerit, maturat, attenuat; officina venarum referat, inspissat. Usus præcipuus in capite humido ac catarthoso, in Dysenteria, &c Extrinsicus ejus usus est in emplastris emollientibus, anodynis, tussim sedantibus, in alopecia, in odontalgia, in cardialgia, doloréque ventriculi, in suffocatione uteri; cicatrices curat, Schrod.

A. 2. Cistus mas, *Offic. Park Parad.* 421. *Ger.* 1093. *Emac.* 1275. Cistus, *Chab.* 95. Cistus mas folio rotundo, hirsutissimo, *C. B. Pin.* 464. *Raii Hist.* ii. 1007. Cistus mas major, folio rotundiore, *J. v. ii.* 2. *Tourn. Inst.* 259. *Elem. Bot.* 227. *Boerb. Ind. A.* 275. Cistus mas folio subrotundo, *Park. Theat.* 658. Cistus rotundifolius flore roseo, *Rupp. Flor. Jen.* 101. A. *Male Holly-Rose, or Cistus.* Gal. *Ciste mâle.* G. Cistus Mannem. B. Cistus Manneke. In Italia & Hispania sponte oritur; apud nos tantum in hortis reperitur. Æstate floret. *Uju.* Folia, flos. *Vires.* Vim habet astringentem; prosunt dysentericis, & diarrhœis, ulceraque oris vetera, ambustaque sanant. Flores magis sunt efficaces, Galen.

A. 3. Ledum Rosmarini folio, *Buxb.* 182. *Rupp. Flor. Jen.* 101. Cistus, Ledum foliis Rosmarini ferrugineis, *C. v. Pin.* 467. *Raii Hist.* ii. 1006. Cistus, Ledum Silesiacum, *Ger.* 1106. *Emac.* 1288. Rosmarinus sylvestris quorundam, *J. B. ii.* 23. *Chab.* 103. Rosmarinum sylvestre Bohemicum Matthioli, sive Ledum Silesiacum Clusii, *Park. Theat.* 75. A. *Bohemian Rosemary.* Gal. *Rosmarin de Lobeme.* G. *Rosmarin von Bohemien.* B. *Boheemse Rosmaryn.* In sylvis. Julio floret. *Uju.* Herba. *Vires.* Vim habet inebriativam; hinc multis Saxoniarum locis cerevisiâ incoquitur, ut citius inebriet rusticos, illam cerevisiam bonam putantes, quâ per aliquot dies caput gra-

vatur, *Buxb.* Apponitur vulgò ad abigendas tineas, *Rupp.*

A. 4. Cistus Hypocistidem ferens, *Offic.* Cistus mas vulgaris, *Park. Theat.* 658. Cistus mas cum Hypocistide, *Ger.* 1093. *Emac.* 1275. Cistus mas folio oblongo, incano, *C. B. Pin.* 464. *Jons. D. Tourn. Inst.* 459. *Elem. Bot.* 227. *Boerb. Ind. A.* 275. Cistus mas w. Montspeliensis folio oblongo, albido, *J. B. ii.* 3. *Chab.* 95. A. Cistus with the Hypocistis Gal. *Hypociste.* G. Cistus m. t. Hypocist. B. Cistus met Hypocist. In saxosis collibus, & sylvis reperitur. Æstate floret. *Uju.* Hypocistis, quæ summis cespitibus hujus radicis adhæret. Vide Cap. de Hypocist.

A. 5. Cistus fœmina, *Offic. Ger.* 1094. *Emac.* 1276. Cistus, *Park. Parad.* 422. Cistus fœmina vulgaris, *Theat.* 660. Cistus fœmina folio Salviæ, *C. B. Pin.* 464. *Raii Hist.* ii. 1008. *Tourn. Inst.* 259. *Elem. Bot.* 227. *Boerb. Ind. A.* 275. Cistus folio Salviæ, *Rupp. Flor. Jen.* 101. Cistus fœmina Montspeliensis, flore albo, *J. B. ii.* 4. *Luxb.* 96. A. *Female Holy Rose.* Gal. *Ciste femele.* G. Cistus Weiblein uut Salbeyen Blättern. B. Cistus wyffe. In hortis colitur. Æstate floret. *Uju.* Folia, flos. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

Cistus à *Dioscoride* sic describitur: "Frutex est in petrosis locis nascens, multis ramis præditus foliosus, non altus: Folia rotunda, acerba, hirsuta: Flores velut Mali Punicæ, sed in fœmina albi."

IV. De Helianthema.

Hujus nota, Calices ad modum floris expansi, triphylli, capsulæ trigonæ, in tres carinas debiscentes, *R. Meth. A.* p. 109.

A. Panax Chironium, Helianthemum, *Offic.* Panax Chironium Matthioli, *Jons. D. Cham. cistus vulgaris flore luteo, ejusd. & C. B. Pin.* 465. *Raii Hist.* ii. 1013. Chamæcistus vulgaris flore luteo; Panax Chironium, sive Flos Solis, *Merc. Bot.* i. 28. *Phyt. Brit.* 26. Chamæcistus vulgaris flore luteo, sive Helianthemum Anglicum luteum & album, *Mer. Pin.* 24. Helianthemum vulgare, *Park. Theat.* 656. *Raii Synop.* iii. 341. Helianthemum Anglicum luteum, *Ger.* 1100. *Emac.* 1282. Helianthemum vulgare flore luteo, *J. B. ii.* 15. *Chab.* 100. *Tourn. Inst.* 248. *Elem. Bot.* 215. *Boerb. Ind. A.* 276. *Dill. Cat. Giff.* 82. *Rupp. Flor. Jen.* 95. *Buxb.* 152. Cistus humilis, sive Chamæcistus vulgaris flore luteo, *Herm. Cat. Hort. Lugd.*

Lugd. Bat. 155. Cistus humilis vulgaris flore luteo, Volk. Flor. Nor. III. Pluk. Almag. 107. A. Dwarf Sun-flower. Gal. Helianteme, Herbe d'Or, Hyssope des Garigues. G. Heyden-Jsep. B. Heyden-Isoop. In montosis siccioribus, & cretaceis. Junio & Julio floret. Ufu. Radix, herba. Vires. Pota radix serpentum venenis resistit. Illita coma præstat, Diojc. Vulneraria est planta, ad demulcendum optimè adhibetur formâ decocti, imprimis in diarrhœis, hæmorrhagiis, & morbis faucium, Boerb. Planta est vulneraria, & astringens; unde in omnibus affectibus, quibus fluxus nimius conjunctus est, symphyti, aliarumque consolidarum more usurpari potest, J. B.

V. De Hyperico.

NOtæ sunt, Flores flavi staminibus multis cum stylo triplici; vasculum seminale è tribus partibus compositum; coma attritu sanguineum succum reddens, R. Synop. p. 142.

A. 1. Hypericum, Offic. Ger. 432. Emac. 539. Raii Hist. ii. 1018. Synop. iii. 342. Mer. Pin. 64. Hypericum vulgare, C. B. Pin. 279. Park. Theat. 572. Tourn. Inst. 254. Elem. Bot. 222. Hist. Oxon. ii. 459. Rupp. Flor. Fen. 98. Dill. Cat. Giff. 103. Buxb. 162. Hypericum vulgare sive perforata caule rotundo, foliis glabris, J. B. iii. 381. Hypericum vulgare, Perforata, Fuga Dæmonum, Merc. Bot. i. 44. Phyt. Brit. 61. A. St. John's-wort. Gal. Mille-pertuis. G. S. Johannes-Kraut. B. Sint Jans-Kruyt. In dumetis, & ad sepes. Julio floret. In Ufu sunt, Herba, flores, semen. Vires. Est partium tenuium, diureticum, ac vulnerarium. Usus præcipui in vulneribus mundificandis, consolidandis, in sanguine coagulato resolvendo, in calculo renum atterendo, in lumbricis fugandis. Extrinsecus in contusionibus (præcipuè nervorum) in tremore, in vulneribus. Tinctura florum in Mania.

A. 2. Ascyron, Offic. Ger. 434. Emac. 542. Raii Hist. ii. 1019. Merc. Bot. i. 21. Phyt. Brit. 12. Mer. Pin. 11. Ascyron vulgare, Park. Theat. 574. Hypericum Ascyron dictum, Chab. 455. Hypericum Ascyron dictum, caule quadrangulo, J. B. iii. 382. Raii Synop. iii. 344. Tourn. Inst. 255. Elem. Bot. 222. Boerb. Ind. A. 241. Dill. Cat. Giff. 171. Rupp. Flor. Fen. 99. Buxb. 163. Hypericum seu Androsæmum Ascyron dictum, caule quadrangulo, glabro, Hist. Oxon. ii. 471.

A. St. Peter's-wort. Gal. Ascyron (espece de Mille-pertuis). G. Hart-Hau. B. Haris-booy. In locis aquosis oritur. Julio & Augusto floret. Ufu. Herba, flos, semen. Vires. Herba & flores ejusdem cum Hyperico usus sunt, Lobel. Semen ad ischiadicis utilis est; biliosa per alvum purgat, Diojc.

A. 3. Coris, Offic. Coris lutea, C. B. Pin. 280. Coris Matthioli, Ger. Emac. 544. Park. Theat. 570. Coris legitima Cretica Belli, ejusc. Hypericoides, Coris quorundam, & Coris legitima J. B. iii. 384. Chab. 456. Raii Hist. ii. 1018. Hypericum seu Coris legitima Ericæ similis, Hist. Oxon. ii. 469. Hypericum laxatile tenuissimum & glauco folio, Elem. Bot. 322. Tourn. Inst. 255. A. nastard St. John's-wort. Gal. Mille-pertuis batard. G. unecht S. Johannes-Kraut B. Faustaert S. Jans-Kruyt. Insulæ Cretæ Indigena est. Maio floret. Ufu. Semen. Vires. Urinas mensfæque ciet: est & auxilio ex vino potum à phalangio demorsis, Ischiadicis, & Opisthocnicis, Diojc.

A. 4. Androsæmum, Offic. Androsæmum vulgare, Park. Theat. 575. Merc. Bot. i. 19. Phyt. Brit. 8. Mer. Pin. 8. Raii Hist. ii. 1020. Androsæmum maximum frutescens, C. B. Pin. 280. Boerb. Ind. A. 242. Hypericum maximum (quasi frutescens) bacciferum, Hist. Oxon. ii. 472. Hypericum maximum Androsæmum vulgare dictum, Raii Synop. iii. 343. Siciliana, aliis Siciliana, vel Androsæmum, J. B. iii. 384. Siciliana, vel Androsæmum, Tota Bona quibusdam, Chab. 457. Clymenum Italarum, Ger. 435. Emac. 543. A. Tutsan, or Park-leaves. Gal. Toute-Saine. G. Groß Beeren tragend Johannes-Kraut. B. Mans-bloet ende Androsæmon. In dumetis, & sepibus. Julio & Augusto floret. Ufu. Folia, flos, semen. Vires. Cum Hyperico viribus convenit.

VI. De Harmela.

AB Hyperico differt, foliis dissectis alternatim in caule sitis; floribus albis. Raii Method. A. p. 192.

A. Ruta sylvestris, Harmel, Offic. Ruta sylvestris flore magno, albo, C. B. Pin. 336. Raii Hist. i. 878. Hist. Oxon. ii. 508. Ruta sylvestris Syriaca, sive Harmala, Park. Theat. 133. Ruta, quæ dici solet Harmala, J. B. iii. 200. Chab. 377. Harmala, Ger. 1073. Emac. 1255. Tourn. Inst. 257. Boerb. Ind. A. 261. A. Wild. Rue. Gal. Rue sauvage. G.

Wilde Raute. B. *Syrise Ruyte* ofte *Harmala*. In hortis Botanicorum. Julio floret. *Ufu*. Herba, semina parva, angulosa, nigricantia. *Vires*. Scribunt Arabes, hujus semine inebriari homines, adeo ut subinde diutius dormiant; maximeque confert in melancholia.

VII. De *Alfina*.

Notæ sunt, *Folia conjugatim in caule sita, calyx ad modum floris in plura segmenta, seu folia expansus; vascula seminalia, simplicia, unica intus cavitate, seminibus medium occupantibus, exterius protegente vasculo, R. Synop. p. 145.*

A. 1. *Alfina*, *Offic.* *Alfina minor*, *Park. Theat.* 760. *Alfina media*, *C. B. Pin.* 250. *Hist. Oxon.* ii. 550. *Tourn. Inst.* 245. *Elem. Bot.* 208. *Boerb. Ind. A.* 209. *Rupp. Flor. Jen.* 87. *Dill. Cat. Giff.* 41. *Buxb.* 16. *Merc. Bot.* i. 18. *Phyt. Brit.* 6. *Alfina minor* sive *media*, *Ger.* 489. *Emac.* 611. *Alfina vulgaris* sive *Morsus Gallinæ*, *J. B.* iii. 363. *Raii Hist.* ii. 1030. *Synop.* iii. 347. *Alfina* sive *Morsus Gallinæ*, *Chab.* 449. *Alfina minor media*, *Mer. Pin.* 5. A. *Chickweed*. *Gal. Morgelene*, *Mouron*. G. *Sjünerdam*. B. *Hoenderbeet*. In uliginosis ad sepes, & vias. *Ufu*. Herba. *Vires*. Refrigerat, & humectat. Eadem vires obtinet, quas *Parietaria*, præterquam quod non astringat: insigniter nutrire creditur; unde *Atrophia*, *Phthisique* laborantibus eisa salutaris æstimatur, *Schrod.*

A. 2. *Gramen Leucanthemon*, *Offic. Ger.* 43. *Emac.* 47. *Park. Theat.* 1325. *Gramen Fuschii* sive *Leucanthemon*, *J. B.* iii. 361. *Chab.* 448. *Caryophyllus arvensis glaber flore majore*, *C. B. Pin.* 210. *Caryophyllus holosteus arvensis glaber flore majore*, *Raii Hist.* ii. 1027. *Synop.* iii. 346. *Holosteum vernum* seu *Gramen leucanthemon*, *Mer. Pin.* 63. *Holosteum vernum flore majore*, *Euphrasia*, *Gramen Tragi*, *Merc. Bot.* i. 43. *Phyt. Brit.* 60. *Lychnis arvensis glabra flore majore*, *Hist. Oxon.* ii. 546. *Boerb. Ind. A.* 214. *Alfina pratensis* *gramineo folio ampliore*, *Elem. Bot.* 209. *Tourn. Inst.* 243. *Dill. Cat. Giff.* 50. *Rupp. Flor. Jen.* 87. *Buxb.* 18. *Alfina holostea glabra*, *folio gramineo*, *flore majore*, *Völk. Flor. Nor.* 21. A. *Stück-wort*. *Gal. Le Gramen de Fuschius*. G. *Bluhmen-Cras*. B. *Oogen-troost-Gras*. In sylvis, dumetis, & sepibus passim. Vere floret. *Ufu*. Herba. *Vires*. Refrigerandi & siccandi vi pollet. In inflammationibus oculorum prodest.

Herba pentapetala foliis in caule alterno, aut nullo ordine positis.

VIII. De *Portulaca*.

Notæ sunt, *Vasculum simplex, seu non divi- sum in loculamenta, quod per maturitatem horizontaliter rumpitur; flos flavus calyce bivalvi inclusus; folia crassa, succulenta, lævia, extremis rotunda, R. H. p. 1038.*

A. 1. *Portulaca*, *Offic.* *Park. Parad.* 499. *Chab.* 536. *Portulaca domestica*, *Ger.* 418. *Emac.* 521. *Portulaca*, *latifolia* seu *fativa*, *C. B. Pin.* 288. *Hist. Oxon.* ii. 570. *Raii Hist.* ii. 1039. *Tourn. Inst.* 236. *Elem. Bot.* 202. *Boerb. Ind. A.* 220. *Rupp. Flor. Jen.* 95. *Portulaca hortensis latifolia*, *J. B.* iii. 678. A. *Purslane*. *Gal. Pourpier*. G. *Burkel-Kraut*. B. *Tamme Porceleyn*. In hortis feritur. Julio floret. In *Ufu* sunt *Herba* & *semina* pusilla, pulla. Inter semina quatuor frigida minima numeratur. *Vires*. Refrigerat, siccatur, astringit: lumbricos fugat & expellit. *Ufus* præcipuus in mitigando fervore bilis; & hinc in febribus putridis & malignis; ardore urinæ, & scorbuto prodest, *Schrod.*

A. 2. *Portulaca sylvestris*, *Offic. Ger.* 418. *Emac.* 521. *Park. Theat.* 722. *Raii Hist.* ii. 1039. *Portulaca angustifolia* sive *sylvestris*, *C. B. Pin.* 288. *Hist. Oxon.* ii. 571. *Tourn. Inst.* 236. *Elem. Bot.* 202. *Boerb. Ind. A.* 220. *Portulaca sylvestris minor* sive *spontanea*, *J. B.* iii. 678. *Chab.* 536. A. *Wild Purslane*. *Gal. Pourpier sauvage*. G. *Wilde Portulac*. B. *Wilde Porceleyn*. In vevactis, & ad vias frequens *Ufu*. Herba. *Vires*. Cum priore viribus convenit.

IX. De *Sedo*.

Notæ sunt, *Folia angusta, crassa, & succulenta, non dentata, aut serrata; vascula seminalia, bicornia, R. Synop. p. 150.*

A. 1. *Sedum minus*, *Offic.* *Sedum minus* *Officinarum*, *Ger.* 413. *Emac.* 512. *Mer. Pin.* 111. *Sedum minus* *teretifolium album*, *C. B. Pin.* 283. *Raii Hist.* ii. 1040. *Synop.* iii. 271. *Tourn.*

Tourn. Inst. 262. *Elem. Bot.* 229. *Boerb. Ind.* A. 286. *Hist. Oxon.* iii. 472. *Dill. Cat. Giff.* 133. Sedum minus folio longiusculo, tereti, flore albo, *J. B.* iii. 690. *Chab.* 539. Sedum minus flore albo, *Merc. Bot.* i. 67. *Phyt. Brit.* 111. Vermicularis flore albo, *Park. Theat.* 733. A. *Small-Houfeleek.* Gal. *Triquemadame.* G. *Klein Hauswurk.* B. *Klein Huis-look met witte blom.* In muris, & tectis. Junio floret. *Ufu* est Herba. *Vires.* Nullam acrimoniam habet, ergo cum Sempervivo majori viribus convenit.

A. 2. Paronychia rutaceo folio, *Offic. Ger.* 499. *Emac.* 624. Paronychia foliis incisiss, *Park. Theat.* 556. *Mer. Pin.* 90. Paronychia altera, *Merc. Bot.* i. 57. *Phyt. Brit.* 88. Tridactylus, *Chab.* 559. Tridactylites tectorum flore albo, *J. B.* iii. 762. Sedum Tridactylites tectorum, C. B. *Pin.* 285. Sedum spurium Tridactylites tectorum, *Volck. Flor. Nor.* 349. Alfine Tridactylites tectorum, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 20. Sanicula aizoides Tridactylites murorum, *Pluk. Almag.* 331. Saxifraga verna annua humilior, *Elem. Bot.* 219. *Tourn. Inst.* 252. *Raii Synop.* iii. 354. *Boerb. Ind.* A. 223. *Rupp. Flor. Jen.* 98. *Buxb.* 294. A. *Rus Whitloe Grass.* Gal. *Perce-pierre.* G. *Kochstein.* B. *Roitssteen.* In muris & tectis. Maio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Ad Scrophulas valde commendatur.

X. De Cotyledone.

Foliis latis subrotundis, crenatis, vasculo seminari bicorni, radice granulosa à reliquis differt.

A. 1. Saxifraga alba, *Offic. Ger.* 693. *Emac.* 841. *Raii Hist.* ii. 1048. *Merc. Bot.* i. 66. *Phyt. Brit.* 109. *Mer. Pin.* 109. Saxifraga alba vulgaris, *Park. Theat.* 424. Saxifraga rotundifolia alba, C. B. *Pin.* 309. *Raii Synop.* iii. 354. *Tourn. Inst.* 252. *Elem. Bot.* 219. *Boerb. Ind.* A. 222. *Dill. Cat. Giff.* 50. *Rupp. Flor. Jen.* 98. *Buxb.* 294. Saxifraga alba radice granulosa, *J. B.* iii. 706. Sedum bicorne album rotundifolium crectum radice granulosa, *Hist. Oxon.* iii. 473. Sanicula radice granulosa, flore albo, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 535. A. *White Saxifrage.* Gal. *Saxifrage.* G. *Weissler Steinbrech.* B. *Witte Steenbreck.* In arenosis pascuis. Aprili floret. In usu sunt Herba, Semen. *Vires.* Calfacit & siccat evidentissimè, diuretica est, aperit. *Ufus* præcipuus in Sabulo ac Calculo Renum

ac Vesicæ expellendo, in Mensibus obstructis.

A. 2. Umbilicus Veneris alter, *Offic. Umbilicus Veneris minor,* *Ger. Emac.* 529. Cotyledon altera minor, *Park. Parad.* 232. Cotyledon media foliis oblongis ferratis, C. B. *Pin.* 285. Sanicula aizoides foliis oblongis ferratis, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 535. Sedum ferratum, *J. B.* iii. 689. *Chab.* 539. *Raii Hist.* ii. 1045. Sedum ferratum album, bicorne, longiore folio, marginibus argenteis, *Hist. Oxon.* iii. 478. Saxifraga Sedi folio angustiore ferrato, *Elem. Bot.* 219. *Tourn. Inst.* 252. *Boerb. Ind.* A. 212. *Rupp. Flor. Jen.* 98. A. *Small Navel-wort.* Gal. *Nombri de Venus.* G. *Klein Nabel-Kraut.* B. *Navel-Kruid.* In montibus Germaniæ. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum Sempervivo viribus convenit.

XI. De Radice Ninzin dicta.

Foliis longis, angustis, acuminatis, alternatim dispositis, floribus albis pentapetalis, radice Scorzonerae simili à reliquis hujus generis differt.

A. Ninzin & Ginzeng, *Offic. Ninzin,* *Ginsen,* *Mont. Exot.* 7. Ninzin seu Zingin & Ginzeng radix genuina Indiæ Orientalis, *Pluk. Phytog. Tab.* 101. N°. 7. Ginzeng & Gensing quibusdam, *Raii Hist.* ii. p. 1338. Radix Ninzin, *Pis. Mant. Arom.* 194. Ginzeng vel Nizen, Nisi, Radix Chinenfis, *Cod. Med.* lv. Radix Ginzeng Chinenfis, Nisi Japonensibus, *Ogilb. Chin.* i. 212. Radix Ginzeng, *Ejusd.* ii. 679. Sifarum montanum Corænicè, radice non tuberosa, *Kempb. Amæn. Exot.* 818. Aureliana Canadensis Iroquæis Garentogen, Sinenfis Ginzeng, *R. P. Lafiteau.* In regno Japonico crescit. *Ufu.* Radix oblonga, digiti minimi crassitie, & plurimum ramosa, intus exalbida, foris fusca, saporis subacris & subamaricantis, odoris aromatici: raro in Officinis nostris invenitur. *Vires.* Temperatissima est, & propterea cum Sanguine nostro analogiam quandam habere videtur; laudatur ad memoriam confortandam, & in Convulsione, Lipothymia, Vertigine, Colica Convulsiva, &c. Venerem quoque excitare dicitur. Secundum *Kemperum* inter Umbelliferas repone debet.

XII. De Gramine Parnassi.

NOtae sunt, *Pericarpium conoides* è tribus *carinis compositum*; *flos in uno cauliculo unicus, speciosus, albus, duum generum staminibus; folia parva hederacea*, R. Meth. A. p. 3.

A. *Hepatica alba*, *Offic. Gramen Parnassi*, Ger. Emac. 840. Mer. Pin. 56. Raii Hist. ii. 1049. Merc. Bot. ii. 23. Gramen Parnassi vulgare, Park. Theat. 429. Gramen Parnassi flore albo simplici, C. B. 309. Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 304. Gramen Parnassi Dodonæo, quibusdam Hepaticus flos, F. B. iii. 537. Cbab. 501. Gramen Parnassi sive hederaceum, Phyt. Brit. 54. Parnassia palustris & vulgaris, Tourn. Inst. 246. Elem. Bot. 212. Boerb. Ind. A. 243. Raii Synop. iii. 355. Dill. Cat. Giff. 172. Parnassia Tournefortii & Rivini, Rupp. Flor. Jen. 91. Cistus humilis palustris, hederæ folio, perfoliata nostras, Fluk. Almag. 108. Volck. Flor. Nor. 113. Pyrola rotundifolia palustris nostras, flore unico ampliore, Hist. Oxon. iii. 505. A. Grass of Parnassus. Cal. Gramen du mont Parnasse. G. Parnasser-Grass. B. Parnasser-Gras. In palustribus putridis gaudet. Augusto floret. Usu. Radix, Herba, Semen. Vires. Succus foliorum & decoctum radice probatissimum sunt oculorum medicamentum. Semen vehementius urinam impellit: alvum vomitionisque sistit, Diosc.

Ispar roborat, & ab obstructionibus liberat, Cbab.

XIII. De Geranio.

VAsculo pentacocco, rostrato, ab aliis differt, R. Synop. p. 154.

A. 1. Geranium moschatum, *Offic. Ger.* 796. Emac. 941. Hist. Oxon. ii. 513. Park. Theat. 709. Raii Hist. ii. 1057. Synop. 358. Phyt. Brit. 47. Geranium Cicutæ folio moschatum, C. B. Pin. 319. Tourn. Inst. 268. Boerb. Ind. A. 266. Geranium Moschatum folio ad Myrrhidem accedente majus, F. B. iii. 479. Geranium Moschatum sive Acus Moschata, folio Myrrhidis, Cbab. 488. A. Musked Cranes-bill. Gal. Eec de Gruë. G. Schmal-Kraut. B. Oyevaars-bek met ruykende bladeren. In arvis rarius, in hortis frequens. Junio floret. Usu est Herba. Vires. Vulneraria est insignis.

A. 2. Geranium Robertianum, *Gratia Dei, Offic. Geranium Robertianum, Ger.* 794. Emac. 939. Raii Hist. ii. 1058. Synop. iii. 358. C. B. Pin. 319. Tourn. Inst. 268. Boerb. Ind. A. 366. Buxb. 139. Cbab. 488. Geranium Robertianum vulgare, Park. Theat. 710. Geranium Robertianum murale, F. B. iii. 480. Dill. Cat. Giff. 52. Geranium Robertianum Officinarum, Rupp. Flor. Jen. 231. Geranium Robertianum flore dilute rubello, Hist. Oxon. ii. 513. Geranium Rupertianum, Mer. Pin. 46. Geranium Rupertianum sive Herba Roberti, Merc. Bot. i. 37. Phyt. Brit. 47. A. Herb Robert. Gal. Herbe à Robert. G. Ruyperke-Kraut. B. Robbrechts-Kruyd. Ad sepes ubique. Maio floret. Usu est Herba. Vires. Moderatè siccatur, substringit, extergit, Sanguinem coagulatum resolvit, Vulneribus convenit, Schrod.

Geranium Robertianum solum in Officinis nostris, scribit Buxbaum, notum est vulnerarium tam in potionibus vulnerariis inditum, quam exterius applicatum.

A. 3. Geranium Columbinum, *Pes columbinus, Offic. Geranium Columbinum, Ger.* 793. Emac. 938. Raii Hist. ii. 1059. Synop. iii. 359. Mer. Pin. 45. Geranium Columbinum vulgare, Park. Theat. 706. Geranium folio malvæ rotundo, C. B. Pin. 318. Tourn. Inst. 268. Buxb. 157. Geranium folio malvæ rotundo majus, Hist. Oxon. ii. 511. Boerb. Ind. A. 265. Geranium Columbinum sive Pes Columbinus, Merc. Bot. i. 37. Phyt. Brit. 47. Geranium folio rotundo, multum serrato sive Columbinum, F. B. iii. 473. Cbab. 486. Gruinalis folio malvæ rotundo, Rupp. Flor. Jen. 104. A. Doves-Foot. Gal. Pié de Pigeon. G. Taubensfuß. B. Duyve-voet. Ad sepes. Junio floret. Usu est Herba. Vires. Vulneraria est planta.

A. 4. Geranium tuberosum, *Offic. Ger.* 795. Emac. 940. Raii Hist. ii. 1060. F. B. iii. 474. Cbab. 486. Geranium tuberosum majus, C. B. Pin. 318. Hist. Oxon. ii. 516. Boerb. Ind. A. 265. Tourn. Inst. 267. Elem. Bot. 233. Geranium tuberosum vel bulbosum, Park. Parad. 228. A. Knotted-rooted Cranes Bill. Gal. Eec de Cicogne avec une racine bulbeuse. G. Störck-Schnabel mit rund-knolliger Wurzel. B. Ojevaars-Bek met knobbelagtige Wortel. In curiosorum hortis colitur. Junio & Julio floret. Usu. Radix. Vires. In vino pota vulvæ inflammationes discutit, Diosc.

A. 5. Geranium sanguinarium, *Offic. Ger.* 799. Emac. 945. Mer. Pin. 46. Geranium san-

fanguineum maximo flore, *C. B. Pin.* 318. *Tourn. Inst.* 267. *Elem. Bot.* 233. *Boerb. Ind.* A. 264. *Hist. Oxon.* ii. 515. *Buxb.* 138. Geranium fanguineum sive Hæmatodes, crassa radice, *J. B.* iii. 478. Geranium fanguiacum sive Hæmatodes, crassa radice, flore purpureo, *Chab.* 488. Geranium Hæmatodes, *Park. Parad.* 229. *Raii Hist.* ii. 1061. *Synop.* iii. 360. Geranium Hæmatoides sive fanguinale, *Merc. Bot.* i. 38. *Phyt. Brit.* 47. Grunialis montana Hæmatoides, *Rupp. Flor. Jen.* 104. A. *Bloody Cranes Bill.* Gal. *Bec de Gruë sanguinaire.* G. *Blut - Wurzel.* B. *Bloed-wortel.* In ericetis & dumetis præsertim montosis. Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Quocunque modo ferè exhibita, sanguinem undecunque manantem mirum in modum compescit, *Trag.*

A. 6. Geranium batrachoides, *Offic. Ger.* 797. *Emac.* 942. *Raii Hist.* ii. 1061. *Synop.* iii. 360. *J. B.* iii. 475. *Chab.* 426. *Hist. Oxon.* ii. 514. *Mer. Pin.* 45. Geranium Batrachoides flore cæruleo, *Park. Parad.* 228. Geranium Batrachoides, Gratia Dei Germanorum, *C. B. Pin.* 318. *Tourn. Inst.* 266. *Elem. Bot.* 233. *Boerb. Ind.* A. 264. *Merc. Bot.* i. 37. *Phyt. Brit.* 47. A. *Crow-foot Cranes Bill.* Gal. *Bec de Gruë bleu.* G. *Blauer Storch - Schnabel.* B. *Oyevaars - Bek met blaauwe blom.* In pratis & pascuis humidioribus. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Pulvis siccat vulnere impositus, non modò Sanguinis Fluxum statim sistit, sed mirè & subito consolidat, *Stockerus.*

XIV. De Nigella.

Foliis tenuiter dissectis, flore magno, conceptaculo itidem seminis magno, membranaceo, in quinque loculamenta diviso, singulis loculamentis summa parte corniculatis, à reliquis differt, *R. H.* p. 1070.

A. 1. Nigella, *Gith.* *Offic.* Nigella flore minore simplici, candido, *C. B. Pin.* 145. *Raii Hist.* 1071. *Hist. Oxon.* iii. 516. *Tourn. Inst.* 258. *Elem. Bot.* 225. *Boerb. Ind.* A. 283. Nigella Romana sive lativa, *Park. Theat.* 1375. Melanthium, *Ger.* 924. *Emac.* 1084. Melanthium calyce & flore minore, semine nigro, *J. B.* iii. 208. *Chab.* 379. A. *Fennel Flower.* Gal. *Nielle.* G. *Schwarzer Coriander / Schwarzer Kummel.* B. *Nigelle,* *Nardus zaad zwarte Kumyn,* *Bloemtjes in 't huir.* In hortis seritur. Julio floret. In *Ufu* sunt Semina nigra, rugosa, angulosa, sa-

poris subacris, nonnihil oleosi. *Vires.* Attenuat, aperit. Usus præcipuus in mucilagine Pulmonum resolvenda, & expectoranda, lacte augendo, Urina ac Mensibus ciendis, moribus venenatis corrigendis. Specificè in febribus quartanis ac quotidianis, &c.

A. 2. Melanthium, *Offic.* Melanthium sylvestre, *Ger.* 924. *Emac.* 1084. Melanthium sylvestre sive arvense, *J. B.* iii. 202. *Chab.* 379. Nigella arvensis, *Park. Theat.* 1376. Nigella arvensis cornuta, *C. B. Pin.* 145. *Raii Hist.* ii. 1070. *Hist. Oxon.* iii. 515. *Tourn. Inst.* 258. *Elem. Bot.* 225. *Boerb. Ind.* A. 283. *Dill. Cat. Giff.* 142. *Rupp. Flor. Jen.* 131. *Buxb.* 235. A. *Wild Fennel - flower.* Gal. *Nielle batarac.* G. *Wilder Schwarzer Kummel.* B. *Nigelle,* *Nardus.* Inter segetes Germaniæ reperitur. Junio floret. *Ufu.* Semina. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

XV. De Pyrola.

Florum spica & semine pulvisculi instar minutissimo, cum Orchidibus convenit, radicibus fibrosis, foliis semper virentibus, Pyri figurâ ab eisdem differt, *R. Synop.* p. 176.

A. 1. Pyrola, *Offic. J. B.* iii. 94. *Chab.* 506. *Raii Hist.* ii. 1233. *Synop.* iii. 363. *Ger.* 330. *Emac.* 408. *Mer. Pin.* 99. *Dill. Cat. Giff.* 94. *Buxb.* 274. *Rivini. Irr. Pent.* Pyrola nostras vulgaris, *Park. Theat.* 508. Pyrola vulgaris, *Merc. Bot.* ii. 31. *Phyt. Brit.* 100. Pyrola rotundifolia major, *C. B. Pin.* 191. *Hist. Oxon.* iii. 504. *Tourn. Inst.* 256. *Elem. Bot.* 223. *Boerb. Ind.* A. 278. *Rupp. Flor. Jen.* 236. A. *Winter Green.* Gal. *Pyrole,* *Verdure de Mer.* G. *Wintergrün.* B. *Winter-groen.* In montosis & sylvosis. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Refrigerat & siccat, astringit, consolidat. Vulneraria est, usu interno & externo celeberrima, *Schrod.*

A. 2. Pyrola altera, *Offic.* Pyrola folio mucronato serrato, *C. B. Pin.* 181. *Chomel.* 570. *Raii Synop.* iii. 363. *Tourn. Inst.* 256. *Elem. Bot.* 223. Pyrola folio mucronato, *Rivini. Irr. Pent. Rupp. Flor. Jen.* 236. Pyrola folio serrato, *J. B.* iii. 536. *Raii Hist.* ii. 1233. *Buxb.* 275. *Hist. Oxon.* iii. 505. Pyrola tenerior, *Park. Theat.* 509. Pyrola secunda tenerior Clusii, *Ger. Emac.* 408. A. *Smaller Winter-Green.* Gal. *Pyrole plus tendre.* G. *Schmaller Wintergrün.* B. *Winter-groen met geschaarde en spitse bladeren.* In sylvis, sed rarius. Junio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit.

XVI.

XVI. De Lino.

NOtæ sunt, Vascula seminalia subrotunda, in decem loculamenta totidem semina continen-
tia, dispersita, semina melina, flores caduci, R.
Hist. p. 1072.

A. 1. Linum, Offic. *J. B.* iii. 450. *Chab.*
479. *Raii Synop.* iii. 362. Linum sativum,
C. B. Pin. 214. *Ger.* 444. *Emac.* 556. *Raii*
Hist. ii. 1072. *Tourn. Inst.* 339. *Elem. Bot.*
282. *Park. Theat.* 1335. *Boerb. Ind. A.* 284.
Rupp. Flor. Jen. 105. *Mer. Pin.* 72. *Buxb.*
195. Linum vulgare sativum, *Merc. Bot.* i.
84. *Phyt. Brit.* 69. Linum annuum cæru-
leum sativum, *Hist. Oxon.* ii. 572. A. *Flax.*
Gal. Lin. G. Flachs. B. *Vlas.* In arvis se-
ratur. In Usu sunt Semina. *Vires.* Digerit,
emollit, maturat. Usus præcipuus in Tussi,
Pleurisi, Phthisi. Extrinsecus maturat tumo-
res, lenit dolores, foetum expellit, *Schrod.*

A. 2. Linum Catharticum, Offic. *Rupp.*
Flor. Jen. 105. Linum sylvestre Catharticum,
Ger. Emac. 560. *Raii Hist.* ii. 1076.
Synop. 362. *Mer. Pin.* 73. *Merc. Bot.* i. 48.
Phyt. Brit. 69. *Dill. Cat. Giff.* 75. Linum
pratense flosculis exiguis, *C. B. Pin.* 214.
Hist. Oxon. ii. 575. *Tourn. Inst.* 340. *Elem.*
Bot. 283. *Buxb.* 195. Linum minimum flos-
culis albis, Alfine verna glabra quorundam,
Chab. 480. Chamælinum Clusii flore albo, si-
ve Linum sylvestre Catharticum, *Park. Theat.*
1336. Alfine verna glabra flosculis albis vel
potius Linum minimum, *J. B.* iii. 455. A.
Purging Flax, or Mill Mountain. *Gal. Lin*
sauvage. G. *Purgierend - Flachs.* B. *Wild*
Vlas. In pascuis siccioribus, montosis &
cretaceis. Junio & Julio floret. *Ufu.* Her-
ba. *Vires.* Cathartica vi prædita est. Ter-
tianas curat. In Arthriticis vagis commenda-
tur.

XVII. De Rorella.

Foliis setis seu ciliis rubentibus, circumquaque
fimbriatis, quibus guttulæ velut roris adhare-
scent, cauliculis nudis, locoque natali in aquis
ab aliis discriminatur, R. *Synop.* p. 161.

A. Ros Solis, Offic. *J. B.* iii. 761. Ros
Solis major, *Ger.* 1366. Ros Solis folio ro-
tundo, *C. B. Pin.* 357. *Raii Hist.* ii. 1100.
Synop. iii. 356. *Tourn. Inst.* 245. *Elem. Bot.*
211. *Hist. Oxon.* iii. 620. *Boerb. Ind. A.*
216. *Ger. Emac.* 1556. Ros Solis sive Ro-

rella vel Rosa Solis, *Park. Theat.* 1052. Ros
Solis, Rosa Solis, spongia Solis, Rorida & Ro-
rella etiam dicta, *Chab.* 559. Rosa Solis fo-
lio rotundo, *Mer. Pin.* 104. Rorella, *Buxb.*
285. *Dill. Cat. Giff.* 116. Rorella vulgaris
Officinarum, *Rupp. Flor. Jen.* 90. Rorella
foliis rotundis sive Ros Solis folio rotundo,
Merc. Bot. i. 64. *Phyt. Brit.* 105. A. *Rosa*
Solis. *Gal. Refes du Soleil.* G. *Connen. Chau.*
B. *Zonne-dauw, Loopig-kruid.* In humidis palu-
stribus. Junio floret. *Ufu* est Herba. *Vires.*
De viribus hujus plantulæ non convenit inter
Botanicos: Sunt qui ad Phthisin & ad Pestem
eam commendant: alii, nec sine ratione,
quoniam caustica est, usum ejus internum ve-
tant, R. *Hist.* p. 1100.

XVIII. De Nymphæa.

NOtæ sunt, Folia subrotunda, in summis aquis
fluitantia, R. *Synop.* p. 207.

A. 1. Nymphæa alba, Offic. *Ger.* 672.
Emac. 819. *Raii Hist.* ii. 1320. *Synop.* iii.
368. *J. B.* iii. 770. *Mer. Pin.* 84. Nym-
phæa, Nenuphar, *Chab.* 561. Nymphæa al-
ba major, *C. B. Pin.* 193. *Hist. Oxon.* iii.
513. *Tourn. Inst.* 260. *Elem. Bot.* 227.
Merc. Bot. i. 53. *Phyt. Brit.* 80. *Rupp.*
Flor. Jen. 130. *Buxb.* 237. Nymphæa alba
major vulgaris, *Park. Theat.* 1251. *Lea-*
conymphæa, Boerb. Ind. A. 281. Aguape,
Brasiliensibus, *Mareg.* 21. Aguape, *Pison.*
(1648.) 91. Aguape sive Nymphæa, *Ejusd.*
(1658.) 219. A. *White Water Lily.* *Gal.*
Nenuphar, Lis d'étang, Blanc d'eau, Violet.
G. *Weisse See - Bluhmen.* B. *Groote witte*
Plompen, Water-rosen, Meer-bladen. In fluviis.
Julio floret. In Usu sunt Radix, Folia, Flo-
res. *Vires.* Radix refrigerat & siccat. Folia
& Flores refrigerant & humectant. Singula
sunt usus præcipui ad Fluxum aivi, ad Pol-
lutionem nocturnam, seminis ærimoniam,
Sanguinis astum & tenuitatem, &c. *Schrod.*

A. 2. Nymphæa lutea, Offic. *Ger.* 672.
Emac. 819. *J. B.* iii. 771. *Chab.* 561. *Raii Hist.*
ii. 1319. *Synop.* iii. 368. *Mer. Pin.* 84.
Nymphæa major lutea, *C. B. Pin.* 193. *Hist.*
Oxon. iii. 512. *Tourn. Inst.* 261. *Elem. Bot.*
227. *Boerb. Ind. A.* 281. *Park. Theat.* 1252.
Dill. Cat. Giff. 112. *Merc. Bot.* i. 53. *Phyt.*
Brit. 81. *Rupp. Flor. Jen.* 130. *Buxb.* 236.
A. *Yellow Water Lily.* *Gal. Nenuphar jaune.*
G. *Gelbe Wasser - Lilien.* B. *Grote gele Plom-*
pen. In fluviis frequens. Julio floret. In Usu

sunt, Radix, Folia, Flores. Vires. Cum priore viribus convenit.

XIX. De Faba Ægyptiaca.

Hujus nota, Folia & Flores Nymphææ, fructus fungosus & rugosus globum dimidium, cui summa pars præcisa est, referens, pluribus ad viginti quatuor usque loculis distinctus, quorum unusquisque fructum glazdi similem continet, R. Meth. A. p. 128.

A. Faba Ægyptia, Offic. Bod. à Stapel. 437. Raii Hist. ii. 1322. Faba Ægyptia Dioscoridis & Theophrasti, cujus radix Colocasia dicebatur, Park. Theat. 375. Faba Ægyptia legitima Dioscoridis, Camel. Syllab. 39. Faba sive Cyamus Ægyptia, F. B. iii. 774. Fructus valde elegans, Faba fortè Ægyptia Dioscoridis, Ejujd. 715. Chab. 562. Faba Ægyptiæ affinis, Ger. Emac. 1552. Faba Ægyptiæ Dioscoridis affinis, C. B. Pin. 196. Nymphæa Indica flore purpureo, Bont. 128. Nymphæa Indica maxima, Parad. Bat. Prod. 358. Nymphæa Indica Faba Ægyptia dicta, flore incarnato, Nelumbo Zeilonensium, Parad. Bat. 205. Nymphæa glandifera Indiæ paludibus gaudens, foliis umbilicatis, amplis, pediculis spinosis, flore roseo purpureo & flore albo, Pluk. Alm. 267. Nymphæa Madaraspatana Nasturtii Indici scutato folio, solidiori, venis atris, pediculo spinulis asperato, Pluk. Phytog. Tab. 207. Fig. 5. Tab. 322. Fig. 1. Nymphæa flore suave purpurascente Japonica, Breyn. Prod. ii. 77. Nymphæa affinis glandifera Ægyptiaca Flore pleno pulchro purpureo, Hist. Oxon. iii. 514. Nymphæa affinis Malabarica, Flore amplo rosaceo, albicante colore, Commel. in not. Hort. Malab. Flor. Mal. 191. Nymphæa affinis Malabarica, Folio & Flore amplo, colore candido, Ejujd. Tamara, Hort. Mal. xi. 59. Tab. 30. Bem-Tamara, Ejujd. Nelumbo Zeylanensium, Tourn. Inst. 261. Nelumbo Nymphæa alba Indica maxima, flore albo, fabifera, Herm. Mus. Zeyl. 66. Lien Sinarum, Ogilb. Chin. ii. 681. A. Egyptian Bean. Gal. Fève d'Égypte. G. Carpiſche Bohnen. B. Egyptische Boonen. In Ægypto crescit. Ufu. Radix. Vires. Adstringendi facultatem obtinet, & Stomacho utilem: Dysentericis cœliacisque prodest, Diosc. Radix trita & Saccharo mixta in formam conditi, exhibetur pro Hæmorrhoidibus. Succus è floribus extractus immodicum mensium sistit fluxum, H. Mal. p. 60.

XX. De Viola.

Nota sunt, Flos pentapetalos, difformis, calicari donatus; vasculum seminale ternis loculentis distinctum. R. Synop. p. 152.

A. 1. Viola, Offic. Rivin. Irr. P. Chab. 509. Dill. Cat. Giff. 36. Viola Officinarum, Rupp. Flor. Jen. 232. Viola Martia purpurea F. B. ii. 542. Raii Hist. ii. 1049. Synop. iii. 364. Buxb. 337. Viola Martia purpurea, flore simplici odorato, C. B. Pin. 199. Tourn. Inst. 419. Elem. Bot. 333. Boerb. Ind. A. 243. Hist. Oxon. ii. 474. Viola nigra sive purpurea, Ger. 699. Emac. 850. Mer. Pin. 125. Viola simplex Martia, Park. Parad. 282. Viola purpurea sive Martia vulgaris, Merc. Bot. i. 76. Phyt. Brit. 130. A. Purple Violets. Gal. Violette. G. Blaue Merz-Vioſten. B. Viole. Ad sepes & in aggeribus fossarum. Martio floret. In Ufu sunt Folia, Flores, & Semen. Vires. Flos recens refrigerat, humectat, emollit, laxat. Ufus præcipue in fervore februm compescendo, doloreque capitis inde nato, in Tussi, asperitate Gutturis & Pleuritide. Semen insigne est Lithontripticon, R. H. p. 1050.

A. 2. Viola tricolor, Offic. Ger. 703. Emac. 854. Phyt. Brit. 170. Mer. Pin. 125. Raii Hist. ii. 1052. Synop. 365. Dill. Cat. Giff. 96. Buxb. 338. Rivin. Irr. P. Viola tricolor major & vulgaris, Park. Theat. 756. Viola tricolor hortensis repens, C. B. Pin. 199. Tourn. Inst. 420. Elem. Bot. 333. Boerb. Ind. A. 244. Hist. Oxon. ii. 476. Rupp. Flor. Jen. 233. Viola sive Jacea tricolor sylvestris parva, Merc. Bot. i. 76. Jacea, Schrod. Pharm. iv. 84. Jacea sive Flos Trinitatis Matthioli & Officinarum, Volck. Flor. Nor. 221. Jacea tricolor sive Trinitatis flos, F. B. iii. 546. Chab. 510. A. Hearts Gase. Gal. Pensée, Herbe de la Trinité, Clavelée. G. Dreyfaltigkeit-Blumen. B. Kruppente Penſeel. In hortis. Maio floret. Ufu est Herba. Vires. Eadem habet vires cum præcedente.

XXI. De Reseda.

Nota sunt, Flos hexapetalos, è foliis valde irregularibus compositus, siliqua oblonga triangula perpetuo bians, sex feminum ordines continens, R. Meth. A. p. 112.

A. 1. Reseda, Offic. Reseda Plinii, Ger. 226. Emac. 277. Mer. Pin. 104. Reseda Plinii quibusdam, Chab. 484. Reseda lutea,

ƒ. B. iii. 467. *Reseda minor lutea*, *Hist. Oxon.* iii. 615. *Reseda vulgaris*, *C. B. Pin.* 100. *Raii Hist.* ii. 1053. *Synop.* iii. 366. *Tourn. Inst.* 423. *Elem. Bot.* 335. *Boerb. Ind.* A. 251. *Dill. Cat. Giff. App.* 28. *Rupp. Flor. Jen.* 234. *Buxb.* 283. *Reseda minor seu vulgaris*, *Park. Theat.* 823. *Reseda vulgaris*, *Eruca peregrina*, *Italica vel Cantabrica*, *Merc. Bot.* i. 64. *Pbyt. Brit.* 104. *A. Base Rocket.* *Gal. Reseda jaune.* *G. Streich-fraut.* *B. Reseda*, *vreinde Raket.* In arvis cretaceis reperitur. Junio & Julio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Sedat dolores, inflammationes discutit.

A. 2. *Phyteuma*, *Offic.* ƒ. B. iii. 386. *Raii Hist.* ii. 1054. *Phyteuma Monspeliensium*, *Chab.* 456. *Reseda Phyteuma dicta*, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 524. *Reseda minor vulgaris*, *Tourn. Inst.* 423. *Elem. Bot.* 335. *Boerb. Ind.* A. 251. *Reseda minor humilis Monspeliaca foliis inferioribus integris*, *Hist. Oxon.* iii. 615. *Reseda affinis Phyteuma dicta*, *C. B. Pin.* 100. *Reseda affinis Phyteuma Monspeliensium dicta*, *Park. Theat.* 822. *Valeriana septima*, *Ger.* 918. *Emac.* 1076. *A. Small Base Rocket.* *Gal. Phyteuma*, ou *petite Reseda.* *G. Kleine Reseda.* *B. Kleine Reseda.* Circa Monspelum provenit. Æstate floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Quam ad amatoria convenire nonnulli scriptum reliquerunt, *Diosc.*

Quamvis *Dioscorides*, ut adnotavi, plantæ sequentis nullam descriptionem dederit, ideoque inter Botanicos non leves dissensiones de ea causavit: in descriptione tamen hujus plantæ folia *Struthio* similia ei attribuit, unde etiam non leviozem in diversas sententias abeundi Auctoribus occasionem dedit. *Matthioli* Campanulam hanc esse vult, *Cæsalpini* Ranunculum; *Columna* vel *Scabiosam* vel *Valerianam*, *Honorius Bellus* *Antirrhini* speciem, *Alii* *Luteolam*, nos vero cum ƒ. *Baubino* ad hanc plantam potius referendam censemus.

XXII. De *Luteola*.

A *Reseda* differt capsulâ brevi, in tres carinas, antequam semen maturescat, debiscente, quarum unaquæque duos seminum ordines continet, ut in *Viola*. Hæ carina initio conjunguntur, & vasculum efficiunt clausum, *R. Meth. A.*

A. *Struthium*, *Offic.* *Luteola*, *Ger.* 398. *Emac.* 494. *Raii Hist.* ii. 1054. *Synop.* iii. 366. *Mer. Pin.* 74. *Dill. Cat. Giff.* 92.

Buxb. 198. *Merc. Bot.* i. 48. *Pbyt. Brit.* 70. *Luteola herba Salicis folio*, *C. B. Pin.* 100. *Tourn. Inst.* 423. *Elem. Bot.* 335. *Boerb. Ind.* A. 251. *Rupp. Flor. Jen.* 234. *Hist. Oxon.* iii. 616. *Lutea Plinii quibusdam*, ƒ. B. iii. 465. *Chab.* 484. *Reseda tinctorum Salicis folio*, *Luteola dicta*, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 423. *A. Dyers Weed.* *Gal. Gaude*, ou *Herbe jaune.* *G. Färber-Graf.* *B. Wouw.* In muris & locis ruderalis. Æstate floret. *Ufu.* Herba. Ad usum Tinctorum seritur, colore luteo tingit *Vires.* Nonnulli contutum vulneribus imponunt, *R. H.* quidam ad Morbum Regium commendant. Pro *Glasto* à *Mulierculis* *Botanopolis Londinensibus* frequens venditur.

Quamvis *Struthium* veteribus Græcis adeo probè cognitum fuerit, ut *Dioscorides* descriptione non indigere putaverit, Posteris tamen temporibus eruditorum ingenia non parum torfit. *Cordus* pro *Imperatoria* eam habuit. Nonnulli, ut observavit *C. Baubinus*, pro *Valeriana rubra*; *Fuchsius*, *Lonicerus*, & *Tbalus*, pro *Saponaria*. Quorum omnium opiniones rejicit idem *C. Baubinus*, ut & quamdam *Lychnidis* speciem pro ea ad se missam *Lacuna*, & *Gesnerus* *Luteolam* vulgarem *Struthium* esse existimant: quibus adverteatur *Matthioli*, *Pseudo-struthium* eam herbam appellans. *Honorius Bellus* in secunda sua ad *Clusium* Epistola *Luteolam* *Struthium* esse statuit, cum quo & ego consentio, atque existimo à vulgari *Luteola* separandum non esse, ideoque utrumque conjunxi.

SECTIO VIGESIMA SECUNDA.

*Herbæ hexapetale.*I. De *Salicaria*.

NOtæ sunt, *Flos hexapetalos* petalis è summo calicis margine seu incisuris exeuntibus, qui integer est, summa tamen parte in aliquot segmenta divisus, & capsulam occultat in bina loculemента partitam, *Raii Meth. A.* 110.

A. *Salicaria*, *Lyfimachia purpurea*, *Mont. Ind.* 52. *Salicaria vulgaris purpurea* foliis oblongis, *Tourn. Inst.* 253. *Elem. Bot.* 220. *Boerb.*

Boerb. Ind. A. 221. Raii Synop. iii. 367. Rupp. Flor. Jen. 118. Dill. Cat. Giff. 115. Buxb. 289. Lysimachia purpurea spicata, Ger. 386. Emac. 476. Park. Theat. 546. Chab. 286. Raii Hist. ii. 1036. Mer. Pin. 75. Lysimachia spicata purpurea forte Plinii, Merc. Pot. i. 49. Phyt. Brit. 72. C. B. Pin. 246. Lysimachia purpurea quibusdam spicata, F. B. ii. 902. Blattaria rubra spicata major, glabra, communis, folio acuto, Hist. Oxon. ii. 400. A. Spiked Willow-herb. Gal. Salicaire. G. Purper Wäderich. B. Purper Wederik. In palustribus, & ad fluviorum ripas. Julio floret. Ufu. Herba. Vires. Planta est Ophthalmica, Mont. 74. Aqua hujus distillata ad vulnera puncturas & fuggillationes oculorum, nec non ad obsecuritates aliaque eorum vitia præsentaneum est remedium, Park. Specificum est in inflammationibus, Raii Hist. Decoctum hujus herbæ mirum prodest in Diarrhœa Hibernis nostratibus endimixæ, Threk. Synop. Hybern.

SECTIO VIGESIMA TERTIA.

De Herbis radicibus bulbosis.

Radicem bulbosam, voco, quæ unico constat tubere seu capite, fibras plurimas ex ima sede seu basi emittente, R. Mech. p. 151.

Herbæ radice bulbosa sunt vel radice

- { Squamosa, caule, multis foliis cincto, florum petalis rectioribus, floribus etiam ipsi erectis: *Lilium Album*.
- { Tunicata, odore
  - { Gravi, flosculis multis è summo caulis fastigio enatis, & in Umbellam aut Corymbum diffusis, foliis
    - { Fistulosi, capitulis non proliferis, grandibus, esculentis, major & elatior, caule in ventrem utrinque turbinatum intumescente: *Cepa*.
    - { Solidis & planis, longis, gramineis, bulbo
      - { E multis nucleis seu spicis composito, odore graviore, caule recto, sativa: *Allium*.
      - { Simplici, non composito ex nucleis floribus minus speciosis, elatior & major, radice angusta, odore mitiore, flosculis plurimis in sphaeram conglobatis: *Porrus*.

- a b Nulla aut minus gravi, floribus hexapetalis, nudis, fructum seu vasculi feminalis ex basi coherentibus, caulibus aphyllis; floribus in singulis caulibus pluribus,
  - { Maritima, bulbo grandi, floribus folia antevertebantibus: *Scilla*.
  - { Mediterranea, staminulis florum tenuibus, florum petalis unicoloribus: *Hyacinthus*.
- { Solida; floribus in singulis caulibus singulis, folia antevertebantibus, ab ipsa radice ortis, erectis,
  - { Major foliis latis Autumno florens: *Colchicum*.
  - { Minor foliis angustis gramineis: *Crocus*.

I. De Lilio.

Floribus erectis & eorundem petalis non reflexis ab aliis hujus generis differt.

A. 1. *Lilium album*, *Offic. Ger. 146. Emac. 190. Raii Hist. ii. 1109. Lilium album vulgare, F. B. ii. 685. Chab. 297. Park. Parad. 39. Tourn. Inst. 369. Elem. Bot. 297. Rupp. Flor. Jen. 118. Lilium album flore erecto & vulgare, C. B. Pin. 76. Boerb. Ind. A. ii. 137. Lilium album vulgare & odoratum flore erecto, Hist. Oxon. ii. 409. A. *White Lily*. Gal. *Lis blanc*. G. *Weisse Lilien*. B. *Witte Lelien*. In hortis frequens. Junio floret. In Ufu sunt, Radix, Flores. Vires. Flores moderate calfaciunt & humectant, partium sunt diversarum, & anodynæ, digerunt, maturant. Radix emollit, maturat. Ufus externus in Tumoribus maturandis & leniendis, in clavis pedum tollendis, in pudendis parturientium emolliendis, in ambullis emendandis. Vide plura apud *Tilingium in Histor. Lili*.*

A. 2. *Hemerocallis*, *Offic. Hemerocallis, Lilium rubrum, Mont. Ind. 44. Lilium aureum, Ger. 148. Emac. 192. Park. Parad. 38. Lilium purpureo-croceum majus, C. B. Pin. 76. Tourn. Inst. 369. Elem. Bot. 297. Boerb. Ind. A. ii. 137. Hist. Oxon. ii. 411. Rupp. Flor. Jen. 118. Lilium rubens croceum majus, F. B. ii. 688. Raii Hist. ii. 1110. Lilium rubens vel croceum majus, *Hemerocallis*, *Chab. 236. A. Red Lily. Gal Lis crange. G. Rösche Gold- oder Feuer-Lilien. B. Dubbelde rode Lelie*. In hortis colitur. Junio & Julio floret. Ufu. Radix, Folia. Vires. Radix pota, aut cum melle & lana in pello*

peffo appofita, aquam educit & fanguinem. Folia trita mammarum inflammationes à partu contractas, oculorumque collectiones mitigant. Radix & Folia igne ambuftis utiliffime illinuntur, *Diofc.* Radix aperit, *Mont. Ind.*

A. 3. Martagon, *Offic. Buxb.* 209. *Dill. Cat. Giff.* 93. Martagon fylvaticum, *Rupp. Flor. Jen.* 118. Martagon montanum five fylveftre minus, *Park. Parad.* 31. Liliium montanum minus, *Ger.* 150. *Emac.* 196. Liliium floribus reflexis montanum, *C. B. Pin.* 77. *Elem. Bot.* 297. *Raii Hift.* ii. 1112. Liliium floribus reflexis montanum flore rubente, *Tourn. Inf.* 370. *Boerb. Ind. A. ii.* 135. Liliium flore nutante ferrugineo minus, *J. B. ii.* 692. A. Martagon, or Turks Cap. *Gal. Lis fawage, Martagon. G. Gold-wurk. B. Berg-Leli, ofte Martagon met rode blom.* In hortis. Junio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* In Officinis noftris radici Asphodeli lutei fubftituitur, *Buxb.* Pueris appendit vulgus contra dentitionem difficilem, *Rupp.*

II. De Cepa.

NOte funt, Folia fiftulofa; radices magnitudine infignes, non proliferæ; caulis in ventrem utrinque turbinatum intumefcens.

A. Cepa, *Offic. Cepa vulgaris, C. B. Pin.* 71. *Elem. Bot.* 304. *Raii Hift.* ii. 1116. *Hiftor. Oxon.* ii. 383. Cepa alba & rubra, *Ger.* 134. *Emac.* 169. *Park. Parad.* 512. Cepa vulgaris floribus & tunicis candidis & purpurafcentibus, *Tourn. Inf.* 382. *Boerb. Ind. A. ii.* 144. *Rupp. Flor. Jen.* 123. *Buxb.* 62. Cepa rubra & alba, rotunda & longa, *J. B. ii.* 547. Cepa vel Cape, *Chab.* 200. A. Onions. *Gal. Oignon, Ciboulle. G. Zwiebel. B. Gemeene Ajuyn.* In hortis feruntur. Julio florent. In *Ufu* funt radices, femina. *Vires.* Calidæ funt, partium crallarum, adeoque flatulentæ. Utiles funt iis, qui frigidis & vifcidis abundant humoribus, *R. H. p.* 1116.

III. De Cepastro.

Foliis fiftulofis, graveolentibus cum Cepa convenit; radicibus proliferis, & caulibus non ventricofis ab ea differt.

A. 1. Allium fylveftre, *Offic. Ger. Emac.* 171. *Park. Theat.* 870. *Raii Hift.* ii. 1117. *Synop. iii.* 309. *Mer. Pin.* 4. Allium fylveftre tenuifolium, *Vulek. Flor. Nor.* 17.

Merc. Bot. i. 17. *Pbyt. Brit.* 4. Allium campeftre juncifolium capitatum purpurafcens majus, *C. B. Pin.* 74. *Dill. Cat. Giff.* 112. Cepa juncifolia minor, purpurafcens, *Tourn. Inf.* 383. Cepa fylvefttris tenuifolia, prolifera & florifera *Rand. Boerb. Ind. A. ii.* 144. A. Crow-Garlick. *Gal. Ail fawage. G. Feld-Lauch. B. Hondlook.* In arvis. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum Allio fativo viribus convenit.

A. 2. Cepa afcalonica, *Offic. Cepa afcalonica, Matth.* i. 556. *Hift. Oxon.* ii. 383. *Tourn. Inf.* 382. *Elem. Bot.* 304. *Boerb. Ind. A. ii.* 144. *Rupp. Flor. Jen.* 123. Cepa afcalonica five fiftilis, *J. B. ii.* 551. *Chab.* 200. Cepa sterilis, *C. B. Pin.* 72. Cepa afcalonica five afcalonitides, *Park. Parad.* 513. Afcalonitides, *Ger. Emac.* 170. A. Barren Onions, *Escalots. Gal. Eschalottes, Appetits. G. Eschlauch. B. Siarlotte.* In hortis culinarum ufui colitur. *Ufu.* Radix. *Vires.* Excalfacit, & ficcat, incidit, aperit, provocat, dejicit; cibi appetentiam facit; vermes inteltinorum necat, *Matth.*

A. 3. Schœnopraffum, *Offic. Ger.* 139. *Emac.* 176. *Park. Theat.* 870. Porrum feftivum juncifolium, *C. B. Pin.* 72. Porrum juncifolium, *Offic. Comm. Plant. Ufual.* 65. Porrum feftivum & Schœnopraffum quorundam, *J. B. ii.* 553. *Raii Hift.* ii. 1117. *Chab.* 200. Cepa feftilis, *Rupp. Flor. Jen.* 123. Cepa feftilis juncifolia perennis, *Hift. Oxon.* ii. 383. *Tourn. Inf.* 382. *Elem. Bot.* 304. *Boerb. Ind. A. ii.* 144. A. Cives or Chives. *Gal. Porrette, Oignonettes. G. Schnittlauch. B. Bieslook, Bies-parrei, Aftlook.* In hortis etiam reperitur. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum Cepis viribus convenit. In culinis pro olere crudo ufurpantur.

IV. De Allio.

NOta funt, Bulbus è multis nucleis feu fpicis compofitus; odor gravis, vehementior; caulis reftus, fingularis, *R. H. p.* 1125.

A. 1. Allium, *Offic. Ger.* 141. *Emac.* 177. *Park. Theat.* 513. *Raii Hift.* ii. 1125. Allium fativum, *C. B. Pin.* 73. *Hift. Oxon.* ii. 387. *Buxb.* 15. *Tourn. Inf.* 383. *Elem. Bot.* 304. *Boerb. Ind. A. ii.* 147. *Rupp. Flor. Jen.* 122. Allium vulgare & fativum, *J. B. ii.* 554. A. Garlick. *Gal. Ail des Jardins. G. Ereqvurs. B. Tam Look.* In hortis. Junio floret. *Ufu* est Radix. *Vires.* Calfacit,
 Li &

& siccat, incidit, aperit, discutit; alexipharmacum est. Usus præcipuus internus & externus in colica flatulenta, lumbricis, peste, tussi, calculo, scabie, urinæ obstructione, hydropo, &c.

A. 2. Ophioscorodon, *Offic. Ger. Emac.* 181. Scorodoprassium alterum bulboso & convoluto capite, *Park. Theat.* 872. *Raii Hist.* ii. 1120. Allium sativum alterum, sive Allioprassium caulibus summo circumvoluto, *C. B. Pin.* 73. *Hist. Oxon.* ii. 387. *Tourn. Inst.* 383. *Elem. Bot.* 304. *Boerb. Ind. A.* ii. 145. *Rupp. Flor. Jen.* 122. Allii genus Ophioscorodon, *Chab.* 201. Allii genus Ophioscorodon dictum quibusdam, *J. B.* ii. 559. A. *Vipers Garlick, Rocambola.* *Gal. Rocambole, Ail serpentin.* G. *Schlangen Knoblauch.* B. *Rocambole, Serpent-look.* In hortis colitur. Julio floret. *Ufu.* Radix, nuclei. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit; mitior tamen est.

A. 3. Ampeloprasium, *Offic. Matth.* 552. *Comp.* 299. *Lugd.* 1543. *Cam. Epit.* 323. Allium montanum bicorne, an Ampeloprasium *Raii Cat. Angl.* ii. 12? Allium montanum bicorne, purpureum, proliferum, *Raii Synop.* iii. 169. *Tourn. Inst.* 384. Porrum sylvestre vinearum, *C. B. Pin.* 72. *Tourn. Inst.* 382. *Elem. Bot.* 303. *Garr.* 376. A. *French Lack.* *Gal. Porreau sauvage, Vigne porrette.* G. *Weinberg, Knoblauch.* B. *Wynberg-look.* In montosis, pratis, & in hortis botanicis reperitur. Junio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Contrâ serpentium morsus convenit, *Diosc.*

Ampeloprasii nomine quam plantam intelligent Rei Botanicæ Auctores, ab optimis & nuperrimis Scriptoribus plurimum dubitatur, aliis aliud illud referentibus; in quam incertitudinem inducti sunt ex eo, quod *Dioscorides* illud non descripserit. Quatuor apud *C. Bauhinum* herbarum species invenio, quibus hoc nomen ab aliis etiam Botanicis tribuitur; è quibus hanc, quæ plura habet suffragia, elegi.

V. De Moly.

AB Allio flore majore, & speciosiore, & odore minus gravi differt, *Raii Meth. A.* 120.

A. 1. Moly, *Offic. Dioscorideum, Ger.* 143. *Emac.* 183. *Park. Parad.* 145. Moly *Dioscoridis* parvum quibusdam, *J. B.* ii. 568. *Raii Hist.* ii. 1123. Moly *Dioscoridis* parvum quibusdam, flore candido, *Chab.* 204. Moly angustifolium umbellatum, *C. B. Pin.* 75. *Boerb. Ind. A.* ii. 146. Moly angustifolium

umbellatum album, *Hist. Oxon.* ii. 393. Allium angustifolium umbellatum album, *Tourn. Inst.* 385. A. *Moly of Dioscorides.* *Gal. Moly de Dioscoride.* G. *Schmalblättrig Moly.* B. *Kleine Moly met witte blom.* In hortis colitur. Aprili floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Ad vulvæ apertiones, si trita cum Irino unguento in pesto subjiciatur, *Diosc.*

A. 2. Moly Theophrasti, *Offic. Moly Theophrasti magnum, J. B.* ii. 568. *Raii Hist.* ii. 1122. Moly Theophrasti magnum, floribus albis, stellatis, *Chab.* 204. Moly *Homericum, Ger.* 144. *Emac.* 183. Moly *Homericum* vel potius Theophrasti, *Park. Parad.* 141. Moly latifolium liliiflorum, *C. B. Pin.* 75. *Boerb. Ind. A.* ii. 146. Moly latifolium flore albo, *Rupp. Flor. Jen.* 122. Allium latifolium liliiflorum, *Tourn. Inst.* 384. *Ornithogalum Indicum latifolium floriferum, sphaericum, colore colossino aut albo, Hist. Oxon.* ii. 380. A. *Moly of Theophrastus.* *Gal. Moly de Theophraste.* G. *Moly mit Lilien-Blumen.* B. *Grote Moly.* In hortis curiosorum non infrequens nascitur. Junio & Julio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum præcedente viribus convenire creditur.

A. 3. Victoralis, *Offic. Schrod.* l. iv. p. 173. Allium Alpinum, *J. B.* ii. 566. *Raii Hist.* ii. 1122. Allium Alpinum, Victoralis mas quibusdam, *Chab.* 203. Allium latifolium montanum maculatum, *C. B. Pin.* 74. *Hist. Oxon.* ii. 388. *Tourn. Inst.* 388. *Elem. Bot.* 304. *Boerb. Ind. A.* ii. 145. Allium Alpinum latifolium, seu Victoralis, *Ger.* 142. *Emac.* 182. Allium agninum, *Park. Theat.* 872. Moly Alpinum, latifolium, maculatum, *Rupp. Flor. Jen.* 122. A. *Spotted Ranjoms.* *Gal. Ail serpentin.* G. *Stegwurk.* B. *Veld-look, Victori-wortel.* In hortis curiosorum invenitur. Junio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Calfacit, & siccat, perinde ac Allium agreste, cui, & in facultatibus aliis per omnia simile existit. Plebi nostrati, Judæisque amuletum est familiarissimum, quo à spectris aëreque infecto se tutos persuasi sunt, *Schrod.*

VI. De Porro.

NOtae sunt, Radix angusta; florum corymbi magni, seu flosculi plurimi in capitulum sphaericum grande conglobati, *R. H.* p. 1126.

A. 1. Porrum, *Offic. Parkinson.* *Parad.* 512. *Ger.* 138. *Raii Hist.* ii. 1136. *J. B.* ii. 551. Porrum vel Porrus, *Chab.* 200. Porrum capita-

pitatum, *Ger. Emac.* 174. Porrum commune capitatum, *C. B. Pin.* 72. *Tourn. Inst.* 382. *Elem. Bot.* 303. *Boerb. Ind.* A. ii. 143. *Hist. Oxon.* ii. 390. *A. Leeks.* Gal. Porreau tetu. *G. Sauch.* B. Porrey. In hortis. Junio floret. In *Ufu* sunt, Radices, folia, semina. *Vires.* Calfacit insigniter, siccatque, attenuat, aperit, incidit, resolvit. Uius præcipuus in serpentum moribus, & ustionibus, mucilagine pulmonum. Semen urinamque ciet, *Schrod.*

A. 2. Porrum vitigineum, *Offic. Ger. Emac.* 176. Porrum tonsile, *Ger.* 139. Porrum sylvestre 11. *Tab. Icon.* 485. Allium sylvestre amphicarpon, foliis porraceis, floribus, & nucleis purpureis, *R. Synop. Edit.* 2. p. 230. *A. Vine Leeks.* Gal. Porreau des vignes. *G. Weinberg-Sauch.* B. *Wilde wynberg-Look.* In montibus Westmorlandicis observavit *D. Lawson.* Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Stomacho nil magis quam Porrum adverstatur; plus autem excafcit; urinam, & menses vehementius ciet. Idem contra serpentium morfus convenit, *Diosc.*

A. 3. Scorodoprassum, *Offic. Chab.* 201. *Park. Theat.* 872. Scorodoprassum primum Clusii, *Ger. Emac.* 180. Scorodoprassum dictum, *J. B.* ii. 558. Allium sphaerico capite, folio latiore, sive Scorodoprassum alterum, *C. B. Pin.* 74. *Tourn. Inst.* 339. *Boerb. Ind.* A. ii. 145. Allium maximum multis Porraceis foliis latioribus, sphaerico capite ex floribus albis conflato, *Hist. Oxon.* ii. 387. Allium montanum majus Anglicum Newtoni, *Raii Hist.* ii. 1125. Allium Holmense sphaerico capite, *Raii Synop.* iii. 570. *A. Wild Leeks.* Gal. *Ail & Porreau.* *G. Ucker Knoblauch.* B. *Wilde Look.* In Insula *Holms* dicta copiose provenit. Junio floret. *Ufu.* Folia. *Vires.* Allii & Porri qualitatibus particeps; unde promiscuas sibi vires ex utroque vendicavit.

VII. De Narcisso.

CUjus nota, Flos è vagina membranacea oriatur summo fructui insidens, in sex laciniis totidem petala imitantes divisus, calyce medium occupante; nunc longiore, nunc brevior, *Raii Meth. A.* p. 116.

A. 1. Narcissus, *Offic.* Narcissus medio-luteus, *Ger.* 110. *Emac.* 124. Narcissus medio-luteus vulgaris, *Park. Parad.* 74. *Raii Hist.* ii. 1135. *Synop.* iii. 371. Narcissus pallidus circulo luteo, *C. B. Pin.* 51. *Tourn. Inst.* 154. Narcissus medio-luteus cum aliquot

floribus, *J. B.* ii. 604. *Chab.* 215. *A. Common pale Daffadil, or Primrose Peerless.* Gal. *Narcisse.* *G. Gelbe Narcissen.* B. *Narcis.* In pascuis, & aggeribus. Aprili floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cocta, sive estur, sive bibitur, vomitoria est: ambustis igni prodest; præcisos nervos glutinat; luxatis malleolis, diuturnisque articularum doloribus subvenit; vitia cutis in facie, vitiliginesque emaculat; ulcerum sordes expurgat; abscessus rumpit; infixæ corpori extrahit, *Diosc.*

A. 2. Pseudonarcissus, *Offic. & Anglicus,* *Ger.* 115. *Emac.* 133. Pseudonarcissus Anglicus vulgaris, *Park. Parad.* 100. Narcissus luteus, *Merc. Bot.* i. 53. *Pbyt. Brit.* 79. Narcissus seu Pseudonarcissus Anglicus, *Mer. Pin.* 83. Narcissus sylvestris pallidus, calyce luteo, *C. B. Pin.* 52. *Raii Hist.* ii. 1131. *Synop.* iii. 371. *Dill. Cat. Giff.* 40. *Tourn. Inst.* 356. Bulbocodium, *Chab.* 212. Bulbocodium vulgatus, *J. B.* ii. 593. *A. Wild Daffadil.* Gal. *Campane jaune.* *G. Wilde bleiche gelbe Hornungs-Buhmen.* B. *Wilde blyke Narcis.* Circa margines agrorum. Martio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

VIII. De Tulipa.

CUjus nota sunt, Radix bulbosa, tunicata; flores amplii, hexapetali, nudi, in singulis caulibus natura singuli, erecti; caules foliis aliquot cincti. Stylus in fructum abit oblongum, triangulum, in tria loculamenta binis singula seminum Liliaceorum sibi invicem superincumbentium ordinibus repleta; quocum Lilio convenit, *R. Meth. A.* p. 119.

A. Tulipa, *Offic.* Tulipa præcox lutea, *C. B. Pin.* 57. *Tourn. Inst.* 373. *Elem. Bot.* 300. *Boerb. Ind.* A. ii. 138. *Rupp. Flor. Jen.* 119. Tulipa præcox tota lutea, *Ger.* 117. *Emac.* 138. Tulipa præcox flava, *J. B.* ii. 666. *Chab.* 228. *A. The Tulip.* Gal. *Tulipe.* *G. Gelbe Tulipe.* B. *Tulp.* In hortis reperitur. Vere floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Eisdem viribus cum *Bartatis & Pastinacis* latifoliis à quibusdam prædita affirmatur.

IX. De Ornithogalo.

NOta sunt, Stamina florum lata, spicata, quorum tria acuminata, tria bifida, seu sinuatæ sunt; stamina hæc capitulum seu stylum in-

cludunt arcuè coeuntia, etiam explicatis foliis exterioribus. *Florum petala averſa parte lineis virentibus plerumque notata*, Raii Method. A. p. 119.

A. Ornithogalon, *Offic. Chab.* 219. *Ger.* 132. *Emac.* 161. Ornithogalon vulgare, *Park. Parad.* 136. Ornithogalon vulgare & verius, *J. B.* ii. 630. *Raii Hiſt.* ii. 1153. *Synop.* iii. 372. Ornithogalon umbellatum medium anguſtifolium, *C. B. Pin.* 70. *Tourn. Inſt.* 378. *Elem. Bot.* 301. *Boerb. Ind. A.* ii. 142. *Rupp. Flor. Jen.* 120. Ornithogalon umbellatum minus candidum vulgare, *Hiſt. Oxon.* ii. 378. *A. Star of Bethlehem.* Gal. *Cburles.* G. *Stern aus Bethlehem.* B. *Vogel-melk.* In hortis colitur. Maio floret. *Uſu.* Radix, ſemen. *Vires.* Radix cruda, & cocta manditur. [Semen] coquitur cum pane, ut Melanthium, *Dioſc.*

X. De Hyacintho.

Spicam florum nudam, ſeu nullo periantio involutam producit; florum ſtaminibus tenuibus & anguſtis, petalis puris ſeu unicoloribus ab aliis differt, Raii *Synop.* p. 167.

A. 1. Hyacinthus, *Offic.* Hyacinthus Anglicus, *Ger.* 99. *Emac.* 111. *Raii Hiſt.* ii. 1159. *Synop.* iii. 373. *Mer. Pin.* 64. Hyacinthus Anglicus vulgaris, *Merc. Bot.* i. 43. *Phyt. Brit.* 60. Hyacinthus Anglicus ſive Belgicus, *J. B.* ii. 585. Hyacinthus Anglicus, Belgicus, vel Hiſpanicus, *Park. Parad.* 122. Hyacinthus oblongo flore cæruleus, major, *C. B. Pin.* 43. *Tourn. Inſt.* 344. *Elem. Bot.* 287. *Boerb. Ind. A.* ii. 111. Hyacinthus major, oblongo, cæruleo, pendulo flore, *Hiſt. Oxon.* ii. 373. *A. Hare-bells.* Gal. *Facinte.* G. *Wergel-Bluhm.* B. *Hyacintb.* *Nagel-bloem.* In ſylvis, & dunetis. Aprili floret. *Uſu.* Radix. *Vires.* Siſtit alvum, & urinam ducit pota; morbum regium depurgat, *Galen.*

A. 2. Bulbus Vomitorius, *Offic.* Muscari Cluſii, *Ger.* 105. *Emac.* 120. Muscari obſolectiore flore, *Tourn. Inſt.* 348. Muscari majus obſolecto flore, *Elem. Bot.* 288. Muscari obſolectiore flore, ex purpura virente, *Boerb. Ind. A.* ii. 114. Hyacinthus racemofus moſchatus, *C. B. Pin.* 43. *Raii Hiſt.* ii. 1162. Hyacinthus racemofus ſeu botryoides major, ſeu Muscari majus obſolecto albo flore, *Hiſt. Oxon.* ii. 372. Hyacinthus botryoides major moſchatus, ſive Muscari flore cinericeo,

Park. Parad. 112. Hyacinthus odoratiſſimus, dictus Tibcadi & Muſcari, *J. B.* ii. 578. Hyacinthus odoratiſſimus, Dipcadi & Muſcari dictus, *Chab.* 207. *A. Musk-grape-flower.* Gal. *Bulbe vomitif.* G. *Bieſem-Nauch/Vertzel-Bluhmen.* B. *Muskus ruikende Hyacintb.* In vicinis Conſtantinopoli hortis. Aprili floret. *Uſu.* Radix. *Vires.* Ea manſa, vel decoctum potum veſica malis medetur. Vomitiones movet, *Dioſc.*

XI. De Scilla.

Floribus folia antevertentibus, bulbo grandi, & loco natali ab omnibus hujus generis differt.

A. Scylla, *Offic.* Scilla vulgaris radice rubra, *C. B. Pin.* 73. *Raii Hiſt.* ii. 1164. *Hiſt. Oxon.* ii. 395. *Boerb. Ind. A.* ii. 143. Scilla rubra magna vulgaris, *J. B.* ii. 615. Scilla rubra, ſive Pancratium verum, *Park. Parad.* 133. *Pancratium Cluſii,* *Ger.* 136. *Emac.* 172. Ornithogalon maritimum, ſeu Scilla radice rubra, *Tourn. Inſt.* 381. *Elem. Bot.* 302. Cepa maris, & Squilla, *Offic. Germ. Volck. Flor. Nor.* 341. *A. Squill, or Sea-Onion.* Gal. *Squille,* *Oignon marin,* *Bulbe vomitif.* G. *Wier-Zwiebel.* B. *Rode Zee-Ajuyn.* Floret Septembri. In *Uſu* eſt Radix, ex Hiſpania ad nos delata. *Vires.* Saporis acris & amari eſt; attenuat, aperit, diſcutit; diuretica eſt. *Uſus* præcipuus in obſtructione hepatis, lienis, meatus biliarii, menſium, urinæ; in miclagine pulmonum, tuſſi, &c. *Scbrod.*

XII. De Sifyrrinchio.

NOS à flore diſtinximus, cujus folia illa, quæ ſurſum reſectuntur in Iride [bulboſa] bifida ſunt, in Sifyrrinchio integra, *R. Method.* A. p. 117.

A. 1. Sifyrrinchium, *Offic.* Sifyrrinchium Theophrasti, *Col. Ecpb.* i. 328. *Raii Hiſt.* ii. 1167. Sifyrrinchium minus anguſtifolium, *C. B. Pin.* 41. *Hiſt. Oxon.* ii. 346. Crocus Italicus parvo flore, radice roſtrata, *Elem. Bot.* 290. Bulbocodium Crocifolium flore parvo, violaceo, *Tourn. Coroll.* 50. *Boerb. Ind. A.* ii. 118. *A. Spaniſh Nut.* Gal. *Petit Sifyrrinchium.* G. *Spaniſche Nuß / klein Sifyrrinchium.* B. *kleine Sifyrrinchium.* In Cirimoia ſuccrevit. *Uſu.* Radix.

A. 2. Scilla alba, *Ind. Med.* cvii. *Park. Parad.* 133. Scilla radice albâ, *C. B. Pin.* 73. *Raii Hist.* ii. 1164. *Boerb. Ind.* A. ii. 143. Scilla Hispanica vulgaris, *Ger. Emac.* 171. Scilla magna alba, *J. B.* ii. 618. Ornithogalon maritimum, seu Scilla radice albâ, *Tourn. Inst.* 381. *Elem. Bot.* 302. A. *The White Squill.* Gal. *Squille blanche.* G. *Weisse Meer-Zwiebel.* B. *Witte Zee-Ajuin.* *Ufu.* Radix, quæ indiscriminatim cum priore adhibetur, & eisdem viribus pollet.

XIII. De Croco.

NOtae sunt, Flores nudi, erecti, ab ipsa statim radice orti, absque pediculis herbaceis; folia angusta, graminea, lineâ in medio albâ secundum longitudinem decurrente, *Raii Synop.* p. 167.

A. Crocus, *Offic. Ger.* 123. *Emac.* 151. *Raii Hist.* ii. 1176. *Synop.* iii. 374. *J. B.* ii. 637. Crocus vel Crocum, *Chab.* 222. Crocus sativus, *C. B. Pin.* 65. *Tourn. Inst.* 350. *Elem. Bot.* 289. *Boerb. Ind.* A. ii. 120. *Rupp. Flor. Jen.* 26. *Mer. Pin.* 31. Crocus genuinus sive sativus, *Merc. Bot.* ii. 19. *Phyt. Brit.* 33. Crocus sativus Autumnalis, *Park. Parad.* 167. Crocus Autumnalis sativus, *Hist. Oxon.* ii. 335. A. *Saffron.* Gal. *Saffran.* G. *Saffran.* B. *Tamme Saffraan.* In Anglia & Hispania feritur. Septembri floret. *Ufu* sunt styli terni, prælongi, flammei ruboris. Eliguntur aurei seu flammei coloris, saporis subacris & subamari, & pinguis, odoris fragrantissimi, qui bene sicantur. *Vires.* Cordialis est, ac pulmonicus, uterinus; aperit, digerit, emollit; anodynus est; somnum conciliat; menses ac fecum pellit. *Ufus* est frequens in Syncope, in apoplexia, in hysteriis affectibus, in ictero, in peste, aliisque venenosis morbis, *Schrod.* V. plura in *Hertodtii Crocologia.*

XIV. De Hermodactylo.

A. **H**ermodactylus, *Offic. Park. Theat.* 1587. *Chab.* 228. *Mill. Cat.* 53. Hermodactylus Officinarum, *Ger. Emac.* 164. *Raii Hist.* ii. 1172. Colchicum radice siccata albâ, *C. B. Pin.* 67. Colchicum minus malignum, sive Hermodactylus Officinarum, *J. B.* ii. 658. An Colchicum Chionense floribus Fritillariæ instar, testulatus foliis undulatis, *Hist. Oxon.* ii. 341? Colchicum variegatum, *Corn.*

173. A. *Hermodactyls.* Gal. *Hermodacte.* G. *Hermodactel Wurzel.* B. *Hermodactyls.* *Ufu.* Radix oblonga, tuberosa, compressa, albida, saporis subdulcis. Probatum candidus, corpulentus, plenus, gravis, compactus, qui leni contusione in pulverem facile redigitur. Ex Syria ad nos transportatur. *Vires.* Pituitam crassam, lentam, aliosque humores viscidos, peculiariter à juncturis, efficaciter trahit, ob id articulorum affectibus, Chiragrae, Podagrae, &c. conducit, *Schrod.*

An *Colchici* radix sit *Hermodactylus* *Officinarum* non ausim determinare, inter Auctores enim controversitur, aliis id affirmantibus, aliis negantibus. Quin & Botanicis, qui Colchicum esse negant, quid sit hæc radix inter se minime convenit; alii enim *Dentis Canini*, alii *Iridis tuberosæ*, alii *Cyclamini* speciem esse autumant.

XV. De Colchico.

Foliis latis, vasculis seminalibus majoribus à Croco differt; flores nudi à radice statim orti, absque pediculis herbaceis, Liliaceis similes, *R. Meth.* p. 116.

A. 1. Colchicum, *Offic. J. B.* ii. 649. *Chab.* 225. *Dill. Cat. Giff.* 175. Colchicum commune, *C. B. Pin.* 67. *Raii Hist.* ii. 1170. *Synop.* iii. 373. *Hist. Oxon.* ii. 340. *Buxb.* 77. *Rupp. Flor. Jen.* 27. *Tourn. Inst.* 348. *Elem. Bot.* 388. *Boerb. Ind.* A. ii. 117. Colchicum purpureum & Anglicum album, *Ger.* 127. *Emac.* 157. *Park. Parad.* 153. Colchicum Anglicum purpureum, ac etiam flore albo, sed rarius, *Mer. Pin.* 28. Colchicum purpureum, ac etiam flore albo, sed rarius, *Merc. Bot.* i. 29. *Phyt. Brit.* 29. A. *Meadow-Saffron.* Gal. *Colchique,* ou *Mort au Chien.* G. *Wiesen-Saffran.* B. *Colchicum met purpure blom.* In pratis solo pingui occurrit. Autumno floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Comesa fungorum more, strangulando enecat, *Diosc.* Radix habetur à nonnullis pro *Hermodactylo* *Officinali*; venenata est; commendatur tamen arthritide laborantibus extrinsecus applicata, *Buxb.* Vide *J. B.* De vi alexipharmaca, vid. *Wedelius.*

A. 2. Ephemerum, *Offic. Chab.* 225. A. *Deadly Saffron.* Gal. *Ephemerum.* G. *Tödlische Wiesen-Saffran.* B. *Dodelykke Weide-Saffraan.* In sylvis, & opacis; & à *Dioscoride* sic breviter describitur: *Folia* habet *Lilii*, *sed tenuiora*; *caulem* parvum; *florem* candidum, *amarum*, *semen* molle; *radicem* unam, *digitali* crassitudine, *longam*, *astringentem*, *odoratam.* *Vires.*

res. *Hujus radix dentibus præcipua, si decocto ejus colluantur. Folia in vino cocta discutunt tumores & tubercula, quæ nihil adhuc humidi contraxerunt, Diose.*

Per Ephemerum plantam deleteriam tantum intellexisse videtur *Theophrastus*, ut recte observat *Cbabrius*. *Dioscorides* autem nullam Ephemerum vim lethalem assignat. *Plinius* non tantum exitiosam, sed etiam saluferam esse affirmat; unde ab eruditis valde ambigitur de hac planta, nec adhuc quo referenda sit inter eos convenit. *C. Baubinus* sub hoc nomine duas proponit plantas; & *Columna* Digitalis quamdam speciem pro ea habet: *Mauritani*, & eos secuti superioris ætatis Medici Ephemerum cum *Hermodactylis* confuderunt.

XVI. De Gladiolo.

Folia *Gladii* laminam referunt; floris structura peculiaris est; inferius enim tubulosus, supernè in duo velut labia expanditur, quorum superius simplex est, & in alveum inflexum, inferius in quinque partes divisum. Radix duplici tubere consistat, altero alteri superincumbente, *Raii* Method. A.

A. *Gladiolus*, *Offic.* *Gladiolus* *Narbonensis*, *Park. Parad.* 189. *Gladiolus* *Italicus*, *Ger.* 95. *Emac.* 104. *Gladiolus* floribus ex uno versu dispositis major, *C. B. Pin.* 41. *Hist. Oxon.* ii. 343. *Tourn. Inst.* 365. *Elem. Bot.* 293. *Boerb. Ind.* A. ii. 127. *Gladiolus* sive *Xiphion*, *J. B.* ii. 701. *Cbab.* 239. *Raii Hist.* ii. 1168. *Gladiolus* *Germanicus* floribus ex uno versu dispositis, *Rupp. Flor. Jen.* 201. *Gladiolus* minor floribus ex uno versu dispositis, *Burb.* 140. *Victorialis* rotunda, *Offic. Germ.* A. *Corn-Flag.* *Gal. Glayeul*, ou *Glais*. *G. Korn-Flag.* B. *Gladiolus* *van Narbonne*. In hortis nostris colitur. Junio floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Attrahendi, discutiendi, & nimirum siccandi vim habet, *Galen.* Commendatur vi alexipharmacâ; & antipestilentiali. A superstitionis plebe adversus veneficia, & ad corpus armis impenetrabile reddendum proficuum existimatur, *Burb.*

XVII. De Dente Canino.

Note sunt, Flos in uno caule unicus, hexapetalos, dorsum notans, petalis reflexis; fructus in teria loculamenta divisus, quorum singula seminibus oblongis repleta. Adde radicem

carnosam Dentis Canini quodammodo figurâ, Raii Method. A. p. 119.

A. *Dens Caninus*, *Offic. Ger.* 154. *Emac.* 204. *Dens Caninus* flore purpurascente, & flore rubro, *Park. Parad.* 194. *Dens Canis* latiore rotundioreque folio; *C. B. Pin.* 87. *Raii Hist.* ii. 1178. *Rupp. Flor. Jen.* 120. *Dens Canis* latiore rotundioreque folio, flore purpurascente, *Hist. Oxon.* ii. 344. *Satyrium* quorundam *Erythronium* bifolium, flore unico radiato, purpureo, *J. B.* ii. 680. *Satyrium* *Erythronium* quorundam, *Dentalis* species aliis, *Cbab.* 233. A. *Dog's-tooth Violet.* *Gal. Dent de Chien.* O. *Breitblättriger Hundszahn* mit *Purper-Blüthen.* B. *Honds-tand* met *purpure bloemen.* Ad quorundam montium radices reperitur. Aprili floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Dolores colicos mitigat; epilepticos pueros juvat; ventris tineas juvat; Venerem stimulat; corpus nutrit.

A nonnullis *Satyrium* *Erythronium* *Dioscoridis* creditur, sed erronee, *Parkinsoni* judicio, qui *Tulipam* pro ea habet.

SECTIO VIGESIMA QUARTA.

Herbæ Bulbosæ affines.

Herbæ Bulbosæ affines dividi possunt vel à Numero petalorum in flore, in

- Enneapetalas, folio gladii figuram referente, cum acie cauli obversa: *Iris*.
- Hexapetalas, radicibus tuberosis aut crassis,
  - Maximas, foliis crassis, succulentis, ad margines aculeatis; radice succum crassum, flavum, insigniter amarum fundente: *Aloe*.
  - Minores, flore minore stellato; semine triquetro: *Asphodelus*.
- Pentapetalas, florum petalis reflexis ad unguis junctis, radice orbiculatâ: *Cyclamen*.
- Tetrapetalas, radice tuberosâ: *Curcuma*.
- Monopetalas, flore fedi fructus cohærente; radice tuberosâ, pistillo pro stylo in medio flore nudo, sapore acri; foliis
  - Laciniatis, caule pellis serpentini in modum maculato: *Dracontium*.
  - Integris major: *Arum*.

Figurâ floris galeatâ aut labiatâ, quæ vel sunt

Aphyl-

- { Aphyllæ, nullis neque à radice, neque in caulibus foliis virentibus; radicibus squamosis: *Hypocistis*.
 { Foliosæ, radicibus
 { Tuberosis, gemino tubere adhærente: *Orchis*.
 { Fibrosis, foliis planis virentibus, perpetuis: *Pyrola*.

I. De Iride.

Notæ sunt, Flores enneapetali; folia gladii figuram referentia, acie cauli obversa, R. Synop. p. 168.

A. 1. Iris vulgaris nostras, hortensis, *Offic.* Iris vulgaris, *Ger.* 46. *Emac.* 50. *Raii Hist.* ii. 1280. Iris purpurea sive vulgaris, *Park. Parad.* 181. Iris vulgaris Germanica sive sylvestris, *C. B. Pin.* 30. *Tourn. Inst.* 358. *Elem. Bot.* 291. *Rupp. Flor. Jen.* 25. *Buxb.* 168. Iris vulgaris violacea sive purpurea sylvestris, *J. B.* ii. 709. *Chab.* 240. A. *Common Flower-de-luce.* *Gal.* *Iris nostras.* G. *Blaue-Zilgen.* B. *Gemeen blaauw Lisch.* In hortis translata cultura speciosior redditur. Maio floret. *Usu.* Radix recens. *Vires* Siccatur; valde hydragoga est, ac errhina. Usus præcipuus in hydropticorum aqua educenda. Extrinsicus in impetiginibus, aliisque corporis maculis detegendis.

A. 2. Iris Florentina, Iris Illyrica, *Offic.* Iris Florentina, *Ger.* 47. *Emac.* 52. Iris alba Florentina, *C. B. Pin.* 31. *Park. Parad.* 180. *Tourn. Inst.* 358. *Boerb. Ind.* A. ii. 124. *Hist. Oxon.* ii. 351. Iris flore albo, *J. B.* ii. 719. *Chab.* 241. *Raii Hist.* ii. 1180. A. *Florentine Orris.* *Gal.* *Iris de Florence.* G. *Florentinische Weil-Wurh.* B. *Florentynsche Lisch.* In hortis colitur. Maio floret. *Usu.* Radix oblonga, digitum crassa, paululum compressa, odoris fragrantis. *Vires.* Incidit, attenuat, expectoratur, digerit, abstergit, emollit. Usus præcipuus in mucilagine seu tartaro pulinorum, tussi, asthmate, obstructione mensium, torminibus ventris infantum. Extrinsicus abstergit cutis maculas & lentigines, oris foetorem emendat, *Schrod.*

A. 3. Acorus adulterinus, Pseudoacorus, Gladiolus luteus, *Offic.* Acorus adulterinus, *C. B. Pin.* 34. Acorus palustris, sive Pseudoiris, & Iris lutea palustris, *Park. Theat.* 1219. Acorus nostras palustris, *Merc. Bot.* i. 16. *Phyt. Brit.* 2. Iris lutea palustris, *Ger.* 46. *Emac.* 50. *Raii Hist.* ii. 1186. *Synop.*

iii. 374. *Rupp. Flor. Jen.* 26. *Tourn. Inst.* 360. *Elem. Bot.* 192. Iris palustris lutea, sive Acorus adulterinus, *J. B.* ii. 732. *Chab.* 244. *Dill. Cat. Giff.* 79. *Buxb.* 168. A. *Bastard Acorus.* A. *Faux Acorus.* *Gal.* *Gelse Willen.* B. *Water Lisch.* In palustribus. Maio floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Exsiccat, parum calefacit, attenuat, astringit, roborat, resolvit; vi peculiari ad nervosi generis & cerebri affectus commendatur, ut ad dysenteriam, alioque fluxus alvi ac uteri sistendos, *Schrod.*

A. 4. Iris foetida, Spatula foetida, Xyris, *Offic.* Spatula foetida, plerisque Xyris, *J. B.* ii. 731. *Chab.* 244. Xyris, *Ger.* 53. *Emac.* 60. *Raii Hist.* ii. 1190. Xyris sive Spatula foetida, *Park. Theat.* 256. *Merc. Bot.* i. 77. *Phyt. Brit.* 132. Xyris vel Iris agria foetida, *Hist. Oxon.* 11. Gladiolus foetidus, *C. B. Pin.* 30. Iris sylvestris, quam Xyrim vocant, *Raii Synop.* iii. 375. Iris foetidissima seu Xyris, *Tourn. Inst.* 360. Xyris, *Mer. Pin.* 126. A. *Stinking Gladdon.* *Gal.* *Glayeul puant, ou sauvage.* G. *Stinckende Schwertlein.* B. *Stinckende Lisch.* Ad sepes & in dumetis, sed rarius. Junio floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Exsiccat. Usus præcipuus in Scrophulis, passione Hysterica, Orthopnoea & Hypochondriacis affectibus.

A. 5. Chamæiris, *Offic.* Chamæiris tenuifolia, *Ger.* 52. *Emac.* 56. Chamæiris Tabernamontani, *Hist. Oxon.* 11. Chamæiris angustifolia major & minor, *Park. Parad.* 187. Iris humilis, seu Chamæiris angustifolia graminea, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 341. Iris angustifolia prunum redolens, major & minor, *C. B. Pin.* 33. *Tourn. Inst.* 361. Iris graminea, cui quotannis pereunt folia, *J. B.* ii. 727. *Raii Hist.* ii. 1189. Iris graminea cui quotannis pereunt folia, flore variegato, *Chab.* 243. A. *Grass-leaved Flower-de-luce.* *Gal.* *Petit Iris sawvage.* G. *Groß-blätteriger Schwertel / kleine wilde Iris.* B. *Lisch met snalle bladeren, met purpurachtige blom.* In hortis colitur. Maio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Cum primo viribus convenire dicitur.

II. De Asphodelo.

Notæ sunt, Radices multis tuberibus ex uno capite dependentibus constantes, flores stellati, semina triquetra, R. H. p. 1191.

A. 1. Asphodelus verus albus, *Offic.* Asphodelus ramosus, *Ger.* 86. (figura est transposita)

ta) *Emac.* 93. *Aphodelus albus ramosus* mas, *C. B. Pin.* 28. *Tourn. Inst.* 343. *Elem. Bot.* 286. *Boerb. Ind. A. ii.* 110. *Aphodelus major albus ramosus*, *Park. Parad.* 146. *Aphodelus major ramosus flore albo*, *J. B. ii.* 625. *Chab.* 221. *Raii Hist.* ii. 1191. *Aphodelus albus ramosus*, *Hist. Oxon.* ii. 330. A. *White Aphodel.* *Gal. Aphodele blanc.* G. *Weiße Af-fodillwurk.* B. *Witte Affodill met takke.* In hortis botanicorum colitur. Julio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Urinam & Menfes ciet, *Diösc.*

A. 2 *Aphodelus verus luteus*, *husta regia*, *Offic.* *Aphodelus luteus*, *Ger.* 87. *Emac.* 94. *J. B. ii.* 632. *Chab.* 221. *Raii Hist.* ii. 1192. *Aphodelus luteus*, & flore, & radice, *C. B. Pin.* 28. *Rupp. Flor. Jen.* 124. *Tourn. Inst.* 344. *Boerb. Ind. A. ii.* 110. *Aphodelus luteus minor sive Hastula regia*, *Park. Parad.* 147. *Aphodelus folio fistuloso*, striato, non ramosus, luteus, & flore, & radice, *Hist. Oxon.* ii. 331. A. *Kings Spear.* *Gal. Aphodele jaune.* G. *Gelbe Af-fodillwurk.* B. *Geele Affodill.* In hortis. Julio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Eisdem viribus cum priore pollet.

III. De Liliastro.

Cujus notæ, *Flos exactè Liliaceus*; fructus oblongus, ab apice in tres partes debiscens, & in tria loculamenta, seminibus angulosis repleta divisus; radices parvis *Napis* similes, aliquot adnatis, *R. Meth. A.* p. 118.

A. *Phalangium*, *Offic.* *Antiquorum*, *Ger. Emac.* 48. *Phalangium magno flore*, *C. B. Pin.* 29. *Phalangium flore Lili*, *J. B. ii.* 636. *Chab.* 222. *Raii Hist.* ii. 1192. *Phalangium Allobrogicum*, *Park. Parad.* 150. *Phalangium Allobrogicum magno flore Lili*, *Hist. Oxon.* ii. 333. *Sphodelus Allobrogicus magno flore Lili*, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 65. *Boerb. Ind. A. ii.* 110. *Liliastrium Alpinum minus*, *Tourn. Inst.* 369. *Elem. Bot.* 297. A. *Spiderwort.* *Gal. Phalangium.* G. *Gräß-Lilien.* B. *Phalangium met groote blom.* In hortis apud nos colitur. Junio floret. *Ufu.* Folia, Flos, Semen. *Vires.* Cum vino pota auxiliantur contra *Scorpionum Phalangiorumque* ictus: *Tormina* quoque discutiant, *Diösc.*

IV. De Aloe.

Floribus hexapetalis, vasis seminalibus in ternis loculamenta divisis, foliis crassis, succulentis, ad margines aculeatis, à reliquis differt.

A. 1. *Aloe*, *Offic.* *J. B. iii.* 696. *Chab.* 541. *Aloe*, *C. B. Pin.* 286. *Raii Hist.* ii. 1195. *Hist. Oxon.* ii. 414. *Tourn. Inst.* 366. *Elem. Bot.* 294. *Boerb. Ind. A. ii.* 128. *Hort. Baum.* 6. *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 16. *Aloe Dioscoridis*, *Colum. Ecph.* i. 40. *Aloe Dioscoridis & aliorum*, *Sloan. Cat. Fam.* 15. *Hist.* i. 245. *Aloe vera vulgaris*, *Munt. Alcod.* 17. *Aloe vulgaris sive Sempervivum marinum*, *Ger. Emac.* 507. *Park. Theat.* 149. *Caraguata Brasiliensis*, *Marog.* 57. *Caraguata tertia*, *Pison. Ed.* 1658. 193. *Kadanaku vel Catevala*, *Hort. Mal.* xi. 7. *Tab.* 3. A. *Common Aloes.* *Gal. Commun Aloë.* G. *Gemeiner Aïde.* B. *Gemeene Aloe.* *Utriusque Indiae incola est.* *Ufu.* Folia. *Succus inspissatus Aloe Barbadosis*, *Offic.* vocatur, aliquando niger lucidus, aliquando hepatis ferè colore, odore gravi, sapore amaricantissimo. Ex *Insula Barbados* in *Cucurbitis* magnis adfertur. *Vires.* Folia ad ambusta commendantur. *Succus inspissatus cum Aloe Succotrina viribus* convenit.

A. 2. *Aloe Guineensis Caballina* vulgari similis, sed tota maculata, *Commel. Prælucl. Bot.* 40. A. *Horse Aloes.* *Gal. Aloës cabalin.* G. *Ros-Aïde.* B. *Ros-Aloe.* *Ufu.* *Succus inspissatus*, quibus pars impurior, arenosa, sordibus conspurcata, & idcirco nigricans *Aloe Caballina* dicitur. Pars purior, colorem hepatis referens, *Aloe Hepatica* vocatur.

Caballinam hanc vocat prædictus Auctor, quia fractis foliis *Succus Aloen Caballinam* redolet.

A. 3. *Aloe Succotrina*, *Offic.* *Aloe Succotrina angustifolia spinosa*, flore purpureo, *Breyn. Prod.* ii. 12. *Hort. Amst.* i. 91. *Commel. Prælucl. Bot.* 40. *Aloe Indiae Orientalis ferrata*, sive *Succotrina vera*, floribus phoeniceis, *Hort. Baum.* 5. *Aloe Americana ferrata*, floribus coccineis, *Parad. Bat. Prod.* 306. An *Aloe Americana Anonæ foliis*, floribus suaverubentibus, ex codice *Bentlingiano*, *P. Tab.* 240. *Fig.* 4? A. *Succotrinæ Aloes.* *Gal. Aloës Succotrin.* G. *Aloe aus der Insel Zuccotra.* B. *Aloe der Eiland Zuccotra.* In *Insula Succotora* in *India Orientali* reperitur. *Ufu.* *Succus inspissatus ex nigro splendentis colore*, sed quando teritur croceus; odoris non ingrati: cujus colligendi modum hodiernum *D. Raii* communicavit *D. Jesua Palmer M. D.* è dictatis *D. P. Hermanni* his verbis:

Ex foliis à radice avulsis manu vel instrumento leviter compressis succus destillat in vas recipiens. Subsistere debent partes crassæ per noctem, aliæ vero supernatant. Postero die in aliud vas insundunt

dunt & insolant, ut concreseat & exsiccentur, in quo tempore fulvum acquirit colorem.

Ex Insula Succotora in cornis bestiarum ad nos transportatur: & a Caballina puritate sola differre à quibusdam creditur. *Vires.* Vim præter purgantem obtinet & exsiccantem, calefacientemque, Obstructiones aperit, Meatus reserat, proritat Hæmorrhoides & Menses, roborat Ventriculum, enecat & expellit Lumbricos, purgat autem biliosos & pituitosos humores. Vide plura in *Aloedariis Alindereri, & Muntingii.*

De variis Aloes speciebus & plantis, è quibus omnes effluunt aut eliciuntur, liceat mihi hoc in loco dubia mea aperire. Cum *Pharmacologiam* meam conscriberem, quanta esset differentia, odoris respectu, inter *Succotrinam, Caballinam, & Barbadesem* Aloem, observans, suspicionem mihi iniecit, non ex puritate tantum inter se differre, ut vulgò opinantur; quamvis quòd ab eodem loco adveherentur, priores duas præcipuè puritate tantum differre, ut dixi, cuius facile persuadere posset; ingens tamen differentia, quam, odoris respectu, inter *Barbadesem & Succotrinam* intercedere animadverti, suspicionem mihi movit, *Barbadesem* ab eadem cum *Succotrina* planta non elici, ideoque de ea in specie quæsi, an ab eadem planta esset, necne? Unde ab eruditissimo & ingeniosissimo Viro D. Hans Sloane, M. D. ex propria observatione, cum in Insula illa esset, certior factus sum, *Barbadesem* Aloem Aloes vulgaris C. B. succum esse, non Aloes Americanæ Dod. ut antea suspicabar. Ab aliis etiam admonitus *Succotrinam Aloem* ejusdem originis esse, ut videre possis in *Historia Plantarum D. Raii* (ex dictatis D. *Hermannii*) p. 1196. unde eas hoc modo disposui in *Pharmacologia.*

At neque solus sum in hac suspitione, cum ingeniosissimus Botanicus D. *Commelinus* in *Præluâs* suis *Botanicis*, p. 46. conciliare non potest differentiam odoris inter *Aloem Caballinam & Succotrinam*, quæ tanta est, ut frequentibus lotionibus aliisve modis *Caballina* à vehementi ingrato suo odore liberari nequeat, cum identitate speciei. Unde rectè affirmat, ex diversis Aloes speciebus succo amaro præditis, elici posse succum vulgari similem, & earundem virium: cuius verba hic transcribo: *Etiamsi variæ Aloes species existunt, quæ succum fundunt amarum, harum tamen unica est, quæ Aloes vulgaris à C. Bauhino, Dioscoridis à Fabio Colonna, Arabica Succotrina Officinarem à Morisono vocatur, & ab omnibus Botanicis veram Aloem fundens planta existimatur,*

cujus succus concretus in Officinis Pharmaceuticis Græco Latinoque Aloes nomine innotescit. *Hic succus triplex est, vel Aloe Succotrina (quæ & Lucida dicitur) Hepatica, vel Caballina vocatur, quæ sola duntaxat puritate impuritateve, ut plurimorum est opinio, differunt; omnium purissima est Succotrina, quod nec ego inficior, sed aliquam tamen dubitandi ansam gemina aliæ Aloes species statim indigitatæ exhibent, ut Aloe Succotrina angustifolia spinosa flore purpureo Breyrii, & Aloe Guineensis Caballinae vulgari similis, sed tota maculata; dum prioris succus recens saporis odorique Aloes Succotrinae, alterius autem Aloes Caballinae respondet; adde denique Aloem Caballinam Officinarum à fetore illo ingrato, quem spirat, nullo artificio aut lotionibus liberari posse, quod factu, meo iudicio, non esset difficile, si sola impuritate à Succotrina differret: nullus tamen etiam dubito, quin ex variis Aloes speciebus succum amarum continentibus, succus Aloes vulgaris succo similis, & quoad vires respondens, colligi possit.*

Cumque verisimile sit, *Succotrinam Aloem à D. Breyrii* planta profluere; *Caballinam & Hepaticam à Commeliniana, & Barbadesem à Vulgari Aloe*, ut antea dixi; omnes de novo inveni.

V. De Yucca.

A B aliis differt, foliis quodammodo gramineis, acutis, & pungentibus, floribus deorsum nutantibus plurimis in eodem Caule; pediculis longis, R. Meth. A. p. 193.

A. Yucca, *Offic.* Yucca sive Yucca Peruviana, Ger. *Emac.* 1543. *Raii Hist.* ii. 1201. Yucca foliis Aloes, C. B. *Pin.* 91. *Hist. Oxon.* ii. 419. *Boerb. Ind. A.* ii. 132. Yucca sive Jucca, *Park. Parad.* 434. A. *Indian Bread.* Gal. *Pain Indien, Jucca.* G. *Indianisch Brod.* B. *Indiaansch Erood.* In America sponte oritur, apud nos autem in hortis. *Uju.* Radix. *Vires.* De usu ejus in Medicina nihil invenio.

VI. De Cannacoro.

CUI flores oblongi, in spicam congesti, è sex vel septem petalis linguiformibus, & trifoliato quasi Calice constructi, insidentes pericarpio trigono echinato, in tres Cellulas semina rotunda continentis distincto; folia lata, radix tuberosa, nodosa, R. Meth. A. p. 117.

M m

A. Sa

A. Sagittaria alexipharmaca, *Offic. Canna Indica radice alba alexipharmaca, Cat. Jamaic. 122. Sloan. Hist. i. 253. Tab. 149. f. 2. Raii Hist. iii. 573.* Canna Indica angustifolia pediculis longis ad imum folium, nodo singulari geniculato, *Pluk. Almag. 79.* Arundo Indica angustifolia, flore rutilo, pediculis donata, *Hist. Oxon. iii. 250.* Agutiguepo-obi Brasiliensibus, *Marcg. 53. Raii Hist. ii. 1203.* Acutiguepo-obi, *Pison. 224.* Radix quædam in Malaca, quæ adversus vulnera Sagittis toxicis illitis facta, præsentaneum remedium est, *Garzias, C. B. Pin. 301.* Radix Malaca quædam toxicis Sagittis resistens, *J. B. ii. 173.* A. Arrow-Root, *Dart-wort. Gal. Canne d'Inde, Balizier. G. Pfeil-Kraut. B. Pyl-Kruit.* In hortis Jamaicæ feritur. *Ufu.* Radix superius rotunda, subrufa, inferius fibrata. *Vires.* Alexipharmaca est insignis; adversus vulnera toxicis Sagittis facta laudatur.

VII. De Curcuma.

R *Alix Zingiberis facie, velut ex condensato succo croceo pressius compacta folia Cannæ Indicæ: flores in surculo peculiari Cannæ Indicæ triplo minores, tetrapetali spicatum è foliorum in superiori surculi medietate squamatim incumbentium sinibus exeuntes, vascula parva membranacea tricapsularia, semina rotunda, fusca, Cannæ Indicæ minora, R. Meth. A. 122.*

A. Curcuma, *Offic. J. Comm. Hort. Amstel. 107. Park. Theat. 1584. Ger. Emac. 32. C. B. Theat. 679.* Curcuma Officinarum, *Hort. Amst. Cat. 107.* Curcuma radice longa, *Herm. Hort. Lugd. Bat. 208. C. Comm. Flor. Mal. 99.* Curcuma foliis longioribus & angustioribus, *Breyn. Prod. ii. 40.* Curcuma sive Terra merita Officinarum radice crocea, *J. B. ii. 746.* Curcuma sive Officinarum Terra merita, *Chab. 245.* Cyperi genus ex India, *C. B. Pin. 37.* Crocus Indicus, Arabibus Curcum, Officinis nostris radix Curcuma dicta, *Bon. 116.* Canacorus radice crocea sive Curcuma Officinarum, *Tourn. Inst. 367. Boerb. Ind. A. ii. 127.* Manjella Kua, *H. M. P. xi. 21. Kaha, Herm. Mus. Zeyl. 30. A. Turmerick. Gal. Souchet des Indes. G. Geibsucht-Wurk. B. Curcuma, Geelzucht-wortel, Indicaansche Saffraan.* Ex India Orientali ad nos adfertur. *Ufu.* Radix oblonga, parva, tuberosa, nodosa, intus crocei coloris, saporis subacris, subamaricantis, odoris non ingrati. Duæ sunt species, longa & rotunda, quarum prior est Officinalis. *Vires.* Abstergit, attenuat, aperit, discutit,

Menses movet, difficultatem pariendi aufert, obstructions viscerum aperit, Urinam ciet, Calculum expellit. In Ictero, Hydrope, Cachexia, &c. specificum est.

VIII. De Costo.

N *Otæ sunt, Flores proferunt in surculi foliosæ vertice in capitulo pyriformi, e multis gemmulis conflato, e quibus exeunt flores trifarium divisi, tetrapetali, ephemeri, candidi, campaniformes, in vertice aliquantulum aperti, fructui insidentes, qui trigonus est, & in tria loculamenta partitus semina triangularia continens, R. Meth. A. 123.*

A. Costus, *Offic. Comm. Flor. Mal. 90.* Costus Arabicus Dioscoridis, *C. B. Pin. 36, 37.* Iridem redolens ejusdem, amarus Officinarum, seu Helenium, & Comagenium Dioscoridis ejusdem, dulcis Officinarum, Centaurio magno cognatus ejusdem, *Raii Hist. ii. 1347, 1348.* Costus Helenii facie Officinarum, *J. B. ii. 749. Chab. 246.* Costus dulcis Officinarum, *Ejusd. Indicus odoratus, Ger. Emac. 1620.* Indicus Clutii, *Park. Theat. 1582.* Costus Indicus Violæ Martis odore, *Herm. Mus. Zeyl. 58. Thiana Cua, Hort. Mal. xi. 15. Tab. 8.* A. Sweet and bitter Costus. *Gal. Costus. G. Costwurk. B. Costus-wortel.* Ex India Orientali ad nos transportatur. *Ufu.* Radix oblonga, crassa, buxei coloris, cortice crasso, pallido, saporis acris anaricantis, aromatici, odoris fragrantis ad Iridem Florentinam accedentis. Eligatur recens, densus, odoratus, subamarus, non cariosus; ille qui jam in Officinis ex usu est, omnes optimi notas, quas *Dioscorides* ascribit, habens. *Vires.* Stomachicus, Hepaticus, Uterinus, ac Nephriticus est; attenuat, aperit, discutit. Hinc convenit in Colica, obstructis mensibus & Urina, Hydrope, Paralyfi, *Schrod.*

Tres sunt species Costi in Officinis quibusdam, videlicet Arabicus, Amarus & Dulcis; hinc *Casparus Baubinus* & alii Botanici in quatuor aut plures species eum dividunt; rectè enim *Bontius* unam eandemque monet esse radicem, solum loco, ætate, aut corruptione differentem, *Garcias ab Horto* quoque, *Acosta* & *Clusius* unum duntaxat Costi genus esse credunt, recentem incorruptumque dulcem esse & candidum, ubi autem corrumpi incipit, vetustate amaritudinem contrahere, fierique nigricantem: quibus & nos consentimus, descriptio enim *Thiana Kua* in Horti Malabarici Tom.

xi. (quæ secundum clarissimi illius viri D. Joannis Commelini in Commentario suo sententiam, Costus verus seu Arabicus est) cum Costo dulci Officinis nostris dicto per omnia convenit.

IX. De Zinzibere.

Flores monopetali, difformes, quadripartiti, è cochleato-cavis surculi floriferi foliis exeuntes in ipsius vertice. Semina tenui albâ interstinctâ membranulâ inclusa inordinata serie, minutissimis fibrillis stilo annexa reniformia, R. Meth. A. 122.

A. Zingiber, *Offic.* Zingiber, Zinziber, C. *Com. Plan. Ufu.* 92. Zinziber, *Ger.* 54. *E-mac.* 61. *Marcg.* 17. *J. Comm. Hort. Amstel.* 371. *Ogilb. Chin.* i. 214. Zingiber, C. B. *Pin.* 35. *Theat.* 651. *Raii Hist.* ii. 1314. *Sloan. Cat.* 60. *Hist.* i. 163. *J. B.* ii. 743. *Cbab.* 146. Zingiber Orientale, *Park. Theat.* 1613. Zinziber Indigenis Gingibil fœmina, *Pison. Mant. Arom.* 187. Zinziber angustiore folio fœmina utriusque Indiæ alumna, *Pluk. Almag.* 317. Iris latifolia, tuberosa, Zingiber dicta, flore albo, *Hist. Oxon.* ii. 350. Mangaratia, *Pison.* 227. Chilli Indiæ Orientalis seu Zingiber fœmino, *Hern.* 169. Inschi, *Com. Flor. Mal.* 148. Zingiber, *Ejusd.* 283. Inschi vel Inschi-kua, *H. M. P.* xi. 23. A. Ginger. Gal. *Gingembre.* G. *Jngber.* B. *Gember.* Advehitur copiosum ex Calecut Indiæ emporio. *Ufu.* Radix tuberosa, nodosa, ramosa, paululum compressa, pallida, saporis acris, aromatici & fervidi, odoris fragrantissimi. *Vires.* Calfacit potenter, sed non primo statim occursum, adeoque partium est crassiorum, aperit, incidit, attenuat. Confert Ventrículo, Thoraci, aliisque visceribus; appetitum prostratum excitat, putredini ac malignitati humorum resistit. Vide *Hoffmannum in Schroderum.*

X. De Zedoaria.

A. 1. **Z**edoaria longa, *Offic.* C. B. *Pin.* 31. *Park. Theat.* 1612. *Raii Hist.* ii. 1340. Zedoaria, *Comm. Plant. Ufu.* 39. *Ger. Emac.* 1623. Gedwar aut Geidvar, *Ejusd.* Zedoaria Zeylanica Camphoram redolens, *Hern. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 636. *Par. Bat. Prod.* 386. *Boerb. Ind.* A. ii. 128. Zedoaria longa seu Zedoaria Officinarum, *Comm. Cat.*

Hort. Amstel. 371. Harankaha, *Herm. Mus. Zeylan.* 50. A. Zedoary. Gal. *Zedoaire longue.* G. *Langer Zittwer.* B. *Lange Zedoar.* Ex India Orientali ad nos transfertur. *Ufu.* Radix, quæ tuberosa est, nodosa, paululum compressa, foris cinerea, saporis acris, amaricantis, aromatici, odoris fragrantis. *Vires.* Calfacit & siccit, incidit, status discutit, Alexipharmaca est. *Ufus præcipuus* in doloribus Colicis atque Ventrículo: animalium venenatorum moribus opitulatur, Lienteriam sistit, Vomitiones reprimat, Menfes ciet, Alvi tinea quascunque enecat, *Schrod.*

A. 2. Zedoaria rotunda, *Offic.* C. B. *Pin.* 31. *Park. Theat.* 1612. *Comm. Flor. Mal.* 283. *Hort. Amstel.* 371. *Raii Hist.* ii. 1340. Malankua, *Hort. Mal.* xi. 17. *Tab.* 9. Colchicum Zeylanicum flore Violæ odore & colore Ephemero, *Herm. Par. Bat. Prod.* 324. A. *Kound Zedoary.* Gal. *Zedoaire ronde.* G. *Runder Zittwer.* B. *Block-Zedoar.* Cum priore crescit, sed in Officinis nostris raro invenitur.

N. B. Zedoaria longa & rotunda non aliter inter se differre nobis videntur, quam quod ejusdem radices partes sint diversæ.

A. 3. Zerumbet, *Offic.* *Garz.* Zinziber latifolium sylvestre, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 636. *Prod. Par. Bat.* 386. *Comm. Hort. Amstel.* 371. 1. Kua, *Hort. Mal.* xi. 13. *Tab.* vii. Walinghuru, *Herm. Mus. Zeylan.* 51. A. *Zerumbeth.* Gal. *Zerumbeth.* G. *Zerumbeth.* B. *Zerumbeth.* In regno Malabar sponte oritur, sed in Officinis nostris non invenitur, præcedens enim cum eo confunditur. *Vires.* Cum Zedoaria longa viribus convenit. An hoc Aroma sit Zerumbeth Arabum, an vero ab illo diversum, difficile nobis est determinare. Quippe non tantum in his, sed & innumeris aliis describendis tam breves & incerti reperiuntur Arabes, &, quod maximum, inter se adeo dissentientes, ut non sine ratione dubitetur, an Arabibus accurata dictorum simplicium fuerit notitia.

A. 4. Cassumuniar, *Offic.* aliàs Ryfagon, *Peach. Obs.* Casumunar, *Marl. Risagon,* *Mus. Reg. Soc.* Zedoaria radice lutea, *Breyn. Prod.* ii. 105. An Zerumbeth, seu Zingiber rubrum, sylvestre, Ternatense, *Camel. Syllab?* A. *Casumunar.* Gal. *Casummunar.* G. *Casumunar.* B. *Casumunar.* Ex India Orientali ad nos transportatur. *Ufu.* Radix, quæ tuberosa est, ad pollicem aut amplius crassa, in taleolas transversas secta, superficie, circulis) ut in Galanga) quasi geniculis notata, fusca, intus

flavescent, saporis amaricantis, aromatici, odoris fragrantis. *Vires.* Moderatè calfacit & astringit: Partium est tenuium: Nervos roborat, Spiritus animales & vitales reficit, ventriculum confortat, flatu expellit. In Apoplexia, moribus convulsivis, Paralyfi, Tremore, Hysterica passione, Hypochondriacis affectibus, Vertigine, & intestinorum Torminibus curandis medicamentum est præstantissimum. D. Peachy, M. D. pro Corticis Peruviani correctorio eam commendat. In Lapsu memoriæ multum laudatur à Domino Joan. Allen, M. D. in Synopli sua Medicinæ, Art. 420. Qui de viribus ejus plura scire desiderant, D. Peachy & D. Marlow Observationes consulant.

X I. De Galanga.

A. 1. **G**alanga major, *Offic. Ger. Emac.* 33. C. B. Pin. 35. Chab. 245. J. B. ii. 734. Park. Theat. 1585. Raii Hist. ii. 1338. J. Comm. Hort. Amstel. 136. C. Comm. Plant. Ufu 91. An Wanhom, *Kemph. Amoen. Exot.* 901? Acorus, *Pharm.* A. Great Galangal. Gal. gros Galanga. G. Großer Galgant. B. groote Galanga. In Java & Malabar sponte oritur, unde ad nos adfertur. *Ufu.* Radix, quæ tuberosa est, ad pollicem aut amplius crassa, nodosa, & inæqualis, superficie circulis quasi geniculis notata, fusca, intus pallescens, saporis acris, amaricantis, aromatici, odoris fragrantis. *Vires.* Stomachica est, Cephalica, ac Uterina; incidit, aperit. Usus in cruditate ac inflammatione Ventriculi, Vertigine, aliisque totius corporis affectibus à frigiditate ac flatulentia oriundis, *Schrod.*

A. 2. Galanga minor, *Offic. Ger. Emac.* 33. Raii Hist. ii. 1338. Park. Theat. 1585. J. B. ii. 735. Chab. 245. C. B. Pin. 35. A. Common Galangal. Gal. petit Galanga. G. Kleiner Galgant. B. kleine Galanga. In China sponte oritur. *Ufu.* Radix, quæ tuberosa est, nodosa, & inæqualis superficiei, circulis quasi geniculis notata, minimi digiti crassitie, coloris rufescentis, saporis & odoris fragrantis, jucundiorisque quam in præcedente. *Vires.* Eisdem viribus pollet, sed hæc priori præferitur. Simili omnino fructificatione gaudet Bengala Indorum, Cardamomum majus & minus, Costus Arabicus, utraque Galanga, Zedoaria, Zerumbeth Garziæ, Zingiber, & proinde unâ sub eodem genere summo merentur reponi; donantur sale oleoso volatili, partibus blandis viscosis immerso. Vide plenio-

rem horum omnium Historiam in *Herm. Hort. Lugd. Bat. & Hort. Mal. Tom. xi.*

XII. De Cardamomo.

Hic etiam florum eisque succedentium fructuum racemus in surculo peculiari è radice exeunte. Flores autem tetrapetali, tribus petalis aequalibus; quartum vero prioribus adversum paulè latius & angustius est, tenui stylo linguulaque donatum. Fructus, cum virides, ubarum forma & sapore sunt, in ternis loculamenta partiti, sex seminum triangularium ordines continent. In aliis speciebus fructus longiores sunt, R. Meth. A. 122.

A. 1. Cardamomum majus, *Offic. Bont.* 127. Raii Hist. ii. 1204. Cardamomum majus vulgare, *Ger. Emac.* 1542. Park. Theat. 1576. Cardamomum majus Officinarum, C. B. Pin. 413. *Fonf. D. Ger.* 1358. Cardamomum cum siliquis longis, J. B. ii. 205. Chab. 148. Cardamomum medium, *Barr. Icon.* 571. *Obj.* 1595. *Matth. Valg.* 27. A. Great Cardamoms. Gal. Grand Cardamome. G. Groß Cardamömlein. B. Groote Cardamom-Zaad. Ex Java ad nos deferuntur, sed rarius in nostris Officinis inveniuntur; alii enim Grana Paradisi Officinis dicta seu Meleguetam, non sine errore, alii Amomum verum *Ger.* horum loco substituunt. In *Ufu.* Theca seu siliquæ triocceæ, oblongæ, digitali aliquando longitudine, semine anguloso, fusco, aromatico repletæ. *Vires.* Calfacit & siccit, partes principes recreat, attenuat, flatu discutit, coctionem juvat, Urinas ciet, Menstrua movet, anhelitum commendat, obstructionibus Hepatis, Lienis, & Mesenterii conducit.

A. 2. Cardamomum minus, *Offic. Bont.* 126. *Ger.* 1358. Raii Hist. ii. 1204. *Barr. Icon.* 571. *Obj.* 1396. *Matth. Valg.* 27. *Boerb. Ind. A. ii.* 128. C. Comm. Flo. Mal. 71. *Bod. in Theoph.* 1014. Cardamomum minus vulgare, *Ger. Emac.* 1547. Park. Theat. 1576. Cardamomum simpliciter in Officinis dictum, C. B. Pin. 414. Cardamomum cum siliquis seu thecis brevibus, J. B. ii. 205. *Elettari* 2. *Hort. Mal. xi.* 9. *Tab. vi.* Enfal, *Herm. Mus. Zeylan.* 66. A. Common Cardamum. Gal. Petite Cardamome. G. Kleine Cardamömlein. B. Gemeen of klein Cardamom-Zaad. Ex Malabar, aliisque locis in India Orientali ad nos adferuntur. In *Ufu* sunt, siliquæ breves, triangulæ, colore pallidæ, intus semina parva, angulosa, fusca aromatica continent. *Vires.* Cum majore viribus convenit.

A. 3. Amomum, *Offic. Comm. Flor. Mal.* 14. *Plant. Ufu.* 88. *Barr. Icon.* 571. *Obs.* 1393. 27. Amomum verum, *Ger. Emac.* 1548. *Raii Hist.* ii. 1697. Amomum genuinum, *Park. Theat.* 1567. Amomum racemosum, *C. B. Pin.* 413. *Jonsf. D.* Amomum novum Cardamomi vulgaris facie, sive Indicus racemus, *J. B. ii.* 195. *Cbab.* 127. Elettari 1. *Hort. Mal.* xi. 9. *Tab.* 5. A. *True Amomum.* Gal. *Amome en grappe.* G. *Amónleim.* B. *Oprechte Amomum uyt Indie.* Ex India Orientali ad nos adfertur. In *Ufu* sunt Thecæ seu siliquæ rotundæ, tripartitæ, Semina angulosa, & rugosa, nigra, aromatica, claudentes. *Vires.* Ut externa facie, ita & viribus cum Cardamomis convenit. Pro Cardamomo majore Pharmacopolis venditur.

N. B. Adeo breves sunt & imperfectæ apud veteres, præsertim Arabes, simplicium descriptiones, ut ad hodiernum usque diem, in tanta Botanica scientiæ luce, quid Amomum Antiquorum sit, non pateat, Herbariis peritioribus in varias sententias distractis. *Cordus* Rosam Hierichuntinam vulgò dictam C. B. pro Amomo habet. *Quatramius*, teste *Parkinsono*, Rhoem myrtifoliam Belgicam C. B. *Anguillarius* Piper racemosum caudatum ex Guinea C. B. *Gesnerus* Solanum fruticosum bacciferum C. B. *Clusius* Amomum spurium foliosum C. B. Cui similem pro Amomo plantam ab *Ormuæ* accepit *Valandus Dourez*: eadem fortasse fuerit quæ è Persia ad *Jacobum Golium* Linguarum Orientalium in Academia *Lugduno-Batava* Professoremissa est, & sub titulo Amomi Arabum Breyonii in *Éphem. German. An.* 3. *Obs.* 291. descripta. *Garcias ab Horto*, qui in India Orientali diu vixit, Pedis columbini speciem quandam illud esse supponit. Alii Amomum Botryn Ambrosioden vulgarem C. B. esse volunt; Alii Sison, quod Amomum Officinis nostris C. B. Qui error eoque invaluit, ut Semen hujus plantæ à Pharmacopolis etiam *Londinensibus* pro Amomo divendatur, & quod pejus est, à Pharmacopœis pro Amomo vero nobili illi compositioni *Tberiacæ Andromacbi* inferatur. Alii insuper Piper oblongum nigrum C. B. Alii Cubebas vulgares C. B. Alii denique Caryophyllum aromaticum fructu rotundo ejusdem C. B. Amomum verum Antiquorum esse existimant, quorum sententiæ à *Maroneo* in erudito suo de *Amomo* commentario non immerito refutantur; in quo etiam solide demonstrat verum & legitimum Amomum esse à se descriptum, & à nobis hæc in loco propositum; quod nostro etiam iudicio, si ipsorum veterum Amomum

non sit, ad illum tamen proxime accedit, & in omnibus compositionibus, in quibus Amomum præscribitur, potissimum usurpandum est.

A. 4. Grana Paradisi, *Offic. Ger. Emac.* 1542. Grana Paradisi Officinarum, *C. B. Pin.* 413. Cardamomum majus, *Barr. Icon.* 571. *Obs.* 1394. *Matth. Valg.* 27. Cardamomum Arabum majus, *Ger.* 1358. Cardamomum Grana Paradisi, *Melleguetta*, *Cbab.* 128. Cardamomi genus maximum, Grana Paradisi sive *Melleguetta*, *J. B. ii.* 204. *Melleguetta*, *Jonsf. D.* *Melleguetta* sive Cardamomum maximum, & Grana Paradisi, *Park. Theat.* 1576. *Melleguetta*, Grana Paradisi Officinarum, *Raii Hist.* ii. 1205. A. *Grains of Paradise.* Gal. *Maniguette*, *Graine de Paradis.* G. *Paradisj-Körner.* B. *Paradys-Koorn.* Ex Guinea ad nos transportantur. In *Ufu* sunt Grana angulosa, extus spadicea, intus alba, sapore acri & fervido inter Cardamomum & Piper. Sunt qui pro Cardamomo majore non sine errore substituunt. *Vires.* Virtutibus cum Pipere coincidunt. Vis specifica est in omnibus affectionibus Paralyticis.

XIII. De Arthanita.

Notæ sunt, Radix orbiculata, caules præter floris pediculum nulli, flos pentapetalos, petalis reflexis & ad unguis junctis, R. *Hist.* p. 1205.

A. 1. Arthanita Cyclamen, *Offic. Cyclamen Schrod.* lib. iv. p. 59. Cyclamen orbiculato folio, *Ger.* 694. *Emac.* 843. Cyclamen orbiculato folio inferne purpurascens, *C. B. Pin. Tourn. Inst.* 154. *Elem. Bot.* 158. *Boerb. Ind. A. ii.* 150. *Hist. Oxon.* iii. 552. Cyclamen vulgare folio rotundo, *Park. Parad.* 198. Cyclaminus folio rotundiore vulgatiore, *J. B. ii.* 551. *Raii Hist.* ii. 1205. Cyclamen, *Pannis Porcinus*, *Cbab.* 510. A. *Sowbread.* Gal. *Pain de pourceau.* G. *Schwein-Brod.* B. *Verkens-Brod.* In hortis curiosorum. Septembri floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Potenter incidit, aperit, abstergit, Errhinum est. Usus præcipuus in obstructis Mensibus, in pellendo fætu mortuo, &c. *Schrod.* Interne cauto opus habet.

A. 2. Cyclamen, Artanita, *Offic. Cyclamen hederæ folio*, *Ger.* 694. *Emac.* 843. *Raii Hist.* ii. 1206. C. B. 308. *Tourn. Inst.* 155. *Boerb. Ind. A. ii.* 151. *Hist. Oxon.* iii. 552. Cyclamen folio hederæ Autumnale, *Park. Parad.* 295. A. *Common Sowbread.* Gal. *Pain de*
Mm j
pous-

pourceau commun. G. Gemein Schweine-Brod. B. Gemeen Verkens-broad. In hortis frequens. Septembri floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum priore viribus pollet. Hæc est illa species, quæ in Officinis nostris invenitur.

XIV. De Satyrio.

Bulbo bino, fibrisque supra bulbos, exeuntibus, & floribus labiatis à reliquis differt.

A. 1. Satyrium mas, *Offic.* Cynosorchis morio mas, *Ger.* 158. *Emac.* 208. Orchis morio mas, foliis maculatis, sive Cynosorchis morio mas, *Merc. Bot.* i. 54. *Pbyt. Brit.* 83. Orchis sive Cynosorchis morio mas, *Mer. Pin.* 86. Orchis morio mas, foliis maculatis, *C. B. Pin.* 81. *Park. Theat.* 1346. *Raii Hist.* ii. 1214. *Synop.* iii. 376. *Tourn. Inst.* 432. *Elem. Bot.* 343. *Boerb. Ind.* A. ii. 152. *Hist. Oxon.* iii. 490. *Rupp. Flor. Jen.* 239. *Dill. Cat. Giff.* 52. Orchis major, tota purpurea, maculoso folio, *J. B.* ii. 973. *Chab.* 249. A. Male Satyrion. Gal. Satyrion mâle. G. Knaben-Kraut. B. Gebelmt Kulletjes-kruit-Manneken. In pratis, & dumetis. Maio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Calfacit, & humectat; saporis dulcis. Usus præcipuus ad virilem fortitudinem restaurandam: sic & uterum confortare creditur, & ad conceptionem disponere, *Scbrod.*

A. 2. Satyrium fœmina, *Offic.* Cynosorchis morio fœmina, *Ger.* 158. *Emac.* 208. Orchis sive Cynosorchis morio fœmina, *Merc. Bot.* ii. 54. *Pbyt. Brit.* 82. *Mer. Pin.* 86. Orchis morio fœmina, *C. B. Pin.* 82. *Park. Theat.* 1347. *Synop.* iii. 377. *Tourn. Inst.* 433. *Elem. Bot.* 343. *Boerb. Ind.* A. ii. 152. *Hist. Oxon.* iii. 491. Orchis minor purpurea, & aliorum colorum cum alis virentibus, *J. B.* ii. 762. *Chab.* 249. *Dill. Cat. Giff.* 53. A. Female Satyrion. Gal. Satyrion femelle. G. Knaben-Kraut Weiblein. B. Gebelmt Kulletjes-kruit Wyfje. Cum priore, nec minus frequens, sed tardior floret. *Vires.* Eisdem viribus pollet *N.* B. Genera Satyriorum seu Orchidum passim quam plurima nascuntur; quæ, etsi promiscue in usum accersi queant, attamen eligunt Officinæ præ reliquis superiorem.

Dux Satyrii species à *Dioscoride* memorantur, quarum priorem his verbis describit: "Satyrium aliqui Trifolium vocant, quoniam tria fert folia, ad terram infracta, Rumici, aut Lilio similia, minora tamen, ac rubra; caulem cubitalem, nudum; florum Lili

"affigie, candidum; radicem bulbosam, mali magnitudine, fulvam, intus ut ovum candidam, gustanti dulcem, & ori non ingratisam.," Alteram in hunc modum: "Est & alterum Satyrium Erythronium, sive Erythraicon, i. e. rubrum, femine lini, majore, duro, lævi, splendente: quod fertur non secus atque scincus libidinem excitare. Cortice radices gracili, rufo, intus autem albo, includitur, sapore dulci, non ingratiso ori.," Ab ejus temporibus non levis controversia de hac stirpe inter eruditos Medicos, & Botánicos exorta est; aliis uni, aliis alteri plantæ id nomen accommodantibus; verum plerique ex Orchidum familia eas esse volunt, cui opinioni *Officinæ* nostræ consentiunt; atque idcirco in priore meo libro radices hæc, quæ nunc pro Satyrio usurpantur, eodem nomini insignivi; quamvis eodem tempore non eram nescius nonnullos Auctores id nominis Orchidi palmatæ, alios Cynosorchidi attribuere. Nunc ergo mutatâ sententiâ, quænam *Dioscoridis* Satyria sint, mihi optimè demonstratum videtur à *Parkinsono*, aliisque; qui pro Tulipis ea habuere, ut quæ superius recitatis descriptionibus omnium optimè conveniret.

A. 3. Satyrium vel Orchis, *Offic.* *Ind. Med.* cv. Orchis militaris major, *Tourn. Inst.* 432. Orchis strateumatica major, *J. B.* ii. 758. *Chab.* 247. Orchis strateumatica, *Ger.* 165. *Emac.* 215. *Raii Hist.* ii. 1215. Cynosorchis militaris major, *C. B. Pin.* 81. *Cbomel.* 323. Cynosorchis militaris sive strateumatica major, *Parkinson. Theat.* 1345. A. The French Satyrion. Gal. Satyrion François. G. Französische Satyrion. B. Franse Satyrion. B. Kullekens-kruid. In montosis. Junio floret. *Ufu.* Radix. *Vires* eadem cum superioribus.

A. 4. Satyrium, *Ricin. Irr. Hex. Rupp. Flor. Jen.* 241. Orchis hermaphroditica bifolia, *J. B.* ii. 772. *Raii Synop.* iii. 380. *Chab.* 253. *Raii Hist.* ii. 1221. Orchis hermaphroditica, *Ger.* 162. *Emac.* 211. *Pbyt. Brit.* 83. *Mer. Pin.* 85. Orchis bifolia altera, *C. B. Pin.* 82. *Tourn. Inst.* 433. Orchis Serapias bifolia, trifolia minor, *Park. Theat.* 1350. A. Butterfly or German Satyrion. Gal. Satyrion tresfolium, *Testicule de Prêtre.* G. Hunds-Hoden. B. Kullekens-kruid. In sylvis. Maio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum reliquis convenit.

A. 5. Cynosorchis, *Offic.* Cynosorchis major, *Ger.* 156. *Emac.* 205. Cynosorchis prior *Dodonæi*, *J. B.* ii. 758. *Raii Hist.* ii. 1213. Cynosorchis latifolia hiante cuculo altera, *C. B. Pin.* 81. Cynosorchis prior *Dodonæi* flore copioso, dilute purpureo, *Chab.* 248. Orchis ma-

major latifolia altera, *Park. Theat.* 1343. *Orchis latifolia* hiante cuculo major altera, *Tourn. Inst.* 432. *Boerb. Ind. A.* ii. 152. *A. Dogstones.* *Gal. Testicule de Cbien male.* *G. Sten-*
deltwurtz-Männlein. *B. Groot Hondkens-kruit.*
Standel-kruud. In locis herbicidis circa Basileam.
Ufu. Radix. *Vires.* Cum præcedentibus viribus convenit.

A. 6. *Serapias, Offic.* *Serapias* five *Salep*, *Marl. Obj.* *Orchis* foemina procerior, majore flore, *Tourn. Herbar. Par.* 508. ex sententia nuperi Amici celeberrimi D. *Guilielmi Sberardi*, L. L. D. *A. Salep.* *Gal. Salep.* *G. Sa-*
lep / Berghündleins-Wurtz. *B. Salep.* In Turcia reperitur. *Ufu.* Radix oblonga, alba, pellucida, paulum compressa, & nonnihil corrugata. Sapore gummi *Tragacanthæ* referens, odoris nullius. Ex Turcia ad nos importatur. *Vires.* Analepticum insigne habetur; iterilitati opitulatur; Venerem stimulat; abortivum impedit; partum faciliat; chocolata modo præparata est.

Radices *Orchidis Turci* & *Perfæ* vocant *Salep*; & exinde parant potum cum melle & *Zinzibere*, *Salep* pariter dictum; quem calide bibunt, & insigne aphrodisiacum extollunt. Adhibetur imprimis radix *Orchidis morionis* foeminae, *C. B. Pin.* 82. quæ, omnium copiosissima, & multo latior, quam in *Regionibus Septentrionalibus* occurrit. Nec diversa videtur species *Orchidis foeminae* procerior, majore flore *Tournefortii* supra citata, *Buxb. Cent.* iii. 5.

A. 7. *Tragorchis, Offic.* *Tragorchis maximus*, *Ger.* 160. *Emac.* 210. *Tragorchis maxima*, *Park. Theat.* 1348. *Orchis* five *Tragorchis maxima*, *Mer. Pin.* 88. *Orchis Saurodes*, five *Tragorchis maximus*, *Merc. Bot.* ii. 57. *Phyt. Brit.* 84. *Orchis barbata*, odore hirci, brevior longioreque folio, *C. B. Pin.* 82. *Tourn. Inst.* 433. *Hist. Oxon.* iii. 401. *Rupp. Flor. Jen.* 239. *Orchis barbata foetida*, *J. B.* ii. 756. *Raii Hist.* ii. 1212. *Synop.* iii. 376. *Buxb.* 242. *Orchis*, *Cynosorchis*, *Satyrium* *Chab.* 146. *A. Goats-stones.* *Gal. Testicule de Cbien sentant le bouc.* *G. Boets-Hödlein.* *B. Gemeene Bokx-kulletjes.* Solo pinguisimo nascitur. Maio & Junio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum *Satyrio* viribus convenit.

A. 8. *Triorchis, Offic.* *Ger.* 167. *Emac.* 218. *Triorchis alba*, odorata major & minor, *Parkinson. Theat.* 1354. *Triorchis* vel *Tetrorchis alba*, odorata major, *C. B. Pin.* 84. *Orchis alba*, odorata minor, *ejusd.* *Orchis spiralis alba*, odorata, *J. B.* ii. 769.

Chab. 252. *Raii Hist.* ii. 1217. *Synop.* iii. 378. *Tourn. Inst.* 433. *Rupp. Flor. Jen.* 240. *Buxb.* 242. *Orchis spiralis*, *Rivini. Irr. Hex. Dill. Cat. Giff.* 172. *Orchis* seu *Testiculus odoratus*, *Mer. Pin.* 88. *Orchis spiralis autumnalis*, *Merc. Bot.* i. 55. *Phyt. Brit.* 85. *A. Triple Ladies-Traces.* *Gal. Gros Testicule odorant de Cbien.* *G. Groß Wolriechend Knaben-Kraut.* *B. Grote Welriekende Kulletjes-kruit.* In pascuis ficcioribus. Autumno floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum prioribus viribus convenit.

A. 9. *Orchis palmata, Offic.* *Orchis palmata pratensis*, latifolia, longis calcaribus, *C. B. Pin.* 85. *Tourn. Inst.* 434. *Elem. Bot.* 344. *Boerb. Ind. A.* ii. 152. *Hist. Oxon.* iii. 498. *Raii Synop.* iii. 380. *Orchis palmata major mas*, five *Palma Christi mas*, *Park. Theat.* 1356. *Orchis palmata pratensis major*, five *Palma Christi mas Gerardi*, *Merc. Bot.* i. 55. *Phyt. Brit.* 84. *Orchis*, five *Palma Christi mas*, *Mer. Pin.* 87. *Orchis palmata non maculata*, *Raii Hist.* ii. 1223. *Palma Christi mas*, *Ger.* 169. *Emac.* 220. *Orchis palmata non maculata*, *J. B.* ii. 774. *Satyrium Regium palmata*, *Chab.* 254. *A. Male Satyrion-Royal.* *Gal. Satyrion Royal male.* *G. Wasserhündleins-Wurtzel.* *B. Hondkens-kruit-Manneke.* In pratis humidis & palustribus. Maio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum reliquis convenire videtur.

XV. De Helleborine.

Cujus nota, Folia nervosa; radices fibrosæ; flores hexapetali *Orchidis* similes, calcari carentes, *Raii Method.* A. p. 121.

A. *Helleborine, Offic.* *Ger.* 358. *Emac.* 442. *Mer. Pin.* 60. *Rupp. Flor. Jen.* 237. *Rivini. Irr. Hex.* *Helleborine latifolia montana*, *C. B. Pin.* 186. *Raii Hist.* ii. 1230. *Synop.* iii. 383. *Hist. Oxon.* iii. 486. *Boerb. Ind. A.* ii. 153. *Tourn. Inst.* 436. *Elem. Bot.* 344. *Merc. Bot.* i. 42. *Phyt. Brit.* 57. *Dill. Cat. Giff.* 131. *Elleborine flore viridante*, *Park. Theat.* 218. *Elleborine Dodonæi*, *J. B.* iii. 516. *Chab.* 502. *A. Bastard Hellbore.* *Gal. Elleborine.* *G. Breit-blätterig wild Nies-Kraut.* *B. Wild Wit Berg-Nies-kruit.* In sylvis cædvis, lucis & opacis. Maio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum *Helleboro albo* à quibusdam viribus convenire creditur; sed in *Officinis nostris* raro aut nunquam reperitur.

XVI. De Bifolio.

Cujus nota, Radices fibrosæ; folia nervosa, & fere Plantaginea, bina in caule opposita; flores Orchidis, calcari carentes, Raii Method. A. pag. 121.

A. Bifolium, Offic. Bifolium sylvestre vulgare, Park. Theat. 504. Bifolium majus vulgare, Hist. Oxon. iii. 489. Bifolium majus, seu Ophris major quibusdam, F. B. iii. 533. Raii Hist. ii. 1232. Synop. iii. 385. Bifolium vulgare sylvestre, sive Ophris, Mer. Pin. 15. Ophris, Chab. 506. Merc. Bot. i. 54. Pbyt. Brit. 82. Ophris bifolia C. B. Pin. 87. Tourn. Inst. 437. Elem. Bot. 346. Boerb. Ind. A. ii. 153. Ger. 326. Emac. 403. Buxb. 239. Dill. Cat. Giff. 75. Ophrys sive Ophris, Rupp. Flor. Jen. 238. Orchis bifolia herbaceo flore major, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 461. A. Tway-blade. Gal. Double-feuille. G. Zwenblatt. B. Tree-blad. In sylvis, & dumetis. Maio & Junio floret. Ufu. Herba. Vires. Astringit, & glutinat; præcipue ad hernias, & vulnera conglutinanda commendatur.

XVII. De Aro, & Dracontio.

Notæ sunt, Pistillus in medio flore pro stylo nudus; flos monopetalos, sed fructui ino coherens; pro fructu hæcæ multæ pulpæ humidæ semina ambiente, constantes; radix acerrimo sapore prædita, R. Synop. p. 169.

A. 1. Dracontium, Offic. Dracontium majus, Ger. 682. Emac. 831. Raii Hist. ii. 1211. Dracunculus major vulgaris, F. B. ii. 789. Dracunculus polyphyllus, C. B. Pin. 195. Tourn. Inst. 160. Elem. Bot. 130. Boerb. Ind. A. ii. 75. Dracunculus hortensis, sive Serpentaria, Park. Parad. 529. Arum polyphyllon, Rivin. Irr. Hex. Rupp. Flor. Jen. 203. Arum polyphyllum, Dracunculus & Serpentaria dictum, caule maculato, majus & elatius, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 62. Arum polyphyllum, sive Dracunculus polyphyllus, Hist. Oxon. iii. 548. Serpentaria, Dracunculus, Chab. 259. Erva de Sancta Maria, sive Dracunculus major, Pison. 240. A. Dragons. Gal. Serpenteire. G. Esclanæen-Kraut. B. Dragon. In hortis nutritur. Ufu. Radix, herba. Vires. Alexipharmaca, ac sudorifica est.

Ufus præcipuus in peste, febribus malignis, ictibus serpentinis, & aliis venenatis.

A. 2. Dracunculus major, Offic. Dracunculus Bistortæ folio, C. B. Pin. 194. Dracunculus major Matthioli, Ger. 683. Emac. 832. Arum caulescens Rumicis agreitis foliis sibi invicem implicatis Virginianum, Pluk. Pbytog. Tab. 271. Fig. 1. Almag. 50. Arum major caulescens Lapathi foliis, Hist. Oxon. iii. 545. A. Great Dragons. Gal. Targon, Serpentine. G. Drachen oder Mattered-Wurtz; B. Grote Dragon. In Virginia sponte oritur. Ufu. Radix. Vires. Calfacit, & siccit; prodest contra orthopneus, rupta, convulsa, tussim, & destillationes, Diosc.

A. 3. Arum, Offic. F. B. ii. 783. Chab. 258. Raii Hist. ii. 1208. Synop. iii. 266. Dill. Cat. Giff. 56. Arum vulgare, Ger. Emac. 834. Merc. Bot. 21. Pbyt. Brit. 11. Arum vulgare maculatum & non maculatum, Park. Theat. 372. Arum vulgare maculatum & sine maculis, Mer. Pin. 11. Arum maculatum, maculis candidis vel nigris, & non maculatum, C. B. Pin. 195. Tourn. Inst. 158. Elem. Bot. 130. Hist. Oxon. iii. 542. Rupp. Flor. Jen. 203. Boerb. Ind. A. ii. 74. Buxb. 26. A. Cuckov-pint. Gal. Pied de Veau. G. Pfaffen-pint. B. Kalfs-voet. Ad sepes, & in umbrosis. Ufu. Radix. Vires. Calfacit. & siccit; Tartarum, præcipue primæ regionis, tum quoque pectoris, & pulmonum peculiariter incidit, resolvit, discutit. Proin usus ejus creber est in cachexia, asthmate, &c. hernias curat; urinam ciet; obstructions viscerum resolvit, Sebrod. Aqua destillata ex foliis recens specificum est in Mania & Melancholia.

XVIII. De Arifaro.

AB Aro differt floris formâ, qui tubus est ima pars clausus, summa apertus, & in capitâ modum incurvatus, Raii Meth. A. p. 75.

A. Arifarum, Offic. Arifarum angustifolium Dioscoridis fortè, C. B. Pin. 196. Boerb. Ind. A. ii. 73. Hist. Oxon. iii. 545. Arifarum angustifolium, Ger. 686. Emac. 835. F. B. ii. 787. Chab. 258. Raii Hist. ii. 1211. Arifarum longifolium, Park. Theat. 375. Arum humile angustifolium pistillo longissimo, tenui, inflexo, mucronato, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 60. Arum Scorzonæræ folio, Elem. Bot. 130. Tourn. Inst. 160. A. Friars Coul. Gal. Ariferum baard. G. W. Karches-Kappe. B. Kleyne Kalfs-voet net smalle diele-ten.

ren. In Italia ac Dalmatia reperitur. *Ufu.* Radix *Vires* Illitu nomas sistit, *Diolo* Calfacit, siccatur, incidit, aperit, abstergit, digerit, *Galeni.*

SECTIO VIGESIMA QUINTA.

De Herbis Graminifoliis non Culmiferis, flore stamineo.

Notæ sunt, Folia graminea; flores imperfecti, seu staminei; caules vel farcti vel enodes, Raii Method.

Herbæ graminifoliæ non culmiferæ, flore stamineo, sunt vel foliis

- Terentibus, medullâ farctis: *Juncus.*
- Tenuioribus cum aliqua latitudine, ut superficies folii interna ab externa differat, Graminis modo fitis, hoc est, latitudine sua cauli obversa; caule
  - Triquetro, floribus minus speciosis: *Cyperus.*
  - Tereti, floribus & seminibus in paniculis papposâ lanugine obsitis; caulibus medullâ fungosâ farctis, tota planta jucundi odoris: *Schaenanthus.*
- Iridis modo fitis, hoc est, acie folii cauli obversa, odoratis flosculis, & seminibus in julum seu nucamentum coactis: *Calamus Aromaticus.*

I. De Cypero.

Notæ sunt, Folia graminea, & flores staminei, caulis triquetri, R. Synop. p. 124.

A. 1. *Cyperus longus*, *Offic. Ger.* 28. *Emac.* 30. *Raii Hist.* ii. 1299. *Synop.* iii. 425. *Cyperus longus odoratus*, *Park. Theat.* 146. *Cyperus odoratus radice longâ*, sive *Cyperus Officinarum*, C. B. *Pin.* 14. *Theat.* 216. *Boerb. Ind.* A. ii. 165. *Tourn. Inst.* 527. *Elem. Bot.* 419. *Cyperus longus odoratus*, *Hist. Oxon.* iii. 237. *Cyperus paniculâ sparsâ speciosâ*, *J. B.* ii. 501. *Cyperus*, *Cbab.* 194. A. *Long-rooted Cyperus.* Gal. *Souchet long.* C. *Lange Cyperwurk.* B. *Lange Cyperus.* In palustribus, sed rarius. *Uju.* Radix longa,

tenuis, nodosa, & geniculata, contorta, foris subnigra, intus albicans, saporis suavis, subacris, & aromatici, odoris fragrantis. *Vires.* Stomachica ac uterina est. *Ufus* præcipuus in urina ac mensibus eiendis, cruditate ventriculi consumenda, Hydrope inchoata præservanda, colica ac vertigine discutienda, intellectu roborando. Masticata oris fetorem emendat, &c. *Schrod.*

A. 2. *Cyperus rotundus*, *Offic.* *Cyperus rotundus Orientalis major*, C. B. *Pin.* 13. *Theat.* 208. *Raii Hist.* ii. 1299. *Hist. Oxon.* iii. 236. *Cyperus rotundus*, *Syriacus*, *Ger. Emac.* 31. No. 3. *Cyperus rotundus*, odoratus, *Syriacus*, *Park. Theat.* 145. *Cyperus Syriacus & Creticus rotundior*, *J. B.* ii. 502. *Cbab.* 194. A. *Round-rooted Cyperus.* Gal. *Souchet rond.* G. *Runde Cyperwurk.* B. *Ronde Cyperus.* Ex Ægypto ad nos transfertur. *Uju.* Radix rotunda, Olivæ magnitudinis ac figuræ, foris rufa, scabra, intus alba, pluribus ex uno capite quasi filis dependentibus, saporis & odoris fragrantis. *Vires.* Eisdem viribus cum Longo pollet.

A. 3. *Trafi*, *Offic.* *J. B.* 505. *Tarfi*, *Malinathalle Theophrasti*, *Cbab.* 195. *Cyperus esculentus*, *Raii Hist.* ii. 1301. *Cyperus rotundus*, esculentus, angustifolius, C. B. *Pin.* 14. *Theat.* 222. *Hist. Oxon.* iii. 236. *Tourn. Inst.* 527. *Elem. Bot.* 419. *Boerb. Ind.* A. ii. 166. *Cyperus esculentus* sive *Trafi* Italicorum, *Ger. Emac.* 32. *Cyperus dulcis rotundus*, *Trafi dulce vocatus*, *Park. Theat.* 146. A. *Sæet Cyperus*, or *Rush-nut.* Gal. *Trafi* (*espece de Souchet*). G. *Süßer wilder Galgan.* B. *Zoete wilde Galigaan.* In Italia & alibi nascitur. *Uju.* Radix. *Vires.* Cum prioribus viribus convenit.

A. 4. *Papyrus*, *Offic.* *Papyrus Nilotica*, *J. B.* ii. 506. *Ger.* 37. *Emac.* 40. *Raii Hist.* ii. 1302. *Papyrus Nilotica Alpina*, *Berd. Ægyptiis dicta*; *Biblos* Syriaca quorundam, *Cbab.* 195. *Papyrus Nilotica sive Ægyptiaca*, C. B. *Pin.* 19. *Theat.* 334. *Papyrus Antiquorum Nilotica*, *Park. Theat.* 1207. *Papyrus*, *Vestling. Obs.* 49. *Papyrus Burdi*, *Alpin. Ægypt.* 111. *Cyperus Niloticus vel Syriacus*, maximus, papyraceus, *Hist. Oxon.* iii. 239. A. *The Paper-reed.* Gal. *Papier.* G. *Ægyptisch Pappier-Riedt.* B. *Ægyptise Papier-ried.* In Ægypto & Syria nascitur. *Uju.* Caules. *Vires.* Ad laxandas fistulas utilis est. Aqua ex scapis recentibus destillata ad oculorum suffusiones, caligines, atque obscuritates proficua est.

Ex Papyro olim chartæ fiebant ad scribendum.

usum: conficiendi modum vide apud *Plinium*, lib. 13. cap. 11, 12. Chartæ ex Papyro in desuetudinem abierunt, novo chartarum artificio, Anno 1470. invento; conficiendi cujus modum videtis apud clarissimum *Raium*, p. 1302. Ante chartarum usum in palmarum foliis primo scriptarunt, ut rectè observat *Plinius*, deinde in quorundam arborum libris. Et adhuc hodie ex Palma, *Lantor* dicta, Indos suam charram parare ad scriptionem, scribit *Linsbottanus*. *Lerius* in provincia Mangi arborem esse scribit, *Cal* nomine, folio grandi, quod chartæ usum præbeat in tota India. *Petrus Martyrus* Chaldæos literarum primos repertoires in arboris *Copeiæ* dictæ foliis primo scriptitasse refert. *M. Fumée* præter arborem *Copeiæ*, esse aliam Guajabara dictam, in cujus foliis stylo vel acicula scriptitenti Indi. Præter supradictas, varias arbores meminit *C. Baubinus* in *Pinace*, p. 19. quæ pro Papyro usurpantur. *Attalus* (uti creditur) *Pergamenus* animalium coria arefacta huic usui adaptanda invenit.

A. 5. *Nardus Indica*, & *Spica Nardi*, *Offic.* *Nardus Indica*, *Ger.* 921. *Emac.* 1080. *Raii Hist.* ii. 1910. *Nardus Indica vulgaris*, *J. B.* iii. *Nardus Indica*, *Chab.* 409. *Nardus Indica*, sive *Spica Nardi*, *Parkinson.* *Theat.* 1595. *Nardus Indica* quæ *Spica*, *Spica Nardi*, & *Spica Indica* *Officinarum*, *C. B. Pin.* 13. *Theat.* 194. *Hist. Oxon.* iii. 256. *Gramen cyperoides aromaticum Indicum*, *Breyn. Prod.* ii. 53. *A. Indian Spikenard.* *Gal. Spic-Nerd.* *G. Indianische Epycanarden.* *B. Spikenard uyt Indien.* *Ufu.* *Radix longa*, fungosa, digiti crassitie, & longitudine comosa, ex marcidorum foliorum nervis, aut nervosis filamentis convoluta & congesta, colore ex fusco rufescente, saporis amari, acris, aromatici, odoris grati. Ex India Orientali, Alexandria, & aliunde ad nos transportatur. Eligenda recens, levis, longam comam habens, aliquantulum redolens *Cyperum*, sapore amaro. *Vires.* Calfacit, siccat, attenuat, astringit; *Nephritica*, & *stomachica* est. *Ufus* præcipuus in urina & mensibus ciendis, in ventriculi rosione, inflatione, in istero, &c. *Scrod.* *Vermes* necat. Vide plura apud *Johannem Fabrum de Nardo*, adversus *Josephum Scaligerum*.

II. De Junco.

Caulibus teretibus, fungosis, paniculâ ex latere caulis exeunte, & multis seminibus majusculis compositâ à reliquis differt, *Raii Hist.* pag. 1302.

A. 1. *Juncus vulgaris*, *Offic.* *Juncus lævis*, *Ger. Emac.* 39. *Juncus lævis paniculâ sparsâ major*, *C. B. Pin.* 12. *Theat.* 182. *Park. Theat.* 1191. *Boerb. Ind. A.* ii. 163. *Rupp. Flor. Jen.* 116. *Buxb.* 169. *Tourn. Inst.* 246. *Elem. Bot.* 212. *Hist. Oxon.* iii. 232. *Juncus lævis vulgaris*, paniculâ sparsâ nostras, *Raii Hist.* ii. 1304. *Synop.* iii. 432. *Dill. Cat. Giff.* 99. *Juncus lævis vulgaris*, paniculâ sparsâ, *Merc. Bot.* i. 44. *Juncus lævis vulgarior*, paniculâ sparsâ, *Mer. Pin.* 66. *Juncus lævis medullâ solidiore*, *esjvd.* 67. *Merc. Bot.* i. 45. *Phyt. Brit.* 63. *Juncus paniculâ arundinaceâ*, *J. B.* ii. 520. *Chab.* 196. *A. Common Jost Rusb.* *Gal. Junc commun.* *G. Winsen.* *B. Biefen.* In aquis vadosis. *Ufu.* *Integra planta.* De usu ejus medico nihil invenio inter Auctores.

A. 2. *Oxyfchœnos*, *Offic.* *Juncus acutus capitulis Sorgi*, *C. B. Pin.* 11. *Theat.* 173. *Raii Hist.* ii. 1302. *Synop.* iii. 431. *Tourn. Inst.* 247. *Elem. Bot.* 212. *Boerb. Ind. A.* ii. 163. *Juncus pungens*, sive *Juncus acutus capitulis Sorgi*, *J. B.* ii. 520. *Hist. Oxon.* iii. 232. *Chab.* 196. *Juncus maritimus capitulis Sorgi*, *Park. Theat.* 1192. *Mer. Pin.* 67. *Juncus maritimus acutus*, sive *capitulis Sorghi*, *Merc. Bot.* ii. 24. *Phyt. Brit.* 63. *Juncus adinstar spinæ acutus rigidusque*, *Mer. Pin.* 67. *A. Pricking large Sea-Rusb.* *Gal. Junc aigu.* *G. Erechtende große See-Winsen.* *B. Stekend grote Zee-biefen.* In maritimis. *Ufu.* *Integra herba*, semen.

A. 3. *Holoschœnos*, *Offic.* *Juncus aquaticus maximus*, *Ger.* 31. *Emac.* 35. *Raii Hist.* ii. 1304. *Mer. Pin.* 66. *Merc. Bot.* i. 44. *Phyt. Brit.* 63. *Boerb. Ind. A.* ii. 164. *Juncus lævis maximus*, *Park. Theat.* 1191. *Juncus maximus*, *Holoschœnos*, *J. B.* ii. 525. *Chab.* 197. *Juncus maximus*, sive *Scirpus*, *C. B. Pin.* 12. *Theat.* 178. *Hist. Oxon.* iii. 231. *Scirpus palustris altissimus*, *Tourn. Inst.* 528. *Dill. Cat. Giff.* 105. *Rupp. Flor. Jen.* 256. *Buxb.* 295. *Scirpus altissimus*, *Elem. Bot.* *A. Bull-Rusb.* *Gal. Le plus grand des Juncs liffes.* *G. Große-Winsen.* *B. Aldergrootste Biefen.* In fluminibus & piscinis majoribus. *Ufu.* *Integra planta.* *Vires.* Semen utriusque costum sistit alvum, rubra foeminarumque profuvia; urinam ciat; somnum conciliat. *Planta tenera* convenienter illinitur adversus phalangiorum morsus, *Diofc.*

III. De

III. De Schœnantho.

CAule tereti medullâ fungosâ sarcto; seminibus in paniculis papposâ lanugine obsitis à reliquis differt.

A. Schœnanthus, Juncus odoratus, *Offic.* Schœnanthus, *Ger.* 39. *Emac.* 43. Schœnanthus, sive Juncus odoratus, *J. B.* ii. 515. *Chab.* 196. *Raii Hist.* ii. 1310. Juncus odoratus sive aromaticus, *C. B. Pin.* 11. Juncus rotundus aromaticus, *C. B. Theat.* 163. Juncus odoratus tenuior, *Park. Theat.* 144. Gramen dactylon aromaticum, multiplici paniculâ, spicis brevibus, tomento candicantibus ex eodem pediculo binis, *Pluk. Phytog. Tab.* 190. *Fig.* 1. *Almag.* 175. Gramen ad Juncum accedens aromaticum majus Syriacum, *Hist. Oxon.* iii. 229. A. Camels-bay. *Gal. Pât. de Chameaux, Schœnante, Fonc odorant. G. Camels-Heu. B. Camels-Hooy.* Affertur ex Arabia. *Usu.* Calmus, cum foliis, saporis acris, amaricantis, & suavis, odoris fragrantissimi. *Vires.* Calfacit, substringit, tenuium est partium, discutit. Usus præcipuus in obstructis mensibus, hepate, liene, in ventriculi inflatione, vomitu, ac singultu, in urinæ difficultate, renum, vesicæ, ac uteri dolore, *Schrod.*

IV. De Sparganio.

Pilulis suis echinatis, sphericis, Platani pilulas æmulantibus, à reliquis sui generis abundè distinguitur, *R. Synop.* p. 277.

A. Sparganium, *Offic.* *Chab.* 198. Sparganium ramosum, *Ger. Emac.* 45. *C. B. Pin.* 15. *Theat.* 228. *Park. Theat.* 1205. *Raii Hist.* ii. 1311. *Synop.* iii. 437. *Hist. Oxon.* iii. 247. *Tourn. Inst.* 531. *Elem. Bot.* 422. *Boerb. Ind. A.* ii. 168. *Merc. Bot.* 71. *Pbyt. Brit.* 117. *Mer. Pin.* 115. *Dill. Cat. Giff.* 130. *Rupp. Flor. Jen.* 160. *Buxb.* 308. Sparganium quibusdam, *J. B.* ii. 541. Butumos dissectâ paniculâ, vulgò Platanaria, quia pilulas habet Platani pilulis similes, *Bod. in Theoph. Hist.* 462. A. *Branched Pur-reed.* *Gal. Bauche. G. Nted. Crass. B. Dryktig Liseb.* Ad fluviorum ripas, inque palustribus frequens. Julio floret. *Usu.* Radix. *Vires.* Contra serpentis venena cum vino datur, *Diosc.*

V. De Typha.

NOta est florum effigies turbinata, & in clavam composita, *R. Synop.* p. 278.

A. Typha, *Offic.* *Ger.* 42. *Emac.* 46. *Raii Hist.* ii. 1312. *Synop.* iii. 436. *Mer. Pin.* 122. Typha palustris, *Merc. Bot.* i. 75. *Pbyt. Brit.* 126. Typha palustris major, *C. B. Pin.* 20. *Theat.* 337. *J. B.* ii. 539. *Hist. Oxon.* iii. 246. *Tourn. Inst.* 540. *Elem. Bot.* 422. *Boerb. Ind. A.* ii. 167. *Rupp. Flor. Jen.* 260. *Dill. Cat. Giff.* 154. *Buxb.* 328. Typha palustris, Typha major, *Chab.* 198. Typha palustris maxima, *Park. Theat.* 1204. A. *Cat's-Tail, or Reed-Mace.* *Gal. Masse. G. Narren-Kelben. B. Narre-kolj.* In stagnis, & ad rivulorum ripas. *Usu.* Flos. *Vires.* Hujus herbæ flos suillo adipe cloto exceptus ambustis medetur.

VI. De Acoro.

ACorum spica quam profert simplicem elegantem, Julii specie, folia Iridis aromatica, odorata, ab aliis discriminant, *R. Synop.* p. 205.

A. Acorus verus, Calamus aromaticus, *Offic.* Acorus verus, sive Calamus Officinarum, *Park. Theat.* 140. *Raii Hist.* ii. 1313. *Synop.* iii. 437. *Mer. Pin.* 2. Acorus verus, sive Calamus aromaticus Officinarum, *C. B. Pin.* 34. *Theat.* 626. *Boerb. Ind. A.* ii. 167. *Dill. Cat. Giff.* 110. *Buxb.* 5. Acorus verus, sive Calamus aromaticus. *C. Commel. Plant. Usu.* 18. Acorus verus, Officinis falsò Calamus, *Ger. Emac.* 62. Acorum legitimum, *Rupp. Flor. Jen.* 261. Acorus vel Acorum, Calamus aromaticus, *Chab.* 244. Typha aromatica clavâ rugosâ, *Hist. Oxon.* iii. 246. A. *Sweet Flag, or Calamus.* *Gal. Veritable Acorus. G. Aferwurk. B. Calmoes.* In aquosis, sed rarius. Julio julum producit. *Usu.* Radix oblonga, nonnihil compressa, in superficie geniculata, foris ex flavo rubescens, intus alba, atque fungosa, saporis acris, & amaricantis, cum odore aromatico. *Vires.* Stomachicus est; calfacit & siccat, partium tenuium est, attenuat, aperit. Usus præcipuus in obstructionibus mensium, lienis, ac hepatis, in dolore Colico, &c. *Schrod.* N. B. Plantam banc non esse verum Calamum odoratum Antiquorum, sed Acorum verum Dioscoridis, Botanici eruditores consentiunt. Calamus Aromaticus veterum est Plantæ Ægyptiacæ (*Alin. Exot. Cassabel Dar-*
N n 2 rira

rira dictæ, quæ tetrapetala est, filiculis oblongis, acuminatis, in basi caliculatis, seminibus nigris minutissimis refertis) cauliculi tenues, geniculati, foris pallidè flavescens, intus candidi, includentes medullam fungosam, levem, similem telis araneorum in se collapsis & convolutis, saporis acris, suaviter amaricantis, odoris aromatici, & fragrantissimi, *Ex Prælect. Manuscriptis Hermanni.*

A. 2. Acorus Asiaticus, *Offic.* Acorus verus, sive Calamus aromaticus Asiaticus, radicetenuiore, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 9. C. Commel Flor. Mul. 3. Boerb. Ind. A. ii. 167.* Acorus Asiaticus radice tenuiore *Hermanni, Raii Hist. ii. 1910. Hist. Oxon. iii. 246.* Acorus Brasiliensis aromaticus minor, Capitatinga, aliis Jacareatinga Pisonis, *ejusd.* Acorus verus Asiaticus, radice tenuiore, vel Calamus aromaticus Garziæ, *Pluk. Almag. Calamus aromaticus, Garz. ab Hort. 200.* Calamus aromaticus Orientalis, folio & radice tenuiore, *Act. Philosop. Lond. N.º 274. p. 943.* Capitatinga, aliis Jacareatinga Acori species, *Pis. 241.* Va embu, *Hort. Mal. xi. 99.* Tab. Vazabu, Vazum 60. *Herm. Mus. Zelan. 56.* A. *Asiatick Sweet-Flag.* Gal. *Acorus Asiaticque.* G. *Wahrer Calmus.* B. *Asiaticque Calmos.* Utriusque Indiæ incola est. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

a	b	c	d	e	f	g	dioire, & levioire, nutrimenti optimi: <i>Triticum.</i>
							Strigosiore, & fusco, farina crassiore nigriore, & viscidioire: <i>Secale.</i>
							Arctius adhærentibus, ut eas triturando non deponat: <i>Zea.</i>
							Cortice crassiore tecto, spicâ Compactâ simplici: <i>Hordeum.</i>
							Laxâ & ex pluribus compositâ: <i>Oryza.</i>
							Minore & rotundioire: <i>Panicum.</i>
							Paniculatæ, grano
							Oblongo, glumâ crassiore tecto: <i>Avena.</i>
							Subrotundo; minore & splendente: <i>Milium.</i>
							Paniculatæ simul & spicatæ, paniculâ in cacumine crassâ, spicis maximis è geniculis ad culmi latera exeuntibus: <i>Fruventum Indicum.</i>
							Non esculento spicatæ, spicâ longâ, compressâ, strigosâ: <i>Lolium.</i>
							Minore
							Major & elatior: <i>Arundo.</i>
							Minor & humilior: <i>Gramen.</i>

I. De Tritico.

Grano est majore, oblongo, nudo, turgido, lucido, & flavescens, ab uno latere sulcato, farinâ candidiore & levioire, nutrimenti optimi, R. Synop. p. 177.

A. 1. Triticum, *Offic.* Triticum spicâ muticâ, *Ger. 58. Emac. 65. Park. Theat. 1120. Raii Hist. ii. 1236. Synop. iii. 386. Mer. Pin. 121.* Triticum sive Siligo spicâ muticâ, *Mer. Bot. i. 75. Rhyt. Brit. 125.* Triticum hibernum aristis carens, *C. B. Pin. 21. Theat. 351. Hist. Oxon. iii. 175. Town. Inst. 512. Elem. Bot. 414. Boerb. Ind. A. ii. 155. Rupp. Flor. Jen. 243. Buxb. 326.* Triticum vulgare, glumas triturando deponens, *J. B. ii. 407.* Frumentum Triticum, *Chab. 173. A. Wheat. Gal. Froment, ou Blé. G. Weizen. B. Tarwe.* In agris seritur. *Ufu.* Seminis farina volatilis, fufur. Ex hujus seminibus in pulverem tenuissimum divisit fit Farina volatilis, & ab ea separati seminum cortices Furfures *Officinis* dicuntur, ut rectè scribit celeberrimus D. C. *Commelin.* Præparationes Farinæ in culinis sunt variæ. *Vires.* Extrinsecus adhibetur Farina in tumoribus molliendis, lenien-

SECTIO VIGESIMA SEXTA.

De Herbis Culmiferis.

Notæ sunt, Caulis cavus, teres, geniculatus, foliis cinctus ad genicula singulis; flores staminei.

Herbæ culmiferæ sunt vel grano

a	b	c	d	e	f	g	Majoris, frumentaceæ dictæ, vel grano homini
							Esculento, quæ proprie Frumenta, sunt que vel
							Spicatæ, grano itidem vel
							Majoris & oblongo
							Nudo, glumis vel
							Triturando facile abscedentibus, seu quæ grano est
							Turgidioris & lucidioris, sulcato, farinâ candi-

niendis, &c. In oculorum inflammationibus ac fluxionibus (cataplasmatibus formâ imposita) in erysipelatis, podagricisque doloribus leniendis (sicca Farina imposita). *Furfures* abstergent squamulas capitis, leniunt dolores. Amylum, *Offic. A. White Starch.* Gal. *Amidon.* G. *Weisse Stärke.* B. *Styffel.* conficitur ex Farina: scilicet, maceratur sæpius quotidie aquâ affusâ & effusâ, donec ita mollescat, ut cremor exprimi possit; deinde in Sole siccat. *Vires.* Siccat, & astringit.

Ad præparationes hujus grani referendi videntur *Vermicelli* Genovæ facti, ita dicti à similitudine cum parvis Vermicellis filamentosis: Dum sunt generum, albi, & lutei; inque Nobilium & Generosorum culinibus in jusculis & brodiis usurpantur, & analeptici habentur.

A. 2. Zeopyrum, *Offic. Zeopyrum* seu Tritico-spelum, C. B. *Pin.* 22. *Theat.* 423. *Park. Theat.* 1123. Triticum spicâ Hordei Londinensibus, *Raii Synop.* iii. 387. *Tourn. Inst.* 512. *Boerb. Ind. A.* ii. 155. Triticum æstivum spicâ Hordei polysichis, *List. Oxon.* iii. 176. Hordeum nudum, *Ger.* 66. *Emac.* 72. Hordeum nudum, sive *Gymnocrithon*, *J. B.* ii. 430. *Raii Hist.* ii. 1908. Hordeum nudum, sive *Gymnocrithon Zeæ* species, & Zeopyrum quorundam, *Chab.* 175. A. *Naked Barley.* Gal. *Orge nud.* G. *Nakte Gersten.* B. *Naakte Gerst.* In Germania seritur. *Ufu.* Semen. Apud Germanos panibus & cibus parandis, non minus quam Hordeum. *Vires.* Refrigerat, ut Hordeum, sitim sedat, in jusculis.

II. De Secalî.

A Tritico differt culmo elatiore, grano strigosiore, tenuiore, & nigriore, glutinis non operato, sed magna ex parte nudo, farina nigriore, humidior, lenta & obstruente, R. *Synop.* p. 178.

A. Secale, *Offic. Ger.* 61. *Emac.* 68. *J. B.* ii. 416. *Chab.* 173. *Raii Hist.* ii. 1241. *Synop.* iii. 388. *Mer. Pin.* 110. *Merc. Bot.* 67. *Phyt. Brit.* 110. Secale vulgatius, *Park. Theat.* 1128. Secale hybernium vel majus, C. B. *Pin.* 23. *Theat.* 425. *Hist. Oxon.* iii. 179. *Tourn. Inst.* 513. *Elem. Bot.* 414. *Boerb. Ind. A.* ii. 156. *Rupp. Flor. Jen.* 244. *Luxb.* 299. A. *Rie.* Gal. *Segle.* G. *Nocten.* B. *Winter-Rogge.* In agris seritur. *Ufu.* Farina. *Vires.* Ufus ejus potissimus Culinaris est, adhibetur tamen non raro extrinsecus ad tumores & dolores discutiendos, *Schrod.*

III. De Zea.

Tritici species est glutinis aded arctè granis adhaerentibus, ut eas trituro non deponat, R. *Meth. A.* p. 125.

A. 1. Zea, Spelta, *Offic. Zea* sive Spelta, *J. B.* ii. 412. *Chab.* 174. *Raii Hist.* ii. 1242. *Ger.* 62. *Emac.* 69. Zea dicoccos sive Spelta vulgo, *Park. Theat.* 1122. Zea dicoccos vel Zea major, C. B. *Pin.* 22. *Theat.* 413. Zea spica mutica dicoccos vel major, *Hist. Oxon.* iii. 402. A. *Spelt Wheat.* Gal. *Espeautre,* *Froment locar,* *Froment rouge.* G. *Epels.* B. *Spelt.* In Italia seritur. *Ufu.* Semen, sed rarius.

A. 2. Briza, *Offic. Briza* monococcos, *Ger.* 67. *Emac.* 73. Zea Briza dicta, seu monococcos Germanica, C. B. *Pin.* 21. *Theat.* 415. *Hist. Oxon.* iii. 205. Zea monococcos, sive simplex sive Briza, *Park. Theat.* 1124. Zea monococcos Briza quibusdam, *J. B.* ii. 413. *Raii Hist.* ii. 1242. Zea simplex & monococcos Briza, *Chab.* 174. Hordeum distichum, spicâ nitidâ Zea seu Briza nuncupatum, *Tourn. Inst.* 513. *Boerb. Ind. A.* ii. 159. A. *St. Peter's Corn.* Gal. *Blé locular.* G. *St. Peter's Korn.* B. *Spelt,* *St. Pieters-koorn.* In Germania seritur. *Ufu.* Semen. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

Ex Zea & Brizæ farina fit plus quam Crimnon Græci vocitant. Abundè alit, sed ægrè conficitur. alvum vehementius adstringit, *Diosc.*

A. 3. Olyra, *Offic. Park. Theat.* 1124. Zea Amulea sive Olyra, C. B. *Pin.* 419. Zea Amylæa vel Zeopyrum Amylæum, C. B. *Pin.* 22. Zea Amylæa seu Zeopyrum, *Hist. Oxon.* iii. 205. Zea verna, *J. B.* ii. 413. *Chab.* 174. *Raii Hist.* ii. 1243. Triticum Amylæum, *Ger.* 63. *Emac.* 69. A. *Sprat Corn.* Gal. *Riz d'Allemagne.* G. *Deutscher Reis.* B. *Hoogduitse Ryf.* In Germania seritur. Tarde mectur. *Ufu.* Semen in culinibus Germanicis. *Vires.* Cum Zea viribus pollet, sed minus aliquanto nutrit.

Fit quoque ex Olyra Crimnon.

IV. De Hordeo.

A Reliquis culmiferis spicatis grano cortice crassiore, undique arctè adhaerente testo, differt, R. *Synop.* p. 178.

A. 1. *Hordeum*, *Offic. Chab.* 175. *Hordeum distichum*, *Ger.* 66. *Emac.* 70. *J. B.* ii. 429. *Park. Theat.* 1130. *Raii Hist.* ii. 1243. *Synop.* iii. 388. *Hist. Oxon.* iii. 206. *Merc. Bot.* i. 43. *Phyt. Brit.* 60. *Mer. Pin.* 63. *Buxb.* 160. *C. B. Theat.* 440. *Hordeum distichon* quod spica binas ordines habeat *Plinio*, *C. B. Pin.* 23. *Tourn. Inst.* 513. *Boerb. Ind.* A. ii. 159. *A. Barley.* *Gal. Orge.* *G. Gerste.* *B. Gerst.* Seritur in agris verno tempore. *Ufu.* Semen. *Vires.* Refrigerat & siccatur, abstergit, aperit, digerit, emollit, est diureticum, nutritivum, *Schrod. Præp. Byne sive Malta*, *A. Malt.* *Gal. Malte.* *G. Malt.* *B. Mout.* *Hordeum* est madefactum, quod germen emisit, & deinde una cum enatis ligulis tostum. Ex malta fit *Cerevisia*. *A. Wort.* *Gal. Biere.* *G. Bier.* *B. Bier.* Eaque vel cum Lupulo incocta *Biera Beer* dicta; vel sine Lupulo *Ala.* *A. Ale.* *Gal. Ale* (*biere a' Angleterre*). *G. Aile.* *B. Ale.* Modus autem conficiendi vulgo notus est, ut non opus sit eum describere.

A. 2. *Hordeum mundatum*, & perlatum, *Offic. A. French and Pearl Barley.* *Gal. Orge mondé.* *G. Geschälte Gerste.* *B. Gepelde Gerst.* *Hordeum Gallicum* nostratibus dictum, quod è Gallia in Angliam adferri solet, nihil aliud est quam *Hordeum* molâ quadam ad id parata cortice exutum. Vide *D. Plot. Hist. Nat. Oxon.* Optimum habetur rotundum, album, lucidum. *Hordeum perlatum* dictum, quod perlas seu margaritas Scoticas refert; eodem modo præparatur quo præcedens, verum bis terve molâ subijcitur, ut deteratur, & minus evadat. Præfertur parvum, album, farinâ undique aspersum, recens, & non mucidum.

N. B. Nonnulli *Hordeum perlatum* è *Milio* factum esse volunt, ob parvitatem scilicet, alii è *Tritico*. *Vires.* Utraque cum *Hordeo* vulgari viribus conveniunt, sed magis nutriunt.

De modis faciendi *Pisifanam*, ejusque usu vide *Dodonæum*, *Honestum*, *Vassæum in Epistol. Claudinum*, &c.

A. 3. *Cevadilla*, *Offic. Monard.* 343. *Cevadilla Hispanorum*, *Ind. Medic.* xxxiii. *Cevadilla sive Hordeolum causticum Americanum*, *Park. Theat.* 1625. *Hordeum causticum*, *C. B. Pin.* 23. *Theat.* 467. *Raii Hist.* ii. 1246. *Ytzevimparli*, seu *Canis intersector* vel *Hordeolum*, *Hernand.* 307. *A. Indian Caustick Barley.* *Gal. Petite Orge.* *G. Indiaanisch durchbrennende Gerste.* *B. Indiaanse brandende Gerst.* Ex *Mexicâ* transportatur. *Ufu.*

Capsula Seminalis. *Vires.* Caustica est planta. In *Officinis nostris Anglicanis* nunquam, quod scio, invenitur. Qui plura de hac *Capsula* velit, legat *Raii Hist.* supra citata.

V. De *Oryza*.

Gluma seu cortice crassiore arcuè adherente granis spicâ laxâ è pluribus composita à reliquis distinguitur, *R. H.* p. 1246.

A. Oryza, *Offic. Ger.* 72. *Emac.* 79. *Park. Theat.* 1136. *Raii Hist.* ii. 1246. *C. B. Pin.* 24. *Theat.* 479. *J. B.* ii. 451. *Chab.* 174. *Hist. Oxon.* iii. 208. *Tourn. Inst.* 514. *Elem. Bot.* 415. *Boerb. Ind.* A. ii. 160. *A. Rice.* *Gal. Riz.* *G. Reiss.* *B. Ryst.* In *Provincia Carolinæ Australis Americanæ* copiose seritur. *Ufu.* Semen decorticatum. *Vires.* Datur utiliter in *Cibis*, *Dysentericis*, *Cœliacis*, & *Diarrhœa affectis*, *Matth.*

VI. De *Panica*.

Spicâ laxiore, & velut è racemis composita, granis minoribus à reliquis differt. *R. H.* p. 1247.

A. Panicum, *Offic. Chab.* 178. *Panicum sylvestre*, *Ger.* 79. *Panicum vulgare*, *Ger. Emac.* 85. *Panicum album vulgare*, *Park. Theat.* 1139. *Panicum Germanicum*, sive *panicula minore*, *C. B. Pin.* 27. *Theat.* 516. *Raii Hist.* ii. 1247. *Hist. Oxon.* iii. 188. *Tourn. Inst.* 515. *Elem. Bot.* 416. *Boerb. Ind.* A. ii. 158. *Rupp. Flor. Jen.* 244. *A. Panick.* *Gal. Panis.* *G. Buchweizen.* *B. Panickkoorn.* In agris *Germaniæ* seritur. *Ufu.* Semen, sed rarius. *Vires.* Siccatur & refrigerat, alvum astringit. *Ufus præcipuus* in *Hæmoptoicis* & *Pollutione nocturna*.

VIII. De *Phalaride*.

Spica habitiore & è squamis compactili ab aliis dignoscitur, *R. Meth. A.* p. 126.

A. Phalaris, *Offic. Ger.* 80. *Emac.* 86. *J. B.* ii. 442. *Chab.* 179. *Raii Hist.* ii. 1248. *Phalaris vulgaris*, *Park. Theat.* 1163. *Phalaris major semine albo*, *C. B. Pin.* 28. *Theat.* 534. *Hist. Oxon.* iii. 186. *Boerb. Ind.* A. ii. 158. *Raii Synop.* iii. 394. *Gramen Spicatum semine*

ne Miliaceo albo, *Tourn. Inst.* 518. *Rupp. Flor. Jen.* 247. *Buxb.* 147. A. Canary Grass. Gal. Graine à Canarie. G. Canarien Saamen. B. Kanari-zaad. In Hispania & Gallia Narbonensi sponte oritur. *Ufu.* Herba, Semen. *Vires.* Semen & Herbæ succum pota ad vesicæ dolores & cruciatus commendant veteres, *R. H.* p. 1248.

VIII. De Frumento Indico.

In signibus notis ab aliis omnibus frumentaceis differt: Est enim paniculata simul & spicata. Panicula scilicet crassa, acerosa, summo culmo infidet, spicæ crassæ, tres quatuorve è foliorum sinibus exeunt, *R. H.* p. 1249.

A. Triticum Indicum, *Offic. J. B.* ii. 453. *Raii Hist.* ii. 1249. Triticum Peruvianum, Frumentum Indicum, Milium Indicum Mays dictum, *Chab.* 174. Frumentum Asiaticum & Turcicum, *Ger.* 75. *Emac.* 81. Frumentum Indicum Mays dictum, *C. B. Pin.* 25. *Theat.* 490. *Hist. Oxon.* iii. 248. Milium Indicum maximum Mays dictum, seu Frumentum Indicum, *Park. Theat.* 1138. Mays granis aureis, *Tourn. Inst.* 531. *Boerb. Ind.* A. ii. 166. *Rupp. Flor. Jen.* 261. *Buxb.* 210. Mays Acoltæ, *Elem. Bot.* 423. Tlaolli seu Mayz, *tiern.* 242. Maizium Mexicanis Tlaolli, vulgò Frumentum Turcicum vel Indicum, *Pis. Mant. Arom.* 199. A. Indian Wheat. Gal. Froment d'Inde, ou Blé de Turquie. G. Zürcitſcher Weize B. Turke Tarwe. Indiæ Occidentalis indigena est. *Ufu.* Fructus, in compositione Chocolata. *Vires.* Temperatum est, inquit Hernandez, aut ad caliditatem, humiditatemque paulisper declivè, substantia medioeri, concoctu facile, &c.

IX. De Milio.

Iffusâ jubâ, granis minoribus, subrotundis, lucidis à reliquis distinguitur, *R. H.* p. 1250. A. Milium, *Offic. Ger.* 73. *Emac.* 80. *J. B.* ii. 446. *Chab.* 176. *Raii Hist.* ii. 1251. Milium vulgare album, *Park. Theat.* 1136. Milium semine luteo, *C. B. Pin.* 26. *Theat.* 502. *Hist. Oxon.* iii. 196. *Tourn. Inst.* 514. *Elem. Bot.* 416. *Boerb. Ind.* A. ii. 162. *Rupp. Flor. Jen.* 244. *Buxb.* 216. A. Millet. Gal. Mil, Millet. G. Hirsen. B. Geerst. *Ufu.* Semen. *Vires.* Refrigerat & siccât,

alvum constipat, Sudorem ac Urinam potenter movet, *Schrod.*

X. De Sorgo.

Culmi altitudine & crassitie grani figurâ ad Milium accedentis, magnitudine, jubâ erectâ à Milio aliisque frumentis paniculatis differt, *R. Meth.* A.

A. Sorghum, *Offic. Ger.* 77. *Emac.* 83. *Raii Hist.* ii. 1252. Sorghi, *J. B.* ii. 447. Sorghi Milium Indicum, *Chab.* 176. Melica sive Sorghum, *Park. Theat.* 1136. Milium Arundinaceum sive Indicum semine subrotundo, *C. B. Theat.* 511. Milium Arundinaceum subrotundo semine, Sorgho nominatum, *C. B. Pin.* 26. *Elem. Bot.* 416. *Boerb. Ind.* A. ii. 162. *Hist. Oxon.* iii. 306. *Tourn. Inst.* 514. A. Indian Millet. Gal. Blé barbu. G. Indiantſche Hirſe. B. Sorg-zaet. In Italia feritur. *Ufu.* Culmorum medulla, Flos. *Vires.* Medulla contra Strumas, Flores ad Dysenteriam & Fluorem muliebrem commendat *Matth.*

XI. De Lachryma Jobi.

Paniculâ è glumis acerosis, nullum post se granum relinquentibus, compositâ, seminibus perforatis, maximis, polii levioris, & invictæ durtiei, à glumis separatis seu remotis, culmis arundinaceis, ab aliis culmiferis facile distinguitur, *R. Meth.* A. p. 126.

A. Lachryma Jobi, *Offic. Ger.* 82. *Emac.* 88. *Park. Theat.* 430. *Boerb. Ind.* A. ii. 166. *Tourn. Inst.* 532. *Elem. Bot.* 423. *Rupp. Flor. Jen.* 261. Lachryma Jobi vel Mariæ, *Chab.* 180. Lachryma Jobi multis, sive Milium Arundinaceum, *J. B.* ii. 449. *Raii Hist.* ii. 1252. Milium Arundinaceum, semine Lithospermi facie, maximo, durissimo, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 426. Lithospermum Arundinaceum fortè Dioscoridis & Plinii, *C. B. Pin.* 258. *Hist. Oxon.* iii. 249. A. Job's Tears. Gal. Larme de Job. G. Hiobs Thränen. B. Jobs-Tranen. In hortis colitur. *Ufu.* Semen. *Vires.* Ad Calculum renum & vesicæ commendat *Lib.*

XII. De

XII. De Avena.

Paniculâ sparsâ, semine angusto, oblongo, gluma crassiore tectâ, in locustis bifidis à reliquis distinguitur, R. Synop. p. 178.

A. 1. Avena, *Offic.* Avena vesca, *Ger.* 68. *Emac.* 75. *Park. Theat.* 1134. *Mer. Pin.* 13. Avena alba, *J. B.* ii. 432. *Raii Hist.* ii. 1253. *Synop.* iii. 389. *Chab.* 176. Avena vulgaris, *Merc. Bot.* ii. 16. *Phyt. Brit.* 14. Avena vulgaris seu alba, *C. B. Pin.* 23. *Theat.* 469. *Hist. Oxon.* iii. 209. *Tourn. Inst.* 514. *Elem. Bot.* 415. *Boerb. Ind. A.* ii. 161. *Rupp. Flor. Jen.* 244. *Buxb.* 34. A Oats. *Gal. Avoine, Avoine. G. Haber. B. Haaver.* In agris seritur. *Ufu.* Semen. *Vires.* Culinare potius est quàm Officinale. Ex ejus farina optima & varia pultes & forbitiones conficiuntur. Ad alimentum humanum plurimum confert. Juscula avenacea successerunt hodie Pisanæ antiquorum. Grana mola decorticata integra A. Grotæ Anglis appellantur. *Gal. Avoine mondé. G. Beschälte Haber. B. Gepelle Haaver.* iis utimur ad farcimina & botulos parandos. Leviter autem contusa edulium sit quod vulgus Grualdum i. e. A. Gruel. *Gal. Gruau d'Avoine. G. Haber. G. th. B. Haavergrut.* Appellat, nec alia fere juscula apud nos tam apud nobiles quam plebeios, quæ tam ægrotis quam sanis saluberrima sunt estimanda. Incolæ Magnæ Britanniae Septentrionales præcipue, etiamque Walliæ & Hyberniæ ex hujus Farina faciunt panes & placentalas. Amylum ex hujus semine paratum in cibis estimatur, & Wallis Lunnery, Anglis autem Flunnery. *Gal. Lunnery. G. Et. B. Item dicitur.* Cerevisia quoque paratur *Vires.* Temperata est qualitate, desiccatur medicenter, digerit & astringit, R. H. Crudum sacculo inditur, qui ventri optime calfactus imponitur ad dolores Colicos & Uterinos leniendos.

A. 2. Avena nigra, *Ind. Med.* xvi. *Coom.* 746. *Raii Hist.* ii. 1253. *Synop.* iii. 389. *Aer. Pin.* 13. *J. B.* ii. 432. *Chab.* 176. *C. B. Pin.* 23. *Theat.* 472. *Tourn. Inst.* 514. *Elem. Bot.* 415. *Boerb. Ind. A.* ii. 161. *Hist. Oxon.* iii. 209. *Buxb.* 35. Avena semine nigro, *Rupp. Flor. Jen.* 244. A. Black Oats. *Gal. Avoine noir. G. Schwarze Haber. B. Swarte Haaver.* In agris seritur pro usu præcipue eorum.

A. 3. Ægilops, *Offic.* Ægilops bromoides,

Ger. Emac. 77. *Mer. Pin.* 13. Ægilops bromoides Belgarum, *Park. Theat.* 1148. *Poyt. Erit.* 3. Ægilops quibusdam aristis recurvis, sive Avena pilosa, *J. B.* ii. 433. *Raii Hist.* ii. 1254. *Synop.* iii. 389. Festuca utriculis lanugine flavescens, *C. B. Pin.* 10. Festuca dumetorum utriculis lanugine flavescens: Ægilops Diolcoridis, *C. B. Theat.* 149. Avena pilosa: Ægilops aristis recurvis quorundam, *Chab.* 176. Avena sylvestris *Buxb.* 35. Avena sylvestris pilosa aristis recurvis, *Hist. Oxon.* iii. 209. *Boerb. Ind. A.* ii. 161. Gramen Avenaceum utriculis lanugine flavescens, *Tourn. Inst.* 525. A. Wild Oats. *Gal. Avoine sole, batarde, Aveneron. G. Wilder oder tauber Haber. B. Wilde en doove Haaver.* Inter segetes frequens. *Ufu.* Semen. *Vires.* Cum priore convenit viribus.

XIII. De Festuca.

GRamen est paniculatum locustis squamosis & aristatis.

A. 1. Bromus, *Offic.* Bromus sterilis, *Ger.* 69. *Emac.* 76. *Mer. Pin.* 16. Bromus herba sive Avena sterilis, *Park. Theat.* 1147. Ægilops, *Chab.* 177. Ægilops Matthioli forte, *J. B.* ii. 439. Festuca avenacea sterilis, elatior, seu Bromos Dioscoridis, *C. B. Pin.* 9. *Theat.* 146. *Raii Hist.* ii. 1289. *Synop.* iii. 412. *Hist. Oxon.* iii. 212. Festuca & Avena Græca, *Merc. Bot.* i. 35. *Phyt. Brit.* 41. Gramen avenaceum panicula sparsa locustis majoribus & aristatis, *Tourn. Inst.* 526. *Buxb.* 142. Gramen Festucæ sterile elatius, *Tourn. Hist. Plant. Brit.* 91. A. Drank, or Wild Oat-Grass. *Gal. Avoine sauvage. G. Zaul-Haler. B. Wind-haver.* Ad sepes & in agrorum marginibus. Maio mense. *Ufu.* Herba. *Vires.* Exficacioram vim habet, gravem oris halitum emendat, *Diosc.* Contra vermes infantum radicis decoctum commendat *Tragus, Buxb.*

A. 2. Festuca, *Offic.* Festuca Italica, *Ger.* 67. *Emac.* 73. Festuca altera capitulis duris, *C. B. Pin.* 10. Festuca sive Ægilops altera capitulis duris, *C. B. Theat.* 151. Festuca sive Ægilops capitulis duris, *Hist. Oxon.* iii. 212. Festuca sive Ægilops Narbonensis, *Park. Theat.* 1148. Gramen sive Festuca altera capitulis duris, *Bot. Monop.* 122. A. Italian Drank. *Gal. Fétu. G. Serpen-Twacht. B. Gebaarde erwene, draevig. (Ben onkruid, dat de Gerst doet stercken).* In Italia, Gallia Narbonensi,

nens, &c. vulgatissima. *Ufu.* Semen. *Vires.* Exsiccat adstringendo citra calefactionem multam.

Suff. Gras. B. Hanevoet-Gras. In arvis & vineis locisque arenosis. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum Gramine Canino viribus pollet.

XIV. De Gramine Dactyloide.

A Spicis velut in digitos explicatis, non tantum nomen accipit, sed à reliquis distinguitur.

A. 1. Gramen Mannæ, *Offic.* Gramen mannæ esculentum, *Ger.* 25. *Emac.* 27. Gramen dactylon esculentum, *C. B. Pin.* 8. *Theat.* 118. *Hist. Oxon.* iii. 184. Ischæmon sativum, sive Gramen mannæ esculentum, *Park. Theat.* 1178. Graminis genus, Dens Caninus tertius, Gramen mannæ, *Cbab.* 179. Gramen genus Dens Caninus tertius, sive Gramen primum, vel Galli crus, *F. B.* ii. 444. A. Manna Græs, *Russia Seed.* Gal. Gramen de Manne. G. Manna Græs. B. Manna-Gras. In Germania, Polonia, &c. feritur. *Ufu.* Semina, quæ parva sunt, oblonga, pellucida, coloris albi, saporis exigui; decorticata esse videntur instar Oryzæ. *Vires.* Oryzæ qualitates habet, mediocriter ventrem adstringit, mammarum durities solvit; in cibis mediocriter alit, *Matth.* Admirandarum virium esse dicuntur ad Rachitidem puerorum perfanandam. Vide D. Marlow observationes de seminibus Russicis.

Cujusnam autem plantæ semina sint, inter eruditos hujus seculi non convenit, nonnullis Palma cujusdam Sago cognatæ picem granulatam esse existimantibus, aliis Graminis Mannæ semina; cum quibus & ego consentio, atque idcirco ea sic collocavi & denominavi: qua in sententia valdè confirmatus non ita pridem fui ab ingeniosissimo viro D. Joanne Pbilippo Ereynio, M. D. cui in peregrinatione sua Anglicana cum Erantriæ me benevolè inviseret, ea ostendi.

A. 2. Gramen dactylon, *Offic.* Dactylon folio arundinaceo majus, *C. B. Pin.* 7. *Theat.* 112. Dactylon radice repente sive Officinatum, *Tourn. Inst.* 510. Gramen dactyloides radice repente, *Ger. Emac.* 28. Gramen repens cum paniculis graminis Mannæ, *F. B.* ii. 459. *Raii Hist.* ii. 1271. *Synop.* iii. 399. Gramen repens cum paniculis graminis Mannæ; Gramen dactyloides multis, *Cbab.* 199. Gramen Canarium Ischæmi paniculis, *Park. Theat.* 1178. Gramen dactylon repens sive Canarium Ischæmi paniculis, *Hist. Oxon.* iii. Gramen legitimum Clusii, *Cod. Med.* Ivi. *Elem. Bot.* 418. *Tourn. Mat. Med.* 101. A. Cock-foot Græs. Gal. Gramen de Pié de Coq. G. Hahn

XV. De Lolio.

S Pica strigosa, compressa, grans cum glumis utrinque ad scapum in eodem plano sitis à reliquis differt, *R. Synop.* p. 181.

A. 1. Lolium, *Offic.* Lolium album, *Ger.* 71. *Emac.* 78. *Raii Hist.* ii. 1262. *Synop.* iii. 395. *Park. Theat.* 1145. *Hist. Oxon.* iii. 181. *Merc. Bot.* 48. *Pbyt. Brit.* 69. *Mer. Pin.* 73. Lolium verum, *Boerb. Ind. A.* ii. 157. Lolium Gramineum spicatum, caput tentans, *F. B.* ii. 437. Lolium Phœnix, gramen Loliaceum, *Cbab.* 187. Gramen Loliaceum spicæ longiore, *C. B. Pin.* 5. *Rupp. Flor. Jen.* 245. *Burb.* 146. *Elem. Bot.* 418. *Tourn. Inst.* 516. Gramen Loliaceum spicæ longiore, seu Lolium Dioscoridis, *C. B. Theat.* 121. A. Darnel. Gal. Zizanie, *Yraye.* G. Trefpen oder Lutsh. B. Dolik. Inter segetes. *Ufu.* Semen. *Vires.* Calfacit & siccat, attenuat, resolvit, abstergit, *R. H.* p. 1263.

A. 2. Phœnix, *Offic.* Lolio similis, *F. B.* ii. 436. Lolium rubrum, *Ger.* 71. *Emac.* 78. *Merc. Bot.* 48. *Pbyt. Brit.* 69. *Mer. Pin.* 73. Lolium rubrum sive Phœnix, *Park. Theat.* 1145. Gramen Loliaceum angustiore folio & spica, Phœnix Dioscoridis, *C. B. Pin.* 9. *Theat.* 128. Gramen Loliaceum folio & spica angustiore, *Tourn. Inst.* 516. *Hist. Oxon.* iii. 182. *Boerb. Ind. A.* ii. 157. *Elem. Bot.* 418. *Burb.* 146. *Raii Hist.* ii. 1263. *Synop.* iii. 395. *Rupp. Flor. Jen.* 245. A. Ray Græs, *Darnel Græs.* Gal. Yraye de rat, ou Yraye sauvage. G. Månse Gerste. B. Muiße-kruit. Ad vias & in pascuis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Siccat & adstringit, alvum mensisque fistit, urinam infrænat. Locis nonnullis pro junentorum pabulo feritur.

XVI. De Gramine.

R Adice repente, geniculata, spicâ triticeâ à reliquis facile distinguitur.

A. Gramen, *Offic.* Gramen caninum, *Ger.* 22. *Emac.* 23. *Mer. Pin.* 50. Gramen caninum vulgatius, *Park. Theat.* 1173. *Hist. Oxon.* iii. 178. Gramen caninum vulgare, *Merc. Bot.* i. 38. *Pbyt. Brit.* 51. Gramen caninum arvense seu

seu Gramen Dioscoridis, *C. B. Pin.* 1. *Theat.* 7. *Elem. Bot.* 417. Gramen caninum spicæ triticeæ aliquatenus simile, *Raii Meth. Gram.* 171. *Boerb. Ind. A.* ii. 155. Gramen spica triticea repens vulgare caninum dictum, *Raii Synop.* iii. 390. Gramen repens Officinarum, *Chab.* 181. Gramen repens Officinarum fortè, spicæ triticeæ aliquatenus simile, *J. B.* ii. 457. *Raii Hist.* ii. 1255. Gramen Loliaceum radice repente sive Gramen Officinarum, *Tourn. Inst.* 516. *Rupp. Flor. Jen.* 245. *Buxb.* 145. *A. Quick-grass.* Gal. *Dent de Chien.* G. *Quick-gras.* B. *Gras.* In agris & hortis. *Ufu.* Radix *Vires.* Refrigerat & siccatur, aperit, subaltringit, substantiæ est tenuis ac penetrativæ, *Schrod.*

XVII. De Alopecuro.

A Spica molli sericeâ, caudam vulpinam referente, dicta sunt hæc gramina, R. *Meth. Gram.* p. 173.

A. Alopecuros, *Offic. Ger.* 81. *Emac.* 87. Alopecuros genuina, *Park. Theat.* 1166. *Hist. Oxon.* iii. 191. Gramen Alopecuros spica brevi, *J. B.* ii. 474. *Chab.* 186. *Raii Hist.* ii. 1265. Gramen Alopecuroides spica rotundiore, *C. B. Pin.* 4. *Theat.* 56. *Boerb. Ind. A.* ii. 159. *Elem. Bot.* 418. Gramen spicatum tomentosum longissimis aristis donatum, *Tourn. Inst.* 517. *A. Fox Tail.* Gal. *Herbe de Queue de renard.* G. *Vossenstert.* B. *Vossenstaarten-gras.* In Gallia & Italia reperitur. *Ufu.* Herba.

XVIII. De Arundine.

Planta est in culmiferis maxima, paniculâ lanuginosa aquosis gaudens, R. *Synop.* p. 185.

A. 1. Arundo, *Offic. Arundo vallatoria, Ger.* 32. *Emac.* 36. *Raii Hist.* ii. 1275. *Synop.* iii. 401. *Mer. Pin.* 11. Arundo vulgaris palustris, *J. B.* ii. 485. *Hist. Oxon.* iii. 218. Arundo vulgaris vallatoria, *Merc. Bot.* i. 21. *Pbyt. Brit.* 11. Arundo vulgaris sive phragmites Dioscoridis, *C. B. Pin.* 17. *Theat.* 269. *Tourn. Inst.* 526. *Elem. Bot.* 418. *Boerb. Ind. A.* ii. 161. *Dill. Cat. Cist.* 175. *Rupp. Flor. Jen.* 155. *Buxb.* 27. Harundo vulgaris sive vallatoria, *Park. Theat.* 1208. Arundo, Harundo, Calamus, *Chab.* 193. *A. Common Reed.* Gal. *Canne.* G. gemein *Rehr.* B. Gemein *Riet.* In aquosis. *Ufu.* Radix. *Vi-*

res. Urinam & Menses ciet. Ischuriæ succurrit, *Matth.*

A. 2. Arundo scriptoria, *Offic. Ger.* 34. *Emac.* 37. *J. B.* ii. 487. *Raii Hist.* ii. 1276. *Hist. Oxon.* iii. 219. Arundo scriptoria atrobens, *C. B. Pin.* 17. *Theat.* 273. *Tourn. Inst.* 526. Harundo minor sive Elegia, *Park. Theat.* 1211. *A. Writing Reed.* Gal. *Canne, Roseau à écrire.* G. *Schreib - Rehr.* B. *Schryff-Riet.* In locis humidis Græciæ, Italiæ, &c. *Ufu.* Calamus.

A. 3. Arundo donax, *Offic. Park. Theat.* 1208. Arundo Cypria, *Ger.* 32. *Emac.* 36. Arundo sativa seu Donax Dioscoridis, *Raii Hist.* ii. 1275. *C. B. Pin.* 17. *Tourn. Inst.* 526. *Elem. Bot.* 419. *Hist. Oxon.* iii. 219. *Boerb. Ind. A.* ii. 162. *C. B. Theat.* 271. Arundo maxima & hortensis, *J. B.* ii. 485. *Chab.* 193. *A. The Great Reed.* Gal. *Grand Roseau des Jardins.* G. *Enperisch Rehr.* B. *Cyperise-Riet.* In Italia, Hispania, &c. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum Arundine vallatoria viribus convenit, *Diosc.*

A. 4. Arundo Tabaxifera, *Offic. Arundo Mambu, Pinjon. Mant. Arom.* 186. *Raii Hist.* ii. 1315. Arundo Indica maxima arborea cortice spinoso Hermannii, *Syen. in not. Hort. Mal. C. Comm. Flo. Mal.* 36. Arundo arbor Tabaxifera, *C. B. Theat.* 285. Arundo arbor in qua humor lacteus gignitur, qui Tabaxir Avicennæ & Arabibus dicitur, *C. B. Pin.* 18. *Hist. Oxon.* iii. 219. Arundo arborea Mambu vel Bambu dicta, *Pluk. Almag.* 53. Canna ingens Mambu vel Bambu dicta, *Park. Theat.* 1630. Tabaxir sive Mambu arbor, *J. B.* i. 222. Mambu arbor Tabaxir Garciae & Acoftæ, *Chab.* 67. Bambu & Bambæ, *Nienbov. Leg.* 91. *Ily, Hort. Mal.* i. 25. *Tab.* 16. *A. The Bambu Canne.* Gal. *Canne, ou Roseau des Indes.* G. *Bambus Rehr.* B. *Bambut-Riet.* In Malabar crescit. *Ufu.* Tabaxir. *Vires.* Propter vim insignem medicamentosam magni fit, & ab Arabibus, &c. avidè coëmitur.

A. 5. Gramen Arundinaceum, *Offic. Gramen dumetorum paniculâ acerosâ, semine papposo, Raii Hist.* ii. 1287. Gramen Arundinaceum paniculâ spadiceâ molli majus, *C. B. Pin.* 7. *Theat.* 95. *Raii Synop.* iii. 401. *J. Schenc. Agr. Prod.* 21. *Tab.* 5. *Agrost.* 122. Gramen paniculatum arundinaceum paniculâ densâ spadiceâ, *Tourn. Inst.* 523. Gramen tomentosum Arundinaceum, *Ger. Emac.* 9. Gramen spicâ candidâ & serici modo lucens, *J. B.* ii. 476. Gramen pulmosum Lobellii, spicâ candidâ & serici modo lucens, *Chab.*

186. Calamogrostis sive Gramen tomentosum, *Park. Theat.* 1182. Arundo sylvatica elatior paniculâ molli & ferici modo lucenti, *Hist. Oxon.* iii. 218. A. *Reed Grass.* Gal. *Gramen panaché.* G. *Ried-Gras.* B. *Ried-gras.* In sylvis humidis. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum Arundine viribus convenit.

XIX. De Calamo Saccharifero.

Medius inter Miliaceas, atque Arundinaceas plantas videtur Saccharatus calamus, R. H. p. 1278.

A. 1. Arundo Saccharina, *J. B.* ii. 531 *Chab.* 194. *Ger.* 35. *Emac.* 38. *Raii Hist.* ii. 1278. Arundo Saccharifera, *C. B. Pin.* 18. *Theat.* 193. *Boerb. Ind.* A. ii. 162. *Hist. Oxon.* iii. 220. *Sloan. Cat. Fam.* 31. *Hist.* i. 108. *Tab.* 66. *Hern.* Harundo Saccharifera, *Park. Theat.* 1210. Canna Saccharifera, *Ogilb. Chin.* i. 228. Arundo Viba Brasiliensibus dicta, *Pis.* (1648.) *Tacomaree* sive Arundo Saccharifera, *Ejuid.* (1658.) *Vubæ & Tacomaree* Brasiliensibus, *Marcg.* 82. A. *The Sugar Cane.* Gal. *Canne de Sucre, & Rojeau sucré, Cannamelle.* G. *Zucker-Rohr.* B. *Suiker-riet.* Sponte oritur in utraque India. E succo hujus plantæ conficitur Saccharum album & rubrum. *Offic.* A. *White and Brown Sugar.* Gal. *Sucre blanc & rouge.* G. *Weißer und Brauner Zucker.* B. *Witte en bruine Suiker.* De modo ejus conficiendi videlicet R. H. Saccharum cantum, candum, & crystallinum album, *Offic.* A. *White Sugar-candy.* Gal. *Sucre Candi blanc.* G. *Weißer Zuckerkandy.* B. *Witte Candy-Suiker.* Et Saccharum cantum & candum rubrum, *Offic.* A. *Brown Sugar-candy.* Gal. *Sucre Candi rouge.* G. *Brauner Zuckerkandy.* B. *Bruyne Candy-Suiker.* Est Saccharum depuratum candifando in crystallinam formam s. a. redactum, ad modum quo Salia crystallifari solent. *Vires.* Sacchari facultates & usus in cibo & medicina, quin & præparationum modi adeo numerosi sunt, ut singulos recensere & accuratius expendere vel justum volumen requireret, *C. B.* Vide *J. Raubini Histor. Plant. Tom. 2. p. 536, 537.* Item. *J. Raii Hist. Plant. Lib. 22. p. 1278, 1279.* Vide etiam *Ligonem in Histor. Barbud. & Hugbesum in American. Med.*

A. 2. Arundo farcta atro-rubens, *Offic.* Arundo farcta maxima atro-rubens, *C. B. Pin.* 17. *Theat.* 274. *Raii Hist.* ii. 1286. *Hist. Oxon.* iii. 220. Arundo nastos sive farcta

crassa & major, *J. B.* ii. 487. Arundo nastos sive farcta, crassa & major: Calamus Toxicus *Theophrasti, Chab.* 193. Arundo farcta decima, *Park. Theat.* 1210. Nastos Clusii, *Ger.* 34. *Emac.* 37. A. *The Walking Cane.* Gal. *Canne.* G. *Espanisch-Rohr.* B. *Spaanse-Riet.* Ex India & Syria adfertur.

A. 3. Arundo farcta flava, *Offic.* C. B. *Pin.* 17. *Theat.* 277. *Raii Hist.* ii. 1277. *Hist. Oxon.* iii. 221. Arundo farcta, *Ger.* 33. *Emac.* 37. Arundo farcta nona, *Park. Theat.* 1210. Arundo nastos sive farcta, seu toxica, & gracilis plicatilis, *J. B.* ii. 487. Arundo nastos, seu farcta, sive toxica gracilis & plicatilis Indica, *Chab.* 193. A. *The Dart Weed.* Gal. *Canne pour darder.* G. *Wesil-Rohr.* B. *Pylriedt.* Ex Syria adfertur.

A. 4. Arundo farcta Indica, *Offic.* Arundo farcta Indiæ Orientalis Sanguinem Draconis manans, *Hist. Oxon.* iii. 220. *Raii Hist.* iii. 615. A. *The Dragons Blood Cane.* Gal. *Canne, ou Rojeau de Sang de Dragon.* G. *Drachen-Blut-Rohr.* B. *Drakenbloed-Riedt.* In India Orientali crescit. *Ufu.* Succus è fructu A. *Dragons Blood in Drops.* Gal. *Sang de Dragon.* G. *Drachen-Blut.* B. *Drakenbloed.* dicta.

Modus rubram materiam colligendi est, fructum in aqua calida macerare, donec materia illa rubra in fundo vasis subsidat: unde aqua aut evaporata, aut effusa, concretus ex fundo vasis colligitur. Ecce rubra materia ea est, ex qua fit *Vermix*, qua Cistæ & Pyxides *Chinienses* obduci solent, *Hist. Oxon.*

A. 5. Calamus odoratus, *Offic.* Calamus aromaticus, *Chab.* 199. Calamus aromaticus verus quibusdam, *J. B.* ii. 528. Calamus aromaticus Syriacus, *C. B. Pin.* 17. *Theat.* 255. Calamus aromaticus Matthioli, *Park. Theat.* 138. Arundo Syriaca aromatica foliis ex adverso fitis, *Hist. Oxon.* iii. 221. Calamus odoratus, *Camel Syllab.* 22. A. *Aromatick Reed.* Gal. *Calamus aromatique, Rojeau odorant.* G. *Aromatisch Rohr.* B. *Aromatise Riedt.* In India oritur. In Officinis nostris Anglicanis nunquam occurrit.

SECTIO VIGESIMA SEPTIMA.

De Herbis anomalis seu incertæ sedis.

Hæ sunt vel

{	Aquaticæ, floribus perfectis seu bracteatis, foliis angulosis, fructu magno muricato: <i>Tribulus aquaticus.</i>
	Terrestres, foliosæ, quibus
{	Siliquæ breves, quadrangulæ, erectæ: <i>Sesamum.</i>
	Florum folia rictum quodammodo exprimentia, thyrsus oblongus; vascula seminalia oblonga, Cardui æmula planta, facie externa: <i>Acanthus.</i>

I. De *Tribulo aquatico.*

Foliis angulosis, fructu magno, muricato, & loco natali à reliquis differt.

A. *Tribulus aquaticus*, *Offic. Ger.* 676. *Emac.* 374. *C. B. Pin.* 194. *J. B.* iii. 775. *Cbab.* 562. *Raii Hist.* ii. 1321. *Tribulus aquaticus major*, *Park. Theat.* 1248. *Hist. Oxon.* iii. 619. *Tribuloides Tournefortii*, *Rupp. Flor. Fen.* 49. *Tribuloides vulgare aquis innascens*, *Tourn. Inst.* 655. A. *Water Caltrop.* *Gal. Tribule aquatique*, *Macre*, *Saligot*, *Cornuelle*, *Carniole*. G. *Wasernuß*. B. *Waternoot*. In aquis. Junio floret. *Ufu.* Nuces, Herba. *Vires.* Nuces dum recentes sunt, calculi juvant. Herba refrigerat & inspissat, inflammationes sedat, ulcera oris & gingivas sanat.

II. De *Stratiote.*

Non innatat *Aizoi* arborescentis foliis, pro radice tenuissima fibrarum filamenta in aquas æmittens; Flores nulli vel nondum observati, *R. Meth. A.* p. 129.

A. *Stratiotes*, *Offic.* *Stratiotes Ægyptia*, *J. B.* iii. 787. *Raii Hist.* ii. 1384. *Hist. Oxon.* iii. 619. *Stratiotes Ægyptia Dioscoridis*, *Vestling. Obs.* 45. *Stratiotes Ægyptia*, *Stratiotes Antiquorum*, *Cbab.* 567. *Stratiotes aquatica*

vera *Dioscoridis*, & *Ægyptiaca*, *Park. Theat.* 1249. *Lenticula palustris Ægyptiaca*, sive *Stratiotes aquatica foliis Sedo* majore latioribus, *C. B. Pin.* 362. *Hayhalem elmaovi*, i. e. *Stratiotes*, *Alpin. Ægypt.* 108. A. *Water Seagreen*. *Gal. Stratiotes d'eau*. G. *Wasfer Eccegrün*. B. *Water Zee groen*. In Nilo oritur. *Ufu.* Folia. *Vires.* Refrigerat, Sanguinem sistit, inflammationes sedat.

III. De *Leontopetalo.*

HUIC radix tuberosa, Flores *Ranunculi*, stellati, pentapetali, *R. Meth. A.* p. 129. A. 1. *Leontopetalon*, *Offic. Ger.* 182. *Emac.* 236. *C. B. Pin.* 324. *Boerb. Ind. A.* 208. *Cbab.* 489. *Raii Hist.* ii. 1326. *Hist. Oxon.* ii. 285. *Park. Theat.* 682. *Leontopetalon quorundam*, *J. B.* iii. 489. *Leontopetalon foliis costæ ramosæ innascentibus*, *Tourn. Corol.* 49. A. *Black Turnep*. *Gal. Patte de Lion*. G. *Schwarze Kiebe*. B. *Leeuwen-bladt*. In Apulia nascitur. Serius floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Serpentium ictibus auxiliatur, *Diosc.* Digerendi facultatem & exsiccandi exalefaciendique possidet, *Galen.*

A. 2. *Chrysozonum*, *Offic. Park. Theat.* 683. *Raii Hist.* ii. 1326. *Hist. Oxon.* ii. 285. *Chrysozonum Dioscoridis quibusdam*, *J. B.* iii. 489. *Cbab.* 486. *Chrysozono di Dioscoride*, *Pon. Ital. Bald.* 141. *Leontopetalo affinis foliis Quernis*, *C. B. Pin.* 324. *Leontopetalon foliis costæ simplicis innascentibus*, *Tourn. Coroll.* 49. A. *Red Turnep*. *Gal. Patte de Lyon rouge*. G. *Roth-Kiebe*. B. *Rode Leeuwen-bladt*. In Syria oritur. *Ufu.* Radix. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

IV. De *Sesamo.*

NOTÆ sunt, siliquæ breves, quadrangulæ, erectæ.

A. *Sesamum*, *Offic. J. B.* ii. 896. *C. B. Pin.* 27. *Raii Hist.* ii. 1327. *J. Commel. Flo. Mal.* 243. *Vestling. Obs.* 36. *Hist. Oxon.* ii. 282. *Park. Theat.* 254. *Sesamum vel Sifamum*, *Cbab.* 284. *Ger.* 1054. *Emac.* 1232. *Sesamum semine fusco & albo*, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 559. *Sesamum sempem*, *Alpin. Ægypt.* 98. *Digitalis Orientalis Sesam dicta*, *Tourn. Inst.* 164. *Elem. Bot.* 135. *Sesamum congenitibus Gangya*, *Lusitanis Girgim*,

lim, *Mareg* 21. Gangila sive Sesamum Africanum, *Pison*. 111. Schit-Elu, *Hort. Mal.* ix. 105. *Tub.* liv. Tala, *Herm. Mut. Zeyl.* 58. A. Oily Purging Grain. Gal. *Jujeoline.* G. *Glachs-detter.* B. *Vlas-dotter.* *Ufu.* Semen. *Vires.* Calfacit, modice humectat, emollit, pargoricum, viscosum, pingue, adeoque & emplaticum est; Nervorum duritiem illitu discutit, Colicis doloribus medetur, *Schrod.* Vide etiam *Hoffmannum in Schroder.*

V. De Persicaria Siliquosa.

Caulis flavicans, pellucidus; folia Mercurialis; flores flavi, penduli, calcari donati; siliquæ brevæ per maturitatem dissilientes, & semina projicientes.

A. Persicaria siliquosa, *Offic. Ger* 361. *Emac.* 446. *Raii Hist.* ii. 1328. *Merc. Bot.* ii. 28. *Phyt. Brit.* 90. *Aler. Lin.* 92. Balsamina lutea, sive Noli me tangere, C. B. *Pin.* 306. *Tourn. Inst.* 419. *Elem. Bot.* 332. *Boerb. Ind. A.* 320. *Raii Synop.* iii. 316. Balsamina, Herba impatiens, seu Noli me tangere, Floris petalo luteo, *Hist. Oxon.* ii. 282. Noli me tangere, *J. B.* ii. 908. *Chab.* 287. Mercurialis sylvestris, Noli me tangere dicta, sive Persicaria siliquosa, *Parkinson. Theat.* 296. A. *Quick-in-band*, *Touch-me-not.* Gal. *Balsamine sauvage.* G. *Wild Balsam-Kraut.* B. *Wild Balsam-kruid*, *Kruidje roer my niet.* In hortis reperitur. *Ufu.* Herba. *Vires.* Vi diuretica in ligni pollet, ut Diabetem inducat. Facultate fertur esse perniciosâ & deleteria, *Dod.*

VI. De Hypocoo.

Cujus notæ, Folia tenuiter dissecta; Siliquæ longæ, planæ, articulatae, in singulis internodiis singula semina longiuscula continentis, R. *Meth. A.* p. 129.

A. 1. Hypocoon, *Offic. C. B. Pin.* 172. *Chab.* 285. Hypocoon siliquosum, *J. B.* ii. 899. *Elem. Bot.* 197. Hypocoon siliquis erectis, articulatis, incurvis, *Hist. Oxon.* ii. 579. Hypocoon legitimum Clusii, *Park. Theat.* 371. *Raii Hist.* ii. 1328. Hypocoon latiore folio, *Tourn. Inst.* 230. *Boerb. Ind. A.* 307. Cuminum corniculatum, sive Hypocoon Clusii, *Ger.* 509. *Emac.* 1067. G. *Horned Wild Cumin.* Gal. *Cumin sauvage cornu.* G. *Wilder Horn-Kummel.* B. *Hoornagtige wilde Comyn.* In

Gallia Narbonensi sponte oritur. Maio floret. *Ufu.* Herba, succus. *Vires.* Natura eadem quæ Papaveris succo, *Diosc.* Ejus succus instar Opii somnum inducit, *D. Herm.*

A. 2. Cuminum siliquosum, *Offic. Ger.* 908. *Emac.* 1067. Hypocoi altera species, C. B. *Pin.* 172. Hypocoon alterum, *Parkinson. Theat.* 372. *Raii Hist.* ii. 1328. Hypocoon siliquis propendentibus, non articulatis, bivalvibus, incurvis, *Hist. Oxon.* ii. 579. Hypocoon tenuiore folio, *Tourn. Inst.* 230. *Elem. Bot.* 197. A. *Codded Wild Cumin.* Gal. *Cumin sauvage qui a poussé des Cosses.* G. *Eschotichter Wilder Kummel.* B. *Hypocoon.* In Hispania reperitur. Maio floret. *Ufu.* Herba. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

VII. De Epimedio.

Cujus notæ sunt, Cauliculi in ternos ramulos, ramuli in ternos pediculos folia sustinentes, Hederaceorum fere figura divisi; flores tetrapetali geminati, aut potius octopetali; siliquæ bivalves, tenues; semina compressa rotunda, *Raii. Method.* A. pag. 129.

A. Epimedium, *Offic. Ger.* 389. *Emac.* 480. *Raii Hist.* ii. 1330. C. B. *Pin.* 323. *Hist. Oxon.* ii. 196. *Park. Theat.* 1365. *Tourn. Inst.* 232. *Elem. Bot.* 199. *Boerb. Ind. A.* 307. Epimedium quorundam, *J. B.* ii. 395. Epimedium quorundam floribus purpureis cum apicibus luteis, *Chab.* 165. A. *Barren-wort.* Gal. *Chapeau d'Evêque.* G. *Bischoffs-Hut.* B. *Epimedium.* In hortis apud nos reperitur. *Ufu.* Radix, folia. *Vires.* Utraque conceptum adimit.

VIII. De Tribulo Terrestris.

Folia huic Lenticulæ aut Ciceris; flores pentapetali; fructus muricati, è quinque velut triangularibus partibus compositi, quarum cuspides in centro concurrunt, reliqui anguli in longam & acutam spinam exeunt, R. *Meth. A.* p. 130.

A. Tribulus terrestris, *Offic. Ger.* 1066. *Emac.* 1246. *Park. Theat.* 1097. *Raii Hist.* ii. 1344. *J. B.* ii. 352. *Chab.* 156. Tribulus terrestris Ciceris folio, fructu aculeato, C. B. *Pin.* 350. *Boerb. Ind. A.* 298. *Elem. Bot.* 232. Tribulus terrestris Ciceris folio, seminum integumento aculeato, *Hist. Oxon.* ii. 102. A. *Caltraps.* Gal. *Tribule.* G. *Burket-Dorn.* B.

Stœkende Aart-Noten. In Italia reperitur. Julio floret. *Ufu.* Herba, semen. *Vires.* Refrigerat, inspissat; inflammationes juvat; ulcera oris putredinesque gingivarum sanat. Semen contra venena commendatur; istos à serpentibus recreat.

CLASSIS TERTIA,

SEU

DENDROLOGIA.

SECTIO PRIM A.

De Arboribus caudice simplici non ramoso.

I. De Palma.

NOtae sunt, Folia striata & velut arundinacea; flores tripetali. R. H. p. 1352.

A. 1. Palma, *Ger.* 1333. *Emac.* 1517. *J.* B. i. 351. *Chab.* 26. *Raii Hist.* ii. 1352. *Ind. Med.* lxxxvii. Palma vulgaris, *Park. Theat.* 1545. Palma major, *C. B. Pin.* 506. Dactylus, *Mont. Exot.* 18. *Boerb. Ind. A.* ii. 169. *J. Comm. Hort. Amst.* 260. *Herm. Cat.* 472. Palma dactylifera major vulgo, *Herm. Par. Bat. Prod.* 366. Palma dactylifera, seu Dactylus vulgo, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 412. Palma dactylifera major vulgaris, *Jonsf. Dendr.* 138. *Sloan. Cat. Fam.* 174. *Hist.* ii. 111. Indis Mahaindi, *Herm. Mus. Zeyl.* 69. A. *The Palm or Date-tree.* Gal. *Palmier, Dattier.* G. *Dattel-Baum.* B. *Dadelboom.* In Ægypto, & aliis locis fervidis nascitur. *Ufu.* Fructus oblongo-rotunda glandium magnitudine & forma, sed majores, includentes sub pellicula fulva ac tenui pulpam saporis subdulcis & visceridi, & sub hac nucleum, durum, per longitudinem sulco notatum. Dactylus, *Offic. Plum. Nov. Gen.* 2. Tab. 1. A. *Dates.* Gal. *Dattes.* G. *Datteln.* B. *Dadelen.* Eligendi magni, fulvi, parum rugosi, molles, pleni, carnosissimi,

carne subdura ad nucleum candicante, ad corticem rubescente, sapore vinoso. *Vires.* Calfaciunt, subastringunt; asperitatem faucium leniunt; foetum in utero roborant; fluxus ventris sistunt; vitiiis renum ac vesicæ succurrunt, *Schrod.*

A. 2. Palma oleosa, *Offic.* Palma oleosa ex cuius fructu, &c. *Ind. Med.* lxxxviii. Palma foliorum pediculis, fructu pruniformi, luteo, oleoso, *Cat. Jamaic.* 175. *Hist.* ii. 113. *Raii Dendr.* 1. Palma major dactylifera & vinifera Guineensis, *Jonsf. Dendr.* 139. Arbor exotica fructu Dactylis simili, *C. B. Pin.* 508. Palma Guineæ, *J. B.* i. 369. Nucula Indica racemosa, *Ger. Emac.* 1554. *Park. Theat.* 1596. A. *The Palm-Oiltree.* Gal. *Palmier de Guinée.* G. *Palm oder Oehl Baum.* B. *Guineese Dadelboom.* In Guinea spontanea crescit. *Ufu.* Oleum seu potius unguentum crassum Aurantii coloris, odore suavi, ex hoc fructu confectum ad hunc modum: Nempe carni è nucleis avulsæ adjiciunt aquæ ferventis bonam partem; deinde jubent ut pulpa in lebetæ diu agitetur commisceaturque exactè super ignem; deinde remotum ab igne lebetem tandiu stare sinunt, donec amurca omnis in fundum subsederit; tandem oleum aquæ supernatans cochleari excipiunt: quo exhausto, aqua fervente iterum effusâ operationem repetunt. Eligendum est recens, non rancidum, coloris Aurantii, odoris suavis, consistentiæ buryri. *Vires.* Extrinsecus anodynum est; Nervos confortat; dolores podagricos mitigat; lassitudines juvat; contractiones relaxat.

A. 3. Coccus, *Offic.* Nieremberg. 296. Palma Indica nucifera Coccys dicta, *Raii Hist.* ii. 1356. Palma nucifera Indica major, *Jonsf. Dendr.* 145. Palma Indica coccifera angulosa, *C. B. Pin.* 508. *C. Comm. Flor. Mal.* 197. *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 472. *Pluk. Almag.* 275. *Boerb. Ind. A.* ii. 170. *Herm. Parad. Bat. Prod.* 361. *Breyn. Prod.* ii. 80. Palma nucifera arbor, *J. B.* i. 375. Palma Indica nucifera, *Chab.* 27. Palma coccifera, seu Nux Indica, Indis Lubi, *Camel. Syllab.* 43. Palma major coccifera, *H. Beaum.* 33. Palma sive Nux Indica vulgaris ferens coccus, *Park. Theat.* 1596. Nux Indica arbor, *Ger.* 1338. *Emac.* 1522. Nux Indica & Cocci vocata arbor, *Herm.* 71. Cocceira Indica, *Pis.* 63. (ed. 1648.) Inaja Guacuiba, vulgò Coccus, *ejusd.* 130. (1658.) Inaja-guacuiba, cujus fructus Inaja-guaca, *Marq.* 138. Tenga, *Hort. Mal.* i. p. 1. Tab. 1, 2, 3, 4. Polgaha, *Herm. Mus. Zeyl.* 50. A. *The Coco or Cocker-Nut-tree.* Gal. *Arbre de noix de Cocos.* G. *Coco*

G. Coco oder Creuß-Nuß-Baum. B. Cocos-Boom. Utriusque Indiæ alumna est. *Ufu.* Fructus medulla, liquore arboris Suri dictus, liquor nucleo contentus. *Vires.* Liquorem seu Vinum Suri phthificis mirè conferre aiunt, & valdè opportunum esse urinæ, renumque vitii laborantibus. E nucleis contulis atque expressis lac extorquetur citra ignis operam, lumbricis enecandis utilissimum. Liquor nucleo contentus siti febribusque extinguendis calorique contemperando idoneus est, *R. H.*

A. 4. Coccus de Maldiva, *Offic. Park. Theat.* 1598. Coccus de Maldiva, sive Nux Indica ad venena celebrata, *Chab.* 28. *Raii Hist.* ii. 1359. Palma coccifera figurâ ovali, *C. B. Pin.* 509. Nux Indica ad venena celebris, sive Coccus de Maldiva, *J. B. i.* 384. Tavaccare, sive Nux Medica Maldivensium, *Pis. Mant.* 203. Palma Naldivensis, aliis Maldivensis, *Jonsf. Dendr.* 147. A. *The Maldiva-Nut.* Gal. *Noix de Coccus des Iles Maldives.* G. *Maldivische Cocus-Nuß.* B. *Maldivische Cocos-Noot.* In India Orientali reperitur. *Ufu.* Fructus magnus figurâ ovali, cortice nigro, medullâ candidâ, porosâ, sapore excellenti. *Vires.* Laudatur adversus venena, ad coli dolores, paralytin, epilepsiam, aliove nervorum affectus. Specificam qualitatem promovendi partum difficilem habet.

A. 5. Ebenus Æthiopica, *Offic.* Palma Haira, *Park. Theat.* 1667. Palma Americana spinosa, *C. B. Pin.* 507. *Raii Hist.* ii. 1363. *Pluk. Almag.* 277. *Phytog.* 103. Palma tota spinosa major, fructu pruniformi, *Cat. Fam.* 177. *Sloan. Hist.* ii. 119. Palma Brasiliensis sexea Airi, *Pis.* (ed. 1658.) 129. Palma Portoricensis, spinosissima, vinifera *Hort. Beaum.* 32. Palmæ facie Haira, *J. B. i.* 393. Palma Americana Haira sive Ayri, *Jonsf. Dendr.* 144. A. *The Macoro or Ebony-tree.* Gal. *Ebene.* G. *Eben-Holz / Eben-Baum.* B. *Ebbenhout-Boom.* In America frequenter reperitur. *Ufu.* Lignum nigrum densissimum. *Plukenetio* autem sic describitur: *Hujus arboris lignum marmorî nigro simile, ferri modo in aqua fundum petit.* *Vires.* De viribus Ebeni vide inter Arborea Prunifera.

In priore editione hujus libri duas Ebeni species memini, quarum hodie usus est inter mechanicos. Verum an utraque earum vera & genuina Antiquorum Ebenus sit, adhuc controvertitur. *Dioscorides* duas describit species: *Prima ex Æthiopia desertur, nigra, nullos habens venarum discurfus, scilicet cornus lævitate: cum frangitur densa apparet, mordens gustu, atque*

astringens, &c. Altera ex India, lineis candidis & fulvis intercurrentibus, eademque maculis prædita: ceterum prior bonitate antecedit. *Plinius* in ejus descriptione inquit: *Kara est arbor, quam nullam aliam nisi Palmarum generis decuit.* Unde concludo Plantam, quam hic exhibeo, Ebenam Æthiopicam esse, & illam *Helbigii* Indicam.

Ex quo hæc scripsi, verum Ebenum Indicam à *D. Camello* descriptam inveni: quæ, cum Baccifera sit arbor, in tribu illa inveniet *Lector.*

A. 6. Palma Arecifera, *Ind. Med.* lxxxviii. Palma cujus fructus sessilis Faufel dicitur, *C. B. Pin.* 510. Palma Arecifera, nucleo versicolori, Nuci Moschatae simili, *Parad. Bat. Prod.* 361. *Pluk. Almag.* 275. *Phytog.* Tab. 309. f. 4. *C. Comm. Flor. Mal.* 197. Palma Faufellifera, *Jonsf. Dendr.* 151. Palma Areca sive Faufel dicta, *Hort. Beaum.* 32. Palma Indica minor fructu Areca dicta, vulgaris, *Puwakghaha, Herm. Mus. Zeyl.* 51. Faufel sive Areca Palmæ foliis, *J. B. i.* 389. *Chab.* 29. Nux Faufel sive Pynang, *Bont.* 90. Areca sive Faufel, *Ger.* 1337. *Emac.* 1520. Areca sive Faufel, *Avellana Indiana versicolor, Park. Theat.* 1642. *Raii Hist.* ii. 1363. Areca sive Faufel Indiæ Orientalis, *Act. Philosoph. Lond.* N. 274. p. 930. Caunga, *Hort. Mal.* i. 9. Tab. 5, 6, 7, 8. A. *The Indian or Malabar-Nut.* Gal. *Areque.* G. *Indianische Nuß.* B. *Indiaanse Noot.* In Malabar, aliisque locis Indiæ Orientalis succrescit. *Ufu.* Succus è fructu inspissatus *Terra Japonica,* & *Catechu* Officinis dictus. Est substantia gummosa, indurata, è rufo nigricans, saporis astringentis & austeri, postmodum dulcis & grati, odoris nullus. Duplex est; una purior, degustata leviter in lingua quasi liquefcit: altera vero durior & impurior, adeoque fere nullus usus: quæ fortasse decepit *Schroderum*, ut pro terra habuerit. *Vires.* Astringit, ventriculum roborat, nauseam arceat, appetitum excitat, vomitum juvat, fluxum alvi, mensium, & sanguinis reprimit. De exotico illo medicamento *Terra Japonica,* *Catechu* seu *Caechu* dicto, quod nimirum sit, non convenit inter eruditos: nonnulli, qui pro vera seu genuina terræ specie, ut nomen sonat, illud habent, inter mineralia reponunt. Alii compositum quiddam vitriolicæ naturæ particeps esse existimant. Alii denique, & quidem rectè, vegetabilibus enumerant, pro succo inspissato habentes Quorum opiniones à *Wedelio Ephem. Germ. An.* 2. *Obf.* 128. traduntur. Cæterum *Catechu* isthoc

hoc in aqua communi facile solvitur, eidemque incorporatur, & tincturam rubram communicat, ut alii non pauci succi vegetabiles inspissati, & extracta; à qua filtrando non separatur, ut terræ solent, sed filtrum unà transit; & calcinatione in cineres abit perfectos, quod Terræ non faciunt. Quod autem vitriolicæ naturæ particeps non sit, tria sequentia experimenta abundè evincunt. 1. Quod Sal vitriolicus ab eo nequeat separari. 2. Quod Alkali admixtum nè minimam quidem effervescentiam aut præcipitationem excitat aut producat. 3. Eiusdem solutio vitriolicis quibuscumque additis in Atramentum faciliùt. *Garcias* & sequaces *Lycium Dioscoridiæ* esse volunt; quibus *Clusius* & *Veslingius* se opponunt, quoniam arbores *Lycium* fundentes, & *Catechu* plurimum inter se differunt, tum figurâ, tum magnitudine foliorum & fructuum. Alii succum inspissatum seu extractum fructus illius *Anacardium Occidentalium* dicti esse contendunt, ob nomen, ut videtur affinitatem, siquidem ille *Cajou* & *Catzu* dicitur. Verùm *Cleyerus* Extractum fructus *Acaciæ Orientalis* plantæ *Tamarindo* admodum similis esse affirmat. *Paulus Ammannus* compositum quoddam artificiale esse ait; ingredientia ejus, inquit, sunt Extractum *Glycyrrhizæ Indicæ*, & *Calami Aromatici Indici*, atque *Succus Arecæ*; qui ipsi colorem purpureum conciliat. Tandem *Johannes Otto Helbigius*, simplicium *Indiæ Orientalis* peritissimus, eam educi tradit è fructu quodam parvo, duro, resinoso, astringente, velut in uvis dependente, pediculis longis; qui fructus, inquit, una cum foliis *Belle* & calce per totam *Indiam* masticatur ad os mundandum, estque nihil aliud quàm *Fausel* *Javanis* & *Malais* *Py-nang* dictum, cujus sententiæ & nos subscribimus.

Hinc hi versiculi:

*Quis foliis credat commixta calce tenellis,
Cum fructu hoc Indos veisci, unde ore cruento
Purpureum ejiciunt succum, tam dentibus atris
Horrendum arringunt, & aentibus ore minantur?*

Res istæ, de quibus jam acturi sumus, inquit *Bontius*, adeo familiares sunt apud omnes *Indiæ* populos, ut videamur operam velle perdere, si latius de iis agamus.

Fructus hujus arboris insignis etiam usûs est; à *D. Barbo* *Nux Malabarensis* dictus. Nuce *Moschata*, cui aliàs valde similis, major est, etiam compressus cum umbilico in medio, al-

tera extremitate rotunda. *Vires*. Admirandarum virium est in *Scrophulis* curandis. Sanguinem corrigit, Humores noxios alterat; *Hepar* & *Lienem* emendat; *Facultatem digestivam* restituit; totumque corporis habitum in meliorem mutat.

N. B. 1. Fructus hujus immaturus vertiginem inducit, ac si sumpto vino quis ebrietatem contraxerit.

2. *Pharmacopœa* nostrates *Londinenses* *Terræ Japonicæ* nomine Extractum ipsum prout ad nos adfertur, intelligunt: *Catechu* vero appellatione Compositum quiddam ex Extracto, *Moscho*, *Ambra*, &c.

A. 7. *Sagou*, *Offic.* *Palma* prunifera *Japonica*, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 472. *Plum. Nov. Gen.* 3. *Hort. Peaun.* 33. *Palma* *Japonica* spinosis pediculis *Polypodii* folio, *Parad. Bat. Prod.* 361. *Palma* *Indica* caudice in annulos protuberantes distincto, fructu *Pruniformi*, *Rail Hist.* ii. 1360. *Commel. Flor. Mal.* 198. *Palma* vinifera *Belgarum*, *Breyn Prod.* 1. *Palma* farinifera *Japonica*, *Satsou Japonensis* bus, *ejusd.* p. 281. *Palnam* referens arbor farinifera, *C. B. Pin.* 508. *Arbor* farinifera, *Park. Theat.* 1646. *Zagu* seu arbor farinifera, *Jonsl. Dendr.* 144. *Todda-panna*, seu *Montapanna*, *Herm.* iii. 9. *Tab.* 13, &c. *Commel. Flor. Mal.* 264. *A. Sago-tree*, *Indian Bread*, or *Libby-tree*. *Gal. Arbre de Sagu.* G. *Sagou-Baum.*

B. *Sagou-Boom*. In *India Orientali* multis in locis nascitur. *Usu*. *Fæces* medullæ hujus arboris facile solubiles *Cari* confecta quoad magnitudine referentes, sapore aquoso, colore ex fusco albicante, odoris nullius. Hoc autem modo conficitur *Sagou*: *Arbore* decisa, & in taleas fissa, medulla ruspando eximitur, quæ in mortario grandi pistillo ligneo strenuè contunditur; deinde aquâ probè commixtâ, per pannum percolatur, in alveum satis capacem, in quem substantia medullæ defluit. *Levioribus* duntaxat fufuribus & quisquiliis in panno remanentibus, quæ ut inutiles abjiciuntur, quod in alveum decidit subsidere permittitur, quod brevi fit: Deinde aquâ è fæcibus elutriatâ, ex iisdem efformantur placentulæ, è quibus in cithano coctis panis efficitur satis probus, ab *Indigenis* in inopia *Orizæ* esitatus; vel eadem granulata & exsiccata in *Europæas* regiones transportantur. *Vires*. A nonnullis valde nutritiva & analeptica habetur, omnique generis fluxiones sistere dicitur.

Utrum *Sagou* sit medulla trunci, aut gemmæ alicujus *Palme*, seu *Gummi* arboris, non amplius quæstio est, medullam esse omnibus con-

sep-

sentientibus; verum cujus generis Palmæ nondum extra controversiam est, inter Botánicos apprimè gnaros, aliis aliam & aliam arborem esse opinantibus. C. *Baubinus* medullam gemmæ seu capitæ Palmæ Regalis dictæ Barbadiensis seu Jamaicensis. A. *The Cabbage-tree*. Gal. *Palmier Royal des Barbades*, ou de la *Jamaïque*, qu'on nomme en plusieurs langues Arbre de Chou. G. *Rehtbaum*. B. *Koolboom*. dictæ referentis, facit. Quod *Clusius* & omnes nostri nuperi peregrinatores negant, medullam trunci esse uno ore affirmantes. Neque hic cessat controversia: siquidem *Robertus Knox* nauclerus, qui, per multos annos in *Ceylona* Insula captivus detinebatur, medullam *Codda Panna*, H. M. *Talipot Singalensibus* dictæ, esse asserit. In cujus sententiam initio inclinabat eruditissimus D. *Johannes Raius*. Verum *Horti Malabarici* auctoribus medullam *Toddæ Pannæ* esse, ex qua *Sagou* conficitur, affirmantibus; *Pisone* etiam & *Marcgravius* duas arborum species in *Brasilia* nascentes, & utraque Palmas describentibus, quarum medulla ad panem conficiendum ab indigenis usitata erat; obvium est conjicere plures Palmarum species *Sagou* præbere. Sed vera & genuina species è medulla *Toddæ Pannæ* conficitur, ut D. *Raius* à D. *Tancredo Robinson*, M. D. certior factus est, qui, ejus iconem inter alia rariora ad *Societatem Regiam Londinensem* ex *India Orientali* transmissam in ejusdem Societatis Museo, & nos etiam vidimus.

A. 8. *Chamæripes*, *Offic.* *Chamærepis*, *Theoph. Bod.* 108. Palma minor, C. B. i. in. 506. *Plum. Nov. Gen.* 2. Palma humilis Hispanica spinosa, & non spinosa, *J. B.* i. 370. *Raii Hist.* ii. 1369. Palma folio plicatili seu flabelli-formi humilis, *Ejusd.* Palma minor vulgaris spinosa, aliis *Chamærops*, Palma humilis *Cefaglione*, *Palmites* & *Chamæripes* vocatur, *Fons. Dendr.* 140. Palma humilis seu *Chamæripes*, Palma humilis Hispanica spinosa, & non spinosa, *Chab.* 27. Palma humilis *Dactylifera* radice repente, sobolifera, folio flabelliformi, pedunculo spinoso, *Boerb. Ind.* A. ii. 169. Palma humilis sive *Chamæripes* vel *Palmites*, *Park. Theat.* 1545. *Palmites* sive *Chamæripes*, *Ger.* 1335. *Emac.* 1519. A. *The Dwarf Palm*. Gal. *Petit Palmier*. G. *Kleiner Palm-Baum*. B. *Kleine Palm-boom*. In Hispania, Lusitania, & Italia crescit. *Ufu.* Bacca. *Vires.* Contra omnes fluxiones vi sua adstringenti commendatur. Folia ad *Sportulas*, tegetes, & *Scopas* parandas incisa sunt.

A. 9. *Draco arbor*, *Ger.* 1339. *Emac.* 1523. *Park. Theat.* 1531. *J. B.* i. 402. *Chab.* 30. C. B. *Pin.* 505. *Raii Hist.* ii. 1598. *Fons. Dendr.* 288. *Ezquahduil*, *Hern.* 59. Palma prunifera foliis yuccæ, fructu in racemis congestis, cerasiformi, duro, cinereo, pisi magnitudine; hujus lacryma Sanguis draconis dicta, *J. Comm. Hort. Amst.* 261. *Cat. Jm.* 179. *Sloan. Hist.* i. 20. *Pluk. Almeg.* 277. *Hort. Beaun.* 33. Palma foliis longissimis, pendulis absque ullo pedunculo ex caudice glabro enatis, *Boerb. Ind.* A. ii. 169. A. *The Dragon Tree*. Gal. *Arbre de Sang-Dragon*. G. *Drachen-Blut-Baum*. B. *Draken-bloet-Boom*. In Insula *Portus Sancti*, quæ è *Canariis* una est, & *Madera* oritur. *Ufu.* Gummi, Sanguis Draconis, *Offic.* A. *Dragons-blood*. Gal. *Sang-Dragon*. G. *Drachen-blut*. B. *Draken-bloet*. Resina est obscura, rubra, igni admota facile liquefcens, inque eum coniecta flammam concipiens, attritu colorem rubrum sanguineum reddens, saporis resinosi & adstringentis. Duplex in *Officinis* invenitur quæ puritate & impuritate tantum differunt; Optimum censetur quod in guttulis foliis involutis adfertur. *Vires.* Exsiccat strenue, astringit, repellit. Usus ejus est præcipuus extrinsecus in exsiccandis *Catarrhis*, in *Hæmorrhagia* sistenda, vulneribus glutinandis, dentibus laxis stabilendis, *Schrod.* N. B. Sanguinem Draconis Recentiorum *Cinnabarin Diolcoridis* esse docti plerique existimant. *Cinnabaris* recentiorum Antiquorum est *Minium*, *R. H.* p. 1598. Pro fabula habet D. *Raius* cum *Parkinso* quod tradit *Monardes* de *Dracunculi* figura hujus arboris fructui à natura insculpta, *R. H.*

A. 10. Palma Sanguinem Draconis fundens altera, *Offic.* Palma foliis & caudice undique spinis longis, acutissimis, nigris armata, D. *Scherard.* *Dsjerenang*, i. e. Sanguis Draconis ex fructibus Palmæ coniferæ spinosæ, elicitus, *Kemph. Amæn. Exot.* 552. A. *The other Dragons-Blood Tree*. Gal. *Un autre arbre de Sang-Dragon*. G. *Ein ander Drachen-Blut-Baum*. B. *Een ander Draken-bloet-Boom*. In *Amboyna* oritur. *Ufu.* Resina è fructu exstillans.

Ex quo librum priorem in lucem emisi, literis aliquot ab ingeniosissimo nuper illo Botanico D. *Gulielmo Sberard*, L. L. D. tunc Consule Societatis Mercatorum Turcicorum *Smyrnenisium* certior factus sum, tres dari species arborum quæ Sanguinem Draconis præbent. 1. Illam *Clusii* à me jam editam p. 266. libri supradicti, quæ propriè Palma est, &

huic Capiti inferi debet. 2. Quam hic exhibeo cujus fructus, *Fructus squamoso Clusii Exot. lib. 2. cap. 3.* similis est, Nucleis Myristicæ ciceriter magnitudine, squamis tectus, inter quas & corticem continetur nucleus parvus, qui concussio fructu crepitat. 3. Draco arbor, &c. *Hort. Amstel.* quàm inter arbores filiquosas disposui, *Pomet.* etiam in *Histoire de Drogues*, p. 259. tres Sanguinis Draconis species enumerat, quarum primam Indicam vocat, estque *Clusiana*: secundam, Canariensem appellat, cujus duas icones exhibet diverfarum arborum, quarum prima filiquosa est, foliorum angustiorum, quæ fortè tertia est D. *Sberard.* Secundam foliis latioribus depingit, fructu Alkekengi referente. Tertiam *Pometus* falsam vocat, & ex Hollandia allatam ait. *Quin & Camellus* S. J. duas Sanguinis Draconis species memorat, quarum primam *Sanguinem Draconis Officinarum* vocat, qui idem est cum *Clusiano*, cujus gummi *Camellus* sic describit, *Pulverisatum coloris est vilioris Laccæ aut Boli ordinariæ.* Unde eum Sanguinem nostrum Draconis in massis seu glebis esse existimo. Secundam *Sanguinis Draconis Pictorum Cinnabarin Dioscorides* denominat, qui est Sanguis noster Draconis in guttis seu guttatus; verùm cujus arboris succus sit, non dicit, dubitat tamen an non producatur à quadam Arbore Peruviana à *Monarde* descripta. Fortasse idem fuerit cum gummi, quod à ligno Nephritico defluere dicit. Alia fortasse præter has Sanguinis Draconis species est, cujus notitiam à D. *Hyde* habuit ingeniosus Botanicus D. *Jacobus Bobart*, à Cannâ seu Arundine hausti, quam in Capite Arundinum in hoc libro disposui. Verùm an differat à *Sberardina* secunda non ausim determinare: Quamvis enim in notis nonnullis descriptiones conveniunt, tamen adeò breves sunt, ut de illis certò judicare aut definire non possimus.

Hujus fructum à D. *Sberardo* ex Hollandia, cum in itinere esset versus Smyrnam, accepi, & fragmenta quædam ipsius gummi, admodum & cum purissimo Sanguine Draconis in guttis colore conveniens.

A. 11. Palma sylvestris Bdellicifera, *Kempb. Ancen. Exot.* 668. A. *The Bællium Palm.* Gal. *Palmier sauvage portant du Bdellicium.* G. *Bdellicium-Palm-Baum.* B. *Bdellicium-Palm-Boom.* Palma est nucifera folio flabelli-formi. Hanc credidit *Kempberus* esse *Bdelliciferam Chamæripem Serapionis.*

II. De Musa.

A. 1. MUSA, *Offic. Bod.* 352. *Musa Serapionis*, *Ger.* 1332. *Emac* 1515. *Musa arbor*, *J. B.* i. 148. *Park. Theat.* 1495. *Raii Hist.* ii. 1314. *Musa caudice viridi*, fructu longiore, falcato, anguloso, *Cat. Fam.* 189. *Sloan. Hist.* ii. 141. *Musa fructu cucumerino longiori*, *Plum. Nov. Plant. Gen.* 24. *Boerb. Ind. A.* ii. 171. *Musa aut Amhusa*, *Chab.* 9. *Muza ex flore Sinensi*, *Fonf. D. Icon.* 470. *Mauz*, *Musa*, *Alp. Ægypt.* 78. *Mauz*, *Vesling. Obs.* 26. *Palma humilis longis latisque foliis*, *C. B. Pin.* 508. *Ficus Indica racemosa*, foliis & fructu amplissimis, *Musa Arabibus dicta*, *Pluk. Almag.* 145. *Ficus exotica cruciata*, *Sterb. Cit. cult.* 61. *Ficoides sive Ficus Indica longissimo latissimoque folio*, *Musa Serapionis dicta*, *H. Beaum.* 21. *Ficoides seu Ficus Indica longissimo latissimoque folio*, fructu longissimo, *Musa Serapionis dicta*, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 256. *Bala*, *Hort. Mal.* i. 17. *Tab.* 12, &c. *Banana*, *Pif.* (Ed. 1648.) 75. *Banania*, *Ejusd.* (Ed. 1658.) 154. *Banana Brasiliensibus*, *Marcg.* 138. A. *The Plantain Tree.* Gal. *Musa*, (*arbrisseau des Indes*). G. *Mantain-Baum.* B. *Bananas.* Utriusque Indiæ incola est. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Multum nutrit, Urinam ciet, Venere stimulat.

A. 2. *Banana*, *Offic. Raii Hist.* ii. 1375. *Musa caudice maculato fructu recto*, rotundo brevior odorato, *Cat. Fam.* 192. *Sloan. Hist.* ii. 147. *Ficoides seu Ficus Indica longissimo latissimoque folio*, caule maculato fructu minore, *H. Beaum.* 21. *Boerb. Ind. A.* ii. 171. *Musa fructu cucumerino breviori*, *Plum. Nov. Gen.* 24. *Senoriæ*, *Fonf. D.* 143. *Pacoeira*, *Pif.* (Ed. 1658.) 154. *Bacoba*, *Ejusd.* (Ed. 1648.) 76. *Pacoeira Lusitanis*, *Marcg.* 137. A. *The Bonana Tree.* Gal. *Arbre de Banana.* G. *Bonana-Baum.* B. *Bananas-Boom.* In America colitur. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

SECTIO SECUNDA.

De Arboribus, quarum fructus à floribus remoti vel sejuncti sunt.

a	b	c	d	e												
Nuciferæ, hoc est, nuce durâ & fragili putamine testâ, fructus in tegumento																
<table border="0"> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Crasso & carnosâ testam undique obducente, nucleo, in quatuor lobos profunde diviso, folio pinnato: <i>Juglans</i>.</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Tenui & Membranaceo, summa parte aperto, foliis integris subrotundis: <i>Corylus</i>.</td> </tr> </table>					{	Crasso & carnosâ testam undique obducente, nucleo, in quatuor lobos profunde diviso, folio pinnato: <i>Juglans</i> .	{	Tenui & Membranaceo, summa parte aperto, foliis integris subrotundis: <i>Corylus</i> .								
{	Crasso & carnosâ testam undique obducente, nucleo, in quatuor lobos profunde diviso, folio pinnato: <i>Juglans</i> .															
{	Tenui & Membranaceo, summa parte aperto, foliis integris subrotundis: <i>Corylus</i> .															
Glandiferæ, hoc est, nuce coriaceo tegmine obducta																
<table border="0"> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Unica in unoquoque folliculo, seu calyce, qui nucem totam non integit, sed inferiorem ejus partem tantum; foliis</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Deciduis, arbore procera: <i>Quercus</i>.</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Semper virentibus, cortice</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Crasso & fungoso: <i>Suber</i>.</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Tenuiore: <i>Ilex</i>.</td> </tr> </table>					{	Unica in unoquoque folliculo, seu calyce, qui nucem totam non integit, sed inferiorem ejus partem tantum; foliis	{	Deciduis, arbore procera: <i>Quercus</i> .	{	Semper virentibus, cortice	{	Crasso & fungoso: <i>Suber</i> .	{	Tenuiore: <i>Ilex</i> .		
{	Unica in unoquoque folliculo, seu calyce, qui nucem totam non integit, sed inferiorem ejus partem tantum; foliis															
{	Deciduis, arbore procera: <i>Quercus</i> .															
{	Semper virentibus, cortice															
{	Crasso & fungoso: <i>Suber</i> .															
{	Tenuiore: <i>Ilex</i> .															
Pluribus nucibus communi tegumento inclusis, fructu majore echinato, foliis longis serratis: <i>Castanea</i> .																
Coniferæ, hoc est, fructu squamoso, polyspermo, in conis seu metæ formam turbinate, suntque vel																
Resiniferæ, fructu																
<table border="0"> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Squamoso, binis sub singulis squamis, feminibus, foliis</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Perpetuis, angustis,</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Sparsim undique à furculis exeuntibus, iisque vel</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Longioribus & binis ex eadem theca seu tubulo exeuntibus: <i>Pinus</i>.</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Brevioribus & singulatim enascentibus: <i>Abies</i>.</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Brevissimis, duris, & pungentibus conis minimis: <i>Sabina</i>.</td> </tr> </table>					{	Squamoso, binis sub singulis squamis, feminibus, foliis	{	Perpetuis, angustis,	{	Sparsim undique à furculis exeuntibus, iisque vel	{	Longioribus & binis ex eadem theca seu tubulo exeuntibus: <i>Pinus</i> .	{	Brevioribus & singulatim enascentibus: <i>Abies</i> .	{	Brevissimis, duris, & pungentibus conis minimis: <i>Sabina</i> .
{	Squamoso, binis sub singulis squamis, feminibus, foliis															
{	Perpetuis, angustis,															
{	Sparsim undique à furculis exeuntibus, iisque vel															
{	Longioribus & binis ex eadem theca seu tubulo exeuntibus: <i>Pinus</i> .															
{	Brevioribus & singulatim enascentibus: <i>Abies</i> .															
{	Brevissimis, duris, & pungentibus conis minimis: <i>Sabina</i> .															

a	b	c	d	e				
Agminatim in tuberculis, in penicillos velut coaggestis, conis magnis sursum spectantibus: <i>Cedrus</i> .								
Deciduis, conis parvis: <i>Larix</i> .								
E clavatis tuberibus per harmoniam								
<table border="0"> <tr> <td style="font-size: 2em;">•</td> <td>coaptatis, foliis brevibus in squamas degenerantibus: <i>Cupressus</i>.</td> </tr> </table>					•	coaptatis, foliis brevibus in squamas degenerantibus: <i>Cupressus</i> .		
•	coaptatis, foliis brevibus in squamas degenerantibus: <i>Cupressus</i> .							
Succo aqueo præditæ, foliis subrotundis, minoribus, conis minimis: <i>Betula</i> .								
Bacciferæ, foliis perpetuis, simplicibus, angustis, mucronibus acutis & pungentibus, colore foliorum glauco, granis in singulis baccis ternis, ligno odorato: <i>Juniperus</i> .								
Lanigeræ, seminibus vasculis inclusis, multis simul confertis in fructum oblongum cylindraceum Julum dictum, è foliorum alis exeuntem, foliis								
<table border="0"> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Angustioribus & longioribus, viminibus lentis: <i>Salix</i>.</td> </tr> <tr> <td style="font-size: 2em;">{</td> <td>Latoribus & angulosis subrotundis: <i>Populus</i>.</td> </tr> </table>					{	Angustioribus & longioribus, viminibus lentis: <i>Salix</i> .	{	Latoribus & angulosis subrotundis: <i>Populus</i> .
{	Angustioribus & longioribus, viminibus lentis: <i>Salix</i> .							
{	Latoribus & angulosis subrotundis: <i>Populus</i> .							

Arbores flore à fructu remoto, Nuciferæ.

Nuces autem voco fructus majores putamine duro & fragili nucleum claudentes.

I. De Juglande.

Nuce fragili & durâ, tegumento exteriori clauso, testam undique obducente crassiore & carnosâ, nucleo in quatuor lobos profunde diviso, folio pinnato à reliquis differt, R. Mch. pag. 36.

A. Nux Juglans, Offic. Ger. 1252. Emac. 1440. Raii Hist. ii. 1376. Synop. iii. 438. Mer. Pin. 66. J. B. i. 241. Chab. 17. Nux Juglans vulgaris, Park. Theat. 1413. Jons. Dendr. 107. Nux Juglans sive regia vulgaris, C. B. Pin. 417. Tourn. Inst. 501. Elem. Bot. 453. Boerb. Ind. A. ii. 175. Rupp. Fior. Jen. 264. Buxb. 236. Juglans sive Nux regia, Merc. Bot. i. 44. P p 2 Phyt.

Pbyt. Brit. 62. A. The Walnut Tree. Gal. Noyer. G. Ein Welscher Nuß-Baum. B. Okker-noten-boom. In arvis & agris seritur. Juli erumpunt Martio; Nuces maturefcunt autumno. *Ufu.* Cortex arboris, Juli, Nuces, Putamina nucum externa eaque viridia. *Vires.* Nuces recentes calfaciunt & siccant, in Peste præservare dicuntur. *Putamina* externa, viridia, vi vomitum leniter movendi prædita sunt. *Cortex* interior, de arbore decerptus, dum adhuc succulentus est, siccatusque ciet vomitum sat valide. Juli itidem vomitum excitant, sed lenius. *Ufus* præcipuus in Colico Nephriticoque dolore; sistunt & Diarrhœam, exhibiti, *Schrod.*

Nuces recentes ventrem movent; siccæ calidiores sunt; concoctu difficiles, bilem augent, & tussim exasperant: virides & imaturæ cum exteriori cortice Saccharo conditæ, duæ tresve si fumantur, alvum leniter subducunt. A veneno & peste præservant Nuces mane comestæ. Oleum expressum ad lucernas utile est. Cortex interior arboris vomitum ciet, juli seu nucamenta lenius, *Raii Synop.*

Folia podagricis auxiliantur in pediluvii, *Buxb.* & in Ulceribus inveteratis multum juvant. Fungosa substantia, nuclei Juglandis lobos intercedens & separans, exsiccata & pulverisata, in vino exhibita modica quantitate exercitum Anglicanum in Hybernia dysenteria gravissimâ, medicorum solertiam eludente, aliiisque remediis inexpugnabili, laborantem feliciter liberavit. Alii ejusmodi pulverem ad pleuritidem commendant i drachm. pondere bis terve exhibitum, *D. Aubrey.*

II. De Corylo.

NUce fragili & durâ, tegumento tenui & membranaceo summa parte aperto, & foliis integris subrotundis à reliquis differt.

A. 1. *Avellana*, *Offic.* *Corylus sylvestris*, *Ger.* 1250. *Emac.* 1438. *Raii Hist.* ii. 1379. *Synop.* iii. 439. *Mer. Pin.* 30. *C. B. Pin.* 418. *Merc. Bot.* i. 31. *Pbyt. Brit.* 31. *Tourn. Inst.* 582. *Elem. Bot.* 453. *Boerb. Ind. A.* ii. 176. *Dill. Cat. Giff.* 35. *Buxb.* 86. *Rupp. Flor. Jen.* 265. *Corylus* seu *Nax Avellana sylvestris*, *J. B.* i. 269. *Park. Theat.* 1416. *Chab.* 38. *Nax Avellana sylvestris*, *Jonsf. Dendr.* 112. *A. The Hasel.* *Gal. Coudrier, Noissetier. G. Haselstaude. B. Hasel-noten-boom.* In sylvis & sepibus. *Ufu.* Lignum, Nuces, & earum

Cortices. Vires. Lignum per se raro Officinale est. Nucleos Stomacho infestos esse & difficulter concoqui, nec non caput gravare Medicorum communis est sententia. Alvum quod sistant à nonnullis dicitur, & hinc dysentericis profunt, quibus tamen alii contradicunt, contrarium testantes effectum, ut scribit *Buxb.* Oleum in tussi laudat *Trag.*

A. 2. *Avellana*, *Ind. Med.* xvi. *Corylus fativa fructu rotundo maximo*, *Jonsf. Dendr.* 112. *C. B. Pin.* 418. *Tourn. Inst.* 581. *Boerb. Ind. A.* ii. 176. *Rupp. Flor. Jen.* 265. *A. The Spanish Nut. Gal. Aveline. G. Spanische Nuß. B. Spaanse Noot.* In hortis. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Cum præcedente convenit.

Arbores fructu à flore remoto, Glandiferæ.

Glandes autem voco fructus majores putamine coriaceo nucleum claudentes.

III. De Castanea.

Corticofo & coriaceo putamine cum glande convenit; echinato calyce, totam nucem tegente, ab eadem differt, *R. H.* p. 1382.

A. 1. *Castanea*, *Offic. Raii Hist.* ii. 1382. *Aldrov. Dendr.* 294. *Castanea fativa*, *C. B. Pin.* 418. *Tourn. Inst.* 584. *Boerb. Ind. A.* ii. 178. *Jonsf. Dendr.* 117. *A. The Chestnut Tree. Gal. Marronier. G. Castanien-Baum. B. Castanien-boom.* In hortis, ambulacris, & viridariis. *Ufu.* Nuces earumque cortices. *Vires.* Membrana sistit valenter immodicos alvi fluores & sanguinis rejectiones *Schrod.* Glandes coctæ, & cum Melle datæ tussientibus prodesse dicuntur.

A. 2. *Castanea*, *Ind. Med.* xxx. *Castanea sylvestris*, *Chom.* 619. *Jonsf. Dendr.* 118. *Castanea sylvestris*, quæ peculiariter *Castanea*, *C. B. Pin.* 419. *Ger.* 1253. *Emac.* 1442. *Mont. Ind.* 39. *Raii Synop.* iii. 440. *Castanea vulgaris*, *Park. Theat.* 1400. *A. The Wood Chestnut Tree. Gal. Chateignier. G. Wilde Castanien-Baum. B. Wilde Castanien-Boom.* In sylvis, v. g. prope *Ramsley* in comitatu *Elizæ*,

Eslex, *Sittingburn Cantii, & Woburn Bedfordiæ.* *Ufu.* Fructus. *Vires.* Cum præcedenti viribus convenit.

IV. De Fago.

Notæ sunt, *Nux duplex triquetra eidem tegumento inclusa, aspero, bisjuto, quadripartito,* Raii Meth. A. 140.

A. *Fagus*, C. B. Pin. 419. Raii Hist. ii. 1381. Synop. iii. 419. Ger. 1255. Emac. 1444. Park. Theat. 1403. Aldrov. Dendr. 240. Jonsf. Dendr. 207. Mont. Ind. 42. Tourn. Inst. 584. Elem. Bot. 456. Boerb. Ind. A. ii. 178. Mer. Pin. 38. Merc. Bot. i. 35. Phyt. Brit. 40. Dill. Cat. Giff. 55. Rupp. Flor. Jen. 264. Buxb. 108. Chab. 57. *Fagus Latinorum, Oxya Græcorum*, J. B. i. 117. A. *The Beech Tree.* Gal. Fouteau, ou Fau. G. Buch Baum. B. *Beuken-boom.* In sylvis, sepibus, &c. Meridionalibus Angliæ frequens. *Ufu.* Nuces. *Vires.* Cum castaneis viribus convenit, Mont. Claf. ii. C. xxv. Fructus ejus & Semina conducunt ad sabulum & mucum e renibus propellendum, Boerb. Hist. Plant. 648.

V. De Quercu.

Nuce coriacea in calice, qui nucem totam non integit, sed inferiorem ejus partem tantum; & foliis deciduis à reliquis distinguitur.

A. 1. *Quercus*, Offic. Aldrov. Dendr. 151. *Quercus vulgaris*, Ger. 1156. Emac. 1339. Merc. Bot. i. 62. Phyt. Brit. 101. Mer. Pin. 100. *Quercus latifolia*, Park. Theat. 1386. Jonsf. Dendr. 191. Raii Synop. iii. 440. *Quercus cum longis pediculis*, C. B. Pin. 420. Buxb. 275. Tourn. Inst. 583. Elem. Bot. 454. Boerb. Ind. A. ii. 177. *Quercus vulgaris longis pediculis*, J. B. i. 70. Raii Hist. ii. 1335. Dill. Cat. Giff. 54. *Quercus sive Robur*, Chab. 54. A. *The Oak.* Gal. Cbène. G. Eich-Baum. B. *Eiken-boom.* In sylvis & sepibus. *Ufu.* Cortex arboris, Germina, Folia, Glandes, Caliculæ, & Gallæ seu tubercula excrementitia, rotunda, in superficie parvis tuberculis exasperata, unico foramine, intus fungosa & carnosa, saporis austeri, acerbis, & adstringentis. *Vires.* Folia, Glandes Cortex, Calices, & Gallæ, refrigerant, siccant,

astringunt. *Ufus* in fluxu alvi, uteri, seminis, &c.

A. 2. *Phagus, Esculus*, Offic. *Phagus sive Esculus*, Park. Theat. 1387. *Phagus vel Esculus*, J. B. i. 2, 74. Chab. 55. *Quercus parva, sive Phagus Græcorum, & Esculus Plinii*, C. B. Pin. 420. Raii Hist. ii. 1386. Tourn. Inst. 583. Boerb. Ind. A. ii. 177. *Quercus parva, Græcis Phagus, Plinio Esculus*, Jonsf. Dendr. 193. A. *Esulent, or Sweet Oak.* Gal. Hêtre. G. Ebbare oder süße Eichel. B. *Eetbare of Zoete Eekelen.* In Græcia & Dalmatia reperitur. *Ufu.* Cortex, Folia, Glandes, Caliculæ. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

A. 3. *Cerrus, Ægilops*, Offic. *Cerrus*, Aldrov. Dendr. 253. *Cerrus, Cerris, Ægilops Judæorum, Alpris Macedonum, & Farnia Itatorum*, Chab. 55. *Cerrus Ægilops Alpris Theophrasti putata*, J. B. i. 2, 77. *Cerris majore glande*, Ger. 1162. Emac. 1345. *Ægilops sive Cerrus mas*, Park. Theat. 1387. Raii Hist. ii. 1387. *Quercus calyce echinato glande majore*, C. B. Pin. 420. Tourn. Inst. 583. *Quercus calyce hispido glande minore*, Jonsf. Dendr. 193. A. *The Holm Oak, or Bitter Oak.* Gal. Cerre. G. Cer. Eichel. B. *Eike met bittere Eekelen.* In Italia nascitur. *Ufu.* Radix, Folia, Cortex, Glandes. *Vires.* Radix Scorpionibus adversatur. Folia, Cortex, & Glandes fluxiones sistunt.

A. 4. *Robur*, Offic. *Robur tertia Clusii*, J. B. i. 2, 76. Raii Hist. ii. 1386. *Robur sive Galla major altera*, Ger. Emac. 1348. *Robur sive Quercus cum Gallis*, Chab. 54. *Robur cum Galla majore rugosa*, Park. Theat. 1386. *Quercus gallam exiguae nucis magnitudine ferens*, C. B. Pin. 420. Tourn. Inst. 583. *Quercus gallifera, lanugifolia, major*, Jonsf. Dendr. 193. A. *The Gall Oak.* Gal. Robre. G. Grefß Gall-Apfel - Baum. L. *Grote Galnoten-boom.* In Istria & Pannonia crescit. *Ufu.* Gallæ seu tubercula excrementitia, nidus cujusdam Insecti rotundi.

VI. De Ilice.

Cujus notæ, *Folia dentata aut aculeata, perpetua*, R. Meth. A. p. 140.

A. 1. *Ilex coccigera*, J. B. i. 2, 106. Ger. 1159. Emac. 1342. Aldrov. Dendr. 266. Raii Hist. ii. 1392. *Ilex aquifolia sive coccigera*, Park. Theat. 1354. *Ilex aculeata, cocciglandifera*,

difera, C. B. Pin. 425. *Fonf. Dendr.* 204. *Tourn. Inst.* 583. *Elem. Bot.* 485. *Boerb. Ind.* A. ii. 177. *Fonf. Dendr.* A. *The Scarlet Oak.* Gal. *Espece de Chêne vert.* G. *Scharlachen-Beerren - Baum.* B. *Scharlaken Bezie - Boom.* *Ufu.* Grana, *Chermes & Coccus baphica,* *Offic.* *Chermes seu Coccus insectorius,* *Park. Theat.* 1395. *Kermes, sive Chermes, Ind. Med.* lxiii. *Chermes, Grana tinctorum, Coccus baphica, Coccus insectorum, Mont. Exot.* 9. *Chermes, Kermes, Coccum insectorium, Coccus baphica, Granum tinctorium, Scarlatum, Chom.* 313. *Coccus seu Coccum ex Illice, Bram. Hist. Cocci radicum,* p. 2. A. *Kermes Berries.* Gal. *Graine d'écarlate.* G. *Rar-masirbeer.* B. *Scharlaken graan.* In usu sunt Grana excrementitia, vel potius nidi Insectorum, Ichneumona dicta, pisi magnitudine, rubentia, substantia fungosa & rara, saporis subacris & subamaricantis, odoris non ingrati. Eligenda sunt grana rubicundo-nigra, integra. *Succus Chermes, Offic. vel potius Syrupus.* A. *Juice, or Syrup of Kermes.* Gal. *Confection d'Alkermes.* G. *Confectio von Alkermes.* B. *Confectie van Alkermes.* Ex Monspelienfi agro ad nos adfertur, ubi fit ex Granis hoc modo: In mortario marmoreo tunduntur, & deinde per cribrum trajiciuntur, ut palpa, inde separatur æquali Sacchari quantitate permiscenda. *Vires.* Cardiaca sunt, siccant, adstringunt, vapores tetros discutunt, Spiritus vitales reficiunt, parturientibus subveniunt, vulneratis nervis medentur, Morbillos erumpere faciunt, *Schrod.* De Chermis plura vide apud *Quinqueranum de laudibus Gallo-Provinciae,* & apud *Bellonium in Itinerario Insule Crete.*

A. 2. *Smilax arborea, Offic. Smilax Arcadum glandifera major, Park. Theat.* 1398. *Smilax glandifera arbor, Chab.* 57. *Smilax Dalechampii, F. B. i, 2, 101.* *Smilax major aculeata & folio rotundiore, molli, modicè-que sinuato, sive Smilax Theophrasti, C. B. Pin.* 425. *Tourn. Inst.* 583. *Boerb. Ind.* A. ii. 177. *Ilici affinis Theophrasti, vocatur Smilax Arcadibus, Fonf. Dendr.* 203. A. *The Great Scarlet Oak.* Gal. *Espece de grand Chêne vert.* G. *Große Scharlach-Eiche.* B. *Grote Scharlake-Eike.* In Italia & Gallia Narbonensi frequens occurrit. *Ufu.* Cortex, Folia, Glans. *Vires.* Vehementius astringit Ilex quam Quercus.

VII. De Subere.

Foliis perpetuis non aculeatis, cortice crasso & reliquis differt.

A. *Suber, Offic. Chab.* 57. *Alàrou. Dendr.* 281. *Suber latifolium, F. B. i, 2, 103. Raii Hist.* ii. 1393. *Ger.* 1163. *Emac.* 1347. *Park. Theat.* 1397. *Suber latifolium perpetuo virens, C. B. Pin.* 424. *Tourn. Inst.* 584. *Elem. Bot.* 455. *Boerb. Ind.* A. ii. 178. *Fonf. Dendr.* 202. A. *The Cork Tree.* Gal. *Liege.* G. *Kerck-Baumm.* B. *Kurk-boom.* In Italia & aliis calidis regionibus. *Ufu.* Cortex ad usum mechanicum, in medicina raro. *Vires.* Tritus ex aqua calida potus Sanguinem sistit; ejusdem cinis ad idem valere dicitur, *R. H. p.* 1393.

Arbores fructu à flore remoto,
Coniferae.

Conos voco fructus squamosos, duros, & siccos, polyspermos, in conis seu metæ formatam plerumque turbimatos. *R. H.*

VIII. De Abiete.

Notæ sunt, Folia singularia ramulos undique cingentia, crebra, angusta, & in plerisque brevibus; proceritas eximia, materies levis, *R. Synop.* p. 212.

A. 1. *Abies, Offic. Ger.* 1181. *Emac.* 1363. *Park. Theat.* 1539. *Raii Hist.* 1394. *Synop.* iii. 441. *Merc. bot.* ii. 15. *Pbyl. Brit.* 1. *Aber. Pin.* 1. *Ind. Med.* 1. *Mont. Ind.* 35. *Abies conis sursum spectantibus sive mas, C. B. Pin.* 505. *Fonf. Dendr.* 329. *Buxb.* 1. *Abies foemina sive Ἐλάτη Ἰνδία, F. B. i.* 235. *Abies foemina, Chab.* 68. *Abies Taxi foliis, Raii Hist.* ii. 1394. *Abies Taxi folio, fructu sursum spectante, Tourn. Inst.* 585. *Elem. Bot.* 457. *Boerb. Ind.* A. ii. 179. *Rupp. Flor. Jen.* 270. A. *The Silver-Fir.* Gal. *Sapin femelle.* G. *Tannen-Baum.* B. *Witte Denne-boom.* In areis. *Ufu.* Lignum, summitates. *Resina duplex in usu est.* 1. *Liquida; hæc Officina*

cinæ Terebinthinam Argentoratensem vocant, Anglice. A. Strasburg Turpentine. Gal. Terebinthine de Strasbourg. G. Straßburger Terpentyn. B. Straatsburger Terpentyn. Abietis Resina, Oleum Abietis, *Mont. Ind. Exot.* 11. Lariceâ consistentiâ similis, sed magis transparentis, amaricans, valde fragrans, & sapore Citrii mali corticem proxime referens. 2. *Sicca*, quæ uti *Thus* communis figuram ementitur, ita usum ejus æmulatur. *Vires.* Rafura ligni cum summitatibus, in Scorbuto bono cum successu sæpe numero usus sum. Resina, ut externa facie, ita & viribus cum Laricea convenit.

A. 2. Abies Canadensis, *Offic. Ind. Med.* 1. Abies minor pectinatis foliis Virginiana, conis parvis, subrotundis, *Pluk. Phytog.* Tab. cxxi. *Almag.* ii. A. *The Virginia or Canada Fir-tree.* Gal. *Sapin de Virginie*, ou de *Canada.* G. *Tannen-Baum von Virginie / oder Canada.* B. *Denne-boom van Virginie of van Canada.* *Ufu.* Resina liquida, quæ Balsamum Canadense dicitur.

A. 3. Picea, *Offic. Ger.* 1173. Picea vulgaris, *Park. Theat.* 1538. Picea major, *Fons. Dendr.* 325. Picea major, *Ger. Emac.* 1454. Picea major prima, sive Abies rubra, *C. B. Pin.* 493. Picea Latinorum, *Chab.* 68. Picea Latinorum, sive Abies mas Theophrasti, *J. B. i.* 238. Abies, Picea, *Volck. Flor. Nor.* 1. *Ind. Med.* 1. Abies rubra, Picea, *Mont. Ind.* 35. Abies mas Theophrasti, *Raii Hist.* ii. 1396. *Synop.* iii. 441. Abies tenuiore folio, fructu deorsum spectante, *Tourn. Inst.* 585. *Elem. Bot.* 457. *Boerb. Ind. A. ii.* 179. *Dill. Cat. Giff.* 49. *Rupp. Flor. Jen.* 270. Abies conis deorsum spectantibus, *Buxb.* 1. A. *The Pitch-tree, or common Fir.* Gal. Picea, ou *Epicias*, *Sapin mâle*, *Pinasse.* G. *Kohter Tannen-baum.* B. *Pik-boom.* In Alpibus Scoticis, sed rarius. *Ufu.* Resina. *Vires.* Cum Abiegna viribus convenit. Ex hujus Resina præparata sunt, 1. *Resina communis.* *Offic.* Resina alba. A. *White Rosin.* Gal. *Resine commune.* G. *Gemein Harz.* B. *Gemeen Hars.* coctione in lebetæ cum aqua dum ad consistentiam advenit. 2. *Pix liquida,* *Offic. A. Tarr.* Gal. *Poix liquide.* G. *Schiff-Pech.* B. *Teer.* ustione in fornace, ut describit. *Jo. Conradus Auctius* Tractatu de Arboribus Coniferis. 3. *Pix.* *Offic. A. Common Pitch.* Gal. *Poix commune.* G. *Gemein-Pech.* B. *Gemeene Pek.* coctione liquida in fornace ad consistentiam: Pix illa, ubi denuo coctione dephlegmatur, crassescit magis atque magis, di-

citurque Pix sicca, *Offic. A. Stone-Pitch.* Gal. *Poix seche.* G. *Tweemaal gekocht Pech.* B. *Tweemaal gekookt Pik.* *Vires.* Ut resinam sapit, ita & Pix resinarum vires obtinet; idque eo magis, quo liquidior pix fuerit, sicca enim exsiccat fortius, facultatis itaque pix liquida est calfacientis, discutientis, mollientis, digerentis, anodynæ, &c. *Schrod. N. B.* Pix non tantum ex Abietis, sed ex Pinus, Cedri, & aliarum etiam arborum resiniferarum lignis vi ignis excoquitur. 4. *Pix Burgundica,* *Offic. A. Burgundy or Burgony Pitch.* Gal. *Poix de Bourgogne.* G. *Pech von Burgegnie.* B. *Pek van Bourgogne.* Substantia est resinosa, solida, mollis coloris rufescentis, odoris grati. Ex Germania ad nos adfertur. Piceæ arboris Resinam esse existimat *Parkinsonus*, cum primò effluit liquidam, tempore indurescentem, ut tandem friabilis reddatur: quod an verum sit, nescio; nedum enim certi quicquam de ea comperi. *Vires.* Cum Pice & Terebinthina viribus convenit.

Ab ingenioso amico meo D. Davide Kreig, M. D. certior factus sum, solam differentiam inter Resinam & Picem Burgundicam esse in coctione Picis Burgundicæ, ex ahenò exemptæ, cum primùm bullire incipit, atque idcirco mollior est, & coloris magis brunnei. Hoc observavit in Saxonia solo suo natali.

IX. De Pinu.

NOta sunt, Folia longiora, bina ex eadem theca seu tubulo prodeuntia, R. *Synop.* p. 213.

A. 1. Pinus, *Offic. Mont. Ind.* 50. *Ind. Med.* xci. *Chab.* 69. Pinus fativa, *C. B. Pin.* 491. *Raii Hist.* ii. 1398. *Tourn. Inst.* 585. *Elem. Bot.* 458. *Boerb. Ind. A. ii.* 179. *Chomel.* 821. *Fons. Dendr.* 318. Pinus fativa sive domestica, *Ger.* 1173. *Emac.* 1355. Pinus urbana sive domestica, *Park. Theat.* 1534. Pinus officulis duris, foliis longis, *J. B. i.* 248. A. *The Pine-tree.* Gal. *Pin. G. Fichten-Baum.* B. *Pyn-boom.* In Italia. *Ufu.* Coni, nuclei, earumque cortices, & Resina Strobilina, quæ circa conos seu Strobilos concreta reperitur. Nuclei sunt oblongi, candidi, inclusi (mediente tunica rutila) officulis crassis & duris, squamato cono dispositis, saporis subdulcis. *Vires.* Nuclei caliditate temperatæ sunt, & humidæ; maturant, leniunt, agglutinant, resolvunt;

vunt, impingunt; adeoque usus præcipuus est in phthisi, tussi, stranguria, ac acrimonia urinæ mitiganda, *Schrod.*

A. 2. *Pinus sylvestris*, *Pinaster*, *Offic.* *Pinus*, *Mer. Pin.* 94. *Pinus sylvestris*, *Ger.* 1175. *Emac.* 1356. *C. B. Pin.* 491. *Raii Hist.* ii. 1399. *Boerb. Ind. A.* ii. 179. *Dill. Cat. Giff.* 59. *Luxb.* 261. *Pinus sylvestris vulgaris Genevensis & Tæda*, *J. B. i.* 253. *Jonsf. Dendr.* 320. *Pinus sylvestris vulgaris*, *Pinaster & Tæda*, *Chab.* 69. *A. The Mountain Pine.* *Gal. Pin sauvage.* *G. Berg Zirbel-baum.* *B. Wilde Pyn-boom.* Habetur in viridariis nostris frequens. *Ufu.* Resina, quæ duplex est, vel liquida *Terebinthina communis seu vulgaris*, *Offic.* *A. Common Turpentine.* *Gal. Terebentine commune.* *G. Gemeiner Terpentin.* *B. Gemeene Terpentyn.* dicitur; vel sicca *Thus vulgare*, *Offic.* *A. Common Frankincense, or Parrosin.* *Gal. Galipot*, ou *Encens commun.* *G. Weirauch-Körner.* *B. Gemeene Wierook.* 1. *Terebinthina communis*, quæ minus liquida & crassior est quàm laricea aut Abiegna, nec pellucida, albicans, consistentia fere Olei frigore nonnihil densati; ex hac conficitur *Oleum* per destillationem, cujus residuum vel caput mortuum *Colophonia*, *Offic.* Resina nigra, vulgò, *A. Colophony or Black Resin.* *Gal. Colophone, Bray sec Arancõn.* *G. Beigen-Hark.* *B. Spiegelbars.* dicitur, quæ est substantia resinosa, arida, fusca, saporis pinguis, oleosi, & resinosi. *Tournesfortius* in *Materia sua Medica*, p. 122. asserit *Terebinthinam* communem parari ex Resina, quæ ex *Pinu sylvestri* sudat, destillando, & ad crassitudinem mellis coquendo: ita enim fit in Provincia Galliæ inter Massiliam & Toulon, uti etiam circa Burdigalam; mihi quidem hoc incongruum videtur, utrum verò id Auctori, an Interpreti vitio vertendum sit, planè nescio. 2. *Thus vulgare*, *Offic.* *Thus foemininum*, *Pini Resina*, *Mont. Ind. Exot.* 11. Resina Pinæ aliis. *A. Common Frankincense.* *Gal. Encens commun, appellé par d'autres Resine de Pin.* *G. Gemeine Weirauch/ von anderen Hark von Fichten-baum genant.* *B. Gemeene Wierook, van andere Hars van Pyn-boom genoemt.* Resina est mollis, citò ardens, colore ochroleuco, odore & sapore *Terebinthinæ communis.* *Vires.* Virtutem habent leniendi, temperandi, urinam movendi, &c.

A. 3. *Pinus maritima*, *Offic.* *Pinus sylvestris montana*, *Ger.* 1175. *Emac.* 1357. *Pinus maritima major*, *C. B. Pin.* 492. *Jonsf. Dendr.* 321. *Pinus sylvestris maritima*, conis firmiter ramis adhærentibus, *J. B. i.* 243.

Chab. 70. *T. Inst.* 586. *Elem. Bot.* 458. *Raii Hist.* ii. 1400. *Pinus sylvestris altera maritima*, *Lob. Obs.* 632. *Mag. Bot. Monsp.* 295. *Pinus maritima major fructifera*, *Park. Theat.* 1535. *A. Sea-Pine.* *Gal. Pin maritime.* *G. Meer-Fichten-Baum.* *B. Zee-Pynboom.* In Gallia Narbonensî oritur. *Ufu.* Cortex, Folia, Resina. *Vires.* Cum præcedentibus viribus convenit.

A. 4. *Balsamum Tolutanum*, *Offic.* *Balsamum Tolutanum foliis Ceratiæ similibus, quod candidum*, *C. B. Pin.* 401. *Cbom.* 626. *Balsamum Tolutanum*, *Mont. Ind. Exot.* 12. *Ind. Med.* xviii. *Balsamum de Tolu*, *Park. Theat.* 1570. *J. B. i.* 296. *Raii Hist.* ii. 1758. *De Laet. Ind. Occid.* 367. *Balsamum Provinciæ Tolu*, *Balsamifera iv.* *Hern.* 53. *Arbor Balsamifera Tolutana*, *Jonsf. Dendr.* 308. *A. The Balsam-tree of Tolu.* *Gal. Baume de Tolu.* *G. Balsam van Tolu.* *B. Balsam van Tolu.* *Ufu.* Resina seu Balsamum coloris ex spadiceo ad autrem tendentis, mediæ inter liquidum & densum consistentiæ, valde glutinosæ, saporis dulcis & grati, odoris excellentissimi, Limoniorumque fragrantia. Advehitur in cucurbitis parvis ex Provincia Tolu in America. *Vires.* Calfacit, siccatur, attenuatur, resolvitur; vulnerarium est, peccus expurgat, &c. Usus præcipuus in asthmate, phthisi, in ventriculi cruditate & dolore. Extrinsecus doloribus à causa frigida quibuscunque subvenit, & imprimis capitis, arthriticis, & nephriticis: celebratur in vulneribus articulorum, sectionibus nervorum; puncturis, &c. *Schrod. N. B.* Arborea, è quibus colligitur hoc Balsamum, pumiles Pinis sunt similes, ergo ad hunc locum referimus, & pro quarta specie Pinis proponimus.

X. De Cedro Conifera.

Foliis perpetuis angustis, agminatim in tuberculis, in penicillos velut coaggestis, conis magnis sursum spectantibus à reliquis differt, *Raii Method.* p. 38.

A. *Cedrus*, *Offic.* *Chab.* 71. *Cedrus Libani*, *Ger.* 1161. *Emac.* 1352. *Cedrus conifera foliis Laricis*, *C. B. Pin.* 490. *Raii Hist.* ii. 1404. *Cedrus conifera*, *Jonsf. Dendr.* 315. *Cedrus magna, sive Libani conifera*, *J. B. i.* 277. *Cedrus magna conifera Libani*, *Park. Theat.* 1532. *Larix Orientalis*, fractu rotundo, obtusò, *Tourn. Inst.* 586. *Elem. Bot.* 458. *Boerb. Ind. A.* ii. 180. *A. Cedar of Libanus.* *Gal.*

Gal. Cedre du Liban. G. Cedar-Baum vom Berge Libanus. B. Cederboom van den Berg Libanus. In hortis curiosorum nonnunquam reperitur. *Ufu.* Pix, quæ raro aut nunquam in Officinis nostris reperitur; lignum. *Vires.* An à pice vulgari differat viribus, nescio.

XI. De Larice.

Foliis deciduis, brevibus, cedrinorum in modum nascentibus; conis parvis à reliquis differt, R. Meth. p. 38.

Larix, *Offic. Ger.* 1183. *Emac.* 1385. *Raii Hist.* ii. 1405. *Fons. Dendr.* 324. *Park. Theat.* 1533. *C. B. Pin.* 493. Larix folio deciduo conifera, *J. B. i.* 265. *Tourn. Inst.* 586. *Elem. Bot.* 458. *Boerb. Ind. A.* 180. A. The Larctree. Gal. Meleze. G. Lerchen-Baum. Lorken-boom. In Alpibus abundè provenit. *Ufu.* Resina liquida, Terebinthina Veneta, *Offic. A. Venice Turpentine.* Gal. Terebentine de Venise. G. Benedischer Terpentinn. B. Terpentyn van Venetie. dicta. Substantia est liquida, consistentia mellis novi, coloris flavescens, saporis acris & amaricantis, odoris grati & fragrantis. *Ufu.* Pix, quæ raro aut nunquam invenitur. *Vires.* Terebinthina calfacit, emollit, abstergit. Usus præcipuus intrinsecus in pulmonibus expurgandis, in Gonorrhæa sistenda; Urinam & alvum ciet. Extrinsecus Chirurgis usitatissima est, ferèque in Emplastris omnibus adhibetur movet enim pus, maturat, &c. *Schrod.*

XII. De Cupressò.

Notæ sunt, præter communes huic generi, fructus è clavatis lignosis tuberibus, per harmoniam in formam globosam coaptatis, compositi: folioli breviter acuta in squamas degenerantia, R. *Hist.* pag. 1406.

A. Cupressus, *Offic. Park. Parad.* 602. *Theat.* 1476. *Raii Hist.* ii. 1406. *J. B. i.* 980. *Chab. 71.* C. B. *Pin.* 488. Cupressus sativa & sylvestris, *Ger.* 1185. *Emac.* 1367. Cupressus vulgaris, *Fons. Dendr.* 331. Cupressus mas & fœmina Plinii, *Tourn. Inst.* 587. *Elem. Bot.* 459. *Boerb. Ind. A.* ii. 181. *Rupp. Flor. Jen.* 270. A. The Cypress-tree. Gal. Cypress. G. Cypressen-Baum. B. Cypress-boom. In hortis & arvis colitur. Ligna, summitates, coni, seu nuces. *Vires.* Lignum refrigerat, siccatur, astringit. Summitates & fructus calfaciunt parùm, exsiccant, astringuntque vali-

de; proin usus sunt præcipui in Hæmoptysi, Diarrhœa, Dysenteria, in mictione involuntaria, & in Herniis curandis intus & extus adhibita, *Schrod.*

XIII. De Arbore Vitæ.

Notæ sunt, Folia squamatis incumbentia, ramis compressi, conuli oblongi, è squamis compositi, R. *Meth. A.* p. 138.

A. Arbor vitæ, *Offic. Ger.* 1187. *Emac.* 1368. *Park. Theat.* 1478. *Raii Hist.* ii. 1408. Arbor vitæ sive Paradisiaca, *Chab.* 73. Arbor vitæ sive Paradisiaca vulgò dicta, odorata ad Sabinam accedens, *J. B. i.* 286. Arbor vitæ, Thuya, *Mont. Ind.* 37. Arbor Cupressi similis in Syria, *Fons. Dendr.* 332. Thuya Theophrasti, *C. B. Pin.* 488. *Tourn. Inst.* 587. *Elem. Bot.* 489. *Boerb. Ind. A.* ii. 180. A. The Tree of Life. Gal. Arbre de vie. G. Baum des Lebens. B. Boom des Levens. America incola est; apud nos autem in hortis curiosorum reperitur. *Ufu.* Folia. *Vires.* Alexipharmaca, & diaphoretica est, *Mont.*

lanta est aperiens, & calefaciens; Menses solvit, pallidis virginibus prodest; cum melle contula tumores solvit. Oleum laudatur ad dolores podagricos fricando partes, hoc instar ignis agit stimulando, & aperiendo: pediculos, & pulices ex stragulis expellit, *Boerb. Hist.* 132.

XIV. De Alno.

Arbor est julifera, fructu squamoso, conoide, folio Coryli, R. *Meth. A.* p. 138.

A. Alnus, *Offic. Ger.* 1294. *Emac.* 1477. *Fons. Dendr.* 334. *Raii Hist.* ii. 1409. *Synop.* iii. 442. *Chab.* 60. *Mer. Pin.* 4. Alnus vulgaris, *Park. Theat.* 1408. *J. B. i.* 151. *Merc. Bot. i.* 17. *Phyt. Brit.* 4. *Dill. Cat. Giff.* 55. Alnus rotundifolia, glutinosa, viridis, *C. B. Pin.* 428. *Tourn. Inst.* 587. *Elem. Bot.* 460. *Boerb. Ind. A.* ii. 181. *Rupp. Flor. Jen.* 265. *Buxb.* 16. A. The Alder-tree. Gal. Aune. G. Ellern-Baum. B. Elfen-boom. In aquis gaudet. *Ufu.* Cortex, folia. *Vires.* Cortex siccatur, & astringit. Folia viridia imposita tumores discutiunt, & inflammationes restringunt. Traumatica sunt internè sumpta; viatorum calcis immissa, dolorem & lassitudinem mitigant, *Buxb.* Viridia & rore madentia conclavibus inspersa, brevique amota, pulices

lices iis facile adhærentes tollunt, *Trag.* Ex corticibus color niger efficitur, pro atramento scriptorio gallæ vicem supplere potest. Inflammationibus utiliter imponitur.

XV. De Betula.

Fructu squamoso semina continente, folio deciduo ad Populneum accedente, à reliquis distinguitur, *R. H. p.* 1410.

A. Betula, *Offic.* C. B. *Pin.* 427. *J. B. i.* 148. *Raii Hist.* ii. 1410. *Synop.* iii. 443. *Cbab.* 60. *Ger.* 1295. *Emac.* 1478. *Park. Theat.* 1408. *Tourn. Inst.* 588. *Elem. Bot.* 460. *Boerb. Ind. A. ii.* 182. *Dill. Cat. Giff.* 42. *Rupp. Flor. Jen.* 265. *Buxb.* 38. *Merc. Bot. i.* 23. *Phyt. Brit.* 15. *Mer. Pin.* 15. *Jonsf. Dendr.* 33. A. The Birch-tree. Gal. *Bouveau.* G. *Birchens-Baum.* B. *Berken-Boom.* In sylvis humidis, & ericetis. *Ufu.* Folia, cortex. Lachrymæ, ex perforato caudice verno tempore prolectæ. *Vires.* Folia calfaciunt, attenuant, siccant, abstergunt, resolvunt, aperiunt, amara sunt, serum proluciant: Hinc usus non minimi in hydrope, & scabie. Cortex, quia bituminosus, calfacit, & emollit, adhibeturque in suffitibus aëri corrigendo dicatis. Lachrymæ commendantur ad comminuendos calculos renum & vesicæ, maculasque cutis abstergentes, *Schrod.*

XVI. De Elæagno.

Folia Salicis cum quadam gravitate odorata, fructus squamosi, *Raii Synop.* iii. 443.

A. Elæagnus, *Offic.* Gale frutex odoratus Septentrionalium, Elæagnus Cordo, *Raii Synop.* iii. 443. Gale Frutex odoratus Septentrionalium, Elæagnus Cordo; Chamæelæagnus Dodonæo, *J. B. i.* 224. *Cbab.* 66. Gale Frutex odoratus Septentrionalium, *Boerb. Ind. A. ii.* 261. Myrtus Brabantica sive Elæagnus Cordi, *Ger.* 1228. *Emac.* 1414. *Mer. Pin.* 82. Rhus Myrtifolia Belgica, C. B. *Pin.* 414. *Raii Hist.* ii. 1707. *Jonsf. Dendr.* 293. Rhus sylvestris, sive Myrtus Brabantica, vel Anglica, *Park. Theat.* 1451. A. Dutch Myrtle, or Gauls. Gal. Myrte de Brabant, ou d'Angleterre. G. Brabantischer oder Englischer Wirtten-Baum. B. Duitse Rhus met Myrtus bladeren. Loci paludosis gaudet. *Ufu.* Folia. *Vires.* Siccat, & discutit, lumbricos necat.

XVII. De Sabina.

Notæ sunt, Folia perpetua; angusta, brevissima, & pungentia; conii minimi; odor gravis.

A. 1. Sabina, *Offic.* *Park. Parad.* 607. Sabina vulgaris, *Theat.* 1027. *Raii Hist.* ii. 1415. *Rupp. Flor. Jen.* 311. Sabina folio Tamarisci Dioscoridis, C. B. *Pin.* 487. *Boerb. Ind. A. ii.* 406. *Jonsf. Dendr.* 276. Sabina sterilis, *Ger.* 1193. *Emac.* 1376. *J. B. i.* 288. Sabina sterilis foliis spinosis, *Cbab.* 72. A. Savine. Gal. Sabine. G. Seven-baum. B. Seven-boom. In hortis colitur. *Ufu.* Summicates. *Vires.* Calfacit, & siccat, partium est tenuium, incidit, attenuat, discutit. Usus præcipuus in mensibus fortiter ciendis, fœtu ejiciendo, urina pellenda. Extrinsecus in affectibus uterinis, &c. *Schrod.*

A. 2. Sabina, *Offic.* *Cbab.* 72. C. *Comm. Plant. Usual.* 37. Sabina baccifera, *J. B. i.* 288. *Rupp. Flor. Jen.* 311. *Ger.* 1193. *Emac.* 1376. Sabina baccifera major, *Park. Theat.* 1026. Sabina foliis Cypressi, C. B. *Pin.* 487. *Buxb.* 289. *Boerb. Ind. A. ii.* 207. Sabina folio Cypressi prima, *Jonsf. Dendr.* 276. Cedrus baccifera fructu minore caruleo, *Raii Hist.* ii. 1415. Juniperus Alpina Sabinam refert, *Pluk. Almag.* 201. A. Berried Savine. Gal. Sabine avec des feuilles de Cypres. G. Seven-baum. B. Sevenboom met Cypres-bladeren. In hortis. *Ufu.* Herba. *Vires.* Incidit, & attenuat; menses, & secundinas potenter provocat; vermes expellit, *Buxb.* Quæ cum foliis speciei prioris promiscue in Officinis usurpantur; nam ex singularum specierum seminibus ambæ proveniunt, C. *Comm.*

Arbores flore à fructu remoto,
Baccifera.

XVIII. De Junipero.

Notæ sunt, Lignum odoratum, folia perpetua, angusta, acuta; terna in singulis baccis grana, *R. Synop.* p. 214.

A. 1. Juniperus, *Offic.* *Ger.* 1189. *Emac.* 1372. *Merc. Bot. i.* 45. *Phyt. Brit.* 64. *Mer. Pin.* 67. Juniperus vulgaris, *Park. Theat.* 1028. *Jonsf. Dendr.* 278. *Cbab.* 72. Juniperus vulgaris fruticosa, C. B. *Pin.* 488. *Tourn. Inst.* 588. *Boerb.*

Boerb. Ind. A. ii. 108. Dill. Cat. Giff. 59. Rupp. Flor. Jen. 271. Juniperus vulgaris bac-
cis parvis purpureis, *J. B. i. 293. Raii Hist.*
ii. 1411. Synop. iii. 444. Buxb. 172. A.
The Juniper-Tree or Busb. Gal. Genevrier, ou
Genevre. G. Wachholder-Baum. B. Gene-
ver-boom. In Ericetis. Ufu. Lignum, bac-
cæ, & gummi. Baccæ sunt rotundæ, subrufæ,
per maturitatem nigricantes, saporis subacris,
& resinosi, odoris grati. Gummi Sandaracha
Arabum, est substantia resinosa, arida, pallidè
flavescens, in guttas concreta, saporis resinosi
Vires. Lignum calidum ac ficcum, est, suave
olet; unde incensum ad aërem emendandum,
& odores noxios aut contagiosos arcendos
suffumigatur; & rasura ejus non sine causa in
cucuphis adhibetur, quippe cephalicum est.
Quidam etiam Guajaco (scribit Buxbaumus) in
Lue Venerea substituere suadent. Baccæ inci-
dunt, discutiunt. Usus præcipui in cienda u-
rina, sudore, obstructis mensibus, in affecti-
bis capitis, lienis, nervorum, pectoris, &c.
Rob Juniperi Theriaca Germanorum dictum,
& contra venena efficax prædicatur. Gummi,
usus præcipui in nervorum affectibus, resolu-
tione, frigiditate, &c. Schroder. N. B. Ver-
nix liquidus factitius est liquor ex hoc Gummi
in oleo Terebinthinæ, aut spiritu vini soluto.

A. 2. Juniperus major, *Offic. Juniperus major*
baccâ cæruleâ, C. B. Pin. 498. Tourn.
Inst. 389. Elem. Bot. 462. Raii Hist. ii. 1416.
Juniperus maxima, Ger. 1189. Emac. 1372.
Juniperus maxima Illyrica, Park. Theat. 1029.
J. B. i. 300. Chab. 72. Jonsf. Dendr. 280.
A. The Black Juniper. Gal. Grand Genevre. G.
Großer Wachholder-Baum. B. Grote Genever-
boom. In Græcia provenit. Ufu. Lignum,
baccæ. Vires. Cum priore viribus con-
venit.

A. 3. Juniperus Alpina, *J. B. i. 301. Raii*
Hist. ii. 1413. Synop. iii. 444. Park. Theat.
1028. Juniperus Alpina, Selago, Chab. 72.
Juniperus Alpina minor, Ger. Emac. 1372.
Juniperus minor montana, folio latiore, frue-
tuque longiore, C. B. Pin. 489. Tourn. Inst.
389. Elem. Bot. 462. Jonsf. Dendr. 279. A.
Dwarf-Juniper, Wild Savine. Gal. Genevre des
Alpes. G. Berg-Wachholder-Baum. B. Berg-
Genever-boom. In montibus Ufu. Herba.
Vires. Decoctum summitatum, vel etiam
succum expressum, equis verminibus ventricu-
lo & intestinis hærentibus, Bots nostratibus
dictis, laborantibus exhibent, Raii Hist.

XIX. De Oxycedro.

NOta sunt, *Folia Cupressina; terna unoquoque*
acino officula dura, R. Meth. A. p. 141.

A. Oxycedrus, *Offic. Oxycedrus Lycia,*
Ger. 1191. Emac. 1374. Cedrus sive Oxyce-
drus Lycia, Chab. 72. Cedrus folio Cupressi
major, fructu flavescente, Tourn. Inst. 588.
Elem. Bot. 461. Boerb. Ind. A. ii. 207. C. B.
Pin. 487. Cedrus folio Cupressi media, ma-
ioribus baccis, & folio Cupressi minor, ejusd.
Tourn. Inst. Elem. Bot. Boerb. Ind. A. Cedrus
Lycia retusa Bellonio dicta, J. B. i. 300.
Raii Hist. ii. 1414. Cedrus Phœnicea folio
Cupressi, Park. Theat. 1031. Juniperus folio
Cupressi major, fructu flavescente, Hierm.
Cat. Hort. Lugd. Bat. 345. Cedrus major Dio-
scoridis Clusio, Pluk. Almag. 201. Cedrus
folio Cupressi media majoribus baccis tereti-
folia, ejusd. A. Berry-bearing Cedar. Gal. Ce-
dre de Lycie, petit Cedre, Oxycedre. G. Ce-
der-Baum aus Phœnicia. B. Ceder-boom van
Phœnicie. In hortis botanicorum reperitur.
Ufu. Lignum, baccæ. Vires. Cum Junipe-
ro, ut in externa facie, ita in viribus con-
venit.

In priore editione hujus libri Olibanum ex-
hibui inter minùs cognita, & varias Auctorum
de Arbore Thurifera opiniones recensui. Post
evulgatum illud Opusculum, Auctorem quen-
dam vidi, qui disertè affirmat, Arborem hanc
in Carolina gummi præbere adeo simile vero
Olibano, ut cum casu quodam miscuisset par-
ticulas gummi à se ibi collectas, cum Olibano
ab Europa allato, tantam fuisse eorum simili-
tudinem observavit, ut particulas earum à se
mutuo separare non potuerit; unde concludit
hanc Arborem esse quæ Olibanum producit.

XX. De Taxo.

NOta, *Folia sunt molliora, saturo virore præ-*
ditata, pectinatim circa ramulos disposita;
baccæ unicam intus granum continentes, Raii
Method. A. p. 141.

A. Taxus, *Offic. Ger. 1187. Emac. 1370.*
Raii Hist. ii. 1416. Synop. iii. 445. J. B. i.
241. Chab. 69. C. B. Pin. 505. Tourn. Inst.
589. Elem. Bot. 462. Boerb. Ind. A. ii. 208.
Merc. Bot. i. 72. Phyt. Brit. 120. Ber. Pin.
117. Rupp. Flor. Jen. 271. Jonsf. Dendr. 286.

A. *The Yew-tree*. Gal. *If.* G. *Iben-Baum*.
 B. *Iben-boom*. In montosis, sylvis, & sepibus.
 Quæ de facultate venenosa & lethifera hujus
 arboris apud veteres habentur, an vera sint
 necne contraria recentiorum experimenta du-
 bium faciunt, *Raii Synop.* Vid. *ejusd. Histo-*
riam, pag. 1416.

XXI. De Buxo.

Notæ sunt, Folia parva, perpetua; materies
 solida, ponderosa, flavicans; odor gravis,
 fructus tricuspis & tricapsularis, cum sex inter se-
 minibus lucidis, spadiceis, *R. Synop.* p. 229.

A. *Buxus*, *Offic.* *Ger.* 1226. *Emac.* 1410.
J. B. i. 496. *Raii Hist.* ii. 1693. *Synop.* iii.
 445. *Chab.* 38. *Mer. Pin.* 18. *Merc. Bot.* i.
 25. *Phyt. Brit.* 18. *Buxus arborescens*, C. B.
Pin. 471. *Tourn. Inst.* 578. *Elem. Bot.* 450.
Boerb. *Ind. A.* ii. 172. *Rupp. Flor. Jen.* 264.
Buxus arbor vulgaris, *Park. Theat.* 1428. A.
The Box-tree. Gal. *Buy*, *Bouis*. G. *Buy-baum*.
 B. *Boxboom*, *Buxboom*. *Palm.* Amat frigida,
 aprica, montes. Martio floret. *Ufu.* Lignum,
 folia, sed raro. *Vires.* Decocto ligni Lues
 Gallica æque curatur, ac Guaiaco, *Cat. Angl.*
 p. 48. Rari usus est in Medicina: sunt tamen,
 qui oleum ex ligno destillant summè narcoticum;
 idque non solum summopere commendant
 in Epilepsia, Odontalgia, dentibusque
 corrosis, sed & verminatione, &c. *Schrod.*
 Folia Buxi inter purgantia recenset *Fernelius*.

XXII. De Rhamnoide.

Folia Oleæ superne viridia, subtus candidantia;
 flores ad foliorum ortus herbacei apetalii,
 Tournefortius; fructus rotundi, flavescens,
 monopyrenii; altitudo interdum tricubitalis, aut
 major, *R. Synop.* iii. 445.

A. *Oleaster Germanicus*, *Offic.* *Rhamnus*
secundus Clusii, *Ger. Emac.* 1334. *Mer. Pin.*
 104. *Rhamnus secundus Matthiolo*, *Merc.*
Bot. ii. 31. *Phyt. Brit.* 104. *Rhamnus pri-*
mus Dioscoridis Lobelio, sive litoralis, *Park.*
Theat. 1006. *Rhamnus Salicis folio angusto*,
 fructu flavescente, C. B. *Pin.* 477. *Raii Hist.*
 ii. 1592. *Fonf. Dendr.* 262. *Rhamnus sive*
Oleaster Germanicus, *J. B.* i. 33. *Chab.* 50.
Rhamnoideis fructifera foliis Salicis, baccis
 leviter flavescens, *Tourn. Coroll.* 53. *Boerb.*

Ind. A. ii. 174. *Raii Synop.* iii. 445. A.
Sallow-iborn. Gal. *Noirprun*. G. *Sand-*
dorn. B. *Duyn-bezie-boom*. In maritimis are-
 nosis. Junio floret. Septembri fructum ma-
 turat. *Ufu.* Baccæ. *Vires.* Rob acidum est,
 commendaturque ad Dyfenteriam.

XXIII. De Balsamo.

Notæ sunt, Folia alata impari numero, semper
 virentia, flosculis stamineis, summis ramulis
 insidentibus.

A. *Balsamum Judaicum*, *Gileadense*, è Me-
 cha verum, & *Oprobalsamum* seu *Oleum Bal-*
sami sive Balsamelæon, *Offic.* *Balsamum Ju-*
daicum, *Ind. Med.* xviii. *Balsamum de Me-*
cha Judaicum, *Gileadense*, *Oprobalsamum*,
Commel. Plant. *Ufu* 85. *Balsamum è Mecha*,
Balsamum verum, *Mont. Exot.* 16. *Balsamum*
verum, *J. B.* i. 298. *Chab.* 24. *Raii Hist.*
 ii. 1755. *Balsamum genuinum antiquorum*,
Park. Theat. 1528. *Balsamum ab Ægyptiis*
Balestan, *Alp. Ægypt.* 60. *Balsamum, Vesting.*
Obs. 17. *Balsamum Alpini*, *Ger.* 1343. *Emac.*
 1528. *Balsamum Syriacum Rutæ folio*, C. B.
Pin. 400. A. *The true Balsam-tree*. Gal. *Bau-*
me de Judée. G. *Der rechte Balsam-Baum*.
 B. *Joden-balsam-boom*. In Syria & Arabia Fœ-
 licè succrescit. *Ufu.* Lignum, seu ramusculi
Xylobalsamum, *Offic.* A. *Wood of the Balsam-*
tree. Gal. *Bois de baume*. G. *Holz von Bal-*
sam-Baum. B. *Hout van Balsam-boom*. Sunt
 autem ramuli exoleti, contorti, nodosi, &
 brachiati, digitali crassitie, duplici cortice in-
 tecti, exteriore tenuiore, rugoso, cinereo,
 interiore crassiore, fusco, saporis & odoris
 nullius. Raro in Officinis invenitur, cujus in
 loco à Pharmacopolis Londinensibus Lignum
Lentiscinum venditur. *Fructus* seu *Carpobalsa-*
mum, *Offic.* A. *Fruit of the Balsam-tree*. Gal.
Fruits de baume. G. *Die Frucht von Bal-*
sam-Baum. B. *Vrucht van Balsam-boom*.
 Sunt baccæ oblongæ, pediculo brevi donatæ,
 cortice rugoso, fusco, quatuor costis distinc-
 to, odore & sapore grato. Raro in Officinis
 nostris invenitur, cujus in loco à Pharmaco-
 polis Londinensibus *Fructus Cassiæ Caryophylla-*
tæ vel *Pimentæ* venditur. *Resina* seu *Oprobalsa-*
mum, *Offic.* A. *The true Balsam*. Gal. *Baume*
blanc, ou *vray Baume*. G. *Wahre Balsam*.
 B. *Wuare Balsam*. Substantia est liquida, oleo-
 sa, limpida, albicans, saporis acris, aromati-
 ci,

ci, odoris fragrantis. *Vires.* Lignum & Fructus corroborant Ventriculum. Balsamum, inter olea quævis & balsama omnium est laudatissimum; præstantissimum, ac toto orbe maxime celebratum, utpote quod vires habeat abigendis morbis tam internis quam externis, nulli medicamento secundas. Confert febricitantibus, asthmaticis, Jecoris obstructions solvit, Menses movet, Stomachi dolores sedat, Phthificos juvat, appetitum excitat, *Schrod.* N. 1. Carpobalsamum atque Xylobalsamum, quia non nisi in compositionibus quibusdam veterum adhibentur, prostant rarè, atque non nisi vetustate obsoleta, unde loco Carpobalsami Cubebas vel Pimenta adhibere receptum est, loco Xylobalsami Lentiscum recentem. 2. Si guttula Opobalsami aquæ tepidæ immittatur, per totam superficiem sese extendit, ac rursus aqua refrigerata sese contrahit, inquit *Schroderus*. Qui plura de Balsamo velit, *Lobeliium* consulat, qui integrum de eo libellum conscripsit; & *Alpinum*, qui Dialogum de Balsamo reliquit; & *Veslingii* Opobalsami Vindicias.

XXIV. De Terebintho.

Nota sunt, Folia pinnata impari numero, decidua, flosculi staminei tuberculis ramulorum in longis racemis.

A. Terebinthus, *Offic.* *Ger.* 1245. *Emac.* 1433. *¶ B.* i. 278. *Raii Hist.* ii. 1577. *Chab.* 19. *Rupp. Flor. Jen.* 269. *Rand. Ind.* 89. *Commel. Plant. Usu.* 76. Terebinthus vulgaris, *C. B. Pin.* 400. *Tourn. Inst.* 579. *Elem. Bot.* 451. *Boerb. Ind. A.* ii. 173. *Fons. Dendr.* 302. Terebinthus angustiore folio vulgarior, *Park. Theat.* 1526. A. The Turpentine-tree. *Gal. Terebinthe.* G. Terpentim-Baum. B. Terpentyn-boom. In Insula Chio, Cypro, & alibi oritur. Aprili floret. *Usu.* Resina substantia est resinosa, fluida, Larica autem crassior, pellucida, colore candido, subflavo, vitreo, odore grato & suavi, sapore acri amaricante. Ex Chio, quæ præfertur, & Cypro ad nos transportatur. *Vires.* Confert intrinsecus præcipuè in Tussi aliisque Pulmonum affectibus, in Urina ac alvo cienda, convenit Hepati, Lienis, Renibus, Vesicæ, expectorationi purulente, ac Phthisi incipienti succurrit, calculum pellit, Arthriticos affectus juvat. Uterum à saburra liberat, *Schrod.*

XXV. De Lentisco.

Foliis pinnatis, sempervirentibus flosculis stamineis ex foliorum alis egredientibus à reliquis differt.

A. Lentiscus, *Offic.* Lentiscus ex Chio, ex qua fluit Mastiche, *Ind. Med.* lxxiii. *Tourn. Itin. Ed. Angl.* i. 285. Lentiscus vera ex Insula Chio cortice & foliis fuscis, *¶ Commel. Cat. Hort. Amst.* 192. C. *Commel. Plant. Usu.* 83. *Boerb. Ind. A.* ii. 174. A. The Mastick-tree. *Gal. Lentisque.* G. Mastix-Baum. B. Mastik-boom. In Insula Chio copiosè provenit. Martio vel Aprili floret. *Usu.* Lignum seu ramuli nodosi & brachiati, digitali crassitie, interne albi, cortice cinereo tecti, saporis & odoris resinosi. Resina Mastiche, *Offic.* A. Mastick. *Gal. Mastic.* G. Mastix. B. Mastik. Arida est, pellucida, ex flavo pallens, in guttas concreta, saporis resinosi & adstringentis, odoris fragrantis. Optima censetur odorata, candida, splendens, adulta, retorrída, friabilis, sincera, stridens. *Vires.* Lignum siccat & adstringit, valet ad sanguinis rejectiones, Uteri ac alvi profluvia & Dysenteriam, in Uteri ac Ani procidentia: nomas arceat, urinas ciet, dentes mobiles firmat, *Diosc.* Ex hoc ligno fiunt vulgo denticulipia, quæ reliquis antecellunt, *Boerb. Hist. Plant.* 167. Gummi calcificat, siccat, substringit, emollit, ventriculum roborat; *Usus* præcipuus in vomitu, nausea, ac fluxu alvi compescendo. Obtundit ac corrigit purgantium acrimoniam, roborat caput, nervosumque genus, expuitioni sanguinis ac tussi medetur, &c. *Schrod.*

Hæc male confunditur cum Lentisco vulgari in Catalogo Plantarum Usualium Horti Harlemensis, cum sint duæ diversæ species, *C. Commel. Hort. Med. Amst.* p. 83.

XXVI. De Pistacia.

Nota sunt, Nux major oblonga, tegumento exteriori, saltem cum exaruerit, scabro, foliis pinnatis, *R. Meth.* p. 36.

A. Nux Pistacia, *Offic.* *Park. Theat.* 1417. Pistacia, *Ger.* 1248. *Emac.* 1436. *Mont. Ind.* 50. *¶ B.* i. 275. *Chab.* 19. *Ind. Med.* xcii. *Raii Hist.* ii. 1682. *Commel. Plant. Usu.* 83. *Rand. Ind.* 69. Pistacia fructu racemoso, *Fons. Dendr.*

Dendr. 128. Pistacia peregrina fructu racemoso, five Terebinthus Indica Theophrasti, *C. B. Pin.* 401. Terebinthus Indica Theophrasti, Pistacia Dioscoridis, *Tourn. Inst.* 380. *Elem. Bot.* 451. *Boerb. Ind. A.* ii. 173. *A. The Pistachio, or Pistick Nut-tree.* Gal. Pistacieboom. *G. Pimpernuß-Baum.* B. Pistacieboom. In regionibus calidis provenit. *Ufu.* Fructus seu Nuces oblongæ, angulosæ, Avellanæ magnitudinis, altera parte elatiore, altera depressiores, & costa notati, includentes sub putamine tenui, corticose, rugoso, ex viridi ferrugineo, sub membranula tenui, rufa, nucleum in albo virecentem, saporis oleosi, subdulcis. Eligendi nuclei recentes, ponderosi, non rancidi. *Vires.* Calfaciunt, humectant, attenuant, aperiunt. Usus præcipuus in mucilagine Pulmonum, obstructione Hepatis, roborant Stomachum, coërcent nauseam ac vomitum, excitant appetitum, bonum suppeditant nutrimentum, *Schrod.*

Arbores flore à fructu remoto, Lanigeræ.

XXVII. De Populo.

Semine julis lanigeris incluso cum Salice convenit, foliorum formâ latâ, & angulosâ ab ea differt, *R. Synop.* p. 214.

A. 1. Populus nigra, *Offic. Ger.* 1301. *Emac.* 1486. *C. B. Pin.* 429. *Park. Theat.* 1410. *Fons. Dendr.* 438. *Raii Hist.* ii. 1417. *Synop.* iii. 446. *Mer. Pin.* 97. *Tourn. Inst.* 592. *Elem. Bot.* 465. *Boerb. Ind. A.* ii. 211. *Dill. Cat. Giff.* 42. *Rupp. Flor. Jen.* 268. *Buxb.* 267. Populus nigra five *Neyen*, *J. B.* i. 155. Populus, *Chab.* 60. Populus nigra vulgaris, *Merc. Bot.* i. 61. *Phyt. Brit.* 97. *A. The Black Poplar.* Gal. Peuplier noir. *G. Schwartzet Pappel-Baum.* B. Zwarte Populier-boom. In aquosis, & ad fluvios. *Ufu.* Oculi seu Gemmæ, Aprili Mense collectæ. *Vires.* An calidæ sint an frigidæ varia est sententia. Verisimilior eorum sententia videtur, qui moderate calidas faciunt.

A. 2. Populus alba, *Offic. Ger.* 1301. *Emac.* 1486. *Park. Theat.* 1410. *Chab.* 61. *Raii*

Hist. ii. 1418. *Synop.* iii. 446. *Mer. Pin.* 97. *Phyt. Brit.* 97. Populus alba folio majore, *Fons. Dendr.* 437. Populus alba *Robin.* *J. B.* i. 155. Populus alba (quæ *Robin* ab albedine dicitur) majoribus foliis, *C. B. Pin.* 429. *Buxb.* 267. Populus alba foliis majoribus, *Tourn. Inst.* 592. *Elem. Bot.* 465. *Boerb. Ind. A.* ii. 211. *Rupp. Flor. Jen.* 268. *A. The Abele, or white Poplar.* Gal. Peuplier blanc, Peuplier à larges feuilles. *G. Weißer Pappel-Baum.* B. Abeel-boom, Witte Populier-boom. In aquosis gaudet. *Ufu.* Cortex. *Vires.* In dolore Ischiadico, intus & extrâ, in Stranguria, & in ambultis adhibetur, *R. Synop.*

A. 3. Populus tremula, *Offic. C. B. Pin.* 429. *Tourn. Inst.* 592. *Elem. Bot.* 465. *Boerb. Ind. A.* ii. 411. *Dill. Cat. Giff.* 43. *Rupp. Flor. Ten.* 268. *Buxb.* 268. *Fons. Dendr.* 438. Populus tremula Libyca, *Merc. Bot.* i. 61. *Phyt. Brit.* 97. Populus Libyca, *Ger.* 1302. *Emac.* 1487. *Park. Theat.* 1411. *Raii Hist.* ii. 1419. *Synop.* iii. 446. *Mer. Pin.* 97. Populus Libyca Plinii, *Robin* Theophrasti, *J. B.* i. 163. Populus Libyca Cercis Theophrasti, *Chab.* 61. *A. The Asp, or Aspen-tree.* Gal. Tremble. *G. Zitter-Pappel-Baum.* B. Rattelaar. In sylvis & locis uliginosis. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum Populo nigro viribus convenire creditur.

XXVIII. De Salice.

Julis seu nucamentis è multis vasculis seminalibus compositis, quæ semen continent pappo involutum, cum Populo convenit, foliis longis, &c. ab eadem differt, *R. Synop.* p. 215.

A. 1. Salix, *Offic. Ger.* 1203. *Emac.* 1389. *Chab.* 62. *Mer. Pin.* 108. *Raii Synop.* iii. 447. Salix vulgaris alba arborecens, *C. B. Pin.* 473. *Tourn. Inst.* 559. *Elem. Bot.* 464. *Boerb. Ind. A.* ii. 410. *Dill. Cat. Giff.* 42. *Rupp. Flor. Jen.* 266. *Buxb.* 290. Salix vulgaris arborecens longis angustis foliis, *Merc. Bot.* i. 66. *Phyt. Brit.* 108. Salix alba arborecens, *Fons. Dendr.* 440. Salix arborea angustifolia, alba, vulgaris, *Park. Theat.* 1430. Salix maxima, fragilis, alba, hirsuta, *J. B.* ii. 212. *Raii Hist.* ii. 1419. Salix utrinque glauco viminibus albidioribus, *Cat. Cant.* 142. *A. Common Willow.* Gal. Saule, Saulx. *G. gemeiner Weiden-baum.* B. Wilge-boom. In aquosis & ad rivulos. *Ufu.* Folia. *Vires.* Refrigerant & siccant, subastringunt. Usus præcipuus in libidine arcenda. Extrinsicus in Hæ-

Hæmorrhagia vulnerum, narium, & simili adstringenda, *Schrod.*

A. 2. *Salix rubens*, *Offic.* *Salix vulgaris rubens*, *C. B. Pin.* 473. *Tourn. Inst.* 590. *Elem. Bot.* 464. *Rupp. Flor. Jen.* 266. *Boerb. Ind. A. ii.* 210. *Dill. Cat. Giff.* 42. *Buxb.* 291. *Salix angustifolia purpurea seu nigra*, *Park. Theat.* 1430. *Salix rubra minimè fragilis*, folio longo angusto, *J. B. i.* 215. *Fonsf. Dendr.* 441. *Cbab.* 65. *Raii Hist.* ii. 1421. *Salix folio utrinque glauco*, viminibus rubris, *Cat. Cant.* 142. *Cat. Angl.* 11. *A. Common Red Willow.* *Gal. Saule rouge.* *G. Richte Weidenbaum.* *B. gemeene Wilgeboom met rode takjes.* *Aquosis gaudet.* *Uju.* *Folia, Cortex.* *Vires.* *Cum priore viribus convenit.*

A. 3. *Salix helice*, *Offic.* *Salix helice Theophrasti*, *Park. Theat.* 1435. *Salix rosea*, *Ejusd.* 1431. *Salix rosea Anglica*, *Ger.* 1204. *Emac.* 1350. *Cat. Cant.* 146. *A. Rose Willow.* *Gal. Petite Saule.* *G. Gelbe Weidenbaum.* *B. Kleine Weide, kleine Wind-boutboom, Bind-bout-boom.* *Juxta torrentes crescit, & naturæ lufus est.*

A. 4. *Salix nigra*, *Offic.* *Salix folio Amygdalino utrinque virente aurito*, *Fonsf. Dendr.* 440. *C. B. Pin.* 473. *Boerb. Ind. A. ii.* 210. *Tourn. Inst.* 591. *Salix spontanea Amygdalino folio*, fragilis, auriculata, *J. B. i.* 214. *Cbab.* 65. *Salix viminalis nigra*, *Park. Theat.* 1430. *Salix folio splendente auriculato flexilis*, *Raii Hist.* ii. 1420. *Synop.* iii. 448. *Cat. Cant.* 144. *A. Schining Willow, or French Willow.* *Gal. Saule avec des feuilles d'Amandier.* *G. Stänkende Weiden.* *B. Wilge-boom met Amandel-bladeren.* *In Salicetis reperitur.*

Arbores Flore à fructu remoto Vasculifera.

XXIX. De Ostry.

NOtae cujus sunt, Putamen fructus alatum seu ligula foliaceæ auctum; folia Ulmi aut Fagi, *R. Meth.* p. 140.

A. *Ostrys*, *Offic.* *Ostrys sive Ostria*, *Park. Theat.* 1406. *Ostrya Ulmo similis*, fructu in umbilicis foliaceis, *C. B. Pin.* 427. *Raii Hist.* ii. 1428. *Synop.* iii. 451. *Fonsf. Dendr.* 212. *Fagus sepium*, *Cbab.* 60. *Fagus sepium vulgò*, *Ostrys Theophrasti*, *J. B. ii.* 146.

Carpinus, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 121. *Tourn. Inst.* 582. *Elem. Bot.* 454. *Boerb. Ind. A. ii.* 176. *Dill. Cat. Giff.* 54. *Rupp. Flor. Jen.* 265. *Buxb. Addend.* *Betulus*, *Merc. Bot. i.* 23. *Phyt. Brit.* 15. *Betulus sive Carpinus*, *Ger.* 1296. *Emac.* 1479. *Mer. Pin.* 15. *Aceris cognata foliis oblongis, rugosis, serratis, ad Ulmum accedentibus, vasculis disjunctis, membranis foliaceis, seminibus ipsi appositis pluribus confertis*, *Pluk. Almag.* 7. *A. The Hornbeam.* *Gal. Coarmer.* *G. Stein-Buchen.* *B. Wielboom, Jok-boom, Hane-beuk, Booghouten-boom.* *In sylvis & sepibus.* *De Usu ejus in medicina nihil invenio apud Auctores.*

SECTIO TERTIA.

De Arboribus flore fructuque aggregato.

Arbores flore fructuque aggregato sunt vel flosculis

- { Intra fructum occultatis, quæ flore omni carere vulgo creditæ sunt: *Ficus.*
- { Apertis, fructui infidentibus
  - { Tripetalis, fructu Sphærocephalo, foliis aceris, quinquepartitis: *Liquid-Ambra arbor.*
  - { Tetrapetalis, per maturitatem esculentis: *Morus.*
  - { Monopetalis: scandens, fructu longo, terete, julorum instar: *Piper longum.*

I. De Ficu.

AB aliis omnibus arboribus distinguitur flore vel nullo, vel intra fructum edulem dulcem occultato, *R. H. p.* 1431.

A. 1. *Ficus*, *Offic.* *Ger.* 1327. *Emac.* 1510. *J. B. i.* 129. *Cbab.* 9. *Raii Hist.* ii. 1431. *Al-drov. Dendr.* 427. *Ficus vulgaris*, *Park. Theat.* 1494. *Ficus communis*, *C. B. Pin.* 457. *Boerb. Ind. A. ii.* 258. *Ficus sativa*, *Fonsf. Dendr.* 46. *A. The Fig-tree.* *Gal. Figuier.* *G. Feigenbaum.* *B. Vyge-boom.* *In hortis & pomariis, in calidis regionibus colitur.* *Uju.* *Fructus tam virides, quam sicci, qui Cari-*

cæ & Daffæ dicuntur. *Vires.* Utræque humectant, Pulmonariæ sunt, & bechicæ, arenulis Renum & vesicæ medentur, venenis resistunt: præcipui usus sunt in Variolis & Morbillis ad cutem pellendis: in maturis, molliunt, attrahunt; unde & bubonibus pestilentialibus (innuente Scriptura) conferunt, &c. *Schrod.*

A. 2. Caprificus, *Offic.* Ger. 1327. *Emac.* 1510. *Aldrov. Dendr.* 432. *Park. Theat.* 1493. *J. B. i.* 134. Ficus sylvestris Dioscoridi, C. B. *Pin.* 457. *Raii Hist.* ii. 1433. Ficus sylvestris sive Caprificus, *Fons. Dendr.* 47. A. *The wild Figtree.* Gal. *Figurier sauvage.* G. *Wilder Feigenbaum.* B. *Wilde Vyge-boom.* In Græcia aliisque calidis locis reperitur. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Cum sativa viribus convenit.

A. 3. Ficus Indica, *Offic.* *J. B. i.* 146. C. *Comm. Flor. Mal.* 111. *Aldrov. Dendr.* 434. *Fons. Dendr.* 48. Ficus Indica arbor radicum Indiæ, *Chab.* 9. Ficus Indica arcuata, *Park. Theat.* 1499. Ficus Indica foliis Mali Cotonei similibus, fructu ficibus simili, ex Goa, C. B. *Pin.* 457. *Tourn. Inst.* 663. Arbor ex Goa sive Indica, Ger. 1331. *Emac.* 1514. Katou-Alou, *Hort. Mal.* iii. 73. *Tab.* 57. *Raii Hist.* ii. 1437. A. *The Indian Fig-tree.* Gal. *Figurier des Indes.* G. *Indianischer Feigenbaum.* B. *Indiaanse Vyge-boom.* In India Orientali oritur. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Cum sativo viribus pollet. *Plumerius* Tournefortio affirmavit verum esse Ficus speciem.

A. 4. Sycomorus, *Offic.* *J. B. i.* 124. Ger. 1326. *Emac.* 1509. *Chab.* 8. Sycomorus Ægyptiæ, *Fons. Dendr.* 61. Sycomorus sive Ficus Ægyptia, *Park. Theat.* 1492. Sycomorus Giumes vocata, *Aldrov. Dendr.* 435. Ficus folio Mori fructum in caudice ferens, C. B. *Pin.* 459. *Raii Hist.* ii. 1439. A. *The Egyptian Sycomore.* Gal. *Sycomore.* G. *Ægyptischer Feigenbaum.* B. *Ægyptise Vyge-boom.* In Ægypto & alibi reperitur. *Ufu.* Fructus, Lacryma. *Vires.* Fructus refrigerat, & humectat, ventriculum laxat, & subvertit; tumores duros sanat. Lacryma pestis & venenis adversatur.

A. 5. Ficus Cypria, *Offic.* *J. B. i.* 124. Ficus folio Sycomori, folio non in caudice gerens, C. B. *Pin.* 459. Ficus sylvestris Cretica folio non diviso, leviter crenato, *Tourn. Coral.* 45. Sycomorus Cypria, *Chab.* 8. *Fons. Dendr.* 61. Sycomorus altera sive Ficus Cypria, *Park. Theat.* 1492. *Raii Hist.* ii. 1439. A. *The Cyprian Sycomore-tree.* Gal. *Sycomore de Cypr.* G. *Ægyptischer Feigenbaum.* B.

Cyperise Vyge-boom. In Insula Cypria nascitur. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Cum priore convenit.

II. De Moro.

NOta sunt, Folia ex rotunditate in acumen desinentia, serrata, hirsuta, flores seu juli ex plurimis flosculis tetrapetalis compositi, & in fructu ipso superstites.

A. 1. Morus, *Offic.* Ger. 1325. *Emac.* 1507. *Chab.* 8. Morus fructu nigro, C. B. *Pin.* 459. *Tourn. Inst.* 589. *Elem. Bot.* 462. *Boerb. Ind. A.* ii. 209. *Rupp. Flor. Jen.* 271. *Buxb.* 218. Morus nigra, *J. B. i.* 118. *Raii Hist.* ii. 1429. *Fons. Dendr.* 63. *Park. Parad.* 596. Morus nigra vulgaris, *Park. Theat.* 1491. A. *The Mulberry-tree.* Gal. *Meurier.* G. *Maulbeer-baum.* B. *Moerbefie-boom.* In hortis colitur, serotino germinatu floret, fructum maturat Augusto. *Ufu.* Cortex radicis, & Fructus. *Vires.* Cortex radicis calfacit & siccat, abstergit, adstringit. Hepar ac Lienem aperit, alvum laxat, tinea latas enecat. Fructus immaturus refrigerat & siccat, valide astringit. Usus præcipuus in omnibus fluxibus, e. g. Diarrhœa, Dysenteria, Fluxu menstruo, & ex-puitione sanguinis. Extrinsecus in faucium inflammationibus, ulceribusque. Matura refrigerant & siccant, parum solvunt alvum, sitim sedant, appetitum excitant, *Schrod.*

A. 2. Lignum flavum, *Offic.* Lignum flavum quod vocant Tata-youba, *Laet.* 603. Lignum nostratibus, *Fustick Wood.* Dictum, *Raii Hist.* ii. 1810. Arbor Baccifera Brasiliensis, fructu tuberculis inæquali, Mori æmulo, *Ejusd.* 1639. Morus fructu viridi, Ligno sulphureo tinctorio, *Sloan. Cat. Jann.* 128. *Hist.* ii. 8. *Tab.* 158. *Fig. 1.* *Raii Hist.* 111. *Dendr.* 14. *Tatai-iba, Pison.* (Ed. 1658.) 163. *Fons. Dendr.* 64. *Tatai-iba* Brasiliensibus, *Mareg.* 119. *Zanthoxylum aculeatum* Carpini foliis Americanum, cortice cinereo, *Pluk. Almag.* 396. *Pbytog. Tab.* 239. *Fig. 30.* *Fustick-tree, Park. Theat.* 1671. A. *Fustick Wood.* Gal. *Tatajouba,* (Bois jaune, dont les Teinturiers se servent pour teindre les laines en couleur jaune.) G. *Tatajouba.* B. *Tata-jouba* (Geel hout om de Wolle in 't geel te verwen.) Nascitur in locis campestribus Jamaicæ ubique. *Ufu.* Lignum durum crocei coloris, in usum medicum nunquam recipitur, sed tinctoribus expetitum est ad colorandas lanas flavo colore.

III. De Pipere longo.

Notæ: Planta est sarmentosa, foliis latis subrotundis, acuminatis, ad singulos nodos singulis alternatim positis, flosculis monopetalis, quinquepartitis, fructu longo aggregato.

A. 1. Piper longum, *Offic. Ger.* 1355. *Emac.* 1539. *Park. Theat.* 1604. *Ogilb. Chin.* i. 226. *J. B.* ii. 185. *Raii Hist.* ii. 1343. Piper longum orientale, *C. B. Pin.* 412. *C. Comm. Flo. Mal.* 215. *Hist. Oxon.* iii. 602. Piper longum Pistolochiæ foliis absque pediculis, Maderaspatanum, *Pluk. Almag.* 297. Piperi longo similis, Pistolochiæ foliis, absque pediculis, Maderaspatana, *Pluk. Phytog. Tab.* 104. Pimpilim, *Pis. Mant. A.* 182. Tlatlancuaye sive Piperis longi species ii. *Hern.* 126. Catta-tripali, *Hort. Mal.* vii. 27. *Tab.* 14. Arbor Piperifera fructu longo, *Jonsf. Dendr.* 178. Acapatli, *Laet.* 231. A. Long Pepper. *Gal. Poivre long.* G. Langer Pfeffer. B. Lange Peper. In Java, Malabar, &c. oritur. *Ufu.* Fructus immaturi, oblongi, teretes, julorum instar, cinerei, ex numerosis minutis granis vermiculato plexu dispositis compacti, saporis fervidi & amaricantis. *Vires.* Piper longum intensa mordacitate præditum est, & subamarum quoniam immaturum, antidotis item & Theriacis medicaminibus opportunum, *Dioscorid.* Cum Piperi rotundo viribus convenit.

A. 2. Betle, *Offic.* Betle sive Betre, *Ger.* 1357. *Emac.* 1541. Betre, Betle, Betele, sive Bethle, *Park. Theat.* 1615. Betre sive Tembul, *C. B. Pin.* 410. *Jonsf. Dendr.* 172. *C. Comm. Flo. Mal.* 60. Betle sive Betelle, *J. B.* i. 437. *Cbab.* 33. Betele, *Bont.* 91. Beétla Codi, *Hort. Mal.* vii. 29. *Tab.* 15. Piper longum foliorum nervis decurrentibus tenuioribus & mollioribus, Betle dictum, *Hist. Oxon.* iii. 603. Bulatwæla, *Herm. Mus. Zeyl.* 34. A. Beile. *Gal. Betre.* G. Betre. B. Betre. In Malabar & alibi Indiæ Orientalis crescit. *Ufu.* Folia, sed raro aut nunquam in Officinis nostris reperitur. *Vires.* Calida est & sicca, cor corroborat, oris halitum emendat.

A. 3. Mecaxochitl, *Offic. Hern.* 144. & 873. *Nieremb.* 320. *Raii Hist.* ii. 1671. *Laet.* 231. Piper longum humilium fructu è summitate caulis propendente, *Cat. Jamaic.* 45. *1.ist.* i. 136. Saururus humilis folio carnoso subrotundo, *Plum.* 53. *Fig.* 70. *Raii Hist.* iii. 643.

Arbor Piperifera fructu longo Floridana, *Jonsf. Dendr.* 180. Arum moschatum Ophioglossoides Jamaicense Limonii foliis in extremo sinuatis *Pluk. Phytog. Tab.* 77. *Fig.* 6. Arum moschatum Ophioglossoides sive pene nudo, Jamaicense; an melius Ophioglossum moschatum Jamaicense Limonii foliis in extremo sinuatis? *Almag.* 51. A. Small American long Pepper. *Gal. Poivre long & mince d'Amerique.* G. schmaller Americanischer langer Pfeffer. B. Smalle Americaanse lange Peper. In Nova Hispania succrescit. *Ufu.* Folia: ingreditur potum Chocolatam, sed in Officinis nostris raro invenitur. *Vires.* Calida est & sicca, ad Piperis longi species attinens; bibitur cum Chocolata, cui gratum saporem conciliat; corroborat, ventriculum calfacit, oris halitum emendat; crassos lentosque humores attenuat, adversatur venenis; Iliacis & Colicis confert, &c. *Hernand.*

IV. De Liquid-Ambari arbore

Notæ sunt, Folia quinquepartita, divisura ad Aceris accedentia, fructus Sphærocephalus, foliibus tripetalis, seminibus oblongis.

A. Liquid-ambar, *Offic. Clus. Exot.* 302. *Jonsf. Dendr.* 353. *De Laet. Ind. Occid.* 222. *C. B. Pin.* 502. *Park. Theat.* 1590. *Raii Hist.* ii. 1848. Liquid-ambar resina arboris Ocofolt dictæ, foliis Hederæ, odore Styracis liquidæ, *J. B.* i. 323. Liquid-ambari arbor sive Styracifera aceris folio, fructu tribuloide, (i. e.) pericarpio orbiculari ex quamplurimis apicibus coagmentato semen recondens, *Pluk. Almag.* 224. *Phytog. Tab.* 42. Xochiocotzo Quahuilit feu arbor Liquid-ambarum Indicum, *Hern.* 96. Styrax aceris folio, *Raii Hist.* ii. 1848. Styracem fundens vel Styrax arbor Virginiana Aceris folio, *Breyn. Prod.* ii. 84. Platanus Arbor Virginiana Aceris folio, potius Platanus Virginiana Styracem fundens, *Ejud.* ii. 1799. Platanus Virginiana Styracem fundens, *Herm. Par. Bat. Prod.* 366. Acer Virginianum odoratum, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 641. A. Liquid Amber. *Gal. Liquidambar.* G. Wetcher oder steffender Storax. B. Liquidambar-boom. In Virginia, Nova Hispania, & alibi Indiæ Occidentalis succrevit. *Ufu.* Resina est substantia liquida, pinguis, consistentia Terebinthinæ Venetæ ex flavo rubescens, saporis acris, aromatici, odoris fragrantis. *Vires.* Calfacit, humectat, resolvit,

Rr

ob-

obstructiones expellit, emollit, maturat. Ufus præcipuus in Utero obstructo ac indurato, tumoribus duris, &c. in suffitibus & similibus, *Schrod.*

Balsamum hoc, arbore ipsa vel sponte, vel incisa extillare ait *Hernandez*. Sunt autem qui ex arboris ramis comminutis & coctis pinguedinem inmatantem, colligunt & vendunt pro legitimo Balsamo: Atque hic liquor à nonnullis Storax liquida putatur, in Pharmacopolarum & Pharmacopœorum Officinis vulgo venalis.

V. De Alypo.

Frutex est flore compositus seu aggregato, è pluribus flosculis dense stipatis, foliis acutis vi purgatrice indutus.

A. *Alypum*, *Offic.* *Alypum*, Herba terribilis, *Mont. Ind.* 36. *Alypum* montis Ceti, *Ger.* 408. *Emac.* 506. *Alypum* montis Ceti sive Herba terribilis Narbonensium, *Raii Hist.* ii. 1443. *Alypum* Monspelienſium, *Park. Theat.* 198. *Alypum* Monspelianum sive Frutex terribilis, *F. B. i.* 598. Frutex terribilis, *Empetrum*, *Alypum* Monspelienſium, *Chab.* 48. *Thymælea* foliis acutis, capitulo Succisæ, sive *Alypum* Monspelienſium, *C. B. Pin.* 463. *Fonf. Dendr.* 235. *Globularia* fruticosa, *Myrti* folio tridentato, *Tourn. Inst.* 467. *Elem. Bot.* 371. A. *Herb Terrible.* *Gal. Turbitib. blanc.* G. *Zunaen-blatt.* B. *Witte Turbitib.* In montosis. Vere floret. *Uſu.* Herba. *Vires.* Violenter purgare dicitur. Decoctum Luevenereâ affectis magno successu propinari refert *Clus.*

SECTIO QUARTA.

De Arboribus fructu Umbilicato.

Arbores & Frutices fructu umbilicato voco, in quibus flos summo fructui insidet, unde fructus à calice floris plerumque residuo velut umbilicatus est.

Arbores & Frutices fructu umbilicato sunt vel

Pomiferæ, foliis deciduis, fructuque testæ

Membranâ tenuiore,

Acerbo; umbilico

Latissimo, pediculo brevi, intus officulis duris, foliis vel integris vel laciniatis: *Mespilus.*

Contractiore, pediculis fructuum longis, foliis pinnatis, seminibus folliculis membranaceis inclusis: *Sorbus.*

Mitior & per maturitatem esculento, foliis integris, loculamentorum feminalium parietibus

Duris, & cartilagineis, arbore magis patula, fructu ad imum seu basin latiore ferè, succo acidior: *Malus.*

Mollibus & membranosis; fructu ad imum seu pediculum productiore ferè & turbinato, succo dulcior, arbore

Proceriore & rectiore, fructu lævi, sapore mitiore: *Pyrus.*

Humiliore ramis contortis, fructu lanugine rasili obſito: *Cydonia.*

Cortice crassiore, numerosis intus acinis

Angulosis in succo acido & grato contentis: *Granata.*

Planis Cucurbitæ formibus, *Gannaperide.*

Bacciferæ, quæ sunt vel foliis

Deciduis,

Spinosæ, fructu simplici, foliis

Pinnatis, fructu majore, flore specioso, odorato, cum plurimis intus apicibus: *Rosa.*

Laciniatis, humilior & fruticosior, fructu grandiore esculento, flore herbaceo: *Grossularia.*

Non spinosæ,

Scandentes, circumvolvendo sese plantis vicinis, floribus tubulosis oblongis cornu venatorii quodammodo figurâ, odoratis: *Caprifolium.*

Erectæ, humiliores & fruticosæ, floribus & baccis in racemulis, foliis angulosis laciniatis: *Ribes.*

Semper virentibus, simplicibus latis, suntque vel

Scandentes, quæ præter cirros, quibus aliis plantis adhærescit, radices etiam in terram agit, baccis in corymbos coactis: *Hedera.*

Erectæ, foliis suaveolentibus

Majoribus & latioribus, floribus
 Tetrapetalis, fructu dipyreno odorato, seminibus compressis, *Caryophyllus Aromaticus*.
 Pentapetalis, fructu polyspermo, seminibus angulosis, uvarum vineaceis similibus: *Perichlymenum odoratum*.
 Minoribus & angustioribus, seminibus albis incurvis: *Myrtus*.

boom. In sylvis & sepibus, Aprili florens. *Ufu*. Fructus & succus ejus *Agresta*, *Offic.* A. *Verjuice*. *Gal.* *Verjus*. G. *Safft von unzeitige / oder Wilde Apffel*. B. *Verjuis*. dictus. *Vires*. Vehementer austerus est, acidus, & astringens.

II. De Pyro.

NON minus nota est quàm *Malus*, ergo neque indiget characteristica.

A. *Pyrus*, *Offic.* *Aldrov.* *Dendr.* 380. *Raii Hist.* ii. 1450. *Ger.* 1267. *Emac.* 1455. *F.* B. i. 35. *Chab.* 1. *Pyrus fativa*, C. B. *Pin.* 439. *Boerb. Ind.* A. ii. 247. *Tourn. Inst.* 628. *Park. Theat.* 1500. *Raii Synop.* iii. 452. *Pyrus domestica*, *Fons.* *Dendr.* 33. A. *Thee Pear-tree*. *Gal.* *Poirier*. G. *Birnbaum*. B. *Peere-boom*. In hortis & pomariis frequens. Aprili floret. *Ufu*. Fructus. *Vires*. Refrigerat, astringit, &c. *Schrod.*

De Arboribus fructu umbilicato majore, seu de Pomiferis umbilicatis.

I. De Malo.

ARbor est notissima, nec ulla indiget vel descriptione, vel characteristica, R. *Synop.* p. 218.

A. 1. *Malus*, *Offic.* *F.* B. i. 1. *Chab.* 1. *Aldrov.* *Dendr.* 359. *Tourn. Inst.* 634. *Ger.* 1272. *Emac.* 1459. *Malus fativa*, *Raii Hist.* ii. 1445. *Synop.* iii. 451. *Malus vulgaris*, *Park. Theat.* 1502. *Malus domestica*, *Fons.* *Dendr.* 1. *Malus sive Pomum*, *Boerb. Ind.* A. ii. 249. A. *The Apple tree*. *Gal.* *Pommier*. G. *Apffel-Baum*. B. *Appel-boom*. In hortis & pomariis colitur. Aprili floret. *Ufu*. Fructus *Pomum aqueum* A. *Pomewater*. *Gal.* *Pomme d'eau*. G. *Wasser-Apffel*. B. *Water-Appel*. dictus, è majoribus est, exterius albicans, succo prægnans, acido, grato, & nonnihil unâ amaricante, & succus *Pomorum fragrantium*, ut *Pipini* & *Pyri magni dicti* A. *Pipins and Pearmains*. *Gal.* *Pomme-Renette*, ou *Poire-pomme*. G. *Renette / oder Birn-Apffel*. B. *Renette-Pippinne*, of *Peer-appel*. *Vires*. *Subacida* seu *vinosa*, naturæ sunt mixtæ, conveniuntque *Ventriculo* & *Cordi*. *Acida* sunt naturæ *frigidioris* ac *astringentis*, *Schrod.*

A. 2. *Malus sylvestris*, *Offic.* *Ger.* 1276. *Emac.* 1460. *Fons.* *Dendr.* 1. *Raii Synop.* iii. 452. *Park. Theat.* 1502. *Malus sylvestris sive agrestis*, *F.* B. i. 26. *Raii Hist.* ii. 1448. *Malus sylvestria*, quæ & *alba*, & *rubra*, & *majora*, & *minora*, C. B. *Pin.* 433. *Malus sylvestris acido fructu*, *Tourn. Inst.* 634. A. *The Crab-tree*, or *Wilding*. *Gal.* *Pommier sauvage*. G. *Wilder Apffel-Baum*. B. *Wilde Appel-*

III. De Cydonia.

ARbor est humilis, ramis contortis, fructu majore turbinato, lanugine rasili obfuso.

A. *Malus Cotonia*, *Cotonea*, *Offic.* *Malus Cotonea*, *Ger.* 1264. *Emac.* 1452. *Raii Hist.* ii. 1452. *F.* B. i. 27. *Chab.* 2. *Malus Cotonea vulgaris*, *Park. Theat.* 1504. *Malus Cydonia*, *Tourn. Inst.* 632. *Boerb. Ind.* A. 247. *Cydonia fativa*, *Fons.* *Dendr.* 8. *Mala Cotonea majora*, C. B. *Pin.* 434. *Mala Cydonea*, *Aldrov.* *Dendr.* 538. A. *The Quince-tree*, *Cognassier*. G. *Quitten oder Ruten Apffel-Baum*. B. *Quee-peere-boom*, *Quee-appel-boom*. In hortis & viridariis colitur. Aprili floret. *Ufu*. Fructus seu *Mala*, & *Semen*. *Vires*. *Mala stomachica* sunt, refrigerant, siccant, astringunt. *Ufus præcipuus* in vomitu, alvi fluxu, singultu, laxitate *Stomachi*. *Semen* refrigerat, & humectat, mucilaginem suam lenit, acrimoniam obtundit, &c. *Schrod.*

IV. De Sorbo.

FRuctu acerbo cum *Mespilo* convenit; foliis pinatis ab eadem differt.

A. 1. *Sorbus*, *Offic.* *Ger.* 1287. *Emac.* 1471. *Mont. Ind.* 53. *Raii Hist.* i. 1456. *Synop.*

nop. iii. 452. *F. B.* i. 57. *Cbab.* 2. *Sorbus fativa*, *C. B. Pin.* 415. *Rupp. Flor. Jen.* 112. *Buxb.* 308. *Boerb. Ind. A.* ii. 248. *Tourn. Inst.* 633. *Elem. Bot.* 499. *Fons. Dendr.* 66. *Aldrov. Dendr.* 615. *Sorbus legitima*; *Park. Theat.* 1420. *A. The Service-tree.* *Gal. Sorbier, Cormier.* *G. Spierstina.* *B. Zorben-boom, Spree-boom, Spreeux-bezien-boom.* In hortis colitur. Aprilis floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Refrigerat, siccat, astringit. Usus præcipuus in fluxionibus alvi, uteri, &c. Extrinsicus astringit vulnera. *N. B. Sorba colliguntur potissimum immatura, exsiccanturque in clybeo*, *Schrod.*

A. 2. Ornus, Offic. *Ornus sive Fraxinus sylvestris*, *ark. Theat.* 1419. *Aucuparia, Riv. Aucuparia Rivini, Rupp. Flor. Jen.* 112. *Sorbus aucuparia*, *F. B. i.* 62. *Tourn. Inst.* 634. *Boerb. Ind. A.* ii. 248. *Dillen.* 65. *Buxb.* 308. *Sorbus aucuparia*, *Ornus aucuparia, Cbab.* 2. *Sorbus sylvestris sive Fraxinus bubula*, *Ger.* 1290. *Emac.* 1473. *Sorbus sylvestris foliis domesticæ similis*, *C. B. Pin.* 415. *Raii Hist.* ii. 1457. *Synop.* iii. 452. *Sorbus sylvestris pinnatis angustioribus foliis, undique glabris, fructu parvo, miniato, Pluk. Almag.* 355. *Sorbus sylvestris, Aldrov. Dendr.* 620. *Fons. Dendr.* 66. *A. The Quicken-tree.* *Gal. Frêne sauvage, Cormier sauvage.* *G. Boaelbeer-Baum.* *B. Haver-esche, Lyfter-bezie, Quartel-besie.* In montosis, & uliginosis oritur. Maio floret. Septembri fructus maturat. *Ufu.* Fructus. Liqueur è vulnere exstillans. *Vires.* Fructus Hydragogum egregium præbet, in Scorbuto sanando aptum, *D. Needham.* Liqueur assidue potus ad scorbuticos & spleneticos affectus à nonnullis commendatur, *R. H.*

V. De Mespilo.

A Sorbo differt foliis simplicibus, non pinnatis, fructu magis sparsa, non umbellatim nascente, *R. Synop.* p. 219.

A. Mespilus, Offic. *Cbab.* 2. *Ger.* 1265. *Raii Synop.* iii. 453. *Mespilus fativa, Ger. Emac.* 1453. *Mespilus vulgaris, F. B. i.* 64. *Raii Hist.* ii. 1460. *Park. Theat.* 1422. *Mespilus Germanica folio Laurino, non serrato, sive Mespilus sylvestris, C. B. Pin.* 453. *Tourn. Inst.* 641. *Elem. Bot.* 503. *Rupp. Flor. Jen.* 110. *Boerb. Ind. A.* ii. 256. *Buxb.* 216. *Mespilus Laurifolia Germanica, folio non serrato, Fons. Dendr.* 43. *A. The Medlar tree.* *Gal. Nèstier.* *G. Meispel-Baum.* *B. Mispel-boom.* In hortis colitur. Floret Maio. *Ufu.* Fru-

ctus, semen. *Vires.* Fructus refrigerant, siccant, saporis sunt austeri, atringunt, constipant valide, ventriculo noxii sunt, præcipue dum duriusculi adhuc existierint; emollicti enim atringunt levius, nocentque minus, ac facile putrescunt. Utius esse possunt in Diarrhœa, Dysenteria; extrinsecus in vomitu, fluxuque alvi sistendo. Semina commendantur summopere ad calculum atterendum, & expellendum, *Schrod.*

VI. De Mespiloide.

NOTÆ Foliis integris cum Mespilo convenit, fructu Sorbi formis umbellatim dispositis ab eadem differt.

A. 1. Aria, Offic. *Aria Theophrasti, Ger.* 1146. *Emac.* 1327. *Aria Alni effigie, folio laniato, major, Fons. Dendr.* 69. *Sorbus Alpina, F. B.* 65. *Raii Hist.* ii. 1459. *Sorbus sylvestris, Aria Theophrasti dicta, Park. Theat.* 1421. *Mespilus Alni lanato folio, major, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 424. *Mespilus Alni folio subtus incano, Aria Theophrasti dicta, Raii Synop.* iii. 453. *Mespilus Alpina folio Alni lanato major, Rupp. Flor. Jen.* 110. *Cratægus Alpinus Alni folio incano, ejusd. Mespilus Alni effigie, lanato folio, major, C. B. Pin.* 451. *A. The White boam-tree.* *Gal. Sorbier sauvage.* *G. Wild Sperber-Baum.* *B. Wilde Sorber-boom.* In montibus sylvosis, & petrosis. Aprilis floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Tussis Jujubarum instar lenit, & spiritum promovet.

A. 2. Diospyrus, Offic. *F. B. i.* 75. *Raii Hist.* ii. 1461. *Diospyros Theophrasti, Aldrov. Dendr.* 619. *Pyrus cervina Italis, ejusd. Mespilus Alni lanato folio minor, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 424. *Mespilus folio rotundiore, fructu nigro, subdulci, Elem. Bot.* 503. *Tourn. Inst.* 642. *Boerb. Ind. A.* ii. 257. *Mespilus Alni effigie, lanato folio, minor, C. B. Pin.* 452. *Aria Alni effigie, lanato folio, minor, Fons. Dendr.* 69. *Vaccinia alba, Ger.* 1230. *Emac.* 1416. *Vitis Idæa tertia Clusii, Park. Theat.* 1458. *A. White Wortles.* *Gal. Vaciet, Vacet blanc.* *G. Weiße Heidel-Beer.* *B. Witte Bojeb-Bezie.* In Alpibus, & montosis. Maio floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Cum præcedente viribus convenit.

A. 3. Pyracantha, Offic. Parkins. Parad. 604. *Raii Hist.* ii. 1459. *Pyracantha quibusdam, F. B. i.* 51. *Pyracantha seu Oxyacantha quibusdam, Cbab.* 51. *Pyracantha, Mont. Ind.*

Ind. 51. *Oxyacantha Pyri folio*, *ejusd.* 49. *Oxyacantha Theophrasti*, *Ger. Emac.* 1604. *Oxyacantha sive Spina acuta Pyri folio*, *C. B. Pin.* 454. *Mespilus Pyrifolia*, *Fons. Dendr.* 45. *Mespilus spinosa Pyrifolia*, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 424. *Boerb. Ind.* A. ii. 257. *Mespilus aculeata Pyrifolia*, *Elem. Bot.* 503. *Tourn. Inst.* 642. A. Ever-green Thorn. *Gal. Espece de Neflier appellé Pyracantha comme qui diroit Poirier épineux* G. Weis-Dorn. B. *Pyracantha*. In hortis colitur. *Uju. Bacca.* *Vires.* Cum Spina alba viribus convenit. *Astringit, Mont.* 61.

VII. De Cratægo.

Foliis laciniatis, floribus eosque sequentibus fructibus umbellatim congestis, officulis intus duris à reliquis differt.

A. 1. Spina alba, *Oxyacantha*, *Offic.* Spina alba, *Ind. Med.* cxi. Spina alba, *Oxyacantha*, *Acantha*, *Mont. Ind.* 53. Spina appendix vulgaris, *Park. Theat.* 1025. *Oxyacanthus*, *Ger.* 1146. *Emac.* 1327. *Mer. Pin.* 89. *Pbyt. Brit.* 86. *Oxyacanthus Galeni*, *Merc. Bot.* i. 56. *Raii Hist.* ii. 1458. *Oxyacantha vulgaris*, *Rupp. Flor. Jen.* 109. *Oxyacantha*, *Cbab.* 52. *Oxyacantha vulgaris sive Spinus albus*, *J. B. i.* 249. *Mespilus Apii foliis*, *sylvestris*, *spinosa*, *sive Oxyacantha*, *C. B. Pin.* 456. *Raii Synop.* iii. 453. *Tourn. Inst.* 642. *Elem. Bot.* 503. *Boerb. Ind.* A. ii. 256. *Dill. Cat. Giff.* 66. *Buxb.* 216. *Mespilus Apii foliis*, *sylvestris*, *spinosa*, *Fons. Dendr.* 44. A. *The White Thorn or Haw-thorn*. *Gal. Aubespine*. G. *Saurach oder Hage-dorn*. B. *Hagedoorn*. In sepibus passim provenit. Maio floret. *Uju.* Folia & fructus. *Vires.* Similem vim cum fructibus Mespili obtinent.

A. 2. *Mespilus aronia*, *Offic.* *Mespilus aronia*, *Azarolus*, *Mont. Ind.* 48. *Mespilus aronia*, *Ger.* 1265. *Emac.* 1454. *Mespilus folio laciniato*, *spinosa*, *fructu majori*, *esculentis*, *Raii Hist.* ii. 1458. *Mespilus aronia veterum*, *J. B. i.* 67. *Cbab.* 3. *Mespilus aronia sive Neapolitana*, *Park. Theat.* 1423. *Mespilus Apii folio laciniato*, *C. B. Pin.* 453. *Fons. Dendr.* 44. *Boerb. Ind.* A. ii. 256. *Tourn. Inst.* 641. *Elem. Bot.* 503. A. *The Neapolitan Medlar*. *Gal. Nefle avec trois offlets pierreux*. G. *Weissel-Daum mit dreu steinen*. B. *Mispelen met drie steenen*. In hortis curiosorum apud nos colitur. Maio floret.

Uju. Fructus. *Vires.* Moderatè alvum constringit.

A. 3. *Sorbus torminalis*, *Offic.* *Ger.* 1289. *Emac.* 1421. *Mer. Pin.* 115. *Aldrov. Dendr.* 618. *Sorbus torminalis Plinii*, *Cbab.* 2. *Merc. Bot.* 71. *Pbyt. Brit.* 117. *Sorbus torminalis seu vulgaris*, *Park. Theat.* 1420. *Sorbus torminalis*, & *Cratægus Theophrasti*, *J. B. i.* 63. *Mespilus Apii folio*, *sylvestris*, *non spinosa*, *seu Sorbus torminalis*, *C. B. Pin.* 454. *Raii Hist.* ii. 1457. *Synop.* iii. 453. *Elem. Bot.* 503. *Cratægus*, *Sorbus torminalis*, *Mont.* 41. *Cratægus folio laciniato*, *Tourn. Inst.* 633. *Boerb. Ind.* A. ii. 248. *Sorbus Apii folio sylvestris*, *non spinosa*, *aliis Sorbus torminalis*, *Cratægus Theophrasti*, *Fons. D. A. The wild Service or Sorb-tree*. *Gal. Sorbier Torminal*. G. *Wilder Esperber-Daum*. B. *Wilde Sorben-boom*. In sepibus. Maio floret. Septembri fructum maturat. *Uju.* Fructus. *Vires.* Refrigerat, & astringit; fluxus alvi sistit.

VIII. De Granata.

Notæ sunt, Foliis esse deciduis, fructus cortice crassiore, numerosis intus acinis, favorum modo dispositis referto, R. Meth. p. 31.

A. 1. Granata, Mala Punica, *Offic.* Granata Malus, *Mont. Ind.* 42. Punica, *Ind. Med.* xcvi. Malus Punica, *J. B. i.* 76. *Cbab.* 3. *Raii Hist.* ii. 1462. Malus Granata, sive Punica, *Ger.* 1262. *Emac.* 1450. Malus Punica sativa, *C. B. Pin.* 438. *Park. Theat.* 1510. *Parad.* 428. Punica, quæ Malum Granatum fert, *Tourn. Inst.* 636. *Elem. Bot.* 500. *Boerb. Ind.* A. ii. 250. Malus Punicus sive Pomus Granatus, *Aldrov. Dendr.* 577. Malus Punica domestica, *Fons. Dendr.* 27. A. *The Pomegranate-tree*. *Gal. Grenadier*. G. *Grenat-appel-Daum*. B. *Graanaat-appel-boom*. In calidis regionibus sponte exit. Maio floret. *Uju.* Cytini seu flores, Poma seu fructus, malicorium seu cortex fructus, & semen. Cortex coriaceus est, duriusculus, rugosus, foris ex spadiceo luteo puniceus, intus pallide flavescens, saporis astringentis, aulteri. *Vires.* Poma in genere censentur boni succi, ventriculo convenientia, sed pauci nutrimenti. *Acida* frigida sunt, ac astringentia, stomachica. Usus præcipui in febris biliosis, in gonorrhæa, in pica gravidarum compescenda, orisque putredine corrigenda, & similibus. Flores ejusdem sunt naturæ cum Balauistiis. Cortex ejusdem *Malicorium*, *Offic.* dictum, ejusdem

cum floribus censetur naturæ, præcipuique usus est in sedando fluxu hæmorrhoidum, narium, uteri, &c. Semina refrigerant itidem, astringuntque imprimis, qui ex pomis acidis collecti, *Schrod.*

A. 2. Balauſtia, *Offic. Ger.* 1262. *Emac.* 1450. Balauſtia Hispanica, *J. B. i.* 82. *Cbab.* 3. Balauſtia flore pleno, majore, *C. B. Fin.* 438. Balauſtium, *Mont. Ind.* 37. *Aldrov. Dendr.* 579. Malus Punica ſylveſtris major, ſive Balauſtium majus, *Park. Theat.* 1511. *Raii Hiſt.* ii. 1463. Balauſtium majus, ſive Malus Punica ſylveſtris major, *Park. Parad.* 430. Punica flore pleno, majore, *Tourn. Inſt.* 636. *Boerb. Ind. A.* ii. 450. Malus Punica pleniflora, *Fonſ. Dendr.* 29. A. *The Balauſtine-tree.* Gal. *Grenadier ſauvage.* G. *Wilder Granat-Baum.* B. *Wilde Granaet-appel-boom.* Cum priore creſcit. *Uſu.* Flores. *Vires.* Tam Balauſtia, quàm Cytini, ſunt naturæ terreſtris, valde aſtringentis, inſpiſſantis, refrigerantis, ſiccantis, unde creberrimus eorum uſus eſſe ſolet in omnis generis fluxionibus, v. g. Diarrhœa, Dyſenteria, Fluxu Uterino, & ſimilibus; in Sanguine vulnerum cohibendo, &c. *Schrod.*

IX. De Arbore Febrifuga Peruviana.

NOtae ſunt, Folia Prunorum rubrorum non diſſimilia; flores Malorum Punicorum; ſemina Cucurbitæ.

A. Cortex Peruvianus, Peruanus, China Chinæ, Quinquina, *Offic.* China Chinæ, Cortex Peruvianus, Quinquina, Cortex Cardinalis de Lugo, Caſcarilla, *Mont. Exot.* 8. Kina Kina, vel Cortex Peruvianus Officinarum, *Ind. Med.* lxxiii. Arbor febrifuga Peruviana, China Chinæ, & Quinquina, & Gannanaperide dicta, *Raii Hiſt.* ii. 1796. Arbor febrifuga Peruviana, Incolis Gannanaperide, *Fonſ. Dendr.* 476. Pulvis febrifugus Peruvianus, *Bartbol. Hiſt. Med.* Cent. v. p. 107. An Holquahvilt, ſeu Arbor Chilli, *Hern.* 50. cap. 10? A. *The Jeſuits-tree.* Gal. *Arbre de Quinquina.* G. *Jeſuitiſcher-Baum.* B. *China China-boom.* In Regno Quitenſi in Peruvia creſcit. *Uſu.* Cortex craſſitie mediocri, foras ſcaber, paululum caneſcens, aliquando muſco obductus, intus lævis, coloris ferruginei, ſaporis acris, & intenſe amari. *Vires.* Pulvis debita doſi exhibitus adverſus febres omnes intermittentes (præcipue Quartanas)

tutum, certum, & minime fallax eſt remedium. *N. B.* Sunt qui tincturam ſeu infuſum æque efficaciſſimam eſſe ac corticem volunt: Experiencia autem docet infuſum nihil valere, niſi ſubtiliores pulveris partes adhuc in liquore maneat, corticis ergo pulverem in ſubſtantia exhibitum efficaciſſimum eſſe cum pluribus Medicis ſemper comperimus.

Cortex iſtic Peruvianus Officinis dictus cujuſnam arboris ſpolum ſint, non convenit inter medicos, aliis hoc, aliis illud affirmantibus. *D. Spon* non trunci aut ramorum arboris corticem eſſe, ſed radicem perperam affirmat, cui à *Bollo* contradicitur, qui obſervavit arbores febrifugas Peruvianas plerumque omni cortice ſine noxa ſpoliatas cerni. Obſervavit autem eruditiffimus ille vir *D. Tancredus Robinſon*, *M. D. Ponna & Tſerou-ponna*, *H. M.* in India Kina ab Indigenis appellatas, & febrifugas eſſe. Sunt qui dicunt (inquit doctiſſimus *Raius*) eandem ſemini arboris (quod Hiſpani patrio ſermone *Pipitas de Quina* vocant) fugandarum februm vim ineſſe; eſt autem ſemen illud ſemini Cucurbitæ ſimile. *D. Jacobus Newton* Botanicæ apprime gnarus *Pepitas Peruvianas* *J. B.* fructum eſſe illius arboris affirmat. Sunt autem, qui duas corticis ſpecies eſſe affirmant (*videlicet*) veram, & ſpuriam ſeu falſam, utramque autem ex India Occidentali adferri; prima ſeu vera ſuperius eſt deſcripta; altera ſeu falſa tenera eſſe dicitur, foras coloris cinerei, & caneſcentis, intus ex fulco aut obſcuro ferruginei, ſaporis acris, amaricantis, ſubpinguis, odoris fragrantis. *N. B.* Cortex Eleterii eſſe videtur, de qua ſuo in loco.

Peruvianus Cortex in Officinis probè cognitus eſt; verum cujuſnam arboris ſit, eruditis nondum ſatiſfactum eſt. In priore editione mei libri varias de ea opiniones, quæ mihi tunc occurrebant, exhibui. Poſt opuſculum illud editum in *Itinerario Waſeri*, qui profeſſione Chirurgus erat, invenio ſequentem de eo narrationem:

Arica (inquit Auctor iſte) in *Peruvia* magnam hujus Corticis quantitatem vidi, & ab Hiſpano quodam edoctus ſum, Corticem fuiſſe Arboris *Mangles* aquarum dulcium, quæ in lacu magno regionis iſtius naſcebatur.

Verum hiſtoria ſeu relatio hæc multum ſuperatur ab alia in *Actis Philoſophicis Londinenſibus*, N. 290. p. 1596. tradita à *D. Gulielmo Oliver*, *M. D.* ab ingenioſo Pharmacopœo Gadibus in Hiſpania degente, qui in Peruvia diu vixerat, eumque corticem ſæpius collegerat,

rat, accepta: quam, quoniam arboris descriptionem continet, Latinam facere, & huc transferre, non gravabor.

Cortex Peruvianus ab arbore desumitur, Pruni circiter magnitudine, foliis hederaceis, sed paulò minoribus, semper virentibus. Autumno colligitur, & cortex circumcirca delibratur, tam trunci, quàm ramorum; qui quatuor mensium spatio iterum succrescit Suberini in modum. Fructum fert Castaneæ non absimilem (exceptâ exteriori testâ seu tegmine) qui proprie appellatur China-China, & ab indigenis pluris æstimatur quàm cortex à trunco aut ramis detractus. Sorbi speciem esse Arborem hanc febrifugam Peruvianam affirmat D. Tancred Robinson, M. D. ex relationibus Itinerantium in America Australi.

X. De Opuntia.

NOtae sunt, Fructus carnosus, pulpâ humidâ multa semina includens. Verum ab aliis quibuscunque plantis abundè distinguitur ex modo nascendi; folia enim plantantur, & ex meris foliis, aliis ex aliis enascentibus, constat. Flos etiam, & fructus è folio emergit, R. Meth. A. p. 144.

A. 1. Opuntia, Offic. Ficus Indica, Mont. Ind. 49. Opuntia vulgò Herbariorum, J. B. i. 154. Tourn. Inst. 259. Elem. Bot. 205. Boerb. Ind. A. ii. 82. Rupp. Flor. Jen. 133. Opuntia, Chab. 10. Ficus Indica, Ger. 1329. Emac. 1512. Ficus Indica, spinosa, major, Parkinson. Theat. 1497. Ficus Indica major, Parad. 433. Raii Hist. ii. 1464. Ficus Indica folio spinoso, fructu majore, C. B. Pin. 458. Ficus Indica Tuna dicta, sive Opuntia sola hirsutie pungens, Pluk. Almag. 146. Tuna Indorum, Jons. Denâr. 57. A. The Priety Pear-tree. Gal. Figuier d'Inde, Raquette, Cardasse. G. Etachliche Indianische Getzen. B. Groote Indiaanse Vyg. In utraque India nascitur. Ufu. Fructus, folia. Vires. Refrigerant, & humectant; Febres ardentes extinguunt; Sitim sedant.

A. 2. Cochinellifera, Offic. Ficus Indica major, levis, sive non spinosa, Vermiculos, quos Cochinilla vocant, proferens, Pluk. Phytog. Tab. 281. Almag. 145. Opuntia maxima, folio oblongo, rotundo, majore, spinulis obtusis, mollibus, & innocentibus, obfuso flore striis rubris variegato, Cat. Fam. 194. Hist. ii. 152. Raii Denâr. 19. Tuna mitior flore sanguineo, Cochinellifera, Dillen.

Hort. Eltham. 399. Tab. ccxcvii. Fig. 383. Arbor Cochenille, Duret. 66. Nocheznopalli seu Nopalnocheztli in quo Coccus Indicus nascitur, Hern. 78. Nepalnocheteli seu Nochetzli Nopalli, Jons. Dendr. 56. A. The Cochineal-tree. Gal. Nepal, Cardasse. G. Eechinillen-Baum. B. Cochillen-boom. In America reperitur. Ufu. Vermiculi; de quibus vide Act. Philosoph. Lond. No. 193, & No. 292.

De Arboribus & Fruticibus fructu umbilicato minore, seu de Bacciferis umbilicatis.

XI. De Rosa.

FOlio pinnato, flore specioso, frutice infirmo, & plerumque spinis corticalibus obfuso, à reliquis hujus generis differt, R. Synop. p. 220.

A. 1. Rosa canina, Cynosbatos, Cynorhodon, Offic. Rosa sylvestris, canina, Cynorhodon, Cynosbatos, Mont. Ind. 51. Rosa sylvestris, inodora, seu canina, Park. Theat. 1017. Raii Hist. ii. 1470. Synop. iii. 454. Rosa canina inodora, Ger. 1087. Emac. 1270. Mer. Pin. 105. Rosa sylvestris vulgaris, flore odorato, incarnato, C. B. Pin. 483. Tourn. Inst. 638. Elem. Bot. 501. Jons. Dendr. 402. Dill. Cat. Giff. 90. Rosa sylvestris vulgaris, flore odorato, Buxb. 285. Rosa sylvestris, Merc. Bot. i. 65. Pbyt. Brit. 105. Rosa sylvestris, variorum colorum, foliis glabris, inodoris, Rupp. Flor. Jen. 111. Rosa sylvestris alba cum rubore, folio glabro, J. B. ii. 43. Chab. 108. A. The Common Briar, or Dog's-Rose. Gal. Rosier sauvage, Rose de Chien, Eglantier, Cbinorrodon, Grateau. G. Wilde Rose! Heck-Rose. B. Hond's-roze. In sepibus passim. Junio floret. Ufu. Flores, fructus, & spongiolæ, seu potius Nidi cujusdam insecti. Vires. Flores conveniunt in qualitatibus cum Rosis fativis, sed majorem vim atringendi habent, proinde in profuvio uteri, rubro & albo, summæ sunt æstimationis. Fructus vi lithontripicâ maximopere commendantur, in qua tamen excellunt exempti arilli. Spongiolæ Bedeguar, Offic. Cal.

Calculosos efficacissimè juvare dicuntur, &c. *Schrod.*

A. 2. Rosa Damascena, pallida, *Offic. Rosa Provincialis* sive Damascena, *Ger.* 1079. *Emac.* 1261. Rosa Damascena, *Park. Theat.* 1017. *Parad.* 413. *Raii Hist.* ii. 1468. *Cbab.* 105. Rosa purpurea, *C. B. Pin.* 481. *Tourn. Inst.* 637. *Elem. Bot.* 500. *Rupp. Flor. Jen.* 111. Rosa fativa, purpurea, *Fons. Dendr.* 399. Rosa Damascena, flore pleno, *Boerb. Ind. A. ii.* 152. Rosa rubello flore majore, multiplicato, sive pleno, Incarnata vulgo, *J. B. ii.* 36. An Rosa Incarnata, vulgaris, *Mont. Ind.* 51? A. *The Damask-Rose.* *Gal. Rose de Damas.* *G. Wetch-Rose.* *B. Bleeke Roos.* In hortis colitur. Junio floret. *Ufu.* Flores. *Vires.* Vis temperata, alvum laxans, bilem temperans, aquas evacuant.

A. 3. Rosa pallida, *Offic. Ind. Med.* xcvi. *Chomel.* 12. Rosa rubra pallidior, *C. B. Pin.* 481. Rosa holoserica, *Lob. Icon.* ii. 207. Rosa fativa iv. *Dod. Pempt.* 187. An specie differt à præcedenti?

A. 4. Rosa pallida, *Offic. Comm. Plant. Ufu.* 102. Rosa maxima multiplex, *C. B. Pin.* 481. *Tourn. Inst.* 637. Rosa fativa multiplex, maxima, *Fons. Dendr.* 399. Rosa Hollandica sive Batava, *Ger.* 1081. *Emac.* 1262. Rosa Provincialis sive Hollandica, Damascena, *Park. Parad.* 413. *Raii Hist.* ii. 1469. Rosa Hollandica rubella, Plena quibusdam, centifolia, spinoso frutice, *J. B. ii.* 37. Rosa centifolia rubella, plena, Hollandica dicta spinoso frutice, *Cbab.* 106. A. *The Damask Province Rose.* *Gal. Rose pale.* *G. Provins-Rose.* *B. Provincie Roos.* In hortis frequens. Julio floret. *Ufu.* Flores. *Vires.* Cum præcedente convenit.

A. 5. Rosa rubra, *Offic. Ind. Med.* xcvi. *Chomel.* 608. *Ger.* 1079. *Emac.* 1261. *Raii Hist.* ii. 1468. Rosa rubra multiplex, *C. B. Pin.* 481. *Luxb.* 286. *Tourn. Inst.* 636. *Elem. Bot.* 500. Rosa rubra Anglica, *Park. Parad.* 412. Rosa rubra fativa, *Fons. Dendr.* 398. Rosa rubra valde plena, *J. B. ii.* 34. *Cbab.* 105. A. *The Red Rose.* *Gal. Rose rouge.* *G. Nothe Rose.* *B. Dubbelde Rode Roos.* In hortis. Junio floret. *Ufu.* Flores, & Anthera, *Offic. i. e.* Flosculi lutei capillamentis in medio florum adhærescentes. *Vires.* Flores astringunt fortius. Usus præcipuus in fluxionibus, febribus, siti appetitu prostrato, &c. Extrinsecus in vomitu, cephalalgia, vigilis, dolore aurium, & gingivarum, sedis, in ulceribus, & inflammationibus oris, faucium, & oculorum. Antheræ exsiccatæ immiscetur

dentificiis ad gingivarum astrictionem, &c. *Schrod.*

A. 6. Rosa alba, *Offic. Ger.* 1079. *Emac.* 1260. *Raii Hist.* ii. 1473. Rosa Anglica alba, *Park. Parad.* 412. Rosa alba vulgaris major, *C. B. Pin.* 482. *Buxb.* 286. *Tourn. Inst.* 637. *Elem. Bot.* 500. Rosa alba flore pleno, *Boerb. Ind. A. ii.* 251. Rosa fativa alba, *Fons. Dendr.* 400. Rosa candida plena, *J. B. ii.* 44. *Cbab.* 107. A. *The White Rose.* *Gal. Rose blanche commune.* *G. Weiße Rose.* *B. Witte Roos.* In hortis quoque colitur. Junio floret. *Ufu.* Flores. *Vires.* Ophthalmicæ æstimantur.

A. 7. Rosa moschata, *Mont.* 51. Rosa Damascena, *Ind. Med.* xcix. Rosa moschata simpliciflora, *C. B. Pin.* 482. *Tourn. Inst.* 637. *Elem. Bot.* 500. Rosa moschata minor flore simpliciflora, *J. B. ii.* 45. *Cbab.* 107. *Raii Hist.* ii. 1474. *Fons. Dendr.* 400. Rosa moschata simpliciflora, *Park. Parad.* 417. A. *The Musk-Rose.* *Gal. Rose muscate.* *G. Wescbate Rose.* *B. Moschate Roos altyt groeiende.* In calidioribus locis reperitur; apud nos autem nunquam in usu venit. *Vires.* Violenter purgat.

XII. De Grossularia.

Note sunt, Frutex spinosus, foliis laciniatis, fructu spurjo, pulv. à molli, numerosis intus acinis, *R. Meth. A.* 145.

A. Grossularia, Uva crispa, *Offic. Raii Hist.* ii. 1484. *Mont. Ind.* 44. Grossularia spinosa fativa, *C. B. Pin.* 455. *Fons. Dendr.* 221. *Tourn. Inst.* 639. *Elem. Bot.* 501. *Boerb. Ind. A. ii.* 153. *Rupp. Flor. Jen.* 40. Grossularia, *Park. Theat.* 1560. Uva crispa, *Ger.* 1143. *Emac.* 1324. *Cbab.* 52. Uva crispa, sive Grossularia, *J. B. i.* 47. *Parkinson. Parad.* 560. A. *The Gooseberry-Bush.* *Gal. Grosjelier.* *G. Klosterbeer.* *B. Grootte tamme Kruisdoorn, Kroes-bezien.* In hortis colitur. Aprili floret. Julio fructum maturat. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Hujus bæccæ immaturæ sunt, ut in Acacia, valent contra gravidarum picam; appetentiæ cibi excitant; omne ventris profluvium compescunt. Jusculis incoctæ febricitantibus non sine utilitate exhibentur. Maturus fructus innoxius & ventriculo amicus est.

XIII. De Ribefio.

NOtae sunt, Folia angulosa, laciniata; fructus in racemulis; virgæ, & furculi non spinosi, Raii Synop. p. 221.

A. i. Ribes, Ribesia, Offic. Ribes & Ribesium rubrum, Comm. Plant. Ufu. 97. Ribes, Mont. Ind. 57. Cbab. 112. Ribes, Grossularia, Ind. Med. lvi. Ribes vulgaris fructu rubro, Ger. Emac. 1593. Ind. Raii Hist. ii. 1485. Synop. iii. 456. Ribes fructu rubro, Park. Theat. 1561. Ribes rubra. Parad. 558. Ribes vulgaris acidus, ruber, J. B. ii. 95. Boerb. Ind. A. ii. 254. Grossularia multiplici acino, sive non spinosa hortensis, rubra, sive Ribes Officinarum, C. B. Pin. 455. Tourn. Inst. 639. Elem. Bot. 501. Fons. Dendr. 221. Rupp. Flor. Jen. 40. A. Red Currants. Gal. Groselier rouge de jardin. G. Roche Johannes-Trauben oder Beeren. B. Roode Aalbezien-boom. In hortis colitur. Aprili floret. Ufu. Baccæ. Vires. Refrigerant, siccant, subastringunt, ventriculo conveniunt. Usus præcipuus in profluviis alvi, dysenteria; choleram sedant; in febribus biliosis profunt; putredini resistunt; sitim restinguunt, Schrod.

A. 2. Ribes nigra, Offic. Park. Parad. 558. Ribes fructu nigro, Theat. 1562. Ger. Emac. 1593. Ribesium nigrum, Comm. Plant. Ufu. 97. Ribes nigrum vulgo dictum, folio olente, J. B. ii. 98. Raii Hist. ii. 1486. Synop. iii. 456. Ribes niger dictus, folio olente, Cbab. 112. Grossularia non spinosa, fructu nigro, C. B. Pin. 455. Grossularia non spinosa, fructu nigro majore, Ind. Med. lvi. Grossularia non spinosa, sylvestris, fructu nigro, Fons. Dendr. 221. A. The Black Currant. Gal. Groselier noir de jardin. G. Schwarze Johannes-Trauben oder Beeren. B. Zwarte Aalbezien-boom. Ad fluviorum ripas. Junio floret. Ufu. Baccæ Vires. In Angina commendatur.

XIV. De Periclymene.

CAule volubili scandente, floribus tubulosis, oblongis, cornu Venatorii quodammodo figurâ, odoratis, aggregatis, à reliquis distinguitur, R. Synop. p. 222.

A. Caprifolium, Periclymenum, Matrifylva, Offic. Mont. Ind. 39. Caprifolium, Ind. Med. xxvi. Caprifolium Germanicum, Tourn.

Inst. 608. Elem. Bot. 480. Boerb. Ind. A. ii. 226. Raii Synop. iii. 458. Dill. Cat. Giff. 109. Periclymenum, Ger. 743. Emac. 891. Merc. Bot. i. 58. Pbyt. Brit. 90. Mer. Pin. 92. Periclymenum vulgare Germanicum, Rupp. Flor. Jen. Periclymenum non perfoliatum Germanicum, C. B. Pin. 302. Periclymenum non perfoliatum, J. B. ii. 104. Periclymenum sive Caprifolium vulgare, Park. Theat. 1460. Raii Hist. ii. 1490. Clymenum, Periclymenum Caprifolium, Cbab. 113. A. Honey-suckle, or Wood-bind. Gal. Chevre-fetille. G. Geißblat. B. Geytenblat, Kamperfoelie, Memmekens-kruid. In sepibus frequens. Junio floret. Ufu. Folia, Flores. Vires. Calfacit & siccant, diureticum validum ac splenicum est. Usus præcipuus in Asthmate & Tussi. Externè extergit Ulcera fordida, sanat Impetigines, aliaque cutis maculas abstergit, Schrod.

XV. De Vaccinio.

FRutice parvo, flore urceolum referente, fructu humido parvo, non racematim nascente innotescit, R. Meth. A. p. 145.

A. 1. Vitis Idæa, Offic. Vitis Idæa foliis carnosis, & velut punctatis, Fons. Dendr. 246. Vitis Idæa foliis carnosis & velut punctatis, sive Idæa radix Dioscoridis, C. B. Pin. 470. Raii Hist. ii. 1489. Radix Idæa putata, & Uva Ursi, J. B. i. 523. Cbab. 40. Vaccinia Ursi, sive Uva Ursi apud Clusium, Ger. 1230. Emac. 1416. Uva Ursi, Galeni Clusio, Park. Theat. 1456. A. Spanish Whortles. Gal. Raisin d'Ours. G. Spanische Staudel-Beer. B. Kraakbessen. In Italia, &c. reperitur. Maio floret. Ufu. Fructus. Vires. Alvim mensescque & omnem abundantiam Sanguinis sistit, Diosc.

A. 2. Myrtillus, Offic. Volck. 297. Vitis Idæa foliis oblongis, crenatis, fructu nigricante, C. B. Pin. 470. Fons. Dendr. 245. Tourn. Inst. 608. Boerb. Ind. A. ii. 71. Elem. Bot. 480. Vitis Idæa angulosa, J. B. i. 520. Raii Hist. ii. 1488. Synop. iii. 457. Vitis Idæa angulosa, foliis glabris, acuminatis, & per ambitum serratis, Cbab. 40. Vaccinia nigra, Ger. 1229. Emac. 1415. Mer. Pin. 123. Merc. Bot. i. 75. Pbyt. Brit. 126. Vaccinia nigra, Offic. Comm. Plant. Ufu. 11. Vaccinia, Rvin. Buxb. 328. Rupp. Flor. Jen. 39. A. Black Whortles. Gal. Atrille, Myrtille. G. Schwarze Heidel-Beer. B. Kraakbessen. In saxosis. Maio floret. Ufu. Baccæ. Vires. Frigidæ sunt, & cum manifesta adstrictione resiccant. Ventriculo æstuanti

conveniunt, sitim sedant, februm calores mitigant, alvum reprimunt, vomitum sistunt; adversus choleram morbum profunt, *Dod.* Substituuntur in Officinis baccis Myrti, hinc nomen Myrtillorum adepti sunt, *Buxb.*

A. 3. Vaccinia, *Offic. Mill. Cat.* 151. Vaccinia nigra fructu majore, *Park. Theat.* 1455. Vaccinium altissimum, foliis subrotundis, exalbidis, *Rupp. Flor. Jen.* 39. Vitis Idæa, *Chab.* 40. Vitis Idæa magna quibusdam, sive Myrtillus grandis, *J. B. i.* 518. *Raii Hist.* ii. 1487. *Synop.* iii. 457. *Tourn. Inst.* 608. Vitis Idæa foliis subrotundis exalbidis, *C. B. Pin.* 470. *Jonsf. Dendr.* 246. Vitis Idæa foliis subrotundis, *Ger.* 1229. *Emac.* 1416. A. The great Bill-berry, *Gal. Vaciet. G. Functet-Beerem.* B. Grootte zwarte Kraakbessen. In montosis septentrionalibus. Maio floret. *Ufu.* Baccæ. *Vires.* Baccæ vim inebriandi habent, unde Germani Functel Beeren appellant, *Ruppius.*

XVI. De Myrto.

Foliis perpetuis, suaveolentibus; baccis umbilicatis, cum pluribus intus seminibus albis incurvis, ab aliis distinguitur, *R. H. p.* 1502.

A. Myrtus, *Offic. Chab.* 39. Myrtus Bætica sylvestris, *Ger. Emac.* 1412. *Park. Theat.* 1454. Myrtus communis Italica, *C. B. Pin.* 468. *Raii Hist.* ii. 1502. *Tourn. Inst.* Boerb. *Ind. A. ii.* 255. *Jonsf. Dendr.* 240. Myrtus vulgaris nigra & alba, sativa, & sylvestris, *J. B. i.* 510. A. Common Myrtle. *Gal. Myrte.* G. Myrten-Baum. B. Mirten-boom. In hortis nonnullis colitur. Junio floret. *Ufu.* Folia & Baccæ (Myrtilli, *Offic.*) nigricantes, oblongo-rotundi, saporis astringentis, odoris debilis. *Vires.* Utraque refrigerant & siccant, valide astringunt. Folia emendant factorem sub axillis ac inguinibus (pulvis aspersus:) sudorem corporis immodicum sistunt (frictione:) membris catarrhosis opitulantur, alvi fluxui succurrunt, defensivum exhibent in Herpetibus, putredinem oris sanant, Hæmorrhagiam narium sistunt, Polypo medentur. Baccæ mitigant Oculorum inflammationes, juvant luxatos articulos ac ossa fracta, subveniunt prociidentia Uteri ac Ani, &c. *Schrod.*

XVII. De Osyride.

Notæ sunt, Folia Linariæ, flores Ribis, fructus sive bacca rotunda, cum unico intus officulo, *R. Meth. A. p.* 147.

A. Osyris, *Offic.* Osyris frutescens baccifera, *C. B. Pin.* 212. Cassia poetica Lobellii, *Ger.* 1110. *Emac.* 1293. *Raii Hist.* ii. 1489. Cassia poetica Monspelienfium, *Park. Theat.* 452. *Bot. Monsp.* 54. Cassia lignea Monspelienfium, *J. B. i.* 458. *Pluk. Almag.* 89. Cassia poetica Monspelienfium, an Theophrasti? *Tourn. Inst.* 664. Cassia Latinorum, *Alp. Exot.* 41. A. Poets Rosemary. *Gal. Cassia lignea de Montpellier.* G. Pœeten-Rosmary. B. Poeten-Rosmarin. In Italia & Gallia Narbonensii oritur. Maio floret. *Ufu.* Totus frutex. *Vires.* Adstringentem facultatem obtinet. Pro veterum Cassia in Officinis utebantur quidam, ut inquit *J. Baubinus*, ad contrarium tamen valere, ex gustu astringente colligit, & ad intestinorum fluxus potius utilem esse, *Magnol.*

XVIII. De Hedera.

FRutex est parasiticus, cirris suis arboribus aut parietibus adharens & scandens, fructu in corymbos coacto, *R. Synop. p.* 222.

A. Hedera arborea, *Offic. C. B. Pin.* 305. *Tourn. Inst.* 613. *Elem. Bot.* 486. *Boerb. Ind. A. ii.* 231. *Buxb.* 151. *Rupp. Flor. Jen.* 110. Hedera corymbosa, *Ger.* 708. *Emac.* 858. *Mir. Pin.* 60. Hedera arborea, sive corymbosa communis, *Merc. Bot. i.* 41. *Phyt. Brit.* 56. Hedera arborea sive scandens, & corymbosa nigra, *Park. Theat.* 678. Hedera communis major, *J. B. ii.* 111. *Raii Hist.* ii. 1505. *Synop.* iii. 459. *Dill. Cat. Giff.* 167. A. Ivy. *Gal. Lierre.* G. Eysen. B. Kilm-op. Passim nascitur ad arbores, nunc scandens & fertiliis, nunc repens & sterilibus, &c. *Ufu.* Folia, Baccæ, & Gammi seu Lachryma, substantia resinosa, arida, dura, & compacta, coloris ex spadiceo ad aureum tendentis, vitreo nitore, sed non pellucido, saporis subacris, & subastringentis, odoris suavis. *Vires.* Herba calfacit, & siccant, subastringit. Internus ejus usus, quia Capiti nervosoque generi adversatur, rarus est. Externus crebrior in achoribus exsiccandis & sapandis, in Ozænis

curandis, *Baccæ*: Purgant per superiora & inferiora, unde & contra Febres à vulgo exhiberi solent. *Gummi* seu *Lachryma* ex trunco vulnerato stillans, *Cauticum* est insigne, Lentæque interimere dicitur, *Schrod.*

XIX. De *Caryophyllo* aromatico.

NOte sunt, *Folia* oblonga, lata, glabra & splendentia, odore aromatico; *Fructus* dipyrenos in summis ramulis in corymbos coactus, odore & sapore aromatico.

A. 1. *Caryophyllus*, *Offic.* *Caryophyllus* aromaticus fructu oblongo, *C. B. Pin.* 410. *Breyn. Prod.* ii. 25. *Raii Hist.* ii. 1508. *Caryophyllus* aromaticus vulgaris, *Jonf. Dendr.* 174. *Caryophyllus* aromaticus, *Ogilb. Chin.* i. 223. *Caryophyllus* aromaticus Indiæ Orientalis, fructu clavato, monopyreno, *Pluk. Almag.* 88. *Phytog. Tab.* 155. *Caryophyllus* Indicus, *J. B.* i. 423. *Caryophylli*, *Cbab.* 32. *Park. Theat.* 1577. *Caryophylli* veri *Clusii*, *Ger.* 1351. *Emac.* 1535. *Caryophylli* aromatici, *Mont. Exot.* 9. *Ts-hinka*, *Pis. Mont.* A. 177. A. *Cloves.* *Gal. Gérofiles.* G. *Gewürz* *Mâqlejn.* B. *Kruyd-Nagels.* In *Moluccis* Insulis sponte provenit. *Ufu.* *Fructus.* Duplicis sortis prostant in *Officinis*: Nimirum 1. *Caryophylli* dicti, fructus sunt immaturi, oblongi, instar clavi, angulosi, depressi, rugosi, ex rubigine nigricantes, quatuor in summo stellatim decussatis apiculis notati, cum medio capitello convexo & concavo futuri floris rudimento, saporis acris amaricantis & grati, odoris fragrantissimi. 2. *Anthophylli*, iidem fructus sunt, jam maturi, oblongi clavi instar nigricantes, prioribus similes, sed crassiores & tumidiores, sub cortice duriusculo granum oblongum fuscum includentes. Eligendi sunt *Caryophylli* suave-fragrantes, oleosam quandam humiditatem premendo exhibentes. *Anthophylli* rarè in *Officinis* nostris inveniuntur. *Vires.* *Cardiacum*, *Cephalicum*, ac *Stomachicum* insigne exhibent, calfaciunt, siccant, & discutunt. Hinc profunt in *Lipothymia*, *Odontalgia*, *cruditate Ventriculi*, *Vertigine*; arcent quoque *Morbos malignos*, *uterinos*, &c. *Schrod.*

A. 2. *Cassia Caryophyllata*, *Offic.* *Cassia* *Caryophyllata*, *Cortex* *Caryophylloides*, *Mont. Exot.* 8. *Caryophyllus* folio & fructu rotundo, *Breyn. Prod.* ii. 26. *Caryophyllus* aromaticus fructu rotundo, *Caryophyllon* *Pli-*

nii, *C. B. Pin.* 411. *Jonf. Dendr.* 176. *Caryophyllus* aromaticus Indiæ Occidentalis, foliis & fructu rotundis, dipyrenis feminibus fere orbiculatis, planis, *Pluk. Almag.* 88. *Phytog.* 155. *Tab.* 3. *Amomum* quorundam, fortè *Caryophyllon* *Plinii*, *Ger. Emac.* 1610. *Amomum* aliud quorundam, & *Caryophyllon* *Plinii* *Clusio* suspicatum, *Park. Theat.* 1567. *Amomum* quorundam odore *Caryophylli*, *J. B.* ii. 194. *Raii Hist.* ii. 1507. *Xocoxochitl* seu *Piper* *Tavaſci*, *Hern.* 30. *Laet.* 277. *Piper* *Chiapæ*, *Redi Lat.* 132. A. *The Clove-berry-tree.* *Gal. Canelle Giroflée.* G. *Genâgeide* *Canel.* B. *Genâgelde Cansel.* In *Insula* *Cuba*, & alibi Indiæ Occidentalis copiose nascitur. *Ufu.* *Cortex* tenuis, ex rufo ferrugineus, pelliculis suis exterioribus derasis, & in modum tubuli convolutus; saporis est acris, pungentis, aromatici, odoris fragrantis ad *Caryophyllos* accedentis. *Fructus* hujus arboris prostant in *Officinis* pro *Carpobalsamo*, aliis *Amomo*, non sine errore; sunt autem *baccæ* rotundæ nigricantes, *Pipere* paulo majores, in summo umbilicatae, includentes sub tenui pellicula & substantia fungosa duo semina nigra, saporis & odoris ad *Caryophyllos* accedentis. *Vires.* *Cephalica*, & *Cardiaca* est, & cum *Caryophyllis* viribus convenit.

A. 3. *Pimenta*, *Offic.* *Piper* *Jamaicense* *quibusdam*, odoratum *Jamaicense* nostratibus, *Raii Hist.* ii. 1507. *Myrtus* arborea foliis *Laurinis* aromatica, *Trans. Philosoph.* N. 192. p. 462. *Cat. Jamaic.* p. 161. *Hist.* ii. 76. *Tab.* 171. *Raii Dendr.* 33. *Caryophyllus* aromaticus *Americanus*, *Lauri* acuminatis foliis, fructu orbiculari, *Pluk. Almag.* 88. *Phytog.* clv. *Tab.* 155. *Piper* *Caryophyllatum*, *Piper* *Jamaicense*, *Mont. Exot.* 9. *Cocculi* *Indi* aromatici, *Mus. Regiæ Societ.* A. *Jamaica* *Pepper*, or *All-spice.* *Gal. Poivre de la Jamaïque.* G. *Pfeffer von Jamaica.* B. *Peper van Jamaica.* In *Insula* *Jamaicensi* copiosè provenit. *Ufu.* *Fructus* immaturus, orbicularis, cortice fusco, rugoso, umbilicato, duos continens nucleos nigros, odore & sapore aromatico ad *Caryophyllos* accedente. *Vires.* *Roborat* cor, *ventriculumque*, *utero* confert, flatum dissipat, *obstructiones* aperit, *Urinam* & *Menses* evocat, *frigus* pellit, *Colicis* & *Iliacis* opitulatur.

XX. De Lauro Tino.

NOtæ sunt, Flos monopetalos quinquepartitus; fructus Olive figurâ, magis acuminatâ, monospermus, cortice parum carnosâ; semen pellucida cartilagineâ tectum, R. Meth. A.

A. Laurus Tinus, Offic. Ger. 1224. Emac. 1409. Laurus Tinus, Laurus sylvestris, Chab. 31. Laurus Tinus Lusitanica cæruleâ baccâ, Park. Theat. 206. Laurus sylvestris Corni fœminæ, foliis subhirsutis, C. B. Pin. 461. Lauri Tini sylvestris primum genus, F. B. i. 418. Tinus prior, Clus. Hisp. 80. Tinus prior Clusii, Elem. Bot. 479. Tourn. Inst. 607. Boerb. Ind. A. ii. 225. A. Wild Bay. Gal. Laurier-tein. G. Portugalscher wilder Lorbeer-Baum. B. Wilde Laurier-boom. Lusitaniæ incola est. Julio & Augusto floret. Ufu. Baccæ. Vires. Intro assumptæ purgant deorsum non levi totius corporis perturbatione, Park. Mezerionis aut Laureolæ baccæ os & fauces inflammant.

XXI. De Perichlymeno odorato.

NOtæ sunt, Folia laurina, flos pentapetalos, albus, odoratus, in singulis pediculis bini, terni, quaterni vel plures; baccæ subvirides, multis seminibus angulosis Uvarum vinaceis similibus refertæ.

A. Cortex Winteranus, Offic. Park. Theat. 1652. Cortex Winteranus, Cortex Magellanicus, Mont. Exot. 8. Cortex Winteranus acris sive Canella alba, F. B. 460. Cortex Winteranus Clusii, Chab. 34. Laurifolia Magellanica cortice acris, C. B. Pin. 461. Raii Hist. ii. 1801. A. Winters Cinnamon. Gal. Cannelle blanche. G. Weiße Canel. B. Witte Kaneel. In Magellanica abunde oritur. Ufu. Cortex crassus, cannulatus, foris integumento cinereo, inæquali, fisso & multis rimis hiante, obductus, intus solidus, densus, ferrugineus, saporis acris, aromatici, odoris fragrantissimi. Vires. Calfacit, siccat, Specificum est in Scorbuto, vomitiones reprimat, Paralyfi quoque medetur.

N. B. In officinis nostris raro hic Cortex invenitur, in cuius loco Pharmacopœe nostri Canelle alba corticem substituunt.

SECTIO QUINTA.

De Arboribus fructu calyculato.

ARbores & Frutices fructu calyculato voco, quorum fructus calyci insidet, acetabuli instar concavo.

Arbores & Frutices fructu calyculato, sunt vel eodem

{	{	Monopyreno; nucleo
		Integro, fructu per maturitatem
		Humido, majore, foliis deciduis: Sebestena.
		Sicco, folio
{	{	Integro, nuce fragili, tegumento
		exteriore lanuginoso, testam undique obducente: <i>Styrax</i>
		Laciniato, seu anguloso, flosculis parvis, luteis, baccis parvis, nigricantibus, racematim congestis: <i>Sassafras</i> .
		Digitato, Cannabis æmulo, flosculis in spicas congestis, viminibus lentis: <i>Agnus Castus</i> .
{	{	Bifido, tegumento exteriore tenuiore, foliis
		Ex adverso binis, flosculis monopetalis in sex lacinias divisis, summos caules occupantibus: <i>Cinnamonum</i> .
		Alternatim positis, floribus è foliorum fede provenientibus, <i>Campborifera arbor</i> .
{	{	Tetrapyreno, floribus pentapetalis, foliis laurinis: <i>Canella alba</i> .

I. De Sebestena.

NOtæ sunt, Fructus carnosus per maturitatem niger, Pruno domestico similis, calyci acetabuli instar concavo insidens, unum nucleum in uno officulo compresso & aliquantulum rugoso continens.

A. Sebesten, Offic. Mont. Exot. 9. Commel. Plant. Ufu. 89. Sebesten, Myxa, Rand. Ind.

82. Sebesten Officinarum, *Commel. Flor. Mal.*
 240. Sebestena, Myxa, sive Myxara, *Ger.*
 1315. *Emac.* 1499. Sebestina domestica, *C.*
B. Pin. 446. *Hort. Amst.* i. 136. Myxos si-
 ve Sebesten, *Park. Theat.* 252. Myxa,
Boerb. Ind. A. ii. 246. Myxa domestica, *J.*
B. i. 198. Myxus, Myxa vel Myxaria, *Chab.*
 12. Prunus Malabarica fructu racemoso, ca-
 lyce excepto, *Raii Hist.* ii. 1563. Prunus
 Sebestena domestica, *Jonsf. Dendr.* 85. Vidi-
 marum, *Hort. Mal.* iv. 77. *Tab.* 37. A. *The*
Sebesten. Gal. *Sebeste.* G. *Druft-beerlein.* B.
Borst-pruimen. In Ægypto & Asia crescit. Ve-
 re floret. Autumno Fructus maturat. *Usu.*
 Fructus, domesticis Prunis similes, nigrican-
 tes, includentes, sub pulpa carnosa, mellea,
 dulci, officulum. *Vires.* Sebesten inter cali-
 ditatem ac frigiditatem temperata sunt, hume-
 ctant, emolliunt, acrimoniam humorum ob-
 tundunt. Usus præcipuus in Catarrhis acibus,
 Urina acri, Febribus biliosis, alvi obstructione:
 Summatim ut figura, ita & viribus Pruna Da-
 mascena æmulantur, *Schrod.*

II. De Agno Casto.

Folio digitato, Cannabis æmulo, seminibus ro-
 tundis, nudis, monococis, viminibus lentis
 ab aliis distinguitur.

A. Agnus castus, Vitex, *Offic.* Agnus ca-
 stus, *Hort. Monsp.* 7. *Chab.* 63. *Herm. Hort.*
Lugd. Bat. 11. *Müll. Cat.* 124. Agnus folio
 non serrato, *J. B. i.* 205. *Raii Hist.* ii. 1696.
 Vitex, Agnus castus, *Rand. Ind.* 94. Vitex,
Rivin. Rupp. Flor. Jen. 201. Vitex sive Ag-
 nus castus, *Ger.* 1201. *Emac.* 1387. Vitex
 folio angusto, *Park. Theat.* 1437. Vitex fo-
 liis angustioribus, Cannabis modo dispositis,
C. B. Pin. 475. *Tourn. Inst.* 603. *Elem. Bot.*
 475. *Boerb. Ind. A.* ii. 222. A. *The Chaste-*
tree. Gal. *Agnus-Castus.* G. *Kewich-baum.*
 B. *Kuis-boom.* In Italia, Sicilia, &c. oritur.
 Augusto floret. *Usu.* Flores, sed raro inve-
 niuntur, & Semen seu Grana rotunda Piperi
 minora, colore cinericeo nigricante, saporis
 acris subastringentis, exsiccantis. *Vires.* Cal-
 facit & siccit insigniter, discutit, Menses
 ciet, appetitus venereos cohibet, semen im-
 minuit, *Schrod.*

III. De Styrace.

Notæ sunt, Nux minor, subrotunda tegumento
 exteriori nuci arctè adharente, lanuginoso,
 folio arboris simplicis Cydoniæ, *R. Meth.* pag.
 36.

A. Styrax, *Offic. Mill. Cat.* 149. *Comm.*
Plant. Usu. 86. Styrax arbor, *Ger.* 1342.
Emac. 1526. *J. B. i.* 341. *Raii Hist.* ii.
 1680. *Chab.* 73. *Pluk. Almag.* 358. Styrax
 arbor vulgaris, *Park. Theat.* 1530. Styrax fo-
 lio Mali cotonei, *C. B. Pin.* 452. *Tourn. Inst.*
 598. *Elem. Bot.* 472. *Boerb. Ind. A.* ii. 218.
Jonsf. Dendr. 126. *Breyn. i. rod.* ii. 98. A.
The Storax-tree. Gal. *Storax.* G. *Storax-*
baum. B. *Storax-boom.* In Italia & alibi.
Usu. Resina duplicis generis in Officinis pro-
 stat, ficcus & liquidus. *Siccus* Officinis *Storax*
Calamita, *Rand. Ind.* 87. *Mont. Exot.* 11. est
 substantia resinosa, pinguis, ex flavo rubescens,
 in micæ variæ magnitudinis concreta, saporis
 subacris, resinosi, odoris fragrantissimi, ex
 trunco arboris sponte effluens.

N. B. 1. Pharmacopolæ nostrates magma
 impurissimum, variisque heterogeneis, ut pa-
 leis, pilis, furfuribus, scobe, mixtum (hinc
 fortè Styrax rubra nonnullis) pro Styrace ca-
 lamita in Officinis vendunt. 2. Occurrunt de-
 scriptiones medicamentorum, in quibus &
 Storax calamita & rubra distinctim præscri-
 buntur. In his igitur quid per Styracem cala-
 mitam à rubea distinctam intellectam velit
 Nicolaus, diversæ sunt opinionēs: Sunt qui Thy-
 miama per Styracem rubeam innui volunt; alii
 Styracem optimam, quæ in grana confluit:
 Alii Styracem vetustate rubefactam esse con-
 tendunt. Celeberrimus *Commelinus* sic scribit:
 Resina est duplex, sicca & liquida, sicca du-
 plici nomine in Officinis prostat. Styrax Ca-
 lamita & rubra quæ paritate sola differunt.
Hoffmanno autem (cui & nos consentimus)
 idem sunt gummi, sed puritate differens, cala-
 mita enim de aliquali rubedine etiam partici-
 pat: Verum enimvero cum in præscriptioni-
 bus Medicis Styrax calamita occurrit, Styrax
 vel in granis, vel ex impuritatibus colata in-
 telligenda est; cum autem Styrax rubra, mag-
 ma illud Styracis impurissimum, quod in Offi-
 cinis nostris vulgò venditur. Præfertur pin-
 guis, lentus, fragmentis albicantibus rufescens,
 odore perseveranti, qui, dum mollitur, mel-
 leum liquorem reddit. 3. *Storax liquida,* *Offic.*

A. *Liquid Storax*. Gal. *Storax liquide*. G. *Weicher oder stichender Storax*. B. *Vloeyende Storax*. Est liquor pinguis, melleæ & tenacis substantiæ, coloris fusci, aut ex fusco rubentis, odoris gravis, ex cortice arboris effluens. *Vires*. Calcificat, exsiccat, emollit, concoquit. Cephalicus imprimis est, & nervinus: Medetur Tussi, Catarrhis, Raucedini, &c. *Schrod.*

De Styrace liquida magna inter Auctores dissensio est. Aliis videlicet nihil aliud est quam Stactæ, i. e. Myrrhæ colamen: Quod falsum esse inde constat, quod Myrrhæ lachrymæ ob substantiæ similitudinem in quovis aquoso liquore dissolvantur. Styraç autem liquidus minimè, sed in oleoso & pingui, ut aliæ resinæ. Aliis factitium quid ex Styrace calamita in oleo ac vino soluta, admistaque Terebinthina Veneta excocta, quæ decoctio, ubi refrixerit, Styraç liquida ad fundum secedere dicitur, ad superficiem mittens oleosam substantiam liquidiorè: Alii expressu idem moluntur: Aliis est Oleum ex nucleis arboris Storacifluæ expressum: Aliis fit per decoctionem corticis vel Arboris Styraçis, vel ut alii, Liquidambræ. *Hoffmannus* Styraçem calamitam & Liquidam idem esse gummi affirmat, sed puritate tantum differre. Hinc Liquidam est optima. Verum quod in Officinis nostris pro Styrace liquida venditur, omnino factitia res est, ut certior factus sum à Pharmacopolis variis Londinensibus. *Styraç Liquida vera* est visci aucuparii species ex cortice *Rosæ Mallos* in aqua marina cocta præparata, ut certior factus sum per amicum nostrum, D. *Jacobum Petiver* in *Act. Philos. Lond.* n. 313.

Qualis sit arbor *Rosæ Mallos*, cuique generi adscribenda, nos etiamnum plane fugit, ideoque quod insuper adjiciam nihil habeo, nisi quod in Insula *Cobrofs* superiori Maris Rubri parte haud procul à *Cadesh*, quod iter trium dierum à *Sues* distat, nascitur. Utrum nomen *Cattar-mija* Turcis & Arabibus Arbor vel Visco ex ejus Cortice facto indetur, adhuc incertum est. Hoc Viscum ad *Fuddam* asfertur, indeque Mense Junii vel Julii ad *Mocham*, ubi, pro bonitate venundatur à 60 ad 120 *Dollarias* nummos pro singulis vasculis, quæ 420 pondò continent. Optimum id est quod minimum luti aut pulvisculi habeat, quibus sæpe commiscetur, quæque facillime aqua marina abstergantur.

IV. De *Sassafras arbore*.

Note sunt, *Folia laciniata, flosculi lutei racematim congesti, fructus monopyrenos per maturitatem niger*.

A. *Sassafras*, *Offic. Ger.* 1341. *Emac.* 1525. *Park. Treat* 1606. *Raii Hist.* ii. 1568. *Jonsf. Dendr.* 218. *Rand. Cat.* 79. *Mont. Exot.* 7. *Sassafras arbor*, *Hern.* 61. *Chab.* 36. *Arbor Sassafras Monardi*, *Breyn. Prod.* i. 18. *Pluk. Phytog.* ccxxii. f. 6. *Arbor sive Lignum Pavanum*, *J. B.* i. 483. *Arbor ex Florida Ficulneo folio*, C. B. *Pin.* 431. *Cornus mas odorata folio trifido, margine plano, Sassafras dicta*, *Pluk. Almag.* 120. *Anhuiba sive Sassafras Brasiliensium*, *Pison.* 145. A. *The Sassafras-tree*. Gal. *Sassafras*. G. *Genchelholtz*. B. *Zassefras-bout*. In diversis regionibus Americæ nascitur. *Ufu*. Radix, ejusque Cortex; & sic describitur: Sub Cortice tenui, foras cinereo, intus ferrugineo, includens materiam ex rufo albicantem, lignosam, levem, & raram, saporis acris subdulcis & aromatici, odoris fragrantis. *Vires*. Calcificat, attenuat, aperit, discutit, sudores movet. *Ufus* præcipuus in omni morborum genere, præsertim obstructionibus tollendis, partibus internis roborandis, in sterilitate emendanda & Venerea Lue curanda. Instar Panacæ in Catarrhis habetur, *Schrod.*

V. De *Cinamomo*.

DE Cassia, Cinamomo, quod & Canella dicitur, & Folio Malabathro, controrsæ occurrunt opiniones. Sunt enim qui inter se Cassiam ligneam & Cinamomum confundunt, & pro uno & eodem utrumque habent cortice, folisque nominibus differre, non re ipsa, statuunt: alii ex sola loci varietate ea distinguunt, non ex diversa specie arboris: alii ex una eademque arbore utrumque desumi volunt: Alii diversæ speciei arborum, quibus & nos consentimus, cortices faciunt, inter quos tamen maxima similitudo intercedit, atque ideo primo in loco veram & genuinam arborem Canelliferam Zeilanicam vobis exhibuimus, cujus Cortex Officinarum Cinamomum est: secundo in loco Malabaricam & Javanicam, cujus cortex est illa Cassia lignæ species fistulosa, seu in fistulas convoluta, in

Off.

Officinis frequentissima; cujus folia, ut & Cinnamomeæ arboris veræ pro Malabathro seu folio Indo vulgo venduntur. Tertia nostra Cassiæ lignæ etiam species est in Officinis non raro venalis. Quarta, quam pro Folii Indi legitimi planta habemus, Potamogeitonis seu Lentis palustris species non est, ut *Dioscorides* tradit, sed hæc ipsa arbor: cujus folia, cum in Officinis nostris raro inveniuntur, Cinamomi & Cassiæ lignæ folia pro iis (ut diximus) plerumque venduntur, idque fortasse absque ullo saltem insigni errore, cum omnes, ut diximus, Canelliferarum arborum species sint.

Notæ sunt, Glans nuciformis calyculata, nucleo bifido, calloso, duro ac pingui, cortice integro admodum fragili, calyce concavo.

A. 1. Cinamomum, *Offic. Park. Theat. 1579. Comm. Plant. Ufu. 77.* Cinnamomum Zeylanicum, Cassia Cinnamomea, Canella, *Mont. Exot. 8.* Cinamomum sive Canella Zeylanica, *C. B. Pin. 408. Raii Hist. ii. 1561.* Laurus Zeylanica baccis calyculatis *Hernandi, Ejusd. Cassia Cinnamomea, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 129. Pluk. Almag. 88.* Laurus Ceylanica glandifera, folio trinervio optimum & legitimum Cinamomum serens, *Mus. Zeylan. 12. Canella, Ger. 1349. Emac. 1532.* Canella sive Cinamomum vulgare, *J. B. i. 440.* Cinamomi vel Canellæ arbor, *Chab. 33.* Canella, Cuurdo, & Cassia vulgaris, *Pis. Mant. Arom. 165.* Arbor Canellifera Zeylanica, cortice acerrimo seu præstantissimo, qui Cinamomum Officinarum, *Breyn. Prod. ii. 17. Kurudu, Herm. Mus. Zeyl. 12. Kurundu, Ejusd. 37.* A. The true Cinamon-tree. Gal. Canellier. G. Canel-Baum. B. Kaneel-boom. *Ufu.* Cortex tenuis, cannulatus, ab exteriori pellicula purgatus, ex flavo rubescens, seu ferrugineus, saporis acris, pungentis, subdulcis & aromatici, odoris fragrantissimi. Probatur subrubrum odoris fragrantissimi, saporis substringentis & acris. Ex Insula Zeylanica Indiæ Orientalis ad nos transportatur. *Vires.* Calfacit, siccat, aperit, discutit. Menses & partum accelerat, omnia viscera spiritusque singulos recreat, concoctiones juvat. Hinc usus ejus frequentissimus est in virium imbecillitate, Lipothymia, capitis, ventriculi, & uteri affectibus frigidioribus, *Schrod.*

A. 2. Cassia lignea, *Offic. Herm. 35.* Cassia lignea Officinarum, *Park. Theat. 1580.* Cassia vulgaris Calibacha dicta, *Pis. Mant. A. 165.* Cassia Malabarica, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 130. Comm. Flor. Mal. 73.* Cinamomum sive Canella Malavarica & Javanen-

sis, *C. B. Pin. 409. Raii Hist. ii. 1560.* Canella Malavarica & Javensis, *Jonsf. Dendr. 164.* Arbor canellifera Malabarica, cortice ignobiliore, cujus folium Malabathrum Officinarum, *Breyn. Prod. ii. 18.* Cinamomum Malabaricum, Canella Malabarica, *Mont. Exot. 8.* Carva, *Hort. Mal. i. 107. Tab. 59.* A. The Cassia Lignea-tree. Gal. Cassia lignea. G. Wutter-Zimmet oder Cassien richender-Baum. B. Kassie, (een soort van Kaneel-boomje.) *Ufu.* Cortex Cinamomi in modum cannulatus & contortus ab exteriori pellicula etiam purgatus, odore & sapore debiliore magisque glutinoso. Ex Insula Malabar, Java, &c. adfertur. *Vires.* Quales Cinamomi, sed longè debiliores, nec adeò diu durantes.

A. 3. Cassia lignea communis, *Pharmacopolis.* Cassia lignea fusca aromatica, *C. B. Pin. 409.* Cassia lignea fuscâ aromatici & glutinosi saporis, *J. B. i. 451.* Cassia, Canella, *Chab. 33.* Arbor canellifera Indica, cortice acerrimo, viscido seu mucilaginoso, qui Cassia lignea Officinarum, *Breyn. Prod. ii. 17.* A. The common Cassia Lignea-tree. Gal. Commun Cassia lignea. G. gemein Cassien richender-Baum. B. gemeene Kassie. *Ufu.* Cortex est Cinamomo crassior, odore & sapore debilior, colore rubicundior, substantia durior, & ex pellicula sua exteriori etiam derasus. Hic cortex ex India Orientali transportatur, & in Officinis nostris frequens reperitur.

A. 4. Folium Indum seu Malabathrum, *Park. Theat. 1584.* Folium Indum Malabathrum, *Mont. Exot. 8.* Malabathrum sive Folium Indum, *Chab. 33.* Malabathrum & Folium Indum Officinarum, *J. B. i. 430.* Tamalapatra, *Ger. 1315. Emac. 1534.* Tamalapatrum sive Folium, *C. B. Pin. 409.* Canella sylvestris Malabarica, *Raii Hist. ii. 1502. Comm. Flor. Mal. 68.* Canella arbor sylvestris, *Munting. 120.* Canella sive Cinamomum vulgare crassiore cortice, *J. B. 451. Chab. 34.* Katoukarva, *Hort. Mal. v. 105. Tab. liii.* Pseudo-cassia Dioscoridis, *Jonsf. Dendr. 162.* Pseudo-cassia sive cinamomum vulgare crassiore cortice, *J. B. i. 451.* Canella seu Cinnamomum vulgare crassiore cortice, *Chab. 34. Raii Hist. ii. 1562.* Cinnamomum seu Cassia crassior, Pseudo-cassia, *C. B. Pin. 409.* Cinnamomum crassiore cortice, *Ejusd. A. Indian Leaves. Gal. Feuille Indienne. G. Indiansche Blatt. B. Indiaanse blat. Ufu.* Folia oblonga, acuminata, densa, & glabra, à pediculo ad apicem tres nervi discurrentes, odore grato. Eligenda sunt recentia, viridiuscula. *Vires.* Iisdem facultatibus pollent, quibus

bus Spica-nardi, sed fortioribus: urinam movent, Schrod.

VI. De Camphora.

Camphorifera arboris Not e sunt, Glans nuciformis calyculata, nucleo bifido, calloso, duro, ac pingui, cortice, & putamine integro, fragili, calyce concavo. Flores ex foliorum sede provenientes: Folia alterna sempervirentia, Breyn. 2. P.

A. 1. Arbor camphorifera Japonica, Breyn. Cent. ii. Prod. i. 4. Raii Hist. ii. 1679. Camphorifera, Rand. Ind. 19. Arbor Camphorifera Japonica, foliis laurinis, fructu parvo, globofo, calyce brevissimo, Breyn. Prodr. 16. Laurus camphorifera, Kempf. Amœn. Exot. 770. Camphorifera arbor, ex qua Camphora Officinarum, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 113. Camphora Officinarum, C. B. Pin. 500. Camphora, Park. Theat. 1575. Mill. Cat. 127. Camphura, quæ Salicis folio dicitur, J. B. i. 338. A. The Camphire-tree of Japan. Gal. Arbre donnant le Campbre de Japon. G. Campfer-Baum. B. Kampfer-boom.

A. 2. Arbor camphorifera, Sumatrana Grimmii, Raii Hist. ii. 1679. Camphora Grimmii, Ephem. Germ. An. xi. Obs. 153. p. 357. Camphorifera Sumatrana, foliis Caryophylli aromatici longius mucronatis, fructu majore, oblongo, calyce amplissimo Tulipæ figuram quodammodo repræsentante, Breyn. Prod. ii. 16. Camphora arbor Sumatrana, seu Rhyne, ejusd. Prodr. i. 4. A. The Camphire-tree of Sumatra. Gal. Arbre donnant le Campbre de Sumatra. G. Campfer-Baum von Sumatra. B. Campfer-boom van Sumatra. Camphora, Offic. Camphora, Camphura, Mont. Exot. 11. Cbab. 74. A. Camphire, Gal. Campbre. G. Campfer. B. Campfer. Est substantia candidissima, salis vel nitri instar, pinguis, & oleosa, in panes fusiles ingentes coacta importatur, saporis acris, amaricantis, aromatici, odoris fragrantis, & gravis.

Camphora ex hujusce arboris radicibus extrahitur, quæ, in particulas conscissas, & in ahenum connectæ, operculo ima parte lato, & in acumen fastigiato conteguntur. Inde aheno supra ignem posito, Camphora ascendit, & operculo adhærescit. Camphora primò sordidi, & subalbidi coloris est, valdeque feculenta, postquam verò in Hollandiam exportatur, ignis vitrorum ope fit pellucida. D. Josephus Millerus in suo *Lotunico Officinali*, p. 107. præ-

ter hæc addit, aquam radicibus esse admiscendam, & operculum aheni stramineum esse. Hic, uti etiam *Kempherus*, putat arborem esse bacciferam, ideoque à Cinamomo diversum, à cortice cujus radicibus camphora extrahi dicitur. *Vires*. Resistit putredini, ac venenis, unde frequens ejus usus est in peste, malignisque morbis, & febribus putridis; inter fortissima enim Alexiteria non immeritò numeratur. Suffocationi uterinæ subvenit. Usus externus crebrior est in Epithematis. *Calida sit, an frigida, non convenit inter medicos. Vetusiores frigidam esse statuunt; eo argumento, quod Venerem extinguat, & libidinem compefcant, hinc versiculus:*

Camphora per nares castrat odore mares.

quodque opthalmiis, & oculorum inflammationibus, tum etiam ambustis impofita, nivis frigiditatem referat, & tandem quod somnum inducat. Sed hæc observationes omnes ex falsa hypothefi oriundæ videntur; nam Ruta & Vitex (idoneis auctoribus attestantibus) Venerem etiam extingunt, & tamen non sunt frigida complexioni: At nec Venerem arcere concesserit Jac. Breynius, in Cent. p. 14. Siquidem observatum plurimos Camphoram quotidie purificantes, tamen fecundos & multæ atque copiosæ sobole salices existere. Recentiores, quibus & nos consentimus, è contrario calidam affirmant, quorum argumenta, inflammabilitas extrema; odor aromaticus penetrantissimus, ac sapor acris, & pungens, facilis evanescentia ob partium tenuitatem.

VII. De Canella alba.

Foliis laurinis, floribus pentapetalis coccineis vel purpureis, baccis calyculatis tetrapyrenis à reliquis differt.

A. Canella alba, Parkinson. Theat. 1581. Raii Hist. ii. 1802. Canella alba quorundam, J. B. ii. 461. Cinnamomum sive Canella tubis minoribus alba, C. B. Pin. 409. Cassia lignea Jamaicensis, cortice acri, canalicante, Pluk. Phytog. lxxxii. Cassia lignea laurifolia Americana, cortice albo, valde acri & aromatico, Pluk. Almag. 89. Tab. 81. Arbor baccifera, laurifolia, aromatica, fructu viridi, calyculato, racemoso, *Philosoph. Transact. N. 192. p. 465. Cat. Fam. 165. Sloan. Hist. ii. 87. Tab. 191. Canella Cubana, Jons. Dendr. 165. Arbor Jucadice, Nieremb. 294. Arbor, cujus cortex Gingiber æmulatur, Laet. 24. A. The Wild Cinnamon-tree. Gal. Canelier Sauvage. G.*

G. Wilder Zimmet-Baum. B. Wilde Kaneel-boom. In Insula Jamaicensi, & alibi. Uju. Cortex in oblongos tubulos convolvitur, ab exteriori cortice purgatus, tam extus quam intus exalbidus, Cinnamomo crassior, & lenior, sapore acri, aromatico, odore fragranti. In Officinis nostris pro Cortice Winterano non infrequens venditur, cui viribus respondet, & pro succedaneo ejus non immerito usurpari potest.

SECTIO SEXTA.

De Arboribus Pruniferis.

Arbores Pruniferas voco, quæ fructus majores proferunt officulum intus unicum, pericarpio seu pulpâ etiam per maturitatem humidâ unâque cinctum continentes, R. H. p. 1512.

Arbores Pruniferæ sunt vel fructibus Solitariis, seu in singulis pediculis singulis, quæ vel sunt pediculis

- Brevissimis, fructu vel
  - Compresso seu pulvinateo, officulo
    - Lævi aut æquali; folio rotundiore: *Malus Armeniaca*.
    - Inæquali, sulcis aut scrobiculis exarato; folio
      - Simplici,
        - Longo, ferrato, officulo
          - Rotundiore, rugis scabro, fructus pulpâ compressiore, molliore, & esculento: *Malus Persica*.
          - Productiore, & scrobiculis exarato, pulpâ per maturitatem sicciore: *Amygdalus*.
        - Subrotundo, ferrato: *Tacamahaca*.
      - Pinnato, fructuque oblongo, viridi: *Ebenus*.
  - Rotundiore, & minus compresso.
    - Glabro, nucleo aromatico, venis flavis, rubentibus, vario, triplici putamine tecto: *Nux Moschata*.
    - Piloso, foliis citrinis: *Arbor Benzoinifera*.

a b Paulo productioribus, flore

- Albo speciosiore, officulo fructus compresso, crasso, ac duro
  - Minus, pulpâ molli: *Prunus*.
  - Magis, fructu etiam collis aliquot elatis anguloso: *Myrobalanus*.
- Luteo aut herbido minus pulchro, officulo duriore, arbore ipsâ
  - Non spinosa, fructu tereti, oblongo, valde acido, officulo etiam tereti, durissimo: *Cornus*.
  - Spinosa, foliis trinerviis, per ambitum ferratis: officulo scabro: *Fujuba*.
- Longissimis in hoc genere, fructu brevioribus, & ad basin latioribus, rotundioribus quæ sint Pruna, & officulo pariter brevioribus, ac tumidiore: *Cerasus*.
- Raccosis aut confertim nascentibus, officulis monospermis, fructu nudo, officulo
  - Fragili; fructu ipso pruniformi, liquore pingui, Oleo dicto, scatente, foliis salignis subtus incanis, perpetuis, officulo fructus durissimo, scabro: *Olea*.
  - Lento & ligneo, fructu ipso seu
    - Cordiformi, foliis etiam geminatis, glabris, flosculis tetrapetalis: *Anacardium*.
    - Pyriformi, officulo etiam reniformi summo fructui innascente, foliis singularibus, flosculis pentapetalis: *Acajou*.

I. De Malo Armeniaca.

Notæ sunt, Folia lata, glabra, Populum nigram referentia: ossa plana & lævia.

Armeniaca Malus, Præcocia, Offic. Armeniaca Malus major, Ger. 1260. Emac. 1448. Armeniaca, Malus Armeniaca, Mont. 37. Malus Armeniaca major, Park. Parad. 579. Jonsl. Dendr. 74. Armeniaca Mala majora, C. B. Pin. 442. F. B. i. 167. Raii Hist. ii. 1514. Mala Armeniaca, Obab. 11. Armeniaca fructu majori, nucleo amaro, Tourn. Inst. 623. Elem. Bot. 495. Armeniaca Malus fructu majori ex luteo rubescente, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 59. Boerb. Ind. A. ii. 242. A. The Apricot-tree. Gal. Abricotier. G. Apriocosen-Baum. B. Appelcosen-boom. In hortis, & viridariis collitur. Uju. Fructus in culinis; in medicina enim raro occurrit.

II. De Malo Persica.

Foliis longis angustis; fructus officulo rugis & sulcis profundioribus exarato à reliquis differt, R. H. 1514.

A. Persica Malus, Offic. Ger. 1258. Emac. 1447. Park. Parad. 580. J. B. i. 157. Raii Hist. ii. 1515. Chab. 11. Persica vulgaris, Müll. Cat. 141. Persica, Malus Persica, Mont. 49. Persica molli carne, &c. C. B. Pin. 440. Tourn. Inst. 624. Elem. Bot. 496. Boerb. Ind. A. ii. 243. Malus Persica fructu molli, Jonsf. Dendr. 71. A. The Peach-tree. Gal. Pejcher. G. Pfirschen-Baum. B. Perzik-boom. In hortis colitur. Martio floret. Septembri fructus perficitur. Ufu. Folia, flores, & fructus. Vires. Folia & flores calfaciunt, siccant, abstergunt. Usus præcipuus (florum) lumbricis infantum, in alvi laxatione, mesenterii obstructione, seri purgatione, & similibus. Fructus refrigerat, & humectat; nutrimenti sunt pauci, facillèque putrescunt, Schrod.

III. De Ebeno.

Foliis juglandinis, sed paulo minoribus, praesinum colorem referentibus; fructu oblongo, viridi, Persica fructus æmulo, ab aliis differt.

A. 1. Ebenus, Offic. C. B. Pin. 448. J. B. i. 394. Raii Hist. ii. 1805. Jonsf. Dendr. 423. Chab. 30. Ebenus lignum, Ind. Med. xlvii. A. Ebony. Gal. Ebene. G. Eben-holz-Baum. B. Ebben-hout-boom. Ufu. Medulla ligni durissima, nigra. Vires. Ebenus, consentiente veterum testimonio, oculis utilis est. Scobem ejus oculis unice mederi dicunt, lignoque ad cotem trito cum passio caliginem discutit, Plin. In convulsione flatulenta valet, inquit Zac.

A. 2. Alcoa arbor Populnea fronde, tota argentea, quinque capsularis, seu Ebenus viridis ex Insula S. Helena, ubi ab Anglis illic degentibus, A. Black-wood, and Ebony. Gal. Bois noir, ou Ebene. G. Schwarz Holz oder Eben-Holz. B. Zwart Ebben-hout. i. e. Lignum Nigrum, & Ebenus nominatur, Raii Hist. iii. 520. Et revera est Ebenus genuina Indorum, ut ex aliorum fide dignorum relatu nobis scribit D. Raius, serio affirmabat insignis ille Botanicus D. Car. Du Bois.

Quid sit Ebenus antiquorum hodie contro-

vertitur, alii enim Palmæ, alii Guajaci, alii Cytisi speciem esse autumant: duæ autem ligni species in fabrorum lignariorum, aliorumque mechanicorum officinis inveniuntur, videlicet: una ex India Orientali, observante Helbigio, allata, & hoc in loco à nobis exhibitæ: altera Americana arbor, filiquosa, ut nos monuit eruditissimus ille Botanicus D. Hans Sloan. Baronectus, M. D. quæ cum nullius in medicina usus sit, de ea plura dicere superse-
deo.

IV. De Tacamahaca.

Foliis crenatis Populo non dissimilibus, fructu nucleo Persico simili, ab aliis differt.

A. Tacamahaca, Offic. C. B. Pin. 503. Park. Theat. 1608. Cluj. Exot. 298. Chab. 74. Mont. Exot. 11. Raii Hist. ii. 1846. Tacamahaca Populo similis, fructu colore Pæoniæ simili, J. B. i. 346. Tacamahaca foliis crenatis, Sadelhouts Lignum ad ephippia conficiendum aptum, Farad. Bat. Prod. 379. Pluk. Almag. 360. Pbytog. ccxxviii. f. 2. Tecamahaca, Bern. 55. A. Tacamahac-tree. Gal. Arbre donnant la gomme Tacamaque. G. Sattel-Holz. B. Zadel-boom. Ufu. Gummi seu Resina; substantia est resinosa, arida, nunc rufo, nunc flavo nigricans, in glebas compacta, saporis aromatici, resinosi, odoris fragrantis. Vires. Calfacit, siccit, validæ astrictionis particeps, digerit, resolvit, maturat, tumores einollit; dolores, ac flatus discutit: Uterina imprimis est, nervina, ac cephalica. Usus præcipue externus est, &c. Schrod. Adeo celebris est apud Indos, ut ad qualemcunque dolorem adhibeatur, Monardes.

V. De Amygdalo.

A Persica, cui aliàs persimilis est, differt pulvinate fructus callo minus spisso, & per maturitatem siccior, officulo longiore lævi, & scrobiculis insculpto, R. H. p. 1519.

Amygdalus, Amara, & Dulcis, Offic. J. B. i. 174. Mont. 36. Jonsf. Dendr. 122. Amygdalus sativa, C. B. Pin. 441. Raii Hist. ii. 1519. Elem. Bot. 497. Amygdalus sativa fructu majore, T. Inst. 627. Boerb. Ind. A. ii. 245. Amygdalus, Chab. 12. Ger. 1256. Emac. 1445. Parkinsf. Theat. 1515. A. The Almond-

Almond-tree. Gal. *Amandier.* G. *Mandel-Baum.* B. *Amandel-boom.* Regionibus calidis delectatur. *Ufu.* Nuclei, qui multum inter se differunt; alii enim sunt amari, alii dulces; apud nos maxime æstimantur Amygdala Jordanica, quæ majora sunt, & longiora, & angustiora. *Vires.* Dulces, nutritivæ sunt, temperatæ, calidæ, & humidæ, humorum acrimoniam lenientes, & hinc dolorem & vigilias ab acrimonia oriundas, demulcentes. *Amaræ* sunt calidæ, & siccæ; attenuant, aperiant, extergunt; diureticæ sunt; obstructioni jecoris, lienis, mesenterii, uterique conferunt. Extrinsecus lentiginis tollunt, *Schrod.*

VI. De Nuce Moschata.

A Reliquis hujus generis distinguitur, triplici fructus integumento, nucleo ovato, exterius rugoso, palpâ inferiore venis flavæ rubentibus varia, aromaticâ, R. Meth. A. p. 1522.

A. Nux Moschata, *Offic.* Ger. 1353. *Park. Theat.* 1600. *Raii Hist.* ii. 1522. *Chab.* 17. Nux Moschata rotunda, sive fœmina, *Ger. Emac.* 1536. Nux Moschata, sive rotunda, *Breyn. Prod.* ii. 77. Nux Moschata fructu rotundo, *C. B. Pin.* 407. *Pluk. Almag.* 265. *Phytog.* ccix. f. 1. *Fonf. Dendr.* 158. Nux Moschata, Nux Myrtilica, Nucissa, *Mont. Exot.* 9. Nux aromatica vulgo Moschata, *Æ. B. i.* 265. Pala, *Pis. Mant. A.* 173. A. *The Nutmeg-tree.* Gal. *Muscadier.* G. *Muscate-nuß-Baum.* B. *Muscate-noten-boom.* In Insula Banda crescit. *Ufu.* Nucleus, Macis, *Offic. Mont. Exot.* 9. Bongo-Pala, *Pis. Mont. A.* 173. seu involucreum secundum, putamen durum quasi reticulo includens, & fructus integri, conditi. Eligendus nucleus recens, gravis, pinguis, & qui acu punctus succum oleosum emittit. Macis probatur odore suavi, sapore subacri, colore rubescente. *Vires.* Nucleus caesat, & siccat, subastringit; stomachicus est, cephalicus, uterinus; discutit flatum, coctionem juvat, halitum foetidum oris emendat, foetum recreat, lipothymia ac palpitationi cordis succurrit, lienem minuit, alvi fluores compescit, vomitum sistit. Maci eadem vires adscribuntur, quia tamen partium tenuiorum existit; ideo & operando efficacior, & magis penetrans habetur, *Schrod. Frap.* in officinis pharmacopolarum frequenter venduntur. 1. Conditiæ Noces Moschata,

A. *Preserved Nutmegs.* Gal. *Noix de Muscades confites.* G. *Eingemachte Muscaten.* B. *Confyte Noote muscaat.* Condiuntur virides, integræ, ut juglandes, conditaque, ad nos transportantur. 2. Oleum Nucis Moschatae per expressionem, Macis vulgo, A. *Oil of Mace by Expression.* Gal. *Huile de Macis par expression.* G. *Muscate-nuß Oehl.* B. *Oly van Noote Muscaat, of van Macys.* in Anglia dictum, nihil aliud est quam Oleum Nucis Myristicæ per expressionem elicatum. Optimum ex India Orientali mittitur in ollis [*Fars*] Porcellensibus, consistentiæ crassæ, pinguis; coloris Macis, & odoris fragrantis. Hoc in officinis pharmacopolarum minus frequens est quam species quaedam ex Hollandia advecta in massis seu laterculis quadratis, consistentiâ duriore, colore pallidiore, & odore remissiore, priori bonitate multum cedens.

Verum seu genuinum Macis Oleum per expressionem in Indiis Orientalibus è Maci recenti fit; unde ad nos in vasis & ampullis vitreis adfertur, sed in officinis nostris raro invenitur. Est autem liquidum, colore rubente, odore Macis valido, sapore subacido, imo parte ad fundum tantillo crassiore quam superna.

Invenitur etiam apud pharmacopolas nostras Olei Macis communis titulo (Unguenti Macis nonnullis dicti) A. *Common Oil of Mace.* Gal. *Huile de Macis commune.* G. *gemein Muscaten-nuß Oehl.* B. *gemeen Macys Oli, Oli van Foely.* oleum, vel potius unguentum quoddam factitium, ex Sebo ovino, Palmæ oleo, aliisve ejusdem farinæ simplicibus, Nucis Myristicæ Oleo delibutum, & coloratum, vilis pretii, & viribus præcedenti multo inferius.

VII. De Arbore Benzoinifera.

Foliis Citrinis, fructuque compresso piloso à reliquis differt.

A. Benzoinum, *Offic.* Benzoin, *Comm. Plant. Ujual.* 87. *Park. Theat.* 1572. *Boerb. Ind. A.* ii. 250. Benzoin, Asa dulcis, *Mont. Exot.* 11. Benzoinum Officinarum, *Fonf. Dendr.* 355. *C. B. Pin.* 503. *Raii Hist.* ii. 1845. Benjoinum, *Chab.* 74. Benjoinum, cujus arbor, folio Citri, *Æ. B. i.* 328. Arbor Benzoini Grimmii, *Ephem. Germ. A.* xi. 376. f. 31. Arbor Benzoinifera, *Breyn. Prod.* ii. 16. Arbor Virginiana Pisaminis folio baccata, Benzoinum redolens, *Pluk. Almag.* 42. *Phytog.*

Tab. 139. f. 3. & 4. Arbor Virginiana Citriæ vel Limoniæ folio Benzoinum fundens, *Hortus Amstel.* i. 187. f. 97. Benjui Garziæ, *Clus. Exot.* 155. A. *The Benjamin-tree.* Gal. *Arbre donnant le Benjoin.* G. Benzoin-baum. B. *Benzoin-boom.* In India Orientali oritur. *Ufu.* Resina arida, & indurata, ex variis splendentibus micis, modo flavescens, modo albescens, seu ex variis fructibus diversorum colorum in massam coacta, saporis resinosi, ac pinguis, odoris fragrantis, ac suavis. Triplex in Officinis reperitur, 1. *Amygdaloides*, in Siam & ejus contermina Mirtaban proveniens. 2. *Nigrius*, in Java & Sumatra inventus. 3. *Nigrum* in Sumatra provincia profuens. *Grimmius* autem duplex semper gummi ex iisdem arboribus haberi asserit; primum quod eleganter album, & flavum est; secundum crassius, subfuscum, durum, quod recrementa habet admixta. Præfertur Amygdaloides, quod maculas candidas Amygdalarum instar refert. Optimum censetur pellucidum, suavissimè spirans, nec heterogeneis inquinatum. *Vires.* Calfacit, & siccit, incidit, attenuat; pulmonicum est. *Ufus* præcipuus intrinsecus in affectibus pulmonum catarrhosis, tussi, asthmate. Extrinsicus in cerebro per sternutationem expurgando, in odontalgia mastigando, in tuberculis, ac rubore faciei extergendo, &c. *Scrod.* E quam arboris aut plantæ specie Benzoinum colligitur, non levis est controversia inter Botanicos.

Veteribus Græcis, & Arabibus ignotum fuisse, ostendit *Garzias ab Horto*, & quod Imperatoris, vel Angelicæ gummi non sit contra *Ruellium*, disputat: At neque Afam dulcem (sub quo nomine in Officinis nonnullis recipitur) seu Laser esse, hoc est, Laserpitii fucus, ut multi opinati sunt, probat *Hoffmannus*, sed ex arboribus quibusdam coalita, ut testantur fragmenta ramulorum ligneorum, & corticum admixta. *Bontius* stirpem Benzoinum fundentem, sarmentosam esse scriptum reliquit, Smilaci atperæ, aut Sarzaparillæ similem, brachii crassitudine; quo *Garzias ab Horto*, & *N. Grimmio*, qui, in India Orientali diu vixit, contrariatur. Hi enim Arborem Benzoiniferam proceram, grandem, speciosam esse affirmant. Verùm *Grimmius* Indiarum incolas non permittere ait, ut hæc arbores adolescant, aut omnino crescant ultra senectutem, verum ante temporis eas ut inciles excindere; additque, fructum pilosum esse, magnitudine Nucis Avellanæ, Mosehata

tamen similem; qua de causa eam hoc in loco disposui.

VIII. De Nuce Virginiana.

Folis Laurinis seu glabris & splendentibus; fructu parvo, turbinato, pulpam paucam continente, à reliquis Pruniferis differt.

A. Nux Virginiana, *Offic.* Prunifera vel Nucifera seu Nuciprunifera arbor Americana præcella, angustis Lauri foliis latè virentibus, Mastichen odoratum fundens, *Pluk. Almag.* 307. *Phytog.* cccvii. Tab. 217. Fig. f. 5. *Cat. Fam.* 180. *Sloan. Hist.* i. 40. *Rail Dendr.* 44. A. *The Virginia-Nut.* Gal. *Noix de Virginie.* G. *Virginiatische Nuss.* B. *Virginianische Noot.* In Insula Barbados reperitur. A. *Mastick of Ligon.* Gal. *Mastic.* G. *Mastic.* B. *Mastick.* 14, 73. *Ufu.* Ossiculum nuclei Avellanæ magnitudine circiter & figura est, glabrum, colore fusco cum hilo prope alterum extremum, durum ossiculum continens nucleo intus albo, globulari, sapore amarissimo, eoque & odore aromatico. *Vires.* Obstructiones hepatis potenter refert, totamque sanguinis massam depurat, & scorbuticum, malumque habitum corporis emendat, volatilibus illis salibus vitalem hunc liquorem imprægnando, quæ cum evanidum & languescens ad puriorem, spirituosiorum statum restituant, adeoque à fixatione eum præservant. Cutem etiam à maculis, aliisque impuritatibus liberat, *Marl. Obj.*

Paradoxum alicui fortasse videre possit, quod ego fructum hunc pro *Marlowii* Nuce Virginiana exhibere, cum rusticus ille medicus, qui primus virum ejus descriptionem ad *D. D. Croon* transmisit, affirmet eum fructum esse *Locus* arboris, quæ *Gummi Anima* præbet. De quo *Gummi* superius tractavi in libro meo priore. Cui respondeo, cum *D. Marlow* primus fuerit, qui observationem hanc publicavit, concedendum est, verisimilimum esse illum quid nomine illo intelligeret, omnium optime novisse; ideoque, cum fructum illum hoc titulo propriâ ipsius *D. Marlow* manu subscriptum apud *D. Finch* invenerim, non veritus sum eum absque omni scrupulo hic collocare. Præterea addi potest, quod cum hæc etiam arbor gummi præbeat *Anima* non absterilem, occasionem errandi medico prædicto potuerit subministrare.

IX. De Pruno.

F Olius deciduis, floribus albis, speciosis, officulo fructus compresso, & minus crasso, ac duro, pulpa molli à reliquis differt.

A. 1. Prunus Damascena, *Offic.* Prunus fructu magno, dulci atro-cæruleo, *Tourn. Inst.* 622. *Elem. Bot.* 494. *Boerb. Ind. A. ii.* 241. Pruna magna, dulcia, atro-cærulea, *C. B. Pin.* 443. Pruna atro cærulea, Theophrasto Barbyla, aliis Damascena dicuntur, *Fonj. Dendr.* 77. A. *The Damask Prune.* Gal. *Prune de Damas.* G. *Zweitschen-Baum.* B. *Pruimen van Damask.* In Syria crescit. *Uu.* Fructus, seu Pruna magna, dulcia, atro-cærulea, nucleo longo, & piano, quæ ex Syria ad Venetias sicca adferuntur. Palma datur Damascenis, sed in officinis nostris raro inveniuntur, earum autem loco Gallica usurpantur. *Vires.* Pruna naturâ refrigerant, & humectant, laxant; acrimoniam humorum obtundunt; linguam humectant; sitim mitigant, *Schrod.*

A. 2. Prunus Gallica, *Offic.* Prunus, *C. B. Pin.* 443. *Ind. Med.* xciv. *Clab.* 12. Prunus fativa, *J. B. i.* Prunus domestica, *Ger.* 1311. *Emac.* 1497. Prunus vulgaris, *Park. Theat.* 1511. Prunus fructu parvo, dulci, atro-cæruleo, *Tourn. Inst.* 622. Pruna Damascena nostratia, *Bell.* A. *The Common Prune.* Gal. *Prune commune.* G. *Vstaumen-Baum.* B. *gemeene Pruimen.* In hortis non infrequenter colitur. Aprili floret. *Uu.* Fructus seu Pruna. Ex Gallia Narbonensi ad nos transportantur sicca, & Gummi pellucidum durum. *Vires.* Cum priore viribus convenire creduntur.

A. 3. Prunus Brignolensis, *Offic.* *Rupp. Flor. Jen.* 106. Prunus Brignolensis fructu suavissimo, *Tourn. Inst.* 632. *Boerb. Ind. A. ii.* 241. Pruna Briolensis aut Brignolensis, *Raii Hist.* ii. 1526. Pruna ex flavo rufescentia, mixti saporis, gratissima; *C. B. Pin.* 443. Pruna ex flavo rufescentia, seu Pruna de Brignoles, *Fonj. Dendr.* 78. A. *The Prunellö.* Gal. *Prune brignole.* G. *Prunellen.* B. *Pruimolen.* In Provincia succrescit, unde ad nos transportatur. Fructus seu Pruna colore ex flavo rufescentia, enucleata, & exsiccata, sapore gratissima. *Vires.* Refrigerant, humectant, sed citra alvi commotionem, adeoque esu aptiora censentur, gratumque refrigerium in febribus exhibent, *Schrod.*

A. 4. Prunellus sylvestris, *Offic.* Prunella, *Ind. Med.* xciv. Prunus, *Mont.* 50. Pruna sylvestria, *Mill. Cat.* 143. Prunus sylvestris, *Ger.* 1313. *Emac.* 1497. *Park. Theat.* 1033. *C. B. Pin.* 444. *J. B. i.* 193. *Raii Hist.* ii. 1527. *Synop.* iii. 462. *Buxb.* 271. *Dill. Cat. Giff.* 48. *Mer. Pin.* 98. *Rupp. Flor. Jen.* 106. Prunus sylvestris fructu minore, serotino, *Merc. Bot. i.* 62. *Phyt. Brit.* 98. Acacia Germanica, *Schrod.* Germanica Officinarum, *Folck.* A. *The Sloe-tree or Black Thorn.* Gal. *Prunelier, Prunier jauvage.* G. *Schlehen Dorn.* B. *Sloe-doorn.* In sepibus passim. Aprili floret. *Uu.* Cortex, flores, fructus, & succus inspissatus, Acacia Germanica vulgò dictus. *Vires.* Cortex, fructus, & ejus succus inspissatus, exsiccant, astringunt, increassant. Ufus præcipuus est in profluvii alvi, uteri, &c. Extrinsicus in gargarismis, & balneis uterinis. Flores resolvunt, renum sabulum educunt, &c. *Schrod.* N. B. *Acacia Germanica non infrequens in Officinis Pharmacopolarum pro Acacia vera venditur.*

X. De Myrobalanis.

A Reliquis Pruni differunt costis aliquot elatis secundum longitudinem ductis, & officulis majoribus crassioribusque, nucleis minoribus, *R. Hist.* p. 1531.

In Officinis quinque habentur Myrobalanorum species, quæ hoc disticho comprehenduntur.

Myrobalanorum species sunt quinque bonorum, Citrinus, Chebulus, Bellericus, Emblicus, Indus.

Ex sententia autem Arabum, quatuor duntaxat earundem genera sunt. Hujus sententiæ sunt, qui Chebulas & Citrinas verissime ex una & eadem arbore esse affirmant. Citrinas immaturas, Chebulas vero maturas. *Cirrus* autem scribit, Arabibus recentioribus tres tantum species Myrobalanorum cognitatas fuisse, (videlicet) 1. Indas, Chebulas, & Citrinas, quæ ab una eademque arbore desumantur. 2. Bellericas ex peculiari arbore esse: & 3. Emblicas peculiare genus dicit. Quibus se opponit *Garzias ab Horto*, inquit, Fallantur tantum ii, qui omnia Myrobalanorum genera in eadem arbore nasci putant, quam qui Citrina & Chebula tantum. Nam quinque sunt (quibus

& nos consentimus) diversa arborum genera, in regionibus 60 aut 100 leucis inter se distantibus nascuntia.

A. 1. Myrobalanus Inda, nigra, *Offic.* Myrobalanus Indica, *Ger.* 1316. *Emac.* 1500. *Ind. Med.* lxxii. *Raii Hist.* ii. 1531. *Park. Theat.* 246. Myrobalani nigra octangulares, C. B. *Pin.* 445. Myrobalani Indici, nigri, *Mont. Exot.* 9. Myrobalani Indæ, nigrae, sine nucleis, *J. B.* i. 204. *Chab.* 13. Myrobalanifera Salicis folio, *Fons. Dendr.* 82. A. Indian or Black Myrobalans. *Gal. Myrobalan Indien, ou noir.* G. Indianische oder schwarze Myrobalanen. B. Indiaanse Myrobalan. *Ufu.* Fructus oblongi, reliquis Myrobalanis tenuiores, superficie octangulari, rugosi, solidi, & duri, intus & extus coloris nigri, bituminis instar Judaici, saporis subacidi, acerbis, & astringentis.

A. 2. Myrobalanus, Citrina flava, *Offic.* *Park. Theat.* 206. Myrobalanus, *Ger.* 1316. *Emac.* 1500. *Raii Hist.* ii. 1531. *Ind. Med.* lxxix. *Mont. Exot.* 9. Myrobalani teretes, Citrini, bilem purgantes, C. B. *Pin.* 445. Myrobalani citrinae, *J. B.* 205. *Chab.* 13. Myrobalanifera Sorbi foliis, *Fons. Dendr.* 83. A. Citron, or Yellow Myrobalans. *Gal. Myrobalan citrin.* G. Gelbe Myrobalanen. B. Geele Myrobalanen. *Ufu.* Fructus oblongi, rotundi, pentagoni, rugosi, Chebulis minores, coloris citrini, includentes sub putamine carnosio officulum angulosum.

Excrecencia Faba Bengalensis, *Offic.* *Raii Dendr.* 134. A. Bengala Bean. *Gal. Fave de Bengale.* G. Bengaltische Bohne. B. Bengaalse Boonen. dicta, rugosa, rotunda, compressa, cava umbilici in modum, magna, foris fusca, intus nigricans, saporis styptici, & astringentis, odoris nullius. *Vires.* Astringit fortiter, & ad omnes hæmorrhagias, præsertim ad hæmoptysia sistendam summè utilis, sanguinem modicè incrassans, venarum & arteriarum oscula obdurans, & rupturas consolidans, humores acres & erodentes mitigans & contemperans, *Marloe.*

D. *Marloe* prædictus primus erat, quod sciam, qui exoticum hoc medicamentum, ejusque usum Orbi liberato publicavit sub ænigmatico nomine *Faba Bengalensis*. Unde nonnulli *Fructum ex Bengala*, &c. *Clusii Exot.* lib. 2. cap. 14. esse opinati sunt. Alii Myrobalani quandam speciem, alii denique florem Myrobalani Citrini, quia per sepe inrer fructus illos invenitur. Mihi excrecencia quædam esse videtur ex punctura insecti cujusdam excitata; aut magis proprie fructus Myrobalani Citrini ipse vul-

neratus, qui venenati hujusmodi ictus occasione monstrosam hanc formam assumit. Ipse Prunos sæpissimè observavi hujusmodi ictu ab insecto quodam insiccto formam naturalem amisisse, & cavos intus fieri absque ullo officulo.

A. 3. Myrobalanus Chebula, *Offic.* *Ger.* 1316. *Emac.* 1500. *Park. Theat.* 206. *Raii Hist.* ii. 1531. *Mont. Exot.* 9. *Ind. Med.* lxxix. Myrobalani maximi, oblongi, angulosi, pituitam purgantes, C. B. *Pin.* 445. Myrobalani Chebulæ, citrinis similes, nigricantes, *J. B.* i. 205. Myrobalani chebuli, *Chab.* 13. Myrobalanifera Persicæ folio, *Fons. Dendr.* 83. A. Chebule Myrobalans. *Gal. Myrobalan chebule.* G. Große oder Schwarze-branne Myrobalanen. B. Zwarte Myrobalanen. *Ufu.* Fructus oblongi, in quinque costas elevati, rugosi, cæterarumque specierum omnium maximi, includentes sub putamine carnosio, extus colore ad fuscum inclinante, officulum oblongum, crassum, & cavernosum, saporis subacris.

A. 4. Myrobalanus Bellerica, *Offic.* *Ger.* 1316. *Emac.* 1500. *Park. Theat.* 247. *Ind. Med.* lxxix. *Raii Hist.* ii. 1532. *Mont. Exot.* 9. Myrobalani rotunda Bellericæ, C. B. *Pin.* 445. Myrobalani Bellericæ rotundiores, *J. B.* i. 206. Myrobalani Bellericæ, *Chab.* 9. Myrobalanus Lauri folio subcinericio, *Fons. Dendr.* 84. A. Bellerick Myrobalans. *Gal. Myrobalan Belleric.* G. Bellerische Myrobalanen. B. Bellerische Myrobalanen. *Ufu.* Fructus rotundi, nonnunquam angulosi, Gallæ majoris magnitudinis, includentes officulum durum sub putamine carnosio, saporis subacris & astringentis.

A. 5. Myrobalanus Emblica, *Offic.* *Ger.* 1316. *Emac.* 1500. *Park. Theat.* 247. *Mont. Exot.* 9. *Raii Hist.* ii. 1531. *Ind. Med.* lxxix. Myrobalanus, *Mont. Mant. Arom.* 111. Myrobalanus Emblica, foliis Securidacæ, *Breyh. Prod.* ii. 74. Nilicanarâm, *Hort. Mal.* i. 69. Arbor acaciæ foliis Malabarica, fructu rotundo, semine triangulo, *Syn. in Not.* Myrobalanus emblica *Officinarum, Comm. Flor. Mal.* 180. Myrobalani Emblicæ, C. B. *Pin.* 445. *Chab.* 13. Myrobalani Emblicæ in fegmentis nucleum habentes angulosæ, *J. B.* i. 206. Anna Indica arborea, *Zanon.* Myrobalanifera foliis minutim incisiss, *Fons. Dendr.* 83. A. Emblick Myrobalans. *Gal. Myrobalan emblic.* G. Aschfarbe Myrobalanen. B. Aschgrüne Myrobalanen. *Ufu.* Fructus rotundi, nigri, sessiles, sexangulares, includentes sub pericarpio carnosio, in sex partes per maturitatem

tatem dehiscente, officulum turgidum hexagonum senis cellulis insignitum, saporis acerrimi. Eligendi sunt carnosiores, crassiores, ponderosiores. *Vires.* Myrobalani Citrini Bili flavæ educendæ apti nati sunt, *Indi Bili atræ, Clebul, Bellerici, & Emblici,* pituitæ ac poltea Bili, *Schrod.*

XI. De Jujuba.

NOtæ sunt, *Folia trinervia, flores herbacei vel luteoli, Fructus olivares, seu nonnihil turbinati,* R. H. p. 1533.

A. 1 Jujuba, *Offic.* Jujube Arabum sive Zizyphus Dodonæi, *Ger.* 1318. *Emac.* 1501. Jujubæ majores oblongæ, C. B. *Pin.* 446. Zizyphus sive Jujuba major, *Park. Theat.* 250. *Raii Hist.* ii. 1533. Zizyphus, *Tourn. Inst.* 627. *Elem. Bot.* 498. *Verb. Ind.* ii. 245. Zizypha fativa, *J. B. i.* 40. Zizyphus, Jujubæ, *Chab.* 51. Zizyphus rutila, *Jons. Denár.* 86. A. *The Jujube tree.* Gal. *Jujubier.* G. *Rechter Brustbeerbaum.* B. *Borst-pruimen-boom.* In Hispaniæ, Italiæ, &c. hortis colitur. *Ufu.* Fructus magnitudine olivari, rutili colore, sapore passulas majores æmulantes, unicum officulum oblongum, utrinque acuminatum, continentes. *Vires.* Moderatè calfaciunt & humectant. Usus præcipuus in Pulmonum asperitate, tussi, Pleuritidi, Urina acri, fervescencia sanguinis, erosione Renum ac Vesicæ, *Schrod.*

A. 2 Oenoplia, *Offic.* Oenoplia spinosa & non spinosa, *Ger. Emac.* 1605. *Raii Hist.* ii. 1534. C. B. *Pin.* 477. Oenoplia spinosa & non spinosa, sive Napeca, sive Zizyphus alba, *Park. Theat.* 1441. Oenoplia sive Nabca, Paliurus Africana, *Chab.* 51. Nabca folio Rhamni vel Jujubæ, *J. B. i.* 39. A. *The great Jujube.* Gal. *Grand Jujubier.* G. *Große Jujuben.* B. *groo-e Jujuben-boom.* In Ægypto, Creta, & alibi necola est. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Fructus immaturus astringit, stomachi alvique relaxationem firmat. Succus maturorum purgat bilem è ventriculo.

A. 3 Jujuba Indica, *Raii Hist.* ii. 155. C. B. *Pin.* 446. Malus Maluccensis nonnihil spinosa, *Ejusd.* 433. Jujuba Indica, rotundifolia spinosa, foliis majoribus, subtus lanuginosis & incanis, *Brazyn. rod.* ii. 60. *Commel. Flor. Mal.* 149. Zizyphus Indica argentea tota, *Herm. Mus. Zeylan.* 8, 37. Zizyphus Zeylanica argentea spinis carens, *Parad. Bat. Prod.*

386. Ber Indica fructu Jujubino, *J. B. i.* 44. *Chab.* 51. Malus Indica Lustanis, Ber & Bor Acoftæ, *Park. Theat.* 1636. Periu-Toddali, *Hort. Mal.* iv. 85. *Tab.* 41. Wælæmbillæ, *Mus. Zeyl.* 8. *Æmbellæ, Ejusd.* 37. A. *The Lacca-tree.* Gal. *Jujubier des Indes.* G. *Lacca-Baum.* B. *Lacca-Boom.* Reperitur in Malabar, &c. *Ufu.* Gummi Lacca in Officinis nostris dicta triplex est, vel in ramulis, vel in granis, vel in massis. 1. *Lacca in ramulis,* A. *Stick Lac.* Gal. *Lacque en baton.* G. *Baum-lac.* B. *Boom-Lac.* est substantia resinosa, dura, & friabilis, superficie inæquali, quasi granulata, colore rufo, sapore resinoso, odore dum accenditur grato. 2. *Lacca in granis.* A. *Seed Lac.* Gal. *Lacque en grains.* G. *Saamen-lac.* B. *Zaad-lac.* Sunt grana resinosa, dura, & friabilia, rubicunda, pellicida, odoris & saporis præcedentis. 3. *Lacca in massis.* A. *Shell Lac.* Gal. *Lacque en masse.* G. *Schel-lac.* B. *Schel-lac.* E Lacca in granulis purissima, liquata, & in massas fusa conficitur, colore est rubente & propemodum transparentis. *Vires.* Calfacit, attenuat, aperit, sanguinem purificat, sudorem ciet, diuretica est. Usus præcipuus in obstructionibus Lienis, Vesicæ, Fellis, Hepatis, & Pulmonum, & hinc in Hydrope, Ictero, &c. *Schrod.*

De generatione hujus Gummi diversæ sunt opiniones; nam *Garzias ab Horto* à magnis Formicis alatis cam elaborari tradit, ut Apes mel conficiunt, materiam ex ipsa arbore exsugentibus, quod etiam confirmat *Bontius.* Alii sponte ex arbore vel ejus ramulis & surculis exudare volunt, & demum solis vi in eam quam vidimus formam concrefcere, cujus sententiæ sunt *J. Bauhinus* & eruditissimus ille Botanicus D. *J. Raius* vicinus & amicus noster, cui & nos consentimus. Fiunt ex eadem Bacilli, quibus utimur in obsignandis literis.

Arbores aliæ Laccam fundentes vide in *Museo Zeylanico* clarissimi *Hermannii*, p. 11, 37, 40, & 46. sub nominibus *Kappethjæ, Walkappethjæ, & Hinkappethjæ.* Arbor Zeylanica aromatica acris Laccam fundens major, *Mus. Zeyl.* 46. *Media, Ejusd.* 11, 46. Minor, *Ejusd.* 40, 46. Laccam rubram & pellicidam sed perpauca ex inciso hujus cortice non raro collegit *Hermannus Mus. Zeyl.* 11. Non raro Laccam perpulchram ex ramulorum sinibus ad foliorum exortum collegit, *Ejusd.* 46.

XII. De Celtide.

A Ceraso differt foliis *Urtica* quodammodo similibus, fructibus in singulis foliorum alis singulis, cum in Ceraso plures ex eodem nodulo seu gemma erumpant, carne paucâ, officulo velut quadrupartito, R. Meth. A. p. 150.

A. Celtis, *Offic.* Celtis, Lotus arbor, *Mont. Ind.* 39. Celtis fructu nigricante, *Tourn. Inst.* 612. *Elem. Bot.* 485. *Boerb. Ind.* A. 231. Lotus arbor, *Ger.* 1308. *Emac.* 1493. *Park. Theat.* 1522. *Raii Hist.* ii. 1483. Lotus fructu Cerasi, C. B. *Pin.* 447. Lotus arbor fructu Cerasi, *J. B. i.* 229. *Chab.* 16. Lotus domestica, *Fons. Dendr.* 90. A. The Nettle-tree. Gal. *Micocoulier*, *Alisier*. G. Lotus-Baum. B. Een Lotus-boom. In Italia & Francia reperitur. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Adstringit & alvum sistit, maturus minus. Decoctum Dysentericis fœminisque profluvio laborantibus confert.

XIII. De Cornu.

NOtæ ejus sunt flores luteoli, fructus oblongus, teres, seu cylindriacus, officulo intus tereti, durissimo, angusta cavitate, spinis carere, R. *Hist.* p. 1536.

A. Cornus, *Offic.* *Chab.* 14. Cornus mas, *Ger.* 1282. *Emac.* 1466. *Park. Theat.* 1520. *Raii Hist.* ii. 1537. Cornus hortensis mas, C. B. *Pin.* 447. *Tourn. Inst.* 641. *Elem. Bot.* 502. *Boerb. Ind.* A. ii. 256. *Fons. Dendr.* 88. Cornus vulgaris, *Rupp. Flor. Jen.* 72. Cornus fativa sive domestica, *J. B. i.* 210. A. The Cornelian Cherry. Gal. *Cornouiller*, *Cornier*. G. *Cornel-Baum*. B. *Kornelje-boom*. In hortis curiosorum non infrequens colitur. Martio floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Refrigerat, exsiccât, adstringit, constipat. Hinc convenit præcipue in Diarrhœa & Dysenteria, *Scbrod.* Ardorem Febrilem & Sicim grata sua aciditate lenit ac restringit, R. H.

XIV. De Ceraso.

Pediculis fructus longis, fructu ipso brevioribus, & ad basin latiore, rotundioreque, officulo pariter brevioribus ac tumidiore à Pruno differt, R. *Synop.* p. 223.

A. 1. Cerasus rubra, *Offic.* Cerasus, *Mont. Ind.* 39. Cerasus vulgaris, *Ger.* 1319. *Emac.* 1502. Cerasus Anglica, *Park. Theat.* 1517. Cerasus fativa, *Fons. Dendr.* 92. Cerasa fativa rotunda, rubra & acida, quæ notitris Cerasa fativa, C. B. *Pin.* 449. *Raii Hist.* ii. 1537. Cerasus fativa fructu rotundo rubro & acido, *Tourn. Inst.* 625. *Elem. Bot.* 496. Cerasus acida rubella, *J. B. i.* A. The Red Cherry-tree. Gal. *Cerisier portant des Cerises rouges*, *aigrelettes*, on les appelle *Aigriottes*. G. *Rohrer Kirsch-Baum*. B. *Rode Kerseboom*. In hortis colitur. Aprili floret. *Ufu.* Fructus, Nucleus, & Gummi. *Vires.* Refrigerant, siccant, altringunt, Cor & Stomachum roborant. Hinc utilia in febrili siti ac æstu mitigando, &c. Nuclei calculum comminuunt, &c. Gummi celebratur vi Lithonriptica, *Scbrod.*

A. 2. Cerasus nigra, *Offic.* *Ger.* 1323. *Emac.* 1505. *Park. Parad.* 571. *Mer. Pin.* 25. *Phyt. Brit.* 25. Cerasus major ac sylvestris, fructu subdulci, nigro colore inficiente, C. B. *Pin.* 450. *Raii Hist.* ii. 1538. *Dill. Cat. Giff.* 45. *Buxb.* 62. *Tourn. Inst.* 620. *Elem. Bot.* 497. Cerasus sylvestris fructu nigro, *J. B. i.* 220. *Raii Synop.* iii. 463. A. The Black-Cherry-tree. Gal. *Merisier*. G. *Schwarzer Kirsch-Baum*. B. *Krieke-boom*. In sepibus. Aprili floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Temperata sunt, Cephalica, unde & in morbis capitis, Apoplexia, Epilepsia, Paralyssi, &c. peculiariter proficua censentur.

A. 3. Cerasa acida nigricantia, *Ind. Med.* xxxii. Cerasus fructu acido serotino, succi sanguinei, *Tourn. Inst.* 625. *Rupp. Flor. Jen.* 167. Cerasus fructu acido succi sanguinei, *Elem. Bot.* 497. Cerasa acidissima sanguineo saeco, C. B. *Pin.* 450. Cerasa acida nigricantia solidiora tardius maturefcentia, *J. B. i.* 221. *Raii Hist.* ii. 1538. A. The Morallo Cherry. Gal. *Morelle* (*Cerises noirates*, *aigres*) G. *Schwarze Kirsche*. B. *Moerelles*. In hortis frequens. *Ufu.* Fructus, in condimentis, *Roh*

Rob è succo inspissato. *Vires.* Cum primo viribus convenit.

XV. De Olea.

Foliis perpetuis, fructu racemoso, pulpa liquore pingui scatente. officulo duro scabro, à reliquis differt, R. H. p. 1540.

A. 1. Olea, *Offic. Chab.* 49. *Mont. Ind.* 48. Olea sativa, *Ger.* 1206. *Emac.* 1392. *Park. Theat.* 1438. C. B. *Pin.* 472. *J. B.* i. *Raii Hist.* ii. 1541. *Jonsf. Dendr.* 249. *Boerb. Ind.* A. ii. 218. *Elem. Bot.* 472. A. *The Olive-tree.* Gal. *Olivier.* G. *Oliven-Baum.* B. *Olyf-boom.* In calidis regionibus succrescit. Junio floret. *Ufu.* Folia, Fructus immaturi, muria conditi. Olivæ autem conditæ sunt vel maximæ Hispanicæ prunis mediocribus æquales, & figura similes, quæ etsi succulentæ sunt & carne multa, amaritudinem tamen insignem habent; vel minores, Lucenses; hæ dulciores sunt. Et Oleum vel ex fructu immaturo expressum, & Omphacinum Officinis dictum, vel ex fructu maturo & Completum dictum.

N. B. Oleum simpliciter ita dictum exprimitur ex olivis maturis, diciturque Oleum commune & Oleum Olivarum. De modo exprimendi Olei, vide R. H. *Vires.* Folia refrigerant, & exsiccant, astringunt. Usus præcipuus in fluxu Alvi, Menstrui, in Herpetibus, & sim. *Fructus conditi,* comesti initio pastus excitant appetitum, movent alvum, humentem ventriculorum exsiccant ac confortant. *Oleum completum* calfacit & humectat, emollit, digerit, vulnerarium est, alvum laxat, ariditatem Pectoris corrigit, tormina Ventris mitigat, Urinarios meatus laxat, erosos abstergit & consolidat. *Oleum Omphacinum* refrigerat, siccant, astringit, *Sclerod.*

A. 2. Oleaster, *Offic.* Oleaster sive Olea sylvestris, *Park. Theat.* 1438. *J. B.* i. 17. *Chab.* 49. Olea sylvestris, *Ger.* 1206. *Emac.* 1392. *Raii Hist.* ii. 1542. Olea sylvestris sive Oleaster, *Jonsf. Dendr.* 255. Olea sylvestris folio duro, subtus incano, C. B. *Pin.* 472. *Tourn. Inst.* 599. *Elem. Bot.* 472. *Boerb. Ind.* A. ii. 218. A. *The wild Olive-tree.* Gal. *Olivier sauvage.* G. *Wilder Oliven-Baum.* B. *Wild Olyf-boom.* In Italia, Hispania, aliisque locis spontanea oritur. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum Oliva sativa viribus convenire creditur.

A. 3. Arbor Brasiliensibus gummi Elemi simile fundens, foliis pinnatis, flosculis verticillatis, fructu Olivæ figura & magnitudine, *Raii Hist.* ii. 1546. Icariba & illius Resina Icaica, *Pison.* (Ed. 1648.) 59. Icariba & illius Gummi Icaica sive Elemi, *Ejusd.* (Ed. 1658.) 122. Icariba Brasiliensibus, cujus resina dicitur Icaica, *Marcg.* 98. Elemnifera Curassavica arbor, *Parad. Lat. Prod.* 332. *Pluk. Phytog.* cxxxiii. Prunus Javanica Atriplicis foliis Commelini Kakoufa Javanis, *Ejusd.* cxxviii. *Hort. Beaum.* 35. Prunifera Fago similis arbor Gummi Elemi fundens, figura & magnitudine Olivæ ex Insula Barbadosi, *Pluk. Almag.* 306. Arbor ex Surinama, sive Americana, Myrti Laureæ foliis, Elemi resinam fundens, *Breyn. Prod.* ii. 19. *Ind. Med.* xlvii. Elemi Gummi, *Ejusd.* Kækuria, Myrobalanus Zeylanica, ex qua Gummi Elemi, *Herm. Mus. Zeyl.* 48. Kækuriaghaka, *Ejusd.* 52. Gummi Elemi Officinarum, C. B. *Pin.* 504. Gummi Elemi, *Park. Theat.* 1586. *Raii Hist.* ii. 1487. Elemi, *Mont. Exot.* 11. Elem-Resina, *J. B.* i. 535. A. *The Gum Elemi-tree.* Gal. *Especie d'Olivier sauvage donnent la gomme Elemi.* G. Gummi Elemi-Baum. B. *Gom Elemi-boom.* In Nova Hispania & alibi in India Occidentali crescit. *Ufu.* Gummi seu potius Resina pellucida, pinguis, ex flavo albicans, cui inest aliquid viridiusculi, in massam redacta, suavem accensa halans suffitum. *Vires.* Calfacit, emollit, digerit, resolvit, maturat, dolorem sedat, capitis ac nervorum affectibus, eorundemque vulneribus, ac imprimis calvariæ vulneratæ specificæ confert; contusionibus articulorum prodest, Menses ac Urinam ciet, *Sclerod.*

Arborem Elemniferam alteram vide apud facillimum Botanicum Leonardum Plukenetium in *Phytograph.* Tab. 173. Fig. 5.

XVI. De Azedarach.

Notæ sunt, Flores pentapetali, in quorum medio tubus exurgit simbriatus, stylum continens; fructus subrotundus carnosus nucem continens quinque costis cuniculatam, & in quinque persæpe loculamenta divisam, in quorum unoquoque semen oblongum latitat, *Raii Meth.* A. 150.

A. Azedarach, Pseudo-sycomorus, *Offic. Mont. Ind.* 37. Azedarach, *Tourn. Inst.* 616. *Elem.*

Elem. Bot. 489. *Boerb. Ind. A. ii.* 236. *Azedarach* Avicennæ, *Park. Theat.* 1442. *Azedarach* arbor Fraxini folio flore cæruleo, *Raii Hist.* ii. 1546. *Azadaracheni* arbor, *J. B. i.* 554. *Chab.* 44. Arbor Fraxini folio flore cæruleo, *C. B. Pin.* 415. *Zizipha candida*, *Ger.* 1307. *Emac.* 1491. *A. The Bead-tree.* *Gal. Azedarach, faux Sycomore.* *G. Azedarach/falscher Feigen-baum.* *B. Azedarach, vals Feygen-boom.* In hortis & viridariis. *Uju.* Flores. *Vires.* Aperientes seu deobstruentes esse scribit *Monti.* Attamen noxiam seu venenatam facultatem attribuunt alii.

XVII. De Saponaria Arbore.

NOtæ sunt, Flos rosaceus, fructus sphericus, nucleû fætus pariter sphericâ, nucleum condente ejusdem formæ, *R. Meth. A. p.* 151.

A. Arbor saponaria, *Offic.* Arbor saponaria Americana, *Raii Hist.* ii. 1548. Prunifera, racemosa, folio alato, costa media membranulis utrinque extantibus donata, fructu saponario, *Cat. Jamaic.* 184. *Sloan. Hist.* ii. 131. Prunifera seu Nuci-prunifera fructu saponario, orbiculato, monococco nigro, Americana, *Pluk. Phytog.* cccxvii. *Fig.* 7. Nuciprunifera arbor Americana fructu saponario orbiculato monococco nigro, *Pluk. Almag.* 265. Arbor Misticæ provincie fructu avellanæ simili, *Laet* 260. *Fons. Dendr.* 114. *Quity*, *Pison.* (Ed. 1658.) 162. *Quity Brasiliensibus, Marscg.* 113. Saponariæ sphaerulæ, *Chab.* 22. Saponaria sphaerulæ arboris Filicifoliæ, *J. B. i.* 312. Nuculæ saponariæ non edules, *C. B. Pin.* 511. *Sapindus* foliis costæ alatæ innaescentibus, *Tourn. Inst.* 639. *Baccæ Bermudenses*, *Marl. Obs.* A. *Soap Berries.* *Gal. Bayes de l'arbre Saponaria.* *G. Seiffen-Beeren.* *B. Zeep-boom-bezie.* In Insula Jamaica & alibi Indiæ Occidentalis oritur. Octobri fructus maturefcit. *Uju.* Fructus cum jam siccus sphaericus, coloris ex rubentis, Galla minor, hilo amplo, sapore amaro, odore nullo; unicum rotundum nigrum officulum continens. *Vires.* Multum commendantur adversus chlorosin, *Marl. Obs.* *Baccæ* ad chlorosin singulare & specificum medicamentum sunt, post, chalybeata incassum usurpata, morbum illum debellant & sanantes. Spiritus, tinctura, aut extractum exhibenda sunt potius quam baccæ crudæ, *R. D. p.* 134.

Europæus horum usus in medicina à *D. Marloe* orbi literato primum communicatus est, per modum Epistolæ à medico quodam rustico ad egregium Virum *D. Boyle* scriptæ. Verum cum nomen hoc adeò ænigmaticum esset, ut difficulter conjici posset quid essent: & duo ex Amicis meis, quos super hac re consului, de iis diversum sentirent, uno Palmæ cujusdam semina esse opinante; altero hujus arboris fructus, in cujus opinione confirmatus fui à prædicto *D. Finch*, qui me eorum nonnullis, è cistula propria *D. Marloe* manu. *A. Bermudas Berries.* *Gal. Bayes de Bermudes* *G. Bermudes - Beeren.* *B. Bermudes bezies.* incripta desumptas donavit.

XVIII. De Pado.

NOtæ sunt, folia ad *Salicis latifoliæ* potius quam ad *Cerasi* folia accedunt, fructus racemosi *Cerasi* similes; officulum tamen oblongum, scabrum, secus quam in *Cerasi*, *R. Meth. A. p.* 150.

A. 1. *Padus, Offic.* *Padus Theophrasti, Dill. Cat. Giff.* 66. *Padus Germanica* folio deciduo, *Rupp. Flor. Jen.* 108. *Buxb.* 149. *Cerasus avium, Merc. Bot.* ii. 18. *Phyt. Brit.* 25. *Cerasus avium nigra & racemosa, Ger.* 1322. *Emac.* 1504. *Mer. Pin.* 24. *Raii Hist.* ii. 1549. *Synop.* iii. 463. *Cerasus racemosa sylvestris* fructu non eduli, *C. B. Pin.* 451. *Tourn. Inst.* 626. *Elem. Bot.* 497. *Boerb. Ind. A. ii.* 244. *Cerasus racemosa sylvestris, Fons. Dendr.* 93. *Cerasus racemosa* quibusdam, aliis *Padus*, *J. B. i.* 224. *Cerasus racemosa, Chab.* 15. *Cerasus avium racemosa, Park. Theat.* 1517. *A. Birds Cherry. Gal. Cerises noires d'oiseaux.* *G. Schwarze Vogel-Kirschen.* *B. Zwarte Vogel-kerfen.* In montosis & Alpinis nascitur. *Uju.* Fructus. *Vires.* Ad Epilepsias puerorum appensus collo commendatur.

A. 2. *Mahaleb, Offic.* *Macaleb Gesneri, Ger.* 1211. *Emac.* 1397. *Machaleb Germanicum, Park. Theat.* 1519. *Cerasus sylvestris, Ind. Med.* xxxii. *Cerasus sylvestris, Mahaleb, Mont. Ind.* 39. *Cerasus sylvestris amara, Mahaleb putata, J. B. i.* 227. *Raii Hist.* ii. 1549. *Tourn. Inst.* 627. *Elem. Bot.* 497. *Cerasus sylvestris amara, Arabum Mahaleb putata, Chab.* 16. *Ceraso affinis, C. B. Pin.* 451. *Fons. Dendr.* 93. *A. Rock Cherry. Gal. Cerise des Rochers.* *G. Stein Kirschen.* *B. Steenkerfen.*

kerfen. In petrosis montibus oritur. *Ufu.* Nuclei. *Vires.* Calfaciunt, emolliunt, *Mattib*

Vires. Fructus Stomacho est utilis, Folia arida pulverisata illitu sanguinis eruptiones sistunt, *Diofc.*

XIX. De Lauro-ceraso.

Fructu racemoso, officulo longiore, tenuiore, à Ceraso foliis amplis, crassis, semper virentibus, ab eadem & aliis differt, R. Meth. A.

A. Lauro-cerasus, *Offic. Ger. Emac.* 1603. *Raii Hist.* ii. 1549. *J. B. i.* 420. Lauro-cerasus Clusii, *Tourn. Inst.* 628. *Elem. Bot.* 498. *Boerb. Ind. A. ii.* 228. Cerasus folio Laurino, *C. B. Pin.* 410. *Pluk. Almag.* 95. Cerasus Trapezuntina, sive Lauro-cerasus, *Park. Tbeat.* 1518. Lauro-cerasus, Laurus Trapezuntina, *Cbab.* 31. Padus exotica folio amplo, crasso, sempervirente, *Rupp. Flor. Jen.* 108. A. Laurel, or Cherry Bay. Gal. Laurier-Cerise. G. Laurier Kirschchen. B. Laurier-kers. In hortis nostris frequentissima. Maio floret. *Ufu.* Baccæ. *Vires.* Ad Scorbutum à nonnullis commendantur.

XX. De Persea.

Fructu pyriformi, racematim coherente, nucleum cordis effigie continente, foliis Lauri similibus à reliquis differt.

A. Persea, *Offic. C. B. Pin.* 441. *J. B. i.* 169. *Plum. Plant. Amer.* 44. *Fons. Dendr.* 75. *Raii Hist.* ii. 1552. Persea arbor, *Ger. Emac.* 1606. *Cbab.* 11. Persea arbor Clusii, *Park. Tbeat.* 1514. Prunifera arbor, fructu maximo pyriformi, viridi, pericarpio esculento butyraceo, nucleum unicum maximum, nullo officulo tectum, cingente, *Cat. Jamaic.* 185. *Slean. Hist.* ii. 132. *Tab.* 222. *Raii Dendr.* 48. Ahvacaquahuitl seu arbor querciformis butyraceo fructu, *Hern.* 89. *Fons. Dendr.* 424. Ahvacaquahuitl, *Laet.* 226. Pyrosimilis fructus in Nova Hispania nucleo magno, *C. B. Pin.* 439. Pyri facie Aguacat, *J. B. i.* 107. Nicaraguæ pomum nuce rotunda, *Ejusd.* i. 210. Nicaraguæ pomum, *Cbab.* 596. Mala Americana pyri facie, *C. B. Pin.* 433. A. Spanisch Pear. Gal. Poire d'Espagne. G. Persier-Baum. B. Spaanse Peer. Insulæ Jamaicae indigena est. *Ufu.* Folia, Fructus.

XXI. De Manga.

Notæ sunt, Folia bina, terna, aut quaterna eodem pediculo, flos racematim dispositus, fructus magnus reniformis.

A. Manga, *Offic. Manga Indica fructu magno reniformi, Raii Hist.* ii. 1550. *Commel. Mal.* i. 170. Mangas, *Park. Tbeat.* 1631. Mangas sive Amba, *J. B. i.* 173. Amygdalam referens fructus hirsutus, *Ejusd.* i. 173. Mangas & Amba Linschotani, *Cbab.* 12. Mangas domestica, *Pluk. Almag.* 141. *Par. Bat. Prod.* 351. Persicæ similis putamine villosa, *C. B. Pin.* 440. Manga, Amba, Ambo, & Ambe, *Camel. Syllog. Arbor mangifera, Bont.* 95. *Fons. Dendr.* 72. Conchifolia Indiae Orientalis comantibus Floribus & ferè corymbosis, *Pluk. Phytog. Tab.* 142. *Fig.* 1. Mao sive Mau, *Hort. Mal.* iv. 1. *Tab.* 1, 2. Amba Persica Indica fructu villosa, *Herm. Mus. Zeyl.* 54. A. The Mango-tree. Gal. Mangas. G. Range-Baum. B. Mango-boom. In India Orientali oritur. *Ufu.* Fructus maris conditus: *Officula.* *Vires.* Fructus conditus frigidus & humidus est. *Officulis* assatis alvi profusiva sisti aiunt.

XXII. De Anacardio.

Notæ sunt, Folia geminata, glabra, Flosculi exigui, tetrapetali, lutei, racematim dispositi, Fructus conoides.

A. Anacardium, *Offic. Ger.* 1360. *Emac.* 1544. *Mont. Exot.* 15. *Commel. Flor. Mal.* 15. *Park. Tbeat.* 1563. *C. B. Pin.* 511. *J. B. i.* 334. Anacardium vel Anacardus, *Cbab.* 24. Anacardium Orientale, *Fons. Dendr.* 156. *Pluk. Almag.* 28. Oepata, *Hort. Mal.* iv. 95. *Tab.* 45. Arbor Indica fructu conoide, cortice pulvinato nucleum unicum, nullo officulo tectum, claudente *Raii Hist.* ii. 1566. A. The Anacardium, or Malacca-bean-tree. Gal. Anacarde. G. Elephanten-Lausf. B. Anacarde. In India Orientali crescit. *Ufu.* Fructus compressus aviculæ cordis figura, nigricans ac

splendens, includens sub duplici involucri corticoso & duro nucleum albicantem saporis subdulcis: & inter involucri duplicaturam mucaginem oleosam, nigram, saporis acris ac exurentis. *Vires.* Calfacit & siccit, Cephalicus est, memoriam ac sensus acuens ac confortans, *Schrod.* De facultatibus Anacardii multum inter Auctores controvertitur, de quibus consule *R. H.* p. 1813.

N. B. Rarò in Officinis nostris invenitur hic Fructus, cujus in loco *Anacardium Occidentale* *Fonsoni* substituunt, ut loco sequente ostendemus.

XXIII. De Anacardio Occidentali.

NOtæ sunt, Folia oblonga, glabra, sine ordine ramis adherentia, flosculi pentapetali racematim dispositi, fructus pyriformis, nuce reniformi summo innascente.

A. Anacardium Occidentale, *Fons. Dendr.* 156. Anacardium Occidentale, Cajou, *Mont. Exot.* 9. Anacardium Occidentale Cajous dictum officulo reni leporis figura, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 36. *Comm. Flor. Mal.* 15. Anacardii alii species, *C. B. Pin.* 512. *Herm. Mus. Zeyl.* 37. Anacardus Zeylanica folio Nucleis Juglandis, Cajous, *Kaghu, Ejusd.* 55. Cajous, *Ger.* 1360. *Emac.* 1544. *Park. Theat.* 1658. *J. B. i.* 336. *Chab.* 24. *Laet.* 606. Acajou, *Tourn. Inst.* 658. *Boerb. Ind. A. ii.* 262. Arbor Acajou, vulgò Cajou, *Pis. Mant. Arom.* 193. Acaiaiba, *Pis.* (Ed. 1658.) 1120. Acajaiba & Acajuiba Brasiliensibus, *Marcg.* 94. Kapamara, *Hort. Mal.* iii. 65. *Tab.* 54. Pomifera seu potius Prunifera Indica nuce reniformi summo pomo innascente, Cajous dicta, *Raii Hist.* ii. 1694. *Cat. Fam.* 137. *Sloan. Hist.* ii. 136. A. *The Cajou, or Cassu-tree.* *Gal. Acajaiba portant des Noix d'Acajou, Anacarde, Antartique, Cbateigne d'Acajou.* G. Acajaiba. B. Acajaba. In Malabar & Brasilia provenit. *Usu.* Nuces reniformes, foris fusci & duri, nucleum album, Amygdalæ dulcis sapore, substantia molliore includentes *Vires.* Ventriculum roborant, fermentationem juvant, necnon vomitum & nauseam tollunt, Venerem stimulant, &c. *R. H.* p. 1649.

N. B. 1. In Officinis nostris pro Anacardio vero venduntur. 2. Sunt qui Terram Japonicam succum condensatum hujus plantæ esse affirmant, quorum errorem in capite de Palma refutavimus.

SECTIO SEPTIMA.

De Arboribus Bacciferis.

BAccam voco fructum minorem pericarpio seu pulpa bumida donatum, cui semina seu nuclei includuntur vel solitaria, vel bina, terna, quaterna, aut plura, *R. H.* p. 1568.

Arbores & Frutices bacciferæ sunt vel

{	Singulis acinis singulis floribus succedentibus, sunt vel fructu.
{	Monopyreno, seu unicum intus nucleum claudente, eæque vel
{	Erectæ, foliis
{	Perpetuis seu semper virentibus,
{	Compositis ex pluribus pinnarum conjugationibus,
{	Impari folio alam claudente, foliis majoribus, arboresque resinifera, flosculis stamineis.
{	Summis ramulis insidentibus: <i>Balsamum.</i>
{	Et tuberculis, è ramulorum lateribus exeuntibus: <i>Terebinthus.</i>
{	Nulla in extrema costa impari folio: <i>Lentiscus.</i>
{	Simplicibus
{	Parasitici nonnullis dicti, qui aliena scilicet quadrâ vivunt, baccis magis sparsis, aliisque plantis innascuntur: <i>Viscus.</i>
{	Telluris solius alumni, foliis majoribus
{	Oblongis, flore & fructu ad foliorum alas, baccis
{	Oblongis, foliis latis, glabris, facultate Cathartica, violenta, & maligna: <i>Laureola.</i>
{	Rotundis parvis; majores & elatiores: <i>Asta-fetida.</i>

a b c d

e

Cor.

- a b c d e
- Cordiformibus, floribus monopetalis, quinquepartitis, racematim confertis: *Cocculus Indus*.
- Erectis, ensiformibus, Iridis in modum: *Draco Arbor*.
- Deciduis
- { Simplicibus, longis, vi purgatrice violenta & maligna; floribus & baccis in singulis pediculis singulis: *Mezereon*.
- { Compositis seu pinnatis, floribus racematim congestis, granis orbiculatis, Lenticulæ modo compressis: *Rbus*.
- Scandentes, baccis rotundis sapore aromatico: *Cubeba*.
- Polypyreno suntque vel
- { Dipyreno, i. e. duos nucleos semina-ve continente, vel
- { Non spinosæ, foliis
- { Pinnatis, impari numero, flore ex oblongo tubo in quinque laciniis expanso, odorato: *Jasminum*.
- { Simplicibus, floribus & fructibus in
- { Racemos congestis, viminibus lentis, tenuibus; foliis angustis, longis, glabris, obscure virentibus; floribus albis; baccis nigris: *Ligustrum*.
- { Singulis, pediculis singulis, rarius dispositis, foliis latis, subrotundis Alni, baccis nigris vi cathartica: *Frangula*.
- { Spinosæ, foliis simplicibus integris, fructu oblongo, parvo, per maturitatem rubro, sapore acido, racematim nascente: *Berberis*.
- Tripyreno, foliis pinnatis deciduis, floribus albis quinque foliis, umbellatim serè dispositis, odore gravi: *Sambucus*.
- Tetrapyreno, i. e. singulis acinis quatuor semina seu nucleos continentes, suntque vel

- a b
- Scandentes, capreolis vel clavicularibus; fructu in racemis dulci, & succulento: *Vitis*.
- Erectæ, foliis simplicibus
- { Perpetuis, seu semper virentibus, latis, aculeatis ad margines, baccis rubentibus, quatuor in singulis granis, duris, triangulis, striatis: *Agrifolium*.
- { Deciduis
- { Spinosæ, fructu rotundo, foliis brevioribus & latioribus Pruni; baccis per maturitatem nigris: *Spina Cervina*.
- { Non Spinosæ, ramulis
- { Rotundis, foliis angustis serratis, fructu tetracocco spadiceo, *Thea*.
- { Tetragonis, baccis per maturitatem rubris tetracoccis: *Euonymus*.
- Nucleos incerto numero, aut nobis saltem incognito, continentes; sunt vel foliis
- { Alternatim positis, floribus tetrapetalis: *Capparis*.
- { Quaternis, baccis oblongis, arboreque resinifera: *Carranna*.
- Pluribus acinis confertis ad singulos flores, foliis deciduis, floribus etiam pentapetalis, speciosis, spinosæ: *Rubus*.

His addi possunt *Santalum album & citrinum*, atque etiam *Myrrha*, quæ à multis in plantarum cognitione peritissimis, *Bacciferæ* esse affirmantur, quamvis nobis hætenus incognitæ sint.

Arbores & Frutices Bacciferæ, fructu monopireno.

I De Zizypha.

Nota sunt, Folia longa, mollia, alternatim posita, flos monopetalis, tubulatus, in sex partes dissectus; fructus oblongus, Olivæformis.

A. Zizypha, *Offic.* Zizyphus Cappadocica, *Ger.* 1306. *Emac.* 1491. Zizyphus Cappadocica quibusdam, *Cbab.* 49. Zizyphus Cappadocica, *Olea Bohemica*, *J. B.* i. 27. *Olea sylvestris folio molli, incano*, *C. B. Pin.* 472. *Raii Hist.* ii. 1576. *Oleaster Cappadocicus*, *Park. Theat.* 1441. *Elæagnus Orientalis, angustifolius, fructu parvo olivæformi, subdulci*, *Tourn. Cor.* 54. *A. Wild Jujube. Gal. Iujubier sauvage. G. Wilder Jujuber. B. Wilde Borst-pruimen-boom.* In Bohemia, Hispania, &c. reperitur. Æstate floret. *Usu.* De usu & viribus nil invenio.

II. De Arbuto.

FLora urceolari insignis; fructu carnosio, eduli, in quinque loculamenta partito, seminibus aliquot adnascensibus onusta, à reliquis differt, *R. Meth. A.* p. 155.

A. 1. Arbutus, *Offic. Ger.* 1310. *Emac.* 1496. *Park. Theat.* 1489. *Raii Hist.* ii. 1576. *Synop.* iii. 464. *Mer. Pin.* 9. Arbutus, *Uredo Theophrasti*, *Phyt. Brit.* 10. Arbutus *Comarus Theophrasti*, *J. B.* i. 83. *Cbab.* 4. Arbutus folio serrato, *C. B. Pin.* 460. *Tourn. Inst.* 599. *Elem. Bot.* 471. *Boerb. Ind. A.* ii. 217. *Fonf. Dendr.* 64. *Pluk. Almag.* 49. *Uredo Plinii vulgò, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 634. A. *The Strawberry-tree. Gal. Arbousier. G. Erdbeer-Baum. B. Haag-appel-boom, Aard-beste-boom.* In sylvis, & dumetis calidioribus. *Usu.* Fructus. *Vires.* Acerbus est & austerus.

A. 2. Adrachne, *Offic. Park. Theat.* 1490. *Raii Hist.* ii. 1577. Adrachne *Theophrasti*, *Ger. Emac.* 1602. *J. B.* 87. Adrachne *Theophrasti* Arbuto seu Comaro proxime accedens, *Cbab.* 4. Arbutus folio non serrato, *C. B. Pin.* 460. *Pluk. Almag.* 49. *Fonf. Dendr.* 65. *Tourn. Cor.* 41. Arbutus *Dioscoridis vera Comara dicta, Weel. Itin.* 452. A. *The Strawberry-Bay. Gal. Espece d'Arbousier. G. Niedriger Erdbeer-Baum. B. Een boomtje of struik, een Haag-appel-boomtje gelyk, dat op de bergen groeyt, en tweemaal des jaars draagt.* In Græcia oritur. *Usu.* Fructus. *Vires.* Cum priore viribus convenit.

D. *Georgius Weeler* hanc arborem *Dioscoridis* Arbutum esse credit, contra opinionem *Matthioli*, qui primam speciem eam esse affirmat.

III. De Visco.

PLanta est parasitica, seu Frutex arboribus aut fruticibus aliis innascens, baccifera, monopyrenos, sempervirens, *R. Synop.* p. 224.

A. Viscum, *Offic. Ger.* 1168. *Emac.* 135. *Raii Hist.* ii. 1583. *Synop.* iii. 464. *Mer. Pin.* 125. Viscum vulgare, *Park. Theat.* 1392. Viscum baccis albis, *C. B. Pin.* 423. *Fonf. Dendr.* 199. *Dill. Cat. Giff.* 43. *Rupp. Flor. Jen.* 33. *Buxb.* 339. Viscus vel Viscum Arborum, *Merc. Bot.* i. 77. *Phyt. Brit.* 130. Viscus & Viscum, *Cbab.* 57. Viscus *Quercus, & aliarum arborum*, *J. B.* i. 89. A. *Mistel and Misteltoe. Gal. Guy. G. Mistel. B. Marentakken, Mistel-boom.* Multis arboribus adnascitur. Præfertur *Quernus*. Veris initio floret. *Usu.* Lignum, folia, gluten baccarum & corticis. *Vires.* Ligni usus præcipuè ac specificè in epilepsia, apoplexia, & vertigine. Arcanum etiam est contra *Pleuriticidem*, *R. Hist.* p. 1584. Folia jumentis præbentur ad secundinas retentas ejiciendas, cum ligno etiam viribus convenit. Gluten vim habet emolliendi, & discutiendi, *Buxb.* Viscum ad aucupia ex hujus fruticis baccis aliquibus in locis paratur hoc modo: Baccas in aqua decoquant, donec disrumpantur; postea contundunt in mortario, & tamiid in aqua fontana lavant, quousque furfuracea excrementa eximant. Quod apud nos in usu est Viscum aucuparium è cortice *Agrifolii*, sit, ut suo in loco ostendemus.

IV. De Phillyrea.

FLora quadripartito, fructu & semine spherico, foliis in caule binis oppositis, ab *Alaterno* distinguitur, quam *Botanici & Hortulani nostrates cum ea confundentes, utramque indiscriminatim Phillyream nominarunt*, *R. Meth. A.* p. 152.

A. Phillyrea, *Offic. Phillyrea folio Ligustri*, *C. B. Pin.* 476. *Fonf. Dendr.* 260. *Tourn. Inst.* 596. *Elem. Bot.* 469. *Boerb. Ind. A.* ii. 215. Phillyrea latiusculo folio, *J. B.* i. 539. *Raii Hist.* ii. 1585. *Cbab.* 42. Phillyrea latiore folio, *Ger.* 1209. *Emac.* 1395. Phillyrea latifolia foliis fere non serratis, *Park. Theat.*

1443. A. Mock-Privet. Gal. Espece de Tröef-ne. G. Phillyree / Stein-Einde. B. Phillyrea, met bladeren van Ligustrum. In hortis colitur. Ufu. Folia. Vires. Siccant, & astringunt; ad oris ulcera maxime commendantur.

V. De Laureola.

Notæ sunt, Flores monopetali in quatuor laciniis acuminatas expansi, baccæ monopyrenæ, vis acris & cathartica, R. H. p. 1587.

A. 1. Laureola, Offic. Ger. 1219. Emac. 1404. Park. Theat. 205. Mer. Pin. 71. Raii Hist. ii. 1587. Synop. iii. 465. Pbyt. Brit. 67. Merc. Bot. i. 47. Laureola semper virens, flore viridi, quibusdam Laureola mas, C. B. Pin. 462. Laureola semper virens, flore luteo, J. B. i. 564. Laureola perpetifolia flore viridi, Fons. Dendr. 233. Daphnoides & Laureola, Chab. 45. Thymelæa laurifolia, semper virens, sive Laureola mas, Tourn. Inst. 495. Elem. Bot. 467. Boerb. Ind. A. ii. 313. Thymelæa seu Laureola, Ind. Med. cxvii. A. Spurge Laurel. Gal. Laureole. G. Zeilant. B. Berg-peper. In sylvis, & sepibus. Februario floret. Ufu. Cortex, folia, bacca oblonga, nigra. Vires. Laureolæ vis est ignea, acerrima, exulcerans, mordens, febres accendens, cordis principumque partium vires exsolvens, validissimè bilem, biliosasque serositates purgans. Corrigitur macerando in acidis, Schrod.

A. 2. Mezereon, Chamælæa, Offic. Laureola, Mezereon, Mont. Ind. 46. Chamælæa Germanica sive Mezereon, Ger. 1216. Emac. 1402. Raii Hist. ii. 1587. Chamælæa Germanica, sive Mezereon vulgo, Park. Theat. 201. Laureola folio deciduo, flore purpureo, Officinis Laureola scæmina, C. B. Pin. 462. Rupp. Flor. Jen. 32. Fons. Dendr. 233. Laureola flore deciduo, sive Mezereon Germanicum, J. B. i. 566. Buxb. 181. Chab. 45. Thymelæa seu Mezereon, Ind. Med. cxvii. Thymelæa Lauri folio deciduo, flore purpureo; Officinis Laureola scæmina, Tourn. Inst. 595. Boerb. Ind. A. ii. 213. Dill. Cat. Giff. 35. Thymelæa Lauri folio deciduo, sive Laureola scæmina, Elem. Bot. 467. A. Mezereon or Spurge-Olive. Gal. Camellée, Bois-Gentil. G. Kellers-Hals. B. Miserie-boom. In hortis colitur. Vere floret: Ufu. Cortex, folia, & baccæ rubentes. Vires. Cum Laureola viribus convenit.

VI. De Thymelæa.

Notæ sunt, flores monopetali quadripartiti; fructus carnosus semen continentes unicum, oblongum, rotundumve, tunica cartilaginea tectum, Raii Meth. A. p. 152.

A. 1. Thymelæa, Offic. Ger. 1217. Emac. 1403. Park. Theat. 201. Raii Hist. ii. 1588. Ind. Med. cxvii. Thymelæa foliis Lini, C. B. Pin. 463. Fons. Dendr. 235. Tourn. Inst. 594. Thymelæa Monspeliaca, J. B. i. 591. Thymelæa, Granum Gnidium, Chab. 46. A. Spurge-Flax. Gal. Garou, Timelée. G. Thymelæa. B. Thymelæa. In hortis Botanicorum colitur. Ufu. Baccæ, Grana Gnidia dictæ. Vires. Ardens, & fauces adurens vis inest. N. B. Hujus fructum Coccum seu Granum Gnidium Antiquorum Botanici peritiores, & etiam Officinæ nostræ Anglicanæ existimant; quamvis Cordo & Schrodero baccæ Mezerei Grana Gnidia Officinarum esse affirmantur.

A. 2. Cneoron niger, Offic. Cneoron Matthioli, Ger. Emac. 1596. Cneoron Matthioli suffrutex, J. B. 570. Chab. 47. Thymelæa minor, sive Cneoron Matthioli, Park. Theat. 201. Thymelæa Alpina linifolia, humilior, flore purpureo, odoratissimo, Elem. Bot. 467. Tourn. Inst. 594. Boerb. Ind. A. ii. 213. Thymelæa foliis acutis, floribus odoratis, purpureis, Cneoron Matthiolo dicta, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 597. Thymelææ affinis facie externâ, C. B. Pin. 463. Raii Hist. ii. 1589. Fons. Dendr. 237. A. Rock-Rose. Gal. petite Timelée. G. Stein-Röspstein. B. kleine Thymelæa. In montosis provenit. Aprili floret, Ufu. Cortex. Vires. Cum Chamælæa viribus convenire creditur.

A. 3. Empetrum, Offic. Thymelæa foliis Kali lanuginosis, fassis, C. B. Pin. 463. Tourn. Inst. 594. Elem. Bot. 467. Raii Hist. ii. 589. Fons. Dendr. 236. Sanamunda secunda Clusii, Ger. Emac. 1595. J. B. i. 594. Chab. 48. Sanamunda altera Clusii, Park. Theat. 203. A. Sea-Heath-Spurge. Gal. Empetrum. G. Kellers-Hals mit wellichten Kati-Blättern. B. Empetrum. In maritimis Bæticæ sponte oritur. Februario floret. Ufu. Radix. Vires. Drachmæ pondere cum decocto Cicerum sumpta, mirificè purgat, R. H. p. 1589.

A. 4. Sanamunda, Offic. Sanamunda media, angusto, brevior folio, Bar. Icon. 232. Sanamunda.

munda prima Clusii, *Ger. Emac.* 1595. *Park. Theat.* 203. Thymelæa foliis Chamælææ minoribus subhirsutis, *C. B. Pin.* 463. *Tourn. Inst.* 594. *Fus. Obs.* 123. Thymelæa foliis candicantibus, Serici instar mollibus, *ejusd.* 463. *Raii Hist.* ii. 1590. *Fons. Dendr.* 236. Tarton-raire Massiliensium, *Park. Theat.* 199. Tarton-raire Gallo-provinciæ, *Ger.* 408. *Emac.* 506. Tarton-raire Massiliensium, Sanamunda prima Clusii, *J. B. i.* 523. *Chab.* 47. A., *Heath-Spurge.* Gal. *Esपुरge, Éjule de Bruyere.* G. *Sanamunda mit weichen S ättern.* B. *Empe-trum.* In Gallo-provincia sponte provenit. *Uju.* Folia. *Vires.* Vi caustica prædita sunt.

VII. De Viburno.

Nota, *Vimina lenta, lanuginosa; folia subrotunda, pronâ facie incanâ; flores in umbellis, baccæ per maturitatem nigra, compressæ, ovales ferè; semina ejusdem figuræ, valde compressa, canaliculata, & ferè ossæ,* R. *Meth.* A p. 147.

A. Viburnum, *Offic. Parkinson. Theat.* 1448. *Fons. Dendr.* 213. *Raii Histor.* ii. 1590. *Synop.* iii. 460. *Tourn. Inst.* 407. *Elem. Bot.* 479. *Boerb. Ind. A. ii.* 224. *Merc. Bot. i.* 76. *Phyt. Brit.* 128. *Rupp. Flor. Jen.* 32. *Buxb.* 333. Viburnum vulgo, *C. B. Pin.* 429. Viburnum, Lantana, *Mont. Ind.* 55. Lantana, sive Viburnum, *Ger.* 1305. *Emac.* 1490. *Mer. Pin.* 124. Lantana vulgo, aliis Viburnum, *J. B. i.* 557. *Chab.* 44. A. *The Wayfaring-tree.* Gal. *Viorne.* G. *Kleiner Mählt-Baum* B. *Viorne.* In sepibus non infrequens. Æstate floret. Septembri maturefcunt acini. *Uju.* Folia, baccæ. *Vires.* Siccant, & astringunt; unde ad tonsillarum & gutturis inflammationes, columellæ procidentiam, dentes vacillantes, alvi fluxiones, commendantur, *Matth.*

VIII. De Rhoë

Foliis pinnatis, floribus racematim congestis, granis orbiculatis, Lenticule modo compressis à reliquis differt, R. *Meth.* p. 50.

A. 1. Rhus obsoniorum, Sumach, *Offic.* Rhus coriaria, *Ger.* 1291. *Emac.* 1474. Rhus folio Ulmi, *C. B. Pin.* 414. *Fons. Dendr.* 292. *Tourn. Inst.* 611. *Elem. Bot.* 484. *Boerb. Ind. A. ii.* 229. Rhus, sive Sumach, *J. B. i.* 555. *Chab.* 44. *Raii Histor.* ii. 1590. Sumach, li-

ve Rhus obsoniorum & coriariorum, *Park. Theat.* 1450. A. *Common Sumach.* Gal. *Commun Sumac.* G. *Gemein Gerber-Baum.* B. *Gemeene Smak.* In hortis curiosorum colitur. *Uju.* Baccæ, seu grana orbiculata, villosa, parva, rubentia, seu coccinea, includentia nucleum, seu semen orbiculatum, spadiceum, saporis astringentis, & terrestri. *Vires.* Refrigerat, siccant, astringit. Usus præcipuus in fluxu alvi, uteri, seu mensium; hæmorrhoides compescit, bilem obtundit. Extrinsecus resistit putrefactioni, ac gangrænæ, *Schrod. N. B. Rhus Obsoniorum, Coriariorum, & Rubeum,* apud *Galenum,* non sunt arbores speciei diversæ; sed *Rhus Obsoniorum* nihil aliud est quam fructus: *Coriariorum,* quam folia, & fruticis ramusculi; *Rubeum,* quam ejus semen immaturum, ut nos monuit eruditissimus ille Botanicus D. *J. Raius,* quibus & nos consentimus.

A. 2. Rhus Virginianum, *Chom.* 611. *C. B. Pin. App.* 421. *Raii Hist.* ii. 1591. *Tourn. Inst.* 611. *Elem. Bot.* 484. *Boerb. Ind. A. ii.* 229. *Park. Theat.* 1450. *Pluk. Almag.* 318. *Hern. Hort. Lugd. Bat.* 524. *J. Comm. Hort. Anst.* 301. *Schol. Bot.* 276. Sumach, sive Rhus, *Ind. Med. cxiv.* A. *Virginian Sumach.* Gal. *Sumac de Virginie.* G. *Gerber-baum von Virginie.* B. *Smak van Virginie.* Virginie incola est, apud nos autem in hortis curiosorum invenitur. *Uju.* Bacca. *Vires* eadem cum præcedente.

A. 3. Resina Copal, *Offic. Schrod. Phyt.* 193. *Fons. Dendr.* 357. *Raii Hist.* ii. 1846. Copal, *J. B. i.* 325. *Chab.* 70. *C. B. Pin.* 504. *Mont. Exot.* 11. Gummi Copal, *Park. Theat.* 1670. *Ind. Med. xl.* Copalli quahvith palahoca, sive Arbor Copallifera latifolia, sive II. *Hern.* 46. Rhus Virginianum Lentisfei foliis, *Raii Hist.* p. 1799. Rhoë Obsoniorum similis Americana, Gummi candidum fundens, non ferrata, foliorum rachi medio alata, *Pluk. Almag.* 318. *Phytog. Tab.* 56. Resina est duriuscula, admodum candida, vel ex albo flavescens, pellucida, bene odorata, in massam redacta. Ex vulnerata arbore guttatim stillat. Asportatur ex Nova Hispania, & aliunde Indiæ Occidentalis. *Vires.* Calcificat, humectat, emollit, resolvit. Usus præcipue in affectibus cephalicis, *Schrod.*

Quamvis, referente *Pisone,* Resinæ omnes odoratæ, & Gummi Indis Copal nomine denotentur: *Hernandez* etiam octo Copalliferarum Arborum species describat; proculdubio tamen Gummi illud, quod in *Officinis nostris*

Copal nomine venit, Copalliferæ secundæ, sive Copalli quahvitl patlahoca *Hern.* emanatio est; quæ fortè eadem est arbor cum Rhoe Virginiana Lenticis foliis, *R. H.* pag. 1799. Nec specie, sed accidentaliter tantum ab ea differt, ut in aliis plantarum speciebus, loci respectu, insignis varietas persæpe occurrit; siquidem eruditissimus, idemque ingeniosissimus vir D. *Leonardus Plukenetus*, M. D. affirmat, se ex hoc frutice Gummi album Copal nostro non absimile collegisse.

Monardes sub titulo *Copal*, opinione nostra, Gummi Anime describit; Anime autem Occidentalis appellatione *Copal*.

At neque *Copaiba Pijonis* arbor illa est, quæ Gummi Copal producit, ut *Paulus Ammannus* in *Manuductione sua ad Materiam Medicam*, p. 138. affirmat. Resina enim, quam arbor illa suppeditat, *Balsamum Capivi* Officinarum nostrarum est, ut suo in loco ostendam: Forte *Resina Cartbaginensis* *Monardi*, p. 390. fuerit: de quo tamen *Paulus Ammannus* prædictus dubitat.

IX. De Rhamno.

Rutice est spinoso, fructu minore, pulpâ humidâ unicam intus semen claudente, *R. Meth.* A. p. 152.

A. 1. *Rhamnus albus*, *Offic.* *Rhamnus spinis oblongis*, flore candicante, *C. B. Pin.* 477. *Boerb. Ind.* A. ii. 212. *Raii Hist.* ii. 1592. *Jonsf. Dendr.* 264. *Rhamnus primus Clusii*, *Ger. Emac.* 1334. *Rhamnus secundus Monspelienisium*, sive *Primus Clusii*, *Park. Theat.* 1005. *Rhamnus cortice albo Monspelienis*, *J. B. i.* 31. *Chab.* 50. A. *Ram-thorn with white Flowers.* *Gal. Bourgepine avec des fleurs blanches.* G. *Stechdorn mit weissen Blumen.* B. *Duyn-bezie-boom met witte bloemen.* Hispaniæ, Lusitaniæ, &c. incola est. Maio floret. Autumno fructus maturat. *Ufu.* Folia. *Vires.* Igni sacro & serpentibus ulceribus efficaciter illinuntur, *Diosc.*

A. 2. *Rhamnus niger*, *Offic.* *Rhamnus niger Theophrasti*, *Park. Theat.* 1007. *Raii Hist.* ii. 1593. *Rhamnus tertius Clusii*, *Ger.* 1152. *Emac.* 1334. *J. B. i.* 34. *Chab.* 50. *Rhamnus tertius*, flore herbaceo, baccis nigris, *C. B. Pin.* 477. *Tourn. Inst.* 593. *Elem. Bot.* 466. *Rhamnus flore herbaceo*, baccis nigris, *Jonsf. Dendr.* 264. A. *Black Ram-thorn.* *Gal. Noirprun.* G. *Schwarzer Stech-Dorn,*

B. *Zwarte Rbyn-bezie-boom.* In hortis nonnunquam reperitur. Maio floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Decoctum membra relaxata & dissoluta, atque podagræ dolores juvat.

X. De Ebeno Indico.

A. **E** Benus, *Offic.* *C. B. Pin.* 448. *J. B.* i. 394. *Jonsf. Dendr.* 423. *Raii Hist.* ii. 1805. *Ebenum* sive *Lignum Indicum*, *Camel. Syll.* 64. A. *Ebony.* *Gal. Ebene.* G. *Eben-Baum.* B. *Ebben-bout-boom.* Ex India Orientali adfertur. *Ufu.* Lignum.

Arborem hanc cum *P. Camello* verum Antiquorum *Ebenum Indicum* esse existimo: estque arbor baccifera foliis juglandinis similibus quoad magnitudinem: atque idcirco hoc in loco disponendam esse censui.

Huic subjungit *Camellus* sex alias arbores, quas omnes pro variis Ebeni speciebus habet: quarum primam in Capite *Palmarum* jam dedi; ideoque illuc lectorem meum ablego.

XI. De Cocculo Indo.

NOta sunt, Folia cordiformia; flores monopetali quinquepartiti, candidi, fructus racemati confertus.

A. *Cocculus Indus*, *Offic.* *Park. Theat.* 1582. *Cocculus Officinarum*, *Jonsf. Dendr.* 156. *Cocculus*, *Ind. Med.* xxxviii. *Cocculæ Officinarum*, *C. B. Pin.* 511. *Mont. Exot.* 11. *Pluk. Mant.* 52. *Phytog.* cccxiv. *Cocci Orientales*, *Ger.* 1365. *Emac.* 1548. *J. B. i.* 348. *Raii Hist.* ii. 1812. *Chab.* 26. *Natfiatam*, *Hort. Mal.* vii. 1. *Tab.* 1. *Arbor Indica Cocculus Officinarum ferens*, *Broyn. Prod.* ii. 19. *Commel. Flor. Mal.* 24. *Solanum racemosum Indicum arboreescens*, *Cocculos Indos ferens*, *Raii Dendr.* 115. A. *Indian Berry.* *Gal. Coques du Levant.* G. *Indianische Muslein.* B. *Indi-aansche Bezies.* In Malabar crescit. *Ufu.* Fructus renis ferè figurâ, baccarum Lauri magnitudine, sed rotundiore, fusco & rugoso cortice exteriori tectus, saporis amaricantis. *Vires.* Perniciosa & deleteria qualitate prædita sunt. His utuntur piscatores ad capiendos pisces, de quibus *Cadronchius* peculiarem scripsit Libellum. Contra pediculos, etiam commendantur.

XII. De Cubebis.

A. **C**ubebæ, *Offic. Ger.* 1365. *Emac.* 1548. *Park. Theat.* 1583. *J. B.* i. 350. *Mont. Exot.* 9. *Ind. Med.* xliii. *Raii Hist.* ii. 1813. Cubebæ vulgares, *C. B. Pin.* 412. An Pindaiba, nonnullis Ibirá, *Pis.* (ed. 1658.) 144? Arbor baccifera Brasiliensis, fructu Piper recipiente, *Raii Hist.* ii. 1593? Arbor Bisnagarica Myrti amplioribus foliis, per siccitatem nigris, Cubebæ sapore, *Pluk. Almag.* 43? *Phytog. Tab.* 140? A. *Cubeb.* *Gal. Cubebes*, *Poivre à queue.* G. *Cubeben.* B. *Steert-peeper.* *Ufu.* Baccæ, quæ Piperi similes, interdum paulo majores, sunt pediculo longo donatæ, cortice fusco, rugoso, nucleo subiecto exiguo, rotundo, foris nigricante, intus albo, sapore & odore suavi, aromatico, acri. Advehuntur ex Java Indiæ Orientalis Insula, ubi decoquuntur, inquit *Schroderus*, antequam vendantur, ne apud externos plantentur. Præstant majores, recentes, ponderosæ. *Vires.* Calfaciunt, & exsiccant, attenuant, discutunt; viscera omnia roborant, lienem juvant, status discutunt, cerebrum roborant, & frigidis uteri affectibus auxiliantur.

Quid sint Cubebæ, adhuc ambigitur; alii ex genere Piperis, & nigro Piperi congeneres esse, *Theophrastoque* Piper rotundum dici volunt; alii Viticis fructum existimant: *Syboticus*, *Rufci* seu *Oxymyrsines* fructum facit; alii *Carpesium Galeni* statuunt; *Casalpinus Amomi* legitimi fructum pronunciat: Cubebæ autem neque Piperis genus sunt, neque Viticis, neque *Oxymyrsines*, neque *Carpesii*, neque *Amomi* legitimi semen, aut fructus, ut facile est ostendere. Est autem, inquit *Schroderus* (quibus & nos consentimus, donec certiores facti fuerimus) fructus racemosus, arboris cujusdam Maio vulgari similis, foliis vero Piperis, sed angustioribus.

XIII. De Fagara.

Fagara, *Offic. Ger.* 1365. *Emac.* 1548. *Fagara* major, *J. B.* i. 350. *Chab.* 26. *Raii Hist.* ii. 1814. *Fagara* seu *Cayutana Luzonis*, *Camel. Syllab.* 74. *Cubebis* affinis *Fagara* major, *C. B. Pin.* 412. In Philippinis Insulis reperitur. *Ufu.* Baccæ, harum cortex exterior, tener, subniger, saporis aroma-

tici, & acriusculi, hæ maturæ rumpuntur, & granum nigrum, splendidum, sat solidum, saporis & odoris expers exhibent. *Vires.* Calfaciunt, & siccant; stomachi, ac hepatis frigiditati utiles; concoctionem juvant, & alvum astringunt, *Avicenn.*

Arbores, & Frutices fructu diplyreno.

XIV. De Jasmino.

Flore ex oblongo tubo in quinque laciniis expanso totidem folia æmulantes, perquam odorato, foliis pinnatis, baccâ dicoccâ ab aliis differt, *R. Hist.* p. 1599.

A. *Jasminum*, *Offic.* *Jasminum* album, *Ger.* 743. *Emac.* 892. *Parkins. Parad.* 406. *Raii Hist.* ii. 1599. *Jasminum* vulgatius flore albo, *C. B. Pin.* 397. *Tourn. Inst.* 597. *Elem. Bot.* 470. *Fons. Dendr.* 428. *Jasminum* sive *Gelseminum* flore albo, *J. B.* ii. 101. *Gelseminum* vel *Jasminum* album vulgare, *Park. Theat.* 1464. *Sambac* sive *Zambac*, *Jasminum*, *Chab.* 112. A. *White Jasmine* or *Jessamy.* *Gal. Petit Jasmin*, *Jasmin* commun. G. *Weisse Jasmin.* B. *Witte Jasmin*, *Witte Jeselein.* In hortis colitur. Æstate floret. *Ufu.* Flores. *Vires.* Digerit, calfacit, emollit, aperit. *Ufus* præcipuus internus ad uterum calfaciendum, & laxandum, ejus scirrhum sanandum, ad partum facilitandum, ad tussim, anhelitusque difficultatem, ad pleuritim, dolores stomachi intestinorum, uteri, &c. *Schrod.*

XV. De Jasminoide.

Arbor mediocriter est magnitudine foliis laurinis semper virentibus, oppositis, flosculos habens pentapetaloides, fructus baccis Lauri similis.

A. *Coffee*, *Offic.* *Coffee* Frutex, ex cuius fructu fit potus, *Raii Hist.* ii. 1691. *Jasminum* Arabicum, Castoneæ folio, flore albo odoratissimo, cuius fructus *Coffy* in Officinis dicuntur, *Comm. Plant. Ufu.* 35. *Boerb. Ind.* A. ii. 217. *Frutex Coffee*, *Act. Reg. Soc. Lond.* 208. p. 61. *Arbor Ymenis* fructum *Coffe*

Coffe ferens, Dougl. p. 2. Euonymo similis Ægyptiaca fructu baccis Lauri simili, C. B. Pin. 428. Bon arbor cum fructu suo Buna, Park. Theat. 1622. Bon, Alp. Ægypt. 63. Veslinge Obs. 21. Bon vel Ban arbor, J. B. i. 422. Bon vel Ban, ex cujus fructu Ægypti potum Coava conficiunt, Flak. Almag. 69. Phytog. 272. A. The Coffee-tree. Gal. Arbre portant le Caffé. G. Cesse-Baum. B. Coffyboom. In Persia & Arabia Fœlice succrescit. Usu. Baccæ in binos lobos distinctæ, Fabâ paulo minores, altera parte convexa, altera plana insigni sulco notata, colore ex fusco nigricantes, saporis farinacei, odoris fabarum rostarum instar. Vires. Potu Coffee utuntur ad roborandum ventriculum frigidiorum, adjuvandamque concoctionem, celebraturque maxima vi antihypnotica, &c. Vide Alpinum, Willifum, Du Four, & Tractatum Anglicum de Coffee, Tea, &c. ut & Houghton. Tractatum de Coffee, Philof. Transact. N. 255. & No. 311.

XVI. De Ligustro.

FLoribus racemosis, albis, baccis nigris, dipyrrenis, viminibus lentis ab aliis fruticibus distinguitur, R. Synop. p. 226.

A. 1. Ligustrum, Offic. Ger. 1208. Emac. 1394. Raii Hist. ii. 1603. Synop. iii. 465. Mer. Pin. 72. Tourn. Inst. 596. Elem. Bot. 469. Boerb. Ind. A. ii. 215. J. B. i. 528. Chab. 41. Dill. Cat. Giff. 94. Rupp. Flor. Jen. 36. Buxb. 193. Ligustrum vulgare, Park. Theat. 1446. Merc. Bot. i. 47. Phyt. Brit. 68. Ligustrum Germanicum, C. B. Pin. 475. Fons. Dendr. 257. A. Privet. Gal. Trœfne. G. Hartriegel. B. Keel-kruyt, Mond-bout. In sylvis, & sepibus. Floret tota fere æstate. Usu. Folia, flores. Vires. Refrigerant, & siccant, astringunt, incidunt; proin conducunt ad inflammationes, putredines, exulcerationes oris & faucium, ad procidentiam & tumorem uvæ, laxitatem gingivarum, &c. Schrod.

A. 2. Alcanna, Offic. Ligustrum Indicum feu Alcanna Manithondi, Herm. Mus. Zeyl. vi. 65. Ligustri species ii. Alcanna dicta, Bont. 143. Ligustrum Orientale, sive Cyprus Dioscoridis & Plinii, Park. Theat. 1447. Raii Hist. ii. 1603. Ligustrum Ægyptiacum latifolium & angustifolium, C. B. Pin. 476. Ligustrum Ægyptium, Cyprus Græcorum, Elhane Arabum, J. B. i. 541. Chab. 41. Ligustri species, Comm. Flor. Mal. 161. Bacci-

fera Indica baccis oblongis in umbellæ formam dispositis, Raii Hist. ii. 1634. A. Gaster. Privet. Gal. Trœfne des Indes. G. Elyen. B. Alkanne-wortel. In India Orientali, Ægypto, & Syria crescit. Usu. Folia, & flores; sed in Officinis nostris nunquam inveniuntur, quia diu non durant, ergo eorum loco radicem Anchusæ sumunt. Vires multæ attribuantur à Dioscoride & aliis huic plantæ, sed cum nullius in Officinis nostris usus sit, de ea plura dicere superfedeo.

XVII. De Frangula.

Foliis latis, subrotundis, baccis nigris, vi cathartica, ab aliis fruticibus discretu facilis, est, R. H. 1604.

A. Frangula, Alnus nigra, Offic. Frangula, Volck. Flor. Nor. 173. Tourn. Inst. 612. Elem. Bot. 486. Boerb. Ind. A. ii. 231. Dill. Cat. Giff. 66. Rupp. Flor. Jen. 34. Buxb. 116. Frangula, sive Alnus nigra baccifera, Parkins. Theat. 240. Raii Synop. iii. 465. Alnus nigra, sive Frangula, Ger. 1286. Emac. 1470. Mer. Pin. 4. Alnus nigra baccifera, J. B. i. 506. C. B. Pin. 428. Raii Hist. ii. 1604. Chab. 45. Merc. Bot. 17. Phyt. Brit. 4. Alnus baccifera nigra vulgaris, Fons. Dendr. 436. A. The Black Alder-tree. Gal. Aulne noir, Bourgene. G. Faul-Baum. B. tylhout, Sporken-boom. In sylvis udis. Maio floret. Usu. Cortex. Vires. Purgat humores noxios omnes, maximè serum, tam per vomitum, quam per secesum, idque sat violenter, Schrod. Tritus cum aceto, & scabiei illitus, intra paucos dies illam sanat, & exsiccatur, R. H.

XVIII. De Berberi.

Spinis acutis, fructu parvo, oblongo, rubro, sapore acido racematim nascente, cortice candidante, à reliquis facile distinguitur, R. Synop. pag. 226.

A. Berberis, Oxyacantha Galeni, Offic. Berbaris, Park. Theat. 561. Mer. Pin. 15. Chab. 50. Berberis, vel Oxyacantha, Ind. Med. xx. Berberis Crespinus, Mont. Ind. 38. Berberis dumetorum, C. B. Pin. 454. Raii Hist.

Hist. II. 1605. *Synop.* iii. 465. *Tourn. Inst.* 614. *Elem. Bot.* 487. *Boerb. Ind. A.* ii. 233. *Jonsf. Dendr.* 219. *Dill. Cat. Giff.* 66. *Buxb.* 36. *Barbaris vulgo*, quæ & *Oxyacantha* putata, *J. B.* i. 52. *Spina acida*, sive *Oxyacantha*, *Ger.* 1144. *Emac.* 1325. *Oxyacantha Galeni*, *Merc. Bot.* i. 56. *Phyt. Brit.* 86. *A. The Barberry, or Pimperigde-bush.* *Gal. Epinevinette.* *G. Saus, Dorit.* *B. Zauce-boom, Berberisse-boom.* In collibus cretaceis, & in sepibus. Maio floret. *Usu.* Cortex, fructus, & femina. *Vires.* Cortex aperit, incidit; hinc in istero convenit. Fructus refrigerant, & humectant, partium sunt tenuium, astringunt, appetitum excitant, roborant ventriculum ac hepar. Proin usus sunt frequentissimi in morbis ubi refrigeratione & astrictione opus, *Schrod.* In febribus sicut extingunt.

Arbores & Frutices bacciferae, fructu tripyreno.

XIX. De Alaterna.

Notæ sunt, Foliis in ramis & furculis alterno ordine sitis, baccis triccocis, à Phillyrea differt, *R. Meth. A.* p. 154.

A. 1. Alaternus, *Offic. Chab.* 43. *Parkinsf. Parad.* 603. Alaternus ii. *Clusio*, *J. B.* i. 542. Alaternus major & minor, *Raii Hist.* ii. 1608. *Park. Theat.* 1445. *Spina Burgi Montspeliensium, ejusd.* Alaternus *Plinii*, & humilior, *Ger.* 1212. *Emac.* 1398. Alaternus, sive *Philyca elatior* & humilior *C. Bauhini*, *Phuk. Almag.* 12. Alaternus i. *Clusii* & minoris folio, *Tourn. Inst.* 595. *Boerb. Ind. A.* ii. 213. Alaternus prior & altera, *Clus. Hist.* 56. *Elem. Bot.* 468. *Philyca elatior* & humilior, *C. B. Pin.* 476. *Jonsf. Dendr.* 261. *A. Evergreen Privet.* *Gal. Alaternæ.* *G. Hoher Alatern-Baum.* *B. Alaternus.* In hortis colitur. *Usu.* Fructus. *Vires.* Moderatè alvum constipat.

A. 2. Celastrus, *Offic. Jonsf. Dendr.* 262. Celastrus *Theophrasti*, *C. B. Pin.* 477. *Ger. Emac.* 1600. *Park. Theat.* 1448. Celastrus

Theophrasti Clusio, *Parad.* 603. Alaternus *latifolia*, Celastrus dicta, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 11. *Raii Hist.* ii. 1608. Alaternus *Hispanicus*, Celastrus dicta, *Boerb. Ind. A.* ii. 213. *A. The Staff-tree.* *Gal. Alaternæ d'Espagne dit Celastrus.* *G. Alatern-Baum mit breitten Blättern.* *B. Alaternus met breede bladeren.* In hortis curiosorum nonnunquam reperitur. De viribus & usu nil invenio apud Auctores.

A. 3. Cassina, *Offic. C. B. Pin.* 170. *Herba Cassiana* famem sicutque retardans, *J. B.* iii. 631. *Chab.* 655. Cassine vera *Floridanorum*, Arbuscula baccifera Alaterni ferme facie, foliis alternatim sitis, tetrapyrene, *Phuk. Mant.* 40. *Phytog. Tab.* cccclxxvi f. 2. *Apalachine* sive Cassine, *Ind. Med.* xi. Alaternoides *Africana Lauri ferratæ folio*, *Comm. Rar. Exot.* i. 61. *A. Cassiny.* *Gal. Cassina, de Floride.* *G. Casie, Strauch.* *B. Cassina van Florida.* In Carolina oritur. *Usu.* Folia unciam circiter longa sunt, semiunciam lata, figurâ folia Sennæ representantia, colore quando exsiccata sunt nigricante, cum splendore supernè, subtus viridiora, odore nullo, sapore paulum aromatico. *Vires.* In variolis optimum medicamentum habetur, fermentationem sanguinis nimis violentam cohibens, nec tamen facultatem expulivam penitus ligans. Expectorationem promovet, & pulmones tutatur. Caput denique & guttur ne invadant variolæ, impedit, *D. Marloe.*

A. 4. Perygua, *Offic. Marl. Obs. Mont. Exot.* 8. Cassine vera perquam similis Arbuscula *Phyllireæ* foliis antagonisticis ex Provincia *Carolinensis*, *Phuk. Mant.* 40. *Phytog.* cccclxxxi. f. 3. *A. The Cassioberry-bush.* *Gal. Cassia de la Caroline.* *G. Carolinische Casie-Baumlein.* *B. Carolinise Cassina.* In Carolina invenitur. *Usu* sunt fragmenta foliorum exsiccatorum, festucarum & pulvis. *Vires.* Purgat interdum, aliàs vomitum excitat, nonnunquam insensibilem perspirationem promovet, prout natura inclinat. Specificum præstantissimum habetur in diabete, cujus effectus in morbo illo curando plura exempla profert *D. Marloe.* In colica nephritica Thea ex herba facta valet, ex *M.S. D. Tancredi Robinsoni*, M. D.

Cujusnam plantæ Perigua fragmenta sit, quæstio est non facile determinanda: neque eruditorum in re botanica opinionens facile possunt conciliari. Sunt qui pro Alaterni specie eam habent, quorum auctoritate permotus, eam hoc in loco disposui. Alii quærunt an sit Peragua, *H. M. Tom.* ii. p. 41. Mihi veri-

verissimum videtur plantam eam esse, cujus meminit *Du Biscay* in Navigatione sua sursum in Rio de la Plata, sub titulo *Herba de Paraguay*, quâ indigenæ adversus vapores minerales & noxios utuntur: quæque iisdem inservit pro medicamento ad vomitum excitandum. An Fragmenta Plantarum nuper importata, nomine *A. Paraguay-Tea*. Gal. *Tbé de Paraguay*. G. *Thee von Paraguay*. B. *Paraguayse Thee*. iisdem sunt cum *Perygua D. Marloe* supradicta?

XX. De Sambuco.

Flore & fructu in umbellas aut racemos composito, foliis alatis, ramis medulla plurima farts, pauco ligno, ab aliis facile distinguitur. R. H. p. 1609.

A. 1. Sambucus, *Offic. Ger.* 1234. *Emac.* 1422. *Cbab.* 43. *Mer. Pin.* 109. *Raii Synop.* iii. 461. *Sambucus vulgaris*, *Park. Theat.* 407. *J. B. i.* 544. *Raii Hist.* ii. 1609. *Merc. Bot.* i. 66. *Phyt. Brit.* 108. *Dill. Cat. Giff.* 89. *Sambucus fructu in umbella nigro*, *C. B. Pin.* 456. *Fonf. Dendr.* 224. *Tourn. Inst.* 606. *Elem. Bot.* 478. *Boerb. Ind. A. ii.* 223. *Rupp. Flor. Jen.* 35. *Buxb.* 292. *A. Common Elder.* Gal. *Commun Sureau.* G. *Hollunder-Daum.* B. *gemeine Vlier-boom*, *Vlaar-boom*, *Flier-boom*. In sepibus. Maio floret. *Ufu.* Cortex, Folia, Gemmæ & Flores, & Baccæ. *Vires.* Sambucus integra calfacit & siccat, resolvit, Hydropicos juvat. Cortex educit serofos humores. Folia & Gemmæ alvum movent. Flores discutiant, emolliunt, resolvunt, sudoriferi ac anodynii sunt. Baccæ sudoriferæ iisdem sunt ac alexipharmacæ, *Schrod.* De viribus & usu Sambuci integrum librum conscripsit *Martinus Blockwitsius*, cui titulum *Anatomia Sambuci*.

A. 2. Ebulus, *Chamaeacte*, *Offic.* Ebulus, *Ind. Med.* xlvii. *Mont. Ind.* 42. Ebulus *Officinarum*, *Buxb.* 98. *Comm. Plant. Ufu.* 40. Ebulus sive Sambucus humilis, *Ger.* 1238. *Emac.* 1426. *Park. Theat.* 208. *Mer. Pin.* 34. Ebulus sive Sambucus herbacea, *J. B. i.* 546. *Cbab.* 44. Ebulus, *Chamaeacte*, sive Sambucus humilis, *Merc. Bot.* i. 31. *Phyt. Brit.* 35. Sambucus humilis sive Ebulus, *C. B. Pin.* 456. *Raii Hist.* ii. 1611. *Synop.* iii. 461. *Tourn. Inst.* 606. *Elem. Bot.* 478. *Boerb. Ind. A. ii.* 223. *Dill. Cat. Giff.* 129. *Rupp. Flor. Jen.* 35. Sambucus humilis non laciniata, *Fonf. Dendr.* 225. *A. Dwarf-Elder, or Danewort.* Gal. *Teble*, ou petit *Sureau.* G. *Niederholder.* B. *Hadig.* Ad vias publi-

cas. Junio floret. *Ufu.* Cortex, Folia, Baccæ. *Vires.* Cortex aquosus & serofos humores totius corporis per alvum educit. Folia & Baccæ vi pollent ad Podagricos dolores sopiendos, tumoresque aquosos discutendos: Eademque vires obtinent, quas Sambucus. Vim habent educendi aquam, conferunt igitur in Hydrope, Arthritide, cæterisque morbis à ferro natis, *Schrod.*

A. 3. Sambucus montana, *Offic.* Sambucus racemosa rubra, *C. B. Pin.* 456. *Park. Theat.* 407. *Fonf. Dendr.* 225. *Raii Hist.* ii. 1610. *Tourn. Inst.* 606. *Elem. Bot.* 478. *Boerb. Ind. A. ii.* 223. *Dill. Cat. Giff.* 47. *Rupp. Flor. Jen.* 35. Sambucus racemosa, *Cbab.* 43. Sambucus racemosa acinis rubris, *J. B. i.* 551. Sambucus racemosa vel Cervina, *Ger.* 1234. *Emac.* 1422. *A. Mountain Elder.* Gal. *Sureau de montagne.* G. *Berg-Eshorn.* B. *Berg-Vlier-boom.* In hortis colitur. *Ufu.* Folia. *Vires.* Frigida & Soporifera est, & cum *Bella donna* viribus convenit.

Arbores & Frutices Bacciferae fructu tetrapyrreno.

XXI. De Vite vinifera.

FRutex est sarmentosus, scandens, & capreolatus, foliis angulosis, incisus, fructu racemoso tetrapyrreno.

A. 1. Vitis, *Offic. Ind. Med.* cxxiv. Vitis vinifera, *Mont. Ind.* 55. *Commel. Plant. Ufu.* 106. A. *The Vine.* Gal. *Vigne.* G. *Weinstock.* B. *Wynstok.* In hortis colitur. *Ufu.* Folia, *Pampina*, *Offic.* dicta cum capreolis, Succus seu Lacryma, Vinum A. *Wine.* Gal. *Vin.* G. G. *Wetin.* B. *Wyn.* h. e. fuccus uvarum maturarum fermentatus, cujus variæ in Officinis habentur species, quæ, quamvis sententia nostra ex una & eadem uvæ specie fiunt, respectu tamen tum loci natalis, tum parandi modorum plurimum differunt: sunt autem vel Hispanica multorum generum, v. g. 1. *Canariense*, A. *Canary Sack.* Gal. *Vin de Canarie.* G. *Canari-Sack.* B. *Canarise Wyn.* 2. *Malacense*, A. *Malaga Sack.* Gal. *Vin de Mal-*

Mallaga. G. Mallagas Ect. B. Mallagase Wyn. 3. Xerantum, A. Scherry Sack. Gal. Certain Vin de Espagne, qui croit dans l'Andalousie. G. Wein von Andalousie. B. Wyn van Andalousie. 4. Alonense A. Alicant, vulgò Tent Wine. Gal. Vin d'Alicante. G. Alicante-Wein/oder Tint Wein. B. Alicants of Tint Wyn. dictum. 5. Portuense. A. Porto Port Wine, Gal. Vin de Port à Port. G. Port a Port-Wein. B. Port à Port Wyn. idque vel album vel rubrum. 6. Ulyssipolensi A. Lisbon Wine. Gal. Vin de Lisbonne. G. Lisbonische Wein. B. Lisbonse Wyn. Vel secundo, Gallica A. French Wines, Gal. Vins de France. G. Franscher Wein. B. Franse Wyn. album A. White Wine. Vin blanc. G. Weißer Wein. B. Witte Wyn. rubrum Claretum dictum A. Claret. Gal. Clairret. G. Claret. B. Wyn Claret. Tertio, Germanica seu Rbenana, A. Rbenijs, Wine. Gal. Vin de Rbin. G. Rheinischer Wein. B. Rbynsé Wyn. Quarto, denique Cretica seu Moschatellina rubra A. Red Muscadine. Gal. Vin Muscat rouge. G. Kohler Muscats-Wein. B. Rode Muscaat Wyn. quæ pro Alonensi vulgò vaneunt.

N. B. Quod ad Vinum album efficiendum multum è facibus, hoc est, caulibus & filiquis seu vinaceis cum gigarti, exprimitur illico: ad rubrum verò, succum unà cum facibus in oleo aliquandiu restare sinunt, donec colorem & saporem acquisiverit. Succus fructus immaturi Omphacinum vocatur. Acetum, A. Vinegar, Gal. Vinaigre. G. Esig. B. Edik, Afyn. fit ex vino vel in loco minus calido de-
tento, vel diutius reservato, vel Soli ex-
posito.

N. B. Acetum non tantum è vino, sed etiam è Cerevisia insolatione, &c. fit. Tartarus, A. Tartar or Argal. Gal. Tartre. G. Wein-stein. B. Wynsteen. salis species est, substantia sabulosa, indurata, quæ fundo & lateribus vaforum vinariorum accrescit, multis intermixtis rubicundis micis, saporis subacris, acidi: estque vel albus, qui magis æstimatur, ut purior & minus terrestris; vel ruber; optimus è Germania adfertur. Uvæ immaturæ seu Agrestæ, & Acini uvarum. Vires. Folia capreolique refrigerant, astringunt valide. Ufus præcipuus in Dysenteria, Vomitu, Pica, expuisione Sanguinis, aliisque Hæmorrhagijs sistendis. Succus ex amputatis palmitibus extillans intrinsecus vim habere creditur atterendi & expellendi calculum: Extrinsecus Oculorum caligini medetur ac rabedi-

ni, Impetigines sanat. Uvæ immaturæ refrigerant & siccant, astringunt. Proin poterit esse usus earum in Febribus ardentibus, excitant scilicet appetitum, fluxum ventris sedant. Acini vim habent astrictoriam, conveniuntque in Vomitu, Alvique fluxu, Schrod. Vinum, nunc dierum vina austeriora, quamvis palato minus arrideant, ventriculo tamen commodiora & cibo concoquendo magis idonea censentur, quàm alba, quæ lenia & dulcia; Canarinum autem omnium laudatissimum, generosum, & lene, naturæ amicum, R. H. p. 1617. Qui plura de Vino velit, legat Andreæ Bacchi eruditissimum opus de Vini generibus Anno 1596. Romæ impressum. Acetum partium tenuium est, attenuat, penetrat, astringit, putredini resistit, sudorem ciet, appetentiam cibi excitat, & concoctionem promovet, æstum febrilem compescit, putredinem arceat, &c. Extrinsecus Scabiem, Pruritem, Herpetem, &c. sanat. Tartarus Vini attenuat, incidit, aperit. Qui plura de Tartaro velit Chymicos scriptores consulat; plenam enim ejus historiam scribere mihi nec animus nec oportunitas est.

A. 2. Passulæ Damascenæ, Offic. Ind. M. lxxxix. Passulæ maximæ sive Damascenæ, Zibebæ dictæ, Schrod. 176. Vitis Damascena Hort. Reg. Par. 186. Journ. Inst. 613.

A. 3. Uva passa major, Offic. Uva passa major, ~~82225~~ Græcis fortè, C. B. Pin. 299. A. Raisins of the Sun. Gal. Raisins secs. G. Große Rosinen. B. Grote Rajynen. Ex Hispania ad nos transportantur, eas autem hoc modo exsiccant: Botrorum seu racemorum, quos ad hunc usum destinant, pediculos ad mediam partem transversim incidunt, adeoque succi nutritii magnam partem intercipientes impediunt, ne ad uvas copiose affluat, sed parçè admodum derivetur. Racemos semisectos in vite pendentes relinquunt, donec paulatim calore solis & alimenti inopia exsiccantur: cum sufficienter exsiccatos fenserint, demetunt, & in vase recondunt. Vires. Calidæ sunt seu temperatæ, leniunt, alvum laxant, acrimoniam hebetant, ventriculo, Pulmonibus, ac Hepati gratæ sunt. Tussim mitigant, Schrod. Pro modo præparandi Uvas passas, vide Raii Itinerarium.

A. 4. Uvæ passæ minores, Passulæ, Offic. Uvæ passæ minores, vel Passulæ Corinthiæ, C. B. Pin. 299. Corinthiæ, Park. Theat. Vitis Corinthiaca sive apyrina, F. B. ii. 72. A. The Currant Vine. Gal. Raisins de Corinthe. G. Cerinthe. B. Korinthe. In Zacyntho, &c.

&c. colitur. *Ufu.* Fructus maturus exsiccat. *Vires.* Temperatæ sunt, ætium febrilem mitigant, sitim sedant, alvum laxant.

XXII. De Thea.

Foliis angustis, serratis, floribus pentapetalis, majoribus, rotundis, fructu tetracocco, rugoso, ex spaâiceo fusco à reliquis differt.

A. Thea, *Offic. Rupp. Flor. Jen.* 110. Thee, Herba Thea, *Mont. Exot.* 8. The, *Ind. Med. exvi.* The Sinenfium five Tfia Japonenfibus, *Breyn. Cent.* 1. cap. 52, 111. The Sinenfium five Tfia Japonenfibus Breynii, *Raii Hist.* ii. 1619. The Frutex, *Bont.* 88. Thea frutex folio Cerasi, flore Rosæ sylvestris, fructu unicocco, bicocco, & ut plurimum tricocco, *Kemph. Hist. Jap.* (Ed. Angl.) 11. *App.* 2. *Amenit. Exot.* 605. Euonymo adfinis Arbor Orientalis nucifera flore roseo, *Pluk. Phytog. Tab.* 88. *Fig.* 6. *Almag.* 139. Thee Chinenfium, five Tschia Japonenfium, *Hort. Amft.* 346. Chaa herba in Japonia, *C. B. Pin.* 247. Chaa Herba Japoniæ, *J. B.* iii. 5. Styraci & Euonymo mediæ affinis. The Sinenfium, five Tfia Japonenfibus flore simplici & niveo pleno, *Breyn. Prod.* ii. 98. A. The Thee, or Tea Plant. *Gal. Thé. G. Thee. B. Tbee.* In regno Japonico, & Chinenfi colitur. *Ufu.* Folia convoluta, faporis subamaricantis, aromatici, leviter astringentis, odoris grati, fœnum recens æmulantis. *Vires.* Siccat & leviter astringit, acida dissolvit, & per Urinam educit, hinc prodest in Hypochondriaco affectu, Podagra, Arthritide, & Nephritide, Cephalalgiam arcet, Memoriam confortat, Sanguinem purificat, &c.

Catalogum Auctorum qui de hoc frutice scripserunt, vide apud Jacobum Breynium, *Exot. Cent.* 1. cap. 25. p. 114. quibus adde D. Pecblin Belgæ Tractatum de Thea, anno 1684. editum. M. Du Four Historiam Theæ Lugduni impressam anno 1685. & Tractatum quendam Anglice conscriptum Londini, 1682.

In Anglia sex species Theæ in usu sunt. Quarum prima *Bohe* dicitur, est folium parvum ad nigredinem vergens, quod aquam plerumque, cui incoquitur, brunneo aut rubente colore tingit, & sapore Sennæ infusum refert. Secunda *Congo.* Tertia *Peco.* Quarta *Thea viridis* est, nonnullis *Singlo* dicta. Hæc duorum generum est. Alterum folio oblongo & angusto, alterum minore; utrumque æque bonum, & colore cæruleo-viridi; comman-

ducatum crispum admodum videtur, & aquam colore pallidè viridi inficit. Quinta *Imperialis Thea* dicitur. Folio est amplo, laxo, cum reliquæ duæ folio sunt convoluto: optima visui viridis est, in ore crispa & odore jucunda. Sexta *Thea Hyfbamensis* nomen habet.

Omnes hæ Theæ Species à China adferuntur uniusque & ejusdem arboris folia esse existimantur; differre tantum tempore colligendi, & præparandi, seu, ut vocant, curandi modo. *Vires.* Omne genus Thearum vires jam tradidi. Bohe duntaxat Sanativa & Balsamica habetur, naturæ languentis restauratrix, & adversus Phthisin & Tabem prophylactica.

XXIII. De Euonymo.

Notæ sunt, Folia oblonga, crenata, flores tetrapetali, fructus tetracoccus quadrangulus rubens.

A. Euonymus, *Offic. Chab.* 62. *Ind. Med.* xlix. Euonymus, Fufanus, *Mont. Ind.* 42. Euonymus Theophrasti, *Ger.* 1284. *Emac.* 1468. *Merc. Bot.* i. 34. *Phyt. Brit.* 39. *Mer. Pin.* 37. Euonymus vulgaris, *Park. Theat.* 241. *Raii Hist.* ii. 1621. *Synop.* iii. 468. Euonymus vulgaris, granis rubentibus, *C. B. Pin.* 428. *Fons. Dendr.* 387. *Tourn. Inst.* 617. *Elem. Bot.* 490. *Boerb. Ind. A.* ii. 237. *Dill. Cat. Giff.* 66. *Buxb.* 106. *Rupp. Flor. Jen.* 74. Euonymus multis, aliis Tetragonia, *J. B.* i. 201. A. The Spindle-tree. *Gal. Fufein, Fufier. G. Spindel-Baum. B. Papen-boed.* In sepibus frequens. Maio floret. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Vomitus cient, ventriculorum obtundunt, & per feces purgant. Noxia est planta, & non sine periculo sumenda. Extrinfecus emolliunt & resolvunt, pediculos interimunt, & Furfures capitis detegunt.

XXIV. De Agrifolio.

Notæ sunt, Folia in ambitu longis, acutis, rigidis spinis armata, semper-virentia; bacca parva, rotunda, rubra, quaterna semina triquetra striata continentes, *R. Synop.* p. 227.

A. Agrifolium, *Offic. Ger.* 1155. *Emac.* 1338. *Raii Hist.* ii. 1622. *Synop.* iii. 466. *Merc. Bot.* i. 17. *Phyt. Brit.* 3. *Mer. Pin.* 3. Agrifolium five Aquifolium, *Park. Theat.* 1486. Aquifolium five Agrifolium, *Chab.* 605. A-

quitfolium five Agrifolium vulgo, *J. B. i. 114. Tourn. Inst. 600. Elem. Bot. 473.* Aquifolium Tournesfortii, *Rupp. Flor. Jen. 35.* Aquifolium baccis rubris, *Herm. Hort. Lugd. Bat. 56. Boerb. Ind. A. ii. 219.* Ilex aculeata baccifera folio sinuato, *C. B. Pin. 425. Fons. Dendr. 206. A. The Holly-tree. Gal. Houx. G. Stech-Baum. B. Hulst.* In sepibus frequens. *Ufu.* Viscum aucuparium, *A. Bird-Lime. Gal. Glu pour attrapper des oiseauz. G. Vogel-lein. B. Vogel-lym.* hoc modo præparatur: Delibratis Junio aut Julio mensibus, quotquot videtur aut opus fuerit, hoc genus arboribus, cortices detracti in aqua fontana per septem aut octo horas continuas decoquantur, donec tenerrimi evadant. Coctos in acervum humi cum Filice S. S. S. compones, aqua prius curiose separata, & per duas tresve septimanas fermentari & computrescere sinas, donec in mucilaginem abeant: Exemptos deinde in mortario tamdiu tundas, donec fingi formarique possunt instar Massæ fariaceæ. Massam in aquam profluentem submersam manibus verses, & diligenter subigas. Aqua brevi fordes omnes eluet, visco residuo puro & defæcato; in fictili aliquo vase per quatuor adhuc aut quinque dies despumando, donec se purgaverit & perfecerit: deinde in novum vas translatum reservetur ad usum.

N. B. Non ex corticibus hujus arboris tantum Viscum aucuparium paratur, sed etiam è fructu Visci, Caltanæ, & Sebesten. *Vires.* Vim habet emolliendi & discutendi tumores, Parotides, &c. *Dioscorid.*

XXV. De Rhamno.

Folia hujus fruticis ad Pruni accedunt; bacca per maturitatem nigra, succo virente infectorio plena, *R. Synop. p. 227.*

A. Rhamnus Catharticus, Spina Cervina, *Offic. Rhamnus Catharticus, Ind. Med. xcviij. J. B. i. 55. C. B. Pin. 478. Raii Hist. ii. 1625. Synop. 466. Tourn. Inst. 593. Elem. Bot. 466. Boerb. Ind. A. ii. 212. Buxb. 183.* Rhamnus Catharticus vulgaris, *Fons. Dendr. 266.* Rhamnus, *Mill. Cat. 144.* Rhamnus & Spina Cervina, *Offic. Cammel. Plant. Ufu. 104.* Rhamnus Catharticus, Spina Cervina, Spina infectoria, *Rand. Ind. 75. Mont. Ind. 51.* Rhamnus Catharticus five Spina infectoria, *Chab. 50. Merc. Bot. i. 64. Phyt. Brit. 104.* Rhamnus solutivus, *Ger. Emac. 1337. Mer. Pin. 104.* Rhamnus solutivus, five Spina infectoria vulgaris, *Park. Theat. 243. Spina Cervi-*

na, Dill. Cat. Giff. 67. Spina Cervina Gesneri & Officinarum, Volck. Flor. Nor. 368. Cervi Spina, Rupp. Flor. Jen. 74. A. Buck-thorn. Gal. Bourgepine. G. Weiden-Beer. G. B. Duyn-besie. In sepibus & sylvis. Floret Maio, fructum fert Septembri. Purgat bilem, pituitam, ac maxime serosos humores, unde usus præcipuus in Cachexia, Hydrope, Arthritide, Schrod. Bacca hujus fruticis tria colorum genera præbent. 1. Messis tempore lectæ, arefactæ & tussæ, inque aqua & alumine macerata luteum seu croceum potius reddunt colorem. 2. Autumno, cum maturitatem assecuta nigra evaserint, collectæ, tussæ, & in vase vitreo asservata pulchre viridem exhibent colorem, quem A. Sap-green. Gal. Vert de Vessie. G. Caffegrün. B. Sap-groen. vocant. 3. Circa festum Sancti Martini in arboribus adhuc hærentes si legantur, teste Trago, puniceum colorem reddunt, R. H. p. 1625.

XXVI. De Lycio.

FRutex est baccifer spinosus, à Rhamno, ut videtur, distinguendus spinis minoribus & brevioribus, quæ longiores validioresque in Rhamno. Addi etiam potest Folia esse minoria in Lycio, *R. Meth. A. p. 195.*

A. Lycium, *Offic. Schrod. iv. 198. Lycium Buxi foliis, Fons. Dendr. 268. C. B. Pin. 478. Lycium five Pyracantha, Ger. 1151. Emac. 1322. Lycium vulgatum, Park. Theat. 1009. Lycium Italicum, J. B. i. 59. Chab. 59. Raii Hist. ii. 1627. Lycium Buxifoliis rotundioribus Syriacum vel Persicum, Breyn. Prod. ii. 64. A. Box-thorn. Gal. Bouis epineux, ou d'ane. G. Italiänischer Bux-Dorn. B. Boks-doorn.* In regionibus calidioribus invenitur. *Ufu.* Rob seu Succus concretus ex foliis & ramis, cujus parandi modus à Dioscoride sic describitur: Rami cum radiculis tussæ, & ante per multos dies macerati coquantur, tum abjectis lignis itidem liquor coquitur, donec mellis crassitudo fiat. Adulteratur id Lycium adjecta decoctioni amurca, aut Absinthii succo, aut felle bubulo. Simili modo fit Lycium Semine expressio & infolato. Optimum quod uri potest, restinctumque rubentem spumam ostendit, glebis intrinsecus nigris, intus cum fregeris rufis, odore minime viroso, cum amaritudine astringens, crocino colore. *Vires.* Adstringit, caliginem oculorum discutit; genarum Scabiem, pri-

pruritus, veteresque fluxiones sanat; facit ad purulentas aures, exulceratas gingivas, tonsillas, labiorum fissuras, sedis rimas, attritumque illitum: cœliacis, dysentericis potum inditumque convenit; datur sanguinem excreantibus & tussi ex aqua; contra rabiosi canis morsus in catapotio devoratur, aut in aqua bibitur: flavos facit pilos, reduviis, ulceribus quæ serpunt, aut putrescunt, medetur; fœminarum profluvia appositum sistit; rabiosorum ictibus ex melle potum, aut vice catapotii auxiliatur, *Diosc.*

Duæ Lycii species à *Dioscoride* memorantur. Altera à planta in *Græcia* nascente, quam hic exhibeo, Lycium simpliciter dicta: altera à planta *Indica*, de qua in *Capite de Acacia* agam, quæ nomine *Cate* innotescit.

Verum cum modernis incognitum sit, factum est ut diversæ inde subortæ sint opiniones. *Officinæ*, ut scribit *Schroderus*, suam Lycium communiter ex *Periclymeni* baccis conficiunt: alii ex *Ligustri* fructu: alii ex *prunis sylvestribus*. Præstaret tamen, momente etiam *C. B.* in *Matth.* succedaneum ex *Oxyacantha* aut *Rhamno*.

ce commune. *G. Brom-beer. Crauch. B. Braam.* In sepibus & dumetis. Maio floret, fructum Augusto maturat. *Usu.* Folia, Cymæ, & Fructus. *Vires.* Folia & Cymæ refrigerant, siccant, astringunt potenter. Fructus maturus caliditate est temperatus ac subastringens. *U-*sus præcipuus in quibuscumque profluviiis, Vomitu, fluxu alvi, Uteri, & narium. Extrinsicus in Aphthis, aliisque oris affectibus abstergendis, in vulneribus astringendis, capillos nigrat, scabiem curat, *Schrod.*

A. 2. Chamæbatos, *Offic.* Rubus minor Chamærubus sive Humirubus, *Park. Theat.* 1013. Chamærubus spinosus fructu cæruleo, *Fons. Dendr.* 272. Rubus minor fructu cæruleo, *J. B.* ii. 59. *Chab.* 109. *Raii Hist.* ii. 1640. *Synop.* iii. 467. Rubus repens fructu cæneo, *C. B. Pin.* 479. *Tourn. Inst.* 614. *Elem. Bot.* 481. *Boerb. Ind. A.* ii. 60. *Ger. Emac.* 1271. *Mer. Pin.* 106. *Rupp. Flor. Jen.* 115. *Dill. Cat. Giff.* 65. *Merc. Bot.* i. 65. *Phyt. Brit.* 107. *Buxb.* 287. *A. The Dewberry.* *Gal. Roncesans épines. G. Kraß-Beer. B. Kleine Brommel-bezie.* Inter segetes reperitur. Maio floret. Autumnio fructum maturat. *Usu.* Fructus. *Vires.* Cum primo viribus convenit.

A. 3. Chamærubus, *Offic.* Chamærubus saxatilis, *C. B. Pin.* 479. *Raii Hist.* i. 654. *Synop.* iii. 261. *Fons. Dendr.* 272. Rubus saxatilis, *Ger.* 1090. *Emac.* 1273. Rubus Alpinus saxatilis, *Park. Theat.* 1014. Rubus Alpinus humilis, *J. B.* ii. 61. *Chab.* 109. Rubus Alpinus humilis, *Elem. Bot.* 487. *Tourn. Inst.* 615. *Boerb. Ind. A.* ii. 60. *Dill. Cat. Giff.* 56. *Rupp. Flor. Jen.* 115. *A. Stone Bramble.* *Gal. Ronces des Alpes. G. Steinh-Beeren. B. Steen-braam.* Montium altiorum incola est. Junio floret. *Usu.* Baccæ. *Vires.* Cum Rubo *Idæo* viribus convenit.

A. 4. Chamæmorus, *Offic.* *Ger.* 1090. *Emac.* 1273. *Raii Hist.* i. 654. *Synop.* iii. 260. *Vaccinia nubis, Ger.* 1630. *Emac.* 1420. Chamæmorus Anglica, *Park. Theat.* 1014. Chamæmorus *Vaccinia nubis, Ejujd.* *Cambro-Britannica* sive *Lancastrense Vaccinium nubis, Ejujd.* Chamærubus folio *Ribes Anglica, C. B. Pin.* 480. *Fons. Dendr.* 273. Rubus Alpinus humilis Anglicus, *Vaccinia nubis, i. e. Cloud-berries.* vulgò dictus, *Pluk. Amag.* 325. Rubus palustris humilis, *Tourn. Inst.* 615. Rubus Alpinus foliis *Ribes, Rupp. Flor. Jen.* 115. Rubo *Idæo* minori affinis, Chamæmorus, *J. B.* ii. 62. *Chab.* 110. *A. Knot-berries, Cloud-berries.* *Gal. Ronces des Alpes avec des feuilles de Grosellier. G. Wosken-Beeren. B. Wolken-berries.* In summis *Angliæ Alpibus* reperitur. Julio &

Frutices bacciferae fructu polypyreno.

XXVII. De Rubo.

Fructu è pluribus acinis arctè stipatis composito, uni & simplici flore succedente, foliis in plura, segmenta partitis, necnon parvitate & imbecillitate sua, insignibus notis à reliquis bacciferis fruticibus differt, *R. Synop.* p. 228.

A. 1. Rubus vulgaris, *Offic.* Rubus, *Ger.* 1089. *Emac.* 1272. *Mer. Pin.* 106. *Rand. Ind.* 77. *Mont. Ind.* 52. Rubus vulgaris major, *Park. Theat.* 1013. Rubus vulgaris, sive Rubus fructu nigro, *C. B. Pin.* 479. *Tourn. Inst.* 614. *Elem. Bot.* 487. *Boerb. Ind. A.* ii. 60. *Rupp. Flor. Jen.* 114. *Dill. Cat. Giff.* 72. Rubus major fructu nigro, *J. B.* ii. 57. *Chab.* 109. *Raii Hist.* ii. 1639. *Synop.* iii. 467. Rubus major vulgaris, *Fons. Dendr.* 271. Rubus vulgaris fructu nigro, *Merc. Bot.* i. 67. *Phyt. Brit.* 107. *A. The Bramble, or Black-berry Bush. Gal. Ron-*

Augusto fructum maturum edit. *Ufu.* Fructus. *Vires.* In scorbuto multum laudat *Hoyerus.*

A. 5. Rubus Idæus, *Uffic. Ger.* 1089. *Emac.* 1272. *Park. Theat.* 557. *Cbab.* 109. *Mer. Pin.* 106. Rubus Idæus vulgaris, *Merc. Bot.* ii. 32. *Pbyt. Brit.* 107. Rubus Idæus spinosus, *C. B. Pin.* 479. *Dill. Cat. Giff.* 89. *Fons. Dendr.* 271. *Tourn. Inst.* 614. *Elem. Bot.* 287. *Rupp. Flor. Jen.* 114. *Buxb.* 287. Rubus Idæus spinosus fructu rubro, *J. B.* ii. 59. *Raii Hist.* ii. 1640. *Synop.* iii. 467. *Boerb. Ind. A.* ii. 69. A. *The Rasp-berry Bush.* *Gal. Roncé d'ſda, Framboisier.* G. *Himbeeren-strauch.* B. *Braambosjen met roode vrugt.* In uliginosis locis & sylvis. Maio floret, Julio fructum maturat. *Ufu.* Folia, Fructus. *Vires.* Eadem vires obtinent, quas præcedentia, cordialia tamen præ iis peculiariter censentur, *Schrod.*

XXVIII. De Uva marina.

NOtæ sunt, Ramuli & surculi Equiseti æmuli, aphylli, Fructus ad nodos Rubi fructibus similes, *R. Meth. A.* p. 195.

A. Ephedra, *Uffic. Mont. Ind.* 42. Ephedra maritima major, *Tourn. Inst.* 663. *Elem. Bot.* 514. *Boerb. Ind. A.* ii. 107. Tragus sive Uva marina major, *J. B.* i. 406. *Cbab.* 87. Uva marina major, *Ger. Emac.* 1117. *Raii Hist.* ii. 1638. Uva marina, *Ger.* 959. Polygonum bacciferum maritimum majus, *C. B. Pin.* 15. Polygonum bacciferum sive Uva marina major, *Park. Theat.* 450. Equisetum polygonoides bacciferum majus, *Hist. Oxon.* iii. 621. A. *Sea Grape, or Sbrub Horse-tail.* *Gal. Raisin de Mer.* G. *Meer-Trauben.* G. *Zee-Druiven.* In Sicilia aliisque locis maritimis oritur. *Ufu.* Fructus. *Vires.* Ex vino poti cæliacis & fæminis fluxione laborantibus auxiliantur, *Diasc.*

Arbores & Frutices bacciferae, granorum in acinis numero nobis incognito.

XXIX. De Cappare.

NOtæ sunt, Folia subrotunda, alternatim posita, flores tetrapetali, pediculis longis è sinu

foliorum exeuntibus insidentes; fructu oblongo.

A. Capparis, *Uffic.* Capparis rotundiorifolia, *Ger.* 748. *Emac.* 895. Capparis spinosa folio rotundo, *Park. Theat.* 1023. *Raii Hist.* ii. 1629. Capparis spinosa, fructu minore, folio rotundo, *C. B. Pin.* 480. *Fons. Dendr.* 274. *Tourn. Inst.* 261. *Elem. Bot.* 228. *Boerb. Ind. A.* ii. 71. Capparis spinosa, *J. B.* ii. 63. *Cbab.* 110. A. *Capers.* *Gal. Caprier.* G. *Cappern.* B. *Kappers.* Locis arenosis & rudertis gaudet. *Ufu.* Cortex radices, tubulosus & rugosus; crassus, cinereus, saporis acris & amaricantis, & Gemmæ florum muria conditæ, hoc modo: Gemmas florum adultas, antequam tamen explicentur, colligunt, & per trium quatuorve horarum spatium in umbra sparfas relinquunt, donec flaccescere incipiant, ad impediendum nè se aperiant. Tum vasi immittunt, & acetum superaffundunt, asserculo imposito vas contegentes, adeoque contactas octiduum restare sinunt. Deinde exemptas leniter premunt, & recenti aceto infundunt per alterum octiduum. Tandem operationem iterum repetunt, expressis gemmis, & novo aceto tertium affuso. Quo peracto, eas in dolia cum aceto recondunt. *Vires.* Cortex calfacit & siccat, Splenicus est, acris, amarus, austeriusculus, ideoque incidens, aperiens, extergens, subastringens. Prodest in affectibus Arthriticis, Hypochondriacis, & similibus, *Schrod.* Gemmæ conditæ appetitum augent, & concoctionem promovent. Hepati & Lienis conferunt, obstructions eorum referando, *R. H.* p. 1629.

XXX. De Caranna.

Foliis oleagineis, in crucis formam compositis, baccis oblongis, ab aliis distinguitur.

A. Caranna, *Uffic. C. B. Pin.* 503. *J. B.* i. 319. *Cbab.* 74. *Park. Theat.* 1576. *Raii Hist.* ii. 1847. *Fons. Dendr.* 356. Caranna seu Caragna, *Geoff. Tract.* 356. Tlahueliloca Quahuatl, j. e. Arbor insaniæ, Caragna nuncupata, *Hern.* A. *The Caranna-tree.* *Gal. Arbre donnant la Gomme de Caragne ou Caregne.* G. *Gummi Caranna-Baum.* B. *Gom Caranna-boom.* In Nova Hispania crescit. *Ufu.* Resina, substantia concreta, laxa, dum recens tenax, picis instar ductilis, inveterata, dura, friabilis, foris ex cinereo nigricans, intus piceæ coloris, saporis resinosi, viscosi, amaricantis, odoris dum accenditur fragrantis. *Vires.* Cal-

Calfacit & siccatur, viribusque pollet iisdem, quibus Tacamahaca, quæ tamen operando citior & efficacior est, præcipuè in tumoribus, omnique generis doloribus; maxime juncturarum tumores inveteratos dissolvit, defluxiones frigidas aut mixtas in oculos & alias partes sistit & reprimat, nervorum ac cerebri dolores sedat, vulnera recentia, præsertim nervorum & juncturarum sola sanat, *Schrod.*

Arbores quædam baccifera, nobis autem incognita.

XXXI. De Santalo albo & citrino.

Notæ sunt, Folia pinnata, flores ex cæruleo nigricantes, fructus cerasi magnitudine, per maturitatem niger.

Santalum album & citrinum *Offic.* ex una & eadem arbore producitur, cujus pars corticalis Santalum album dicitur; medullaris, Citrinum, ut à multis affirmatur. Scribit verò *Garcias*, inter utriusque Santali arbores tantam esse affinitatem, ut album à citrino discerni non possit, ni fortè ab ipsis incolis, qui eas mercatoribus vendunt.

A. 1. Santalum citrinum, *Offic. Park. Theat.* 1604. *J. B.* i. 486. *Chab.* 36. *Ind. Med.* civ. *Mont. Exot.* 8. *Raii Hist.* ii. 1804. Santalum pallidum, *C. B. Pin.* 392. *Fons. Dendr.* 455. *Ger.* 1389. *Emac.* 1586. A. *Yellow Sanders.* *Gal. Santal citrin.* G. *Gelber Sandel.* B. *Geele Sandel.* *Ufu.* Cor seu medulla solida, colore citrina, saporis subamari, aromatici, odoris fragrantis & grati.

A. 2. Santalum album, *Offic. Ger.* 1389. *Emac.* 1586. *Park. Theat.* 1605. *J. B.* i. 486. *Chab.* 36. *C. B. Pin.* 392. *Fons. Dendr.* 455. *Raii Hist.* ii. 1804. *Ind. Med.* civ. *Mont. Exot.* 8. A. *White Sanders.* *Gal. Santal blanc.* G. *Weisser Sandel.* B. *Witte Sandel.* *Ufu.* Lignum, quod durum, solidum, ponderosum, pallidum, odoris & saporis præcedentis.

Utraque ex India Orientali ad nos transportantur. *Vires.* Refrigerant, siccant, aperiunt, Hepatica sunt ac cardiaca. Usus præcipuus in Li-

pothymia, Palpitatione cordis, obstructione Hepatis, &c. Extrinsicus in Catarrhis, Cephalalgia, Vomitu, &c. *Schrod.*

XXXII. De Myrrha.

Arbor ex qua Myrrha elicitur baccifera est, ex quorundam sententia, ergo hoc in loco eam disposuimus.

A. 1. Myrrha, *Offic. C. B. Pin.* 501. *Fons. Dendr.* 350. *J. B.* i. 311. *Park. Theat.* 1593. *Chab.* 74. *Raii Hist.* ii. 1841. *Ind. Med.* lxxviii. *Mont. Exot.* 11. Myrrha Troglodytica *Officin.* *Geoff. Tract.* 361. A. *Myrrbe.* *Gal. Myrrbe.* G. *Myrrhen.* B. *Myrrbe.* Substantia est resinosa, arida, dura, ex fævo ferruginea nitens, & in glebas compacta, unguibus subinde pallidis permixta, saporis subacris, amari, & aromatici, odoris fragrantis. Laudatur friabilis, levis, undiquaque concolor, amara, acris & odorata. *Vires.* Calfacit & siccatur, aperit, subastringit, attenuat, maturat, discutit, putredini resistit. Usus præcipuus in Uteri obstructione, foetu expellendo, in pulmonum & intestinorum mucilagine, ac inde nata Raucedine, Tussi, & Angina, Pleuritide, Colica, Lumbricis, &c. Extrinsicus prodest in Gangræna, tumoribus, vulneribus, &c. *Schrod.*

A. 2. Stacte, *Offic. J. B.* i. 315. *C. B. Pin.* 501. *Raii Hist.* ii. 1842. nihil aliud esse quam Myrrham liquidam testatur *Dioscorides*. Duplex autem ejus colligendi modus apud veteres occurrit. 1. Sponte ex arbore non vulnerata exsudat, ut vult *Plinius*. 2. Exprimitur e Myrrha cum modica aqua contusa, ut docet *Dioscorides*, quod confirmat *Cordus*. In *Officinis* nostris nunquam reperitur, quocirca de ea plura dicere superfædeo.

Myrrham *Officinarum* legitimam non esse suspicatur *Fuchsius*, quod notæ Myrrhæ apud *Dioscoridem* illi non conveniant. *Brassarvolus* aliique Myrrham *Officinarum* pro *Bdelio* habuerunt, & revera tanta intercedit inter *Bdelium* & Myrrham similitudo, ut facile ab incautis, & minus expertis unum pro altero accipi possit. *Langius* & alii *Benzoinum* dictum omnes Myrrhæ electæ proprietates habere scribit. Plerique Myrrham *Officinarum* improbant, & pro genuina & optimæ notæ Myrrha non habendam statuunt. Verum *J. Baubinus*, *Parkinsonus* aliique in simplicibus medicamentis examinandis versati veram Myrrham ad nos afferri statuunt, quamvis sæpius adulteratam

cum Gummi; & argumentis in contrarium alatis respondent, quos consule.

Duas arbores Lachrymiferas, aculeatas, depingit & describit eximius ille Botanicus D. *Leonardus Plukenetius in Phytograph. Tab. 145. Fig. 2, & 3. quas consulat Lector.*

Arbores Pomiferæ fructu corticoso molliore.

Fructum corticosum vocamus, qui non membrana tantum tenui pulsam ambiente, sed cortice crassiore, eo tamen molliore cingitur, R. H. p. 1654.

SECTIO OCTAVA.

De Arboribus Pomiferis.

Pomiferas Arbores voco, quæ fructum proferrunt majorem, pericarpio donatum, polypyrenum, R. H. p. 1643.

Arbores Pomiferæ sunt fructu cortice crassiore tecto, eoque vel

- { Molliore, fructu
  - { Rotundiore per maturitatem aureo, foliis
    - { Simplicibus, floribus pentapetalis, albis, odoratis: *Aurantia*.
    - { Binis conjugatim, floribus tetrapetalis, incarnatis: *Cambogium*.
  - { Ovali & oblongo, per maturitatem pallidior, succo acidior,
    - { Major, cortice crassiore: *Citrus*.
    - { Minor, cortice tenuiore seu minus spisso, pulpa copiosiore: *Limonium*.
- { Durior, foliis singulis pediculis insidentibus.
  - { Binis, flosculis in umbellas dispositis, semine orbiculari compresso: *Lignum Colubrinum*.
  - { Singulis, floribus speciosis, pentapetalis, flavis, nucleis oblongis: *Cacao*.

I. De Malo Citria, sive Medica, Limonia, & Aurantia.

Notæ sunt, Arbor fruticosa, foliis glabris, acuminatis, odoratis, semper virentibus; floribus calathoidibus, fructu corticoso, semina utrinque acuminata, in carne humida continente.

A. 1. Malus Citria, *Offic. Citrum, Malus Citria, Commel. Plant. Usual. 87. Malum Citrum, Aldrov. Dendr. 525. Citrum vulgare, Tourn. Inst. 621. Elem. Bot. 493. Boerb. Ind. A. ii. 420. Citreum, Malus Citria, Malus Medica, Mont. Ind. 40. Citreum Malum, Ind. Med. xxxvii. Malum Citreum vulgare, Ferr. Hesp. 61. Malus Citria vulgaris, Fons. Dendr. 10. Malus Citria sive Medica, Raii Hist. ii. 1654. Malus medica sive Citria, Park. Theat. 1506. Malus Citria, J. B. i. 94. Malus medica, Ger. 1278. Emac. 1462. C. B. Pin. 435. Chab. 4. A. The Citron-tree. Gal. Citronnier. G. Citronen-Baum. B. Citroenboom. In Italia & Hispania colitur. Ufu. Fructus, cortex, & semen. Vires. Citrium Malum (cum cortice ac carne) alexipharmacum putatur cujuslibet veneni, resistit putredini, morbisque malignis, lumbricos fugat, diaphoreticum est. Cortex calcfacit, & siccatur. Caro seu pulpa refrigerat, & humectat; & hinc Succus expressus. Semen calcfacit, & siccatur, attenuat, digerit, abstergit, Lumbricos fugat, Schrod.*

A. 2. Malus Limonia, *Offic. Ger. 1278. Emac. 1462. Park. Theat. 1507. Raii Hist. ii. 1656. J. B. i. 96. Chab. 4. Malus Limonia acida, C. B. Pin. 436. Limonia vulgaris domestica, Fons. Dendr. 13. Limon, Aldrov. Dendr. 491. Limon, Malus limonia, Mont. Ind. 46. Limon vulgaris, Ferr. Hesp. 193. Tourn. Inst. 621. Elem. Bot. 494. Boerb. Ind. A. ii. 240. A. The Lemon-tree. Gal. Limonnier. G. Limonien-Baum. B. Limoen-boom. In Italia & Hispania crescit. Ufu. Fructus seu ma-*

mala, cortices malorum, semen. *Vires.* Citrii mali virtutes æmulantur, nisi quod magis acidiuscula sunt, ita & magis refrigerantia, & siccantia. Usus præcipuus in febribus, aliisque morbis calidis, in calculo, & similibus, *Schrod.*

A. 3. Malus Aurantia, *Offic. Ger.* 1279. *Emac.* 1463. *Raii Hist.* ii. 1658. Malus Aurantia vulgaris, *Parkinsf. Theat.* 1508. Malus Arantia major, *C. B. Pin.* 436. Aurantium, Mala Arantia, *Mont. Ind.* 37. Arantia Malus *C. B. i.* 97. *Chab.* 5. Aurantium vulgare, *Ferr. Hesp.* 377. *Tourn. Inst.* 620. *Elem. Bot.* 493. *Boerb. Ind.* A. 239. Mala Aurantia, *Aldrov. Dendr.* 489. Malus Aurantia vulgaris major, *Jonsf. Dendr.* 22. A. *The Orange-tree.* *Gal. Orangier.* G. *Pomeranzen-Baum.* B. *Orange-boom.* In Hispania, Lusitania, &c. succrescit. *Usu.* Folia, flores, fructus, seu mala, cortices malorum, & semen. *Vires.* Aqua destillata ex floribus, quam *Napham* vocant, non tantum ad delicias, sed contra pestem, & morbos contagiosos utilem, & cordi amicam, quæ & sudores movet, *R. H. p.* 1659. Folia cum floribus viribus conveniunt. Fructus easdem virtutes habere putantur, quas Citria mala, imbecilliores tamen: Cortices calidiores sunt, ususque vulgaris in torminibus ventris, colicisque à flatu subortis, inque dysuria corrigenda, *Schrod.* Scorbuto sanando efficacissima esse perhibentur, *R. H.*

II. De Cambogio.

NOta sunt, Folia conjugatim bina, flores tetrapetali in summis surculis, fructus malo aureo amulus.

A. Cambogium, *Offic. Commel. Flor. Mal.* 66. Carcapuli, *Park. Theat.* 1635. *J. B. i.* 105. *Chab.* 5. *C. B. Pin.* 437. *Raii Hist.* ii. 1661. Carcapuli Malabarensium, *Jonsf. Dendr.* 26. Carcapuli Acostræ fructu, Malo aureo simili, *Pluk. Almag.* 81. Arbor Indica, quæ Gummi guttæ fundit, fructu acido, sulcato, Mali magnitudine, *Commel. Flor. Mal.* 66. Coddam-Pulli seu Ota-Pulli, *Hort. Mal. i.* 41. *Tab.* 24. Carcapuli, *Linscot. Ind. Orient. Part. iv.* Arbor Indica Gummi Guttam fundens, fructu dulci rotundo, Cerasi magnitudine, Kanna-wakoraka, Kappajicoraka, Gohkathu, Ghoraka, *Cingh. Herm. Musf. Zeylan.* 26.

Perperam confundit *Bauhinus* Carcapuli *Acostræ*, & Carcapuli *Linscot.* quod manifesto liquet (scribit *D. Syen* in notis suis ad *Hort.*

Mal.) si quis utriusque descriptionem examinet. Binæ hæ arbores ex trunco inciso Gummi Gutta Gamba, Gutta Germandra, & Gutta Femou dicta, fundunt; præstat autem illud, quod ex posteriori, ut sentit *Hermannus*. Substantia est gummosa, & resinosa, indurata, flava, aut aurei coloris, saporis acris, nauseosi. *Vires.* Expurgat per superiora, & inferiora, præcipue humores serofos, & aquosos, tum quoque omnem saburram vitiosorum humorum ex toto corpore educit. Hinc usus ejus creber est in hydrope, scabie, pruritu, & similibus. *Schrod.*

De generatione hujus gummi multæ sunt opiniones: Alii enim naturalem esse aiunt; alii vero factitium; quidam ad Esulam referunt; *Bontius* ad Esulæ affinem plantam Indicam; alii ad flores Ricini Indici; colorem vero ex Curcuma advenire; alii autem à Tithymalo, & Scammonio derivare conantur.

Nobis verò Succus est concretus ex arboribus supracitatis. Confundi autem non debet (inquit *D. Syen* in Annotationibus suis ad *Hortum Malabaricum*, *Tom. 1.*) gummi Gutta hæc descriptum cum vulgari, quod ab *Esula Indicæ affini planta* colligi testatur *Jacobus Bontius* in *Historia sua Naturali & Medica Indiæ Orientalis*, *lib. 6. cap. 57.* & ab Indis vocari *Lonam Cambodia*, quod in Cambodia, vicina regno Indiæ provincia frequenter proveniat.

III. De Ligno Colubrino, & Nuce Vomica.

FOliis binis ex nodis oriundis, floribus parvis in umbellam dispositis, fructu corticoso, semine plano, compresso, à reliquis differt.

A. 1. Nux Vomica, *Offic. Ger.* 1362. *Emac.* 1546. *Park. Theat.* 1601. *Raii Hist.* ii. 1814. Nux Vomica, Nux Metella, *Mont. Exot.* 10. Nux Vomica in Officinis, *C. B. Pin.* 511. Nux Vomica Officinarum, *Jonsf. Dendr.* 155. *Chab.* 25. Nux Vomica vulgò Officinarum, compressa, hirsuta, *J. B. i.* 539. Nux Vomica major & Officinarum, *Parad. Bat. Prod.* 357. *Caniram, Hort. Mal. i.* 67. *Tab.* 37. Malus Malabarica fructu corticoso, amaricante, semine plano compresso *D. Syen. Raii Hist.* ii. 1661. Solanum arboreum Indicum maximum, foliis Oenoplæ, sive Napæcæ majoribus, fructu rotundo, duro, rubro, semine orbiculari compresso maximis; Nuces Vomicae & Lignum colubrinum Officinarum

ferens, *Breyn. Prod.* ii. 92. *Commel. Flor. Mal.* 249. Malus Indica venenata amara nucleis argenteis compressis orbiculatis; Ghodhakadura; Nux Vomica Officinarum, *Hern. Mus. Zeylan.* 41. *A. Vomick Nuts.* Gal. *Noix vomique.* G. *Kráh-Nugen.* B. *Kraan-Oogen.* In Malabar oritur. *Ufu.* Semina orbiculata, compressa, cornea duritia, colore cinereo, foris parum lanuginoso, saporis amari. *Vires.* Narcotica est, virulenta, & Opio deterior. Canes, feles, corvos, &c. cum cibo exhibita interimit, vomitumque ciet.

Ex observatis (inquit *De Heide* in *Centuria Observationum Medicarum*, *Obs.* 50. p. 116.) patere putem hanc nucleum virulentam potissimum inficere fluidum cerebrum nervosque irrigans: hinc enim inquietudo, rigor, convulsiones, horror, tremor, & respiratio inordinata facile derivantur.

A. 2. Lignum Colubrinum, *Offic.* Nux Vomica minor Molluccana, Lignum Colubrinum Officinarum, *Parad. Bat. Prod.* 357. Nux Vomica altera, *Raii Dendr.* 117. Radix Colubrina, Lignum Colubrinum, *Mont. Exot.* 7. Solanum arborescens Indicum, foliis Napece majoribus magis mucronatis, fructu rotundo, duro, spadiceo-nigrescente, semine orbiculari compresso, maximis, *Breyn. Prod.* ii. 93. *Commel. Flor. Mal.* 249. Fructus orbicularis peregrinus cum granis Nucis Vomice similibus, *J. B. i.* 341. Modira-Caniram, *Hort. Mal.* viii. 47. *Tab.* 24. An Clematidis Indica foliis Persice, fructu Periclymeni, C. B? Lignum Colubrinum primum Garciae, *Park. C. B? A. Snake-wood.* Gal. *Bois couleuré.* G. *Grieff-hols.* B. *Slangen-bout.* In Insula Zeylanica & Timorensi succrescit. *Ufu.* Radix lignosa, brachii crassitie, sub cortice ferrugineo, maculis cinereis notato, includens materiam solidam ponderosam, saporis acris & amarissimi, odoris nullius. Eligendum amarum, non cariosum, grave. *Vires.* Calidum est, & siccum, abstergit, morsibus serpentum aliisque venenis medetur. Bilem ac mucilaginem per alvum, nonnunquam etiam per vomitum educit; unde usus præcipuus est in febribus intermittentibus tertiana ac quartana: Lumbricos necat ac fugat. Extrinsicus maculas cutis abstergit, *Schrod.*

Ex Observationibus autem *Antonii de Heide*, *Obs.* 53. p. 121. Vi virulentâ, soporosâ, ac maligna, hoc Lignum præditum est; hinc non tutum esse affirmo internè exhiberi. Ad Febrem quotidianam sedandam (inquit) Ligni Colubri pulverem assumpsit Tornator quidam circa vesperam, subsequente nocte satis bene

habuit, sed mane surgere vel corpus movere satagens, sentiebat tremorem in membris. Ejusdem ligni semi-drachma assumpta à muliere cachectica præter tremorem excitavit & stuporem, ita ut ægra nullius rei curam haberet, nesciens, ut mihi retulit, se esse in mundo vel vivere. Retulit mihi illustris domina famulum suum ab assumpto hoc ligno per aliquot dies instar fatui extitisse.

A. 3. Faba Sti. Ignatii, *Offic.* Nux Pepita seu Faba Sancti Ignatii, *Act. Philosoph.* Lond. No. 249. p. 44. Igalur, seu Nux Vomica legitima Serapionis, *ejusd.* 88. Fig. 4, 5, 6. Igalur, seu Nux Vomica legitima Serapionis Camelli, Faba Sti. Ignatii vulgo, *Raii Dendr.* 118. Cucurbitifera Malabathri foliis scandens Catalogay, & Contara Phillipinis Orientalibus dicta, cujus Nuclei Pepitas de Byfayas aut Catbalogan, & Fabæ Sti. Ignatii ab Hispanis, Igalur & Mananaog, i. e. Victoriosi, Insularis nuncupati, *Pl. Mant.* 60. A. *St. Ignatius's-Bean.* Gal. *Fève de Saint Ignace.* G. *St. Ignatius-Bohne.* B. *St. Ignatius Boone.* Ex India Orientali transportatur. *Ufu.* Semina oblonga, avellanæ Nuci cum putamine paria, aut etiam paulò majora, nodosa, durissima, diaphana, & quali cornea substantia, saporis intensius amari, coloris autem inter album & glaucum. *Vires.* Veneno resistit, febres quartanas curat, urinam & menses provocat; vertiginem inducit, & vomitiones ciet.

IV. De Cacao.

Arbor est procera, cortice glabro, foliis longis, glabris, & acuminatis, floribus magnis, pentapetalis, flavis, fructu magno.

Cacao, *Offic.* Ger. 1364. *Emac.* 1550. *Raii Hist.* ii. 1670. *Cat. Jam.* 134. *Hist.* ii. 15. *Ind. Med.* xxiv. *Mont. Exot.* 9. Cacao sive Cacavate, *Park. Theat.* 1642. Cacao Americae sive Avellana Mexicana, *J. B. i.* 291. Amygdalis similis Guatimalensis, C. B. *Pin.* 442. Arbor Cacavera, *Pis. Mant. A.* 197. Cacava Quahvitl sive Arbor Cacari Cacavifera, *Hern.* 79. Cacava seu Arbor Cacaoi, *Nierenberg.* seu Arbor Cacarifera, Mexicanorum, *Jonsf. Dendr.* 124. Cacava Quahvitl, sive Arbor Cacaoi, *Nierenb.* 344. Arbor Cacarifera, *Commel. Syllab.* Cacao America, sive Avellana Mexicana, Cacavata quorundam, *Cbab.* 19. Cacao fructus, *Calceol. Mus.* 606. *Worm.* 191. Arbor cacavifera Americana, cujus fructus fol-

folliculo inclusus Amygdalorum speciem refert, *Pluk. Almag.* 40. *Phytog.* 268. f. 3. A. *The Cacao-tree.* Gal. *Cacavate,* (*arbre qui porte le Cacao.*) G. *Cacaos-Baum.* B. *Cacaos-boom.* In Insula Cuba, Jamaica, &c. colitur. *Ufu.* Nuclei Amygdalis similes, & magnitudine, & forma, & consistentia, sed paulo tumidiores, saporis subpinguis, oleosi, & subamari, colore obscurius rubente, odoris nullius. Electione tamen utendum, nec estandas mucidas, cariosas, aut nullo modo corruptas seu vitiosas; verum integras, pingues, bene asservatas & sapidas. *Vires.* Amygdalarum & Pistaceorum virtutes æmulantur; vim autem habent nutriendi adeo potentem, ut multis carnibus, aliisque alimentis anteferantur. Ex Nucleis vel per se, vel cum Saccharo solo, vel cum aliis fructibus, aut aromatis mixtis, conficitur illa Massa seu Confecta *Chocolata* dicta. Simplicia alimentaria & aromatica, quæ *Chocolatæ* compositionem ingrediuntur, hæc recentent *Hernandez, Piso, & Hugbessius.* à nobis in hoc opere descripta. 1. *Atolli,* i. e. Mayzii seu Frumenti Indici farina. 2. *Achiotè,* Hern. *Urucu, Pis.* 3. *Cbilli,* i. e. Capsicum. 4. *Macaxochitl,* Hern. 5. *Tlinoxochitl,* Hern. i. e. *Vaynilius.* 6. *Xochinacatlis,* seu *Flos auriculæ,* Hern. *Oregivella,* Clus. *Orejuelas,* Hughes. 7. *Xococochitl* seu *Piper Tabasco,* Hern. Vid. D. *Stables Tractatum Anglicum de potu Chocolate dicto.* Item D. *Du Tours Librum Gallicum de Chocolate, & Tractatum Anglicè conscriptum.*

SECTIONONA.

De Arboribus fructu per maturitatem sicco.

Arbores & frutices fructu per maturitatem sicco sunt vel

1. Nuciferæ, foliis pinnatis, nuce majore, oblonga, dura, tegumento exteriori scabro, testam undique obducente, *Pistacia...*

a Bacciferæ,

1. Erectæ, foliis

1. Perpetuis seu sempervirentibus,

1. Majoribus & latioribus suaveolentibus, in igne crepitantibus, baccis nigris nucleis intus geminum planum claudentibus: *Laurus.*

2. Minoribus, baccis etiam nigris; nucleum intus geminum sulcatum; saporis amaricantis, claudentibus: *Coffee, Frutex.*

2. Deciduis, latis, mucronibus acutis, floribus pentapetalis, suaveolentibus, ligulis foliaceis, oblongis, communi pediculo adnascentibus; fructu rotundo, parvo, monococco: *Tilia.*

3. Scandentes, foliis nervosis, subrotundis, acuminatis, flosculis monopetalis, tripartitis, racematim digestis, fructu rotundo, monopyrreno, aromatico: *Piper Rotundum.*

Polycocæ; hæc sunt vel foliis

1. Simplicibus, graveolentibus, sempervirentibus, fructu tricuspide & tricapsulari, singulis cellulis binis seminibus nigris, splendentibus, repletis, *Buxus.*

2. Pinnatis pari numero, ligno solido & denso, resinoso, fructu etiam

1. Dicocco, flore tetrapetalo: *Guajacum.*

2. Tetracocco, flore pentapetalo, cæruleo: *Lignum Sanctum.*

Vasculis membranulis alatis; seu folliculis singulis singula femina claudentibus.

1. Subrotundis, primo vere ante folia erumpentibus, & semine perfecto, brevi deciditibus, arbore grandi & procera, folio simplici, lato, non laciniato: *Ulmus.*

2. Oblongis, semine extremum inferius seu quod ad pediculum est occupante, non ante autumnum maturo, foliis arboris pinnatis: *Fraxinus.*

3. Lanigeræ, seminibus vasculis inclusis; multis simul confertis racematim in summis ramis, foliis Cupressi: *Tamarix.*

4. Polyspermæ, seu vasculo subrotundo, femina multa parva continente, in imo flore occultato, foliis parvis & angustis sempervirentibus: *Erica.*

I. De Staphylo dendro.

NOtæ sunt, Flores racemosi, pentapetali; fructus vesicula in duos aut tres loculos divisa, nuces continentibus, calvarie figuræ, R. Meth. A. P. 157.

A. Staphylo dendron, Offic. *J. B. i.* 247. *Chab.* 18. *Raii Hist.* ii. 1681. *Synop.* iii. 468. *Tourn. Inst.* 616. *Elem. Bot.* 489. *Boerb. Ind. A. ii.* 235. *Rupp. Flor. Jen.* 98. *Merc. Bot.* ii. 34. *Phyt. Brit.* 119. Staphylo dendron, Pistachia sylvestris, *Mont. Ind.* 53. Staphylo dendron sylvestre & vulgare, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 582. Pistachia sylvestris, *C. B. Pin.* 401. *Fons. Dendr.* 128. Nux Vesicaria, *Ger.* 1249. *Emac.* 1437. *Park. Theat.* 1417. *Mer. Pin.* 83. A. The Bladder-Nut-tree. *Gal. Nez coupez.* G. Deutsche Pimpernuß. B. Pimpernooten. In sepibus nonnunquam reperitur. Maio floret. Autumno nucleos maturat. *Ufu.* Nuclei. *Vires.* Cum Pistachia viribus à quibusdam convenire creditur.

II. De Lauro.

NOtæ, Arbor est baccifera, foliis sempervirentibus, majoribus & latioribus, in igne crepitantibus, baccis nigris, nucleum intus geminum claudentibus; R. Meth. p. 34.

A. 1. Laurus, *Ger. Emac.* 1407. *Park. Parad.* 598. *J. B. i.* 405. *Raii Hist.* ii. 1688. *Chab.* 31. Laurus vulgaris, *C. B. Pin.* 460. *Tourn. Inst.* 597. *Elem. Bot.* 470. *Boerb. Ind. A. ii.* 216. Laurus minor, *Park. Theat.* 1488. Laurus domestica tenuifolia, *Fons. Dendr.* 229. Laurus mas & fœmina, *Ger.* 1222. A. The Common Bay-tree. *Gal. Commun Laurier.* G. Lorbeer-Baum. B. Lawrier-boom. In hortis colitur. Martio & Aprili floret. *Ufu.* Folia, & baccæ oblongæ, rotundæ, nigricantes, sub pellicula tenui includentes nucleum geminum nigricantem, saporis acris, amari, aromatici, oleosi, odoris non ingrati. *Vires.* Calfaciunt, & siccant, emolliunt, resolvunt. *Ufus præcipuus* baccarum in mensibus & urinis ciendis, in affectibus nervorum, paralyfi, in colica, in dolore post partum, in cruditatibus ventriculi. Extrinsicus conferunt folia ad ictus vesparum, molliunt tumores, promovent menses, leniunt dolores, odontalgiamque mitigant, *Schrod.*

A. 2. Laurus latifolia, Offic. Laurus latifolia platytera Dioscoridis, *C. B. Pin.* 460. *Chab.* 393. *Tourn. Inst.* 597. *Elem. Bot.* 470. *Boerb. Ind. A. ii.* 215. *Raii Hist.* ii. 1690. Laurus major sive latifolia, *Park. Theat.* 1488. Laurus latifolia Bætica, *Hort. Amst.* 189. A. The broader-leaved Bay-tree. *Gal. Grand Laurier.* G. Große Lorbeer-Baum. B. Grote Lawrier-boom. In Hispania. *Ufu.* Folia. *Vires.* Cum vulgari viribus convenit.

III. De Tilia.

Ligulis foliaceis oblongis, communi flosculorum pediculo adnascentibus; floribus pentapetalis, fructu rotundo, parvo monococco; cortice lente & a funes texendos habili, ab aliis arboribus baud difficulter distinguitur, R. Synop. p. 233.

A. 1. Tilia, Offic. *Chab.* 59. Tilia fœmina, *Ger.* 1298. *Emac.* 1483. *Mer. Pin.* 118. *Merc. Bot.* ii. 34. *Phyt. Brit.* 121. Tilia fœmina major, *Park. Theat.* 1407. Tilia fœmina folio majore, *C. B. Pin.* 426. *Tourn. Inst.* 611. *Elem. Bot.* 484. *Boerb. Ind. A. ii.* 230. *Rupp. Flor. Jen.* 80. *Buxb.* 319. *Fons. Dendr.* 211. Tilia vulgaris platyphyllos, *J. B. i.* 133. *Raii Hist.* ii. 1694. *Synop.* iii. 473. *Dill. Cat. Giff.* 86. A. The Lime-tree. *Gal. Grand Tilleul, Tillau.* G. Linden-Baum. B. Linde-boom. In areis & compitis, Junio floret. *Ufu.* Folia & flores. *Vires.* Folia siccant, & repellunt, urinam ac menses cient. Flores calfaciunt, & siccant, partium sunt tenuium, discutunt, cephalici sunt. *Ufus præcipuus* in epilepsia, apoplexia, vertigine, *Schrod.*

A. 2. Tilia, Offic. *Ind. Med.* cxvii. Tilia fœmina folio minore, *C. B. Pin.* 426. *Tourn. Inst.* 611. *Elem. Bot.* 484. *Boerb. Ind. A. ii.* 230. *Fons. Dendr.* 212. Tilia folio minore, *J. B. i.* 137. *Raii Histor.* ii. 1695. *Synop.* iii. 473. *Dill. Cat. Giff.* 115. *Rupp. Flor. Jen.* 80. *Buxb.* 319. Tilia sylvestris, *Merc. Bot.* ii. 34. *Phyt. Brit.* 121. Tilia Offic. sive fœcunda Pseudopiperifera, *Hoffm. Cat. Altorff.* A. The Smaller Lime-tree, *Best, or Peper-tree.* *Gal. Tillet avec une petite feuille.* G. Linden-Baum mit schmalle blätteren. G. Linde-boom met smalle bladeren. In sylvis, & sepibus. *Ufu.* Flores. *Vires.* eadem habet cum præcedenti.

IV. De

IV. De Cotino.

NOtae sunt, Semina compressa, rubentia, lenticulis equalia, obiter disposita in cymis tenuissimorum, sed rigidorum filamentorum, late diffusis, pilis plumatim obsitis, quae ad summos ramulos oriuntur, R. Meth. A. p. 158.

A. Cotinus, *Offic. Rupp. Flor. Jen.* 80. Cotinus Matthioli, *C. B. Pin.* 415. Cotinus coriaria, *Fons. Dendr.* 293. *Elem. Bot.* 483. *Tourn. Inst.* 610. *Boerb. Ind. A.* ii. 228. Coccigria, Cotinus coriaria nonnullis dicta, *Crab.* 37. Coccigria, sive Cotinus putata, *J. B. i.* 494. *Raii Hist.* ii. 1696. Coggygia Theophrasti, vel Cotinus coriaria Plinii, *Ger.* 1293. *Emac.* 1476. Cotinus coriaria, *Park. Theat.* 1451. A. *Venice or Red Sumach.* *Gal. Fustet.* G. Särber Baum. B. *Verf. Loof.* In Italia reperitur. Maio floret. Augusto fructus maturescit. *Usu.* Fructus. *Vires.* Siccatur, & astringit; insigniter faucium & genitalium ulcera sanat; fluxus alvi menselque sistit.

V. De Piperis Rotundo.

NOtae, Planta est sarmentosa, volubilis, foliis subrotundis, acuminatis, nervosis, flosculis monopetalis, tripartitis, fructu rotundo, racemoso.

A. 1. Piper nigrum, *Offic. Ger.* 1355. *Emac.* 1538. *Park. Theat.* 1603. *J. B. ii.* 181. Piper nigrum, Melanopiper, *Mont. Exot.* 9. Piper nigrum Clusii, *Chab.* 125. Piper rotundum nigrum, *C. B. Pin.* 411. *Raii Hist.* ii. 1341. *Pluk. Almag.* 297. *Pyrog.* ccccxxxvii. f. 1. *Commel. Flor. Mal.* 215. Piper rotundum, *Hern.* 163. Lada, aliis Molanga sive Piper aromaticum, *Pis. Mant. A.* 492. Piper rotundum ex Malabara foliis latis quinque nerviis albicantibus, *Hern. Mus. Zeylan.* 32. Molagocodi, *Hort. Mal.* vii. 23. *Tab.* 12. A. *Black-Pepper.* *Gal. Poivre noir.* G. Schwarzer Pfeffer. B. *Zwarte Peper.* In Java, Malabar, &c. colitur. *Usu.* Fructus seu grana rotunda Viciae magnitudine, globosa, nigricantia, & rugosa, saporis acris & fervidi, aromatici, odoris fragrantis. *Vires.* Cum Piperis albo viribus convenit. N. B. Javenses & Amstelodamenses immittunt Piper nigrum in aquam, ut decorti-

cetur, & tum involvunt in Creta, ut fiat Piper album saccharatum.

A. 2. Piper album, *Offic. Ger.* 1355. *Emac.* 1538. *Park. Theat.* 1603. *J. B. ii.* 181. Piper rotundum album, *C. B. Pin.* 411. *Raii Hist.* ii. 1342. *Pluk. Almag.* 297. Piper album, Leucopiper, *Mont. Exot.* 9. A. *White Pepper.* *Gal. Poivre blanc.* G. Weißer Pfeffer. B. *Witte Peper.* Cum priore convenit. *Usu.* Fructus seu grana, albida, Piperi nigro similia, minusque rugosa. *Vires.* Calfacit & siccatur, incidit, attenuat, aperit, resolvit. *Ufus* praecipuus in frigiditate ac cruditate ventriculi, Colicis doloribus, in visus imbecillitate. Extrinsecus in apophlegmatismis, gargarismis stertuatoriis usurpatur; sedat odontalgiam, nervorum affectus frigidus juvat, *Schrod.*

VI. De Spiraea.

NOtae sunt, Flor pentapetalos; fructus è pluribus siliquis seu vaginis compositus, quarum unaquaque semina aliquot compressa continet, R. Meth. A. p. 158.

A. Spiraea, *Offic. Fons. Dendr.* 446. *Raii Hist.* ii. 1699. Spiraea Theophrasti Clusio, *Ger. Emac.* 1601. Spiraea Theophrasti forte Clusio, *J. B. i.* 559. *Chab.* 44. *Park. Theat.* 1437. Spiraea Salicis folio, *Tourn. Inst.* 618. *Elem. Bot.* 490. *Boerb. Ind. A.* ii. 238. *Rupp. Flor. Jen.* 103. Frutex spicatus foliis Salignis serratis. *C. B. Pin.* 475. A. *Spiked Willow.* *Gal. Viorne.* G. Spiraea. B. *Druifjes wilge.* In hortis colitur. Julio floret. Augusto Semen maturatur. *Usu.* Semen. *Vires.* Astringentem facultatem habet.

VII. De Guajaco.

NOtae sunt, Lignum solidum, densum, ponderosum, & resinosum, folia pinnata, pari numero.

A. 1. Guajacum, *Offic. Ger. Emac.* 1611. *Raii Hist.* ii. 1685. Guajacum Officinarum, *Parad. Bat. Prod.* 328. Guajacum, Lignum Vitæ, *Rand. Ind.* 41. Guajacum sive Lignum sanctum, *Park. Theat.* 1586. *Mont. Exot.* 7. Guajacum Americanum primum, fructu Aceris, sive legitimum, *Breyn. Prod.* i. 31. *Mentz.*

Pug. Guajacum Jamaicense Lentisci subrotundis foliis latè virentibus, flore albo, *Pluk. Almag.* 180. *Poytog.* xxxv. Fig. 3. Guajacum magna matrice, *C. B. Pin.* 448. *Jons. Dendr.* 425. Guayacan, *Hern.* 63. Guajacum præstantissimum, *Laet.* 323. Guajacum foliis Ceratonix, Aceris seu Bursæ pastoris fructu, flore cæruleo, *Breyn. Prod.* ii. 54. Fructus Guajaci putatus & folia, *J. B.* i. 499. Guajaci ramus, Guajacum: Lignum Indicum, *Chab.* 38. Pruno vel Euonymo affinis arbor, folio alato, buxæ subrotundo, flore pentapetalo, cæruleo, racemoso, fructu aceris cordato, cujus cortex luteum corrugatus, semen unicum majusculum nigricans, nullo ossiculo tectum operit, *Cat. Fam.* 186. *Hist.* ii. 133. Lignum Vitæ vulgè. A. Guajacum, or Pock-wood. Gal. *Gayac.* G. *Frankhofen-Holsk.* B. *Pokbout.* In Hispaniola, Jamaica, & alibi crescit. *Ufu.* Cortex lignosus, tenuis, nonnihil resinosus, & quasi ex plurimis lamellis tenuissimis conflatus; extus ex cinereo nigricans, intus pallidus, saporis acris, amaricantis, odoris aromatici. Lignum solidum, densum, resinosum, nigricans, saporis acuti, amaricantis & aromatici, odore fragrantis. Gummi seu Resina arida, friabilis, pellucida, ex nigricante, sapore acri, odore grato. Frequenter adulteratur cum succo venenato Pomi Manchinelli. *Vires.* Lignum calfacit & siccat, sudorem, ac urinam largiter promovet, adeoque sanguinem mundificat, putredini resistit. *Ufus præcipui* in Arthritide. Hydrope, Catarrhis, aliisque morbis à Phlegmate, tartareave mucilage, aut flatibus oriundis: peculiariter ac specificè curat Luem Veneream, *Schrod.* Gummi calidius est quam Lignum, & in omnibus ejus vires obtinet. Luem veneream curat. Cortex minus calidus est quam lignum, ejusque viribus pollet.

A. 2. Lignum Sanctum, *Offic. Terrent. in Not. Hern.* 63. *Commel. Plant. Ufu.* 91. Guajacum propemodum sine matrice, *C. B. Pin.* 448. *Raii Hist.* ii. 1686. Guajacum Americanum alterum, fructu Euonymi, *Breyn. Prod.* i. 31. Guajacum foliis Lentisci, *Breyn. Prod.* ii. 54. *Jons. Dendr.* 426. Guajaci altera species Monardi, *Ger. Emac.* 1611. Palum Sanctum Indiæ Occidux, *Park. Theat.* 1587. Hoaxacan sive Lignum Sanctum, *Hern.* Jaminum vulgè Americanum, at rectius Euonymo affinis Occidentalis alatis Rusci foliis nucifera, cortice ad genicula fungoso, *Pluk. Phytog.* xciv. A. *Holy-wood.* Gal. *Bois saint.* G. *Heilig Holsk.* B. *Heylig hout.* In America etiam oritur. *Ufu.* Lignum solidum, densum, odoratum, Guajaci ligno albidius, saporis &

odoris ejusdem. *Vires.* Ut in externa facie ita & viribus cum præcedente convenit.

VIII. De Acere.

Cujus notæ, Folia laciniata aut angulosa; semina bina juncta, vasculis duris, membranis extantibus alatis inclusa, *R. Meth. A.* p. 157.

A. 1. Acer majus, *Offic. Ger.* 1299. *Emac.* 1484. *Mer. Pin.* 1. *Raii Synop.* iii. 470. Acer majus, multis falsò Platanus, *J. B.* i. 168. *Raii Hist.* ii. 1701. Acer majus, quibusdam Platanus dictum, *Chab.* 61. Acer majus latifolium, Sycomotorus falsò dictum, *Park. Theat.* 1425. Acer montanum candidum, *C. B. Pin.* 430. *Tourn. Inst.* 615. *Elem. Bot.* 488. *Boerb. Ind. A.* ii. 234. *Dill. Cat. Giff.* 72. *Rupp. Flor. Jen.* 129. *Buxb.* 3. Acer montanum candidum, aliis Platanus, *Jons. Dendr.* 131. Acer majus sive Platanus Scotica Cardini, *Merc. Bot.* i. 16. *Phyt. Brit.* 2. A. *The Great Maple.* Gal. *Grand Erable.* G. *Groß Horn-Baum.* B. *Groot Boog-bout.* In Cœmeteriis & ambulacris. Maio floret. Fructus maturescit Septembri. *Ufus.* Succus ex vulnerata arbore. *Vires.* Ad Scorbutum utilis esse creditur

Veris initio cum germina novella turgescunt, hæc in trunco ramis aut radicibus vulnerata, dulcem & potulentum succum copiose effundit non secus ac Betula, *Buxb.* A quibusdam in potu usurpatur, *Rupp.*

Ex hujus Succo Saccharum præparabant Canadenses. Vide *Act. Philos. Lond. N.* 171. p. 988.

A. 2. Acer, *Offic. Chab.* 60. Acer, Opulus, *Mont. Ind.* 35. Acer minus, *Ger. Emac.* 1484. *Raii Hist.* ii. 1700. *Synop.* iii. 470. *Mer. Pin.* 2. *Merc. Bot.* ii. 16. *Phyt. Brit.* 2. Acer minus sive vulgare, *Park. Theat.* 1415. Acer campestre & minus, *C. B. Pin.* 431. *Tourn. Inst.* 615. *Elem. Bot.* 488. *Boerb. Ind. A.* ii. 234. *Dill. Cat. Giff.* 55. *Rupp. Flor. Jen.* 129. *Buxb.* 3. Acer campestre, aliis Opulus campestris veterum, *Jons. Dendr.* 132. Acer vulgare minori folio, *J. B.* i. 166. A. *The Maple.* Gal. *Petit Erable.* G. *Klein Horn-Baum.* B. *Klein Boog-bout.* In sepibus frequens. Maio floret. *Ufu.* Radix. *Vires.* Contusa è vino jecinoris doloribus utilissimè imponitur, *Plin.*

IX. De Fraxino.

NOta sunt, Cortex cinereus, folia pinnata binaria adversa; folliculi membranacei oblongi, semine extremum inferius seu quod ad pediculum est occupante, non ante Autumnum maturo; flores staminei congesti, ante folia erumpentes, & brevi evanescentes, R. Synop. p. 229.

A. 1. Fraxinus, *Offic. Ger.* 1289. *Emac.* 1472. *Raii Synop.* iii. 469. *Mer. Pin.* 39. *Cbab.* 62. Fraxinus, *Ornus, Mont. Ind.* 43. Fraxinus vulgaris, *Park. Theat.* 1419. *Merc. Bot.* i. 36. *Phyt. Brit.* 43. Fraxinus vulgarior, *J. B.* ii. 174. *Raii Hist.* ii. 1702. Fraxinus excellior, *C. B. Pin.* 416. *Tourn. Inst.* 577. *Elem. Bot.* 448. *Boerb. Ind. A.* ii. 171. *Dill. Cat. Giff.* 59. *Rupp. Flor. Jen.* 269. *Buxb.* 117. *Fons. Dendr.* 290. A. *Common Ash-tree.* *Gal. Frêne.* G. *Esch. Baum.* B. *Essen-boom.* In sylvis & sepibus. *Usu.* Cortex, Lignum, Folia, Semen *Lingua avis dicta.* *Vires.* Cortex siccatur, attenuatur, Splenis duritiam specificè emollit, diuretica est ac Lithonriptica, eaque non è postremis adhibetur in Febribus intermittibus; sat sudores movet. Folia siccant valde, curantque ictus Serpentum. Semen calcacit, siccatur validdè, conducit Hepaticis, Pleuriticis, Calculosis, *Sclrod.*

Lignum Chirurgis suppeditat vulnerarium (scribit *Rupp.*) vulgò Mund-Holk dictum, cujus collectio superstitionem redolet: hoc vero mihi certissimè constat, esse verum Lignum vulnerarium Chirurgorum; qui plura de eo velit consulat *Willsi Pharmaceutice rational.* Part. ii. p. 215. *Edit. Geneven.* Hoc lignum aliqui in Luce Venerea loco Ligni Sancti commendant, *Rupp.*

A. 2. Mannifera arbor, *Offic.* Fraxinus rotundiore folio, *C. B. Pin.* 416. *J. B.* ii. 174. *Cbab.* 62. *Raii Hist.* ii. 1703. *Fons. Dendr.* 291. Fraxinus, *Tourn. Inst.* 577. *Elem. Bot.* 448. *Boerb. Ind. A.* ii. 172. *Alepenfis,* *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 261. A. *Ibs Round-leaved Ash.* *Gal. Frêne avec une feuille ronde.* G. *Esch. Baum mit runde Blätteren.* B. *Essen-boom met ronde bladeren.* In Calabria & Italia reperitur. *Usu.* Succus condensatus Manna dictus est, Substantia grumosa, albicans, Sacchari instar, saporis subdulcis, pinguis, Eligenda est candida, recens, rufa e-

nim & fusca inveterata est. Adulteratur cum Saccharo. *Vires.* Temperata est & caliditatem reclinans; Guttur, Asperam Arteriam, Thoracemque leniens, alvum blande movens, bilem, serosamque humores educens. *Sclrod.* Tuto exhibetur senibus, pueris, foeminis etiam prægnantibus & delicatis.

Manna multis Rei naturalis & medicæ Autoribus pro Rore melleo habetur, qui noctu in arborum folia decidens, calore solis induratur: quibuscum consentire nequeo ob varias rationes. 1. Quia Rores mellei calore solis liquantur & evaporant, cum Manna eodem concrevit potius, ac durior & candidior redditur. 2. Rores mellei in supina duntaxat foliorum parte concreti inveniuntur, cum Manna parte etiam prona trunci præcipue ramorum observatur. 3. Rores mellei denique in arbores duntaxat nudas in aprico sitas & acri expositas defluunt, cum Manna, ut Calabri nonnulli eruditissimo illo viro D. Joanni Raio, cum in Italia peregrinaretur, affirmarunt, in arboribus de industria tectis, ut rori aditus non daretur, inventum fuerit; quod experimento proprio eidem confirmavit eruditissimus vir D. Thomas Cornelius, M. D. Neapolitanus Consentinus, Manna in ramis linteis circumvolutis à seipso sæpius collecta. Idem jamdudum ab *Altomaro* demonstratum est; efficacissimè autem à *Pena & Lobelio*, qui ramos magnos Fraxini præcisos cum in cellam vinariam recondi curassent, Mannam postero die in ipsis concretum invenerunt.

Mannam autem in Calabria singulis annis circa vel paulo ante caniculares dies & Sextiles pluvias colligunt; cum autem pluit, cessat fluere. Jam si quærat, inquit doctissimus *Raius*, cur Fraxinus in Calabria Mannam fundat, in aliis regionibus non item; respondeo id evenire vel ratione tempericæ cœli, vel conditionis soli, vel utriusque.

Observavit eruditissimus D. *Tancredus Robinson*, M. D. in Regno Neapolitano itinerans, multas cicadas fugere & depascere Fraxinum humiliorem, unde suspicatur Mannam facilius exstillare per aperta vulnera seu foramina ab hisce animalibus facta, sicut in India Orientali Lacca ex arboribus à formicis perforatis. Vide quoque *Rupp. Flor. Jen.* p. 269.

X. De Ulmo.

Ulmo arbori proceræ folliculi seminales compressi, Atriplicis bortenſis folliculorum æmuli, antequam folia erumpunt præcoci maturitate decedentes, & ſingula ſinguli ſemina continentis, pro characteriſtica ſufficiunt, R. Synop. p. 229.

A. 1. Ulmus, Offic. J. B. i. 139. Chab. 59. Mont. Ind. 55. Dill. Cat. Giſſ. 45. Buxb. 340. Ulmus campeſtris, Jons. Dendr. 431. Ulmus vulgaris, Park. Theat. 1404. Ulmus campeſtris & Theophrasti, C. B. Pin. 426. Tourn. Inſt. 601. Elem. Bot. 474. Boerb. Ind. A. ii. 220. Rupp. Flor. Jen. 226. Ulmus vulgatiſſimus folio lato, ſcabro, Ger. Emac. 1480. Raii Hiſt. ii. 1425. Synop. iii. 468. Mor. Pin. 126. Merc. Bot. i. 77. Ulmus vulgaris folio lato, ſcabro, Phyt. Brit. 131. A. Common Elm. Gal. Orme. G. Ruſt-Baum. B. Olm-boom, Ypen-boom. In ſepibus. Uſu. Cortex, Folia, ſed raro. Vires. Cortex glutinandi vim habet, dolores Podagricos mulcet, Iſchiadem mitigat, alvum purgat, pituitasque & aquas privatim trahit. Folia aſtringendi vim habent, Dioſc.

A. 2. Ulmus montana, Offic. C. B. Pin. 426. Elem. Bot. 474. Ulmus montana, aliis latifolia, Jons. Dendr. 432. Ulmus latiore folio, Park. Theat. 1404. Ulmus folio latiffimo, ſcabro, Ger. Emac. 1481. Raii Hiſt. ii. 1426. Synop. iii. 469. Tourn. Inſt. 601. Boerb. Ind. A. ii. 220. Merc. Bot. i. 77. Phyt. Brit. 130. Mer. Pin. 126. Rupp. Flor. Jen. 266. Ulmus folio latiffimo, Buxb. 340. A. The Wyck Haſel. Gal. Ormeau de montagnes. G. Berg-Ulm-Baum. B. Berg-Olm-boom. In ſepibus frequens. Uſu. Cortex. Vires. Cum priore viribus convenit.

A. 3. Macer, Dioſc. Tœſp. Macer veterum, C. B. Pin. 408. Jons. Dendr. 161. Macer Græcorum, Park. Theat. Macer Dioſcoridis & Græcorum, J. B. i. 262. Chab. 18. Ulmo affinis, vaſculis membranaceis, & ſemine intus incluſo composito, Raii Hiſt. ii. 1779. A. The Grecian Macer. Gal. Macer des Anciens. G. Griechiſch Macer-baum. B. Griechs Macer-boom. Ex Barbaria advehitur. Uſu. Cortex flavescens, craſſus, guſtu perquam adſtringens. Vires. Contra cruentas excreationes, Dyſenterias, & alvi fluxiones bibitur, Dioſc.

XI. De Tamarice.

NOta ejus ſunt, Folia Cupreſſi ſeu Ericæ vulgaris, flores ſpicati, multa ſemina lanugine involuta, ſimul conferta racematim in ſummis ramis, R. H. p. 1704.

A. 1. Tamariscus, Offic. Tamariscus, Myrica, Mont. Ind. 54. Tamariscus Narbonenſis, Ger. 1194. Emac. 1378. Tourn. Inſt. 661. Boerb. Ind. A. ii. 257. Tamariscus folio tenuiore, Park. Theat. 1479. Tamarix altera folio tenuiore, ſive Gallica, C. B. Pin. 485. Tamarix major ſive arborea Narbonenſis, J. B. i. 351. Raii Hiſt. ii. 1704. Tamarix frutiſoſa folio tenuiore, ſeu Gallica, Jons. Dendr. 448. Myrica ſive Tamarix, Chab. 75. A. Tamarisk. Gal. Tamaris. G. Tamarisſten. B. Tamarisſch. In hortis colitur. Maio & Junio floret. Uſu. Cortex, Lignum, Summitates, Flores. Vires. Calfacit, & ſiccit, attenuat, aperit, abſtergit, ſubſtringit, diureticus eſt ac ſplenicus. Uſus præcipuus in obſtructione ac tumore Lienis, in morbis ab atra bile ac ſero oriendis, ut Scabie, Pruritu, in lètero nigro, Profluvio albo mulierum, &c. Extrinſecus inprimis in Tinea capitis, &c. Schroder.

A. 2. Tamariscus Germanica, Offic. Tourn. Inſt. 661. Mar. Med. 106. Boerb. Ind. A. ii. 257. Rupp. Flor. Jen. 95. Ger. 1194. Emac. 1378. Tamariscus folio latiore, Park. Theat. 1479. Raii Hiſt. ii. 1705. Tamarix frutiſoſa folio craſſiore, ſive Germanica, C. B. Pin. 485. Jons. Dendr. 447. Tamarix Germanica ſive minor frutiſoſa, J. B. i. 351. Tamarix minor ſive frutiſoſa, Chab. 75. A. German Tamarisk. Gal. Tamaris d'Allemagne. G. Teutiſcher Tamarisſte. B. Duitje Tamarisſch. In hortis. Junio floret. Uſu. Cortex, &c. ut in priore, quacum in viribus etiam convenit.

XII. De Paliuro.]

NOta ſunt, Spinae longæ acutiſſimæ; fructus petaloſides, pulpâ intus fungoſâ officulum durum continens triſpermum, hoc eſt, tribus conceptaculis cum ſingulis in unoquoque ſeminibus donatum, R. Meth. A. p. 158.

A. Paliurus, Offic. Ger. 1153. Emac. 1336. Raii

Raii Hist. ii. 1708. Ind. Med. lxxxvii. Cbab. 61. Paliurus, Rhamnus, Mont. Ind. 49. Paliurus Dodonæi, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 471. Tourn. Inst. 616. Elem. Bot. 489. Boerb. Ind. A. ii. 236. Rupp. Flor. Jen. 109. Paliurus sive Rhamnus tertius Dioscoridis, Park. Parad. 607. Paliurus Jujubinis foliis fructu petaloide, Pluk. Almag. 275. Rhamnus sive Paliurus folio Jujubino, F. B. i. 35. Rhamnus folio subrotundo, fructu compresso, C. B. Pin. 477. Fons. Dendr. 265. Paliurus sive Rhamnus tertius Dioscoridis, Park. Theat. 1006. A. Christ's Thorn. G. Paliure. G. Christs-Dorn. B. Paliurus. Italiæ, &c. incola est. Maio & Junio floret; Autumnno fructum maturat. Ufu. Folia, Radix, Baccæ. Vires. Radix & folia astringunt, ventrem fluentem cohibent, digerunt, & Phymata curant. Fructus incidendi vim obtinet, calculos vesicæ comminuit, & pectoris pulmonisque excretionibus auxiliatur, R. H. p. 1709.

XIII. De Platano.

Nota sunt, Fructus in pilulas sphericas conglobati, multa semina continentes, R. Mech. A. p. 140.

A. Platanus, Offic. C. B. Pin. 431. F. B. i. 170. Cbab. 62. Ger. 1304. Emac. 1489. Platanus vulgaris, Fons. Dendr. 214. Platanus Orientalis vera, Park. Theat. 1427. Raii Hist. ii. 1706. Tourn. Inst. 590. Elem. Bot. 463. Boerb. Ind. A. ii. 209. Platanus pilulis majoribus, Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 499. Platanus Orientalis pilulis amplioribus, Pluk. Almag. 299. A. The Plane-tree. Gal. Platane, Plane. G. Fremde Horn. B. Platanus. In Creta oritur. Ufu. Folia, Cortex, Pilulæ. Vires. Tenerrima folia in vino decocta & illita, oculorum fluxiones sistunt, tumores & inflammationes levant. Decoctus cortex in aceto, dentes in dolore colluit. Virides pilulæ in vino potæ serpentium moribus auxiliantur, Diosc.

XIV. De Hippocastano.

A Vulgari Castanea differt, foliis digitalis, sed præcipue quod flores perfectos ferat tetrapetalos spicatum dispositos, ex alis foliorum in junnis ramulis provenientes. Raii Meth. A. p. 194.

A. Hippocastanum, Ind. Med. lix. Hippocastanum Tournesfortii & Rivini, Rupp. Flor. Jen. 235. Hippocastanum, Castanea equina, Mont. Ind. 44. Hippocastanum vulgare, Tourn. Inst. 611. Elem. Bot. 485. Boerb. Ind. A. ii. 250. Castanea equina, Ger. 1253. Emac. 1442. Park. Theat. 1401. Raii Hist. ii. 1683. Cbab. 58. Castanea equina folio multifido, F. B. i. 128. Castanea folio multifido, C. B. Pin. 419. Fons. Dendr. 117. A. Horse Chestnut. Gal. Maronnier d'Inde. G. Ross-Castanen. B. Paarde-Castanien. In hortis & ambulacris. Maio & Junio floret. Ufu. Fructus. Vires. Errhina est.

XV. De Erica.

Nota sunt, Statura humilis, folium perpetuum, flos nudus; vasculum seminale in imo flore seu calyce clausum; in frigido, sterili, squalido, palustri & spongioso solo vigere, quod paucissimis plantis conceditur, R. Synop. 230.

A. Erica, Offic. Ind. Med. xlviij. Mont. Ind. 42. Erica vulgaris, Park. Theat. 1480. Raii Hist. ii. 1713. Synop. iii. 470. Merc. Bot. i. 33. Phyt. Brit. 38. Erica vulgaris seu pumila, Ger. 1196. Emac. 1380. Mer. Pin. 36. Erica vulgaris glabra, C. B. Pin. 485. Dill. Cat. Giff. 171. Buxb. 104. Tourn. Inst. 602. Elem. Bot. 475. Boerb. Ind. A. ii. 221. Erica vulgaris flore purpureo & albo, Rupp. Flor. Jen. 71. Erica vulgaris humilis, semper virens, flore purpureo & albo, F. B. i. 354. Erica vel Erice, Cbab. 75. Erica folio Myricæ vulgaris glabra, Fons. Dendr. 449. A. Common Heath. Gal. Bruyere. G. Gemeine Heide. B. Heide. In Ericetis frequens. Junio floret. Ufu. Flores. Vires. Aqua florum distillata ruborem oculorum tollit, & dolo-

dolorem mitigat : quin & colicis laborantibus utiliter exhibetur, *Trag.* Fomenta & balnea sudatoria è floribus confecta podagricis & paralyticis membris conducere creduntur, *Matth.*

SECTIO DECIMA.

De Arboribus & Fruticibus Siliquosis.

Siliculas appellamus Folliculos seu seminum conceptacula in longitudinem producta, sive ea membranacea sunt aut coriacea, sive crustacea aut lignea.

Notandum autem non omnes in universum fructus, quos siliquosis accensemus, in longitudinem productos esse, sed nonnullos breviores & tumidiores, quos tamen, quia reliquis notis cum siliquosis conveniunt, ab his nullo modo separandos aviximus. Sic quæcumque plantæ folliculos habent bivalves cum seminibus ad rachin annexis uno ordine sitis, cujuscunque tandem figuræ, sive longæ, sive brevioris & subtundæ folliculi sunt, siliquosæ nobis censentur, R. H. p. 1717.

Arbores & Frutices siliquosæ sunt vel flore

- Uniformi
  - Pentapelo, foliis
    - Compositis ex pluribus pinnarum conjugationibus
      - Impari folio alam claudente, siliquis teretibus longis, per maturitatem nigris, multis membranis aut diaphragmatis interceptis, quibus pulpa mellea adhæret: *Cassia fistularis.*
      - Nullo in extrema costa impari folio, siliquis
        - Bivalvibus, compressis, latissimis, semina etiam compressa gigartis similia, claudentibus, flore luteo, itaminibus falcatis è flore exsertis: *Senna.*
        - Trivalvibus, quibus semina triangularia: *Balanus Myrepsica.*

a b c

a b c

Binis in eodem pediculo, lobo magno crassissimo eduli, semine osseo magno: *Animifera arbor.*

Simplicibus, siliquis brevibus; in singulis semine contento.

Monopyreno: *Copaiba.*

Polypyreno, siliquis etiam hispidis: *Acbiot.*

Hexapetalo, odorato, auricularum penè forma; folia ei longa & angusta, siliquæ etiam longæ feminibus angulosis repletæ: *Xocbinacazilis.*

Octopetalo, foliis perpetuis compositis, nullo in extremo nervo impari folio, siliquis crassis incurvis unà cum seminibus pulpam nigram acidam continentibus: *Tamarinaus.*

Difformi

Scandente, foliis plantaginis, singulis alternatim positis, siliquis longis, angustis, odoratis: *Vaynillus.*

Erectæ

Trifoliæ, viminibus seu ramulis angulosis, tenuibus, dentis, virentibus: *Genista.*

Polyphyllæ, seu foliis pinnatis

Spinosæ, nullo in extrema costa impari folio, siliqua

Sinuosa, compressa, isthmo intercepta: *Acacia.*

Plana, compressa, aculeata: *Brafsia arbor.*

Non spinosa, foliis deciduis, siliquis compressis, dulcibus, carnosis, esculentis: *Cereba.*

His addi possunt *Sarcocollifera arbor*, quæ à nonnullis siliquosa flore papilionaceo esse affirmatur, quamvis nobis hæctenus incognita est.

Arbo-

Arbores & Frutices siliquosæ flore uniformi.

I. De Senna.

NOtæ sunt, Siliqua bivalvis, membranacea, latissima, compressa, Semina etiam compressa gigartidis similia, flores pentapetali lutei, stamina falcata è flore exserta.

A. 1. Senna Alexandrina, *Offic. Comm. Plant. Usu.* 94. Senna Alexandrina sive foliis acutis, *C. B. Pin.* 397. *Raii Hist.* ii. 1742. *Tourn. Inst.* 618. *Elem. Bot.* 491. *Boerb. Ind. A. ii.* 57. *Fons. Dendr.* 379. Senna, *Mont. Exot.* 8. Senna, Folia Orientalia, *Ind. Med.* cix. Senna, Sena, *Rand. Ind.* 83. Sena Orientalis, *Ger.* 1114. *Emac.* 1247. *J. B. i.* 377. *Chab.* 81. Sena Alexandrina, *Park. Theat.* 225. A. Alexandrian Sena. *Gal. Sené Oriental*, *Sené d'Alexandrie.* G. Alexandrinische Senesblätter. B. Alexandrische Zeneblad. In Syria, Persia, Arabia, & in Ægypto colitur. *Usu.* Folia sunt acuta, saporis subacris, amaricantis, nauseosi; optima censetur quæ ex Alexandria transportatur, recens, & à stipitibus liberata. *Vires.* Senna inter purgantia usitatissima est, adustus ac serofos humores, & hinc flavam bilem, pituitamque ex Capite, Hepate, Lienefat benignè educens. Quia calida & sicca est, corrigitur floribus Violarum, Boraginis, & fructu Frunorum; & quia flatulenta, quo minus Ventriculo ot esse possit, Cinnamomo, Galanga, Zinzibere, &c. *Schrod.*

A. 2. Senna Italica foliis obtusis, *C. B. Pin.* 397. *Tourn. Inst.* 618. *Elem. Bot.* 491. *Boerb. Ind. A. ii.* 57. *Fons. Dendr.* 379. Sena Italica, *Park. Theat.* 225. *Raii Hist.* ii. 1792. *Ger.* 1114. Sena foliis obtusis, *Ger. Emac.* 1297. Sena Florentina, *J. B. i.* 377. Sena alia icon. *Chab.* 81. A. Italian Sena. *Gal. Sené d'Italie.* G. Italianische Senesblätter. B. Italiaanse Zeneblad. *Usu.* Folia, subrotunda & fere cordata. *Vires.* Utuntur quidam hac loco Orientalis ad purgandum, sed longe minus efficax est.

II. De Acacia gloriosa.

NOtæ sunt, Folia pinnata, siliqua lata echinata, fructus rotundus, durus.

A. Bonduch, *Offic.* Bonduch Indorum, *Fons. Dendr.* 300. Bonduch cinerea foliis longioribus, *Act. Philof. Lond. N.* 267, 702. Bonduch vulgare majus polyphyllum, *Flum. Nov. Gen.* 25. *Boerb. Ind. A. ii.* 59. Bonduch Pianta Indiano, *Zan.* 44. Bonduch Indiano, *Pon. Ital. Bald.* 32. Arbor exotica spinosa foliis Lentisci, *C. B. Pin.* 399. *Raii Hist.* ii. 1743. *Herm. Mus. Zeyl.* 35. Arbor spinosa Indica muricatis siliquis, *Park. Theat.* 1551. Lobus echinatus, *Ger. Emac.* 1554. Lobus echinatus fructu castio, foliis longioribus, *Herm. Parad. Bat. Prod.* 348. *Cat. Fam.* 144. *Hist.* ii. 41. Lobus alius exoticus hirsutus cum pifo duro cinerei coloris, *Chab.* 92. Lobus *exoticus* cum pifo duro cinerei coloris, *J. B. i.* 439. Acacia gloriosa Lentisci foliis spinosa, flore spicato luteo, siliqua magna muricata, *Pluk. Almag.* 4. *Phytog. Tab.* 2. *Fig.* 2. *Caretti, Hort. Mal.* ii. 35. *Tab.* xxii. Inimboy Brasiliensibus, *Marcg.* 12. Inimboy Brasilianorum frutex spinosus spicatus, platylobis echinoidibus, glycyrrhizæ foliis, *Breyn. Prod.* i. 40. Inimboia sive Sylva de praya Lusitanis, *Pij.* 95. (Ed. 1648.) Inimboy, *Ejusd.* 205. (Ed. 1658.) Crista pavonis glycyrrhizæ folio minor repens spinosissima, flore luteo spicato minimo, siliqua latissima echinata, semine rotundo cinereo, lineis circularibusincto majore, *Breyn. Prod.* ii. 38. *Commel. Flor. Mal.* 93. A. Molucca Nuts, *Marfao*, *Bezoar Nuts.* *Gal. Noix des Molucques.* G. Nuss von Molucca. B. Molucse Noten. Utriusque Indiæ alumna est. *Usu.* Fabæ rotundæ, cinerei coloris, intus albæ, saporis impensè amari, odoris nullius. *Vires.* Herniosis tumoribus conducunt, flatu dissipant, dolorem colicum sedant, stomachum debilem confortant, menses movent, in calculo profunt. Vide *Marlow. Observat.*

III. De Glande Unguentaria.

NOtæ sunt, Siliqua trivalvis, carne alba, semine secundum longitudinem siliquæ occultante, plena: Semina triangularia pat amine integro, *mus*

nuce de more tecta, fragili, nucleum pinguem crassiusculâ fungosâ pelliculâ obductum continente: Flos pentapetalus, &c. Breyn. Prod. 2.

A. Ben, Balanus myrepfica, Offic. Balanus myrepfica, Ind. Med. xvii. Balanus Myrepfica, Glans unguentaria, Nux Ben, Mont. Exot. 9. Commel. Plant. Ufu. 83. Balanus myrepfica sive Glans Unguentaria, Cer. 1214. Emac. 1433. Glans unguentaria, C. B. Pin. 402. Raii Hist. ii. 1738. Fons. Dendr. 130. Nux unguentaria, F. B. i. 317. Chab. 24. Nux Ben sive Glans unguentaria, Park. Theat. 238. Balanus myrepfica, siliqua triangulari semine minore alato, Breyn. Prod. ii. 22. Commel. Flo. Mal. 50. Nux Been Zeylanica, siliqua triangulari, seminibus alatis, Herm. Parad. Bat. Prod. 357. Cat. Hort. Lugd. Bat. 692. Arbor exotica Lentisci folio, C. B. Pin. 399. Moringa, Ferr. Flor. Cult. 385. Park. Theat. 1650. Moringa Lentisci folio, fructu magno anguloso, in quo semine, &c. F. B. i. 435. Raii Hist. ii. 1745. Pluk. Almag. 253. Katumurungha, Herm. Mus. Zeyl. 62. Monringon, Hort. Mal. vi. 19. Tab. ix. Coatlis quam alii Tlapalezpatli, &c. vocant, Fons. Denar. 291. Herm. 119. Lignum nephriticum, Reeb. in not. ib. Coatli alii Tlapalez-patli, Laet. Ind. Occid. 227. Lignum nephriticum, Park. Theat. 1664. Ind. Med. lxxviii. Mont. Exot. 8. Raii Hist. ii. 1804. Lignum nephriticum cæruleo & flavo tingens, F. B. i. 492. Chab. 37. Lignum peregrinum aquam cæruleam reddens, C. B. Pin. 416. A. The Ben Nut, Nephritic Wood. Gal. Ben. G. Ben. Mus. B. Bennoten. Crescit in utraque India. Ufu. Fructus Avellanæ minoris magnitudine, triquetri, includentes sub putamine corticoso, & pellicula candida fungosa, nucleum triquetrum, pinguem, albidum, saporis subacris, amari, nauseosi & oleosi. Lignum fuscum, solidum, durum, grave, saporis subacris amaricantis aquam cæruleo colore tingens. Lignum Nephriticum in Officinis dictum. Vires. Nucleus calfacit & siccatur, terget, purgat supra ac infra, educitque bilem ac pituitam. Curat scabiem, Impetiginesque sanat, Schrod.

N. B. Oleum ex nucleis exprimitur, & sub titulo Olei de Ben ex Italia ad nos transfertur. Lignum calfacit & siccatur, usus ejus receptus est ad Renum vitia, urinæque difficultates & incommoda hinc in Hepate & Lienis obstructionibus, Schrod.

IV. De Copaiba.

Nota sunt, Folia obrotunda seu ovalia, flos pentapetalus, siliqua monospermos.

A. 1. Capivus, Offic. Pharmacopol. Balsamum Copaiba, Ind. Med. xviii. Balsamum de Copaiba, Mont. Exot. 12. Copaiba, Pison. (Ed. 1648.) 56. (Ed. 1658.) 118. Fons. Dendr. 309. Raii Hist. ii. 1759. Arbor Balsamifera Brasiliensis fructu Monospermo, Ejusd. Copaiba Brasiliensis, Marcg. 130. Balsamum album, Park. Theat. 1570. Balsamum certarum quarundam plantarum, quas Copaiabas vocant, F. B. i. 306. Balsamum Copaiba, Geoff. Tract. 348. A. The White American Balsam-tree. Gal. Arbre de l'Amerique, dont sort le Baume blanc de Copahu ou Copaii. G. Weisser Americanischer Balsam-Baum. B. Witte Americaanse Balsam-boom. In Brasilia succrescit. Ufu. Balsamum est substantia resinosa, liquida, ex albo flavescens, saporis acris, amari, aromatici, odoris fragrantis, ex arbore vulnerata sponte effluens. Vires. Consolidat, & mundificat, vulnera imprimis nervorum sanat, morsusque serpentum curat. Intrinsecus commendatur in Dysenteria, Diarrhœa, aliiisque fluxibus alvi, in fluore albo & in Gonorrhœa.

A. 2. Balsamum Peruvianum, Offic. Ind. Med. xvii. Mont. Exot. 12. Balsamum Peruvianum nigrum, Park. Theat. 1570. Balsamum ex Peru, F. B. i. 294. Hoitziloxitl seu Arbor Balsamifera, sive Balsamifera, Lerm. i. 51. Hoitziloxitl Mexicanorum, Fons. Dendr. 309. Balsamum Hutzochitl, Laet. Ind. Occid. 224. Caburiiba, Marcg. 137. Cabureiba, Pison. (Ed. 1648.) 57. Cabureiba sive Balsamum Peruvianum, Ejusd. (Ed. 1658.) 119. A. The Natural Balsam-tree. Gal. Arbre, dont sort le Baume de Perou. G. Peruanischer Balsam-Baum. B. Peruviaanse Balsam-boom. In Nova Hispania, & alibi Americanæ provinciæ crescit. Ufu. Balsamum substantia est resinosa, densa, ponderosa, mellæ consistentiæ: color ex rufo ad nigrum vergens; sapor subacris & mordicans; odor fragrantissimus. Obtinetur per coctionem corticis & summitatum. Vires. Calidum est & siccum, dissolvit, digerit, confortat; interius exhibitum Asthmati prodeit, intemperiem quoque ventriculi, viscerum languores inveteratos corrigit, obstructiones tollit, cerebrum ac nervosum genus

corroborat. Ad internos & externos affectus non inferiori gaudet qualitate quam præcedens, inquit *Pijo*.

A. 3. Balsamum Peruvianum album seu *Styrax alba*, *Ind. Med.* xviii. *Huacónex* vel *Balsamifera*, 11. *Hern.* 52. Balsamum album, *Park. Theat.* 1570. Balsamum Peruvianum album, *Geoff. Tract.* 349. A. *White Peruvian Balsam.* Gal. *Baume blanc de Perou.* G. *Weißer Peruanischer Balsam.* B. *Witte Peruvianische Balsam-boom.* In Peruviana crescit. Liquida est, ex albo lutescit colore, per incisionem effluit ex arboribus. *Vires.* Cum præcedente convenit.

V. De Angsana.

Angsana, *Offic.* Angsava, *Ephem. Germ.* Anno xiii. sive *Decur.* 11. Anno xiii. p. 107. Draco arbor Indica siliquosa, Populi folio, Angsana vel Angsava Javanica, *Commel. Hort. Amst.* i. 213. *Tab.* 109. *Raii Dendr.* 113. In India Orientali oritur. *Ufu.* *Lachrymæ* in foliis arundinibus involutis. *Vires.* Virtutibus astrigentibus pollet, & in affectibus apthosis præ ceteris remediis conducit. Gummi hujus arboris ab eruditissimo & ingeniosissimo D. *Commelino* in Pharmacopolarum Officinis nomine Sanguinis Draconis in guttis dividendum esse dicitur: unde non possum non observare (præter ea quæ jam scripsi in Capite de Palmis) quòd Botanices Auctores quænam arbor sit, valde incerti sint, & magna obscuritate ac confusione laborent, aut diversas arbores esse quæ hoc gummi producant.

VI. De Achiott.

Notæ sunt, *Folia lata, subrotunda, flores pentapetali, grandes, incarnati coloris, siliquæ breves, pyramidales, bispidæ, polypyrenæ.*

A. *Orleana*, *Offic. Mont. Exot.* 10. *Commel. Plant. Ufu.* 81. *Orleana* seu *Orellana* folliculis lappaccis, *Hern. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 464. *Pluk. Almag.* 272. *Phytog. coix. f.* 4. *Orleana* seu *Orellana*, sive *Urucu*, *Parad. Bat. Prod.* 357. *Urucu*, *Pison.* (*Ed.* 1648.) 65. (*Ed.* 1658.) 133. *Cat. Fam.* 150. *Hist.* ii. 52. *Urucu* Brasiliensibus, *Marcg.* 61. *Kaibaka*, *Daburi*, *Ger. Emac.* 1554. *Achiott* seu

Medicina tingendo apta, *Hern.* 74. *Arbor Mexicana* fructu *Castaneæ*, *coccifera*, *C. B. Pin.* 419. *Raii Hist.* ii. 1771. *Jonf. Dendr.* 119. *Bixa Oviedi*, *J. B.* i. 440. *Metella Americana* maxima tinctoria, *Tourn. Inst.* 242. *Boerb. Ind. A.* 208. *Arbor finium regendorum* *Scalig. A. Arnotto.* Gal. *Achiote*, *Rocou*, *Kocourt*, *Roucou.* G. *Achiott.* B. *Orleans*, *Achiott.* In Nova Hispania & Brasilia colitur. *Ufu.* Tinctura è fructu facta in compositione illa famosa *Chocolata* dicta, hoc modo præparatur: Sumunt grana bene matura, eaque infundunt aquæ calidæ, & ex subidentia vel tabellas conficiunt, vel lanas tingunt. *Vires.* Tinctura cum aliqua aqua ejusdem temperaturæ hausta, aut foris adhibita, mitigat æstus febriles, sistit sanguinolentas dejectiones, discutit tumores, &c. *Pison.* *Extrinsicus* Tincturæ ad lanas colorandas usus est, & ad fucum feminarum: à nostratibus autem *Spanisk Wool* dicta est.

VII. De Cassia Fistula.

Notæ sunt, *Siliqua integra, dura, lignosa, pro-pendens; cum orbiculis intergerinis duris, lignosis; in cellulis, pulpâ glutinosa, vel carnesâ quadam substantiâ, semen occultante,* *Brey. Prod.* 2.

A. *Cassia fistula*, *Offic. Ind. Med.* xxix. *Ger.* 1242. *Emac.* 1431. *Cassia solutiva*, *Cassia fistularis*, *Mont. Exot.* 10. *Cassia fistula Alexandrina*, *C. B. Pin.* 493. *Raii Hist.* ii. 1746. *Tourn. Inst.* 619. *Elem. Bot.* 492. *Boerb. Ind. A.* ii. 59. *Commel. Fior. Mal.* 73. *Cassia nigra* seu fistulosa prima, sive *Cassia fistula Alexandrina*, *Cat. Fam.* 145. *Hist.* ii. 42. *Cassia fistula Chairxambar* vocata, *Alp. Egypt.* 7. *Cassia fistula vulgaris* flore luteo, *Brey. Prod.* ii. 26. *Cassia solutiva vulgaris*, *Park. Theat.* 234. *Cassia purgatrix*, *J. B.* i. 416. *Chab.* 89. *Cassia fistula purgatrix Alexandrina*, *Jonf. Dendr.* 382. *Arbor Cassiam solutivam ferens*, *Bont.* 101. *Conna*, *Hort. Mal.* i. 37. *Tab.* 22. *Quahayohuatli* ii. sive *Cassia fistula*, *Hern.* 87. A. *The ruddingpipe-tree.* Gal. *Cass.* G. *Eaf-sien-Nöhren-Baum.* B. *Pyp-Cassie.* In *Ægypto*, *Nova Hispania*, & in *India Orientali* oritur. *Ufu.* Fructus seu siliqua oblonga, rotunda, cylindracea, nigricans, includens sub putamine corticoso, duriusculo, in ordine dispositis loculamentis, semina depressa, nitida, fulva, pulpâ nigrâ, melleâ, occultata, saporis

Aaa subacris

subacris & subdulcis. Eligendæ sunt ponderosæ, recentes, plenæ, in pulpa pingues. *Vires.* Medulla seu Pulpa alvum lenit, clementerque sine torminibus fæces educit, *Sebrod.* Bilem serosofque humores purgat, & convenit in arthoribus tam externis, tum internis, sanguinem contemperans, & puriorem reddens, *R. H. p. 1747;* ubi plura videas.

VIII. De Animifera Arbore.

Courbaril est plantæ genus flore papilionaceo; e cujus calyce surgit pistillum, quod deinde abit in fructum seu siliquam duram, unicapsularem, seminibusque factam, duram, subrotundam, *Plum. Nov. Gen. 49.*

A. Gummi Animi, *Offic.* Gummi seu Resina Animæ, *Sebrod. iv. 183.* Gummi Anime, *Raii Hist. ii. 1846.* Arbor Brasiliensis siliquosa & gummifera, Gummi Anime simili, *Ejusd. 1760.* Arbor siliquosa ex Virginia, lobo, fusco, scabro, *C. B. Pin. 404.* Arbor siliquosa, ex qua Gummi Anime elicitor, *Ejusd. Animifera arbor Brasiliiana, Herm. Par. Bat. Prod. 312.* Anime, Cancamum Græcorum, *Mont. Exot. II. Ind. Med. x. Acaciæ quodammodo accedens, Arbor Anime gummi fundens, Americana, foliis magnis acuminatis in pediculo binis, lobo magno, crassissimo, eduli, Breyn. Prod. ii. 8. Ceratia diphyllos Antegona, Ricini majoris fructu, ossea siliqua grandi incluso, Pluk. Almag. 96. Phytog. Tab. 82. Jetaiba Arbor, Pison. (Ed. 1648.) 60. (Ed. 1658.) 123. Jonsf. Dendr. 313. Jetaiba Brasiliensibus, Marcg. 101. Courbaril, Plum. Nov. Gen. 49. Tab. 36. Lobus ex Wingandecaouw, *J. B. i. 436.* Lobus peregrinus cartilaginofus Phæolo nigro-puniceo annulo cincto, *Cbab. 138.* Locus vulgo, A. *The Locust-tree. Gal. Arbre, dont sort la Gomme Animée. G. Gummi Anime-Baum. B. Gom Anime-boom.* In Nova Hispania & Brasilia oritur. *Ufu.* Gummi seu Resina arida, magnitudinis variæ, foris albidæ, intus ex candido flavescens, aliquatenus transparentis, friabilis, saporis resinofii, odoris, dum accenditur, fragrantis. *Vires.* Calfacit, humectat, attenuat, resolvit, &c. Cephalica est. Usus præcipuus est externus in capitis ac nervorum affectibus frigidis, dolorificis, catarthosis, flatulentis, in affectibus articulorum, paralyfi, &c. *Sebrod.**

IX. De Flore Auriculæ.

Notæ sunt, Folia longa & angustâ, flores hexapetali, auricularum pene formâ, odorati, siliqua longa, seminibus angulosis sanguinei coloris repleta.

A. Xochinacazt. s. seu Flos Auriculæ, *Hern. 30. Raii Hist. ii. 1671.* Fructus oblongus, cineraceus, acidulus, *C. B. Pin. 406.* Orejuelas seu Orichelas, *Hughes.* In Nova Hispania crescit. *Ufu.* Flos in compositionem Chocolatæ admittitur ad odorem & saporem suavem ei addendum. *Vires.* Calida & sicca est, flatu discutit, pituitam extenuat, ventriculum debilem & frigidum corroborat, & calfacit.

X. De Tamarindos.

Siliquis crassis, incurvis, unâ cum seminibus pulpam acidam continentibus, nullo in extremo nervo impari folio, *R. Meth. p. 41.*

A. Tamarindus, *Offic. Ger. Emac. 1607. Cat. Jam. 147. Hist. ii. 45. Commel. Flor. Mal. 259. Pluk. Almag. 361. Park. Theat. 217. Hern. 83. Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat. 588. Raii Hist. ii. 1748. Fourn. Inst. 660. Tamarindus & Caranda, Bont. 94. Tamarindus, Oxyphænicon, *Mont. Exot. 10. Tamarindi, J. B. 422. Cbab. 90. Boerb. Ind. A. ii. 59. Ind. Med. cxiv. Tamarindi; Lusitanis Tamaræzecla, Marcg. 107. Tamarindus Arabica, Jonsf. Dendr. 385. Tamarindus Derelside appellata, Alp. Egypt. 37. Tamarindus Derelside Prosperi Alpini, Breyn. Prod. i. 51. Tamarindus vel Derelside Egyptiorum excellentissimo Prosp. Alp. Pon. (ed. Clus.) cccxxviii. II. Tamarindo, d. Derelside de gli Egittii, Pon. Ital. Bald. 23. Siliqua Arabica, quæ Tamarindus, *C. B. Pin. 403. Hijabila, Tamarindus, Herm. Mus. Zeyl. 27. Jutra sive Tamarindus, Pisi. (ed. 1658.) 157. Balam-pulli sive Maderam-pull, Hort. Mal. i. 39. Tab. 23. A. The Tamarind-tree. Gal. Tamarin. G. Saur. Datteln-Baum. B. Tamarinde.* Non solum hæc arbor in Arabia crescit, sed etiam in utraque India. *Ufu.* Fructus seu pulpa membranacea ex siliquis exempta, colore ex fusco nigricante, saporis subacris & acidi. Eligendi recentes, nigro-rufescentes, teneri, multis villis intertexti, pingues, acidi. *Vires.* *Re.***

Refrigerat, & siccat, humorum acrimoniam & fervorem reprimat, bilem ac adustos humores blandè ducit, siti succurrit, *Schrod.*

XI. De Nerio.

Notæ sunt, Flos speciosus, Siliqua & semen Apocyni, lanugine seu pappo adhaerente alatum, *R. Meth. A. p. 150. 196.*

A. Nerium, *Offic. Ind. Med. lxxxii. Ger. 11220. Nerium, Oleander, Mont. Ind. 48. Nerium sive Oleander, Ger. Emac. 1406. Nerium sive Rhododendron, Chab. 110. Nerium sive Rhododendron, flore rubro & albo, J. B. ii. 140. Nerium floribus rubescentibus & albis, C. B. Pin. 464. Fons. Dendr. 389. Tourn. Inst. 605. Elem. Bot. 476. Boerb. Ind. A. 316. Oleander sive Laurus Rosea, Park. Theat. 1469. A. Oleander vulgò, Herm. Cat. Rose-Bay. Gal. Laurier - Rose. G. Lorbeer - Rosen. B. Roze-laurier, Oleander. In hortis colitur. Julio floret. Usu. Folia. Vires. Extrinsicè vim digerendi habet. Inter plantas Psoricas, seu ad scabiem enumerat *Mont. Ind. pag. 75.* Folia ingrediuntur Pulverem Sternutatorium. *V. Codex Medicament. p. 70.* Plus videat lector in *Hist. Plant. Boerb. pag. 396.* Intra corpus assumpta perniciofa & venenosa esse scribit *Galen.**

Arbores & Frutices siliquosæ floribus difformibus seu Papilionaceis.

XII. De Araco Aromatico.

NOTÆ: Volubilis est planta, foliis Plantagineis, singulis ex utraque parte caulis alternatim positis, floribus nigricantibus, siliquis longis, angustis, odoratis.

A. Vanilla, Banilla, *Offic. Vanilla, Ind. Med. cxix. Vanilla flore viridi, & albo fructu nigricante, Plum. Nov. Gen. 25. Tab. 28. Vaynillus, Vayniglia, Mont. Exot. 9. Vanillias Piperis arbori Jamaicensis innascens, Pluk. Almag. 381. Phytog. cccxx. f. 4. Volubilis siliquosa Mexicana, foliis Plantaginis, Raii Hist.*

ii. 1330. Volubilis Americana capreolata, Plantaginis foliis, siliquis longis moschum olentibus, *Hist. Oxon. iii. 613. Lathyrus Mexicanus siliquis longissimis, moschatis, nigris, Ammon. Char. Plant. 436. Aracus Aromaticus, Tlilxochitl, seu Flos niger, Hern. 38. Tlilzochitl, Laet. Ind. Occ. 230. Lobus oblongus aromaticus, Cat. Fam. 70. Hist. i. 180. Lobus aromaticus subfuscus Terebinthi corniculis similis, C. B. Pin. 404. Fons. Dendr. 394. Lobus oblongus aromaticus, odore fere Belzuini, J. B. i. 428. A. The Vanelloes. or Banilla's. Gal. Vanille. G. Vanille. B. Vanille. In Nova Hispania & aliis calidis regionibus provenit. Usu. Fructus compressus, formâ vaginam referens, exterius nigricans, quasi coriaceus, interius pulpâ concolori cum minutissimis acinis, instar ficis refertus, saporis subacris, pinguis, & aromatici, odoris fragrantis, moschum redolentis. Ingreditur Chocolatam. Vires. Urinam ciet, menstrua evocat, partum accelerat, ac secundas mortuumque foetum expellit; ventriculum calfacit, & roborat; flatu discutit; humores crudos concoquit; cerebrum confortat, *Hern.**

XIII. De Arbore Judæ.

Notæ sunt, Folia circinata ferè rotunditatis Assari, sed majora alternatim in ramulis nascentia; floris structuræ peculiaris, folia etenim lateralia Alæ dicta, folium superius seu vexillum superant, præter aliorum hujus generis normam; præterea folium inferius è duobus foliis, seu majoris partibus penitus separatis componitur; siliquæ longæ, compressæ, membranaceæ, Raii Method. A. pag. 162.

A. Arbor Judæ, Siliquastrum, *Mont. Ind. 37. Arbor Judæ, Ger. 1240. Emac. 1428. Park. Theat. 1554. Raii Hist. ii. 1717. Arbor Judaica, Chab. 91. Judaica Arbor, J. B. i. 433. Siliqua sylvestris rotundifolia, C. B. Pin. 402. Siliqua sylvestris vulgaris, Fons. Dendr. 381. Siliqua spuria rotundifolia sylvestris, Volck. Flor. Nor. 355. Siliquastrum, Elem. Bot. 507. Tourn. Inst. 647. Boerb. Ind. A. ii. 23. Cereis prior Theophrasti quibusdam, aliis Colutea Theophrasti, Raii Hist. 1717. A. Judas's-tree. Gal. Gainier. G. Judas-Baum. B. Judas-boom. In hortis colitur. Æstate floret. Usu. Siliqua. Vires. Fructus astringit, *Mont.**

XIV. De Caroba.

Folius pinnatis, latis, deciduis, spinis carentibus, siliquis compressis, carnosus, dulcibus, esculentis, à reliquis differt, R. Meth. p. 40.

A. 1. Siliqua dulcis, Caroba, Carantia, *Offic. sic. Rand. Ind.* 84. Siliqua, *Mont. Ind.* 19. *Schrad.* iv. 158. *Chab.* 89. Siliqua edulis, *C. B. Pin.* 402. *Fons. Dendr.* 381. *Tourn. Inst.* 578. *Elem. Bot.* 449. *Boerb. Ind. A.* ii. 38. Siliqua dulcis, *Commet. Plant. Usu.* 79. *Mill. Cat.* 148. Siliqua dulcis sive vulgarior, *Park. Theat.* 236. Siliqua arbor sive Carantia, *J. B. i.* 413. *Raii Hist.* ii. 1718. Ceratia, Siliqua sive Ceratonia, *Ger.* 1241. *Emac.* 1429. Ceratia sive Siliqua dulcis & edulis, *Pluk. Almag.* 97. Ceratonia, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 135. *A. The Carob-tree. Gal. Carouge. G. B. St. Johannis - Brot.* B. *St. Fans - broot.* In Sicilia, Apulia, & Regno Neapolitano oritur. *Usu.* Fructus, sed raro. *Vires.* Siccatur, & astringit. *Ufus* præcipuus in ardore stomachi, tussi, &c. Alias est difficilis, *Schrod.*

A. 2. Acacalis, *Offic.* Acacalis quorundam sive Kelmefan foliis Ceratiæ, *J. B. i.* 435. Siliquæ sylvestri similis, *C. B. Pin.* 402. *Raii Hist.* ii. 1718. *Fons. Dendr.* 382. A. *The Wild Carob. Gal. Carouge sauvage. G. Wilde Schoten. B. Wild St. Fans - broot.* Circa Constantinopolin reperitur. *Usu.* Semen. *Vires.* Tam vulgare Constantinopoli ad oculorum morbos est remedium, ut tritum fit Proverbium: *Si doleant oculi, babes Chafmesen, R. H.*

XV. De Genistella.

Note, Statura humilior, siliqua compressa, semen reniforme, folia alterna aut radiatim ad intervalla ramulos cingentia, Raii Method. A. p. 102.

A. Genistella, Genista tinctoria, *Offic.* Genista tinctorum, Flos tinctorum, *Mont Ind.* 43. Genistella tinctoria, *Ger.* 1136. *Emac.* 1316. *Raii Hist.* ii. 1725. *Synop.* iii. 474. *Mer. Pin.* 44. Genistella infectiora, *Merc. Bot. i.* 37. *Phyt. Brit.* 45. Genista tinctoria vulgaris, *Park. Theat.* 228. Genista tinctoria Ger-

manica, *C. B. Pin.* 395. *Tourn. Inst.* 613. *Elem. Bot.* 504. *Boerb. Ind. A.* ii. 25. *Dill. Cat. Giff.* 110. *Rupp. Flor. Jen.* 215. *Buxb.* 135. Genista humilis, Flos tinctorius, *Chab.* 84. Genista non spinosa, Tinctorius, Germanica, *Fons. Dendr.* 373. Tinctorius Flos, *J. B. i.* 391. A. Green-weed, Diers-weed. *Gal. Spargelle. G. kleiner Teutscher Genster. B. gemeene Akker-Brem.* In pascuis nimis frequens. Junio & Julio floret. *Usu.* Herba. *Vires.* Astringentem ei facultatem attribuit *Mont.*

XVI. De Spartio.

Aliitudine sua & viminibus junceis à Genistella differt, Raii Meth. A. p. 162.

A. Genista Hispanica, *Offic. Ind. Med. li.* Genista juncea, *J. B. i.* 395. *Tourn. Inst.* 643. *Elem. Bot.* 504. *Boerb. Ind. A.* ii. 23. *Rupp. Flor. Jen.* 115. Genista Hispanica, *Ger.* 1131. *Emac.* 1313. *Raii Hist.* ii. 1726. Genista Hispanica floribus luteis amplis, seminibus Lenti similibus, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 369. Spartium, Genista juncea, Genista Hispanica, *Chab.* 86. Spartium arborecens seminibus Lenti similibus, *C. B. Pin.* 396. Spartium Hispanicum frutex vulgare, *Park. Theat.* 231. A. *Spanish Brome. Gal. Genêt d'Espagne. G. Spanische Psriemen. B. Spaanse Brem.* In hortis frequens. Junio & Julio floret. *Usu.* Vimina, flores, femina. *Vires.* Cum Genista viribus convenit, quâ tamen efficacior est.

XVII. De Genista Spinosa.

Note sunt, Tota ex aculeis densissimis ferè componitur; folia enim post exoritur brevi decidunt, R. Meth. p. 162.

A. 1. Scorpius, *Offic.* Genista spinosa major, *Ger.* 1138. (quod descriptionem) Genista spinosa vulgaris, *Ger. Emac.* 1319. *Raii Hist.* ii. 1729. *Synop.* iii. 475. *Merc. Bot. i.* 37. *Phyt. Brit.* 45. *Mer. Pin.* 44. Genista spinosa major longioribus aculeis, *C. B. Pin.* 394. *Fons. Dendr.* 370. Genista spinosa major vulgaris seu Scorpius Theophrasti, quam Gaza Nepam transtulit, *Park. Theat.* 1093. Genistella spinosæ affinis, Nepa quibusdam, *J. B. i.* 40. Genista spinosæ affinis, Nepa & Scorpius quibusdam, *Chab.* 85. Genista Spartium majus longioribus aculeis, *Elem. Bot.* 505. *Tourn.*

Tourn. Inst. 445. *Boerb. Ind.* A. ii. 24. *Dill. Cat. Giff.* 130. A. *Furz, or Gors. Gal. Grand Genet piquant.* G. *Scorpionis Kraut.* B. *Stekende Brem.* Ericetis & inculcis nascitur. Vere floret. *Ufu.* Tota planta. *Vires.* Cum Genista viribus convenit.

A. 2. *Nepa, Offic.* Genista aculeata minor sive *Nepa Theophrasti, Ger.* 1140. *Emac.* 1321. Genista spinosa minor, *Park. Theat.* 1003. *Raii Synop.* iii. 479. Genista spinosa major brevibus aculeis, *C. B. Pin.* 394. *Jonsf. Dendr.* 370. *Raii Hist.* ii. 1729. Genista-Spartium majus brevioribus aculeis, *Elem. Bot.* 505. *Tourn. Inst.* 445. *Boerb. Ind.* A. ii. 24. *Dill. Cat. Giff.* 130. A. *The lesser Furz. Gal. Petit Genet piquant.* G. *Klein Gespel: Derm. B. Meine stekende Brem.* Cum priore convenit. Autumnus floret. *Ufu.* Tota planta. *Vires.* Cum priore viribus etiam convenit.

XVIII. De Anagyride.

Nota sunt, Odor foetidus, flores è foliorum sinibus bini, terni aut quaterni simul exeuntes, figura (observante D. Tournefortio) peculiari, siquidem folium superius multò brevius est reliquis, *R. Meth. A.* p. 163.

A. *Anagyris, Offic.* *Chab.* 78. *Mont. Ind.* 36. *Anagyris foetida, C. B. Pin.* 391. *Ger.* 1239. *Emac.* 1427. *Park. Theat.* 245. *Jonsf. Dendr.* 364. *Raii Hist.* ii. 1722. *Tourn. Inst.* 647. *Elem. Bot.* 507. *Boerb. Ind.* A. ii. 27. *Anagyris vera foetida, F. B. i.* 364. A. *Stinking-Bean-Trefoil. Gal. Bois puant.* G. *Stinkender Bohnen-Baum.* B. *Stinkende Klaverboom.* In Italia provenit. Maio & Junio floret. *Ufu.* Folia, semen. *Vires.* Tenera folia trita tumores illitu reprimunt; si partus hæreat, & secundæ mensæque morentur; drachmæ pondere bibuntur in passo: sic & suspensio dantur, & contra capitis dolores in vino: Radicis cortex concoquendis, discutientibusque adhibetur. Semen commanducatum vomitiones vehementer ciet, *Dioc.*

XIX. De Laburno.

Cujus nota, Statura & magnitudo insignis; flores plures simul velut in racemo dependentes, *Raii Meth. A.* p. 163.

A. *Laburnum, Offic.* *Chab.* 78. *Laburnum trifolium Anagyridi simile, F. B. i.* 361. *Anagyris, Ger.* 1239. *Emac.* 1427. *Anagyris*

non foetida sive *Laburnum majus, Parkinsf. Theat.* 245. *Anagyris non foetida major vel Alpina, C. B. Pin.* 391. *Anagyris non foetens major vel Alpina, Jonsf. Dendr.* 364. *Cytisus Alpinus latifolius flore racemoso, pendulo, Elem. Bot.* 508. *Tourn. Inst.* 647. *Boerb. Ind.* A. ii. 26. A. *Bean-Trefoil-tree. Gal. Aubours.* G. *Kleiner Bohnen-Baum ohne Gestanf.* B. *Klaver-boom.* In montibus provenit. Junio & Julio floret. *Ufu.* Folia, semen. *Vires.* Purgat per inferiora & superiora vehementius.

XX. De Genista.

Folius in eodem pediculo ternis, viminibus tenuibus, angulosis, confertis, ab aliis siliquosis flore papilionaceo donatis fruticibus distinguitur, *R. Synop.* p. 232.

A. *Genista, Offic.* *Ger.* 1130. *Emac.* 1311. *Chab.* 83. *Mer. Pin.* 44. *Genista vulgaris, Merc. Bot.* i. 37. *Pöyt. Brit.* 45. *Genista vulgaris & scoparia, Park. Theat.* 228. *Genista angulosa & scoparia, C. B. Pin.* 395. *Genista non spinosa angulosa & scoparia, Jonsf. Dendr.* 372. *Genista angulosa trifolia, F. B. i.* 388. *Raii Hist.* ii. 1723. *Synop.* iii. 474. *Cytisus-Genista scoparia, vulgaris; flore luteo, Tourn. Inst.* 649. *Boerb. Ind.* A. ii. 27. *Cytisus scoparius vulgaris, Elem. Bot.* 508. A. *Common Broom. Gal. Commun Genet.* G. *Psriemer oder Genster.* B. *Gemeene Brem.* In pascuis arenosis & glareosis abunde oritur. Maio floret. *Ufu.* Tota planta, flores, semen. *Vires.* Splenetica & nephritica censetur, hinc & hepatica; calfacit, & siccat, aperit, attenuat, abstergit, calculum pellit, aquosos humores educit, tam per vomitum, quam per alvum, & urinas. Hinc usus ejus insignis in obstructione hepatis & lienis, Mesenterii, adeoque in hydrope, catarrhis, arthriticis affectibus, *Schrod.*

XXI. De Cytiso.

Statura est humilior quam præcedens, & magnitudo minor, siliqua compressa, *Raii Meth. A.* p. 163.

A. 1. *Cytisus, Offic.* *Mont. Ind.* 41. *Cytisus incanus siliquis falcatis, C. B. Pin.* 389. *Raii Hist.* i. 973. *Jonsf. Dendr.* 360. *Cytisus*

septimus cornutus, *Ger.* 1124. *Emac.* 1305. Cytisus siliquâ incurvâ, folio candicante, *J. B.* i. 361. Cytisus siliquâ incurvâ, *Chab.* 78. Cytisus Galeni creditus, Maranthæ-Cornutus, *Park. Theat.* 1471. Medica frutescens incana, seu Trifolium frutescens incanum siliquâ falcata planâ, *Hist. Oxon.* ii. 158. Medica arborea siliquâ falcata, planâ, folio candicante, *Pluk. Almag.* 243. Medicago trifolia frutescens incana, *Tourn. Inst.* 412. *Elem. Bot.* 328. *Boerb. Ind. A.* ii. 35. Falcata incana Rivini, Cytisus Maranthæ vulgæ, *Rupp. Flor. Jen.* 213. Falcata incana, *Rivin. Irr. Tetr. Volck. Flor. Nor.* 161. A. Sbrub-Trefoil. *Gal. Citise.* G. Gchönter Weiß-Klee. B. Cytisus. In hortis colitur. Ætate floret. *Usu.* Folia. *Vires.* Refrigerant; tumores discutiunt; decoctum potu urinam ciet, *Diosc.* Ex hujus ligno Turcæ ensium manubria conficiunt, *Volck.*

Quamvis veteres unicam tantum Cytisi speciem descripserunt, idque imperfectè; recentiores tamen plurimas invenerunt plantas, quibus id nomen attribunt. Quocirca stirps, quam hæc propono, æquo jure Cytisi *Dioscoridis* nomen sibi vindicare potest, quàm alia quævis, imò potiori, cum *Volckamerus* lignum ejus hodie in usu esse apud Turcas affirmet (ut supra scripsi) adeoque si illarum regionum nativum non est, tamen ibi probe est cognitum.

A. 2. Pseudo-cytisus. *Offic.* Pseudo-cytisus hirsutus, *Ger.* 1126. *Emac.* 1308. Cytisus hirsutus, *J. B.* i. 372. *Chab.* 79. *Tourn. Inst.* 647. *Elem. Bot.* 508. Cytisus Hispanicus, arboreus, *Park. Theat.* 1475. Cytisus foliis subrufa lanugine hirsutus, *C. B. Pin.* 390. *Raii Hist.* i. 971. *Jonsf. Dendr.* 361. *Hort. Catb. Supp. A.* 25. A. Hairy-Sbrub-Trefoil. *Gal. Faux Citise.* G. Staudichter Weiß-Klee mit rauhen Blättern. B. Ruige Cytisus. In Italia & Sicilia invenitur. *Usu.* Folia.

A. 3. Asphalathus altera, *Offic.* Asphalathus secunda trifolia, quæ Acacia secunda Matthiolo trifolia, *J. B.* i. 375. Asphalathus secunda trifolia, Acacia secunda quorundam, *Chab.* 81. Acacia trifolia, *C. B. Pin.* 392. *Jonsf. Dendr.* 366. Acacia altera trifolia, *Ger.* 1149. *Emac.* 1330. Acacia Dioscoridis, *Ger.* 1149. Acacia secunda seu altera Dioscoridis, *Park. Theat.* 1544. Cytisus spinosus, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 218. *Tourn. Inst.* 648. *Elem. Bot.* 508. *Boerb. Ind. A.* ii. 27. Cytisus spinosus Acacia dictus, *Raii Hist.* ii. 1723. Cytiso-Spartium aculeatum, Acacia trifolia dictum, *Pluk. Almag.* 129. A. Trefoil-Acacia.

Gal. Aspalat. G. Asphalat. B. Cytisus meudoornen. In Sicilia, Italia, &c. reperitur. *Usu.* Succus. *Vires.* Altringit, sed viribus inferior (est quàm vera Acacia) & ocularibus medicamentis inutilis, *Diosc.*

XXII. De Acacia.

Note quibus à Mimosa discernitur: sunt Siliqua bivalvis, crassa, dura, & valida: Semen substantiâ quadam carnosâ vestita, vel interposita, *Breyn.* 2. P.

A. 1. Acacia, *Offic. Alp. Ægypt.* 9. *Vesling. Obs.* 6. Acacia vera, *Schrod.* iv. 6. *Raii Hist.* i. 976. *J. B.* i. 9. *Tourn. Inst.* 605. *Boerb. Ind. A.* ii. 56. Acacia vera *Chab.* 92. Acacia vera sive Spina Ægyptiaca, *Park. Theat.* 1547. Acacia Dioscoridis, *Ger. Emac.* 1590. Acacia vera Ægyptiaca, siliquis sinuosis, sive Lupini, *Breyn. Prod.* ii. 2. Acacia Ægyptiaca, *Col. in Rech.* 866. Acacia Ægyptiaca foliis Scorpioidis leguminosæ, siliquis albis, compressis, isthmo interceptis, floribus luteis, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 5. Acacia vera, *Ger.* 1149. Acacia foliis Scorpioides leguminosæ, *C. B. Pin.* 392. Acacia Ægyptia, siliquis Lupini, floribus luteis, *Herm. Parad. Bat. Prod.* 303. Acacia vera, seu Spina Ægyptiaca, foliis Scorpioides leguminosæ floribus luteis, siliquis compressis Lupini, *Dougl. Ind.* 2. Acacia vera seu Ægyptiaca, *Ind. Med.* ii. Acacia vera, sive Spina Ægyptiaca, subrotundis foliis, flore luteo, siliquâ brevi, paucioribus, isthmis glabris & cortice nigricantibus donata, *Pluk. Almag.* 3. Mizquitl seu Acacia, *Hern.* 59. A. The Egyptian-Thorn. *Gal. Acacia veritable d'Egypte.* G. Egyptischer Schoten-Dorn. B. Opregte Acacia van Egypten. In Ægypto, Arabia, &c. succrescit. *Usu.* Succus inspissatus è fructu immaturo expressus, colore intus rufescens seu subfulvus, extus verò nigricans, saporis acerbi, & austeri, cum astringentia. Et hæc est vera veterum Acacia, inquit *Schroderus*, quæ Theriacam ingreditur, recipiendaque est, ubi Acaciæ simpliciter mentio fit. Et Gummi Arabicum, *Offic. Mont. Exot.* 10. *Ind. Med.* lvi. dictum, substantia est gummosa, ex albo flavescens, pallida & pellucida, saporis aquei, viscosi, incisione sponte exsudans. Eligendum vitri modo pellucidum, sincerum, in vermiculorum speciem contractum, candidum vel ad flavedinem inclinans. *Vires.* Succus refrigerat, siccatur, crassarum partium est, incrassat, altringit. Gummi calcificat & humectat.

mestat, inspissat, poros cutis obstruit, acrimoniam medicamentorum obtundit, asperitati asperæ arteriæ actussi confert, ocularibus medicamentis & arteriacis commodissimè adhibetur, *Schrod.*

A. 2. Acacia Indica Farnesiana, *Ald.* 2. *Raii Hist.* i. 977. *Tourn. Inst.* 605. *Elem. Bot.* 477. *Ind. Med.* lvii. *Fons. Dendr.* 366. *Rupp. Flor. Jen.* 18. Acacia Indica siliqua tumida, tuberosa, *Breyn. Prod.* ii. 2. Acacia Americana siliquis teretibus ventricosis, floribus luteis, *Herm. Par. Bat. Prod.* 303. *Cat. Fam.* 152. *Hist.* ii. 56. Acacia Americana Farnesiana, *Park. Theat.* 1547. Acacia Indica foliis scorpioides leguminosæ siliquis fuscis; teretibus, resinosis, *Herm. Hort. Lugd. Bat.* 5. *Boerb. Ind.* A. ii. 56. *Volck. Flor. Nor.* 4. A. *Indian. Thorn.* Gal. *Acacia des Indes.* G. *Indianische Schoten-Dorn.* B. *Indiaanse Acacia, van Aldinus.* In hortis curiosorum. *Usu.* Gummi Arabicum, *Ind. Med.* lvi. quod etiam fluit ex hac arbore.

A. 3. Acacia siliquis compressis, *Ind. Med.* lvii. Gummi Senica, *Offic.* Gummi Senica seu Orientalis, *Mont. Exot.* 10. Gummi Senegalense, *Ind. Med.* lvii. dictum, Gummi Arabico simile est, sed glebis majoribus, exterius scabrum, intus clarum & transparens, colore alias albicante, alias rubente, sapore aqueo seu fatuo, & glutinoso, odoris nullius. Ex Guinea Africana ad nos adfertur, nomenque (ut nonnulli affirmant) à Senega fluvio mutatur. Verum enimverò è quam arbore seu emanet seu eliciatur, me latet, ni fortè Acaciæ quædam species sit: ut ob similitudinem suam cum Gummi Arabico, cui respondet, conicere licet. *Vires.* Ut figura & specie externa, sic etiam viribus cum Gummi Arabico convenit.

Pharmacopolæ nostrates Londinenses candidissimas & maximè pellucas hujus partes fractas pro Gummi Arabico divident.

A. 4. Lycium Indicum, *Offic.* Lycium Indicum putatum Garciae, *Park. Theat.* 1011. Lycium Garciae sive Cate, *J. B.* i. 61. *Raii Hist.* ii. 1628. Lycium Indicum & Cate, *Chab.* 51. Lycium Ericæ foliis, Cate Garciae, *Fons. Dendr.* 268. Lycium foliis Ericæ, *C. B. Pin.* 479. Arbor spinosa, unde Cate sive Lycium exprimitur, *Bont.* 92. A. *Indian Thorn.* Gal. *Cate.* G. *Indianische Burdorn.* B. *Indiaanse Bokdoorn.* In India Orientali oritur. *Usu.* Succus inspissatus Cate dictus. *Vires.* Dentes & gingivas corroborat & firmat.

Num. Cate Bontii & Terra Japonica sive Ca-

tèchu una & eadem res sint, dubium est non facile solubile inter eruditos hujus seculi. Ex proximitate nominum Cate & Catèchu facile inducor ut credam eandem esse. Verum è contrario *Helbigius*, ut superius lectorem monui, disertè affirmat Catechu ab arbore illa desumi, cujus fructum Indigenæ cum calce & Betle foliis manducant, quam *Bontius* fidenter affirmat Arecæ seu Fausel fructum esse, tanto viro non possum non fidei adhibere; præsertim cum considero illum eo loci diu vixisse. Cumque tanta observetur varietas in colore & pondere Terræ Japonicæ; quamvis sub eodem nomine omnes huc adferantur, non video cur diversarum plantarum genera esse non possint.

A. 5. Acaciæ species ex quâ Kaath vel Lycium Indicum conficiunt, *Ephem. Germ.* An. 13. p. 8, 9, 10. *Tab.* 1.

XXIII. De Pseudoacacia.

A. Pseudoacacia, *Offic.* Pseudoacacia vulgaris, *Ind. Med.* ii. *Tourn. Inst.* 649. *Elem. Bot.* 509. *Boerb. Ind.* A. ii. 39. Pseudoacacia Americana Robini, *Park. Theat.* 1550. Acacia Americana Robini, *Cornut.* 272. Acacia Americana foliis Coluteæ, monococcos, siliquis echinatis, *Herm. Cat. Hort. Lugd. Bat.* 5. *Raii Hist.* ii. 1719. A. *Bastard Acacia.* Gal. *Faux Acacia.* G. *Falsche Schoten-Dorn.* B. *Valse Acacia.* Americanæ incolæ est, apud nos in hortis curiosorum invenitur. De usu & viribus nil invenio. Fit aqua stillacitia ex floribus, apud Parisienses.

XXIV. De Colutea.

Siliquis vesica in modum turgidis & velut inflatis ab aliis distinguitur, *R. Meth.* A. p. 163.

A. Colutea, *Offic.* *Ger.* 1116. *Emac.* 1299. *Ind. Med.* xxxix. Colutea vesicaria, *C. B. Pin.* 396. *J. B.* i. 380. *Chab.* 81. *Raii Hist.* ii. 1720. *Fons. Dendr.* 377. *Tourn. Inst.* 649. *Elem. Bot.* 509. *Boerb. Ind.* A. ii. 39. Colutea vesicaria vulgaris, *Park. Theat.* 226. Senna Mauritanorum, *Chomel.* i. 42. Pseudo-senna sive Senna Europæa, *Boerb. Hist. Plant.* 468. Senna Pauperum, *Ejusd.* A. *Bastard Sena.* Gal. *Baguenaudier, Lilach.* G. *Falsche Senes Blätter.*

B. *Lombartze Lintzen*, *Wilde Zeneblade*. In hortis colitur. Junio & Julio floret. *Ufu*. Folia, Semina. *Vires*. Purgant non solum per inferiora, vomitiones movent, hinc non nisi robustioribus exhibenda, *Buxb.* Equè purgant ac Senna, russici ut plurimum usurpare solent, *Boerb.*

XXV. De Emero.

Siliquis gracilibus à *Coluteo* genere differt; à *Galega*, quod hac frutex sit, illa herba, *R. Meth. A.* p. 163.

A. Emerus, *Offic.* Emerus minor, *Tourn. Inst.* 650. *Elem. Bot.* 510. *Poerb. Ind. A.* ii. 49. *Colutea humilis*, *Park. Theat.* 227. *Colutea scorpioides humilis*, *Ger.* 1117. *Emac.* 1300. *Raii Hist.* i. 924. *J. B.* i. 382. *Chab.* 81. *Colutea scorpioides humilior & minor*, *Hist. Oxon.* ii. 122. *Colutea siliquosa minor*, *C. B. Pin.* 397. *Colutea siliquosa seu scorpioides minor*, *Fons. Dendr.* 378. *Coronilla montana*, *Rovin. Irr. Tetr. Rupp. Flor. Jen.* 216. *Buxb.* 85. A. *Scorpion Sena*. *Gal. Sené de Scorpion.* G. *Scorpions Senes-blätter.* B. *Kleine Colutea met Haawwtjes.* In montosis. Junio floret. *Ufu*. Folia. *Vires* medicatas non novit recommendatas *Boerhaaviius*. Vulgus autem foliis Sennæ substituit, ut scribit *Ruppius*. *Vetulae medicastræ* vocant A. *Senes Blätter.* *Gall. Feuille de Sené.* G. *Senesblätter.* B. *Zenebladen*, & utuntur hac loco foliorum Sennæ *Buxb.*

XXVI. De Brasilia.

NOtae sunt, *Siliqua bivalvis, crassa, in extremo lata, semina longiora quam lata, folia pinnata.*

A. 1. *Brasilia*, *Offic.* *Arbor Brasilia*, *Raii Hist.* ii. 1736. *Park. Theat.* 1644. *Brasiliun lignum*, *J. B.* i. 490. *Brasiliun lignum*, *Chab.* 37. *Lignum Brasilianum*, *Geoff. Tract.* 310. *Mont. Exot.* 8. *Pseudosantalum rubrum* five *Arbor Brasilia*, *C. B. Pin.* 393. *Ibirapitanga* five *Lignum rubrum*, *Pison.* (Ed. 1658.) 164. *Ibirapitanga Brasiliensibus*, *Marcg.* 101. *Crista pavonis Coronillæ folio tertia*, five tinctoria maxima Brasiliiana, flore variegato, parvo, odoratissimo, siliquâ aculeatâ, lignum Brasiliun dictum ferens, *Breyn. Prod.* ii. 37. *Erythoxylum Brasilianum spinosum foliis Acaciæ*, *Herm. Par. Bat. Prod.* 333.

A. *Erasil Wood.* *Gal. Bois de Bresil, ou Bois de Fernambouc.* G. *Braslien-Holz.* B. *Braslien-bout.* In Brasilia crescit. Decembri floret. *Ufu*. Lignum seu potius matrix ad tingendum utilis. *Vires*. Frigidum est & siccum; mitigat febres; restringit ac corroborat instar Santali, &c. *R. H.* p. 1737.

A. 2. *Lignum Campefcantum*, *Offic.* *Lignum Campefcantum*, *Lignum Indicum*, *Mont. Exot.* 8. *Lignum Campefcianum*, *Laet. Ind. Occid.* 274. *Lignum Campefcianum*, species quædam Brasil, *Cat. Fam.* 213. *Sloan. Hist.* ii. 183. *Raii Dendr.* 172. *Lignum Brasilio simile cæruleo tingens*, *J. B.* i. 492. *Fons. Dendr.* 458. *Ligno Brasiliano simile*, *C. B. Pin.* 393. *Crista pavonis Coronillæ folio secunda*, five tinctoria Indica flore luteo racemoso minore, siliqua latissima glabra, lignum rubrum Sappan dictum ferens, *Breyn. Prod.* ii. 37. *Commel. Flor. Mal.* 92. *Erythroxylum* five lignum rubrum Indicum spinosissimum *Coluteæ* foliis, floribus luteis, siliquis maximis, *Parad. Bat. Prod.* 333. *Tiam pangam*, *Hort. Mal.* vi. 3. *Tab. 2. Commel. Flor. Mal.* 266. *Pataghi*, *Patanghi*, *Acacia Zeylanica* major tinctoria *Pansapan*, *Herm. Mus. Zeyl.* 42. *Lignum Sapan vulgo*. An *Jacaranda*, *Pison.* 11? A. *Log-Wood.* *Gal. Bois de Campêche.* G. *Holz von Campeche.* B. *Campeche-bout.* In India Orientali atque etiam Occidentali oritur. *Ufu*. Lignum ad tingendum utile, in medicina raro.

A. 3. *Lignum rubrum*, *Offic.* *Brasilio simile Lignum Vernimbock* Germanis dictum, *J. B.* i. 492. *Raii Hist.* ii. 1737. A. *Red-Wood.* *Gal. Bois rouge.* G. *Whernambuck-Holz.* B. *Rood-bout.* In Brasilia succrescit. *Ufu*. Lignum ad tingendum utile.

A. 4. *Santalum rubrum*, *Offic.* *Ger.* 1389. *Emac.* 1586. *Park. Theat.* 1605. *C. B. Pin.* 393. *J. B.* i. 489. *Chab.* 37. *Raii Hist.* ii. 1805. *Fons. Dendr.* 456. *Ind. Med. civ. Mont. Exot.* 8. A. *Red. Sanders.* *Gal. Santale rouge.* G. *Rehter Santal.* B. *Rode Santal.* In India Orientali intra Gangem fluvium crescit. *Ufu*. Lignum seu potius cor vel Matrix ab integumentis exterioribus, cortice & ligno separata, solida, densa, ponderosa, coloris rubicundi. *Vires*. Hoc genus Santali refrigerat & astringit; unde quicquid virium Arabes aliique adversus ardores aliosque morbos calidos Santalis attribuant, huic potissimum conveniunt, *Raii Hist.*

XXVII. De Sarcocollifera.

Sunt qui arborem siliquosam, flore papilionaceo faciunt, qua de causa eam hoc in loco disposui. Aliqui Tithymalum Persicum spinosum esse affirmant.

A. Sarcocolla, Offic. C. B. Pin. 498. Park. Theat. 1544. Raii Hist. ii. 1847. Ind. Med. cv. Mont. Exot. II. Geoff. Tract. 364. Sarcocolla Officinarum, F. B. i. 308. A. Sarcocol. Gal. Arbre épineux, d'où sort la gomme de Sarcocolle, ou Colle-chair. G. Fleischleim. B. Vlees-lym. Lachryma gummea est in granulis, Mannæ seu pollini Thuris similis, spongiosa, colore subrufa, saporis amaricantis & lenti, obscura quadam dulcedine. Ex Persia ad nos transfertur. Eligenda recens, coloris ad pallorem vergentis (vetusta enim rubescit) saporis amari, substantiæ porosæ, glutinosæ, &c. Vires. Calfacit & siccat, atringit, consolidat, glutinat, coquit, maturat. Usus præcipui in vulneribus extergendis, consolidandis, cicatrice obducendis, unde & nomen adeptæ est, &c. Mirificè prodest in Oculorum fluxionibus, albugine, nubeculis, (maceratur in lacte Asinino, vel humano, dies quinque postea, cum aqua Rosarum mixta, ciliis imponitur, addito, si libet, tantillo Sacchari). In hæmorrhagiis narium anacollematis admisceatur, Scbrod.

SECTIO UNDECIMA.

De Partibus Stirpium minus cognitarum.

Atque hic Phytologie meæ Colophonem addidissim, ni superfuissent adhuc paucula quedam simplicia Officinalia, qua Plantarum partes sunt, quorum tamen originis, aut plantarum productricium, nulla neque apud Veteres, neque apud Recentiores certa extant vestigia; quocirca, quod ea referrem incertus, locis suis in præcedenti opere disponere non potui, verum satius duxi seorsim exhibere, & sectionem propriam his assignare; &

licet non adeo numerose sint, secundum methodum tamen in Catalogis simplicium Pharmaceuticis omnibus præfixis observatum, in quatuor partes seu genera, videlicet Radices, Cortices, Ligna, & Gummi, distribuere.

De Radicibus minus cognitis.

I. De Rhodio.

A. I. Lignum Aspalathi, & Rhodium, Offic. Rhodium lignum, Scbrod. iv. 137. Geoff. Tract. 313. Radix Rhodina, Lignum Rhodinum, Mont. Exot. 7. Aspalathus, Ind. Med. xv. A. Rose-Wood, or Rhodium. Gal. Bois de Rhode, Bois de Rose, Bois de Cypre. G. Rhodiser-Holz. B. Rhodise-bout. Vires. Dioscoridi & Galeno calfacit, siccat, & atringit, unde commendatum ad ulcera oris, ad nomas genitalium & sordida ulcera, ad alvi fluxus. Verum enimverò an hæc nostrati conveniant, cuius licet experiri. Vix enim modernis præcticis in usu est, nisi quod interdum ad Renum Calculos decoctis incoquitur, Scbrod. Officinis nostris cephalica esse existimatur, & inter odoramenta enumeratur. Duplex in Officinis nostris invenitur ex insulis Canariensibus & aliunde ad nos allata.

A. 2. Aspalathus colore Buxi, C. B. Pin. 392. Raii Hist. ii. 1809. Radix est lignosa, dura & contorta, torulis pinguibus & resinosis subinde interstincta, à cortice deraso, colore Buxi, odoris rosei fragrantis, ac resinosi, saporis subamari & pinguis.

A. 3. Aspalathus albicans torulo citrio, C. B. Pin. 392. Ger. Emac. 1624. Lignum Rosæ odore, aliis Lignum Thuris, aliis Aspalathus, F. B. i. 472. Raii Hist. ii. 1809. Chab. 35. Radix est lignosa, dura, ac solida, bicolor, in medio fulva, in ambitu alba, cortice satis crasso, scabro, coloris ex fusco cinerei testæ, odore & sapore præcedentis. De ligno Rhodio quid sit, magna inter Auctores dissensio & lis est. Ruellius, Casparus Baubinus, atque etiam Officinæ nostræ Rhodium & Aspalathum idem esse statuunt; quæ sententia à Cordo oppugnatur, affirmante Aspalathum Agallochi speciem esse, & pro Agallocho in Officinis venire. Verum Aspalathus Veterum quid sit, in Officinis nostris hodie ignorari à Matibulo

aliisque affirmatur. *Anguillara & Matthiobus* Rhodium Oleastri speciem esse volunt, in insula Rhodo nascentis (unde & nomen hausisse sunt qui imaginantur) quibus ab *Honorio Belli* contradicitur, qui Rhodium Cytisi veri *Maranthæ*, i. e. Cytisi incani siliqua falcata *C. B.* Lignum esse affirmat, cui etiam *Parkinsonus* suffragatur. Quod tamen vero vix simile videtur (inquit doctissimus *Paulus Ammannus*) quoniam Cytisus non fundit Resinam, ut Rhodium, nec alium præter herbaceum obtinet odorem. Quid sit Aspalathum Pharmacopolis dictum in capite de Agallocho ostendimus.

In Catalogis simplicium Pharmacopœiæ Londinensi, aliisque præfixis, lignis perperam intermiscetur, cum quotquot ego unquam viderim hujus nominis frusta seu bacilli stirpium quarundam radices, earumve partes lignosæ fuerint, vel fortè sarmenta vitiginea Viornæ cujusdam, vel Clematidis Canariensis. Vide Ligni Rhodii speciem apud *Cl. Plukenet*, in *P. T.* 201. F. 3.

A. 4. Radix simarouba, *Offic.* Sima Ruba, *Geoff. Tract.* 297.

est & cinerea, plerumque exutus. Præfertur crassus, pinguis, odoratus, recens, lævis, minime scaber. *Vires.* Contractionibus vulvæ ex suffitu prodest, odoris jucundi gratia & suffimentis immiscetur. *Schrod.*

Cortex isthic Thuris Officinis dictus, cujusnam arboris spodium fit, non convenit inter Rei naturalis auctores, aliis hoc, aliis aliud affirmantibus. Nonnulli *Νάουαφθον*, sive *Νάουαφθον*, *Dioscoridis*, lib. 1. cap. 22. quod ex India defertur corticosum Mori libro simile, quod jucundi odoris gratia suffitur, eum esse volunt. *Casalpini* pro extrema cortice Nucis Myristicæ arboris habet; *Anatus* pro specie illa Calambac, à Lusitanis Lignum Aquilæ dicta: *Parkinsonus* ipsius Thuriferæ arboris corticem esse existimat; verum cujusnam, an nullius harum sit, non ausim determinare. At neque *Calpurnio Baubino* aut *Bellonio* assentire possum, Corticem hunc Styracem rubram Officinarum esse, de qua in capite de Styrace egi, quod Lectorem remitto, ne eadem repetere cogar.

II. De Corticibus minus cognitis.

I. De Cortice Thuris.

A. Cortex Thuris, *Offic.* Cortex Thuris nonnullis dictus, vel Thymiama, *Ravi Hist.* ii. 1841. Elaterii *Pharmacopol.* vel Elaterii Cortex, Thymiama, *Schrod.* iv. 166. Cascarilla, *Ind. Med.* xxix. Schakarilla, Chakarilla, *Mont. Exot.* 8. Kina-kina Aromatica Palo de Calenturas. Cascarilla, Cortex Elaterii sive Scacarilla Officinarum. Cortex Peruvianus griseus sive spurius, *Geoff. Tract.* 307. Storax rubra Officinarum *C. B. Pin.* 452. *Jonsf. Dendr.* 127. Thus Judæorum, *Park. Theat.* 1602. A. *Indian Bark.* Gal. *Ecorce des Indes.* G. *Weyrauch-Schoten.* B. *Indiense Bast.* Ex India Orientali ad nos transportatur, nobis autem importatur ex Insula *Babamensis* Americana *Elatheria* dicta. Cortex est cannulatus, in tubulos seu calamos convolutus, fragmentis parvis, Cinnamomi crassitie, colore ferrugineo, sapore acri aromatico & amaro, odore, præsertim cum adoleatur, suavi & jucundo, exteriori cuticula qua aspera

II. De Cortice Massoy.

A. Cortex Massoy, *Mont. Exot.* 8. *Ephem. Germ. Dec.* 11. *Ann.* i. 55. Calida & aromatica est. In Nova Guinea reperitur, ut affirmat *Rumphius*, in Officinis nostris autem est incognita. *Vires.* Alexipharmaca, aperiens, carminativa, cephalica, cordialis & stomachica est, *Mont.*

Incolæ eo trito & cum aqua in pulvem redacto corpus inungunt tempore frigido aut pluvioso, eximie enim calefacit, punctiones & tormina ventris sedat, gratæque est fragrantia, ut scribit *Ruppius* loco citato.

III. De Cortice Culilavvan.

A. Culilavvan, *Mont. Exot.* 8. Culilavvan, *Ephem. Germ. Dec.* 11. *Anno* i. p. 55. Similiter calidum & aromaticum, ut præcedens. In Nova Guinea etiam reperitur, at in nostris Officinis nunquam, quod scio, invenitur. *Vires.* Eiusdem viribus esse cum prior affirmat *Mont.*

III. De Lignis minus cognitis.

I. De Agallocho seu Ligno Aloes.

A. 1. **A** Gallochum, Xyloaloes, & Lignum Aloes, *Offic. Geoff. Tract.* 309. Agallochum five Lignum Aloes, *Park. Theat.* 1564. Agallochum Officinarum, *C. B. Pin.* 393. *Rati Hist.* ii. 1808. Agallochum verum, *Ephem. Germ.* Dec. 11. Ann. iii. p. 74. Agallochum Lignum Aloes, Xyloaloes, *Chab.* 35. Agallochum. Officinarum, aliis Lignum Aloes, *Fons. Dendr.* 460. *Sinkoo*, vulgo Japonum *Kavoriki*, i. e. Lignum seu Arbor fragrans; Siamensibus *Kifina*; Latinis arbor Aquilæ & Aloes dicta; cujus fragrans lignum appellatur Agallochum, *Kemph. Amoen. Exot.* 903. Lignum Aloes vulgare, *Ger. Emac.* 1622. Lignum Aloes vel Xyloaloes, *Ind. Med.* lxxvii. Lignum Aloes, Agallochum, Xyloaloes, *Mont. Exot.* 7. Lignum Aloes Officinarum & Agallochum plerisque putatum, *J. B.* i. 477. *A. Wood of Aloes.* Gal. *Bois d'Aloes.* G. *Paradies-oder Aloes.* Hols. B. *Aloë-bout*, of *Paradis-bout*. Fragmenta lignosa sunt interioris medullæ arboris Chinenfis Calambac dictæ, magnitudine varia, solida, densa, resinosa, & ponderosa, colore spadicea, striis nigricantibus & resinosis conspicua, saporis subacris, amari, aromatici & pinguis, odoris, dum accenditur, fragrantis. Ex China ad nos in frustra parva aut fragmenta divisum transmittitur; quæ optima censetur nigro-purpurea, amara, ponderosa, &c. *Vires.* Calfacit, siccit, confortativum est omnium viscerum, ac præcipue Cerebri, Cordis, ac Uteri; Spiritus vitales ac animales recreat: hinc medetur Lipothymia, amaritudine sua Lumbricos necat. Externe crebro ului est in cucuphis & Epithematibus cordialibus, *Schrod.*

A. 2. Aspalathum, *Offic. Geoff. Tract.* 310. *Mont. Exot.* 7. Lignum Aspalathum, *Pharmacop.* Aspalathus, *Ind. Med.* xv. Agallochum præstantissimum, *Fons. Dendr.* 460. *C. B.* i. in. 393. A. *Calambac Wood.* Gal. *Aspalat.* G. *Dhodieser-Dern.* B. *Rbodise Doorn.* Frustra sunt lignosa & bituminosa, Ligno Aloes laxiora & crassiora, colore pallidiora, saporis

amaricantis, pinguis & resinosi, odoris debilioris: Ex India Orientali ad nos transportatur. *Vires.* Similes habet virtutes cum præcedente (pro quo frequenter venditur) sed debiliores.

A. 3. Lignum Aquilæ, *Ind. Med.* lxxvii. A. *Eagle Wood.* Gal. *Bois d'aigle.* G. *Adler-Holz.* B. *Arent-bout.* *Ufu.* Loco Aspalathi usurpatur in Officinis Parisiensibus, apud nos autem raro aut nunquam invenitur.

Agallochum Antiquorum plerique Botanici idem esse putant cum Ligno Aloes Officinarum: alique Aspalathum veterum idem esse affirmant. Alii, præsertim Arabes, in multa distinguunt; *Garcias* autem unicum genus Indicum novit: Officinæ, ex observatione *Chusii*, duo genera Ligni Aloes demonstrant. *Casparus Baubinus* triplex genus distinguit. Primum vocat Agallochum præstantissimum, quod solum inter Reges Indiæ distribuitur. Secundum Agallochum Officinarum est, de quo agimus. Tertium est Agallochum sylvestre. In Officinis autem nostris duo tantum venduntur, ut superius ostendimus; & certum est nos habere verum Agallochum seu Lignum Aloes à China allatum nomine *Calambac*: Est autem arbor procera, à nullo auctore, quod sciam, descripta; nam de qua *Garcias ab Horto* scribit, non eadem est, ut Botanici periti, qui in India Orientali peregrinati affirmant; sed Aspalathi nobis secundo in loco descripta.

Cur Agallochum Lignum Aloes vocatur, inquit *Paulus Ammannus*, multi sunt adhuc incerti. *Hoffmannus*, lib. 2. cap. 25. addit: Forfan *Αλοë* Indico Idiomate denotat odoramentum. *Bontius ad cap.* 16. *Garc. ab Horto*, p. 43. derivat denominationem à sapore, his verbis: Lignum hoc Aloes gustu planè aromaticum & subamarum est, unde forsan Aloes nomen mutuatum fuit. Nemo enim velim credat, Aloem, succum Officinarum concretum esse hujus arboris, ut cum facit *Wormius*, p. 272. Est enim arbor hæc peculiaris, & procera, ut superius diximus; Aloe autem succus est plantæ ejusdem nominis, ut in capite suo ostendimus. Qui plura de Ligno Aloes velit, consulat *Historiam Plantarum excellentissimi illius viri D. Joannis Rati*, vicini & amici nostri.

Reverendus Pater *Camelli*, in Syllabo suo varia hujus ligni genera adnotavit, quæ ex Appendice eruditissimi viri D. *Joannis Rati* *Dendrologiæ Syllab.* 87. huc transcribam:

Lignum Aloës *Manilæ* Sinæ de *Chauchina* defertur triplex.

1. *Sokhio*, quod caudicis pars extrema esse videtur, leve, coloris cinerei, ex nigro virgatum

amarum tantillum, odoratum modicè, non gummosum. 2. Thimhio, est Officinarum, subnigrum, solidum, & ponderosum, striis & venis intersectum, gummosum, amarum, valde odoriferum, aquis inuans. Hisp. Calamba. 3. Gilamhio, ex cinereo est pallescens, molle, sed odoratum validè.

Aliud Kalapà dilatum adseruo, Thim-hio magis fuscum, & magis ponderosum, & aquæ fundum petens. Aliud præterea lignum Sinæ afferunt nigerrimum, odoris modici, quod Val-hio vocant. Aliud verò rufescens, odoris præstantissimi, Chintua vocant.

His addi potest quod nuper à doctissimo viro D. Jacobo Cuningbam ad ingeniosissimum D. Jacobum Petiver transmissum, & ab illo mihi communicatum est in his verbis:

De Ligno Calambac & Aloes.

Calambac verum cognoscitur ex ejus odore suavi, gustu amaricante & aromatico, & ex ejus mollitie instar Cerae vel Mastiches, cum dentibus masticatur, & digitorum unguibus cedit. Bonitatis varii sunt gradus, unde ejus valor (in Regno Cochinchinensi sive Annamico, ubi præcipue, si non solummodo, provenit) à 10 ad 50 Tael & amplius ascendit pro una libra Anglica. Respectu coloris tria sunt genera, scilicet Coloris varii seu nigro-purpurei instar capitis Anatis, sicut comparationem instituunt Annamici. 2º Coloris maculati instar Tigris. 3º Coloris flavi, velut luteum ovi. Quod sua sponte in terram decedit, id plerumque coloris est varii, & melioris notæ. Calambac lingua Annamica vocatur Kenam, Mercatores Sinæ Tokienses Kelam pronunciant, vocabulum verò mon vel moc significat Lignum, unde fortè derivatur vox Calambac. Lignum Aloes in ejus decocto vel succo coctum pro Calambac verò à quibusdam venditur, sed diutius siccatum fragrantiam, mollitiem, &c. amittit.

Lignum Aloes seu Agallochum, quo propius ad Calambac accedit, eo melius, plerumque verò durius est, & cum masticatur, quasi pulvis in ore magis sicum est, nec adeò pingue, & omnibus aliis qualitatibus debilibus dignoscitur. Ejus libra una valet ad 5 mas ad 6 Tael. Lignum Aloes Lusitanicè Pao Agula; Annamicè Keang, i. e. odorum nominant. Sinæ lingua Mandarinica hoc Tehin-hiang, i. e. odorum pavium seu fundum petens, alterum Sukhiang, i. e. odorum pingue vocant: Alii dicunt ex variis Arboribus fieri Lignum Aloes: Ab omnibus autem conceditur

Calambac fieri ex arbore cujus fructus (quem nunc mitto) fere pyriformis, lanuginosus, magnitudine Myrobalani citrinæ, cortice crasso & lignoso vel fungoso, bifariam debiscens, totidem semina (septem medio intercepta) turbinata cum appendicibus membranaceis continet calyci insidens quinquifido. Fructus pulverisatus ad ventris tormina insigne remedium.

II. De Ligno Carabaccio.

A. Lignum Carabaccium, Bagliv. de Fibra Motric. Ed. Lond. p. 202. Caryophyllis similem saporem habet, sed valde temperatum, ac plane gratissimum; colorem vero illi Caphe vel Cinnamomi valde affinem. Ex India delatum est, sed in Officinis nostris adhuc ignotum remansit. Vires. Ad corrigendam Lymphæ acrimoniam, ejusdemque Scorbuticam dissolutionem, magno utor cum profectu porione calida ex decoctione hujus ligni, Bagliv.

IV. De Plantarum quarundam succis in Medicina usitatis minus cognitis.

I. De Olibano seu Thure masculino.

A. Olibanum & Thus maris, Offic. Olibanum sive Thus, Park. Theat. 1602. Raii Hist. ii. 1840. Olibanum Officinarum, Geoff. Traët. 362. Olibanum sive Thus masculinum, Ind. Med. lxxv. Thus, F. B. i. 302. Schrod. iv. 223. Thus, Olibanum, Chab. 73. Thus, Thus masculinum Olibanum, Mont. Exot. 11. Arbor thurifera, Ger. 1247. Emac. 1435. C. B. Pin. 399. Thus sive Olibanum Officinarum, Ejusd. 501. A. Frankincense, or Olibanum. Gal. Oliban, Encens mâle. G. Weyrauch. B. Wierook. Substantia est resinosa, ex flavo pallescens, duriuscula & pellucida, in guttas parvas Mastichi similes concreta & indurata, saporis amaricantis, & resinosi, odoris fragrantis. Stillat sponte sua ex arbore. Ex Turcia & India Orientali ad nos transportatur. Præfertur quod in guttulis est. Vires. Calific-

cit & siccatur, subastringit. Usus præcipui internus ad varios capitis & pectoris affectus, ut & ad alvi uterique profluvia, ad tussim, vomitum, sanguinis excretionem, diarrhœam, dysenteriam mitigandam. Extrinsicus inservit suffitibus pro capite roborando, catarrhos discutit, cava ulcera carne replet, & ad cicatricem perducit, cruenta vulnera cephalica imprimis glutinat, perniones sanat, ulcera caecœthea, tum fœdis, tum reliquarum partium demulcet, oculorum rubedini ac lippitudini medetur, verrucas incipientes, & impetigines abigit, *Schrod.*

Manna Thuris, *Offic.* sunt micæ, fragmenta, (pollen ac farina) Thuris, quæ ex collisione, dum in faccis vehitur, colliguntur. Alii autem per Mannam Thuris grana ejusdem intelligunt.

De Arbore Thurifera nihil certi traditur. *Theophrastus* Arborem non magnam esse tradit, quinque fere cubitis attoni, ramosam esse, folia habere Pyro similia, corticem lævem ut Laurus: alii tamen (inquit) similem Lentisco esse ajunt, & ejusdem fructus subrutilo folio: alii & cortice & folio etiam Lauri. *Diodorus Siculus* Acaciæ Ægyptiæ formam Arbori thuriferæ attribuit, Salicis folia, *Garcias* quoque Thuris arborem humilem esse, & folia habere Lentisco similia scribit. At *Thevetus* Arborem thuriferam Pinus resiniferas referri tradit. De vera ergo forma hujus arboris (inquit doctissimus *D. Joannes Raius*) etiamnum incerti manemus. Pro Thure vulgari *Officinarum*, vid. *Cap. de Pinu sylv.*

II. De Bdellio.

A. **B**dellium, *Offic. Park. Theat. 1571. C. B. Pin. 503. F. B. i. 317. Cbab. 73. Mont. Exot. 11. Bdellium omnium Auctorum, Raii Hist. ii. 1844. Bdellium gummi, Ind. Med. xviii. A. Gum Bdellium. Gal. Bdellium. G. Bdellium. B. Bdellium. Duplex in Officinis nostris reperitur. 1. Est substantia gummosa & resinosa, pinguis, ceræ instar, tenax, glutinosa, coloris ex ferrugineo nigricantis ad myrrham accedentis, cujus saporem & odorem æmulatur. Ex Arabia, Media, & India, ad nos transportatur. 2. Est substantia resinosa, duriuscula, nigricans, friabilis, in guttas concreta & indurata, sapore & odore præcedentis. Ex Guinea ad nos adfertur. Probatur gustu amarum, translucidum cum frangitur, pingue cum fricatur, odoratum, sincerum. Prius præ-*

fertur. *Vires.* Calfacit & siccatur, digerit, discutit, sudorem movet. Usus præcipuus internus in tussi, ac pulmonum apostematis, calculo atterendo, Urina cienda mensibus immodice fluentibus, ut & in fluore uterino sistendo, fœtu expellendo. Extrinsicus discutit Hernias, mollit durities ac nervorum nodos, adeoque creberrimi usus est in Emplastris stipticis, *Schrod.*

De Bdellio tamen, inquit doctissimus *Paulus Ammannus*, hæc controversia decidenda venit, quid sibi voluerit *Dioscorides* his verbis: *Βδέλλιον ἐστὶν ἰσώδης ἐν τῇ θυμιάσει, καὶ ἰσώδης οὖνχι*, hoc est, *Bdellium est odoratum in suffitu, & simile ungui.* Ratione prioris, nimirum fragrantia, res facilis est: ast qua ratione ungui sit simile, altercantur Auctores adeo, ut quidam ex illis intelligant unguis humanos, quos ratione macularum, quæ interdum unguibus humanis insunt, repræsentare credunt. Verum enimverò qui norunt *Blattam Byzantinam* unguem vocatam fuisse, facile has lites componere possunt, dicendo, *Bdellium in suffitu ungui simile esse, scilicet Ungui odorato*, id est, *Blattæ Byzantinæ.* Plura vide apud *Mattbiolum in lib. 1. Dioscorid. cap. 70. p. 68, 70.*

De Bdellifera etiam arbore nihil certi traditur. Describente *Plinio* nigra est, magnitudine Oleæ, folio Roboris, fructu Capriiici naturæ. Alii arbori Myrrhiferæ eam valide similem faciunt. Et *Thevetus* affirmat se bis mille Myrrhæ & Bdellii feraces in eadem sylva simul crescentes vidisse. *Lobelius* & *Pena* inter alias merces se multos hujus ligni furculos expiscatos tradunt solida substantia; cortice duro nigricante, spinis multis rigidis & crassiusculis horrentes. An arbor lactescens, aculeata, foliis Quernis Americana Bdellifera fortè, sive arbor *Bdellium* ferens in America, *Pluk. Pbyt. Tab. 145?* Arbuscula Portoricensis lactescens foliis Quercinis, spinis geminis ad singulorum foliorum ortum exasperata, *Hort. Beaum.?* Quercinis foliis Arbuscula spinosa lactescens Portoricensis *C. B. P.?*

III. De Cancame.

A. **C**ancamum, *Offic. C. B. Pin. 498. F. B. i. 324. Raii Hist. ii. 1846. A Dioscoride, lib. 1. cap. 23.* Est lachryma Arabicæ arboris, Myrrham quadantenus referens, virosi gustus, quæ tanquam suffimento utuntur. Sed quid sit hodie ignoratur. Alii enim *Laccam* esse contendunt. *Mattbiolum, Cancamum Græcorum*

corum & Laccam Arabum unum & idem esse demonstrat, sed perperam, inquit eruditissimus Raius, cum vires non conveniant: Alli Benjoinum esse volunt; Garcias autem & Amatus Gummi Anime esse affirmant; ergo, ut videtur, nondum constat quid propriè sit.

IV. De Balsamis nobis incognitis.

A. 1. **B**alsamum Thomæum, *Ind. Med.* xviii.

A. 2. Balsamum viride sive Oleum Mariæ, *Ind. Med.* xviii.

A. 3. Balsamum Ipecuebæ, *Geoff. Tract.* 352. factum est ex nucibus Becuiba, & ex Brasilia importatur. *Vires.* In paralyti & Rheumatismo multum laudatur, *Geoff.*

V. De Fructibus minus cognitis.

A. 1. **B**ecuiba Nux, *Geoff. Tract.* 324. Nux est magnitudine Nucis Moschatae, continens nucleum oleosum in cortice duriori.

A. 2. Piper Æthiopicum, *Offic. Geoff. Tract.* 331. *Moni. Exot.* 9. Piper Æthiopicum siliquosum, *F. B.* ii. 187. *Cbab.* 126. Piper Æthiopicum Matthioli, *Park. Theat.* 1604. *Raii Hist.* ii. 1778. Piper Æthiopicum sive Vita longa, *Ger.* 1355. *Emac.* 1539. Piper oblongum nigrum, *C. B. Pin.* 412. A. *Pepper of Ethiopia.* Gal. *Poivre d'Ethiopie.* G. *Ethiopscher Pfeffer.* B. *Ethiopise Peper.* In Æthiopia crescit. *Usu.* Fructus. *Vires.* Cum pipere nigro convenit.

PHARMACOLOGIÆ

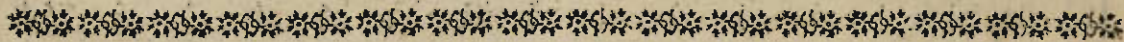
SEU

MANUDUCTIONIS

AD

MATERIAM MEDICAM

LIBER TERTIUS.

De Zoologia.

Zoologia est pars Pharmacopœia, quæ medicamenta ex Animalibus desumpta recenset.

Animal est corpus animalium, sensu & motu spontaneo præditum, vel potius sentiendi & se movendi facultate, licet non mutet locum, R. Synop. Animal. p. 1. Ita disertè Aristoteles, lib. 2. de Anima. cap. 2. tex. 165. Animal per sensum & propter sensum primariò est Animal. Etc.

nim quæ non moventur, neque mutant locum, habent autem sensum, Animalia ea dicimus. Omnibus ergo Animalibus (inquit doctissimus Raius loco citato) unus saltem inest sensus v. g. Tactus, quod Aristoteles sapius inculcat. Inter sensus autem primò inest Animalibus omnibus Tactus: & sicut facultas vegetativa seu nutritiva separari potest à tactu & ab omni alio sensu, ut in plantis videmus; ita tactus separari potest, & seorsim existere ab omni alio sensu. Animalia autem omnia videntur tangendi sensum habere.

De Animalibus autem tam vivis, quàm mor-

te interemptis, commonere hic expedit, eligenda esse, quæ extra dispositionem morbosam, & hinc detrimentosam, constituta sunt. Itaque si ex vivis expetis, provideas sana ea sint: sin ex interemptis, interempta illa adhibeas morte violenta extrinsecus accedente. Etenim expetitur medicamentalis cujusque rei substantia, eaque ad medicationem apta, adeoque facultatibus morbosis destituta, salubribus è contrario delibuta. Hæc imprimis pars rei spirituosâ est, in naturali scilicet dispositione constituto, facultatibusque peregrinis orba: Nimirum hæc, ut morte naturali paulatim senescens consumitur, curriculoque suo destinato perfuncta, in principia sua resolvitur: ita eadem ipsa, si flamma vitalis violenter extinguuntur, superstes aliquandiu manet, nec à corpore separatur, donec hujus dissolutione & ipsa dissolvatur; & quidem talis fere illa superstes suppetit, qualis erat, dum flamma illa extinguebatur. Et quæso quid causæ subesset, quod solum animalia mactata culinis expetantur, posthabitis quæ secus obierunt, nisi sit, quod illa balsamica seu spirituali prædita sunt substantiâ, ad nutritionem requisita; hæc vel eadem destituta sint, vel inquinatam & insalubrem possideant? *Scbrod.*

ANIMALIUM TABULA GENERALIS.

Animalia sunt vel

- Sanguinea, eaque vel
  - Pulmone respirantia, corde ventriculis prædito
    - Duobus.
      - Vivipara,
        - Aquatica: *Cetaceum* genus.
        - Terrestria, pilosa: *Quadrupedia*.
        - Ovipara: *Aves*.
      - Unico, *Quadrupedia* ovipara non pilosa.
    - Branchiis respirantia: *Pisces*.
  - Exanguia
    - Majora, quæ vel
      - Mollia*.
      - Crustacea*.
      - Testacea*.
    - Minora: *Insecta*.

CLASSIS PRIMA

DE

ANIMALIBUS EXANGUIBUS.

SECTIO PRIMA.

De Animalibus exanguibus minoribus, seu de Insectis.

EXanguia minora Insecta appellantur, quod ut nomen indicat, incisuras habent, aut in partibus supinis, aut pronis, aut in utrisque, Raji Synop. Animal. p. 54.

Insecta sunt vel

- Apoda,
  - Aquatica: *Hirudo*.
  - Terrestria: *Lumbricus*.
- Pedata,
  - Alis destituta,
    - Hexapoda, caudâ
      - Oblonga & acutiore, minor: *Pediculus*.
      - Obtusa
        - Subrotunda, major: *Ricinus*.
        - Rhomboide, minor: *Cimex*.
    - Octapoda,
      - Caudata: *Scorpio*.
      - Non caudata: *Araneus*.
    - Polypada: *Millepedes*.
  - Alata,
    - Anelytra, seu pennis nudis & detectis,
      - Glabris,
        - Quadrupennia, aculeis
          - Armata, corpore
            - Gracili: *Formica*.
            - Habitiori: *Apes*.
          - Carentia, pedibus posterioribus
            - Prælongis, & ad saltum compositis
              - Domestica, troglodytæ: *Gryllus*.
              - Campestris: *Locusta*.
            - Brevioribus, nec saltui idoneis: *Cicada*.
          - Bipennia: *Musca*.
        - Farinaceis, antennis

Cla-

- b { Clavatis, diurna: *Papilio*.
 { Tenuibus, nocturna: *Bombyx*.
 Coleoptera seu Vagini-pennia, humore
 prædita
 { Non oleoso: *Scarabæus*, corporeque
 vel
 { Productiore & majore
 { Cornuta: *Cervus Volans*.
 { Cornibus destituta, colore
 { Ferrugineo: *Teredo*.
 { Viridi: *Cantbarides*.
 { Breviore & minore.
 { Ad pannos coccineo colore tin-
 gendos utili: *Cochinella*.
 { Humore in cauda noctu lucente
 donata: *Cicindela*.
 { Oleoso: *Proscarabæus*.

N. B. In genere *Formicæ* & *Cicindela* mares sunt alati, fœminæ autem alis carent.

III. De Limace.

Insecta Apoda.

I. De Hirudine.

A. **H**irudo, Sanguifuga, *Offic. Charit. Insect.* 62. *Mer. Pin.* 207. Hirudo sive Sanguifuga, *Mont. Insect.* 323. Hirudo, *Ind. Med. lix. Gesn. de Aquat.* 424. *Schonef. Icht.* 40. Hirudo aquarum dulcium, *Aldrov. de Insect.* 721. Hirudo lacustris, *Fons. Insect.* 143. Hirudo maxime apud nos vulgaris, *Raii Hist. Insect.* 3. Hirudo major equina, *Schrod. v.* 342. A. *The Leech*. Gal. *Sangfue*. G. *Blut-sauger*. B. *Bloed-zuiger*. Animalcula sunt apoda, nigra, lineis & punctis varia, in aquis degentia, ore trifurco. Majoribus præferuntur minores, utpote quæ minus nocivæ, & ex his quæ lineis in dorso distinctæ. *Usus*. Sanguinis exsuctioni inserviunt, applicanturque vel Ano, vel Pedibus, Brachiis, Temporibus, aliisque partibus.

II. De Lumbrico.

A. **L**umbricus terrestris, Vermis terrestris, *Offic. Lumbricus terrestris, Fons. Insect.* 137. *Ind. Med. lxxix. Aldrov. de Insect.*

693. *Charit. Exer.* 59. *Mouf. Insect.* 278. *Raii Hist. Insect.* 1. Lumbricus terrestris, *Schrod. v.* 343. Vermes terrestres majores, *Mer. Pin.* 206. A. *The Earth-Worm*. Gal. *Vers de terre*. G. *Erdrwurm*. B. *Aard-wormen*, *Pieren*. Animalcula sunt hermaphroditica, apoda, longa, crassitie pennæ anterioræ, mollia, carnosæ, & annulata, dilute sanguinei coloris, rubicundo collo, in terra degentia, saporis terrei, odoris nullius. *Vires*. Insigniter diuretici sunt, diaphoretici, anodyn; discutunt, emolliunt, obstructions referant, lac augent, vulnera nervosque præciosos glutinant. *Usus* præcipui sunt in apoplexia, ipsimo, aliisque affectibus nervorum, ac musculorum. In ictero, hydrope, dolore colico. Imprimis autem specificè profunt in arthritide scorbutica. Podagricos dolores leniunt; odontalgia convenire dicitur *Cinis, Schrod.*

A. 1. **L**imax ruber, *Offic. Schrod. v.* 284. *Limax quartus subrufus, montanus, List. Hist. Animal. Angl. App.* 6. *Limax subrufus, Ejusd. H. Conch.* i. N. 103. *Limax magna Germanis colore rufa, Aldrov. de Insect.* 702. *Fons. de Insect.* 138. A. *The Red Snail*. Gal. *Limagon rouge*. G. *Große rothe Schnecke*. B. *Groote roode Slack*. In agris reperitur. *Usus*. Liquor Limacum hoc modo paratur: Rubri Limaces concisi misceantur cum pari pondere salis communis, conjicianturque in manicam Hippocratis, ut in cella defluant in liquorem. *Vires*. Dolentes partes podagricæ illinuntur, & verrucæ scalpello prius abradæ facillè averruncantur, S. *Claff*. Ani procidentiam tollit, *Schrod.*

A. 2. **L**imax ater, *Offic. List. Hist. Animal. Angl.* 131. *Ejusd. Hist. Conch.* i. N. 102. *Limax tertia tota nigra, Aldrov. de Insect.* 702. *Fons. Hist. Insect.* 138. *Limax, Mer. Pin.* 207. A. *The Black Snail*. Gal. *Limagon noir*. G. *Schwarze Schnecke*. B. *Zwarte Slak*. *Vires*. Contusa & applicata ulcera mirificè leniunt, *Enzelius*.

Insecta Pedata non Alata.

IV. De Pediculo.

A. **P**ediculus Offic. Schrod. v. 345. Aldrov. de Insect. 542. Fons. de Insect. 89. Mouff. 259. Charlt. Exer. 52. Mer. Pin. 202. A. The Louse. Gal. Pou. G. Eine Laus. B. Een Luis. Varii sunt, è quibus hujus loci humanus ille vulgaris Pediculus est. Vires. Devorantur à rusticis contra icterum, simili modo adhibiti ad atrophiam nonnullis probantur. Urinam cient foramini penis impositi, quippe proritant expultricem ad mingendum, Schrod.

V. De Ricino.

A. **R**icinus, Offic. Schrod. v. 345. Aldrov. de Insect. 559. Fons. de Insect. 91. Charlt. Exer. 52. Ricinus octapes, Raii Hist. Insect. 10. A. The Tick. Gal. Espece de Morpion. G. Hotsboef. B. Een Hond-luis, een Teek. Animalculum est lividum, & foedum, caudâ obtusâ & subrotundâ, sanguine repletâ; Bobus, Suibus, Capris, Ovibus, atque Canibus infestissimum. Vires. Ricini canini sanguis, Plinio teste, Psilothrum est, & ignes sacros restinguit: admirandus quoque est, inquit Amatus, ad Imperigines contumaces & feras, ac curatu difficiles, illitus.

VI. De Cimice.

A. **C**imex, Offic. Schrod. v. 341. Raii Hist. Insect. 7. Charlt. Exer. 52. Aldrov. de Insect. 534. Fons. de Insect. 89. Cimex domesticus, Mouff. de Insect. 269. Cimex lectularius, quibusdam. Cimices domestici impenes, Mer. Pin. 202. A. The Wall-Louse, or Bugg. Gal. Punaise. G. Wandlaus. B. Wandluis, Weeghuis. Reperitur in lectis. Animalculum est corpore rhomboide, colore nigro, parum rubente, hexapus, cute apprimè tenera, ut vel levissimo contactu media crepet, foetoremque abominandum expiret. V.

res. Utcunque Recentiores quidam ad cientdam urinam vivis in penis organum immisissis; ad foetum & secundinam expellendam tritos cum successu exhibent, Diosc.

VII. De Araneo.

A. 1. **A**raneus, Offic. Schrod. v. 337. Mer. Pin. 203. Araneus subflavus, hirsutus, prælongis pedibus, domesticus, List. Hist. 59. Raii Insect. 27. Araneus telarius, quibusdam. Araneus domesticus, Mouff. Theat. Insect. 132. Fons. de Insect. 99. A. The Spider. Gal. Araignée, Aragne. G. Eine Spinne. B. Een Spinnepop, Spinne. In ædificiis nimium frequens est. Usu. Aranei & tela. Vires. Araneus febriles paroxysmos arcere dicitur, pulvis metacarpîi, temporibusve impositus, peculiariter tamen ad quartanam commendatur, putamine avellanæ inclusus. Tela constringit, conglutinat, ideoque vulneraria est, sanguinem cohibens, inflammationem præcavens, Schrod.

A. 2. Araneus niger, Offic. List. Hist. 77. Raii Hist. Insect. 33. A. The Black Spider. Gal. Araignée noir. G. Schwarze Spinne. B. Een Zwarte Spinnepop. In sylvis, dumetis, & pascuis non infrequens. Vires. Inter approbata remedia D. Matthæi Lister Equitis aurati, proavi mei plurimum honorandi, illud invenio, quod sine invidia communicandum putavi; nimirum aquam stillatitiam ex Araneis nigris optimè vulnera sanare; idque fuisse ex secretis D. Gualteri Raleigh, fortissimi viri, List. Hist. prædict.

VIII. De Scorpione.

A. **S**corpio, Offic. Schrod. v. 346. Ind. Med. cvii. Fons. de Insect. 95. Charlt. Exer. 54. Scorpium, Raii Hist. Insect. 9. Aldrov. de Insect. 577. Mouff. Insect. 204. A. The Scorpion. Gal. Scorpion. G. Ein Scorpion. B. Een Schorpioen. Animalculum est octapes, formâ caneros æmulans, iis tamen minus, colore subatro, & veluti fuligineo. Vires. Urinam cient calculo renum aut vesicæ impeditam, vivi incinerati & exhibitivi. Ictibus propriis subveniunt, triti & impositi, Schrod.

IX. De Afello.

A Sellii, Millepedes, & Onisci, *Offic. Afelli*, *Schrod. v. 338. Fons. de Insect. 126.* Afelli, Millepedes, *Ind. Med. xv. Afellus, Mouff. 202. Charlt. Exer. 57. Mer. Pin. 203.* Afellus lividus Major, *Raii Hist. Insect. 42.* Oniscus sive Afellus, *Aldrov. de Insect. 632.* *A. Wood-Lice, Sows, or Church-Buggs. Gal. Cloportes, Pourcelets, Pourcelets de Joint Antoine. G. Eselchen / Ketter-Esel. B. Pisbedde, Ezeltjes.* Insecta sunt parva, polypoda, digitorum transversum vix longa, semidigitum fere lata, colore livido nigricante. Inveniuntur in locis humidis sub tegulis, lapidibus, &c. ad tactum se contrahunt ac rotundant. *Vires.* Tenuium partium sunt, digerunt, extenuant, abstergant, aperiunt. Hinc utilitatis peculiaris sunt in mucilagine tartarea resolvenda, calculoque ad mucilaginem reducendo, in obstructionibus viscerum aperiendis, adeoque in morbo regio, in dolore nephritico, difficultate urinæ, in colica, in asthma, &c. Extrinsecus commendatur pulvis ad affectus oculorum, ad aurium dolores & anginam cum melle illitus. Vivus impositus phagedænam perimit, *Schrod.*

X. De Julio.

Julus, *Offic. Mouff. Insect. 201. Charlt. Exer. 51. Fons. de Insect. 128. Aldrov. de Insect. 633. Mer. Pin. 205.* Julus quartus, glaber, *Raii Insect. 46.* *A. The Gally-Worm. Gal. Polypode, ou Insecte qui a plusieurs pieds. G. Kleiner Dielsfus / Gally-Wurm. B. Veelvoet.* Insectum est terrestre, longum, ex annulis multis compactum, multis pedibus arcuatim repens, si tangitur in globum se complicans. In hortis reperitur. *Vires.* Ictericæ & urinæ difficultati confert ex vino potum, *Charlt.*

XI. De Scolopendra.

Scolopendra, *Offic. Charlt. Exer. 57. Mouff. Insect. 199. Mer. Pin. 205.* Scolopendra terrestris, *Aldrov. de Insect. 635. Fons. de*

Insect. 127. A. The Many-feet. Gal. Scolopendre. G. Dielsfus / Dhrwurim. B. Oorworm. Vermiculus est longissimus, planus, gracilis, trium digitorum longitudine, coloris sublurei aut rufi, pedibus multis utrinque refertus, & antennis binis longiusculis, caudaque bifida ornatus *Vires.* In vino cocta pro depilatoria à quibusdam æstimatur.

XII. De Scolopendra Marina.

Scolopendra marina, *Offic. Charlt. Exer. 62. Raii Insect. 44. Mouff. Insect. 322.* Scolopendra marina prima, *Rondel. de Aq. ii. 108. Aldrov. de Insect. 635. Fons. de Insect. 143.* Scolopendra marina rubicundior, *Mouff. Insect. 322. Mer. Pin. 205. A. The Sea-Many-feet. Gal. Scolopendre de Mer. G. See-Dielsfus. B. Een soort van Zeevisch den Oorworm gelykende.* In profundo maris invenitur, *Gesn. In Ostrearum arcis, Mouffet. Vires.* In oleo decocta, si illinatur, avellit capillos: sed contactu pruritus facit, *Diosc.*

*Insecta Anelytra seu pennis nullis
& detectis.*

XIII. De Muscis.

Musca, *Offic. Scrod. v. 344. Aldrov. de Insect. 342.* Musca carnaria vulgaris, *Raii Insect. 270.* Musca carnivora, in macellis usitata, *Mer. Pin. 199. A. The Fly. Gal. Mouche. G. Eine Fliege. B. Een Vlieg.* Muscarum genera varia quidem sunt, usuale tamen solum vulgare est. *Vires.* Alopecii subveniunt, *Schrod.*

Varia sunt genera tuberculorum, quæ *Quercui* adhærent & producuntur ab Animalibus diversis, quæ Arborem vulnerant. Horum *Galle* producuntur ab Animalis magnitudinis Musculæ, quæ sæpe in medio invenitur, priusquam ab Animalis perforetur, ut inde exitum faciat.

XIV. De Vespa Ichneumone.

HÆ Muscæ sunt quadripennes, aculeo armata, corpore gracili.

Observavi supra, p. 37. de Granis Radicum Breyonii sive Cocco Polonico, & p. 276. de Granis Kermes sive Cocco Baphica, Offic. ea esse Insectorum nidos, & non ex Plantis, in quibus inveniuntur, oriri; sed quum neglexerim notare, ad quam Insectorum tribum referri debent, in hoc loco visum est observare, utraque nasci ex ovis, quæ deponunt Animalia parentes in plantis, vulnerando eas ita ut tumescant: Hinc calore Solis oriuntur Hexapedes, qui tandem in Vespas Ichneumones mutantur, quibus inductus sum, ut credam, duabus rationibus sequentibus: Prima est, quod Breynius ipse observat, Animalia hujusce tribus inveniri prope locum, in quo Cocci reperiuntur. Secunda est, quod Vespæ hujus tribus non tantum ova sua deponunt in cortice Arborum, & radicibus & caule herbarum, verum etiam in animalium corporibus, ut patet ex plurimis observationibus apud Auctores, qui de Insectis scripserunt. Hujus rei exemplum habemus in Metamorphosi Insectorum Goedartii, P. 1. p. 61. Edit. Mediobourg. ubi de Eruca Brassicaria tractans, ita scribit: "Postquam autem quatuor dies immotæ jacuerunt, videas ex cute singularum erucarum, ab utroque latere, erumpentes quadraginta &c. vermiculos, & postea totidem exiguæ muscæ producuntur." Et clarissimus mihiq; amicissimus Joannes Raius in Historia sua Insectorum, p. 254. 10, 12. idem observat; & ego ipse frequenter idem notavi in Eruca, & aliis, quæ sæpe fiunt nidi non solum Vespæ Ichneumonum, sed etiam aliarum muscarum.

Quidam opinantur Vermiculos esse Androgynos; hujus opinionis fuit Cbestonus, nam hoc insectum sexu differre, aut copula jungi observare non potuit: Animalculi quidem parvitas obstare posset observationi illarum partium, & actionum; quum in lumbricis, limacibus, & cochleis, quæ etiam Androgyni sunt, grandioribus nempe Animalibus, generationis illorum modus evidens sit.

Garidellus, in Histoire des Plantes qui naissent en Provence, p. 246. &c. fusè de Cocco Baphico scripsit, sed haud tam accurate, quàm ab eo expectari posset, cui tanta observandi oportunitas obtigit. Quid de eo scripsit doctissimus Breynius ipsius verbis referam, in Hist.

Nat. Cocci Radicum, p. 19.

Atque huc, teste Breynio, referendus est Coccus Polonicus, de quo Cronidis loco Auctor ille ita scribit:

Coccum Radicum vero esse Insectum alis destitutum, Hexapus, sexu, prouti apparet, non distinctum, quod dein vero Polygoni supradicti summis radicibus se affigens, motu locali & sensu privatum, sub specie grani spherici, vegetabilium indolem acquirere videtur, & mole augetur, ex quo determinatum tempus iterum excluditur vermis à priori diversus, quamvis eidem multis proprietatibus similis, qui neque nutritur, neque augetur, nec sexu diversus apparet, ova tamen in seipso perficit fecundata, & post determinatum tempus lanugine tegitur, iterumque motu locali destitutus contrahitur, & semina seu ova expellit; ex quibus post aliud iterum determinatum tempus ope caloris solaris vermiculi excluduntur primo sane similes.

Denique, quanquam haud dubitem de Breyonii fide, ejusque observationum veritate; quum tamen fateatur plurimas Vespas Ichneumones prope Animalium horum nidos inveniri, non possum quin suspicor has iis Animalibus originem debere. Garidellus etiam agnoscit, postquam Hexapodes pereunt, Musculas hæc in Granis Kermes produci.

XV. De Apibus.

A. **A** Pes, Offic. Schrod. v. 334. Aldrov. de Insect. 20. Fons. de Insect. 1. Mouff. Insect. 1. Apis, Chart. Exer. 36. Apis, Mer. Pin. 196. Apis domestica seu vulgaris alvearium, Raii Insect. 240. A. Bees. Gal. Abeille. G. Bienen. B. Bye. Insecta sunt quadripennia, aculeis armata, mellificantia. Uju. Apes, mel, cera, & propolis. Mel est substantia liquida, crassiuscula, ex albo flavescens, sapore dulcis, estque vel commune, vel virgineum, i. e. quod novellæ apes conficiunt colore ex flavo albicans. Eligendum est flavum, pellucidum, odore & sapore jucundum, consistentia neque crassum ac concretum, neque dilutum nimis: omnibus præfertur virgineum. Cera, A. Wax. Gal. Cire. G. Wachs. B. Wasch. Eaque vel flava, seu citrina, Offic. A. Yellow Wax. Gal. Cire jaune. G. Gelb Wachs. B. Gele Wasch. Vel alba, Offic. A. White Wax. Gal. Cire blanche. G. Weiß Wachs. B. Witte Wasch. Flava est substantia,

tia, pinguis, oleosa, condensata, flavescens, ex favis apium ignis calore extracta, saporis lenti & oleosi, odoris debilis ad Mel accedentis. Alba nihil aliud est quam flava multiplici insolatione albescens. Propolis, *Offic. A. Bee-Bread. Gal. Cere vierge. G. Berstos / Strepf-Wachs. B. Voor-wasch.* Rudis est, & cerosa, crassaque materia seu gluten in alveorum foribus repertum. *Vires.* Apes sicca & contrita inunctis alopecii capillum restituit. Intrinsicus urinam cient. Mel calidum & succum statuitur, nutrit, abstergit, aperit, pulmonibus convenit, urinam cicit, tussi medetur, putredini resistit. Extrinsecus oculorum caliginem discutit, aliisque eorum affectibus succurrit. *Cera flava & alba* digerit, maturat, &c. *Propolis* calfacit, dolores abstergit, attrahit, dura concoquit, dolores demulcet, ulcera desperata cicatrice obducit, &c. *Schrod.*

Quid Mel sit inter eruditos non convenit, alii dulcem tantum seu nectareum humorem è floribus exsudantem esse affirmant; quam opinionem tuetur *Cordus*. Constare omnibus, inquit, qui usque ad extremam senectutem apum naturam scrutati sunt, rusticis, apes ipsas mellificaturas tantum è floribus collectum liquorem in favis reponere, rorem verò melleum, cum decedit, haudquaquam ad favos convehere; quod ipsi quoque verum esse deprehendimus. Hinc quamvis mellito rore delapso ad eum frequentes convolant apes, minimè tamen ut eum in alvearia convehant, sed tanquam ad cibum & pastum, quo adeo se replent, ut prorsus inertes & ignavae reddantur, multaque moriantur. Itaque rustici dicere solent, mellitos rores bonum quidem pastum apibus præbere, sed ad mellificandum minimè conducere. Nobis autem (inquit doctissimus & clarissimus *Raius*) planè contrarium videtur, iique qui apum naturam, actiones, totamque œconomiam diligenter & curiose observarunt ingeniosis & eruditis, quibus plus fidendum quam rusticorum vulgo, qui receptas opiniones & majorum traditiones sine examine sequi & amplecti, iisque mordicus adhærescere solent. Observavimus enim (inquit ille doctissimus vir, cui & nos consentimus) rore melleo delapso integra sere apum examina paucissimis domi relictis, evolare, miraque industria & maximâ festinatione sese melle onerare, & ad alvearia convehere, multoties eundo redeundoque, donec calor solaris rorem dissipaverit. *Plinius* etiam, *lib. 16. cap. 8.* Constat, inquit, rores melleos è cælo cadentes, non aliis magis insidere, frondibus quam *Quercus*. *D. Butler, M. D. Tract. de Apibus, Cap. 6. No. 20.*

Foliis Roboris, inquit, præ reliquis omnibus conservatum debemus melleum liquorem roremve ex aère descendentem, ex quo apes mella conficiunt. Et *Theophrast. lib. de Melle*, ex rore melleo apes mella conficere affirmat.

XVI. De Vespa.

A. **V**espa, *Offic. Mer. Pin. 196. Raii Insect. 250. Fons. de Insect. 17. Aldrov. de Insect. 198. Mouff. Insect. 41. Charlt. Exer. 37. A. The Wasp. Gal. Guêpe. G. Eine Wespe. B. Een Wespe (een sort van honigbye.) Ufu. Insectæ. Vires.* Obstructiones renum & vesicæ aperiunt, calculum frangunt, & à quibusdam cum Asellis æstimantur virtutibus convenire.

XVII. De Crabrone.

A. **C**rabro, *Offic. Aldrov. de Insect. 225. Fons. de Insect. 22. Charlt. Exer. 38. Crabro vulgaris, Raii Insect. 250. Crabro Tenthredo, Mer. Pin. 196. Mouff. Insect. 49. A. The Hornet Gal. Frélon, Foulon. G. Eine Hörstiß oder Hörnsen. B. een Horsel. Ufu. Favi. Vires.* Adversus Scrofulas equis infunditur, *Charlt.*

XVIII. De Formica.

A. 1. **F**ormica, *Offic. Ind. Med. lii. Fons. de Insect. 85. Mer. Pin. 202. Mouff. 238. Aldrov. de Insect. 517. Charlt. Exer. 51. Fons. de Insect. 85. Raii Insect. 69. Formica minor, Schrod. v. 341. A. The Ant. Gal. Petite Fourmi. G. Ein Ameis. B. Een Miertje.* Insectum est parvum, oblongum, vel rubens, vel nigricans, aculeo armatum in acervis degens; mas est alata, foemina alis destituta. *Ufu.* Animal & ova. *Vires.* Formicæ calfaciunt & siccant, Venerem proritant. Odor acidus mirè spiritus vitales reficit; psoram, lepram, & lentiginem sanare dicuntur. Ova ad aurium gravitatem faciunt, malas hirsutas pueris infricata corrigunt, *Schrod.*

A. 2. Formica major, *Offic. Aldrov. de Insect. 517. Formica major Herculeana, innotigennis, Charlt. Exer. 57. Formica alata, innotigennis.*

ἰππομυρμικῆς Aristoteli, *ejusd.* major Aristoteli, ἰππομυρμικῆς. *Jonsf. de Insect.* 85. Hippomyrmices. *Raii Insect.* 70. A. *The Horse-Ant.* Gal. Fourmi ailée. G. *Reß-Ameiß.* B. *Een Mier.* *Vires.* Venerem excitat; oleum per infusionem Podagram & Paralyfin juvat.

In Capite de Gummi Laccæ, *Garcie* opinionem tradidi, nimirum formatum illud esse à magnis quibusdam formicis alatis: contrarias etiam opiniones retuli, ut easdem hic repetere non sit opus. Verum an arbores istæ à formicis prædictis terebrentur, an ab Indica quadam formica tota specie diversa, non ausim determinare.

XIX. De Cicada.

A. **C**icada, *Offic. Schrod.* v. 340. *Aldrov. de Insect.* 307. *Jonsf. de Insect.* 22. *Mouff.* 127. A. *The Baulm-Cricket.* Gal. *Cigale.* G. *Heuschrecke.* B. *Een Krekkel.* In Italia vulgaris notitiæ est, in Anglia autem incognita. Insectum est alatum, Gryllis aliquantulum simile, valde stridulum, rore vivens. In Regno Neapolitano Cicadæ innumera quotidie exsugunt & depascunt Ornum seu Fraxinum humiliorem rotundiore folio, ex quorum vulneribus exsudat Manna; sicut in India Orientali Laccæ emanat ex *Zizyphi* specie, formicis arborem terebrantibus. Ex observatione *D. Tancredi Robinson*, M. D. *Vires.* Utimur, inquit *Schroderus*, cicadis siccis ad colicos affectus cum paribus numero piperis granis. Alii assas edendas iis offerunt, quibus affecta vesica est. Cinis insigniter calculum conterit.

XX. De Gryllo.

A. **G**ryllus, *Offic. Mer. Pin.* 200. *Gryllus* domesticus, *Schrod.* v. 342. *Raii Insect.* 63. *Aldrov. de Insect.* 442. *Charlt. Exer.* 44. *Jonsf. de Insect.* 65. A. *The Cricket.* Gal. *Criquet,* *Grillon,* *Crinon.* G. *Heime / Heimlinge.* B. *Een Nagtkrekkel.* Insectum est alatum, colore ferrugineo, focorum incola, stridulo suo cantu sedulum. *Vires.* Commendatur ad Diuresin (cinis exhibitus) ad visus imbecillitatem (succus expressus instillatus) tonsillas levit affricatus, *Schrod.*

XXI. De Locusta.

A. **L**ocusta, *Offic. Jonsf. de Insect.* 62. *Schrod.* v. 343. *Mer. Pin.* 200. *Aldrov.* 404. *Mouff. Insect.* 117. *Charlt. Exer.* 44. *Locusta* Anglica minor, vulgatissima, *Raii Insect.* 60. A. *The Grasshopper.* Gal. *Sauterelle.* G. *Heuschrecke.* B. *Een Sprinkbaan.* Insectum alatum, colore viridi, in campestribus degens. *Vires.* Odoris suffitus urinæ difficultates juvat, præsertim quæ fœminas malè habent, *Diosc.* Sunt qui appensas collo quartanam sanare ajunt, *Schrod.*

XXII. De Bombyce.

A. **B**ombyx, *Offic. Schrod.* v. 339. *Gaedart.* i. 112. T. xliii. *List. Ed. Angl.* 41. N. 32. *Mar. Eruc. Ort.* i. p. 1. *Aldrov. de Insect.* 278. *Jonsf. de Insect.* 114. A. *The Silk-Worm.* Gal. *Vers à soye.* G. *Seiden-Wurm.* B. *Zydworm.* *Albin.* Tab. xii. *Miram* subit *Metamorphosin.* Ex ovis pusillis calore solis verno tempore producitur Animalculum seu Eruca, *Bombyx* in Officinis dicta; Eruca hæc Mororum foliis vescitur, donec ad maturitatem pervenit: hinc indita Thecæ chartaceæ, textura se cingit folliculo sericeo continuato sæpe replicato, ex ore emisso, colore nunc pallescente, nunc flavescente, magnitudine & figurâ ovi columbini, eaque seipsum recondit, usque dum in chrysalidem seu aureliam transmutatur, & mortua esse videtur: ex qua erumpens, papilionis formâ quadripennis prodit, coituque interveniente triduo, à quo masculus statim moritur, ova parit fœmina quamplurima, ac deficit. *Ufu.* Eruca integra, *Sericum*, i. e. textura bombycina, & folliculi sericei. *Vires.* Bombyces exsiccati & pulverisati insperguntur vertici capitis, ad arceandam vertiginem & convulsionem. *Sericum* & *Folliculi* sunt caliditate & frigiditate temperati, corroborant spiritus vitales, naturales & animales resciant, *Schrod.* N. B. Caveatur à folliculis alvi spurcitic fœdatis, vel in quibus adhuc aurelia aut vermis latitat mortuus.

XXIII. De Eruca.

A. **E**RUCA, *Offic. Scrod. v. 341.* Eruca Brassicaria maximè vulgaris, nigro, luteo, & cæruleo coloribus variegata, *Raii Insect. 113.* A. *The Caterpillar.* Gal. *Cbenille.* G. *Kaupe.* B. *Een Ryp.* Rups. Fœtus est eujusdam Papilionis, similemque Metamorphosin subit, quam Bombyx, tandemque in Papilionem abit. Multæ sunt species; quod autem in Officinis nostris usurpari debet, insectum est vulgaris notitiæ, Brassicæ folia depascens. *Vires.* Eruca tufa, earumve pulvis adhibitus, vesicas excitat, ut Cantharides, & cutem denudat. *Mouffetus* ait eas facere ut dentes ex alveolis excidant. *Hippocrates* Anginæ conducere tradit.

Pinum Eruca à *Dioscoride* absque descriptione nominantur. Hæ à *Matthiolo* in Pinis Tridentinis frequenter inveniri traduntur: quæ, quantum ex ejus descriptione colligere licet, gregaris sunt, Sepiariarum nonnullarum adiutar, quæ tejà amplâ universæ se includunt.

Insecta Coleoptera seu Vagina-pennia.

XXIV. De Scarabæo.

A. **S**CARABÆUS cornutus, *Scrod. v. 345.* Scarabæus maximus platyceros, Taurus nonnullis, aliis Cervus volans, *Raii Insect. 74.* Scarabæus Cervus volans dictus, *Mer. Pin. 201.* Scarabæus major cornutus, *Mouff. Insect. 148.* *Jons. de Insect. 67.* Cervus volans, *Aldrov. de Insect. 451.* *Charlt. Exer. 46.* A. *The Stag-Fly.* Gal. *Cerf-volant.* G. *Schödter.* B. *Een vliegende Hert.* Reperitur Maio, & æstate in sylvis. *Usu.* Ipsi Scarabæi, & cornua. *Vires.* Scarabæi commendantur ad dolores & contracturas nervorum, ad febrem quartanam amuleti loco impositi. *Cornua* suspensa de collo infantum urinam cohibere dicuntur, *Scrod.*

A. 2. Scarabæus pilularis, *Scrod. v. 345.* *Jons. de Insect. 70.* *Raii Insect. 105.* *Charlt.*

Exer. 47. *Aldrov. de Insect. 449.* *Mouff. Insect. 153.* Scarabæus pilularis melanocyanus, *Mer. Pin. 201.* *Vires.* Commendatur magnopere in procidentia ani, in hæmorrhoidibus cæcis dolorificis leniendis, *Scrod.*

A. 3. Cantharides, *Offic. Scrod. v. 339.* *Mouff. Insect. 144.* Cantharides *Dioscoridis,* *Charlt. Exer. 47.* Cantharis major, *Jons. de Insect. 76.* *Aldrov. de Insect. 276.* Cantharides vulgares *Officinarum,* *Raii Insect. 101.* A. *Spanish Flies.* Gal. *Mouches Cantharides.* G. *Spanische Fliegen / Goldwürmlein.* B. *Spaanse Vliegen.* Scarabæus est oblongus, parvus, aureo fulgore viridans, saporis acris & erodentis. *Vires.* Calidæ sunt, & siccæ sat valide, adeoque corrosivæ seu vesicatoriæ, diureticæ, emmenagogæ. Hinc usus creberrimi in vesicatoriis. Internus earum usus rarissimus est, quippe inter venena vulgo recensentur: vesicæ nimirum urinariæ adeo insensæ sunt, ut vel extrinsecus cuti alligatæ eam exulcerent. Sunt nihilominus audaculi, qui diureticis eas admiscunt, *Scrod.*

De usu & abusu Vesicantium consule *Differat. Bagliovi.*

A. 4. Buprestis, *Offic. Aldrov. de Insect. 487.* *Jons. de Insect. 78.* *Mouff. Insect. 141.* *Charlt. Exer. 48.* A. *The Burn-Cow.* Gal. *Buprestis,* (*comme qui diroit, Mouche, qui brule le bœuf.*) G. *Ein Qualster.* B. *een vergiftig gekorveder in Italie, een soort van een Schalbyter gelykende.* Ex Cantharidum genere esse videtur, sed oblongiore corpore; elytrum exterius ex viridi flavescit, vel potius aurum imitatur. Longiora item crura habet, & crassiuscula. Oculi globosi, prominentes. Ex fronte juxta oculos, duo cornua oblonga, articulata gerit. Caput parvum. Os patulum, durum, robustum, forcipatum, dentatum, quo crudeliter vulnerat & mordet. Venter non rotundus, sed in longum productus. *Vires.* Erodere, ulcerare, calorem elicere vim habent, *Diosc.*

Buprestis, à *Dioscoride* memoratur his verbis: *Simili modo vocantur Buprestes genera quædam Cantharidum.* Quæ descriptio adeo brevis est, ut magnas controversias excitaverit inter Auctores Zoologicos. Descriptio, quam hic exhibeo, à *D. Pennio* desumpta est; qui affirmat, quod circa Heydelbergam frequentes inveniuntur, suntque Capricorni species. *Illinius* Buprestes in Italia frequentes esse scribit, quas *Matthiolus* Scarabæi parvum genus esse ait *Mouffetus*, præter prædictam Buprestin à *Pennio* descriptam, tres aut quatuor Scarabæorum species meminit, quas pro Buprestium generibus habet. Nonnulli Araneum parvum,

rubicundum, pro Buprestii habent, sed præter rationem. Neque Gryllo-talpæ figura in Anglica editione *Dodonæi* absque censura transeunda est.

A. 5. *Teredo*, *Offic. Schrod. v. 347. A. The Wood-Eater. Gal. Teigne. G. Holz-Wurm. B. Houtworm.* De *Teredine* multa inter rei naturalis Auctores est dissensio, alius hoc, alius aliud esse vult. *Aldrovandus* quatuor *Teredinum* genera constituit. Unum in lignis reperitur. Alterum *Vermiculus* dictum. Tertium *Thris*. Quartum *Cossus*. His addit *Fonsonus* quintum ab *Agricola*, quem ab æneo colore A. *Kupffer-worm. Gal. Teigne, qui a la couleur de Cuivre. G. Kupffer-Wurm. B. Koper-Worm.* vocat. Nos autem hexapoda illum *Scarabæi* minoris arborei productricem, qui in arboribus frequens invenitur, *Teredinem* *Officinis* esse arbitramur. *Ufu.* Excrementa farinacea A. *Powder of Post. Gal. Excrementum farineux de la Teigne en usage exterieurement en Medecinè. G. Wehlig drect von Holz-Wurm. B. Meelagtig drek van Hout-worm.* dicta. *Vires.* Exsiccat pulvis iste, unde ulceribus humidis & fluidis feliciter inspergitur, & hoc eodem titulo mulierculis nostratibus admodum familiaris est in excoriationibus infantum exsiccandis, *Schrod.*

A. 6. *Cochinilla* & *Coccinilla*, *Offic. Cochenille, Duret. 66. Cochinilla, Laet. Ind. Occ. 229. Cochinille, sive Fici Indici grana, Park. Theat. 1498. Ficus Indicæ grana, C. B. Pin. 458. Coccinella, Offic. Coccus Indicus tinctorius, Geof. Tract. 370. Nepalnochezthi, seu Coccus Indicus in Tunis quibusdam nascens, Nieremb. 312. Hern. 79. Cochenilla Hispanis, Breyn. Hist. Cocc. 6. Scarabeolus hemisphæricus Cochineelifer, Gaz. Pet. T. i. Fig. 5. Sloan. Hist. Fam. ii. 208. Scarabæus nigricans alarum alias rubicundis limbis, Mer-Surin. 2. Cochineal, Act. Philosoph. Lond. No. 176. 193. A. Cochineal. Gal. Cochenille. G. Coccinill. B. Cochinille. Insectum ipsum ex Nova Hispania & Mexicana allatum. *Vires.* Cardiacum insigne habetur, sudorificum, alexipharmacum, & antifebrile medicamentum, febres omnes quantumvis malignas sanans, ideoque in peste & febribus petechialibus sæpius exhibetur.*

De *Cochinilla*, quid sit, non levis est controversia inter Rei Physicæ & Medicæ Auctores, aliis hoc, aliis aliud affirmantibus. Nonnulli originis vegetabilis esse volunt; è quibus aliqui *Tunæ* seu *Ficus Indicæ* baccam fructumve, alii ejusdem gemmam seu florem nondum

explicitum faciunt: Alii, & quidem rectius, productum quoddam animale esse statuunt, qui quamvis in eo omnes consentiant, quod ad Regnum (ut vocant) Animale pertineat, quid tamen in specie sit, opinionibus inter se diffident; nam alii insecti cujusdam nidum esse aiunt, alii animalculum hexapodum Cimici simile, alii *Scarabæum* parvum, A. *Lady-Cow. Gal. petit Escarbot. G. Marien-Würmlein. B. kleine Schabwyter.* nostratibus dictum: alii denique, & hi quidem nostrâ sententiâ rectissimè, *Scarabæum* esse affirmant, parvum *Scarabæo* parvo predicto similem, duobus tantum maculis in vâginis pennarum insignito, cujus præstantissimam iconem nobis exhibuit accuratissimus ille *Anatomicus, D. Edwardus Tyson, M. D. in Actis Philos. Londinensibus, No. 176.* *Cochinilla* in *Officinis* nostris vulgò venalis insecti corpus duntaxat est; cujus propagandi, & ad usum parandi modus, in eisdem *Actis Philosophicis, No. 193.* describitur, ex observatione Hispani cujusdam senioris, *Jamaicæ Insulæ* incolæ, qui in ea parte *Indiæ Occidentalis*, in qua pretiosæ istius mercis magna quotannis copia colligitur, diu vixerat; quam descriptionem in epitomen contractam hîc subjiciemus. Hoc non granum vegetabile esse, ut somniarunt nonnulli, quos inter etiam *Pomettus* est, relatione, ut videtur, fabulosâ seductus, affirmat *Breyn. Hist. Cocc. 6.*

Insectum hoc initio velut vesica quædam exigua, seu tuberculum parvum in *Ficis Indicæ Tunæ* dictæ, furculis, in quibus oritur, apparet, quæ postmodum calore solis in vermiculum aut termitem evadit, qui processu temporis in *Scarabæum* parvum mutatur. *Scarabæos* hosce, cum jam plenam maturitatem adepti sunt, occidunt, fumo crasso, è materia quadam combustibili ex ea parte, unde ventus in frutices, quos Insecta depascuntur, spirat, sita, excitato, substratis prius sub fruticibus linteis. Insecta fumo suffocata, & examinata, levi fruticum concussionem in lintea facillè decidunt; adeoque magna copia, nullo fere negotio colliguntur. Deinde super linteam expansam in arenoso quodam aprico loco, aut pavimento saxeo, solis calori tandem exponunt, donec exsiccantur corpusculis contractis, quæ manibus leniter confricatæ, in grana abeunt, alis, pedibusque, &c. decedentibus, quæ postea ventilatione, aliòve artificio separanda sunt. Imò, qui dubitat (inquit doctissimus *Paulus Ammannus*) *Cochinellam* Insectum esse, hæc grana putatitia indat aquæ calidæ, & statim videbit crura post aliqualem emolliçionem: Interdum etiam apud Mer-

Mercatores integrum Insectum, interdum alæ instar Muscarum reperiuntur.

Quamvis Cochinilla Officinarum Scarabæi, *A. Lady-Cow. Gal. Escarbot Scarabée. G. Marien-Wurmlein. B. Schalbyter* nostratibus dicti, species sit; non est tamen noster communis, ut *D. Salmonus* in *Dispensatorio suo & Sepalsario Londinensi* erroneè affirmavit. Nam quamvis octo aut decem species Scarabæi illius in Anglia viderim, nullus tamen ex eis compressus aut confusus delicatum illum Cochinillæ colorem præbuit.

In *Actis Philosoph. Lond. No. 292. D. Leuwenboeck* microscopicas quasdam observationes dedit de Cocconilla ad probandum eam animale substantiam esse, non fructum aut crescentiam alicujus plantæ, ut Mercator quidem *Amsterdamensis* existimabat. Quod ad argumentum quo utitur ad opinionem suam confirmandam, nimirum, quod Insecta hæc transmutationem non subeant, quia in ovis, quæ ex eorum corporibus exemit, Animalculum sex pedibus præditum semper observaverit; cum ad contrarium probandum æquè inservire possit hoc argumentum: nam cum Scarabæorum genus ova ponit, quæ omnia in hexapoda Animalcula abeunt, quæ in Scarabæos tandem mutantur. His addere liceat, quod ingeniosus ille *Rerum Naturalium Exquisitor, D. Jac. Petiver* in *Gazophylacio suo Tab. i. Fig. 5. Cochinillæ* in omnibus suis formis figuras exhibuit: *Hexapodis, Aureliæ, Scarabæi.*

XXV. De Cicindela.

A. Cicindela, *Offic. Schrod. v. 340. Mouff. Insect. 108. Charl. Exer. 48. Mer. Pin. 201. Fons. de Insect. 80. Aldrov. de Insect. 492. Noctiluca terrestris, Col. Ecpbr. i. xxxviii. Scarabæus λυμπερής* sordide corpore longo & angusto, seu Cicindela mas, *Raii Insect. 78. Cicindela impennis* seu femina, *Ejusd. 79. A. The Glow-worm. Gal. Ver luisant. G. Johannes, Fliege B. Goudworm, Nachtwormje* (dat des nachts blinkt.) *Usu. Insectum ipsum. Vires. Sunt qui in calculo commendant, Schrod. Vim anodynam ei attribuit Cardan.*

De Cicindela magna inter Auctores dissensio lis est, aliis volantem à reptili sexu tantum, aliis specie differre affirmantibus, in quibus *Julius Scaliger, Exercit. 191. & ingeniosissimus vir D. Richardus Waller, Philosoph. Transact. No. 167. pag. 841. qui propriâ experientia Cicindelas volantes utriusque sexus esse*

didicisse aiunt, siquidem coeuntes viderint. De quorum fide quamvis minimè dubitem, *Vintimiglia* tamen apud *Fab. Columnam par. ult. p. 89. sententiam, etiamque Mouffetti, p. 109. Cicindelas volatiles mares esse, reptiles fœminas, confirmant experimenta nuper facta à vicino nostro D. Benjamine Allen, M. B. hic Braintriæ degenti, qui Cicindelas volantes cum reptilibus coivisse sæpius observavit, volantes inter se nunquam, ut neque reptiles; unde non immerito colligit & concludit (cujus etiam experientia nos acquiescimus) volatiles mares esse, reptiles fœminas.*

XXVI. De Proscarabæo.

A. Proscarabæus, *Offic. Mouff. Insect. 162. Fons. de Insect. 74. Mer. Pin. 201. Scarabæus unctuosus, Schrod. v. 345. Pinguiculum, Agric. Meloen, Paracels. A. The Oil-Beetle. Gal. Griburi, ou Scarabée (Sorte d'Escarbot, qui nait au mois de May.) G. Schmalz, Käfer May-Wurm. B. Een Mey-Kever, een Tor. Maio & Junio juxta vias, & passim in sylvis obrepit. Usu. Ipsum Insectum, & ejus liquor oleosus colore subflavo. Vires. Cantharidum naturam imitatur, urinam pellit & sanguinem, canis rabidi morsum egregiè expugnat, varos dictos, i. e. arthritidem vagam, auctore *Wiero*, curat pulvis vel conditura exhibita. Extrinsecus expetitur à quibusdam ejus liquor ad vulnera; additur & emplastris in bubone & carbunculo pestilentiali; permiscetur & antidotis, fitque inde oleum ex infuso animalium vivorum in oleo communi, quod loco Olei Sorpionum nonnulli adhibent, *Schrod.**

XXVII. De Blatta.

A. Blatta, *Offic. Aldrov. de Insect. 499. Blatta fœtida, Mouffet. Insect. 138. Charl. Exer. 49. Fons. de Insect. 82. Mer. Pin. 202. Scarabæus impennis tardipes, Pet. Gazophylac. Nat. & Art. Tab. 24. Fig. 7. A. The Slow-legg'd Beetle. Gal. Teigne. G. Schabe / Motte. B. Mot, Motte. In cellis vinariis reperitur. Vires. Cum oleo decocta aurium dolores instillatu mitigant, *Diosc.**

SECTIO SECUNDA.

De Exanguibus majoribus.

Animalia Exanguia majora pleraque Aquatica sunt; & ab Aristotele Hist. Animal. lib. 4. cap. 1. commodè dividuntur in tria genera, nimirum *Mollia* sive *Mollusca*, *Crustacea*, & *Testacea*.

Animalia Exanguia majora sunt vel

- Mollia sive Mollusca: *Sepia*.
  - Testacea; hæ autem vel sunt
    - Univalvia, minime tortilia, paululum curva, tenuia, ex utraque parte hiantia, externe
      - Glabra, colore albo: *Dentalia*.
      - Striata, colore ex viridi albicante: *Entalia*.
    - Turbinata, figura.
      - Breviore testæ apertura clausa operculo
        - E saliva confecto tantum ad hyemen: *Coclea terrestris*.
        - Testaceo:
          - Oblongo & majore, colore spadiceo, odore gravi: *Blatta Byzantina*.
          - Rotundiore & minore, colore vario ex rubente & albo: *Umbilicus Marinus*.
      - Productiore, rostro sinuato, sive canaliculato, ventricoso, & basi, & capite sive rostro productiore, succo
        - (Purpureo prægnans: *Purpura*.
        - (Aqueo, seu decoloro: *Buccinum*.
    - Bivalvia, valvis
      - Similibus non striatis
        - Asperis, Unionifera: *Mater Perlarum*.
        - Planis: *Mytilus*.
      - Dissimilibus asperis: *Ostrea*.
  - Crustacea, corpore
    - Productiore, media inter *Astacum* marinum & *Squillam* magnitudine: *Astacus Fluvialis*.
    - Breviore & rotundi ore depresso, colore

Livido, tibiis & brachiis lævioribus: *Cancer Marinus*.
 Ex rubro nigricante, tibiis & brachiis asperioribus & rugosioribus: *Cancer Fluvialis*.

Exanguia Mollia sive Mollusca.

Mollia sive Mollusca sunt, quæ cum sanguine careant, extrinsecus habent carnosum seu carniforme corpus, intus autem solidum & firmum, ossi respondens, R. Hist. Animal. p. 52.

Zoophyta sunt, quæ nec animalium, nec plantarum, sed tertiam ex utroque naturam habent, & ut Aristoteles loquitur, τὰ ἐπιφυτοειδῆ ζῷα φασὶν ἔχειν, quæ ambigunt inter plantam & animal, quæ Plantanimalia dici possunt, C. B. Pin.

I. De Sepia.

A. *Sepia*. Offic. v. 332. Ind. Med. cix. *Salvo de Aquat.* 165. *Mont. Exot.* 6. *Aldrov. Exang.* 44. *Charlt. Exer.* 51. *Jons. Exang.* 7. *Bellon. de Aquat.* 336. *Rondel.* i. 498. *Gens. Aquat* 851. *Loligo, Sepia, Mer. Pin.* 191. *A. The Cuttle - Fish. Gal. Secbe, Boufron. G. Blackfisch / Fischstein. B. Zeeschuy. Ufu.* Os, seu Testa, substantia est testacea, candida & lævis, utrinque tumida; parte superioris duriuscula, lævi & glabra; inferioris, fungosa, mollicula, leviter aspera & friabili, in dorso piscis nata, saporis aliquantulum subacris. *Vires.* Exsiccat, abstergit, maculis, nævis, scabiei humidæ medetur, oculis convenit, ginitivis tumidis subvenit, Astmaticis auxilio est, Gonorrhœam sistit, Calculos pellit, Urinas movet. Humor ater intra vesiculam in corpore repertus, alvum movere dicitur. Ova renes & ureteres abstergunt, menses & urinam cient, *Scbrod.*

II. De Lepore marino.

A. **L**epus marinus, *Offic. Charlt. Exer. 51. Rondel. i. 520. Bellon. Aquat. 437. Gesn. Aquat. 475. Lepus marinus primus, Aldrov. Exang. 78. Fons. Exang. 9. A. The Sea-Hare. Gal. Lievre Marin. G. See-Hase. B. Zeebaas. Maris incola est. Loligini parvæ similis est, describente Dioscoride. Vires. Per sese tritus, aut cum Urtica marina illitus capillos evellit, Diofc.*

III. De Pulmone marino.

A. **P**ulmo marinus, *Offic. Aldrov. Exang. 577. C. B. Pin. 369. Fons. Exang. 56. Bellon. Aquat. 438. Gesn. Aquat. 760. Rondel. Aquat. ii. 131. Charlt. Exer. 68. A. Sea-Lung. Gal. Poumon marin. G. See-Lunge. B. Zee-long. Mari inbatat. Colore est crystalli in modum pellucido, cum carelio misto, substantia tam fragili, ut vix è mari integer eximi queat. Vires. Podagras pernionesque emendat Pulmo marinus recens tritus & illitus, Diofc.*

IV. De Urtica marina.

Urtica dicta, quod admota contrectantis manum pungat, *Plin.*
A. Urtica marina, *Offic. Charlt. Exer. 68. Schonef. Icht. 77. Urtica, Fons. Exang. 54. Urtica marina. 5. & 6. & Roneletii, C. B. Pin. 369. Urtica rubra, Rondel. i. 530. Bellon. Aquat. 342. Gesn. 1039. Aldrov. Exang. 568. Urticæ vel Pulmonis marini species, Mer. Pin. 194. Sea-Blubrer. Gal. Ortie Marine. G. See-Messel. B. Zeenetelen. Aquis innatat, æstuque maris in litore sæpe rejicitur. Corpora sunt pellucida, rotunda, compressa gelatinæ in modum, cum venis rubris intermixtis. Vires. Cum Lepore marino viribus convenit.*

Exanguia Testacea.

Exanguia testacea sunt, quorum intus est carnoſa pars, foris firma, quæ & flexu frangi,

& ictu rumpi, & compressione dsjici non possunt, *R. Hist. Animal. p. 52.*

Hæc autem vel sunt Univalvia vel Bivalvia vel Turbinata.

Univalvia.

V. De Dentalio & Entalio.

A. 1. **D**entalium, *Offic. Schrod. v. 328. Charlt. Exer. 63. Mont. Exot. 6. Dentales; Scyll. p. 136. Tab. xviii. n. vii. viii. Dentalium conchæ species, Ind. Med. xiv. Dentale læve, album, altera extremitate, rufescens, List. Hist. Conch. iv. Sect. II. n. 2. Dentales, Genf. de Aquat. 345. Tubulus Dentalis lævis, Lang. Meth. Testat. 5. Rondel. de Pisc. ii. 110. Autales dicuntur alii ejusdem formæ, sed minores, Bonan. 91. The Dog-like-tooth shell. Gal. Dentale (petit coquillage, ayant la figure d'une dent de chien). Zahn Schnecken. B. Tand-Slekken. In mari Britannico capiuntur. Tubulus est oblongus, gracilis, teres, nonnihil inflexus sive arcuatus, paulatim angustior, ab fino ad summum concavus, utraque extremitate apertus absque ulla naturali rima aut fissura, albus, altero tamen extremo parum rubescens, exterius lævis admodum & velut politus.*

A. 2. Entalium, *Offic. Schrod. v. 328. Charlt. Exer. 63. Scyll. 137. Tab. xviii. n. vi. Dentalium primum & quartum, Aldrov. de Aquat. 283. Autales, Gesn. Aquat. 345. Tubulus Dentalis striatus, Lang. Meth. Testat. 5. Tubulus aut Siphunculus, Bonan. 91. Dentale viride striatum, maximis striararæ majusculæ admodum extantes, minimis striæ densæ & tenuiores, List. Hist. Conch. iv. Sect. ii n. 1. Denticuli Elephantis, Rump. 125. Tab. 41, 1. Valent. Mus. Mus. 187. A. The Entaglia. Gal. Entale. G. Purpur-Schnecken. B. Purper-Slakken. Præcedente longior est, & crassior multo, aliàs persimilis, nisi quod hic striatus sit, striis profundis, seu mavis porcis elatis, & coloris plerumque viridantis. Ex India Orientali transfertur. Vires. Utrumque, etsi in Medicina hæctenus parum usitatum sit, attamen cum aliis testarum generibus ad similes affectus adhiberi posse verisimile est.*

Itali moderni lapides, metalla, ligna quæcunque lieneis aut figuris inculpta aut etiam can-

nulata *Entalie* vocant, unde & à vocis Dentalii proximitate, Entalii nomen ortum habuisse conjectat eruditissimus simul & ingeniosissimus vir, D. *Martinus Listerus*, M. D. Qui plura de Dentalio Entalio desideret, consulat *Acta Philosoph.* N. 197.

Turbinata.

VI. De Cochleis.

A. 1. **C**ochlea terrestris, *Limax terrestris*, *Offic. Cochlea testacea*, *Schrod.* v. 283. Cochlea cinerea maxima, edulis, cujus os operculo crasso, velut gypseo, per hyemem clauditur, *List. Hist. Animal. Angl.* 111. Cochlea cinereo rufescens fasciata, leviter umbellata, *Ejusd. Hist. Conch.* 1. n. 46. Cochlea edulis *Gesneri*, *Ejusd. Exerc. Anatom.* i. Pomatia, *Gesn. de Aquat.* 255. Cochlea terrestris gypseo obscurata, *Aldrov. de Exang.* 389. A. *The Snail*. Gal. *Limacon.* G. *Eine Schnecke.* B. *Een Slak.* In meridionali Angliæ parte frequens. *Ufu.* Cochleæ integræ. *Vires.* Cochleæ refrigerant, incrassant, consolidant, leniunt, nervis conveniunt ac palmonibus. Hinc usus precui internè ad tussim, phthisin, excretionem, sanguinolentame aliosque pulmonum affectus; hinc ad Hepatis calorem, & colicum dolorem. Extrinsecus maturant ac rumpunt anthraces, consolidant vulnera, præcipuè nervorum ulcera sanant, inflammationes mitigant, ventrem hydropicorum, hydrocelemque herniosorum detumescere faciunt, hæmorrhagiam cohibent, *Schrod.* Verùm quoniam hoc genus Cochleæ minus frequens, nec ubique obvium est, *Officinæ nostræ ejus loco Cochlea vulgari majori pulla, maculata. & fasciata bortenfi* utuntur, absque ullo, sententiâ nostrâ, gravi aut periculoso errore.

A. 2. Cochlea minor ex luteo & nigro variegata, *Ind. Med.* An cochlea interdum unicolor, interdum variegata, &c. *List. Hist. Conch.* i. n. 54? A. *The Paris Garden Snail.* Gal. *Limaçon des jardins de Paris.* G. *Zaun-Schnecke von Paris.* B. *Een Tuynslak van Parys.* In hortis apud Parisenses invenitur. *Ufu.* Testa. *Vires.* Servantur ad Collyria.

A. 3. Cochlea aquatica, *Offic. Cochlea fusca*, fasciis crebris angustisque prædita, *List. Hist. Animal. Angl.* 162. Cochlea nigricans,

dense & leviter striata, *Ejusd. Hist. Conch.* iv. Sect. 5. n. 43. A. *The Water-Snail, or Periwinkle.* Gal. *Petoncle, Limaçon de Mer.* G. *Wasser-Schnecke.* B. *Water-slak.* In Catalogo simplicium Pharmacopœiæ Londinensi præfixo inter aquatiliū testas invenio *Cochleæ & Buccini* titulos, quæ cum nomina generica sunt, species sub se plurimas complectentia, ut *Aldrovandum, Gesnerum, Johnsonum, Bonanum*, sed præcipuè celeberrimum nostrum D. *Martinum Listerum*, M. D. consulentibus patebit; quoniam ex omnibus deligenda sit, non ausim determinare, huic tamen pisci id nominis attribui, quoniam in mari nostro aut ora maritima frequens invenitur; ejusque caro eadem vires habere dicitur, quas Cochlea terrestris. Quod ad testas Cochleæ, Conchæ, Buccini attinet, quamcunque assumas & utaris, modò marina sit, perinde est: Sunt enim omnes Alkali & earundem virium participes. At neque *Dioscoridem* aut *Aetium* inter Ostreum, Purpuram, aut Buccinum in calcem aut cinerem redacta ullam distinctionem facere observavit eruditissimus *Listerus*, verùm omnibus eandem vim causticam tribuisse.

A. 4. Cochlea cæata, *Aldrov. de Exang.* 393. *Fons. de Exang. Tab.* xii. *Gesn. de Aquat.* 240. *Rondel. de Pisc.* ii. 98. *Charlt. Exer.* 62. Cochlea cæata antonomasticè dicta, *Bonan.* 114. *Tab.* xi. n. 11, 12, 13. Cochlea Trochiformis striata, rugosa, papillosa, &c. *Lang. Meth. Test.* 51. In mari mediterraneo invenitur. *Ufu.* Operculum, *Officinis Umbilicus Marinus* dictum, *Bellon. de Aquat.* 430. *Mont. Exot.* 6. Operculum cochlearum marinarum subrotundum in se contortum, *Lang. Meth. Test.* 56. Substantia lapidea, superficie plana, sphericali linea insigni, colore fulva; altera parte concava umbilici in modum, colore carneoso aut igneo, sapore terreo. *Vires.* Venæ stimulat, inquit *Johnsonus*.

Augustinus Scilla; aut ova Cochlearum, aut abbreviata, nondum perfecta, & ab iisdem cochleis generata hoc operculum esse sibi persuadet; at ingeniosissimus ille vir D. *Joannes Raius*, cum in Italia peregrinatus est, ipsum piscem vivum in testa sua hujusmodi operculo tectum, recens è mari extractum Romæ nactus est.

VII. De Blatta Byzantia.

Blatta Byzantina, *Offic.* Blatta Byzantia, *Schrod.* v. 325 Blatta Byzantia sive Unguis odoratus, *Park. Theat.* 1573. *Ind. Med.* xxi. Blatta Byzantina, Unguis odoratus, *Mont. Exot.* 6. Operculum cochlearum marinarum subrotundum vulgare, *Lang. Meth. Test.* 56. Blatta Byzantia Arabum, *Aldrov. de Exang.* 346. Operculi Conchylii & Buccini, *Rondel. de Pisc.* ii. 86. A. The Constantinople Sweet-Hoof. Gal. Petit coquillage, qu'on appelle Blatta Byzantina, apparemment parce qu'il ressemble à la Teigne, ou à la Motte, dite Blatta, & qu'il vient de Constantinople, qu'on appelloit autrefois Bisance. G. Blatta Byzantina. B. Constantinopolse Blatta, (zeker Scheltje.) Tegumentum est oblongum, quibusdam Testæ Turbinatæ, substantia cornea, colore spadiceo, odore gravi, Aloen Barbad. æmulans. *Vires.* Interne laxat alvum, splenem emollit, vitiososque humores discutit. Externe excitat fufitu fœminas strangulatu uteri oppressas, comitialesque. In reliquis idem prætare poterit, quod aliæ concharum testæ, *Schrod.*

Testa hæc multæ inter eruditos contentionis materia fuit, *Matthiolus* Unguem Odoratum & Blattam Byzantinam pro eadem re à *Serapione* & *Avicenna* aliisque à Græcis recentioribus habita fuisse affirmat. Cui opinioni *Officinae* etiam nostræ, & *Schroderus*, & *Farkinsonus*, atque etiam *Paulus Ammannus* favent: Ut & *Rumphius*, qui Blattam Byzantinam operculum Muricis seu Pseudo-purpuræ in mari Ambonico inventam esse tradit. His contradicit *Fuchsus*, qui Blattam Byzantinam Purpuræ operculum esse ait, & ab Onyche *Dioscoridis*, i. e. ungue odorato, diversum: Quod ab ingeniosissimo D. *Martino Listero*, M. D. literis ad me datis clarius demonstratur, cujus observationes ipsius verbis in Latinum versis accipe:

Blattam Byzantinam Ungui odorato successisse, ejusque loco in Officinas illatam fuisse autumo, *Diosc.* temporibus optimus, videlicet pallidissimus & pinguisissimus à mari Rubro advectus est; nigrior minorque à Babylone aut sinu Persico. Verum, ut videtur, recentior aetas circa Byzantium inventis contenta est, unde Blatta *Officinalis* hodierna cognomen obtinuit. Blattæ nomen huic operculo (ut conjicio) inditum est à colore, ut quæ Blatta

piflrinariae Londini frequentissime colorem obscure capillaceum referat; partim etiam quod Blatta hæc Scarabæi genus sit latum, & tenue operculi istius instar.

Fatendum equidem est, *Dioscoridem* eundem Unguem dictum operculum fuisse (*πῦμα κογχυλίου*) affirmare Purpuræ piscis operculo simile; suo tempore usitatum intelligit, quando (ut videtur) Unguis Odoratus deperditus fuit, saltem in Europam non illatus. Verum ex eodem *Dioscoride* apparebit Unguem verum operculum minimè fuisse, unde & operæ pretium erit errorem hunc detegere, & consequenter ostendere quantum delirant moderni, Turbinis marini operculum pro vero Unge oderato substituendo.

Unguis historiam, prout eam tradit *Dioscorides*, accipe: In lacubus, inquit, *nardiferis Indiae reperitur; quapropter, & Conchyliis Nardum depascentibus, aromaticus evadit* (seu odoramenta redolet) colligitur verò postquam æstivis caloribus lacus inaruerint. Concludit Conchylium ipsum usum seu calcinatum eadem quæ Purpuram & Buccinum efficere. Et in capite da Nardo, Indicam *Nardum prope fluvium Gangem nasci scribit*, hoc est, in lacubus quibusdam, quos fluminis istius inundatio efficit. Hinc apparet (1.) Unguem odoratum aquarum dulcium Conchylii partem fuisse. (2.) Si in lacubus *Nardiferis* ad fluvium *Gangem* colligeretur, qui sit, tut idem à mari Rubro aut Babylone adferretur? Deinde, cur testa ipsa, inutilis sarcina, tam longo itinere à *Gange* fluvio ad *Graciam* usque deportaretur, si folius operculi (quod decimam partem ipsius testæ pondere raro excedit) usus esset. Quod si adferri & venundari non soleret, quorsum vires ejus adjicerentur, aut quomodo earum experimentum fieri posset? Hinc conjicio Unguem odoratum verum nonnihil similem fuisse dimidiæ testæ *Pectunculi* istius fluviatilis in fluvio *Tbamesi* frequentissimi, pollicaris unguis magnitudine & crassitie, idque ob sequentes rationes.

1. Quod Unguis odoratus pisciculus Bivalvis, seu Mytulus, aquarum dulcium alumus esse videtur, cum lacuum ad fluvium *Gangem* exsiccationem expectarent antequam eos colligerent. Jam vero Bivalvia arena & limo reconduuntur, nec unquam in summas aquas emergunt, iisque innatant & fluitant, ut Turbinata solent (quibus solis operculum proprium est) ideoque quovis tempore facile capiuntur. 2. Animalculum hoc Conchylium vocat, & generali illo nomine ab aliis omnibus speciebus speciebibus, de quibus variis capitibus agit, distinguit; quod quamvis utriusque Generi tam turbinato quam bivalvi commune sit, peculiariter tamen

& maxime proprie Concham seu Bivalve denotat. 3. Onyx difertis versis à *Plinio* inter Bivalvia recensetur. Siquidem (*l. 32. c. 11.*) synonyma illi sunt *Solen*, *Aulos*, *Donax*, *Onyx*, *Dactylus*. Et expressius adhuc (*lib. 9. cap. 61.*) Concharum genera sunt Dactyli ab humanorum unguium similitudine appellati. Unde verisimillimum est Onychem odoratum à lacubus aquæ dulcis, qui ad Gangem Indiæ flumen sunt, olim advectum non absumilem fuisse vulgari Onychi maris Mediterraneani, qui è Solenum genere fuit. Hæc omnia *Listerus*. Ex quibus Vir ille doctissimus recte infert, & concludit Blattam Byzantinam Officinarum Unguem Odoratum Veterum (quocum confunditur) non fuisse; quem ob difficilem ex India in Europam transitum olim deperditum, & oblivioni traditum esse magna probabilitatis specie conjectatur. Illud certè nobis constat, operculo illi quod in Officinis nostris Blattæ Byzantinæ nomine venditur è notis characteristicis Unguis odorati Veterum nullam convenire, quem medicamentum probum & efficax fuisse credibile est ab odore quem obtinuit aromatico, qui in pulveribus nostris testaceis desideratur.

VII. De Buccino.

A. **B**uccinum, *Offic.* Buccinum album, læve, maximum, septem minimum spirarum, *List. Hist. A. A. 155.* Buccinum rostratum majus crassum orbibus paululum pulvinatis, *Ejusd. Hist. Conch. iv. Sect. xiv. n. 4.* A. *The Welk. Gal. Pourcelaine. Buccine.* G. *Hornschnecke/ Rinechorn.* B. *Ringboorn.* In alto mari ea piscantur. Nomen est genericum sub se plurimas species complectens, ut in Cochlea aquatica ostendimus. *Ufu.* Testa. *Cionia*, *Offic.* est media pars circa quam testa volumen claviculatum intorquet. *Vires.* Cremata simili modo Purpuris Buccinisque facultatem urendi consequuntur. Testa cum Ostrea & reliquis testis viribus convenit.

IX. De Purpura.

A. **P**urpura, *Offic.* Purpura nostras violacea, *Col. de Purp. 1.* Purpura violacea *Fab. Columnæ, List. Hist. Conch. iv. Sect. xv. n. 1.* ex Tarentino sinu allata, *Bonan. 150. n. 172.* A. *The Purple Fish.* Gal. *Pourpre* G. *Purper. Schnecken.* B. *Purpervisch.* In mari Me-

diterraneo frequens. *Ufu.* In Officinis testa valida, rugosa, striata, tuberculis brevis inæqualis, inter Mechanicos Sanies purpurea ad tingendum olim in usu fuit. *Vires.* Alkali est, & cum reliquis testis viribus convenit.

In Purpura describenda adeo breves & obscure fuere Veteres, ut quodnam Conchylium sit Recentioribus litigandi occasionem dederint, à quibus variæ producuntur species, purpuream saniem gignentem. Verùm *Fab. Columna* litem determinavit, veram Purpuram demonstrando. Quamvis autem hodie purpurei genuina Officinis nostris vix cognita sit, purpurei tamen succi cognitio adnotante ingeniosissimo illo & eruditissimo viro jam antea laudato, D. *Martino Lister*, ab antiquis usque temporibus ad sæculum nostrum traditione saltem transmissa & derivata est; in hisce etiam Insulis; inter Arcana tamen habita & studiose celata; donec D. *Guill. Cole* eam arripuit & publico exhibuit, *Act. Philos. Lond. N. 178. p. 1278.* quo Lectorem refero. Quin etiam D. *Robertus Southwell*, E. A. Regiæ Societatis tunc Præses dignissimus, multos ante annos D. *Listero* retulit, matrem suam in Hibernia dum viveret celebrem fuisse sudariis piscis cujusdam succo indelibilibus notis, quæque elui nequirent signandis. Quin & Bedæ temporibus Ars purpuram tingendi in Anglia usitata summoque in pretio habita erat. Sunt Cochleæ (inquit *Hist. Eoces. Gentis Angliæ, lib. 1. cap. 1.*) satissimæ superque abundantes, quibus Tinctura coccinei coloris conficitur. Cujus rubor pulcherrimus nullo unquam solis ardore valet pluviarum injuria pallefcere; sed quo vetustior eo solet esse venustior.

X. De Concha venerea.

A. **C**oncha venerea, Conchula Cytheriaca, *Mont. Exot. 6.* An Venerea in mari Siculo, & Tarentino frequens, ubi vulgò vocatur Porcelletta, *Bonan. 145. n. 251.* *Ufu.* Testa. *Vires.* Edulcorat, *Mont. 31.* In Officinis nostris est incognita.

Bivalvia.

XI. De Ostrea.

A. **O**streum, *Offic.* Ostreum vulgare, *Ind. Med.* lxxxvii. Ostreum striatum striis peculiaribus, *Lang. Meth. Test.* 82. Ostreum vulgare maximum intus argenteo quodam splendore albescens, *List. Hist. A. A.* 176. Ostrea, *Schrod.* v. 531. *Charlt. Exer.* 66. *Rondelet.* ii. 37. *Schonef. Ichn.* 54. *Gesn. Aquat.* 645. *Fons. Exang.* 44. *Mer. Pin.* 193. Ostreae Rondeletii marina, *Aldrov. Exang.* 482. Ostrea major sulcata inæqualiter utrinque ad cardinem denticulata, *List. Hist. Conch.* iii. 20. Concha satis nota in cœnis Ostrea Latine dicta non Ostreum, *Bonan.* 108. *Tab.* 70. A. The Oyster. *Gal. Huitre.* G. Oester. B. Oester. Plurimis locis in nostro mari capiuntur. *Usu.* 1. Testa. 2. Margaritæ Scotiæ *Offic.* *Mont. Exot.* 6. Margaritæ spuria sive Ostrearum, *Ind. Med.* lxxii. Sunt substantiæ lapideæ rotundæ albæ, Viciæ vel Pisi ferè magnitudine, saporis terrei. 3. Caro in culinis frequentissima est. 4. Fœtus, i. e. Vesicaria marina, *Offic.* *J. B.* iii. 818. *Chab.* 580. *Raii Cat. Angl.* 302. Pila marina velut ex ampullis constans ad spumæ similitudinem, *C. B. Pin.* 368. A. Sea Balls. *Gal. Pelotte de Mer.* G. Eit See-Ball. B. Een Zee-bal. Hæ æstu maris in litora sæpe rejiciuntur. 5. Testa petrificata, i. e. Ostracites, *Offic.* Ostracites, *Boer. de Lap.* 393. *Laet. de Lap.* 124. *Gesn. de Lap.* 84. *Plot. Hist. Oxon.* 105. *Morton Northampt.* 189. Ostracites maximus rugosus & asper, *List. Hist. A. A.* 236. *An n.* 37. *Ejusd. Hist. Conch. App. lib.* iii. Ostracites maximus conglobatior admodum crassius in argillaceis delitescens, *Luid. Lithogr.* 26. *N.* 471. Ostracites rugosus & undatus mediocris subcinereus subrotundus, *Lang. Hist. Lap. Fig.* 151. *Tab.* 47. 2. Ostrea labris non crenatis, *Woodw. Att.* ii. 43. *N. f.* 142 A. *Hobgoblins Clarv. Gal. Huitre sans bord, dentelé.* G. Oester mit ungespaltener Rand. Oester met een rand of boord, die niet zaagswyze is afgesnede, à vulgo vocatur. Testa similitudinem habet crustosus & in laminas fissilis. In fodinis & glareosis reperitur. *Vires.* Testa vim habent exsiccandi, sudorem movendi, abstergendi, &c. hinc utus earum internus præcipuè est in febribus quibus interve-

niente sudore medentur. Externè conveniunt in dentificis absterforiis, in mariscis & condylomatis ani reprimendis. Ostrea pestiferos bubones loco transferunt, & virus omne ad se trahunt, *Schrod.* Margaritæ cum Orientalibus viribus conveniunt. Ostracice utuntur mulieres pumicis loco ad pilos auferendos. Potus in vino menses fluentes sistit. A purgatione sumptus conceptionem prohibet. Ad nomas, & mammarum inflammationes imponitur utiliter, *Diosc.* Cum floribus Chamæmeli sumptus Lithontripticum in igne æstimatur.

XII. De Matre Perlarum.

A. **M**ater Perlarum, *Offic.* *Schrod.* v. 530. Concha Margaritifera, *Mont. Exot.* 6. *Fons. Exang. Tab.* 13. *Bellon. Aquat.* 402. *Aldrov. Exang.* 418. *Charlt. Exer.* 64. Concha Mater Unionum, *Rondelet. Aquat.* ii. 33. Concha Mater Unionum dicta aut Margaritifera, *Bonan.* 93, *ii. n.* 1. Concha Margaritifera plerisque, Berberis Antiquis Indis dicta, *List. Hist. Conch.* iii. *n.* 56. Concha valvis æqualibus inæquilatera mediocriter vel leviter umbonata, &c. *Lang. Meth. Test.* 69. A. Mother of Pearl. *Gal. Nacre de Perles, Mere de Perles.* G. Perlen-Mutter. B. Paarlemoer. In mari Mediterraneo & alibi inveniuntur. *Usu.* Testa est, valida & ponderosa, extus rugosa, & aspera, non striata, intus lævis, argenteo colore, saporis terrei. *Margaritæ, Offic.* A. Pearls. *Gal. Perles.* G. Perlen. R. Paarden. Sunt substantiæ lapideæ, rotundæ, aut angulosæ, granulatae, albæ, pellucidæ, saporis terrei, ex perittomate eodem quod testæ generantur productæ. Duplices censentur, Orientales & Occidentales: Illæ splendidiore sunt, adeoque cæteris præferuntur, & præsertim Persicæ. *Vires.* Testa præter vires concharum communes (quas videmus in Ostreo) sunt qui vim cordialem huic attribuunt, verum quo successu, videant ipsimet. Margaritæ Cordiale præbent nobilissimum, quo balsamum vitæ oppressum, vireque exolutæ insigniter recreantur ac confortantur, proinde venenis, pesti, & putredini resistunt, animum exhilarant, &c. *Schrod.*

N. B. Margaritas non tantum in hoc genus conchis reperiri, sed etiam in aliis multis, ut Ostreis, Mitylis, &c.

Plinius Hist. Nat. lib. 9. *cap.* 35. Margaritas è rore genitas esse tradit; cui à Petro *Joan. Fabro*

Fabro contradicitur, qui Quod ipsa Margaritæ sint nihil aliud, quam lepra concharum affirmat: Dicit enim, Conchæ omnes sunt leprosæ. Nobis autem ejusdem naturæ & qualitatis esse videntur cum concharum in quibus inveniuntur testis, quarum morbosæ quædam excrescentiæ sunt, non roscidi conceptus: Earum vires tantopere celebratæ, non aliæ sunt quam quæ conchis omnibus communes.

XIII. De Mytulo.

A. **M**Ytulus, *Offic. Schonef. Icht. 54. Belon. de Aquat. 397. Gesn. de Aquat. 277. Rondel. de Aquat. ii. 48. Mytuli, Mer. Pin. 193. Mytulus Rondeletii, Aldrov. de Exang. 512. List. Hist. Conch. iii. n. 200. Musculus ex caeruleo niger, Ejusd. Hist. Animal. Ang. 182. Musculus, Bonan. 102. n. 30. A. The Muscle. Gal. Moucle, Moule, Cayeu. G. Muschel. B. Mossel. In mari nostro capiuntur. Ufu. Testa. Vires. Alkalini sunt, & cum reliquis testis viribus conveniunt.*

XIV. De Farragine.

A. **F**ARRAGO, *Offic. Aristot. Farago Australis, Alcyonium secundum Dioscoridis, C. B. Pin. 368. Vesicaria marina nigra, Farrago Aristotelis quorundam, J. B. iii. 818. Cbab. 588. Mytulorum aliorumve testaceorum fœtura nobis videtur.*

XV. De Ungue Odorato.

A. **U**NGUIS ODORATUS, *Offic. Onyx, Dioscorid. A. The Sweet Hoof. Gal. Petit Coquillage ressemblant à l'ongle ou à la griffe de quelque animal. G. Indianische Schneitein. B. Indiaanse Slek. Quid sit Officinis nostris ignoratur, cujus in loco Blattam Byzantinam substituunt, ut in capite de Blatta Byzantina ex observationibus eruditissimi D. Martini Lister demonstravimus, quo Lectorem refero. Qui plura de ea velit consulat, Act. Philosoph. n. 192. p. 642.*

XVI. De Concha.

A. **C**ONCHA, *Offic. Schroed. v. 32. Concha longa lataque, in mediis cardinibus, cavitare quadam pyriformi insignita, List. Hist. A. A. 170. A. Sbell - Fish. Gal. Poisson à coquille. G. Muschel. B. Fisch met schelpen bedekt. Ufu. Testa. Vires. Ostreis & reliquis testaceis convenit. Ut Cochleæ & Buccini, ita & Conchæ nomen genericum esse, sub se plurimas species complectens, in capite de Cochleis ostendimus, quo lectorem refero.*

XVII. De Pectunculo.

A. **P**ECTUNCULUS, *Offic. Schonef. Icht. 55. Pectunculus vulgaris, albidus, rotundus, circiter 26. striis majusculis, & planioribus donatus, List. Hist. A. A. 189. Capite minore, rotundiore, & magis æquali margine, Ejusd. Hist. Conch. iii. n. 171. Concha striata altera, Rondel. de Aquat. ii. 21. Concha striata altera Rondeletii, Aldrov. de Exang. 449. Concha cordiformis æquilatera umbone cardinum unito striata; Lang. Meth. Test. 60. A. The Cockle. Gal. Petuncle, Petoucle. G. Eine Muschel. B. Een Mossel. Passim in littore arenoso magna copia reperitur. Ufu. Caro in culinis, testa in Officinis. Vires. Caro gratissimi saporis est, tam cruda quam cocta; ex testa usta & in cinerem redacta dentifricia optima conficiuntur.*

XXIII. De Tellina.

A. **T**ELLINA, *Offic. Fons. Exang. 48. Tellina secunda, Rondel. de Aquat. ii. 7. Aldrov. de Exang. 518. Gesn. Aquat. 940. Tellina, Charlt. Exang. 67. Bellon. de Aquat. 403. Maris Italici, Bonan. 104. n. 57. Tellina intus ex viola purpurascens, in ambitu serrata, List. Hist. A. A. 190. Subfusca angustior intus purpurascens, Ejusd. Hist. Conch. iii. n. 217. A. The Limpin. Gal. Flion. G. Bräunliche kleine Schnecke. B. Een bruinagtige kleine Slek. In mari capiuntur. Vires. Recentes alvo utiles, sed maximè jus earum. Salita*

litæ uruntur, tritæque in cincrem & cum cedria instillatæ, avulsos palpebrarum pilos renasci non patiuntur, *Diosc.*

XIX. De Chama.

A. **C**Hama, *Offic. Charlt. Exer. 65. Bellon. de Aquat. 403.* Ab altero tantum latere ferè naturaliter hiantibus, *List. List. Conch. iii. n. 258.* Chama, alio nomine Glycymerides magna, hoc est, Chama magna dulcis, *Bonan. 106. n. 59.* Chama Glycymeris, *Aldrov. de Exang. 473. Rondel. ii. 13. Fons. Exang. Tab. 14. Gesn. de Aquat. 71. A. Bastard Cockle. Gal. Petoncle batard. G. Große Muschel / Bastard Muschel. B. Grote Mossel, Bastaert Mossel.* In mari Iberico reperitur. *Vires.* Chamarum aliarumque conchularum in exigua aqua decoctarum jus, alvum ciet; id cum vino assumitur, *Diosc.*

Exanguia Crustacea.

Exanguia crustacea sunt, quæ firmas suas partes extus habent, intus autem carneam molliam. Partes quoque illæ firmæ non potius frangi, quàm disjici compressæ dici debent, *Raii Synop. Animal. p. 52.*

XX. De Astaco marino.

A. **A**stacus, *Offic. Gesn. de Aquat. 91. Rondel. de Aquat. i. 538.* Astacus verus, *Aldrov. Exang. 112.* Astacus marinus communis, *Fons. Exang. 13. Astacus marinus, Mer. Pin. 191. Charlt. Exer. 55. Schonef. Icht. 23. A. The Lobster. Gal. Hommar, (Ecrevisse de Mer.) G. See-Krebs / Humber. B. Zee-Kreeft.* In mari capiuntur. *Vires.* Caro multum nutrit, undè in Phthisi commendatur. Crusta seu Testa cremata in vino pota Renes expurgat, & Calculos frangit.

XXI. De Astaco fluviatili.

A. **A**stacus fluviatilis, *Offic. Rondel. de Pisc. ii. 210. Schonef. Icht. 24. Gesn. Aquat. 104. Mer. Pin. 192. Charlt. Exer. 56. Aldrov. de Exang. 129. Fons. Exang. 15. Cammarus, Bellon. de Pisc. 355. Cancer, Schrod. v. 325. A. The Crabs, or Crevis. Gal. Ecrevisse de riviere. G. Bach-Krebs. B. Rivier-Kreeft.* In fluviis invenitur. *Usu.* Caro, Lapilli, *Oculi Cancris, Offic. Oculi Cancrorum, Charlt. Exer. Oculi Cancrorum seu potius Lapilli Astacorum fluviatilium, Ind. Med. lxxxiv. A. Crabs-Eyes. Gal. Yeux d'Ecrevisses. G. Krebs-Augen. B. Kreeft-Oogen.* In capite, ut quidam asserunt, seu potius stomacho, duos gerunt lapillos, albos, rotundosque, lenticulari figura singulari seu orbiculari, pisci majoris magnitudine, una parte compressi, & sinuati acetabuli in modum, alterâ convexi laminati, saporis terrei. *Usu.* Putamen. Istorum sæpe occurrit genus factitium ex Cimolio albo in illam formam confectum, quod pro illis venditur, sed fraus istum frangendo detegi potest: namque veri Cancrorum oculi laminati sunt in parte gibbosi, quâ factitii carent. *Vires.* Caro refrigerat, humefcit, dolorem sedat, multum nutrit in Atrophia. *Lapilli* refrigerant, siccant, abstergunt, discutunt, tartarum & sanguinem coagulatum resolvunt, calculum atterunt. Hinc usus magni in Nephritide, Pleuritide, Asthmate, dolore Colico, &c. inserviunt dentibus abstergendis. *Putamen* seu *Testa* eadem cum *Lapillis* vires obtinet. Insuper scabiem puerorum ex falsis humoribus sanat; febrium intermittentium paroxysmos arcet, *Schrod.*

XXII. De Cancellis.

A. **C**ancellus Astaci marini species, *Ind. Med. xxvi. Cancellus, Rondel. de Pisc. i. 553. Aldrov. de Exang. 218. Gesn. de Aquat. 161. Bellon. de Aquat. 362. Fons. Exang. 24. Cancellus quibusdam Bernhardus Eremita dictus, Charlt. Exer. 58. Cancer in Testis degens, Mer. Pin. 192. A. The Wrong Heir. Gal. Hermite, Bernard l'Hermite. G. Bernhard Heremiter. B. Kreeftje genaamt Bernard Heremyt. Usu. Animal. Vires. Oleum*

leum ejus ex America adhibetur pro Rheumatismis.

XXIII. De Squilla.

A. 1. **S**quilla, *Offic.* Squilla gibba, *Schonef. Icht.* 72. *Rondel. de Pis.* i. 549. Squilla parva, *Mer. Pin.* 192. Squilla gibba *Rondeletii*, *Aldrov. de Exang.* 150. A. *The Shrimp.* Gal. *Cbeorette*, *Saillicoque*. G. *kleine See-Krebs* oder *Krabbe*. B. *Garnaal*, *Garnaat*. In mari capiuntur. *Vires.* Cum Astaco viribus convenit.

A. 2. Crangon, *Offic.* Squilla Crangon, *Aldrov. de Exang.* 149. *Rondel. de Pis.* i. 547. *Gesn. Aquat.* 906. *Fons. Exang.* 17. Alia Squilla, *Bellon. de Pis.* 359. A. *The Prawm.* Gal. *Langoustin* (*petit poisson de Mer.*) G. *Ein ander See-Krebs*. B. *Nog een ander Garnaal*. Maris incola est. *Usu.* Animal. *Vires.* In culinis frequens, multum nutrit, unde in Phthisi laudatur.

XXIV. De Cancro marino.

A. **C**ancer, *Offic.* *Schonef. Icht.* 30. Canceri marini maximi apicibus Chelarum nigricantibus; *Ind. Med.* xxv. Pagurus, *Bellon. de Aquat.* 368. *Aldrov. de Exang.* 186. *Fons. de Exang.* 21. *Gesn. de Aquat.* 155. *Mer. Pin.* 192. *Charlt. Exer.* 57. Cancer Maxas, *Rondel.* i. 560. quoad figuram & descriptionem, sed nomina sunt transposita. A. *The Sea Crab.* Gal. *Cancre*, (*forte d'Ecrevisse de mer.*) G. *Faschen-Krebs* / *Meer-Krebs*. B. *Zee-Crabbe*. In mari capiuntur. *Usu.* Ungulae seu Chelae Officinis dictae, & Testa. *Vires.* Eisdem cum Conchis vires obtinent. Insuper Scabiem puerorum ex falsis humoribus sanant, febrium intermittentium paroxysmos arcant, *Schrod.* Praefertur apices nigri Ungularum. Cancer integer, i. e. substantia edulis in cibis laudatur. In Medicina, Phthificis prodesse *Rondeletium* experientia docuit. Stranguriam sanant; *Fons.*

XXV. De Cancro Fluviali.

A. **C**ancer fluvialis, *Offic.* *Fons. de Exang.* 23. *Charlt. Exer.* 57. *Bellon. de Aquat.* 365. *Rondel.* ii. 208. *Gesn. de A-*

quat. 137. *Matth.* 307. Cancer fluvialis *Matthioli*, *Aldrov. de Exang.* 207. A. *The River Crab.* Gal. *Cancre de Riviere*. G. *Krebs*. B. *Rivier-Crabbe*. In Graecia, Creta, Sicilia, &c. inveniuntur, carent Galli & Germani, unde non sine errore Astacos fluviales in Cancrorum usum usurpant. *Vires.* Refrigerant, humectant, dolorem sedant, ferocientes spiritus figunt. Hinc usus praecipui in aestu, ac dolore capitis & renum, in Angina, Atrophia; extrinsecus valent in igne Perfico ac ambustis.

XXVI. De Echino marino.

A. 1. **E**chinus, *Offic.* *Fons. Exang.* 39. *Aldrov. de Exang.* 403. *Bellon. de Aquat.* 384. *Charlt. Exer.* 62. Echinus marinus, *List. Hist. A. A.* 169. *Mer. Pin.* 192. Echinus major, *Gesn. Aquat.* 350. Echinus Ovarius, *Riolan.* i. 578. Echinus Ovarius rotularis dictus, subflavescens, viginti striis, quarum decem e papillis, & aliae decem e transversis lineolis constatae sunt, interstitia striarum punctulis minimis occupantibus, *Lang. Hist. Lap.* 124. *Tab.* 35. Echinus Cidaris miliaris basi pulvinata; rarioribus & minoribus eminentiis, *Klein. Echinod.* 17. *Tab.* ii. C. D. Echinus Ovarius secundus, *Mort. North.* 231. *Tab.* 10. *Fig.* 3. Echinus Ovarius. *Plot. Hist. Oxon.* 107. *Tab.* v. n. 5. *List. Hist. A. A.* 222. *Tab.* 7. n. 23. Echinus ex altera parte planus, ex altera subsphaericus purpurascens, aculeorum vestigiis parum eminentibus, *Ejusd. App.* 27. A. *The Sea Hedge-Hog.* Gal. *Herisson de mer.* G. *Ein See-Igel* / *Hoehel*. B. *Een Zee-Igel*. In alto mari capiuntur. *Vires.* Stomacho ventrique utilis est: Urinam ciet, Hujus testa cruda inassata commodè medicamentis admiscetur, quae Psoras abstergunt. Crematae verò cinis fordida ulcera expurgat, luxuriantem carnem reprimat, *Diösc.*

A. 2. Echinus Ovarius, *Plot. Hist. Oxon.* 126. *Tab.* v. *Fig.* 4. *Mort. Woodw. Attempt.* Tom. 1. p. 11. n. 178. *North.* 232. *Tab.* 10. *Fig.* 5. Echinometra circinata papillis maximis, *Breyn. Sched.* 55. *Tab.* 1. *Fig.* 1, 2. Echinus spoliatus a spinis suis, *Aldrov. Exang.* 403. *Fons. Exang.* *Aquat Tab.* xii. Echinites albo cinereus, *List. Hist. A. A.* 221. *Tab.* 7. n. 22. Echinites Ovarius subluteus major quinque striis incurvatis è duplici serie transversarum lineolarum constatis, quolibet interstitium striarum decem scutillis, reliquum verò spatium innumeris minimis papillis occupantibus, *Lang.*

Lang. Hist. Lap. Helv. 123. Tab. 35. F. 1. Echinites orbiculatus laticlavus medius, Luid. Litop. Brit. 45. n. 915. Echinites cidaris mammillata II. Klein. Echinod. 19. Tab. VII. A. Istrice dimare petrificato, Scill. le vana Specul. 148. Tab. xxiv. An Ovum agrinum, Boet. de Lap. 347. Laet. de Dap. 106. A. Toe great Sea Urchin. Gal. Grand Herisson de mer. G. Große See-Igel. B. Een groote See-Egel. Ufu. Glandula seu Spica, Lapis Judaicus Offic. dictus, vide pag. 44. antea; cujus synonymus est Radiolus glandularius subcinereus major, partim tenuissimè striatus, partim punctulatus, Lang. de Lapid. 127. Tab. 36. f. 2. Radiolus glandularius, seu Lapis Judaicus Boetii, Luid. Litop. Brit. 49. N. 998.

Hic Lapis mihi esse videtur spina Echinidis Ovarii petrefacta, sed speciei multo majoris eam quam hic exhibeo. De lapide prius tractavi, p. 44. ubi inveniat Lector.

CLASSIS SECUNDA,

DE

Animalibus Sanguineis.

SECTIO PRIMA.

De Piscibus.

Sanguinem voco liquorem illum rubicundum, vitæ sedem fontemque, caloris nativi pabulum & vehiculum, qui circulari motu jugi & indefinente per arterias & venas fluit, R. Synop. Animal. p. 50.

Non sum nescius (inquit doctissimus Raius) Piscis nomen à nonnullis quam latissimè extendi ad Aquatilia omnia significanda, tam sanguinea, quam exanguia majora. Quin & vulgus nostrum hæc omnia pro Piscibus habet: verum nobis definiendis, Piscis Animal est aquatile, sanguineum, pedibus carens, vel squamis vel cute nuda contextum, pinnis natans, in aquis perpetuo degens, nec sponte unquam in siccum exiens. Vid. Willoughb. Ichthyograph. 1.

Pisces sunt vel

Branchiis respirantes corde unico ventriculo prædito, iique vel

Ovipari (i.e. ova non intus foventes, sed in aquas ejicientes, ubi calore solis foventur, & excluduntur) dorso erecto natantes, vel corpore

Longo & lubrico, squamis quoque carente, pinnis

Ad branchias obtinentes, ventralibus destituti: *Anguilla*.

Utroque pari donati, i.e. branchiali & ventrali

Duabus in dorso pinnis: *Mustela fluviatilis*.

Unica in dorso pinna: *Lupus Marinus*.

Contractiore, vel saltem non admodum lubrico, pinnis

Non aculeatis, quibus

Unica in dorso pinna,

Marini, quorum pinna dorsalis aut

Gravitatis centro apponitur; linea in ima ventris carina è squamis composita.

Serrata: *Halec*.

Non serrata: *Encrasicholus*.

Non longe è cauda sita

Squamofus, corpore pentagono: *Sturio*.

Non squamofus: *Ichthyocola*.

Fluviatiles & lacustres

(Dentati: *Lucius*

(Edentuli, squamis

Maximis: *Carpio* sive *Cyprinus*.

Mediæ magnitudinis: *Barbus*.

Minimis, tenuibus, viscido connexis: *Tinca*.

Duæ in dorso pinnæ eriguntur

Edentuli: *Ajcbia*, sive *Thymallus*.

Dentati: *Trutta*.

Aculeatis, duabus in dorso pinnis, anteriore autem spinis radiata,

Marina: *Mugil*.

Fluviatilis: *Perca*.

Vivipari, i.e. qui ova intus concipiunt majuscula, avium modo, eaque in utero fovent, cartilaginei

Longi: *Galeus*.

Plani: *Raia*, &c.

E e e 2

Pub

^a
 Pulmone respirantes, corde duobus ventriculis prædito, iisque vel

Dentati (fistulosi: *Cetus*.
 non fistulosi: *Monoceros*.
 Edentuli: *Balæna*.

“ Nos ne à communi hominum opinione
 “ (inquit doctissimus *Raius*) nimis recedamus;
 “ & ut affectatæ novitatis notam evitemus, ce-
 “ taceum Aquatilium genus, quanvis cum
 “ Quadrupedibus Viviparis in omnibus ferè,
 “ præterquam in pilis & pedibus, & elemen-
 “ to, in quo degunt, convenire videantur,
 “ Piscibus enumerabimus, „ *Synop. Animal.*
 P. 55.

De Piscibus Anguilliformibus, seu lævibus, lubricis.

Pisces Anguilliformes vocamus, qui corpore sunt lubrico, & squamis carente, Raii Ichthy. pag. 103.

I. De Lampetra.

Lampetra, figura oris rotunda seu ovali, foramine in summo rostro, pinnarumque tum ventralium, tum branchialium carentia ab aliis omnibus sui generis, hoc est, longis & lubricis piscibus, facile distinguitur, R. Ichthy. p. 104.

A. Lampetra, *Offic. Rondel. de Pisc. i 398. Fons. de Pisc. 79. Schonef. Ichth. 40. Charlt. de Pisc. 34. Mer. Pin. 188. Lampetra Rondeletii, Raii Ichth. 105. Ejusd. Synop. Pisc. 35. Lampetra major, Aldrov. de Pisc. 539. Salv. de Aquat. 63. Mustela sive Lampetra, Bellon. de Aquat. 75. Gesn. de Aquat. 590. A. The Lamprey, or Lamprey-Eel. Gal. Lamproye. G. Eine Lamprete. B. Lamprey. In fluminibus majoribus, quæ è mari subeunt, frequens reperitur. Usu. Caro. Vires. Caro venerem stimulat, multum nutrit.*

II. De Serpente Marino.

A. **S**erpens marinus, *Offic. Aldrov. de Pisc. 346. Gesn. de Aquat. 864. Rondel. de Pisc. 409. Bellon. de Aquat. 157. Salv. de Aquat. 58. Fons. de Pisc. 9. Charlt. de Pisc. 6. Raii Ichth. 107. E. usd. Synop. Pisc. 36. Serpens marinus quindecim pedes longus, Fons. Iter. Cant. 4to, 1632. p. 17. A. The Sea-Serpent. Gal. Serpent de mer. G. Eine See-Schlange. B. Een Zee-slang. In mari Mediterraneo reperitur. Usu. Caro. Vires. Cum radice Liliæ urinæ incontinentiam juvat. *Plin.**

III. De Anguilla.

A. **A**nguilla, *Offic. Schrod. 325. Mer. Pin. 188. Aldrov. de Pisc. 544. Gesn. de Aquat. 40. Charlt. de Pisc. 34. Salv. de Aquat. 75. Rondel. de Pisc. ii. 198. Schonef. Ichth. 14. Bellon. de Aquat. 295. Raii Ichth. 109. E. usd. Synop. Pisc. 37. Fons. de Pisc. 81. A. The Eel. Gal. Anguille. G. Aal. B. Een Ael. In lacubus, fluviis, stagnis, &c. vivit. Usu. Pinguedo. Vires. Vulneraria est, capillos generat, in alopecia illita: auditum restituit auri instillata; hæmorrhoides mitigat, *Schrod.**

IV. De Remora.

A. **R**emora, *Offic. Aldrov. de Pisc. 335. Bellon. de Aquat. 440. Charlt. de Pisc. 6. Fons. de Pisc. 7. Raii Synop. Pisc. 71. Iperuquiba & Piraquiba Brasiliensibus, Marcg. 180. Raii Ichth. 119. Echenei seu Remora, Imperat. 684. A. The Sucking-Fish. Gal. Remore. G. Saugend Fisch / Schiff-halter. B. Remora, een soort van Zee-visje, de kragt hebbende (zo men zegt) om een schip onder volle zeilen stil te houden. In alto mari reperitur. Vires. Venerem inhibet, abortus prohibet, foetumque ad maturitatem continere creditur, *Aldrov.**

V. De Mustela.

A. **M**ustela, Offic. Schrod. 330. Mer. Pin. 190. Bellon. de Aquat. 130. Mustela fluviatilis, Aldrov. de Pisc. 577. Gesn. de Aquat. 601. Charlt. de Pisc. 40. Raii Synop. Pisc. 61. Mustela fluviatilis, nostratibus Ecl-pout nomine à Belgis mutuato, & Burbot Gallico vocabulo dicta, Ejusd. Ichth. p. 125. Mustela altera, Schonef. Ichth. 49. A. The Eel-pout or Burbot. Gal. Barbote, Lote, Motelle. G. Waltraupe / Quappe. B. Aalpunt. In fluviis. Ufu. Hepar, ventriculus, & spina. Vires. Hepar in vitro suspensum, calidiusque expositum, in liquorem liquefcit flavum admodum utilem oculorum hebetudini ac nubeculis. Ventriculus commendatur summè ad affectus uterinos, præcipue autem fertur secundinas pellere, colicosque dolores abigere, potus. Spina pulverisata morbum caducum expugnare fertur, Schrod.

VI. De Siluro.

A. **S**ilurus, Offic. Schw. Tberiot. Sil. 444. Schonef. Ichth. 69. Rondel. de Pisc. ii. 180. Silurus Rondeletii, Raii Ichth. 128. Ejusd. Synop. Pisc. 70. Gesn. de Aquat. 867. Glanis, Alarow. de Pisc. 567. Salv. 210. Charlt. de Pisc. 40. Fons. de Pisc. 101. A. The Shoar-fish. Gal. Glanis, (Grand poisson de riviere). G. Wellf / Esheld. B. Glanis, (een soort van een Vifch, die het aas afbyt, zonder de boek in te zwelgen.) In Danubio flumine, &c. reperitur. Ufu. Caro. Vires. Recens in cibo nutrit, & facilem præbet alvum, sale verò conditus, minimum suppeditat alimentum: arteriam expurgat, & vocem expedit. Illita saliti caro aculeos & infixam corpori spicula extrahit. Muria ejus incipientibus dysenteriiis prodest, si in defidentium fatus adjiciatur: fluxiones siquidem ad summa cutis elicit: ifchiadicis infusa medetur, Diosc.

VII. De Lupo Marino.

A. **L**upus marinus, Schonf. Ichth. 45 Charlt. Pisc. 31. Lupus marinus Schonfeldii, Fons. Tab. xlviii. Lupus marinus nostras &

Schonfeldii, Raii Ichth. 130. Ejusd. Synop. Pisc. 40. Anarrhicas, Genf. Paralip. 4. A. The Sea-Wolf, or Wolf. Gal. Loup marin. G. See Wolf. B. Zee-Wolf. In mari capiuntur. Ufu. Dentes molares, Lapis Bufonites Officinis dicta, A. The Toad-Stone. Gal. Crapaudine. G. Kreckenstein. B. Padde-Steen. Bufonites. Lapis, Ind. Med. xxiii. Bufonites majusculus atro-rubens inftar capsulæ glandis quercinæ, Act. Reg. Soc. N°. 200. p. 750. Luid. Lithop. Brit. 70. Mort. North. 244. Bufonius, Mer. Pin. 210. Lapidis Bufonitis varietas prima, Boet. de Lap. 301. Batrachitæ vel Crapodinx, Gesn. de Lap. 161. Sunt bullæ inftar, altera parte cava, altera convexa, coloris ex fusco pallentis, aliquando fusci, interdum nigri, albi, viridis, versicoloris. Vires. Commendatur ad pestem, & venena, ceu remedium præstantissimum, &c. Schrod.

D. Merret in Pinace Rerum Naturalium Britannia, Lapidis Bufonios dictos, & pro Gemmis habitos, nihil aliud esse quàm dentes molares hujus Piscis his verbis ostendit: "Bufonius falsò dictus, demonstravi enim coram majestate regia (in Collegio nostro, qui interesse dignatus est exquisitissimis prælectionibus ornatissimi collegæ Doctoris Georgii Ent, quem titulo Equitis Aurati merito honoravit) hunc esse dentes molares Piscis Lupi, quem vide apud Schwencckfeld. & Fons. de Piscibus, Tab. 17., Et Aurifices summa cum admiratione confessi sunt, hosce molares esse veros Lapidis Bufonios ab iis divenditos, Mer. Pin.

Ex hac origine Lapidis Alektorios esse existimo, de quibus in Materia Medica mentio fit. Utrum verò ex hoc, an ex alio Piscium genere orti sint, haud mihi liquet. Dicuntur (sed falsò) in Caponii vel Galli stomacho inveniri. Lapidis quidem in Alitibus generis gallinacei reperiri experientia quotidiana demonstrat; sed hi isthic non generantur, verum ab Alitibus illis deglutiuntur, ut cibum suum comminuant, & digerant, & postmodum inter excrementa ejiciuntur.

Quæ prius scripsimus pag. 44. hujus Operis de Lapide Chelidonio, quoad originem ejus huc referri debent.

De Piscibus corpore contractiore, vel saltem non admodum lubrico, qui pinnis ventralibus carent.

VIII. De Hippocampo.

A. **H**ippocampus, *Offic. Rondel de Pisc. ii. 114. Bellon. de Aquat. 446. Charlt. Exer. 63. Salv. de Aquat. 72. C. Fons. de Pisc. 77. Mouff. Insect. fol. ult. Aldrov. de Insect. 736. Raii Ichth. 157. Ejusd. Synop. Pisc. 45. A. The Sea-Horse. Gal. Cheval marin. G. See. Koss. B. Zee-paart. In Mari Mediterraneo capiuntur. Vires. Cremati cinis exceptus cum liquida pice, Axungia, seu Amaracino Unguento illitus, alopecias replet, Diosc. Remedium aduersus canis rabidi morsum, Ælian.*

IX. De Acu.

A. **A**cus *Aristot. Actis secunda species, Rondel. de Pisc. i. 229. Acus secunda species Rondeletii, Gesn. de Aquat. 9. Acus Aristotelis, Aldrov. de Pisc. 103. Fons. de Pisc. 36. Acus vii. Salv. 68. Acus Aristotelis, seu Actis secunda species Rondeletii, Raii Ichth. 158. Ejusd. Synop. Pisc. 46. Actis altera species, sive Acus Aristotelis, Blennus aliquibus dicta, Schonf. Ichth. 11. Typhle marina, Bellon. de Aquat. 446. Petimbuaba, Charlt. Pisc. 16. A. The Tobacco-Pipe-fish. Gal. Aiguille d'Aristote. G. Horn-Fisch / Pfeffer-Fisch. B. Hoorn-Visch. In Mari Adriatico invenitur. Vires. Cinerem in potu ad stillicidium urinæ commendat Galen.*

Pisces non aculeati tribus in dorso pinnis donati.

X. De Afello.

A. 1. **A**sellus, *Offic. Fons. de Pisc. 1. Afellus major, Charlt. de Pisc. 2.*

Schonf. Ichth. 38. Afellus major vulgaris, Raii Synop. Pisc. 53. Afellus major vulgaris, Belgis Cabeliau Ejusd. Ichth. 165. Afellus, Merlucius, Cabeliau, Mer. Pin. 184. Genf de Aquat. 84. Morhua vulgaris (maxima Afellorum species) Bellon. de Pisc. 118. Morhua vel Molva altera, Aldrov. de Pisc. 289. Molva Rondel. de Pisc. i. 280. Molva vel Morhua altera minor Rondeletii, Gesn. de Aquat. 88. A. The Cod-fish, or Keeling. Gal. Sorte de Merlus. G. Frischer Cabeltau / Stock-fisch. B. Cabeljaauw. In culinis, Caro salita, & non salita: In Officinis officula è capite exempta, Pharmacopolis nostris Lapides Dentales dicta, fortè quod dentata sint: longa sunt & tenuia, colore albicante, ab uno latere convexa, & velut characteribus notata, ab altero nonnihil concava, & striata, marginibus dentatis, colore exalbido. Vires. Viribus cum officulis capitum Percæ & Cyprini piscium convenit, ad quos lectorem remitto.

A. 2. Afellus marinus sive Merlangius, *Ind. Med. xv. Marlangus altera Afellorum species, Bellon. de Aquat. 124. Merlangius, Fons. de Pisc. 1. Merlanus secunda Afellorum species, Rondel. de Pisc. i. 276. Afellus minor alter, Aldrov. de Pisc. 287. An Afellus mollis minor, sive Afellus omnium minimus, Raii Ichth. 171? Ejusd. Synop. Pisc. 56.*

Quamvis lapides seu officula Dentalio in Officinis Pharmacopolarum similia in capitibus Afini Antiquorum dicti observentur, ut & Afelli mollis; & ut opinor, in reliquis hujus generis omnibus: verum tamen seu genuinum ex hoc Afello desumitur.

A. 3. Oniscus, *Offic. Afellus mollis major, seu albus, Raii Ichth. 170. Ejusd. Synop. Pisc. 55. Afellus minor & mollis, Charlt. de Pisc. 3. Afellus mollis, Fons. Tab. 2. Mer. Pin. 184. Merlangus altera Afellorum species, Bellon. de Aquat. 124. Secunda Afellorum species, Rondel. de Pisc. i. 276. Secunda Afellorum species Merlangus Rondeletii, Gesn. de Aquat. 85. Afellus minor alter, Aldrov. de Pisc. 287- A. The Whitting. Gal Merlus, Merlus. G. Whetings / kleine Kotschier. B. Wyting. In mari reperitur. Usu. Caro, jecur. Vires. Carnem omnes gentes & judicant, & sentiunt esse saluberrimam, Turn. Jecur in pthiis commendatur.*

Pisces non aculeati, quibus unica in dorso pinna, marini.

XI. De Harengiformibus.

Horum nota characteristica est linea serrata, è squamis composita in ima ventris carina, color in lateribus & ventre argenteus, splendens; squamæ grandes, & facillè deciduæ, Raii Ichthy. pag. 218.

A. 1. Halec, *Offic. Schrod. v. 329. Charlt. de Pisc. 4. Harengus, Rondel. de Pisc. i. 222. Schonef. Ichth. 36. Gesn. de Aquat. 402. Fons. de Pisc. 2. Raii Ichth. 219. Ejusd. Synop. Pisc. 103. Mer. Pin. 185. Harengus Flandricus, Aldrov. de Pisc. 294. Harengus Chalcidicus species, Bellon. de Aquat. 271. A. The Herring. Gal. Harang. G. Håring. B. Haaring. Piscis est marinus, Germanico Oceano, & alibi familiaris. Ufu. Vesiculæ Animæ Halecis dictæ; integrum Halec, Muria seu Garum, vel Brodium, quo Halec fuerit conditum. Vires. Integrum Halec salitum imponitur plantis pedum, ad humores à capite derivandos, æstumque febrilem domandum. Animæ exhibitæ urinam ciere dicuntur. Muria inservit clysteribus, in coxendicum dolore, & hydrope, mundificat ulcera foetida, gangrænam cohibet, strumas dissipat, ad anginas valet cum melle illitus, Schrod.*

A. 2. Encrasicholus, *Offic. Aldrov. de Pisc. 214. Charlt. de Pisc. 24. Rondel. de Pisc. i. 211. Fons. de Pisc. 51. Raii Ichth. 225. Ejusd. Synop. Pisc. 107. Encrasicholus, quos alii Engraules, alii Lycostomos appellant Rondeletii, Gesn. de Aquat. 68. Halecula, Bellon. de Aquat. 169. A. The Anchovy. Gal. Enchois, Anchois. G. Anchoies. B. Ansjovis. Sale conditæ in doliolis asservantur. Ufu. Integer Piscis, Garum. Vires. Pisces conditæ impo- nantur ut Harengi plantis pedum. Garum iisdem usibus inservit, quibus muria Halecis.*

XII. De Sturione.

A. Sturio, *Offic. Schrod. v. 339. Aldrov. de Pisc. 517. Bellon. de Aquat. 101. Gesn. de Aquat. 931. Fons. de Pisc. 75. Raii Ichth. 239. Ejusd. Synop. Pisc. 112. Acipenfer, Rondel. de Pisc. i. 410. Charlt. de Pisc. 34. Acipenfer, five Sturio, Schonef. Ichth. 9. Acipenfer, Sturio, Mer. Pin. 188. Sturio five Silurus, Salv. de Aquat. 113. A. The Sturgeon. Gal. Eturgeon. G. Ein Stör/ Stur. B. Een Steur. Maria eum gignunt, sed flumina maxime nobilitant. Ufu. Ossa, & caviarium, quod est massa, saponem Hamburgensem viridem colore & substantiâ referens, advehiturque magna copia ex Muscovia in Italiam & alibi cujus condiendi modum sic Gesnerus refert: Ova exemptis quibusdam nervis, qui intererant, lota ex aceto aut vino albo, in tabulam extendes, ut exsiccentur. Salita deinde in vase aliquo, aut involuta sale, manu, non tudicula, refringantur: in succum raræ texturæ, ut inde humor exeat, conjicies. Postremo vero in seriam in fundo perforatam, ut siquid humoris inest, inde exeat, in usum repones, bene premendo & operculando. Vires. Ossa commendantur in arthritide vaga, ut & in colicis doloribus discutiendis exhibita. Schrod. Caviarium nutrit, semen auget, libidinem excitat.*

XIII. De Ichthyocolla.

A. Ichthyocolla, *Offic. Bellon. de Pisc. 104. Rondel. de Pisc. ii. 177. Gesn. de Aquat. 50. Raii Ichth. 244. Ejusd. Synop. Pisc. 114. Aldrov. de Pisc. 567. Huso Ichthyocolla, Schrod. v. 329. A. The Isinglass - fish. Gal. Poisson, dont on tire la Colle du Levant. G. Hausen / ein Leimichter Fisch ohne Graten. B. Zeker Vis daar men Huisblas of Viskym van trekt. In fluviis magnis. Ufu. Gluten Ichthyocolla dictum; substantia est ex albo flavescens, in spiras coacta, saporis glutinosi, odoris nullius, ex corio, intestinis, ventriculo, pinnis & cauda hujus piscis confecta, hoc modo: Partes dictæ in frustula tenuissima sectæ macerantur in aqua calida quanta sufficit; hinc coquantur lento igne ad consistentiam pulvis, malaxanturque antequam refrigerint in massam,*

& in pelliculas deducta. *Vires.* Siccat, explet, quadantenus mollit, *Schrod.* Incrassat sanguinem, & anodynum est; usurpatur etiam in exulceratione pulmonum, & faucium, in fluore albo exhibetur cum successu: sunt qui exhibent in dysenteriam. Externe conglutinat.

Ichthyocolla ex vesica Hufonis fit, ut D. *Willoughby* affirmat, at *Schroderus* ex corio ejus, &c. præparatum esse vult, *Scottus* ex pisce *Ichthyocolla* fieri statuit; hinc patet ex diversis piscibus fieri, nimirum ex Hufone, & pisce hic descripto sub *Ichthyocollæ* titulo, & fortasse etiam (inquit clarissimus & doctissimus vir D. *Joannes Raius*) aliis nonnullis.

Pisces non aculeati, quibus unica in dorso pinna, fluviatiles, dentati.

XIV. De Lucio.

Fluviatilium nomine aquarum dulcium incolas intelligimus, tam lacustres, quam fluviatiles, Raii *Ichth.* p. 245.

A. *Lucius*, *Offic.* *Aldrov. de Pisc.* 630. *Bellon. de Aquat.* 297. *Schonf. Ichth.* 44. *Charlt. de Pisc.* 42. *Gesn. de Aquat.* 500. *Fons. de Pisc.* 109. *Mer. Pin.* 190. *Raii Ichth.* 236. *Ejusd. Synop. Pisc.* 112. *Rondel. de Pisc.* ii. 188. *Salv. de Aquat.* 95. *Schrod. v.* 329. A. *The Pike or Pikerel.* *Gal. Brochet.* G. *Ein Hecht.* B. *Een Snoek.* In fluviis familiaris est. *Usu.* Mandibula seu inferior maxilla, & axungia. *Vires.* Axungia vulgare medicamentum est, illiniturque plantis pedum, & pectusculis infantulorum, ad revellendos catarrhos, & demulcendam tussim. Mandibula exsiccat, abstergit. Hinc datur in Pleuritide, seu specificum; confert itidem ut & reliqua capitis officula in calculo, fluore albo mulierum, partuque difficili. Extrinsecus (cinis) sistit synoviam, vulnera inveterata mundificat, hæmorrhoides exsiccat, *Schrod.*

Pisces non aculeati, quibus unica in dorso pinna, fluviatiles, & edentuli.

XV. De Carpio.

His maxilla edentulae sunt, dentes autem in gutture imo ore prope ventriculi orificium. Hinc *Malacoctomi* Pisces dicti sunt. *Vesica natatoria* bis omnibus bipartita, Raii *Ichth.* p. 245.

A. *Carpio*, *Offic. vel Carpo*, *Schrod. v.* 326. *Cyprinus*, *Aldrov. de Pisc.* 635. *Bellon. de Aquat.* 273. *Gesn. de Aquat.* 309. *Charlt. de Pisc.* 43. *Fons. de Pisc.* 111. *Mer. Pin.* 190. *Raii Ichth.* 245. *Ejusd. Synop. Pisc.* 115. *Rondel. de Pisc.* ii. 150. *Salv. de Aquat.* 91. *Carpa*, *Cassiod. A. The Carp.* *Gal. Carpe.* G. *Ein Karpffe.* B. *Een Kerper.* In lacubus, & fluviis. *Usus.* Fel, Axungia, Ossa in faucibus *Lapides Carpionum* in Officinis dicta. *Vires.* Fel oculorum hebetudini & nubeculae subvenit. *Axungia* nervorum affectibus calidis auxilio est. *Ostriangularis* colicis doloribus, calculosis, comitialibusque conferre statuitur, & ad epilepsiam commendatur, *Schrod.*

Lapis palati ægris in gravi febris æstu allevamentum aliquod afferre traditur, quod sitim fedet & refrigeret; sanguinisque è naribus fluxiones cohibere, si ore contineatur, sunt qui affirmant. *R. Ichth.* p. 246. Ex *Cyprinorum* ovis *Caviarium rubrum* fieri solere *Judæis* dictum, scribit *Bellonius*.

XVI. De Tinca.

A. **T**inca, *Offic.* *Schrod. v.* 334. *Aldrov. de Pisc.* 645. *Bellon. de Aquat.* 324. *Gesn. de Aquat.* 984. *Charlt. de Pisc.* 43. *Mer. Pin.* 190. *Fons. de Pisc.* 114. *Rondel. de Pisc.* ii. 157. *Salv. de Aquat.* 90. *Raii Ichth.* 251. *Ejusd. Synop. Pisc.* 117. *Schonf. Ichth.* 76. A. *The Tench.* *Gal. Tanche.* G. *Schleye.* B. *Een Zeelt.* Piscis est mucosus, excrementitius, amans aquas palustres, cœnosas, lutosasve. *Vires.* Dissectus imponitur pulsibus manuum, pe-

pedumque plantis, ad mitigandum æstum febriem, vel ad divertendum venenum pestilentiale. Simili etiam modo adhiberi solet in dolore capitis ac articularum. Vivæ Tincæ, una post alteram, umbilico ac hepatis impositæ, donec moriantur, icterum curare dicuntur; luteum nimirum contrahunt colorem. Incineratam Tincam, præcipuè tegumentum, in fluore albo mulierum exhiberi cum successu vidi, Schrod.

XVII. De Barbo.

A. **B**arbus, Offic. Aldrov. de Pisc. 597. Charlt. de Pisc. 37. Schonf. Ichth. 29. Gejn. de Aquat. 123. Raii Ichth. 259. Ejusd. Synop. Pisc. 121. Rondel. de Pisc. ii. 194. Salv. de Aquat. 86. Barba & Barbus, Mer. Pin. 189. Barbo, Schrod. v. 325. Mystus fluviatilis, Barbus, Bellon. de Aquat. 301. A. The Barbel. Gal. Barbot, Barbillon, Barbus. G. Barbe. B. Een Barm, Balbeel. In fluviis. Ufu. Piscis est in culinis satis laudabilis. Vires. Ova nonnullis assumuntur ad ciendum vomitum & alvum, quod sat violenter perficiunt. Ova venenata esse creduntur, ut scribit Rondeletius, quod vim turbandi alvi, & ventriculi subvertendi habeant. Vide hac de re duas Historias apud Gesnerum, pag. 125.

XVIII. De Leucisco.

A. **L**euiscus, Offic. Bellon. de Aquat. 313. Aldrov. de Pisc. 607. Fons. de Aquat. 130. Charlt. de Pisc. 37. Mer. Pin. 189. Raii Ichth. 260. Ejusd. Synop. Pisc. 121. Leucisci secunda species, Rondel. ii. 192. Leucisci fluviatilis secunda species Rondeletii, Gejn. de Aquat. 26. A. The Dace, or Dare. Gal. Suisse, Vendôise. G. Heutnig. B. Een Kolfjoog. In fluviis reperitur. Ufu. Caro in culinis. Pinguedo, & Fel in Officinis. Vires. Caro mollis suavisque est. Pinguedo aurium doloribus succurrit, & cum Felle ejusdem permista oculorum caliginem abstergit, Rondel.

XIX. De Rutilo.

A. **R**utilus, Offic. Schonf. Ichth. 63. Rutilus sive Rubellus fluviatilis, Gejn. de

Aquat. 821. Rutilus fluviatilis Fons. de Pisc. 99. Rutilus sive Rubellus fluviatilis Gelneri, Aldrov. de Pisc. 732. 621. Raii Ichth. 262. Ejusd. Synop. Pisc. 122. [Rutilus sive Rubellus fluviatilis, Charlt. de Pisc. 39. Rutilus sive Rubellus, Mer. Pin. 190. A. The Roche. Gal. La Rousse. G. Roth - Federn / Plêge. B. Een roode Braazem. In fluviis frequens est Ufu. Caro. Vires. Ad venerem excitandam aptum quidam existimant.

Pisces non aculeati, quibus duæ in dorso pinnae eriguntur.

XX. De Genere Thynnino.

Non sunt, præter pinnas insigniores pinnulae aliquot exiguae propè caudam juncto dorso, & imo corpore innascentes, R. Ichth. p. 176.

A. 1. Thunnus, Offic. Aldrov. de Pisc. 112. Schonf. Ichth. 75. Fons. de Pisc. 4. Charlt. de Pisc. 6. Thynnus, Bellon. de Aquat. 106. Gejn. de Aquat. 957. Salv. de Aquat. 123. Thynnus seu Thunnus, Raii Ichth. 176. Ejusd. Synop. Pisc. 57. Orcynus, Rondel. de Pisc. i. 249. A. The Tunney - Fish or Spanish Mackarel. Gal. Thon. G. Em Thunin oder Spanische Mackrel. B. Tong. In alto mari invenitur. Vires. Conditanei Thunni caro sumpta iis auxiliatur, quos viperæ, nomine præter, momorderit; sed oportet vinum quàm plurimum subinde cogantur haurire, ita ut vomitione reddatur. Contra acrimonias esitatorum maxime valet; canum moribus utilissime illinitur. Diosc.

A. 2. Scomber, Offic. Aldrov. de Pisc. 270. Schonf. Ichth. 66. Raii Ichth. 181. Ejusd. Synop. Pisc. 58. Charlt. Pisc. 27. Scomber sive Scombrus, Gejn. de Aquat. 841. Fons. de Pisc. 63. Scombrus, Bellon. de Aquat. 200. Rondel. de Pisc. i. 234. Salv. de Aquat. 241. A. The Mackrel or Macarel. Gal. Maquereau Carlet. G. Em Mackrel oder Mackarel. B. Makreel. Maris incola est. Vires. In ictero commendatur; jecoris obstructions juvat, Ælian.

Pisces non aculeati, quibus duæ in dorso pinnae eriguntur.

XXI. De Genere Truttaceo.

Truttaei generis nota characteristica, quibus ab omnibus aliis piscibus queant distingui, est pinnula parva adiposa, in extremo fere dorso, nullis radiis instructa. Cæterum Truttaceum genus commodissime dividitur in edentulos, ut *Aschia*, & dentata, ut *Trutta*, Raii Ichth. 182.

A. 1. *Aschia*, *Thymallus*, Offic. *Thymallus*. *Schrod.* v. 333. *Sav.* de *Aquat.* 81. *Fons.* de *Pisc.* 81. *Aldrov.* de *Pisc.* 593. *Charlt.* de *Pisc.* 36. *Raii Ichth.* 187. *Ejusd.* *Synop. Pisc.* 62. *Bellon.* de *Aquat.* 182. *Thymallus* seu *Thymus*, *Gesn.* de *Aquat.* 978. *Thymus*, *Rondel.* de *Pisc.* ii. 187. A. *The Grayling or Umber*. *Gal. Ombre*. G. *Äsche*. B. *Een zeker Viscb Aschia genaamt*. In fluminibus montosis. *Usu*. *Axungia*. *Vires*. *Oculorum maculas*, unguetque abstergit, sole liquata, & melle permixta maculas cutis tollit, foveas post variolas reliquas explet, illita, *Schrod.*

A. 2. *Trutta*, Offic. *Schrod.* v. 334. *Bellon.* de *Aquat.* 181. *Mer. Pin.* 138. *Trutta fluviatilis*, *Aldrov.* de *Pisc.* 585. *Sav.* de *Aquat.* 96. *Gesn.* de *Aquat.* 1005. *Rondel.* de *Pisc.* ii. 169. *Fons.* de *Pisc.* 85. *Raii Ichth.* 199. *Ejusd.* *Synop. Pisc.* 65. A. *The Trout*. *Gal. Truite*. G. *Fohre / Forelle*. B. *Voorn*. In fluviis saxosis & rapidis. *Piscis* est culinis creberrimus & laudabilis. *Usu*. *Pinguedo*. *Vires*. Hæc illinitur utiliter mariscis & ani fissuris, *Schrod.*

XXII. De Gobio.

A. **G**obius niger, Offic. *Rondel.* de *Pisc.* i. 200. *Fons.* de *Pisc.* 35. *Gesn.* de *Aquat.* 395. *Aldrov.* de *Pisc.* 97. *Gobius niger Rondeletii*, *Raii Ichth.* 106. *Ejusd.* *Synop. Pisc.* 76. *Gobius marinus*, *Charlt.* de *Pisc.* 15. *Gobius marinus niger*, *Bellon.* de *Aquat.* 233. *Gobius* vel *Gobius niger*, *Schonef.* *Ichth.* 36. A. *The Sea-gudgeon, or Rock-fish*. *Gal. Goujon*. G. *Ein Meer-Col / See-Quappe*. B. *Een Grondel*. In rupibus marinis capitur. *Vires*. *Aslus* & sine sale mansus, dysenterias, liente-

rias, & nimia egerendi desideria, quæ cum dolore fiunt, sanat, *Sim. Seth.* Illitus contra serpentium, canumque morsus auxilio est, *Diosc.*

Pisces Spinosi, quibus Pinnarum dorsali-um radii aliqui aculeati sunt.

§. *Pisces aculeati duabus in dorso pinnis, anterior autem spinis radiata.*

XXIII. De Perca.

A. **P**erca, Offic. *Schrod.* v. 331. *Rondel.* de *Pisc.* ii. 196. *Mer. Pin.* 190. *Perca fluviatilis*, *Bellon.* de *Aquat.* 295. *Gesn.* de *Aquat.* 698. *Raii Ichth.* 291. *Ejusd.* *Synop. Pisc.* 97. *Sav.* de *Aquat.* 296. *Perca major*, *Charlt.* de *Pisc.* 41. *Fons.* de *Pisc.* 47. *Perca fluviatilis major*, *Aldrov.* de *Pisc.* 622. *Perca major*, *Schonef.* *Ichth.* 55. A. *The Pearch*. *Gal. Perche*. G. *Ein Warts / Wersich*. B. *Een Baars*. In fluviis frequens. *Usu*. *Ossa* in capite reperta, juxta spinæ dorsii initium, *Lapides Percarum* Officinis dicti. *Vires*. Hi viribus conveniunt cum reliquis lapidibus testaceis, adhibenturque in calculo atterendo, renibus abstergendis. Extrinsicus in dentifriciis, vulneribus exsiccandis, *Schrod.*

XXIV. De Mugile.

A. **M**ugil, Offic. *Raii Ichth.* 274. *Ejusd.* *Synop. Pisc.* 84. *Aldrov.* de *Pisc.* *Sav.* de *Aquat.* 75. *Fons.* de *Pisc.* 73. *Charlt.* de *Pisc.* 32. *Cephalus*, *Rondel.* de *Pisc.* i. 260. *Cephalus* seu *Mugil*, *Bellon.* de *Aquat.* 210. *Cephalus Rondeletii*, *Gesn.* de *Aquat.* 549. A. *The Mullet*. *Gal. Muge, Mujon, Mulet*. G. *Großforpff*. B. *Een Harder*. In mari. *Usu*. *Caro* in culinis; *Botargum*, i. e. *Ova salita*, quæ hoc modo parant: *Folliculos ovorum* integros exemptos sale trito aspero opperiant per quatuor aut quinque horarum spatium, deinde inter duos asseres seu tabulas ligneas opprimunt per diem & noctem, postea lavant, tan-

tandem tredecim vel quatuordecim diebus continuis in sole exsiccant, noctu sub tectum recipientes. *N. B.* Alii ad fumum suspendere aiunt, procul tamen flamma, ne vehementem calorem sentiant. *Vires.* Dejectam appetentiam excitant, sitim proritant, vini que gustum jucundiorum reddunt, *Raii Ichth.* 275.

XXV. De Milvo.

A. **M**ilvus, *Offic. Bell. de Aquat.* 195. *Salv. de Aquat.* 188. *Aldrov. de Pisc.* 140. *Raii Ichth.* 283. *Ejusd. Synop. Pisc.* 89. *Charlt. de Pisc.* 29. *Fons. de Pisc.* 66. *Hirundo, Rondel. de Pisc.* i. 284. *Gesn. de Aquat.* 434. *Pirabebe prima, Pison. inæ, Oppian. A. The Rite-fish. Gal. Milan, (poisson.) G. Ein fliegender Noth-Fisch. B. Een Viscb met borens anderhalve voet lang, en die uyt bet water springende schynt vliegen gelyk een Kickendief. In Oceano, & Mari Mediterraneo plurimii habentur. Ufu. Fel. Vires. Oculorum caliginem abstergit.*

XXVI. De Mullo.

A. **M**ullus, *Offic. Bellon. de Aquat.* 276. *Schonef. Ichth.* 47. *Raii Ichth.* 285. *Ejusd. Synop. Pisc.* 90. *Mullus minor, Salv. de Aquat.* 236. *Mullus Gesneri, Aldrov. de Pisc.* 131. *Mullus barbatus, Rondel. de Pisc.* i. 290. *Fons. de Pisc.* 39. *Mullus barbatus Rondeletii, Gesn. de Aquat.* 565. *Mullus barbatus minor, Charlt. de Pisc.* 18. *A. The lesser Mullet. Gal. Barbeau, Surmuict. G. Kleine Barbe oder Barne. B. Een Barbeel. In Mari Mediterraneo reperitur. Ufu. Caro. Vires. Mullorum assiduo cibo aciem oculorum hebetari constat. Is marini Draconis, Aranei & Scorpionis moribus medetur, si crudus atque dissectus admovetur, *Diasc.**

XXVII. De Uranoscopo.

A. **U**ranoscopus, *Offic. Aldrov. de Pisc.* 264. *Rondel. de Pisc.* i. 305. *Fons. de Pisc.* 61. *Salv. de Aquat.* 197. *Raii Synop. Pisc.* 97. *Uranoscopus seu Caeli spectator, Charlt. de Pisc.* Callionymus vel Uranoscopus, *Ἰππερόκοπος, Oppian. A. The Star-gazec. Gal. Tapecon. G. Ein Himmel-Sucker. B.*

Hofemont. In Mari Mediterraneo frequens capitur. Ufu. Fel. Vires. Praesens ad oculorum suffusiones remedium esse aestimatur.

XXVIII. De Dracone marino.

A. **D**racon marinus, *Offic. Bellon. de Aquat.* 215. *Draco, Fons. de Pisc.* 60. *Charlt. de Pisc.* 27. *Aldrov. de Pisc.* 255. *Rondel. de Pisc.* i. 300. *Draco, Gesn. de Aquat.* 77. *Salv. de Aquat.* 72. *Raii Ichth.* 288. *Ejusd. Synop. Pisc.* 91. *A. The Weaver. Gal. Vive. G. See-Drache. B. Zee-Draak. In Oceano, necnon Mari Mediterraneo capitur. Ufu. Cineres recentes è capite, Ossa. Vires. Recentis è capite cineres contra omnia venena prodesse affirmat Rondel. Oribus scarificatis gingivis dentium dolores sedari scribit. *Plin.**

XXIX. De Umbra.

A. **U**mbra, *Offic. Salv. de Aquat.* 115. *Raii Ichth.* 299. *Ejusd. Synop. Pisc.* 95. *Rondel. de Pisc.* i. 132. *Gesn. de Aquat.* 1029. *Umbra marina, Aldrov. de Pisc.* 81. *Bellon. de Aquat.* 129. *A. The Grunter, or Shadow-fish. Gal. Ombra. G. Schatten-Fisch. B. Schaduw-vis. In Mari Mediterraneo capitur. Ufu. Ossa in capite reperta, Lapides Umbrarum Officinis dicti. Vires. Ad dolorem colicum commendantur. In Gallia aurifices argento inclusos vulgo divendere solent, appellantque *Pierres de Colique*, quasi lapides colicis utiles. Aiunt enim gestatos, ac collo appensos, non solum colicos dolores abigere, sed etiam vetare, ne amplius redeat, *Bellon.**

XXX. De Coracino.

A. **C**oracinus, *Offic. Rondel. de Pisc.* i. 128. *Schonef. Ichth.* 32. *Raii Ichth.* 300. *Ejusd. Synop. Pisc.* 95. *Bellon. de Aquat.* 115. *Aldrov. de Pisc.* 69. *Salv. de Aquat.* 117. *Charlt. de Pisc.* 15. *Fons. de Pisc.* 31. *Coracinus subniger, Gesn. de Aquat.* 294. *A. The Crow-fish. Gal. Poisson qu'on peche dans le Nil. G. Rappen. B. Een soort van vis die in de Nyl gevange word. Cum priore capitur. Ufu. Ossa in capite reperta, Lapides Coracini Officinis dicta. Vires. Ad Nephriticum dolorem*

vel Colicum à vulgo æstimantur, ab aliis etiam ad morbum regium, *Rondel.*

pulvillosque reprimat, nomas cohibet, thymos, clavosque absumit. Caro non secus ac falsamentum prodest à Scorpione percussis, aut à cane demorsis, *Diosc.*

Pisces aculeati unica in dorso pinna, radiis anterioribus spinosis, posterioribus mollibus.

XXXI. De Melanuro.

A. **M**elanurus, *Offic. Aldrov. de Pisc. 62. Rondel. i. 126. Raii Icht. 310. Ejusd. Synop. Pisc. 131. Bellon. de Aquat. 269. Gesn. de Aquat. 542. Salv. de Aquat. 181. Charlt. Pisc. 15. Fons. de Pisc. 31. A. The Black-tail. Gal. Negroeil. G. Schwarz Schwanz. B. Een soort van een Vis met een zwarte vlak op de staart. In mari Mediterraneo reperitur. Vires. Aflus visum acuit, jus verò Colicos sanat, teste *Kl. ranide.**

XXXII. De Mæna.

A. **M**æna, *Offic. Rondel. de Pisc. i. 138. Bellon. de Aquat. 125. Gesn. de Pisc. 519. Aldrov. de Aquat. 223. Raii Icht. 318. Ejusd. Synop. Pisc. 135. Charlt. Pisc. 25. Fons. de Pisc. 54. A. The Cackerel. Gal. Mendole. G. Houting. B. Een soort van een Zee-Vis, Houting genaamt. In Mari Mediterraneo etiam reperitur. Vires. Ex capitibus cinis, si illinatur, callosas fedis rimas abolet. Ejus etiam garum oris putrilagine collutione sedat, *Diosc.**

XXXIII. De Smaride.

A. **S**maris, *Offic. Rondel. de Pisc. i. 140. Bellon. de Aquat. 226. Gesn. de Aquat. 522. Aldrov. de Pisc. 227. Raii Icht. 319. Ejusd. Synop. Pisc. 136. Fons. de Pisc. 55. Charlt. Pisc. 36. A. The White Cackerel. Gal. Picarel. G. Wetsjer Houting. B. een Witte Houting. Maris Mediterranei incola est. Vires. Saliti caput exustum, excrefcentes ulcerum oras*

XXXIV. De Turdo.

A. 1. **T**urdus, *Offic. Charlt. Pisc. 13. Bellon. de Aquat. 258. Mer. Pin. 186. Turdus vulgatissimus, Raii Icht. 319. Ejusd. Synop. Pisc. 136. Turdus primus, Rondel. de Pisc. 174. Aldrov. de Pisc. 21. Fons. de Pisc. 26. Turdus primus, Gesn. de Aquat. 1016. A. The Wrafs, or Old-wife. Gal. Turdus (poisson de mer.) G. Eine Meer-Drossel oder See-Pfau. B. Zee-lyster. In Oceano etiamque mari Mediterraneo reperitur. Vires. In Epilepsia & Pleuritide commendat *Trallian.**

A. 2. Merula, *Offic. Salv. de Aquat. 223. Bellon. de Aquat. 260. Rondel. de Pisc. i. 172. Charlt. de Pisc. 14. Gesn. de Aquat. 543. Aldrov. de Pisc. 32. Merula Turneri, Mer. Pin. 186. Turdus niger, Raii Icht. 326. Ejusd. Synop. Pisc. 137. A. The Cook-fish. Gal. Merula (poisson de mer.) G. Koch o Fisch. B. een Meerl, (zeker vis.) In Oceano reperitur. Vires. In curatione Epilepsia, & dysenteria hepatica ex intemperie frigida exhiberi jubet *Trallian.* In distemperantia hepatis & in febricitantibus commendat *Plin.**

XXXV. De Julide.

Julis, *Offic. Salv. de Aquat. 219. Rondel. de Pisc. i. 180. Aldrov. de Pisc. 37. Gesn. de Aquat. 464. Bellon. de Aquat. 254. Fons. de Pisc. 28. Charlt. Pisc. 14. Raii Icht. 324. Ejusd. Synop. Pisc. 138. A. The Rain-bow-fish. Gal. Poisson de couleurs variées, représentant toutes ensemble celles de l'Arc-en Ciel. G. Regenbogen-Fisch. B. Regenboog-Vis. Circa Genuam frequens est. Vires. Jus alvum emollit, & urinas ciet, *Plin.**

XXXVI. De Scorpio Marino.

A. **S**corpius marinus, *Offic. Bellon. de Aquat. 248. Schonef. Icht. 67. Salv. de Aquat. 199. Scorpius, Aldrov. de Pisc. 195. Fons.*

Jonsf. de Pisc. 41. *Gesn. de Aquat.* 845. *Rondel. de Pisc.* i. 201. Scorpius major Rondeletii, *Raii Ichth.* 331. *Ejusd. Synop. Pisc.* 142. Scorpio, *Charlt. Pisc.* 23. A. The Scorpion-fish. Gal. *Scorpion de Mer.* G. Großer Scorpion-Fisch. B. Groote Scorpioen-Visch. In mari Mediterraneo reperitur. *Usu.* Fel. *Vires.* Ad suffusiones oculorum, albuginem, & hebetudines convenit, *Diofc.*

XXXVII. De *Aspredine.*

A. **C**ernua, *Offic. Bellon. de Aquat.* 291. Cernua fluviatilis, *Gesn. de Aquat.* 192. *Charlt. Pisc.* 39. *Raii Ichth.* 334. *Ejusd. Synop. Pisc.* 144. *Mer. Pin.* 190. Aspredo, Caius de *Rar. Animal.* 107. Aurata, *Rondel. de Pisc.* i. 115. Perca fluviatilis minor, *Aldrov. de Pisc.* 624. *Jonsf. de Pisc.* 108. A. The Ruff. Gal. *Dorade.* G. Kautparß. B. Pest, (een Goudverwige Vis) In rivulis majoribus Angliæ. *Usu.* *Officula* in capite reperta. *Vires.* Adversus calculos renum, & quæ in costis alibive sentiuntur dolores pungentes commendat. *Gesn.*

Pisces Cartilaginei.

Pisces Cartilaginei Plinio dicuntur, qui pro spinis cartilaginem habent, qui intra ovum grande concipiunt, quod in utero fovent, & excludunt, adeoque vivum Animal pariunt. Hi omnes squamis carent, pro branchiis autem seu potius branchiarum aperturis quinque habent utrinque foramina oblonga, eorumque mares duas appendices pinnis, quæ podicem complectuntur adnexas, quas mentulas esse putamus; *Raii Ichth.* p. 45.

§ De Cartilagineis planis.

XXXVIII. De *Pastinaca marina.*

A. **P**astinaca, *Salv. de Aquat.* 144. *Rondel. de Pisc.* i. 331. Pastinaca marina, *Offic. Charlt. Pisc.* 10. *Aldrov. de Pisc.* 424.

Jonsf. de Pisc. 19. *Gesn. de Aquat.* 679. Pastinaca marina lævis, *Bellon. de Aquat.* 95. Pastinaca marina prima Rondeletii, *Raii Ichth.* 67. Pastinaca marina lævis Bellonii, *Ejusd. Synop. Pisc.* 24. Aquila piscis, seu Pastinaca marina, *Mer. Pin.* 185. A. The Poyson-Fish, Fire or Fierce-flaw. Gal. *Pastenaque, Glorieuse, Taréronde.* G. Giff-Roche. B. *Pylstaart.* In alto mari reperitur. *Usu.* Jecur, Aculeus qui ejus cauda enatus. *Vires.* Jecur ad pruritus conferre prædicant, in oleo decoctum lichenas & lepras tollit, *Wotton.* Aculeus adversus squamas reflectitur, dentium dolores mitigat, nam eos frangit & evocat, *Diofc.*

XXXIX. De *Raia.*

A. **R**aia, *Offic. Salv. de Aquat.* 149. *Schonef. Ichth.* 57. *Mer. Pin.* 185. *Bellon. de Aquat.* 80. Raia clavata, *Aldrov. de Pisc.* 450. *Rondel. de Pisc.* i. 353. *Gesn. de Aquat.* 795. *Charlt. Pisc.* 11. *Raii Ichth.* 74. *Ejusd. Synop. Pisc.* 26. A. The Thornback. Gal. *Raye, Rée, Raye bouclée.* G. Ein Noche. B. Rogge (Zee-Vis.) In Oceano reperitur. *Usu.* Caro, Jecur, Fel. *Vires.* Caro Venerem stimulat, analeptica est. Jecur easdem vires obtinet. Fel oculorum caliginem abstergit, pruritus sanat.

XL. De *Squatina.*

A. **S**quatina, *Offic. Aldrov. de Pisc.* 471. *Salv. de Aquat.* 152. *Rondel. de Pisc.* i. 367. *Bellon. de Aquat.* 78. *Raii Ichth.* 79. *Ejusd. Synop. Pisc.* 26. *Charlt. Pisc.* 12. *Gesn. de Aquat.* 899. *Jonsf. de Pisc.* 23. *Mer. Pin.* 186. A. The Kingstone, or Monk-fish. Gal. *Ange, Esquaque, Esquadre, Escaye.* G. Ein Engel-Fisch/oder Meer-Engel. B. Een Schoer-baeye. In Oceano Britannico & alibi capitur. *Usu.* Ova, Coria, Cinis. *Vires.* Ova exsiccata ad sistenda alvi profluvia multum conferre experientia compertum piscatorum, qui iis ad omnes alvi fluores utuntur, *Rondel.* Ex cute optimum fit in psora & scabie smegma, ejusdemque cinis contra alopeciam & ulcera capitis manantia prodest. *Aldrov.*

XLI. De Torpedine

A. **T**orpedo, *Offic. Aldrov. de Pisc. 415. Rondel. de Pisc. i. 358. Fons. de Pisc. 18. Charlt. Pisc. 9. Salv. de Aquat. 142. Bellon. de Aquat. 89. Gesn. de Aquat. 988. Raii Icht. 81. Ejsd. Synop. Pisc. 28. A. The Cramp-fish. Gal. Torpille, Torpin. G. Ein Zitterling / ein Schäfer / oder Krampffisch. B. Kramp-vis. In mari Mediterraneo reperitur. Vires. Diuturnis capitis doloribus admota cruciatus vehementiam mulcet, eadem apposita everfam sedem prociudamque coeracet, *Diosc.**

De Cartilagineis longis.

XLII. De Cane Carcharia.

A. **C**anis Carcharias, *Offic. Charlt. Pisc. 7. Aldrov. de Pisc. 383. Bellon. de Aquat. 60. Canis Carcharias seu Lamia, Gesn. de Aquat. 173. Raii Icht. 47. Ejsd. Synop. Pisc. 18. Canis Aristoteli seu Carcharias, Fons. de Pisc. 13. Canis Galeus, Salv. de Aquat. 132. Lamia, Rondel. de Pisc. i. 390. A. The White Shark. Gal. Requiem, Requin, grand Chien de mer, Poisson à deux cens dents. G. Perf. Fisch. B. Hays. Tum mari Mediterraneo, tum in Oceano reperitur. *Usu.* Dentes Serpentis, & dentes ejuldem petrefacti *Glossopetrae*, *Offic. dicti.* *Vires.* Dentes adversus venena æstimantur: Eos mulierculæ à collis puerorum suspendunt, quoniam dentitionem juvare vulgò creduntur, puerorumque arcere pavores, *Rondel. Glossopetrae* vim alexipharmacam obtinere à quibusdam creduntur.*

XLIII. De Galeo.

A. **M**ustelus Spinax, *Offic. Bellon. de Aquat. 69. Salv. de Aquat. 136. Galeus acanthias, Rondel. de Pisc. i. 373. Gesn. de Aquat. 607. Fons. de Pisc. 16. Galeus acanthias sive spinax, Aldrov. de Pisc. 399. Raii Icht. 56. Ejsd. Synop. Pisc. 21. Galeus acanthias, Mustelus spinax,*

Charlt. Pisc. 8. Canis marinus aut Galeus, Schonef. Icht. 29. A. The Hound-fish, falsely called Seal. Gal. Chien de Mer. G. Hund = Fisch. B. Hond-vis, Zee-bond. Cavernosa maris receptacula incolit. Usu. Cutis aspera, cujus usus est apud mechanicos ad Alabastritem, Sagittas, &c. polindum, in medicina nunquam occurrit.

De Piscibus Cetaceis.

Cetacei Pisces, auctore Aristotele, ii proprie dicuntur, qui magni sunt & perfectum Animal ex semine, non ex Ovo gignunt; vel sunt qui Quadrupedum viviparorum more pulmone respirant, coeunt, concipiunt, vivos fetus pariunt, & lacte alunt, Raii Icht. p. 21, & 22.

XLIV. De Delphino.

A. **D**elphinus, *Offic. Aldrov. de Pisc. 701. Rondel. de Pisc. 459. Charlt. Pisc. 47. Bellon. de Aquat. 9. Gesn. de Aquat. 319. Raii Icht. 28. Ejsd. Synop. Pisc. 12. Fons. Pisc. 47. A. The Dolphin Gal. Dauphin. G. Ein Delphin oder Meer-Schwein / B. Een Dolfyn. In Oceano Britannico & alibi invenitur. *Usu.* Jecur, Cinis, Venter, Adeps. *Vires.* Venter siccus & tritus in potu Splenicis sanat. Jecur assum & in Cibo sumptum tertianam, quartanamque, & omnem nocturnum typhum integrè sanare asserit *Kiraniid.* Cinis inter medicamenta quæ Lychenas & Lepras tollunt, enumerata à *Plinio.* Adeps medetur Hydropicis liquatus & cum vino potus, *Idem.**

XLV. De Monocerote.

A. **Q**uatuor Animalium terrestrium Monoceroton species ab auctoribus describuntur. 1. Oryx bifulca seu Strepsiceros, i. e. Lupus marinus, *Gesn. & Bellon.* 2. Alinus Indicus monoceros. 3. Monoceros equi figurâ vulgò pictus. 4. Rhinoceros.

Quarum priores tres, quicquid de iis garrinant aut litigent Auctores, pro fictitiis & fabulosis habemus, nec ullum Animal terrestre Unicornem præter Rhinocerotem agnoscimus: Quem

Quem *Andreas Baccius* verum Monocerotem esse affirmat.

Piscium quoque species aliquot Monocerotes esse dicuntur; è Cetaceo genere duæ, quarum altera piscis ille est, cujus cornu, aut potius dens, intortus, & intus concavus, in *musæis curiosorum* sæpius occurrit, estque Cornu monocerotis *Officinarum*, quem hic exhibeo.

Monoceros, Unicornu, *Offic. Park. Theat. 1611.* Monoceros, *Raii Icht. 42. Ejusd. Synop. Pisc. 11.* Monoceros, Unicornu marinum, *Charlt. Pisc. 47.* Cetus marinus *Narwal* dictus, *Mont. Exot. 6.* Balæna decimum sextum genus dicitur *Narwal*; *Shonf. Icht. 28.* A. *The Unicorn. Gal. Licorne. G. Einhorn. B. Eenboorn.* In freto Davis invenitur. *Ufu.* Dens prægrandis, candidus, teres, striatus, tornabilis ex mandibulâ superiori finitira, eodem fere modo ac Elephantis prodiens, dextra autem cito decidit. Ab Ebore distingui potest, fibris quas subtiliores exhibet, simul & solidius ac gravius ferè est; in cæteris ebur æmularur. *Vires.* Sudoriferum est, Alexipharmacum, ac Cordiale. Hinc laudatur adversus venena, morbos contagiosos, &c. Proficuum quoque censetur in Epilepsia infantum, *Schrod. Andreas Baccius*, qui integrum de Unicornu Tractatum conscripsit, ejus fragmenta annulis includere jubet, digitisque circumferre, vel de collo, loco amuleti, suspendere, ut cutim tangat. Eandem vim habet cum Cornu Cervi, Ebore, &c.

Frustrula cornuum, quæ nomine monocerotis venduntur, nihil sunt aliud, ut affirmat *Paulus Ammannus*, quàm Ossa Balænae, Equi Marini, aut Elephantis dentes qui juxta *Cardanum* artificio ita sequaces reddi possunt, ut Monocerotis mentiantur.

XLVI. De Cete.

A. Cetus, *Offic.* Cete admirabile aliud, *Clus. Exot. 131.* Balæna, *Mer. Pin. 190.* Balæna macrocephala, quæ binas tantum pinnas laterales habet, *Sib. Pbal. 12.* Balæna major, inferiore tantum maxilla dentata, macrocephala bipennis, *Raii Synop. Pisc. 15.* Balæna, *Ejusd. Icht. Tab. A. f. 3.* Cete, *41. Cete, Fons. Tab. 42.* Trompa, *Park. Theat. 1607.* *Sperma Ceti* falso dicta. A. *The Parmasitty Whale. Gal. Nature de Baleine, Blanc de Baleine. G. Walreth. B. Walschot.* In Mare Groenlandico & Islandico capiuntur. *Ufu.* Pinguedo quædam naturalis, substantiæ squamosæ, albæ, teneræ, mollis, quasi ex

parvis raris furfuraceis squamis conflata, nata in ventriculis cerebri, aliquando etiam ex maris superficie collecta, lixivii beneficio purificata, saporis pinguis & viscosi.

Præter prædictas duæ aliæ Cetorum species à *D. Schrod. E. A.* recentur, in quorum capitibus *Sperma Ceti* invenitur.

N. B. Quod ad nos transfertur raro, colligitur è summo mari, potius qui Groenlandiam navigant, colligunt ex ipsa superficie cerebelli Balænarum interfectarum, & per pannum exprimunt, & cum domum veniunt lixivio forti extrahunt pinguedinem omnem superfluum, ut album reddatur. 2. Alii autem inter *Johos Tuberonis* cerebelli propriis manibus se colligisse affirmant, alii sedem collocant in cavitate glandulosâ Maxillæ inferioris. Vid. *D. Tysson de Anatom. Phocænae.* Eligatur candidum, pingue, recens, non rancidum, neque flavum. *Vires.* Humectat, resolvit, anodynum est, proin vulgaris usus in coagulati sanguinis resolutione à casu vel similiter contracti: In torminibus colicis sedandis, ut & in torminibus ventris Infantum mitigandis: In tussi tartaroque pulmonum demulcendo. Extrinsicus sunt qui cicatricibus exanthematum illinunt, ut carne eas repleant, *Schrod.*

De *Spermate Ceti* Auctores in varias opiniones distracti sunt. *Schroderus* Mineralibus illud accenset, & *Bituminis* genus in Mari collectum esse vult. Sunt autem alii qui florem salis à Veteribus descriptum nominant, adeoque spumum quid salis marini esse perhibent. Verum & hi hallucinantur, inquit *Schroderus*, 1. Quod cum Veterum flore salis, qui ruber & liquidus describitur, minime conveniat. 2. Quod sit citra vim absterforiam & falsum, quam spuma salis utique referat. Verùm plerique Philosophi Animali cuidam originem suam debere contendunt. Hi tamen etiam sententiis suis divisi sunt. Nonnulli *Ceti* cujusdam *Sperma* revera esse statuunt, ut nomen ipsum arguit. *Gejnerus* Lac Balænarum in mare effusum & ibi concretum esse vult. *Borrichius* quod sit spinalis medulla contendit. Alii denique cerebrum ipsum esse existimant. Quod *Sperma* non sit ostendit *Wormius*, corpus illud inquit, quod à nobis *Sperma Ceti* vocatur, non est ipsum semen sed liquor Cerebri. Eiusdem opinionis est *Chusius*. Quodque nec lac sit, neque spinalis medulla, neque Cerebrum ipsum, ab ipsius pinguedine demonstrare potest. Quid sit, quibusque in Animalibus inveniatur jam ante ostendi. Fieri itaque potest, ut tam in mari quàm in tali *Ceto* reperiat hęc materia, inquit *Ammannus*. In *Ceto*, quando capitur, quia gene-

ratur in ejus Cerebro: In Mari autem, quando hic Cetus pugnando cum aliis occubuit, fracto Cranio, vel etiam, certo tempore, instinctu naturæ per proprios meatus sponte evacuaverit.

XLVII. De Ambra-grisea.

A. **A**mbra-grisea, *Offic. Mer. Pin.* 219. *Park. Theat.* 1566. *Sibb. Pbalain.* 42. Ambra, *Aldrov. Mus. Metal.* 430. *Worm. Mus.* 33. Succinum griseum, Ambra-grisea vulgo, *Charit. Foss.* 15. Ambra-grisea seu ex albo grisea, *Dougl. Ind.* 6. Ambra-grisea, *Mont. Exot.* 12. Ambra cinerea, *Ind. Med.* vii. A. *Ambergriese.* Gal. *Ambre gris.* G. *Grauer Amber.* B. *Amber-grys.* In litore ex mari ejecta frequentius invenitur. Duo in Officinis nostris Pharmacopolis eo nomine veneunt, Grisea scilicet & nigra: Optima censetur Grisea, seu coloris cinerei à sordibus purgata, odorata, lævis, quæque acu calidâ leviter perfossa succum pinguem ac odoratum resudat. *Vires.* Calfacit, siccit, resolvit, Cor Cerebrumque roborat, spiritus vitales ac animales sulphurea sua ac suavi exhalatione fuscitat reficitque, &c. *Schrod.*

De Ambra-grisea natura haud parum disputatum est, & in tria etiam Naturæ Regna, nempe *Minerale*, *Vegetabile*, atque *Animale* relata est; sub primum verò ipse in prioribus hujus libri editionibus redegit. Qui Scriptores consulendi, quæque illorum de hac reserentia sint, in *Historia mea Harvicensi* fusè tractavi, sed quum hæc Anglico scripta sit Idioma, exteriorum gratia Latinorum Scriptorum, quos illic citavi, nomina huic Libro subjungam. Censeo igitur nec *Minerale*, nec *Vegetabile*, id esse, sed *Animalis* planè originis; non autem *Insecti* cujusquam opus, vel *Avis Madagascariæ* alicujus *Stercus*, sed ex hujusmodi Ceti ortum ducere. Errant verò qui putant *Stercus* esse *Animalis*, uti *Nautæ* nostri, qui *Balænas* captant, quique *Rei Anatomice* ignari, quum eam in ventre inferiori aut alvo inveniant, ita opinentur: Denique est concretum quidpiam, non in folliculo quodam peculiari, uti nonnullis videtur, sed in *Vesica ipsa Urinaria*, idque in *Mare* solo, uti apparet ex observationibus *Atkinsii* aliorumque, quas *Regiæ Societati* communicavit *Paulus Dudleyus* Arm. quæquæ editæ sunt in *Act. Philos.* 387. pag. 267. Uturum verò hæc sit *Morbi* genus, cujusmodi est in corporibus humanis calculus, aut *Sulphurea* vel oleosa *Urinæ* concretio, ex *Observationibus*

futuris patebit. Mihi quidem potius videtur prius esse, ob hæc rationes, quod primò variis constare tunicis *Cepæ* instar dicatur, deinde quod omnibus id genus *Balænis* non invenitur. Quod verò solo in *Masculo* reperiri dicatur, uti *adeps* etiam *Sperma Ceti* falso dictus, eo fit, quia fœmina hujusce generis raro aut nunquam capiatur. *Ambra-grisea*, sæpè in litore ejecta est, Animal ex quo nascitur mortuo, quumque levis atque oleosa naturæ sit, aquæ tantisper innatat, dum in terram injiciatur.

Ambra nigra, A. *Black Ambergriese.* Gal. *Ambr. noir.* G. *Schwarz Amber.* B. *Zawarte Amber.* Ex *Indiæ Orientali* ad nos transportatur, de qua maxima est Auctorum inter se dissensio. Sunt enim qui veræ *Ambrae* nativæ speciem faciunt, quæ reliquis sit imbecillior. *Allii* factitiam statuunt ex *Moscho*, *Zibetta*, *Ligno Aloës*, *Styrace* & *Labdano*, quomodo *Pharmacopolas* nostros *Anglicanos* eam conficere certior factus sum; quæ facilis cognitu est, odore scilicet quo res ex quibus confecta est prodit, tum quoque colore, & quod aquæ imposita citius mollescat, quam nativa.

Pro *Historia Ambrae-griseæ*, Vid. *Tractatus Anglicos Weekly Memorials* dictos, Item *Ephem. German.* & *D. Trapham de Insulâ Jamaicâ.* Conf. etiam *Fallopîi*, & *Klobii Libel. de Ambra.*

A. 2. *Balæna*, *Offic. Recch. Hist. Mex.* 568. *Balæna vulgaris*, *Aldrov. de Pisc.* 688. *Fonf. de Pisc.* 152. *Charit. Pisc.* 46. *Balæna* vulgaris edentula, dorso non pinnato, *Raii Synop. Pisc.* 6. *Balæna* major laminas in superiore maxilla habens, bipennis, fistula carens, *Sib. Pbal.* 27. *Balæna* vulgo dicta sive *Musculus*, *Rondel. de Pisc.* i. 475. *Balæna* vulgo dicta sive *Mysticetus Aristotelis*, *Musculus Plinii*, *Gesn. de Aquat.* 114. *Cetus*, *Schrod.* A. *The Whale.* Gal. *Baleine.* G. *Walffisch.* B. *Walvisch.* In *mare Septentrionale* frequentius. *Ufu.* *Axungia* seu *Oleum*, sed in *Officinis* rarè, inter *Mechanicos* frequenter, & A. *Whale Oil, or Train Oil.* Gal. *Huile de Baleine.* G. *Walffisch-Oel* *Trahn.* B. *Traan-Oly.* dicitur; *Laminæ corneæ* in ore positæ A. *Whale-Bone.* Gal. *Baleine*, ou *Côte de Baleine.* G. *Walffisch-bein.* B. *Walvis-been*, *Balyn.* dictæ. *Vires.* *Axungia* medetur *Scabiei* illita, *Schrod.*

Alia præterea aliquot *Piscium* species à *D. Salmon* in *Pharmacopœia* sua *Londonensi* memorantur, ut v. g. *Cyprinus latus*, *Alausa minor*, *Alburnus Liparis*, *Apus Corbitæ*, *Aquila marina*, *Aurita*, *Conger*, *Clupea*, *Cuculus*, *Lavaretus*, *Lyra*, *Locha*, *Orbes*, *Passer*, & *Ribombus*:

bus: Quibus cum nullæ vires medicæ attribuantur, sed usus duntaxat culinæ, plura de iis dicere superfedo, nomina sola sufficere existimans.

SECTIO SECUNDA.

De Avibus.

Aves sunt animalia Sanguinea, ovipara, plumosa, alata, bipeda, pulmone respirantia, corde duobus ventriculis prædito, capite rostrato, rostro substantiæ cornæ, dentibus carentia.

Avēs sunt, vel

Terrestres

Rostro & unguibus aduncis, carnivoræ & rapaces,

Diurnæ quæ interdiu prædantur

Majores; atque hæ vel
 Generosiores: *Aquila.*
 Ignaviores: *Vultur.*
 Minores, ad aucupium institui solitæ

Macropteræ, i. e. alis longis & caudæ ferè æqualibus instructæ: *Milvus.*

Brachypteræ, i. e. alis brevibus & ab extrema cauda multum deficientibus, digitis posticis

Singulis, unguibus nigris: *Accipiter.*

Binis, unguibus etiam luteis: *Cuculus*

Nocturnæ, quæ internoctu volant & prædantur: *Noctua.*

Rostro & unguibus rectioribus minusque hamatis, suntque vel

Maximæ, singulares & sui generis, ob corporum molem & alarum parvitatem volandi impotes: *Struthio.*

Mediæ magnitudinis, rostris instructæ

Magnis, crassis, validis, & oblongis, quæ vel sunt

Visu promiscuo, ex carnibus & infectis, colore

Nigricante, corpore

Majore: *Corvus.*

Minore: *Cornix.*

Vario ex nigro & albo: *Pica.*

Infectivoræ: *Upupa.*

Minoribus & brevioribus, quæ vel carne

Alba, cæque vel

Cicures seu domesticæ, cauda

Longissima, corpore majore: *Pavo.*

Breviore, corporeque etiam minore: *Gallus.*

Feræ seu sylvestres,

(Major: *Perdix.*

(Minor: *Coturnix.*

Nigra

Torque carentes: *Columba.*

Torquati

(Major: *Palumbus.*

(Minor: *Turtur.*

Minimæ, Aviculæ dictæ, quæ vel sunt rostris

(Longissimis, piscivoræ: *Alcedo.*

(Brevioribus

Tenuibus, infectivora cauda

Unicolore, digito postico

Longissimo: *Galerita.*

Breviore & majore: *Passer Troglodites.*

Bicolore longissima

Forcipata alis longissimis

Hirundo.

Non forcipata, pennis exterioribus

(Totis albis: *Motacilla.*

(Extremis tantum: *Parus.*

Crassis: *Passer.*

Aquaticæ sunt vel

Fissipedes, quæ circa aquas versantur, & in aquis plerumque victum quarunt, aquis tamen non innatant

(Maximæ: *Grus.*

(Minores piscivoræ, collo

(Longiore: *Ardea.*

(Breviore: *Ciconia.*

Palmipedes, quæ aquis innatant, cruribus brevioribus donatæ tetradactylæ digito postico soluto, latirostratæ, corpore

(Majore collo

(Longiore, rostro & pedibus ni-

G g g

gris:

a b gris: Cygnus.
 { Breviore, rostro & pedibus rubris:
   Anser.
 { Minore: Anas.

Aves aquaticæ fissipedes Piscivoræ.

Aves aquaticæ fissipedes maxima.

HÆ omnes longicruræ sunt, cruribus quoque supra genua aliquousque nudis, ut aquas vadofas commodius ingrediantur, circa aquas versantur, & in aquis victum quærunt; aquis tamen non innatant, R. Ornith. p. 199.

I. De Grue.

GRues ab Ardeis differunt, 1. Ungue medii digiti minimè ferrato. 2. Magnitudine qua illas superant. 3. Rostro brevior. 4. Ventriculo Musculofo. 5. Appendicibus binis, cum Ardeæ singulas habeant. 6. Mira asperæ arteriæ revolutione, R. Ornith. p. 200.

A. Grus, Offic. Scbrod. v. 319. Will. Ornith. 199. Raii Ornith. 274. Ejsd. Synop. Avium 95. Gesn. de Avib. 424. Aldrov. Ornith. iii. 324. Fons. de Avib. 114. Charlt. Exer. 114. Mer. Pin. 185. Bellon. des Oyse. 188. A. The Crane. Gal. Grue, Gruon. G. Kranich. B. Een Kraan. Sæpissime ad nos commeant. Usu. Avis integer, Pinguedo, Fel, Caput, Oculi, Ventriculus, Medulla tibiæ. Vires. Avis hæc quia nervosa est; nervosis ac membranosis partibus peculiariter convenire statuitur. Hinc usus ejus commendatur in doloribus colicis. Pinguedo surditati auxilio est, auribus instillata, Lienis duritiem, aliosque tumores renitentes emollit; rigori cervicis velocissimè succurrit, ejusdemque naturæ esse dicitur cujus Anserina pinguedo. Fel oculis prodest. Caput, Oculi, & Ventriculus pulverisata fistulis, cancris, & varicosis ulceribus insperguntur. Medulla tibiæ inservit unguento Ophthalmico inde parando. Scbrod.

II. De Ardea.

ARdearum autem familia hac certissima nota ab aliis omnibus avium generibus distinguitur, quod nimirum intestinum cæcum unicum & simplex, singulæ obtineant, cum aliæ aves geminas nactæ sunt, Raii Ornith. 203.

A. 1. Ardea, Offic. Scbrod. v. 315. Ardea cinerea, Mer. Pin. 181. Pella & Ardea, Bellon. des Oyse. 190. Ardea cinerea major, Raii Synop. A. 98. Aldrov. Ornith. iii. 377. Charlt. Exer. 109. Fons. de Avib. 103. Ardea pulla sive cinerea, Gesn. de Avib. 187. Ardea cinerea sive pulla, Raii Ornith. 277. Will. Ornith. 203. A. The Heron. Gal. Heron. G. Reiiger. B. Een Reiiger. In aquis gaudet. Usu. Pinguedo sive Axungia. Vires. Rarus usus est in Medicina, lenire tamen dicitur, Podagricos dolores, oculorumque nebulas discutere & visum clarificare illita; hinc & furdastri conferre indita auribus, Scbrod.

A. 2. Asterias, Offic. Ardea stellaris, Mer. Pin. 181. Will. Ornith. 207. Raii Ornith. 282. Ejsd. Synop. A. 100. Charlt. Exer. 110. Ardea stellaris major, Aldrov. Ornith. iii. 408. Gesn. de Avib. 193. Fons. de Avib. 104. Butor, Bellon. des Oyse. 192. A. The Bittern, or Mire-Drum. Gal. Buter. G. Ein schöner blauer Reiiger. B. Pittoor. Juncetis, arundinaceis, &c. latrat. Usu. Cutis, Plumæ. Vires. Vitæ Hæmorrhagias sistunt.

III. De Ciconia.

NOtæ sunt, Collum brevius & crassius quam in Ardeis rostro crepita crebro mandibularum ad se mutuo appulsi, ungues sunt lati humanis similes.

A. Ciconia, Offic. Scbrod. v. 315. Bellon. des Oyse. 202. Aldrov. Ornith. iii. 291. Mer. Pin. 181. Gesn. de Avib. 230. Fons. de Avib. 100. Charlt. Exer. 108. Ciconia alba, Raii Ornith. 286. Ejsd. Synop. Avib. 97. Will. Ornith. 210. A. The Stork. Gal. Cicogne. G. Ein Sterck. B. Een Oyevaar. Rarius huc advolat. Usu. Avis ipsa, Fel, Axungia, Stercus, Ventriculus. Vires. Ciconia vim habet Alexipharmacam insignem,

signem, adeo ut contra omnis generis venena & imprimis contra pestem præstantissima censeatur, insuper nervosis & articularibus affectibus succurrit. Fel ad oculorum vitia commendatur. *Axungia* podagricis & tremulis articulis utiliter illinitur. *Stercus*, si ex aqua hauriatur comitialibus aliisque morbis capitis professe credunt. *Ventriculus* exsiccatus ac pulverisatus pro maximo secreto habetur in venenis, *Schrod.*

Aves aquaticæ limosugæ.

IV. De Scolopace.

A. **G**allinago, *Offic.* Scolopax, *Charlt.* Exer. 112. *Raii Ornith.* 281. Scolopax, Gallinago maxima, *Ejusd. Synop. A.* 104. *Will. Ornith.* 213. *Becassine, Bellon. des Oyse.* 116. Scolopax sive Perdix rustica, *Aldrov. Ornith.* iii. 471. *Fons. de Avib.* 110. Rusticula vel Perdix rustica major, *Gesn. de Avib.* 444. Rusticola major, Scolopax, Gallinago, *Mer. Pin.* 173. A. *The Woodcock.* Gal. *Becassine.* G. *Eine Schnepff.* B. *Een Snep.* In aquis gaudet. *Usu.* Cineres. *Vires.* Lithontriptici esse existimantur.

V. De Pluviali.

A. **G**lottis, *Offic.* *Gesn. de Avib.* 450. Limosa Venetorum, *Ejusd.* Pluvialis major, *Aldrov. Ornith.* iii. 535. *Will. Ornith.* 220. *Raii Ornith.* 298. *Ejusd. Synopsis Av.* 106. *Charlt. Exer.* 114. *Fons. de Avib.* 114. Chloropus Germanis Gult seu Gluttis, *Aldrov.* iii. 452. A. *The Great Plover.* Gal. *Pluvier.* G. *Ein groß Wasser-Huhn.* B. *Een soort van vogel, die wegens zyn langte tonge genoemt.* In aquis gaudet. *Usu.* Fel. *Vires.* Oculorum morbis medetur. Gelatina carnis Analeptica esse existimatur.

Aves aquaticæ fissipedes Insectivoræ.

VI. De Vanello.

A. **V**anellus, *Offic. Charlt. Exer.* 113. *Mer. Pin.* 182. *Gesn. de Avib.* 692. *Fons. de Avib.* 113. Capella sive Vanellus, *Aldrov. Ornith.* iii. 523. *Raii Ornith.* 307. *Ejusd. Synop. A.* 110. *Will. Ornith.* 228. *Vareau, Bellon. des Oyse.* 209. A. *The Lapwing, or Bastard Plover.* Gal. *Vanneau.* G. *Ein Sibirig / Kibvig.* B. *Een Kievit.* In aquis etiam gaudet. *Usu.* Cineres, Cor, Cutis. Cineres in vino poti colicos juvat, & in Cataplasmaticis formâ applicata. Canis rabidi morsus sanat. Cor dolorem lumborum mitigat. Cutis in cephalalgia æstimatur.

Aves aquis innatantes fissipedes, quibus digiti nullis ad latera membranis augentur.

VII. De Gallinula.

Gallinarum notæ characteristicæ, quibus ab aliis avium generibus distinguantur, sunt, Caput parvum, Corpus ferè adductum, gracile & ad latera compressum: Rostrum breve & modicè inflexum: Alæ breviusculæ, concavæ, & Gallinaceis similes: Cauda perbrevis: Crura longa: Digiti longissimi: Volatus brevis, R. *Ornith.* p. 232.

A. Gallina aquatica, *Offic.* Gallinula chloropus major, *Aldrov. Ornith.* iii. 450. *Will. Ornith.* 232. *Raii Ornith.* 312. *Ejusd. Synop. A.* 113. *Fons. de Avib.* 111. Gallina chloropus, *Charlt. Exer.* 112. Gallus palustris, *Mer. Pin.* 174. Poullette d'eau, *Bellon. des Oyse.* 211. A. *The common Water-Hen, or Moor-Hen.* Gal. *Poullette d'eau.* G. *Ein Wasser-Huhn.* B. *Water-Hoen.* In piscinis juxta nobilium ædes plerumque victitat. *Usu.* Ventriculus, Plumæ eorumque cineres. *Vires.* Ventriculus in Asthmate commendatur. Fumus plumarum contra Passionem Hystericam æstimatur.

Cineres ejusdem ulcera vetera, & fistulas siccant.

ni medetur. Sanguis ejus antipharmacum est, & feris venenatis resistit. Ova dysenteriam, & renes, & stomachum sanant, *Kiranid.*

Aves natatrices fissipedes digitis ad latera membranis aucltis.

VIII. De Fulica.

FULICA, Offic. Aldrov. Ornith. iii. 91. Will. Ornith. 239. Raii Ornith. 319. Ejusd. Synop. A. 116. Gesn. de Avib. 344. Fons. de Avib. 98. Mer. Pin. 174. Cotta major, sive Calva, Charlt. Exer. 107. An Cotta, sive Cutta Anglorum, Aldrov. Ornith. iii. 98. Cotta Anglorum, Fons. de Avib. 99. Poule d'eau, Bellon. des Oyse. 181. A. The Coot, or Bald-Coot. Gal. Foulque, (espece de Colin noir.) G. Ein schwarzer Taucher / Rohr - Hänlein. B. Een Meerkoot. Locis palustribus & stagnatibus delectatur. Usu. Caro, Cor. Vires. Cor in Epilepsia commendatur. Caro contra ictus Araneorum in usu est.

Aves palmipedes angustirostræ.

IX. De Mergo.

ROSTRIS angustis, in extremo aduncis, serratis à reliquis Palmipedibus tetradactylis digito postico soluto differt.

A. Mergus, Offic. Bellon. des Oyse. 180. Merganser, Aldrov. Ornith. 285. Fons. de Avib. 97. Charlt. Exer. 101. Raii Ornith. 335. Ejusd. Synop. A. 124. Mergus serrati-rostrum, Mer. Pin. 180. Will. Ornith. 253. A. The Goosander, or Dundiver. Gal. Plongeon. G. Ein langschnäblichter Taucher. B. Een Duiker, Dui-kelaar, Schollevaar. In oris maritimis reperitur. Usu. Jecur. Vires. Inveteratum autem sale Mergi jecur ex hydromelite binis ligulis possum, secundas pellit Diosc. Id assatum cum oleo & modico sale datum, mirificè conferre à rabido cane morsis asserit Aëtius. Avis totum assum, & in cibo sumptum elephantiasis & sple-

X. De Laro.

LARUS palmipes est, Rostrum oblongo, angusto, uncato, ac parumper in extremo recurvo; naribus oblongis; alis longis & validis, cruribus breviusculis; pedibus parvis, &c. R. Ornith. p. 261.

A. Larus, Offic. Larus major, Aldrov. Ornith. iii. 62. Larus hybernus, Baln. Larus major Aldrovandi, Will. Ornith. 261. Raii Ornith. 351. Ejusd. Synop. A. 129. Larus fuscus, sive hybernus, Ejusd. 130. Will. Ornith. 266. A. The Cuddy - Moddy. Gal. Meeuwe. G. Eine Werbe. B. een Meeuw, Kokmeeuw. In rivulis salis gaudet. Usu. Cerebrum, Cor, Ventriculus. Vires. Cerebrum siccatum Epilepsiam curat, Aurelian. Cor in partu difficili commendatur. Ventriculus & concoctionem juvat, *Kiranid.*

Aves palmipedes cruribus brevioribus. Latirostræ.

PALMIPEDIBUS autem in genere hæc notæ conveniunt: Tibiæ breves, 2. Crura ad articulos genuum plumis vestita. 3. Digni postici breves. 4. Dignus anticus extimus intimo brevior. 5. Uropygia minus erecta, quam aliarum avium. 6. Unguem seu appendicem habent extremitate laminae rostri superioris. 7. Capita ad latera compressa obtinent, Will. Ornith. 241.

Anserinum genus.

NOTE sunt, Moles corporis major; collum oblongum, alæ amplæ, cauda quoque ampla & in circulaem fere circumferentiam terminata, annulus circa uropygium albus, dorsum rotundius & elatius, nec adeo planum & depressum ac in Anatino genere, rostrum ad basin crassius, ver-

versus apicem tenuius, minusque planum ac refimum quam Anatibus, Will. Ornith. 271.

XI. De Cygno.

A. **C**YGNUS, *Offic. Aldr. Orn. iii. 8. Bell. des Oyse. 152. Charlt. Exer. 103. Gesn. de Avib. 327. Fons. de Avib. 90. Cygnus mansuetus, Raii Ornith. 355. Ejusd. Synop. A. 136. Mer. Pin. 174. Olor, Schrod. v. 321. Will. Ornith. 271. A. The Swan. Gal. Cygne. G. Schwan. B. Een Zwaan. Usu. Adeps. Vires. Emollit, lenit, attenuat, adeoque utilis est hæmorrhoidibus, & vulvari duritiei; oculos purgat; cum vino lentigines cutis tollit, Schrod.*

XII. De Anser.

A. **1.** **A**NSER, *Offic. Charlt. Exer. 103. Bellon. des Oyse. 157. Anser domesticus, Schrod. v. 314. Raii Ornith. 358. Ejusd. Synop. A. 136. Will. Ornith. 273. Aldrov. Ornith. iii. 102. Gesn. de Avib. 125. Fons. de Avib. 92. Mer. Pin. 179. A. The Goose. Gal. Oye, Fars. G. Gans. B. Een Gans. Usu. Pinguedo, Sanguis, Stercus, Cuticula pedum. Vires. Pinguedo calore suillam superat, luxque subtilitatis ratione promptius penetrat, ac resolvit, adeoque rectè per anum injicitur, ad obtundendam erosionem in alto corpore sitam; alopecias capillis explet, rimis labiorum medetur, tinnitaurium succurrit, spasmus nervosque rigidos sanat, alvum laxat, præcipue infantum. Sanguis alexipharmacus habetur. Stercus calfacit & fliccat vehementer, incidit; aperit; menses, secundinam, & urinas potenter movet. Hinc maximi usus in morbo regio, ictero, hydrope, scorbuto. Cuticula pedum exsiccata, & pulverisata, ob astringendi vim commendatur in profluvio mensium sistendo. Extrinsicus cum successu pernioni imponitur, Schrod.*

A. **2.** **A**NSER FERUS, *Offic. Schrod. v. 314. Aldrov. Ornith. iii. 147. Mer. Pin. 179. Raii Ornith. 358. Ejusd. Synop. A. 136. Will. Ornith. 274. Gesn. de Avib. 140. Fons. de Avib. 93. Charlt. Exer. 103. De l'Oye sauvage, Bellon. des Oyse. 158. A. The Wild-Goose. Gal. Oye Sauvage. G. Eine Wilde Gans. B. Een Wilde Gans. In maritimis. Usu. Ejusdem cum domestico, cui viribus præfertur, Schrod.*

XIII. De Vulpanfere.

A. **V**ULPANFER, *Offic. Bellon. des Oyse 159. Vulpanfer five Chenalopex, Fons. de Avib. 94. Charlt. Exer. 103. Chenalopex, Vulpanfer; Mer. Pin. 179. Tadorna, Bellon. des Oyse. 172. Tadorna, quibusdam Vulpanfer, Raii Ornith. 362. Tadorna Bellonii, Vulpanfer quibusdam, Ejusd. Synop. A. 140. Will. Ornith. 278. A. The Sbel-Drake, Burrough-Duck, or Ber-Gander. Gal. Cravant, Oye nonnette, (Oye sauvage, tenant du Renard). G. Ein Fuchs Gans. B. Een Vosssegans, In maritimis observatur. Usu. Adeps. Vires. Contra herpes, & tumores faciei à quibusdam commendatur.*

XIV. De Anate.

A. **1.** **A**NAS, *Offic. Bellon. des Oyse. 160. Anas domestica, Aldrov. de Ornith. iii. 188. Fons. de Avib. 95. Schrod. v. 314. Charlt. Exer. 104. Anas domestica vulgaris, Will. Ornith. 293. Raii Ornith. 380. Ejusd. Synop. A. 150. Circur, Gesn. de Avib. 83. A. The Duck or Drake. Gal. Canard. G. Ein Endt Vogel. B. een End, Endvogel. Usu. Anas viva, Adeps, Sanguis, Fimus. Vires. Viva sedat dolores colicos, si ventri imponatur, parte deplumata. Eapropter eo utimur in dolore interno & externo, scilicet, laterum, artuum, in nervorum frigida intemperie, &c. Sanguis alexipharmacus est; & hinc in antidota nonnunquam asciscitur. Fimus mor sui venenatorum animalium imponitur, Schrod.*

A. **2.** **A**NAS SYLVESTRIS, *Offic. Schrod. v. 314. Anas torquata minor, Raii Synop. A. 145. Aldrov. Ornith. iii. 212. Anas fera torquata minor Gesn. de Avib. 99. Anas fera Charlt. Exer. 104. Mer. Pin. 180. Boscas major, Fons. de Avib. 97. Will. Ornith. 284. Raii Ornith. 371. A. The Wild-Duck and Malard. Gal. Canard sauvage. G. Wilder Endt Vogel. B. Wilde Endvogel. In fluviis. Usu. Adeps, Sanguis, Fimus. Vires. Cum domestico convenit.*

Aves terrestres minores, seu Aviculae. Aviculae rostris tenuibus, seu Insectivorae.

Aviculae in genere dividi possunt in 1. Longirostras seu piscivoras. 2. Tenuirostras, seu insectivoras. 3. Rostris brevibus ac crassis, seu pbytivoras.

SIC vocamus aviculas, quae circa arbores plerumque versantur, deque insectis, quae ibi inveniunt, praecipue viciant. Irrequietae sunt, & certo aliquo loco residere nesciunt, ac modo hanc modo illam arborem petunt. Rostra his brevia: corpuscula exigua, caudae longae, Raii Ornith.

Aviculae rostris longissimis, seu Piscivorae.

XVII. De Alauda.

XV. De Ispida.

Avis est speciosa, passere paulo amplior, rostro longo, colore tum caruleo, tum viridi, tum purpureo; juxta glaciem rivulorum degens.

A. Ispida, Offic. Aldrov. Ornith. iii. 518. Gesn. de Avib. 513. Fons. de Avib. 107. Ispida, an veterum Halcyon? Will. Ornith. 101. Raii Ornith. 146. Ejusd. Synop. A. 48. Ispida, Alcyon fluviatilis, vulgo Piscator Regis, Charlt. Exer. 111. Alcedo, Schrod. v. 314. Halcedo muta, Bellon. des Oyse. 219. A. The King's-fisher. Gal. Martinet, Pecheur de saint Martin, Drapier. G. Eiß-Vogel. B. Een Ysvogel. Ad fluvios degit. Usu. Cor. Vires. Cor, quod siccatum, & collo infantium appensum comitalem morbum arcere volunt, Schrod.

NOTÆ sunt, Calcaneum seu digiti postici unguis praelongus, color plumarum testaceus terreus; in sublime. evolantes cantillare, R. Ornith. p. 148.

A. 1. Galerita, Offic. Bellon. des Oyse. 268. Alauda cristata, Schrod. v. 314. Aldrov. Ornith. ii. 841. Mer. Pin. 176. Fons. de Avib. 70. Alauda cristata, albicans, Gesn. de Avib. 72. Alauda cristata major, Raii Synop. A. 69. Alauda cristata, Galerita, Ejusd. Ornith. 208. Alauda cristata, Vienna Austriae visa & descripta, Will. Ornith. 151. Alauda, Galerita castita, cristata, Charlt. Exer. 88. A. The Crested Lark. Gal. Alouette crétée, ou bupée. G. Gesfamte Lerche. B. Gekamde Leeuwerk. Usu. Avis ipsa. Cor, Sanguis. Vires. Avis ipsius Cor femori alligatum, arcere colicum dolorem ajunt; idem quoque de corde recenti devorati perhibent. Sanguis recens ex aceto acri, aut vino calido haultus, calculosis efficacissime subvenit, Schrod.

XVI. De Merope.

A. M Erops, Offic. Aldr. Ornith. i. 871. Charlt. Ex. 94. Bellon. des Oyse. 267. Gesn. de Avib. 539. Fons. de Avib. 81. Merops five Apialter, Raii Ornith. 147. Ejusd. Synop. A. 49. Will. Ornith. 102. Apialter, Bellon. des Oyse. 225. A. The Bee-Eater. Gal. Guépier. G. Ein Bienen-Fraß- oder Bienen-Treßer. B. een Spegt. (Zeker Beye-verstindende vogel). In Creta & Italia frequens reperitur. Usu. Avis ipsa, Cor, Fel. Vires. Merops, & Cor ejus, Cardiacos, Icteros, & stomachicos juvant. Fel cum melle & succo Rutæ oculorum suffusionem sanare tradit Kiranid.

A. 2. Alauda, Offic. Mer. Pin. 176. Alauda non cristata, Schrod. v. 314. Fons. de Avib. 70. Aldrov. Ornith. ii. 844. Bellon. des Oyse. 269. Alauda vulgaris, Raii Ornith. 203. Ejusd. Synop. A. 69. Will. Ornith. 149. Alauda altera, Gesn. de Avib. 72. A. The Skie-Lark. Gal. Alouette, qui n'est pas bupée. G. Ungefamte Lerche. B. Een Leeuwerk zonder kam. Usu. Avis ipsa, Sanguis. Vires. Cum priori viribus convenit.

XVIII. De Hirundine.

NOTÆ sunt, Caput grande, rostrum breve; Oris hiatus amplius; pedes breves, & exigui;

guit; alæ longissima; volatus pernix & fere continuus; cauda longa & forcipata, ad corpus expeditius flectendum & circumagendum, R. Ornith. p. 154.

A. 1. Hirundo, Offic. Scbrod. v. 320. Ind. Med. lix. Bellon. des Oyse. 379. Mer. Pin. 177. Hirundo domestica, Aldrov. Ornith. ii. 662. Jonsf. de Avib. 83. Gesn. de Avib. 492. Charlt. Exer. 95. Will. Ornith. 155. Raii Ornith. 212. Ejusd. Synop. A. 71. Hirundo vulgaris, Scalig. A. The Swallow. Gal. Hirondelle. G. Schwalbe. B. Zwaluwe. Ufu. Avis integra, Cor, Sanguis, Nidus, Stercus. Vires. Integræ & earum pulli epilepsia specificè subveniunt, oculorum hebetudini, lippitudini, cinis cum melle illitus. Angina ac uvulæ inflammatae medetur. Cor epilepsiae itidem conferre, memoriamque roborare aiunt, alii contra quartanam devorant. Sanguinem peculiariter oculis conferre volunt. Nidus auxilio anginae est, oculorum rubedini medetur: lectui viperino convenit impositus. Stercus calfacit impense, discutit, acre est. Usus præcipui in moribus canis rabidi, in doloribus colicis & nephriticis, alvum irritat, Scbrod.

A. 2. Hirundo riparia, Scbrod. v. 320. Mer. Pin. 178. Aldrov. Ornith. ii. 694. Gesn. de Avib. 507. Jonsf. de Avib. 84. Charlt. Exer. 96. Raii Ornith. 213. Ejusd. Synop. A. 71. Will. Ornith. 156. A. The Sand-Martin. Gal. Hirondelle aquatique. G. Wafer - Schwalbe. B. een Water - Zwaluw. Ufu. Avis ipsa, Sanguis.

A. 3. Apos, Offic. Aldrov. Ornith. ii. 698. Bellon. des Oyse. 377. Jonsf. de Avib. 84. Gesn. de Avib. 506. Apos major, Charlt. Exer. 96. Hirundo, Apus, Raii Ornith. 214. Ejusd. Synop. A. 72. Mer. Pin. 178. Will. Ornith. 156. A. The Black Martyn, or Swift. Gal. Hirondelle marine. G. Spiren / Rhein - Schwalben. B. Een Vogeltje, dat geen pootjes heeft, of zeer zelden gebruikt, (Men beuzelt, dat dit de Parady's-vogel, of Spier-vogel is). Æstate in Anglia subvenit. Ufu. Avis ipsa. Vires. In vino sumpta tormina sanat, Plin.

A. 4. Hirundo Indica, Offic. Hirundo maritima, Act. Philos. Lond. N. 285. p. 1396. Hirundo Sinensis nido eduli Bontii, Will. Ornith. 15. Raii Ornith. 215. Ejusd. Synop. A. 72. Hirundo Chinenfis, Bont. 66. An Hirundo exotica aquatica, Jonsf. Mantiff? A. The Indian Swallow. Gal. Hirondelle des Indes. G. Indianische Wafer - Schwalbe. B. Indiaanse Zwaluw. In maritimis Chinenfisbus. Ufu. Nidus semi-hemisphericæ figura, ovi Anserini magnitudine, pellacidus, substantiâ icthyocollam referente. Vires. Venerem stimulat.

An ex spermate quorundam Piscium, vel ex Gummi plantarum rupensium, D. Tancredo Robinson, M. D.?

XIX. De Rubecula.

A. Rubecula, Offic. Jonsf. de Avib. 87. Mer. Pin. 178. Bellon. des Oyse. 349. Gesn. de Avib. 681. Charlt. Exer. 97. Schw. A. 345. Erithacus sive Rubecula, Aldrov. Ornith. ii. 742. Rubecula sive Erithacus, Raii Ornith. 219. Ejusd. Synop. A. 78. A. The Robin - Red - breast, or Ruddock. Gal. Rubeline, G. Ein Rothkehlchen. B. een Roodbaartje. Ufu. Avis ipsa. Vires. Venerem stimulare à quibusdam existimatur.

XX. De Luscinia.

A. Luscinia, Offic. Aldrov. Ornith. ii. 771. Charlt. Exer. 97. Gesn. de Avib. 532. Jonsf. de Avib. 88. Schw. A. 295. Luscinia seu Philomela, Raii Ornith. 220. Ejusd. Synop. A. 78. Will. Ornith. 161. Philomela, Luscinia, Lusciniola, Bellon. des Oyse. 336. Luscinia, & Lusciniola, Mer. Pin. 179. A. The Nighthale. Gal. Rossignol. G. Eine Nachtigall. B. een Nagtegaal. Ufu. Caro, Fel. Vires. Caro in cachexia prodest, cerebrum confortat. Fel cum melle illitum visum perfectè acuit, Kiranid.

XXI. De Ficedula.

A. Ficedula, Offic. Charlt. Exer. 88. Bellon. des Oyse 359. Ficedula, Atricapilla, Gesn. de Avib. 339. Atricapilla, Jonsf. de Avib. 90. Schw. A. 227. Atricapilla, seu Ficedula, Aldrov. Ornith. ii. 757. Raii Ornith. 226. Ejusd. Synop. A. 79. Will. Ornith. 162. A. The Black-Cap. Gal. Bec-figue, Pivoine. G. Ein Schnepfflein. B. Een Vyg-vogel, (een vogel, die gaarne vygen eet). Ufu. Avis ipsa. Vires. Ficedula in cibo aciei visus medicamentum præbet, Diosc.

XXII. De Passere Troglodyte.

A. **P**asser troglodytes, *Offic. Schrod. v. 322.*
Aldrov. Ornith. ii. 655. Mer. Pin. 177.
Gesn. de Avib. 588. Schw. A. 324. Fons. de
Avib. 82. Bellon. des Oyse. 341. Will. Ornith.
164. Raii Ornith. 229. Ejusd. Synop. A. 80.
A. The Wren. Gal. Roitelet, (sorte d'Oiseau).
G. Zaun-König. B. Een Koningje. Ufu. A-
vis ipsa. Vires. maximopere commendatur
ad calculum atterendum & expellendum, sive
integer evulsis pennis sale conditus crudè de-
voratur, sive incineratus assumatur, Schrod.

XXIII. De Motacilla.

Cauda prælonga, quam perpetuè fere motitant.
 Circa aquas præcipue versantur, Raii Syn-
 op. A.

A. Motacilla, *Offic. Schrod. v. 321. Mer.*
Pin. 178. Motacilla alba, Aldrov. Ornith.
ii. 726. Gesn. de Avib. 557. Fons. de Avib.
86. Charlt. Exer. 96. Schw. A. 386. Raii
Ornith. 237. Ejusd. Synop. A. 75. Will. Or-
nith. 171. Cnipologus, Bellon. des Oyse. 356.
A. The Water-Wagtail. Gal. Hocbe-queue. G.
Queckstetke. B. Een Quikstaarte. Ufu. Avi-
cula integra. Vires. In calculo atterendo vis
mira prædicatur, Schrod.

XXIV. De Paro.

A. **P**arus, *Offic. Bellon. des Oyse. 369. Pa-*
rus major, Aldr. Orn. ii. 710. Gesn.
de Avib. 578. Fons. de Avib. 86. Charlt. Exer.
96. Mer. Pin. 178. Parus carbonarius, Schw.
A. 318. Parus carbonarius major, Schrod. v.
322. Fringillago seu Parus major, Raii Ornith.
240. Ejusd. Synop. A. 73. Will. Ornith. 174.
A. The Titmouse. Gal. Mesange, Lardere, Char-
bonniers. G. Rohlmeise. B. Een Mees. Ufu.
Avicula ipsa. Vires. Efficax prædicatur ad-
versus renum calculos, & colicos cruciatus,
in cibo vel cinere exhibitus, Schrod.

Avicula magnis, crassis, & validis
rostris, seu Granivora.

XXV. De Rubicilla.

A. **R**ubicilla, *Offic. Mer. Pin. 176. Schw.*
A. 346. Rubicilla, Pyrrhula, Charlt.
Exer. 97. Rubicilla seu Pyrrula, Gesn. de Avib.
664. Will. Ornith. 180. Raii Ornith. 247. E-
jusd. Synop. A. 86. Pyrrhula seu Rubicilla,
Aldrov. Ornith. ii. 744. Fons. de Avib. 87.
Rubecula, Bellon. des Oyse. 349. Byrriola,
Scaliger. A. The Bullfinch, Alp, or Nope.
Gal. Pivoine. G. Blut-Finck. B. Een Bloed-
wink. Ufu. Caro. Vires. In colicis affecti-
bus à quibusdam æstimatur.

XXVI. De Passere.

Rostra bis brevina, crassa, nonnihil incurva,
 color testaceus, terreusve, R. Ornith. p.
 182.

A. Passer vulgaris, *Offic. Schrod. v. 322.*
Passer, Gesn. de Avib. 581. Bellon. des Oyse.
362. Passer domesticus, Aldrov. Ornith. ii.
534. Fons. de Avib. 65. Schw. A. 321. Mer.
Pin. 175. Will. Ornith. 182. Raii Ornith. 249.
Ejusd. Synop. A. 86. Passer domesticus vul-
garis, Charlt. Exer. 86. A. The House-Spar-
row. Gal. Moineau domestique. G. Sperling.
B. Een Mos, Musch. Vires. Quia avis sala-
cissima est, commendatur ad Venerem, co-
mesta præcipue cerebella, Schrod.

XXVII. De Carduele.

A. **C**arduelis, *Offic. Will. Ornith. i. 189.*
Raii Ornith. 256. Ejusd. Synop. A.
89. Aldrov. Ornith. ii. 708. Gesn. de Avib.
215. Fons. de Avib. 68. Charlt. Exer. 87.
Mer. Pin. 175. Schw. A. 233. Bellon. des
Oyse. 353. A. The Goldfinch. Gal. Chardon-
net. G. Ein Stieglitz. B. Een Distelwink,
Goudwink, een Petter. Ufu. Avis ipsa. Vires.
Alia, & in cibo sumpta, Iliacos & Colicos
perfectè curat, Kiranid.

XXVIII.

XXVIII. De Linaria.

A. **L**inaria, *Offic.* Aldrov. ii. 824. *Gesn. de Avib.* 530. *Charlt. Exer.* 88. *Fons. de Avib.* 69. *Mer. Pin.* 176. *Schw.* 294. Linaria vulgaris, *Raii Ornith.* 258. *Ejusd. Synop. A.* 90. *Will. Ornith.* 190. Linote, *Bellon. des Oyse.* 356. A. The Common Linnet. *Gal. Linnæ.* G. Ein Hensferling. B. Een Kneut, *Kneut, Kneuter. Usu. Caro. Vires.* Analeptica à quibusdam æstimatur; calculos è renibus & vesica expellit.

Aves rostro & unguibus minus hamatis Majores.

Hæ sunt vel rostris crassis, validis & longiusculis rectis, vel rostris brevioribus aut minoribus donatæ.

Aves majores rostris crassis, validis, & longiusculis rectis.

Hæ sunt vel carne, insectis & frugibus promiscue vescentes, vel insectis tantum.

XXIX. De Corvo.

A. **C**orvus, *Offic.* *Schrod.* v. 317. *Aldrov. Ornith.* i. 694. *Bellon. des Oyse.* 280. *Gesn. de Avib.* 294. *Fons. de Avib.* 23. *Charlt. Exer.* 75. *Mer. Pin.* 171. *Schw.* 244. *Will. Ornith.* 82. *Raii Ornith.* 121. *Ejusd. Synop. A.* 39. A. The Raven. *Gal. Corbeau.* G. Rabe. B. Een Rave. *Usu. Pulli, Cerebrum, Pinguedo, Sanguis, & Stercus. Vires.* Pulli incinerati commendantur ad comitalem mor-

bum, & ad podagram, Alphas itidemque Cerebrum ad epilepsiam. Pinguedo & Sanguis capillos reddit nigros. Stercus Infantum tussim, doloremque dentium sedare aiunt, de collo suspensum. Sunt qui Ova in dysenteria exhibent, *Schrod.*

XXX. De Cornice.

A. **C**ornix, *Offic.* *Schrod.* v. 317. *Bellon. des Oyse.* 282. *Will. Ornith.* 83. *Raii Ornith.* 122. *Ejusd. Synop. A.* 39. *Gesn. de Avib.* 281. Cornix nigra, *Aldrov. Ornith.* i. 736. Corvus, *Fons. de Avib. Tab. xvi. Mer. Pin.* 171. Corvus minor, *Charlt. Exer.* 75. A. The Carrion-Crow. *Gal. Corneille.* G. Krähe. B. Een Kraay. *Usu. Fimus. Vires.* Fimum in vino potum dysenteriam sanare tradit *Kyranides, Schrod.*

XXXI. De Monedula.

A. **M**onedula, *Offic.* *Fons. de Avib.* 26. *Bellon. des Oyse.* 286. *Charlt. Exer.* 75. *Schw. A.* 305. *Raii Ornith.* 125. *Gesn. de Avib.* 468. Monedula sive Lupus, *Aldrov. Ornith.* i. 770. *Will. Ornith.* 85. *Raii Synop. A.* 40. Graculus vel Monedula, *Mer. Pin.* 172. A. The Jackdaw. *Gal. Geay, Gay. G. Ein Thale oder Dale.* B. Een Kaawo. *Usu. Caro. Vires.* Externè applicata tumores dissolvit, & scrophulas juvat.

XXXII. De Graculo.

A. **G**raculus, *Offic.* *Bellon. des Oyse.* 283. *Charlt. Exer.* 75. Coracias, *Mer. Pin.* 172. Coracias, seu Pyrrhacorax, *Will. Ornith.* 86. *Raii Ornith.* 126. *Ejusd. Synop. A.* 40. *Gesn. de Avib.* 473. *Aldrov. Ornith.* i. 769. *Fons. de Avib.* 26. A. The Cornish Chough. *Gal. Choucas, (espece de Corneille).* G. Eine wilde Thale. B. Hanne. In Agro Cornubiensi & alibi invenitur. *Vires.* Cum Monedula viribus convenit.

XXXIII. De Pica.

A. Pica, *Offic. Schrod.* v. 323. *Schw. A.* 333. *Mer. Pin.* 172. *Charlt. Exer.* 75. Pica varia cordata, *Will. Ornith.* 87. *Raii Ornith.* 127. *Ejusd. Synop. A.* 41. *Aldrov. Ornith.* i. 784. *Gesn. de Avib.* 628. *Jonsf. de Avib.* 27. *A. The Magpy, or Pianet. Gal. Pie. G. Aglaster oder Aghel. B. Een Exter. Vires.* Avis hæc maxime commendatur ad oculorum obscuritatem, ruborem, dolorem, comesta vel incinerata, oculisque indita, vel quocunque modo apposita. Convenit & Maniacis, Epilepticis, Melancholicis cinis exhibitus, *Schrod.*

XXXIV. De Upupa.

A. Upupa, *Offic. Schrod.* v. 324. *Aldrov. Ornith.* ii. 704. *Gesn. de Avib.* 703. *Schw. A.* 368. *Jonsf. de Avib.* 85. *Charlt. Exer.* 98. *Raii Ornith.* 145. *Ejusd. Synop. A.* 48. *Will. Ornith.* 100. *Bellon. des Oyse.* 293. *A. The Hoopo. Gal. Hupe. G. Wiedehopff. B. Een Hoppe.* Avis est melancholica, spurcissima, victitans vermiculis in stercore reperiis, erucis, scarabæis, &c. *Ufu.* Caro, Penæ. *Vires.* Caro, ejusque decoctum proprietate sua colicos juvat, assumpta, *Avicen. Penæ* dolores capitis demulcere dicuntur, impositæ, *Schrod.*

XXXV. De Struthione.

A. Vis est maxima, exotica, ob corporis molem & alarum parvitatem ad volandum omnino inepta, facultate chylica celebris.

A. Struthio, Offic. Schrod. v. 323. *Charlt. Exer.* 79. *Struthio-camelus, Will. Ornith.* 100. *Raii Ornith.* 144. *Ejusd. Synop. A.* 36. *Schw. A.* 350. *Aldrov. Ornith.* i. 587. *Gesn. de Avib.* 670. *Jonsf. de Avib.* 35. *Bellon. des Oyse.* 232. *A. The Ostrich. Gal. Austruche, Cerf-oiseau. G. Strauß. B. Straus, Struisvogel. Ufu.* Tunica Ventriculi, Adeps, Ova. *Vires.* Tu-

nica interior Ventriculi ventriculum corroborat, calculosque dissolvit mirè. Adeps nervosis partibus convenit, duritiem lienis molliit, dolores nephriticos mitigat, inunctus, *Schrod.* Ova usta, & in aceto trita impetigines emendant, *Jonsf.*

Aves majores rostris brevioribus aut minoribus donatæ, seu Granivoræ.

HÆ sunt vel carne alba, seu Genus Gallinaceum; vel carne nigra, seu Genus Columbinum.

Gallinaceum Genus.

Gallinacei Generis notæ sunt, 1. Rostrum breve, validum & nonnihil recurvum, ad grana colligenda perquam idoneum. 2. Corpus crassum, carne multa alba, præcipue musculorum peëtoris. 3. Alas breves & concavas. 4. Ventriculus crassis musculis instructum. 5. Appendices, seu Intestina cæca, longissima. 6. Multiparum esse, & humi nidificare, *Raii Ornith.* 108.

XXXVI. De Gallo Gallinæo.

A. Gallus & Gallina, *Offic. Schrod.* v. 317. Gallus gallinæus, & Gallina domestica, *Will. Ornith.* 109. *Raii Ornith.* 154. *Ejusd. Synop. A.* 51. Gallus gallinæus & Gallina, *Aldrov. Ornith.* ii. 183. Gallus gallinæus, *Gesn. de Avib.* 348. *Jonsf. de Avib.* 49. *Charlt. Exer.* 84. Des Poulles de diverses sortes, *Bellon. des Oyse.* 245. *A. The Cock and Hen. Gal. Coq & Poule. G. Hahn und Henne oder Hun. B. Haan en Hoender. N. Gallus castratus Capo dicitur, A. a Capon. Gal. Clapon. G. Kapaun. B. Capoen, Capuya. Ufu.* Avis integra, Cerebrum, Tunica Ventriculi, Testiculi, Fel, Pinguedo, Guttur, Stercus, Ova. *Vires.* Gallina dissecta, sanguine adhuc calente, imponitur capiti in phreniti-

nitide, cephalalgia, &c. Moribus itidem venenatorum animalium simili ratione mederi aiunt: anthracibus imposita venenum elicit; nec prætereundum, quòd sanguinis eruptionem in vulneribus recentibus sistat. *Viva* circa annum deplumata è bubonibus venenum extrahit, imposita. *Cerebrum* vinum habet incrassandi, fluxusque compescendi. *Tunica interior Ventriculi* extracta, siccata, & pulverisata, vinum habet tum astringendi & corroborandi ventriculum, adeoque vomitum & fluxum alvi compescendi, tum & calculum comminuendi. *Testiculi* deperditas in morbis vires mirificè restituere dicuntur, semen prolificum suppeditant, & Venereas vires roborant. *Fel* maculas cutis aufert, illitum: oculis convenit. *Pinguedo Gallinarum & Caponum* calfacit, humectat, emollit, lenit, inediaque inter suillam & anserinam existit, harumque acrimoniam obtundit: convenit laboriorum rimis, aurium doloribus, oculorum pustulis. *Guttur Galli*ustum & non consumptum, sed tostum & exsiccatum, sub noctem ante cœnam exhibitum, specifica proprietate sanat mictionem involuntariam nocturnam. *Solenand.* S. 4. Conf. 11. *Stercus* omnia eadem præstare aptum est, quæ *Columbinum*, sed inefficacius, privatim tamen colico & uterino dolori convenit. Valet itidem ad icterum, calculum, & urinæ suppressionem. N. Præstantius habetur id quod in stercore album est. Extrinsecus exsiccat achores capitis, aliamque scabiem manantem cinis insperius. Luteum *Stercoris* consolidat vesicæ exulcerationem. *Ova* medicinæ exhibent testas, membranulas, albumen, vitellumque. *Testæ* vim habent lithontripticam; tartareamque mucilaginem incidendi. *Membranula* vim habent diureticam, intrinsecus & extrinsecus adhibitæ, præputioque imponuntur infantum. *Albumen* vim habet refrigerandi, astringendi, agglutinandi; ususque crebri est in oculorum rubedine, in conglutinatione vulnorum (cum *Bolo communi*) in fracturis, &c. infervit & anacolematibus. N. *Hippocrates* exhibet febricitantibus albumina 3. aut 4. ad refrigerandum & egerendum. *Vitellum Avi* vim habet anodynâ, maturandi, digerendi, laxandi; proinde usu creberrimo clysteribus immisceri, quin & cum salis tantillo mixtum infantum umbilico (in testa juglandis) imponi solet ad ciendum alvum, *Selrod.* Qui plura velit, *Aldrovandum & Schroderum* adeat.

XXXVII. De Pavone.

Vis hæc passim nota, vel sola caudæ longitudine, & gemmantibus oculis ab aliis omnibus abunde distinguitur, Raii Ornith. p. 112.

A. **P**Avo, *Offic. Schrod. v. 322. Aldrov. Ornith. ii. 8. Mer. Pin. 172. Schw. A. 325. Gesn. de Avib. 393. Fons. de Avib. 37. Charlt. Exer. 80. Will. Ornith. 112. Raii Ornith. 158. Ejsjd. Synop. A. 51. Pavus & Pavo, Bellon. des Oyse. 234. A. The Peacock. Gal. Paon Pân. G. Pfau. B. Paaww. Ufu. Integer, Adeps, Fel, Stercus, Pennæ, Ova. Vires. Jus Pavonis pleuriticis specificè fertur prodesse, præcipue si sit pingue. Adeps, cum succo Rutæ & Melle, colicos affectus optimè sanat. Fel oculorum hebetudini, fluxionibus, asperis item superciliis medetur. Stercus proprietate vertiginem, & epilepsiam sanat (in dies multos exhibitum) nimirum exsiccatum & pulverisatum drachmam unam maceretur per noctem in vino, &c. Pennæ adhibentur in suffitu, adversus uteri ascensum. Ova exhibentur ad curandam Arthritidem vagam dictam, *Schrod.**

XXXVIII. De Meleagride.

A. **M**eleagris, *Offic. Bellon. des Oyse. 249. Gallo-pavo, Aldrov. Ornith. ii. 35. Gesn. de Avib. 426. Charlt. Exer. 81. Fons. de Avib. 39. Mer. Pin. 172. Schw. A. 279. Gallo-pavo sive Meleagris & Numidica avis, Raii Ornith. 159. Ejsjd. Synop. A. 51. Will. Ornith. 113. Gallus Indicus quibusdam. A. The Turkey. Gal. Coc d'Inde. G. Welsch- oder Indianisch / Türkisch Huhn. B. Kalkoen. Vires. Caro Analeptica existimatur, Venereque excitare.*

XXXIX. De Perdice.

A. 1. **P**erdix, *Offic. Scbrod.* v. 323. Perdix cinerea, *Aldrov. Ornith.* ii. 140. *Fonf. de Avib.* 46. *Charlt. Exer.* 83. *Will. Ornith.* 118. *Raii Ornith.* 166. *Ejusd. Synop. A.* 57. Perdix minor fulva, *Bellon. des Oyse.* 258. A. *The Common Partridge.* Gal. *Perdrix commune.* G. *Feldhun.* B. *Patrys, Velaboen.* U. *fu. Caro, Medulla, Sanguis, Jecur, Fel, & Pennæ. Vires.* Caro comesta semen atque lac auget; Venerem excitat. *Medulla, ut & Cerebrum propinatum, Istericus juvare dicitur. Fel ad affectus oculorum præfertur aliis. Sanguis oculis cruore suffusus & recentibus eorum vulneribus illinitur. Jecur siccatum ad ignem, & pulverisatum, morbo regio resistit, singularisque fertur antidotus contra febrem, si aliquoties in Aqua Millefolii assumatur, Cratio. Pennæ inserviunt suffocationi uterinæ (suffitus naribus admotus) doloribus colicis, aliisque mitigandis, discutiendis, &c. Scbrod.*

A. 2. Perdix, *Schw. A.* 327. *Gesu. de Avib.* 606. Perdix rufa, *Mer. Pin.* 173. *Charlt. Exer.* 83. *Fonf. de Avib.* 46. *Aldrov. Ornith.* ii. 139. *Will. Ornith.* 119. *Raii Ornith.* 176. *Ejusd. Synop. A.* 57. Perdix major rufa, *Bellon. des Oyse.* 256. A. *The Red-legg'd Partridge.* Gal. *Perdrix rouge.* G. *Kothe Feldhun.* B. *Roode Patrys.* U. *fu. Caro, &c. ut supra. Vires.* Cum superiore convenit.

XL. De Coturnice.

A. **C**oturnix, *Offic. Scbrod.* v. 317. *Bellon. des Oyse.* 261. *Aldrov. Ornith.* ii. 150. *Will. Ornith.* 121. *Raii Ornith.* 169. *Ejusd. Synop. A.* 58. *Gesn. de Avib.* 310. *Mer. Pin.* 173. *Schw. A.* 247. *Charlt. Exer.* 184. *Fonf. de Avib.* 47. A. *The Quail.* Gal. *Caill. G. Wachte.* B. *een Quakel, Quartel.* U. *fu. Pinguedo, & Excrementa. Vires.* Pinguedo oculis prodest maculas abstergendo. *Excrementa coturnicum helleboro vescentium (quod ipsis, ut quidam scribunt, in alimentum cedit) singulari proprietate quadam conferre epilepticis quidam volunt, Scbrod.*

XLI. De Attagene.

Attagen, *Offic. Aldrov. Ornith.* ii. 75. *Belon. des Oyse.* 241. *Fonf. de Avib.* 41. *Gesn. de Avib.* 199. Attagen Aldrovandi, *Francolino Itatorum, Raii Ornith.* 174. *Ejusd. Synop. A.* 54. Attageni Aldrovandi seu Francolino Itatorum, *Will. Ornith.* 125. Lagopus altera *Plinii.* An Gallina Corylorum, *Schw. A.* 277? A. *The Gor-Cock, Moor-Cock, or Red-Game.* Gal. *Francolin, (Sorte de Paisan).* G. *Hasel, Huhn.* B. *een Hazel-boen.* In altissimis montibus reperitur. U. *fu. Caro, Fel. Vires.* Conceditur purulentis à *Tralliano*, Nephriticis à *Galeno.* Cerebrum & genituram auget, *Avicen.*

XLII. De Columbibus.

Columbarum notæ omnibus speciebus communes, quibus ab aliis avium generibus distinguantur non admodum multe sunt, videlicet figura corporis peculiaris, cuculum referens; tibiæ breves; alæ prælongæ; volatus pernix; vox genebunda, bina duntaxat unica vice ova ponere; sæpius tamen in anno parere; pedes rubri & sanguinei, *Raii Ornith.* 130.

A. 1. Columba, *Offic. Columba domestica, Scbrod.* v. 316. *Bellon. des Oyse.* 314. Columba, sive Columbus, *Ind. Med.* xxxix. Columba domestica seu vulgaris, *Raii Ornith.* 130. *Ejusd. Synop. A.* 59. *Will. Ornith.* 131. Columba domestica, *Aldrov. Ornith.* ii. 462. *Fonf. de Avib.* 62. *Schw. A.* 237. Columba domestica, *Livia, Charlt. Exer.* 84. Columba vulgaris, *Gesn. de Avib.* 245. Columba vulgaris, *Livia, Mer. Pin.* 174. A. *The Pigeon or Dove.* Gal. *Pigeon.* G. *Haus-Daube.* B. *een Doffer, Duif.* U. *fu. Columba viva, Sanguis, Tunica ventriculi, Fimus. Vires.* Columba viva per medium dissecta, capitique, dum sanguine adhuc calet, imposita, feroces humores mitigat, melancholicam tristitiam discutit; hinc convenientissimum medicamen est in phrenitide, cephalalgia, melancholia, podagra. *Sanguis tepens oculis instillatus, dolorem, lippitudinemque sedat; suffusiones, sanguinemque discutit; vulnera recentia curat; peculiariter cruorem à membranis cerebri erumpentem cohibet; podagricum dolorem mitigat. Tunica Ventriculi exsiccata & pulverisata, commendatur in dysenteria. Fimus vehementer*

excalfacit, ideoque urit, discutit, ruborem cutis sanguinem alliciendo excitat: hinc usus frequentis in cataplasmatibus & emplastris rubilicantibus. Sic tritus & cribratus, cumque femine Nasturtii impositus, facit ad affectus inveteratos: cuiusmodi sunt Arthritides, Hæmicrania, Vertigo, Cephalalgia, &c. Internè calculum atterit, & urinam pellit, *Schrod.*

A. 2. Palumbus, *Offic. Schrod. v. 322. Schw. A. 313. Bellon. des Oyse. 308. Gesn. de Avib. 272. Fons. de Avib. 63. Palumbus torquatus, Will. Ornith. 135. Raii Ornith. 185. Ejusd. Synop. A. 62. Charl. Exer. 85. Palumbus major seu torquatus, Aldrov. Ornith. ii. 484. Mer. Pin. 175. A. The Ring-Dove. Gal. Pigeon ramier, Bijet, Manjard, Coulon. G. Ringel, Daube. B. Een Ringduif, Hoel-duif. In sylvis. Vires. Convent cum Columba, exustæque plumæ ictericos reficere, calculosis, urinæque difficultatibus subvenire dicuntur, *Schrod.**

A. 3. Turtur, *Offic. Schrod. v. 324. Mer. Pin. 175. Bellon. des Oyse. 310. Aldrov. Ornith. ii. 505. Gesn. de Avib. 277. Schw. A. 362. Charl. Exer. 85. Fons. de Avib. 64. Raii Ornith. 183. Ejusd. Synop. 61. Will. Ornith. 134. A. The Turtle Dove. Gal. Tourterelle. G. Turtel-Daube. B. Een Tortel duif. Uju. Integer Avis, Adeps. Vires. Cum Columba viribus convenit, peculiariter in dysenteria, ac sistendo menfium profluvium. Adeps inter assandum collecta illinitur renibus, ventri, pectori, inguinibus, &c. *Schrod.**

XLIII. De Turdis.

NOta omnibus communes sunt, magnitudo inter Columbas & Alaudas media, rostrum longitudinis & crassitiei mediocris, deorsum modicè inflexum; os intus flavum; cauda longa; victus ex baccis & injectis promiscuus, *R. Ornith. p. 137.*

A. 1. Turdus, *Offic. Charl. Exer. 89. Turdus vulgaris, Mer. Pin. 176. Turdus viscivorus minor, Bellon. des Oyse. 326. Turdus simpliciter dictus, Aldrov. Ornith. ii. 600. Fons. de Avib. 73. Turdus minor alter, Gesn. de Avib. 690. Turdus musicus Schw. A. 361. Turdus simpliciter dictus, sive Viscivorus minor, Will. Ornith. 138. Raii Ornith. 188. Ejusd. Synop. A. 64. A. The Mavis, or Thrush. Gal. Grive, Tourd. G. Ein Ziemer oder Krammers-Vogel. B. Een Lyfter. Vires. Myrtorum baccis farti & assi ventris profluvio laborantibus exhibentur, *Plin. Bellon. Tempore pestis in aceto macerati laudantur, Alexand. Bened. Pulverem adversus Napellum commendat Gaiarius.**

A. 2. Merula *Offic. Aldrov. Ornith. 604. Gesn. de Avib. 542. Fons. de Avib. 73. Charl. Exer. 90. Mer. Pin. 177. Merula nigra, Schw. A. 300. Bellon. des Oyse. 320. Merula vulgaris, Will. Ornith. 140. Raii Ornith. 190. Ejusd. Synop. A. 65. Collyrion, Turn. A. The Black-Bird. Gal. Merle. G. Werd. B. Een Meerl. Uju. Avis ipsa, Stercus. Vires. Avis inassata cum Myrti baccis dysentericis mederi scribit *Plin. Fimus cum aceto mistus extirpat lentigines, Fons.**

A. 3. Sturnus, *Offic. Bellon. des Oyse. 321. Gesn. de Avib. 677. Charl. Exer. 90. Fons. de Avib. 96. Schw. A. 351. Will. Ornith. 144. Raii Ornith. 196. Ejusd. Synop. A. 67. Sturnus vulgaris, Aldrov. Ornith. ii. 632. Mer. Pin. 177. A. The Stare, or Starling. Gal. Etourneau. G. Sprehe. B. een Spreeuw. Circa turres & altiora ædificiorum culmina. Uju. Fimus. Vires. Cosmética existimatur, ad alphas, pannos, impetiginem, & morpream, *Galen.**

A. 4. Galbula *Offic. Galbula sive Picus nidum suspendens, Aldrov. Ornith. i. 854. Will. Ornith. 147. Raii Ornith. 198. Ejusd. Synop. A. 68. Picus nidum suspendens, Fons. de Avib. 80. Oriolus, seu Picus nidum suspendens Gesn. de Avib. 645. A. The Witwall, by Salmon ineptè called the Yellow-Hammer. i. e. Emberica lutea. Gal. Loriot. G. Ein Wildvoh. B. De Witte wal Vogel. Vires. Ad morbum regium commendat *Plin.**

Aves rostro & unguibus aduncis, seu Rapaces vel Carnivoræ.

HÆ vel sunt Diurnæ, vel Nocturnæ.

Aves Rapaces, Diurnæ.

Rapacibus in genere hæ notæ conveniunt: Caput habere grande; collum breve; rostrum & ungues aduncos, validos, acutos, ad rapinam & lanienam comparatos; femora itidem valida; linguam

quam latam, crassam, carneam, & humanæ simi-
lem, R. Ornith. p. 25.

XLIV. De Aquila.

A Vis rapax, diurna, è maximis, omnium ge-
nerosissima, rostro à radice statim adunco,
R. Ornith. p. 26.

A Quila, Offic. Mer. Pin. 170. Aquila
fulva sive aurea, Will. Ornith. 26.
Raii Ornith. 58. Ejusd. Synop. A. 6. Chry-
seatos, Aldrov. Ornith. i. 110. Charlt. Exer.
70. Fons. de Avib. 2. Aquila Germana, Gesn.
de Avib. 149. Aquila Regalis, Schw. A. 214. Aigle
Royale, Bellon. des Oyse. 89. A. The Golden Eagle.
Gal. Aigle royale. G. Guldener Adler. B. De gulde
Arend. Ufu. Fel, Stercus. Vires. Fel di-
stillatum cum oleo violaceo, ad aurium dolo-
rem & tinnitum; simum ad abortum commen-
dat Avicen.

A. 2. Halieætus, Offic. Aldrov. Ornith. i.
187. Fons. de Avib. 3. Cui de Animal. 85.
Bellon. des Oyse. 96. Halieætus, sive Aquila
marina, Will. Ornith. 29. Raii Ornith. 59.
Charlt. Exer. 70. Gesn. de Avib. 177. Ha-
lieætus, seu Ossifraga, Raii Synop. A. 6. Ha-
lieætus, seu Osprey, Mer. i in. 170. Nifus
Veterum. A. The Osprey. Gal. Orfraye. G.
Adler. B. Een Zee - Arend. Ufu. Medulla
crurum & Ossium; in medicina autem raro oc-
currit. Ad pisces capiendos utilis esse vulgò
creditur.

XLV. De Vulture.

NOte sunt, Rostrum non confestim atque à
fronte enascitur in hamum curvatum, verùm
post duorum digitorum continuam rectitudinem;
Collum fere implume habere: Ingluviem ante ven-
trem velut sacculus propendentem, R. Ornith.
p. 34.

A. Vultur Offic. Schrod. v. 324. Schw. A.
373. Vultur niger, Aldrov. Ornith. i. 271. Will.
Ornith. 35. Gesn. de Avib. 707. Raii Ornith.
66. Ejusd. Synop. A. 9. Fons. de Avib. 7.
Vultur nigricans, Charlt. Exer. 71. Vautour
brun, Bellon. des Oyse. 85. A. The Vulture.
Gal. Vautour. G. Geuer. B. Een Gier, Gier-
vogel. Ufu. Caro, Pinguedo, Cerebrum
Fel, Fimus. Vires. Caro convenire judicatur

affectibus capitis, Epilepsiæ, Hemicranis, &
similibus. Decoctum cutis vitia sanare perhibe-
tur. Pinguedo convenit nervis. Cerebrum sub-
venit capitis imbecillitati, Fel Epilepsiam
arcere dicitur, assumptum cum vino. Fimus
nidore partum excutit. Schrod.

Aves Rapaces diurnæ minores, ma-
croptera, Raii Synop.

XLVI. De Buteone.

B Uteo, Offic. Fons. de Avib. 11. Charlt.
Exer. 72. Gesn. de Avib. 39. Raii Or-
nith. 70. Buteo vulgaris, Will. Ornith. 29.
Buteo sive Triorchis, Aldrov. Ornith. i. 363.
Bellon. des Oyse. 109. Mer. Pin. 171. Buteo
vulgaris sive Triorchis, Raii Synop. A. 16.
Accipiter, Buteo, Schw. A. 187. A. The Buz-
zard. Gal. Buse, Buisard. G. Ein Fußfahrl
Wastweyh / Nuttelweyh. B. Een Pitoor. Ufu.
Testiculi. Vires. Ex aqua fontis cum melle
decocto ad Venerem commendatur, Fons.

XLVII. De Milvo.

M ilvus, Offic. Bellon. des Oyse. 130.
Schrod. v. 321. Raii Synop. A. 17.
Mer. Pin. 170. Aldrov. Ornith. i. 391. Gesn.
de Avib. 549. Fons. de Avib. 13. Charlt. Exer.
72. Milvus vulgaris cauda forcipata, Will.
Ornith. 41. Milvus cauda forcipata, Raii Or-
nith. 74. A. The Kite, or Glead. Gal. Milan.
G. Wenhe / Huner. Dieb. B. Hoenderdief,
Wouw, Kiekendief. Ufu. Ipse incineratus, Caput,
Hepar, Sanguis, Fel, Stercus, Pinguedo. Vires. Inci-
neratus Podagræ, Epilepsiæque subvenire dici-
tur, exhibitus; idem de capite affirmant, ac
hepate incineratis. Hepar insuper oculorum
Medicamentis adhibetur. Sanguis podagricos
juvat, cum Urtica mixtus & impositus. Fel
oculariis additur. Stercus articulis cum succes-
su imponitur. Pinguedo articularum doloribus
illinitur, Schrod.

Aves Rapaces brachypterae, i. e. alis cauda brevioribus, seu ab extrema cauda cum componuntur multum deficientibus, Raii Synop. A. 18.

XLVIII. De Accipitre.

A. **A**ccipiter, Offic. Schrod. v. 13. Accipiter Fringillarius, Mer. Pin. 170. Schw. A. 189. Fringillarius Accipiter vulgo Nifus dictus, Aldrov. Ornith. i. 344. Accipiter Fringillarius, Gesn. de Avib. 43. Fons. de Avib. 10. Charlt. Exer. 72. Accipiter Fringillarius seu Recentiorum Nifus, Will. Ornith. 51. Raii Ornith. 86. Ejusd. Synop. A. 18. Fringillarius, Bellon. des Oyse. 122. A. The Sparrow-Hawk. Gal. Eprevier. G. Habich. B. Een Havik. Ufu. Avis ipsa, adeps, excrementa. Vires. Integer oculorum vitis succurrit, in oleo coctus oculoque inunctus. Idem sentiendum de Adipe: Insuper omnibus vitis cutis medetur oleum illud illitum. Excrementa calfactoria vi adeo pollent, ut a Galeno ex foro Medico eliminantur, nihilo minus tamen sunt; qui oculorum vitis arcedis adhibeant, aliis ad partum promovendum exhibita, vel in suffitu adhibita. Hippocrates & Plinius ad sterilitatem emendandam propinant, Schrod.

XLIX. De Cuculo.

A. **C**uculus, Offic. Schrod. v. 317. Schw. A. 249. Bellon. des Oyse. 132. Charlt. Exer. 73. Gesn. de Avib. 319. Will. Ornith. 62. Raii Ornith. 97. Cuculus alter, Aldrov. Ornith. i. 416. Cuculus minor, Fons. de Avib. 14. Cuculus nostras seu Aldrovandi secunda, Raii Synop. A. 23. A. The Cuckow. Gal. Cucu, Coucou. G. Ructuc. B. Koskoek. Ufu. Avis ipsa, fimus. Vires. Ustus commendatur ad calculum, ventriculi dolorem, & humiditatem, Rondel. Datur & utiliter febricitantibus paroxyfmi tempore, medetur Epilepticis, &c. Fimus morsum canis rapidi curat potus, Schrod.

Aves Rapaces nocturna.

Capitis & oculorum magnitudine & protuberantia, quodque noctu avolent, & praedentur, à reliquis Rapacibus diurnis differunt, Raii Synop. A. 24.

L. De Noctua.

A. **N**octua, Offic. Schrod. v. 321. Bellon. des Oyse. 141. Gesn. de Avib. 561. Aluco, Fons. de Avib. 32. Charlt. Exer. 78. Aluco minor, Will. Ornith. 67. Raii Ornith. 104. Ejusd. Synop. A. 25. A. The Barn, or White Owl. Gal. Chat-Huant. G. Nacht-Eule. B. Nagt-uil. Ufu. Caro, Fel, Pinguedo. Vires. Caro curat Paralyticos, Plin. Melancholicos & similes Rabbi Moys. Apoltema, Anginae mirabiliter aperit & rumpit, cinis integræ non deplumatae in guttur immisus. Fel ad maculas Oculorum valet. Pinguedo aciem Oculorum acuit, Schrod.

L I. De Ulula.

A. **U**lula, Offic. Aldrov. Ornith. i. 538. Bellon. des Oyse. 142. Gesn. de Avib. 700. Mer. Pin. 171. Fons. de Avib. 32. Charlt. Exer. 78. Strix cinerea, Will. Ornith. 68. Raii Ornith. 105. Ejusd. Synop. A. 26. A. The Gray Owl. Gal. Couette, Chevesche. G. Eine Eule / Graue / Nacht-Eule. B. Een Uil. Ufu. Fel, Adeps, Caro. Vires. Fel ejus praedicatur ad albugines, suffusiones, & caligines. Adeps ad claritatem. Caro cocta in oleo, cui liquato admisceetur butyrum ovillum, & mel, ad sananda ulcera valet, Plin. In Arthritide à quibusdam aestimatur.

D. Salmon in Dispensatorio suo, Barnaclam, Corvum leguminalium Erythropedem, Fodeam, Fyngem, Oriolum, Pelicanum, Picum marinum, Pluvialem, & siltacum, Puffinum, Querquedula, Rallam, Sneppam, Turdum exoticum, & Urogallum memorat, quarum cum vires nullas medicas à quoquam Auctore traditas invenio, omisi, ut & Arquatam Anatem fistularem, Colymbum, Coraciam, Embericam albam, Fringillam, Phœnicopterum, & Passerem Canariensem Seplassi ejus, cum varietatibus ejusdem

generis, aliisque multis quæ ad Historiam Avium potius pertinent, quàm ad Pharmacopœiam aut Pharmacologiam.

SECTIO TERTIA.

De Serpentino Genere.

Serpentini generis notæ sunt, Corpus depile; Pulno rarus; unicus in corde ventriculus; ovipara esse saltem intus; caput corporis respectu parvum, hiatus tamen amplius.

Serpentini generis Animalia sunt vel

Apoda

- Vivipara, id est, ova in utero foventia, & vivos fœtus parientia: *Vipera*.
- Ovipara, id est, ova in finetum aliumve calidum locum deponentia, ubi calore solis foventur & excluduntur: *Anguis*.

Pedata,

- Caudata, corpore
  - Squamoso
    - (Terrestria: *Lacerta*.
    - (Amphibia, colore
    - (Cinereo: *Scincus*.
  - (Vario, nigro & luteo: *Salamandra*.
  - Testa dura & robusta tecto: *Testudo*.
- Non caudata
  - (Amphibia: *Rana*.
  - (Terrestria: *Bufo*.

De Serpente.

Serpens est Animal pulmone respirans, unico in Corde ventriculo, corpore longo, terete, gracili, squamis minuto, pedibus carente, temperie frigida, mediæ diurnæ patiens, Raii Synop. A. 284.

I. De Serpente.

Serpens, *Offic. Schrod. v. 305. Serpens Anguis, Schw. Rept. 137. Anguis, Gesn. de Serp. 43. Anguis Coluber, Mer. Pin. 204. Natrix torquata, Aldrov. Hist. Serp. 287. Fons. de Serp. 89. Raii Synop. A. 334. Charlt. Exer. 35. A. The Snake. Gal. Serpent. G. Schlange. B. Een Slang. Ufu. Adeps, Exuvia, Fel. Vires. Pinguedo emollit strumas, oculorum rubedini & maculis medetur, visum acuit, podagricos dolores mitigat. Exuvia partum facillitate creduntur, ventri vel lumbis alligata, odontalgiamque in gargarismis mitigare, impetigines curant, alopecii medentur, ac pilos nasci faciunt. Fel, Ictibus Serpentum impositum, venenositatem in se allicit, idem & de capite imposito affirmant, Schrod.*

II. De Vipera.

Vipera, *Offic. Schrod. v. 309. Schw. Rept. 166. Aldrov. Hist. Serp. 108. Gesn. de Serp. 124. Fons. de Serp. 7. Ind. Med. cxxiii. Mer. Pin. 208. Charlt. Exer. 32. Raii Synop. A. 285. Bellon. Obj. ed. Clus. 123. A. The Viper, or Adder. Gal. Vipere. G. Matter / Ditter / Brandt. Schlange. B. Adderslange. Ufu. Caro. Vires. Vim habet alexiteriam, sudoriferam, ususque præcipui est intrinsecus, in omnibus morbis venenatis ac malignis, quales sunt pestis, febris petechialis, lepra; & similes: Quinimo & ad Phthysicos Gallicove morbo laborantes, pro secreto vendit Cardanus. Si scilicet caro cocta comedatur, jus bibatur, pinguedoque spinæ & juncturis illinatur, Schrod.*

III. De Cæcilia.

Cæcilia, *Offic. Fons. de Serp. 19. Aldrov. Hist. Serp. 243. Cæcilia Typhlops, Charlt. Exer. 36. Cæcilia Typhlops Græcis, Gesn. de Serp. 60. Cæcilia Typhlinus Græcis, Raii Synop. A. 289. Typhlops Cæcilia, Mer. Pin. 208. A. The Blind-Worm, or Sloe-Worm. Gal. Serpent aveugle. G. Eine Blindschleiche. B. Een Blindslang. Vires. In medicina adhibuit Oswaldus. Theriaca*

ca namque ex Cæciliis & Aqua Theriacali paratum pro sudorifero in Pestilentia exhibebat, *Gesn. Ep.*

IV. De Cobra de Capello.

A. **S**erpens Indicus, *Offic.* Serpens Indicus Coronatus, Diademate seu conspicio insignitus, *Raii Synop. A.* 330. Cobras de Capello Lusitanis dictus, *Garc. ab Hort.* Vipera Indica vittata gesticularia, *Cat. Mus. Ind.* Vipera pileata quibusdam. A. *Indian Serpent.* Gal. *Serpent des Indes.* G. *Indiansche Haupt-Schlange.* B. *Indiaanse Slang.* U. *fu.* Lapis aut potius Os capitis, *Pedro del Cobra* dictus; Lapis Serpentis, falso Piedra de Cobra, *Ind. Med.* lxx. figuræ ovalis, ex uno latere planus, ex altero gibbosus, coloris fuscii & splendentis, poris aliquot interspersis. *Vires.* Omnis generis venena expellit, seu intus sumpta, seu exterius applicata: Putrefactioni resistit; transpirationem insensibilem promovet, spiritus vitales excitat; Cor recreat, Sanguini fermentationem novam communicat, & Naturæ succurrit in omnibus morbis malignis, *Marl. Ob.*

Quamvis Lapis hic à *Garcia*, *Redi*, aliisque descriptus fuerit; hujus tamen seculi eruditi de eo differunt, duabus præcipue in rebus. 1. An sit res naturalis, an factitia? *Kircherus* in *China sua illustrata*, & *Thevenot* in *Relationibus diversorum insigniorum itinerum & navigationum* in capite serpentis magni Chinesis inventos fuisse affirmant. *Clar. D. Boyl.* in capite Serpentis Africani, è contrario. Alii affirmant Res artificiales esse, ut *R. P. Boccone* in *Museo di Fisica.* *D. Mead*, *M. D.* eos ossa calcinata, aliaque testacea fragmenta esse supponit. *Thevenotus jun.* cinerum radicum combustarum, & Terræ cujusdam propè *Diu* in *India* inventa.

Altera controversia est de eorum viribus. *P. Kircherus* varia experimenta tradit de eorum effectu in extrahendo veneno à morfu viperæ, aliisque Serpentis instillato. Idem confirmat clarissimus *Boyleus* experimento in Fele juvene facto, *Tractatus de Medicinis specificis.* Item *D. Clayton* in *Narratione de Virginia*, *Act. Philosoph.* n. 210. scribit se præsentem fuisse, cum prædictus *D. Boyl.* idem experimentum tentavit in variis Pullis, qui omnes fanati sunt. *D. Havers*, *M. D.* salutarem ejus effectum in cane vidisse ait. Quinetiam *D. Tyson*, *M. D.* in *Anatomia Anguis crotalophori* historiam nar-

rat à celebri quodam *Medico Londinensi* acceptam, qui quendam à Viperis commorsum sanavit. Idem præstitit *D. Baglivius* in quodam à Scorpione percusso. Quamvis tamen apud prædictos omnes experimenta prædicta optimum successum habuerunt, apud alios tamen, *D. Redi* scilicet & *D. Charas*, qui tentarunt non eundem effectum sortita sunt.

Cum jam expediverim, & in epitomen contraxerim eruditorum utrinque opiniones; quid aliud restat, quàm ut eas conciliare adnitar? Quod ut efficiam, tantummodò observabo, me duas hujus generis lapidum species vidisse, quorum prior ossi similis erat, porosus, cum dentibus limæ in eo visibilibus. Alter corpore compactiore, polito, quam factitiam esse creô, & prioris simulatricem, unde conjicio experimenta, quæ non successerunt ab artificialibus hisce lapidibus, facta esse, non à veris.

Lapis Colubrinus quondam magni æstimatus nunc & Manilæ vili divenditur pretio: Non ex Colubro, ut vulgus sibi persuadet, sed factitius ex Cornu Cervi in olla oblutata ad nigredinem usto, effectus, & ut niteat politus. Hunc Mauritani adulteratum vocant, verùm ex nescio qua terræ sigillatæ simili argilla confici referunt. Verus Serpentum moribus impositus medetur: In Febri Petechiali, si plures imponantur, auxilio sunt: Anno 1681. Branæ triennem puerulum, qui Arsenicum lacte dilatum hauserat, hujuscemodi lapidis iterata applicatione tantum, à præsentis liberavi mortis periculo. An virtus hujus lapidis adscribenda salvi in C. C. non probè usto, remanenti? An poris quibus scatet, attrahat ut Curbitulæ? *Ex. MSS. Camelli.*

De Lacertis.

Lacertos voco Animalia omnia Quadrupeda ovipara caudâ in longum productâ. Vera scilicet & genuina ova intra se concipiunt, quæ tamen ovorum specie non pariunt, & ponunt Avium more; sed in utero fovent, & excludunt, & vivos tandem sætus in lucem edunt, *Raii Synop.* A. 261.

V. De Sepe.

A. **S**Eps, *Offic. Fons. de Serp.* 14. *Charlt. Exer.* 32. *Gesn. de Serp.* 118. *Aldrov. Hist. Serp.* 186. Seps sive Lacerta Chalcidica Columna, *Raii Synop. A.* 272. *Aldrov. de Quad. Ovip.* 638. A. *The Serpent Seps.* Gal. *Le Serpent Seps.* G. *Eine Kuppfer-Eider/ Seps.* B. *Een soort van Slang, welkers bete de leeden doet rotten.* Liburni in littore maris arenoso invenit D. *Raius. Vires.* In vino potu morfus suos sanat, *Diosc.*

VI. De Crocodilo.

A. **C**ROCODILUS, *Offic. Fons.* 141. *Tab. Ixxix. Schw. Rept.* 145. *Aldrov. Quad. Ovip.* 677. *Charlt. Exer.* 29. *Gesn. Quad. Ovip.* 9. *Rondel. de Pisc.* ii. 234. *Bellon. de Aquat.* 41. *Obs. ed. Clus.* 104. Lacertus omnium maximus, Crocodilus dictus, *Raii Synop. A.* 261. *Sloan. Hist. Fam.* ii. 332. A. *The Crocodile, or Allegator.* Gal. *Crocodile.* G. *Ein Crocodill/ Allegarde.* B. *Een Crocodil.* In Nilo, Gange & aliis rivulis majoribus invenitur. *Usu.* Sanguis, Pinguedo. *Vires.* Sanguis visui claritatem conciliat. Pinguedo vulneribus & carcinomati prodest, *Fons.*

VII. De Lacerta.

A. **L**ACERTUS, *Offic. Schw.* 147. Lacertus vulgaris, *Raii Synop. A.* 264. *Aldrov. Quad. Ovip.* 627. *Fons. de Quad.* 133. *Gesn. de Quad. Ovip.* 32. *Charlt. Exer.* 28. Lacertus terrestris, *Schrod. v.* 342. A. *The Lizard, or Est.* Gal. *Laizard.* G. *Zehráchs/ oder Hagedis.* B. *Een Hagedis.* Degunt in cavernis terræ, ruderibus murorum, aliisque locis asperis. Commendatur præ reliquis genus Lacerti viride & magnum; verum cum in hisce regionibus minus usitatum id sit, Lacertum vulgare hic ponemus. *Vires.* Elicit è corporibus spicula, vitra, &c. (sectus vel cum sale tusus & impositus imprimis v. caput) capillos renasci facit (cum adipe, illita caro vel cinis applicatur) lctui Scorpionum succurrit, &c. *Schrod.*

A. 2. Lacerta viridis, *Ind. Med.* lxxiv. *Raii Synop. A.* 264. *Aldrov. de Quad. Ovip.* 633. *Gesn. de Quad. Ovip.* 40. *Charlt. Exer.* 28. *Fons. de Quad.* 134. Lacertus Hybernicus, *Mer. Pin.* 169. A. *The Green Lizard.* Gal. *Laizard verd.* G. *Grüner Hagedis.* B. *Een Groene Hagedis.* In Hibernia reperitur, vulgari major est. *Usu.* Animal. *Vires.* Ejusdem cum præcedente.

VIII. De Scinco.

A. **S**CINCUS, *Offic. Schrod. v.* 346. *Fons. de Quad.* 138. *Aldrov. de Quad. Ovip.* 658. *Bellon. de Aquat.* 47. *Rondel. de Pisc.* ii. 231. Scincus seu Crocodilus terrestris, *Raii Synop. A.* 271. Scincus, quem & Crocodilum terrestrem vocant, *Gesn. de Quad. Ovip.* 24. Scincus marinus, *Mont. Exot.* 6. Scincus Lacerti species, *Ind. Med.* cvii. A. *The Scinck.* Gal. *Scinc marin.* G. *Erd-Crocodill.* B. *Een soort van Land-Krocodil.* Animal est aquaticum squamis cinereis vestitum, cæssa à capite ad caudam decurrente linea insignitum. *Vires.* Alexipharmacus est, Veneremque accendit, *Schrod.* Ob id virtutem possidet Alexipharmacam (inquit clarissimus Ammannus) recipitur in Mithridatium; ob aphrodisiasticam facultatem in *Electuarium Diasatyrium*, & quidem quoad diversas partes; Nam in *Diasatyrium* venter & lumbi tantum expetuntur, hypothesi forsitan isthac, propter situm renum & spermaticorum vasorum: *Mithridatium* ventrem animalis tantum recipit. Unde colligas (inquit *Hoffmannus*) diversas partes diversa posse. Ino cum *Dioscorides* carnes circa renes, *Galenus*, lib. 1. simpliciter Renes ipsos Veneri ciendæ commendat: At vero *Plinius*, lib. 28. cap. 8. rostrum & pedes. Hæ & aliæ Hypothesès de Scinco recte ab *Hoffmanno*, pag. 647. rejiciuntur, quem qui velit consulat.

IX. De Chamæleonte.

A. **C**HAMÆLEON, *Offic. Charlt. Exer.* 38. *Caii de Animal.* 80. *Gesn. de Quad. Ovip.* 3. *Bellon. de Aquat.* 55. *Ejusd. Obs. ed. Clus.* 125. Chamæleon cinereus verus, *Aldrov. de Quad. Ovip.* 670. *Fons. de Quad.* 140. Chamæleo, *Raii Synop. A.* 276. A. *The Chameleon*

melion. Gal. *Cameleon.* G. Eine Katten-*Et-*
der. B. Een Kameleon. *Ufu.* Fel, Cor, Ani-
mal ipsum. *Vires.* Fel Hypochymata tollit,
Marcell. Cor contra quartanam commendat
Plin. Contra epilepsiam & podagram laudat,
Trallian.

X. De Salamandra.

A Nimal est quadrupes ex Lacertorum genere,
amphibium, nigrum, luteis maculis asper-
sum.

A. Salamandra, *Offic. Schrod. v. 345.* *Aldrov. de Quad. Ovip. 639.* *Schw. Rept. 163.* *Gesn. de Quad. Ovip. 80.* Salamandra terre-
stris, *Raii Synop. A. 273.* *Fons. de Quad. 137.* Salamandra terrestris maculis luteis distincta,
Charlt. Exer. 28. A. The Salamander, or Quench-
fire. Gal. Salamandre terrestre. G. Moll /
Olm / Salamander. B. Een Salamander. *Vi-*
res. Erodit, exulcerat, incinerata medetur fel-
licissime Scrophulis exulceratis (cinis insper-
sus) *Schrod.*

XI. De Salamandra aquatica.

A. **L**acertus aquatilis, *Offic. Schrod. v. 343.*
Lacertus aquaticus niger, *Mer. Pin.*
169. Salamandra aquatica, *Raii Synop. A. 273.*
Charlt. Exer. 28. *Rondel. de Aquat. ii. 230.* Salamandra aquatica, aliis Lacertus aquaticus,
Fons. de Quad. 137. Scincus aquaticus quibus-
dam. A. The Water Est. Gal. Salamandre
aquatique. G. Wasser-Moich / Wasser-Eider.
B. Water-Salamander. In piscinis & aquis sta-
gnantibus. *Vires.* Pulvis ad facilem evulsio-
nem dentium commendatur, *Schrod.*

XII. De Testudine.

A Nimal est amphibium, scutum testaceum ac
robustum in dorso gerens.

A. 1. Testudo terrestris, *Offic. Schrod. v.*
333. *Ind. Med. cxvi.* *Bellon. de Aquat. 52.*
Aldrov. de Quad. Ovip. 705. *Gesn. de Quad.*
Ovip. 107. *Charlt. Exer. 30.* *Fons. de Quad.*
144. Testudo terrestris vulgaris, *Raii Synop.*
A. 243. A. The Land Tortoise. Gal. Tortue
terrestre. G. Erd-Schild-Kröte. B. Schildpad.

Ufu. Sanguis. *Vires.* Ad Hecticam impera-
tur recens ac crudus, exsiccata ad Epilepsiam
commendatur, *Schrod.*

A. 2. Testudo marina, *Offic. Schrod. v. 333.*
Bellon. de Aquat. 50. *Schonef. Ich. 74.* *Gesn.*
de Quad. Ovip. 113. *Aldrov. de Quad. Ovip.*
712. *Charlt. Exer. 30.* *Fons. de Quad. 147.*
Testudo marina vulgaris, *Raii Synop. A. 254.*
A. The Sea-Tortoise, or Turtle. Gal. Tortue ma-
rine. G. See-Schild-Kröte. B. Een Zee-
Schildpad. *Ufu.* Crura, Priapus, Fel. *Vires.*
Crura pro Periapto antipodagrico expertissimo
adhibentur. Fel Oculis confert, *Schrod.* Pri-
apus in morbis Nephriticis commendat *Ligon.*
de Insula Barb. p. 118.

A. 3. Testudo palustris, *Offic. Testudo ni-*
gra palustris, *Ind. Med. cxvi.* Testudo luta-
ria palustris, *Schw. Rept. 164.* Testudo aqua-
rum dulcium & lutaria, *Raii Synop. A. 254.*
Fons. Quad. 146. Testudo aquatica, *Charlt.*
Exer. 30. Testudo lutaria, *Rondel. de Aquat.*
ii. 229. Testudo aquæ dulcis, & Lutaria,
Aldrov. de Quad. Ovip. 710. Testudo quæ in
aqua dulci vivit, *Gesn. de Quad. Ovip. 110.*
A. The Water Tortoise. Gal. Tortue de Lacs.
G. Morastiger Schild-Kröte. B. Een Moe-
rassige Schildpad. *Ufu.* Sanguis, Fel. *Vires.*
Cum reliquis viribus convenit.

XIII. De Bufone.

A. **B**ufo, *Offic. Schrod. v. 272.* *Mer. Pin.*
169. *Rondel. de Aquat. ii. 221.* *Aldrov.*
de Quad. Ovip. 609. *Fons. de Quad. 131.*
Charlt. Exer. 27. Bufo sive Rubeta, *Raii*
Synop. A. 252. *Ind. Med. xxiii.* Bufo terre-
stris major, *Schw. Rept. 159.* Rana rubeta,
tum palustris, tum terrestris, *Gesn. de Quad.*
Ovip. 64. A. The Toad. Gal. Crapaud. G.
Kröte / Taasche. B. Een Padde. *Ufu.* Bu-
fones siccantur in aëre. *Vires.* Internè pul-
vere ejus hydropicorum aquas per urinam edu-
ci; desperatus quidam expertus est Hydropi-
cus, qui præter spem attentatæ necis sanita-
tem illo acquisivit. Extrinsicus imponitur Bu-
fo, parte qua venter est, anthracibus (in ace-
to parum maceratus) ad eliciendum scilicet ve-
nenum; ingreditur iridem amuleta aëri conta-
gioso arcendo dicata, Hæmorrhagiam narium
certo experimento sistit. Idem & cinis sive
pulvis præstare perhibetur, loco affecto insper-
sus, &c.

XIV. De Rana.

A. 1. **R**ana viridis, *Offic. Aldrov. de Quad. Ovip. 622.* Rana nostra viridis, *Ind. Med. xcvi.* Rana aquatica viridis, *Schw. Rept. 158.* Ranunculus viridis, *Schrod. v. 305. Fons. Quad. 133.* Ranunculus Viridis sive Dryopetes, *Gesn. de Quad. Ovip. 60.* Agredula, *Isidor. A. The Tree-Frog. Gal. Grenouille verte, Rayne. G. Laub-Frosch. B. Een groene Kikvorsch. Ufu. Rana & Sanguis. Vires.* Animal convenit viribus cum Rana aquatica, ejusque cinis vulneribus inspersus mirificè sanguinem cohibere dicitur. Sanguis peculiariter pro Philtro commendatur, *Schrod.*

A. 2. Rana, *Offic. Mer. Pin. 169. Bellon. de Aquat. 54. Schonef. Ichth. 59. Rondel. de Aquat. ii. 218. Charlt. Exer. 27. Aldrov. de Quad. Ovip. 89.* Rana aquatica, *Schrod. v. 331. Fons. de Quad. 130. Schw. Rept. 155. Raii Synop. A. 247.* Rana aquatica & innoxia, *Gesn. de Quad. Ovip. 46. A. The Common Frog. Gal. Grenouille commune. G. Wasser-Frosch. B. Water-Kikvorsch.* Præfertur ex aquaticis, quæ in fluviis puris ac fontibus reperitur. *Ufu.* Ipsæ Ranæ, Sperma. *Vires.* Ranæ ipsæ contra omnium serpentium venena *Dioscoridi* pro Antidoto sunt. Valent & adversus inveteratos tendinum rigores. Viva Anthraci pestilenti imposita, donec moriatur, venenum elicit. Sperma refrigerat, constipat, incrassat, dolores mitigat, manuum scabiem curat, paronychias & herpes interficit, erysipelati & ambustis, aliisque inflammationibus succurrit, faciei ruborem curat, &c. *Schrod.*

SECTIO QUARTA.

De Quadrupedibus.

Quadrupedum notæ sunt, Cor duobus ventriculis instructum, pulmo solutus, cutis pilosa, terrestria vel saltem amphibia esse, & gressilia, denique vivipara, quod Cetaceo etiam Piscium generi commune est.

Quadrupedia ab Aristotele, quem omnes ferè Historiæ Naturalis Scriptores secuti sunt, dividuntur, in 1. Solidipeda aut Solidungula. 2. Bifulca. 3. Fissipeda seu digitata.

Ad hæc etiam referimus *Manati*, quod Animal est viviparum, pilosum, pulmone respirans, cum duplici etiam in corde ventriculo, sed binis tantum pedibus instructum.

Quadrupeda sunt vel

Ungulata; eaque vel

Solidipeda, auriculis

(Minoribus, juba longiore: *Equus.*

(Majoribus, juba non adeò promissa,

(Manfuetum: *Asinus.*

(Ferum: *Onager.*

Bifulca seu unguâ bifidâ, quæ vel

Ruminantia, cornibus

Perpetuis

{ Equalibus & minime rugosis, papillis quatuor sibi mutuo proximis sub imo ventre, corpore

{ Majore; cutè durissima, cornibus etiam magnis, crassis, intortis, & nigris: *Bubalus.*

{ Minore, cornibus albis, apicibus nigris: *Bos.*

Rugosis

{ Recurvæ & in spiras convolutis, lanigeræ: *Ovis.*

{ Rectioribus, non lanigeræ, suntque vel

{ Barbata, odore gravi & ingrato: *Hircus.*

{ Imberbia, cornibus

{ Longis, rectis, prope caput annulatis: *Gazella Indica.*

{ Brevioribus, extremo aduncis seu hamatis: *Rupicapra.*

Deciduis, iisque vel

Teretiformibus

{ Maximis, ramosissimis, ramis in acutos mucrones desinentibus: *Cervus.*

{ Minoribus & brevibus, ramulis obtusis: *Capreolus.*

Palmatis, Animal i ipso

{ Maximo & altissimo: *Alce.*

{ Minore: *Animal Bessoarticum Occidentale.*

Non Ruminantia, auriculis externis

- a b
- { Troglodytes, in hoc genere maximum: *Mus Alpinus*.
  - { Foramina pedibus non excavans,
    - { Majus: *Rattus domesticus*.
    - { Minus: *Mus domesticus*.
  - { Amphibia, cauda nuda, lata: *Castor*.
  - { Quaternis, carnivora, rostro
    - { Brevi, capite rotundiore, cauda
      - { Longa, pelle
        - { Unicolore, seu maculis carente, in hoc genere maximum: *Leo*.
        - { Maculosa,
          - { Majus: *Pardus*.
          - { Mediæ magnitudinis: *Lynx*.
          - { Minus: *Felis*, *Catus*.
        - { Brevis, pilis longis undique vestita: *Ursus*.
      - { Productiore, quæ vel
        - { Terrestris, folliculis odoriferis
        - { Carentia, cauda
          - { Productiore, pilis
            - { Densis & longis vestita, auriculis erectis,
              - { (Major: *Lupus*.)
              - { (Minor: *Vulpes*.)
            - { Brevibus & rarioribus: *Canis*.
          - { Brevi, cruribus brevibus, pilo rigido longo: *Taxus*.
        - { Prædita, cauda producta: *Animal Zibeticum*.
      - { Amphibia: *Lutra*.
    - { Pluribus aut incerto numero, rostro productiore cute, &c.

lum, Lac, Stercus, Lichen, Testes, Pinguedo, Ungulæ, Pili, Saliva, Dens, Lapis Hippolithus dictus in ventriculo aut intestinis reperiuntur, uti Lapidi Bezoar Occidentali, figura & laminea structura non absumilis est. *Vires*. Sanguis admiscetur septicis ac causticis. *Coagulum* (*Hippacen* vocant) privatim cœliacis, Dysenteriacisque convenit, Lac utile censetur Epilepticis, Phthificis, Tussientibus, Asthmaticis. *Stercus* extrinsecus sanguinis eruptiones cohibet, fœtum mortuum, ac secundinas expellit. Internè propinatur in dolore colico, ac strangulatu uteri, in pleuritide, & similiter in fœtu mortuo, & secundinis expellendis. N. Præstat ex Equo non castrato. *Lichenes* laudantur peculiariter in uterinas suffocationes, ut & ad morbum comitalem & calculum. *Testes*, ad secundinas pellendas remedium præsentissimum; commendatur quoque in doloribus colicis. *Pinguedo* illinitur commodè articulis luxatis. *Ungula* partus mortuos exturbat, pediculos fugat. *Pili* sanguinis fluxum reprimunt. *Saliva* spuma oris triduo pota tussim sanat, fervorem faucium contundit. *Dentes* primum nascentes dentitionem facilitare dicuntur. *Lapis* (*Hippolithus* dictus) cum Lapidi Bezoar Occidentali viribus eundem æmulari statuitur, *Schrod.*

II. De Asino.

A Nimal est Equo minus, ignavius, tardius, stupidius, auriculis longioribus, juba non adeo promissa, cauda longiore, in extremo tantum fetosa: frigoris minus patiens, R. Synop. Animal.

A. Asinus, Offic. *Schrod.* v. 269. *Mer. Pin.* 166. *Schw. Quad.* 61. *Raii Synop. A.* 63. *Aldrov. de Quad.* 295. *Fons. de Quad.* 12. *Charlt. Exer.* 4. *Gejn. de Quad.* 1. A. *The As.* Gal. *Ane.* G. *Escl.* B. *Ejel. Ufu.* Ungula, Sanguis, Lac, Urina, Stercus. *Vires*. Ungula in Morbo comitiali ungulæ Alcis vicaria censetur. Extrinsecus commendatur cinis ad discutiendas strumas; & sanandos pernicioses, ad rimas cutis consolidandas, apostematata discutienda, pterygium oculorum tollendum, ad fœtum mortuum eliminandum, ad Epilepticas & Hystericas excitandas. Sanguis sudorem ciet; Pulli asini sanguis lictum curat. Lac nutrit, abstergit fortiter; hinc utile in Phthisi, in morbis ventriculi, renum abcessu, vesicæ lithiasi, arthriticis doloribus, laxac

De Quadrupedibus Ungulatis:

Quadrupeda Solidungula.

I. De Equo:

A B Asino differt magnitudine, qua eum excellit, auriculis minoribus, juba longiore, cauda undique setis prælongis obsita, Raii Synop. A. 62.

A. Equus, Offic. *Schrod.* v. 285. *Aldrov. de Quad.* 12. *Mer. Pin.* 166. *Gejn. de Quad.* 403. *Fons. de Quad.* 1. *Schw. Quad.* 89. *Raii Synop. A.* 62. A. *The Herse.* Gal. *Cheval.* G. *Pferd.* B. *Paard.* *Ufu.* Sanguis, Coagu-

laxat nimirum alvum, abstergit vias urinarias; ciet menses. Extrinsicus adhibitum, stabilic gingivas, compescit dolores podagricos, facieque gratum conciliat pallorem. *Urina* medetur peculiariter morbis renum (inquit *Dioscorides*) tum & scabiei, verrucis & callis, membrorum atrophie & paralyfi, podagricisque doloribus, &c. *Stercus* sanguinem sistit, *Schrod.*

III. De Mulo,

A. **M**ulus, *Offic. Schrod. v. 302. Aldrov. de Quad. 358. Gesn. de Quad. 702. Charlt. Exer. 4. Mer. Pin. 166. Fons. de Quad. 15. Schw. Quad. 62. Raii Synop. A. 64. A. The Mule. Gal. Mulet. G. Maul-Esel. B. Muil-Esel.* Non est certa & constans Animalis species, sed hybrida & spuria, ab Asino Equam ineunte genita, *Raii Synop. A. Ufu.* Ungula, Urina, Stercus. *Vires.* Ungula fuffitu menses nimium fluentes sistit. *Cinis* potus steriles reddit; illitus Alopecie subvenit. *Urina* cum luto suo pedum clavos curat. *Stercus* mensium fluxum sistit, & Dysenterie opitulatur, dolori Lienis subvenit, *Schrod.*

IV. De Onagra.

A. **O**nager, *Raii Synop. A. 63. Aldrov. de Quad. 352. Fons. de Quad. 14. Charlt. Exer. 4. Onager* sive *Asinus sylvestris*, *Gesn. de Quad. 21. A. The Wild Ass. Gal. Ane sauvage. G. Wald-Esel. B. Een Wild Esel.* Sunt qui ab Asino domestico non aliter differre existimant, quam ut ferum & sylvestrem a cicuri & mansueti: Alii pro diversa specie habent. In usum medicum non venit, eorum autem pelles apud mechanicos *Chagrin* vocatur.

Quadrupeda Bisu ca.

V. De Bove.

A Reliquis hujus generis differt magnitudine, cornibus equalibus & minimè rugosis, palleari sub collo dependente, papillis quatuor sibi mutuo proximis sub uno ventre, *R. Synop. Animal. P. 70.*

A. Bos, *Offic. Schrod. v. 269. Schw. Quad. 63. Aldrov. de Quad. Bisul. 13. Gesn. de Quad. 25. Bos domesticus, Fons. de Quad. 26. Charlt. Exer. 8. Raii Synop. A. 70. Mas Taurus. A. The Bull. Gal. Taureau. G. Etier. B. Stier.* dicitur, femina *Vacca. A. The Cow. Gal. Vacche. G. Kuh. B. Koe. Fœtus Vitulus. A. The Calf. Gal. Veau. G. Kalb. B. Kalf.* Animal est vulgo notissimum. *Ufu.* Cornu, Fel, Jecur, Splen, Sanguis, Medulla, Serum, Axungia seu oleum ex pedibus, Ungula, Urina, Stercus, Lapilli, Lac, Butyrum, Calcus, Priapus, Olla, *Vires.* Cornu rari usus est: Vidi tamen scobem exhiberi contra Epilepsiam; adhibetur quoque in fuffitu, ad aërem contagiosum corrigendum. *Fel* bubulum præstat fere omnium quadrupedum fellibus; specificè aurium medetur susurro, ac dolori, alvum movet. (Lunbricos necat.) *Jecur* rari usus est; ejus loco vituli hepar, pro hepate scilicet corroborando, in decoctis adhiberi fere solet. *Splen* inservit potissimum decoctioni ac extractioni pro arcenda splenis duritie, mensiumque suppressione. Sunt & qui extrinsicus spleni illinunt. *Sanguis*, intrinsicus singularem opem fert dysenteriis, mensium & internis hæmorrhagiis. Extrinsicus discutit & emollit tumores, faciem extergit. *Medulla vitulina* post cervinam locum primum bonitatis obtinet, vim habet indurata & Scirrhusa corpora emolliendi, sive musculis, sive tendinibus, sive ligamentis, sive etiam visceribus ipsis durities acciderit. Quin pelli quoque inde confiunt, uterum emollientes. Bovinum proximum bonitatis locum habet: Præterque vires generales, tremencia membra reficit, nervis induratis confert. *Serum*, præter vires generales, usurpatur specialiter ad mortificationem intestinalium & tenesmum, ut & ad ulcera & rimas

labiorum, podagricis & Scirrhis affectibus medetur. Oleum ex pedibus usitata vulgò est in molliendis tumoribus, lenicendis doloribus, luxationeque articularum. *Ungula* adhiberi solent in suffumigio ad arcendum aerem malignum. *Urina*, aurium dolores lenit. *Stercus vaccinum* refrigerat, siccatque moderatè, discutit, dolores insigniter mitigat. *Vitulus* Erysipelati convenit. *Lapillus ex ventriculo* extractus medetur Ictericis; specificè comminuit ac consumit calculum. *Lapillus Fellis* in pulverem redactus errhinum exhibet egregium. *Lac Vaccinum* crassum est, nutrit benè, Renum & Vesicæ dolori convenit, Diarrhœæ, Dysentericæ, Tenesmo erosionique intestinorum succurrit. *Butyrum*, calcacit moderatè, emollit, digerit, lenit, resolvit, laxat, oculorum hebetudini prodest. *Caseus* recens, mollis podagricorum dolores lenit, hepatis æstum mitigat. Exomphalo Infantum succurrit. *Priapus Tauri* dyenteriacis prodest. *Ossa* ad corroboranda viscera, & ad arcendam Epilepsiam à nonnullis adhibentur, *Schrod.*

VI. De Bubalo.

Bove domestico major est, corpore crassiore, cute durissima, cornibus magnis seu crassis, inortis, & nigris, R. Synop. Animal. p. 72.

A. Bubalus, *Offic. Schrod.* v. 272. *Gesn. de Quad.* 122. Bubalus Italis Bufalo, *Raii Synop.* A. 72. Buffelus, *Bellon. Obj. edit. Clus.* 102. *Jonsf. de Quad.* 38. Buffalus sive Bubulus vulgaris, *Aldrov. de Quad. Bisul.* 365. A. The Buffal. Gal. *Buffle.* G. Büffel. B. Een Buffel. *Usu.* Cornua & Ungulæ, Sevum, Stercus, &c. *Vires.* Cornua & Ungulæ medentur spalino. Sevum, Stercus, &c. eisdem cum Bovino pollet, *Schrod.*

Veterum Bubalum esse hoc Animal Historiæ Quadrupedum scriptores negant; sed potius Bovem illum sylvestrem Indicum *Aristoteli*, sine nomine descriptum, & *Aracotis* adscriptum, *Hist.* 2. cap. 1. Nobis tamen (inquit doctissimus & clarissimus *Raius*) verisimile videtur, Bubali nomen una cum Animali ipso in Italianam migrasse; Proinde loco suo natali, qui India est, aut Asia, Bubalum fuisse dictum, R. Synop. Animal. Bovem Africanum pro Bubalo veterum habet *Bellonius*, *Obj. lib.* 2. cap. 50.

VII. De Ove.

Ovis Animal est lanigerum, rostro quàm Bos angustiore; cornibus rugosis, recurvis, & in spiras convolutis, papillis binis, *Raii Synop.* Animal. p. 73.

A. Ovis, *Offic. Schrod.* v. 303. *Schw. de Quad.* 57. *Jonsf. de Quad.* 38. *Gesn. de Quad.* 770. *Aldrov. de Quad. Bisul.* 370. Ovis domestica, *Raii Synop.* A. 73. Mas Aries dicitur, foetus Agnus. A. The Sheep. Gal. *Brebis.* G. Schaaff. B. Schaap. *Usu.* Cerebrum, Fel, Oesypus, Lana succida, Sevum, Pulmones, Omentum, Stercus, Urina, Vesica, Caput, Pedes, Ossa incinerata, Coagulum. *Vires.* Cerebrum Arietis prodesse aiunt in somno immoderato arcendo, in morbis epidemicis, facilitate dentitionum. Fel solvit alvum, carcinoma exterius sanat, auribus purulentis auxilio est. Fel Agni ad morbum comitalem exhibetur. Oesypus emollit, resolvit, calcacit, dolores sedat; luxatis, contusis & similibus convenit. Lana Agnina colli tumoribus leniendis ac molliendis confert. Lana succida calcacit, emollit, lenit, viribusque cum Oesypo convenit. Sevum datum cum vino rubro, sanguinem sistit; diarrhœam, dysenteriam & tormina ventris curat. Pulmones capiti impositi dolores & æstum mitigant, feroceque spiritus fopiunt: Hinc usus præcipui in phrenitide, vigiliis, &c. Omentum calidum colico medetur dolori. Stercus vim habet refrigerandi, exsiccandi, aperiendi, & discutendi: Hinc maximi usus in aurigine, &c. Extrinsecus convenit in tumore splenis, in thymis, clavis, verruca, tumoribus cutaneis, &c. maximi itidem solaminis est in ambustis. Urina sumpta aquam intercutem abigit. Vesica cremata, & exhibita iis, qui urinam invitè reddunt, succurrit, Caput & Pedes Vervæcis in aqua fluente optimè decocta, atrophicæ & contracturæ subveniunt. Ossa incinerata Agni consolidationem vulnerum, etiam eorum, quæ difficilioris sunt consolidationis, promovent. Coagulum valet ad venena, ad lac coagulatum, ad morsus venenosos, *Schrod.*

VIII. De Caprino Genere.

AB Ove differt, quod pilis, non lanâ vestitur, cornua rectiora, nec adeo contorta obtineat, R. Synop. Animal. p. 77.

A. 1. Caper, *Offic.* *Schrod.* v. 275. *Mer. Pin.* 166. *Aldrov. de Quad. Bisul.* 619. *Charlt. Exer.* 9. *Fons. de Quad.* 46. *Gesn. de Quad.* 265. *Schrv. de Quad.* 98. Capra domestica, *Raii Synop.* A. 77. Mas Hircus dicitur, foemina Capra, foetus Hædus. A. *The Goat.* Gal. *Chevre.* G. *Geiß/ Ziege.* B. *Geit.* Locus arduis gaudet. *Ufu.* Sanguis, Medulla, Serum, Lac, Serum lactis, Lapilli, Stercus, Urina Vesica, Omentum, Pellis, Fel. *Vires.* Sanguis hircinus habetur alexipharmacus, obstruit, dysentericis convenit, sanguinem concretum resolvit, calculum atterit. *Medulla* hircina acrior est ac siccior reliquis, ideoque & efficacior. *Serum* hircinum validissime discutit, podagricis auxiliatur, stranguriam tollit, hæmorrhoidum dolores lenit. *Lac* caprinum nutrit, abstergit, febri hectica laborantibus & phtisicis, consumptisque ac emaciatis optime convenit. *Serum* ejus præstat reliquis seris, aperit, abstergit, incidit, laxat: hinc frequenti usu ad infusiones purgandæ melancholiciæ recipitur. *Lapilli* in ventriculis & felle repenti commendantur vi diaphoretica & resolutiva. *Stercus* calfacit, siccat, abstergit, digerit, aperit, acrisque est facultatis: hinc usus præcipui in duris tumoribus lienis, & aliarum partium, in parotidibus, ac bubonibus, in ulceribus desperatis consolidandis, in hydrope, in coxendieum dolore; usum tenuioris est substantiæ, congruitque ad omnia vitia, quæ extergi debent, ut ad alopecias, lichenas, &c. Intrinsicè convenit Spleneticis; exhibetur itidem in ictero, menstruis retentis, & morbis similibus. *Urina* Hirci commendatur præ reliquis omnibus urinæ ad calculi attritionem, turinæque expulsionem: hinc convenit in hydrope, &c. *Vesica* urinaria exsiccata, ac pulverisata, urinæ incontinentiam peculiariter curare dicitur. *Omentum* calidè impositum mitigat feroces & ebullientes spiritus: hinc prodest in doloribus colicis, in mania, &c. *Pellis* sedat diarrhœam, sistit hæmorrhagias, & præcipue varium. *Fel* febrem quotidianam curat, *Schrod.*

A. 2. Ibex, *Offic.* *Aldrov. de Quad. Bisul.* 730. *Gesn. de Quad.* 303. *Charlt. Exer.* 10. *Fons. de Quad.* 53. *Raii Synop.* A. 77. Hircus fetus, *Bellon. Obs. ed. Clus.* 20. A. *The Stone-Buck.*

Gal. *Bouc-Etain.* G. *Ein Steinbock/ Et-bisch-Geiß.* B. *Een Steenbok.* Summarum Alpium incola est. *Ufu.* Sanguis, Fimus. *Vires.* Sanguinem in vino sumptum ad calculum commendat *Gesn.* Fimum in ischiadicis & arthriticis laudat *Marcel.* Coagulum eisdem cum leporino vires habet, *Seraph.*

A. 3. Capra Alpina, *Offic.* Capra Alpina five Rubi-capra, *Schrod.* v. 276. *Rupi-capra,* *Bellon. Obs. ed. Clus.* 57. *Fons. de Quad.* 52. *Gesn. de Quad.* 292. *Charlt. Exer.* 9. *Raii Synop.* A. 78. Dorcas five Rupicapra, *Aldrov. de Quad. Bisul.* 725. A. *The Chamois or Gems.* Gal. *Nard, Chamois.* G. *Gembß.* B. *Alpiße Geit,* (wilde Geit.) In Alpibus Helveticis, & Rhæticis frequens. Caprarum genus sylvestre est, magnitudine ac figura domesticis conforme, cornibus brevibus, extremo aduncis seu hamatis. *Ufu.* Sanguis, Serum, Jecur, Fel, Stercus. Lapis *Ægagropilus* dictus, *Ægagropila,* Bezoar Germanicum, *Mont. Exot.* 5. in ventriculo repertus, varius & maximus, ad juglandis magnitudinem ascendens, ex triplici substantia quasi compositus; quarum interior germina, aut fibras radicum, aut filamenta, aut cauliculos plantarum succo concretos compacta refert. Exterior coriaceam cutem, interdum tamen lignosum corticem quandam coloris aut cinerici, aut nigri, ponderis levissimi. *Vires.* Sanguis recens vertiginis est medela. *Serum* phtisi, exulcerationis pulmonum succurrit. *Jecur* alvi fluxum sistit. *Fel* oculorum nubeculæ nyctalopiæque auxilio est. *Stercus* calculum atterit, & expellit. *Ægagropila,* hujus vires experientia docuit insignes esse ad febres malignas, venena, pestem, & similia, unde alii *Bezoar Germanicum* vocant, *Schrod.* Laudantur potissimum in partu difficili, & in omnibus fere morbis malignis, *Ammannus.* Qui plura de *Ægagropilis* velit, consulat *Georgium Velecbium.*

A. 4. Antilopus, *Offic.* Gazella Africana, *Raii Synop.* A. 79. Capra strepsicerus, *Aldrov. de Quad. Bisul.* 740. *Charlt. Exer.* 10. *Strepsicerus,* *Bellon. Obs. ed. Clus.* 21. *Caii de Animal.* 56. *Gesn. de Quad.* 294. A. *The Antelope.* Gal. *Gazelle d'Afrique dite Antilope,* (Bete sauvage engendrée d'un Cerf & d'une chevre.) G. *Eine Indianische Geiß/ Antilope.* B. *Een Indiaanse Geit.* Africæ incola est. *Ufu.* Ungula, Cornua. *Vires.* Antiepileptica & antihysterica esse existimatur.

A. 5. Capra five Gazella Bezoardica Orientalis, *Offic.* Gazella, rectis, longissimis, nigris, prope caput tantum annulatis, *Raii Synop.* A. 79. *Capri-cerva Orientalis,* è qua Lapis Bezoar Orientalis,

lis, *Schrod.* v. 277. Caper sive Hircus Bezoarticus, *Aldrov. de Quad. Bisul.* 755. Capra sive Hircus Bezoarticus, vel potius Pazaharticus, *Jonsf. de Quad.* 56. Hircus Bezoticus, *Charlt. Exer.* II. A. The Bezoar-Goat, Gal. Gazelle. G. Bezoar-Geiß. B. Een Oostindise Bezoardise Geit. à Persis Paser nominata. Animal est in Persia & India Orientali degens. *Ufu.* Lapis in ventriculo repertus, *Bezoar Orientalis* dictus, *Offic.* Bezoard Orientalis, *Ind. Med.* xxi. Bezoar Orientale, *Mont. Exot.* 5. Lapis Bezoar Orientalis verus & pretiosus, *Kemph. Amoen. Exot.* 398. Figura scilicet variante ovali, rotunda, sessili, lævi, & splendente, intus interdum cava; substantia à laminis instar cæparum sibi invicem incumbentibus compacta; variante etiam colore, sed plerumque sunt atro-virente, pallecente, &c. odore nullo, magnitudine & pondere variant. Frequenter adulteratur, notas ergo bonitatis ab Auctoribus passim descriptas, apud *Schroderum* videtis, quo lectorem remitto. *Vires.* Corroborat, sudores ciet, alexipharmacus est, ideoque utilis in vertigine, epilepsia, lipothymia, palpitatione cordis, ictero, colica, dysenteria, vermificatione, calculo, menibus obstructis, partu difficili, melancholia. Præcipue autem in peste, febribus malignis, venenis assumptis, &c. *Schrod.* Nonnulli, & inter eos nuper *Fredericus Stare*, M. D. existimant plerosque nostras Lapides *Bezoar* factitios esse, quod tantus eorum numerus quotannis in Europam importetur: Hæc opinio nobis ex eo oritur, quod unum Animal unum vel alterum tantum lapidem habere putetur; attamen *P. Camillus* asserit, in cervo quodam emaciato Lapides sexaginta inventos esse, quorum plerique fuerunt magnitudinis Nucis Avellanæ.

IX. De Cervino Genere.

Cervinum Genus cornibus quotannis deciduis, solidis, ramosis, ab aliis Ruminantibus Cornigeris abundè distinguitur, ut alias notas conquerere non sit opus, *Raii Synop.* A.

A. 1. Cervus, *Offic. Schrod.* v. 281. *Aldrov. de Quad. Bisul.* 769. *Gesn. de Quad.* 326. *Charlt. Ex.* II. *Schw. de Quad.* 81. *Raii Synop.* A. 84. *Jonsf. de Quad.* 68. Mas. A. a Stag vel Hart, Gal. *Cerf.* G. *Hirsch.* B. Hart. foemina A. a Hind. Gal. *Biche.* G. *Hinde.* B. *Hinde.* foetus A. a Calf. Gal. *Faon.* *Faa.* G. *Rebe.* *Rebe.* *Kalb.* B. *Roe.* *Rbee-kalf.* In Vivariis passim enutri-

tur. *Ufu.* Cornu. Os de Corde est arteriarum in basi cordis concursus, inquit *Schroderus*, qui cum ætate, & imprimis turgescentiæ tempore, durior fit, & in Os degenerat; Priapus, Testiculi, Sanguis, Lachrymæ, Medulla, Sevum, Altragalus, & Lapis. *Vires.* Cornu crudum resistit putredini, malignitatem corrigit, sudorem ciet, balsamum humanum corroborat. Hinc usus ejus proficius in variolis, morbillis, febribus putridis, & malignis, aliisque morbis, ubi sudore opus est. Os Cordis peculiariter cordi convenit, idque à malignitate tuetur, custodit partum, & prægnantibus mirè conducit. *Priapus* diureticus est, *Venerem* stimulat, dysentericis, colique dolore correptis auxiliatur. *Testiculi* concubitus cum voluptate excitant. *Sanguis* dysenterias & cæliacorum profluvia sistit; est & efficax contra toxica; commendatur ad dolores coxendicis & lateris. *Lachrymæ* siccant, astringunt, corroborant, sudorem ciet, ideoque adversus venena, morbosque contagiosos quàm summe celebrantur, ut vel cum *Lapide Bezoar* viribus certare dicantur. Profunt quoque in difficultate partus, adeo ut earum vis nuper adhuc sit comperta in mortuo etiam foetu expellendo. *Medulla* fere omnium laudatissima est, præstat quoque præ reliquis in ulceribus malignis, &c. *Sevum* commendatur præ aliis in tumoribus molliendis, vulneribus astringendis: perniones persanat, dolores sedat. *Altragalus* utilis est dysentericis. Lapis in ventriculo repertus cum *Lapide Bezoar* viribus suis convenire dicitur, *Schrod.* An Ossa, quæ in Officinis pro *Ossibus Cordis Cervi* venduntur, semper sunt genuina, inter Auctores magna est dissensio; nec immerito in dubium venit, quia in Bobus etiam reperiuntur, ut à quibusdam affirmatur. *Plempius* pleraque *Ossa Cordis Cervi* putat esse *Ossa Hyoidea*; figura enim iisdem fere eadem est.

A. 2. Cervus minor Americanus Bezoarticus, *Offic.* Capri cerva Occidentalis, *Schrod.* v. 278. Mazama seu Cervus, *Hern.* 324. Caguacu-ete, *Marcg.* 235. Caguacu-apara, *Ejusd.* Sive mas & foemina, *Raii Synop.* A. 90. *Pif.* (edit. 1658.) 98. A. The lesser American Deer. Gal. *Espace de Chevre sauvage*, dont on tire le *Bezoar Occidental.* G. *Bezoar Thier.* B. Een *West-Indise Bezoardise Dier.* Animal mas à *Pisone* bene depingitur. America incola est. *Ufu.* Lapis in ventriculo reperta, *Bezoar Occidentalis*, *Offic.* dictus, *Lapis Bezoar Peruvianus* *Monardi*, *Clus.* *Exot.* 327. Substantia est lapidea, *Bezoar Orientali* fragilior, & laxior, foris scabra, & minus lævi, colore cinericeo, tunicata, forma rotunda, magnitudi-

ne varia, res heterogeneas in medio continens. *Vires.* Iisdem viribus celebris est cum Orientali, cujus tamen bonitati non parum cedit, &c. *Schrod.*

Nuperrimè mihi ex Carolina Australi transmissus est à Pronepote meo, *Thoma Dale*, M. D. *Lapis Bezoar*, qui in Cervi Americani supra citati ventriculo inventus est, magnitudinis ovi columbini; accrevit quatuor distinctis laminis, fusci coloris, nuclei magnæ Glandis Americanæ, & omnes nuclei istius impressiones intus habuit, quod Lapidem genuinum esse mihi plene persuasit.

A. 3. Rangifer, *Offic. Fons. de Quad. 64. Charit. Exer. 12.* Cervus Rangifer, *Ratii Synop. A. 88.* Tarandus, *Aldrov. de Quad. Bisul. 859.* Tarandus seu Rangifer, *Gesn. de Quad. 840.* Tarandus, *Agricol. Elmor. A. The Rain-Deer. Gal. Rangier, Rennes. G. Eine Keiner / Kennefchier. B. Een Ren-Dier.* In Lapponia invenitur. *Ufu.* Cornu, Ungula. *Vires.* In spasmodicis profunt, *Fons.*

A. 4. Capreolus, *Offic. Schrod. v. 278. Schw. de Quad. 78. Mer. Pin. 166.* Caprea Plinii, *Fons. de Quad. 54.* Caprea Plinii, Capreolus, *Aldrov. de Quad. Bisul. 738.* *Ratii Synop. A. 89.* Caprea sive Capreolus, *Gesn. de Quad. 296.* Dorcas, Capreolus, *Charit. Exer. 12.* A. *The Roe-Buck. Gal. Chevreuil. G. Ein Rehbeck. B. Een klein Reebok, (een wilt Geitje).* Habetur in Scotia. *Ufu.* Coagulum, Jecur, Fel, Stercus. *Vires.* Coagulum diarrhœæ, & dysentericæ convenit. Jecur oculorum aciem reficere creditur, sanguinis hæmorrhagiam, & præcipue narium sistit. Fel maculas faciei abstergit, oculorum albugines, & nubeculas, aliosque affectus curat, aurium tinnitus reprimit, odontalgiam mitigat. Stercus icterum solvit, *Schrod.*

A. 5. Dama, *Offic. Bellon. Obs. ed. Clus. 57.* Dama vulgaris, *Mer. Pin. 166. Aldrov. de Quad. Bisul. 741. Fons. de Quad. 55.* Dama vulgaris sive Recentiorum, *Gesn. de Quad. 307.* Cervus Platyceros, vel Platyceros simpliciter dictus Plinio; Dama vulgaris, *Ratii Synop. A. 85.* Mas A. *the Buck. Gal. Daim. G. Ein Dam Hirsch / Dam-Estier. B. Een Das. Fœmina A. the Doe. Gal. Chamois. G. Dam-Binde. B. 't Wyffe van een Das.* Hinnulus A. *the Fawn* dicta *the Fallow-Deer. Gal. Fun. G. Hehe-Kalb. B. Ree-Kalf.* In vivariis. *Ufu.* Cornua. *Vires.* Cum cornibus Cervi viribus convenit.

A. 6. Alce, *Offic. Schrod. v. 267. Schw. de Quad. 53. Gesn. de Quad. 1. Aldrov. de Quad. Bisul. 866. Charit. Exer. 12. Fons. de*

Quad. 65. Ratii Synop. A. 86. A. The Elk. Gal. Elan. G. Elend. B. Eland. Animal est gregarium, bisulcum, cornibus palmatis in hoc genere maximum. *Ufu.* Ungula, *Nervi.* *Vires.* Ungula specifica virtute celebratur adversus epilepsiam, tum provocando, tum curando, idque usu tam interno, quam externo. Internè propinatur scobs. Externè includitur particula annulo, gestaturque digito, qui minimo proximus est, ut palmam respiciat: Inditur itidem pugno, applicatur pulsui, immititur in aurem sinistram, suspenditur de collo, ut cutim attingat. *Nervi* circumligantur membris spasmo obnoxiiis, *Schrod.*

X. De Porco.

Porcinum genus sunt Quadrupeda bisulca, non ruminantia, pilis rigidis, rostro oblongo, in planum rotundum terminato, in quo nares, papillis plurimis multipara.

A. 1. Poreus, *Offic. Porcus domesticus sive Sus, Ratii Synop. A. 92. Sus, Aldrov. de Quad. Bisul. 937. Gesn. de Quad. 872. Fons. de Quad. 70. Charit. Exer. 13. Schw. de Quad. 123. Mas Aper, A. the Bour. Gal. Porc. G. Schwein. B. Een Zwyn, Varken. Fœmina Sus, A. the Sow. Gal. Truye. G. Sau. B. Sog. Fœtus Porcellus, A. a Pig The tame Swine or Hog. Gal. Jeune Cochon. G. Fehlin / abzefeuates Fehin. B. Speen Varken, een Bigge. Ufu.* Axungia, Fel, Stercus, pulmo, Astragalus, Vesica. *Vires.* Axungia calfacit minus, ideoque in unguenta refrigerantia infertur, inveteratos dolores lumborum & articularum sedat. Fel suillum contra aurium ulcera, reliquaque omnia magno succellu adhiberi, scribit *Dioscorides.* Pilorum proventum impedit. Stercus emollit, discutit: hinc prodest in prurigine, exanthematibus, clavis pedum, aliisque tuberculis duris; icibus medetur animalium venenatorum, hæmorrhagiam narium sistit. Pulmo mirificè prodest impositus attritui à calceamentis contracto. *Astragalus* commendatur ad fracturas ossium, ut & ad coli capitique dolores *Vesica* juvat eos, qui inviti lotium reddunt, *Schrod.* Eadem præstat pubi imposita. Urinam ciere fertur, *Plin.*

A. 2. Aper, *Offic. Schrod. v. 268. Schw. de Quad. 54. Aldrov. de Quad. Bisul. 1013. Gesn. de Quad. 918. Fons. de Quad. 74. Charit. Exer. 13. Ratii Synop. A. 90. A. The Wild Swi-*

Swine, or Boar. Gal. *Sanglier, Porc sauvage.* G. *Wild-Schwein / Eber.* B. *Een Wild-Varken.* *Ufu.* Adeps, Dens, Priapus, Fel, Stercus, Urina. *Vires.* Adeps, ut domestico cognatus est, ita & vires communes obtinet, sed fortiores. *Dens* specificè in pleuritide exhibetur: cynanchen curat. *Priapus*, & *Testiculi* ad veneris impotentiam ac prolificationem faciunt. *Fel* strumas discutit. *Stercus* aridum reiectiones sanguinis sistere creditur, id quod etiam præstat extrinsecus admotum. *Urina* comminuit specificè vesicæ calculos, eosque expellit. *Schrod.*

Quadrupeda Quadrifulca.

A *Nimalia, quæ Quadrifulca appellamus, quatuor habent ungulas antrorsum sitas, saltem exteriores ad latus mediarum, velut in eadem peripheria circulari, non retro tantopere ab anterioribus remotas & reductas, ut in Bisulcis, nec reliquis tanto minores, Raii Synop. A. 121.*

XI. De Rhinocerote.

M *agnitudine Elephanti æmula, cruribus tamen brevioribus, ut minus conspicuum sit animal; imo in nare cornu, ab aliis omnibus Quadrupedibus abundè distinguitur, Raii Synop. A.*

A. Rhinoceros, Offic. Schrod. v. 305. Raii Synop. A. 122. Mont. Exot. 5. Aldrov. de Quad. Bisul. 878. Charlt. Exer. 12. Gesn. de Quad. 842. Fons. de Quad. 66. Abada sive Rhinoceros, Bont. A. The Rhinoceros. Gal. Rhinoceros. G. Rhinocer. B. Neusborendier, of Rhinoceros. Ufu. Cornu nigrum, fissile, cubitum longum, pyramidale, Bubali cornu forma sua repræsentans, solidum sine cavitate. *Vires.* Commendatur ad venena contagiosa, aliosque affectus sudore opus habentes; ideoque loco Unicornu in hujus defectu esse poterit, *Schrod.* Alexipharmaca, cordialia, stomachica, diaphoretica, & edulcorans esse scribit *Mont.*

Quamvis Auctores varia Animalium Quadrupedum Monocerotum genera describant, nostrâ tamen sententiâ, omnia præter *Rhinocerotem* factitia sunt; qui solus inter quadrupeda *Monoceros* est, & fortasse veterum ille, cujus cornu

Ælianus nigrum esse affirmat. *Quin & Scbroderus*, aliique cornu *Monocerotis vires Rhinocerotis* cornu attribuunt.

XII. De Hippopotamo.

H *ippopotamus magnitudine sua, crurum brevitate unguâ quadrifulcâ, cum Rhinocerote convenit, Raii Synop. A.*

*A. Hippopotamus, Offic. Aldrov. de Quad. Digit. 181. Gesn. de Quad. Digit. 493. Charlt. Exer. 14. Fons. de Quad. 76. Raii Synop. A. 123. Mont. Exot. 5. Bellon. de Aquat. 25. A. The Sea-Horse. Gal. Hippopotame. G. Een See-Perd / Meer-Ros. B. Een rivier of water-Paard. Ufu. Testes, Dentes. Vires. Testes exsiccati ac triti contra serpentium morsus bibuntur, *Diosc.* Dentes in annulos tornati, plurimum valere creduntur adversus spasmodum flatulentum, *Charlt.**

XIII. De Animali Moschifero.

A. **A** *Nimal Moschiferum, Offic. Raii Synop. A. 127. Moschius sive Moschi Capreolus, Schrod. v. 301. Capra Moschus, Aldrov. de Quad. Bisul. 743. Fons. de Quad. 55. Capreolus Moschi, Ejusd. Tab. xxix. Gesn. de Quad. 695. Capra Mosch, aliis Cervus odoratus, Charlt. Exer. 10. A. The Musk-Animal. Gal. Gazelle. G. Bisam-Thier. B. Muscus-Dier, Muscus-Kat. Neque è Caprino, neque è Cervino genere esse videtur. Ufu. Moschus, Offic. A. Musk. Gal. Musc. G. Bisam. B. Muscus. Est substantia grumosa pinguis, & unctiosa, sanguini congrumato similis, ex ferrugineo nigricans, saporis subacris, & subamaricantis, odoris fragrantis & grati, collecta ex folliculis prope umbilicum sitis. *Vires.* Calfacit, siccat, attenuat, discutit, cordialis est, & alexipharmacus, hinc & cephalicus. Usus præcipui in omnibus affectionibus cordis, palpitatione, &c. spiritus nimirum vitales fovet, suscitatur, recreat: Hinc in affectionibus capitis & nervorum, à frigore & crassis humoribus oriundis, tum & in dolore colico, &c. Externè detergit tenues oculorum albugines, & humiditas defluxiones exsiccat, ad venerem concitat, auditum immittutum restituit, *Schrod.**

Mofchi ortus feu generatio controversias non leves inter Auctores excitavit, aliis hoc, aliis aliud affirmantibus. Nonnulli enim humorem purulentum & excrementitium esse volunt, concoctum, & in folliculum prope Animalis umbilicum collectum. Animal autem, inquit, æstu venereo turgens & lascivens ventrem petris aut arboribus affricando folliculum dilacerat, & humori prædicto exitum præbet, quæ aëre & sole coagulata, in hujusmodi corpus concrefcit. Alii Moschum non dilaceratione aliqua è folliculo emitti contendunt, sed per proprium meatum excretorium sponte effluere. Alii affirmant Moschum folliculos duntaxat esse ex Animalibus occisis exactos: quorum opinionem Mercatores nostri confirmant, qui folliculo suo naturali contentum plerumque emunt. Alii sanguinem extravasatum, & in Apostemata collectum, tumoribus & abscessibus Animal tundendo excitatis, esse credunt, locis contusis, ligamento quasi in folliculos constrictis, & excisis. Alii denique omnes Animalis partes Moschum præbere opinantur. Nobis Moschus sanguis excrementitius esse videtur, varias coctiones & alterationes in proprio suo folliculo passus, & vel naturâ secretus, & humanâ industriâ collectus, vel in Animalis idonea tempestate occisi, folliculo abscisso contentus. At versipelles mercatores ex sanguine, pellibus, aliisque Animalis exuviis Moscho additis, marsupia, quæ pellis Animalis subministrat, inferciunt, ac tanquam vera & genuina venditant. Fucus tamen non latet peritiores. Si enim adustum evaporat, verum esse creditur, quoddam si carbonis ad instar quidpiam adustum remaneat, adulterato actu contaminatum est. Qui plura de Moscho velit, consulat *Schrockii Historiam Moschi*.

De Quadrupedibus Viviparis, Unguiculatis.

Quadrupeda vivipara, unguiculata sunt vel digitis non divisis, seu separatis, sed sibi invicem coherentibus, & communi cuti tectis, eorum tantum extremis in margine pedis extantibus, & unguibus obtusis minutis, Raii Synop. A. 131.

XIV. De Elephante.

A. **E**Lephas, *Offic. Schrod. v. 285. Schw. de Quad. 87. Raii synop. A. 131. Alaroy. de Quad. 418. Fons. de Quad. 17. Gesn. de Quad. 376. Charlt. Exer. 4. A. The Elephant. Gal. Elephant. G. Elephant. B. Een Olyfant. Ufu. Dentes bini è maxilla superiore egressi, intus albi, extus fusci. Ebur, *Offic. Mont. Exot. 5. Ind. Med. xlvii. A. Ivory. Gal. Ivoire. G. Elfenbein. B. Yvoor. Olyfants-tand. Vires. Ebur refrigerat, & siccatur, moderatè astringit, incidit, viscera roborat, albas mulierum fluxiones sistit, ictero convenit, lumbricos fugat, diuturnis obstructionibus confert, stomachi dolores & imbecillitatem abigit, epilepsiæ medetur, melancholiam arcet, putredini ac venenis resistit, *Schrod. Præp. Ebur ustum, Offic. Spodium Arabum; Spodium ex Ebore, Ebur ustum, Mont. Exot. 5. Spodium seu Ebur ustum, Ind. Med. A. Burnt Ivory. Gal. Ivoire brûlé. G. Gebrannt Elfenbein. B. Verbrandt Yvoor. Vires. Astringit Ebur fossile, Dens Elephantis petrefactus, Unicornu fossile, Mont. Exot. Ebur fossile, Ind. Med. xlvii. Unicornu seu Ebur fossile, Ejust. cxxv. Ex eo calcinato fit Turquesia factitia, ibid. Vires. Astringit, alexipharmacum, cordiale, stomachicum, diaphoreticum, & edulcorans est, Mont. Exot. Turchois, *Offic. Worm. Mus. 106. Charlt. Foss. 39. Boet. 265. De Laet. de Lap. 87. Turchesia, Aldrov. Mus. Metall. 902. A. The Turquois. Gal. Turquoise. G. Turchois. B. Turchois. Fossile, aliis gemma est opaca, ex viridi, albo, & cæruleo quasi composita, viride æris referens: quidam Jaspidis speciem esse putant. Vires. Ad calum mirabiles ejus vires plurimi experti sunt. Imprimis memorandum exemplum, quod Boetius de seipso refert, p. 266. Ichthiodontis species esse vult Scylla. D. Woodwardus opinatur corpora ista, quæ Gemmarii Lapides A. Turquoise vocitant, haud alia esse quam ossium fragmenta, cæruleo colore imbuta ex Cupri venis, in quibus inveniuntur. Hæc Gemmarii polliunt, & annulis inserunt, *Woodw. Attempt. T. ii. P. ii. p. 18. n. 154. Brown's Trav. 61. Turchois d'Auvern.*****

*Quadrupeda Unguiculata pedibus
bifidis.*

XV. De Camelo.

A. **C**amelus, *Offic. Aldrov. de Quad. Bisul.* 880. *Jonsf. de Quad.* 67. Camelus capsinus, *Charlt. Exerc.* 13. Camelus Dromos, *Gesn. de Quad.* 59. Camelus unico in dorso gibbo, *Raii Synop. A.* 143. A. The Camel. or Dromedary. *Gal. Chameau.* G. Ein Cameel oder Dromedarius. B. Een Kameel, Kameel. In Asia & Africa invenitur. *Ufu.* Sanguis, Fel, Fimus, Urina. *Vires.* Sanguis dysenteriam juvat, conceptioni auxiliatur, epilepsiam curat. Fel ophthalmicum est. Fimus in apoplexia commendatur. Urina ad dentes dealbandos & purgandos vim habere creditur, *Plin.*
Plurimum inter se dissentiant Auctores de Camelo & Dromedario. Parisiani, celeberrimulque Joann. Raius, aliique, Dromedarium vocant Animal, quod in tergo unum tantum angulum seu gibbum habet, Camelum vero duos. Mihi autem narravit vir ingeniosus, qui & Asiam & Africam nuperrimè invisit, cui concordat *Jonsonus*, Camelum esse Animal, quod unum gibbum in tergo habet, Dromedarium vero duos; hocque rarissimum esse Animal, quo Magnates foli celeritatis causa utuntur, quum Camelus in itineribus perficiendis maxime in usu sit.

Quadrupeda Vivipara, Amphibia, auriculis externis carentia.

XVI. De Equo Marino.

A. **N**imal est amphibium, magnum, auriculis externis carens, duobus dentibus magnis & recurvis præditum.

A. Equus marinus, *Offic.* Equus marinus

& Hippopotamus falso dictus, *Raii Synop. A.* 191. Ros marus, *Jonsf. de Pisc. Tab.* xlv. Waleus alius Mors, *Charlt. de Pisc.* 49. Mors seu Morfus, vel Rosmarus, *Gesn. de Aquat.* 211. A. The Sea-horse, *Gal. Cheval marin.* G. Wall-Ness. B. Zee-Paart. *Ufu.* Priapus ossèus est, & rotundus, cubitum & amplius longus, crassius, ponderosus, & solidus, in fine prope glandem longè crassior & rotundior. *Dentes,* Dens Ceti marini Mors dicti, *Aldrov. de Pisc.* 687. magni, longi, ac crassi, ponderosi, concavi, colore albo. *Vires.* Priapus, hujus pulvis ad pellendum calculum in usu est. *Dentes,* usus & pretium Ebori comparatur, ex quibus varia conficiunt, ut annulos ad spasnum, &c.

XVII. De Manati.

A. **N**imal est amphibium, magnum, bipes, auriculis externis carens, pbytivorum.

Manati, *Offic. Schrod.* v. 327. *Hern.* 323. *Charlt. de Pisc.* 49. Manati Indorum, *Aldrov. de Pisc.* 728. *Jonsf. de Pisc.* 156. *Rondel. de Pisc.* i. 490. Manati Phocæ genus, *Clus. Exot.* 132. Manati seu Vacca marina, *Raii Synop. A.* 193. *Sloan. Jam.* ii. 329. A. The Sea-Cow. *Gal. Vache marine, Lamentin.* G. See - Kusch. B. Zee-Koe. *Ufu.* Os crustaceum, album, Ebori simile, ex capite exemptum, idque varia forma. *Vires.* Summè commendatur ad calculos renum & vesicæ comminuendos, dolores nephriticos ac colicos sedandos. *Schrod.*

XVIII. De Phoca.

A. **P**hoca, *Offic. Charlt. de Pisc.* 48. Phoca seu Vitulus marinus, *Raii Synop. A.* 189. *Schonef. Ichth.* 56. *Aldrov. de Pisc.* 722. *Jonsf. de Pisc.* 156. *Gesn. de Aquat.* 702. Vitulus marinus, *Dellon. de Aquat.* 19. *Rondell. de Pisc.* i. 453. *Mer. Pin.* 167. A. The Soile, or Sea-Calf. *Gal. Veau marin.* G. Ein Meer-Kalbf Meer-Schwein. B. Zee-Kalf. *Ufu.* Caro, Adeps. *Vires.* Caro in epilepsia & suffocatione Uteri commendat *Avicen.* Adeps ad morbos mulierum laudat *Hippocrat.*

Quadrupeda Unguiculata pedibus multifidis.

Anthropomorpha.

XIX. De Simia.

A. *Simia*, Raii Synop. A. 148. Aldrov. de Quad. Digit. 225. Fons. de Quad. 96. Schw. de Quad. 121. Charlt. Exer. 16. Gesn. de Quad. Digit. 147. A. The Ape. Gal. Singe. G. Ein Affe. B. Een Aap. In ventriculo interdum invenitur Lapis seu Bezoar Simiæ, Ind. Med. lxx. Usu. Cor, Caro. Vires. Cor assum, & cum melicrato coctum memoriam acuit. Caro frigida & sicca est, austera, & humoris pessimi, cibo inutilis, Schw.

Quadrupeda vivipara pede multifido, herbivora, binis prælongis dentibus anterioribus in utraque maxilla.

Leporinum Genus.

XX. De Lepore.

A. *Lepus*, Offic. Schrod. v. 299. Schw. Quad. 103. Mer. Pin. 168. Raii Synop. A. 204. Aldrov. de Quad. Digit. 247. Fons. de Quad. 109. Gesn. de Quad. Digit. 605. Charlt. Exer. 23. A. The Hare. Gal. Lièvre. G. Hase. B. Een Haas. Usu. Cinis, Caput, Oculus, Sanguis, Pulmo, Cerebrum, Cor, Jecur, Fel, Renes, Testiculi, Uterus, Coagulum, Astragalus, Adeps, Stercus, Pili. Vires. Cinis fit ex Lepore integro combusto, vel ex pelle tota ad nigredinem cinereumve colorem incinerata. Præstantissimum medica-

mentum est in calculo. Alopeciis item & perionibus extrinsecus medetur. Caput alopecia subvenit, dentes dealbat. Oculi valent ad partum difficilem, secundinas & molam propellendum. Sanguis cutis vitia in facie, uti lentigines, vitiliginemque sanat; dysenterias, & cœliacorum profluvia sistit, calculum comminuit. Pulmo suspiriosas juvat; epilepsiam curare dicitur; perionies sanat. Cerebrum gingivis infantum astrictum, deatationem faciliat; tremores artuum emendat. Cor dicitur itidem epilepsiam curare, dolores uterinos arcere, quartanæ peculiariter mederi. Jecur fluxum sedat alvi, jecinorosisque opem fert. Fel ophthalmicum & odontalgicum insigne exhibet. Renes, & Testiculi calculosis propinantur, conceptum juvant, mictionem involuntariam corrigunt, vesicæ morbis subveniunt. Uterus itidem conceptionem promovet. Coagulum sanguinem concretum discutit, conceptionem promovet, epilepsiam arcet, &c. Astragalus commendatur ad arenulas, colicam, epilepsiam, partibusque enixionem. Adeps extrinsecus applicata, maximè si vetusta sit, tanta pollet attrahendi vi, ut vel spiculæ cuti infixæ eliciat; insuper abscissus rumpit, dolori dentium medetur. Stercus calculosis prodesse dicitur, dysentericæ convenit, ambustis medetur. Pili linimentis sanguinem sistentibus miscentur, Schrod.

XXI. De Cuniculo.

Quoad figuram corporis externam in omnibus fere cum Lepore convenit, magnitudine excepta, quæ illi cedit; carnis tamen colore albo ab eo differre, & proprietate foramina in terra effodiendi, Raii Synop. A.

A. Cuniculus, Offic. Schrod. v. 284. Raii Synop. A. 205. Mer. Pin. 168. Aldrov. de Quad. Digit. 382. Schw. de Quad. 86. Fons. de Quad. 111. Gesn. de Quad. Digit. 362. Charlt. Exer. 23. A. The Rabbit or Coney. Gal. Lapin. G. Kumatup / Kaninichen. B. Conyn. Usu. Integer ustus, Axungia, Cerebrum. Vires. Cuniculus exustus medetur anginæ sive faucium inflammationibus. Axungia articulis & nervis induratis utilis est. Cerebrum venenis resistere creditur. Alioquin leporinæ correspondens, Schrod.

XXII. De Hystrice.

A. Hystrix, *Offic. Charlt. Exer. 19. Aldrov. de Quad. Digit. 471. Gesn. de Quad. 563. Fons. de Quad. 119. Raii Synop. A. 206. Balacnametric, Indis. A. Toe Porcupine. Gal. Porc-épi. G. Ein Stachel. Schwcin. B. Een Stekel-verken, een Egel.* Reperitur in Provincia Caraga magnitudinis Porcelli octimestris. *Usu.* Animal ipsum. Lapis Pedro del Porco dictus, in vesicula fellis inventa. Bezoar Hystricum, Lapis Hystricus, Lapis Malacensis, Lapis Porcinus, *Mont. Exot. 5. Lapis seu Pila Hystricus, Ind. Med. lxxv. Ægagropilus potilis, quàm Lapis dicendus; constat enim ex tomento, fibrillis, & materia friabili, subrufa, amaricante, & deforis quibusdam in partibus, cetaceis, & subnigris quasi unguibus co-opertus; nec laminulatus, aut runicatus, neque ponderosus, aut politus, ut Bezoar, sed levis, & asperiusculus, ut Ægagropila. Vires.* Animal iisdem affectibus conducere videtur ut Erinaceus, *Fons. Æstimatur ut maximum Alexipharmacum ex Obs. D. Tancred. Robinson, M. D.*

XXIII. De Castore.

A. Nimal est amphibium, caudâ latâ, oculis parvis, subnigris, auriculis externis minutis, brevibus, rotundis.

A. 1. Castor, Offic. Schrod. v. 279. Aldrov. de Quad. Digit. 276. Charlt. Exer. 18. Rondel. de Aquat. ii. 236. Fons. de Quad. 102. Gesn. de Quad. Digit. 309. Castor sive Fiber, Raii Synop. A. 209. Fiber, Bellon de Aquat. 30. Fiber sive Castor, Schonef. Ichth. 34. A. The Beaver. Gal. Bièvre, Castor. G. Nieber. B. Een Bever. Utriusque Indiæ indigena est. *Usu.* Axungia, Glandulæ odoratæ (quæ Castoreum vocantur) oblongæ, rotundæ, crassæ, ovi magnitudine, natæ in inguinibus sub testiculis pelliculâ crassâ vestitæ, liquore oleoso & cetoso impletæ, tractu temporis seipsam exsiccante, saporis acris, amaricantis, nauseosi, odoris gravis, & fragrantis. Preferuntur, quæ ex Russia adferuntur. Pellis. Differentia inter formam & magnitudinem Glandularum odoriferarum Fibris sive Castoris Americani

& Russiaci, non solum differentia est inter hæc duo Castorum genera quoad formam Glandularum, verum etiam quoad vires, in quibus Russiacus alterum longè antecellit, ac etiam in odore; unde suspicionem mihi dederunt, quod licet externè quædam similitudo inter Animalia utriusque gentis sit, haud omnino eadem tamen sint Animalia. Aliæ quædam differentia inter hæc observari possent, si vir peritus anatomiam utriusque exhibere vellet.

Postquam quæ supra allata sunt scripseram, figura Castoris Russiaci ex ipso Animali in Russia depicta, mihi communicata est, valde quidem diversa ab imagine Castoris Canadensis, cujus delineatio mihi eodem tempore facta est.

D. Geoffroy in Tractatu suo pluries jam laudato, etsi Gallus fuit, Castorem Canadensem planè inutilem esse agnoscit, quanquam is solus sit Castor, cujus mentionem facit Auctor Indici Medicamentorum in Pharmacopœia Parisiensi Anno 1732. editam. *Vires.* Axungia peculiariter nervoso generi ac utero convenit, adeoque morbo comitiali, membris resolutis, convulsis, apoplexiæ, &c. Castoreum calfacit, siccatur, attenuatur, aperit, flatu discutit, nervos, nervosaque partes; adeoque caput roborat, spiritus animales torpidos excitat, venenis resistit, sternutationem ciet, anodynum est, menses promovet: hinc proficuum est in lethargò, apoplexia, epilepsia, paralyssi, vertigine, artuum tremore, defluxionibus ad articulos, strangulatu uteri, dolore colico: idque usu tum externo, tum interno, Insuper tinnitus aurium ac difficultatem audiendi corrigit, dentiumque dolori succurrit. Opii virulentiam corrigit. Pellis opem fert podagricis, & paralyticis, *Schrod.*

Quid sit Castoreum, ab extraneis nationibus vix sciri potest, inquit *Blancardus*, quia Mercatores nostri illud emunt à nationibus, quæ illud iterum ab aliis habent. Inter eruditos quoque magna est controversia; alii enim Testiculos, alii Glandulas odoríferas esse affirmant. Anatomia detexit non esse Testiculos, qui Gallorum testes vix superant; sed Glandulas duas, quæ tam in maribus, quam in feminis utrinque in inguinibus statim sub cute, ovorum gallinaccorum magnitudine, & sæpe majores conspiciuntur, ex quibus liquor oleosus & gravi odore emanat, quem Animal lingua lambit.

A. 2. Castor Canadensis, Ind. Med. xxx.

XXIV. De Mure Alpino.

A. **M**US Alpinus, *Offic. Schrod. v. 303. Aldr. de Quad. Digit. 445. Gesn. de Quad. Digit. 743. Fons. de Quad. 117.* Mus Alpinus, Marmota, *Charlt. Exer. 19.* Mus Alpinus Plinii, Marmota Italis, *Raii Synop. A. 221.* A. *The Mountain-Mouse.* Gal. *Rat d'Alpes, Marmote.* G. *Murmeltthier.* B. *Marmeldier, Alpise Rot, Rat.* In altissimis Alpium degit. *U. su, Adeps. Vires.* Commendatur ad genus nervosum, & articulos contractos rigidos, &c. *Schrod.*

XXV. De Mure.

A. **U**riculis erectis tenuibus, caudâ longissimâ, raris pilis obsidâ à reliquis differt.

A. 1. Mus major, *Offic. Mus domesticus major, Schw. Quad. 115. Mus major, five Sorex, Mer. Pin. 167. Fons. de Quad. 115. Aldrov. de Quad. Digit. 417.* Mus major, Rattus, *Schrod. v. 303.* Mus domesticus major five Rattus, *Raii Synop. A. 217.* Sorex domesticus, *Charlt. Exer. 25.* A. *The Rat.* Gal. *Rat.* G. *Katze.* B. *Een Rot, Rat.* *Usu.* Stercus. *Vires.* Stercora murium majorum novem numero deglutita mulierculis nonnullis singulare habentur experimentum, quo mensibus obstructis succurrere moliantur, *Plater.*

A. 2. Mus, *Offic. Gesn. de Quad. Digit. 714. Charlt. Exer. 25.* Mus domesticus, *Schrod. v. 303. Mer. Pin. 167. Fons. de Quad. 115.* Mus domesticus minor, *Aldrov. de Quad. Digit. 417. Schw. de Quad. 114.* Mus domesticus vulgaris seu minor, *Raii Synop. A. 218.* A. *The Mouse.* Gal. *Souris.* G. *Maus.* B. *Een Muis.* *Usu.* Mus ipse, Stercus. *Vires.* Mus vivus, dissectus, & impositus, extrahit aculeos, spiuela, sagittas, &c. curat ictus scorpionum, extrahit venenum. Cinis mitioni involuntariâ five nocturnâ medetur. Stercus movet alvum infantum, inservit clysteribus, alopeciam succurrit, furfuresque capitis abstergit, calculos renum & vesicæ atterit; condylomata, omnisque generis verrucas, ficus, mariscas, &c. ani tollit, *Schrod.*

XXVI. De Glire

A. **G**LIS, *Offic. Gesn. de Quad. Digit. 550. Aldrov. de Quad. Digit. 409. Fons. de Quad. 114. Charlt. Exer. 25.* Glis Gesneri & aliorum, *Raii Synop. A. 229.* A. *The Rell, or Rell-Mouse.* Gal. *Loir, Loiro, Loiron, Liron, Rat velu. G. Katze / Kell-maus. B. Een Velamuis, Relmuis. Usu.* Caro, Pinguedo, Excrementa, cinis. *Vires.* Carnis esu Bulimo laborantes liberantur. Pinguedo ad conciliandum somnum plantis pedum injungitur. Excrementa in liquore aliquo pota calculos discutunt: Eadem cum aceto & rore marino Alopeciam sanant. Cinis combusti ad claritatem oculorum prodest, *Plin.*

Quadrupeda vivipara, unguiculata, multifida, carnivora, capite brevior, seu,

Genus Felinum.

HOC genus Ferarum Felinum voco, ob similitudinem cum Fele Animali domestico & notissimo, *Raii Synop. A. 162.*

XXVII. De Leone

A. **N**imal est fortissimum generosissimum, & ferarum Princeps, capite crasso, fronte quadrata, *Raii Synop. A.*

A. Leo, *Offic. Aldrov. de Quad. Digit. 2. Gesn. de Quad. Digit. 572. Fons. de Quad. 78. Charlt. Exer. 14. Schw. Quad. 101. Raii Synop. A. 162.* A. *The Lion.* Gal. *Lion.* G. *Lewe.* B. *Een Leeuw.* *Usu.* Adeps. *Vires.* Ductu Dioscoridis lotus aurium dolores immixtus sistit, & membris à frigore adustis felici succurrit.

cessu illinitur. Eodem quidem in Scirrhis & pernionibus utuntur, *Jonsf.*

XXVIII. De Tigredine.

A. **T**igris, *Offic. Aldrov. de Quad. Digit. 101. Gesn. de Quad. Digit. 936. Jonsf. de Quad. 84. Charlt. Exer. 14. Schw. Quad. 130. Raii Synop. A. 165. A. The Tiger. Gal. Tigre. G. Ein Zieger / Zieger-Thier. B. Een Tyger. Ufu. Adeps. Vires. Cum Adipe canino viribus convenire creditur.*

Jonsf. de Quad. 126. Charlt. Exer. 20. Felis, Catus, Mer. Pin. 169. Felis domestica seu Catus, Raii Synop. A. 170. Catus seu Felis, Gesn. de Quad. Digit. 317. A. The Cat. Gal. Chat. G. Katze. B. Een Kat. Ufu. Axungia, Sanguis, Caput, Stercus, Pellis, Secundina. Vires. Axungia Cati sylvestris calfacit, emollit, discutit, mirifice articulorum affectibus prodest. Sanguis Herpetem curat. Caput Catinigri incineratum ad oculorum vitia, unguem, nubeculam, albuginem, &c. remedium prestantissimum est. Stercus alopecias curat, & podagricos juvat. I ellis gestatur ad calfaciendum ventriculum, articuloſque contractos. Secundinam de collo suspendunt ad oculorum affectus arcendos, Schrod.

XXIX. De Pardo.

A. **P**ardus, *Offic. Jonsf. de Quad. 81. Aldrov. de Quad. Digit. 64. Charlt. Exer. 14. Pantherus, Pardalis, Pardus, Leopardus, Gesn. de Quad. Digit. 824. Pardalis, Raii Synop. A. 166. A. The Leopard. Gal. Leopard, Panthere. G. Panther-Thier. B. Een Luipard. Ufu. Adeps. Vires. Inter prestantissima Cosmetica censetur, *Jonsf.**

XXXII. De Urſo.

A. **U**rsus, *Offic. Schrod. v. 312. Raii Synop. A. 171. Schw. Quad. 135. Aldrov. de Quad. Digit. 117. Jonsf. de Quad. 86. Charlt. Exer. 14. Gesn. de Quad. Digit. 941. A. The Bear. Gal. Ours. G. Bär. B. Een Beer. Ufu. Pinguedo, Fel. Vires Pinguedo calefacit, emollit, discutit, &c. Ufus præcipue in Alopecia, medetur doloribus Arthriticis, Parotidibus, tumoribus aliis, ulcera crurum tibiarumque sanat. Fel commendatur intrinsecus ad morbum comitalem, ad Asthma, & Icterus. Extrinsecus ad ulcera cancroſa ac serpentia, ad Odontalgiam, oculorum hebetudinem, &c. Schrod. Pellis à cane rabido demorsis utiliter substernitur. HYberno tempore peregrinantibus stragulo vicem supplet, Schw.*

XXX. De Lynce.

A. **L**ynx, *Offic. Schrod. v. 301. Raii Synop. A. 166. Aldrov. de Quad. Digit. 90. Jonsf. de Quad. 82. Charlt. Exer. 14. Lupus cervarius, Gesn. de Quad. Digit. 677. Unica, Caius de Animal. 42. A. The Ounce. Gal. Loup Cervier. G. Leopard / Panther-Thier. B. Een gesprikeld dier, van een zeer scherp, en doordringend gezigt, na 't gezeg der oude. Ufu. Axungia, Unguis. Vires. Axungia convenit articulis resolutis, convulsis, luxatis. Unguis argento & auro includitur, gestaturque adversus morbum Comitalem & Spasimum, loco amuleti, Schrod.*

*Quadrupeda vivipara, unguiculata;
multifida, carnivora, capite longi-
ore, seu*

XXXI. De Cato seu Felle.

Genus Caninum.

A. **F**elis, Catus, *Offic. Catus domesticus & sylvestris, Schrod. v. 280. Schw. Quad. 79. Felis, Aldrov. de Quad. Digit. 564.*

HOC genus animalia non tantum rostro productiore à præcedentibus differunt, sed quod plus est, Dentium numero & situ summe quadragen-

ginta habent, claviculis insuper carent, & officula in pene habent, quæ notæ ad distinctionem sufficiunt, Raii Synop. A. 173.

XXXIII. De Lupo.

HUJUS generis Animal maximum est & ferocissimum, Cani persimile, Raii Synop. A. A. Lupus, Offic. Schrod. v. 301. Schw. Quad. 106. Gesn. de Quad. Digit. 634. Charlt. Exer. 15. Raii Synop. A. 173. Aldrov. de Quad. Digit. 144. Fons. de Quad. 89. A. The Wolf. Gal. Loup. G. Wolff. B. Een Wolf. Ufu. Dentes, Cor, Hepar, Intestina, Axungia, Ossa, Stercus, Pellis. Vires. Dentes argento inclusi infantulis familiares sunt, quibus gingivas scilicet fricant, dentibusque erupturis patefcere faciunt. Cor, Comitialibus prodesse fertur. Hepar Hepatis vitii confert, ideoque & Hydropicis ac emaciat, necnon & tussientibus. Intestina imprimis ad colicos dantur dolores, quos itidem arcere dicunt circumligata: Hoc item fertur de corio. Axungia non vilioris virtutis est quam canina: Calfacit, digerit, articularibus morbis medetur, oculorum lipitudini confert. Ossa ad morbum intercostalem, ut & ad ictus puncturæque valent. Stercus colicis confert, Pellis commendatur itidem ad dolores colicos mitigandos, Schrod.

XXXIV. De Canis.

A. **C**ANIS, Offic. Schrod. v. 274. Ind. Med. xxvi. Schw. Quad. 73. Aldrov. de Quad. Digit. 482. Fons. de Quad. 122. Mer. Pin. 168. Charlt. Exer. 26. Raii Synop. A. 175. Gesn. de Quad. Digit. 213. A. The Dog. Gal. Chien. G. Hund. B. Een Hond. Ufu. Catulus, Caput, Axungia, Fel, Sanguis, Stercus, Album Græcum, Offic. Album Græcum vel Stercus Cænis, Ind. Med. vi. Spodium Græcorum, Nihil album, Album canis, Album Græcum, Mont. Exot. 5. dictum, Urina, Dens, Pellis, Pilus. Vires. Catulus vivus ventri impositus, dolores colicos mitigat. Paralytica membra confortat. Caput sive Calvaria incinerata deficcatur ulcera, curat vitia fedis, rhagades & testicularum tumores. Intrinsicus Ictericum sanat. Axungia canina reliquis calidior est, adhibeturque internè in vulneribus & exulcerationibus abstergendis, consolidandis, a deoque & in Phtisi & cruore ex casu

dissolvendo. Externè in Podagricis, auriumque dissolribus leniendis, lendibus capitis arcendis, auditu difficili reparando, scabie & pruritu corrigendo. Fel catuli nigri Epilepsiam mirè curat. Extrinsicus abstergit maculas faciei, oculorum albumini medetur. Sanguis contra Veneficarum venenum commendatur, bibique cum successu dicitur, contra morsum rabiosæ Bestiæ ac Toxicum. Stercus fœcat, abstergit, discutit, aperit apostemata rumpit, exulcerationes abstergit; hinc utile est in Dysenteria, dolore colico, & similibus. Extrinsicus medetur Anginæ, ulceribus malignis; tumores duros emollit, aquas trahit hydropicas, verrucas abigit. Urina ulcera capitis manantia, furfuresque abstergit, verrucas abigit. Dentium cinis infantium dentitionem faciliat, odontalgiam sedat. Pellis parata manuum lenit pruritus, nervosque emollit contractos. Pilus morsibus canis medetur, Schrod.

XXXV. De Vulpe.

EST Animal astutissimum, naturæ caninæ quodammodo particeps, Schrod. A. Vulpes, Offic. Schrod. v. 312. Aldrov. de Quad. Digit. 195. Raii Synop. A. 177. Schw. Quad. 133. Ind. Med. cxxv. Fons. de Quad. 92. Charlt. Exer. 15. Gesn. de Quad. Digit. 966. Mer. Pin. 167. A. The Fox. Gal. Renard. G. Fuchs. B. Een Vos. Ufu. Pinguedo, Pulmo, Jecur, Fel, Lien, Pellis, Sanguis, Animalintegrum, Stercus. Vires. Pinguedo auxilio est convulsionibus, contracturis, tremoribus, &c. aurium doloribus, vulneribusque capitis & alopeciis. Pulmo consolidat, abstergit, hinc valet ad vitia pulmonum, & angustiam pectoris. Jecur Hepati & Splenicis confert. Fel Oculorum Pterygio succurrit. Lien Lienis duritiæ ac tumori medetur. Pellis pilosa membris refrigeratis, ac articulari morbo infestatis feliciter imponitur. Sanguis arefactus & tritus calculo Renum & Vesicæ medetur: Idem felicitus præstare perhibetur sanguis recens. Vulpes integra vel Caro ejus combusta, ad vitia pectoris commendatur. Vulpes in aqua vel oleo cocta, nervinis affectibus, ideoque contracturis ac doloribus articularum medetur. Stercus scabritiem cutis sanat, Schrod.

XXXVI. De Animalis Zibethico.

A. **A** Nimal Zibethicum, *Offic. Raii Synop.* A. 178. Animal Zibethi, *Caius de Animal.* 43. *Charlt. Exer.* 20. *Aldrov. de Quad. Digit.* 340. *Fons. de Quad.* 101. Catus Zibethinus, *Schrod.* v. 280. Catus Zibethicus, *Pitfield. Mem.* 98. Zibethicum Animal Americanum, *Rech. in Hern.* Hyæna veterum, *Bellon. Obs. ed. Clus.* 94. A. *The Civet Cat.* Gal. *Civette, (animal).* G. *Zibeth-Nake.* B. *Civet-Kat.* *Usu.* Zibethum. A. *Civet.* Gal. *Civette, (matiere).* G. *Zibeth.* B. *Civet.* Substantia est pinguis & unctuosâ, consistentiam mellis seu butyri habens, odoris fragrantissimi & grati. *Vires.* Calidum, humidum est, atque anodynum. Usus crebri in dolore colico, inungitur umbilico, in dolore ventris infantum, in strangulatu uteri applicatur Vulvæ, vel cavernulæ umbilici, *Schrod.*

Zibethum non est semen Animalis Zibethici, nec sudor, nec testiculi aut scrotum, ut nonnulli affirmant, quia nihil olent; sed est excrementum proprium à naturâ secretum, collectum in folliculis substantiæ glandulosæ, in mare inter penem & testes, in fœmina, inter uterum & anum sitis. Modum colligendi Zibethum videtis apud *Fabrum Notis* in *Animalia Novæ Hispaniæ.* Præfertur pallida in Anglia collecta, non Butyro sophisticata, rejicitur nigrum ex India Orientali transportatum. Qui plura de Zibetho velit, consulat *Hyænam Odoriferam Petri Castelli.*

XXXVII. De Taxo.

A. **T** Axus, *Offic. Schrod.* v. 308. *Schw. Quad.* 130. *Ind. Med.* cxv. *Aldrov. de Quad. Digit.* 264. *Fons. de Quad.* 101. Taxus etiam Daxus, *Charlt. Exer.* 18. Taxus suillus, Meles, *Mer. Pin.* 168. Taxus sive Meles, *Raii Synop.* A. 185. Meles, *Gesn. de Quad. Digit.* 686. A. *The Badger.* Gal. *Blaireau, Taiffon.* G. *Dachs.* B. *Een Das, een Wilde-Kat.* *Usu.* Integer incineratus, Sanguis, Adeps. *Vires.* Incineratus cum successu exhibetur pulmoniacis, sanguinem excreantibus. Sanguis pulverisatus lepræ convenire dicitur, destillatusque pesti subvenire. *Adeps,*

qui uti paulò crassior, ita & paulò calidior ac efficacior est suillo. Renum doloribus auxiliatur à calculo subortis, febrilem æstum mitigat, contracturis & imbecillitatibus artuum succurrit, *Schrod.* Contractos seu rigentes nervos emollit, *Schw.*

XXXVIII. De Lutra.

C Astore minor est, corpore etiam graciliore & longiore, cauda pilosa, *Raii Synop.* A. A. *Lutra, Offic. Bellon. Aquat.* 31. *Aldrov. de Quad. Digit.* 294. *Fons. de Quad.* 104. *Charlt. Exer.* 18. *Schw. Quad.* 107. *Gesn. de Quad. Digit.* 683. *Mer. Pin.* 167. *Raii Synop.* A. 186. *Schonef. Icht.* 46. A. *The Otter.* Gal. *Loutre.* G. *Otter.* B. *Otter.* In fluviis majoribus reperitur. *Usu.* Adeps. *Vires.* Medicamentis digerentibus infarctus & exaltatus ad tollenda articulorum vitia perutilis est, *Holler.*

Quadrupeda vivipara pede unguiculato, multifido, rostro productiore, carnivora, minora, seu

Genus Mustelinum, Vermineumve.

H OC genus ab aliis quadrupedum rapacium generibus differat, 1. Parvitate sua. 2. Corporis figura gracili, longa, capite parvo, sublongo, pedibus brevioribus. 3. Intestinorum brevitate & simplicitate. 4. Dentium numero, *Raii Synop.* A. 193.

XXXIX. De Mustela.

A. I. **M** Ustela, *Offic. Charlt. Exer.* 20. *Gesn. de Quad. Digit.* 752. *Mer. Pin.* 167. *Schw. Quad.* 116. *Mustela vulgaris, Aldrov. de Quad. Digit.* 207. *Fons. de Quad.* 105. *Raii Synop.* A. 195. A. *The Weasel.* Gal. *Belette commune (espee de Fourne).* G. *Ein*

Wiesel / Wieselchen. B. *Een Wiesel.* *Ufu.* Animal ambumtum exenteratur & inveteratum sale in umbra siccatum, Ventriculus. *Vires.* Animal ut supra præparatum ad drachmas duas cum vino potum, adversus omnia serpentium venena præsentaneo est remedio: Toxico simili modo sumpta resistit. Ventriculus Coriandro factus, inveteratusque, percussis à serpente & comitialibus potu auxiliatur. Cremata in fictili podagricis confert: Cinere ex aceto illito, Sanguine perunctæ strumæ juvantur: Comitialibus etiam prodest, *Diosc.*

A. 2. *Viverra, Offic. Charlt. Exer. 20.* *Viverra, Ictis, Furo, Mer. Pin. 167.* Mustela sylvestris, *Gesn. de Quad. Digit. 762. Aldrov. de Quad. Digit. 327. Fons. de Quad. 107.* Mustela sylvestris *Viverra dicta, Raii Synop. A. 198. A. The Ferret, Gal. Furet. G. Ein Istie. B. Fret, (zeker beesje, dat men in Konyne helen zet, om die daar uyt te jagen). Ufu. Caro, Fel. Vires. Utraque in Epilepsia commendatur.*

Quad. Digit. 459. Gesn. de Quad. Digit. 368. Echinus sive Erinaceus terrestris, *Raii Synop. A. 231. A. The Hedge-hog, or Urchin. Gal. Herisson. G. Zigel / Hochel. B. Een Egel.* In vepretis & sepibus. *Ufu.* Animal ipsum. Jecur, Axungia, Ventriculus. *Vires.* Echinus vel coctus, vel incineratus, involuntariè mingentibus auxiliatur, stomacho gratus est, alvum & urinam movet, *Forest.* Extrinsecus illitus alopeciæ subvenit. *Jecur,* vel corpus exsiccatum, atque cum Oxymelite sumptum, renum vitis auxilio est, medetur Cachexiæ, Hydropi, Convulsionibus, & Elephantiæ; viscerum fluxiones exsiccant, *Diosc.* Axungia felicissimè Herniis medetur. *Hartm. Ventriculi* tunicam anteriorem commendat ad dolores colicos, *Schrad.* Decoctum carnis Hydropicis est utilissimum, Urinam enim pellit, *Barth. Act. Med. A. 1. p. 49.*

XLII. De Talpa.

XL. De Ichneumone.

A. **I**chneumon, *Offic. Raii Synop. A. 202. Charlt. Exer. 19. Gesn. de Quad. Digit. 568. Fons. de Quad. 105. Aldrov. de Quad. Digit. 300. Bellon. de Aquat. 44. Ejud. Obs. ed. Clus. 96. A. The Egyptian Rat. Gal. Rat d'Egypte, Rat d'Inde. G. Indianische oder Camptische Nase. B. Een Oostindische Rat. Ufu. Fimus. Vires. Cum seminibus, Sinapi & Aceto Podagram juvat, & Alopeciam curat.*

A Nimal est subterraneum coloris nigri, pilis molissimis, rostro fuillo, oculis minimis, cruribus brevissimis.

A. Talpa, *Offic. Schrod. v. 308. Mer. Pin. 168. Soban. Quad. 128. Aldrov. de Quad. Digit. 451. Charlt. Exer. 25. Gesn. de Quad. Digit. 931. Fons. de Quad. 118. Raii Synop. A. 236. A. The Mole. Gal. Taupe. G. Maulwurff. B. Een Mol. Sub terra in cuniculis vivit. Ufu. Talpa ipsa, Cor, Sanguis. Vires. Cinis confert Lepri, strumis, ac fistulis: Intrinsecus cum Cerevisia aut Vino potus curat Arthritidem vagam dictam, & Scrophulas. Cor Herniam sanat. Sanguis recens illitus capillis calvitiem decorat, *Schrod.**

Quadrupeda vivipara rostro productiore, dentibus pluribus, incerto numero.

XLIII. De Mure Araneo.

XLI. De Erinaceo.

A Nimal est terrestre, echinatum, hyeme in cavernis arborum latitans.

A. Erinaceus, *Offic. Schrod. v. 286. Charlt. Exer. 19. Herinaceus, Schw. Quad. 96. Herinaceus & Erinaceus, Mer. Pin. 167. Echinus terrestris, Fons. de Quad. 119. Aldrov. de*

A Mure domestico minore differt, quod minor est, rostro porrectiore Porci instar, oculis minoribus, auriculis brevioribus.

A. Mus Araneus, *Offic. Schrod. v. 303. Raii Synop. A. 239. Aldrov. de Quad. Digit. 441. Charlt. Exer. 25. Gesn. de Quad. Digit. 747. Fons. de Quad. 116. Schw. Quad. 114. Mer. in. 167. A. The Erd-sbrew, Hardy-sbrew, or Shrew-mouse: Gal. Musaraigne. G. Spitz-Maus. B. Spitz-Muis. Invenitur in agris.*

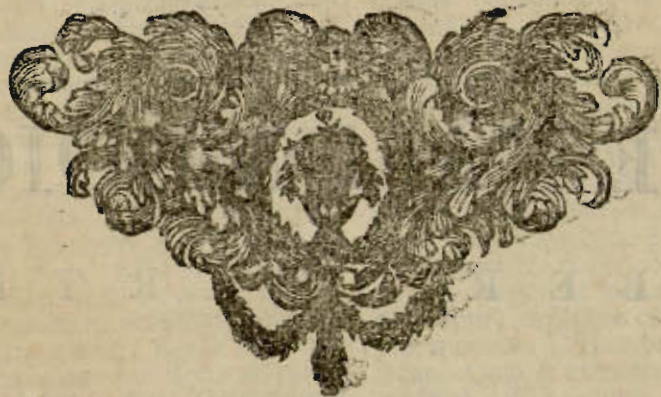
agris. *Vires.* Affectibus sedis peculiari experimento utilis est,ustus & illitus cum axungia anserina, *Scbrod.*

XLIV. De Vespertilione.

A. **V**espertilio, *Offic. Aldrov. Ornitb. i.*
571. *Bellon. des Oyse. 147. Gesn. de*
Avib. 694. Fons. de Avib. 34. Charlt. Exer.
80. *Raii Synop. A: 243. Sloan. Hist. Jam. ii.*
330. *Andira; Pis. (ed. 1658.) 290. Andira*
acu, Marcg. 213. Andhura, De Lait. Ind.
Orcid. 615. A. The Bat, or Flitter-Mouse, Gal.
Chauve-Souri, Rat Pennade. G. Eine Fleder

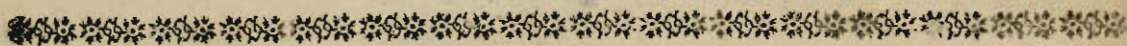
oder Spect-Maus. B. *Een Vleermuis.* Vesperti apparet Æstate; Hyeme verò latet in cryptis, rupibus, &c. *Ufu.* Caro, Sanguis. *Vires.* Caro præparata Scirrho & Podagræ adhibetur. Sanguis in alopecia conducit, *Galen.* Bene observat eruditissimus ille vir D. *J. Raius*, hoc Animal malè à nonnullis inter Aves accenseri, ob alas & volatum, cum nec pernatum sit, nec rostratum, nec oviparum.

Hic etiam omisi *Bestias* aliquas à D. *Salmon* memoratas in duobus Libris prædictis, Ex. gr. *Bubalum, Martem, & Putorium*, aliasque nonnullas, quibus nullus, quod sciam, *Auctor* vires aliquas adscripsit; alias suspectas aut saltem controversas, ut *Gulonem, Hyanam, & Satyram.*

PHARMACOLOGIÆ
 SEU
 MANUDUCTIONIS
 AD
 MATERIAM MEDICAM
 LIBER QUARTUS.

De Anthropologia.

Anthropologia est pars Pharmacopœia, quæ Medicamenta ex humano corpore desumpta recenset.

Reliquis omnibus materiæ medicæ partibus abfolutis, superest tantum ut de Homine agamus, totius univèrsi compendio,

ultima ordine non dignitate hexæmere creationis parte, cujus gratia reliqua omnia facta

fuisse creduntur; de quo in genere agere, aut universalem tractatum edere mihi in animo non est. Sed ut in præcedentibus tribus hujus opusculi libris, seu partibus, ad ea duntaxat, quorum aliquis in medicina usus est, tractanda met met restrinxi, ita etiam hoc in loco de iis solummodo in homine agam, quæ homini ipsi medendo utilia sunt: Ea autem vel à vivo corpore desumuntur, vel à mortuo.

SECTIO PRIMA.

De medicamentis simplicibus in Officinis usitatis, quæ ab humano corpore adhuc vivente desumuntur.

Simplicia Officinalia ex partibus humani corporis adhuc viventis desumpta sunt; Capilli, Ungues, Saliva, Aurium sordes, Sudor, Lac, Menfes, Secundinæ, Urina, Stercus, Semen, Sanguis, Calculi ex vesica, calculi è vesica humana Bezoar Microcosmi, *Mont. Exot.* 5. Membrana caput fœtus cingens. *Vires.* Capilli commendantur ad capillorum productionem, ad icterum, ad membra luxata, ad hæmorrhagiam vulnerum. *Ungues* eient vomitum, aquas Hydropicorum ducere dicuntur. *Saliva* jejuni commendatur ad venenatos morsus serpentis, canis rabidi, & similia. *Aurium sordes* colicæ laborantibus præsentissimum perhibentur remedium. Extrinsicus medentur icibus Scorpionum, conglutinant vulnera, fissuras & scissuras cutis. *Sudor* usus proficui esse dicitur contra scrophulas, si cum herba radiceque verbasci mixtus folio involvatur, inque cineribus calefactus imponatur. *Lac* refrigerat, lenit, maturat, oculorum rubedini subvenit. *Sanguis menstruus*, *Zenith juvenula* exsiccat, commendatur intrinsicus ad calculum & Epilepsiam. Extrinsicus sopit dolores podagricos, conducere item dicitur in Peste, apostematibus, carbunculisque, Erysipelata extinguit, pustulas faciei abstergit. Secundina magni sit ad strumas gutturis tollendas, ad Epilepsiam & philtia compescenda, ad molam & fœtum exterminandum, necnon ad animalia enecanda, etiam ea quæ maleficio in homine extiterint. *Urina* calfacit, exsiccet, resolvit, abstergit, discutit, mundificat, putredini resistit, ideoque usus est præcipui intrinsicus in obstructione Hepatis, Lienis, Vesicæ biliaræ, Pestis præservatione, Hydrope, Ictero. Quin & mariti urina hausta (mulierculis Aqua Castoris dicta) partum difficilem facilitare dicitur. Extrinsicus siccat scabiem, resolvit tumores, mundificat vulnera etiam venenata, arceet gangranam, solvit alyum, abstergit fursuren

capitis, compescit febriles insultus, exulceratas aures sanat, oculorum rubedini subvenit, artuum tremorem tollit, uvulæ tumorem discutit, Lienis dolores sedat. *Præp.* Sal Armoniacum, A. *Salt Armoniac.* Gal. *Sel Ammoniac.* G. *Salt Ammoniac.* B. *Ammoniac-Zout.* Sal est artificiale striatum, in placentulas coactum, colore ex albo, sapore amaricante pungente, ex Urina, fuligine & sale communi coctum. Eligatur candidum ac purum.

N. B. Vestigia Salis Armoniaci naturalis superesse videntur in Dioscoride & Plinio, aliisque à majoribus descripti, sub arenis Libycis inventi; verum in Officinis nostris hodie ignoratur. Vide Matthiolum in Dioscoridem. *Vires.* Interne vim habet diaphoreticam, præcipuè in febribus resistit putredini. Externè adhibetur in Gangræna carne putrida absumenda. Quinimo Tonsores aquam suam cœruleam inde conficiunt ad abuginem oculorum tollendam. *Stercus* emollit, maturat, anodynum est. Ea propter magni usus ad mitigandos dolores incantatione introductos, ad anthraces pestilentiales maturandos, ad phlegmonem, E. g. gutturis sive Anginam curandam, ad inflammationes vulnerum arcendas. Quin & intrinsicus à nonnullis adhibetur in Angina, in Febribus ad paroxysmos profligandos, in Epilepsia. *Semen* sive *Sperma* non modo comperimus per se à nonnullis ad Veneris scilicet ligaturam maleficam dissolvendam adhiberi, sed & Mumiam magneticam inde fieri, quo amoris conciliatur fervor. *Sanguis* recens adhuc & calide potus conferre dicitur ad Epilepsiam, si scilicet potum motus excipiat vehementior, cursusque celerior ad sudoris usque prurptionem; Hæmorrhagiam quamcunque sedat. Quin & extrinsicus sanguinis eruptioni medetur, & præcipuè narium hæmorrhagiæ, *Calculus Tartarum* sive calculos in omnibus partibus solvit, & expelli facit, ideoque omnibus obstructionibus subvenit. *Membrana*, quæ caput nonnullorum fœtum cingit, maximam vim habere dicitur adversus colicum dolorem, *Schrod.*

S E C T I O S E C U N D A.

De Medicamentis simplicibus in Officinis usitatis, quæ ab humano corpore jam mortuo desumuntur.

Simplicia Officinalia ex Cadavere desumpta sunt Mumia, *Mont. Exot.* 5. Substantia est resinosa, indurata, nigra, splendens, saporis subacris, subamaricantis, odoris fragrantis, communiterque quatuor denotat. 1. *Mumiam Arabum*, quæ est liquamen, sive liquor concretus exudans in sepulchro è cadaveribus Aloe, Myrrha, Balsamoque conditis. Quæ, si vera haberi potest, præ cæteris speciebus erit æstimanda. 2. *Mumiam Aegyptiorum*, quæ est liquamen ex cadaveribus pissasphalto con-

ditis. 3. *Pissasphaltum* factitium, id est, mixtum Pici Bitumen, quod pro Mumia vendit. 4. *Cadaver* sub arena Solis æstu torrefactum, sed raro apud nos invenitur. *Cutis*, Pinguedo, Ossa, Cranium, Cor. *Vires*. Mumia resolvit sanguinem coagulatum, conferreque dicitur purgationi capitis, punctioni Lienis, tussi, inflationi corporis, mensibus obstructis, aliisque affectibus uterinis, & similibus. Extrinsecus adhibetur vulneribus consolidandis. *Cutis*, commendatur in difficili partu & affectibus hystericis, in aridura & contractura articulorum. *Pinguedo* roborat, discutit, mulcet dolores, removet contracturas, cicatricum duritiem lenit, foveas post morbillos relictas explet. *Ossa* exsiccant, discutiant, astringunt, fluxus quoscunque sistunt, adeoque utilia sunt in Catarrho, fluxu mensium, Dyfenteria, Lienteria; Insuper articulorum dolores compefcunt. *Medulla* commendatur summe ad contracturas membrorum. *Cranium* ad capitis morbos conferre compertum est, & nominatim ad Epilepsiam, unde & varias passim compositiones Antepilepticas ingreditur. Laudatur autem præcipue *Os triquetrum* temporum ceu peculiare Epilepsiæ specificum. *Cor* Epilepsiæ medetur, *Schrod.*

A D

PHARMACOLOGIAM

S E U

M A N U D U C T I O N E M

A D

M A T E R I A M M E D I C A M

A P P E N D I X.

Pag. 34. Col. 1.

Uandoquidem malè cohærent, quæ de *Vitriolo albo* dictæ sunt, quod notæ in Manuscripto confusæ erant, Lector orandus est, ut delet, quæ sequuntur lin. 4. a fin. post verbum *translucidum*, usque ad verbum *Vitrioli*, lin. 8. col. 2. & eorum loco ita legat: Quæ solvunt in aqua, & coquant ad consistentiam Sacchari albi, quod grumis majusculis constabit eidem Saccharo similibus. Quod aëri expositum subflavum externè induit colorem. Ergo errare eos existimat, qui, cum *Tournefortio*, affirmant id factum esse à *Vitriolo Anglico*, in igne reverbitorio donec album colorem obtineat. *Vires*. Cum priore viribus convenit, & præ reliquis usum habet in Collyriis: præparatur quoque ex eo in aqua soluto, & crystallizato, vo-

mitus eximius, qui *Sal Vitrioli* nominatur, *Geoff. Prælect.* p. 106.

Pag. 78. col. 2. lin. 33. adde,

In Itinerario suo per *Muscoviam*, &c. Vol. i. p. 188. *Versonis Anglicana*, edidit descriptionem & usum, & *Tab. 73.* figuram foliorum, & radicum Plantæ cujusdam, nomine *Rhabarbari*; sed tam imperfectè, ut dubium sit, an unquam viderit verum *Rhabarbarum*; nec inde liquet, ad quam Plantarum tribum referri debeat. *Pometus* se nil certo scire de *Rhabarbaro* fatetur; & describit Plantam, quam *Rhabarbarum Americanum* vocat, eamque dicit à *D. Toisy* in hortos Gallicos importatam, & in ripa *Rhodani* prope *Lugdunum* etiam nasci: sed utrum hoc sit *Lapathum boriense latifolium*, *C. B. Pin. 115.* i. e. *A. Monks - Rbubarb.* *Gal. Rubarbe des Moines.* *G. München - Rhabarber.* *B. Monnik - Rhabarber.* vel Planta non multum ab-

M m m

mi

milis, quam sub nomine *Acetosi*, ex Virginia pluribus abhinc annis misit Amicus meus *Marcus Catesby*, haud constat; sperandum autem est, Plantam, quam ex Russia missam nomine *Rbabarbari* in horto *Physico-Chelsetano* mihi ostendit amicissimus *Isaacus Rand*, ejusdem horti Praefectus, & quæ, ut ex femine patet, ad *Lapathorum* tribum pertinet, patefacturam, quid sit verum *Rbabarbarum*, de quo tanta inter doctos lis fuit.

Pag. 98. col. 2. post lin. 18. pro *secunda specie Senecionis*, adde:

A. 2. Pseudo-china, China supposita, *Offic. Senecio Madraspatanus Rapi folio*, floribus maximis, cujus radix à nonnullis China dicitur, *Pet. Mus.* 680. *Hort. Elth.* 345. Tab. cclviii. *Senecio Asiaticus Jacobææ folio*, radice lignosa, China *Offic.* dicta, *Commel. Plant. Uju.* (ed. 1724.) 94. *Ind. Med.* xxxv. *Catal. Simpl.* 9. *Senecio Sinensis folio Dentis leonis*, flore aureo, radice crassa, nodosa, quæ *China Offic. Swalve de China Offic.* 17. *Hieracio similis Indiæ Orientalis umbellatis floribus*, radice crassa & carnosa, *Pluk. Mant.* 102. *Raii Hist.* iii. 140. *Parin - Chakka*, *Act. Philosoph.* Lond. No. 274. p. 943. *A. Bastard-China*. Gal. *Quinquina batard.* G. *Unechier China*. B. *Bastert China*. In Regno *Mallabarico* invenitur.

Hæc est Planta, quæ pluribus abhinc annis ad *Societatem Indiæ Orientalis Londini* missa fuit, nomine *Parin-chakka Malab.* à *Samuele Brown*; cujus descriptionem à Doct. *Dillenio* Latine versam, in *Horto suo Elthamensi* hinc referam: *Hæc Planta hoc in loco (Madraspatam) vocatur Radix China; sed longè differt ab ea, quam Spinosam dicis (i. e. Petiver) D. Ingram à multis annis hecica laborans, eâ curatus est in Castello Novo. Bipedali est altitudine, radicem habet Chinæ similem. Si quid ulterior experientia suppeditaverit, te certiore faciam.* Hujus Plantæ specimina à *Societate supradicta* donata sunt *Regiæ Societati Londini*, quæ ea anno 1702, in *Actis suis Philosophicis*, No. 274. p. 943. cum observationibus edidit. Post annos paucos eandem Plantam accepit clarissimus *Gasparus Commelinus*, M. D. qui descriptionem vulgavit in *Hort. Medic. Amstelod. Plant. Usual. Catal.* nomine *Senecio Asiaticus Jacobææ folio*, radice lignosa, *China Offic.* dicta, cum sequente nota, *Hanc mecum communicavit Anno 1712. dexterrimus Chirurgus Andreas Hummel, qui illam eum ex Indiâ Orientali in Patriam adduxerat.*

Hinc Auctores *Catalogi Simplicium in Pharmacopœia Londinensi & Indices Medicamentorum in Pharmacopœia Parisiensi* non rectè, sed impropriè *Chinam Offic.* pro radice hujus Plantæ posuerunt.

Pag. 119. col. 1. post lin. 24. adde:

X. De Rbaponticoide.

Behen album, *Geoff. Tractat.* 286. *Behen album Rauwolfii*, *J. B.* iii. 37. *Behen album Rauwolfii*, folio *Lapathi*, flore luteo, & radice longa flexili, *Cbab.* 448. *Behmen aliud*, *Park. Theat.* 1572. *Jacea Syriaca spinosa folio laciniato*, flore luteo, *Rauwolf. Itin. Ed. Angl.* 231. *Jacea Orientalis patula*, *Carthami facie*, flore luteo, magno, *Tourn. Cor.* 32. *Raii Hist.* iii. App. 104. *Serratulæ affinis capitulo squamoso*, luteo, ut & flore, *C. B. Pin.* 235. *Rhaponticoide lutea foliis inferioribus dissectis*, cæteris *Carthami*, *Vaill. Mem. Acad. Scienc.* Anno 1718. i. 229. *A. White Bean of the Antients.* Gal. *Behen blanc.* G. *Weisse Behen.* B. *Witte Behen.* In Monte *Libani* invenit *Rauwolfius*. In *Asia Minori*, *Tournefortius*. Hujus Plantæ radix, referente *Rauwolfio*, est verum *Behen album Arabum*, ideoque in *Officinis* in usu esse debet, sed quum rarò in medicina usurpetur, in *Britanniam* non adfertur; ob quam causam in *Officinis nostris* haud occurrit, & tam *Anglica* quàm *Gallica Pharmacopœia*, pro succedaneo aliam substituerunt radicem, de qua supra scripsi, p. 252.

Pag. 122. col. 1. lin. 4. a fin. adde:

Hanc Plantam vi pollere purgatrice primo observavit *Cortusius*, quod cum *Clusio* communicavit, qui primum in *Pannonicis*, p. 395. postea autem in altera sua *Historia*, p. lxxxviii. id publici juris fecit utroque sub nomine *Hakkal Indi*, sive *Admirabilis Peruviana*. Ex quo in *Medicina Pauperum* idem tradidit *Prevotius*. Hujus radix mihi missa fuit ex *Nova Providentia*, una ex *Insulis Bahamensibus*, nomine *Falapii*. In hunc errorem incolæ inducti videntur similitudine quadam inter utraq; radices, & vi illius purgante. (Quoniam verò eam in affulas secuerunt, uti *Falapium*, ex levitate tamen, & substantia radices spongiosa, & ex eo, quod duplex ejus quantitas ad dosim requiratur, differentia discerni possit.) Quibus causis adducti & *Plumerius*, & *Muntingius*, & *Tourne-*

nefortius, Plantam hujus Classis Officinarum esse Jalapium conjecturam fecerunt. Ex illis scriptoribus alii hunc errorem transcripserunt.

Pag. 123. col. 2. lin. 3. a fin. post n. 1331. adde:

Quomodo factum sit, ut sequentia Synonyma, &c. hujus Plantæ omiſſa fuerint, mihi late: nisi quod forſan charta, in qua ſcripta fuerant, loco, in quo inferenda erant, haud affixa fuit. Quæ igitur ibi omiſſa ſunt, hæc adde.

Pareyra, Ambutua, Butua, overa Brutua, Ind. Med. lxxxix. Butua, overa Brutua, Planta Indiana, Zan. Hist. 59. Butua ſive Pareira brava Luſitanica, Geoff. Traçt. 286. Pareira brava, Chom. A. Wild Vine. Gal. Pareira brava, (Nom que les Portugais ont donné à cette racine, il ſignifie en François Vigne ſauvage, ou batarde). G. Weißer Weinstock. B. Wilde Wynſtok. Ex India Orientali à Luſitanis advehitur. Uſu. Radix. Magnitudinis eſt diverſæ, cortice fuſco & ruſoſo, ſubſtantia interna tranſverſim ſecta, circulo & fibras habet; guſtu ſubdulcis, cum mixtura amaritudinis parum grata. Zanoni figuram Solis in medio radicis exhibet; ſed hoc merum eſt ſigmentum. Vires. Hæc radix valde urinam provocat in aqua cocta & liquor colatus edulcoretur cum Syr. de Quinquæ Rad. Aper. Hac medicina fanatus eſſe dicitur Abbas Bignonius calculo laborans. Eadem in colicis doloribus hepaticis laudatur. Pulvis in pilulas redactus in Gonorrhæa utilis eſſe dicitur. Luſitani alexipharmacum eſſe putant; & in angina, & aliis Gulæ morbis utuntur, Geoff. Optimum diureticum in hydropicis affectibus exiſtimatur à D. Tanc. Robinſono, M. D.

2. Pareira brava alba, Geoff. Traçt. 287. Parreira ſpecies ſecunda, Loebu. Sched. 32. A. The White Wild-Vine. Gal. Pareira brava blanche, (Vigne ſauvage, ou batarde blanche). G. Weißer Weinstock. B. Witte wilde Wynſtok. Ex Braſilia adveſta dicitur. Uſu. Radix magis lignea quam prior eſt, cortice albo, ſed ſubſtantia interna ſlava eſt, uti Glycyrrhiza. In Officinis noſtris uſurpari non invento.

Pag. 176. col. 2. lin. 40. poſt verbum tollit, adde:

Inter omnes conſtat, Monardum hanc radi-

cem Hiſpanico nomine *Contra-yerva*, i. e. *Alexipharmacum* edidiſſe. Illius Liber poſtea à *Cluſio* Latine verſus eſt; & ex eo factus eſt Liber decimus *Exoticorum*, ubi de hoc Pharmacum, p. 113. ſuſius tractat. Sed vir celeberrimus *Franciſcus Drake*, Eques Auratus, à circumnavigatione per orbem rediens in *Angliam* primum attuliſſe videtur, & Anno 1581. eam *Cluſio* donavit, qui in *Draki* honorem *Drakenæ Radicis* nomine eam edidit in Libro quarto *Exoticorum*, p. 83. affirmans eam *Monardi* *Contra-yervæ* valde ſimilem, ſed non omnino eandem eſſe. Hinc *Baubinus* uterque, & *Dalecampius* in *Hist. Lugd.* diverſas eſſe plantas ſtatuant; ſed *Johnſonus*, *Parkinſonus*, & *Raius* eandem eſſe agnoſcunt. Qualis herba hanc radicem proferat, vel proſuſ ignotum eſt, vel falſis conjecturis traditum. In *Hernandi Hiſtoria*, p. 301. Planta eſt nomine *Coaneni-pilli*, ſeu *Contra-yerva*, cujus *Icon* à *Rechio* addita *Granadillam* exhibet; unde multi illam falſo pro *Contra-yerva* acceperunt, inter quos & ipſe, exiſtimans virum in Colonia Hiſpanicis in America diu commorantem haud erraſſe, ad eandem *Clasſem* in priore hujus Operis editione eam retuli. Sed poſtea *Plumerius* in *Nova Genera Plantarum Americanarum*, p. 29. verum *Iconem* ſloris, fructuſque hujus Plantæ primus exhibuit, illique *Dorſtenia* nomen *Spondylii folio*, radice dentata pro *Contra-yerva*, Offic. edidit: & nuperius, vir nuper ſolertiſſimus, *D. Gulielmus Houſtonus*, qui quidem in iſtis regionibus diu commoratus eſt, duas ejuſdem ſpeciei Plantas obſervavit, quarum utriuſque radices affirmat pro *Contra-yerva* uſurpari. Harum figuræ, & deſcriptio editæ ſunt in *Act. Philoſoph.* N. 421. p. 195. Hæc fortaſſe ſunt duo genera *Contra-yervæ*, ex quibus illa, quæ à *Cluſio* vocatur *Drakena Radix*, mihi videtur eſſe *Dorſtenia Spondylii folio*, radice dentata *Plumerii*. Cujus Synonymo additur ſequens, & altera videtur eſſe *Contra-yerva* *Monardi*, quæ in officinis etiam invenitur, ideoque potest eſſe altera *Dorſtenia Houſtoni*, eam igitur ut Plantam diverſam addidi.

P. 184. col. 1. l. 43. poſt verbum tranſlatum, adde:

His, quæ ſupraſcripſi, ut probarem Radices *China*, tam Orientalis, quam Occidentalis Indiae, eſſe radices *Smilacis*, & non *Senecionis*, quum argumentum hujus opinionis parum firmum ductum ſit ex ſimilitudine inter utraſque radices, & ex eo, quod poſterior ad curandam *Heſticam Dom.* *Ingrami* ſemel efficaciſſima fuerat.

addam, Doctorem *Dillenium* in *Horto suo Eltbamensi*, p. 346. non dubitare, quin *Cbina Officinalis* sit radix *Smilacis*, tam in *China Regno*, quam *Japonia nascentis*.

2. *Contra-yerva Radix*, *J. B.* ii. 741. *Radix Contra-yerva Hispaniorum*, ut a *Baptista Cortesio* exhibetur, *Park. Theat.* 1680. *Radix venenis adversans*, *Clus. Exot.* 311. *Cyperus longus odoratus Peruvianus*, *C. B. Pin.* 14. *Ejusd. Theat.* 218. *Dorstinea dentaria radice*, *Sphondylii folio*, *placenta ovali Houston. Act. Philosoph.* N. 421. p. 196. f. 1. A. *The other Counter-poison*. *Gal. Contrayerve.* G. *Giffertwurkel.* B. *Gift-wortel.* In *Vera-Cruz Americæ* invenit Auctor. *Vires.* Cum priore convenit.

Pag. 187. *col.* 1. *lin.* 9. *a fin. post successu*, adde:

Ad *dysenteriam* remedium est singulare specificum & prope infallibile per totam *Europam* celeberrimum, *Raii Hist.* Hanc autem radicem in *diarrhæis* sistendis non specificè, vi autem emetica, & cathartica agere; neque singulis istius morbi generibus semper certò mederi, monstravit *Cockbournus*, M. D. in *Act. Philosoph.* N. 425. p. 385.

In *Catalogo Simplicium* apud *Pharmacop. Lond.* & à doctissimo *Commelino*, & *Montio*, unius tantum hujus radiceis mentio fit, & quum fuscum nobis in usum plerumque sit, de ea scripti loco supra citato. Sed *Pometus* tres species facit, videlicet album, cinereum, & fuscum; uti etiam *Geoff. Tract.* 291. & *Index Medic.* p. 191. apud quem ultimum *Cinereum* vocatur *Vulgare*, & *Nigrum fuscum* synonymum est. *Jacobus Douglas*, M. D. *Nigrum* asserit esse speciei diversæ a fusco, adeoque facit quatuor species, quas distinguit, & sic describit in *Actis Philosoph.* N. 410. p. 153. quarum cinerea pluris habetur, sicca magnitudinem pennæ anserinæ adæquat, parte corticali farinacea, extrinsecus subfusca, rugosa, & passim nodosa; medullâ gaudet lignosa, saporeque amaricanti, minor est *Brasilienfi*, nigrior, viribusque fortior. Hæc omnia præter *Album*, easdem vires & eundem usum habere putantur, & radices esse ejusdem Plantæ, sed in diversis locis nasci; ex quo oriri possit diversa facies externa. Quod ad *Album* attinet, *Pometus* id à cæteris distinguit, non solum quod album sit, sicut *Diétanni albæ* sive *Fraxinellæ* radix, verum etiam quod in operatione mitius sit; ideoque, uti scribit, a Lusitanis præfertur, ut magis utile mulieribus gravidis, & infantibus. Hanc

puto esse speciem, quam *Tournefortius* donavit nuper *Gulielmo Sberardo*, LL. D. qui eam clarissimo *Johanni Raio* communicavit, in *cujus Hist. Plant.* iii. p. 350. descripta est his verbis: "Coloris est flavescens, non geniculata. Hæc species vomitum non movet, sed per sedem solummodo purgat: Hinc arbitror *Album* quorundam esse speciem, quum descriptio & vires ita bene respondeant."

Pag. 196. *col.* 1. *lin.* 3. verbo prædita, adde:

Hujus radix coloris paulo magis rufi est, quam planta genuma, parsque corticalis interior ad lutea rubescentem vergit; multo longior est, pauloque crassior, rinae magis distant, spatiaque intermedia læviora. Radicem hanc tanquam genuinam multis abhinc annis mecum communicavit *Chirurgus* quidam, qui eam ex *Virginia* quasi verum *Ipecacuanba* secum transtulit, ubi apud incolas in frequenti usu esse affirmabat. D. *Hans Sloanus*, Baronettus, & M. D. eam ex eadem regione accepit; sed observans usum ejus perniciosum esse, in *Introductione* sua *Historiæ Jamaicæ*, Vol. ii. p. viii. ix. medicamentum tam periculosum omnino omittendum esse monet, cui medetur *Canna Indica Alexipharmaca*. Et *Jacobus Douglas*, M. D. in *Act. Philosoph.* N. 410. p. 156. descripsit duas species lethalis hujus *Pseudo-Ipecacuanbæ*, videlicet albam, & fuscam, quarum utraque allata est ex *Marilandia*, ubi pro vera usurpatur. *Fuscam* puto esse radicem hujus *Apocyni*; sed *cujus Plantæ* radix sit *Alba*, nondum mihi constat: ex viribus tamen perniciosis verisimile est, radicem esse alius cujusdam *Apocyni*.

Postquam hæc scripseram, accepi *Literas* à *Pronepote* meo *Tho. Dale*, M. D. in quibus scribit, plurima genera *Jalapii*, & *Ipecacuanbæ* esse in *Carolina Australi*; & addit, se misisse ad me fragmenta quædam radiceis, quæ pro *Ipecacuanba* exportari solet; & vomitum ciet, & alvum movet, in dosi communi, absque ullo effectu malo. Hujus plusquam duas uncias ipse usurpavit: Hæc mihi videtur esse *Pseudo-Ipecacuanba fusca* supra citata.

Varias Plantas præter eas, quas memoravi, veram *Ipecacuanbam* esse censuerunt *Americani*: Namque *Pronepos* meus superscriptus, anno superiori, videlicet 1736. mihi misit radices *Anapodii*; & plusquam viginti abhinc annis *Ulnaria Americana*, &c. pro ea mihi missa est ab amico meo D. *Marco Catesby*; & eodem pene tempore D. *Isaacus Rand*, *Botanicus* apprime gnarus, mihi narravit, se ex *Hollandia*

can-

eandem Plantam nomine *Ipecacuanbæ* accepisse.

Pag. 201. col. 1. lin. 28. adde:

Nullum ante C. Baubinum observavi Auctorem radicis hujus purgatricis, quæ circa Annum 1600 in usum venire cœpit, mentionem fecisse: Ille quidem in *Prodrómo suo*, p. 135. describit nomine *Bryoniæ*, *Nieboacannæ nigræ*, & ab India transportatam opinatus est: quandoquidem revera est Americæ indigena, unde, uti conjectari licet, ab Hispanis primò fuit allata. Cujusnam Plantæ hæc radix sit, quum *Raius* primum Historiæ suæ Plantarum Tomum ediderit, prorsus erat ignotum; ob vim vero, quâ pollet purgandi, eam inter Convolvulos collocavit vir celeberrimus. Tandem verò feliciter reperit *Houston*. *Falapium* reverà esse cujusdam *Convolvuli* radicem, & non *Mirabilis Peruvianæ*, à quo plenior hujus Plantæ expectetur narratio, si mors ejus non intervenerit.

Pag. 244. col. 2. lin. 58. verbo advehement, adde:

Mihi videtur esse non ex venenatâ aliqua qualitate in hac *face*; quicquid Auctor jam citatus erroneè affirmer, sed ex causa politica, ne importatione illius usus *Smalti* impediretur, quod in illo Electoratu factum est. Malignam qualitatem habere *Smaltum* expertum est, uti omnes præparaciones ex *Cobalto*. Vide supra, p. 36.

Pag. 258. col. 2. lin. 37. post verbum *Lafiteau*, adde:

Aureliastrum quinquefolium, folio majus; *Ninziu* vocatum D. Sarrazin, *Act. Philosoph.* Lond. N. 354. p. 705. *Lochn. Comment. de Acrio*. 30. *Ginsing*, *Act. Philosoph.* Lond. N. 337. p. 227. *Nisi*, *Genseng Sinenfium*, *Garentogacu Hiroquæorum*, *Geoff. Tract.* 194.

Pag. 259. lin. 40. adde:

D. *Vaillant* affirmat, hanc Plantam in *Canada* inveniri, ex qua in *Hortum Reg. Parisiensem* à D. *Sarrazino* allata est; uti etiam sequens, quæ in *Marilandia* inventa est, utrum ab altera differat, præterquam in magnitudine, mihi non liquet.

Observat *Geoffroy* *Canadensem Ginsing* distinguere à *Sinenfi*, eo quod non sit tam flava, aut gustu tam amara, sed valde grata. *Usum* ejus in febribus laudat; & addit, saporem illius esse amarulentum, & aromaticum, ostendere eam præditam esse vi attenuante, confirmante, & deobstruente.

2. Aureliastrum minus. Aureliastrum quinquefolii, folio minus, D. Sarrazin, *Act. Philosoph.* Lond. N. 354. p. 705. *Lochn. Comment. de Acrio*. 30. Plantula *Marilandica*, foliis in summo cauliculo ternis, quorum unumquodque quinquefariam dividitur, circa margines ferratis, *Raii Hist.* iii. 658.

Inter specimina siccata olim ex *Virginia*, & nuper ex *Carolina Australi*, ad me missa, unum invenio, quod figuram optime refert; sed quum radice careat, & folia illius inter siccandum haud bene expansa sint, de eo affirmare non licet.

Pag. 275. col. 1. lin. 5. adde:

Costus Arabicus, *Ind. Med.* xli. *Costus Dulcis* est, non *Costus Amarus*, uti quidam notavit; neque minus erravit, quum *Costum Dulcem* eundem esse ac *Corticem Winteranum spurium* vel *Canellum album* statuerit.

Pag. 323. col. 2. lin. ult. adde:

Si *Piper Jamaicense*, ut mihi videtur, *Americæ* sit peculiare, id *Anomum* esse *Plinii*, concedere nequeo, quum *Novus* iste *Orbis* illius tempore prorsus fuerit ignotus.

Pag. 378. col. 1. lib. 23. verbo *Offic.* adde:

Simarouba, *Ind. Med.* xc. Hæc radix Plantæ est *Indiæ Occidentalis*, quæ, secundum *Geoffroy*, *Lignum Cayan*, levitate sua insignè producit. *Vires*. Radix & cortex ejusdem optima sunt astringentia, & diarrhæis, & dysentericis utilia esse dicuntur, quantitate unius uncie Radicis, aut duarum Corticis, in tribus aquæ fontanæ libris ad unam decoctâ, & pro potu communi usurpatâ.

5. Radix *Rinzago* five *Bengalensis*, *Supplem.* 396. Hæc nuperrime tantum in usum venit. In nullo Plantarum Catalogo aut *Pharmacopœia* mentionem illius invenio. *Vires*. Pro *Cephalico* potentissimo laudatur à D. *Tancredo Robinson*. M. D.

I N D E X

Omnium Simplicium Officinalium ;

quae in

P H A R M A C O L O G I A

Continentur.

A.	Acetofa	Lanceolata	ibid.	Ærugo	
A bies Canadensis	303	Minor	ibid.	Æs	41
Foemina	ibid.	Romana	ibid.	Æs viride	ibid.
mas	ibid.	Rotundifolia	ibid.	Æthiopsis	164
rubra, picea	ibid.	Vulgaris	79	Ærites lapis	49
Abiga v. Chamæpitys	170	Acetofella v. Lujula , Oxy:	11-	Agallochum	379
Abrotanum campestre	110	phyllum	209	Agaricum minerale	23
foemina v. Santolina	107	Acetum	350	Vegetabile	63
mas	110	Achates	51	Ageratum	107
Abſinthium Alpinum	109	Achyllea	104	Agnus Animal	437
Marinum	ibid.	Achyllea montana	98	Cafus	325
Minus	ibid.	Achiotl	369	Scythicus	72
Ponticum	ibid.	Acidulæ	18	Agreſta	350
Romanum	108	Acinos	166	Agrifolium	351
Santonicum	109	Acmella	106	Agrimonia	122
Seriphium	ibid.	Acone	49	Agripalma	166
Vulgare	108	Aconitum , Anthora	197	Ajuga v. Chamæpitys	170
Abus	238	Napellus	ibid.	Alabaſtritis lapis	46
Abutilon	211	Ponticum	ibid.	Alabaſtrum Citrinum	47
Acacallis	372	Pardiaches	ibid.	Vulgare	ibid.
Acacia Indica	375	Salutiferum	198	Alana terra	23
Aegyptiaca	374	Acorus adulterinus	271	Alaternus	348
Germanica	333	Aſiaticus	284	Alauda	420
Vera	374	Verus	283	Album canis	438
Vulgaris	ibid.	Acus Paſtoris	259	Græcum	ibid.
Acanthaluca v. Echinopus	112	Piſcis	404	Hiſpanicum	39
Acanthium	115	Adamas	55	Olus	120
Acanthus	216	Adarces	44	Alcanna	347
Sylveſtris	ibid.	Adiantum album	70	Alcea	210
Acarus	116	Americanum	71	Alcedo	420
Acarna	115	Aureum	67	Al es	440
Accipiter	429	Canadenſe	71	Alchachil v. Roſmarinus	155
Acer majus	362	Nigrum	72	Alchimilla	83
minus	ibid.	Vulgare	71	Minima	84
montanus	ibid.	Adrachne	342	Alcoa arbor	390
Acetabium v. Andraface	205	Ægagropila	438	Alhandal v. Handal	
Acetofa arvenſis	80	Ægilops Arbor	301	Alcyonium durum	62
		Ægilops Herba	288	Stuppoſum	ibid.
				Alcyo-	

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacologia.

Acyonium Vermiculatum	ibid.	Amygdalus Dulcis	ibid.	Apium Palustre	ibid.
Vesicarium	328	Amylum	285	Sylvaticum	ibid.
Tubulosum	62	Anacampteros v. Telephium	191	Apocynum Syriacum	195
Alectorius Lapis	403	Anacardium Occia.	340	Curassavicum	ibid.
Alectorolophus	214	Oriente	330	Apos	420
Alga	61	Anagallis aquatica	204	Aqua fluviatilis	17
Alhanna v. Terra Tripolitana	23	Terrestris faemina	205	Fontana	16
Alisma v. Doronicum	96	Anagallis terrestris mas	ibid.	Marina	ibid.
Alkekengi	189	Anagyris	373	Mineralis	18
Alliaria	221	Anas	419	Niyea	7
Alleluja	209	Anathron v. Natron	31	Palustris	ibid.
Allium Hortense	265	Anchusa lutea	149	Pluvialis	ibid.
Schorodoprasum	ibid.	Rubra	ibid.	Putealis	ib.
Sylvestre	ibid.	Androsace	205	Thermalis	18
Victoralis	266	Androsæmum	256	Aquila	428
Alnus	305	Anemone hortensis	179	Lapis	49
Nigra v. Frangula	347	Sylvestris	ibid.	Aquifolium	351
Aloe Barbadenfis	272	Anemonoides	179	Aquilegia	197
Caballina	ibid.	Anethum	128	Arabicum Gummi	374
Palustris	217	Angelica Hortensis	133	Arabis v. Draba	226
Succotrina	272	Erratica	134	Aracus	240
Vulgaris	ibid.	Sylvestris	ibid.	Araneus	384
Aloides	217	Angsana	369	Niger	ibid.
Alopecurus	290	Anguilla	402	Arantia malus	357
Alfina	257	Anguis	430	Arbor Judæ	371
Althæa	210	Animal Bezoarticum Occidentale	439	Camphorifera	328
Alumen	31	Oriente	439	Saponaria	338
Plumosum	32	ibid.	ibid.	Febrifuga	318
Rochi	ibid.	Moschiferum	441	Viræ	305
Rupeum	31	Zibethicum	449	Mammifera	363
Carinum	85	Anisum	138	Arbutus	342
Scajole	32	Indicum	194	Archangelica	134
Sciffile	ibid.	Philippense	ibid.	Arctium	119
Vulgare	ibid.	Anonis	249	Ardea	416
Alypum	314	Anser	419	Stellaris	ibid.
Alyssum Diosc.	227	Anserina	177	Ardesia	45
Galenii	166	Antalium	393	Hibernica	ibid.
Plinii	ibid.	Anthemis	105	Arena	43
Amaracus	162	Anthera	319	Maris	ibid.
Amara - dulcis	187	Anthophyllus	323	Arenaria	86
Amaranthus	86	Anthora	198	Arenosus Lapis	43
Ambra - grisea	414	Anthos v. Rosmarinus	155	Aresta bovis	249
Liquida	ibid.	Anthropos	452	Argemone	230
Nigra	414	Anthyllis leguminosa	243	Argentina	177
Ambrosia	76	Prior	ibid.	Argentum	40
Campestris	229	Antilopus	438	Vivum	20
Amedamus v. Alnus	305	Antimonium	38	Argilla	20
Amellus v. Aster	103	Antirrhinum	210	Aria	316
Amethystus	54	Antithora	198	Aries	437
Amiantus	45	Aparine	146	Arifarum	280
Anmii verum	140	Aper	440	Aristolochia Clematidis	213
Vulgare	ibid.	Apes	386	Longa	212
Ammoniacum	130	Apis	ibid.	Polyrrhizos	213
Amomum	277	Aphaca	240	Rotunda	ibid.
Plinii	187	Apiastrum v. Melissa	169	Tenuis	ibid.
Vulgare	136	Apios	233	Armeniaca mala	329
Amoris Poma	188	Apium hortense	138	Armenus lapis	45
Ampelitis Terra	26	Apium Macedonicum	ibid.	Armeria	254
Ampeloprasum	266	Montanum	ibid.	Armoracia	223
Amygdalus amara	330			Arnica	96

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacologia.

Arnoglossum. v. Plantago	235	Avellana	300	Becuiba Nux	382
Aronia	317	Avena	288	Bechium	94
Arlenicum album	36	Aurantia	357	Bedeguar	112
Citrinum	ibid.	Auricula Judæ	63	Behen v. Behen	92
Rubrum	26	Leporis	143	Behen album	92, 252
Artemisia Chinenfis	110	Murisj	90	Rubrum	121
Tenuitolia	ibid.	Urif	206	Beidelfar v. Apocynum	195
Vulgaris	ibid.	Auricularia Herba	159	Belemnites	50
Arthanita	277	Aureliastrum v. app. ad. pag.	258	Belladonna	188
Arthritica v. Chamæpitys	170	Auripigmentum	26	Bellis major	103
Arum	280	Aurum	39	Minor	105
Arundo	290	Axungia vitri	85	Ben Nuces	368
Donax	ibid.	Azarolus	317	Benzoinum	331
Farcia	201	Azedarach	337	Berberis	347
Flava	ibid.			Berillus	54
Indica	ibid.			Berula	137
Saccharina	ibid.			Beta alba	86
Scriptoria	290			Nigra	ibid.
Tabaxifera	ibid.			Rubra	ibid.
Afa dulcis v. Benzoinum	331			Betle	313
Foetida	125			Betonica aquatica	213
Afarum	86			Pauli	204
Virginianum	87			Vulgaris	165
Asbestus	45			Betula	306
Afcalonja v. Ccpa	408			Bezoar German.	438
Afchia	196			Histricinum	445
Aiclepias	256			Microcosmi	453
Afcyrum	385			Minerale v. Terra Sicula	49
Afelli infecta	404			Occidentale	439
Pifcis	435			Orientale	ibid.
Afinus	379			Bezoar v. Bezoar	
Afpalathum	377			Bidens	106
Afpalathus	ibid.			Bifolium	280
Altera	189			Biflingua	185
Asparagus	ibid.			Bifmalva	210
Petraea	ibid.			Bifmuthum	38
Sylveftris	ibid.			Biforta	81
Afperula	146			Bitumen	27
Afpphaltus	27			Judaicum	ibid.
Afpbodelus albus	271			Blatta	39
Luteus	272			Byfantia	395
Afpfenium	69			Blattaria	208
Afpredo	411			Blitum	83
Aftacus Fluviatilis	399			Boletus Cervi	63
Aftacus marinus	399			Bolus Armena, lutea, alba	19
After Atticus	103			Bleienfis	ibid.
Afteria Gemma	55			Bohemica	ibid.
Afterias	416			Candida	ibid.
Aftagalus	246			Rubra Gallica	ibid.
Sylvaticus	247			Toccaviensis	ibid.
Aftantia	134			Bombax	211
Nigra	144			Bombyx	388
Aftroites	50			Bonduch	367
Athanafta v. Tanacetum	116			Bonus Henricus	82
Atractylis	178			Borago	149
Atragene	81			Borax	32
Atriplex	82			Borax	436
Olida	ibid.			Botargum	408
Sylveftris	426			Botrys.	83
Attagen				Mexicana	ibid.
				Bran-	

B.

B Accæ Bermudenses

Baccharis

Balanus Myreplica

Balæna

Balaustia

Ballote

Balnea calida

    Frigida

Balsamina Lutea

    Mas

Balsamita

Balsamelæon

Balsamum Canadense

    Cativi

    Copaibas

    Gileadense

    Judaicum

    e Mecha

    Ipecuebæ

    Peruvianum

    Syriacum

    Thomæum

    Tolutanum

    Verum

    Viride

Bamia moschata

Banana

Bangue

Banilia

Baptifecula

Barba Capræ

    Hirci

Barbarea

Barbus

Bardana.

    minor

Basilicum

Batis

Battata Canadensis

    Hispanica

    Virginiana

Bdellium

Becabunga

300
288
357
63
143
90
206
159
258
26
39
85
317
337
338
99
368
414
318
170
18
16
293
182
107
308
303
368
ibid.
308
ibid.
ibid.
382
368
308
382
304
308
382
210
208
74
371
118
92
ibid.
224
407
119
76
163
140
102
102
187
381
204

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacologia.

Centunculus v. Alfine		Chia Terra	22	Coccinilla	390
Cepa	265	China Occidentalis	184	Cocculus Indus	345
Africanica	ibid.	Orientalis	ibid.	Coccus	294
Cepastrum	ibid.	China Chinæ	318	Coccus baphicus	390
Cepea	191	Chinenfis Terra	22	Maldivicus	294
Cera alba	357	Chocolata	358	Polonicus	84
Citrina	ibid.	Chondrilla altera	89	Cochinella	390
Cerafus Avium	338	prima	88	Cochinellifera	319
Hortensis nigra	336	Chrysanthemum	103	Cochlea hortensis	394
Rubra	ibid.	Chrylocolla	33	marina	ibid.
sylvestris	338	Chryfocome	99	Cochlearia hortensis	226
Ceraunia	50	Chryfogonum	292	maritima	ibid.
Cerinte	151	Chryfolitus lapis	54	Coffee	346
Cernua fluviatilis	411	Chryfopafius	ibid.	Colchicum	269
Cerrus	301	Cicada	388	Colcathar	34
Cervicaria	202	Cicer album	243	Colocynthis	181
Ceruffa	40	nigrum	ibid.	Colophonia	394
Cervus	439	rubrum	ibid.	Colubrinum lignum	357
Ceterachus	69	sylvestre	247	Colubrinus lapis	431
Cetus	413	Cicerbita v. Sonchus.		Columba	426.
Cevadilla Hispanorum	256	Cichorium fativum	92	Colutea	375
Chærefolium	132	sylvestre	ibid.	Concha	398
Chalcedonius	51	Verrucosum.	ibid.	Concha margaritifera	397
Chalcitis	37	Cicindela	391	Venerea	306
Chalybs	39	Ciconia	416	Conchula Citheriaca	ibid.
Chama	359	Cicuta	139	Confilago v. Helleborastrum	
Chamaæste	349	Palustris	ibid.	Confolida major	151
Chamaæbathos	353	Cicutaria	132	media	151
Chamaëciffus	169	Cimex	384	minima	105
Chamaëciffus	ibid.	Cimolia alba	22	minor	165
Chamaëcyperiffus	107	Purpurafcens	21	regalis	197
Chamaëdaphne	vid. Laureo-	Cinaria hortensis	114	Saraenica	97
la.		aculeata	ibid.	Contra-yerva	175
Chamaëlyrys	159	sylvestris	ibid.	Contra yerva Virginiana v. Ser-	
Frutescens	ibid.	Cineres clavellati	85	pentaria	
Spuria	204	Cinnabaris factitia	36	Convolvulus	200
Chamaëtris	271	Nativa	35	maritimus	ibid.
Chamaëlea.	343	Cinnamoinum	327	minimus	ibid.
Chamaëleon albus	101	Album	ibid.	Conyza major	95
Niger	117	Cionia	396	media	ibid.
ferpens	432	Cirfium	116	minor	ibid.
Chamaëleuce v. Populago.		Citrus femina	255	Pulicaria	ibid.
Chamaëlius	214	Ledon	ibid.	Conyzoides	ibid.
Chamaëmalus	315	mas	ibid.	Copal Gummi	314
Chamaëmelum foetidum	106	Hypociftidem ferens	ibid.	Coracinus	409
Romanum	ibid.	Citrage v. Meliffa		Corallina	70
Vulgare	ibid.	Citreum	256	Corallium album	59
Chamaëmorus	353	Citria malus	ibid.	nig um	60
Chamaëpitys mofchata	170	Citrullus	181	rubrum	59
Vulgaris	ibid.	Clematis Daphnoides	196	Coriandrum	143
Chamaëriphis	297	Viorna	178	Corinthiacæ uvæ	350
Chamaëribus.	353	Urens.	ibid.	Coris	256
Chamaëryce	233	Clinopodium	167	Corneolus	51
Charantia v. Momordica		Clymenum	239	Cornix	423
Cheiri	219	Cneoron album	202	Cornu Cervi	439
Chelidonium majus	230	nigrum	343	Cornu monocerotis	412
minus	172	Cnicus	117	Rhinocerotis	441
Chenopodium foetidum	81	Cobaltum	36	Comas	336
sylvestre	ibid.	Cocca Gnifia	343	Coronopus hortensis	236
Chermes	32			sylvestris	ibid.
				Cor-	

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacologia.

Euphrasia	215	Fragaria sterilis	176	Geranium Batrachoides	ibid.
Euphrasia	ibid.	Fragaroides	ibid.	Tuberosum	ibid.
F.					
F aba Ægyptiaca	262	Frangula	347	Gerardi herba	134
Bengalensis	334	Fraxinella	194	Gingidium	129, 140
hortensis five major	241	Fraxinus	363	Ginszang	258
St. Ignatii	358	Fruentum Indicum	287	Gith	260
Indica	ibid.	Sarracenicum	80	Githago	253
Fabaria	191	Fucus	61	Gladiolus	270
Fagara	346	Fulica	418	luteus	391
Fagus	300	Fumaria	122	Glandes Quercinæ v. Quercus.	
Fagopyrum	80	Bulbosa	250	Glans unguentaria	367
Farfara v. Tussilago.		Cava	ibid.	Glaftum	229
Farrago	398	Fumus Terræ v. Fumaria.		Glaucium	230
Faufel. v. Palma.		Fungus Esculentus	62	Glaux Dioscor.	247
Febrifuga v. Centaurium minus		Cervinus	63	vulgaris	ibid.
Fegopyrum	80	Pulverulentus	ibid.	Glis	446
Felis	447	Phalloides	64	Globularia	113
Ferrum	39	Sambucinus	63	Glofopetra	111
Equinum	245	Typhoides	64	Glottis	417
Ferula	129	Fufanus v. Euonymus.		Glycyrrhiza	241
Galbanifera	ibid.	G.			
Festuca	288	G Agates	26	Gnaphalium montanum	109, 111
Ficaria v. Scrophularia		Galanga major	276	Gnidia grana	343
Ficedula	421	minor	ibid.	Gobius	408
Ficus	311	Galbanum	129	Goffipium	211
Ægyptiaca	12	Galbula	427	Graculus	423
Cypria	ibid.	Galega	242	Gramen arundinaceum	290
Indica	ibid.	Galeopsis	164	Caninum	289
sylvestris	ibid.	Galerita	420	Dactylon	ibid.
Filago v. Gnaphalium	100	Galeus	412	Leucanthemum	257
Filipendula	179	Gallæ v. Quercus.		Mannæ	289
Filicula v. Dryopteris.		Gallina	417	Parnaffi	259
Filix fœmina	71	Aquatica	ibid.	Grana Paradifi	277
florida	ibid.	Gallus	ibid.	Kermes	302
mas	70	Gallinago	424	Tiglia	77
Flammula v. Ranunculus	174	Gallirricum v. Sclarea.	417	Granadilla	ibid.
Jovis	178	Gallinula	ibid.	Granata malus	317
Flos Adonis	175	Gallium album	146	Granarus lapis	53
æris	41	nigrum	ibid.	Gratia Dei	259
Ambarvalis v. Polygala.		Gambogium 354. v. Cambogium		Gratiola	214
Amoris	86	Gannaperidej	318	Gregula	119
Auriculæ	371	Garum	405	Groffularia	320
Cuculi	254	Garyophyllus v. Caryophyllus.		Grus	416
Solis	102	Gazella	438	Gryllus	388
Tinctorius	372	Genifta tinctoria	372	Guajacum	361
Foeniculum com.	141	Vulgaris	ibid.	Gummi Ammoniacum	130
dulce	ibid.	Hispanica	ibid.	Animi	370
maritimum	ibid.	Spinofa	ibid.	Arabicum	375
porcinum	128	Geniftella	ibid.	Caranna	354
vulgare	141	Genifta	ibid.	Ceraforum	336
Boenu græcum	249	Geniana	199	Copal	344
Folium Indicum	327	alba	ibid.	Elemi	337
Malabathrum	ibid.	cruciata	ibid.	Guajaci	361
Fontalis	81	Nigra	127	Hederæ	322
Formica major	387	Gentianella	200	Juniperi	307
minor	ibid.	Geranium columbinum	259	Lacca	335
Fragaria donnellica	176	motenatum	ibid.	Senegalenfe	375
		Robertianum	ibid.	Tacamahaca	210
		Sanguineum	ibid.	Tragacantha	246
				Gutta	

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacologia.

Lagopus	248	Serpentinus	431	Lentiscinum	309
Lamium album	167	Smaragdus	54	Molluccense	77
Luteum	168	Selenitis	46	Nephriticum	368
Maculatum	ibid.	Spongiae	43	Rhodium	377
Rubrum	167	Stelaris	50, 60	Rubrum	376
Montanum	ibid.	Thracius	27	Sanctum	362
Lampetra	402	Thyites	23	Sassafras	326
Lampfana	93	Topasius	54	Ligusticum v. Levisticum	
Lantana	344	Variolatus	48	Ligustrum	347
Lapathum acutum	79	Umbrarum	409	Lilium album	214
Aquaticum	ibid.	Lappa	119	Lilium Convallium	186
Hortense	ibid.	Larix	305	Rubrum	264
Latifolium	ibid.	Larus	418	Limax ater	383
Sanguineum	ibid.	Laferpitium	131	Ruber	ibid.
Unctuosum	82	Lathyrus	231	Terrestris v. Cochlea	
Lapis Adamas	55	Lathyrus	239	Limonia Malus	121
Actites	48	Lavendula	154	Limonium	ibid.
Alabastrites	46	Angustifolia	ibid.	Linaria avis	423
Alectorius	403	Laureola	343	Herba	211
Amethystus	54	Lauro-cerasus	339	Lingua avis v. Fraxini Semen	
Amianthus	45	Laurus	360	Cervina	68
Arenofus	43	Alexandrina	185	Linum	261
Armenus	45	Tinus	324	Catharticum	ibid.
Asius	38	Lazuli lapis	45	Liquidamber	313
Belemnites	50	Lemnia terra alba	20	Liquiritia	241
Bezoar Occidentalis	439	Sigillata	21	Lithanthrax	27
Orientalis	ibid.	Vulgaris	ibid.	Lithargyrus Argenti	40
Bononiensis	48	Lens	240	Auri	ibid.
Busonites	403	Palustris	65	Lithocolle	48
Calaminaris	44	Lenticula marina	61	Lithospermon	151
Calcarius	47	Palustris	65	Lixivium	85
Carneolus v. Sardus		Lentiscus	305	Locusta infecta	383
Chelidonium	50	Leo	446	Lolium	289
Chrysolithus	54	Leontopetalon	292	Lonchitis	69
Fulminaris	50	Leontopodium	100	Lotus arbor	248
Galactites	22	Leopardus	447	Agrestis	ibid.
Geodes	48	Lepidium	227	Coronata	250
Granatus	53	Lepus marinus	392	Corniculata	ibid.
Haematites	35	terrestris	444	Urbana	248
Heliotropium	52	Leucas montana	168	Lucius	406
Hibernicus	44	Leucanthemum	103	Ludus Paracelsi	47
Hyacinthus	53	Leuciscus	407	Lujula	209
Judaicus	49	Leucoium album	219	Lumbricus terrestris	383
Lazuli	45	luteum	ibid.	Luna v. Argentum	
Lyncis	50	Levisticum	135	Lunaria	68
Manatea	443	Libanotis	130 seq.	Lupinus	241
Melites	23	Lichen arboreus	65	Sylvestris	ibid.
Memphites	51	Libhen marinus	61	Lupulus salicarius	74
Molaris	48	Terrestris	65	Lupus bestia	447
Morochthus	23	Vulgaris	67	Piscis	403
Nephriticus	52	Lignum Aloes	380	Luscina	421
Ophites	47	Aquilæ	379	Luteola	263
Petraconius	38	Aspalathum	377	Lutra	449
Phrygius	37	Carabaccium	380	Lychnis coronatoria	253
Porcinus	445	Cedrinum v. Juniperus		Sylvestris	ibid.
Pumex	43	Colubrinum	357	Segetum v. Nigellastrum	
Rubinus	53	Campecanum	376	Lycium	352
Sapphitus	54	Flavum	312	Indicum	375
Sardus	51	Guajacum	361	Lycoperdon	63
Schistus	35	Juniperinum	307	Lycoperficon	188
				Ly.	

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacia.

Lycopodium	66	Mater perlarum	397	Misy	97
Lycopsis	150	Matricaria	106	Mochus v. Ervum.	48
Lycopus	161	Matrifylva	321	Molaris Lapis	145
Lyncis Lapis	50	Mazama	439	Mollugo	146
Lynx	447	Mecaxochitl	313	Montana	77
Lysimachia	207	Mechboacanna	200	Moluccense lignum	266
Galericulata	263	alba	201	Moly Dioscoridis	ibid.
Purpurea	ibid.	nigra	249	Theophrasti	40
	M.	Medica	203	Molybdæna	1182
M Ahaleb	338	Medium	23	Momordica	423
Macer	364	Medulla Saxorum	215	Monedula	412
Macis	331	Mel v. Apes.	37	Monoceros	186
Macropiper	313	Melampyrum	260	Monophyllon	111
Mæna	410	Melanteria	410	Morsus Diaboli	257
Magifrantia v. Imperatoria.	37	Melanthium	188	Gallinæ	312
Magnes	35	Melanurus	248	Ranæ	331
albus	37	Melanzana	250	Morus	441
Magnesia	162	Melesgris	248	Mofchaty hux	422
Majorana	ibid.	Melilotus	ibid.	Mofchus	408
Oleracea	162	Coronata	169	Motacilla	409
Tenuifolia	327	Odorata	24	Moxa v. Artemisia Chinenfis.	436
Malabathrum	52	Vera	181	Mugil	453
Malachites	317	Meliffa	181	Mullus	446
Malavifcus v. Althæa	210	Melitæa Terra	159	Mulus	ibid.
Malicorium	209	Melo	165	Mumia	298
Malva arborea	357	Melongoena	161	Muscari v. Bulbus Vomitorius.	385
Verbenacea	356	Melopepo	ibid.	Muscipula	389
Vulgaris	315	Menyanthes v. Trifolium palustre.	159	Muscus arboreus	64
Mala Aurantia	357	Mentha	160	clavatus	66
Citri	356	Aquatica	165	Cranii	67
Cydonea	315	Cataria	161	marinus	60
Mala granata	117	Crispa	ibid.	Pulmonarius	64
Infana	188	Fulca	159	Pixidatus	65
Limonia	355	Hortensis	160	Terrestris	ibid.
Malus hortensis	315	Piperitis	ibid.	Mustela bestia	449
sylvestris	ibid.	Saxifraga	159	piscis	403
Manata) Lapis.	443	Mentastrum	75	Mustelus spinax	412
Manatea)	443	Mercurialis	82	Mutellina	133
Manati	186	Vulgaris	317	Myagræum	226
Mandragora	339	Mercurius crudus v. argentum vi-	133	Myofotis v. Pilosella.	175
Manga	363	vum.	343	Myofirus	
Manna	381	Mergus	287	Myrica v. Tamarifcus.	
Thuris	38	Merops	151	Myriophyllon	141
Marcasita	22	Merula avis	104	Myrobalanus Bellerica	334
Marga	23	piscis	105	chebula	ibid.
Candida	ibid.	Mespilus	385	citrina	ibid.
Saxatilis cinerea	ibid.	Aronia	428	Emblica	ibid.
incarnata	ibid.	Meum Athamanticum	400	Indica	ibid.
Margarita Orientalis	397	Umbella purp. v. Mutellina.	168	Nigra	ibid.
Occidentalis	ibid.	Mezereon	40	Myrrha Gummi	355
Scotica	ibid.	Milium	122	Myrrhis	132
Marmor	47	Solis		Myrtillus	323
Marrubium album	166	Millefolium			
nigrum	170	Nobile			
Mars	39	Millegrana v. Herniaria			
Martagon	265	Millepedes			
Marum	156	Milvus avis			
Syriacum	159	piscis			
Mastiche	305	Milzadella			
		Minium			
		Mirabilia Peruviana			

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacologia.

<i>Pastinaca aquatica</i> v. <i>Sium</i>		<i>Pica</i>	424	<i>Poma Citria</i>	356
<i>Hortensis</i>	126	<i>Picea</i>	303	<i>Hortensia</i>	315
<i>Piceis</i>	411	<i>Pierre de Colique</i>	409	<i>Sylvestria</i>	ibid.
<i>Sylvestris</i>	126	<i>Pilosella</i>	90	<i>Pompholyx</i>	42
<i>Pavo</i>	425	<i>Pimenta</i>	323	<i>Populago</i>	195
<i>Pectunculus</i>	398	<i>Pimpinella Sanguiforba</i>	123	<i>Populus alba</i>	319
<i>Pedicularia</i>	215	<i>Saxifraga</i>	137	<i>Nigra</i>	ibid.
<i>Pedicularis</i>	384	<i>Minor</i>	ibid.	<i>Tremula</i>	ibid.
<i>Pedro del Cobra</i>	431	<i>Pinguicula</i>	211	<i>Porcus</i>	440
del Porco	445	<i>Pinus domestica</i>	303	<i>Porphyrites</i>	47
<i>Pentaphyllum</i>	176	<i>Maritima</i>	304	<i>Porrum</i>	266
<i>Peplis</i>	233	<i>Sylvestris</i>	ibid.	<i>Vitigineum</i>	267
<i>Peplus</i>	ibid.	<i>Piper album</i>	361	<i>Portulaca</i>	257
<i>Pepo</i>	180	<i>Aeti iopicum</i>	ibid.	<i>Maritima</i>	82
<i>Perca</i>	408	<i>Jamaicense</i>	323	<i>Sylvestris</i>	257
<i>Percepicr</i>	84	<i>Indicum</i>	188	<i>Potamogeton</i>	81
<i>Perdix</i>	426	<i>Longum</i>	313	<i>Potentilla</i>	177
<i>Perfoliata</i>	143	<i>Nigrum</i>	361	<i>Poterium</i>	246
<i>Perforata</i> v. <i>Hypericum</i>		<i>Piperitis</i>	227	<i>Prassium</i> v. <i>Marrubium album</i>	
<i>Periclymenum</i> v. <i>Caprifolium</i>	321	<i>Pisum</i>	238	<i>Prassius lapis</i>	52
<i>Perygua</i>	348	<i>Pissasphaltus</i>	27	<i>Præcocia</i>	329
<i>Periploca</i>	196	<i>Pisselæum Indicum</i>	28	<i>Primula Veris</i>	205
<i>Perlæ</i> v. <i>Margaritæ</i>		<i>Pisachia</i>	309	<i>Proscarabæus</i>	351
<i>Persea</i>	339	<i>Pistolochia</i>	213	<i>Propolis</i> v. <i>Apes</i>	
<i>Perfica malus</i>	330	<i>Virginiana</i>	ibid.	<i>Prunella</i>	165
<i>Perficaria maculata</i>	80	<i>Pityusa</i>	233	<i>Prunellus</i>	333
<i>Non maculata</i>	ibid.	<i>Pix alba</i>	303	<i>Prunus Brignolensis</i>	ibid.
<i>Siliquosa</i>	293	<i>Burgundica</i>	ibid.	<i>Damascena</i>	ibid.
<i>Urens</i>	80	<i>Græca</i> v. <i>Colophonia</i>		<i>Gallica</i>	ibid.
<i>Personata</i> v. <i>Lappa</i>		<i>Liquida</i>	ibid.	<i>Pseudo-acacia</i>	375
<i>Pervinca</i>	196	<i>Navalis</i>	ibid.	<i>Pseudo-acorus</i>	271
<i>Peruvianus cortex</i>	318	<i>Nigra</i>	ibid.	<i>Pseudo-bunium</i>	222
<i>Pes asnerinus</i>	82	<i>Plantago angustifolia</i>	235	<i>China</i> v. app. ad pag.	98
<i>Afininus</i> v. <i>Alliaria</i>		<i>Aquatica</i>	177	<i>Costus</i>	126
<i>Cati</i>	99	<i>Latifolia</i>	235	<i>Cytisus</i>	374
<i>Columbinus</i> v. <i>Geranium</i>		<i>Incana</i>	ibid.	<i>Dictamnus</i>	166
<i>Leporinus</i>	248	<i>Vulgaris</i>	ibid.	<i>Helleborus niger</i>	175
<i>Petasisites</i>	94	<i>Platanus</i>	365	<i>Ipecacuanna</i>	195
<i>Petroleum</i> v. <i>oleum terræ</i>	28	<i>Platanaria</i> v. <i>Sparganium</i>		<i>Melissa</i>	170
<i>Petroselinum Macedonicum</i>	142	<i>Plumbago herba</i>	121	<i>Narcissus</i>	267
<i>Montanum</i>	ibid.	<i>Minera</i>	40	<i>Rhabbarbarum</i>	123
<i>Vulgare</i>	138	<i>Plumbum</i>	40	<i>Selinum</i>	143
<i>Petum</i>	199	<i>Nigrum</i>	25	<i>Psyllium</i>	236
<i>Peucedanum</i>	128	<i>Pneumonanthe</i>	200	<i>Ptarmica</i>	104
<i>Phagus</i>	301	<i>Pnigites terra</i>	20	<i>Pulegium cervinum</i>	161
<i>Phalangium</i>	272	<i>Poco Sempie</i>	72	<i>Regale</i>	ibid.
<i>Phalaris</i>	286	<i>Polemonium</i>	209	<i>Vulgare</i>	ibid.
<i>Phaseolus</i>	238	<i>Polium alterum</i>	158	<i>Pulicaria</i> v. <i>Conyza</i>	
<i>Phellandrium</i> v. <i>Cicutaria</i>	139	<i>Creticum</i>	159	<i>Pulmo marina</i>	393
<i>Phillyrea</i>	324	<i>Montanum</i>	158	<i>Pulmonaria aurea</i>	ibid.
<i>Phlomis</i>	154	<i>Polygala Dioscoridis</i>	244	<i>Gallica</i>	90
<i>Phoca</i>	413	<i>Vera</i>	ibid.	<i>Maculosa</i>	148
<i>Phoenix</i>	289	<i>Vulgaris</i>	216	<i>Vulgaris</i>	ibid.
<i>Phygius lapis</i>	37	<i>Polygonatum</i>	185	<i>Pulsatilla</i>	180
<i>Phytolacca</i>	185, 190	<i>Polygonum majus</i>	81	<i>Pumex lapis</i>	43
<i>Phu major</i>	120	<i>Minus</i>	ibid.	<i>Punica mala</i> v. <i>Granata</i>	
<i>Minor</i>	ibid.	<i>Cociferum</i>	84	<i>Purpura</i>	306
<i>Phyllitis</i>	68	<i>Polypodium</i>	69	<i>Pyracantha</i>	316
<i>Phyllon</i>	75	<i>Polytrichum aureum</i>	67	<i>Pyrethrum</i>	105
<i>Phyteuma</i>	63	<i>Poma amoris</i>	188	<i>Verum</i>	141
				<i>Ooo</i>	Py

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacologia.

Pyrites lapis	37	Rhus Virginianum	ibid.	Lancastrense	17
Pyrola	260	Ribes niger	32	Marinum	ibid.
Pyrus	315	Ruber	ibid.	Novo - castrense	ibid.
		Ribesia	321	Porto - castrense	ibid.
	Q.	Ricinoides	77	Super Salem	30
Quercus arbor	301	Ricinus herba	76	Petrae	ibi d
Marina	61	Americanus	ibid.	Salamandra aquatica	433
Quercula v. Chamædrys		Insecta	384	Terrestris	ibid.
Quinquefolium	176	Risagalium	36	Salicaria	263
Quinquenerva v. Plantago		Ritro	113	Salicornia	85
Quinquina	318	Robur	301	Salix alba	310
		Rorella	261	Helice	311
	R.	Ros	18	Nigra	ibid.
Radicula	223	Solis	261	Rubens	ibid.
Radix dulcis	246	Rosa alba	320	Salaparilla	183
Simarouba v. app.		Canina	319	Salvia hortensis major	153
ad p.	378	Damascena	320	Minor	ibid.
Rinzago five Ben-		Mofchata	ibid.	Sylvestris	171
galensis v.		Rubra	ibid.	Virtutis	153
Appendicem ad		Pallida	ibid.	Vitæ	71
pag.	378	Rosmarinus	155	Sambucus arbor	349
Raja	411	Rubecula	421	Humilis v. Ebulus	
Rajola	ibid.	Rubia Sylvestris	145	Montana	ibid.
Rana vidiris	434	Sylanchica	147	Samia Terra	22
Vulgaris	ibid.	Tinctorum	145	Sampsuchum	152
Rangifer	440	Rubicilla	421	Sanamunda	343
Ranunculus	173	Rubinus lapis	53	Sanctum lignum	362
Acris	ibid.	Rubrica friabilis	23	Sandarache Arabum	307
Flammæus	174	Sinopica	19	Græcorum	26
Montanus	ibid.	Rubus	353	Sandiver	85
Palustris	ibid.	Idæus	354	Sandyx	40
Vulgaris	173	Rumex v. Lapathum		Sanguis Draconis	291, 297
Rapa	222	Ruscus	185	Sanguifuga	383
Sylvestris	ibid.	Ruta	236	Sanguisorba	123
Raphanus aquaticus	225	Capraria	242	Sanicula	144
Hortensis	223	Montana	236	Montana	206
Rusticanus	225	Muraria	70	Santalum album	355
Sylvestris	ibid.	Sylvestris	256	Citrinum	ibid.
Rapistrum	223	Rutilus	407	Rubrum	377
Rapum	222			Santonicum Semen	109
Rapunculus	202			Viride	ibid.
Remora	402			Sapan lignum	84
Regina Prati	179	S abina baecifera	306	Sapo albus	85
Refeda	262	Vulgaris	ibid.	Communis	ibid.
Resta bovis	249	Saccharum album	291	Castilensis	ibid.
Rhabarbarum Monachorum	78	Candum album	ibid.	Hispanicus	ibid.
Moscovitium	ibid.	Rubrum	ibid.	Niger	ibid.
Verum	77	Crystallinum	ibid.	Venetus	ibid.
Rhamnoides	308	Rubrum	ibid.	Saponaria	253
Rhamnus albus	345	Sagapenum	130	Sapphirus Lapis	54
Niger	ibid.	Sagitta	178	Sarcocolla	377
Solutivus five Cathar-		Sagittaria	ibid.	Sa dius lapis <i>Mont</i>	51
ticus	352	Sagou	297	Sardus lapis	ibid.
Rhaponticum verum	77	Sal Armoniacum	453	Sardonix	ibid.
Vulgare	119	Alkali	85	Sarsaparilla	183
Rhinoceros	412, 441	Catharticum amarum	17	Sassafras	326
Rhodia Radix	191	Commune album	29	Satureja	155
Rhodium lignum	377	Nigrum	17	Spicata	156
Rhus Obsoniorum	344	Fossile	30	Satyrium foemina	278
		Gemmae	ibid.	Mas	ibid.
					Sax.

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacologia

<i>Saxifraga alba</i>	258	<i>Seriola v. Endivia</i>		<i>Sorbus</i>	
<i>Antiquorum</i>	254	<i>Seris v. Cichorium</i>		<i>Tormentalis</i>	315
<i>Dioscoridis</i>	157	<i>Serpentaria Virginiana</i>	213	<i>Sorex v. mus major</i>	317
<i>Vera</i>	ibid.	<i>Nigra</i>	87	<i>Sorgum</i>	287
<i>Vulgaris</i>	130	<i>Serpens</i>	430	<i>Sory</i>	37
<i>Scabiosa</i>	111	<i>Indicus</i>	431	<i>Sparganium</i>	283
<i>Scammonium</i>	200	<i>Marinus</i>	402	<i>Spartium</i>	372
<i>Scammonia Monspeliaca</i>	196	<i>Serpentis lapis</i>	431	<i>Spatula foetida</i>	271
<i>Scandix</i>	131	<i>Serpillum</i>	157	<i>Specularis lapis</i>	46
<i>Scarabæus</i>	389	<i>Verum</i>	ibid.	<i>Spelta</i>	285
<i>Pilularis</i>	ibid.	<i>Citratum</i>	ibid.	<i>Sperma ceti</i>	413
<i>Scariola v. Lactuca Sylvestris</i>		<i>Serratula</i>	119	<i>Sphondylium</i>	125
& <i>Endivia</i>		<i>Sefamoides</i>	93	<i>Spica Nardi</i>	282
<i>Schistus lapis</i>	35	<i>Sefamum</i>	292	<i>Vulgaris v. Lavendula</i>	
<i>Schoenanthus</i>	283	<i>Sefeli Æthiopicum</i>	144	<i>Spina alba arbor</i>	317
<i>Schoenoprasum</i>	265	<i>Creticum</i>	127	<i>Herba</i>	112
<i>Scilla</i>	268	<i>Massiliense</i>	127, 141	<i>Arabica</i>	113
<i>Scincus</i>	432	<i>Pratenfe</i>	127	<i>Cervina</i>	352
<i>Sclarea</i>	164	<i>Peloponenfe</i>	139	<i>Solutiva</i>	ibid.
<i>Pratenfis</i>	ibid.	<i>Vulgare</i>	135	<i>Spinachia</i>	75
<i>Scolopendra</i>	385	<i>Sideritis</i>	168	<i>Spiræa</i>	360
<i>Marina</i>	ibid.	<i>Sigillum Solomonis</i>	185	<i>Split</i>	250
<i>Scolopax</i>	417	<i>Beatæ Mariæ</i>	184	<i>Spodium Græcorum</i>	42
<i>Scolopendrium</i>	69	<i>Siler montanum</i>	135	<i>Officinarum</i>	442
<i>Scolymus</i>	104	<i>Silefiaca terra</i>	20	<i>Spongia</i>	62
<i>Sylvestris</i>	ibid.	<i>Silex</i>	48	<i>Spongitis lapis</i>	43
<i>Theophrasti</i>	93	<i>Siligo v. Secale</i>		<i>Spuma maris</i>	29
<i>Scomber</i>	407	<i>Siliqua dulcis</i>	372	<i>Squamaria</i>	217
<i>Scombrus</i>	ibid.	<i>Siliquastrum</i>	371	<i>Squatina</i>	411
<i>Scordium</i>	172	<i>Silurus</i>	403	<i>Squilla herba</i>	268
<i>Scorodonia</i>	171	<i>Simarouba v. app. ad pag.</i>	378	<i>Pifcis</i>	400
<i>Scorodoprasum</i>	267	<i>Simia</i>	444	<i>Stachys</i>	166
<i>Scorpius</i>	372	<i>Sinapi</i>	222	<i>Stacte</i>	355
<i>Scorpius marinus</i>	410	<i>Album</i>	123	<i>Stannum</i>	39
<i>Scorpio Terrestris</i>	384	<i>Sinapistrum</i>	224	<i>Stenomarga</i>	23
<i>Sorpioides</i>	245	<i>Sifer</i>	136	<i>Staphifagria</i>	197
<i>Scorzonera</i>	91	<i>Sifymbrium v. mentha Aquatica</i>		<i>Staphyfordendron</i>	360
<i>Scrophularia aquatica</i>	213	<i>Sisyrrhinchium</i>	268	<i>Stellaris lapis</i>	60
<i>Major</i>	ibid.	<i>Sium</i>	136	<i>Stoebe</i>	118
<i>Minor</i>	ibid.	<i>Smaris</i>	410	<i>Stoechas Arabica</i>	154
<i>Scutellaria</i>	170	<i>Smaragdus lapis</i>	54	<i>Citrina</i>	98
<i>Sebesten</i>	324	<i>Smerillus v. Smyris</i>		<i>Germanica</i>	ibid.
<i>Secacul</i>	136	<i>Smilax arborea</i>	302	<i>Stramonium</i>	203
<i>Secale</i>	285	<i>Aspera</i>	381	<i>Stratiotes</i>	292
<i>Securidaca</i>	243	<i>Hortensis</i>	238	<i>Strigenfis Terra</i>	20
<i>Sedum majus</i>	191	<i>Lævis</i>	201	<i>Struthio</i>	424
<i>Minus</i>	257	<i>Smyris</i>	35	<i>Struthium</i>	263
<i>Selenites</i>	46	<i>Smyrniunum</i>	134	<i>Sturio</i>	405
<i>Selinum montanum</i>	142	<i>Soda</i>	163	<i>Sturnus</i>	427
<i>Segetale</i>	136	<i>Soja</i>	238	<i>Styrax Calamita</i>	325
<i>Sempervivum</i>	191	<i>Solanum</i>	187	<i>Liquida</i>	326
<i>Senecio</i>	98	<i>Lethale</i>	188	<i>Suber</i>	302
<i>Senica Gummi</i>	375	<i>Lignosum</i>	187	<i>Succinum album</i>	28
<i>Senna Alexandrina</i>	367	<i>Somniferum</i>	189	<i>Citrinum</i>	ibid.
<i>Italica</i>	ibid.	<i>Soldanella</i>	201	<i>Nigrum</i>	26
<i>Sepia</i>	392	<i>Alpina</i>	202	<i>Succifa</i>	111
<i>Seps</i>	432	<i>Solidago</i>	97	<i>Sulphur nativum</i>	25
<i>Septinervia v. Plantago major</i>		<i>Sonchus asper</i>	89	<i>Caballinum</i>	26
<i>Serapias</i>	279	<i>Lævis</i>	ibid.	<i>Commune</i>	ibid.
<i>Sericum crudum</i>	388	<i>Sophia Chirurgorum</i>	225	<i>Factitium</i>	ibid.
				<i>O o o 2</i>	<i>Vi</i>

Index omnium Simplicium Officinalium in Pharmacologia.

Vinum	349.	350	Umbellicus Veneris	192	W.	
Viola		262	Alter	258		
lunaria		220	Umbra	409	W	Interanus cortex falsus 328
mariana		203	Unguis odoratus	398		ver, 324
martia		262	Uncurovi	413		
Vipera		430	Fossile	44		X.
Viperaria v. Scorzonera.			Unjones v. margaritæ			
Virga aurea		97	Vomica nux	357	X	Anthium 76
Pastoris		112	Upupa	424		Xochinacatzty 370
Viride æris		41	Uranoscopus	409		Xyloaloes 377
Viscus		342	Ursus	447		Xylobalsamum 309
Aucupum		ibid.	Urtica maximâ	74		Xyris 271
Visnaga		150	marina	393		
Vitex v. agnus castus.			mortua v. Lamium			Y.
Vitis alba v. Bryonia alba.			Romana	74	Y	Ucca 273
marina		61	Vulgaris	ibid.		
Idæa		321	Usnea	67		Z.
Vinifera		349	Uva crispa	320	Z	Acinrha 92
Vitriolum album		34	Gruina	190		Zanthoxylum 312
Germanicum		ibid.	marina	354		Zca 285
Romanum		33	Passa major	350		Zedoaria longa 295
Viride		ibid.	minor	ibid.		rotunda ibid.
Vitulus		436	Quercina v. Quercus	301		Zeopyrum 285
Viverra		450	Uvularia	185		Zerumbet 275
Ulmatia		179	Vulneraria	243		Zibethum 449
Ulmus		364	Vulpanfer	419		Zinziber 275
Montana		ibid.	Vulpes	448		Zizypha 341
Ulula		429	Vuhur	428		
Umbellicus marinus		394				

INDEX ANGLICUS.

Blite	83	the sea - calf	443	Clove - July - flower;	252
Blood - stone	35	Water - caltrops	292	Coal	27
Blood - wort	79	Calve's - snout	212	Cobalt	36
sea - Blubber	393	the Camel	443	Cochineal	319
Blue - bottle	118	Camel's - hay	283	Cock	424
the Boar	441	Cammeck	249	Cockle	398
Bole - Armoniack	19	Camphire	328	Bastard - Cockle	399
Bonano - tree	298	Campions	253	Cock's - comb	214
Bone - binder	43	Campers	374	Cock's - vead	242
Bone - fet	151	Caraway	137	Coco	294
Borace	33	Cardamums	276	Cod - fish	404
Borage	149	Carline thistle	101	Coddy - moddy	418
the Box - tree	308	the Carob - tree	372	Coffee	347
Brake	71	the Carp	406	Cole - wort	221
Bramble - bush	353	Carrot	132	Colly - flower	ibid.
Stone - Bramble	ibid.	Deadly - carrot	128	Colt's - foot	94
Brank	80	Cassia	348	Strange colt's - foot	98
Brank - Urfine	216	the Cassia - tree	369	Columbines	197
Brasil - wood	376	the Cat	340	Comfrey	151
Bread - Indian	273	Civet - Cat	447	Saracen's - Confrey	97
Briar - bush	319	Cat's - tail	449	Cony	444
Brimstone	25	Catch - fly	283	Cooch - fish	410
Brooklime	204	the Caterpillar	254	Coot	418
Broom	373	Cedar - tree	389	Copperas	34
Broom - rape	216	Celandine	304	Coral	59
Butcher's - broom	185	Centaury	230	Coraline	60
Spanish - broom	ibid.	Great - Centaury	207	Coriander	143
White - Bryony	184	Ceruse	118	Corn - flag	270
Black - bryony	185	Chalcedony	40	Corn - saillet	121
Buck	440	Chalk	51	the Cornel - tree	336
Buck - beans	207	Chamois	24	Cornelian	51
Buck - thorn	352	Charlock	438	the Cornish - Chough	423
Buck - wheat	80	the Chaste - tree	223	Costmary	107
the Buffal	437	Cheefe - Rennet	325	Cotton - tree	211
the Bug	384	Cherry - tree	146	Couhage	238
Bugle	171	Winter - cherry	336	Cow	436
Buglofs	149	Cherry - bay	189	Sea - Cow	443
Stone - Buglofs	150	Bird's - cherry	338	Cowslips	205
Vipers - Buglofs.	ibid.	Chervil	ibid.	Cow - wheat	215
Bull	436	Chestnut	132	the Crab	400
Bull - finch	422	Chickwee	300	the Crane	436
the Burbott	403	China - root	257	Crane's bill	259
Bur - dock	119	Chiches	184	the Cramp - fish	412
the Burn - cow	389	Christhorne	224	Cray - fish	399
Burnet	123	the Chrysolite	364	Cresse	227
Burnt - lead	40	Sweet - Cicely	54	Indian Cresse	147
Bur - reed.	283	Cinnar on	132	Meadow - Cresse	225
Burrough - duck	419	Cinquefoil	327	Sciatica - Cresse	227
Butter - bur	94	Citron	176	Swine - Cresse	229
Butter - wort	211	Citruls	356	Turkey - Cresse	226
		Cives	181	Water - Cresse	225
		Civet	265	Winter - Cresse	224
		Clary	449	the ricket	388
		Ethiopian Clary	163	Cross - wort	145
		Clay	164	the Crow	423
		Clearer	20	the Crow - fish	409
		Cleaving - stone	146	Crow - foot	173
		Cloud - berry	35	Crystal	46
		Cloves	353	Cubebs	346
			23	the Cuckow	419
					Cuco

C.

Cabbage
the Cacao
the Cackrel
White Cackrel
Calaminore
Calamint
the Calf

221
358
410
ibid.
44
169
436

INDEX ANGLICUS.

Cuckow pint	280		
Cucumber	181	E.	Flower-gentle
Cudweed	101, 111		Female-fluelline
Cumfry	151	The E agle	212
Cumin	133	Eagle-stone	204
the Currant-bush	321	Earth	385
Currants	352	Earth-flax	389
the Cuttle-fish	392	Earth-nut	409
Cyperus	281	Earth-worm	448
Cypre's	305	Ebony	214
		Eel	290
		Eel-pout	380
D.		the Elk	402
		the Elder tree	403
		Elecampane	432
The D ace	407	the Elm	349
Daffodil	267	Emerald	96
Daisie	103	Emery	442
the Damask-Prune	333	Endive	440
Dandelion	91	Entaglia	54
Dane-wort	349	the Erd-shrew	35
the Dare	407	Eretrian Earth	93
Darnel	289	Eryngo	393
Dart-wort	178	Eschalot	450
Date	294	Euphorbium	20
the Deer	440	Eyebright	144
Dentaglia	393		265
Devil's-bit	111	F.	234
Dew	18	The F allow-deer	215
The Dew-berry	353	Fel-wort	440
the Diamond	55	Fennel	199
Dier's-weed	263	Fennel-flower	141
Dill	128	Fennel-giant	260
Dittander	227	Hog's-fennel	129
Dittany	162	Fenugreek	128
Bastard-Dittany	194	Fern	249
Dock	79	the Ferret	71
Dodder	204	Feverfew	450
Dog	448	the Fierce-flaw	106
Dog's-bane	195	the Fig-tree	411
Dog-like-tooth-shell	393	Fig-wort	311
Dog's-stones	279	the Filbert-tree	213
the Dolphin	412	the Bull-finch	300
the Dove	426	the Gold-finch	422
Drache	81	Fir-tree	412
Dragons	280	the Fire-flaw	302, 303
the Dragon-tree	297	the Fistick-nut-tree	411
Dragon's-blood	ibid.	the Sweet-flag	310
the Drake	409	Corn-flag	283
Drank	288	Flax	270
the Dromedary	443	Toad-flax	261
Drop-wort	179	Flea-bane	212
the Mire-Drum	416	Flea-wort	95
the Duck	419	the Flint	236
Duck's-meat	65	Flitter-mouse	48
the Dundiver	418	Flix-weed	451
Dutroy	203	Flower de luce	225
			271
			86
			212
			204
			385
			389
			409
			448
			214
			290
			380
			131
			280
			434
			122
			373
			312
		G.	
		Gally-worm	385
		Garlick	265
		Viper's-garlick	266
		Gaule	306
		Gentian	199
		Herb-Gerard	134
		Germander	159
		Tree-Germander	158
		Water-Germander	172
		Gladdon	271
		Glifs-wort	85
		The Glead	428
		the Glow-worm	391
		the Goat	438
		Goat's-beard	92
		Goat's-rue	242
		Gold	39
		Gold of Pleasure	226
		Golden-Moss	72
		Golden-Rod	97
		the Goose	419
		the Goose-nder	418
		the Gooseberry-bush	327
		Goose-foot	82
		the Gor-cock	426
		Gourd	180
		Oily-purging-grain	293
		the Granate	53
		Grass	257, 259, 280, 290
		the Grashopper	388
		the Grayling	408
		the Green-stone	52
		Gromil	151
		Ground-pine	171
		Groundsel	98
		the Grunter	409
		Guajacum	362
		the Sea-gudgeon	408
		Gum	130
		Gum-Succory	88, 89
		H.	

INDEX ANGLICUS.

Mercury	75, 82	the Nettle-tree	248	the Pear-tree	315
Childrens-mercury	76	the Nightingale	421	Prickly pear-tree	310
Dog's mercury	75	Nightshade	187	Pearch	408
Milfoil	104	Tree-Nightshade	ibid.	Pearl	397
Milk-stone	23	Nipple-wort	93	Peafe	239
Milk-vetch	244	the Nope	422	Peiony	192, 193
Milk-wort	216	a Nut	300	Pellitory of Spain	105, 142
Millet	287	Nutmeg	331	Pellitory of the wall	83
the Mill-stone	48			Penny royal	161
Mint	159	O.		Hart-Penny-royal	ibid.
Horfe-Mint	ibid.			Pepper	361
the Mire-drum	416	The O ak-tree	301	Black-Pepper	ibid.
Misseltoe	342	the Scarlet-Oak	302	Guinea-pepper	188
the Mole	450	Oats	288	Jamaica-pepper	323
Moly	266	Oker	20	Long-pepper	313
Money-wort	207	the Old wife	410	Periwinkle	196
the Monk-fish	411	the Olive-tree	337	St. Peters-Corn	285
Monk's hood	197	Spurge-Olive	341	St. Peters-wort	256
Moon-wort	68	the wild-olive	337	Phrygian-stone	37
the Moor-Cock	426	One-blade	186	the Planet	424
the Moor-hen	417	the Onyx-stone	51	Spanish-pick-tooth	140
Moss	64, 65, 66, 67.	the Opal	55	the Pike	406
Mother of Pearl	397	the bastard-Opal	ibid.	Pimpernel	205
Mother-of-Time	157	the Ophite	47	the Pine-tree	303
Mother-wort	167	the Orange-tree	357	the Pine-apple	ibid.
Moth-Mullein	208	Orchis	278	Ground-Pine	171
the Mouse	446	Orpiment	26	the mountain-pine	304
Mouse-ear	90	Orpine	191	Pinks	252
the Mountain-mouse	446	the Osprey	428	the Pipe-fish	494
the Field-Mouse	450	the Ostrich	424	the Pitch-trees	303
the Rell-mouse	ibid.	the Otter	449	Plaister of Paris	47
Mouse-tail	175	the Ounce	447	the Plane-tree	365
Mugwort	110	the Owl	420	Plantain	178, 235
the Mulberry-tree	312	the Gray-Owl	ibid.	Buckshorn-Plantain	236
the Mule	436	Ox-eye-daisy	103	Plantain-tree	298
Mule's-fern	69	the Oyl-beetle	391	the Bassard-Plover	417
Mullein	208	the Oyster	397	the Great-Plover	ibid.
the Mullet	408	Ox-eye	103, 108	the Plumb-tree	333
the Lesser-mullet	409			Plumbage	40
the Muscle	398	P.		Poley-mountain	158
Muscovy-glass	46			Polypody	69
Mushroom	63	P alma Christi	77	the Pomegranate-tree	317
Musk	441	the Palm-tree	294	Pond-weed	81
the Musk-animal	ibid.	Panick	286	Poplar-tree	310
Mustard	222	Paper-reed	281	Poppy	229
Arabian Mustard	226	Herb-Paris	186	Bassard-Poppy	230
Hedge Mustard	224	Parmaceti	413	the Porcupine	445
Tower-Mustard	221	Parsley	138	Potatoes	202
Myrobalans	334 seq.	Bassard Parsley	143	Poyson-fish	411
Myrrhe	355	Hedge Parsley	143	Primrose	206
the Myrtle-tree	322	Stone-Parsley	142	Privet	347
		Wild Parsley	138	Gastern-privet	347
N.		Parsley-piert	84	Mock-privet	343
N avel-wort	192	Parsnep	126	Ever-green-privet	348
Navew	222	Wild Cow-Parsnep	ibid.	the Prone	333
the Nephritick-stone	52	Pasque-Flower	180	the Pumice-stone	43
Nephritick-wood	368	the Partridge	426	Pumpion	181
Nettle	74	the Peach-tree	330	Purging-Nuts	17
Dead-Nettle	167 seq.	the Peacock	425	the Purple-fish	396

INDEX ANGLICUS.

Purslane	257			Soap-Berries	333
Sea-Purslane	82		S.	the Soil	448
Putty	42			Solomon's-feal	185
				Sope	85
				the Sope-tree	338
Q.				Sope-wort	233
The Quail	426	Saffron	269	Sorrel	80
Quench-fire	433	Sage	153, 171	Wood-foerel	209
Quicksilver	35	Jerusalem-Sage	148	Southern-wood	110
the Quince-tree	315	Saintfoin	242	the Sow	440
		the Salamander	433	Sow-bread	277
		Salt	17, ejusque species	Sow-bug	385
		Salt-gem	30	Sow-fennel	128
		Salt-peter	ibid.	Sow-thistle	89
R.		Sampire	140	Sparagus	189
The Rabbit	444	Sand	43	Sparrow	422
Radish	223	Sanders	355, 376	Sparrow-grafs	189
Horfe Radish	225	Sandstone	43	Sparrow-hawk	429
Rag-wort	97	Sanicle	144	Spelt	285
Rain-bow-fish	410	the Sapphire	54	the Spider	384
the Rain-deer	440	the Sardonyx	51	Spider-wort	272
Rampions	202	Sarfaparilla	183	Spignel	133
Ramsons	266	the Sassafras-tree	326	Spinache	75
the Raspberry-bush	354	Sattin	210	the Spindle-tree	351
the Rat	446	Satyriou	278	Spleen-wort	69
Egyptian-Rat	450	Savine	306	Sprat-Corn	285
the Raven	423	Savoury	155	Spunge	62
the Red-Game	426	Saw-wort	119	Spunge-stone	43
Red-lead	40	Saxifrage	140, 157, 254, 258.	Spurge-Laurel	343
Reed	290	Scabious	111	Squills	268
the Rel	446	Scammony	196, 200	the Stag-Fly	389
Rest-Harrow	249	the Scink	432	Star of Bethlehem	268
the Rhinocerote	441	the Scorpion	384	the Star-gazer	409
Rice	286	the Scorpion fish	411	the Star-gem	55
Rie	285	Scurvey-grafs	226	the Star-stone	50
the Ring-dove	427	Sebesten	324	Star-wort	104
the Robin-red-breast	421	the Selenite	46	Sea-Star-wort	96
the Roche	407	Self-heal	165	Staves-acre	197
Rocket	223	Sena	367	Steel	39
the Rock-fish	408	Bastard-Sena	375	Stock-Gilly-Flower	219
the Roe-buck	440	Sengreen	191, 257	the Stone-buck	438
the Roller	423	the Sea-Serpent	402	Stoncrop	192
Rose	319	Ser-Mountain	135	the Storax-tree	325
Dog's-rose	ibid.	the Service-tree	316	the Storck	416
the Holy-rose	235	the Shadow-fish	409	Strawberry	176
Rock-rose	202	the Shark	412	the Strawberry-tree	342
Rose-wort	191	the Sheep	437	the Sturgion	405
Rose-wood	377	the Sheldrake	419	Succory	92
Rosemary	155	Shepherd's-needle	131	Gum-Succory	89
Rosa-Solis	261	Shepherd's-purse	228	the Sucking-fish	402
Rosin	303	the Shoar-fish	403	Sugar-cane	291
Rubarb	78	the Shrimp	400	Sulphur	25
the Ruby	53	the Silk-worm	388	Sumach	344
the Ruddok	421	Silver	40	Sun-dew	261
Rue	236	Silver-weed	177	Sun-Flower	102
Goat's-Rue	242	Skirret	136	the Swallow	421
Medow-Rue	123	the Sloe-tree	333	the Swallow-stone	59
the Ruff	411	the Sloe-worm	430	Swallow-wort	196
Rupture-wort	86	Smallage	138	the Swan	419
the Rush	282	the Smaragd	54	the Sweet-Hoof	395, 398
		the Snail	383, 394		
		the Snake	430		
		Speeze-wort	104		

INDEX ANGLICUS.

<p>the Swine 440 Sycamore - tree 312</p> <p style="text-align: center;">T.</p> <p>Talk 46 Tamarinds 370 the Tamarisk - tree 364 Tanfy 108 Tares 240 Taragon 111 The Thea - plant 351 Theasel 112 the Tench 406 Tent - wort 70 the Thistle 112, 115, seq. Thorn - apple 203 the Thorn - back 411 Thow - wax 143 Thracian - stone 27 Throat - wort 203 Thunder - bolts 50 Thunder - stones ibid. Thyme 156 the Tick 384 the Tiger 417 Tin 39 Tin - glass 38 the Titmouse 422 the Toad 433 Toad - flax 212 Toad - stone 403 Tobacco 199 Tooth - wort 219 the Topaz 54 Tormentil 177 the Tortoise 433 Traveller's - joy 178 Tragacanth 246 Tree of Life 305 Trefoil 207, 247 Acacia 374 Shrub - Trefoil 373 the Trout 408 Tulip 267 the Tunney 407 the Turkey 425 Turmeric 274</p>	<p>Turnep 222 Turnsole 151 the Turpentine - tree 309 the Turquoise 442 the Turtle - dove 427 Tutfan 256 Tutty 41 Tway - blade 280</p> <p style="text-align: center;">V.</p> <p>Valerian 120, 209 Vanillas 371 Venus's - comb 131 Verdigrife 41 Vermilion 35 Vervain 162 Vetch 240 Cock's head - vetch 242 Hatchet - vetch 243 Kidney - Vetch 243 Milk - Vetch 244, 246 the Vine 249 Violet 262 the Viper 430 Viper's - grafs 91 the Umber 408 the Unicorn 413 the Unicorn - stone 44 the Urchin 450 the Vulture 428</p> <p style="text-align: center;">W.</p> <p>Wag - tail 422 Wake - Robin 280 the Walnut - tree 300 Wall - flower 219 the Wall - louse 384 Wall pepper 192 the Warming - stone 45 Wartwort 212 the Wasp 387 Water 17 the Water - Est 433 the Water - hen 417 Wax 386 Waxen - vein 47</p>	<p>Wayfaring - tree 346 the - Weasel 444 the Weaver 409 Dyer's - weed 263 the Whale 414 the Spermaceti - Whale 413 Wheat 284 Buck - Wheat 80 Cow - Wheat 215 the Whelp 448 the Whleak 396 the Whetstone 48 the Witte - beam - tree 316 the Witting 404 Whitlow - grafs 220, 258 Whortle - berry 341 Widdow - wail 343 Sweet - Williams 252 the Willow - tree 310 Spiked - Willow 361 Winter's - bark 328 Winter's Cinnamon 324 Winter, green 260 Woad 229 the Wolf 448 Wolf's - bane 197 Wolf - fish 403 Woodbine 311 the Woodcock 417 the Wood - eater 390 the Wood - louse 385 Wood - roof 146 Wormwood 108 Wormfeed 109 Wrak 61 the Wrafs 410 the Wren 422</p> <p style="text-align: center;">Y.</p> <p>Yarrow 104 the Yew tree 308 Yucca 273</p> <p style="text-align: center;">Z.</p> <p>Zedoary 275</p>
---	---	---

I N D E X

V O C U M G A L L I C A R U M

secundùm

Ordinem Alphabeti.

A.				B.	
<p>Abeille 386 Abricotier 329 Absinthé 108, 109 ejusque species Acaïaba 340 Acante 216 Acarna 116 Ache 138 de Mon 135 Acier 39 Acmeïla 106 Acorus veritable 283 Agate 51 Agaric 63 Ageratum 108 Agnus castus 325 Agripaume 167 Aigle royale 428 Aigremoine 122 Aiguille d' Aristote 404 Ail 267 des jardins 265 serpentin 266 Airelle 321 Alaterne 348 Albatre 46, 47 Aïcéé 210 Algue 61 Alkekenges 189 Alliaire 221 Aloes ejusque species 272 Aloüette 420 Alun 31, 32 Alyssum de Galiën 166 Amandier 331 Amarante 86 Ambre 18</p>	<p>Ambre gris 414 Ambrosie 76, 229 Ametiste 54 Amiante 45 Ammi de candie 140 Ammites 43 Anacarde 339 Anchois 405 Ancolie 197 Anemone 179 Ane 436 — sauvage 437 Anet 128 Ange 411 Angelique 133 sauvage 134 Angine 216 Anguille 402 Anis 138 Indian 195 Anthyllis 243 Antilope 438 Autimoine 38 Apocyn 195 Arbre de Banana 298 de noix de Coccus 294 de Quinquina 318 de Sang Dragon 297 de Vie 305 Arbusier 342 l'Arc en Ciel (poisson) 410 Argemone 230 Argent 40 Argentine 177 Argent vif 35 Argille 20 Arichaud 114 de Candie 115 Arisarum batard 280 Aristoloche 212, 213</p>	<p>Armoise 110 Armoise de la China ibid. Arrete - beuf 249 Arroche 81 Arsenic 36 jaune 26 Artichaut sauvage 115 Ascyron 256 Aspalat 374 Asperge 189 Asphodele 272 Aspic 154 Astragal 246 Atrape - mouches 254 Aubepine 317 Aubours 373 Aveine 288 Aveline 300 purgative 77 Averon 110 Augure de Lion 205 Auline 305 noir 347 Aunée 96 Avoine 288 Avoine sauvage ibid. Aurone 107 Aurone male 110 Autruche 424 Aymant 34</p>	<p>Bacile 140 Bacinet 173 Balcine 414 Barbeau 409 Barbe de bouc 92 Barbe de chevre 179</p>		

INDEX GALLICUS.

Barbillion	407	Bourrache	ibid.	Cavate	359
Barbote	403	Bourse de berger	228	Cayeu	398
Barbue	407	Branc urfine	216	Caucalis	143
Barbot	ibid.	Brebis	437	Cedre du Liban	304
Basilic	163	Brion	60	Centaurée	119, 207
sauvage	166	Brochet	406	Centinode	81
Bastard sena	375	Brunelle	165	Cepæa	191
Battates	202	Brusc	185	Cercifi d' Espagne	91
Bauche	283	Bruyre	365	Cerf	439
Baume blanc	308	Buffe	437	oiseau	424
Bayes de l'arbre saponaria		Bugle	171	volant	389
Becassine	417	Buglose	149, 150	Cerfeuil	132
Bec de Gruë	259	Bugrane	249	Cerfeuil d' Espagne	140
d' Oye	177	Bugronde	249	musque	132
figue	421	Bulbe vomitif	268	Cerises d' oiseaux	338
Behen rouge	121	Bulbonac	220	Cerisier	336
Belemnite	50	Buprestis	389	Ceruse	40
Belette commune	449	Buse	428	Chalcedoine	51
Benjoin (arbre)	332	Butor	416	Chamarraz	172
Benjoin Francoi	134	Buy	308	Chameau	443
Benoite	175			Chamois	438
Beril	54	C.		Champignon	63
Betoine	165	Abaret	87	Chanvre	74
Betre	313	Cacalia	98	Chapeau d' Eveque	293
Betterave	86	Cachet de Salomon	185	Chaperon de moine	197
Bezoar Occidental	439	Caffé	347	Chaperonniere	94
Bismuth	38	Caille	426	Chapon	424
Bistorte	81	Caillou	48	Charbon de Terre	27
Bitumen Judaique	27	Calamenrh ejusque species	169	Charbonniers	422
Blaireau	449	Calamine	44	Chardon	114
Blanc de Baleine	413	Calebasse	180	à cent tetes	144
Blanchette	121	Camelée	343	d' Arabie	113
Blé	284	Camelée Bois-gentil	343	commun	112
de Turquie	287	Cameleon	101	Eriocephalus	115
ocular	285	Camomille puante	106	de Poulon	112
noir	80	Campane jaune	267	de Notre Dame	115
noir, de Vache	215	Camphre	328	Roland	144
Blete	83	Canard	409	de Theophraste	116
Bluet	118	Cancre	400	Chardonneret	422
Bois d' Aloes	379	Canelier	327	Chardonnerette	101
de Bresil	376	Canelier fougave	328	Charme	311
de Fernambouc	ibid.	Canelle blanche	324	Chat	447
puant	373	Cannamelle	291	Chat-Huant	429
de Rhode	377	Canne	290	Chateignier	300
gentil	343	Canne de sucre	291	Chauve-fouri	451
Bol d' Armenie, ejusque species	19	Caprier	354	Chelidoine	231
	82	Capucine petite	147	Chêne	159
Bon-Henri	208	Carboncle	53	Chêne de Mer	61
Bonhomme	33	Cardamine	225	Chêne vert	301
Boras	33	Cardamome	276		302
Borax	33	Cardasse	319	Chenète	159
Bouc-Etain	438	Carline	101	Chervi	136
Boufron	392	Carnelle	207	Cheval	435
Bouglose	149, 150	Carniole	292	Cheval marin	404, 443
Bouillon blanc	208	Carouge	372	Chevefche	429
Bouis	308	Carpe	406	Chèvre	438
Bouis piquant	185	Casse	369	Chèvre-feuille	321
Bouleau	306	Cassina de la Caroline	348	Chevrette	400
Bourgepine	352	Cassina de Floride	ibid.	Chevreuil	440
Bouroche	149			Chien	448
					Chien

INDEX GALLICUS.

Chien de Mer	412	Crapaudine	168, 403	Endormie	128
Chien sentant le bouc	279	Cravant	419	Entale	393
Chondrille	88, 89	Craye	24, 25	Enule campan	96
Chou ejusque species	221	noir	25	Ephemerum	269
Choucas	423	Cresson aquatique	204	Epicias	303
Chou de chien	75	de jardin	227	Epi d' Eau	81
Chou fleur	221	des Prez	225	Epine de bouc	246
Chouette	429	Crete de Cocq	215	vinette	348
Chrisolite	54	Crinon	388	Eprevier	429
Charles	268	Criquet	ibid.	Erable	362
Cichorée domestique	92	Cristal	46	Escaye	411
Cicogne	416	Croisette	145	Eschalottes	265
Cigale	388	Cubebes	346	Espargoute	104
Cigue	139	Cuillerée	226	de Mer	96
Cinabre	36	Cumin	133	Espeautre	285
Cire, ejusque species 386 & seq.		Curaige	80	Espece d' Arroche	82
Ciste femelle	255	Cuscute	205	de Morpion	384
male	ibid.	Cygne	419	de Troëne	343
Citise	374	Cymbalaria	212	Esquadre	411
Citronelle	170	Cyprez	305	Esquaque	ibid.
Citronnier	356			Esquine	184
Citrouille	181			Estragon	111
Civette	449	D.		Etain	39
Clochette bleuë	202			Etrangle - loup	197
Cloportes	385	D Aim	440	Eturgeon	405
Cneorum	202	Dattier	294	Euphorbe	234
Cobalt	36	Datura	203	Euphrasie	215
Coc d' Inde	425	Dauphin	412		
Cognassier	315	Denraire	219	F.	
Colchique	269	Dentale	393	F Alreque	167
Concombre	181	Dent de Chien	290	Fau	301
Con'trille	89	de Lion	91	Faux Persil	143
Confiere	151	Diamant	55	Turbit	131
Conite	95	Dictame blanc	194	Felougne	231
Confoude grande	151	de crete	162	Fenouil	141
petit	171	Digitale	214	de porc	128
Coquelourde des jardins	179	Domte - venin	196	marin	140
Coquerelles	189	Dorade	411	Fenugrec	249
Cog & Poule	424	Doronic	96	Fer	39
Coquillage petit	395, 398	Double feuille	280	Feret d' Espagne	35
Corail	59, 60	Drapier	420	Ferule petite	129
Coralline	60	Drave	226	Fétu	288
Corbeau	423			Fëve	241
Coriandre	143	E.		d' Bengale	334
Cormier	316	E Au ejusque species	17	d' Egypte	262
sauvage	ibid.	Ebene	295, 330, 345	Epaise	191
Cornaline	51	Echinopus	112	de St. Ignace	358
Corne de Cerf	236	Eclair	231	lupine	243
Cornelle	423	Ecuelles d' eau	192	Figuier	311
Cornier	336	Ecume de mer	62	d' Inde	319
Cornuelle	292	Elan	440	Filipendule	179
Cornouiller	336	Elatine	212	Flammule	178
Cotton	211	Elephant	442	Fleur au Soleil	102
Coucou	429	Ellebore ejusque species 193,	194	de Adonis	175
Coudrier	300	Emeraude	54	de Jaloufie	86
Couleu vrée	184	Emery	35	de St. Jaques	97
sauvage	185	Encens male	380	Flion	398
Couperose	33, 34	Enchois	405		
Courge	180	Endiye	93		
Crapaud	433				

INDEX GALLICUS.

<p>Folles 81 Fougere 71 Foulon 387 Foulque 418 Fourmi petite 387 Fouteau 301 Fraissier sterile 176 Framboisier 354 Francolin 426 Fraxinelle 194 Frelon 387 Frêne 363 sauvage 316 Froment 284 de Inde 287 locar 285 rouge ibid. Fumeterre 122, 250 Furet 450</p>	<p>Graffette 211 Grateron 146 Gremil 151 Grenadier 317 Grenat 53 Grenouille 434 Griburi 391 Grillon 388 Grive 427 Groselier 321 Grue 416 Gruon 416 Guépe 387 Guepier 427 Guefde 229 Guimauve 211 Guy 342</p>	<p>Hirondelle aquatique 421 des Indes ibid. marine ibid. Hoche-queue 422 Hommel 399 Hormin 163 Houblon 74 Houx 185, 352 Huile de macis 331 de Poix des Barbades 28 Huire 397 Hupe 424 Hyflope 155</p>
<p>G.</p>		
<p>G Ainier 371 Alega 242 Gant de notre Dame 197, 203 notre Dame 214 Gar teler 203 Garance 145 Gaude 263 Gay 423 Gayac 362 Gazelle 441 Gazelle d'Afrique 438 Geay 423 Genet 373 Genevre 307 Genevriert 307 Gentiane 199 Germandrée 158, 159 Gerofles 252, 323 Girard Rouffin 87 Girofler 219 Glais 270 Glanis 403 Glatteron 119 Glayeul 270 puant 271 Glorieuse 411 Glouteron 94 Glouteron 119 Glu pour attrapper des oiseaux 352 Gomme Animé 370 Goujon 408 Goutte 205 Gramen de Fuchsius 257 de manne 289 du mont Parnasse 259 panaché 291 de Pic de Coq 289</p>	<p>H.</p> <p>H Alimus 81 Hannebanne 199 Harang 405 Heliotrope 151 Hemionite 69 Hepatique 67, 146 Herbe au Charpentier 165 aux Charpentiers 224 a coton 101 a la Reine 199 aux cuilliers 226 aux Ecus 207 aux Langues 185 aux Mites 208 aux Perles 151 aux Poux 148 aux Poumons 127 aux puces 236 au Soleil 102 aux teigneux 94 aux Verrues 151 de Citron 170 d'Eprevier 90 de queue de Renard 250 des aulx 221 de St. Jaques 97 de St. Jean 169 de St. Pierre 140 flottante 61 dn Coq 107 du Siege 214 St. Benoit 173 jaune 263 sans Couture 68 Herisson 450 de mer 400 Herniole 86 Heron 416 Hirondelle 421</p>	<p>I.</p> <p>J Acée 117 Jacinte 268 Jacinth 53 Jacobée 97 Jalap 201 Jars 419 Jasmin 346 Jaspe 52 If 308 Imperatoire 134 Indigo 244 Jonc aigu 282 commun ibid. odorant 283 Joubarbe 191 petite 192 des Vignes 191 Iris nostras 271 Ive muschate 171 Ivette ibid. de France ibid. d'Italie ibid. Jucca 273 Juceoline 293 Jubier 335 des Indes ibid. Jusquiame 199</p>
<p>L.</p>		
<p>L A'tron doux 80 Laitue 88 Lizard 432 Lamentin 443 Lamproye 402 Lampfane 93 Langue de Cerf 69 de Chien 148 de Serpent 68 Lapin 444 Lardere 422 Larme de Job 287 Laserpitium 131 La-</p>	<p>211 146 151 317 53 434 391 388 427 321 416 416 387 427 229 211 342</p>	<p>421 ibid. ibid. 422 399 163 74 185, 352 331 28 397 424 155</p>

INDEX GALLICUS.

Lavande	154	Marcafite	38	Moule	ibid.
Laureole	343	Marguerite	103	Mouron	257
Laurier	360	Marguerite Pasquettes	ibid.	male	205
Laurier Cerife	339	la Marie	85	Femelle	ibid.
Lentille	240	Marjolaine	162	Violet	212
Lentille d' Eau	65	d' Anglater	156	Mouffe d' arbre	64, 65
Lentille des marais	ibid.	Maron	156	Mouffe marine	60
Levefche	135	Marronnier	300	Moutarde	223
Licorne	413	Martagon	166	Savage	ibid.
Lierre	322	Marrinet	265	Muge	408
Terreftre	169	Maffe	420	Muguet	146, 186
Lièvre	444	Mastic	283	Mujon	408
Marin	393	Matricaire	309	Mulet	ibid. 436
Limacon	394	Mauve	106	Mufa	298
Rouge	383	Mauve en arbre	210, 418	Mufaraigne	450
Noir	ibid.	Mauve favage	ibid.	Mufc	441
Limoine	121	Mayenne	188	Mufcadier	331
Limonnier	356	Mehilot	248	Myagrum batard	226
Lin	261	Melinet	151	Myrobalan	334
Savage	212	Meliffe	170	Myrthe	355
Linaire	ibid.	Melon	181	Myrte	322
Lion	446	Mendole	410	de Brabant	306
Linote	423	Meniante	207	Myrtille	321
Liron	446	Mente	159		
Lis	264	Savage	ibid.	N,	
Liferon	201	Du Mercure	35	Nature de Baleine	413
Lifet	ibid.	Mercuriale	75	Nacre des Perles	397
Piquant	183	Savage	ibid.	Narciffe	267
Lis favage	265	Merde de Cormaria	62	Nard	154
Litharge	40	Mere des Perles	397	Nard Sauvage	87
Livèche	142	Merle	427	Nafford	227
Livèche	135	Merlue	404	Navat	222
Loir	446	Merlus	ibid.	Savage	ibid.
Loiron	ibid.	Merula	410	de Candie	ibid.
Loirot	ibid.	Mefange	422	Néflier	316
Lore	403	Meurier	312	Negoel	410
Lotier odorant	248	Mil		Nez Coupez	360
Loup	448	Milan	287, 409	Nicotiane	199
Loup Cervier	447	Milan	428	Nielle	260
Marin	403	Mille - feuille	104	Niire	30
Loutre	449	Mille - pertuis	256	Noifetrier	300
Lunaire	68	Millet	287	Nombriil de Venus	192
Lunaire	220	Mine de Plomb	40	Nopal	319
Lupin	241	Minium	ibid.	Noyer	300
Luferne	249	Miroir d' Ane	46	Numulaire	207
Lychnis des bleds	253	Moëlle de Pierre	22		
		Moineau domestique	422	O,	
M.		Mollaine	208	Ochre	26
		Moly	266	Oeil de Boeuf	103, 108
		Monophyllon	186	Oeil de Chat	212
Macer des Anciens	364	Monoyère	267	Oeillet des Champs	252
Maceron	134	Moëlle	187	Oeillets des fardins	ibid.
Mache	121	Morgeline	257	Oeiller favage	ibid.
Macre	292	Mort au chien	269	Simple	ibid.
Mandradore	186	Mort aux Poules	198	Oeillets pafferofes	253
Mangas	339	Motelle	493	Oignon marin	268
Maquereau Carlet	407	Mouche	385		
Marais falans	17	Mouches Cantharides	389	Q	
Matbre	47	Moucle	398	Q99	Qig

INDEX GALLICUS.

Oignonettes	265	Pas d' Ane	94	de Veau	280
Oliban	380	Pasquettes	103	Pierre d' Aigle	49
Olivier	337	Passé-fleur	180, 253	d' Ambre	47
Savage	ibid.	Passépierre	140	Armenienne	45
Ombre	409	Passerage	227	Assienne	38
Opale	55	sauvage	225	d' Asso	ibid.
Or	39	Passé velours	86	d' Aymant	34
Orangier	357	Pastel	229	d' Azur	45
Orcanette	149	Pastenade des Jardins	126	Calaminaire	44
Oreillette	87	Pastenaque	411	d' Eponge	43
Oreille d' Ane	151	Paté	107	etoilée	50, 55
d' Homme	87	Patience	79	de Foudre	59
de Judas	63	rouge	ibid.	Galacites	23
de Lievre	143	Patte de Cheval	94	d' Heliotrope	52
de Souris	90	d' Oye	82	Hematite	35
Orfraye	428	d' Ours	216	d' Hirondelle	50
Origan	162	Pattelovine	197	d' Irlande	44
Orge	286	Pature de Chameaux	283	Judaïque	49
Orme	364	Paume de Christ	77	de lynx	50
Ormeau des montagnes	ibid.	Pavot blanc	229	maxienne	48
Ormion	163	noir	230	melitites	23
Orobanche	216	rouge	ibid.	Memphite	51
Orpin	26	Pecheur de Saint Martin	420	de Meule	48
Orpiment	ibid.	Pestuncle	398	Morochthus	23
Ortie	74, 167	batard	399	Nephretique	52
marine	393	Pediculaire des prez	215	d' Onyx	51
mort	167, 168	Peigne de Venus	131	Phrygienne	37
Orvale des jardins	163	Pelleboffe	207	Ponce	43
d' Ethiopie	164	Pelotte de mer	397	des rompus	ibid.
Oseille	80	Perce feuille	143	fablonneuse	ibid.
Petite	209	Percepier	84	Senguine	35
Osmonde	71	Percepierre	140, 258	Schistus	ibid, 45
Osteocole	43	Perche	408	Selenites	46
Ostruche	134	Perchepier	84	serpentine	47
Ours	447	Perdrix commune	426	speculaire	46
Oye	419	Perles	397	de Thrace	27
nonnette	ibid.	Perficaire	80	de Tonnerre	50
		Perfil	138	Prasius	52
		des marais	ibid.	Pigeon	426
		Pervenche	196	ramier	427
		Pescher	330	Piloselle	90
		Petasite	94	Pimprenelle	123
		Petoucle	398	Pin	303
		Peuplier	310	maritime	304
		blanc	ibid.	sauvage	ibid.
		noir	ibid.	Pinasse	303
		Phaseole	239	Pissenlit	91
		de couleur	238	Pistaches	310
		de furate	ibid.	Pivoine	421
		Picarel	410	mâle	192
		Picea	303	femelle	193
		Pie	424	Poires de terre	102
		de Griffon	194	Poirier	315
		Pied d' Alexandre	142	Pois	239
		d' Alouette	197	chiche	244
		de Chat	111	Poisson a deux cens dents	412
		de geline	122, 250	de Nil	409
		de Lievre	248	Poivre blanc	361
		de Lion	84	de la Jamaïque	323
		d' oiseau	245	de queue	346
				Poivre	

INDEX GALLICUS.

Poivre long	313	Queuë de Souris	175	Rosier sauvage	313
noir	361	Quinte-feuille	177	la Rouffe	497
Poix	303			Roffignol	411
Polion des montagnes	158	R.		Rubeline	ibid.
Polygala	216, 244	R Acine Salivaire	105	Rubis	53
Polypode	385	sentant les Roses	191	Rubrique	20
de Chêne	69	Raifort	223	Rue des Jardins	236
Pomme	315	grand	ibid. 225	de Mur	74
de merveille	182	Raifin d'Ours	321	sauvage	237
dorée	188	de Renard	186		
epineufe	203	Raifins de Corinthe	350	S.	
Pommier	315	Rangier	440	S Abine	306
Porc	440	Raquette	319	Sable de mer	43
epi	445	Rat	416	Sagette	178
sauvage	441	d'Egypte	450	Saillicoque	400
Porreau	267	Pennade	451	Saint-foin	242
des vignes	ibid.	velu	446	Salade de chanoine	121
tetu	ibid.	Rave	222	Salamandre aquatique	433
Porrette	265	Rayel	411	terrestre	ibid.
Potiron	63	bouclée	ibid.	Saligot	292
Pou	384	Rayne	434	Salpêtre	30
Poule grasse	121	Rée	411	Sang de Dragon	79
Poulette d'eau	417	Regliffe	241	Sang. Dragon	297
Pouliot	161	Reine des Prez	179	Sanglier	441
de Cerf	ibid.	Remore	402	Sangfue	383
-Thim	ibid.	Renard	448	Sanguinaire	81
Poumon marin	393	Renoncule des prez	173	Sanicle	144
Pourcelaine buccine	396	Renouée	81	Santal	355
Pourcelets	385	Rennes	440	Saphir	54
de St. Antoine	385	Reponce	202	Sapin	302, 303
Pourpre	396	Requiem	412	male	303
Pourpier sauvage	257	Requin	ibid.	Sarce-pareille	183
Plantain	235	Refine commune	393	Sardoine	51
aquatique	178	Rhinoeeros	441	Sarrafin	80
Platane	365	Rhubarbe	78	Sarrasine	213
Platre	47	batarde des Moines	ibid.	Saffrafas	326
Plomb	40	Riëbe	146	Satyrion royal	279
blanc	39	Ricin	76	trefolium	278
brulé	40	Riz	286	Sauge	153
de Mer	ibid.	d'Allemagne	285	de Catalogne	ibid.
de Mine	ibid.	Rocambole	266	franche	ibid.
Plombagine	ibid.	Roitelet	422	sauvage	171
Plongeon	418	Romarin	155	Saule	310
Pluvier	417	de Boheme	255	Saulx	ibid.
Primerole	206	Ronce	353	Savon	85
Prudes Femmes	81	des Alpes	ibid.	Savoniere	253
Prune brignole	333	d'Ida	354	Sauterelle	388
commune	ibid.	fans epines	353	Saxifrage	140
de Damas	ibid.	Rondelle	87	de Dioscoride	157
Prunelier	ibid.	Ro-dotté	169	de Matthiol	ibid. 254,
Prunier sauvage	ibid.	Rondette	ibid.		258
Pulmonaire	90, 148	Roquette	223	Scabieufe	111
Punaife	384	sauvage	224	Scammonée Italienne	196
Pyrethre	105	Rose ejuſque ſpecies	319	Françoife	ibid.
sauvage	142	Roseau à écrire	290	Scarabée	391
Pyrole	260	des Jardins	ib. d.	Scariole	93
		des Indes	ibid.	Schœnante	283
		ſucré	291	Seinc marin	413
Q Queuë de Cheval	68	Rofée	18	Scolopendre	385
de pourceau	128	du Soleil	261	Q q q 2	Scœ

INDEX GALLICUS.

<p>Scordium 172 Scorpion 384 de mer 411 Scorzonere 91 Scrotulaire 213 Sebeste 325 Seche 392 Segle 285 Sel 17 de Epfom ibid. Gemme 30 de Newcastle ibid. Semences de Corotte de Candie 132 Semence de Carui 137 contre les Vers, e jusque species 109 Sené oriental 367 d' Alexandrie ibid. Seneve 223 Sermontaine 135, 142 Serpent 430 aveugle ibid. de mer 402 Serpenteire 68, 280 Serrette 119 Sideritis 169 Singe 444 Surmulet 409 Soldanelle 201 Soleil 102 Sorbier 316 sauvage ibid. Souchet 281 des Indes 274 Souci 102 Soucy d'eau 207 Soudé 85 Soufre factice 25 vif ibid. Souris 446 Spunge 62 vermiculate bastard ibid. Thready bastard Squille 268 Staphis aigre 197 Stecas 154 Sternutatoire 104 Storax 325 Stratoites d'eau 292 Succin 28 Succifa 111 Suiffe 407 Sumac commun 344 de Virginie ibid. Sureau 349 de montague ibid. petit ibid. Surelle 80 Sycomore 312 de Cypre ibid.</p>	<p>T.</p> <p>Tabac 199 Tabouret 228 Taisfon 449 Talc 46 Talitron 123, 225 Tamarin 370 Tamaris 364 Tanche 406 Tanite 108 Tapecon 409 Tareronde 411 Tatajouba 312 Taupe 450 Taure 68 Taureau 436 Teigne 390 Terébinthe 309 Terebentine de Venise 305 Terre 19 e jusque species 20, 21 glaise 20 grasse ibid. noix 135 Terrette 169 Testicule de Prétre 278 Thapsie 128, 131 Thé 351 Thlaspi des prez 227 Thon 407 Thym, e jusque species 156 Tigre 447 Tillau 360 Tilleul ibid. Titimale, e jusque species 232 Topaze 54 Topinambours 102 Tormentille 177 Torpille 412 Torpin ibid. Tortelle 224 Tortue terrestre 433 marine ibid. Tourd 427 Tournesol 151 Tourterelle 427 Tuute-bonne 82 Toute-Saine 256 Trainasse 81 Tréfle 247, 250 Tremble 310 Tribule aquatique 292 Triolet 247 aromatique 248 Triquemadame 258 Troëfne 347 des Indes ibid. Truye 440</p>	<p>Truite 408 Tulipe 267 Turbith 314 batard 128 Turcoise 442 Turdus (poisson) 410 Turquette 86 Tuffilage 94 Tutie 41 grise 42</p> <p style="text-align: center;">V.</p> <p>Vache 436 marine 443 Vaciet 322 Valerienne 120 grecque 209 Vanille 371 Vanneau 417 Vautour 428 Veau 436 marin 443 Velar 224 Vendoise 407 Venorique 204 Verd de gris 41 Verdet ibid. Verdure de mer 260 Verge dorée 97 Verjus 315 Ver luisant 391 Vers a foye 388 de terre 383 Vervéne 162 Vesse 240 de loup 63 sauvage 240 Vesseron ibid. Vigne 349 blanche 184 Vinette 80 Violette 262 Violier blanc 219 jaune ibid. Viorne 178, 344, 361 Vipere 430 Vitriol 33, 34 Vive 409 Unicorn mineral 45 Uinéé 64</p> <p style="text-align: center;">Y.</p> <p>Yeble 349 Yeux d'Ecrevisses 399 Ylard 418 Yvraye 289</p> <p style="text-align: center;">Z.</p> <p>Zedbaire 275 Zerumbeth ibid. Zizanie 289</p>
---	--	---

Register

Der

Fürnehmsten Hoch = Deutschen Wörter

Welche in der

P H A R M A C O L O G I A

begriffen.

<p>A.</p> <p>AA</p> <p>Aakraupe 402</p> <p>Aberrauze 110</p> <p>Acajaba 340</p> <p>Achate 51</p> <p>Achmella 106</p> <p>Acker = Wurzel 191</p> <p>Acker = Chendrilla 89</p> <p>Acker = Kieiten 143</p> <p>Acker = Knoblauch 267</p> <p>Acker = Münze 169</p> <p>Acker = wurk 283</p> <p>Aemella 106</p> <p>Adams = Feigen 312</p> <p>Adler 428</p> <p>Adler = Klee 250</p> <p>Adler = Stein 49</p> <p style="padding-left: 2em;">Gülden = Adler 428</p> <p>Adonis = Köpflin 175</p> <p>Aegyptische Weiden 262</p> <p style="padding-left: 2em;">wasser = Linsen 253</p> <p>Aethiopische Scarley 164</p> <p>Affe 444</p>	<p>Affodiltwurk 272</p> <p>Aglaster 424</p> <p>Agley 197</p> <p>Agstein 28</p> <p>Ahorn = Baum 362</p> <p>Frembd Ahorn 365</p> <p>Alabaster 46/ 47</p> <p>Alant = Wurk 96</p> <p>Alatern = Baum 348</p> <p>Alaun 31/ 32</p> <p>Allegarde 432</p> <p>Allermanns Harnisch 266</p> <p>Allheitwurk 130</p> <p>Aloe ejusque species 272</p> <p>Aloes = Holz 379</p> <p>Alraum 186</p> <p>Althee 211</p> <p>Allyffen 166</p> <p>Amber / grauer 414</p> <p style="padding-left: 2em;">schwarzer 414</p> <p>Amber = Kraut 156</p> <p>Ambrosien = Kraut 76</p> <p>Ameiß 387</p> <p>Amechyst 54</p> <p>Amney = Saat 140</p>	<p>Amsel 357</p> <p>Anchovies 405</p> <p>Anemonen = rösplein 179</p> <p>Andorn 166</p> <p style="padding-left: 2em;">kleiner Italtänischer 16</p> <p style="padding-left: 2em;">niedriger 161</p> <p style="padding-left: 2em;">wasser Andorn 133/ 134</p> <p>Angelick = wurk 138</p> <p>Aniß 195</p> <p style="padding-left: 2em;">Indianischer Aniß 138</p> <p style="padding-left: 2em;">Etern = Aniß 438</p> <p>Antilope 316</p> <p>Apffel ejusque species 188</p> <p style="padding-left: 2em;">Doll = Apffel 188</p> <p style="padding-left: 2em;">Erd = Apffel 161</p> <p style="padding-left: 2em;">Melanzan = Apffel 315</p> <p>Apffel = Baum 329</p> <p>Appricosen = Baum 113</p> <p>Arabische Distel 226</p> <p>Arabischer E. niff 168</p> <p>Archangel 45</p> <p>Armenier = Stein 280</p> <p>Arca 114</p> <p>Arnscheete 408</p> <p>Asche</p>	<p>Qqq 3</p> <p>Aspen</p>
---	---	--	---------------------------

I N D E X.

Aspen	310	Perrier - baum	339	See - binfen	ibid.
Asphalt	374	Planctin / baum	298	Bingelkraut	75
Ägel	424	Sagou - baum	296	Birchen - baum	306
Auffrechte Wald - Hebe	178	Wacholder - beer - baum		Birn - baum	315
Augennacht	41	Wolle	211	Bisam	441
Augen - Treff	215	Baumlicher Nachtschatten	187	Bisam - Thier	ibid.
Azaretten	317	Bauren - treffe	228	Bischoffs - Hut	293
		Senff	228	Bismuth	38
B.		Behen (rother	121	Bitter - wurk	199
		Weinstein	43	Black - Fisch	392
Bachbungen	204	Beinbruch	ibid.	Blatta Byzantina	395
Bad - Kraut	135	Benedicten - wurk - kraut	175	Blauer Gauchheil	205
Bar	447	Benjoin - baum	332	Bley	40
Bärenfuß	194	Bergblau	45	Gebrand bley	ibid.
Bärenklau	216	Berg - Eihorn	349	Bley - Erk	ibid.
wilde	ibid.	Berg - Händleins wurk	279	Bley - weiß	ibid.
Bärs - Dohrlein	206	Berg - Hahnen - Fuß	174	Bleywurk	121
Bär - Saniackel	ibid.	Holder	349	Blindscheide	430
Waldrjan	120	Berg - Hunds - Zunge	151	Blumen - gras	257
Griech - sche	209	Berg - Peterlein	142	fohl	221
Bassam	308	Berg - Peterzilge	142	Blut - Finck	422
apffel	782	Berg - Polium	158	Blut - kraut	81/ 123
kraut	293	Berg - Saniackel	211	Blut - sauger	383
Balsenuch	169	Berg - Spicanarde	121	Blutstein	35
Bambus - Rohr	290	Berg - Ulmbaum	364	Blut - wurk	177
Barbe	407/ 409	Bermudes - beeren	338	Bock	438
Et. Barben - Kraut	224	Bernstein	28	Bockenwurk	184
Barne	409	Bersich	408	Bocks - bare	92
Barß	408	Bertram	105/ 142	Bocks - Dorn	246
Basilien	166	Beryll	54	Bocks - dossen	157
Küh - basilien	253	Betonien	165	Bocks - Hötlein	279
Kraut	163	wasser betonien	214	Bocks - Horn	249
wilder basilien	166	Betre	313	Bocks - kulleken	279
Barengel	159	Beyfuß	110	Bocks - kraut	ibid.
Baum		aus China	ibid.	Bohnen	241
Bonana - baum	298	Bezoar Thier	439	Bengalische	334
Büch - baum	301	Biber - kie	207	Egyptische	262
Coccos - baum	295	Bibernell	123	Et. Ignatius bohne	358
Drachenblut - baum	297	Bibinell	ibid.	Italiänische bohne	238
Eben - baum	295/ 330/ 345	Bieck beer	321	Türkische bohnen	ib.
Erlen - baum	305	Bienen	386	wilde bohnen	241
Kohl - baum	297	Kraß	420	Stinckender bohnen - baum	373
des lebens	305	Fresser	ibid.	Bollen - Distel	112
Mango baum	319	Bies - condrißen	89	Bolus	19
Musa - baum	298	Bilsen - kraut	198		
Dehl - baum	294	Binsen - lauch	265		
Pal'm - baum	ibid.	Bullbinfen	282		

A E S I S T E N.

<p>Bolus/ Turckischer von Armenien weisser</p> <p>Bonana = baum</p> <p>Boragen</p> <p>Boretzsch</p> <p>Borras</p> <p>Boviff</p> <p>Brackendistel</p> <p>Brand = Lattich</p> <p>Brand = Schlange</p> <p>Brasilianische Einbeer</p> <p>Brasilien Holz</p> <p>Braun = wurk</p> <p>Breitblättrichter hunds- wald = rebe.</p> <p>Brennender hahnen = fuß.</p> <p>Brennessel</p> <p>Brombeer = krauch</p> <p>Bruch = kraut stein wurk</p> <p>Brunellen</p> <p>Brusch</p> <p>Brustbeer = baum</p> <p>Brust = beerlein</p> <p>Brust = wurk</p> <p>Bubenst v. Boviff.</p> <p>Buch = baum</p> <p>Buchenholz Stein = buchen.</p> <p>Buchtampfer</p> <p>Buch = lattich</p> <p>Buchweizen</p> <p>Büffel</p> <p>Burgundisch heu</p> <p>Burkel = dorn</p> <p>Buffahren</p> <p>Butter = wurk</p> <p>Buxbaum</p> <p>Buxdorn Indianisch</p>	<p>ibid.</p> <p>ibid.</p> <p>ibid.</p> <p>298</p> <p>149</p> <p>149</p> <p>33</p> <p>63</p> <p>145</p> <p>94</p> <p>430</p> <p>187</p> <p>376</p> <p>213</p> <p>270</p> <p>179</p> <p>164</p> <p>174</p> <p>74</p> <p>353</p> <p>86</p> <p>43</p> <p>143</p> <p>165</p> <p>185</p> <p>335</p> <p>325</p> <p>133</p> <p>301</p> <p>ibid.</p> <p>311</p> <p>209</p> <p>90</p> <p>80/ 286</p> <p>437</p> <p>249</p> <p>293</p> <p>428</p> <p>211</p> <p>308</p> <p>352</p> <p>375</p>	<p>C</p> <p>Cabelsau</p> <p>Cacarell</p> <p>Cacaos = baum</p> <p>Calmey Stein</p> <p>Calmus wahrer</p> <p>Camcel heu</p> <p>Campfer</p> <p>Canarien gras saamen</p> <p>Candische wilde rüben</p> <p>Canel/ weisser baum</p> <p>Caneel = baum</p> <p>Cappern</p> <p>Carbe</p> <p>Cardamölein</p> <p>Carneol</p> <p>Cassie = bäumlein</p> <p>Cassien = röhren = baum</p> <p>Cassie = krauch</p> <p>Castanien = baum Erd-Castanien Sau-Castanien</p> <p>Casumunar</p> <p>Ceder = baum</p> <p>Ceyeen = kraut</p> <p>Ceylonische Pflanze</p> <p>Chaleconier</p> <p>Champignon</p> <p>Chondrillen = kraut</p> <p>Äcker = Chondrillen</p> <p>Ries = Chondrillen</p> <p>Chrysolith</p> <p>Christ = dorn</p> <p>Christwurk</p> <p>Cimmetbaum</p> <p>Cistus männlein rößlein weiblein</p> <p>Citronen = baum</p> <p>Citronen quendel</p>	<p>404</p> <p>410</p> <p>359</p> <p>44</p> <p>ibid.</p> <p>291</p> <p>284</p> <p>443</p> <p>283</p> <p>328</p> <p>287</p> <p>ibid.</p> <p>222</p> <p>324</p> <p>327</p> <p>329</p> <p>354</p> <p>137</p> <p>276</p> <p>51</p> <p>348</p> <p>369</p> <p>348</p> <p>300</p> <p>137</p> <p>ibid.</p> <p>275</p> <p>305</p> <p>192</p> <p>160</p> <p>51</p> <p>63</p> <p>88/ 89</p> <p>ibid.</p> <p>89</p> <p>54</p> <p>365</p> <p>193/ 194</p> <p>327</p> <p>255</p> <p>254</p> <p>ibid.</p> <p>356</p> <p>157</p>	<p>Citruken</p> <p>Cochinillen = baum</p> <p>Coco = nußbaum</p> <p>Maldivische Cocc-nuß</p> <p>Coffe = baum</p> <p>Coralen</p> <p>Coralen = kraut</p> <p>Coral = moß</p> <p>Corck = eiche</p> <p>Coriander / schwarzer</p> <p>Corinthen</p> <p>Cornel = baum</p> <p>Cranichbeeren</p> <p>Kreuzblümlein wurk</p> <p>Erd = Crocoddill</p> <p>Cryskal</p> <p>Cubeben</p> <p>Cucummer</p> <p>Cymbalaria</p> <p>Cyperswurk</p> <p>Cypressen = baum Garten = Cypres</p> <p style="text-align: center;">D.</p> <p>Sachs</p> <p>Dale</p> <p>Dam = Hirsch Thier</p> <p>Dattel = baum saurer</p> <p>Daube</p> <p>Dauben = kerbel kraut tropff</p> <p>Delphin</p> <p>Denn = gras</p> <p>Diamant</p> <p>Dictam / Cretischer weisser</p> <p>Dill</p> <p>Distel / Arabische bollen = distel bracken = distel</p> <p>Eriocephalus = distel</p> <p>Fichten = distel</p> <p>Sisch =</p>	<p>181</p> <p>319</p> <p>295</p> <p>ib.</p> <p>347</p> <p>59/60</p> <p>189</p> <p>60</p> <p>302</p> <p>260</p> <p>350</p> <p>336</p> <p>190</p> <p>216</p> <p>145</p> <p>432</p> <p>46</p> <p>346</p> <p>181</p> <p>212</p> <p>281</p> <p>305</p> <p>107</p> <p></p> <p>449</p> <p>423</p> <p>440</p> <p>ibid.</p> <p>294</p> <p>370</p> <p>426</p> <p>122</p> <p>162</p> <p>122</p> <p>412</p> <p>81</p> <p>55</p> <p>162</p> <p>194</p> <p>128</p> <p>113</p> <p>112</p> <p>145</p> <p>115</p> <p>116</p> <p>Sisch =</p>
--	--	--	---	---	--

R E G I S T E R

Fisch, distel	116	Eisen-krout	162/ 168	
gülden, distel	93	reich	162	F.
karten, distel	112	wurk	168	
Marien, distel	115	Eis- vogel	420	F Aselen
melancholen, distel	116	Elend	440	238
purgierende distel	231	Elephant	442	F Farber, gras
spher- distel	112	Elephanten, Laus	339	263
Theophrastus, distel	116	Elfenbein /	442	Farn, kraut
weg, distel	115	gegraben	45	71
wolliche distel	ibid.	Ellern- baum	305	Faul, baum
Doeken, kraut	119	Elsen	347	347
Doll, apffel	188	Endivien	93	Feder, kraut
kraut	198	Endt, vogel	419	97
Donner, keil	50	Engel, fisch	411	weiß
stein	ibid.	fuß	69	Feigen / stachelichte
wurk	95	wurk	133	Indianische
Dorant	104	Enkian	199	baum ejusque species
Dosten	162	Epheu	322	319
Drache	409	Eppich	138	
Drachenblut	79/ 297	Erbsen	239	Feigwurk
baum	ibid.	Erdbeer, baum	342	distel
distel	144	kraut	176	Feld, Cypresse
Dragant	246	Erde	19	hun
Dromedarius	443	ejusque species	20/21	kletten
Durchwachs	143	Erd, Eychlen	135	nägelein
Dürnwurk	95/ 96	seygen	ibid.	Fenchel
E.		testen	ibid.	holz
		tifer	171	Ferber, roth
		moren	246	145
		nuß	135	Ferula / kleine
		Erdpin / französische	171	Fette, henne
		Italiänische	ibid.	Fichten, baum
		rauch	122	Fieber, kraut
		schild, kröte	433	208
		Erdshocke	114	Fingerhut
		Eandische	115	kraut
		von Jerusalem	102	ibid.
		wilde	114	Fisch, distel
		wurm	383	116
		Erpsich	134	Fischlein
		Esch, baum	363	392
		lauch	265	Flachs
		Esel	436	dotter
		Eselchen	385	226/ 293
		Es- stein	38	kraut
		Eule	429	212
		Euphorbium	234.	Fleder, mauß
				451
				Fliege
				385
				Spanische Fliegen
				389
				Fliegen, pulver
				36
				Fliegen, bluhme
				117/ 118
				Flöh, kraut
				80/ 236
				Flör, amor
				86
				Fohre
				408
				Forelle
				408
				Fok, swang
				191
				Frankosen, holz
				362
				Frankösische Scammonium
				196
				Frauen, Eis
				46
				kraut
				107
				Fuchs

A E S T E R.

Fuchs	448	Grenfich	177	Heiden wind - frau	97
Ganß	419	Griechischer baldrian	208	Heidnisch - frau	213
Fünff - blad	177	Grief - stein	52	Heilwurk	130/ 210
Fünffinger - frau	ibid.	Grostopff	408	Heime	388
		Grund - eychelen	135	Heimlinge	ibid.
G.		Grünspan	41	Henfferling	425
Gänse - fuß	82	stein	52	Herk - freud	146
Galley - wurm	385	Gummi - anime - baum	370	gespan	167
Gamanderlein	158/ 159	Gundels - reben	169	gesperz	ibid.
Ganß	419	Gunderman	ibid.	förner	189
Garbe / wilde	179	Gurcke	181	saamen	ibid
Garten - Eppig	138	Guter Heinrich	82	wurk	197
traut	104	Gungel	171	Heuschrecke	388
Gauchhell / rother	205	Gyps	47	Heuring	407
Geiser - wurk	105			Heydens - Isop	126
Geiß	438	H. Haarstrang	128	Himbeeren - strauch	354
baare	179	Haber	288	Himmel - gucker	409
blad	321	Habich	429	schlüssel - bluhme	206
klec	374	traut	90	Hindisch frau	187
rauten	242	Hagediß	432	Hindleuffte	92
Gekrümtter klec	243	Hagedorn	317	Hiobs - thranen	287
Gelbsucht - wurk	274	Hahnen - fuß	173	Hirsch	439
Gembs	438	gras	289	polen	161
Gemsen - wurkel	96	kopff	242	junge	69
Genferich	177	Hahn und henne	424	Hirsen	287
Genster	373	Hanff	74	Hochel	400
Gerber - baum	344	Hase	444	See - hochel	450
von Virginte	ibid.	See - hase	393	Holder - schwamm	63
Gerste	286	Hasen - fuß	248	Hollunder - baum	349
Gersten - twalch	288	kohl	89	Holl - wurk	212/ 213/ 250
Gewürk - nägleitz	323	Hasel - huhn	426	Holzbock	384
Geyer	428	staude	300	Holz - wurm	390
Gicht - wurk	192	wurk	87	Honig	386
Giff - roche	411	Hasen Dehrlein	143	stein	23
Ginwik	417	Haring	405	wurk	151
Glank	40	Harn - frau	86/ 212	Hopffen	74
Glaf - frau	83	Hart - hau	256	Hornschnecke	396
Glaf - wurk	85	riegel	347	Hörtiß	387
Gold	39	Hark	303	Hörnfen	ibid.
apffel	288	Hausen	405	Hornfisch	404
gelb	26	Hauswurk	191/ 258	Hornungs - bluhme	267
glett	40	Hecht	406	Houting	410
würmlein	389	Hecken peterfützen	143	weiffer	ibid.
wurk	265	Hedderich	223	Huff - lattich	94/ 98
Granar	53	Heide	365	Huhn / gros wasser - huhn	417
apffel - baum	317	Heidelbeer	321	Turckisch - huhn	425
		Heiden - torn	80	Humber	359

R r r

Hund

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Hund	448	Jujuben	335	Krammetsvogel	427
Hunds - blumme	103	Jungfern - augen - braunen	104	Krampffisch	412
dill	103/ 106	traut	238	Kranich	416
Hund - fisch	412			Kraus - beer	353
Hunds - hoden	278	K.		Krause - münke	159
föle	75	Kalb	436	Krebs - augen	399
traut	ibid.	Kalb - schnabel	212	Krebs - blumme	151
tode	195	Kaninchen	444	Taschen - Krebs	400
junge	148/ 151	Kapaun	424	Krebswürk	81
Hünerdarm	257	Karpffe	406	Kresse/ grün - Kresse	225
dieb	428	Kake	447	Garten - Kresse	227
Hüttenrauch	41	Kasen - Kerbel	122	grosse feld - Kresse	225
Hyacineh	53	Kaulpars	411	Indianische Kresse	147
		Kaysers - Salat	111	Türkische Kresse	226
J.		Kellers - esel	385	wilde Kresse	227
St. Jacobs - traut	97/ 98	Kellers - hals	343	Kreude	24/ 25
Jalap	201	Keusch - baum	325	schwarze	25
Jasmin	346	Kieselstein	48	Kreuz - blümlein	216
Jaspis	52	Kirsch - baum	336	traut	98
Jben - baum	308	Kiwih	417	Kröte	433
Jehträchs	432	Klapper - Rosen	230	Krüden - dill	103/ 106
Je länger je lieber	187	Kleb - traut	146	stein	403
Jesuitischer - baum	318	Klee/ ejuque species	247/ 374	Krühen - Kraut	180
Jgel	450	Klette / grosse	119	Kuckut	429
See - Jgel	400	Klett. n. Kerbel	143	Kroß - Kümmeel	135
Jgel - kolben	203	Klingel - rübelein	136	Kupffergrün	41
Jltis	450	Klosterbeer	320	Kuh	436
Indianisch bred	273	Knoblauch - Kraut	172/ 221	basilien	253
Indianische Geiß	438	acker - Knoblauch	267	Küh - weizen	215
Indianisch Duhn	425	Kobalt	36	Küngslup	444
Indianische Krake	450	Koch fisch	410	Kümmeel	133
Indigo	244	Kicht / ejuque species	221	feld - Kümmeel	137
Ingber	275	Kohlmeise	422	Schwarzer Kümmeel	260
Ingrün	156	Königs - Kerze	208	Kümmich	133
Johannis - beeren	321	Körbel	132	Kürbis	180
St. Johannis bred	372	Welscher Körbel	132	Kutren - apffel baum	315
Johannis Fliege	391	Kerffel - Kraut	132		
St. Johannis - frau:	256	Koriander	143	L.	
Irlandischer stein	44	Korl - Kraut	91	Laeca - baum	335
Isp	155	Korn - blumme	118	Lammer - lattich	121
Iffen	ibid.	Korn - flag	270	Lamprette	402
Judas - baum	371	Korn - Rosen	230	Lasur - traut	131
Judas - Dehrlein	63	Korn - winde	201	Lasur - stein	45
Juden - kirschen	189	Knaben - Kraut	191	Lattich	88
pech	27	Krake	423	Laub - frosch	434
Judenstein	49	Krähen - fuß	236	Lauch	267
					Wein

M O G I S C H E N.

Weinberg - Lauch	267	Mango - baum	339	Melonen	181
Savendel	154	Mangold / rother	86	Memphis - stein	51
Laurier - Nirschen	339	Manna - gras	289	Mengel - kraut	123
Laus	384	Manns - treu	144	Mengel - wurk	79
Läuse - Kraut	197/ 215	Marcafite	38	Menning	40
wurk	197	Marien - glas	46	Merke	418
Leber - balsam	108	Marmor	23/ 47	Merck	138
Kraut	146	Massustelen	103	Mergel	22
Stein - Leber - Kraut	67	Mastix	309	Merl	427
Lein - dotter	226	Masiveyh	428	Merrettich	225
Lenden - stein	52	Mastleben	103	Mertram - kraut	100
Leopard	447	Maulbeer baum	312	Mespe - baum	316
Lerche	420	Maul - esel	436	Meyen Blüthlein	186
Lieb - stöckel	135	farren - frau	69	Meyer - kraut	146
Lilien	264	Maulwurff	450	Milch - kraut	244
blaue Lilien	271	Maur - kraut	83	Syrische Milch - Klocklein	203
Simonien - baum	356	Echte Spanisch maur kraut	142	Milch - stein	23
Linden - baum	360		192	wurk	216
Linsen	240	Maur - pfeffer	71	Milben	81
wasser - Linsen	65	raute	71	Mirten baum / Drabantischer	306
Löffel - blad	226	Maus	446	Mistel	342
Lorbeer - baum	360	Mausdorn	185	Mohn / weisser	229
Löwe	446	Maus - Dohrlein	90	schwarzer	230
Löwen - fuß	84	Mäuse - schwänlein	175	wilder	ibid.
maul	212	Mayer	83	Wasser Molech	433
schwanz	216	May - wurm	391	Moll	ibid.
Luchs - stein	50	Meer - Eel	408	Moly	266
Lulih	289	droffel	410	Monat - blüthlein	103
Lungen - Klee	207	Engel	411	Mond - kraut	68/ 220
Kraut	148	fenchel	140	Mond - krauten	68
flechtig lungen - Kraut	148	fichten	304	Mond - veiel	220
Fransch lungen - kraut	90	gewachs	82	Mören	126
gülden lungen - Kraut	ibid.	gras	61	wilde Mören	ibid.
Lupinen	241	hirse	151	Mos	64/ 65
Lychniß / Klee - Lychniß	254	halb	443	gülden Mos	72
rosen - Lychniß	253	Krebs	400	Meer - Mos	60
M.		Linsen	61	Motte	391
Macarel /	407	portulack	82	Motten - kraut	208
Spanische	ibid.	Schwein	412/ 443	Mücken - kraut	80
Macer - baum	364	stern - kraut	96	Mühl - stein	48
Magistrang	134	wurzel	82	München Rhabarber	78
Magner	34	Zwiebel	268	unechter	ibid.
Mähl - baum	344	Meisterwurk	134	Münchs - rappen	197/ 280
Majoran	162	Melben	81	Münchs - hopff	91
Mandel - baum	330	Melisse	170		

A E G I S C E N.

Münz- ejusque species	169	Obermennig	122	Pfeffer = fisch	404
gelbe münz.	95	Oester	397	traut	227
wilde münz.	159	Ohrwurm	385	Pfenning - traute	207
Muscaten - nusz - baum	331	Oliven - baum/	337	Peil - haup	178
oehl	ibid.	wilder	ibid.	Peil - traute	ibid.
Muschel	398	Olm	433	Pferd	435
bastard Muschel	399	Oryx - stein	51	Pferde - schwanz	68
Muscovitisch glaz	46	Osterlucey	212	Pfingst - Rosen	192
Mutter - traute	106/ 249	Ostrik	134	Pfirfchen = baum	330
wurz	167	Otter	430/ 449	Pflaumen = baum	333
Myrobalanen	334			Pfriemen	373
Myrrhen	355	P.		Phillyree	343
Myrten - baum	322			Phrygischer stein	37
				Pilke	63
N.		B aeonien blumen	192	Pimpernuß - baum	310
Nabel - kraut	192	männliche	ibid.	Pimpernüsse / teutsche	360
Nacht - Eule	429	weibliche	ibid.	Plantain - baum	298
Nachtigal	421	Palm - baum	294	Plöke	407
Nacht - schatten	187	Panax - kraut	130	Pluken	181
Nacken - kraut	203	Panther - Thier	447	Poley	161
Nadel - herb	131	Papier - ried	281	Berg - Poley	158
Nagel - kraut	90	Pappelbaum	310	grosse wilde	167
Nägelein / garten	252	schwarzer	ibid.	Pomerangen - baum	357
wilde	ibid.	weisser	ibid.	wilde Portulack	257
Wald - Nägelein	219	Zitterpappelbaum	ibid.	Prunellen	333
Narcissen	267	Pappelen	210	Psyllien	236
Narren kappen	197	baum - Pappeln	ibid.	Purgierende nusz	77
holben	283	Pappel - Rosen	210	Purpur schnecken	393/ 396
Natter	430	Paradies - holz	379		
Natterwurk	81	Parnasser - gras	259	Q.	
Natter - Zünglein	68	Patienter - kraut	78	Qualster	389
Nesselbaum	248	Pech	303	Quappe	403
Nessel	167	Perck - fisch	412	See - Quappe	408
raube Nessel	167/ 168	Perlen	397	Queckstelke	422
Nicht / grauer	42	Perlen = Mutter	397	Quecksilber	35
Niederholder	349	Pestilenz = wurk	94	Quendel	157
Nieß - wurk / ejusque species	193	Peterlein	138	Quick - gras	290
		St. Peters torn	285	Quitten - apffel - baum	315
		traut	83		
Nusz /	300	Petersilgen	138	R.	
Spanische	ibid.	Pfaffenspint	280	Rabe	423
		Pfaffen = Wöhlein	91	Rabies	223
O.		Pfau	425	wilde	ibid.
Obal	55	Pfeben	181	Rappen	409
Ochsen Zunge	149/ 150	Pfeffer / langer	313	Rapunzel	202
Oester	20	schwarzer	361		
		von Jamaica	323		
		weisser	361		

Katze	446	Kroß - kummel	135	Sau - frau	187
Aegyptische Katze	ibid.	Kroß - schwanz	68	Saurach	317
Katzen - pulver	36	Kroß - Federn	407	Saurampffer	80
Kraucken - kraut	223 seq.	Kroß - fisch	409	Saus - dorn	348
Kraute / garten Kraute	236	Kroßgunkel	177	Sau - Todt	82
wilde Kraute	237	Kroßkehlen	421	Sau - wurk	213
Weiß - Krauter	242	Kroßschier	404	Scammonium	200
Wiesen - Kraute	123	Kroßstein	19	Französische	196
Regenbogen - Fisch	410	Krot - ritter	79	Italianische	ibid.
Rie - ebock	440	Kroßstein	258	Schaaf	437
Reiger	416	Rüben	222	garbe	104
Reiner	440	Candische rübe	ibid.	rip	ibid.
Reinfaren	108	Kömische rüben	184	Schabe	391
Reiziger freude	178	rothe rübe	86	Schaben - frau	208
Reiß	286	schwarze rübe		Scabiesen	111
Reiß / deutscher	285	steck - rübe	222	Schäfer	412
Reisstein	43	wilde rübe	ibid.	nuß	135
Reil - maus	446	Rubin	53	Schaffelhau	68
Remeschier	440	Ruhr - frau	101	Scharlach - beeren - baum	302
Rhein - fahren / weißer	104	See - Ruhr - frau	111	Scharley / Aethiopsisch	164
Rhein - schwalben	421	Rust - baum	364	wald - scharley	163/164
Rheupontich	118	Ruttelweyh	428	Scharten - frau	104/119
Rhinocer	441			Schatten - fisch	409
Rhodieser holz	377			Schlag - kräutlein	171
Ried - gras	283/291			Scheis - frau	212
Rimelhorn	396			Schieferstein	35
Rinder - bingel - frau	76	Saam - frau	81	Schierling	139
Rinds - auge	103/108	Salamander	433	Schiffhalter	402
Ringel - blumen	102	Salbey / grosse	153	Schild - fröde	433
Ringel - daube	427	kleine	ibid.	Schildbesem - frau	227
Ritter sporen	197	Spanische	ibid.	Schlaff - frau	199
Roche	411	wilde	171	Schlag - kräutlein	171
Giffe - Roche	ibid.	Salniter	30	Schlag - kräutlein	171
Rocken	285	Salpeter	ibid.	Schlange	430
Rödel	215	Salz / ejusque species	17	Schlangen - knoblauch	266
frau	ibid.	Sammet - blumen	86	frau	280
Rohr	290	Sand am meer	43	mord	91
Cyperisch Rohr	ibid.	Sandel	355	stein	47
Schreib - Rohr	ibid.	Sandstein	43	Schlehen - dorn	333
Rohr - Hantlein	418	Sanicel	144	Schleiffstein	48
Rose /	319	Sannaw	84	Schlene	406
ejusque species	320	Sapphier	54	Schlüssel - blumme	206
Rosen - wurkel	191	Sardonier	51	Schmal - frau	259
Rosmary	155	Sarsaparil	183	Schmalk - käfer	391
von Bohemien	255	Saugend - fisch	402	Schmeer - wurtz	151/211
Röß - huff	94	Sau	440	Schmeerer - wurtz	185
		bonen	199	Schmerbel	82

Schmitzgel	35	See: gras	61	Sperling	422
Schnecke /	394	krabbe	400	Spher: distel	112
grosse rotte	383	krebs	399	Spierling	316
schwarze	ibid.	kuh	443	Spies: glas	38
von Paris	394	Lunge	393	Spiraea	361
kleine braunlichte	398	nessel	ibid.	Spiren	421
Indianische schnecklein	ibid.	pfau	410	Spiz: maus	450
Schnee: Eröpflein	219	quappe	408	Stabwurz	110
Schneepf	417	ros	404	Stachel: nuss	203
Schneepflein	4:1	schlange	402	Stachel: schwein	445
Schnittlauch	265	wolff	403	Stahl	39
Schröter	389	Segelstein	34	Stall: frau	249
Schnuppen: wurk	219	Seidenwurm	388	Staudel: beer	321
Schwalbe	421	Seiffe	85	Stech: apffel	203
wasser: schwalbe	ibid.	Seiffenbeeren	338	baum	352
Schwalben: kraut	231	Seiff: frau	253	Stechas	154
Schwalbstein	50	Senesblätter	367	Steinbeeren	353
Schwalben: wurk	196		375	bock	438
Schwam	62	Senff	223	Steinbrech	140
dannen: schwam	63	Sevenbaum	306	Englische	84
fäserichte unechter	62	Siebengezeit	248	des Dioscorides	157
gesprenckelt unechter	ibid.	Sieg: stein	55	Matthioli	ibid. 254
grosser staub voller	63	Siegwurz	266	weisser	ibid. 258
Harter unechter	62	Sierlem	136	Steinbrech/ rother	179
Hirsch: schwam	63	Sigmars: kraut	210	Stein: buchen	311
Lercken: schwam	ibid.	Silber	40	Möhlen	27
Schwammen: frau	81	Silermontan	135	Steinmarck	22
Schwamstein	43	Smaragd	54	Nitee	248
Schwan	419	Sommer: wurk	216	Linde	343
Schwarz schwank	410	Sonchen: frau	93	pelen	166
Schwefel / lebendiger	25	Sonnen: blumie	102	röflein	202
gelöschter	ibid.	Thau	261	salk	30
Schwein	440	wende	151	samen	151
meer: schwein	443	wirbel	88	Stein von Heliotropium	52
wild: schwein	441	wurz	216	Stern aus Verstechem	268
Schwein: broed	277	Sophie: frau	225	Stein: kraut	104/ 185
Schweine: kresse	229	Svangrün	41	stein	50
Schwindel	143	Spanische Fliegen	389	Stickwurz	184
frau	96	Spanisch kerbel	140	Stieglitz	422
Scordium	172	Spargen	189	Stier	436
Scorpion	384	Speck: matius	451	Stinckende schwerlein	271
fisch	411	Speichel: wurk	105	Steck: fisch	404
See: ball	397	Spels	285	Stoppf: wachs	387
Drache	409	Sperber: baum	316/317	Stör	405
Eiche	61	Sperenstich	145	Storch	416
					410

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Storax - baum 325
 Strauß 424
 Streis - wurk 79
 Stur 405
 Süß - holz 241

E.

Eaasche 433
 Taback 199
 Tag und Nacht 83
 Talsch 46
 Tamariske 364
 Tannen - baum 302 / 303
 Tassen - Kraut 228
 Tassen - Kraut 220
 Tatarjouba 312
 Taube 426
 Tauben - Kraut 76
 Tauber - haber 288
 Taucher 418
 Taufend - blat 104
     gülden - Kraut 208
     schön 86

Tehr von der Verbades 28
 Thale 423
 Thapsia 128
 Thapsier 130 / 131
 Thau 18
 Thee 351
 Thon 20
 Thracischer stein 27
 Thunin 407
 Thurm - senff 222
 Thymian / ejusque species 156 & seq.

Terpentin - baum 309
 Terpentin / Benedischer 305
 Teufels - Abbis 111
     Kirschen 189

Tieger 447
 Topaß 54
 Töpffer - Erde 20
 Tormentiil 177
 Tragum 311
 Trespenn 289

Triller 223
 Tulipe / gelbe 267
 Tuncetel - beeren 322
 Turchois 442
 Turckische bohne 238
     hanf 76
 Curtel - Daube 427
 Tyriacks - Kraut 197

U.

Uainille 371
 Venus - Kam 131
     strahl 131
 Vergif mein nicht 171
 Verstoff 387
 Vicriol 33 / 34
 Vieh - Distel 115
 Vielfuß 385
 Viole / blaue Merck 262
     gelbe 219
 Ulm - baum 364
 Vogelbeer - baum 316
     Kirschen 338
     Kraut 205
     Fuß 245
     Leim 352
 Vogelneß - saamen 132
 Voegel - wicken 243
 Vossenstert 290

W.

Wachholder - baum 307
 Wachs / ejusque species 386 & seq.
 Wachs - Andern 47
 Wachtel 426
 Wald - Esel 437
     Niebe 178
 Walffisch 414
 Wall - Kopf 443
     wurk 151
     stein 43
     stroh 146
 Wandlauf 384

Walroth 413
 Warm - stein 45
 Wasser / ejusque species 17
 Wasser - Eider 433
     Huhn 417
     Frosch 434
     Hundleins - wurk 279
     Nuss 292
     Pfeffer 80
     schierling 139
     wegerich 178

Wegdorn - beer 352
 Wegerich 235
 Weg - gras 81
 Wegesennff 224
 Weg - tritt 81
 Wegwart 92
 Weid 229
 Weiden - baum 310
     gelbe weiden 311
     glänzende weiden ibid.
     rothe weiden ibid.
 Weinstock 349
 Weiß - wurk 185
 Weizen 284
     Türckischer 287
 Wells 403
 Welsch - Huhn 425
 Welscher Nuss - Baum 300
 Wermuth ejusque species 108 / 109

Werkel - blumme 268
 Wespe 387
 Wekstein 48
 Wenderich 207
 Wenhe 428
 Wenrauch 380
 Weiting 404
 Wicken 240
 Wiedehopff 424
 Wiederstoff 121
 Wiesel 450
 Wiesen / brennender 173
 Wiesen - Saffran 269
 Wild - schwein 441
 Wilde witten 240

Wind.

R E G I S T E R.

Windblum	179	Wuterich	139	Zibeth	449
Winde	201			Zibet - fage	449
Winde / scharffe oder stechende	183		Y.	Ziege	438
Winter grün	260	Zucca	273	Ziegeuner - frau	198
Wolcken - becken	353			Ziefer - Erbsen	244
Wolff	448		Z.	Zimmet - baum	329
Wolffs - beer	186	Zahn - schnecken	393	Zinn	39
Milch / ejusque spe-		Spanisch zahnstecher. frau	140	Zinober	36/37
cies	232			Berg Zirbel - baum	304
wurk	197	Zahn - frau	219	Zitterling	412
Wollgemuht	162	wurk	105	Zitter Pappelbaum	310
Wolliche distel	115	Zann - glocken	201	Zwitter	275
Wund - frau	169/ 191	könig	422	Zucker - Rohr	291
Wunder - baum	77	Zeilant	343	Zucker - rüben	202
Heidnisch - wund - frau	97	Zerumbeth	275	Zucker wurkel	102/ 136
Wurm - frau	213			Zungenblad	185/ 314
Samen / ejusque spe-				Zwetschen - baum	333
cies	109			Zweyblade	280

REGISTER

VAN DE

VOORNAAMSTE NEEDELDUITSE WOORDEN.

A.		B.	
A Albezien	321	Ammi	140
Aalpunt	403	van Candje	ibid.
Aap	444	Amiant	45
Aarde 19 ejuſq. ſpecies 20,	21	Anacarde	339
Aard-Akers	135	Andoren	166
Aardbefie-boom	342	Androſæmon	256
Aardbefien-kruit	176	Anemone	179
Aard-nooten	135	Angelica	134
Aardveil	169	Angelier	252
Aard-wormen	383	wilde	ibid.
Abeel-boom	310	Anſjovis	405
Acajaba	340	Anthyllis	243
Adder-flange	430	Antimonie	38
Adderſtong	68	Anys	138
Ael	402	Apen-hoof	212
Affodill	272	Apoſteem-kruid	111
Agaat	51	Appel 315 ejuſq. ſpecies	315
Ageratum	108	boom	329
Agrimony	122	Appelcofen-boom	188
Akelyen	197	Appelen der Liefde	428
Akker Chondrilla	89	Arend	49
Klitten	143	ſteen	45
Akmella	106	Armenier-ſteen	114
Alant-wortel	96	Artichokke	102
Alaternus	348	onder de Aarde	408
Albaſter	46, 47	Aſchia (viſch)	189
Alfrank	187	Aſpergies	265
Algoede	82	Aſtlook	246
Alkanne-wortel	347	Aſtragalus	110
Aloë	ejaſque ſpecies 272	Averoon	ibid.
hout	379	Averuyt	45
Alſem 108, 109 ejuſq. ſpecies		Azuur-ſteen	
Alwin	31, 32		
Alyffen	166	B Aars	408
Amandelboom	330	Bak-kruit	107
Amber	28	Balbeel	407
grys	414	Balfem	308
Ambroſie-kruyt	76, 229	appel	182
Amethiſt	54	Bananas boom	298
		Barbeel	409
		Barth	407
		Barnſteen	28
		Baſilicum	163
		wilde	166
		groote wilde	167
		Bathengel	159
		Battatas	202
		Beeke boom	204
		Beekſchuym	214
		Beenlym	43
		Beer	447
		Beeren klauw	216
		Beet, Roode	86
		Bercken-boom	305
		Berg-klitten	119
		peper	343
		Polium	158
		Sanikel	211
		Bernagie	149
		Bertram-kruid	105
		wild	142
		Betoni	185
		Betre	313
		Bevernel	123
		Beuken-boom	301
		Bezoardiſe Dier	439
		Bies. parrei	265
		Biefen	282
		Zee Biefen	ibid.
		Bies-look	265
		Bilſem-kruit	198, 199
		Bingelkruit	75
		Bismuth	38
		Blatta, Conſtantinopoolſe	395
		Blindſlang	430
		Bloed-kruid	79
		ſteen	35
		vink	422
		zuiger	383
		Blom-kool	281
		Bocksbaart	92
		Boekweit	80

R E G I S T E R.

Boheemse Rosmaryn	255	Castanien-boom	300	Doronicum	96
Boks - doorn	246	Ceder - boom	305	Dragon	111, 280
Boks - kullerjes	279	Centauri	118	Draken - bloed	79
Bolus van Armenie	ejuque	Ceruis	47	boom	297
species	19	Chalcedonier	51	Dravig	288
Boog - hout	362	Chamædrys	159	Druifjes wilge	361
Boog houten - boom	311	China China - boom	318	Duif	426
Boom des Levens	305	wortel	184	Duikelaar	418
Boom - woll	211	Chondrille	88, 89	Duiker	418
Boonen		Chrisolyt	54	Dayn - befie	352
Bengaalfe boonen	334	Christus Oogea	253	Duivels - beet	111
St. Ignatius Boone	358	Cichorei	92	oog	175
Italiaanfse Boone	238	Cinnaber	36, 37	Duizent blad	104
Egyptifche Boonen	262	Ciftus manneke	255	Duizent grein	86
Turkse Boon	238	wyfje	ibid.	Duizent - gulden - kruut	208
Boras	33	Citroen - boom	356	knoop	81, 86
Borst - pruimen	325	kruid	170		
boom	335	Civet	449	E.	
Bovift	63	Kat	ibid.	E ben hout boom	295, 330, 345
witte	ibid.	Cneorum	202	Echinopus	112
Braam	353	Cochinillen - boom	319	Eenblad	186
Braambosfen met roode Vrugt	354	Cocos - boom	295	Eenhoorn	413
Roode Braazem	407	Coffy - boom	347	Eer en prys	204
Brafilien - Hout	376	Colchicum	269	wyfje	212
Brem	373	Conyn	444	Effenkruid	194
Breffli - peper	187	Coraal - kruut	189	Egel	445, 450
Brommel bezie	353	Cruciate	145	Eikenboom	301
Bruinettekens	175	Curcuma	274	Eland	440
de Brune	165	Cymbalaria	212	Elfen - boom	305
Brunelle	ibid.	Cyperus	281	Emerald	54
Buffel	437	Cypres - boom	305	End	409
Burgundifch Hooy	249	Cypres, lage	107	Endeloos	58
Butter - wortel	211	Veld Cypres	171	Endivie	93
Buxboom	308	Cytifus	374	Endvogel	409
Bye	386			Engel - wortel	133, 134
Bylkens kruut	243	D.		Epimedium	293
Byvoet, Chineefche	110	D Adelboom	294	Eppe	134
fyne	ibid.	Guineefse Dadel - boom	ibid.	Erweten	239, 244
gemeene	ibid.	Das	440, 442	Efel	436
C.		Dauw	18	wilde	417
C Abeljauw	404	Denne boom	302, 303	Efeltjes	385
Cacalia	98	Deurblad	143	Elfen - boom	363
Cacaosboom	359	Deurwafch	ibid.	Everwortel:n	101
Calamenth	ejuque species	Diamant	55	Euphorbium	234
Calamint - fteen	44	Dictamaus uit Kandie	162	Exter	424
Calmoes	283	Dil	128	Eyken varen	69
Calmy - fteen	44	Distelen	101		
Cameel's - Hooy	283	Distelvink	422	F.	
Camille, ftinkende	106	Doffer	426	F erula	119
Campfer	328	Dokke bladeren	95	Fie - kruut	225
Capoen	424	Dol - Appel	188	Flammula	178
Capuyn	ibid.	Dolfyn	412	Flier - boom	349
Cardamom - zaad	276	Dolick	289	Fluweel - bloemen	86
Cardons	114	Donderbaart	191	Fontein - kruut	81
Carneool	51	Donderkloot	50	Fret	450
Carul Zaad	137	Donder - kruid	95	Fyne Griek	249
Caffina van Florida	348	Donderfteen	50		
Carolinie	ibid.	Doorn - Appel	203		
		van Peijn	ibid.		

R E G I S T E R.

G.					
G Alant - wortel	96	Haas	441	Honigsteen	21
Galega	242	Heaver	288	Hoorn - visch	404
Gamander	158	Hadig	349	Hooy - Thym	156
Gans	419	Hagedis	432	Hop	74
Ganseryk	177	Hagedoorn	317	Hoppe	424
Ganse - voet	82	Hals - kruid	203	Horfel	387
Gaperkens	212	Hane beuk	311	Hofemont	409
Garnaal	400	Hanekam	215	Houting	410
Garnaat	ibid.	Hane - kammekens	242	witte	ibid.
Geelzucht - wortel	274	Hanevoet	173	Houtworm	390
Geerst	287	Hanevoet - Gras	289	Huislook	191, 258
Geit	438	Hanne	413	Hulst	352
Alpise Geit	ibid.	Harder	408	Hyacinth	268
Een Indiaanse Geit	ibid.	Hars	303	Hysop	155
Geiten - baart	179	Hart	439		
Geiten - blad	321	Hart - gespan	167	J.	
Geiten - kruid	242	Hartshoorn, tamme	236	J Acea	118
Gember	275	Harts - Hooy	256	St. Jacobs - kruid	97
Genever - boom	307	Harts - Poley	161	Jalaap	201
Gentiaan	199	Hase latouw	89	St. Jans broot	372
Gerards - kruid	134	Hase hoen	426	St. Jans kruut	256
Gerst	286	Hase - nootne - boom	300	Jasmin	346
Geruwe	104	Hase - wortel	87	Jaspis	52
Wilde Gerwe	179	Hafen - ooren	143	Iben - boom	308
Gezegt - kruid	175	Hase poot	248	Jesemin	346
wortel	ibid.	Havik	429	Jeuck - boom	238
Gier	428	Haviks - kruid	90	Indiaansch Brood	273
Gladiolus van Narbonne	270	Haye	412	Indigo	244
Glanis	403	Heelwortel	151	Ingroen	171
Glas - kruid	82	Heemst	210	Jobs - Tranen	287
Glit	40	Geele Heemst	211	Joden - kruid	207
Glit - kruid	168	Heide	365	Jodenlyra	27
Goede Hendrik	82	Heidens - wond - kruid	97	Jodensteen	49
Gom - Anime - boom	370	Heliotropi - steen	52	Jok - boom	311
Goud	39	Hemel - Sleutel	191	Judas - boom	371
Goud - Glit	40	Hemionitis, gemeene	69	Judas - ooren	63
Gouds - bloem	102	Hengste - bloemen	91	Juffrouw merk	138
Goud - foldeerfel	33	Herders - tas	228		
Goudworm	391	Herik	223	K.	
Granaat	53	Vliegende Hert	389	K Aarden	112
Granaat - appel - boom	317	Herts - tong	69, 81	Kaauw	423
Gras	290	Heul, tamme	230	Kalamenth	169
Graveel - steen	52	Engelse	ibid.	Kalf	436
Griekx - Hooy	249	wilde, bastert	ibid.	Kalfs - neus	212
Groen geit e e	52	Hiaont	54	Kalfs - snuyt	ibid.
Grondel	408	Hoefblad	94	Kalfsvoet	280
Gulde Arend	428	Hoelduif	427	Kalissi - hout	241
Gulden mos	72	Hoenderbeet	257	Kalkoen	425
Gulde roede	97	Hoenderdief	428	Kameel	443
Guychelheil manneke	205	Hof - melde	81	Kamille, blaauwe	96
wyffe	ibid.	Hol - wortel	212, 250	Kamperfoelie	321
		Hond	448	Kaneel	324
H.		Hondekens - kruid	279	Kancel - boom	327
H Aag - Appelboom	342	Honden - Dood	195	Wilde Kaneel - boom	329
Haan en Hoender	424	Hondluis	384	Kanker - bloemen	91
Haaring	405	Hondsdrif	169	Kappers	354
		Honds - roze	91, 319	Kart - munte	159
		Honds - tonge	148	Kat	447
		Honds - vis	412	Wilde Kat	449
		Honig	386	Kawoerden	180

R E G I S T E R.

Keel - kruik	347	Kornoelje - boom	336	Wilde Look	267
Kegel	43	Kraakbessen	321	Look zonder look	221
Kemel	443	Kraan	416	Loopig - kruik	261
Kennip	74	Kraay	423	Lorken zwamme	63
Kermille	103	Krabbe quaad	85	Los - steen	50
Stinkende Kermille	ibid.	Krampvis	412	Lotus	250
Kerper	406	Kreest - kruik	151	Luipard	447
Kerfboom	336	Kreest - oogen	399	Luis	384
Kerfouwen	103	Krekel	388	Luis - kruik	197
Kerfe Babiloon'se	226	Kreupel - gras	81	Lupyn	241
Indiaanse Kerfe	147	Kriekjes	189	Koorn Lychnis	253
Sterke Kers	227	Kroes - bezien	320	Lynen	178
Water Kerfe	225	Kruid - Nagels	323	Lyster	427
Winter - Kerfe	224	Kruis - blom	216		
Kervel	132	Kruis - distel	98		
Dulle Kervel	139	Kruisboom	320		
Spanjaarts - Kervel	140	Kruis - wortel	98, 145	M.	
Keuken - kruik	180	Kryftal	46	M Aagdelieven	103
Keuken - schelle	ibid.	Kryt	24, 25	Maagdepalm	196
Kiekendief	428	Zwarte kryt	25	Maan - kruik	68
Kievit	417	Kruisboom	325	Maargrieten	103
Kikvorfch	434	Kullekens - kruik	278	Macerboom	364
Klaarog	215			Madelieven	103
Klaaver	ejusque species 247	L.		blauwe	96
Stinkende Klaver - boom	373	L Acca Boom	335	Maegden - kruik	238
Klaver - zuring	209	Lammekens oor	82	Magneet steen	34
Klapper - roozen	230	Lainpny	402	Majoleyn	162
Kleef - Kruik	146	Land - krokodil	432	Makreel	407
Kleimei	41	Lafer - kruik	131	Maldergeer	199
Kley	20	Latouwe	88	Malowe	210
Klimop	322	Lavas	135	Maluwe, witte	210
Klit - kruik	169	Lavendel	154	Mandragers - kruik	186
Knaptandekens - kruik	212	Laurier - boom	360	Mango - boom	339
Kneu	423	Laurier - kers	339	Manna - Gras	289
Knolle	222	Leeuw	446	Mannekop	229
Knoop - gras	81	Leeuwen - voet	84	Mans - bloed	256
Kobalt	36	Lecuwerk	420	Marcafite	38
Koe	436	Lelie	264	Marentakken	342
Koedil	103	Berg - Lelie	265	Marmelsteen	23, 47
Koe - oog	103, 108	Lelities van den Dale	186	Martagon	265
Koekoek	429	Leopard	447	Maru	151
Koekoeks - blom	225	Lepel blad	226	Mastik	309
Koekoeks - broot	209	Lever - kruik	122	Mastik van de Francoen	156
Kokmeeuw	418	Limoen - boom	356	Mayer	83
Kolfsoog	407	Limoen - Kruik	121	Mee - Crabbe	145
Koliander	143	Linde - boom	360	Meerkoot	418
Komkommer	181	Linfè	240	Meerl	410, 427
Komyn	133	Lombartze Linsen	376	Meer - Radys,	225
Zwarte Komyn	260	Lifch, Dryktig	284	Mees	422
Koningje	422	Gemeen blaauw	271	Meester - wortel	134
Kool	ejusque species 221	Stinkende	ibid.	Meeuw	418
Korenblom	118	Lochssteen	50	Meliloot	248
Koorn - roozen	230	Longe - kruik	148	Meliffe	170
fala	121	Franfch Longen - kruik	90	Melk - distel	115
Kooper - roeff	41	Lood	40	Melk - kruik	244
Kooperrood	33, 34	Gebrand Lood	40	Melk - steen	23
Koraal	59, 60	Loodwitt	ibid.	Meloen	181
Koraal - mofch	60	Look	265, 266	Memmekens - kruik	321
Korenthe	350			Memphis - steen	51
Koriander	143			Menie	40

Merg

R E G I S T E R .

Merg in de Steenen.	22	Neushorendier	441	Paradys-hout	379
Mey-bloemen	196	Nieskruid	ejusque species 193	- vogel	421
Mey-Kever	391	Nigelle	260	Parnasser-Gras	259
Miertje	387	Noot	300	Pastinake	126
Mirten-boom	322			Patich	78
Miserie-boom	343	O.		Patientie	ibid.
Mispel-boom	316			Patrys	426
Mistel-boom	342	O Ester	397	Peere-boom	315
Moeder-kruid	106	Okker	20	Pek	304
Moerbefie-boom	312	Okker-nooten boom	300	Penning kruut	207, 220
Mol	450	Olm-boom	364	Peper van Jamaica	323
Molensteen	48	Olyfant	442	Berg peper	343
Mollekruid	76	Olyf Boom	337	Lange-peper	314
Moly	266	wilde Olyf. Boom	ibid.	Witte peper	361
Mond-hout	347	Oly van Noote Muscaat	331	Zwarte peper	ibid.
Morzelleen	43	Onderhave	169	Peper kruid	227
Mos	422	Onyx-steen	51	Pepoen	181
Mofch	64, 65	Onse lieve Vrouwe bedstroo	146	Perzik boom	330
Moffel	398	Onser Vrouwen Mantel	84	-kruid	80
Bastaert Mossel	399	Oogentrooft	215	Pesilentie-wortel	95
Moflaert	223	-Gras	257	Peterfelie	138
Mot	391	Oogniet	41	Berg-Peterfelie	142
Motte	ibid.	Oorworm	385	Peterfelie van Alexandrie	134
Motten-kruid	208	Opaal	55	Phrygierse steen	37
Muil-Efel	436	Operment	26	Phillyrea met blade van Ligu-	
Muis	446	Oranje-boom	357	strum	343
Muisen-doorn	216	Orant	212	Pieren	383
Muisen met Staarten	135	Orobanche	216	St. Pierers koorn	285
Muisen-oor	90	Offe Tong	149, 150	Pik-boom	303
Muisestaart	175	Otter	449	Pimpernooten	360
Munniks-kapjes	197	Oyevaar	416	Pimpinel	123
Munniks-krayne	113	Oyevaarsbec	259	Pishedde	385
Wilde Munte	159			Pistacie-boom	310
Muscate-noten boom	331	P.		Pitoor	416, 428
Musch	422			Platanus	365
Muscovisch Glas	46	P Aard	435	Pleyfter	47
Muscus	441	Paarde Bloemen	91, 215	Pluymkens	252
Muscus-Dier	ibid.	-St aard	68	Pokhout	362
Muscus kat	ibid.	Paards-klaauw	94	Poley	161
Muur-bloom	ibid.	Paarden	397	Pompoen	181
-Peper	192	Paarlemoer	397	Populier-boom, zwarte	310
Myrrhe	355	Paarl-kruit	151	witte	ibid.
Myrrhis	132	Paauw	425	Porcelain, wilde	191, 257
		Padde	433	Zee-Porcelain	82
N.		-blom	103, 106	Porrey	267
N Achtschade	187	-brood	63	Post	411
Nacht-wormtje	391	-Steen	403	Pruimen	313
Naelde kervel	131	-Stoele	63	van Damask	ibid.
Nagel-bloemen	208, 252	Pæoni manneken	192	Prumiolen	ibid.
Nagtegaal	421	wylje	193	Puimsteen	43
Nagtkrekel	388	Paerts blom	215	Purgeerende nooten	77
Nagt-Uil	429	Paliurus	365	Purpervisch	396
Narcis	267	Steekende Palm	216	Purper Slakken	393
Nardus zaat	260	Panax met bladeren van Pasi-		Pyl-hout	347
Narre-kolf	283	nake	126	Pylstaart	411
Navel-kruid	192	Panick-koorn	286	Pyn-boom	303
Netelen	167	Papen-kruid	91	Wilde Pyn-boom	304
brandende	74	Papier-ried	281	Pyp-Cassie	369
doove	167, 168			Pyrethrum	104

R E G I S T E R.

		Ryn-vaar	108	Smeer-wortel	191
		Ryft	286	Smirgel-fleen	35
		Hoogduitsche Ryft.	285	Snep	417
				Snoek	406
				Sog	440
				Solpher	25
				Sonnenwende	151
				Sorber-boom	316, 317
				Spaan-groen	41
				Spaanse Noot	300
				Vliegen	389
				Speen-Distfel	115
				Speen-kruit	213
				Speer-kruid	68
				Spegt	420
				Spelt	285
				Spier-vogel	421
				Spies-glas	38
				Spits-glas	ibid.
				Spits-muis	450
				Spons	62
				steen	43
				Sporcken-boom	347
				Spree-boom	316
				Spreeuw-bezien-boom	216
				Sprinkhaan	388
				Staal	39
				Stal-kruid	249
				Starresteen	50
				Steek-rapen	222
				uit Candia	ibid.
				Steekende winde	182
				Steenbock	438
				Steenbraam	353
				Steenbreek	140, 151
				van Dioscorides	157
				Engelse	84
				Mathioli	157, 254
				roode	179
				witte	258
				Steen-koolen	27
				Steen-Lever-kruit	67
				Steen-Rakket	224
				Steen-Ruite	71
				Steen-violier	219
				Steen-Zout	30
				Stekel verken	445
				Sterre Anys	195
				Sterre kruid	104
				Sterresteen	55
				Steert peeper	346
				Steur	405
				Stier	436
				Stock-Rofen	210
				Stock-Violier met gryse blade-	
				ren	219
				Stœchas	154
				Storax-boom	325
				Struis	424
				Suiker-riet	291
					Swam-

Q:

Q uakkel 426
 Quartel 426
 Quartel-besien 184
 Quee-appel boom 315
 Quee-peere-boom ibid.
 Quendel 157
 Quicksilver 35
 Quikstaartje 422
 Quyl-wortel 105

R.

R adys 223
 wilde ibid.
 Rakket, Tamme 223
 wilde 224
 Rapen 222
 Rapuncen 202
 Rat 446
 Een Oostindische Rat 450
 Ratelaar 310
 Ratelen 215
 Rave 423
 Reebock 441
 Regenboog-Vis 410
 Reiger 416
 Reinette 179
 Relmuis 446
 Remora 402
 Ren-dier 440
 Rhabarber 78
 Valse Rhabarber 123
 Rhinoceros 441
 Rhodise hout 377
 Duitse Rhus 306
 Ridder Sporen 197
 Ried-gras 291
 Riet 190
 Bambut Riet ibid.
 Cypenise Riet ibid.
 Schryf-Riet ibid.
 Ringduif 427
 Ringhoorn 396
 Rocambole 266
 Roer-kruit 101
 Rogge 411
 Roodbaartje 421
 Roos 319. ejusque species 320
 Rosmaryn 155
 Rot 446
 Rotte kruid 26, 36
 Rotssteen 258
 Roze wortel 161
 Rubyn 53
 Berg-Ruite 237
 Hof-Ruiten 236
 Wyn-Ruite ibid.

Ryn-vaar 108
 Ryft 286
 Hoogduitsche Ryft. 285

S.

S affraan 274
 Salamander 433
 Salie, fyne 153
 smalle ibid.
 wilde 171
 Salpeter 30
 Sandel 355
 Santory 208
 Sardonyx-fleen 51
 Sarratyns-kruit 213
 Scabieufe 111
 Scammoni 200
 Franse 196
 Italiaanse ibid.
 Scarley 163, 164
 Schaap 437
 Schaaps-Tong 149
 Schaduw-Viich 409
 Schaer 119
 Schalbyter 389
 Schariakn Bezie-boom 302
 Scheerling 139
 Water Scheerling ibid.
 Schelle-kruit 231
 Schildpad 433
 Schilfersteen 35
 Schoer-haye 411
 Schollevaar 418
 Schorft-bloemen 91
 Schorft-kruid 111
 Schuimlood 40
 Scorpioen 384
 Scorpioen-Viich 411
 Scorzonera 91
 Seep kruid 253
 Selenites 46
 Serpent look 266
 Serpents tong 178
 Serpen:yn-flecn 47
 Sevenboom 306
 Siarlotte 265
 Silver 40
 Slack 304
 groote roode 383
 Indiaanse 308
 zwarte 383
 Slak, kleine bruinagtige 398
 Slang 430
 Slangentong 178
 Sleen Doorn 333
 Sleutel bloem 206
 Slypsteen 48
 Smak, gemeene 344
 van Virginie ibid.
 Smaragd 54

R E G I S T E R.

Swam - kruid	81	Venkel	141	Water varen	71
Swem - kruid	ibid.	Vermilioen	36	Weeg bree	178
Syrife klokjes	203	Vette koes	121	Zwaluwe	421
		Victori - wortel	266	Zee - groen	292
T.		Vier - kruid	194	Wederich	207
T Abacq	199	Uil	428	Weegbree	235
Talck	46	Vingerhoeds - kruid	214	Weegluis	384
Tamarinde	370	Vinkoorde	196	Weg - Distel	112, 115
Tamarifch	346	Viola	262	Weide Saffran	269
Tand - kruit	219	Viorne	344	Wesel	450
Tand - Slakken	393	Vitich met horens anderhalve voet lang	409	Wespe	387
Tand - wortel	105	Vi.ch - Distel	116	Wersteen	48
Tarwe	284	Vlas	261	Wielboom	311
Turkze Tarwe	287	Wild Vlas	212	Wier - mosch	61
Tasjes - kruit	220	Vlas - dotter	226, 293	Wierook	380
Tatajouba	312	Vlas - dotter kruit	212	Wild Varken	441
Teeke	384	Vleermuis	451	Wikken	240
Teer der Berbades	28	Vlieg	385	Wilde wikken	ibid.
Terpentyn - boom	369	Spanse Vliegen	389	Wyngaart	184, seq.
van Venetie	305	Vliegend Hert	ibid.	Wilge - boom	310, 311
Thapfia	128, 130, seq.	Vlier - boom	349	Windbloem	179
Thee	351	Vloer - boom	80, 236	Winde	ejusque species 201
Theophrastus - Distel	116	Vogel - kersfen	338	Stekende Winde	183
Thym	156, ejusque species	Vogel - kersfen lym	352	Wind - haver	288
Thlaspi	227	voet melk	268	Wintergroen	260
Tin	39	voet	245	Winter - Rogge	285
Tong	407	Voorn	408	Wolf	448
Tonge (vogel)	417	Voor - wasch	387	Wolfs - beffen	186
Tongen blad	185	Vos	448	melk	ejusque species 232
Topaas	54	Voffegans	419	wortel	197
Tor	391	Voffenfaartengras	290	Wolken - bezies	353
Tortelduif	417	Vuur - wortel	105	Wolle - kruit	208
Tournesol	151	Vyfvinger - kruit	177	Wonderboom	76, 77
Tracierse steen	27	Groote Indiaanfe Vyg	319	Worm - Zaad	109, ejusque species
Tuin kers	227	Vyge - boom	312	Wortel - Zaad uit Candie	132
Tuinflak van Paris	304	Vyg - vogel	421	Wouw	229, 263, 428
Tulp	267			Wynberglook	267
Turbith	314	W.		Wynftok	349
valfe	131	Waalwortel	151	Wyting	404
Turchois	442	Walmeester	146		
Turren - kruit	222	Walfchot	413	Y.	
Tutia	42	Walftroo	146	Y Pen - boom	364
Tutie - niet	41	Walvifch	414	Yrlandfe steen	44
Tweeblad	280	Wandluis	384	Yier	39
Tyger	447	Warm - steen	45	hard	162
		Wasch	ejusque species 386, seq.	kruid	ibid.
V.		Wasch - Ader	47	Yfop	155
V Aleriaan	110	Water	ejusque species 17	Ysvogel	420
Griekfe	208	Water - dry - blad	207		
Vanille	371	Hoen	417	Z.	
Varen	71	kers	204	Z Aad van Siler	135
Varken	440	Linfen	61, 65	Zalomons - Zegel	185
Varkens - brood	277	look	172	Zalzaparil	183
gras	81	Meloem	181	Zand - steen	43
venkel	128	noot	292	Zanikel	144
Veelvoet	385	peper	80	Zaphhier	54
Veld - Cypres	171	Salamander	433	Zardus	51
Veld - hoen	426			Zark	38
Veldlock	266			Zak	Zak

R E G I S T E R

Zassefras - Hout	326	Peterfelie	140	schoon	ibid.
Zauce boom	348	Pynboom	304	Zoet hout	241
Zedoar	275	Roer - kruit	111	Zonnebloem	102
Zee Ajuin	268	sand	43	Zonne - douw	261
Arend	428	Schuym	392	Zorben - boom	316
bal	397	Slang	402	Zout	17
Bingelkruit	76	Sterre - kruit	96	van Epsom	ibid.
Crabbe	400	Venkel	140	van Newcastle	ibid.
Draak	409	Wolf	403	pannen	ibid.
Egel	400	Zeelt	406	Zee - Zout	ibid.
Eike	61	Zeep	85	Zuiker - wortel	136
kalf	443	boom beezia	338	Zuring	80
koe	ibid	Zegegroen	171	Zwaan	419
kreeft	399	Zeilsteen	34	Zwaluwe	421
kruis - distel	144	Zeneblad	367	steen	50
Haas	393	Wilde Zeneblade	376	wortel	196
Hond	412	Zerumbeth	275	Zwavel, levendige	25
Long	393	Zevenblad	177	toegemaakte	ibid.
Lyster	410	getyden - kruit	248	Zwyn	440
netelen	393	Zilver - glit	40	Zydworm	388
Paart	404, 443	kruit	177		

F I N I S.

